

HAUKSBÓK

UDGIVEN

EFTER DE ARNAMAGNÆANSKE HÅNDSKRIFTER

NO. 371, 544 OG 675, 4°

SAMT FORSKELLIGE PAPIRSHÅNDSKRIFTER

AF

DET KONGELIGE NORDISKE OLDSKRIFT-SELSKAB

KØBENHAVN

THIELES BOGTRYKKERI

1892—96

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING

I. Om Haukr Erlendsson.....	I—V
II. Hauksbóks historie og beskrivelse.....	V—LXIII
1. Hauksbóks historie	V—VIII
2. Dens integritet	VIII—IX
3. Dens bestanddele (læg).....	IX—XI
4. Dens beskadigelser m. m.....	XI—XV
5. Dens hænder.....	XV—XVI
6. Overskrifter	XVI—XVII
7. Marginalnotitser og lign.....	XVII—XIX
8. Retskrivningen	XX—LVIII
A a. Bl. 1—14	XX—XXXI
b. Bl. 15—18	XXXI—XXXVI
B a. Hauks egen retskrivn.	XXXVI—XLVI
b. Hauks sekretører	XLVI—LI
C. Elucidarius	LI—LVIII
9. Papirhåndskrifter	LVIII—LX
10. Gengivelse af håndskrifterne.....	LX—LXIII
III. Hauksbóks indhold og dets betydning.....	LXIII—CXXXVI
De enkelte grupper.....	LXIII
A a. Sagaer vedrørende Island o. s. v....	LXIII—LXXXVI
1. Landnámabók	LXIII—LXV
2. Kristnisaga	LXV—LXXIV
3. Fóstbrœðrasaga	LXXIV—LXXXI
4. Eiríks saga rauða	LXXXI—LXXXVI
A b. Sagaer vedrørende Norge	LXXXVI—XCVII
1. Skáldasaga	LXXXVI—LXXXVIII
2. Þáttur af Uppl. kon.	LXXXVIII
3. Hemingsþáttur	LXXXVIII—XCI
4. Ragnarsonaþáttur	XCI—XCIII
5. Hervarars, ok Heiðr.	XCIII—XCVII
A c. Trójumannasaga.....	XCVII—CIII
Bretasögur.....	CIII—CXI
Merlínusspá	CXI—CXIII

B. Skrifter og afhandlinger af teologisk-geografisk-etnografisk indhold m. m.	CXIII—CXXVIII
1. Elucidarius	CXIII—CXVI
2a. Heimslýs. ok helgifr.	CXVI—CXXIII
b. Heimsp. ok helgifr.	CXXIII—CXXV
3. Viðr. æfruok hugr. osv. CXXV—CXXVII	
4. Pronost. temp. m. m. CXXVII—CXXVIII	
C. Naturstene	CXXVIII—CXXIX
D. Kalendervæsen og matematik	CXXIX—CXXXII
1—4. Císio janus m. m. CXXIX—CXXXI	
5. Algorismus	CXXXI—CXXXII
E. Völuspá	CXXXIII
F. Tillæg I—XIII	CXXXIII—CXXXVI
IV. Slutningsbemærkninger om Haukr Erlendsson som forfatter, samt udgivelsesmåden m. m.	CXXXVI—CXXXIX
Portegnelse over håndskriftprøverne	CXL

HAUKSBÓK

Landnámabók (<i>Haukr—Jón Erl.</i> ¹)	3—125
Kristnisaga (<i>Haukr—Jón Erl.</i>)	126—149
Heimslýsing ok helgifræði (<i>halvnorsk</i>)	150—177
Heimspæki ok helgifræði (<i>halvnorsk, dels isl.</i>)	178—187
Völuspá (<i>isl., c. 1350</i>)	188—192
Trójumannasaga (<i>Haukr</i>)	193—226
Náttúrusteinar (<i>isl.</i>)	227—228
Císio janus (<i>isl.</i>)	229—230
Bretasögur (<i>Haukr</i>)	231—302
Viðræða æðru ok hugrekki, líkams ok sálar (<i>Haukr</i>)	303—330
Hemingsþáttur (<i>Haukr—Ásgeir</i>)	331—349
Hervararsaga (<i>Haukr—pápirshdskr.</i>)	350—369
Fóstbrœðrasaga (<i>Haukr—1. sekretær m. fl.</i>)	370—416
Algorismus (<i>1. sekretær</i>)	417—424
Eiríks saga rauða (<i>Haukr—1. og 2. sekretær</i>)	425—444
Skáldasaga (<i>Haukr</i>)	445—455
Af Upplendinga konungum (<i>Haukr</i>)	456—457
Ragnarssona þáttur (<i>Haukr</i>)	458—467
Pronostica temporum (<i>isl.</i>)	468—469
Elucidarius (<i>norsk?</i>)	470—499
Tillæg I—XIII (<i>pápirshdskrr.</i>)	500—506

NAVNEREGISTRE

I. Person-register	507—547
II. Stedsnavne m. m.	548—561
Tillægsbemærkninger og Rettelser m. m.	562

¹ Betegner skriverne.

INDLEDNING.

I. Om Haukr Erlendsson.

I den bearbejdelse af Landnámabók, der er knyttet til lagmanden Haukr og som rimeligvis har stået allerførst i hans store samlingshåndskrift, er hans slægt opregnet på forskellige steder, nemlig k. 101 (moderens), k. 175 (faderens mødreneslægt), sammenlignet med kapp. 184, 187, 232, 315, 326, 348, hvor forskellige grene af faderens mødreneslægt anføres; jfr også slutningen af Erik d. rødes saga (s. 444) og Tillæg XI. Af disse slægtregistre samt andre kilder fremgår, at Hauks fader var Erlendr Óláfsson, kaldt den stærke, lagmand for Islands nordvestlige del 1283—89, en i sin tid meget anset mand; han er særlig bekendt for sin strid med gejstligheden (biskop Arne til Skalholt, d. 1298) om kirkernes patronat. Erlendr døde 1312¹. Af slægtregistrene ses, at han var i familie med flere af Islands fornemste og vigtigste slægter. Mærkeligt nok angives Erlends moder Valgerðr's stamtavle på to forskellige måder, hvad sønnesønnen, Haukr, ikke engang synes at have lagt mærke til. Þorsteinn ranglátr, Valgerðs tipoldefader, er i k. 175 og i Erik d. rødes saga en søn af Steinunn, der skal være en datter af den fra samme saga bekendte Snorre Karlsefnessön, hvorimod Steinunn i k. 184 (slutn.) er en datter af Bergr, søn af den bekendte Vigfúss Vigaglúmsson; det samme sker i genealogien (Tillæg XI). Rimeligvis er det sidste det rigtigste. Forvirringen må antages at være opstået ved, at Karlsefne i virkeligheden havde en sønne-datter ved navn Steinunn (men hendes fader hed Björn), og denne var gift med Þorsteinn ranglátr². Den omstændighed, at Þorsteins moder og hustru bar samme navn, har bevirket sammenblandingen af bægge. — Erlends

¹ Isl. ann. s. 203, 342.   ² Sturl. I, 193.

fædreneslægt findes, mærkeligt nok, ingen steder anført, men af Islandske annaler og af biskop Arnes saga vides det, at han var Ólafsson; rektor, dr. Jón Þorkelsson har påvist¹, at faderen var en Óláfr tottr, men hans herkomst er i øvrigt ubekendt.

Erlendr lagmand var gift med Járngerðr, der i lige linje nedstammede fra Skallagrímur (Ldn. k. 55); deres datter var Valgerðr, men Haukr var ikke hendes søn. Hans moder hed Jórunn, hvis slægt anføres i Ldn. k. 101; hun skal have nedstammet fra den bekendte vismand Gestr Oddleifsson. Rimeligvis har Haukr altså været et uægte barn², hvis ikke P. A. Munch har ret, når han antager, at Jórunn har været Erlends anden hustru³.

Når Haukr Erlendsson er født, vides ikke, ligeså lidt som der vides noget som helst om hans ungdomsår. Første gang han overhovedet optræder i historien er ved år 1294, da han bliver lagmand over den sydøstlige del af Island⁴. I 6 år (til 1299) menes Haukr at have beklædt embedet⁵. Noget efter nedlæggelsen af dette, senest 1301, træffes Haukr i Norge⁶, eftersom han d. 28. januar 1302 udsteder et brev i Oslo; her kalder han sig lagmand i Oslo⁷. Haukr må altså meget hurtigt have opnået en vis anseelse i Norge, siden han efter så kort en tid kunde blive lagmand, uagtet han ikke var norsk af fødsel. 1303, den 6. december, udsteder Haukr tilligemed Ivarr, lagmand i Bergen, et vidnesbyrd. Året efter (1304) træffer vi ham på Island, hvor han siges (Flat. ann.) at have fremsat en fra de islandske lagmænds afvigende lov om skattebetaling; det siges tillige, at de islandske lagmænd selv var uenige; man må snarest antage, at Haukr er sendt til Island som etslags repræsentant for den norske konge overfor Islænderne. Det følgende år (1305) har Haukr sikkert opholdt sig i Norge, eftersom Isl. annaler (Skálh., Flat.) ved år 1306 beretter, at han da „kom ud“ til Island, hvilket må være sket efter d. 22. juli; dette datum bærer nemlig det sidste af de 4 til hans navn knyttede breve, alle daterede i Bergen, der stammer fra det nævnte år. Af disse breve er særlig det første vigtigt, eftersom Haukr deri regnes til medlemmer af rigets råd; hermed stemmer, at han i annalerne under nævnte år netop kaldes *herra* (Haukr lögmaðr). Der er næppe tvivl om, at Haukr atter er bleven sendt som kongens betroede repræsentant til Is-

¹ Nokkur blöð úr Hauksbók IV—VI.   ² Jfr Safn til sögu Íslands II, 43—4.   ³ Annaler 1847, s. 172.   ⁴ Safn osv. II, 46; jfr Isl. ann. (reg., Skálh., Odd.; 1295 Flat.).   ⁵ Safn II, 5.   ⁶ Nokkur blöð s. VII.   ⁷ Dipl. Norv. I, 86.

land. Denne gang synes han at have opholdt sig her et par år, eller til 1308¹; i dette år meddeles nemlig (i Skálh., Flat., Odd.), at han er rejst „udenlands“ (o: til Norge). Før sin bortrejse havde han fået lejlighed til at knytte sit navn til en meget vigtig stiftelse, idet han tilligemed biskop Arne Helgason (1304—20) siges at have oprettet „lærde mænds hospital“ på gården Gaulverjabær (Arnessyssel). I de følgende år, 1309—11, nævnes Haukr i breve, daterede i Bergen; særlig vigtigt er et af 14. oktober 1310, der er skrevet med hans egen, fra vort håndskrift så velkendte hånd, samt et andet af 12. januar 1311, hvor han udtrykkelig kaldes „Gulatings lagmand og ridder“. 1313 vides han — af et par breve — at have været i Nidaros. Derimod haves ingen oplysninger om ham fra 1312 og heller ikke fra årene 1314—15, men 1316 (den 23. juni og 11. december) træffes han atter i Bergen. Dr. Jón Þorkelsson har antaget², at Haukr har været Gulatings lagmand ikke længere end til 1316. Men endnu i 1318 kaldes han udtrykkelig „Gulatings lagmand“ (brev i Tønsberg 26. juli). 1319 vides han at have opholdt sig i Oslo³, vistnok i anledning af kong Magnus Erikssöns valg til norsk konge; han er en af dem, der på Nordmændenes vegne aflægger ed på den trufne overenskomst. Året efter er han i Bergen, og endnu 1321 og 1322 kaldes han „lagmand“ (det sidste brev, hvor dette forekommer, er af 18. marts 1322). — Der er således al grund til at antage, at Haukr i virkeligheden har været Gulatings lagmand hele tiden 1303—22, kun med de afbrydelser, som bevirkedes ved hans rejser til og ophold på Island. Hans ophold i Oslo, Tønsberg og Nidaros har sikkert kun været midlertidige. I Bergen ejede han en gård, kaldt Audunargarðr, som han senere solgte (1318).

Herefter går der omtr. 7 samfulde år, 1323—29, i hvilke vi intet som helst erfarer om Haukr, hans opholdssted eller virksomhed. Den 2. august 1329 dukker han så op i Bergen, og her træffes han også i det følgende år; men nu var Bárðr Pétursson Gulatingslagmand, og Haukr synes intet embede at have beklædt.

At Haukr i de nævnte 7 år har opholdt sig på Island og ikke i Norge, er rimeligst; det kan nemlig let forstås, at han ikke findes nævnt i islandske dokumenter fra den tid, der haves i et temmelig sparsomt antal, medens det vilde være så godt som

¹ Dipl. Isl. II, 361—2.   ² Nokkur blöð s. IX.   ³ Mod dette strider i grunden ikke Jón Halldórsson's bemærkning i Hirdstjóra annáll, Safn II, 611, jfr Dipl. Isl. II, 495.

uforståeligt, at han aldrig bliver nævnt eller antydet i norske breve fra dette 7-års tidsrum, medens han forekommer forholdsvis hyppig både før og senere. Kun det kunde ved første øjekast synes påfaldende, at de isl. annaler hverken omtaler hans ankomst til eller bortrejse fra landet; men disse annaler er meget knappe, og da Haukr i disse år uden tvivl har levet som privatmand, var der næppe nogen særlig grund til i årbøgerne at meddele hans ankomst eller bortrejse som mindeværdige begivenheder. Men det er af forskellige grunde vigtigt, at vi allerede nu fremhæver denne Hauks 7-årige forsvinden.

I Isl. annaler ved år 1330 (Flat., Gottsk., Skálh., men her tildels overstreget) eller vistnok rigtigere¹ 1331 (Skálh.) siges hr. Haukr at være kommen til Island „med kongens budskab angående kvindesager og hvad dermed fulgte“. I Skálh. og Skálh. annalbrudst. siges han og hr. Ketill år 1331 at være rejst til Norge, efter at have „regnet visøre over hele landet“. Den 11. sept. 1332 er Haukr i ethvert tilfælde i Bergen (et brev). Efter tilbagekomsten fra denne sin sidste rejse til Island har han opholdt sig i Norge til sin dødsdag, d. 3. juni 1334. Sidste gang, vi træffer ham i et dokument, er i mai 1334. Da han døde, må han have været omkr. 70 år gammel.

Uagtet vi, som det af ovenstående redegørelse fremgår, kun ved lidt om Hauks liv og virksomhed, er det dog klart, at han må have været udrustet med særlige egenskaber. Selv om man ikke kan gå så vidt i at rose ham og hæve hans formentlige fortrin, som *P. A. Munch* i sin tid gjorde², er det dog vist, at han har været en mand, der ikke kunde undlade at gøre sig gældende og erhverve sig tillid; han har været en arbejdskraftig og nidkær, dygtig og samvittighedsfuld embedsmand. Et bevis herfor tør ses deri, at Haukr egenhændig har udarbejdet en fortrinlig afskrift af den lov, som han i egenskab af Gulatings lagmand skulde dømme efter; af denne afskrift haves desværre kun nogle få brudstykker³. Om Hauks mangesidige interesser og afskriverflid, skönt ikke just om nogen selvstændig forfattervirksomhed, vidner fremfor alt det store håndskrift, som her foreligger i en samlet udgave og hvoraf han vides at have skrevet det meste.

¹ Haukr „lögmaðr“ (her blot en titel?) nævnes nemlig i et brev, dat. i Bergen 2. juli 1330 (Dipl. Norv. XII, 59). ² Se hans afhandling i *Ann. f. nord. Oldkh.* 1847, hvortil vi overhovedet kan henvise, ligesom også til Jón Þorkelssons indledning til „*Nokkur blöð*“. ³ Trykt i *Norg. g. Love* IV, 117—34, jfr s. 765.

För vi går vidare, skal det endnu bemærkes, at Haukr var gift med Steinunn (d. 1361), en datter af Óli (el. Áli) Svart-höfðason og altså nær beslægtet med Hrafn Sveinbjarnarson og tilhørende Sæmund frodes familie; slægten var en gammel fornem landnamsmandsslægt. Også Steinunns slægt er urigtig hos Haukr¹; det rigtige findes derimod utvivlsomt i Sturlunga²; det er atter to enslydende navne, Haukr har taget fejl af, idet han har sammenblandet Herdís, en datter af høvdingen Oddr Álason og datterdatter af Hrafn Sveinbjarnarson, gift med Svarthöfði Dufgusson — deres søn Áli, hvis datter Steinunn Hauks hustru var — med den Herdís, der var en datter af den nævnte Hrafn og gift med Eyjólfur Kársson og Sigmundur Gunnarsson³. Haukr og Steinunn havde nogle børn, deriblandt datteren Jórunn, der gik i kloster og senere, under navnet Agnes, blev abbedisse i Kirkjubær (1343). En søn af Haukr, Erlendr, antages, vistnok med rette, at være identisk med den Erlendr (i hdskr. „Erl. H.“ el. „Erlingr“⁴), der fungerede som lagmand i året 1319 og som boede på gården Upsir i Svarfaðardalen⁵.

II. Hauksbóks historie og beskrivelse.

1. Det her pågældende håndskrift, der nu findes under 3 forskellige numre: 371, 544, 675, 4°, i den Arnamagnæanske håndskriftsamling, har, så langt man kan følge det tilbage i tiden, været opkaldt efter Haukr Erlendsson og båret navnet *Hauksbók*. At dette er rigtigt, ligegyldigt om alt, hvad der siden Arne Magnússons tid har været regnet dertil, oprindelig hører til Hauks samlingsværk eller ikke (hvorum mere i det følgende), — derfor haves et fuldgyldigt bevis deri, at håndskriftets hovedhånd viser sig at være identisk med hånden på de af Haukr selv udstedte originalbreve af 28. jan. 1302 og 14. okt. 1310; jfr *Annaler f. nord. Oldkh.* 1847, s. 182—3 og 388—9 med litograferet tavle I, sammenlignet med det faksimile, der ledsager nærværende udgave; skönt den litografiske gengivelse sikkert i flere henseender lader endel tilbage at ønske, ses hånd og retskrivning at være den samme; således bruges *v* for *u*, *æ*, endvidere rigtig, skönt sparsommelig brug af aksenter, samme måde

¹ Ldn. kap. 99, 326, Tillæg XI, slutn.   ² Sturl. I, 387, II, 8, 311.

³ Sturl. I, 231, II, 10, 311, 313; Nokkur blöð X—XI. Denne ellers temmelig stærke uoverensstemmelse har udgiveren af *Ísl. ártíðaskrár* ikke opdaget, se s. 32 og 34, 79, 97.   ⁴ Safn II, 57—8, jfr Bisk. I, 833.   ⁵ Usikre formodninger om Hauks efterkommere findes *Dipl. Ísl.* III, 496.

at forkorte på i det hele, fuldstændig mangel på interpunktion, ordene skrevne tæt på hinanden, fælles ordformer som *mersa* — alt dette er fælles og et uigendriveligt bevis for, at det er Haukr selv, fra hvem hovedbestanddelen af hdskr. hidrører. Traditionens Hauksbók¹ er således et rigtigt og fuldkommen træffende navn. Håndskriftet må efter Hauks død være gået over til hans arvinger i det nordvestlige Island og i de følgende tider, omtr. 300 år, gået fra mand til mand som et familjeklenodie. Først ved år 1600 dukker håndskriftet op og benyttes af *Arngrímr Jónsson* den lærde (d. 1648). I sin bog: *Specimen Islandiæ historicum*, der for det meste indeholder et uddrag af *Landnámabók*, siger han: „Majoris sane et scientiæ et diligentiae exemplar dedit ille modo dictus Hauko . . . conscripto nostra lingua opere de origine gentis Islandicæ, chorographico et chronologico, quod ab autore *Hauks Bók* nomen accepit, quem . . . communicatum . . . ab . . . Aretio Magni F. osv.“. Den mand, som Arngrímr altså lånte bogen af, var den bekendte høvding Are Magnússon i Ögur (Isefjordsyssell). Skönt Arngríms ord ikke er aldeles utvetydige, synes det rimeligst at slutte, at han kun har haft den del af håndskriftet, der indeholdt *Landnáma*. Dette bestyrkes ved hjælp af et par steder i Worms *Epistolæ*; således antyder biskop Þorlákur Skúlason i et brev til Worm 3. sept. 1636² et „manuscriptum vetus . . . monumentum nempe historicum Hugonis cujusdam, quondam apud nos legum moderatoris, viri certe insignis et, ut audio, non aspernandæ eruditionis“ og siger, at han har hørt, at Björn [på Skarðsá] nylig har fået det [til låns]. Den 9. mai 1638 skriver Worm til nævnte biskop³: „Hugonis promissam historiam exspecto“. Den 9. sept. s. å. skriver så bispen tilbage: „Hugonis historiam, quæ tamen nihil præter genealogias et primitus ab eponymis occupatas in Islandia sedes continet, Dn. Arngrimus Jonas latinam fecit; scripsi ei, ut mitteret [sin lat. bearbejdelse?]; facturum puto“³. Heraf synes det at være rimeligst, at Arngrímr kun har haft *Landnámabók* [og mulig *Kristnisaga*?]. I den følgende tid vides flere at have benyttet *Hauksbók*, også de andre dele deraf; uden at vi her vil indlade os på en udtømmende eller i det enkelte gående undersøgelse angående dette spørgsmål, skal det bemærkes, at hdskr. er i løbet af det 17. årh. blevet benyttet, delvis afskrevet eller excerperet af Björn Jónsson på Skarðsá (d. 1654; *Landn.*, uddrag af stykkerne

¹ *Hauksnautr*, som Arne Magnússon anvendte om et hdskr. og som dr. Jón Þorkelsson mener (*Dipl. Isl. II*, 349) betegner *Hauksbók*, må have været en afskrift af *Gulatingsloven* (se k. 53). ² *Epistolæ I*, 104. ³ *Sst.* 105.

om Grönland, tildels tabte, Fóstbr. s., Breta sögur osv.)¹. Jón Guðmundsson, kaldt „den lærde“ (d. noget efter 1650; Sets rejse), biskop Brynjólfur Sveinsson (d. 1675), der lod præsten Jón Erlendsson (d. 1672) afskrive både Landnáma og Kristnisaga. Fremdeles lagmanden Sigurður Jónsson (lagmand 1663—76), som på opfordring af biskop Brynjólfur og under medvirkning af Sigurður Björnsson (lagmand 1677—1705) foretog opfriskninger af de steder, navnlig i Bretasögur, hvor blækket var falmet og skriften utydelig, eller, som det dengang hed, „aldeles ulæselig“². Tillige afskrev Sigurður Jónsson eller excerperede enkelte partier af bogen (AM. 281, 4°). Biskop Brynjólfur må altså have haft bogen til låns 1660—70, og han må have haft hele bogen, også Landnáma med Kristnisaga. Som *Guðbr. Vigfússon* antager³, har biskoppen sendt tilbage til ejeren den del, der indeholdt de to sidstnævnte stykker, men beholdt det øvrige; dette kom så efter Brynjólfs død sammen med hans øvrige håndskriftsamling til Gaulverjabær, og herfra erhvævede Arne Magnússon det, d. v. s. 544 og 675. Større vanskelighed var der for Arne Magnússon ved at erhvæve den tilbagesendte del, og trods al umage og energi lykkedes det ham kun efterhånden at få samlet 18, tildels beskadigede, blade, 14 af Landnáma, 4 af Kristnisaga, 3: nuværende 371. De fleste af disse fik han fra præsten Ólafur Jónsson, hvis fader havde fået dem hos „en bonde, Bjarne Indriðason i Skálavík“ (Isefjordsyssel), der igen havde fået dem af sin fader. Det er klart, at det er præstens egen fader, præsten Jón Torfason, der må have fået bogen omkr. 1667, som har revet bogen i stykker og brugt en del deraf til bogbind — en vandalisme, der i de tider var temmelig almindelig (jfr *G. Vigfússon*, fort. til Bisk., og AMsk Katalog I, 590). Jón Torfasons, af Arne Magnússon fremkaldte forklaring er åbenbart holdt noget svævende, og man skulde deraf kunne slutte, at bogen havde været i den nævnte bondes besiddelse uafbrudt indtil han fik de blade, som så blev sendt til A. M., men dette er ikke tilfældet. Heller ikke synes præstens beskrivelse af disse blade („bladene blev sjældnen tagne fra hinanden, efter som de hængte sammen af mug“) at kunne passe; den synes kun at skulle tjæne til at forringe sagen og afvende enhver mistanke fra præsten selv. Halv-

¹ Når det i Tímarit hins ísl. bókm. fjel. VIII, 87 hedder, at Bj. Jónsson har skrevet „en afhandling om Snorra Edda... efter Hauksbók“, beror dette på en besynderlig fejltagelse. ² Se herom AMsk Katalog I, 686, samt nedenfor. ³ Se hans fort. til Biskupas. I, s. xi ff. om hdskr. hele historie.

rådne og mugne kan man næppe eller ikke tænke sig at disse 14 blade med deres solide skind-materiale og klare skrift har været. Vi mener derfor, at *G. Vigfússon* har fuldkommen ret i sine mindre smigrende udtalelser om præsten og dennes behandling af bogen¹. Der vil dog altid blive megen dunkelhed tilbage med hensyn til disse brudstykkers historie. Således er det ikke let at se, hvorledes bogen fra *Are Magnússon* i *Ögur* -- forudsat, at man af *Arngrims* ord tør slutte, at han har været bogens ejer, hvad ordene jo snarest tyder på -- er kommet bonden i *Skálavík* i hænde, der jo må have levet samtidig med *Are*. Man fristes til at tro, at præsten *Jón Torfasons* hele historie om bonden er det rene opspind. Gennem *Arngrímur* har *Björn Jónsson* fået bogen til låns, gennem biskop *Brynjólfur Jón Guðmundsson* „lærde“; det er sikkert ikke denne, der, som *G. Vigfússon* troede, er den første, der har benyttet håndskriftet.

2. Det indhold, bogen havde, da *Arne Magnússon* endelig havde samlet, hvad der var muligt at opdrive, ses af hans udførlige fortegnelse derover (katalogen under 544, 4°). Af den er det tillige klart, at vi nu har bogen i selvsamme udstrækning i det hele. Men på et hængende hår havde det kunnet være anderledes. På en uopklaret måde² bortkom 14 blade (de første fjorten i 544), kort efter 1821, og kom dr. *H. Scheving* (d. 1861) i hænde; efter forlydende havde han fået dem i arv efter præsten *Stefán Einarsson* til *Sauðanes* (d. 1847). Efter *Schevings* død forærede hans arvinger bladene til den islandske oldsagsamling i *Reykjavík*; her blev de altså beroende, indtil de, på foranledning af den *Arnarnæanske Kommission*, i efteråret 1887 blev tilbageleverede som den *Arnarnæanske håndskriftsamling*s retmæssige ejendom.

Rækkefølgen af de enkelte bestanddele (eller læg, blade) er bestemt ved *Arne Magnússon*s egen indholdsfortegnelse, der findes i nr. 435, 4° og aftrykt f. ex. i katalogen. Ifølge denne har *Jón Sigurðsson* i sin tid ordnet indholdet og pagineret de enkelte blade i 544, men da var de 14 blade endnu ikke komne tilstede. Fra endnu tidligere tid, vistnok fra slutningen af forrige århundrede, haves en anden paginerings, hvor de 14 blade er medregnede. Men da denne blev foretaget, var der kommet uorden ikke alene

¹ Bisk. I, s. xvi.   ² Jfr *Bjóólfr* XVI, 71 og *G. Vigfússon*s bemærkninger sst. s. 143, hvor han antager, at det er *Stefán Björnsson* (d. 1798), der har fået bladene til låns og ikke leveret dem tilbage. Et andet sted (XVII, 3) formodes derimod, at det er *Guðm. Pjetursson* (d. 1811), der har bragt dem til Island, men bægge dele er lige umulige.

med hensyn til enkelte læg, men også med hensyn til enkelte blade. Navnlig bemærkes, at da har Trójumannasaga med Bretasögur fulgt på Hervararsaga, at 2 læg (nuværende bl. 15—21) dengang fik tallene 95—101 (jfr *Munch* i *Annaler* 1847 s. 197), dog således at bladene fulgte i urigtig orden, nemlig (ved benyttelse af de nuværende tal): 18, 19, 15—17, 20—1. Blad 102—7 bærer ikke denne, første paginering. Nu er hele denne del (544) på ny (altså tildels for 3. gang) under det nu afsluttede katalogarbejde blevet pagineret, ligesom alle andre samlingens håndskrifter; og det er denne paginering, der er benyttet i nærværende udgave.

3. Håndskriftet består altså nu af forskellige læg, der ialt indeholder $[18 + 107 + 16 =]$ 141 blade. *Gudbr. Vigfússon* har udregnet¹, at hele den oprindelige bog må have bestået af omtr. 200 blade; omtr. 60 blade (eller noget over 7 læg à 8 blade) skulde altså være gået tabt. Vi vil få at se, at dette regnestykke vistnok er meget nær ved det rigtige.

De forskellige læg og brudstykker af sådanne, der er bevarede, er følgende:

371: Blad 1 og 2 — der ikke er sammenhængende — har hørt til første læg; af dette er altså 6 blade gået tabt; det andet bevarede blad har vistnok været læggets sidste. 4—6:7—9 er tre sammenhængende bladpar, og da blad 3 fortsættes umiddelbart af bl. 4, har det været det første blad i lægget, hvis sidste (oprindelig sammenhængende med bl. 3) er tabt. Hvad der mangler mellem det første læg, hvoraf der kun haves brudstykker, og det andet læg (bl. 3—9) kan med sikkerhed anslås til to læg. Af det næste, altså 5., læg haves to sammenhængende bladpar: 10—11:13—14; da blad 12 danner sammenhængende tekst med bl. 13, mangler altså det blad, der har hængt sammen med det og dannet direkte fortsættelse af nuværende bl. 11; dette tabte blad + nuvæ. bl. 12 har dannet læggets inderste bladpar; dets yderste bladpar er helt tabt. Da man nu med sikkerhed kan udregne, at der kun mangler omtr. 2 blade i slutningen af *Landnámabók*, har hele dette værk udgjort 5 fulde læg à 8 blade og 1 blad på det 6., dog vistnok knap et helt, altså omtr. 41 blade i det hele.

Umiddelbart efter *Landnámabók* må *Kristnisaga* have

¹ Bisk. I, s. xvii-xviii.

været skreven. Af dens 1. læg (bogens 6.) mangler de to yderste bladpar (jfr ovf.), medens de to inderste endnu haves, α : bl. 15—16 : 17—18. Slutningen af Kristnis. har fyldt omtr. 1 blad. Hele Landn. og Kristnis. har altså udgjort 6 læg à 8 blade ÷ 1 blad, eller omtr. 47 blade. Dette stemmer meget godt med G. Vigfús-sons udregning; han får ud 46 blade, idet han har lagt Landn.-udgaven fra 1829 til grund og regner 6 blade i første læg, hvilket er urigtigt.

Hvad der har stået på det sidste (6.) lægs sidste blad er naturligvis vanskeligt at sige. Ret sandsynligt forekommer det mig at være, at det har været fyldt med lignende bemærkninger som dem, der nu findes umiddelbart efter Kristnis. i Jón Erlends-sons afskrift (udg. s. 149). Særlig kan jeg tænke mig, at nogle af Tillægene, og da blandt disse navnlig Hauks eget slægtregister, har stået her.

544. Om de to første læg, der optages af de tildels noget uensartede stykker og afhandlinger, vi har kaldt *Heimslýsing ok helgifræði*, samt om det 3., hvis indhold vi har nævnt *Heimspeki ok helgifræði*, og deres oprindelige forhold til Hauks bog skal nærmere blive talt i det følgende. Her skal kun bemærkes, at af det 2. læg mangler de to sidste blade. Det 3. læg består og har altid bestået af kun 7 blade; heraf er det 1. og 7., det 3. og 6., 4. og 5. (skönt nu skårne itu) oprindelig sammenhængende, hvorimod blad 2 står særskilt for sig og fra først af har været indskudt i lægget som løst blad. Bægge stykker tilsammen har altså, bortset fra det, der mangler af Heimspeki ok helgifræði og hvorom intet kan med rimelighed formodes, udgjort 23 blade. Da disse stykker åbenbart er brudstykker af to håndskrifter, er det ikke engang sikkert, at Haukr har erhvervet dem i en fuldstændigere form.

Herpå følger et læg på fulde 8 blade (bl. 22—29), og så et på 6 blade (30—35), hvoraf to sider, bl. 34 b—35 a, er oprindelig ubeskrevne (se s. 228 med anm. 9) og hvoraf det inderste bladpar oprindelig har været sammensyrt; dette læg har aldrig været større og herefter mangler intet i håndskriftet.

Herefter følger 3 læg, hvert på 8 blade (bl. 36—59), hvoraf det første og det sidste blad i det sidste læg nu er adskille, men de har vistnok oprindelig været sammenhængende. Den sidste side har fra først af været ubeskreven (se s. 302 med anm.). Mellem dette og det følgende læg syns intet at mangle.

Dette læg består af 9 blade (bl. 60—68), hvoraf det 8. er et indskudsblad; efter dette mangler vistnok et helt læg, hvorpå

idet mindste slutningen af *Vidræða Ulkams ok sálar*, samt begyndelsen af *Hemingsþáttr* har stået. I Arne Magnússons og Ásgeir Jónssons tid har der dog eksisteret ét blad (det sidste) af dette læg, da begyndelsen af Ásgeirs afskrift af *Hemingsþ.* (udg. s. 331—336⁴) netop svarer til ét blad; dette blad har, som det ofte er tilfældet med de sidste blade i de enkelte læg (særlig i uindbundne håndskrifter), været slidt og vanskeligt at læse.

Det følgende læg består af 8 blade (bl. 69—76) og er vistnok fuldstændigt. Herefter er der atter en større lakune i det oprindelige håndskrift; der mangler atter i det mindste ét læg, hvorpå slutningen af *Heiðrekssaga* har stået; heraf har dog 2 blade været i behold endnu i det 17. årh.; indholdet findes afskrevet af Sigurður på Knör. Det der mangler af *Fóstbræðrasaga* (beg.) kan, efter en sandsynlighedsberegning, have fyldt omtr. 6 blade; slutningen af *Heiðrekss.* og begyndelsen af *Fóstbræðras.* kan således antages at have udgjort det tabte lægs indhold.

De følgende 3 læg à 8 blade (bl. 77—100) er fuldstændig bevarede og danner et uafbrudt hele. De fortsættes umiddelbart af det sidste læg, der kun består af 7 blade (bl. 101—107); heraf står det første for sig, medens de øvrige 6 udgør tre sammenhængende bladpar. Da der næppe er nogen grund til at antage, at det første blad oprindeligt skulde have stået ene (altså været indskudt), er det naturligt at tro, at læggets 8. blad, der vistnok aldrig har været beskrevet, er blevet bortskåret.

Herefter har altså 544 bestået af $3 + 11 + (2) = 16$ læg (mindst) eller efter den gjorte beregning af 126 blade (mindst).

675. Dette hdskr. består af to sammenhængende læg på 8 blade hvert, slutningen mangler. Om Haukr har erhvervet mere af bogen (*Elucidarius*) bliver uvist; hvor meget der mangler, rimeligvis et læg (da der af *Elucidarius* mangler omtr. $\frac{1}{3}$), er ikke sikkert.

Hele Hauksbók har altså bestået af (mindst) 198 blade, hvilket stemmer ganske godt med G. Vigfússons beregning, eller, hvis man fraregner de 3 første læg i 544, samt 675 og udelukkende holder sig til det, der bevislig enten stammer fra Haukr selv eller hans afskrivere, af omtr. 151 blade. I ethvert tilfælde har bogen været anselig nok.

4. Foruden de beskadigelser, der allerede er anførte og som består i tab af blade eller hele læg, har håndskriftet lidt forskellig overlast af mere eller mindre ondartet natur. Denne mishandling stammer dels fra ublid og hensynsløs behandling fra

HÅNSKRIFTPRØVERNE

---

1. prøve: AM 371, bl. 9 a, l. 1 ff.,	udg. 88 ¹⁷ ff.
2. — : - 544, - 10 a, l. 1 ff.,	- 168 ¹² ff.
3. — : - - , - 18 a, l. 1 ff.,	- 183 ³² ff.
4. — : - - , - 48 a, l. 9 f. n. ff.,	- 269 ¹² ff.
5. — : - - , - 99 a, l. 9 ff.,	- 436 ²⁵ ff.
6. — : - 675, - 4 a, l. 1 ff.,	- 475 ¹² ff.

---

menneskers side, dels fra tidens i forholdene begrundede skadelige virkning, hvoraf de fleste islandske håndskrifter i øvrigt mer eller mindre bærer præg.

Håndskriftets enkelte blade er tidt og ofte hullede og flængede. Disse huller og flænger stammer dels fra tiden før skindet blev anvendt til skrivemateriale, og da fra selve flåningen eller uldens fjærnelse fra skindet, der foretoges (og foretages endnu) ved kniv. I dette tilfælde har teksten naturligvis ingen skade lidt; men det er ikke sjælden sket, at et ord måtte deles på grund af huller el. riften; til dette er der i udgaven intet hensyn taget. Eksempler herpå: *re-gvlv* 99²⁰, *f-elli* 101²², *stor-lega* 167²⁰, *skiot-ast* 168⁷, *all-ar* 184³², *si-dr* 208⁵, *losti-d* 225³², *bur-ttv* 237³³, *Gven-deloenem* 245²⁶, *h-affi* 247⁸, *s-ydra* 252²⁷, *sin-s* 252²⁹, *bar-dagi* 254¹⁸, *fa-lli* 262⁴, *he-nnar* 263²⁰, *pacen-civs* 285¹⁴, *an-dadiz* 289¹¹, *eft-cr* 289¹⁴, *ge-gnim* 293¹⁹, *hef-na* sst., *vi-ssi* 297²¹; andre blade, hvor der findes — tildels oprindelige — huller eller flænger, så at teksten delvis er bleven beskadiget (hvorom der henvises til anmærkningerne), eller hjørnerne afrevne: 371 bl. 1, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 11 (hvorom mere nedenfor), 12, 13 (jfr anm. 6 s. 116), 14 (se anm.), 15, 18; — 544 bl. 2, 9, 10, 15—18, 19 (halvdelen bortskåren), 20—22 (af 21 halvdelen bortskåren), 23 (se s. 196, særlig anm. 9, 198 anm. 8), 24—8, 30, 32—35, 37, 38, 40—43, 45—47, 49, 51, 53—60, 67, 68, 70, 74—80, 82, 86, 88, 89, 95, 97—98 (af 98 er ydre hjørne afskåret fra først af) 99, 100 (ét meget stort hul og en halv snes mindre huller), 102 (4 flænger, bladet i det hele meget medtaget og mørt), 107 (ligeledes medtaget og mørt); — 675 fine rifter i den nederste margen, særlig i det 1. lægs blade; et stykke er revet af bl. 14, enkelte huller bl. 10 (i nedre margen), 12—14. — Nogle af de oprindelige huller og flænger i 544 er omgivne af en rød streg, der uden tvivl stammer fra Haukr selv; sål. bl. 26a, 37a, 38b, 40b, 41ab, 49ab, 54ab, 56ab, 57ab, 74ab, 75b, 99a. — Endel blade er desuden mere eller mindre stærkt beskårne, så at endogså på en del af dem noget af skriften er gået tabt: 371 bl. 11 (hvor største delen af l. 33 er afskåren; se udg. s. 104, anm. 3—4, 105 anm. 9 og 106 anm. 2), 13 (hvor der ligeledes af l. 33 er noget borte, se 114 anm. 11, 116 anm. 5—7), 16 (se anm. ** 134), 17 (endel af den indre margen afskåren, samt en linje foroven, jfr s. 139, l. 26 ff.); — 544 bl. 49 (hvoraf den halve del efter en buet linje er afskåren, men en rød streg følger randen, for som ellers at vise, at der intet mangler).

I det hele er det valgte materiale (skindet) udmærket, tykt og solidt, omhyggelig forarbejdet og glattet til at skrive på; ingen steder er der lævninger af hårrødder eller lignende (hvad der undertiden er tilfældet); bladene er i det hele regelmæssige og lige store. Som i så mange andre tilfælde har enkelte blade været særlig udsatte for overlast, der dels stammer fra opbevaringsstedets fugtighed, dels ligefrem fra umild behandling. Særlig medtagne af slid og fugtighed, pletter og lign. er i 371: bl. 1 (noget afbleget og rynket), 3, 5b, 8a, 10a, 11, 12 (rynket), 13a (rynket), 14b, 15b, 18a; — i 544: bl. 1a er nu blevet meget sort, tildels på grund af anvendte reagensmidler, hvorved det dog er lykkedes at læse siden med en overvejende grad af sikkerhed. Pletter af anvendte reagensmidler af en anden art og fra tidligere tider findes hyppig, særlig på de i Bretasögur helt eller delvis afblegede sider. De mest afblegede sider er: bl. 14, 20 (særlig forneden), 22a (forneden), 36b, 37a—38a (de uopfriskede dele), 44b (forneden), 45b, 47b, 48a (foroven), 48b (partivis), 50a (ligeledes), 51 (øverst tilhøjre), 60 (særlig a), 68b (delvis), 72b (ligeledes), 76b, 77a (delvis)—79 (på grund af fugtighed), 99—100 (forneden), 101—102, 103 (delvis), 107b; — i 675 er enkelte steder, særlig de to sidste blade, blevne noget mørke; den første side ligeledes noget mørk; pletter findes hist og her.

Det blæk, der er anvendt, er af meget forskellig godhed; tildels er det glinsende sort og af en fortrinlig slags som f. ex. alt, hvad Hauks „første sekretær“ har skrevet. Det blæk, der er brugt i de norske stykker, bl. 1—14, har været brunlig-rødt og godt, men har dog kunnet falme; da det imidlertid er jærnholdigt, påvirkes det af reagens, så at aldeles utydelige bogstaver ved hjælp deraf bliver ganske tydelige. I det andet formentlig norske stykke, bl. 15—18, er blækket brunt og meget afbleget. På bl. 19 er det noget mørkere, bl. 20—21 (Völuspá) brunligt og afbleget; på disse blade påvirkes det ikke af reagens. Det blæk endelig, som Haukr og hans „2. sekretær“ har anvendt, er for det meste brunt og delvis sort glinsende, både i 371 (men her gennemgående mere eller mindre falmet) og 544; men i 544 har det været af meget forskellig beskaffenhed, idet det, der er anvendt til visse partier, har været således, at det let kunde falme og afbleges, endogså i en usædvanlig stærk grad. Navnlig gælder dette det blæk, hvormed Bretasögur er skrevet.

Af opfriskninger findes så godt som slet ingen i 371 og 675 (jfr anm. 5, 6 s. 75, anm. 6 s. 76, anm. 4 s. 77 og anm. 13 s. 484). Anderledes forholder det sig med 544. På 1. side findes

enkelte ord opfriskede (se anm.); på 1 b enkelte ord og bogstaver, på 2 b $\frac{1}{3}$ af den 1. linje, s. 3 a, 4 a, 5 a, 6 b enkelte ord og bogstaver; ligeledes s. 8 b, 9 a, 10 a; på 14 a er flere steder, samt de 5 sidste linjer på siden opfriskede, 14 b, 22 a og 30 b enkelte ord. Dernæst er Bretasögur, bl. 36—52, mere eller mindre opfriskede; så godt som frie er her kun 38 b, 39, 40, 41 a, 42 a, 47 b. Enkelte opfriskninger findes endnu s. 72 b, 77 a, 78 a, 103 a, 104 a jfr 69 a (anm. 3 s. 336). De her nævnte opfriskninger, hvorved undertiden hele eller så godt som hele sider er overskrevne, er foretagne i det 17. årh. på foranstaltning af ingen ringere end biskop Brynjólfur Sveinsson.

Vi er nøje underrettede om denne opfriskervirksomhed, der fra vort standpunkt synes at være en vandalisme, men som fra det 17. århs praktiske standpunkt set bliver forståelig. Der haves angående Hauksbók et par egenhændige notitser af Arne Magnússon (se katalogen I, 686), hvor det bl. a. hedder: „De i Bretasögur foretagne opfriskninger skal, efter lagmanden Sigurður Björnssons sigende, være foretagne af lagmanden Sigurður Jónsson, som har benyttet bogen“, „biskop Brynjólfur sendte bogen til lagmand Sigurður Jónsson og bad ham, som en dygtig håndskriftlæser, at opfriske de utydelige bogstaver; dette gjorde lagmanden med bistand af Sigurður Björnsson, lagmand, som da bode i Einarsnes, efter 1664. Sigurður Björnssons meddelelse 1707“. Da vi f. ex. i AM. 281, 4° har Sigurður Jónssons egenhændige afskrift eller uddrag af visse stykker i Hauksb., kan vi, ved hjælp af skrifttrækkenes lighed nøjagtig bestemme, at det er ham, der har foretaget alle opfriskningerne, undtagen de fleste på side 45 b, tildels 46 b, 47 a, 48 a, 49, 50 a, 52 ab; det er altså disse, der kommer på Sigurður Björnssons kappe. Disse opfriskninger er af noget forskellig art. Sig. Jónssons må gennemgående siges at være foretagne med et vist talent og ikke uden nøjagtighed, så at synderlige forvanskninger i teksten næppe kan siges at være fremkomne derved; derimod har han sikkert ikke gengivet alle forkortelsestegnene over linjen ganske rigtig eller nøjagtig. Hans hånd er fast og regelmæssig og hans blæk sortglinsende; følgelig er det kun sjældent muligt at se noget som helst af den oprindelige skrift.¹ Denne har i virkeligheden været meget afbleget, og opfriskeren har ingenlunde fundet sit arbejde let; det bevidner han da også i nogle i margen skrevne udbrud: *hier hef ec latlist*

¹ J. Sigurðssons udtalelser i Ant. Tidsskr. 1846—8, s. 115—16 er mig uforståelige.

draga j | vpp aptur (42b), hier er ee | enn reyndr (herunder tallet 1616, der ikke kan stå i forbindelse med notitsen, 46a), og hier erv augun | fullreynd (48b). Vi vilde dog ønske, at han helt havde sparet sig sit „hårde“ arbejde og sine klager. Sigurður Björnssons opfriskninger er, i modsætning til den førstes, meget skødesløst og dårlig gjorte; hans skrift er desuden uregelmæssig og bogstavtrækkene stygge; hertil kommer, at hans blæk er dårligt, grålig-mat af farve; hans virksomhed gör således et højt ugunstigt indtryk, ligesom der næppe er tvivl om, at han på flere steder har gjort sig skyldig i fejllæsninger og forvanskninger; jfr anmærkningerne, forsk. steder. Endelig kan det bemærkes, at aksenter findes tilføjede, muligvis tilsatte af Sigurður Jónsson, hist og her, se s. 79 anm. 2, 81 anm. 7, 212 anm. 7.

5. Den oprindelige skrift er for alle partiers vedkommende ret smuk og kraftig. Hauks egen hånd er meget tækkelig; bogstaverne er regelmæssige og tydelige, af middelstørrelse, og i det hele velformede; de har, i modsætning til hvad der ellers plejer at være tilfældet, en afgjort opretstående og undertiden endogså en smule til venstre heldende retning. I Trójum.s. og Bretas. er bogstaverne gennemgående noget større end ellers. En ejendommelighed ved Hauks hånd er, at bogstaver og ord følger usædvanlig tæt på hinanden; tiltrods herfor og tiltrods for, at han aldeles ikke bruger nogen interpunktion, frembyder hånden i og for sig ingen som helst vanskeligheder for læsningen. I udg. er ordene adskilt på sædvanlig måde. Også præpositioner og partikler, der i håndskrifterne jævnlig skrives sammen med det følgende ord, er her trykte for sig selv, da man i modsat fald vilde være havnet i vilkårlighed og inkonsekvens. Med hensyn til ordadskillelsen indeholder overhovedet Hauks egne partier intet af betydning, da man ikke kan vide, hvorvidt det er meningen, at to ord skal være sammenskrevne eller ej.

Haukr har haft to vistnok islandske afskrivere. Den „første“ af disse, der har skrevet største delen af Eirikss. og Fóstbr., samt Algorismus, skriver ualmindelig store og klare, regelmæssige og i det hele ret smukke bogstaver. Den „andens“ skrift (kun på et meget lille parti 439¹⁶—443¹⁷) er derimod temmelig uskön; trækene er ganske vist faste og vidner om øvelse, men er på den anden side stive og kantede.

Det første norske stykke (bl. 1—14) er skrevet med en smuk, regelmæssig og i og for sig udmærket tydelig hånd; bogstaverne er middelstore, men bliver noget større mod slutningen.

I det andet norske stykke (bl. 15—18) er bogstaverne derimod temmelig store og uskønne og åbenbart fra en betydelig senere tid.

Håndskriften på Völuspá er den samme, som i codex Wormianus (AM. 242 fol.) af Snorra-Edda, i et lille brudstykke af Egilssaga (162 β), en del af et håndskr. af Jónsbók, 137, 4° off. Her er bogstaverne noget mindre end i Worm., men omtr. som i brudstykket af Egilss.

Elucidarius er skreven med en stor og smuk hånd; det er klart, at afskriveren er meget øvet som sådan og vant til at skrive, uagtet han, hvad nøjagtighed og korrekthed angår, står under de fleste, vi kender.

De øvrige mindre stykker, Náttúrusteinar, Císió janús, Pro-nostica temporum, er skrevne med ret smukke, faste hænder. Den sidste er den mindst gode og ligner i karakter noget Völuspás hånd, men er dog sikkert ikke den samme.

6. Overskrifter, både over nye stykker og over kapitler, findes i reglen; undertiden er de rigtignok så afblegede, at de er ulæselige. Ikke sjældent består overskriften kun af ordet *capitulum* uden nogen nærmere indholdsangivelse; i 371 findes undertiden kun en bølgeformet streg, hvormed en linje udfyldes. Hvor overskriften står midt inde i en linje, udgår der i reglen fra den en rød eller sort (på 4a, 5a) streg under eller omkring resten af linjen, der udgør slutningen af foregående kapitel eller nogle ord, der hører til det følgende kapitels første linje, åbenbart for at tydeliggøre sammenhængen. Overskrifterne er altid skrevne med rødt blæk; i bl. 1—14 er det, for så vidt det ikke er falmet eller helt udvisket, mørkerødt. I 371 og den egenlige del af 544, har Haukr selv skrevet overskrifterne, også i de partier, der er skrevne af hans skrivere.

Kapitlerne og de nye stykker begynder i reglen med efter omstændighederne større eller mindre initialer, der ofte er antydede med mindre bogstaver med almindeligt blæk i marginen (huske-bogstaver); ved beskæring af bogen er disse vistnok flere steder forsvundne. Initialerne er afvekslende skrevne med rødt, brunt og grønt blæk, enten én- (således kap.-initialerne) eller flerfarvede. Særlig pragtfulde er f. ex. i 371 N bl. 8b, H bl. 11a, i 544 P bl. 1b (og flere initialer i de følgende blade), jfr I bl. 14a, A bl. 22a, N 36a, 61b, B 60a, S 72b, L 90a, O 93a, 104b, E 105a. Den grønne farve, der anvendtes, synes at have indeholdt et særligt ætsende stof, idet f. ex. hovedstregen i P (bl. 1b), der netop er grøn, nu kun er én lang rift, uden at man kan se noget tegn til,

at denne skulde være frembragt ved skærende redskaber; noget lignende gælder H (bl. 11). I 675 findes der, særlig på de første sider, temmelig store initialer i begyndelsen af hver replik, men disse, der har været mørkerøde, er nu for største delen aldeles forsvundne (jfr anm. 1, 4, 12 s. 470, anm. 6 s. 471). Der findes nu en temmelig stor åben plads, hvor de enten har stået og er afblegede eller hvor de har været bestemte til at stå. Der findes i det hele længere afstande mellem de enkelte replikker (til dér at skrive M og D?). Sådanne afstande er efterlignede i udgaven.

7. Marginalnotitser og lignende. Af sådanne findes der overhovedet ikke synderlig mange, og de, der findes, er i det hele, som næsten altid, af liden eller ingen betydning og fra forskellige tider. Hertil regnes ikke de af Haukr selv eller af hans afskrivere glemte ord eller sætninger, der, med mere eller mindre nøjagtige henvisningstegn, er tilskrevne i marginen; om disse henvises til anmærkningerne.

371. Bl. 1a, 2a, 3a, 4a, 10a, 11a, 12a, 13a og 14a findes med en hånd fra omtr. 1800 skrevet dels i nedre, dels i øvre margen: „1ta, 2^{ad}, 3^{ja}, 4da, 5ta brot af Landnám (Landn.)“, og henholdsvis No. 1, No. 2 bl. 3—4, No. 1, No. 2 bl. 10—11, No. 1, 2, 3 bl. 12—14, hvortil Finnur Magnússon bl. 2a i parentes har tilføjet: „Hauksbók“. — Bl. 2b forneden: *Kalfs Skinn* med en hånd fra 17. årh. — Bl. 5b øverst regnestykket $\frac{48}{88}$ —96, bl. 10a øverst „204—40“, bl. 7a ydre margen og bl. 8a øverst noget ulæseligt kradseri eller bogstaver. Bl. 15a øverst: „Úr Kristnisögu. K. 6 sqqv.“ (dette århundrede).

544. Her findes for det første enkelte tegn som „NB“ 3b, 5a (øverst), 8a (øverst), 85a (ydre margen to gange), 85b (ligeledes), 87b, jfr 83a; „x“ 13b (i indre margen udfor den linje, der ender med *En hlna .xiiij. viku munar sol vm* s. 175^{so}), „+“ 2b, 3a, 14a (udfor l. 4) 53a, 57ab. Figurer eller figurlignende ornamenter og lignende kradsrier: 8b (nederst, en mands hoved med hat på, 16. årh.), 14b (nedre margen), 70b (nederst); betydningsløst kradseri eller ulæselige bogstavtegn findes 1a, 20a (nederst), 21ab, 23ab (nederst), 26a (nederst, *T...h...?*), 30b (nederst), 32b (ligeledes); en hel del 34b, 35a, 36a (nederst), 38ab, 42b, 43b (øverst), 50a (ydre margen), 59b, 61a (nederst), 64b (nederst), 78a (ydre og nedre margen), 79a (ligel.), 83a (ydre margen). Enkelte figurer og usammenhængende bogstavtegn findes fremdeles 10b, 18b (nedre margen), 19a (omkring grundplanen), 21b, 26b; et alfabet fra 17. årh. nederst 65b, jfr 59b.

Gentagelser af enkelte ord i selve teksten, eller bemærkninger, der hentyder til denne, findes 4b: *Babi | lon* (ydre margen, midt på siden), *Satur | nus* (nederst), 5a *þór | Mars, Mercurius e. | Odin, venus io | pis(!) dott | er* (ydre margen), alt med plump hånd fra 16. (17.?) årh.; — 10b *huarkenl* (øverst), *hafð* (yderst) samt enkelte bogstaver, — 57a „NB Island | under eng | land“, „NB Anglice nomen“ (18. årh.). Ligesom den sidste bemærkning, stammer også forskellige tilføjede bemærkninger og overskrifter fra forrige eller vort årh., tildels skrevne med bekendte hænder (jfr de anførte NB'er): 1b „Vide Rymbeg | la p. 354 lin. 3“ (øverst i ydre margen), 18a „544, 4°“ (19. årh.; nederst til venstre), 20a „Af Eddu Sæmunds“ (el. -dar; over Völuspá; 19. årh.), 36a *Her hefr . . .* (Arne), 49a overskrift (se s. 272 anm. 1), 60a „Vidræda likams ok Salar. (Arne Magn.), 69a „Fragmentum af Hriggjjar stiki“ overstreget og derunder skrevet (af Jón Sigurðsson): „Hemings þattr Áslákssonar“ (øverst), 72b „Heidreks Saga“ (Rafn med blyant; øverst), 93a overskriften (Arnes) se s. 425 anm. 1, 104b „af Upplend | inga kon- | gum“ (19. årh.).

De sædvanlige brevbegyndelser, nogle tildels ufuldstændige, religiøse sætninger, samt andre bemærkninger af tildels dunkel betydning læses 5b: „Her er skrif andres isslendin“ (16. årh.), 19a „þeim go“, 21a „amenn med aund ok munn halla rei | knar hofud summu alla huad batar þad | mælgj ok mal (efter Völuspá), 21b „Y|R|I“ tilligemed sætningen „*ave maria gracia plena dominus*“ (?), 34a „þa redz iesus(?) | . . . (ulæsel.) iesvs kr | istvs e“ (?), plump hånd, herunder med en anden hånd: „*Ihesv*“; 59b „*Ia fi Mar. ge ap de: Jun. jul. g: aug b(?) | Sep c . . . : oc d. / no e: fd | man ek man þa er uann mier(?) hlattr bann | se ek(?) sara þeira(?) sid biost . . . | mann*; 99a to brevbegyndelser.

Af personnavne eller ejernavne findes enkelte, tildels ikke uvigtige: 21b øverst har der stået en sætning, hvoraf, da siden er meget mørk og tildels medtagen af slid, nu kun kan skimtes: *þessa bok . . . þalls son*, skrevet med en fast hånd som det synes fra 15. årh.; denne notits har Arne Magnússon længere nede på siden gengivet således: „*þessa bok a Teitr Pals son ef hann | fkal urentr vera*“¹; — 26b „*Halldor*“ (14. årh.); — 59b „*Biarnni Einarfson a Hamre a* (disse 3 ord noget utydelige) *þessa | bök med rettu ok hefur hann lied mier hana | i bokaskiptum ok skal hann fä hana | aptur þad firfta ec kann hana med skilum*“ (17. årh.); —

¹ Af *Gudbr. Vigfússon* i Bisk. I, xviii gengivet således: „*Teitr Pálsson á þessa bók*“ osv.

106b „*Sveinn [As el. Og] mundz son* (plump hånd fra 15. årh., på tværs i ydre margen). — *Gudbr. Vigfússon* har antaget, at den her nævnte Teitr Pálsson¹ har hørt til den såkaldte Ógur-slægt i Isefjorden, og han minder om, at Haukr må have bot i det nordvestlige land. Umuligt vilde det måske ikke være, at sætte Teitr i genealogisk forbindelse med Haukr selv (en sønnesøn omkr. 1400, jfr Dipl. Isl. III, 496), men genealogiske kombinationer, begrundede på muligheder, er så temmelig værdiløse. Om de andre nævnte personer kan der næppe oplyses noget sikkert.

Til slutning skal her under ét omtales s. 34b og 35a (jfr udg. s. 228 anm. 9). Her findes, foruden enkelte bogstavtegn, figurer og ulæselige kradsrier, følgende større optegnelser og bemærkninger: „*er þeir hofdv leingi barist þa feck . . .*“ skrevet med en plump hånd, der her genfindes flere steder; „*iesvs | nw er at se (ligel.), | nw erat seigia fra | evia |*“; „*Iesus kristus er allz godz*“ (35a; 16. årh., gentaget to gange med den plumpe hånd); „*nw erat seigia (hv)ad tidinda vard*“ (den plumpe hånd, dette senere to gange gentaget med samme hånd); „*Cristus factus homo benad(?) omnia redita trono*“ (denne linje gentages ovenover med en hånd fra 17. årh. og her står *beat.*) | „*Mobiles i bo cifoff act(?) liber habeto(?) cocof(?)* (*Mobiles—liber h* gentaget med en plump hånd); det hele, vistnok et par (lat.) vers, stammer vistnok fra 14. årh.; „*þeim godumm monnum sem þetta bref* (denne begyndelse findes lidt længere nede med en anden hånd) *sia edr heyra sender Ifuar semundar son med*“ (34a øverst); og endelig et runealfabet, temmelig plumpt tegnet: $\begin{array}{cccccccccccccccc} \uparrow & \beta & \eta & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow \\ \times & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow \end{array}$.

675. Her findes så godt som ingen nævneværdige randbemærkninger. Enkelte steder findes i senere tid tilføjet „NB“ og lign. tegn; således bl. 9b (rødt T-lignende tegn i ydre margen), 9a (samme tegn omvendt), „NB“ bl. 10a, 11a (ydre margen). Bl. 1a findes noget kradseri (også bl. 2b nederst, 14b nederst, 15a yderst) og „*dissepulus | spir magister fuarar*“, „*þordur*“ (for-neden), 12b „*gudz*“ (yderst), 13a på tværs i ydre margen: „*hier hef Ieg vid skilift j þessari Lusidariu*“; hertil hører en blækstreg over og under l. 12. Bl. 14a: „*fmidian | fatans* (ydre margen), 15a „*brvnn*“ (nederst), 15b står i ydre margen et gabende hoved, et mandshoved samt navnet „*ion*“ (?) (nederst).

¹ En mand af dette navn nævnes i annaler ved år 1344, men han kan næppe komme her i betragtning.

8. Retskrivning. — Vi må betragte hvert enkelt stykke for sig og begynder da med de

A) norske stykker, bl. 1—14 og bl. 15—18. Man har i almindelighed antaget, at disse stykker var rene og søgte prøver på norsk sprog og norsk retskrivning, idet mindste hvad bl. 1—14 angår, siden den lærde udgiver af „Nokkur blöð“ osv. i fortalen s. XVIII udtalte sig således: „ortografien i dette brudstykke er fuldstændig norsk, medens bogstavtegnene synes at være islandske“, og han tilføjer: „hvis det er skrevet af en Islænder, har han været vant til norsk retskrivning og norsk udtale“; i øvrigt mener han, at originalen under alle omstændigheder har været islandsk. Denne mening angående disse stykkers norskhed findes dernæst gentaget lige ned til de sidste tider. Hvorvidt dette virkelig er tilfældet, skal nu nærmere blive undersøgt. Kun skal det her straks bemærkes, at jeg ikke kan være enig i at bogstavformerne skulde være særlig islandske; idet mindste erindrer jeg ikke at have set noget islandsk håndskrift, som i så henseende kunde minde om skriften på de 14 første blade.

a) Bl. 1—14. — Vokaler:

I betonedede stavelser. *a* bruges både for langt og kort ¹ *a*; i øvrigt er der kun at bemærke, at *a* skrives i *man* (af *munu*) 151³⁰, 171¹⁷; *natt* 161³⁴, *nattena* 173⁹, *nattom* 176²⁶ (jfr *nott*); *val* 161⁶ (jfr *væl* og *vel*). Dobbelt *a* skrives i *Isaacs* 177¹⁰, smilign *aar* 154¹⁹ (eller betyder dette mulig *á-ar*) og *raa* 166²⁹ (= *hrá-a?*). I mindre stærkt betonedede stavelser findes *a* særlig i den 2. stavelse i to- og trestavelserformer af subst., adj. og verber: *manadum* 151²⁴, 153¹⁰, *manader* 172¹⁷; *-hundrad* (plur.) 155^{5.6}, *sumar* (plur.) 153⁹, jfr *þionasta* 168²⁷ og *keisari* 154³⁶ (jfr *allteri*); *spakastu* 160²⁸, *rikastu* 170⁹; *kallad* (plur.) 153²⁷, 154⁵; *blotadu(-o)* 157³⁴, 158^{2.7.23} osv., *kalladu* 159^{4.6}, 160¹¹, *drucnadu* 160⁴, *beliadu* 161², *gofgadu* 170², *kastadu* 161³⁰, *bleszadom* 177¹⁸, *ælskadum* 174^{4.14}.

ø, både *æ* og oprl. *e*, skrives i regelen *e*, men *æ* særlig foran *l*: *æld* 158¹, 168²², 171⁴, 173⁵, 174^{31.34} (men *Eldz* 175⁴), *ælli* 173^{16.17.22}, *ælsku* 174⁵; *ælskum* 174¹³, *ælskadum* 174^{4.14}, *hælgj* 177⁸ (men *helg-* 177⁹, 152¹², jfr *heldr*), *væl* (jfr *val*, *vel*) 167³⁵, 168²⁰, 169⁴; jfr *ælegr* 168¹⁰; *ø* skrives i *horgoma* 164²⁷. — *e* skrives i *edli* 165²⁸, *vel* 161³⁸, *vettir(-um)* 157¹⁸, 167^{30.31}, *Quen-land* 154²², 166³² (*Quenn-*), *gessym-* (*gers-*) 153⁸, 160²⁹, *gegnum* 153³⁴

¹ Aksenter anvendes overhovedet ikke, undt., af grafiske grunde, over *i*. De tilfælde, hvor aksent findes sikkert, er: *á* 150⁸, *áftir* 162³⁵, *Bár* 170^{20.27}; *gáim* 159¹⁰; *dóm* 176²⁷, *skóp* 156¹⁹.

(jfr *giognum*), *eng-* (pron.) 151₅, 152₃₀, 153₄, *Nembroth* 170₅, *tue-* 168₁₃, *fe-ar* 167₂₃ (-*mennum* 167₂₇ kommer vistnok af -*menni* ntr.), *drega* 162₃ (*draga* 164₁₃), *sea* 163₁₉, 168₁₁, 173₁₂, *kemr* 150₁₀, *ger-* (*gerir*, *gerande*, *gerdi*) 151_{16.17}, 152₁₄, 153₂₀, 156_{18.33}. For *e* skrives *i* i *skrifu* 153₃₁ (af *skref*) og *ei*: *etnum* 177₁₂. Om *e* i -*eng* og = *é* se *i* og *é*. — I mindre stærkt betonedede stavelser skrives *e* i -*endi*: *tidend-* 152_{10.13}, *heilendis* 167₂₂, *fridendi* 152₃₁, 153₃, *kycuendum* 153₆, -*hogendi* 166₁; -*eri*: *allteri* 176₁₇, *miser-* 171₁₆, 172_{14.18}, 175₁₀, *myster-* 176₁₀₋₁₂; -*edi*: *erfedi* 156₂₆, 157_{4.15}; -*eli*: *aldrtell* 168₃; jfr (?) *Troea* 152₁₆; fremdeles i -*legr*, -*lega* skrives gennemgående *e*: 156₁₇, 160₁₂, 163₂₇, 167_{18.20}, 168_{2.10.16}, 169₁, 170_{23.39}, 171_{10.33}, 172_{33.37}, 173₅, 174₄; men -*lict* 170₂₅, *ferlligast* 164₂₆; -*egr* 161₂₅, 169_{2.35}, men -*igr* 161₁₂, 169₁₃ (-*ict* bægge steder), 170₃₄.

i, kort og langt, udtrykkes ved *i*; den aksent, der så ofte findes anbragt over *i*, har kun grafisk betydning (jfr XX anm.). I betonedede stavelser bruges *i* på samme måde som i sædvanlig retskrivning, undt. *skrifu* (se ovf. *e*); *i* skrives allevegne for *j*, undt. i *sea*, *fear* (se *e*), samt enkelte gange i -*ligr* (ntr.) og i -*egr* (se *e*); *i* = *j* udelades i *skyum* 156₂, *nya* 171₃, *flya* 170₂₁. — *i* skrives i *skili* 152₃₃, 167_{31.32}, *skildi* 154₃₆ (men *skyldi* 152₂₂, 163₂₂), *skilldu* 156₂₂, 157_{3.4}, 160₆, 172₁₈ (men *skylldu* 156₂₆), *mind-* 158_{3.9}, 170₂₂; *brinn-ingar* 172₃₅, 173₁; *Isaacs* 177₁₀. — I mindre stærkt betonedede stavelser: -*ligr*, -*igr* se *e*; *Egifta-* 150₄ (jfr *marthris?* 177_{25.26}), *Olimpus* 156₂; *i* og *e* veksler i *Pultna* og *Polena* 155_{23.24}. I ord på -*ing(r)* skrives så godt som udelukkende *i*: *messing* 160₃₀, *ken(n)ing* 154₃₃, 173₃₇ osv., *numningu* 172_{7.9}, men *drottneing* 170₁₄; *Gyding-* 154₁₀ osv., *helmtigr* 165₁, jfr *hofdingt* 170₂₂ osv.

e og *i* i ubetonedede (eller svagt betonedede) endelser. Her findes en veksler, der tildels svarer til de bekendte regler om vokalkarmonien i oldnorsk:

e skrives efter *a* (*á*) i 1. og 2. stavelse: a) *lande* 150_{2.6.15} osv., *nafne* 150₃, *aer* 150₁₂, 152₃₁, 154₃₁, *spaer* 167₂₅, *hafde(zt)* 151₃₁, 159₃, *tiarner* 150₁₄, *vatne* 151₃, *latet* 151₇ osv., *cardenales* 176_{10.15}, også der hvor *k* og *g* står foran den ubetonedede vokal: *saker* 160₂₀, 169₁₇, *huarke* 152₂₇, 156_{30.31}; — b) *brennande* 152₁, *ritade* 152₁₆, *hardare* (adv.) 153₂₀, 165₃₂, *kallade* 154₁₀, *gerande*, *valdande*, *radande* 156₁₈, *varane* 161₅, *hessare* 164₆, *packade* 164₇, *ydare* 167₁₆, *reddare* 168₁₅, 169₃, *grimmaste* 170₃₉, *likame* 171₃₂, *manader* 172₁₇ osv. — Skrivemåden *hafæer* 166₁₅ beror på en skrivefejl; skriveren skrev først *hafar*, dittografi af det foranstående *alnar*;

uden at slette det sidste *a* eller underprikke det, tilføjede han så den sædvanlige endelse. — Undtagelser herfra: *lati* 172²⁴, *naim* 173²⁵, *radi* 154³⁵, *keisari* 154³⁵, *ricari* 161²⁹, *fiandi* 156³². *Kirialir*, *Refalir* 155^{21.22} er usikkert, jfr anm.; hvis forkortelsestegnet betyder *-ir*, havde det været rigtigere at gengive det med *er*; ligeledes havde det været rigtigst, at skrive *vsatter* 157³⁰, *ramer* 158⁸, *faret* 151⁶. — *Marti* 159¹² er den latinske dativform.

e skrives efter *o*=*q*, *o*(*ó*): *hogguenn* 177²⁷, *diofle*-167³⁶, 170^{24.34}, *hofde* 153¹⁹, 177¹⁵; *mote* 153³ (*moti* 150¹⁴ er vistnok urigtigt for *mote* jfr anm.), *horfet* 151³¹, *koster* 152³⁰, *storer* 153⁵, 154²⁶, *pioder* 153¹⁵, *ordenn* 153³¹, *fiorde* 154⁸, *borenn* 154¹⁶, *borner* 154²⁴, *groen* 167⁹, *komen* 155³¹, *borger* 156^{5.7}, *drottenn* 156¹⁶, *Odenn* 159^{1.13}, 170¹⁰, *lofte* 171³², *dotter* 159², *dome* 160¹⁰, *morgen* 160¹², *golfe* 160¹³, *noted* 167²⁰, *Polena* 155²⁴, jfr *domæ* 161³, hvor skriveren først urigtig har skrevet *doma* (dittografi) og rettet *a* til *æ*; *fleckotter* 151²⁰, *postole* 153^{22.27}, *abote* 156⁸, *nokorre* 158¹¹, *nokorer* 172¹. — Undtagelser er: *porsti* 156³¹, *kosti* 168⁷, *potti* 161²⁰, 162¹¹, *nomln* 172⁹, *diofli* 157³².

I alle andre tilfælde står i reglen *i*: efter *au*: *savdi* 151¹⁸, *austri* 152³², *daudtr* 158⁹ (bis); — efter *e* (*æ*): *ekki* 151³, *kennir* 151¹⁰, *gerir* 151^{16.17}, *eftir* 151³⁰ osv., *huerri* 151³¹, *verit* 152^{10.17.20}, *engir* 152³⁰, *ældi* 168²², 173⁵; *vhøgendi* 166¹, *-semi* 151^{13.15}, 152¹⁴, *kycuendi* 151¹⁷, *fridendi* 152³¹, 153³, *mysteri* 176^{10.12}, *miserl* 171¹⁶, *røykelsi* 154⁴, jfr ord på *-ing* (*kenning* osv); — efter *e*=*é*: *bedi* 151¹⁵, 153^{3.5}, *kledi* 152⁶, 176¹⁷, *setlr* 152¹², *melti* 152¹⁸, *vengir* 153¹⁷, *veri* 158³, *reddir* 159²⁷, *-leti* 156²³, 157²⁶, 174⁵, *embettis* 161¹¹, 162²⁷ osv.; — efter *i* (*í*): *mikit* 150¹¹, *lifir* 151⁴, *missir* 151⁷, *ridit* 151¹², *skiftir* 151²³, *milli* 151²⁷, *girski* 152²⁰, jfr ord som *þrinning* (ovf.); — efter *u* (*ú*): *kuldi* 152²⁸, *flugt* 153²¹, *lluflr* 156¹⁵, *sumir* 157³⁴, *gudi* 160¹¹, *undtr* 160³², jfr *Puttna* 155²³, *tnduttir* 167³, *brunntr* 161¹⁵, jfr ord som *kunnigr*, *numning* (ovf.); — efter *o* (*ó*): *grædir* 151¹², *ørsti* 152²⁴, *skødir* 153¹⁵, *føri* 160¹⁶, *dømi* 162¹⁶, *øxi* 169⁹, *ðotist* 151³², *fødist* 158²; — efter *ei*: *heitir* 150^{4.5}, 151⁸, *keikir* 151¹⁴, *stetnl* 152⁷, *helmtnum* 152¹⁰, *eigi* 152¹³, jfr *fleri* 161²⁹; — efter *y*: *yfir* 151^{6.10}, *fygdir* 152¹³, *skyldi* 152^{17.22}, *byggdi* 153²⁶, 154³, *yrði* 155⁴, *ymtsa* 157³¹; — efter *øy*: *øydi* 160⁹, *nøyttr* 162²⁵, *gløymid* 167²¹, *drøymir*, *høyrir* 170²⁷, *trøystist* 168³⁵. — Undtagelser: *dauder* 171³⁴, *enger* 151⁵ (hvor Arne Magnússons læsemåde mulig er rigtigere), *gefe* 156²¹, 172¹⁹, *rette* 168³¹, *sette* 169³³, *kenne* 169³⁷ (jfr anm.), *fegen-* 171¹⁰, *þesser* 173¹², *bera* 174¹⁰, *-uelde* 175³, *hefer* 175¹³, *veret* 175¹³, *huele* 175³⁶ (bis), (*Dantele* 163³¹ er vel latinsk form); *cleke* 158²⁰,

þæge- 174₄, *lete* 174₉, *hette* 176₁, *strete* 176₆, *clede* 177₂₄, *redez* 170₂₈, jfr *miseri* 171₁₆, 175₁₀; *þurfe* 174₁₇; *fordæ* 164₁₀ (fejlskrivning?), *hogre* 177₈, jfr *vhogendi* (ovf.); *skeide* 151₂ (hvor Arne Magnússon's læsemåde måske er rigtigere) jfr *heilendis* 167₂₂; *yfer* 151₆ (fejlf?) jfr *mysteri* 176_{10.12}. — De fleste af disse undtagelser hidrører vistnok fra afskriverens original, hvorom mere nedenfor.

I den tilføjede artikel skrives i reglen *e*: *varet* 151₂₄, *hafet* 159₃₅, 161₁, *matrenn* 163₁, *haustet* 151₂₅, *vetrenn* 151₂₅, *tressens* 169₂₆, *borgenni* 153₃₀, 154₂, *lionen* 163₂₅, *orkenni* 160₁₄, *grofenni* 164₁₄, *grofena* 164₁₃, *veroldenni* 168₂, *huset* 161₂₅, *sumaret* 151₂₄, jfr *bukenum* 166₇, *helmsens* 152₃₃, 155₁₆, *lydren* 160₂₄; endnu kan mærkes *aldenenu* 166₂₆. — Undtagelser: *kertin* 152₂, *licneskit*, -*in* 170_{7.12}, *enggillin* 164₃, *helminn* 164₃₅, *helmsins* 150₁₁, *dyrin* 161₂₇, 162₅, *kynt* 159₉, *lydnum* 170₉.

o, langt eller kort, bruges i reglen som i den sædvanlige retskrivning, såvel i betonedede som mindre stærkt betonedede stavelser: *o* skrives i *hon* 150_{2.3} osv., *honum* 152_{12.26} osv., *brot(t)* 151_{30.31}, 160₃₄, *nott* 173_{8.10.11}, 175_{15.17.20}, *skol-* (vb) 156₁₆, 157₁₂, *mon-* 170₃₄, 171_{10.11.15}, *son-* 157₂₂, 158₁₂, 165_{1.3.4.12.19} osv., *scoar* 177₁₄, *Iacobr* 177_{3.8}, *nomln* 172₉, *Polena* 155₂₄ (men *Pullna* 155₂₃); *voro* (vb) 157_{28.30}, 158₈ (men *varo* 157_{24.26}, 158₈), *komo* 160_{13.16}, *vor-* (pron.) 173_{26.35}, 174₂ (men *var-* 173₂₉, 174₈, 177₁₅); *postole* 153_{22.27}, *orost-* 155₃, 158₂₅, *fleckotter* 151₂₀ (jfr *u*), *nokorre* 158₁₁, *nokot* 167₂₄, *ogor-* 168₁₆, 171₃₃ (men *ogur-* 170₃₉); *o*- *o*: *ó* negat. 153₁₆, 161₂₈, 163₂₄, 167₂₁, 168₃, jfr *u*.

u, langt eller kort, skrives i reglen som i den sædvanlige retskrivning, både i betonedede og mindre stærkt betonedede stavelser: *u* skrives i *gud-* 158₂₁, 160₁₁, 170_{1.3.16}, *fugll* 153₂₁, *Rum-* 156_{11.12}, 165₁₇, *Pullna* 155₂₃ (jfr *Pol-*), *fiugura* 153₃₁, *vuxu* 153₃₅; *tinduttir* 167₃ (jfr *o*), *byskupar* 176₁₅. — *u* skrives for *v* efter *g*: *marguis* 167₂₅, *hogguenn* 177₂₇; — efter *h*: *huita* 151₁₉, *huersu* 153₁, 154₃₆; — efter *c*, *k*, *q*: *kycuend-* 151₁₇, 153₆; *kuemt* 160₃₁, *kuena* 166₁₉; *quen-* 158₁₆, *quast* 161₂₈; — efter *s*: *sua* 152₂₆ (men *sva* 152₂₄), *suarta* 151₁₉, *suickia* 157₁; — efter *t*: *tue-* 168₁₃, *tuer* 175₃₃; — efter *p*: *pui* 151₆, 153₁, *puer* 169₂₂, *puorrenn* 176₂, jfr efter *r*: *øruent* 168₈ (men *ør vilnast* 168₁₀), *øruasa* 173₁₈ (men *v22*), *toruelde* 175₃. — *u* (*v*) *o*: *ú* negat. 151₁₇, 153_{19.35}, 157₂₃, 160₃₆, 161_{5.30}, 163₂₀ (jfr *o*).

I ubetonedede (eller svagt betonedede) endelser veksler *o* og *u* efter en lignende regel som *e* og *i* (ovf.):

o skrives efter *a*: *namo* 152₂₁, 170₇, *sato* 155₃, *matto* 153₃₆, 157₅ (men *mattu* 158₅, 163₅), *varo* 157_{24.26}, 158₈, 159₁₀, *sao*

157₃₃, 159₂₀, *gafo* 159₁₀, *ato* 160₂₂, *siafo* 153₁₂, *huaro* 154₁₂ (men *badu* 160₃₃); der skrives *blotado* 158₂₃ uagtet der i den slags former ellers i reglen skrives *u*: *blotadu* 157₃₄, 158_{2.7.25.30}, 159₈, *kalladu* 159_{4.6}, 160₁₁, *drucnadu* 160₄, *kastadu* 161₃₀, *beliadu* 161₂; *spakastu* 160₂₈, *rikastu* 170₉; om *o* i endelsen *-om* se nedenfor; — efter *e*: *brenno* 174₃₁, 175₃, *messo* 175_{14.21} (men *messu* 175₃₀, 176₁₆), *herod* 153₂₂, *redo* 160₃₀, *mego* 166₂₅, 168₃, *ero* 150₇, 152₂₆ osv.; men *þessu* 151₃, *huersu* 153₁, 154₃₆, *engu* 153₄, *megut* 163₁₈, *letust* 163₂₀, jfr *-enu* 154₁₃ (bis); — efter *o*: *kono* 155₉, *sono* 157₂₂, 158₁₂, 165_{5.12.19}, *mlolko* 177₂₆, *dottor* 159₅, *solo* 166₂, 167₁, *fiordo* 175₂₆, *godo* 170₂₅, *nokor-* 158₁₁, 172₁, 167₂₄, 170₂₅, 175₁₀ (vokalforholdet taler bestemt for, at det første *o* er et virkeligt *o*, ikke *ø*), *komo* 156₁₀, 160_{13.16}, *voro* 154₅, 155₁, *toko* 157₂₄, *foro* 157₃₁, *skoro* 163₂₉ (altså *o*(1) = *ó*, ikke *ø*), *drogo* 164₂₂, *mono* 170₃₄, *olmoso* 157₁₅, samt i *-ong*: *konong-* 170₉, 177_{20.25}, men *hadungu* 162₃₁; undtagelser: *konur* 166₃₄, *holur* 168₂₁, *orostu* 158₂₅, *skolu* 157₁₂, 167₂₁, *komu* 159₂₂, *monu* 171_{10.11.15}, *hofust* 170_{1.2.15}.

I alle andre tilfælde skrives i reglen *u*: efter *o* = *ø*: *ofund* 156₃₃, *hofud* 155₁₉, *verolldu* 168₃₄, *volur* 168₂₉, *sogur* 152₁₉, *stopul* 153₃₀, 170₃, *stiornur* 158₁ (men *stiorno* 176₃), *diofull* 159₆, 171₆, *iordu* 173_{24.27}, jfr *siundu*(?) 175₂₇ [dette taler bestemt for, at vi her har med lyden *jø* (ikke *jo*) at gøre], *odru* 150₃, *morgu* 150₁₄, 153₂, *gofug* 154₁₉, *hofðu* 152_{17.19}, *donsku* 159₁. Undtagelser: *onnor* 150₃ (dog usikkert), 151₁₉, 158₁₈ (bis), 171_{36.37.39}, *somo* 152₂₇, 160_{3.35} osv., *sonno* 171₆, *tolo* 176₂, *donsko* 159₁₄; — efter *au*: *augu* 151₃₃ (bis), 153₂₀, 166₆, *randu* 159₁₆, *nautur* 162₁₃; — efter *e* = *é*: *gettu* 156₂₆, *embettu* 162₁₅, *mettu* 159₂₁, *lerdu* 159₂₂. Undtagelser: *selo* 157₄, 173₁₀ (bis), *etor* 165₃₂, 167₈, *blægior* 177₁₆, *nesto* 175₃₅, *telto* 170₁₂; — efter *i*: *viku* 151₃₁, *villu* 154₁₀, *sluu* 156₂₃, *skilldu* 156₂₂; *paradiso* 150₁, 152₂₈ er vel den latinske form; — efter *u*: *tungur* 153₃₃, 155₁₆, *fiugura* 153₃₁, *vurdu* 153₃₃, *vuxu* 153₃₅, *brunnu* 156₂₇, *sucku* 156₂₈, *trudut* 163₁₉, *hadungu* 162₃₁; — efter *ei*: *leirur* 151₃₀, *eltur* 166₄, *-veizlu* 168₃₂, *elgut* 167₁₃; — efter *y*: *myclu* 152₂₀, *systur* 158₁₇, *fyruru* 171₂₆, *byskup-* 176₁₅; — efter *o*: *föslu* 163_{26.29.31}, 164₄, *tömdu* 156₂₃, *örðust* 159₄, *fördu* 160_{9.23} (men *fördo* 176₂₆); — efter *oy*: *oyiu* 151₃₂.

Endelig bemærkes, at i endelsen *-um* skrives allerhyppigst *u*; *o* skrives *i*: *nattom* 176₂₆, *borgom* 176₅, *Polotom* 177₁₂, *taom* 166₁₂, *monnom* 168₂₅ (i samme linje: *monnum*), *hondom* 177₁₃, *bondom* 177₂₇, *varom* 177₁₅, *badom* 156₂₅, *födom* 171₃₁, *faom* 175₂₉, *ogurlegom* 170₃₉, *erom* 156₂₀, *megom* 157₁₄, *blondom* 172₂₁, *bleszadom* 177₁₃.

Det er klart heraf, at vokalharmonien i dette tilfælde ikke er så regelbunden eller gennemført som i det forrige. Vi går nu over til omlydene (undt. *e = æ* se ovf.).

u-omlyd af *a* (kort) er i det hele fuldstændig gennemført ligesom i islandsk, ligegyldigt om det omlyd virkende *u* findes eller ej: *suort* 150₁₄, *onnor* 150₃, 151₁₉, *odru* 150₃, *stodum* 150₁₁, *morgu* 150₁₄, *stopul* 170₃ osv. osv. Undtagelser herfra danner *magr* 166₁, men *a* er her fremkommet ved rettelse og desuden ikke ganske sikkert (se anm.); desuden naturligvis alle de former, hvor *u* i anden stavelse repræsenteres af *a* (analogiformer): *kallad* (ntr. pl.) 153₂₇, 154₅, *þushundrað* (plur.) 155_{5,6}, *agetast* (fem.) 154₁₈, jfr *gofgadu* 170₂ og lign. (se ovf.). Omlyden betegnes altid ved *o*. Den omlydte brydning: *jǫ* skrives altid *io*; at dette betyder *jǫ* (ikke *jo*) synes, som bemærket, med al bestemthed at fremgå af den omtalte vokalharmonien, hvor *o* i roden i reglen efterfølges af *o*, medens *ǫ* i reglen efterfølges af *u*; på *io* i roden følger altid *u* (se ovf.), undt. i *stiorno* (176₃) og dette står i et stykke, som sikkert går tilbage til en islandsk original og hvor der netop findes en mængde afvigelse fra skriverens ellers benyttede retskrivning. I ordet *siondu* (og *giognum*) har vi vistnok snarest at gøre med udtalen *sjǫndu*, jfr *siondu* i 645 (Ordförr.; den oprindelige tvelyd *au*, altså forkortet); anderledes forholder det sig med *flugura* (153₃₁). På grund af vokalforholdet i *nokor-* (se ovf.), betyder det første *o* et virkeligt *o*, jfr nyisl. *nokkur*. Endvidere bemærkes, at *o* (ǫ: ǫ) altid skrives i part. perf. (adj.) *gorr*, men *e* i verbets alle øvrige former, stemmende med forholdet i skjaldeposien.

u-omlyd af *á* findes yderst sjældent, måske aldrig. Der findes undertiden skrevet *o*, hvor *ǫ* vilde være det oprindelige. Men sandsynligheden taler for, at vi allevegne har med et virkeligt *ó* at gøre, altså overgangen *ǫ—ó* (jfr Noreen² § 73, 2), efter som der altid følger et *o* (undt. i enstavelsesformer og former på *-um*: *smo* 152₆, *vor* 173₃₅, *lotum* 160₂₉, *siolfum* 170₂₇, *honum* passim): *voro* 154₆, 155₁, 157_{28,30} osv., *skoro* 163₂₉.

u-omlyd af *i* findes kun i *myclu* 152₂₀ (men *miclu* 152₁₉, 157₃), *kycuend-* 151₁₇, 153₆, *þrysva* 151₂₆. — *u* (*v*)-omlyd af *e* findes i *sœchr* 151₆, *slœckna* 152₁.

i-omlyd af *a* (*á*) skrives i reglen *e*, med *æ* i enkelte tilfælde foran *l* (se ovf.), samt i *þær* 166₃₂ (men her har skriveren først skrevet *þar*), 167₃₂, *talto* 170₁₂, *þægeleg* 174₄, *blægiar* 177₁₆, *lær* 177₂₄, *æskadr* 155₃₅.

i-omlyd (*n*-oml.) af *ó* (*o*) skrives så godt som altid *o*: *grøðir* 151¹², *grøn* 151²⁵, *døgrum* 151²⁷, *botist* 151³², *ørsti* 152²⁴ osv. osv., *ør*- 168^{8.10}, 173^{18.22}, *ofsta* 171³⁰, 172¹. — Undtagelser: *retr* 160^{22.23} (jfr anm.), *feslu* 164⁵, *audefum* 170³⁷.

i-omlyden af *u* (*ú*) skrives *y*: *fyrstr* 152⁹, *fyr* 152^{10.19} osv., *skyllid-* 152¹⁷, 156²⁶, 163²², *gessyma* 153³ (men *gerstmar* 160²⁹), *yxnum* 154²⁶. For *y* findes *i*: *skili* 152³³, *skild-* 154³⁶, 156²², 157^{3.4}, 160⁶, 172¹⁸, *mind-* 158^{3.9}, 170²², *pickia* 165³⁷, *firir* 175². *y* skrives i *Moyses* 159^{34.35}, 152⁹, 154⁵ osv., men *Motes* 177¹⁹.

Tvetyd: *au* skrives altid således (*au*): *daunn* 151⁹, *augu* 151³³, *taufr* 167¹⁶ osv., undt. *av*: *sardi* 151¹⁸. Ang. *siondu* se ovf. — Omlyden heraf skrives altid *oy*: *doyia* 151⁶, *oyiu* 151³² osv.; interessant er rettelsen i *høyra* 173³¹, hvor *o* er rettet fra *e* (der stod i skriverens original?). — *ei* skrives altid således (*ei*), undt. *ei* i *ei*gi 167⁵, *æl* i *hælr* 168²⁰ og *e*: *fleri* 161²⁹, *En* 150²(?); *ei* skrives i *kueikir* 151¹⁴.

Svarabhakti-vokaler (*u*) findes i følgende tilfælde: *nautur* 162¹³, *gudus* 163³⁰, *sudus*(!) 165⁴, *eltur* 166⁴, *munmur* 166³⁵, *muncur* 176²¹. — At udtalen var bleven vaklende, frengår ikke alene af disse eksempler, men tillige deraf, at *u* udelades, hvor det skulde stå, hvorved der er fremkomne former, der kun er grafiske: *orostr* 155³, 166³², *fodr* (acc.) 165³⁵, *solstodr* 175¹² (her måske på grund af pladsmangel), jfr *modur* 165³⁵ (først skrevet *modr*, se anm.).

Konsonanter:

1) *b* skrives som i sædvanlig ortografi. *b* skrives (efter latinsk original?) i *Nembroth* 170⁵ (men *Nemrod* 153²⁹) og i *Iacobr* 177^{3.8}. — *f* skrives i reglen som i sædvanlig retskrivning, men altid for (isl.) *p* foran *t*: *Egifta-* 150⁴, *eftir*, *aftr* passim, *skiftir* 151²³, *loft* 152⁴ osv. *f* skrives (for *m*) i *hifn-* 160^{8.10}, 169^{21.23}, 171⁴, 174²³. *fn* = *m* se *m*. *f* for *v* se *v*. *f* udelades i *purt* 169³⁸. *ff* skrives i *Effesus* 177¹¹. — *p* bruges overhovedet kun i begyndelsen af ord; jfr *f*. — *v* bruges som i sædvanlig retskrivning, undt. for så vidt som der efter visse konsonanter skrives *u* (se ovf. s. XXIII), samt *f* i nogle flere tilfælde end sædvanligt, som (for ikke at tale om *pafa* 154³⁵ og lign.) i *sefar* 155²⁷, *hafan* 157²⁵, *friofest* 172²⁸, *frefast* og lign. 172³¹, 174^{1.2}, *Iofis* 159¹, men *ivan* 169²⁸. Ved analogi er *v* tilsat i *vurdu* 153³³, 161²⁹, 164¹⁹, *vox* 157³², *vuxu* 153³⁵, *puorrenn* 176²; *w*, *uu* skrives i *ewangelista* 177^{1.12.22}. Det udelades i *ydare* 167¹⁶.

2) *ð* skrives som sædvanlig, dog aldrig i feminina på *-ð* (*-ið*) eller i impf. af svage verber, hvor der altså altid står *d* eller *t*: *tømdu* 156²³, *semð* 169³¹, *osømd* 168³, *orøct* 167²¹, ja

byggi 154₃ (men *byggið* 155₃₃ og *byggiar* 153₂), jfr *kuldi* 152₂₈, *þandar* 169₂₄, *nelgiðar* sst.; efter *r* skrives *ð*. For *ð* findes *n* i *þanan* 152₃₁, 155₃₄, 157₂₃. For *ð* i 2. pers. skrives *t*, se dette. *ð* skrives i flere fremmedord: *Arðabadi* 165₃₃, *Arfaxad* 154₃, *Bedcem* 154₁₆, *Dauidar* 164₃₀, *Gadar* 155₂₀, *Panadios* 167₅, *Neurod* 153₂₉. *ð* udelades i *skurguda* 170_{1.3.15}. — *d* skrives som i sædvanlig retskrivning (jfr *dog* *ð*). Det skrives i fremmedord: *Adenas* 156₅, *Adamr* 152₂₅ osv., *Ferdeides* 152₂₁; det udelades i *anlit* 153₁₈, 166₃₅, *anmarkar* 152₃₀, 153₅, *vanlega* 172_{33.37}, 173₅ (på de to sidste steder fejl for *andlega* (men *andlega* 172₃₃, 173₁₁)), *munlaug* 177₁₆. — *t* skrives overhovedet som i sædvanlig retskrivning (jfr *ð*). I 2. pers. plur. skrives *t*: *kallet* 163₁₃, *megut* 163₁₈, *trudut* 163₁₉, *vilit* 167₁₆, *elgut* 167₁₈, *nemlt* 167₂₀ (men *nloted* 167₂₀, *glated* sst., *gløymid* 167₂₁, *leggid* sst.). *t* skrives i *tælt* 170₁₂, *th* (jfr *ð*) i *Nembroth* 170₅, udelades (ved fejl) i *villu* 159₂₂. — *þ* findes kun i begyndelsen af ord, aldrig inde i ord. Det skrives i *þebas* 156₅, men *th*: *Tharsus* 155₁₀, *Thesalonica* 156₅, og flere fremmedord. Jfr *Suiftod* 155₃₃ ved siden af *Suidiod* sst. Om *ð*, *d*, *t* i forbindelse med *s* se *z*.

3) *g* skrives i *margt* 153₅, 164₂₀ (men *mart* 159₅), derimod *morne* 160₁₆, 161₃₄, i *Girgla* 156₁ (ellers *Girkir*); *g* indskydes mellem en vokal og *j*: *blægior* 177₁₆. Foran *t* bliver *g* til *k*: *byct* 154₂₅, *lanct* 164₂₁, *mæct* 167₃₇, 168₁, samt i endelserne *-ligt*, *-igt*: 168₂, 170₂₅; 161₁₂, 169₁₃ osv. For *gy* skrives *kg*: *skykgia* 166₂. — *k* betegnes ved *c*, *k* og *q*, samt i fremmede navne ved *ch*. Der synes i det hele ingen forskel at være på *c* og *k*; jfr skrivemåder som *Serc-* 150₄, *Serk* 154_{15.17}; *casta* 161₁₄, *kasta* 162₄; *ore* 159₃₃, 160₄, *ork* 154₂₉. Særlig synes *c* at være brugt — dog ikke så hyppig som *k* — inde i ord, navnlig ved stavelsskifte; *slicu* 168₂₂, *slocnar* 151₈, 161₁₂, *mict-* passim, *stercastar* 165₂₉, *spaca* 160₂₆ (men *spakastu* 160₂₈), *sulcarar* 161₁₀, *kycuendt* 151₁₇, *sulena* 159₆, *drucnadu* 160₄, *crocar* 166₈, og i slutningen af ord: *oc* (altid), *pic* 162₂, *sic* 157₅, *sterc* 153₁₇, *tac* 153₂₄, 154₂, *suelc* 157₃₃, *more* 160₉; sjældnere bruges det inde i en stavelse: *bics* 151₃, *laucst* 160₃, *bœr* 157₁₈, og altid foran *t*: *byct* 154₂₅, *slict* 156₂₅, samt i *-ict*, *-lict*; undtagelsesvis findes det i forlyd: *cne* 157₆, *cleke* 158₂₀, *crocar* 166₈, *como* 160₁₆ samt altid i *Cistr*, *crisna*, *cristin* og *cross* (undt. *kross* 169₁₀). *k* bruges i alle mulige stavelser foran alle vokaler: *kaldr* 151₂₈, *kennir* 151₁₀, *kemr* passim, *skirt* 151₂₆, *Sikt* 151₁₆, *-merkiun* 152₁₁, *kona* 151₁₄, *skop* 152₁₁, *kueikir* 151₁₄, *bokum* 152₉, *tekr* 151₁₈, *bœkr* 152₁₈, *skrifu* 152₉ osv., men ikke i slutningen af

en stavelse eller ord. Nogen forskel i udtalen kan næppe konstateres; dog kunde særlig ét eksempel tyde på en sådan forskel, idet skriveren 166₇ først har skrevet *bucenum*, men derpå rettet dette til *bukenum*. — *q* anvendes kun — men ikke altid — foran *u* (= *v*): *quen-* 154₂₂, 158₁₆, 166₃₂ (men *kuena* 166₁₉), *quolum* 168₂₃, *quidi* 170₃₄, *quad* passim, *quast* 161₂₈. — *ch* skrives i *Michael* 156₁₀, *erchi-* 176₃₁, 177₂₃, *Chanaan* 165₂₀ (men *Kanaan* 165₂₂), *Irchantia* 154₂₇, *Nicholaus* 176₂₄; *k* udelades i *girski* 152₂₀. — *kk* skrives i reglen *ck* (*pickia* 165₃₇ osv.), men *kk*: *ekki* 151_{3.29}, *cc*: *gecc* 164₁₂.

4) *h* udelades altid foran *l* og *r*. Der skrives både *Elias* og *Helias* 171_{12.13}. — *j* se *i*. *i* skrives i *suelgia* 170₁₇, *syngia* 171₃₄.

5) *l* udelades i *siafo* 153₁₂ (jfr *sjalfr* 157₂₆) og *hiap* 169₃; dette er mulig ikke nogen skrivfejl; jfr Noreen² § 237. — *m* skrives for *fn* foran *l*: *iam-* 153₅, 157₁₂, 158₉, 171₂₂. — *n* bortfalder i *himiriki* 157₂₅, 164₃₁, 174₂₂, skrives for *d* i *panan* (se ovf.), samt i *pinsl* 164_{33.34}. — *r* skrives altid i *er*, udelades foran *st* i *bustlr* 163₁₆, *fyst-* 152₉, 154_{3.21}, 155₂₀, 168₁₂, 170₄ (men *fyrst* 157₈, hvor *r* endogså er tilføjet over linjen, og, naturligvis, *ferst* 168₁₆), og udstødes (ved fejl?) *sudus* 165₄, samt i *Vest-* 176₂₃. Assimileres med følgende *s*: *gessyma* 153₈ (men *gers-* 160₂₀), *huessu* 154₃₆, 160₁₆, 164₂₂ (men *huersu* 153₁), med *l*: *kall-* 151₁₄, 154₂₃, 159₇ osv., derimod *varla* 157₆. *rr* skrives i *Irraels* 161₅.

6) *s* skrives overhovedet for *z* foran *t*, *k*, *l*: *ørsti* 152₂₄, *yst-* 153₂, 176₁₈, *best-* 158₂₁, 161₁₈, *helst* 168₄, *quast* 161₂₈ (jfr *ellsti* 159₁₆), *ashadr* 155₃₅, *først-* 160₇, 163_{26.29.31}, 164_{4.5}. Udelades i gen. *Crist* 171₂₇, 176₁₆, 177₁₆ og i *Iraels* 159₂₉, 161₁, jfr *Irrael* 161₅. — *z* (jfr *s*) skrives i *vatnz* 151₁₆, 174₃₁, 175₂, men *vatns* 152_{5.31}, *manz* 153₁₈, 167₅ (men *muns* 170₃₀, 171₁₈), *alz* 156₁₇, 166₁₉, jfr *alsz* 155₁₅, 159₅, 161₉ (men *als* 164₂₄), *landz* 153₈, *landsz* 156₆ (men *lands* 160₂₃, 162₇ og *hunds* 166₁₁), *eldz* 175₄, 174₃₁, *haustz* 172₁₆ (men *hausts* 173₂₄); fremdeles i *lizt* 169₁, *hafdezt* 159₃, *redezt* 170₂₈, samt i *Ruzcia* 155₁₈. *sz* skrives endelig i *Belszl* 177₂₅ og *bleszadom* 177₁₃.

Konsonantforkortelse, enkelte skrevne konsonanter. *fm* 151₂, 175₃₄, *croz* 176₁₄ (men *cross* 176₂₆, 177₆), *mvs* 160₂₁, *-laus* 158₁₆, 173₁₉, *-uis* 167_{25.26}, *var* (= *várr*) 159₉ ofl., *Steln* 177₁₅, *Hin* 167₁₂, *grøn* 151₂₅, *bygg-* 153₂, 154₃, 155₃₃, *-en* 162₂, 160₂₄, 166₆, 175_{15.21}, *fegln* 164₁₇, *enggillin* 164₈, *ber* 151₃₃, *fer* 166₂₁ ofl. (men *puerr* 157₁₃), *har* 153₃₁, *huer* 168₂₇ (men *huerr* 168₂₉, jfr *snior* 154₂₄), *fyr* 152₁₇ (men *fyr* 152₁₀ jfr *gorr* 156₃), *skom* 158₂₀; *orost-* 155₃, 158₂₅, 166₃₂, *ligia* 153₉ (men *liggia*

155²¹, *liggr* 154¹⁸), *arm-legr* 177^{19.21}, *alra* 158²², 168⁴ (men *alra* 158²³, *allre* 173¹¹), *aler* 163¹⁹ (men *aller* f. ex. 163²⁰), *kalade* 164⁵, *henar* 177¹⁸, *Quen-* 154²², 158¹⁶ (men *Quenn-* 166³², jfr *kuena* 166¹⁹), *man-* 159^{16.21} (men *mann* 159¹⁹), *vara* 169³⁵, *miser-* 171¹⁶, 172^{14.18}, 175¹⁰, *nokor-* 158¹¹, 167²⁴, 170²⁵, 172¹, 175¹⁰; *annar* 151^{16.17}, 153²⁶, 160²⁴, *sidar* 152¹⁹, *ydare* 167¹⁶, *þessar-* 152²⁴, 153², 164⁶, 172²⁰, 174¹⁸, *ymtsá* 157³¹; *mann-* 164⁴, *fulting* 169³, *fraclande* 176²³, *mikileti* 156²³, 157²⁶, *litileti* 174^{6.9}, *grinnr* 158¹⁴, *grlmlega* 163²⁷, *þeskyns* 153⁴, *muns* 171¹⁸ (men f. ex. *drottneug* 170¹⁴); *kening-* 173^{37.39} (men *kenning-* 173³¹, 174³), *mining-* 174²¹, 175³ (men *minning-* 173^{33.34}). I nogle tilfælde er forkortelsen sikkert rent grafisk, særlig i de allersidste tilfælde.

Konsonantforlængelse, dobbelt skrevne konsonanter: *Effesus* 177¹¹; *brott* 151³⁰, 160³⁴, *gorr* (fem.) 168³⁴, *tress-* 169²⁶, *rikiss* 170⁷, *embettiss* 162²⁷ (men *-is* 162³⁴, 163⁴), *lett* 172³¹, *upprisa* 171³⁵ (men *up-* 171²⁹); *hanns* 177^{26.27}, *þeirr-* 153²³, 164²⁸, 176²³, 177^{1.6} (men *þeir-* 157⁹, 159²³, 164^{1.12}, 168²⁷, 175⁹, 176¹⁰); *veckia-* 171³², 174²¹, *suickia* 157¹, 161²³, *sœckium* 173³⁷; *meltti* 164¹⁴, *erttu* 164¹⁶, *Girckir* 155³, *giorlla* 160³⁶, *enggillin* 164³; [*mann* 171¹⁷ er vel dittografisk, *huerrn* 158¹² vel en lignende fejl-skrivning], *vtan* 154¹⁵, 155²³, 157²² osv., *ettinn* 163¹; *allann* 159⁶, 163³, 170¹⁸, 171³², 173¹⁶, *helgann* 176²⁷, *drottenn* 156¹⁶; *negll* 166¹², *fugll* 153²¹, *ofll(a-)* 173^{3.14} (men *afl* 173¹⁶), *gull* 153²⁰, *botnn* 176³¹, *Michaell* 156¹⁰, *Babell* 170³ (men *-el* 170¹³), *Moysess* 159³⁴ (men *-es* 159³⁵, 160²), *þmbress* 172²¹, *sett* 152¹⁸. Foran *d* forlænges *l*: *skilld-* 152¹⁷, 156^{22.26}, 157^{3.4} osv. (men *skildu* 172¹⁸), *celld-* 171⁴, 173⁵ (men *aldz* 174³¹), *valldande* 161⁹ (men *veldi-* 170⁵, jfr *olde* 160³⁶), *helldr* 168³⁴, 169³ (men *heldr* 169¹⁴), *alldr* 171^{13.14}, *halldast* 171²³ (men *haldest* 174⁹); foran *t*: *allteri* 176¹⁷, jfr *ellsti* 159¹⁵.

Konsonantombytning: *nelgdar* 169²⁴.

Enkelte grammatiske former, navnlig for så vidt de ikke allerede i det foregående er nævnede:

Substantiver: *Adamr* 152²⁵, *Iacobr* 177^{3.8} (nom. -r), *Dauidar* 164³⁰ (gen.), *snior* 154²⁴, *Girc-* 155^{3.4.7}, 176⁹ jfr *Girgta* 156¹, *lion* 163²⁴ (ntr.), *fear* 167²³ (tostavelsesform); fremdeles *scoar* 177¹⁴, *Surdalar* 155¹⁹, *Noreg-* 155³³, 165¹⁷, *vega* (acc. pl.) 170³⁶; *á*, plur. *aer* 150¹², 152³¹, 154³¹ (*ar* 150¹ er måske urigtig læst for *aer*), *spá*: plur. *spaer* 167²⁵ (men *spar* 168^{26.28}), *sakar* (plur.) 156²⁴, 163²²; *nummingu* (dat.) 172^{7.9}; *flod* og *gaum* (fem.)

157₁₉, 159₁₀; *sonr* (nom. *r*) 153_{25, 26}, 154_{8, 7, 21} osv., acc. pl. *sono* 157₂₂, 158₁₂ osv., *vnr* (nom. *r*) 161₁₈; *molko* (dat.) 177₂₆, *durum* 160₁₇; *vetrs* 173₂₃ (men *vetrar* 172₁₆), *fedr* (dat.) 159₃, 170₆, 174₂₈, *manader* 172₁₇; *megim* 154₁₁, 160₁; *yxnum* 154₂₆; *tru* (nom.) 156_{14, 17}, 157₂₃, men *tru* (gen.) 171₁₁. Latinske former er *marthris* 177_{25, 26}, *Adenas* 156₅ osv.

Talord: *tueim* 151₂₆, *primr* 174₂₄ (i *tueimr* er åbenbart *r* bortfaldet for end i *primr*, på grund af påvirkning fra *heim*, medens ingen sådan fandtes hvad *primr* angik; jfr Larssons Ordf., hvor der kun findes former som *tueim*, medens der så godt som udelukkende her findes *primr*; jfr hermed at i Málshkv. findes formen *tveim* (10₂), i cod. reg. (Eddadigt.) skrives *tveim* 6 gange, medens der findes gennemgående skrevet *primr*), *pushundrad* 153₃₁, *atta tigi* (som adj.) 151₁; *atta* 151₁, *attanda* 176₁₁.

Adjektiver: *kulkir* 158₁₀ (med *i* og uden *v*), *fyrnu* 171₂₆.

Stedord: artiklen: *hins* 151₁ osv., *hini* (plur.) 159₂₀, 161₉, 162₁₀; *þessare* 164₆, *þessarar* 152₂₄, 153₂, 174₁₈.

Udsagnsord: *bant* 161₃₈, 169₁₀, *fundu*, *funnu* 160_{13, 16}; *sea* 163₁₉, 173₁₂, *se* (conj.) 168₆, *vuxu* 153₃₅; *lagdr* 169₁₆, *skilt* 174₂₆, *le* 169₃₅, *mynt* (af *mynda*) 152₁₂; *ritat* 170₁₆, 171_{19, 33}, *frefast* (indik.) 174₂, *sade* 162₃₄, 173₃₅ (men *saet*, *saenn* 172_{27, 29}), *olde* 160₃₆, *myndi* (der forudsætter *myndi*) 170₂₂ osv. Endelig bemærkes, at medium ender altid på *-st* (*zt*).

Biord: *þanan* 152₃₁, 155₃₄, 157₂₃; *hogla* 163₁₂; *hardare* 153₂₀, 165₃₂; *et* 175₃, *nema* = *né* passim.

Af alt det anførte, særlig dog af den omtalte vokalpharmoni, den konstante brug af medium på *-st* (*zt*), ombytningen af *ð* med *d* i visse substantiver og verbers datid, den forholdsvis hyppige brug af svarabhakti-*u*, den indtrådte sammønblending af *r* og *ur*-endelse, brugen af *s* for *z*, manglen af endelsen *r* (i verber), forkortelsen af forskellige konsonanter, samt den så godt som fuldstændige adskillelse mellem *æ* og *æ*, hvortil kommer enkelte former som *der*, *hini*, *bant*, *þanan*, *hardare* osv. — alt dette må føre til den bestemte slutning, at disse 14 blade er skrevne af en nordmand¹. På den anden side forekommer det mig lige så sikkert, hvad i øvrigt også Jón Þorkelsson har udtalt, at nordmanden har haft islandske originaler for sig. Dels er ét af stykkerne bevistlig islandsk, nemlig det såkaldte Stjörnu-Oddatal (kap. 16—17),

¹ Hermed stemmer den kendsgerning, at blækket lader sig påvirke af reagens, hvad der ikke er tilfældet med det islandske blæk.

dels tyder andre, navnlig de geografisk-etnografiske kapitler på Islændernes særlige litterære interesser, dels endelig skimtes den islandske retskrivning flere gange og på en ejendommelig måde bagved; de mange i det foregående anførte afvigelser og inkonsekvenser i skrivemåden skyldes efter min mening denne omstændighed. Navnlig påfaldende bliver forholdet, når man med disse 14 blade sammenligner virkelig norske håndskrifter; først og fremmest må man lægge mærke til, at manglen af omlyd af *a* i rodstavelsen foran *u*-endelser, hvilket dog plejer at opstilles som en af de vigtigste norskheds ejendommeligheder, ganske savnes; her har den norske afskriver ikke vovet eller ikke brudt sig om at indsætte de norske former. En betydningsfuld omstændighed er det, at afskriveren på et par steder først har skrevet *ey* (efter eller påvirket af sin original) og derefter rettet dette til sit norske og helt gennemførte *oy* (173₃₁), men *ey* tyder på en islandsk original; omvendt har han efter sin udtale og i øvrigt sædvanlige skrivemåde først skrevet *fyst* (157₈), men ved igen at se på sin original, der havde *fyrst*, er han kommen til at tilføje *r* i sin afskrift; rimeligvis er *bian* (167₃), først skrevet således og siden rettet til *biarn*, samt *fenr* (172₃₄; = *fennir* α : *fernir*), der er rettet til *fernir*, at forklare på samme vis; endvidere hører herhen *kenne* 169₃₇ (det sidste *e* rettet fra *i*), hvor *kenni* vilde have stemt med den ellers sædvanlige ortografi. Ligeledes synes islandsk retskrivning at skinne igennem i *retr* (160_{22.23}) og *sœckium* (173₃₇), hvor afskriveren først har skrevet *e*. Dette i og for sig vel forståelige forhold gør disse 14 blade, hvis indhold i øvrigt senere vil blive undersøgt, ingenlunde mindre interessante.

Det bliver tillige sikkert, at disse blade ikke kan være ældre end fra omtr. 1300 (ordformer og særlig de forudsatte islandske former med *e* for *œ*); i hvilken forbindelse de står med Haukr bliver vel altid usikkert, men det resultat, retskrivningen har ført til, kunde tale for, at det var Haukr, der havde ladet dem afskrive i Norge efter — lånte — islandske originaler. Sandsynligere er det dog måske, på grund af den brogede og kompilatoriske form (et par kapitler af *Elucidarius* osv.), at de er en nordmands selvstændige excerptsamling, der erhvævedes af Haukr(?)

b) Vi går nu over til bl. 15—18 eller det andet såkaldte norske stykke. Hvad nu retskrivningen her angår er den i det hele endnu langt mindre norsk end på bl. 1—14; der findes intet spor til nogen norsk vokalharmoni; der findes nemlig i endelser udelukkende *i* og *u*; i rodstavelser findes aldrig *a* foran *u*-endelser, undt. i det ikke ganske sikre *gatu* 178₂₁; *e* og *œ* adskilles

helt igennem, som i regelen i islandsk; $\omega = \acute{e}$ bruges langt hyppigere end på bl. 1—14. *h* udelades ganske vist altid foran *l* og *r*, men da dette også findes i rent isl. håndskrifter, er denne omstændighed ikke afgørende for bladenes norske oprindelse. At de dog er skrevne af en nordmand, synes at måtte sluttes af enkelte omstændigheder, særlig den, at ω og $\acute{e}$ bestemt adskilles. Vi skal nu se på retskrivningen i det enkelte¹.

Aksenter findes overordenlig hyppig anvendte og findes muligvis på endnu flere steder i originalen end i nærværende udgave, men, da tilmed blækket er meget afbleget, er det ofte vanskeligt med bestemthed at sige, hvad der er aksent og hvad der er tilfældige striber i pergamentet. Foruden over *i* står aksenter over alle andre vokaler, også over tvelyd: *gátur* 185₅ (bis), *láta* 179₂₆, *áttu* 182₁₈, *krásir* 178₂₂, *á* 178₃₆, 181₂₈, *nátturu* 181_{7.8} osv., *vátri* 181₈, *vári* 182₂, og i følgende fremmedord: *Ádám* 181₁₁, *Adáms* 184₂₀, *Aron* 184₃₂, *Sába* 185₂, *páradiso* 182₁₁, *Vespasiáni* 185₁₆²; *pér* 178_{2.10} osv., *mér* 179₂ osv., *sér* 179₁₀, *fé* 178₃₄, *léttiz* 181₂, *sét* 183₂₇, 184₂, i fremmednavnet *Séth* 184₂₄; *dó* 179₇, *dóm* 185₁₇, *ór* 183₁, 184₂₈, *hóf-* 181₂₆, *-stól* 179₂₃, *tók* 178₂₆, *móti* 179₁₅, *þinnar* 178₃; *þú* 178₃₆, *nú* 179_{18.19}, *bránt* 181₁₈; *sévar* 180₂₄; tvelyd: *þái* 181₁₄, 184₂₇, *laús* 183₂₅; *reyna* 185₄; *-leitt* 178₂₉ osv., samt — mekanisk? — over *au* (= *o*) i *aífund* 181₃₂. Over korte, men positionslange og betonede selvlyd: *húg-* *leitt* 178₂₉, *lópt-* 181_{8.19}, *vótn* 180₂₃, *óll* 185₅, *órvosum* 182₈, jfr andet *o* i *þiðnóstu* 178₁₁. Kun i 3 tilfælde findes aksent anbragt over selvlyd, der er korte og ikke forlængede ved position: *fén* 185₁₂, *ápalldránu* 183₃₄, *oruðsum* 182₃; i sidste tilfælde er den endda måske blot kommen for langt til højre, og i næst sidste tilfælde kunde den være opstået ved misforståelse hos skriveren, der først vilde skrive(?) præpos. *a* (jfr anm.).

Vokaler: *a* bruges for kort eller langt *a* og skrives altid for *á*, undt. måske i *vorum* 183_{1.3}, hvor dog *o* snarest betyder *ó* (jfr ovf.); det skrives i *val* (= *vel*) 178₂₀, 181₂₅, 184₇, *sutar* 180₂₁ (men *sutor* 180₂₉), *giar* 179₁₉ (jfr *gier*). Uomlydt findes *a* i første stavelse i *apólld(r)um* 184₁₄ 15, det sidste i *mústari-* 185_{1.8} (men *músterit* 184₃₆). — *e* (o: $\acute{e}$ og *e*) skrives altid *e* (om $\acute{e}$ og *e* = $\acute{a}$ se nedenfor) og anvendes i det hele på sædvanlig måde;

¹ Der vil i det følgende anføres eksempler (ord og ordformer) med særligt hensyn til bl. 1—14 for en sammenlignings skyld. ² Jfr festskrift til V. Thomsen s. 209—10.

e skrives i *verma* (subst.) 181¹⁹, *gegnum* 183³⁶, *kvenna* 185³, i begge stavelser i *erendi* 184⁷, i *kykvend-* 180³¹, 181¹⁵ (men *likindi* se *i*), i *melannkolea* 181¹⁹, samt i *exi* 182²¹, *efsti* 179^{28.30}, *kemr* 178¹⁶. *e* er bortfaldet i *ermiti* 179^{12.21}. — *i* skrives altid i endelsen *-igr*, *-igr* og i *ifir* 178^{5.36}, 181¹⁴, i *firir* 179¹⁰, 180¹⁵; i *likindi* 179⁸, 181¹⁵ (2. stavelse), *sannindi* 183¹³, *erfidi* 182¹⁷, *Moist* 184³⁰ (men *Moysi* 184³¹); *morgin* 179²⁹; indskydes efter *g*, *k*: *gier* 179^{15.17.18.20}, *skieruztu* 183¹⁹; udelades ikke mellem to vokaler som i *skyium* 180¹⁷, men i *kynum* 183¹⁷.

I ubetonede stavelser skrives så godt som altid *i*; undtagelse er: *rofe* 180¹² (stedet uklart) og *vegenm* 182²⁸, 183⁵ (ellers står *i* i den tilføjede artikel f. ex. *veginum* 183²⁴ osv.).

o, langt og kort, skrives som sædvanlig; med *o* skrives *hon* 178¹⁰ osv., *brottu* 178¹⁰, 179³¹, *stofu* 178²⁸, *morgin* 179²⁹, *pionostu* (2. stavelse) 178¹¹, 179⁴. Angående *sour* se *u*. — *u*, langt og kort, skrives i det hele som i den normale retskrivning. Det skrives altid i *sun-* 180⁵, 182^{19.24.25}, 184^{3.13.15.25}, 185¹⁶, *eru* 178⁶ osv., *gud* 179²⁹ osv., *skulir* 178¹⁷. Der skrives undertiden *v* for *u* (rent grafisk): *vian* 178⁷, *svn* 185¹⁶, *komv* 179¹³, *Evv* 181¹³, *stundvm* 181¹. *u* for konsonantisk *v* findes efter *h*: *huat* 178⁹, *hui* 178¹⁴ (men: *hvarf* 179⁷, *hvar* 179³¹, *hvert* 182¹, *hvarki* 185¹⁹), — efter *g*: *høggua* 184³⁴, *døggviz* 181³, — efter *k*: *myrkua* 178²⁸, 180¹⁹, *vokuan* 180¹⁹ (men: *afkvæmi* 181¹⁴, 182^{13.23}, *kvenna* 185³), — efter *r*: *gerua* 182¹¹, — efter *s*: *suvarar* 178⁴, *suiki* 178²² (men *svefvogr* 181³²), — efter *p*: *pui* 178^{2.10}, *puerra* 180²⁴ samt i begyndelsen af ord: *uárid* 182³, *uisa* 182²⁷ (men: *vári* 182², *varad* 183⁸ osv.). — *u*-negat. f. ex. 178^{14.32}, 179²⁰ osv.

I ubetonede stavelser skrives *u* uden undtagelse.

Omlydene er i det hele ganske regelmæssig skrevne: *u*-omlyd af *a* (kort) betegnes dels ved *o*: *hordum* 178⁴, *odrum* 178⁸, *stodug-* 178¹⁴, *verollid* 179¹⁹, *vokuan* 180¹⁹, *oll* 185⁵, *vótn* 180²⁴, *giorr* 182³⁴, 183³² osv., dels ved *ð*: *vótn* 180²⁴⁻²⁶, *subrt* 182³⁵, *døgvn* 184²⁰, *vóndu* 184³¹, *høggua* 184³⁴, *iðrd(d)* 181^{3.5.9.12} osv., dels ved *q*: *qll-* 179^{11.19}, 184¹⁴, dels endelig ved *au*: *aund* 180¹⁴, *audlaz* 180⁴. *u*-omlyd af *á* betegnes ikke (jfr ovf. XXXII). — *v*-omlyd af *e* betegnes ved *o*: *prongdi* 179¹⁸, *prongvir* sst., *nokta* 183³⁰ (eller *o* = *q*?), *sokkua* 185¹¹; der skrives *efzt-* 181¹⁷, 183³⁴. — *i*-omlyd af *a* (kort) betegnes altid ved *e*, af *á* dels ved *æ*: *rædaz* 178⁸, *æra* 178⁹, *-rædum* 178¹², *læri-* 178¹³, *nær* 178¹⁶, *bædi* 178³⁴, *sævar* 180²⁴ osv., dels ved *e*: *skieruztu* 183¹⁹ og i *gier* 179^{15.17.18.20}. — *i*-omlyd af *ó* skrives dels *ð*: *sómdir* 178⁵, *nðgdiz* 179¹⁵, *dómt* 179²⁵, *stódis* 180²⁶, *rórstu* 180³⁰, *hófeskr* 181³⁰, *glóps*

182₁₈, *grðn*- 182₃₄, 183₃, *sbtum* 183₁₈ osv., dels *ø*: *sømd* 179₆, *nøraz* 180₉, *fødaz* 180₉, *rørizt* 180₁₇, *øsa* sst., *fødir* 180₃₄, *føzlu* 180₃₁, *røtr* 183₃₆, 184₁₀, dels *æ*: *audæf*- 178_{23.25}, *slægr* 181₂₈, dels endelig *o*: *broðr* 179₂₆. — *i*-omlyden af *u* skrives altid *y*, undt. hvor dette er gået over til *i* (*iftr*, *firir* se ovf.).

Tvelydene *au* med omlyden *ey* og *ei* skrives i reglen som i den almindelige retskrivning; særlig kan det fremhæves, at den sædvanlige norske skrivemåde *øy*, *øy* kun findes i *dbyguz* 181₃. For *au* skrives én gang *av*: *lavt* 183₂₃. For *ei* findes *e* i *enskis* 178₆, for ikke at tale om *engis* 183₁₇.

Svarabhakti-vokaler findes slet ikke.

Konsonanterne er i det hele meget regelmæssig skrevne som i sædvanlig islandsk. For *f* skrives *m*: *emni* 180_{30.35} (men: *efna* 180₃₂); — *p* går over til *f* foran *t*: *loft* 180_{3.21} (men: *lopt* 180_{11.13.18.20.21.27.32.34}, 181₃), *lyfta* 180₁₉ (men *lypt*- 180₂₇, 181₂; jfr *aptr* 180₂₅); — for *v* skrives *f*: *audæf*- 178_{23.25}, men *ævin*- 180₁.

ð skrives i *likindi* 181₁₅, men *d* i *þrongdi* 179₁₈, *dogdi* 180₁₆, *kulda* 181₆, *iðrd* 181₉ (men *iord* 181_{3.5.12}), *sømd*- 178₆, 179₆ (men: *lengd* 179₁₆), *fiold* 179₃₆, *synda* 179₃₆, *þoldu* 182₁₇; — *t* skrives enkelt i *vtan* 178₇, 185₆; skrives i *valltandi* for *d* 180₇ (men: *valld*- 181₁₀, 185₁₅); *t* skrives i *lestt* (part.) 179₁₁, *gleymit* 179₃₇, 180₂, *elskt* 180₁, *þlott* 180₂, *dregit* 180₁₄, *rundit* 180₁₄, *lifat* 182₂₀, *ættat* 185₉, *verit* 185₃, samt *liosit* 183₅, *skint* 183₅, *høfudit* 183_{14.16}, men ombyttes med *ð* i *verid* 179₈, *varad* 183₃, *fallid* 179₃₄, *drepid* 182₂₀, *gerid* 180₄, *mønud* 180₄; *heitid* 182₁₄, 184₅, *etid* 184₃, samt i *loptid* 180_{13.15.17.21}, 181₂, *uðrid* 182₃; — *þ* skrives, på sædvanlig isl. forkortningsvis, i *meþan* 178₁₉ (men: *medan* 179₂₂), *sipn* 179₂₅, 183₂₆.

g findes indskudt i *lægja* 184₂₁; — *k* bruges i alle tilfælde, undt. i *cherubin* 182₂₆; der skrives altid *kk*.

z skrives for *s* i *sidazti* 182₁₉, *skieruztu* 183₁₉, *vitruzt* 185₄, *nedzt* 180₂₉, 181₁₉, *efzt* 181₁₇ (men *efst* 183₃₄); — efter *m*: *mannz* 178_{24.31}, *minnz* 178₃₃, efter *ll*: *allz* 178₃₁, *ellztu* 179₃₀, efter *ð*, *d*: *godz* 180₃, *valldz* 178₇, for *ts*: *føzlu* 180₃₁, *væzlu* 183₇, jfr *vatz* 180₂₆. I superl. skrives *z*: *-fostuz* 180₃₀, *dyraz* 178₂₅, jfr medium i det følgende.

Konsonantforkortelse og enkelt skrevne konsonanter: *ligianda* 179₁₄ (men *liggianda* 179₁₅), *þrigia* 184₉ (men *þriggia* 184₂₄), *dbyguz* 181₃, *dogdi* 180₁₆, *byggdu* 182₁₈, *þyknaz* 181₃, *kyrd* 180₃₁, *okrar* 183₂, *drotning* 185_{2.20} (men *litillátr* 181₃₀).

Konsonantforlængelse eller dobbelt skrevne konsonanter: *ll* foran *d*: *holld* 179₅, *mollid* 179₆, *bellduz* 179₃₃, *elldz*

181₂, *villdi* 184₆, *selldi* 185₁₇, *valld* 178₃, *verollid-* 178₉, 179₁₉, *heldz* 181₉, foran *t*: *allt* 178₂₅, *illt* 179₂₅, *kallt* 181₃, *villt* 178₆, *skalltu* 179₃₁, 184₉; *nn* foran *t*: *minntiz* 183₂₃; *nn* i *melannkolea* 181₁₉, *penning* 185₁₈, *enn* (= *sed*) 178_{5.9}, dobbelt *k* i *sokkua* 185₁₁, dobbelt *n* i *skammr* 178₂₀ (men *skamt*), dobbelt *r* i *metrr* 180₁, *fyr* 180₂₇, 184₂₁, *giorr* 182₃₄, 183₃₂, *berr* 184₁₆ (men *hæra* 184₁₄, *nær* 178₁₆), *annarr-* 178₃₀, 179₃₇, 184₁₁, 180₃₂, *þessarra* 180₃₄, 182₁, *þeirr-* 179₃₃, 181₁₄, 182₁₉, 183₁₉, 184₈ (men *sidar* 185₁).

Konsonantudstødelse: *h* i forlyd foran *l* og *r*, *r* i *fyst-* 180₈, 181₁₀, *apollidum* 184₁₅ (men *-drum* 184₁₄), *s* i *Iraels* 184₃₃, og i gen. *gud* 179₂₉, for ikke at tale om former som *vatz*, *mart*, *syst*, *pisl* 185_{13.16} (ellers *pinsl*). Derimod findes *vandliga* 183₁₅, *vandmæli* 185₆ (ikke *van-*).

Enkelte særlige former: Navneord: *ar* 183_{20.21}, *þiof* (dat.) 178₂₄, *se* 180₁₇, (gen.) 180₂₄, *snior* 180₂₉, *fé* (dat.) 178₃₄, *sál* (acc.) 184₂₃ (men *sála* 179₃₅), *sætt* 180₃₅; *lutu* (acc. pl.) 180₁ (men *luti* 180₇), (*dyrr*) gen. *dura* 183₁₄; gen. endelsen *s* udelades, foruden i *gud* (se ovf.), også i *Alexandr* 179₁₂. Mærkes kan fremmedordet *æra*. — Stedord: *þer* (plur.) 180₃, *þessar* (gen. sg.) 182₃₂, *þessa* (gen. pl.) 181₃₅ (men *þessarra* 182₁), *þessur* (ntr. pl.) 179₁₁, 184₁₀; *þeirra* se ovf., *þelma* 181₉; *engis* 183₁₇, *enskis* 178₆. — Talord: *fortianda* 182₅. — Verber: *gerid* 180₄, *gert* (*ger*, *gerua*) 179_{25.27}, 182₁₁, *skop* 180₃, men *skapadi* 181₁₀, *ritadi* 185₇, *vox* 183₃, men *uxu* 184₃₃, *komu-* 178₂₇, 183₄, *sia* 178₉, *tta* 183₁₂, *llat* 179₉, *megu* 179₂₆; — *gleyma* styrer akkus. 179₂, ligeledes *lypta* 180₁₉. — Biord: *brott* 178₁₀, 179₃₁, men *brott* 184_{6.23}, *nærrí* 178₂₉, *nóg* 184₂₃, *vidr* 184₁₉, *þuiat* (ét ord) 180_{3.13}. — Endnu kan i det hele mærkes udtryksmåden: *af hverium er* 184₂₇₋₈, *cherubin* anvendt som sing. og som egennavn 182₂₆.

Det ses af alt dette, at retskrivning og sprog idet hele er fuldkommen islandsk, og at hvad der særlig karakteriserer norsk overfor islandsk så godt som fuldstændig savnes. Og dog gives der enkelte ubedragelige norskheds tegn som *þy* f. *ey*, *d* for *ð* (imperf., subst.), hvortil vel også må henregnes *lutu*, *giar* (*gier?*), *þessur*¹. Jeg antager da også her, at afskriveren er norsk, men at hans original har været islandsk og at han så godt som helt og holdent har fulgt den islandske retskrivning, undt. i et par

¹ At man dog må være forsigtig med et slutte noget aldeles bestemt af sådanne former, viser f. ex. forekomsten af *þessor* i Sturl. I, 397, hvis formen her er rigtig efter hdskr. Sporadisk kunde norske former optages i islandsk.

vigtige punkter. Ældre end c. 1300 er disse blade, også på grund af bogstavernes form, ikke.

Med hensyn til Hauks forhold til disse blade, kan kun de samme formodninger udtales derom, som om bl. 1—14. Nogen vished er her næppe mulig. Det synes derimod sikkert, at bl. 19—21 oprindeligt har været ubeskrevne, men at de, efter at hdskr. var kommet til Island, her er blevne benyttede til de forskellige optegnelser, der nu findes der. Grundplanen af Jerusalem og kap. 7 (hvis retskrivning i det mindste er fuldkommen islandsk) synes snarest at være skrevne af en Islænder. Aldeles sikkert er det lille stykke om *Heims ósómar* (kap. 5) og *Vǫgluspá* skrevne på Island; *Vǫgluspá* er endogså skreven af samme mand som cod. Wormianus af Sn. Edda (AM. 242 fol.) og vistnok først efter Haukr Erlendssons død, eftersom cod. Worm. med stor sandsynlighed sættes til tiden omkr. 1350.

B) Den egenlige Hauksbók eller 371 og 544, bl. 22 ff.

a) Haukr Erlendsson udmærker sig i det hele som en omhyggelig og korrekt afskriver; dog har han ikke helt undgået en del af de sædvanlige afskriverfejl, læsefejl og overspringelser, men dette berører nærmest teksten. Hauks retskrivning er, til trods for at det modsatte tidligere er blevet hævdet, på det nærmeste rent islandsk og svarer til den sædvanlige islandske fra tiden ved og efter år 1300. Bogstavtegnene er de sædvanlige; der bruges altid det angelsaksiske *f* (F), undt. på ganske enkelte steder, hvor *f* er fremkommet ved en rettelse. f. ex. *fóddiz* 105₆, *frægr* 194₆. Haukr bruger så godt som aldrig *u*, men *v*; de enkelte undtagelser er: *Sudr* 10₁₄, *kumpanvnm* 239₈₆, *samburd* 303₂, *buin* 303₁₉, *fystum* 304₁₀, i begyndelsen af ord, med stort bogstav: *Uiti* 283₃, *Uirdi* 283₈, *Uard* 283₂₀, *Uæri* 276₃₀, *Uera* 280₁ osv., samt endelig i følgende fremmednavne: *Hecub-* 216_{7.9}, 217₂₇, 220₂₈, 221₂₇, *Gunbertvm* 267₁₆, *Malun* 246_{16.20.22.25} og *Uortigeruvs* 283₂₆. Haukr sammenskriver vokaler, som f. ex. *av*, så godt som aldrig og anvender aldrig nogen som helst interpunktion¹. At han i sin retskrivning har ladet sig påvirke af den norske, er sikkert; således udelader han, som så mange andre islandske afskrivere i øvrigt, næsten altid *h* foran *l* og *r*; han skriver i reglen *f* foran *t* for *p*; han skælner hyppig, men langt fra altid

¹ Punkt findes overhovedet kun, hvor et ord antydes ved dets første bogstav (f. osv.), samt efter tal. Et enkelt sted (260₁₆, anm. 10) findes punkt, men det er åbenbart den tallignende slutning af det foran stående ord (*irli*), som har bevirket, at Haukr i distraktion her har sat et punkt.

mellem *æ* og *œ*, hvilket sidste han på norsk skriver *ø*; han synes fremdeles at have gjort sig til en regel at anvende ganske enkelte norske(?) ordformer som *bødi*. Men bortset fra disse få og forholdsvi mindre betydende norskheder savnes alle de vigtigste ejendommeligheder for norsk retskrivning; der findes da først og fremmest ikke spor til nogen som helst vokalharmonie, ikke spor til skrivemåden *ðy* eller *øy* eller til den i norsk så udstrakte brug af *æ* (= *e*). Hauks norskheder er for så vidt betydningsfulde, som de giver os et fingerpeg med hensyn til nedskrivningstiden.

Aksenter anvender Hauk i det hele meget hyppig og så godt som altid rigtig, d. v. s. over virkelig lange vokaler (hyppigst) og (undertiden) over positionslange vokaler (*fást* 71²², *hégsa* 242²⁷, *vánnemnr* 293¹⁴, *hármí* 309¹⁸); vistnok også *trvá* 143²⁹ må henføres til de rigtige aksenter (aksenten anbragt lidt for langt til højre). Undtagelsesvis findes aksent over korte, tildels også ganske ubetonede stavelers vokaler, som: *álinn* 66²², *Þni* 91^{2.10}, *átals* 137⁸, *einsáman* 247¹⁰, *róðit* 352¹⁴, *bána* 356²¹, *geisár* 132², *átt* (= *at*) 84⁷, *ér* (part.) 132¹⁴, *-svór* 308²³; i enkelte af disse tilfælde kan en sætningsbetoning være ment, i nogle kan aksenten bero på fejlskrivning (ligesom i *trvá*).

De enkelte vokaler: *a* skrives i *miara* 236³⁴, *hallzti* 363⁷. Om *a* = *q* se *u*-omlyd. — *i* = *j* indskydes ikke sjældent mellem *g*, *k* og en blød vokal: *agiet-* 66³², 67²⁴ (men *agætr* 119⁷), *giædi* 77¹¹, *giæti* 137⁴, *giætti* 137⁶, 196², *Giefvnar* 241², *gieck* 298²⁷, *giorzv* 303⁵, *Skierings* 104¹⁰, *kierdi* 136¹⁶, *kiænn* 198⁴, *kiæra* 201³, *kiesivni* 235³⁷, *kiæme* 270⁹, samt i *viælli* 447⁶. *i* skrives i *fiar* 314³⁸, 321¹ osv., men *e* (norsk): *fear* 72¹, 81²⁰, 193⁹, 201²⁸, 314³² osv. *i* findes i *tigvnd* 322³², *pickia* 83²⁷, 138¹⁹, *brigdr* 235⁵, 238¹⁴ (men *bregdr* 288³¹) og som oftest i afledningsendelsen *-indi* (*ttindi*, *erindi* osv.) og *-ligr* (*-leg* 84², 86⁷). — *é* skrives i reglen *e*, men *ei*: *heit* 12⁷ (dittografi?, foran står *-lelf*), *æ*: *Væmundr* 102³⁹, *hæt* 244¹⁹, 383¹², *sæ* 311²⁸, *q*: *vættir*(?) 75⁷, og endelig *ie*: *sie* 236²¹. Kort *e* skrives *ei* i *ein* 248²⁹, *q* i *Enqas* 213⁴; *e* skrives i *regna* 248¹⁸ (bis), *hvelika* 248³², *Hena* 291³² (fejl), *mek* 312²⁸, *dvena* 327²⁷, 328⁹, *hengat* 329², 344⁸; *ø* i *sørbælg* 23¹⁰, (fejl), *døtti ás* 81¹¹, *Grønmar* 111¹³, *sørgi* 215² (for ikke at tale om *Hølgj*), ja i *Høcrbe*(!) 221⁴. — *v* skrives så godt som altid i *son-* (undt. *sonv* 76²³), *pionvst-* (132¹⁶, 286²⁷ osv.), i *Ívttland* 359³¹, 465^{1.2.32}, *tvftir* 372¹⁸; for *v* skrives *y* i *synvm* 464²⁷ (sikkert ingen analogiform, men grafisk *y* = *v*), *avrkyml* 371¹⁷, *lyka* 201³⁹, *byrst* 364⁵ (men *berst* 364²), jfr den omvendte skrivemåde: *v* for *y*: *svdra* 78³³, *bvriar* 223²², *vnni* 226¹¹, *lvkr* 238¹⁷, *svpr* 371⁹, *svpr*

139₃₆, hvor *v* kun er grafisk. *v* skrives i reglen i anden stavelse af svage verber efter 4. klasse og lignende former, men *blotodv* 350₁₁, *ottodvz* 224₂₉, jfr *riddorvm* 220₃₄, samt så godt som altid i *nockor-* (*nockt?* 300₂₇ jfr anm., *nockorv* 465₂₃), i *hernodr* 72₉; endelig også i *gvda* (af masc. *gvedi*) 90₂₃. — *ei* skrives i reglen *ei*, men *æi*: *ræidi* 327₂₉, *æi*: *svæins* 10₂₃, *e*: *porlef-* 11₃₂, 104₂₂, 116₁₉, *Fiorlefar* 82₁₁, *Sten-* 73₁₂, *fleri* 25₁₆, *meni* 135₃, *vedi* 247₉, *env* 305₃₁, *svenar* 379₇, mulig i *Franzesvm* 289₂₃, og *Elenv* 291₆ (jfr *Elinv* 67₁, to forskellige navne?), og endelig *é*: *héms* 329₄. — *av* skrives i *braullavp* 245₂₇, 467₃₀ (men *brul-* 322₂₄).

Om nogen vokalharmoni er der, som bemærket, ikke tale. I det langt overvejende antal af tilfælde findes *i* og *u* i endelser, hvorimod *o* findes temmelig sjælden: *Peito* 267₃₀, *baro* 296₄, *hino* 11₄, *hofod* 304₂₂, *ogor-* 225₂ (men *ogvr-* 225₈), *fodor*, *modor* 238₃₀, *kollo* 241_{9.14}, *dottor* passim, *heiton* 205₄, *kono*, *konor* 238₂₅, 206₃₃, *saló* 308₂₀, *godo* 308₂₂, *stodo* 355₂₆, *bvno* 425₆, *Ello* 463_{4.21}, 464₂₃ (men *Ellv* f. ex. 463₁₂), *Hecvbo* 199₄, 216₇, *fatorkino* 306₂₆. For *v* skrives i 3 tilfælde *ø*: *at vinnø* 329₃₅, *hvspreyio* 340₁₇, *-stefia* 445₈ (opstået ved fejlskrivning?).

e (et par gange skrevet *æ*) findes hyppigere: efter *a*: *ramme* 70₃₄, *sárer* 110₇, *hvarer* 217₂, *saker* 232₃₀, 319₃₂, *manne* 233₃₄, 240₂₇ ofl., *mannen* 305₃₁ (men *mannin* 305₃₂), *giafer* 247₈, *bader* 285₁₅, *råde* 277₃, *frame* 278₃₄, *grame* 280₃₈, *lande* 281₃₀, *-lame* 351_{8.21}, *nafne* 304₃₈, *aller* 304₃₅, *harme* 306₂₃, *fange* 307₁₃, *hafe* 311₃₃, *lane* 313₂, *same* 317₂₁, 325₃₂, *-bane* 351₂₁, *Daner* 465₃₀; *talade* 286₁₇, *klædnade* 305₄ (*-i* 305₆), *likame* 305₂₃ jfr *likamens* 329₂₇, *felage* 327₁₇, *skridaler* 310₁ og *spvrdagæ* 328₃; — efter *æ*: *æser* 67₃₂ (men *æsir* 68₁), *kiæme* 243₂₇, 270₉, *giæfe* 283₉, *ævens* 306₃₀, *mæler* 275₂₆, 308₂; — efter *av*: *-lavser* 77₆, 217₃₆, 276₄; — efter *ey*: *leyne-* 220₄; — efter *e*: *efter* 11_{22.30}, 281₂₇, *kender* 12₁₄, *Hedens* 67₃ (men se anm.), *-seme* 246₂₁, 247₆, *nese* 75₁₅, *vetrenn* 78₁₇, *hefer* 145₁₆, 448₁₅, *mennena* 224₃₅, *berser* 247₃₀, *vernder* 260₃₀, *fevrer* 279₂, *enne* 290₂₃, *gerer* 288₇, *skelfer* 305₃₄, *mege* 308₂₂, *megne* 310₃₁, *herstæ* 363₂₁ og *Norege* 467₃₂; — efter *ei*: *heiter* 11₁₆, *heime* 240₂₀, 241₁₈, *heimsens* 241₁₆, *meine* 307₃₀, *veiter* 311₃₅; — efter *i*: *kinder* 279₁₆, *life* 307₁₈; — efter *o*: *dotter* 11₃₃, 289₅ ofl. (men *modir* f. ex. 11₃₅), *porer* 23₂₁, 75₃, 82₂₈ (men *porir* 80₄), *Lone* 76₂, *kommer* 102₁₂, 222₁₀, *potte* 211₂ (men se anm.), 248₂₂, *mote* 236_{3.30}, 243₂₆, *poler* 315₁₀, *hertoge* 267₈; — efter *ø*: *søme-* 223₃₂, 249₃₂, *døme* 293₁₀, *fatøket* 306₂₅; — efter *v*: *vnder* 10₁₆, 11_{4.24}, 222₃₇ ofl., *svmer* 11₁₈, *rvme* 278₁₀, *mvner* 320₁₇, *kon-*

vng 298₂₄; — efter *y*: *kynner* 276₃₂, *-syner* 278₁₁, *ymser* 278₁₆ (bis), *ypper* 281₁₉, *lycter* 303₂₃, *synder* 329₃₈, *yfer* 467₃₂.

Omlydene. *u*-omlyden af *a* (kort) skrives i reglen *o*, meget ofte *av*, endogså i samme ord på samme side (således *Ozvr* 88₂₉, *Avzvr̄* 90₁, *Olvir*, *Avlvir* 446_{5.20}); i enkelte tilfælde sættes aksent over *o* (*órr* 131₉, *svór* 308₂₃, *ór* 344₄); fremdeles betegnes den ved *o*: *ql-* 77₃₂, 78₃₅, ved *ð*: *ðlvir* 115₁₆, ved *o*: *hofvd* 142₂₀ (se anm.); *jq* skrives *io*. De få gange, *a* findes uomlydt, må *a* opfattes som tilfældigt eller som skrivefejl: *svalvm* 279₂₈, *hvatvdr* 283₃, *Annv* 287₅ (men *Onnv* 289₁₂), *andvdrz* 296₃₈, *samv* 329₃₇, *annmarkvm* 303₂₂, *sannvr* 316₄, hertil kan næppe henføres: *andverdv* 372₁, *andvegi* 453₃₆ (angående *sagvr* 352₁₅ se anm.). Dog er det muligt, at norsk udtale i enkelte af disse tilfælde kan have foresvævet Haukr, jfr former som *venazt* 248₃₀, *kallad* (fem.) 244₅, som dog også findes i rent isl. håndskrifter. — *u*-omlyd af *á* er også her vanskelig at konstatere; der skrives: *siolf* 232₃₃, 245₃₅, 249₉, 303₁₈, 316₃₀, 318₂₉, 353₃, 445₁₂, *vidrsio* 315₆, *hiolp* 325₂₈, 326₆, 329₂₄, *friols* 329₃₈, jfr *Mós* 26₁₄; en del heraf er mulig norvagismer, og da betyder *o* vel *ó*; andet kan være indkommet fra de benyttede ældre isl. originaler. Sikkert må udtalen *ó* antages i ord, hvor *o* står lige efter *v* i tilfælde som *von* 11₁₀, 66₁₀, 208₂₃, 328₃₄ (men *ván* 139₃₇), *vorv-* (vb.) 223₂₀, 320₂₇, 321₄, 352₂₈, 353₂₂, 385₁₄; (pron.) 327₁₇, *kvodv-* 224_{24.34}, 345₁₃, 452₃₃, *kvoma* 304₃₀, 327₁₅, 328₃₄, *vopnin* 240₉, *vondir* 306_{3.5}. — *u*-omlyd af *i* findes i *myklv* 72₃₂, 139₁₄, 280_{2.10}; jfr *veyk-* 306₂₀.

i-omlyd af *á* betegnes i reglen ved *æ* eller og forholdsvis sjældent ved *e*, f. ex. *nestv* 71₂₆, *netr* 78₂₈, 196₃, *kvemi* 89₁₂, 101₅, *þrell* 196₂; særlig synes *e* at være ofte brugt efter *v*. I enkelte tilfælde skrives *é*: *véna* 346₁₃, — *é*: *agez* 425₆, — *æ*: *þædi* altid (undt. 238₂₉); fremdeles, vistnok fordi Haukr som indfødt Islænder ikke var ganske sikker i at skille *æ* og *ø* rigtig, i: *embotti* 311₃₂, 313₂₇, 316₂₅, *kvorme* 454₃₅, *-kvømd* 316₉, 322₂₂, 449₃₂, *langøztr* 337₂, *øgi* 280₉, *þøgiar* 280₂₆ (jfr 280₃₇), *føgileg* 201₁₅. Navnet *Helgi*, *Helga* skrives i reglen med *ø*, men *Holga* 80₂₃ og *Helg-* særlig flere gange s. 79 (l. 6. 11. 15 osv.), jfr 102_{25.30}; her betegner *ø* *o*. Til slutning bemærkes den aldeles enestående og sikkert på fejlskrivning beroende skrivemåde: *langiori* (o: *langærri*) 324₁₉. *æ* skrives i *Lækny* 82₈ (omlyd?). — *i*-omlyden af *ó* holdes i reglen ude fra omlyden af *á* og skrives *ø*, hvilket naturligvis er norskhed. Helt og holdent har det ikke været Haukr muligt, at gennemføre den rigtige skrivemåde; der findes ikke ringe vaklen (jfr ovf.) og ikke få undtagelser: *græddi* 24₁₃, 78₅, 280₅, *læk* 67₁₄,

flægi 289³⁵, *færi* 68¹, 199²⁰, *giæsk-* 311³⁰, 312³², *ræki-* 83²⁶, *næring-* 329²², *æx* 83²⁷, *æskv* 85²⁴, 86⁶, *Mæri* 100^{12.24} (*Møri* 103²³), *vækiv* 90¹ (men *vøkia* 102²⁰), *orævis* 103¹¹, *Hrerøks* 103³⁷, *noren-* 112²⁰, 137⁸ (*noræn* f. ex. 113⁴), *fera* 139¹⁶, *færdv* 284³³, *athæfi* 139³² (men med *o* 133^{19.23}), *frækna* 203³⁰, *bæxtit* 201²⁴, *sæfaz* 201³⁴, *snældv* 203²⁶, *þætti* 205³², 218³⁴, 220¹¹, *vdæmi* 205³⁶, *fademi* 222²⁸, *sækia* 206¹⁹, 300², *tækiz* 219²⁰, *særvm* 220¹⁷, 221¹, *æptv* 224²³, *fæddvz* 225³⁶, *feddi* 353³⁵, *fædiz* 238³², *ægis* 251⁷, *lægi* 282¹³, *skædar* 283¹⁵, jfr *vædi* 294²⁷. Hertil kan mulig føjes skrivemåden *bear* 23²⁴, 76¹⁹ (jfr *bœrin* 23²⁶), hvis *e* ikke her betyder *i*, jfr formen *biar* (= *bjár*) 458^{21.25}. *o* skrives i *stødv* 100³¹, 217¹⁴ (men *flydv* 217¹⁹) og i *gø* 81^{17.18}, 131¹²; og det er mulig denne lyd, der udtrykkes ved *ey* i *leypi* 99²⁶. Om *o* = *ø* se nedenfor (jfr *Holgi* ovf.). — *i*-omlyden af *u* skrives i reglen *y*, men *v* enkelte gange (se ovf.), *y* skrives i *kreatyr* 306³², 330⁶. For *y* skrives i reglen *i* i *þikkia* (men *þykkiz* 336¹⁰). Om *y* = *ø* se dette. — *i*-omlyden af *au* skrives i reglen *ey*, men *æy*: *æy* 73⁷, *æv*: *ævstra* 119¹⁹. *ey* findes i *reyfi* 198¹⁸, 200^{18.21}, 201²⁹; om *leypi* se ovf. *ey* = *ø* se dette.

ø (kort) skrives oftest *o*: *Steinrodr* 75⁶ osv., *Hallfródi* 140³² osv., *œnnvnm* 201²⁷ (dette ord skrives også med *e* og *y*: *œna* 66⁵, *œnnvnm* 200³⁰, *yæn* 200²⁷, 201³⁰). *o* findes sjælden: *nørðra* 12²⁰ (men *nerðr-* 79^{3.9}, 132²¹); *o* findes i *høgr* 235³⁴ (= *hoar* 235³⁵), *ofri* 280³⁴, 311⁷, 381²⁵; mulig betegnes *ø* ved *ey* i *eyrindi*, som dog også skrives *erindi*; ordet *æx* hedder altid *æx*. Ved fejlskrift findes *ø* i *Hrerøkr* 103³⁷.

Svarabhakti-vokaler findes meget sjælden: *sigvr* 143³, *fodvrs* 289³⁶, *Svavvr-* 351⁸ (jfr l. 21). På den anden side findes undertiden *r* for *-ur*: *fodr* 455¹², *systr* 261¹³.

Konsonanter:

1) *b*, *f*, *p*, *v* skrives i reglen som i den sædvanlige retskrivning, undt. for så vidt som der oftest skrives *f* foran *t* (norsk); undtagelser: *Skopti* 24⁴, *Loptz* 24¹⁸, *hleypti* altid, *skipt-* 73⁸, 328⁸, *skoptz* 92¹, *loptz* 316²⁶, *optt* 277⁶, *Skapt-* 101^{17.21}, *skript* 197²⁵, 301¹⁰, *skiptvm* 301²⁶⁻⁷, *gapti* 438⁷. For *f* skrives *p* i *scæpdi* 196⁵, *akapt* 382⁴, *stapn* 382⁷, men omvendt: *skefnv* 311²⁶ (bis), 317¹⁵ (*skepnv* sst.), jfr *Vfsvm* 74¹; dobbelt *p* skrives i *skepftar* 373²; *p* indsættes i *skampt* 144¹³. — *v* skrives intervokalisk og undertiden efter *r*, *l* for det sædvanlige *f*: *geva* 11¹², *livi* 23⁹, *hova* 241²¹, *illivir* 313³⁷, *miovv* 457⁴, *Narva* 71⁹, *Torva* 87¹³, *skilvingar* 281⁷. I forlyd er *v* ved analogi indkommet i *vordin* 193¹⁹, 198¹³, 289²⁸,

vox 193²⁰, 245²³, 296³¹, *vonnv* 290²⁷, 296¹⁸, *voldi* 277²⁵, 296³⁸. Enestående er skrivemåden *gerfva* 277⁹.

2) *d*, *d*, *t*, *p* skrives i det hele som sædvanlig. Dog findes der flere eksempler på *d* for *d*, sikkert i de fleste tilfælde fordi skriveren har glemt at tilføje strengen gennem *d*'ets spids eller af mangel på plads dertil; men der lader sig ikke konstatere nogen overgang fra *d* til *d* f. ex. efter *r* og lign. På den anden side gives der adskillige eksempler på, at strengen under den mekaniske skrivningsakt er tilføjjet, hvor der skulde stå *d*. Eksempler på *d*: *nardvlega* 131²², *dæd-* 12³³, 78⁷, *Hedens* 67³, *andadiz* 23¹² osv., *eignadiz* 113³³, *fodvr* 77²⁵, *firdingar* 24¹⁷ osv. osv., — på *d*: *enda* 101²⁵, *Eyvindar* 90⁹, *kendar* 86¹⁶, *mundi* 72²⁸, *lendr* 87¹⁶, *Brandr* 102²⁶, *Asmendr* 24²⁸, *adryckiv* 140³⁵, *Bergdis* 23⁵ (men *-dis* l. 13), jfr 24⁸, 88⁴, *drepi* 340³¹, *ridandi(!)* 340³³ osv. — *d* og *p* adskilles i det hele bestemt; dog findes *d* for *p* i *ða* 268¹² (hvilket kan bero på udtalen) og navnlig — af rent grafiske grunde — i begyndelsen af kapitler: *Dordr* 66⁵, *Dersa* 242²⁸, *Dormodr* 385⁵; *p* findes (for *d*) navnlig ved — stereotype — forkortelser som *sip* = *sidan* (11²⁷, 71¹² osv.), men dog *sipan* 12³⁰, *þorþar* 71⁹, men *þorþr* 68⁶, 89¹, og ellers i *þyþaz* 247⁵, *sipax* 82²⁰, 83¹⁴, *Gyþinga* 193², *sipr* 119⁹, *sigþv* 241²⁰ (*sigþv* l. 31), *sipast* 115³. — *d* findes — i modsætning til norsk skrivemåde — ofte i subst. fem. på *-d*, samt i imperfekta af svage verber: *-lengdar* 142²¹, *sømdlna* 193⁷ osv., *skildi* 116²⁸, 193⁷ (*skildiz* 24²⁹ osv.), *sigldi* 11^{19.21} osv., *taldi* 72¹⁶, *dvdvz* 77¹⁰, *dvaldiz* 69⁴, *fylgdi* 72²³, *gleymdv* 224²⁸, *dreyndi* 24³³, 90¹⁷ osv., samt i ord som *stvdi* 266²³, *-fiolda* 202²⁶, *eftd* 204⁷, *yndi* 80¹⁴. *d* skrives i fremmedordet *Kadmvs* 196^{22.23}. Endvidere bruges *d* nogle gange som etslags forkortelseshogstav for *dd*: *fodr* 84⁶ (anm. til dette ord ændres i henhold hertil), *klædi* 467²³; mulig står den hyppige skrivemåde *Odz* (23²⁷, 105²¹ osv.) i forbindelse hermed; jfr *z*. For *nn* skrives *d* i *brvdr* 81⁹, *mvdr* 101¹⁸. — *d* findes indskudt i *Vindland* 68¹⁹, *Svndlend-* 103⁵, 134², og overflødig i det enestående *mündt* 371²; om *d* i forbindelse med *s* se *z*. *dd* skrives for *tt* i *Ondoddr* 72³ (vistnok ved en fejlagtig opfattelse); foran *k* går *d* over til *t* og dette skrives dobbelt i *Ottkels* 105³. — Hvad endelig *d* og *t* i slutningen af ord angår, er den oprindelige forskel ikke mere iagttaget. I det hele findes der her, som i mange andre samtidige isl. håndskrifter, den regel, at *d* skrives efter *t*: *getid* 12^{11.32}, 76¹¹, *ritad* 131⁶, *leitad* 25⁴, *latid* 77⁸, *kristnad* 132¹⁹, 139⁴ osv.; undtagelser er meget få: *brotit* 132³, *getit* 198²⁶. I alle andre tilfælde synes *t* og *d* at være brugt uden nogen fast regel; deraf dobbeltformer som *farid* 207²⁴, *farit*

82₂₉; *iát* 313₁₁, *iad* 313₁₂; *bvit* 74₅, 206₃₆, *bvid* 195₂₆; *feit* 110₃₃, *feid* 103₁₃; jfr *attad* 10₁₅, *varid* 71₃₁, *flyd* 233₃₄, *spad* 113₅, *lidid* 144₅, *vnad* 207₁, *skilid* 223₁₈, *signad* 223₅, *tapad* 214₂₃, *lidid* (= *hlid-it*) 224₂₆, *ed* 232₂₄, 235₆, *sed* 238₁₇, *anad* 238₁₆, *hingad* 239₂₃, *hvad* 362₂₅, *yckad* 378₂₂, *ad* 26_{8.10}, 232₂₅, 238₁₅, samt *Munkad* 144₁₉, *Ridkad* 83₂₅, *villkad* 83₂₆, og på den anden side: *at* 26_{8.10} (her *at ad* sammen), *kollvt* (fem.) 67₃₁, 133₂₆, *uvmit* 74₆, *vilit* 143₁₀, *komit* 195₃₂, *pingat* 239₂₃, *þvsvndrat* 294₂₃, ja endogså *vtlegt* (subst.) 304₁₁ osv. Enestående og vistnok beroende på fejl-skrivning er *yðrvm* 112₂₉ for *ytvrm*.

Hertil skal omtalen af *z* knyttes. *z* bruges hovedsagelig i genitiver af ord, hvis stamme endes på *nn*, *ll*, *ð*, *d*, *dd*, *t*, superlativer og medialendelser. Skrivemåden viser, at Hauks udtale må have været *ts*, hvad der særlig fremgår af de former, hvor *t*-lyden i *z* er forstærket ved et *ð* el. *t*. Eksempler: *-finz* 23₂₉, *finzkri* 113₁₅, *synzta* 11₄; *fialz* 11₃, *Kollz* 11₁₆; *-varz* 69₃, 71₁₄, *Gyrz* 24₂₀; *skallz* 344₇, *-branz* 25₈, *lértenz* 74₁₄, *Harallz* 71₆, *Billz* 72₃₆, *tialz* 378₃₃, *kvelz* 211₁₈; *Broz* 74₁₈, *Oz* 24₉, jfr *Naddoz* 119₃₀, *poraz* 90₁₁; *Sorz* 25₈, jfr *vaz* 73₂, *Kriz* 294₃₆; *skiotaz* 66₁₁, *framaz* 213₃₅, *fridez* 195₁₃ osv.; jfr *bez* 308₂₈; — *skildiz* 24₂₉, 117₈, *mæltiz* 142₇, 251₄ osv. osv., jfr *glez* 307₅. Undertiden forstærkes *z* med *ð* eller *t* som *Islandz* 10₂₉, *Oðz* 23₂₇, *Naddodz* 120₉, *redz* 208₂₈; *agiätz* 67₂₄, *beitz* 111₈, *legtz* 235₂₄, *sitz* 246₂₉, *slitatz* 309₃₁, *betz* 321₅, *Ondotz* 72_{2.6}, *savrgatz* 318₃, *gerstz* 455₁₃, *ytz* 463_{1.9}; undertiden sættes *t* bagefter, men udtalen har vel været den samme for det: *hellzt* 143₂₂, 208₁₇, *barzt* 208₃₄, *læzt* 210₃₀, *glezt* 307₂₂, jfr *fremzta*(?) 234₂, *syndizt* 321₇, *Sorz* 100₄; navnligt det sidste ord er vigtigt for opfattelsen; dog er det muligt, at i enstavelsesformerne særlig af verber foreligger udtalen *st*, og dette bestyrkes mulig ved sådanne skrivemåder som *forst* 110₂₃, *berst* 214₁, *verst* 235₁₈, *ferst* 278₂₈, 304₁₇, *lavkst* 287₇, *spyrst* 462₁₂, jfr *giorst* 246₃₁, *sipast* 115₃. Enkelte gange skrives *sz*: *ofsasz* 194₁₈, *lysasz* 140₂₇, og sjældent *tzs*: *skotzskv* 437₂₈. Et udelukkende(?) grafisk mellemstandpunkt indtager skrivemåder som *biøds* 372₉, *Ods* 69₁₇, *bads* 12₅, *verds* 308₁₃, *bards* 246₁, 345₇, *leids* 386₁₀, *støds* 359₂₁, *mods* (= *móts*) 70₃₀, 109₃₀, 140₂₈, *vitradstr* 297₂₃, *ellds*(!) 352₂, *ødstan* 360₁. Et enkelt *s* skrives: *leiddis* 72₉, *gervis* 282₂₅, *fors* 261₅, *lamdis* 290₇, *Ingialls* 23₂ (*-allz* 71₁₈), *best* 103₇, *lengs* 111₂₅, *kals* 344₁₄, hvilket vistnok alt blot er grafisk. Etymologisk skrivemåde findes sjældent: *-gards* 361₂₀, *gods* 221₃; *lands* 10₁₉, *tiallds* 379₂₂, *-lats* 73₁₆. På grund af denne usikkerhed i skrivemåden findes *z* enkelte gange også brugt på en højst be-

synderlig måde i *vtbyrdiz* 11₂₁, *Gardaz* (= *Gardars*) 90₂₅, jfr *nezta* (= *næsta*) 145₂₃. Med hensyn til de mediale former skal det til slutning bemærkes, at cnestående er formen *versk* 330₇.

3) *g*, *k* skrives i det hele som i normal retskrivning. *g* skrives enkelte gange i *sig* 90₂₇, 195₂, *þig* 203_{26.35}, *miog* 345₁₀, *redag* 356₇, *gerdag* 365₈, *mættag* 356₁₁, *seg* 278₃₂; det skrives undertiden i *margt* 101₁₁, 203₂₂, 280₂₄ (men *murt* f. eks. 101₂₃); *g* + *s* se nedenfor. — *k* skrives så godt som altid således (*k*); enkelte gange, foran *v*, skrives *q*, i *q(vad)*, *q(vedit)*, *q(vaddi)*, *q(vædi)*, *Qvlár* 99₄; noget hyppigere, men uden nogen bestemt regel skrives *c*: *capsemð* 205₇, *Cetill* 99₂₈, *Collsvein* 66₂₆, *Convngyr* 196₂₁, *costi* 283₁₁, *Crist* 73₄, 144₁₆, *crístni* 80₃, 140₄, *cross* 85₃₂ (bis), 105₁₀, *clavstr* 247₂₇, *liclegt* 203₂₃, *bvc* 225₆, *snac* 278₂₃, *krancleik* 285₁₇, *Fracland* 285₂₀, *drvenvð* 203₃₆, *Inacvs* 195₁₄, *spaca* 223₁₀, *Dvfhacs* 109₁₅, *þectv* 278₈, *lycter* 303₂₃, *Ector* 198₃₅, *Nector* 198₃₀ (fejlskrivning?). *kh* skrives i *Mikhials* 133₁₂, men uden *h* 133₉. *kk* skrives i reglen *ck*, men *kk* meget sjælden: *nokkot* 449₇, *skikkiv* 289₃₆, *þikki* 340₁₈, *α* undtagelsesvis i *skygiv* 77₂₆, *hroa* 290₇. — For *ks* skrives hyppigst *x*: *Patrex* 11₁₅, *krox* 25₁₀, 74₁₂, *toxt* 455₂₅ osv. Da *g* bliver stemmeløst foran stemmeløst *s*, behandles *gs* på samme måde og der skrives: *dax* 24₃₀, *almattix* 299₄, *vixlv* 145₂₃, *ordlax* 305₃₈, *Skialx* 70₃₅, 79₁₂ (men *Skialgs* 74₁₁, 79₇), *-lextu* 250₁₁, det samme betyder skrivemåden *þorlagx* 99₁₉ (se *anim.*). Undertiden findes den etymologiske skrivemåde: *-skegs* 13₂, *rygs* 68₇, *Dagstygs* 67₂ og, med *g* for *k*, i *skiotleigs* 66₁₇. Foran *t* skrives altid *k*, hvor det findes i stammen, undt. *lgt* 249₇ (jfr *Glikgt* 280₃₉), men *g* går her ikke — grafisk — over til *k*.

Forkortelse eller enkeltskrivning af konsonanter forekommer overordenlig ofte og navnlig i endelser, men også ofte inde i ord og stavelser med hovedtone og stærk bitone. De fleste af disse forkortelser må betragtes som skrivemåder for at spare plads, men aldeles ikke som beroende på nogen virkelig forkortelse i udtalen, så meget mindre som dobbelt konsonant i samme ord eller aldeles analoge tilfælde meget hyppig, måske mindst lige så ofte findes. Eksempler: *beidvz* 194₇, *Brod-hólgi* 87₂₆ (men *Brodd-* 88₁₇), *þigia* 214₃₇, *skvgision* 310_{24.25.27}, *vrvggr* 211₄ (jfr 300₃), *kaladr* 26₄, *þrælin* 25₅, *gamal* (nom.) 359₁₂ (men *-all* 359₁₆), *millm* 11₃ (sædvanlig *mill-*), *skom* ofte (*skomm* ofte), *han* 11₂₅, *Finv* 24₅, *kanadi* 72₃₇, *pening* 193₂₁ (*gullp-*), 194₂₆ (men *penningvm* 280₂₁), *kening* 145₅ (men *kenn-* 131₁₉), *kvena* 218₂₂, *Gvnlavgr* 11₃₄, *eyiana* 72₁₃, *þorstein* 73₁₅ (men *-steinn* 73_{19.20}), *avkin* (masc.) 11₃₂, *Vlfhedin* 70₂₄, *iartín* 71₂₂, *vetrin* (altid) osv., *Snora* 68₁₉, *orostv*

117₆, 209₆, 425₈, *-þor* 12₉, *annar* (masc.) 12₁₈, *Arnor* 70₁₂, *sprat* 196₈, *ilskiallda* 445₄ (også *ill-*), *drotning* 206₁₂ (men *drott-* 206₂₅). Det er muligt, at der i nogle af de her nævnte tilfælde foreligger en virkelig forkortelse, særlig i mindre stærkt og ubetonede stavelser (*vetrin*; i nutidssproget har jeg hørt udtale, som tyder på kort *n*), skönt sikkert er det ingenlunde. Virkelig forkortelse synes derimod at kunne antages i *byggd-* (passim), *vgdi* 199₁₉, *Stoks* 115₂₀ (jfr dog *Stocks-* 115_{17.18}), *gulkeri* 269₂₅, *Hraps* 10₂₇, *Knaps* 70₅, *noreni* 112₂₀, *storadr* 219₂₈; foran *z* er en konsonant ofte forkortet (se ovf.). I ordet *þori* skrives altid *r*, hvilken udtale endnu kendes på Island.

Forlængelse eller dobbelskrivning findes ikke sjælden, også i sådanne tilfælde, hvor der næppe eller ikke kan være tale om en virkelig forlængelse af konsonanter, som f. eks.: *vans* 298₃₂ (forudsat at *n* er = *rr*, jfr *σ = g* i *Orlygi* 11₂₇), *Tinddr* 352₃, *-lendingar* 143₃₃, *offr-* 462₁, *fall* 111₂₅, *þinn* (= *þln*) 23₁₂, jfr *sipann* 296₁, *frænd-* 292₈, *oppna* 293₃₅, *noekorr* (ntr. pl.) 78₁₃, *óss* (acc.) 11₂₀, 23₂₃, 111₁₈, *-fóssv* 307₁₈, 319₂₃, 327₃₄ (virkeligt *ss*?), *þerssv* 312₁₁, *enss* 323₈, *optt* 277₆, *átt* (= *át*) 86₁₁, 297₂₆, 347₃₈, *sattu* (= *sátu*) 226₈, *sóttum* 329₂₄, *eittri* 201₂₅, *vtt* 373₁₀, 451₁₇ (vokalen forkortet?), *kystti* 91₁₉. I følgende tilfælde kan fordoblingen bero på eller antyde en norsk eller islandsk udtale: *Biornn* 10_{14.17} osv., *hornn* 10₃₂; denne skrivemåde antyder rimeligvis den (senere) isl. udtale (*tn*?), jfr den mærkelige skrivemåde *Bian-* 437_{18.19}, *iánn* 140₆, *ian* (= *iann*) 461₄, *hvan* (= *hvárn*) 323₃₄; hermed er fordoblingen af *l* efter *r* analog (udtalen *ll*?): *karll-* 70₁₀, 73₂₄, 74₁, 444₇, *iarll-* 267₃₀, jfr *kall* 26₂₀, *kell-* 68₁₃ (men *kerl-* 70₁₈), *kals* 297₃₅ (men *karls-* 68₁₈), *iall* 376₂₇ (bis, men *iarli* 376_{29.30}), *hiall* 283₂₂. Dobbelt konsonant skrives fremdeles i følgende tilfælde: *vocktv* 196₃, *vocknvdv*, *vacknadi* 90₁₉, 240₈, *ackr-* 85₁₁, 279₂₄, *liekneski* 91₁₈ (jfr l. 19.20), *þocknadiz* 133₂₃, *mickla* 193₁₅, *þeckr* 282₁₇, *dreckans* 201₃₁; *Allexandr* 205₁₅, *Helligi* 374₄ (*alla*? 306₁₅), *Ollvir* 448₂₇, *illm* 133₂₂, *fiolldi* 210₇; *Stimm* 77₃₂; *satt* 77₃₆, *átt* (*at*) 84₇, *littlv* 105₃₃, *ættlar* 245₇, *þottni* 456₂₄, *vettra* 287₂₃, *bettra* 307₁₅, 318₁₂. Yderst sjælden fordobles *s* i gen. af *ia*-stammer og lign.: *hersiss* 116₇, *fórisss* 83₂₇. Foran *d* og *t* fordobles *l* i reglen altid, kun enkelte undtagelser herfra findes, som *skald* 69₉, 85₁₆, *tioldud* 77₂₁, *mæltti-* 142₇, 219₉, 251₄, *vettum* 347₃ og former som *skildi* (*skildi*) 24₂₉, 117₈, 116₂₈, 193₇. Dobbelt *n* skrives hyppig i *enn* (part.) i ordets alle betydninger, dobbelt *r* (*r*) i *þeira* 11₃₄, *þeirr* 445₇.

Udeladelse af konsonanter: *b* i *Doms-* 72²⁷, — *d* i *brvgnv* 245³, *Frileifr* 336³³ (jfr *Fridleif* 337⁶), *Normanna* 341¹², *harfengra* 383⁹, — *d* i *frænkono* 445¹¹, *Vellan-katla* 141²⁶ (*velland-* 141³⁰), *anlat* 260²⁷, *anmark-* (bis) 303²², *tiallvudar* 193¹², *tiallstod-* 109³¹ (men *tialld-* 111²⁴), *fallig* 210³⁷, *hollgan* 144⁶, — *g* i *seia* (?) 76⁸¹, *Haleyia* 113¹⁴, *leyjar* 118¹⁴, *abyrd* 341³⁶, — *h* så godt som altid foran *r* og *l*; undtagelser: *hlif* 81²⁶, *Hroalldr* 82¹⁵, *Hroa* 85³⁴, *Hrodgeir* 86²⁹, *hræ-* 215³ (bis) osv.; — et par gange foran *v*: *vargi* 246¹⁷, *versv* 247¹⁸, samt i *hilldr* som sidste sammensætningsled: *Borgilldr*, *Geirilldr*, *Yngvilldr*, *Gvilldr* (men *-hilldi* 143⁸), *Asilldr*, *Brynilldr*; i *-heidr*: *Ragneidr*, *Arneidr*; *-hallr*: *Arnallz* 90⁶, *forallr* 437³; *-haddr*: *poraz* 90¹¹; *-vnd*: *þsvndrvd-* 243³; — *i* (*j*) i *tvegvn* 242³¹; — *k* i *kranleika* 287²; — *l* i *Karsá* 73²²; — *r* i reglen i *fyst-* (men *fyrst* ialt omtr. 10 steder f. eks. 238³⁷, 250³¹ osv., det sidste 329²⁹); — *s* i gen. udelades i *herstins* 224¹⁰, *prestins* 336²³, *likamens* 329²⁷, *diakn* 301²⁹, jfr *sinvegar* 374²⁴. Endelig sløjfes *i* i artiklen i *gíofna* 139²⁸, 224⁴.

Indskudte konsonanter, foruden dem, der er omtalte under fordobling, findes sjælden; særlig er at mærke, at *g* findes indskudt mellem en vokal og *i* (*j*): *eygívm* 72¹¹, *þygívm* 280³⁷, *geygía* 306⁴ (jfr ovf. de eksempler, hvor *g* er udeladt, hvor det burde stå; lydopfattelsen har i dette tilfælde været unøjagtig og vaklende, og denne vaklen findes i vers fra den sidste halvdel af 13. årh.). *r* indskydes i *fyrst* (= *fjst*) 317⁶, *herst-* 215⁷, 24²⁶, 224¹⁰, 451^{8.12}, samt flere gange i *merstr*, i *korst* 346³¹, 364⁷, *gerst* 358²⁴; dette beror vistnok på unøjagtig lydopfattelse eller fejlagtige analogislutninger (jfr virkelige dobbeltformer som *fyst-* og *fyrst-*) og hænger sammen med skrivemåder som *ors* (= *oss*) f. eks. 234^{23.24}, 240¹⁴, 306²¹ osv., *kors* 320²⁰, *hvorsv-* 355¹⁴, 283²², *hvarsan* 356¹¹, jfr *þers-* 12⁵, 304¹³, 309³, 315³⁵, 330⁸ osv.

Assimilationer, foruden dem, som allerede er antydede og dem, der er sædvanlige, findes enkelte gange som af *g* til *m*: *Ommvndar* 145¹² (en norvagisme), af *d* (*dd*) til *l*: *Olleifr* 69²⁹, 143⁵, af *r* til *l*: *feallvt* 81²⁰ (men *feartvt* 201²³), — jfr *Vestfoll* (?) 457³³, 462¹⁹. — Forandring af *f* til *m* foran *n*: *iann-* (passim), *nann* 77²⁷, *ianna* (af *jafni*) 73²⁷, *domni* 117⁹. — Bogstavombytning findes i: *Skaplz* 67^{8.22}, *filfski* 99²⁸, *skrimls* 203³³, *smyrlz* 323^{4.14} (men *smyrst* 323¹⁶), *fylsknis* 76²⁵, *teynda* 222³ (men *tengda* 270²), *gang* (f. *gagn*) 305²¹.

Foruden de allerede anførte former af forskellig art skal endnu fremhæves følgende ordformer: Substantiver: *biar* (norsk, = *bjár*, *byjar*) 458^{21.25}, *syni* (acc. pl. ved siden af *sonv*

f. eks. 248₁) 246₁₅, 247₂₉, 268₁₅, 298₂₃, 352₁, 357₁₃, 465₅ osv., *goz* (dat.), *fodors* 284₂₇ (hvor *s* dog sikkert er dittografi af det følgende *s* i *sins*, lige som det sidste *s* i *ess* i St. Hom. 81₆ af det følgende ords *s* *syna*), *lygir* 336₁₅ (jfr anm.), samt *offvssv* 307₁₈, *ofrsv* 327₃₄, *avfsv* 319₂₃; — stedord: *mid* (= *vit*) 249₃₃, 250₁₉, *mer* (= *vér*) 307₄, *persor* 315₃₅, 330₈, *heima* 328₃₅ (alt vel norskheder), (*sialfs*) *sins* (f. *stn*) 311_{3.5}; — talord: *tveimr* 278₄, 303₁₂, *þrimr* 313₆; derimod er *þri* 302₄ sikkert en fejl for *þria* (og ikke nogen gammel form = got. *þrins*); — udsagnsord: *hefir* (1. pers.) 240_{16.31} osv., *hyl* (3. pers.) 305₁₄, 330₅, *dvel* (3. pers.) 308₂₄; vb. *gera* er, så godt som altid, skrevet forkortet; dog findes *giordv* 244₁₃; *kvæmv* (3. pers. konj.) 197₂₂; mærkes kan det unordiske *fyridiarfa-* 258₁₅, 303₂₀; — præpos. „mellem“ hedder altid *millim*; i analogi hermed er vistnok det hyppige *gegnim* f. eks. 238₃₅, men *gegnom* 350₂₂; præpos. „for“ skrives fuldt ud *fyri* 10₃₂, 11₂₀, 450₃₃ osv.

.Af alt det anførte fremgår det klart, at det kun er på ganske enkelte punkter og i spredte tilfælde, at Hauks retskrivning og sprog er påvirket af norsk udtale, sprog og retskrivning. Men det er på den anden side lige så tydeligt, at de forekomende norskheder, særlig brugen af *ø*, forudsætter, at Haukr, da han skrev sin bog, må have haft rig lejlighed til at leve sig ind i den norske udtale; særlig synes *ø* (omlyd af *ó*) at have sat sig fast hos ham, men det har først kunnet ske efter at Haukr i årevis har benyttet denne udtale og gjort den til sin naturlige. Dette forhold er af særlig interesse, da det bestemt antyder, i hvilken periode af Hauks liv bogen er istandbragt. At skrive f. eks. *øy* for *ey* har Haukr derimod ikke fundet sig foranlediget til, da det norske *øy* og det isl. *ey* jo i lyd faldt sammen og kun betød én og samme (tve-)lyd.

b) Hauks sekretærer. Den „første“ har skrevet s. 387₁₄ —436₃₀ med undtagelse af 389₁₄ (*for*)—₁₆ (*het*), 404₁ (*þau*)—₁₆ (*himin*), 406₁₂ (*hver*)—407₁₅ (*syniz*), 407₁₆ (*fundinn*)—₂₃ (*homlubondum*); disse mindre stykker er skrevne af en, hvis skrivefærdighed ikke var så stor som den „førstes“ og hvis bogstaver er større og noget plumpe. Den „anden“ sekretær har kun skrevet det lille stykke 439₁₆ (*fundu*)—443₁₇ (*ok*); denne hånd er temmelig styg, men fast og kantet.

Den „første“ sekretærs retskrivning er i det hele rent islandsk uden nogen som helst norske ejendommeligheder.

Interpunktionen er her, i stærk modsætning til Haukr, særdeles rigelig, ja, der sættes undertiden punkt efter hvert ord; på den anden side mangler ofte punkt, hvor et sådant skulde stå. Særligt tegn er ;: 401₁, 411₃, 412₃, 416₂₁, 417₇; på det sidste sted og andre lignende (jfr anm. 2) bruges tegnet til at skille tekst og overskrift. Et andet tegn : findes 427₃₃.

Aksenter findes ikke, undt. et par steder over *i* og en enkelt gang over *v*: 435₁₀.

Hvad vokalerne angår, anvendes disse i det hele fuldkommen regelmæssig; *u* og *v* veksler uden nogen regel: *Skuftr* 387₁₅, *spvrdi* 387₁₃, *møndv* 433₉, *trødv* 433₁₁, *-rødv* 388₂ osv., dog er *v* måske hyppigst. — *e* skrives ϵ : ϵ da 387₃₃, 388₈, ϵ f 403₂₄, ϵ k: 395₁₅, ϵ gi 408₁₅, jfr *E(irikr)* 433₂₀; en enkelt gang ω : *skamtanar* 393₁₆; $\acute{e}$ skrives ϵ : ϵ gr 391₉, 393₂ osv. (eller er ϵ her = $\acute{e}$?); *e* skrives for *ei* i *-vettv* 423₁₁, *envm* 388₂₄ (her måske ved misforståelse af teksten). — *i* skrives i *-ligr*, i *ifir* 394₅, 430₁₇, 431₁₆, *firi* 428_{19.34.35}, 430₂₃ (men *fyr* 401₂₄, *fyr* 387_{16.36} osv.), *migin* 393₉ (bis), *pikkiaz* 397₁₉, om *firir* 398₇ se Rettelser. — *o* skrives i *voro* 387₂₅, 388₂₆ osv., *kvodv* 392₁₁, *von* 407₂₅, 432₃₁, *komo* 398₂, *siolf-* 421₁₇, 422₂₇ — i alle tilfælde *o* vel = $\acute{o}$ (eller i enkelte tilfælde indkommet fra en ældre original?). — *v* (= *u*) skrives altid i *stofa*; for *v* skrives en enkelt gang *y*: *fyllir* 390₁. — *u*-omlyd af *a* skrives næsten altid *o*, men *au*: *aunmur* 389₂₉, *audru* 393₉, *hautt* 394₇, *Avrvende* 395₂₉, *avll* 395₂₉, *avllv* 397₁₀, *skavr* 396₁, *lavgd* 432₃₄, samt ω : *hava* 399₁₃, ω r- 412₁₈ og *cy* i *reyskliga* 413₁₄ (sammenblanding med *o*, fejlskrift?). — *u*-omlyd af *i*: *myklu* 410₁. — *i*-omlyd af $\acute{a}$ og $\acute{o}$ er her fuldstændig falden sammen og betegnes i bægge tilfælde i reglen ved ϵ : *Gren-* 387₁₅, ϵ g 389₃₀, *frøndr* 390₁ osv. osv., eller ved *e*: *Gren-* 387₃₃, *beinn* 388₈, *beta* 388₃₂, *etti* 387₃₆ osv. For *y* skrives *ey*: *eyrdi* 403₁.

I mindre stærkt betonedede og ubetonede stavelser skrives i reglen *u*; dog findes navnlig efter *o* adskillige gange *o*: *nokkoro* 389₂, 399₂₅, *missorum* 402₁₄, jfr *orostv* 425_{8.14}; *komo* 398₂, *hofdo* 401₁₉, *toko* 389₅, 400₈, *foro* 392₁₅, *hiorto* 390₁₃, *tolo* 418₂ (men *tolv* 418₁₃ osv.), *voro* (passim); *nio* 419₆ (men *niv* 420₂), *tio* 419₇, *rero* 401₆, *bvno* 425₆, *fvndo* 417₂. — Ligeledes skrives i reglen *i* i de pågældende stavelser; undtagelsesvis findes *e*: *vaner* 391₁₆, *skelkner* 412₁₈, *-vende* 395₂₉. — *e* skrives også i dat. *komendum* 403₁₄ (indkommet fra nom.—acc. pl.).

au skrives i reglen *au* (*av*); men ikke sjælden sammentrækkes bægge bogstaver til ω (en i det hele taget forholdsvis sjælden skrivemåde for tvelyden *au*) *lwan* 391₇, *dædr* 391₁₃,

træstz 391²⁹, *kæst* 392¹² osv. osv. Dette *æ* bruges et par gange for *o* (= *o*) se ovf., samt for *å-v* i *wallt* 422²³, 423⁴. Enestående er skrivemåden *ay*: *siay* 418⁸, jfr *y* for *u* i *fyllir* 390¹. — Omlyden *ey* skrives i reglen *ey*, men *ey*: *hlæypr* 391⁵, *hæyrt* 395¹⁹; — *ø* skrives *o* f. eks. *oxi* 394^{6.32}, *ong-* (passim), *av*: *avngan* 426⁷, 432¹⁰, *aur-* 400¹⁷, 407³², *ey*: *eyng-* 424¹², 426⁸, 434¹⁴, *reyrv* 395²⁵ (ellers *reru*), *eyxi* 391¹⁷, 392¹³, *eyrinndi* 387³² osv (men *er-* 432^{26.27} osv.).

I endelsen *ur* er der indtrådt vaklen og usikkerhed, idet *u* ofte udelades: *brodr* 387¹³, 402⁵, 425²⁰, *modr* 401³⁶, *fodr* 428¹⁸, 435²⁴, *systr* 425⁹, *nokkr* 430³²; *fagvrt* 431^{3.5}, *gripvr* 391⁵, *litvr* 391¹⁸, *setvrs* 397⁵, *vedvrs* 401².

Konsonanter. *f* (ff) og *pp* veksler i fremmedordene *cifra* 417^{6.13.23} (*cifrvr* 419⁴), *ciprvr* 423¹² og *dvft*, *dvpl* (passim); *p* skrives altid foran *t*; *v* skrives ofte *u* efter *h*: *huart* 387¹⁸, *huarig-* 389³, samt i begyndelsen af ord: *uetr* 387¹⁴, *uel* 388²¹ osv. (jfr ovf. *u*); *v* findes i forlyd i *vordinn* 401¹⁷, 404³². — *ð*, *d* skrives ofte i flæng, idet skriveren hyppig glemmer at tilføje stregen i *d* (*madr* 387²⁵, *radaz* 387³⁴ osv.), men anbringer den urigtig andre steder: *frændr* 390¹, *hond* 390¹⁹, *lund* 417²³, ja: *greiddi* 390³². *ð* skrives i *bidv* = *bid-pu* 388³⁰. *ð* for *p* findes i *bendivn* 415², *da* 422¹⁴, *d* for *p*: *Valdiofs* 426²¹. *Dordis* 402² (*d* her = *ð*). I slutningsstavelser skrives overhovedet *t* for *ð*: *hofvt* 391¹⁷, 394⁷, *skoput* 390¹³, *lagit* 390¹⁹, *latit* 391²⁸, *fengit* 392⁷, *leknadit* 401¹⁵, *setit* 388²², *erut* 388²³, *komut* 400¹⁶, men *kallad* 429³ (dog noget usikkert, og det er måske nok så rimeligt, at *d* her er rettet til *t*, jfr anm. til ordet), *th* skrives i *Thoradr* 400³. — *z* synes også her at betegne *ts* og det anvendes i medial- og superlativ-endelser, men skrivemåden er meget vaklende og varierende: *z*: *hallz* 389¹³, *-skinnz* 390³⁵ (bis), *faraz* 387²³, *lez* 392³⁰, 402¹, *sez* 394³³, *trez* 395²⁹, *veiz* 403²⁴ (men *veistv* 402³⁵), *-ligaz* 388¹, *skiotaz* 394¹⁸ osv.; *dz* (*dz*): *sedz* 389¹, *kvedz* 432⁴, *gerdz* 400¹³, 401¹⁸, *landz* 387¹⁵, *bordz* 388²¹; *tz*: *travstz* 389¹³; *sz*: *hefsz* 399³; *stz*: *ferstz* 409¹³, *forstz* 429²², *lestz* 402²⁰, jfr *bestz* 414¹⁶ (= *best*); *ds*: *redz* 398⁹, *kuedz* 387³¹, *islandskr* 409²², *-firðskr* 436¹; *dzs*: *-lendzskr* 408¹⁸, 432¹⁴, endelig *st*: *skarst* 388⁸, *barst* 390¹⁶, 393⁵, *hellst-* 390¹⁰, 391²⁸, *besta* 429^{4.27}, *ysta* 419^{13.30}, *-ligust* 388²⁶; etymologisk skrives: *bords* 388^{25.26}, *godords* 389²⁴, *bragds* 398¹³. Enestående er skrivemåden: *hrædlv* 395⁹ (jfr l. 11) og *gella* 434⁴⁰. — *g* skrives ikke i *mart* 388²⁰, 393¹¹ osv.; det skrives i *pig* 396⁶, 397¹⁷, 398²⁹ (men *bik* 405³⁷, *sik* 417⁹) [i det af en anden skriver skrevne stykke findes *gh*: *meghum* 389¹⁶]; *kk* skrives altid således (*kk*), når der

da ikke — et par gange — indtræder enkeltskrivning. *q* bruges kun i fremmedord: *qvotiens* 421₂, *quadrans* 421₁₈ (dog ikke altid). *c* skrives i *crist-* 430₃₆, 432₃₆ (men *krist-* 433_{1.7}), samt for *s* i *kociens* 421₇, *cifra* 417_{6.23} osv. (*sifra* 417₁₃). *ks* skrives *x*: *Eirix* 389_{6.7}, *kx*: *Eirikx* 401₆ (jfr *avkkx* 388₃₇), men *Eiriks* f. ex. 433₂₁. — *r* assimileres i *kall* 392₂ (men *korlvm* 392₉); udtalen var vel som ovf. bemærket hos Haukr, jfr *karll-* 435_{34.36}, 412₁₀, 425₁₉; sml. *Biarnni* 391₂ (hvor der først er skrevet *Bianni*); *r* indskydes i *farst* 416₁₃, men udelades i nom.: *Gvdrid* 431₂, 434_{13.18}, *Sigríð* 434_{11.13}, i gen. sg. i *þorgeis* 427₃₆ samt ofte i *fyst-* 393₂, 409₂₁, 417₂, 418₂₁ osv. — For *m* skrives *n* i *frend* 410₄.

Andre udeladelser af konsonanter end de anførte er: *d*: *anlitið* 387₂₃, *l*: *dýps* 421₂₅, *n*: *iaft* 424₁₆. *h* udelades ikke i forlyd, undt. i *lottekning* 424₁₉.

Forkortelse af konsonant findes: *biogvz* 390₃₂, *nokut* 392₅, *snemenndiss* 405₂, *skemunni* 390_{15.23}, *ran* 399₁₉, *han* 400₁₂, *vnit* 401₂₁, *sogunar* 393₂₁, *stora* 400₁₅, *Snori* 435_{32.36}, *orostv* 425_{8.14}, *knor* 425₁₅, *bytunum* 388₁₂, *setv* 417₂₄ — hvor forkortelsen vistnok kun er grafisk; det behøver den derimod ikke at være i *Toradr* 398₂₀ osv., *hlvtekning* 424₁₁, *foreði* 436₃₀.

Fordobling af konsonanter findes hyppig; *l* fordobles så godt som altid foran *d* og *t* (dog *melt* 400₁), *nn* foran *d* og *g* ofte: *eyrinndi* 387₃₂, *binnda* 416₁₂, *þinnginu* 393₅₋₆, *þanngat* 394₄; desuden: *þorkkell* 391₂₅, *brokk-* 399₂₉, *giorlla* 393₁₃, 394₉ (jfr ovf. *karll-*), *till* 393₁₆, *naimm* 402₃₅, *vmm* 429₂₃, *semm* 393₂₂, *einn* 414₁₅, *adrrlr* 418₄, *hverssv* 395₂₃, 413₁₄, *Pettr* 409₁₇, *þitt* 400₁₆, *hett* 426₁₄, *veritt* 391₃₁, *kallatt* 433₅, samt *s* i endelser: *helliss* 398₆, 399₁₃, *heimiliss* 398₁, *kness* 399₁₅, *einskiss* 400₁₄, *umhuerfiss* 393₂₁, *snemenndiss* 405₂; ved mekanisk overføring(?) herfra i *Einarss* 392_{16.17}, *annarss* 399₃₆, *kvbss* 424₁₄, *hverss* 419₁₈, *þorgeirss* 397₆, *nokkurss* 400₁₃, 423₂₁. Fremdeles skrives dobbelt *r* i *þeirrar* 394₂₈, *þeir-* 391₃₃, 409₁₇, 420₃₁, 421₁₁, 422₁₁, 423₁₇, hvor *r* vistnok betyder *rr*; derimod er *r* uden tvivl blot grafisk i *tvemmar* 424₂₀, *fyri* (= *fyri*) 426₂₃, ligesom *σ* = *g* i *skoai* 425₁₆, *n* = *n* i *nafna* 434₂₄.

Til slutning bemærkes enkelte former: *Lodini* 391₁₇, *dur-unum* 394₂₃, 399₁₃, 434₁₃ (men *dyrunum* 398₆), *sogna* (= *sguna*), dannet efter former som *giogna*, *sólna*, *rótna* og lign., eller skrivefejl?, 394₃; — *henni* 421₄ er sikkert ingen kompromisform mellem *enni* og *hinni*, men simpelt hen skrivefejl (dittografi; straks efter står *efri*); ÷ *uakit* (fem.) findes 401₃₃ ved siden af *vokt* 402₁₃,

svimit 407₂₈; 1. pers. sg. på *i*: *móni* 403₂₇, *hefði* 405₃₇, *villdi* 429₁₈; mærkes kan endnu formen *biogiv* 433₁₈ ved siden af *biogv* 436₁.

Den „anden“ sekretærs retskrivning bærer noget yngre præg end den førstes, men giver i øvrigt ikke anledning til nogen særlig vidtløftig behandling. Enkelte norskheder synes at frembyde sig, der kunde vise, at skriveren, skønt islandsk, har kendt noget til eller været vant til norsk skrivemåde; han skriver således: *sealf* 439₁₆, *sea* 440₂₇, 441₂₄, *myhill(-inn)* 439_{20.23}, *myklu* 443₁₅ (*myklum* 440₃₆), *allu-* 439₂₁, 440_{28.38}, *hafdu* 440_{6.17}, 441₂₈ (*hofdu* 443₆), *skentadu* 439₂₁, *bannadu* 440₁₈, *vndradust* 440_{6.8}, *kastadu* 441₂₃, *stiornadu* 443₉; *st* skrives altid i medium og superlativ, undt. i *byz* 441₁₀, *Syniz* 441₁₇, *stodz* 441₂₈, *skautz* 442₁₁; *uul* 441₂₁, *hiuggi* 441₂₂; norskheder er mulig *uurdu* 439₂₂, 441₁₄, *pers-* 441_{2.29}, jfr *æx* 441_{20.22} osv.

At afskriveren ikke desto mindre snarest er islandsk, synes at fremgå af, at han ingen forskel gör på *æ* og *æ*, som betegnes dels ved *e*, dels ved *ē*, undt. i følgende tilfælde: *þótti* 441_{3.4}, *sudrón* 443₃, *fóting-* 442_{18.16.20.22} (men *fēt-* l. 11) og — urigtig — i *nór* 440_{10.33}, 441₂₇, 442₅. Andre ejendommeligheder er, at skriveren aldrig bruger *ð*, men *d*, så godt som aldrig aksent, undt. over *i* (dog *þótti* 440₃₇), men betegner det lange *a* et par gange ved *aa*: *haar* 440₇, *saat* 440₁₄. Han skriver overhovedet *u*, undt. enkelte gange i begyndelsen af ord. *u*-omlyd af *a* betegnes ved *o*, undt. i de ovf. anførte tilfælde uden omlyd, men ved *au*: *knautt* 440₃₃, *aur* 442₁₈. Der skrives et par gange *ie* for *é*: *liet* 440_{1.35}, *letta* 440₃₈. I endelser skrives sjælden *e* og — éngang — *o*: *-ale* 440₁₂, *Biarne* 441₃₄, *eighe*, *eige* 440₃₈ osv (men *eigi* 441₃₅), *-efne* 442₉, *skoge* 440₂₄; *veitto* 440₃₉. *ē* skrives for *e* i *betr* 441₄, samt i tvetyden: *þeim* 440₃₇ og *eighe* 440₃₈. *e* skrives i *-legr* 442₂₀, *i* i *þrietr* 443₂, *ifir* 440₃₄, *firir* 441₇, *skilledi* 441₄, derimod ikke i *myndi* 441₁₆ eller *myndu* 441₂₉; *e* skrives altid i *Skreling-* og her skrives altid *-ga-*. Foran og efter præp. *i* sættes ofte punkter på s. 442—43. Interpunktionen er i det hele regelmæssig og tilstrækkelig.

h udelades ikke altid foran *r*: *hrid* 440₃₁ osv.; *r* (ofte skrevet *z* i begyndelsen af ord) udelades i *fysta* 443₁, *Gudrid* 441₃₄,¹ assimileres med *n* i *nokkunn* 442₁₀ (jfr l. 18); *rr* skrives i *þeirra* 440_{12.20.34}, 441₂₀, 443₉. Enkelt *n* skrives i *engin* (masc.) 440₁₁, men dobbelt i *lidinn* (fem.) 440₂₇. *ll* skrives foran *d* og *t*. For *tt* skrives (etymologisk) *dt*: *nautt* 440₁₉. I endelser skrives i reglen *t*: *erut* 441₂, *mettit* 441₃, men *hofud* 440₂₀. *z* skrives efter *n* (*nd*), *ll*: *manz* 442₂, *landz* 441_{24.26}, 443₁₆, *allz* 441₃₈ (men *-halls*

442₂). For *g* (spirantisk) skrives *gh*: *ēighe* 440₃₈, *eighe* 441_{23.37}; *g* i *miog* 440_{7.19}, 442_{24.26}, *engis* 440₃₆. Foran *t* skrives *p* (*aptr* og lign.). Særskilt bemærkes formen *tríom* 440₁, *trionum* 440₁₆ (fra en gammel original?); 1. pers. på *-i*: *skildi* 441₄; *funnu* 441₂₇, 442₂₃, 443₄ (ellers *fundu*).

I hele den ovenfor givne beskrivelse er der intet hensyn taget til de oprfiskede eller meget afblegede steder i 544.

C) 645. Retskrivningen er her over alle grænser inkonsekvent, navnlig med hensyn til vokalharmonier. Man finder *e* og *i*, *o* og *u* efter alle mulige vokaler og man finder dem i flæng i et og samme ord: *ande* 471_{10.16}, *andi* 471_{14.15}; *fader* 471_{11.21}, *fadir* 471_{10.17}; *aller* 471₁₂, *allir* 471₂₀; *skapade* 471₁₇, *skapadi* 472_{9.26}; *vælde* 495₃₃, *veldi* 495₃₁; *þese*, *þesi* 473₃₀; *-ligve* 473₂₈ jfr *skipti* 472₂₆; *iver* 475₂₃, *ivir* 484₃₄; *-orde* 473₅, *ordi* 473₁₂; *dotter* 471₂₄ jfr *modir* 471₂₂; *liose* 471₁₀, *liosí* 474₁₆; *lofte* 486₁₉, *lofti* 472₃₄; *vnder*, *vndir* 486₁₄; *hlvte* 472₂₂, *hlvoti* 475₁₄; *bravde* 488₃₂, *bravdi* 488_{10.11}; *-løser* 473₃ jfr *æstri* 472₃; *tæke* 481₁₂, *tæki* 482₇; *kæme* 482₂₀, *kæmi* 477₃₂; *læyser* 490₂₃ jfr *læysti* 484₂; *synder* 488₇, *syndir* 478₂. Efter *i*, *y*, *ei* er dog *i* hyppigst. I endelsen *-ing* findes éngang *e*: *eineng* 473₂₅.

Noget lignende gælder forholdet mellem bogstaverne *o* og *u*: *hofod* 472₂₇, *hofvð* 472₂₈; *-ligo* 476₂, *-ligv* 476₃; *-ingo* 471₁₀, *-ingv* 471₇; *mundo* 478₁, *mvndv* 478₂; *heilso* 494₁₃, *heilsv* 494₁₇; *skæpno* 472₃₃, *skæpno* 472₃₀ osv. I endelsen *-um* veksler *o* og *u* uden nogen synlig regel, og man finder *o* ved siden af *v* i det hele efter alle vokaler. I endelsen *-ung-* (masc., fem.) skrives *o*: *konong-* 473₁₆, 474₉, 481_{18.20}, 494₃₅; *hadong* 498₁₇ (*hadvng* i samme l.) osv. Til yderligere oplysning om den usikkerhed, der råder, tjæner ordet *kvikvendi*, *kykvende*; det skrives på følgende måder: *qvikvendi* 477₈, *qvikvendi* 473₁₄, 477₃, 478₂₉, *qvikvende* 477₁₁₋₁₂, *qvikvende* 496₂₉, *kvækvendi* 476₁₃; *kykvendi* 477₅, *kyvende* 483₂₀, *kvævende* 483₃₀.

Omlydene: *u*-omlyden af *a* (kort) skrives for det meste *o*: *iordv* 470₄, *gofgom* 471₂, *ollom* 471₃₀ osv. osv.; enkelte gange *q*: *stqðm* 471₃₁, *qllom* 471₃₁ ofl., *hofod* 472₂₇, *hqll* 474₉, *qllungis* 479₃₀, *grqf* 481₂, *mqqnom* 482₃₁, *lqq* 487₂₀, *qud* 488₁₄, 490₉, *mqrqvm* 488₁₅, *qlmoso* 498₂₈, samt i forbindelsen *iq*: *diqstli(-vll)* 487₂₀, 489₃₀, 493₆, jfr *matqqr(?)* 472₁; ikke sjældent *o*: *stapoll* 470₁₆, *støðvm* 472₄, *høfod* 473₁, *æðrv-* 480₂₇, 495₂₆, *æmbov* 494₂, *mønnum* 494₁₂, *gølv* 487₃₅, *næsvm* 488_{2.3}, *dræmbødv* 478₂₄, *læstvm* 488₂₈, *gøngv* 490₂, *tøkv* 490₃, og i forbindelsen *io* (= *jq*): *iørvð* 477₂, *tiørv* 489₁₈, *diævøll* 493₁₈, *Stæirner* 498₂. — *u*-omlyd af *á*

betegnes undertiden dels ved *q* dels ved *o*: *qst* 471₁₄, 485₆, 489_{9.31} (men *ost* 498₂₉); *-dro* 495₃₅, *-sio* 496₁₆, *siolf* 497₃₅, *von* 498_{10.16} off., *hor* (?) 498₃₁; i disse tilfælde er der mulig et virkeligt *o*, der foreligger (jfr ovf.). Uomlydte former er forholdsvis ikke så få: *fadvr* 485₂₂, 493₄, *ambon* 474₃₃, *ambvn* 475₃₀, 477₃₅, *iardv* 476₅, 481₂₇, 483₁₈, *kangvr* 477₁₁, *allv* 480₆, *skamdoz* 478₁₇, *-mannom* 478₂₁, *diavvl* 478₃₀, *nakot* 483₁₃, *agnom* 491₂₃, *rangv* 496₂₅, *adrvn* 497₃₃, *stapvl* 498₃₀, *bannodo* 478₃₂, samt i anden stavelse: *riddarvm* 492₂₅, *hafnado* 493₂, *skapat* (fem.) 477₂₆, *bolvado* 479₁₄, *ælskadv* 493₃₃ (men f. ex. *bomodo* 479₂₁, *dræmbodv* 478₂₄). — *u*-omlyd af *i* findes: *brysvar* 473₂₃, *myklv* 496₄; herfra har den trængt ind i andre kasus: *mykil-* 494₂₀, 498₁₉, jfr *nikyll* (skrivefejl?) 483₂₆.

i-omlyden af *a*, ligesom også oprindeligt *e* skrives i reglen *e* eller *æ* (*ē*), uden at nogen regel lader sig konstatere. Der skrives: *bædex* 470₁, *gættinn* 471₁₃, *gættinn* 481₃₀, *pæsar* 470₇ (*pes-* 470_{6.8}), *gærdiz* 481₃₂, *gærde* 473₆, *hellst* 470₃, *hælst* 471₃, *hældr* 470₇, *spekt* 470₁₆, 471₁₂, *spækt* 471₂₃, *fædr* 471₁₄, *fædra* 470₁₆, *englar* 471₄, *ænglar* 471₃₀, 474₂₉, *fægrd* 471₆, *fægri* 471₅; *prænn-* 471₂₉, *prænn-* 471₆, *sem* 471₉, *sæm* 471₇, *verð-* 474₂₃, 475₁, *rærd-* 478₃, *elligo* (∴ *eld-*) 471₁₀, *ældr* 473₃₂, *-legr* 471₉, *-lægr* 3. 28 osv. — I *ek*, *en* skrives altid *e*; — i *pek* 470₁₈; et par gange skrives *ei*: *likneiski* 484₁₈; *dreiginn* 495₁₉. — For *e* og *æ* skrives *ē*: *værks* 493₅, *hverva* 493₆ (*hværva* 473₉), *tækiv* 487₃₃, *vættna* 471₂₅, *skæpna* 475₃₅ (*skæpnor* 472₂₇), *qvæliarar* 493₁₄; *æ* skrives i *vækva* 476₈. — *i*-omlyden af *á* skrives hyppigst *æ*, enkelte gange *e*: *tuer* 485₂₇, *embætti* 478₂ (enestående skrivemåde er: *embætti* 491₂), eller *æi*: *læiri-* 487₁₀, *sæir* 476₈, *læitr* 475₁₅.

Hertil skal føjes, at *e* eller omlyden deraf ofte skrives *e* eller *æ*: *ædli* 474₃₁, *edli* 471₁₀, *glæg-* 475₁₃, *æfstv* 472₃₃ osv.; *o*: *gora* 472₁₆, *gordi* 473₁₆ (vistnok *o = ø*), *prængiaz* 494₁₁; *ey*: *seykkti* 496₃₅; *q*: *slqkkvir* 484_{16.17}, og endelig *o*: *gørd* 489₁₀, *gør* 472₂₀, *gørd-* 472₂₃, 479₃₀, 493₂₄, *røkkvize* 478₂₉, *prønginn* 488₂₀, *ødle* 497₁₃, *øfsta* 498₄, *gørvare* 492₁₅ — forudsat at *ø* ikke undertiden betegner *q*.

i-omlyd af *ó* (den oprindelige) betegnes meget ofte og da i reglen ved *o*: *gøzsko* 478₂₆, 492₇, 494₁₅, *bot-* 480_{28.33}, 481₁₀ osv., *bovm* 487₁₇, *ædovi* 495_{15.23}, *søfdr* 488₁₇, *domir* (passim), *goda* 496₈ osv. osv., — nogle gange ved *øy* (*ey*): *bæyta* 480₂₆, *tøyki* 477₃₅, 487₁₉, *mæydr* 486₂₄, *stæyde* 485₁₂, *feydiz* 488₁₃, — éngang ved *ø*: *fødez* 488₁₄. Ofte gengives lyden imidlertid som *i*-omlyd af *á*: *ædæfe* 470₅ og fl. st., *ædri* 474_{5.7.18}, 479₂₆, *bætt-* 485_{11.15}, 494₉, *bævir* 489₃₂, *dæm-* (*dæm-*) 470₃, 482₁₂, 484₈, *dætr* 490₄, *lietr*

476₉, *fæzl*- 477₁₅, 488₂₆, *fedaz* 478₁₀, *fēni* (= *færi*) 479₁₅, *færi* 481₁₄, *Gæzka* 472₁₉, *glæp* 485₁₅, *grædd(e)*- 482₃₃, 485₁₀, *grædara* 483₃, *glædr* 497₃₂, *hegre* 487₁₄, *kæmi(e)* 477₃₂, 482_{20.25}, 481₂₈; *logsem*(?) 484₁₀, *-mædi*- 474₂₃, 494₁₀, 477₂₃, *redi*- 490₁₉, *sætt* (= *sæt*) 474₁₅, *stæd*- 475₁₀, 479₂₇, *slæg*- (adj.) 475₁₃, 480₁₉, 493₃, *tæki* 474₃₂, 481₁₂, 482₇. Mulig ligger denne udtale til grund for skrivemåden *deimi* 477₁₂, jfr *kveimi* 482₂₉.

i-omlyden af *u* betegnes i reglen ved *y*, men nogle gange ved *v* (grafisk forskel, ligesom *y* ofte skrives for *v* kons., se nedenfor): *ohlvdin*- 470₁₁, 480₃, *netv* 470₁₁, *byggva* 471₂₈, *preddir* 475₃₄, *lva* 479₂₄, *tundi* 480₆, *þvngri* 482₄, *kvc*- 483₃₀, *Gvdingar* 486₇₋₈, *snvz* 488₂₆, 492₁₈, *songia* 489₂₂, *dvflizv* 493₁₇. Præp. *fyrir* og *yfir* skrives *fyrir* (-*er*), *fyr* eller *fírir*, *yfir* (-*er*), *ivir* (-*er*) eller *ifer*. *y* skrives i *Egypt*- 483₃₄, 487₂₁, *Moyses* 484₂ (jfr l.1), i *dyrvn* 486₃₃.

i-omlyd af *au* skrives i reglen *øy* el. *ey*, nogle gange *oy*: *tøyg*- 492₁₆, *døyg*- 489₃₃, 494₂₂, 496₂₇, *loyui* 497₂₁; én gang *ev*: *hevri* 490₁₁, én gang *ø*: *døp* 477₂₄. *Ey* skrives i *Eyropam* vistnok = *Evropam* (*y* = *v*) 483₃₄.

Om de øvrige vokaler er endnu at bemærke:

é skrives i reglen *e*, men *æ*: *rætt*- 474₃₃, 475_{7.21}, *vær* 472_{7.10} og fl., *ie*: *liet* 474₁₃, *æi* (*ei*): *læit* 478₂₅, 492₉, *leir* 496₉. — *i* skrives afvekslende med *æ* (*e*) i *-ligr* f. ex. 470₂, 471₁, 473₂₈ osv. Om *fírir*, *ifir* se ovf. — *o* skrives i *kvnostv* 470₄ (men *þionvsto* 489₁₅), *fogl*- 472₃₄ osv.; altid i *ero*. Det neg. *ó* skrives i reglen *o*, men *v* f. ex. 471₈, 475₁₄, 482₃, 486₈, 489₆ og fl. — *u* skrives så godt som altid *v*, undt. i fremmednavnene *Mariu* 486₂₄, *Markus* 486₂₅, samt i *tiunda* 486₃₅, *tiæru* 489₁₈ (her ved en rettelse); ellers skrives ikke sjældent *y* (jfr ovf.): *fygla* 472₃₄, *hlyti* 492₃₀ (i øvrigt en fejl for *liti*), *hlytir* 472₂₁, *yrðv* 474₁₇, *syndyggra* 475₁₀, *þrymver*(?) 476₈, *ny*- 476₁₇, *syðri* 476₃₀, *Gvds* 481₃, *Sy* 481₂₃, *syn* 481₃₁, *miskynn* 482₁₁, *skygga* 484₁₆, *lynd* 485₄, *skyr*- 498₃₀, *alpydy* 499₂ (jfr *v* konsonant). — *au* skrives almindelig *av*, sjældent *av*; særlig kan mærkes *æk* (*acc*; = *ok*) 486₈, 487₃₃, 488_{13.14}, 491₃₂, 499₂ osv., samt *sivnda* 498₂₈. — *ei* skrives i reglen *ei* eller *æi* (*ei*); én gang ombyltes vokalerne: *sviæk* 478₂₁; forkortet til *e* (*æ*, *é*), hvad enten der er tale om en virkelig eller kun grafisk — hvad der er rimeligst — forkortelse, foreligger vokalen *i*: *frestni* 474₂₃, 493₁₃ (jfr 475₂₂, hvor *i* er tilføjet over linjen), *krestingv* 488₁₉, *restr* 470₁₅, *redi* 481₇, 498₁₀, *egi* 490₁₁, *merr* 498₁₁, mulig i *ælif* 482₃₀, samt *þær* 473₁₁, *þær* 474₂₃, *þæra* 470₅, 475₈ (*þæir*- ofte).

Aksenter over lange vokaler findes nogle gange: *á* 495₂₄, *dón* 488₂, 495₂₀, *þér* 474₂₃, *vér* 471₂₇, 477₁₂, 484₁₈, *þár* 471₂₈,

473₉, ó 477₄, 494₃₅, ón 484₂₄, 494₃₆, ór 470₁, 474₉, 488₃, sór 486₂₇, béron (f. ebrón) 479₁₁, v 475₁₄. Et par gange over kort vokal: vár 472₁₈, gór 475₃₂.

Konsonanter:

1) *f* skrives i reglen foran *t*; nogle gange *p*: *lopt*- 476₅, 486₁₉, *krapt*- 475₂₀, 490₂₁, *optar* 497₂₃. Mellem *r* og vokal, samt mellem to vokaler skrives hyppig *v*: *þvanda* 470₅, 498₁₂, *hværa* 473₉, 493₃ osv., *hærvi*- 476₂₆, *dirviz* 484₉; *lovat* 473₂₀, 480₆, *gravenn* 477₁₈, *rivi* 477₂₅, *diavvl* 478₃₀, *ivir* 480₃₀, 484₃₄, 485₃, *geva*- 485₂₀, 494₁₂, 496₃, *livir* (-a) 488₃₄, 494₂₁, *þiova* 492₂₆, *skrivare* 492₃₀, *aðgvi* (-evi, ævi) 494₁₁ og fl., *stovo* 495₂, *graver* 495₂₂, -*zivim* 497₁₆, *ovvnd*- 470₁₁, 478₂₂, *Hava* 489₁₇; én gang skrives *fv*: *hafve* 483₁. *f* skrives mod forventning i *Elfo* 482₁₅. For *f* skrives *p* i *savnade* 488₃₃ (men ordet er fremkommet ved rettelse); foran *n* skrives *m* for det sædvanlige *f*: *omne* 488₁₇, *iannan* 471₃₁ osv., jfr *hemd* 492₂₇ og *hefnnd* 496₂₉; samme ud-tale udtrykkes uden tvivl ved det oftere forekommende *mfn* i *namfn*- 470_{11.12} ofl., *nemfniz* 471₁₈ (*nefniz* 471₁₄, *nofn* 473₃₃, 474₁). Endelig bemærkes, at for *v* skrives *u* særlig som initial: *Uelldi* 494₁₅, *Uist* 490₂₀, *Uitv* 475₃₄, samt i *tuer* 485₂₇, *quidi* 488₇, *loyui* 497₂₁, — og *y* (jfr ovf.): *hælyiti* 474₂₁, *eryidiz* 477₁₃, *tyæir* 482₇, *hyerso* 494₁₃.

2) *g* (spirantisk) skrives adskillige gange *gh*: *dagha* 495₂₃, *logh* 487₂₁, 497_{1.19}, *meghe* 494₁₆ (bis), 496₁₇, *megho* 495₄ (bis). 5, *seghiz* 476₂₅, *sæghir* 486₂₄, *margha* 496₈, *berghing* 476₁₁. *g* skrives i sig 475₂₃. *g* bliver *k* foran *t*: -*likt* 475₃₄, 481₆, 484₁₃, 488₃₀ og foran *s*: -*lixtir* 475₇, *heilax* 484_{6.17}, 490₂₂, 497₂₅, (*x* = *ks* som i *læix* 495₂₀). For *g* skrives *k*: *krizsko* 476₃₀, *berkir* 477_{20.21} (men *bergir* l. 22). — *k* skrives dels *k*, dels *c*, dels *q*. *c* skrives særlig i slutningen af ord: *hræddome* 470₃, samt i andre mediale endelser på -*zc* (se nedenfor; dog findes former som *bersk* 495₁₂, *festvmk* 488₂₇), *boc* 487₅, *Avc* 488_{13.14}, *sivc* 496₃₁, *lic*- 488₂₉; fremdeles nogle gange i begyndelsen af ord eller inde i ord, foran *a*, *i* (én gang), *o*, *v*, *y* (én gang): *scal* 471₂, *bacaz* 488₁₆, *callaz* 488₂₀, 492₆, *casta* 490₁₇, 491₁₅, *scapadi* 477₆; *kircivir* 496₂₁; *scopvd* 477₁₂, *byscops* 489₁₄ (men *biskop* 496₂), *com* 495₃₁; *miscunnar* 483₂₅, *illzc* 491₉; *scyn*- 479₂₅, samt enkelte gange foran konsonanter: *locnom* 486₃₃, *taen* 491₁₄, *kirena* 496₂, *crist*- 484₂₇, 486₃₀, 487_{15.22} osv., *crosse* 488₂₂, *sæct* 480₂₂, *spectar* 491₂₇ og i fremmedordet *corpvs* 489₂₁ (men *korpvvs* sst.). — *q* skrives kun — men ikke altid — foran *v*: *Qvidr* 476₈, *qveldi* 477₁₀, *qvalar* 493₁₂, *qvaler* 494₇ osv. (jfr *kvikvendi* ovf.). *k* + *s* skrives *x* i de ovf. ved *g* anførte eksempler og

xs i *sexs* 479₃₂. *kk* skrives — hvor det ikke forkortes — sædvanlig *kc*: *bekci*-494₁₃, *ekci* 484₁₁, *bikcia* 494₁₄; en enkelt gang *ck*: *sløckvir* 484₁₇; *kq* i *nokquid* 478₁₆; *kh* skrives i *Mikhiæl* 473₃₄.

3) *ð* findes adskillige gange i imperfekta: *styrkðvz* 475₂₆₋₇, *fylgðv* 475₂₉, *skomðvz* 478₁₄, *valdi* 473₂₀, *haldi* 483₁₁, *likðiz* 483₁₅, og i subst. fem.: *synd* 478₁₆ ofl., *hermdar* 481₅, *-semðar* 478₂₂; enkelte gange skrives *þ*: *Gopir* 479₁, *meþ* 496₂₅, *skapapir* 477₃₁, *qvipi* 483₇, *iardape* 486₂₂, *gerþer* 487₂₈, samt endelig en enkelt gang *ðþ*: *Gyðþingar* 482₂₆. *ð* + *s* se *z*. For *ð* skrives *t* enkelte gange i slutningen af ord: *fagnat* 487₃₀ (men *-ad* 487₂₄), *takit* 491₁, *skapat* (fem.) 477₂₆ (men *skopod* 477₂₅), samt i *vart* 474₁₉. For *ð* skrives endelig ofte *d*, idet skriveren har glemt at tilføje strengen gennem *d* (Ann. 1858, s. 144). På den anden side skrives *ð* for *d* (strengen urigtig tilføjet): *bindr* 490₂₈, *mønder* 485₁₈, *sønder* 471₈, *hældr* 472₆, 473₃₀. *d* + *s* se *z*. For *d* skrives *t* i *vælli* (= *vældi* 477₃₄). For *dd* skrives *ð*: *klædr* 486₁₉; måske er *ð* i *gvdøms* 483₂₄ (= *guddøms*) at opfatte på samme måde; *d* er assimileret eller bortfaldet i *bønnir* 490₂₇, *tiallbvd* 495₂₇, *-velliga* 476₁, *millega* 496₁₁, *ellig-* 471₁₀, 479₉. — *t* + *s* se *z*. For *t* skrives *ð* (*d*) undertiden i slutningen af ord og ikke alene efter *t*: *ritad* 470₁₂ (men *ritat* 472₁₂, *ritit* 490₃₆, 493₁₁), *litid* 477₈, *blotad* 480₄; *skapad* 492₁, *legid* 486₈, samt i *vidkaz* 489₂₀, *modger* 494₃₅, *modker* 495_{1.3.8}. — Som bekendt er det temmelig almindeligt i norske håndskrifter, at *þ* går over til *ð* særlig i ubetonede ord og partikler; herpå findes der forholdsvis mange eksempler, undertiden endogså i temmelig stærkt betonedede ord: *ðvi* 473₁₀, 484₁₂, *ðat* 473₁₈, *ðeir* (*-ei-*) 475₉, 495₂₀, *ðeinjar* 476₂₈, *ðeim* 473₁₄ (*d* = *ð*), *ðav* 477₃, 478_{20.21}, 498₁₈, *ðv* 496₃₁, *ðer* 491₁, *ða* 478₁₀, 480₁₆, 482₂₉ osv., *ðegar* (*æ*) 479₄, 482₁₉; *dridia* 472₃₁, 496₂₆ (*d-*), *ðrafollid* 473₂₃, *-ðro* 495₃₅, *ðvfti* 477₃, *ðyrstir* 477₂₂, *ðyngia* 482₃₀, *ðiggr* 490₈, *ðola* 491₂₀, *ðræl* 493₁₂, jfr *skilldv* (?) 498₆ (jfr 498₂₁: *skill þv*) — foruden *ð* som initial: 487₃₄, 489₈, 490₂₃, 491₅.

4) *z*, ofte skrevet *zs*, betyder vistnok allevegne *ts*; oprindeligt *ts* skrives således f. ex. *lopz* 496₃₂, *bæzsta* 484₃₆, *bazsti* 485₂; ejendommeligt er: *nytszam-* 493₂₈. — For *ds* skrives *z* (*zs*): *gæzk-* (*gæzsk-*) 472₁₉, 478₂₆, 494₁₅, *ræzsto* 495₁₁, *næzsyn-* 493₂₈ (men *næzsyn-* 496₁₈), ja *hofoz* (= *hofuds*) 487₃₄; etymologisk tilføjes *ð*: *brødz* 488_{21.22}, *gvdzivim* 497₁₆. — For *ds* skrives *z*: *allz* 473₃₃ osv. Efter *ll* og *nn* (ofte skrevet *n*) skrives *z*: *hollz* 490₂₂, *illzcv* 491₉ (men *illskv* 474₁₆), — unøjagtigere skrevet *i*: *illdkv* 494₄ —, *innzigli* 475₃₃. Unøjagtig skrivemåde er: *nestv* (= *nedstu*) 473₁, *kriszko* 476₃₀. — I mediale endelser bruges i reglen *z*: *skiliz*

471_{4.9}, *kallaz* 471₁₁, *nefniz* 471₁₄, *sægiz* 472₁, *snyz* 473₅ (jfr *snydz* 492₂₃) osv.; *s* findes i *hvgdvs* 478₂₄, *hofs* 498₃₀. Den oprindelige, vistnok fra en gammel original stammende fulde form *-sk* findes ikke sjældnen og skrives da enten *sk* (i enstavelsesformer) eller *zc* (*zk*): *bersk* 495₁₂, *forsk* 481_{1.2}, *fersk* 497₃₃, *hliopsk* 481₁₇; *lysazc* 470₁₀, *synizc* 471₁, *fysazc* 471₅, *fysizc* 494₉, *skyrizc* 472₁₃, *kallazc* 472₁₇, *farazc* 481₃, *virðizc* 475₁₇, *rökkvizc* 478₂₉, *styrkdvzc* 475₂₆₋₇, *skomdvzc* 478₁₄, *hræinsazc* 493₁₅, jfr former som *fysvmk* 497₂₄, *hræddomc* 470₃, *lysvmk* 491₂₇, *-festvmk* 488₂₇. — I superlativer skrives *z*: *trvelegaz* 483₁, *zst*: *minzsti* 496₂₇, *bæzsta* 484₃₆, 485₂, *zst*: *hellzt* 470₃, 491₂; ellers *st*.

5) *h* udelades forholdsvis sjældnen foran *l* og *r*: *lvt-* 473₃, 483_{3.21}, 485₁₉, *liota* 477₉, *lær* 495₁₇, *lva* 479₂₄, *lyddi* 480₃, *lydni* 484₃₁; *ryggviz* 494₁₇, 496₃₀, *rædder* 495₆, *ræzslø* 495₁₁, *ringinnvnm* 497₃₅. *h* skrives i *likhamr* 488_{13.15.16.29-30}, 497₁₂ (ellers *likam*). — *ll* skrives i reglen foran *d*, *t*, *z*; dog findes *hældr* 478₂₉, *Gialda* 480₃₃, *mælti* 473₂₉ og fl. st., *Alt* 477₇, *viltiz* 479₄. — *n* indskydes i *likamns* 480₁₈, 485₂₉, 497₁₁. — *r* er assimileret i *fallego* 493₂₀.

Ombytning af konsonanter (og bogstaver overhovedet) finder undertiden sted tildels ligefrem ved fejlskrivning (jfr anmærkningerne), f. ex.: *læns* 481₂₉, *tegnði* 483₈, *ellfdir* 491₆; *siva* 484₆, *firalsa* 485₅, *berón* (f. *ebrón*) 479₁₁ osv.

Udeladelser af konsonanter (og bogstaver overhovedet): *d* efter *r*: *orna* 475₁₄, *skyrgvða* 498₃₀; mellem *ei* og *n*: *heinir* 485₂₆ (jfr *Heinir*, beboerne i Hedemarken); *-d* efter *n*: *vankvædom* 470₁₋₂, *anlegr* 471_{3.28} (men *and-* 472_{29.31}), *anskoti* 474₄ (men *and-* sst.), *frenkonom* 497₇; *-t* i *v vallder* 483₂₈, *o valder* 494₂₈ (misforståelse af teksten?); *-n* i *tæking* 489₁₆. — *i* i *ærfði* 470₂₀ (fejl?, ellers *ærfid*), *Gvðingar* 486₇₋₈, *næðsynnm* 496₁₈, *flyendr* 490₃₅, *flyanda* 491₁.

Forkortelse af konsonant findes ofte, men den er i reglen vistnok kun grafisk. I ethvert tilfælde er retskrivningen i dette stykke altfor broget og upålidelig til deraf at drage nogen sikker slutning i så henseende: *prydri* 474₁₁, *glægsyna* 475₁₃, *nok-* (*nokkor-*) 470₂ og fl. st., *eki* (passim), *drøkv* 479₁₉, *sælega* 494₃₀, *kæna* 473₇, *mæn* 474₂, *vphaf* 471₁₁ (*vpp-* 471₂₂), *orostom* 496₃₆, *læs* 482₃₄, *sætr* 474₉, *eit* 478₃₅, *gnot* 479₁₉, *allit* 482₁₆, *sprat* 483₁₈, *not* 483₁₀ (men *nott* 483₉) osv.

Forlængelse af konsonant, særlig *t*, findes forholdsvis hyppig; dog er at bemærke, at en sådan ofte viser sig ved en forkortelse, så at det er rimeligt, at skriveren har begået den fejl, efter først at have anbragt sit forkortelsestegn, alligevel bagefter

at skrive det bogstav, tegnet skulde betyde, f. ex.: *himmin* 471₂₆, *likammanum* 479₁₀, *honn* 483₄, *heimmi* 485₁₄, *annnan* 485₃₁, 486₁₀, *vonn* 498₁₆, jfr *skeiun* 483₂₃, *minn* (fem.) 490₉. Urigtig tilföjet fordoblingstegn kan foreligge i *taccn* 490₂₀, *tenggr* 493₁₃, *spekkt* 471₁₂. Andre konsonantforlængelser (fordoblinger) er: *rekkene* (= *rekinni*) 491₂₇; *karll-* 477₂₆, *-talli* 483₁₉, *heillso* 493₃₀, *ellfdir* 491₆; *styrkinngar* 475₂₈, *Gyðinngar* 484₂₈, og oftere foran *g*, *moundv* 475₂₂; *eppli* 478₃₃ (bis), *ápptni* 486₃₃ (jfr anm.); *miss-* 491₈, *Hværssó* 493₇; *gættadar* 471₂₂, *vattne* 472₃₄, 495₁₉, *mettnad* 474₁₈, 478₂₃, 479₃₄, *rittningar* 488₄, *settningv-* 489_{26.28}; *ættl-* 474₁₈, 478_{6.12}, 481₈, *vittrv* 470₁₇, *bættra* 478₁₁, 480₃₃, *vettr-* 479₁₅, 484₃, 487₂₄, *vittradiz* 484₂₀, 486₁₈, *liottr* 484₂₂, *settr* 492₃₁, *sittr* 487₁₄, *Fættr* 488₆, *ettr* 488_{26.34}, *hattre* 495₂, *sætt-* 474₁₅, *hvett-* 475₂₄, *gettinn* 481₃₀, *-lætti-* 483₂₃, 484₂₉, *heittinnar* 484₃, 487₂₃, *hattar* 492₂₈, *mott* 493₂₆, *vtan* 495₁₁, *loptt* 474₂₁; *pisslir* 475₁₁. Derimod er det ikke sikkert, hvorvidt *r* i *hverso* 472₁₅ og lign. betegner et langt (dobbel) bogstav.

Af enkelte ordformer mærkes særlig: *Krist* (nom.) 474₂₈, 489₂₂ (men *-r* 477₂₈), (gen.) 488_{3.14.15.17} (men *Kristz* 488₁₀); *erfdi* skrives på følgende måder: *ervidi* 493₁₀, *ærvæde* 498₂₀, *ervæde* 488₇, *ærfði* 470₂₀ (hvis dette ikke er en fejl); *likende* (ntr.) 491₂₁; *nædsynir* (plur.) 496₁₉; *fagnadr* (gen., fejl?) 492₁₂; *seliandr* 489₁₁, *hafnandr* 498₃, *tælanda* (fem.) 480₂₀, *brennanda* (fem. pl.) 497₃₁; *rettare* (ntr.) 479₂₅; *dyna* (masc., fejl?) 485₁₇; *primr* 496₂₄, men *tveim* 486₂₅, *þriatigi* (adj.) 484₈, *sextugv* 498₃₁; *hverki* 472₁₆; *þeir-* (*r*) f. ex. 473₁₈, 477₄, men *þeir-* 478_{25.27}, 483₂; *varo* f. ex. 473₂₉, 474₂₀, *voro* 475₃₁, 483₃, og *oro* 479₃₄; *myndi* (inf.) 474₁₈, *maz* (= *máiz*) 497₃₅; *alldrigin* 494₃₆, 495₁ osv.; *en* = *ef* (passim).

Af alt det anførte kan det være vanskeligt nok med sikkerhed at slutte, hvor og af hvem Elucidarius er skreven. Det forekommer mig dog rimeligst, at den, ligesom bl. 1—18, er skrevet af en nordmand, men efter en islandsk original. Vel kan man i det hele sige, at retskrivningen er islandsk, men der fremtræder dog så hyppig forskellige og det netop meget sigende norskheder (som f. ex. *f* foran *t*, den hyppige brug af *æ* (*æy*), af *o* = *æ*, af *øy*, *ð* i forlyd; den sporadiske mangel på omlyd af *a* foran *u*-endelser, den hyppige brug af *tt*, samt endelig flere af de anførte former, særlig *rettare*, *tælanda* osv., plur. på *-andr*, analogiformer efter de øvrige former: dativ på *-andum* og gen. på *-anda*), — at de næppe kan tænkes at hidrøre fra en islandsk afskriver. På denne måde forklares også bedst den forvirring, der råder med hensyn til slutningsvokalerne (*e*, *o*, *i*, *u*). Derimod vilde

en forklaring, der gik ud på, at der her forelå en islandsk afskrift af en norsk original, sikkert være urigtig, i hvert fald have meget lidet at støtte sig til, særlig fordi alle andre Elucidarius-håndskrifter er islandske, og det er aldeles klart, at det her foreliggende er en søster-afskrift til det ældste Elucidarius-hdskr., der haves. Hvorom alting er, ét er sikkert, at en mere udygtig, mere forvirret afskriver vanskelig findes. Vel er hans bogstavtegn store og ret kønne, men, foruden at hans retskrivning er broget og forvirret, er hans tekst i højeste grad slet og forvansket, og der kan næppe være tvivl om, at det er hans egen skyld (hvorom mere senere). Hvert øjeblik glemmer han bogstaver, som han, når han mærker fejltagelsen, tilføjer over, en enkelt gang under, linjen. Han har flere gange oversprunget ord og hele sætninger (jfr K. Gíslasons bemærkninger og aftrykte originale parallelsteder i udgaven i *Annaler* 1858). Kort sagt, man kunde fristes til at antage, at Elucidarius er skreven af en olding, hvis ånd var begyndt at svækkes, så at den ikke mere havde et fuldkomment herredømme over hånden, der skrev de pæne tegn.

Hvad forkortelsestegnene i det hele angår, er det overhovedet de sædvanlige, der anvendes, og der er næppe nogen grund til her at dvæle videre ved dem; hvor der var noget særligt at bemærke, indeholder anmærkningerne det fornødne. Det kan fremhæves, at i de første 14 blade i 544 er forkortelser overhovedet forholdsvis meget fåtallige; derimod i de andre stykker, navnlig Hauks egne, er de overmåde rigelig anvendte. I de opriskede steder i *Bretasögur* er de oprindelige bogstaver ofte forvanskede, hvorfor de yngre, når de oprindelige ikke skimtedes, fremtræder i teksten, men dette er heldigvis tilfældet meget få steder.

9. Efter at således retskrivning m. m. i håndskriftets enkelte stykker (med undtagelse af de allermindste) er gennemgået, skal der nu gives en kortfattet redegørelse for de papirhåndskrifter, der er benyttede til at udfylde selve håndskrifterne og i Tillægene.

Der er da først og fremmest det af præsten Jón Er-lendsson skrevne 105 fol. i AMs samling; det indeholder en fuldstændig afskrift af *Landnámabók*, dog med et par lakuner (se s. 16, 37 anm. 7; slutningen af denne kunde dog udfyldes efter andre håndskrifter; jfr s. 58, anm. 12) og *Kristnisaga*; der er tillige taget hensyn til andre recensioner af *Landn.*, hvor *Hauksbók* i marginen udtrykkelig anføres som kilde for vedkommende større

eller mindre stykke. Efter slutningen af Kristnis. følger nogle paragraffer og historiske bemærkninger, hvis indhold og væsen lader formode, at der efter dem har fulgt flere eller færre af de som „Tillæg“ trykte mindre stykker. Jón Erlendssons afskrift er i det hele god og, når bortses fra retskrivningen, nøjagtig. Til yderligere belysning heraf aftrykkes begyndelsen af den første bevarede membranside (udg. s. 10¹⁴ ff) og Jóns afskrift deraf:

Mbr.

biornn svn sinn hann lagði vndir sig allar svðreyiar ok gerðiz hófðingi yfir enn gallt engan skatt haralldi konungi sem ætlað var þa tok haralldr konvngv vnder sik eignir hans i noREGI en rak brott biornn svn hans

her segir fra hœlga biolv¹

Hœlgi biola svn ketils flatnefs for til Islandz af svðr eyvinn hann var með ingolff hinn fysta vetr ok nam með hans ráði kialar nes allt millim mogils ár ok mydals ár hann bio at hofi hans svn var viga rappr ok eyvindr hiallti .f. kollsvéins .f. eyvindar er atti þorlavgv klængs dottor þeira dottir var þorgerðr modir þorv er atti þorkell svn asgeirs kneifar² þeira svn var ogmuvdr faðir ionns byskups hins hœlga

Jón Erl.

Biorn svn sinn hann lagði vnder sig allar Sudur eýiar ok gerðizt hófðingi yfer enn gallt engan skatt Haralldi konungi sem ætlað var. þa tók Haralldr konungur vndir sig eignir hans j Noregi enn rak brott Biorn svn hanns

Hier seger vm Hœlga Biólu

œlgi biola sun Ketils flatnefs for til Islandz af Sudureyium. hann var með Ingolff hinn fysta vetur ok nam með hans ráði Kialarnes allt millim Mogilsár ok Mydals á hann bio at Hofi. hans svn var Viga rappur ok eyvindr Hiallti f. Kollsvéins f. Eyvindar er atti Þorlaugu Klængs dottor. þeirra dotter var Þorgerdur modir Þoru er atti Þorkell svn Asgeirs Kneifar². þeira svn var Ogmundr fader Jons byskups hins hœlga

AM 326 b, 4°. Her findes en afskrift af Hemingspátr, skreven af Ásgeir Jónsson. Denne afskrift er tagen, endnu medens Hauksbók har haft et blad mere foran bl. 69 (se s. XI). Dette blad har på sine steder været vanskeligt at læse, hvorfor der hist og her er åbne pladser for de enkelte ord, Ásgeir ikke kunde læse. At det pågældende stykke, s. 331¹—336⁴, er en direkte

¹ Denno overskr. er fordelt på 2 linjer.   ² ; er tilf. over linjen.

afskrift af Hauksbók — og ikke hæntet andenstedsfra —, viser ejendommeligheder i retskrivningen tilfulde, som f. ex. *þers*- 331⁷, 333¹³, *veð* 333⁶, *sun* 333^{15.18}, *dottor* 333¹⁷ osv., hvilket er overensstemmende med Hauks.

AM 597 b, 4° danner sammen med AM 281, 4° grundlaget for s. 365¹²—369. Bæge håndskrifter indeholder forskellige stykker, der vistnok umiddelbart er afskrevne efter Hauksbók, før end Arne Magnússon erhvervede den; i det mindste gælder dette 281, der er skrevet af lagmanden Sigurður Jónsson (se ovf.) og måske snarere burde være lagt til grund end hint som formentlig rigtigere i enkelte punkter, men fejlene i 597 er små og ubetydelige. Dette stykke synes at svare til c. 1½ membranblad.

Endelig er Tillægene hæntede dels fra AM 115, 8°, der er skrevet af Björn Jónsson på Skarðsá og indeholder forskellige afhandlinger angående Grønland og dets historie (stykke I, II, jfr X og XI; en del deraf er desuden benyttet til sammenligning), dels fra det ovennævnte 281 (alt det øvrige), hvorved 597 er benyttet til sammenligning, hvor stykkerne var fælles for bæge. 281 er også benyttet til sammenligning med Björns afskrifter i 115; herom se anmærkningerne.

Alle disse papirsafrskrifter er aftrykte ordret og for så vidt også bogstavret, som ordene er gengivne som de der er skrevne med opløste, men ikke kursiverede forkortelser. Det kunde have været ønskeligt at søge at rette retskrivningen, i hvert fald for enkelte punkters vedkommende, efter Hauks egen; men dette lod sig ikke gøre uden vilkårligheder og inkonsekvenser, og så var det dog ikke altid sikkert, om Hauks skrivemåde på hvert sted var bleven truffen. Kun for to punkters vedkommende er skrivemåden rettet, idet *-ur* (nom.) er rettet til *-r*, men med en bemærkning under teksten om skrivemåden i hvert enkelt tilfælde. For det andet er prikker — en eller to — og streger — to — over vokaler altid gengivne med aksent (altså *á*, *ä*, *ä* = *ä*); ij sammenskrevne er gengivne med *y*; derimod er (kort) *ÿ* gengivet med *y*; aksent over *o* (= *o*) er der ikke taget hensyn til. Derimod er et *y*-lignende tegn i Tillægene dels gengivet som *y*, dels som *ij* efter som prikker stod derover i hdskr., eller ikke.

10. Til slutning skal vi nu gøre rede for vor gengivelse af håndskriftet, membranen selv. Den er da, kort sagt, diplomatisk, d. v. s., alle forkortelser er i tryk antydede eller gengivne med *kursivskrift*. Forkortelserne er i de gamle membraner to slags: bogstaver og tegn (at de sidste — som oftest — op-

rindelig også er bogstaver, er for Islændernes vedkommende ligegyldigt, da de for dem var tegn og intet andet). Af de første — bogstaver —: *a, e, i, v, o, m, r, s, z*, betegner hvert enkelt i reglen en bogstavrække eller stavelser; disse bogstaver betragtes nu som virkelig eksisterende i håndskriftet, føres ned i linjen og trykkes med sædvanlig skrift; de manglende bogstaver derimod kursiveres; således gengives f. ex. $\check{v}$ ved *var*, $\overset{m}{m}$ ved *monnum*, $\overset{m}{m}$ ved *mannz* osv. Det er samme fremgangsmåde, som f. ex. V. Finsen benyttede i sine Grágás-udgaver. Tegnene derimod, $\overset{a}{a}$, $\overset{e}{e}$, $\overset{i}{i}$, $\overset{v}{v}$, $\overset{o}{o}$, $\overset{m}{m}$, $\overset{r}{r}$, $\overset{s}{s}$, $\overset{z}{z}$, gengives helt og holdent kursiv, ligesom også fordoblingspunktet og en streg over eller igennem et bogstav; denne kan efter omstændighederne have flere forskellige betydninger; navnlig bemærkes, at den bruges i hyppig forekommende, længere ord, hvor kun de første bogstaver skrives fuldt ud, f. ex. *havfþ* = *havfþ* + *ingiar*, *ingium* el. lign. Gengivelsen af disse tegn retter sig efter deres almindelige og idet hele konstante brug¹, dels efter den måde, hvorpå ordene ellers er skrevne fuldt ud, samt efter rigtig grammatik og syntaks; særlig skal det bemærkes, at $\overset{e}{e}$ altid gengives ved *ir* (ikke *er*) i endelser, ved *eir* i *þu*, samt at der altid skrives *v* (ikke *u*) hos Haukr.

Det kan undertiden være tvivlsomt, hvorledes en forkortelse bør gengives; således som f. eks. $\overset{a}{a}$ = *fara*; i dette og lign. tilfælde har vi betragtet det ovenover skrevne bogstav som ordets sidste og altså kursiveret *ar*. Ordet $\overset{k}{k}$ burde, strængt konsekvent, være blevet gengivet ved *kono*; men i dette og lignende tilfælde, som $\overset{f}{f}$ (= *foro*), er forkortelsestegnet vistnok kun en stereotyp, gammel måde at forkorte på, som bibeholdtes, uagtet man ellers skrev og udtalte *konu* osv. Vi har derfor betragtet dette *o* som et slags tegn og gengivet det i det nævnte ord ved *onv*, i $\overset{f}{f}$ ved *-orv*; det samme burde vistnok også være sket med hensyn til $\overset{v}{v}$ (jfr *vorv*); dette har vi imidlertid gengivet ved *varv* (*varu*) som mere stemmende med den sædvanlige og også Hauks skrivemåde. $\overset{h}{h}$ har vi gengivet ved *hanum*; rigtigere var mulig *honum*. Hertil skal endnu et par enkeltheder tilføjes: $\overset{r}{r}$ er hos Haukr gengivet med *fyri* da ordet skrives således fuldt ud flere gange (se XLVI); $\overset{m}{m}$, $\overset{d}{d}$ = *modir*, *dottir*; *eiñ* = *Einarr* og lign.; sammenskrevne bogstaver antydes ikke ved kursivering², undt. $\overset{p}{p}$ = *pp*; dette var ved en uagtsomhed sket i de første ark, hvorfor det bibeholdtes.

¹ Jfr Cod. reg. (fototyp. udg.) s. XLVI—LV. ² *hans* forkortes i reglen så, at *h* og *s* (*r*) skrives sammen, og en tværstreg sættes gennem den øverste del af det således fremkomne bogstav (*hans*); undertiden glemmes højlen (*hans*).

Sjældnen skriver Haukr et enkelt bogstav over linjen — hvor han da ikke først har glemt det og tilføjet det bagefter —, der kun betyder sig selv; det sker så at sige udelukkende i *ðott*-; dette *o* er ført ned i linjen og naturligvis gengivet med de sædvanlige typer; i anm. er det hvergang bemærket, hvor det findes.

Endnu en forkortelsesmåde findes der i de gamle håndskrifter, også hyppig anvendt af Haukr, den nemlig at antyde et ord kun med dets første bogstav og foran og efter dette at anbringe punkt (undertiden glemmes det ene). I dette tilfælde er alt, hvad der mangler, sat i parentes: .f. = f(aðir), f(oðvr), .s. = s(vn), .ss. = s(ynir) osv.

Det her beskrevne princip er fulgt i alle håndskriftets enkelte dele, dog med forskellige mindre afvigelser eller modifikationer, f. ex. at der for *fyrri* skrives *fírír* i bl. 1—18, fordi ordet der, skrevet fuldt ud, lyder *fírír*; *í* hos Hauks 2. sekretær gengives med *fyrri*; i de opløste forkortelser skrives *u* i de første 18 mbr.-blade.

Endelig bemærkes, at i udgaven er alle personnavne — for en nemmere oversigts skyld — trykte med stort bogstav, uagtet de så godt som altid er skrevne med små bogstaver; hvor navnet består af tilnavn + navn (*viga rappur*), trykkes bægge ord med stort bogstav og bindestreg imellem. Ellers står initialer og kapitæler aldeles som i håndskriftet.

Udenfor de enkelte vers står der i reglen et *ø* i marginen; dette er overalt bibeholdt, men der er i udgaven, nærmest for tydeligheds skyld, tilføjet et punktum efter bogstavet.

() bruges, foruden ved forkortelser, se ofv., for at betegne, at hvad der står i parentes ved en fejl mangler i håndskr., i anmærkningerne angives da, hvor udgiverne har udfyldt det manglende. [] bruges derimod for at betegne, hvad der er bortrevet eller hvad der er ulæseligt, altså i bægge tilfælde noget, der enten er indsat efter en afskrift eller efter gisning; men ikke altid, f. ex. i *Elucidarius*, er det således manglende udfyldt.

Angående nogle enestående skrivemåder, samt alle fejlskrivninger og enkelte ejendommeligheder henvises til anmærkningerne.

Af rettelser i teksten er kun ganske få i det hele foretagne og da kun hvor noget ved skødesløshed syntes glemt eller forskrevet. Det kunde ikke være hensigten med en sådan udgave at rette teksten og rense den for fejl og meningsløsheder, hvoraf der ikke er få, særlig i *Bretasögur* og *Elucidarius*. At ville rette den sidste, således at der fremkom en rigtig og oprindelig tekst, må desuden betegnes som håbløst. Det må også betones, navnlig

for Landnámás vedkommende, at rettelser i og for sig meget var-
somt må foretages, for at en særskilt recensjons ejendommelig-
heder ikke måske med det samme udviskes.

III. Hauksbóks indhold og dets betydning.

Efter indholdets art falder dette i temmelig vidt forskellige
grupper¹. Først har vi da stykker, henhørende til

A. Historie og da a) dels til Islands virkelige historie:
1) *Landnámabók*, 2) *Kristnisaga*, 3) *Fóstbrædrasaga*,
hvortil 4) *Eiríks saga* kan knyttes, — b) dels til Norges hi-
storie: 1) *Skáldasaga*, 2) *Þáttr af Upplendinga konungum*,
3) *Hemingsþáttr*; sælles for disse sidste er det delvis forhistoriske
og uhistoriske indhold. Hertil kan så fornaldarsagaerne 4) *Ragnars-
sona þáttr* og 5) *Hervararsaga* tilføjes, c) dels endelig til
ikke-nordiske landes historie, de uhistoriske *Trójumannasaga*
og *Bretasögur* med *Merlínusspá*. — Dernæst er der skrifter
og afhandlinger eller brudstykker af sådanne, tilhørende

B. Den middelalderlige teologi og filosofi, etno-
grafi m. m.: 1) *Elucidarius*, 2a) *Heimslýsing ok helgi-
fræði*, 2b) *Heimspeki ok helgifræði*, 3) *Vidræða æðru ok
hugrekki* samt *líkams ok sálar* tilligemed det latinske stykke
4) *Pronostica temporum* m. m.

C. Naturhistorie: *Náttúrusteinar*.

D. Kalendervæsen og matematik: 1) *Cisio janus*
og 2) *Algorismus*. — Endelig er der:

E. Digtet *Völuspá* og

F. Tillægene, der består af mindre stykker af forskel-
ligt indhold.

A. Sagaer vedrørende Island.

1. *Landnámabók* (s. 3—125). Dette vigtige oldskrift, dets
tilblivelse og beskaffenhed vil ikke blive behandlet nærmere her,
da det vil blive gjort til genstand for en undersøgelse i indled-
ningen til den særlige udgave deraf, som det kgl. nord. Oldskrift-
selskab agter ved undertegnede F. Jónsson at lade besørge. Her
vil vi kun dvæle ved Hauks forhold til den i hans håndskrift
indeholdte bearbejdelse. At denne måtte stå i en særlig forbind-
else med ham eller hans nærmeste familie, vilde man sikkert turde
slutte af de mange steder, hvor slægtrækker føres ned til ham og

¹ Den orden, i hvilken de enkelte sagaer og stykker følger på hinanden,
er aldeles vilkårlig. Noget system spores overhovedet ikke.

hans nærmeste slægtninge. Men vi behøver heldigvis ikke at ty til nogen gisning. Vi får en avtentisk tilkendegivelse både om denne bearbejdsels ophavsmand og hvorledes den er istandbragt. Den indeholdes i det bekendte sted i kap. 354 (s. 124), hvor det hedder: „denne bog skrev [jeg]¹, „Haukr Ellinz“ sön“, og Haukr tilføjer straks: „efter den bog, som hr. Sturla lagmand [Tordssön, d. 1284], den kyndigste mand, havde skrevet, samt efter den bog som den anden, som Styrmer den kyndige [Kárason, d. 1245] havde skrevet, idet jeg tog fra enhver af disse, hvad den ene havde udover den anden; men det var dog en stor del [største delen], som var ens og fælles for bægge; det er således ikke at undres over, at denne Landnámabók [σ: Hauks] er længere end nogen anden“. Her er alt klart. Hauks bearbejdelse er en fuldkommen sammenstøbning af de to andre, som efter Hauks udsagn stammede fra historikerne Styrmer og Sturla. Haukr har haft bægge bearbejdelser liggende for sig side om side, sammenlignet dem nøje og afskrevet dem bægge. Det ligger i sagens natur, og andet antyder da Haukr heller ikke, at der her er tale om et rent og skært kompilationsarbejde; nogen selvstændig forfattervirksomhed er der derfor ingen som helst grund til at tillægge Haukr for Landnámás vedkommende; nogen kritisk ævne til at rense sine foreliggende tekster for fejl har han sikkert ikke besiddet, og en nøjere undersøgelse vil vise, at en sådan kritisk virksomhed har han end ikke forsøgt. Det eneste, som Haukr af sig selv har tilføjet og som ikke kan have stået i nogen af hans originaler, er hans egen stamtavle (jfr slutningen af Erik d. rødes saga), og netop her viser hans ukritiske uselvstændighed sig på det klareste, idet han, som ovf. vist s. I—II, opregner slægtrækken forskellig på de forskellige steder. Ja, efter Hauks måde at referere på, f. ex. netop i det nævnte kapitels begyndelse, hvor han — åbenbart ved en ren misforståelse — regner Kolskeggr til historiske forfattere istedenfor til de historiske hjemmelsmænd (jfr s. 92), bliver det ikke engang sikkert, hvorledes udtrykkene om Sturla og Styrmer er at forstå, om det er deres egne skrifter eller kun afskrifter deraf, eller endelig eksemplarer, som traditionen tillagde disse to mænd, han har benyttet; om disse eksemplarer og deres indbyrdes forhold vil der imidlertid, som bemærket, blive handlet andensteds. Men selv om Haukr ikke for sin virksomhed fortjener forfatternavnet, er vi ham

¹ Dette ord mangler i Jón Erlendssons afskrift, rimeligvis ved dennes egen uagtsomhed.

mangfoldig tak skyldige; for det første er det af meget stor betydning for os, at vi har denne bearbejdelse og ved, når og af hvem og hvorledes den er foretagen. Dernæst har Hauks fremgangsmåde, der uden tvivl ikke er individuel, i og for sig krav på opmærksomhed, idet den giver os et klart indblik i datidens hele måde at arbejde på, en arbejdsmåde, som kan skimtes i de mange fra c. 1300 stammende sagabearbejdelser og lign.

Kapiteltallene er tilføjede efter håndskriftets egen inddeling. — Sidetallene i marginen henviser til udgaven 1843 i Íslendingasögur I.

2. Kristnisaga (s. 126—49) findes, som bekendt, kun i Hauksbók og fuldstændig kun i Jón Erlendssons afskrift (105 fol.); der er al grund til at antage, at den i originalen har fulgt umiddelbart på Landnáma. Der er fremdeles ingen grund til at tvivle om, at den oprindelig er bestemt til at danne et slags fortsættelse deraf, ganske vist ikke som en del af et hele, men som et selvstændigt værk, der ret passende og naturlig kunde knyttes til Landn. ikke alene fordi indholdet på flere punkter kunde sættes i forbindelse med denne, men også og navnlig fordi sagaens indhold, kronologisk set, for en meget vigtig del af landets historie danner den nærmeste fortsættelse af Landnámás indhold; Landn. drejer sig nemlig ikke alene om indvandringen og dens hovedpersoner, men giver personallistoriske oplysninger om hele det 10. årh. (og ofte længere ned). Kap. 356 (s. 125) i Landn. er åbenbart tilføjet for at danne overgangen til Kristnis., ligesom også begyndelsen af denne (*Nú hefr þat osv.*) er i form afpasset for tilknytningens skyld. Denne tilknytning stammer vistnok ikke fra Haukr, men fra ældre tider¹; derfor behøver forbindelsen imidlertid ikke at være oprindelig. For så vidt er jeg fuldkommen enig med dr. B. M. Ólsen², når han bestrider den af prof. K. Maurer hævdede mening, at „forbindelsen mellem bægge værker er oprindelig“. Men når han dernæst antager, at den egenlige Kristnisaga har begyndt anderledes end nu, nemlig med et uddrag af Landn. (den første kristne befolkning, de kristne landnamsmænd), ligesom „Gunnlaugs Kristnipátr“³, hvis begyndelse dr. B. Ólsen ved hjælp af kombinationer selv har konstrueret, er jeg langt fra af samme mening, og når dr. Ólsen udtaler, at dette resultat „tör anses for sikkert“, finder jeg det ikke engang sandsynligt. En

¹ Jfr *Brenner*: Ueber die Kristnisaga s. 5, 7.   ² Se Aarbøger f. nord. Oldkh. osv. 1893, s. 265—6 osv.   ³ Anf. aflandl. s. 347—8.

beretning om de irske kristne, om de kristne landnamsmænd måtte af sig selv falde udenfor den forfatters plan, der vilde skrive en virkelig *Kristnisaga*¹, det vil sige: en historisk beretning om kristendommens indførelse i landet og dens historie i den følgende tid. Landnáma fortæller selv, at de kristne landnamsmænds tro (i de allerfleste tilfælde) ikke kunde holde sig, men uddøde i de nærmeste slægtled; der bestod med andre ord ingen som helst historisk forbindelse mellem de få kristne omkr. 900 og kristendommens forkyndelse på Island i slutningen af det 10. årh.; fremstillingen heraf måtte faktisk begynde med den første virkelige missions-virksomhed, blot med nogle indledende personalhistorisk-genealogiske bemærkninger, og således begynder den nuværende Kristnis. i virkeligheden. Dette forekommer mig at være det eneste rette svar på *K. Maurers* spørgsmål (jfr dr. Ólsens afhandling 348—9), hvorfor Kristnis. ikke begynder med landnamstiden. Det er i strid med den gode sagaskrivning og i det hele vilkårligt at antage en begyndelse til Kristnis. af væsenlig anden art og omfang, end den, som nu forefindes. Jeg kunde godt tro, at ordene: *Nv hefr þat hversv kristni kom a Island. ad* (s. 126₂) er den hele ændring (tilføjelse) der overhovedet er gjort, for at knytte sagaen til det foregående.

En gennemlæsning af sagaen giver i det hele det indtryk, at den er én støbning, d. v. s. et velordnet hele, men dog en sammenstyknings af forskellige beretninger af forskellige forfattere. Dette hindrer ikke, at der i tidens løb kunde være indkommet enkelte interpolationer; det er naturligvis særlig vanskeligt at udpege sådanne; følgende stykker og sætninger forekommer mig dog ubestridelig at måtte antages for senere tilsætninger. For det første stykket: *en þersir — Geitir* (126₁₆₋₂₇), og dernæst stykket: *Sou—primsignast* (127₁₋₈). Det første stykke er en historikers tilføjelse, indsat af personal-historisk interesse; det er imidlertid ikke her på sin rette plads, eftersom det, imod hvad der er sagafor-tællings skik, nævner adskillige personer, som slet ikke mere optræder i sagaen og er den altså ganske uvedkommende. Torkel måne omtales her atter, uagtet han allerede, af gode grunde, én gang var bleven nævnt; en og samme forfatter vilde ikke have fundet det fornødent, at nævne ham mere end én gang. — Det andet stykke kan umulig hidrøre fra den forfatter, som skrev det straks efterfølgende kapitel; men at dette hører med til sagaen fra først af,

¹ At dette navn, tiltrods for *Brenners* bemærkninger (Ueber die Kristnisaga 1—2), er avtentisk, må betragtes som hævet over enhver tvivl.

er naturligvis ingen tvivl underkastet. Det interpolerede stykke er en, på et uheldigt sted anbragt udvidelse af, hvad der kort og bestemt fortælles i slutningen af 2. kapitel (s. 128₆₋₈). Allerede her tales om Torvalds kristendomsforkyndelse på Nordlandet og nogle af de omvendte høvdinge nævnes, hvorpå der først i kap. 2 fortælles om Torvalds faders omvendelse. Den eneste naturlige og uden tvivl den oprindelige fremstilling er den, at lade Torvald, der sikkert kom til landet i eftersommeren eller efteråret og straks tog hjem til sin fader, først gøre forsøg på at omvende ham og sin nærmeste familie, men ikke først farte omkring i Nordlandet og prædike troen. Det er aldeles unaturligt. Kap. 2 passer ganske fortrinlig som fortsættelse af fortællingen om Torvalds ankomst til Island (s. 126₁₄₋₁₆). Til fuld vished bliver det her antagne ved sammenligning med fremstillingen i Þorvaldspátr kap. 2 (Bisk. I, 38), hvor alt fortælles i god og naturlig orden.

Af samme art som den førstnævnte interpolation er den udførlige bemærkning om Ormr Koðránssons dobbelte giftermål (s. 127₁₉₋₂₃), hvoraf intet har med Kristnis. som sådan at gøre¹; atter her foreligger et eksempel på den samme(?) personalhistorikers interesser. At dette stykke også er en interpolation, vises tilfulde derved, at senere, s. 143₈, hvor Ormr kommer til at spille en rolle, fortælles, at han opholdt sig på Gilsbakke (dette for at vise, hvorfor han vil give sig som sejroffer for Vestfjærdingen) — „ti Hermund Illugason var gift med hans datter“ (dette for at begrunde Orms ophold på Gilsbakke), og denne datter nævnes her *Gvnnhilldr*, medens hun kaldes *Yngvilldr* i kap. 2².

Kap. 3 kunde man måske være tilbøjelig til at antage for en interpolation, men der savnes et pålideligt grundlag for en sådan antagelse. At imidlertid slutningen af dette kapitel, d. v. s. bemærkningen om, at kirken i Ås endnu stod i biskop Botolfs tid (1238—46), er en senere tilføjelse fra tiden nærmest efter år 1246, er forlængst indset³; bemærkningen haves ufuldstændig i Þorvaldspátr i Fornms. og mangler helt i Flatbogen. Mulig tyder dette på, at hele kapitlet, hvis løse sammenhæng med det øvrige er iøjnefaldende, er indsat.

Fremdeles er bemærkningen om kristendommens indførelse i Grönland (begyndelsen af 12. kap., s. 141₆₋₇) muligvis et indskud, hvis den ikke rent mekanisk er medtagen fra en af forfatterens

¹ Jfr *Brenner* s. 27.   ² Med *B. M. Ólsen* (Aarb. 334 anm. 1) at antage en fejlskrivning af Jón Erlendsson er jeg ikke istand til.   ³ Af *G. Vigfússon*: Bisk. I, xxiii.

kilder; den har en temmelig uheldig plads og afbryder den gode sammenhæng. Det gör derimod ikke bemærkningen l. 4 om kong Olaf.

Endelig er kap. 18 (s. 147—8) en senere tilføjelse; dets indhold er Kristnisaga så godt som aldeles uvedkommende¹, idet det er en beretning om det bekendte uår i 1118, en opregning af de vigtigste høvdinger i landet ved biskop Gissurs død — af samme art som opregningen i 1. kap. og sikkert fra samme personal-historikers hånd —, fremdeles begivenheder i de to følgende år 1119—20, særlig ufreden mellem Hafside og Þorgils Oddason, samt meddelelsen om den rent forsvindende brug af våben på altinget, — derpå atter en fortsættelse af striden mellem Hafside og Þorgils, forliget mellem dem, Hafsides giftermål og børn. Kun to kirkehistoriske bemærkninger indflettes her: biskop Jon Ögmundsons død og valget af hans eftermand, men de fremtræder vel at mærke ikke som selvstændige kirkehistoriske data, men kun som mærkepæle for tidsregningen, hvorved de andre fortalte begivenheder kronologisk bestemmes. Hvad der kort antydes i begyndelsen af kap. 17, bliver udførlig gentaget s. 148¹²⁻¹⁴; bægge bemærkninger stammer ikke fra én og samme mand i ét og samme værk. Med andre ord: det hele kapitel er et senere tillæg, der slet ikke vedkommer den islandske „kristendomssaga“ som sådan, ligesålidt som den sidste kronologiske bemærkning om jarlen Rögnvald kales død og kong Olafs fald ved Svolder; det sidste er desuden allerede og i god sammenhæng omtalt i kap. 13. Men kapitlet er i en anden forstand interessant og oplysende, hvorom mere i det følgende.

Bortset fra de her påviste interpolationer, hvortil mulig kap. 3 også hører, er Kristnis. som sagt et velordnet hele og der lader sig intet indvende imod dens komposition. Den begynder (og har altid begyndt) med den første kristendomsforkyndelse på Island (Torvald og Frederik, kap. 1—2 ÷ interpolationer, 4), hvori indskydes kap. 3, som, selv om det var interpoleret², dog ganske godt vilde vise brydningen mellem de to trospartier og som sådant være på sin plads. Herpå følger Tangbrands forkyndelse, indledet med et kapitel (5) om denne mærkelige mand, men det

¹ Den første del af dette kapitel findes tildels også i Hungrvaka kap. 8, og det er muligt, at det går tilbage til Íslendingabók i dens ældre form. Om hele kapitlet se iøvrigt *Brenner* s. 155 f. ² Jfr *Brenner* s. 16. For at kap. er udvidet af en oprindelig kort fortælling om den første kirke på Island, kunde Flatøbogens fremstilling (I, 270), der netop her er kort, tale. Og dette er måske snarest det oprindelige.

kunde synes at være udvidet (ligesom kap. 3?). I kap. 6 følger fortællingen om Olafs ankomst til Norge (ganske berettiget i denne sammenhæng, da det jo var af hovedbetydning for kristendommens indførelse i Norge og på Island); at kapitlet begynder, som det gør, er efter min mening ganske naturligt, og jeg kan ikke indse det berettigede i dr. B. Ólsens bemærkning herom¹. Nu fortælles i rigtig tidsfølge Stefnirs sendelse, bedrifter og bortrejse (kap. 6). Efter at Tangbrands mission (med kap. 9) er sluttet, følger beretningen om Hjaltes færd og bortrejse (kap. 10), om Islænderne i Nidaros og deres forhold til kong Olaf, om Gissurr og Hjalte (kap. 11—12); kap. 13 afslutter den første del af Kristnis., og her omtales kong Olafs fald, samt Torvald og Stefnir; „Are den gamle“ anføres som hjemmelsmand. At dette meddeles, hænger naturligvis sammen med den interesse for de to første islandske kristendomsforkynderes skæbne, som deres landsmænd måtte nære, og at det meddeles her, beror på forfatterens kronologiske nøjagtighed. Den anden del af sagaen, kap. 14—17, behøver vi ikke at dvæle videre ved; den indeholder beretningen om de to første, så mærkelige islandske biskopper og deres virksomhed². Mellemrummet mellem de to dele, den første halvdel af det 11. årh., står her in blanco; men der var intet, man vidste at berette af vigtighed. Are har intet at omtale, undtagen de fremmede kristne „biskoppers“ ophold på Island; disse nævnes ikke i Kristnis., hvad så grunden end kan være.

Kort og godt: Kristnis. er en samlet, i det hele vel ordnet fremstilling af den kristne kirkes historie på Island fra c. 980 til 1118; den er strængt kronologisk, hvad allerede *Brenner* rigtig har fremhævet.

Når denne saga er forfattet, — derom har *Gudbr. Vigfússon* udtalt sig i fortalen til Bisk. I, xx-xxii; han antager, at sagaen er skreven omkr. 1200 på grund af dens sprog, og fordi Are nævnes „den gamle“ (og ikke som sædvanlig senere „præst“), og dette er gode grunde. Derimod kan hans bemærkning om slægtregistrene ikke gælde, da disse står i det sidste, senere tilføjede kapitel. I Sturlunga (s. xxxiv) er han endogså tilbøjelig til at tillægge Are selv Kristnis., dog ikke helt i dens nuværende skikkelse (jfr *Brenner* s. 3—5). De fleste, der iøvrigt har udtalt sig herom, mener, at sagaen hovedsagelig stammer fra Are, og det kan være meget

¹ Aarb. 316—17. Kapitlets overskrift(er) ingenlunde unaturlig, den er bedre end overskrifter ofte plejer at være. ² Jeg kan ikke indrømme *Brenner* (s. 25), at sagaen ingen afslutning har og at der skulde mangle noget i hdskr.

rigtigt. Jeg slutter mig til *Vigfússon* med hensyn til sagaens alder og anser den for forfattet omkr. 1200¹.

G. Vigfússon har udtalt (Bisk. I, xx), at Kristnis. har været knyttet til Styrmir's og ikke til Sturlas Landnáma, da vi endnu har den sidste, og dér findes der ingen Kristnisaga (*G. V.* sigter her til AM. 107 fol.). Dette er imidlertid aldeles usikkert, og det omvendte kan fuldkommen lige så godt have været tilfældet; vi ved ikke heller bestemt, hvorvidt Landn. 107 fol. virkelig er Sturlas bearbejdelse — hvad den næppe i et og alt er —, og selv om så var tilfældet, betyder det intet, at Kristnis. ikke haves i 107; den kan på mange måder være bleven adskilt derfra². At sagaen enten har stået i Styrmir's eller Sturlas bog er vistnok givet, da vi ingen anledning har til at tro, at det skulde være Haukr, der har foretaget tilknytningen. Jeg slutter mig til *Brenner*³, når han finder det sandsynligt, at Kristnis. har stået i Sturlas bog, og jeg formoder, at det er denne historiker, der har foretaget sammenknytningen og gjort de redaktionsændringer, der måtte være nødvendige, først og fremmest sagaens indledningsord og de forbindende bemærkninger i Ldns kap. 356. En vigtig støtte herfor er den ovenfor berørte bemærkning om, at Åskirken endnu stod i biskop Botolfs tid (d. 1246); den kan ikke stamme fra Styrmir (d. 1245); derimod vilde den være ganske i sin orden hos Sturla, og lignende bemærkninger findes i Sturlunga, f. eks. i kap. 20 af Þorgils saga ok Haflíða (Sturl. I, 28). Fra Sturla kunde de ovenfor omtalte interpolationer eller nogle af dem stamme; de personalhistoriske interesser minder fuldstændig om Sturlungas megen personalkundskab. Men navnlig bliver det sidste kapitel under denne forudsætning fuldt belyst og forståeligt⁴. Dets indhold vedkommer, som påvist, slet ikke Kristnis., men ser ud som en overgang og en forberedende indledning til noget nyt, der skulde følge. Det er ikke vanskeligt at udfinde, hvad dette ny kunde være, — det er intet andet end selve Sturlungas første afsnit, sagaen om Haflide og Þorgils. Og vi får efter min mening først nu en rigtig oversigt over Sturlas hele planmæssige, historiske foretagende; han har villet give en sammenhængende fremstilling af hele

¹ Jfr også *K. Maurer* i *Germania* XXXVI, 94—5 og *G. Storm*: Snorre Sturlas Histskr. s. 50; han sætter sagaen til 1190—1200. ² Jfr *Maurer*: *Germania* XXXVI, s. 90. ³ Ueber die Kristnis. I, 155, jfr Grönl. hist. Mind. I, 69—70, jfr 40 f. ⁴ Nogen direkte forbindelse mellem dette og Hungrvaka kap. 8 er der ikke; men der ligger en fælles kilde til grund, og denne kilde er vistnok Are.

Islands historie fra begyndelsen af (jfr udtrykket *Íslendingasögur* Sturl. I, 86) og til sine dage. Han har gjort det ved at sammenknytte de enkelte sagaer, der var de vigtigste for landets historie i dens helhed; at forbindelsen undertiden blev noget løs, havde mindre at sige; det var den kronologiske fortsættelse og sammenhæng, der var det vigtigste. Rækkefølgen blev altså denne: Landnámabók, tiden fra c. 870 til langt ind i det 10. årh. i det mindste — Kristnisaga, c. 980—1118 — Hafliða saga ok Þorgils, 1117—21, — Sturlusaga, det 12. årh. til 1183 — Sturlunga saga c. 1183—1262¹. Ligesom Landnám, således er også Kristnis. ældre end Sturla; han har optaget dem først i sin saga-cyklus og vistnok på sine steder udøvet en bearbejders (interpolators) virksomhed, der naturligvis ikke lader sig påvise nærmere i alle enkeltheder.

Spørgsmålet om sagaens kilder har været grundig behandlet, særlig af *O. Brenner* i hans afhandling: Ueber die Kristnisaga (1878), ligeledes af *K. Maurer* i hans fortrinlige afhandling i 36. bind af Germania: Ueber Ari fróði und seine Schriften, samt andre steder, og endelig af *B. M. Ólsen* i Aarbøger for nord. Oldkh. og Hist. 1893.

Selv angiver sagaen sine kilder, men naturligvis kun ufuldstændig og kun for enkelte partiers vedkommende. Således henvises til en saga om Olaf Tryggvason i begyndelsen af kap. 6 (*sem ritad er i sögu hans*); det, som det her gælder, findes, som bekendt, kun i Odd munks Olafssaga. Dernæst anføres (i slutn. af kap. 13) „Are den gamle“ som hjemmelsmand for Stefnirs endeligt, samt i slutn. af k. 14, hvor det mere oplysende hedder: „Are den frode . . ., søm har fortalt mest om de tidender, som her er skrevne“. I al sin ubestemthed er dette udsagn af stor vigtighed, da det i ethvert tilfælde går på mere end det foranstående kapitels indhold². I virkeligheden kan det ses, at Are frodes nuværende Íslendingabók k. 9—10 svarer fuldstændig til Kristnis. kap. 14—17, og at indholdet af disse kapitler stammer fra Are, blot med nogle redaktionelle ændringer (omflytninger) og tilføjede sæt-

¹ Herved hæves *Maurers* betænkelighed (Germ. XXXVI, 90) i anledning af, at sagaen skulde være bleven knyttet til blot én recension af Landn. At Sturla tillige har beskæftiget sig med de gamle slægtsagaer, kan sluttes af Grettissaga. ² Derimod er „Brand den vidføre“ ikke at betragte som nogen særlig hjemmelsmand, men kun som digteren af et vers, der anføres (kap. 13); dette vers er dog intet virkeligt vers; det synes at være en halvprosaisk oversættelse af en lat. original, der igen har været en oversættelse af Brands vers, hvis ordlyd sagaens forfatter ikke kendte, jfr Stefnirs *Nec nominabo* osv.

ninger (som f. eks. de to parallelle karakteristikker af Markus og Sæmund s. 145^{26, 29-30}¹, Teitr 145⁴, jfr den korte karakteristik af Gissurr i begyndelsen af kap. 17) og lign.; fremdeles findes der enkelte ændringer i ordlyd (*hvarf* f. *fall* 145¹⁵, hvilket tyder på en gejstlig forfatter, der mere trode på Olafs mystiske forsvinden end virkelige død ved Svolder; — de mere moderne navne på Islands fjærdinger 146¹³⁻¹⁴), for ikke at tale om, at sådanne dele af Ares tekst, der var sagaen uvedkommende, udelades.

Det samme stof findes delvis i Hungrvaka og Jónssaga, men om nogen direkte forbindelse imellem disse og Kristnis. kan der næppe være tale. Spørgsmålet bliver nu, om forfatteren af sagaen har haft Ares nuværende Islbók eller dennes ældre recension; men her gives meget få holdepunkter. Muligheden af, at enkelte af de omtalte tilføjede bemærkninger kan stamme fra den ældre Islbók, er ikke udelukket; ligeledes kunde Isleifs giftermål (kap. 14) tænkes at stamme derfra; men da kan man rigtignok ikke se, hvad der skulde have bevæget Are til at udelade en sådan bemærkning i sin yngre bearbejdelse. Den ligesom også biskop Jon Ögmundssons genealogi (146²⁷) er vel snarest sagaforfatterens eget tillæg, ligesom også begyndelsen til kap. 17.

Vanskeligere er det at påvise kilderne til kap. 1—13; det er i slutningen af kap. 13, at Are, som anført, nævnes som hjemmelsmand for Stefnirs endeligt, og her må man give *Maurer* og *Brenner* ret, når de søger kilden i Ares ældre Islbók², som altså rimeligvis også har været kilden til kap. 14—17 (jfr ovf.). Rimeligt bliver det, at hvad der i kap. 6 fortælles om Stefnir, også er hentet fra Are. Der kan heller næppe være tvivl om, at Are også er benyttet i kap. 10—12; således svarer beretningen om Hjaltes fredløshed og grunden dertil (kap. 10 beg.) til Ares (kap. 7); afhængigheden af Are viser sig klart deri, at Hjaltes kvædling her, ligesom hos Are, haves i dens oprindelige form (kun to linjer). Iøvrigt er det meste af kapitlet hentet andenstedsfra. Hos Are findes intet, svarende til kap. 11 beg., — Islænderne i Nidaros og Kjartans kapsvømning — til beretningen om Hjalte og Gissurr (s. 140⁹); fra nu af følges Are, dog med indskudte småstykker imellem, der på en sagamæssig måde udvider beretningen (140¹²⁻³⁶, [beg. af kap. 12 om Leifr, se ovf.], 141^{8-24, 34-38}, 141³⁸ (*þar vorv . . .*) — 142^{4, 10-15}, 142²¹—143¹⁰, 143³⁸—144⁴). Alle disse stykker er åben-

¹ Lignende i Hungrv. Bisk. I, 67—8. s. 267 er under alle omstændigheder urigtig.

² B. M. Ólsens mening i Aarb.

bart tilføjelser til Ares tekst. Hvorfra de er hændede, drister jeg mig ikke til at afgøre, men at de for en stor, eller den største del, skulde have stået i den ældre Íslbók, er jeg meget lidet tilbøjelig til at tro, da grunden til udeladelsen i den yngre Íslbók ikke rigtig kan ses, og da de overhovedet mere kan siges at være på deres plads i en Kristnisaga end i en Íslendingabók. Endel kunde være hentet fra en Ólafssaga.

Til beretningen om Torvald og Frederik og Tangbrand kan Are næppe antages som kilde, da den yngre Íslbók ikke omtaler Torvald og kun lige nævner Frederik (kap. 8), samt er meget kortfattet om Tangbrand; men det må indrømmes, at den ældre Íslbók kan have indeholdt en vidtløftigere beretning, navnlig for kong Olafs vedkommende og i forbindelse med ham også for Tangbrands. Vi må her give afkald på at undersøge dette forhold til fulde, da det hænger sammen med undersøgelser, der ikke hører hid, og vi henviser foreløbig til de tre forannævnte forfattere. Hvad *B. M. Ólsens* undersøgelser og resultater angår, må jeg dog fremhæve, at de for mig i mangt og meget er utilfredsstillende; navnlig gælder dette forholdet mellem Kristnis. og Gunnlaugr munks Ólafssaga på den ene, og mellem Gunnlaugs og Odds værker på den anden side, og jeg betragter det som højst usandsynligt, for ikke at sige umuligt, at Kristnis., som dr. Ólsen vil og søger at godtgøre, skulde være en forkortet bearbejdelse af kristendomsafsnittet i Gunnlaugs værk. Dertil er ulighederne altfor store, og de nødvendige forklaringer og bortforklaringer¹ er altfor kunstlede, til at resultatet kan være rigtigt. Derimod giver vi *Brenner* ret i, når han forudsætter et grundlag, fælles for disse kapitler i Kristnis. og tilsvarende afsnit i andre kilder, særlig i den større Ólafssaga, et grundlag, som — delvis — meget godt kan gå tilbage til Are og som — delvis — beror på en rig tradition.

Til slutning fremtræder det spørgsmål, hvorvidt Kristnis. delvis går tilbage til en latinsk original. Man (f. ex. *Maurer*) har i så henseende henvist til de latinske former som *Albertus* (bis), *Alberto*, *Vilbaldus*, *Hugbertus* (bis) — alle i 5. kap., *Ruzia* i kap. 13, samt ord som *pataldr* i 5. kap., *undirstóð* i 1. kap. Derimod mener *Maurer* med rette, at ord som *Iesum Christum* (kap. 5 og 11) eller *Leo nonus*, *Gregorius septimus* (kap. 14—15), hvortil også *Johannis baptiste* hører (kap. 13), ingen betydning har for spørgsmålet. Det er nu mærkeligt, at alle de øvrige ord forekommer netop i kap. 5

¹ Et eksempel afgiver beretningen om Giljá-stenen (Aarbb. s. 310), for ikke at tale om tidsregningen.

og kap. 13. Nu er det så, at sproget i Kristnis. ellers helt igennem er fortrinligt og bærer intet spor af at være gengivelse af latin og kan heller næppe være det, i det mindste ikke i de partier, der bevislig stammer fra islandske kilder (Are). Men 5. kap. er i virkeligheden af en sådan art, at man kunde være tilbøjelig til at antage, at det med sin udførlighed, der kun tildels har betydning for den isl. Kristnisaga, senere er indsat istedenfor eller stærkt udvidet af en oprindelig kort bemærkning om Tangbrands fortid. I ethvert tilfælde synes kapitlet middelbart eller umiddelbart at gå tilbage til en latinsk original (*Maurer*). Noget lignende gælder om kap. 13 med sit „vers“ af Brandr (se ovf.), dog med undtagelse af den sidste bemærkning om Stefnirs vers. *undirstóð* findes i den ovenomtalte interpolation.

Herefter må det hævdes, at Kristnisaga er forfattet c. 1200 efter ældre kilder, særlig Ares større (ældre) *Íslendinga-bók* og andre historiske arbejder, hvoraf ét på latin (hvis benyttelsen af et sådant ikke snarest skyldes en senere bearbejdede). Det oprindelige værk synes at være blevet interpoleret nogle steder (af Sturla?), og mulig overarbejdet på enkelte steder (af gejstlig). Uagtet sagaen i dens nuværende form ikke helt kan siges at være fri for ujævnheder i fremstillingen, er den dog i det hele dygtig sammensat; navnlig bør dens stræben efter kronologisk orden og nøjagtighed særlig fremhæves.

Kapiteltallene er efter håndskriftets inddeling. — Tallene i marginen henviser til sidetal i udgaven i Biskupasögur.

3. *Fóstbrœðrasaga* (s. 370—416). Denne saga haves, som bekendt, i to hovedhåndskrifter, men ufuldstændig i begge: i *Hauksbók*, hvor jo begyndelsen mangler, og i AM. 132 fol., men her findes kun 4 blade (*K. Gíslasons* udgaves første 30 sider med fradrag af omtr. s. 7—15); det manglende (o: s. 7—15), samt fortsættelsen (til udg. s. 63), kan udfyldes efter AM. 566 B, 4°, der er en afskrift af 132, tagen, medens dette hdskr. endnu var fuldstændigere; ja, det kunde synes, at 132, da udgaven 1822 blev besørget, var fuldstændigere end nu, idet der uafbrudt anføres varianter fra „132“ til på s. 114, hvor det ved ordene: *sér hvar þorgeirr rennr hedder: hér lykr Nr. 132*, altså i udgavens (*K. Gísl.*) s. 61, l. 9 for neden, godt og vel en side før 566 holder op; det er vanskeligt at forstå, hvorledes det hænger sammen hermed; man skulde tro, at den anførte notits stod i udg. 1822 på et galt sted (for tidlig), eftersom der derefter endnu anføres varianter fra „132“, dog aldrig efter at 566 holder op (mulig er de alle tagne fra dette hdskr., der er blevet

betragtet som identisk med 132 (jfr AMsk seddelnotits). Endelig haves sagaen stykkevis indskudt i Olaf d. helliges saga i Flatøbogen, II, s. 91—108, 148—168, 199—226; det sidste af disse stykker ender ved sagaens (K. G.) s. 108; resten findes i Flat. (Ólafss.) i overensstemmelse med de øvrige recensioner af Óláfs-saga. Desuden haves sagaen i forskellige papirhåndskrifter, hvoraf i det mindste et par er afskrifter af tabte membraner. Om alle disse håndskrifter kan henvises til Grönlands historiske Mindesmærker II, 254 ff.; her påvises det, at man kan skelne mellem 5 klasser: a) *Hauksbók*, b) 132 med forskellige dertil hørende afskrifter, c) en tabt membran, tilhørende det kgl. bibliotek, i to papirafskrifter (den ene ufuldstændig), d) Flatøbogen, med et par afskrifter, — e) to håndskrifter (AM. 565 A, 566 C), som har et par tillæg, der savnes i de andre. Uagtet dette vistnok i hovedsagen er rigtigt, gives der i virkeligheden sikkert kun to hovedklasser af håndskrifter af sagaen: *Hauksbók* på den ene og alle de andre på den anden side.

G. Vigfússon har udtalt, at teksten i 132—Flat. er bedre end *Hauksbogens* og at vi i denne tekst har en „edition (fra „c. 1230“) of a much earlier composition“ (Sturlunga, proleg. lix—lx). Spørgsmålet om sagaens alder skal vi senere vende tilbage til. Hvad forholdet mellem *Hauksb.* og 132—Flat. angår, må det mod *G. Vigf.* bestemt hævdes, at *Hauksbogens* recension ubetinget er bedre og står på et ældre trin end den anden og således giver os den ældste tekst af sagaen, der nu haves. Derfor kan anføres følgende beviser:

132—Flat. indeholder en mængde sætninger, der kun tjener til at gøre den stilistiske form mere fyldig og afrundet uden at man på nogen måde kan sige, at *Hauksbogens* udtryk er ufuldstændige; tværtimod er her den kortere frenstilling mere kærnefuld og netop derfor mere gammeldags, og står på samme trin som de anerkendte gamle og gode sagaverker. I flere tilfælde er begrundende sætninger med *þvat* osv. tilføjede, uden at nogen sådan begrundelse i virkeligheden behøvedes; ofte er de temmelig naive; eksempler: *er hann reis ekki upp sem hann átti vanda til* (s. 396—5 f. n.; *sem adrir menn* Flat.), men det er lige før blevet fortalt, at Tormod ikke var stået op; *fær Snorri [af þvt sári* (ul. Flat.) *þegar bana* (s. 427), men det er lige i forvejen fortalt, at Snorres hoved var blevet kløvet (i sandhed et banesår!); *ok líta menn sjá, hvat væri í* (*ok sjna þat sem i væri* Flat.; s. 456 f. n.), en aldeles overflødig bemærkning, og således videre i et utal af tilfælde. Flere omstændigheder, navnlig adskilligt af det, der

straks skal anføres, gör det klart, at der her er tale om udvidelser i 132; særlig er det vigtigt, at flere af disse sætninger ikke findes i Flat., der dog i reglen stemmer med 132; således findes sætningen: *ok eignu—þessu* (s. 40¹¹⁻¹⁸) hverken i Hauksb. eller Flat., der kun har: *þormóðr kvad svá vera skyldu*; det samme gælder sætningen: *hlífandi—náttstadar* (s. 42⁹⁻¹⁰) osv. osv.; disse afvigelser mellem 132 og Flat. har i en anden henseende deres betydning.

Samtaler udvides ofte i 132—Flat., således at der indskydes gensidige replikker (f. eks. 38¹⁵⁻¹⁷, 43⁶⁻⁸ f. n., 46¹⁻² osv.); særlig karakteristisk og udtværet er episoden s. 48¹ f. n. til kapitlets slutning (en hel side), i Hauksb. kun 6 linjer. Af begrundende eller forklarende og ræsonnerende tillæg kan anføres sætninger som: *sem komur—hleypti* (38⁸⁻¹²), *því þú—kvedit* (39¹⁰⁻¹¹), jfr. med hensyn til udtrykket *litill karl* 'usling', *auvirðit* i sætningen: *sel þú upp auvirðit knðliga byttarnar* Flat. II, 204, til hvilken sætning intet tilsvarende findes i Hauksb.), jfr 47⁴⁻⁶ og lign., 55¹⁻² osv. Dernæst findes der aldeles usagamæssige, halvromantiske interpolationer og udvidelser (hvoraf allerede en er anført s. 38⁸⁻¹²), samt teologiske udbrud; se f. ex. s. 38⁷⁻⁸ f. n. (hvor Hauksb. er ganske nøgtern og sagemæssig: *ok tekz nu vpp med þeim ny vinatta*); den sidste sætning i 132 mangler i Flat.; s. 57⁹⁻¹⁷, hvor Hauksb. har det ganske korte og træffende: *þeir skarv—blod i* (s. 384⁹⁻¹¹), for ikke at tale om de skrækelige smagløsheder, som sammenligninger med løver (41⁹ f. n. osv.), bemærkningen om dumhedens døtre (Flat. 208¹⁻³ f. n.), — hvilket aldrig ellers findes i en god isl. saga. Alle denne slags ting, interpolationer og udvidelser af hvilken som helst art, findes så godt som hele sagaen igennem (Flat.) og når deres højdepunkt i bemærkningen om de enkelte indre legemsdeles forhold til sjælen og dens egenskaber (Flat. 206⁶⁻⁸ f. n.), i den interessante oplysning om, hvorfra Rom fik sit navn (!) (meddelt i anledning af at en mand gjorde en pilgrimsrejse til Romulus' gamle by), samt endelig i angivelsen af antallet af knokler i det menneskelige legeme (Flat. s. 211), for ikke at tale om lusene på Lusa-Odde (s. 213).

Alt dette viser, forekommer det mig, aldeles utvetydigt, at Hauksbogens tekst ubetinget er den oprindeligste og mest ægte; den er fri for de evindelige gentagelser af fraser, intetsigende (tillægs-)bemærkninger, romantisk-teologisk-anatomisk tøjeri, samt poetiske udgydelser, hvilket altsammen står i den skarpe strid med den rigtige sagastil og i grunden kun findes i Fóstbr. i 132—Flat. På den anden side er det naturligtvis ikke umuligt, ja

endogså sandsynligt, at der i Hauksbók kan mangle enkelte sætninger, der måske kun ved uagtsomhed er oversprungne, f. eks. *Katla—þannig* 37₁ f. n.—38₁, *Björ—bínu* 42₁₀₋₁₈; *Hón—gagnsöm* 49₁ f. n.—50₁ og lign. I Hauksb. 393₄ er en sætning udfalden mellem *budar* og *þorgrims*, se Flat. s. 209₁₀₋₉ f. n., ligeledes s. 406₂₂ efter *dýnnar*, se Flat. 221₁₃₋₁₅. Ligeledes tør det ikke nægtes, at 132—Flat. kan på enkelte steder have bevaret det oprindelige udtryk, f. eks. *bíðunautar* for Hauksbogens *kvempanar* (s. 379₂₂), *orendir* for dens *saladir* (s. 387₁₂) og lign. Den sammenligning, som af mig ord til ord er bleven anstillet mellem Hauksb. og 132 (566)—Flat., har bibragt mig den overbevisning, at det må være forholdsvis let i ethvert tilfælde at afgøre, hvorledes forholdet er.

Mod den nævnte antagelse strider naturligvis ikke, at Hauksb. på det eneste sted, hvor sagaen anfører et bestemt datum, har en yngre tidsbestemmelse end de andre recensioner. Det hedder om skålen på Reykjahólar (s. 44), at dens bræddevæg endnu eksisterede i biskop Magnus den andens tid i Skálholt, d. v. s. i tiden 1216—36; i Hauksb. hedder det derimod, at „skålen“ stod „endnu“, da „biskop Arne den anden blev viet til Skálholt“; det er biskop Arne Helgason, 1304—20, der menes. Dette er utvivlsomt en selvstændig ændring af Haukr selv, hvorimod den oprindeligere tekst er uforandret gået over i de andre recensioner. Den slags ændringer af tidsbestemmelser er temmelig almindelige i de forskellige afskrifter; *G. Storm* nævner et interessant eksempel herpå i sin bog om Snorre¹ fra de forskellige Heimskringlahåndskrifter. At man ikke derfor tør tillægge Haukr nogen egentlig redaktionsvirksomhed i det hele, fremgår allerede deraf, at en stor del af sagaen er skreven (og afskrevet) af hans sekretærer, og de af disse skrevne partier bærer fuldstændig det samme præg som Hauks egne. Dette bestyrkes ved en ejendommelig omstændighed, som vi er i stand til at konstatere for Flat.s vedkommende. Henimod slutningen af sagaen her bliver de før omtalte småsætninger og udvidelser stadig færre, ja, Hauksb. har endogså flere gange enkelte ord og sætninger mere (s. 403₁₉: *þat—ekki*, 404₁₅: *þegar ek vil*, 16: *hímin ok iord*, 16-17: *ok ollum—lif*, 405₁: *ok sva kvikfe*, 12-13: *ok er—kafi*, 31: *a—bekk*, 408₀: *medal—mikill*, 36-7: *er Liotr—vnnit*, 409₁₇: *ok Pal postvla*, 23: *fyr en þormodr*), d. v. s. Flat. tekst kommer originalen nærmere; interpolatoren er mod slutningen bleven træt.

¹ Snorre Stúrlassóns Historieskrivning s. 5—6.

Virkelige realitets-afvigelser findes også mellem Hauksb. og 132—Flat., særlig Flat.; fortællingen om Vegglags tyveri og åbningen af hans kiste er anderledes i 132—Flat. og mindre sandsynlig end i Hauksb. I Flat. indskydes efter *vetrin* Hauksb. 376²³ en hel fortælling om et æventyr, som fostbrødrene skal have haft under en angelika-indsamling, der åbenbart er en yngre legende. Fortællingen om Torgeirs ophold hos Orknøjarlene er forskellig (s. 47, Hauksb. 376, Flat. 160). I Flat. mangler verset s. 375, 380—1, 384 (*Olli fiorr* osv.). En hovedafvigelse i Flat. er episoden om Tormod i Danmark før mødet med Olaf den hellige (Flat. 199—201), hvorom mere senere; i anledning deraf er der dér foretaget forskellige omflytninger i den øvrige, nærmeste tekst. S. 211 har Flat. (og flere papirhåndskrifter) et vers i runhent, som aldeles afgjort er fra 14. årh. (udtalen *-ur* flere gange) og digtet med den foranstående bemærkning om menneskets knokler og årer(!) for øje. S. 212 har Flat. et drotkvædet vers (*Strengdi þess á þingi* osv.), der uden tvivl er ægte, men som mangler i Hauksb. Endelig er fremstillingen i Flat. 221—2 (om den dræbte Kárr) helt anderledes i Hauksb., der ikke kender denne Kárr.

Det er af alt dette klart, hvorledes forholdet mellem recensionerne rigtig bør opfattes. Hauksb. repræsenterer i det hele sagaens tekst i det mindste fra tiden omkr. 1230—50, uden interpolationer. 132—Flat. repræsenterer en tekst fra senere tid, endogså delvis fra det 14. årh., men en tekst, som i det hele og store er fælles med Hauksbogens¹. Udvidelserne, interpolationerne og ændringerne har forskellige kilder; dels stammer de fra en rigere, endnu levende tradition (vistnok fra vestlandet), der på forskellige punkter (f. eks. m. h. t. drabet på Kárr) var betydelig afvigende fra den, der benyttedes af den oprindelige sagaforfatter; dels fra omarbejderens (omarbejdernes) egne tildigtninger og tilsætninger, der som oftest eller altid er af det onde, og endelig fra en rent stilistisk stræben. Der er dog nogen forskel på 132 og Flat. tilstede. Den sidstes tekst er, i modsætning til 132, på enkelte punkter stemmende med Hauksbók (således f. eks. det første ord i denne: *kenningar nafn*, hvor 132 blot har: *nafn* osv.), og dette kan kun forklares ved, at Flat.s tekst er opstået således, at dens redaktør både har haft for sig Hauksbogens og 132s, og undertiden holdt sig til den første; hensynet til denne har vel bevirket, at han ikke i sin redaktion har optaget det i 132 fra

¹ Interessant er en fejl, der er fælles for Hauksb. og Flat., i det bægge skriver *klyia* (f. *klyfta*), Hauksb. 372¹⁷, Flat. II, 155.

Grettiss. kap. 52 optagne, Fóstbr. aldeles uvedkommende stykke om Grettir (1. kap.). Det her vundne resultat stemmer mærkelig med disse 3 håndskrifers alder: Hauksbogens c. 1325, 132s c. 1350 og Flatøbogens c. 1380.

Hvad nu de øvrige håndskrifter angår, danner de egenlig kun én klasse; de har alle eller de fleste af interpolationerne, ja endogså de værste smagløsheder med (det om lusene, om Rom m. m.). Den kongelige membran synes at have stået på et noget ældre trin end Flat. og omtr. på samme som 132; den har ikke haft det uægte vers (Flat. s. 211), heller ikke historien om Kárr. I to håndskrifter: 565 A og 566 C findes endnu et lille ekstra-tillæg (se Grönl. hist. Mind. II, 298—9 under teksten).

Alt hvad der ovf. er bemærket gælder sagaen indtil Tormods tilbagekomst fra Grönland. Vi skal nedenfor vende tilbage til hans rejse fra Grönland til Norge. Den egenlige saga ender i Flat. med den summariske fortælling om, at Tormod rejste med kong Olaf til Rusland og derfra igen til Norge (jfr Hauksb. 411 c—d). Slutningen af sagaen i Hauksb. handler udelukkende om Tormods deltagelse i Stiklestadslaget og hans død. Den begynder med meddelelsen om, at kongen er kommen til Værdalen og Tormod med ham (Tormods vers om indebrændingen); Tormod fremsiger Bjarkemål osv. indtil dennes sidste ufuldendte (senere af Harald hårdråde udfyldte) vers, hvorpå „sagaen om Tormod, kong Olaf den helliges helt“ slutter.

Denne slutning genfindes i Olaf d. helliges saga. Hos Snorre (og i Fms.) findes (kap. 217) Tormods indebrændings-vers, men med noget forskellig indledning, dernæst (kap. 218) skjaldenes stiklerier på Sigvatr og deres vers om den nærforestående kamp, medens Tormods vers om Sigvatr her ikke findes. I kap. 220 findes historien om Tormod og Bjarkemål, og endelig (i kap. 246—7) beskrives Tormods endeligt og der anføres 3 vers, hvoraf dog kun de to er identiske med sagaens (der har 4 i alt). Det er aldeles klart, at der ingen som helst forbindelse er mellem Snorre (og Fms.) og Fóstbr.¹ Det hele fortælles betydelig anderledes, delvis i en anden sammenhæng og orden. Versene er forskellige; særlig må det bemærkes, at den sidste halvdel af verset *þér munk edr* osv. danner den sidste halvdel af verset *Ála þryngr at éli* hos Snorre — hvilket uden tvivl er rigtigere. Efter Snorre var Tormod allerede såret og udmattet, før han fik det sidste dødbringende pileskud; ifølge sagaen var han usåret og søgte døden. Efter

¹ Jfr K. Maurer: Die Ausdrücke 141.

Snorre går han fra kornladen — hvor han sårer en af bøndernes skare — ind i et andet hus, hvor han dør, i sagaen er der kun tale om ét hus, — og Snorre ved intet om, at hans sidste vers ikke blev fuldendt med det samme (jfr ovf.). — I Flat. findes adskilligt mere, og dette er mere i overensstemmelse med sagaen; endel er af legendeagtig art (samtalen mellem „en fader og hans søn“, Tormod hvilende i valen); Snorres fortælling om den sårede bonde og sagaens (der navngiver denne) er her optagne som om det var to forskellige begivenheder, det drejede sig om. Vi finder således atter her den samme interpolatoriske og kombinatoriske virksomhed som för, naturligvis med lignende urimeligheder og smagløsheder (se s. 364 om den anonyme dadler af kongens mænd). Atter her er det klart, at Hauksbogens tekst er renere og ældre end Flatøbogens; men hvad Snorre angår, må det hævdes, at han har haft en i det hele endnu oprindeligere og ægtre bearbejdelse af sagaen eller en rigtigere tradition at øse af; at han selv skulde have rettet denne, forekommer lidet sandsynligt; i ethvert tilfælde har han haft versene i den rigtige skikkelse.

I den såkaldte legendariske saga om Olaf d. hellige findes der (kap. 83) en legendeagtig meddelelse om Tormod, der ellers ikke kendes; i kap. 88 haves også et vers af ham, der ellers ikke forekommer. I kap. 89 fortælles om Tormods indebrændingsvers på en med sagaen overensstemmende måde; samme fejl i verset i *fér munk edr* osv. findes også her. I kap. 95 findes en fremstilling af Tormods sidste livsstunder, der i meget stemmer med Flatøbogens. Alle sagaens 5 vers findes her, nemlig både de, som er i Hkr., og de, som er ejendommelige for sagaen.¹

Hertil skal der knyttes en bemærkning om fremstillingen af Tormods rejse fra Grönland til Norge. I sagaen i Hauksb. kommer Tormod direkte til Norge (s. 409—10) og træffer dér kong Olaf; det samme sker i Flat. s. 225. S. 199—203 haves en fortælling om, hvorledes Tormod kommer til kong Knud i Danmark, drager efter en vinters ophold her på vikingetog med en Hárekr og slipper på en æventyrlig måde over på kong Olafs skib; dette skal ifølge Flat. være sket för Grönlandsrejsen. Omtrent aldeles det samme fortælles nu i den legendariske saga (kap. 57—8, jfr Den ældste saga, G. Storm, s. 10, hvor Fóstbr. forudsættes som benyttet); kun findes der her ingen antydning af tiden, når dette skal være sket. Jeg har tidligere (Sn. Edda III, 528—9) i tilslutning til *G. Vigfússon*

¹ Om alt dette se *K. Maurer*: Die Ausdrücke s. 88 ff., 97 ff.

udtalt, at dette, forudsat at det er historisk, må være foregået på og efter rejsen fra Grönland til Norge. Men at denne fremstilling er historisk, støttes ved de vers, der anføres af Tormod og som sikkert er ægte. Det er også værdt at lægge mærke til, hvad der har stor betydning, at dette må have stået i den ældste Olafssaga, der går tilbage til det 12. årh. (se *Storm: Den ældste saga osv.*).

Når vi til alt dette føjer, at der i Grettiss. meddeles endel om fostbrødrenes mellemværende med Torgils Mársson (Máksson; s. 61—2), om Torgeirs fredløshed og udenlandsrejse m. m., samt noget om Tormod, der ikke haves andre steder, fremdeles at Tormod spiller en rolle i den bekendte Vølsapáttir (Flat.), så er det klart, hvor overordenlig rig og mangfoldig en tradition om Tormod der på Island (og også i Norge?) må have eksisteret; det er højst rimeligt, at der har været forskellige lokalsagn om „fostbrødrene“ og deres mange bedrifter i de forskellige egne i den vestlige del af Island — og at det er disse, der ligger til grund for de forskellige skriftlig optegnede fremstillinger af fostbrødrenes, specielt Tormods, liv, og at det er dem, der i den yngste bearbejdelse af sagaen (132—Flat.) er søgt samlede og kombinerede, tildels på en uheldig måde. Der har rimeligvis fra først af eksisteret to forskellige bearbejdelser af sagaen, hvoraf den ene sikkert stammer fra det 12. årh., og den anden, sagaen i Hauksbók, næppe er meget yngre. Til grund for denne ligger uden tvivl bygdetraditioner fra Isefjorden og nærliggende egne, men disse var for de udenlandske begivenheders vedkommende ikke så sikre, som dem Snorre besad, og som var knyttede til eller — fra ældre tider af? — forbundne med Olaf d. helliges historie. Sagaens forfatter har rigt udbyttet Tormods vers, særlig hans Torgeirsdræpe, der er en af hans vigtigste kilder. Nogle særlige interesser viser forfatteren ikke, det skulde da være for bygninger og stednavne og lokaliteter i det hele.

Tallene i marginen henviser til *K. Gíslasons* udgave. Kapitel-tallene er efter håndskriftets inddeling og danner en fortsættelse af Gíslasons; de i parentes satte er samme udgaves kapiteltal for Hauksbóksbrudstykkets vedkommende.

4. Eiríks saga rauða (s. 425—444). Denne saga, hvis navn findes i dens ene hovedhåndskrift, AM. 557, 4°, samt i Olaf Tryggvasons saga (Fms. II, 214), handler om opdagelsen af Grönland og landets bebyggelse ved Erik d. røde, fremdeles om opdagelsen af Amerika (Vinland) ved Eriks søn Leifr og de dertil

knyttede begivenheder. Allerede ved dette indhold er sagaen af særlig historisk interesse. Men også i andre henseender har den en meget stor værdi, f. eks. ved den nøjagtige beskrivelse af völven i kap. 4.

Sagaen indledes med et kapitel om Olaf d. hvide og Auðr djúpúðga; dennes frigivnie Vífill var faderen til en af sagaens hovedpersoner. Dette kapitel er så godt som helt og holdent hæntet fra Landnáma, se isl. s. I, 108 f.; (jfr Hauksbogens kap. 82 og 84, men her er desværre den store lakune). Et enkelt tillæg findes (*Biarnar—Noregi*, 425⁶⁻⁷), indskudt af sagamæssighedshensyn. Største delen af dette kapitel vedkommer imidlertid ikke selve sagaen det mindste, og det vidner om forfatterens(?) mindre heldige greb med hensyn til fremstilling, at optage det hele kapitel. En inkonsekvens er tillige begået derved, at der (s. 425¹⁰) er udeladt opregningen af Torstein d. rødes børn, medens der (l. 16-17) beholdes en bemærkning om en af hans døtres giftermål, hvilket naturligvis forudsætter, at hun er nævnt i forvejen. Et par andre — men rigtignok ikke ganske sikre — eksempler findes på, at personer pludselig — mod god sagafortællings vis — nævnes, uden at der tidligere er gjort rede for dem, s. 437⁶ (Torvald Eriks-søn; dette stykke findes dog ikke i den anden recension og er måske et yngre indskud), 441⁸ (Torbrand Snorrason; her foreligger der måske en gammel fejl). Ellers er sagaen som en logisk fremadskridende fortælling i det hele god og udadlelig; væsentlige anker mod dens komposition kan næppe gøres; den udførlige skildring af völven i kap. 4 kan ikke egenlig betragtes som brud på god sammenhæng; jeg kan iøvrigt henvise til *G. Storms* fortale til hans udgave s. IX—XI.

Kap. 2 om bebyggelsen af Grönland er atter „næsten ordret afskrift af Sturlas Landnáma“ (*Storm*). Dette samme kapitel genfindes i Óláfs s. Tryggv. (Fms. II, 213 ff.); af de tekster, som der her er tale om, står Flatøbogens flere steder sagaens tekst nok så nær som de andre. Her findes et par sætninger, som redaktören af Ólafss. har indskudt: 49⁸ (*pa—Isl.*), 49¹² (*Sou—Leifr*), 50²⁴⁻⁵ (*Eiríkr—uetrim*). Endelig findes her et slutningsstykke (9⁷⁻¹¹ jfr 50²⁶⁻⁵¹, *ok bio—Islandi*), der genfindes i Landn. (s. 106), dog med undtagelse af den første sætning: *Eiríkr—Eiríksfirði*. *G. Storm* mener, at dette stykke er ægte og har hørt med til Eiríkss. Heri kan jeg dog ikke være enig med ham; jeg tror, at det selvstændig er tilføjlet i Ólafss. efter Landn., hvad også den sidste bemærkning (51⁵⁻⁶) om biskop Frederik og Torvald tyder på. En vigtig omstændighed er det, at bemærkningen om Brattahlíð som Eriks

holig mangler i Landn. Jeg tror således ikke, at afsnittet i Ólafss. går tilbage til en fyldigere tekst af sagaen end den vi har (se *Storm*, fort. s. IX), men i et enkelt tilfælde har originalteksten været rigtigere end sagaens (A27₁₂: *vestri f. eystri*, en fejl, som også findes i Landn.). — Forsåvidt kan vi altså pege på skriftlige kilder.

Hvad nu de to hovedhåndskrifter angår, har *G. Storm* i sin udgave udtalt den mening om forholdet mellem dem, at det skulde være som „en modsætning mellem en afskrift [3: 557] og en selvstændig bearbejdelse [3: Hauksbogens tekst; fort. XVII jfr s. VIII]“, hvorimod *H. Gering* (i *Zeitschr. f. deut. Philol.* XXIV) har opfattet forholdet på den måde, at bægge håndskrifter stammede fra et grundhåndskrift og stod omtr. på samme trin; dog giver han Hauksbogen afgjort fortrinet. Heri slutter jeg mig til *Gering*.

En selvstændig bearbejdelse kan efter min opfattelse ikke siges at fremkomme, medmindre der foretages ændringer af teksten i en mere real betydning. Sådanne ændringer findes der nu ganske vist i *Eiriks saga*, men kun på et par steder, nemlig i begyndelsen af kap. 7, hvis korte indledning om *Torfinn karlsefne* i 557 (og originalen) i Hauksb. er udvidet med et uddrag af Landn. (kap. 175); denne udvidelse skyldes *Haukr* selv, da det netop her er hans egen slægt, der göres udførligere rede for; det er hans egne personlige interesser, der her fremtræder, ligesom han ledet af samme interesse til slutning tilføjer sit eget slægtregister. Bortset fra disse to udvidelser, dækker de to håndskrifter fuldstændig hinanden, ja, de har endogså fælles fejl (jfr *Gering* i sin anmeldelse *Zeitschr. f. deut. Phil.* XXIV s. 85). Hertil kan sætningen s. 47₈₋₉: *Dóttir—Runólfssonar*, der findes i bægge, regnes, da det følgende *þau* ikke går på de i den anførte sætning nævnedes personer, medmindre sætningen er i orig. indkommet på et galt sted. At ordene flere steder er noget anderledes ordnede i 557 er vist, men det er kun stilistiske vendinger, af den art, som enhver afskriver selvstændig kunde indføre. Hvorvidt det ene eller andet hdskr. er at foretrække, kan ofte være vanskeligt at afgøre, men det umiddelbare indtryk er det, at Hauksbogens udtryk mange gange er mere træffende og bedre. Den sidste udgiver, der har lagt 557 til grund, har da også ofte optaget læsemåder og tillæg fra Hauksb. (f. eks. 12₂₄), og det kunde vistnok være sket adskilligt oftere, hvor Hauksb. åbenbart har det oprindelige, f. eks. 12₉ (*manna sakir ok hluta: hluta sakir* Hauksb.), 15₁₉ (*at: hvat Hb.*), 16₁₃₋₁₄ (*fróðari—ætladi: happfróð Hb.* kort og fyndigt), 21₂₄ (*Af þessu — meningsløst —: a þv(i) Hb.* 433₈) osv. På et

par steder er teksten i 557 forvirret, idet sætningerne er kastede om hinanden, sål. 6₁₁₋₁₃, hvor udgiv. har optaget Hauksb.s læsemåde; 43₁₆₋₂₀: *pá mætti—tstruna*, hvor sætningen: *Gott land hofum vér fengit* i 557 står isoleret og omtr. meningsløs (jfr *Gering* s. 86); Hauksb.s tekst er her ikke alene fuldstændig glat og fejlfri, men også sikkert den ægte. En lignende forvirring foreligger også s. 30 ved kapitelskiftet. Ordene *at þar—vera* (l. 10-11) er meningsløse, hvor de står i 557 (det var ikke det, at man morede sig på forskellig måde, der var genstand for omtale); ordene har oprindeligt hørt til slutningen af foregående kapitel, hvor der i 557 netop var tale om „megen glæde“ i Brattahlöð; i 557s original har disse ord stået ved kapitelskifte i en linje for sig således, at afskriveren har opfattet dem som hørende til det følgende kapitel; for at få dem syntaktisk til at passe, har han så foretaget et par ændringer. Der er en mængde fejl og udeladelser i 557 f. eks. 6₁₉, 18₉ (hvor Hauksb. sikkert er ægte), 21₈, 37₉ (sætningen: *eftir—sagt* 439₁₀₋₁₁ er sikkert ikke tilføjlet af Haukr), osv. Et par steder findes urigtige navne i 557 (6₁₉₋₇₁ *þorualldz* f. *þorbrandz*; 7₁₆ *Hvítserkr* f. *Blásérkr*) og lign., jfr 47₈ hvor *Snorri* står for *Gudríd*; her er Hauksb. ubetinget rigtigere (hvad også *Storm* har erkendt)¹. På den anden side findes også fejl og udeladelser i Hauksbók, hvor 557 byder det rigtige, f. eks. 6₂ [426₁₉], 13₁₆₋₁₆ [429₂₁], 14₆₋₆ [429₂₈], 31₃₋₄ [437₈] osv. På enkelte steder er Hauksb.s ord yngre end i 557, f. eks. 11₁₆ [428₁₈: *allan hug a f. á alendu*], 47₆ [444₁₀: *profadi* f. *reyndi*]².

Alt i alt er Hauksbogens tekst, uagtet den har enkelte fejl, dog gennemgående at foretrække for den i 557. Da nu teksten i det hele dog er ens i bægge håndskrifter, — bortset fra fejl og stilistiske vendinger —, er det en given sag, at man ikke kan tillægge Haukr nogen videre selvstændig bearbejdelse af teksten, når der undtages de to ovennævnte stykker og mulig enkelte udtryk (*hans kumpanar* 444₄?, hvor 557 har: *þeir menn, sem í skipinu váru með honum*).

Haukr har, som før bemærket, til slutning tilføjlet sit slægtregister fra Karlsefnes sønneatter Steinunn; han kommer her til at nævne „fru Hallbera, abbedisse på Staðr i Reynines“, som „var en datter af fru Ingigerd den mægtige“. Den her nævnte fru Hallbera blev viet til abbedisse 1299 og døde 1329. Udtrykket

¹ Jfr *Gering* s. 86, hvor flere eksempler findes. ² Jfr sst. s. 87. Et par afvigelser: 38₇, 41₁₇ findes i 557 et bestemt antal angivet (*ulu, fjórir*), medens Hauksbók har et ubestemt udtryk 439₂₈, 441₁₄.

„var“ tilkendegiver bestemt, hvad allerede *A. Reeves* har gjort opmærksom på (s. 23 i sin udg.), at Hallbera var død og at altså denne saga (delvis afskrevet af Haukr selv) er skreven (sluttet) efter hendes død, og da vistnok under Hauks sidste ophold på Island (1330 el. 1331; se ovf.). Eftersom begyndelsen af kap. 7 er skreven af Hauks sekretær og da den der indeholdte ændring (se ovf.) må stamme fra Haukr selv, må han vistnok stadig have tilset sine sekretærers arbejde og mulig dikteret dem enkelte stykker.

Sagaens kilder har allerede *G. Storm* rigtig betegnet dels som „skriftlige kilder“, dels som „traditionen“ (forord s. XII f.). Vi have ovf. set, hvorledes Landn. er bleven benyttet og udskreven, men andre kilder har man rigtignok ikke kunnet udpege. Den anden kilde, traditionen, må ligge til grund for det allermeste af sagaen (völven, Vinlandsrejserne osv.). Denne kilde antydes bestemt i Hauksb.: „efter hvad købmænd har sagt“ (439¹⁰⁻¹¹) (jfr 557: „og sagde siden denne saga“, 46²⁰). Denne tradition må efter alt at dømme have været overordenlig stærk og nøjagtig og have holdt sig forbavsende godt. Der er intet usandsynligt eller uhistorisk udsmykket (bortset naturligvis fra folketro, tro på genfærd og lign.). Sagaens forfatter har været „overtroisk“ og tillige meget gudfrygtig (431¹⁶⁻¹⁷, 434³³ ff., 438⁴ ff., jfr 438¹³); men han har tillige været stærkt interesseret for gamle sæder og kultur (skildring af vølven, begravelsesmåden i den ældste kristne tid, 435¹⁷ osv.). Forøvrigt henvises til *Storms* forord s. XIII—XIV.

At sagaen er forfattet på vest-(sydvest-)landet må betragtes som sikkert (*Storm* s. XII). Derimod tror jeg ikke, at man med vished kan angive tilblivelsesstedet nærmere („Snefjælds-næshalvøens sydkant“).

Storm har udtalt (s. XI), at sagaen må være skreven efter 1263, eftersom Brandr Jónsson forudsættes som biskop (1263—4) derved, at Brandr Sæmundarson betegnes som den „første“ (af det navn). Forudsat, at tillæget „den første“ er oprindeligt, er der intet at indvende imod denne antagelse; at det stammer fra den for Hauksb. og 557 fælles original er vist; denne må altså være skreven efter 1264. Men da det er en bekendt sag (jfr ovf. s. LXXVII), at den slags tidsbestemmelser ændres af afskrivere, er det ikke umuligt, at tillægget stammer fra en sådan. For at sagaen er ældre, taler, at ingen personer — bortset fra den uvedkommende slutningsgenealogi — fra det 13. årh. ellers nævnes; derimod nævnes Björn Gilsson, d. 1163 og Brandr Sæmundarson, d. 1201, jfr Torlak biskop Rúnólfsson d. 1133 (se bemærkn. s. LXXXIII). Vi føres uvilkårlig herved noget længere tilbage i tiden og til at

antage, at sagaen er ældre end fra det 13. århs 3. fjærdedel. Hvad der bestyrker, at det omtalte udtryk „den første“ er en senere tilføjelse, er, at i Grœnlendingapátr (Storms udg. s. 73) nævnes Brandr uden dette tilnavn. Vel er denne pátr et ungt produkt, næppe ældre end fra omtr. 1300, fuld af usandsynligheder (jfr *G. Storm Aarbøger* 1887 s. 305 ff.) og åbenbart bygget over en eller anden egns svækkede og forvanskede traditioner (på lignende måde som Svarfdœla saga); desuagtet er det ikke usandsynligt, at dens forfatter også har haft en skreven kilde, der var i slægt med Erik d. rødes saga. Påfaldende i ethvert tilfælde er det, at slutningen af Grœnl.pátr ligner så meget slutningen af Eriks saga. Til samme eller lignende resultat fører, at der i pátr'en (se s. 53) tales om gården Garðar, „hvor der nu er bispestol“; en sådan bemærkning er besynderlig hos en forfatter c. 200 år efter bispestolens oprettelse, ret naturlig derimod hos én, der skrev ved år 1200 eller ikke ret meget senere; fra denne her antydede forfatter er den gået over i pátr'en. Iøvrigt er der ingen grund til her at dvæle videre ved denne.

Sagaens stil og fremstilling vidner om sagalidens bedste periode.

Kapiteltallene i marginen beror på håndskriftets egen kapitelinddeling. Sidetallene sst. henviser til *G. Storms* udgave.

A b. Sagaer vedrørende Norge.

1. Skáldasaga (s. 445—455). Denne lille saga — hvis navn er dannet efter overskriften — følger umiddelbart på Erik d. rødes saga, men der er intet som helst synligt bånd derimellem. Sagaen findes kun her. Dens indhold drejer sig om et erotisk æventyr, Harald hårfagres 3 hovedskjalde: Audun, Þorbjörn og Ólvir (hvoraf den sidste er kendt som erotiker fra Egilssaga) havde hos en rig og fornem enke på Nordmøre, som de i følge med kongen selv gæstede. Kongen blev hæftig opbragt på skjaldene og vilde straks lade dem dræbe, men lod sig dog formilde, for så vidt som han gik ind på at sende dem til den svenske konge, hvilket omtrent var det samme som at sende dem lige i døden; derpå skildres denne skjaldenes farefulde og æventyrlige rejse frem og tilbage; alt ender til slutning i fryd og gammen og med et rigt giftermål for en af deltagernes vedkommende.

Denne „Skjaldesaga“ er åbenbart en temmelig sen tids frembringelse og er næppe ret meget ældre end fra det 13. århs.

sidste tider. Den er i det hele godt sammensat¹ og fortalt i et let og flydende sprog, som dog på sine steder vidner om de yngre romantiske sagaers stil og udtryksmåde (454⁹: *til sætis sæmilegs*, l. 9-10: *sjundu þeir med orðsnilld mikla íþrótt*; l. 14-15: *stórmannligar gjafir med sæmiligum sáttmálum*; en så stærk brug af adjektiver er ikke klassisk); i modsætning hertil findes mærkelig gamle og klassiske udtryk som *alldarþofstar* (kammerater, 450⁴), der, så vidt vides, ellers kun findes i Snorra-Edda I, 536 (*alda*). Den ligner de yngre sagaer af romantisk art også derved, at den fremfører en forudseende, forsynlig og velvillig fostermoder, forgiftede sværd (453¹⁴) og troldkyndige, halvjætteagtige personer (Sjóné) og lign. Fremdeles hører hertil den heldige slutning med giftermål, ære og alskens hæder, som den unge helt efter mange farer vinder. Alt dette bærer det udsmykkedes og det uhistoriskes fulde æventyr-præg. Uhistorisk må sagaen anses for at være, omendskönt noget historisk kan ligge til grund for den; forfatteren synes at have fået fat i virkelig gamle, historisk rigtige træk; således bemærkningen om „Torolf“ (fejl for Tjodolf) fra Hvin og Auðun illskælda i begyndelsen af sagaen. Skjaldenes vers (s. 447) er uden tvivl ægte og viser således hen til en virkelig historisk kerne, men derfor er det ikke sagt, at det forholder sig med denne nøjagtig som sagaen fortæller. Det samme er næppe vederfaredes alle tre skjalde; der foreligger her en spaltning af én mands æventyr til 3 og en rigelig udsmykning af det hele²; enkens skemme-indretning er naturligvis fuldstændig uhistorisk. Forfatterens kundskaber viser sig også deri, at han véd at nævne flere virkelig historiske personer i Harald hårfagres tid: Torolf Kveldúlfsson, Sigurd af Sandnes (dem har han vel kendt fra Egilssaga?), Rögnvald Möre-jarl, Rolv nefja. Derimod er andre personer, der nævnes, vistnok aldeles uhistoriske og opdigtede: Ring hvide, Torfe ramme, Kolofostre, Skarafostre (el. Skare fostre), Asbjörn hamarljome, Eystein Egðaforkr, Þrondr fjalakøttr, Hrómundr gullrane osv. (eller lånte fra andre uhistoriske sagaer?), for ikke at tale om den fornemme, fra uhistoriske sagaer velkendte stimand med det unordiske navn *Háma*. „Hama“ findes hos Saxo, og er der en Sakser, dræbt af Starkad³; Saxo nævner et par andre ikke-nordiske personer af det navn.

¹ Af urimeligheder — med hensyn til komposition og fortællingsmåde — er der få tilstede: f. eks. 451¹⁸ (*mikill ok ven* om en i øjeblikket usynlig person) jfr 452⁷⁻⁸ (*ok Ledi heitir*); Ledi er ikke antydet før. ² Jfr K. Maurer: Die Ausdrücke s. 140, hvor der henvises til et indisk æventyr m. m. ³ Jfr A. Orlík i Festskrift til V. Thomsen 117 ff.

Kilderne er vistnok til dels skriftlige; i det mindste anføres den iøvrigt ukendte og tabte saga om „Ulfr Sebbason og Kvigr jarl“ (445°; mulig af samme slags som vor saga); dels har de været gamle, men dunkle og forvirrede traditionsstumper; resten er frie tildigtninger og lån fra andre sagaer; også fremmede motiver synes at være indkomne, f. eks. spydet, der giver lyd fra sig, hvorved ejeren opnår sit ønske; men kompositionen er ikke uden virtuositet. At tillægge Haukr nogen andel i denne er ganske usikkert eller umuligt. Her savnes ethvert fast holdepunkt for en sådan antagelse.

Kapiteltallet er udgavens i Fms. III, og sidetallene i marginen ligeledes.

2. Þátr af Upplendinga-konungum (s. 456—57) findes også kun i Hauksbók. Den er i grunden kun en prosaisk gengivelse af, hvad Tjodolfs Ynglingatal (som også anføres i þátr'ens slutning) fremstiller om de sidste Ynglinger fra og med Olaf trételgja til Guðrøðr Geirstaða-álfr og hans søn Rögnvaldr heidumhæri¹; fremstillingen er dog udvidet ved hjælp af gamle traditioner, og der findes enkelte afvigelser fra digtet og *Snorre* (Olaf trételgja dør i þátr'en af alderdom; Sølvas slægt opregnes anderledes end hos Snorre; Halfdan hvítbeinn höjlægges på Toten, Snorre: på Vestfold osv.). Snorre hører næppe til forfatterens kilder, men der må antages en fælles kilde; deraf den delvise overensstemmelse i ord og udtryk. Således har også *Gjessing* opfattet forholdet², og mener at stoffet i þátr'en går tilbage til Arc frode, hvad der dog synes tvivlsomt. Men, som sagt, en ældre skriftlig kilde for þátr'en og Snorre må forudsættes; denne original er i þátr'en flere gange forkortet. Angående Hauks virksomhed kan intet siges.

3. Hemingsþátr (s. 331—349). Af denne þátr findes der nu i Hauksbók kun den sidste del (den ellers såkaldte Tóstáþátr). Ásgeir Jónsson har afskrevet dette stykke (AM. 326 b, 4°, se ovf. XI og LIX—LX.). Begyndelsen af þátr'en foreligger i Flateyjarbók (III, 400—10), men den afbrydes her noget før end brudstykket i Hauksb. begynder. Jón Þorkelsson udgav i sin tid i Sex sögu-þættir en Hemings þátr Áslákssonar; denne stemmer

¹ Jfr Ynglingasaga (*Snorre*) kap. 34, 39, 42 ff., Halvdan svarte kap. 1, Hásk. góð. k. 12 (Kong Eysteinn og Trönderne). ² Kongesagaens fremvækst I, 23, 29, 30—1, 68—9, jfr Arkiv II, 289.

med Flatøbogens tekst, så vidt denne rækker; resten er vistnok hæntet fra de gamle rimer om Heming. Det er let at se, at den, der kompilerede denne fremstilling, ikke har kendt Tóstapátr (Hauksb.); alt hvad denne fortæller sammentrænges til 4 linjer, hvori det kort og godt meddeles „at nogle kröniker siger, at Heming skød kong Harald ihjæl, hvorpå han rejste til Rom og døde der som en hellig mand“, — hvilket sidste jo er i strid med vor pátr. Endelig har *G. Vigfússon* i Icelandic sagas I udgivet den hele pátr efter forskellige håndskrifter: den første del efter AM. 65 fol. og 326a, 4° (udgavens s. 347—65, kap. 1—11); dernæst er kap. 13, 14 og begyndelsen af 15 hæntet fra Hrokkinskinna, hvorpå resten er Hauksbóks tekst (+ Ásgeirs afskrift af det nu tabte blad); det er således lykkedes Vigfússon at bringe en nogenlunde komplet tekst i stand, undt. for så vidt som kap. 12 (Ic. sag. s. 365) åbenbart er — og udgives heller ikke for andet — end et yngre forsøg på at udfylde en lakune (det findes i AM. 326c); jfr Vigfússons fortale XXXV. Denne således vundne tekst er åbenbart i virkeligheden — med undtagelse af det sidst nævnte stykke — oprindelig sammenhørende; et bevis herfor er følgende: Hauksb. begynder med at omtale en bukkebælg, fyldt med guld, som Harald havde ladet hænte hos Ellisif i Rusland; for denne samme bælg göres der nu rede straks i begyndelsen af pátr'en, hvorved det forudsættes, at den senere vil komme til at spille en rolle; og det er til denne begyndelse, ordene: „som för er sagt“ (s. 331₁₀) hentyder. Fremstillingsmåden er helt igennem ensartet og af én støbning, noget udtværet og af en legendarisk art; overtroiske forestillinger allevegne. Med hensyn til den del, der ikke haves i Hauksb., skal vi nøjes med at henvise til lektor *Klockhoff's* smukke afhandling i Upsalastudier (1892): Konung Harald och Heming. Til denne helt igennem af en velgørende sund og nøgtern sans prægede afhandlings resultater kan jeg helt og holdent slutte mig.

Tóstapátr — eller stykket i Hauksb. — handler om Harald hårdrådes Englandstog med dets forudgangne begivenheder, det store slag ved Stanforbridge med kong Haralds fald (1066), samt om Harald Godvinssöns kamp ved Hastings og sidste levetid; han skal efter slaget have levet som hellig eneboer i fulde 3 år, uden at nogen vidste det med undtagelse af Heming og et gammelt ægtepar. Allerede denne slutning viser, hvorledes historie og legende (uden historisk grundlag) her er sammenblandede. Beretningen om Englandstoget med dets varsler er hæntet fra den historiske saga om kong Harald og stemmer for det meste dermed. Men hang til overdrivelser og stærk overtro (varseltro) præger

hele fremstillingen; således er de drømmeviser, der ellers tillægges to af Haralds mænd, her tillagte en troldkvinde, der rider i luften på en ulv, og alle hører hende fremsige versene!; jfr tillige særlig 334₅ ff., 335₂₀ ff., 339₂₇ ff., 342₄ ff., 343₂₁, 344₁₃ f., 346₁₅, for ikke at tale om Líka-Lodinn og hans varsler. Hertil slutter sig kapitlet om præsten Huga og hans dröm (kap. 18), et slags Krukkspå om de norske konger fra Olaf kyrre til Sigurd jorsalfar, der alle nævnes med symbolske, let gennemskuelige navne, samt om den efter 1130 opståede ufredsperiode i Norge.

Herigennem får vi et fingerpeg om þátr's aldersgrænse opad; ældre end c. 1200 kan den ikke være, men der er al grund til at antage, at den er betydelig yngre og, som man har ment, næppe ældre end fra det 13. århundredes sidste fjærdedel. Herfor taler den historiske umulighed, at forfatteren lader Torarin Nefjolfsson blive anvendt til en sendefærd (331₈₋₉) i en tid, da denne må have været en højthedaget gubbe eller snarest død. Forf. synes at have benyttet den fra Ólafssaga helga så bekendte og dygtige „farmand“ (kong Olafs sendebud!) og uden videre indsat ham i sin þátr. Der nævnes et ellers fuldstændig ubekendt medlem af den bekendte Arnmødlingeslægt: Nikulás Þorbergsson, der uden tvivl er opdigtet, men en sådan opdigtelse er i strid med den historiske sans i tiden omkr. 1200. Forf. lader kong Harald sende breve rundt omkring i hele Norge (333₁₄), hvad man jo godt kunde gøre i det 13. årh. At forf. tror på, at Olaf Tryggvason undslap fra Svolderslaget og bagefter levede i „Grecia“ (348₁₁ ff.) er ikke særlig påfaldende, men at lade Harald Godvinsson tage ham til mønster og leve ubemærket, det er i ethvert fald en sildig islandsk digtning, ligesom forresten alt, hvad der fortælles om Harald efter Stanfordslaget. Hele den efterklassiske, ja ligefrem uklassiske fremstilling i stil¹ og fortællemåde røber også den sildige affattelse. I samme retning peger fremdeles den aldeles uhistoriske, ja fornuftstridige opfattelse af Harald hårdrådes karakter. Denne krigerske og hård-sindede konge, som sikkert aldrig i sit liv har sporet religiøse rørelser eller anfægtelser i sit hjerte eller nærret samvittighedsskrupler af nogen som helst art — og som sådan fremstilles han i de virkelig historiske kilder —, han optræder her pludselig som gudfrygtig(!), som stående i et særligt forhold til Olaf d. hellige, som troende på varsler og drømme, ja undertiden blødt betænkelig og noget klejnmødig. Hele dette billede af Harald er grundfalsk og viser, at det er en eller anden

¹ Jfr ordet *ingiald* 349₅ (= indtægter), der kun findes i yngre kilder.

ukyndig, men skikkelig, gudfrygtig og sikkert gejstlig mand (munk), der har skrevet stykket, og han kan ikke have skrevet det omkr. 1200; da var den historiske kritik og kyndighed ganske anderledes levende. Kilderne har tildels, som antydnet, været den gamle saga om Harald¹, dels senere opståede legendemæssige traditioner og udsmykninger (foruden de omtalte også den om kong Haralds lægekunst s. 334—5, men som der dog findes noget tilsvarende til i Morkinsk. 70—1) og vistnok — delvis — egne tildigtninger. At Henning-legenden er et gammelt vidtubredt æventyr, derom hersker der ingen tvivl; her er det indarbejdet i en historisk fortælling; jfr *Klockhoff's* afhandling, særlig slutningen.

Nogen selvstændig forfatter- eller redaktør-virksomhed fra Hauks side lader sig ikke skiinte.

Kapiteltallene og sidetallene i marginen henviser til *Icelandic sagas I.*

4. Ragnarssonapátr (s. 458--67). Denne i det hele taget ikke uinteressante pátr findes kun i Hauksbók. Den er åbenbart et slags supplement til og fortsættelse af Ragnarssaga (jfr overskriften) og består af to afsnit. Det første går til Ragnar lodbrog's død og sønnernes hævn; derpå fortsættes der med Sigurd orm-i-øjes afkom på den ene side i Danmark (Gorm d. gamle osv.) og på den anden side i Norge gennem Hardeknuds tvillingsøster Aslaugs giftermål med Helge hvasse (af norsk herkomst), hvis søn er Sigurd hjort, kong Harald hárfagres bedstefader. Således gøres Ragnar lodbrog til stamfader for to af Nordens berømteste kongeslægter.

I kap. 4 fortælles udførlig om Gorm og særlig om hans søn Knuds krigstog til og tragiske død i England. Fremstillingen heraf har en påfaldende lighed med fortællingen om Harald hárdrådes krigstog (se Hkr. 614); i bægge tilfælde kommer man først til Klifflönd, dernæst til Skarðaborg og så til York², og her omkommer Knud ved svig.

Kilderne til denne pátr er lette at kende. Den første del er uddrag af en Ragnarssaga, der jo ligefrem anføres og hvortil der henvises (s. 458²⁹⁻³⁰); at dette er rigtigt, viser også den usagammelige begyndelse („Efter kong Rings [3: Sigurd rings] død“ osv.), der forudsætter en anden saga, hvor de nærmere oplysninger om denne Ring kunde findes. Indholdet af denne del

¹ Mærkeligt er det, at kun Hem.pátr meddeler digteren Þjóðólfr Arnórsson's død, der ikke findes i nogen anden kilde. ² Jfr *G. Storm: Hist. tidsskr.* 2. R. II, 180.

svarer også nøje til den nuværende saga om Ragnar, dog med sådanne afvigelser (f. eks. at Eystein [E. bele i þátr'en] i sagaen er Ragnars ven, men iøvrigt en selvstændig konge over Upsvearne, derimod i þátr'en en underkonge, som på Ragnars vegne styrer riget deroppe), at denne saga ingenlunde kan være kilden¹, men vi må antage en anden og ældre saga, som þátr'en viser tilbage til. Den nuværende saga er uden tvivl stærkt overarbejdet og dens sprog er, i modsætning til þátr'ens, forholdsvis ungt. At en fælles kilde ligger til grund, må sluttes af den væsentlige overensstemmelse mellem dem i det faktiske, samt af, at endel af versene er fælles. Ejendommeligt er det, at forfatteren, mod hvad der ellers er skik i fornaldarsagaerne, anfører et vers af Sigvats Knútsdrápa; han bestræber sig åbenbart for at give det hele en så historisk karakter og så troværdigt udseende som muligt, ligesom han også søger at give sin fremstilling et gammeldags anstrøg (se nedenfor). Her i denne del findes det forvanskede navn „Hvsto“ (464₁₁; fremkommet af *Hubbo* d. e. Ubbe), der synes at antyde en fremmed (lat.) kilde², dog sikkert på anden hånd. Afsnittet om Gorm kan ikke være hentet fra *Jómsvík.s.*, da Gorm den mægtiges slægt her er en helt anden, ligesom også Knud danaasts endeligt fortælles helt anderledes³. Derimod findes i *Ólafss. Tryggv.* (Fms.) kap. 63—4 en fremstilling, der er så godt som fuldstændig identisk med þátr'ens; en fælles kilde er vel også her at forudsætte (jfr *Gjessing* I, 73).

Hvad det sidste afsnit, kapitlet om Sigurd hjort osv. angår, er kilderne ikke vanskelige at påvise. Selve Ragnarss. (kap. 19) har henvist til slægtskabsforbindelsen mellem Sigurd orm-i-öje og Harald hårfagre. Det er dette, der udførligere fortælles i þátr'en, og kilden, forekommer det mig, er direkte at søge i Snorres *Heimskringla*: *Halfd. svart.* kap. 5 (hvor det selvsamme fortælles); bægge steder henvises der, med hensyn til Sigurd hjort, til en tabt saga om ham; citatet er gået over i þátr'en fra Snorre. Dette må jeg fastholde overfor *Gjessing* (I, 72—3), der er tilbøjelig til at antage det modsatte. Muligheden af en fælles kilde tør dog ikke bestemt afvises. *Gjessing* har fremhævet, at þátr'en ikke er „et originalt arbejde, men snarere en kompilation angående Ragnarssønnerne for efter overskriften at påvise: „hvor mange konger nedstammer fra dem“. Dette er meget rigtigt, men et sådant kompilations-

¹ Jeg må for så vidt betragte sagen væsentlig anderledes end *A. Orlík* i *Aarbøger* 1894 s. 148. ² Jfr *A. Orlík* i *Aarbøger* s. 151. ³ Hos Saxo derimod findes en lignende beretning som den i þátr'en (9. bog).

arbejde, som þátr'en er, viser hen til en forholdsvis sen tid, snarest den sidste del af det 13. årh. Til denne tid passer godt de overdrivelser af de faldnes antal (466₅) og den underlig naive fremstilling af de to knarrer, som Ragnar lod bygge i Norge, og deres forhold til langskibe (462₁₈₋₂₁), ikke at tale om bemærkningen om de „1500 riddere“ (!), Randalín-Áslaug fører til Sverrig. Versene stammer uden tvivl fra det 13. århs slutning; ældre er de i ethvert tilfælde ikke.

Kapiteltallene beror på hdskr's inddeling; sidetallene henviser til udgaven i Fornaldarsögur I.

5. Hervarar saga ok Heiðreks konungs (s. 350—69). Denne mærkelige saga haves i to særskilte bearbejdelser, den, der findes i Hauksb., og den, der haves i et håndskrift i det kgl. bibliotek (2845, 4° gml. saml.), men bægge er ufuldstændige. Sammenligningen af dem viser straks, at vi her har at gøre med to selvstændige bearbejdelser af de samme traditioner (jfr *Heinzel: Ueber die Hervararsaga* s. 9), eller med to sagaer, der intet umiddelbart slægtskab indbyrdes har. Ulighederne er dertil altfor store. I R (hdskr. i det kgl. bibl.) er Eyfura en datter af Sigrlame; i Hauksb. indskydes Svafrlame mellem dem. Arngrímur bliver (i R) hærfører hos Sigrlame, får hans datter til ægte og modtager Tyrfling som gave, medens han (i Hauksb.) hæjjer i Svafrlames rige, kæmper med denne, erobrer Tyrfling og bortfører datteren som bytte. I R nævnes kun 4 af Arngrímssønnerne foruden de to Haddinger, men alle 12 i Hauksb. Den upsalske konge, Hauksb.s Yngve, hedder i R Yngjaldr. Det er i R ikke Angantyr, men Hjørvarðr, der, efter aflagt løfte, vil bejle til den upsalske kongedatter. Kampen på Samsø beskrives i R meget vidtløftig med anførsel af versene; i Hauksb. göres dette ganske kort under henvisning til Örvar-Oddssaga. Heiðrek dræber i R sin broder med stenkast og af ondskabsfuldhed og får Tyrfling bagefter som gave af sin moder, medens Hauksb. lader ham modtage sværdet på et tidligere trin og dræbe sin broder dermed og mod sin vilje, tvungen af den trolddom, der er knyttet til sværdet. Desuden er der mangfoldige afvigelser i stort som småt. Til det nævnte skal kun endnu føjes, at Hervørs ønske om at forlade sin bedstefader jarlens hus motiveres særdeles rationelt i R, medens det i Hauksb. begrundes meget slet, for ikke at sige slet ikke (s. 354₉₋₁₀).

I en afhandling: Um þulur og gátur (i jubilæumsskriftet til K. Maurer) har jeg angående sagaens gådecyklus påvist, at denne i R findes i en mere oprindelig og mindre udvidet skikkelse end

i Hauksb. Ligeledes har *Heinzel* i sin grundige afhandling vist, at R i mange punkter er at foretrække som stående på et ældre og mere ægte standpunkt. Selve sagnet eller sagnene vil ikke blive undersøgt her; kun sagaens form i Hauksb. og dennes alder skal her drøftes.

Det 1. kapitel er åbenbart et yngre tillæg, hvoraf en del er sagaen som sådan aldeles uvedkommende; således både bemærkningen om Ymisland og Jötunheimar og befolkningen der, men dette skal vistnok tjæne som et slags indledning til meddelelsen om Gudmund på Glasisvellir; men da denne ikke kommer til at spille nogen hovedrolle i sagaen, er det ganske usagamæssigt at begynde således. Det kejtede heri overbydes dog ved, at interpolationen allerede nu også meddeler Gudmunds død, uagtet han senere optræder levende i sagaen, hvilket strider mod al god sagaskrivnings metode. Til denne fremstilling knyttes en bemærkning om Gudmunds søn Höfund og dennes retfærdighed, men beskrivelsen heraf findes atter senere og på sin rette plads i sagaen (357¹⁰⁻¹³). Herpå følger en redegørelse for Arngrims forfædre¹, åbenbart blot for at få en genealogi i stand, hvortil der så knyttes bemærkninger om nogle sagaen aldeles uvedkommende personer. Dernæst findes et kapitel om Svafrlame, sværdets oprindelse, kampen med Arngrim osv. I R begynder sagaen med Sigrlame; kap. 2 indfører Arngrim på sædvanlig måde, kort og fyndig. Det oprindelige findes sikkert i R, hvorimod Hauksbogens 1. kap. er en — temmelig kejtet — bearbejdelse. Herefter skrider fortællingen i Hauksb. nogenlunde logisk og sagamæssig fremad, dog ikke uden temmelig stærke fejl. Således indskydes beskrivelsen af Tyrving på en aldeles forstyrrende måde i kap. 3 (352²¹⁻⁴) istedenfor at den skulde stå i kap. 2, hvor sværdets tilblivelse udførlig omtales (i R er beskrivelsen samlet og ganske naturlig i kap. 1). Arngrims giftermål med jarlen Bjartmars datter (i kap. 3) står i den skarpeste strid med hans løfte („og ikke ægte nogen anden kvinde“); denne fremstillings mangel på logisk sammenhæng og konsekvens findes ikke i R, hvor det er Hjörvard, der aflægger løftet, men Angantyr, der gifter sig med jarledatteren². Hvordan det så end forholder sig med sagnets oprindelige form, er Hauksb.s fremstilling ikke sagamæssig.

¹ Hvad der her meddeles om Starkad genfindes tildels i Gautrekssaga, dog således, at en benyttelse på en af siderne er udelukket. ² Skulde dog ikke R's fremstilling, trods alt, være den ægte?; den bekræftes ved, at højene på Samsø i verset s. 354²⁶ kaldes „Hjörvardshøjene“, hvilket tyder på, at det var Hjörvard, der var hovedmanden og bejleren til kongedatteren.

Som allerede anført er Hervörs rejselyst meget dårlig motiveret (354⁹⁻¹⁰; *Hiorvardr* 354^{12.16} er vistnok en skrivefejl hos Haukr; R har allevegne *Hervardr*). 354²⁶ er det forfatterens mening, at lade færehynden tilbyde Hervör „sit halsbånd“ (*men*) for at hun skal følge ham hjem og således undgå faren(!). Dette er en — næsten uforståelig — misforståelse af verset s. 354²⁷ ff., hvor det naturligvis er Hervör, der tilbyder hynden sit *men*, for at han skal vise hende vejen til højene (dette træk mangler helt i R). Som *Bugge* har påvist, hör verset 355¹⁻³ (v. 7) stå sidst af alle versene. Dernæst er fortællingen om Sifka, hertug Humles datter, splittet og forvirret; den findes først i slutn. af kap. 7 (s. 360¹⁹⁻²¹), dernæst i 8. kap. s. 361¹²⁻¹⁵, og her nævnes hun, som om hun aldrig var nævnet tidligere; hun tages som bytte, og dog kaldes hendes fader lige i forvejen Heidreks „måg“ (o: svigerfader); alligevel ved forfatteren, at hun er för nævnet („deres søn var Loðr, som för skrevet“!); topmålt bliver forvirringen og ubehændigheden, når en anden Sifka straks efter indføres for at spille samme rolle som den første Sifka som Heidreks frille (361¹⁵⁻¹⁷); naturligvis har der kun været én. Fortællingen om denne Sifkas endelige skæbne, s. 363²¹⁻⁵, er højst dunkel og forvirret (alt hvad der derimod i R meddeles om Sifka, er ganske naturligt; kap. 7—8).

Det er af alt dette klart, at den, der redigerede Hauksb.s tekst, har været alt andet end heldig, hvad enten man ser hen til opfattelse eller fremstilling; R lider, som antydnet, ikke af sådanne fejl og mangler; hvad *Heinzel* anfører (s. 15—16) er dels aldeles uvæsenligt (*Holmr* f. *Bolmr*, skrive- eller læsefejl¹), dels usikkert, og stammer da fra traditionen, næppe fra forfatteren; R må i det hele siges at være godt og logisk sammensat.

Bægge sagaer er, som sagt, indbyrdes uafhængige. På den anden side er det klart, at ikke alene hovedmassen af de fortalte handlinger, er, for så vidt dette kan kontrolleres, fælles; også findes der sætninger og sætningsgrupper, der omtrent er ordret ens i bægge. Forklaringen af forholdet kan kun være den, at bægge forfattere (redaktører) har haft en fælles kilde at øse af og rimeligvis en kortfattet, ældre (ældste) skreven saga, som de så, hver på sin vis har omarbejdet og forøget med det stof, de hentede fra de endnu levende mundtlige traditioner, der naturligvis var blevne meget dunkle. De fælles vers — og til dem har

¹ Jfr f. eks. omvendt *Bqll* SnE. I, 130s i cod. reg. for de andres *Hqll*; *b* og *h* ligner hinanden meget ofte i hidskr.

der sikkert hørt en saga (den ældste) —, der ikke er ældre end fra det 12. årh., bestyrker dette; der er afvigelser mellem sagaen og disse, og de beror på forandret tradition og tildigtninger.

Den redaktion, der foreligger i Hauksb., kan umulig være ældre end fra slutningen af det 13. årh.¹ Hvorvidt Haukr selv har nogen lod og del deri, er vanskeligt at sige. De omtalte ubehændigheder og kritikløse inkonsekvenser er ikke ulige de fejl, som Haukr bevislig har begået i sin Landn. og sin egen genealogi; kritik var åbenbart ikke hans sag; men ellers savnes der faste holdepunkter. Bemærkningen s. 359³¹: „det hedder nu Jutland“ — hvortil *Bugge* har knyttet den bemærkning, at *Jvt-* er Norvagsisme, der stammer fra Haukr — kunde synes at tale for en virksomhed fra Hauks side; nogen beviskraft har den dog ikke, da det kun er skrivemåden, der behøver at stamme fra Haukr.

Selv anfører forfatteren „gamle sagn“ (*fornsögur* 352²⁵), men dette udtryk er for almindeligt til at betegne nogen særlig kilde. Derimod er det en virkelig kildehenvisning, når han (s. 353²⁶) henviser til „Örvar-Oddssaga“ og derpå giver en ganske kort udsigt over begivenhederne på Samsø²; om forholdet mellem dette stykke i Örvar-Oddss. og R er det ikke stedet her at tale; vi må henvise til *Heinzels* afhandling og *Boers* udgave af Örvar-Oddss. (jfr hans afhandling i Arkiv VIII).

Hervarars. i Hauksb. er et godt eksempel på, hvorledes man på Island ved tiden omkr. 1300 behandlede ældre sagaer og traditioner; den er et klart og utvetydigt led i den bevægelse, der da foregik i den islandske historieskrivning, nemlig den vidtdrevne omarbejden og bearbejdelse af ældre skrifter og traditioner. Forfatteren søger at give sin fremstilling et vist gammeldags præg og han har åbenbart næret antikvariske interesser. Der tales hyppig om gamle trosskikke, som blót og lign. (359, 360, 363—4, jfr 351⁷ [slægtens ophav fra Odin], 358, Heidreks råd til sønnen, samt hele gådestoffet). Karaktererne er ikke dårlig skildrede, først og fremmest Hervørs konsekvente grumhed, Heidreks karakter, således som den efterhånden udvikler sig (jfr *Heinzel* s. 28—9).

Til slutning skal bemærkes, at det må betragtes som usikkert, hvorvidt prosastykket efter gåderne (369²⁵⁻²⁹) er virkelig ægte eller kun en udtogsmæssig (tildels på formodning be-

¹ Jfr *Keyser*: Nordmænd. Videnskabel. osv. 375—6.   ² Jfr *Boer*: Arkiv VIII, 114, hvor han før et andet punkts vedkommende antager Örvar-Oddss., som det synes med god grund, som kilde.

roende?) gengivelse af det oprindelige af den, der afskrev gåderne efter Hauksb. (jfr *Bugge* i udg. s. 264).

Kapiteltallene beror på håndskriftets inddeling. Side-tallene henviser til *Bugges* udgave i *Norröne sagaer*.

A e. Trójumannasaga og Bretasögur

(s. 193—226, 231—302). Bæge disse sagaværker er at betragte som nøje sammenhængende, ja næsten som én saga, idet Trójumannasaga i virkeligheden kun er en indledning til Bretasögur; dette er ganske klart af slutningen af Trójum. (s. 226) og begyndelsen af Bretas. (s. 231); også i AM. 573, 4° er bæge sagaer forbundne med hinanden. Grunden til, at de i Hauksb. ikke følger umiddelbart på hinanden, må antages at være, enten at Haukr, da han var færdig med Trójum., i øjeblikket manglede originalen til Bretas. og først senere har fået den, eller at han af en eller anden grund (bortrejse?) har måttet holde op, hvorpå en eller anden har, uvidende om Hauks plan, på de følgende blade (efter Trójum.) skrevet, hvad dér findes. I ethvert tilfælde er der gået nogen tid mellem afslutningen af Trójum. og påbegyndelsen af Bretas.

Trójumannasaga er sagaen om Trojanerne, særlig om krigen mellem disse og Grækerne, der endte med Trojas brand. Den egenlige saga begynder imidlertid først med kap. 7. Forudskikket er en mytologisk indledning om Saturnus og hans regering over Kreta, hans sønner og skæbne; dernæst om Jupiter og hans storhed; særlig dvæles ved hans elskovshistorier (Io, Europa, Danae), hvori myten om Lykaon (kap. 3) er indskudt. Med kap. 7 begynder fortællingen om Peleus og Æson, Jason og Argo, det første sammenstød med Trojanerne osv. Forbindelsen mellem den egenlige saga og indledningen er meget løs og den hele begyndelse er uden tvivl en eller anden „lærd“ mands uheldige forsøg på at vise sin lærdom.

Förend vi går videre, skal bemærkes, at *meistari Dares* anføres som hjemmelsmand s. 213¹⁰, 221²⁸, 222⁵, 225¹⁷; desuden anføres i almindelighed „alle gamle bøger“ 215⁴, samt en bog *Theodolus* 225¹⁵. Fremdeles bemærkes, at i slutningen af sagaen haves to fremstillinger af Trojas undergang, den ene efter „Dares“, den anden efter „Romerne“ (222¹³). Den her nævnte Dares er den bekendte såkaldte Dares Phrygius, under hvis navn en bog på latin: *De excidio Trojæ*, var meget udbredt i middelalderen. Dette værk, der i virkeligheden er et rent makværk, tört og registragtigt, er en kortfattet fremstilling af Trojanerkrigen og hvad der gav anledning dertil. Forfatteren (Dares) udgiver sig for at

være samtidig med begivenhederne; dette trode man også i middelalderen; deraf den store udbredelse. Den latinske Dares, vi kender, menes af flere at gå tilbage til en græsk original (*Körting: Dictys und Dares 1874*), men det må dog betegnes som usikkert, hvorvidt det er tilfældet; det er imidlertid et spørgsmål, der her kun er af ringe eller ingen interesse. I sin fortrinlige afhandling: *Die mittelalterlichen bearbeitungen der Trojanersage* (Marburg 1886) har *W. Greif* søgt at godtgøre, at der heller ikke er nogen grund til at antage, at Dares nogensinde har foreligget i en vidtløftigere bearbejdelse eller overhovedet i en anden skikkelse, end den, vi nu kender. Dares' værk, der formenes at stamme fra det 5. eller 6. århundrede, dannede hele middelalderen igennem grundlaget for alle de mange bearbejdelser og mere eller mindre selvstændige digtninger om det yndede tema: Trojas brand osv.; af sådanne er måske den af *Benoit de Saint-More* digtede „Roman de Troie“ den navnkundigste. Om denne digtnings udbredelse henvises iøvrigt til Greifs afhandling. Også til Norden er en bearbejdelse af Dares kommen; den har fundet vej til Island og er der bleven oversat, i det mindste næppe senere end ved midten af det 13. årh.

I sin afhandling har *Greif* behandlet den islandske *Trójum.* i §§ 155—167 (s. 147—58); han påviser her kapitel for kapitel sagaens forhold til Dares. Ifølge min nøjagtige sammenligning med sagaen og Dares kan jeg kun udtale, at jeg i det hele kan slutte mig til Greifs samvittighedsfulde gransknings resultat. Og dette er, at sagaen er en nogenlunde tro gengivelse af Dares, men ingen slavisk oversættelse. Meget sjælden mangler noget af hvad der findes i Dares; således et stykke i 5. kap. (efter *skiotaz* s. 205₁), i hvilket det fortælles, at Antenor begav sig til Kastor og Pollux og fra dem til Nestor; ligeledes udelades samme side l. 16 (efter *nr væsa*) et referat af drømmens indhold. Der findes i Dares (kap. 12—13) en udførlig beskrivelse af de trojanske og græske helte, der mangler i den isl. tekst (i 207₃₁); i de følgende kapitler indeholder Dares en del mere end oversættelsen, og indholdet er noget anderledes lige til slutningen af kap. 19. S. 209₂₁ (efter *mannfall*) forkortes fremstillingen, så at hvad der i Dares sker i løbet af to dage, sker i *Trójum.* på én; noget lignende findes 217₈ (Dares kap. 31). I det hele er gengivelsen noget forkortet og sammendragen. Herhen hører ikke et par steder, hvor teksten i *Trójum.* helt er forvansket ved at noget er udfaldet, således [199₁₂₋₁₅ (i et stykke, der forresten ikke findes i Dares)] 204₁₉₋₂₀ (jfr anm.); et godt eksempel på en bevidst forkortelse foreligger

209³⁴⁻⁵. På den anden side findes der stykker, hvortil der intet tilsvarende haves hos Dares og som altså må betragtes som udvidelse af dennes tekst. Herhen hører ikke sådanne mindre sætninger som f. eks. 202³⁵, der findes i ét hdskr. (G) af Dares, og lign.; eller sådanne som: *ok bar ecki tignar nafn* (198²), *hann var—vtgkienn* (sst. 3-4), *hann var—tima* (sst. 5-6) og lign., der rimeligvis er indsatte af den isl. bearbejder, for at skildringen skulde blive mere sagamæssig og så hjemlig i stil som muligt. Noget andet er derimod straks på samme side l. 7-10: *ok gerdi—vart riki en*; denne sætning motiverer Peleus' forhold til Jason, og der er næppe grund til at antage, da også Benoît har udfyldt Darestekstens kløft (jfr *Greif* 16), at den islandske bearbejder selv har fundet på, at indskyde en sådan motivering. Allerede dette leder tanken i retning af at antage, at den isl. bearbejder har haft en interpoleret tekst af Dares; og vi vil straks se grundigere beviser herfor.

S. 199⁴—200⁹ findes et indskud om Hekubas dröm, Paris' skæbne og opfostring, sagnet om tyre kampen og Paris' dom, hvortil der intet findes tilsvarende i Dares. Alt dette er taget fra „en ubekendt latinsk kilde“ (*Greif* s. 148) men stemmer mest med Konrad af Würzburgs og to andre beslægtede bearbejdelser; Trójum. er dog tildels vidtløftigere end nogen anden (*Greif* s. 96—103). Dernæst er der i kap. 9 et længere stykke et indskud: 200¹⁴ (*þar red*) — 202¹¹ (*ok vel attada*). Dette stykke handler om Jasons ankomst til kong „Medius“, der fortæller ham om de farer, der er forbundne med afhæntningen af det gyldne skind, samt om hvorledes Jason ved den forelskede Medeas råd og hjælp får sit ønske opfyldt, sejler bort og forlader hende — „ti han var gift hjemme med en kone af høj byrd“. Dette stykke stammer (*Greif* § 157) fra Ovids metamorfoser 7. bog (navnet *Medius* opstået ved misforståelse af linjen: *medius rex ipse resedit!*) og sammes 12. heroide¹. Slutningen, om Medius' fald osv. (der mulig stammer fra sagnet om Ariadne), skal efter *Greif* være bearbejderenens eget påfund; men det er meget tvivlsomt. Fremdeles er kapp. 12—13 (s. 203—204⁶) en udvidelse; de kan umulig have hørt Dares til, eftersom de fortæller om Herkules' bedrifter, Deianira osv.; indholdet går tilbage til Her. IX og Vergil (*Greif* § 159). I kap. 14 (204¹³⁻¹⁴) findes en indskudssætning om Trojas bygning fra *Metamorph.* XI, 196 (*Greif* § 160). Dernæst mangler 206²³⁻³¹ (*Alexandr—særð*) i Dares; det skal være hentet fra Her. XX.

¹ Jfr *Bugge*: *Studier* 176 f., der mener, at det hele kun går tilbage til Heroiderne.

Endvidere mangler i Dares 209¹⁴⁻¹⁹, (*Menelavs—hvg*) og det lange stykke 210¹⁵ (*lætr Ector*)—213¹¹ (*sækia at*); det omhandler kampen mellem Grækere og Trojanere, særlig tvekampen mellem Menelaus og Paris osv. At dette stykke er hættet fra en anden kilde, fremgår af den fortsættende bemærkning: *sva segir meistari Dares*, hvorved overgangen til den sædvanlige kilde udtales; stykket er iøvrigt taget fra Pindarus Thebanus, forskellige steder (Greif § 164). Fra samme kilde stammer stykket 214¹⁹⁻²⁵ (*Ector—hvergi*). Endelig mangler stykket 221³³—222⁴ i Dares, men genfindes hos Guido de Columna (Greif § 166). Hermed er vi komne til Dares' slutning, hvad også udtrykkelig fremhæves. På forskellige andre steder er Pindarus Thebanus benyttet (se Greif §§ 163, 165).

Greif sammenfatter (§ 167) resultatet af sine undersøgelser ved at udtale, at Trójum. følger Dares som hovedgrundlag, men udvider denne ved hjælp af Ovid og — særlig — Pindarus Thebanus, der dog vistnok må være benyttet på anden hånd.

Da en hel del af tilføjelserne i Dares' tekst findes i andre middelalderlige bearbejdelser, er det klart, at der ingen grund er til at antage, at det er den isl. bearbejder, der har indsat dem, men at de må stamme fra hans — uden tvivl — latinske original. Alligevel er det meget muligt, at bearbejderen eller en senere redaktør (afskriver) har indsat enkelte mindre stykker; således synes det klart, at bemærkningen om *Troan* (199²), der (207⁴⁻⁵) identificeres med Cassandra, uden at en sådan datter findes nævnet i fremmede kilder, beror på bearbejderens(?) kendskab til ældre isl. litteratur; i *Snorres* fortale til Edda (kap. 9) findes en datter af Priamos med det navn, gift med Munon (Mennon). Navnet er vel opstået — ved en eller anden misforståelse — af adj. Trojana, jfr formen *Troaunam* i Flat. I, 27. Til bearbejderens egen virksomhed hører også identificeringen af de græske guder med de nordiske (198²⁷, 199^{13.17.35}, 200^{3.5.7.9.19} osv.). Fremdeles stammer bemærkningerne i slutningen af kap. 23 (213⁵⁻⁷) om Æneas' redning og om ham som de romerske kejseres stamfader, samt slutningen af kap. 32 (222⁶⁻¹²) fra den isl. bearbejder, da de uden tvivl har hensyn til de følgende Bretasögur. Fra den samme person hidrører endelig vistnok kap. 12 om Herkules' bedrifter, der er det eneste indskud, man med rette kunde kalde malplaceret, da det ikke vedkommer sagaen det mindste; det ligner i høj grad de dårlige interpolationer i fort. til *Snorres Edda*¹;

¹ Det er urigtigt, når Cacus kaldes „Euanders søn“ (203¹²); det er i Vergil Euander, der fortæller Cacus' historie; ligeledes beror det på misforståelse, når

men det er let at se, hvorfor det er indsat, nemlig for at tilfredsstille den isl. videbegærlighed angående en mand, som tidligere havde spillet en rolle.

I AM. 573, 4° findes et andet håndskrift af Trójum. Her synes teksten på enkelte steder at slutte sig nærmere til Dares end Hauksb.s, uden dog at kunne siges at være bedre i det hele. Dernæst karakteriserer den sig ved, i en langt stærkere grad end Hauksbogens, at have optaget stykker ordret efter Pindarus Thebanus, der oftere citeres under navnet „Umerus“ (se Annaler 1848 s. 53, 64 (bis), 66 (bis), 67, 68 (bis)). At det er Hauksb.s tekst (eller den fælles originale bearbejdelse), der her er udvidet (og ikke den første forkortet) fremgår tydelig af, at sproget i 573 og det netop i de antydede stykker bærer yngre præg og ligner mere de oversatte romaners og fabelagtige sagaers, samt og navnlig deraf, at de stykker, som dette hdskr. har udover Hauksbogens, viser en langt nøjagtigere og ordretttere oversættelse end Hauksb.s tekst, og må gå direkte tilbage til Pindarus Theb. En yngre arbejder har fået fat i et eksemplar af denne og så derefter rettet og udvidet den gamle isl. oversættelse.

At teksten i Hauksb. ikke altid er rigtig, er sikkert nok; den er på sine steder forvansket, og undertiden er noget udfaldet deri, f. eks. et stykke af kap. 16 i Dares (om Akilles' tog til Mysien); det findes i 573.

Hvad nu den sidste del af Trójum., kap. 33—4, angår, er den, efter sagaens egne ord, „Romernes fortælling“ (s. 222¹³) om Trojas sidste dage, Sinons list, træhesten osv. At dette stykke stammer fra Vergil (2. bog) er sandsynligt¹, men da sikkert kun på 2. eller 3. hånd (jfr *Dunger* s. 79, efter Greif). Kap. 35—6 må være hentet fra en lignende kilde (eller kilder). I slutningen af kap. 34 (s. 225¹⁵) anføres, som ovenfor bemærket, en hjemmelsmand, „Theodolus“, der skal have fortalt om de bortdragne Grækernes skæbne osv. Med denne „Theodolus“ skal være ment den theologiske forfatter Theodulus' (c. 980) digt: *Ecloga* (*Dunger* og efter ham Greif § 167, jfr *Geete* i Arkiv IX, 44). Denne *Ecloga* (udg. af Beck 1836) er en ordstrid mellem Pseustis og Alithia (Løgn og Sandhed); hver replik består af 4 heksametre; Pseustis anfører eksempler fra de græske myter og sagn, Alithia fra bibelen, men der findes ikke én antydning af Grækernes hjemrejse og

Herkules siges (203^{16.17}) at have forvandlet sig til en galt; jfr det erymantiske vildsvin?

¹ I 573 citeres „Egidius“ (=: Vergilius ved stærk forvanskning), Annaler 1848, s. 96.

skæbne, så at citatet må være urigtigt eller henvise til noget helt andet end denne ecloga. Derimod findes i *Dictys Cretensis* omtr. alt hvad der her er meddelt, og der er næppe tvivl om, at det stammer fra ham. Også i andre bearbejdelser, som *Guidos*, findes tilsvarende fremstillinger.

For nu til slutning at komme til „indledningen“, d. v. s. kap. 1—6, skal det først og fremmest bemærkes, at her findes endel stof, der genfindes i Theodulus' Ecloga; således kortelig sagnet om Saturn og guldperioden (v. 37—40, jfr kap. 1; den genfindes i øvrigt i flere middelalderlige værker) og hans fordrivelse ved sønnen Jupiter (v. 45—8), Lykaon og hans forbrydelse (v. 61—4, jfr kap. 5), Jupiters elskov til Europa (v. 141—4, jfr kap. 4), til Io (v. 157—60, jfr kap. 2), til Maja (v. 197—200, jfr kap. 1 slutn.), Danae (v. 253—6, jfr kap. 6), Jupiter og Salmon (v. 237—40, jfr kap. 5). Man har heraf sluttet (Dunger, Geete), at dette digt her er benyttet. Men om nogen direkte benyttelse kan der næppe være tale. For det første er fremstillingen i Trójum. i reglen langt udførligere (f. eks. i kap. 1 om Saturn osv., kap. 2 om Inakos og Io); dernæst findes der i Trójum. en sådan forvirring og sammenblanding af myter, som i Ecloga'en ikke har noget tilsvarende. Io er her moder til Herkules(!), „Alkonía“ sammenblandes med Danae (kap. 6) osv. Den direkte kilde, hvis en sådan overhovedet nogensinde har eksisteret udenfor Island, ved jeg ikke at påvise. At disse 6 første kapitler har stået i Trójum.'s latinske original synes mig meget tvivlsomt. Jeg er mere tilbøjelig til deri at se et forsøg fra en islænders side på at få en begyndelse ab ovo, i lighed med de hjemlige sagaer; den omstændighed, at Herkules nævnedes i Trójum. kan have medvirket til, at de 6 første kapitler tilføjedes; højst ukritisk var det at medtage alt hvad der står i disse. Men det 13. og 14. årh.s interpolatorer viser sig sjældent som kritiske hoveder; således også den, der interpolerede fortalen til Snorres Edda; her findes i 5—7. kap. en fortælling om Saturn, der noget ligner den i Trójum. kap. 1 og mulig går tilbage til samme kilde; det nære slægtskab ses også i den vistnok fra den samme interpolator stammende eftirmáli, hvor Ektor netop siges at have dræbt „Volúkrontem, en udmærket høvding“ (jfr 214₄₋₅: „en udmærket høvding, som hed Volvrontem!“), men dette navn er en forvanskning (fejllæsning) af Polupoitem (jfr Greif § 165).

At Trójum. er ældre end Haukr bevises straks ved de mange fejl og forvanskninger, der findes i teksten, særlig hvad egennavnene angår, der tidt og ofte er blevne aldeles ukendelige og som vistnok forudsætter flere mellemed mellem originalen og

Hauksb. Den isl. oversættelse er i ethvert tilfælde ældre end 1262, eftersom det utvivlsomt er den, der hentydes til i Alexandrs saga (Unger) s. 7, og hvor navnet findes. Om sagaen stammer fra det 12. årh. og da fra Island, eller om den hører til de af Hakon gamle foranstaltede oversættelser, og da godt kan være af en islænder, bliver uvist; det må i hvert fald hævdes, at der findes intet i stil eller udtryk, der minder om norsk oprindelse. Nogen virksomhed fra Hauks side kan ikke spores.

Oversættelsen er i det hele godt gjort. Der findes klassiske udtryk som 195²⁰: *eda hvat þar er frægst* (jfr Oddr. gr. 4), nordiske begreber 197²⁰: *er hon sat i skemmv sinni*, 198¹²: *gengv þeir frændr i malstofv* osv. I det hele er sproget, bortset fra de forvanskede steder, flydende og sagamæssigt. Som eksempel på en fortrinlig og kærnefuld oversættelse kan anføres sætningen 205²⁶⁻⁷: *nær sinnv skapi vera at lifa i atferdar leysi en deylia hæðilega i forsio leysi*, originalens: *sed pulchrius esse in otio vitam degere, quam in tumultu libertatem amittere et periculum inire*.

Bretasögur, Britternes (de brittiske kongers) sagaer, danner, som ovf. bemærket, en ligefrem fortsættelse af Trójum. og begynder med at fortælle om Æneas' omflakken, indtil han kom til Italien, hvor han fældede Turnus og stiftede et rige. Hans sønnes søn Brutus voldte sine forældres død og måtte flygte bort. Efter mange besværligheder og farer lykkes det ham i forbindelse med lævningerne af de landflygtige Trojanere at stifte et nyt rige, Britannia; derpå fortælles om hans efterkommere, de brittiske konger, deres kampe og skæbne lige ned til kong Thedvallus eller til år 679 e. Kr. (s. 301²²⁻³). Til slutning gives der en meddelelse om, hvorfra bogen stammer; de engelske konger opregnes ned til Adelsten, „som fostrede Harald hårfagres søn, Hakon“; med disse ord slutter sagaen.

Den meddelelse, der angår kilden, lyder således: „Alle disse tidender, som nu er fortalte om Bretlands bebyggelse og forholdet mellem de konger, som der har hersket, er skrevne efter den bog, som hedder Historia Britorum, og den er gjort efter „fortællinger“ af Alexander biskop i London og Valter erkedegn i Oxford, samt Gille den frode“. Der er ingen tvivl om, hvilken original der menes. Det er det velbekendte værk af Geoffroy af Monmouth (lat. Galfridus Monumetensis), hvis titel er Historia regum Britanniae (el. Historia Britonum, hvoraf Britorum vel er forvanskning).

I det 6. årh. levede der i England en Britte, ved navn Gildas, med tilnavnet *sapiens* (det er den isl. oversætter *Gilli enn fróði*); han skrev omkr. 540 (i hvert fald før 547¹) et kort historisk værk: *De excidio Britanniae*, hvilket „mere har form af en jeremiade end en historisk fremstilling“ (*Zimmer*), og som skulde danne etslags indledning til hans straffeprædiken mod konger og præsteskab. I slutningen af det 8. årh. (796) skrev en sydkymrer ved navn Nennius en *Historia Brittonum* (el. Volumen *Britanniae*), hvis kilder er Gildas' skrift og et kymrisk historisk arbejde for tiden 547—679 foruden en del andre skrifter.

Geoffroy af Monmouth (el. Gruffud ap Arthur) er født i Monmouth (Wales) i nærheden af Nennius' hjemstavn. Han siges at have været kapellan hos grev Vilhelm, en søn af Robert af Normandiet, indtil dennes død 1128. Under sit ophold hos ham havde Geoffroy lært bretonske sagnkrese og Arthursagnet at kende. Efter at være vendt tilbage til sin hjemstavn foretog han mellem 1132 og 1135 en „videnskabelig nybearbejdelse“ af Nennius' værk, der behandler Englands historie fra de ældste tider af. 1152 blev han biskop i St. Asaph; hans dødsår kendes ikke. Om sit værks tilblivelse siger han i 1. bogs 1. kap., at han undrede sig over, at der intet var skrevet om Englands konger før Kristi fødsel og heller intet om Arthur osv.; da gav erkebage Valter i Oxford (jfr den isl. oversætter's udtryk ovf.) ham en gammel bog „*Britannici sermonis*“, der indeholdt alle kongers række og historie „*usque ad Cadwaladrum filium Cadwalonis*“; denne bog siger han han har oversat på latin, og han tilegner den hertug Robert i Gloucester (d. 1147). Værkets 7. bog består af „*Merlins spådomme*“; den indledes med et ganske kort kapitel, hvori forfatteren meddeler, at han har oversat dem på opfordring særlig af biskop Alexander af Lincoln (d. 1148; jfr den islandske oversættelses udtryk ovf., hvor „London“ vistnok beror på skrivefejl); sin oversættelse af Merlin har Geoffroy først foretaget og senere indsat den i sit historiske værk². Til sit værk benyttede G. iøvrigt Nennius' arbejde og andre forfatteres latinske skrifter samt de bretonske sagn om Arthur. Derimod er hans udsagn om det værk, Valter skal have givet ham, vistnok en fuldstændig usandhed, for, som *Zimmer* siger, at „skaffe hans eget værk større tiltro“. Geoffroys værk nød en lang tid stor anseelse, uagtet der næppe er én historisk kendsgerning i det hele; særlig har det haft be-

¹ *Zimmer*: Nennius vindicatus s. 101 ff., der her i det hele følges. ² Jfr *Zimmer*: Nennius vindicatus s. 277 ff.

tydning ved, at engelske digtere derfra har hæntet stof til deres værker, således, for kun at nævne ét eksempel, Shakespeare, der derfra har taget æmnet til sin herlige tragedie: King Lear.

Dette værk, der ikke fortjæner navn af historie, har fundet vej til Island og er der blevet oversat og knyttet til Trójum. (se ovf.); titlen: *Bretasögur* (jfr overskriften s. 231) er træffende nok. At den isl. saga går direkte tilbage til en latinsk original, fremgår, foruden af den anførte bemærkning i sagaens slutning, også af oversættelsen selv som sådan. Et par særdeles betegnende — også i andre retninger interessante og morsomme — fejl af afgørende betydning viser det rette forhold. S. 248₂₋₃ hedder det: *forv þeir med styrk Silvint Albrvst til Saxlandz*, hvilket svarer til originalens: *auxilio Sylvii Albæ usi* osv.; *med styrk* er rigtig oversættelse af *auxilio*, for meningens skyld var dette udtryk tilstrækkeligt; *usi* i *Albrvsi* er simpelthen participiet *usi*, der af oversætteren betragtedes som hørende til det foranstående ord (i orig. vistnok skrevet *albe*, der let blev til *albr*). Et andet ligeså tydeligt bevis er det s. 292₆ forekommende risenavn *Innviss*; et sådant findes ikke i orig., men oprindelsen dertil findes let i et — iøvrigt i oversættelsen ikke medtaget — stykke, hvor det bl. a. hedder: *ille invisī nominis gigas*; dette har oversætteren opfattet som „den jætte, hvis navn var Invis“(!), jfr også sætningen: *Exclamavit vero invisus ille* (sml. *Medius* som navn ovf. s. XCIX). Disse to eksempler i forbindelse med de latinske former af egennavne gør det utvivlsomt, at oversætterens original var latinsk. Herimod kan ikke *Meyde clavstr* (247₂₇), der svarer til „*Castellum puellarum*“ stride; *meyde* er en af håndskriftets mange fejlskrivninger (573, hvor Bretas. også findes, har her: *Meya*); heller ikke ordet *ivstis* (258₃₅); dette ord forekommer i andre, mest oversatte, sagaer i betydningen „dommer“, men hele sætningen (*sat þa sva sem ein ivstis*) beror på en fejlagtig opfattelse; i orig. hedder det: „unde sortitus est hoc nomen Pius“; har muligvis (p)*ivs* afgivet opkomsten til *ivstis*?

Skal vi nu sammenligne oversættelsen med originalen (vi benytter San-Martes udg. 1854), vil man straks opdage ikke ubetydelige afvigelser. For det første er der kap. 1—5, hvortil der i Hist. Brit. kun findes ganske lidet tilsvarende¹. Kun 5 linjer i begyndelsen af kap. 3 kunde ligne et ganske kort uddrag af alt hvad der findes i Bretas. Disse kapitler består af fortællingen om Æneas og hans bedrifter til hans død og stammer, vistnok middel-

¹ Til kap. 1—2 i Hist. Br. findes intet tilsvarende i oversættelsen.

bart, fra Vergil. En interpolation af den isl. oversætter eller bearbejder er sætningen: *enn a dogvm—fara* (237₁), hvorved han har begået den kronologiske fejl at lade Sigurd Jorsalfar (d. 1130) være samtidig med kejser Henrik den anden (1002—24), hvis ikke „den anden“ er en fejl, beroende på, at man (en afskriver) har læst *u.* som *ii.*; Henrik den femte (kejser 1106—25) var samtidig med Sigurd.

Med kap. 6 begynder Geoffroys historie; dog er der allerede i dette kapitel en tilføjelse: sætningen *pat—vetr* (238₂₃₋₄), der kan stamme fra den isl. oversætter. Oldnordiske gudenavne for de græske benyttes også her i Bretas. Ellers følges den lat. orig. temmelig nøje, med undtagelse af, at der findes hist og her — dog i det hele forholdsvis få — indskudte sætninger: 241₂₋₃ (*ok Satvrnvs ok Jopiters*), 244₃₁₋₂ (*ok er landit—Nordhvmbreland*), 245₂₄₋₅ (*hann var—fa*), 247₂₅ (*sv er—stoll*), 248₂₇₋₉ (*hann vann—kalladr*), 251₃₁—252₇ (*Aganipp—villt*), 252₁₃₋₁₄ (*hans—manvdr*), 257₂₃ (*hon var—ett*), 262₂₂₋₅ (*ok eftir—Romveria sogvm*), 269₉ (*en fidrik het enn iij.*), 289₂₋₃ (*varv þa—Yvein*), 294₃₆ (*lik—byrgi*), 296₆₋₈ (*Var þa—landit*), 13 (*ok skirdi Adalbrikt*), 298₂₆₋₇ (*hann var—menn*), 299₁₋₄ og 6—10 (*En er—guds* og *En efter—ritadar*). En del heraf (som f. ex. 245, 251—2, 252, 294) kan have stået i den af oversætteren benyttede latinske recension; det øvrige er uden tvivl egne tilføjelser, hvoraf den 269₉ er måske den mærkeligste. Oversætteren har kendt „Romernes historie“ (jfr udgaven i *K. Gislasons Prøver*); den s. 299 antydede Ósvaldssaga kendes nu ikke. Selvstændige ændringer i teksten har oversætteren meget sjældent tilladt sig; en sådan findes s. 267—8 i stykket om den hellige Ursula; her har han åbenbart forandret den oprindelige tekst, der bl. a. ikke nævner Attila, efter en anden ham bekendt version af legenden. En anden hovedafvigelse fra orig. består i, at dennes tekst på mange steder sammendrages og forkortes; på sine steder kan disse forkortelser være meget stærke; de stærkeste er s. 267₂₅₋₃₆, der svarer til orig.s lib. V, 9—15; 268₆₋₈ (*Eftir—Romverivm*) = VI, 1—3; 288₃₅—289₁ = IX, 5—8. Der udelades ofte hele kapitler og stykker (jfr 242₃₄, 252₁₆, 253₃, 256₃₃, 257₁, 260₂₉, 261₂₅, 262₇, 263₂₁₋₃₄, 264_{13.32}, 265₂₈, 269₇, 283₃₃, 297₃₃ osv.). Særlig går det ud over enetaler og samtaler, hvis vidtløftighed ikke er faldet i oversættersens smag, samt også mere eller mindre vidtsvævende beskrivelser af krigsforberedelser samt navneremser¹. Alt dette

¹ Når det 257₂₈ ligefrem hedder, at „han er ikke navngiven“, uagtet navnet findes hos G., kommer denne bemærkning her vistnok af, at navnet har været ulæseligt eller utydeligt i orig.

findes stærkest i den sidste halvdel af sagaen; oversætteren var begyndt at blive træt eller utålmodig. Rækkefølgen af sætninger er undertiden noget anderledes end i orig. Således står, hvad der 248¹⁵⁻¹⁹ er henført til Luð Hudibras, senere i orig. og er der henført til efterfølgeren, kong Bladud. S. 257²⁴⁻⁷ er „Kananvs“ (o: Kimarus) og Sisillius ombyttede, idet hin hos G. er dennes søn, ikke omvendt. Særlig påfaldende er omflytningen af stykket om risen „Rikion“; i orig. findes det i X, 3, men i Bretas. står det 289³³—290¹¹, som om det i orig. havde stået i IX, 11 (slutn.); dette er nu vistnok en bevidst omflytning foranlediget ved, at Geoffroy siger, at hvad stykket beretter er sket tidligere; den isl. oversætter indsatte det så der, hvor det efter begivenhedernes gang skulde stå. Desuden findes afvigelser i tal, men som for en stor del vistnok beror på fejllæsninger (*ui.* for *iii.* 239¹⁹, *ccc.* f. *cc.* 241³⁰, *xu.* f. *vii.* 243²², *xl.* f. *lv.* 250²⁴ og omvendt *lv.* f. *xl.* 251²⁴, *xx.* f. *xv.* 284³¹). Nogle afvigelser synes dog at gå tilbage til en anden tekst (recension) end den i San-Martes udg. (*þvsvndrad* f. 600 239²⁸, *iii.* *þvsvndrad* f. 300 270¹⁰(?), *xx.* f. *xxx.*(?) 247³⁰, *lxx.* f. *lxxx.* 301²³); stærkest er *xxx.* f. 2(!) 295²⁰. I enkelte tilfælde kan man ved hjælp af de i San-Martes udg. anførte læsemåder fra andre håndskrifter eller arbejder påvise, at orig.s tekst afveg fra den, der findes i udg., og stemte med andre angivelser. Således hedder det 299¹⁵, at Alfrid var en „søn“ af Vsíd. Hist. Brit. (udg.) har „frater“, medens Beda har „filius“. 241²¹⁻² står: *til grafar Salmacem*; bortset fra dette *Salmacem* — hvorom mere senere — er *til grafar* her utvivlsomt en gengivelse af „ad lacum“, hvilket ucløp findes hos Nennius; da den isl. oversætter opfattede *Salmacem* som mandsnavn, er det naturligt, at han opfattede *lacus* som „grav“, hvorimod „locus“ (i udgaven af Hist. Brit.) umulig kunde gives således. Dette eksempel viser vistnok, at den isl. oversættelse ikke er uden betydning for den oprindelige tekst, jfr slutningen af kap. 9, hvor kvindenavnet Hábren hos Geoffroy hedder Sabren, så at hans bemærkning om ordets ændring „per corruptionem“ (II, 5) bliver uforståelig.

Efter denne korte redegørelse for forholdet mellem oversættelse og original og efter den foretagne detaljerede sammenligning ord til andet tør jeg udtale mig bestemt om den måde, hvorpå oversætteren har arbejdet: han har i reglen læst et længere stykke i originalen ad gangen og så efter hukkommelsen gengivet indholdet så nøjagtig og udførligt som han i hvert tilfælde kunde og fandt fornødent; hvor han vilde have det ordret har han naturligvis

atter læst sin original og gengivet den sætning for sætning. Dette belyser enkelte fejl og særlige omstændigheder, hvoraf nogle få kan fremhæves. S. 292₅₋₂₄ handler om Arthurs kamp med jætten „Invis“ (se ovf. CV); denne fortælling findes i Hist. Brit. X, 3, hvor den optager omtr. to sider; navnet er, som påvist, opstået ved en misforståelse af en sætning, der findes i et stykke, oversættelsen udelader (en gammel kones tale til Arthur), men det er klart, at oversætteren har haft det for sig. S. 244₆₋₇ hedder det: „og blev han(!) [Heli] tagen af Filistæerne; i orig. står: „et arca testamenti capta erat a Philisteis“, altså en hurtig læsning og skødesløs gengivelse af orig. (eller mulig en afskriverfejl?). S. 252₃₁₋₂ hedder det om Margan, at han blev dræbt „ved det sted, som nu hedder Margan, men som før hed Kambaria“. *Kambaria* er naturligvis = *Cambria*; selvfølgelig er Margan i orig. et sted i Kambria: in pago Kanbriæ, qui osv. (oversætteren læste vel *quæ* eller overså mascul.!); 253₁₇ er *vm v. kovunga ævi* en misforståelse (som om der var tale om 5 på hinanden følgende konger); efter orig. er disse 5 samtidige: et regnum quinque regibus submissum est, qui sese mutuis cladibus infestabant II, 16 fin. Når der 257₃₀ er tale om en „hærkonge fra Northumberland“, er dette en skødesløs gengivelse af applicuit quidam rex Moranorum cum magna manu in Northumbriam (III, 15). S. 261₃₀₋₁ tales der om Androgeus' „datter Segerna“, medens orig. nævner Scævam filium suum (IV, 9); det er hunkønsformen (*Scævam*), der har foranlediget fejlen; *Segerna* er derimod snarest en afskriverforvanskning. S. 264₂ hedder det: „han gav sine mænd et næs af landet“; dette „sine mænd“ er en misforståelse for „de besejrede fjender“ (dedit devicto populo IV, 17; det er *devicto*, der er overset eller glemt under nedskrivningen af den isl. gengivelse; i 573 er dette rettet). Kostelig er misforståelsen 289₃₀₋₂: „han giftede sin datter Biadvor med sin skænker Estrusiam, men Adenagiam gav han til sin bryde Kæe“; dette er en gengivelse af: Tunc largitus est Beduero pincernæ suo Neustriam, quæ nunc Normannia dicitur¹, Cajoque dapifero Andegavensium provinciam²!; dette forhindrer ikke, at oversætteren i det følgende ganske rigtig beholder *Beduerus* (*Bodvarr*) som mand. 294₂₈₋₃₀ opregnes forskellige høvdinger, der faldt med Modred; Cheldricus ... Bunignus, Saxones (o: disse var Saksere) hedder det i orig.; i oversættelsen göres dette *Saxones* til en enkelt person ved navn *Saxon*. 296₃₅ hedder

¹ Denne sidste sætning må vistnok have manglet i orig.   ² I orig. har der vel kun stået Andegaviam.

det, at „han (o: Kadall) efter at have hersket i to år, vilde lade sig krone til konge(!), og at han talte herom til sin fosterfader og sin søster Brian“, i Hist. Brit. er det en helt anden person, Edwin, der gør fordring på at krones til konge (XII, 2), medens *Brianus* er en „nepos“ af Kadval(!); på den følgende side (297²⁷⁻⁸) tales der ikke desto mindre om „hans fostre Brian“. Det er af alt dette klart, at oversætterten ofte har været temmelig tankeløs under sit arbejde. Men litteraturhistorisk set er det ikke uinteressant at kunne påvise oversætterens fremgangsmåde, således som den fremgår klart af det anførte.

Egennavnene er i en forbavsende grad forvanskede og det samme navn skrives på mangfoldige måder, så at man ikke uden originalen kan hitte rede i dem. De fleste af disse forvanskninger kommer vistnok på afskriveres regning¹; alle gör de det ikke. Vi har för set, hvorledes navnet *Albrvsi* er opstået. *Salmacvm* (se ovf.) er en iøvrigt let fejllæsning af *Salinarvm* (*in = m, r = c*); 248₆ taler der om *Brutus* ok *Grænskiolld* (jfr 247₃₀); rimeligvis har en afskriver (ikke orig., da 573 synes at give det rigtige) troet der var tale om to mænd, medens dog *grænskiolld* (*viridescutum*) kun er et tilnavn. 259₁₆ hedder en mand *Caftenus*; det er orig.s: (cui) Cap [o: successit], cui Oenus. I kap. 49 har oversætterten (eller afskrivere?) forvansket *Penda* (*Pendan*) til *Pendrag* og *Pendrago*, fordi dette navn var ham (dem) så bekendt fra et tidligere kapitel. Enkelte navne er det fuldstændig umuligt at identificere eller vide, hvorfra oversætterten har fået dem (mulig ved misforståelse, jfr *Invis*); *Alkiabva* 266₄ (af *Kantara*-?), *Ambri* 286₄, *Palpanvs* 291₂₀, *Anesko* 295₁₆, samt *Sæborg* (-borg) 301 s. 25.

Oversætterten gengiver undertiden de gamle stedsnavne med moderne og nyere, som *Trinovantum* med *Lundun* (gennemgående), *Albania* med *Skotland* osv.; strængt gennemfører han imidlertid dette ikke. Undertiden indsætter han islandsklydende navne for det fremmede: *Gvdririk* f. *Guichtlacus*, *Bodvarr* f. *Beduerus*, *Gvuvor* f. *Guanhumara*. Latterligt bliver det, når der 254₂₆ skrives *Saxland* og dette land straks efter (l. 33) kaldes *Franz*. Enkelte gange findes helt andre navne end hos Geoffroy; således *Aquila* f. *Roma* (267₂₈), *Philippus* f. *Epistrophius* (291₂₅), hvilket tyder på, at oversætterens original noget har afvejet fra den i San-Martes udgave foreliggende tekst.

¹ Således f. ex. *Sabrin egralia* 244₁₀ = Hist. Brit. „Sabrinum flumen, quæ nunc Gualia vocatur“ (II, 1); *egralia* er, som 573 viser, en fejl for *e. gvalia* o: *eda Gvalia*.

Idet der således er en hel del at udsætte på oversættelsen i formel henseende, kan det dog på den anden side ikke nægtes, at sproget, skönt noget ensformigt, ikke er dårligt, og man finder gentagne gange tilløb til at gøre fremstillingen så sagamæssig som muligt. Man sammenligne f. eks. 245³⁰⁻³⁶ med originalen (II, 5), og man vil straks se, hvorledes den islandske måde at fortælle på kommer til sin ret. Ægte sagamæssig er den bemærkning, som findes 2487: „om dem er der ingen fortælling gjort“. Et steds göres der endog forsøg på i den gamle sagastil at tilføje øgenavne til hvert navn i en optælling (292²⁶⁻⁷ = X, 4). I sproglig henseende d. v. s. med hensyn til gengivelsen af enkelte ord er oversættelsen ikke uinteressant; således finder vi, at *augur* gengives ret træffende ved *visindamadr* (241⁶), *vittæ* ved *tignar dreglar* (241⁶) osv. I det hele bærer sproget præg af den klassiske tid og ikke de efterklassiske sagaers svulst og ordbram.

Oversættelsen stammer snarest fra det 13. årh.; den er betydelig ældre end Haukr og næppe yngre end Trójum., men bestemte holdepunkter savnes. Ældre end c. 1200 er den næppe (se nedenfor).

I AM. 573, 4° haves et andet hdskr. (jfr ovf.), eller, om man vil, en anden recension af sagaen. I det vi henviser til de i Annaler 1848—49 trykte varianter, skal her kun bemærkes, at i forskellige tilfælde slutter den sig nærmere til Geoffroys ordlyd end Hauksbogens og er nogle steder vidtløftigere og indskyder sætninger og mindre stykker, som ikke findes der, og som, for et par stykkers vedkommende, heller ikke findes hos Geoffroy. Dette forklares vistnok rettest ved, at den til grund for Hauksbogens tekst liggende original enkelte steder i denne er forkortet — hvad der jo ofte plejede at ske — samt ved, at teksten i 573 er, ligesom Trójum., senere bleven rettet og forøget efter en tekst af Geoffroys værk. Et bevis bl. a. er, at Seginus siges i Hauksb. at være konge i „Byrgynia“ (254³⁵), medens udgaven af G. nævner ham „dux Allobrogum“; i 573 står: *ham ved fyri þeim hluta lands, er Allobrogia hét*; men Hauksb.s læsemåde findes i andre bearbejdelser af Hist. Brit. (se San-Martes udg. s. 235). Under denne omarbejdelse er enkelte fejl i Hauksb.s tekst (den oprindel. oversættelse) blevne rettede, f. eks. den s. 289³⁰⁻³². Omarbejdelsen er her gået endnu videre, idet et helt afsnit som Valvenspátr er blevet optaget i sagaen; midt inde i denne standser brudstykket i hdskr. (jfr Annaler 1849 s. 123—4). I disse omarbejdelser i 573 mærkes spor af yngre sagaers og tidsalders sprog.

At Haukr skulde have haft nogen som helst andel i oversættelsen eller dens form i hans håndskrift lader sig ikke påvise.

Til slutning skal vi kortelig omtale det i Bretas. indskudte digt: *Merlínússpá*.

Merlin er en sagnfigur, nøje knyttet til kong Arthur som dennes rådgiver og spåmand; en virkelig barde, Merddin, synes at være sammensmættet med denne sagn-Merlin. Tidlig eksisterede der under dennes navn en række spådomme: *prophetie Merlini*, i britisk sprog. Om disse siger Geoffroy (VII, 1—2), at han har oversat dem på latin og indsat dem i sit „historiske“ værk; de udgør dets 7. bog og er delt i to afdelinger. I den isl. oversættelse er disse afdelinger ombyttede. Om denne oversættelse hedder det (s. 271²⁷⁻⁸), at „munken Gudlaugr [skal være Gunnlaugr] har efter dette [v: det latinske] forfattet det digt“ osv.; i 573 hedder det blot: „hvorefter er indrettet det meste af det digt, som hedder Merlins spá, som munken Gunnlaugr Leifsson digtede, og mange kan det digt udenad“ (Annaler 1849, s. 13 anm. 11). Denne Gunnlaugr er den velbekendte historiker og Tingøremunk (d. 1218). Af frembringelser i versform kendes af ham kun denne versificerede *Merlínússpá*, der altså er affattet c. 1200. Denne oversættelse har uden tvivl foreligget for sagaen selv blev oversat, og oversætteren har optaget den i sin saga¹ (medens skriveren af 573 ikke har fundet det nødvendigt at optage den). Heraf forklares den omstændighed, at det andet digt (Geoffroys I) begynder (v. 1—20) med en gengivelse af, hvad der allerede i prosa var fremstillet, navnlig i kap. 25—27; således er altså 278²⁰ ff. en, hvad indhold angår, direkte fortsættelse af 271²⁵. En sådan kontinuitet har oversætteren oversat eller ikke brudt sig om den. Men hvorledes digtene, der i Gunnlaugs oversættelse fremtræder som to selvstændige kvad, hvert med sin indledning, er blevne ombyttede, er ikke let at sige.

Digt I. De første 4 vers er, ligesom også slutningen (v. 62—8, 276⁸⁰—277⁹) Gunnlaugs egne bemærkninger. Iøvrigt er den lat. original temmelig nøje fulgt. I v. 17—22 findes nogle omkastninger, men intet mangler (sætn. 273¹¹: *hans—tvennum* synes at være en misforståelse af: et unum ex duobus fiet?). I v. 19 har Gunnl. 500, hvor Geoffr. har 600. Efter v. 46 (276¹) mangler en sætning, efter v. 47 et større stykke (Hist. Brit. 98⁷²—

¹ I forskellige bearbejdelser mangler disse spådomme helt, og det er rimeligt at antage, at de også har manglet i den lat. original, hvorefter den isl. oversættelse er gjort, jfr San-Marte s. 334.

99⁹⁴, San-Marte); v. 50 er Gunnlaugs eget indskud; v. 51—5 en udvidelse af s. 99⁹⁵⁻⁷ (San-Marte) og tildels tildigtning, hvorpå atter et større stykke udelades (99⁹⁷—100¹⁰⁹ San-Marte). Til 57¹⁻⁴ findes intet tilsvarende hos G., v. 58—60 er en kort gengivelse af 100¹⁰³—101¹⁰² (San-Marte), hvortil slutter sig v. 61, der tildels er af Gunnlaugr selv.

Digt II. Angående v. 1—20 jfr ovf. Med v. 21 begynder Geoffroys 3. kap. l. 11 (S.-M.), Merlins egenlige spådomsord. V. 30 er en forkortet gengivelse, i 32—3 findes en delvis omstilling af orig.s sætninger. Efter v. 51 er et par sætninger oversprungne (94⁶⁶⁻⁷, S.-M.), ligeledes en sætning (94⁷⁰) udeladt, efter v. 54 et større stykke (94⁷³—95⁸², S.-M.), efter v. 55 et par sætninger.

I det hele er altså orig. så temmelig nøjagtig gengiven. Egenlige misforståelser findes sjælden; en sådan er ovenfor formodet; en anden findes vistnok i II, 92, hvor *kapsmenn* synes at være fejl for *kapvænn* (el. lign., = cucullati, munkene!). Nogle gange har Gunnlaugr lagt noget til af sit eget, nemlig I, 42—3, 50 (jfr hvad der er bemærket om 51—5, 57¹⁻⁴, og 61), og fremfor alt I, 31(32)—36 og II, 64⁵—69 (hvoraf dog én sætning, 68⁷⁻⁸, genfindes i orig.). I disse tildigtninger fremtræder på en kuriøs måde den islandske forfatters forkærlighed for de drabelige kampskildringer, for kampens bulder, våbengnyet, hjælmes kløven og hjærneskallers spaltning. Her får Gunnlaugr brug for sine kære omskrivninger, og han sparer ikke på dem; men den sidste kampskildring er kun en buldrende gentagelse af den første; og denne er ikke den på selvsyn beroende skildring i levende, uudslettelige ord; det er den stuelærdes, den klosterlærde munks genfrembringende og derfor døde fantasiflugt; kampens bragen er blevet til et tomt ordsqualder. Gunnlaugr har i virkeligheden ikke besiddet en gnist af poetisk ævne. Men han er godt inde i versets teknik og skjaldesprogets formelle side. På den anden side mærkes det, at han har kendt en hel del ældre digte, særlig Eddakvad, og dem har han efterlignet. For det første i form. Han har naturligvis kun kendt dem i den form, som vi også nu har dem i; derfor lader han sine vers ofte bestå af mere end 8 linjer; fornyrdslaget har han valgt, fordi det passede bedst til indholdet og fordi det tidligere netop var blevet brugt i et spå-kvad (Völuspá), som han kendte. Undertiden benytter han runhent, hvilket sporadisk også findes i Eddadigte. — Dernæst efterligner han ældre kvad i udtryk og vendinger. I, 61¹⁻² ≠ Vsp., 57⁵⁻⁶ (*geisar geime—geisar eimi*), II, 68⁵⁻⁶ er vistnok etslags kombination af Vsp. 4² (*bjöðum*) og 59⁵ (*falla forsar*); I, 27⁷⁻⁸ ≠ Grípisspá 52⁵⁻⁶;

I, 25₆ har flere forbilleder i Gríp.; II, 27 ≠ Gríp. 10 osv. II, 48₁₋₂ ≠ Gríp. 33₃₋₄ osv. II, 51 ≠ Fáf. 36₃; II, 13₆ ≠ Fáf. 32₆; I, 43₃₋₄ ≠ Helg. hund. I, 13₁₋₂; II, 68₁₋₂ (runhent) ≠ Egils Høfuðl. 10₁₋₂. Mere usikre er I, 30₃ ≠ Hym 17₆, I, 48₆ ≠ Helreid 2₃; ja et skjaldested (foruden Egils), Hkr. 640₂ (*ból þats ek veit gólast*), synes benyttet II, 80₁₀ (*borgir eyddar, ból góligust*) osv.

Til slutning skal bemærkes, at på grund af versformen indskyder Gunnlaugr ofte subjektive småsætninger og bemærkninger, som I, 5₃ (*þat er borgar nafn*), 11₇ (*kyntór kona*) osv., foruden brugen af kenningar og hyppig anvendelse af tillægsord. Iøvrigt er sprog og ordforråd ikke uinteressant.

Kapiteltallene og sidetallene i Trójum. og Bretas. henviser til udgaven i Annaler 1848—9.

B. Skrifter og afhandlinger af teologisk-geografisk-etnografisk indhold m. m.

1. Elucidarius (s. 470—99). Dette skrift, hvis egenlige navn er *Elucidarium*, har til forfatter den bekendte teolog *Honorius* fra Autun (Augustodunensis), kaldt Solitarius, der levede i den første halvdel af det 12. årh. og formenes at være død c. 1130—40; hans herkomst er usikker; han var præst i Autun og døde som munk i Østrig. Blandt hans talrige og i sin tid bekendte skrifter er det nævnte vistnok det betydningsfuldeste. Det blev en almindelig udbredt folkelæsning og oversattes på så godt som alle evropæiske sprog, men det undergik mange udvidelser og ændringer, tidt og ofte i den grad, at det ikke er til at kende igen. Det oprindelige skrift er en teologisk encyklopædi, hvis indhold er den kristelige tros lærdomme (jfr titlen: *Elucidarium . . . summam totius christianæ theologiæ complectens*). En af de ældste oversættelser af denne bog er den islandske, der hovedsagelig kendes fra to håndskrifter, det meget gamle AM. 674 A, 4°, fra begyndelsen af det 13. årh. (udgivet fotolitografisk 1869), og Hauksbók (s: 675, 4°); desuden haves et par mindre brudstykker. Bægge hovedhåndskrifter er mangelfulde, i det 674 A har flere lakuner og indeholder omtr. kun $\frac{1}{3}$ af skriftet, medens Hauksbók indeholder de to første tredjedele (om et lille brudstykke af Eluc. i Heimslysing ok helgifræði se nedenfor). En blot løselig sammenligning af bægge håndskrifter vil hurtig vise, at vi har med en og samme oversættelse at gøre. Den oprindelige oversættelse har været meget nøjagtig, så at sige ordret. 674 A er i det hele en ganske fortrinlig afskrift, hvad tekstens form angår, og har meget få fejl at opvise. Afskriften i Hauksb. viser åbenbart tilbage til et meget gammelt håndskrift, næppe selve originalen, men et

søsterhåndskr. til 674 A; herfor borger forskellige alderdomlige ordformer, der sikkert ikke hørte til afskriverens sprog, som f. ex. de fulde medialformer på *-ome*, *azc* og lign. (se ovf. LVI), alderdomlige og ufuldkomne vokalbetegnelser, samt enkelte fejl, som *elisis* (476₃₀), idet dette forudsætter, at ordet (d. e. *disis*, *δύσις*) i orig. har været skrevet med *d*, ikke med *ɰ*, der vilde have udelukket fejllæsningen; fremdeles ses, at orig. ved siden af *ávallt* (hvad også findes i 674 A) har haft den, hovedsagelig kun i de ældste skrifter forefundne form *of valt*; dette er i Hauksb. af den ukyndige skriver blevet ændret til *vm allt* (471₅ her omtr. uforståeligt, 472₃; først 473₅ går den rigtige forståelse op for ham, og han ombytter nu, som ellers i reglen *ávallt*, med *iannan*). Der er således ingen tvivl om originalens ælde. De særlig alderdomlige former, som jo for største delen er bevarede i 674 A, er i Hauksb. imidlertid oftest udviskede og ombyggede med andre, mere moderne. Foruden de allerede antydede (*iannan*, *z* for *zc* ovf.) skal endnu nogle eksempler anføres: *fyst* f. *fyse* (470₂); den svage böjning af *rita* så godt som alle vegne for den oprl. stærke; *blæstri* f. *blæsti* (471₁₉), *blastr* f. *blost* (ɔ: *blōst* 476₅), *riddara* f. *ripara* (473₁₉), *fogla* f. *fogla* (472₃₄; *fogla* i samme l. og fl. st.), *ædri* f. *opra* (acc. sg. masc., 474₅), *matti* f. *cnatte* (474₁₄), *engan* f. *enge* (475₂), *után*, *fyrir után* f. *ón* (478₂, 484₂₆) osv., for ikke at tale om former som *mone* og lign., der er ombyggede med *mun-*; hyppig er herved den gamle konjunktiv i spørgesætninger erstattet med indik., for så vidt som der ikke foreligger forvanskninger. En ombygning af en ældre og yngre form, ganske vist ved en ren misforståelse af teksten, er det to gange forekommende *ollo* (474₂₇, 475₂₉); orig.s *volpo* (ɔ: *voldu*, af *velja*) har afskriveren læst som *voldu*, henført det til *valda* og så erstattet det med sit *ollo*. Med dette eksempel, der belyser afskriverens intelligens (der fremkommer bægge steder en urigtig konstruktion!), står vi ved overgangen til bedømmelsen af hans afskrivervirksomhed i det hele; jfr ovf. LVIII. Ligesom hans retskrivning er inkonsekvent og forvirret, ligesom det vrimler af bogstavfejl og lign., således lægger han for dagen en ringe forståelse af tekst og sammenhæng; herved fremkommer der gentagne gange meningsløshed og umuligheder, tidt og ofte af den groveste og pudsigste art. Denne afskrift er i så henseende overhovedet den sletteste, jeg nogensinde har haft med at gøre. Der kan ikke være tale om her at opregne alle de fejl, der findes, og vi kan i det hele lade os nøje med at henvise til *K. Gislasons* udgave, særlig for de stykkers vedkommende, der ikke tillige haves i 674 A; han har i anmm. anført den lat. original, og sammenligningen

med den er oplysende nok. Enkelt steder har vi i anmm. givet det rigtige, og vi burde vistnok på flere steder have gjort opmærksom på fejlene. Enkelte eksempler, særlig fra de første sider, skal her for fuldstændigheds skyld anføres; 470₄ ombytter afskriveren *pund* (lat. talentum) med *kunostv*, men beholder dog straks efter ntr. *þat*, der passer til det første; l.₅ er *eigi* fejl f. *eix*, l.₇ mangler *monnum* efter *tidar*, medmindre *nema* beror på fejllæsning. L.₁₄ er at fejl f. er *ok*, *stolpvm* f. *stoplom*, l.₁₆ *hin þridi* f. *en þripia*. 471₆ (N)v f. *hversv*, *þv* at (l.₁₆) f. *þat* (læst som *þat*, jfr *þadan* 477₂₈ f. orig.s *þa þ* = *þá þat!*), *styr* *allt* (l.₁₈) f. *styrer ollo*; *þvi* at *fædr ero* (l.₂₂) f. *þvi* at *af fædr er*; *allt* (l.₂₃) f. *allz. orþ* (sst.) f. *dóþ*; *er eit* (472₇) f. *veit*, *himinin* (l.₁₁) f. *heim*; *ok rædi a* (474₈) f. *at rafa*; *allar hugrenningar* (plur.) *ef hon* (sing.!, 475₁₇) f. *alla hugrenning* osv., *vinir* (l.₃₁) f. *visir*; *anlego ædli* (476₁₄₋₁₅) f. *andlægvm ældi*, *ðar* (477₃) f. *ðar*, *at óþvrf* (l.₄) f. *eda þurfa*; *þa klokkva* (l.₆) f. *my eþa kleggja*; l.₁₈₋₁₉ er spørgsmål og svar blandede sammen: *Hvart er P. hinn fegrsti staðr* f. *Hvat er P.? Inn fegrsti* osv.; her viser afskriveren dog sin overlegenhed, idet han tilføjer: *þat er (i austri osv.)*, — som om det var noget svar på spørgsmålet; lignende findes f. eks. 476₂₂, hvor han i sætningen: *eigi ma himin byrgia* har læst *eigi* galt og skrevet *engi*; derfor må *himin* skyndsomst forsvinde, hvorved det hele bliver grammatisk rigtigt, men meningsløst. 480₁₁ mangler *Fimta synd vas* i begyndelsen af linjen; det følgende *er kalladr* er vistnok indsat af afskriveren for at få et prædikat, men hele sætningen bliver meningsløs. 478₂₈ står *odrom manni* f. *óða menn*, *tokvm* (l.₃₃) f. *stoplun*; 479₁₀ skal *eggvm* vistnok være en „rettelse“ f. *ondom*. 479₃₃ står *þessom heimi* f. *þessi einni* (o: *synd*), 480₁₇ *i hins illa* f. *i ens iþru* osv. osv. Enkelte redaktionelle ændringer af liden eller ingen betydning har afskriveren undertiden foretaget f. eks. 471₆ (*þat er þeir sia a*); urigtige tilsætninger har han begået flere steder (*en* 472₁₈ efter *hælldr*, *vi* l.₂₇ efter *hlóti* osv.). Værre er det, at han så ofte af uagtsomhed overspringer og udelader (foruden det allerede antydede f. eks. *dyrlegr* foran *lærifaber* 470₁₈, *es* efter *fadir* 471₁₀, *ok* efter *saman* 471₃₁, *heim þenna* efter *skapadi* 472₉, *lif* efter *var* l.₁₂, *hans* efter *bodorde* 473₅; efter *mex* 474₂₉, *þeim* 475₃ mangler hele sætninger, jfr 674 A osv.).

Meget sjælden kan teksten i 674 A rettes efter Hauksb. Et sådant tilfælde foreligger 479₉, hvor ordet *veggv*, der er rigtigt og nødvendigt, mangler i 674 A; men dette er næsten, så vidt jeg har kunnet se, enestående.

Med Haukr personlig har denne afskrift vistnok intet at gøre. At den dog må være fra omtr. 1300, viser ordformer og skrift.

Sidetallene, der ikke står i klammer, henviser til *K. Gislasons* udgave i *Annaler* 1858, de, som står i klammer, til den fotolitografiske udgave af 674 A.

2. Heimslýsing ok helgifrœði, samt Heimspeki ok helgifrœði er, hvad indhold angår, nærbeslægtede. De udgør brudstykker af tvende excerptsamlinger, hvis indhold dels er enkelte taler, dels afsnit af større skrifter og afhandlinger og lign. Noget system i disse samlinger lader sig ikke erkende. I sin omhyggelige udgave af de første 14 blade har rektor, dr. *Jón Þorkelsson* tilføjet udførlige kildehenvisninger og parallelsteder, særlig fra Isidor; til enkelte stykker har han dog ikke fundet originalen.

a. Heimslýsing ok helgifrœði (s. 150—177).

1. Kap. 1—4 og 7—8 er hovedsagelig af geografisk-etnografisk indhold; de hører også for så vidt sammen, som de alle utvivlsomt går tilbage til *Isidors* bekendte værk, *Origines*; således vil man der i 13—15. bog finde kildestederne til kap. 1, i 1. bog kilden til kap. 2, i 9., 13—14. til 3., 4. og 7. kap., i 16. til kap. 3 og 4, i 9. bog til kap. 2 og 11. bog til kapp. 7—8 (jfr *Nokkur blöð* med hensyn til hver enkelthed). Men skönt det forholder sig så, er der ikke nogen direkte forbindelse mellem Isidor og den isl. tekst; Isidors tekst er nemlig tildels udvidet, tildels sammendraget og forkortet og det på en sådan måde, som man næppe kan tiltro en islandsk omarbejder. Et mellemlid er rimeligvis *Honorius* fra *Autun's De imagine mundi*, særlig I, 9—15; han har benyttet Isidor. Stykket om *Mantikøra* (153¹⁸⁻²¹) findes hos *Honorius* (I, 13), men mangler helt hos Isidor. Udvidelser af Isidor findes i kap. 2, nemlig l. 11—14 (*oc sagde—vita*), 16—20 (*En—myclu*), 21—2 (*oc namo—lida*); disse tilsætninger er af en sådan art, at de meget godt kan stamme fra den oprindelige (isl.) bearbejder. I AM 194, 8° lyder disse tilsætninger noget anderledes. I kap. 4 mærkes det, at det er en gejstlig, der har foretaget tilføjelserne, idet han flere steder (153²¹⁻², 26—7, 154⁵⁻⁶, 8—9, 9—10, 20, 32—3, 33—4, 155¹⁰, 11—12, 17, 156⁴, 7, 8, 13) indskyder bemærkninger om apostle og andre helgener og deres forkyndelse i fremmede lande, deres død og gravsted. Enkelte gange genfindes disse bemærkninger hos *Honorius* (f. eks. s. 154³³⁻⁴), hvilket muligvis har givet stødet til en gennemført interpolation af denne slags. Virkelige tilføjelser af den isl. bearbejder lader sig også påvise. Fra ham stammer uden tvivl

flodnavnene 150¹²⁻¹³ (*Nepr—Saxelfr*), bemærkningerne 155¹⁸⁻²⁴ (*I þui—Hunland*), 31-4 (*þat—Islande*), 165¹⁵ (*þat—Garda riki*), samt enkelte navne i det følgende, særlig i l. 17: *Suipjod—Noregl*. Meget betydelig sammendragning af Isidors tekst foreligger i slutn. af kap. 4 (s. 156¹⁻¹⁵). At oversættelsen stammer fra en lat. original synes bestemt at fremgå af de latinsk formede navne. Hvis man tør tillægge overskriften til kap. 2 (*Prologus*) nogen betydning, tjæner den til bevis for, at disse kapitler stammer fra forskellige originaler, hvad også andre grunde synes at tale for. Kap. 1 står for sig, men mulig har kap. 8 hørt til samme skrift som det, på grund af lighed i indhold og fremstilling. Derimod hører kap. 2-4 uden tvivl sammen. Hvorvidt kap. 7 også har hørt til dette skrift, er mere tvivlsomt, men da det (eller et meget lignende stykke) i AM. 194 umiddelbart følger på kap. 3, hvorpå kap. 4 dér følger, bliver sammenhørigheden næsten til vished. Også i AM. 189, 8° findes de to sidstnævnte kapitler (delvis forkortet og i mindre korrekt form).

Islænderne havde i oldtiden betydelige geografiske interesser og kundskaber, der spores i sagaerne, men de fremtræder også i forskellige selvstændige afhandlinger, særlig i Nikulás Bergssons *Leiðarvísir ok borgaskipan* (*Symbolæ ad geographiam medii ævi* 1821). Af håndskrifter er navnlig det nævnte AM. 194, 8° mærkeligt; dér findes meget af samme indhold som i Hauksb. særlig kap. 3; vigtigt er også 736, 4° (jfr *Symbolæ*). I *Rímbeġla* (1780) findes tilsvarende stykker udgivne; kap. 1 = Pars III, § 46-53 (350-4), kap. 7-8 = P. III, § 30-3, 35-45 (340-50). Det er sandsynligt, at teksten enkelte steder kan rettes efter de der til grund liggende håndskrifter, sål. 151¹², hvor *Rímbeġla* efter *vidit* indskyder en sætning om to brønde i *Boecia*, hvilket genfindes hos Isidor, og til dette stedsnavn refererer sig det følgende *þar*, der iøvrigt er urigtigt; l. 22 mangler *a Frigia* efter *vatu*; 165⁶ er *Nudi* urigtigt for *Ludi* (sål. også Isidor); l. 7 mangler *þar byggð* foran *Elam*; l. 9 er *Kuna* fejl f. *kuenna*; l. 18 mangler *.l. oc* (*Rímbeġla*-Isid.); 166²² har *Rímbeġla*. *Ganges heitir ok fellr* f. *gengr* (rigtigere?); l. 29 foran *Albant* har *Rímbeġla*: *Á Svþjóð hinn miklu eru* (= Isidor: in parte Asiaticæ Scythiæ). Til trods for disse fejl må teksten i det hele siges et være god og, inden for hvert enkelt kapitel, i god orden; sproget er godt og klassisk og stammer vistnok fra tiden omkr. 1200.

2. Til de nævnte kapitler slutter sig kap. 18, der bærer overskriften: „om byers beliggenhed og hellige mænds hvilesteder“, der dog ikke er fuldstændig nøjagtig. Originalen er det ikke

lykkedes at finde. En afskrift af samme indhold findes også i AM. 194, bl. 16r—19r. Ved sammenligning af begge fremgår, at de går tilbage til samme original, men teksten i 194 har endel afvigelser, omstillinger af ord og lign. At 194 er afskrift af et ældre håndskr., vises ved enkelte alderdomlige ordformer, hvor Hauksb. har yngre former: *hafidr* (176^{18.20}: *hafdr*) samt f. *førdr* (177¹, jfr *hofs* f. *førdo* 176²⁶), *lagidr* f. *lagdr* (177¹¹), *reit* f. *rtade* (177¹³), *skonudr* f. *Scoar* (177¹⁴). For *lær* (177²⁴) står der *hár*, f. *bondom* (l. 27) *hondum* (rigtigere). Efter 194 kan fremdeles foretages følgende rettelser af teksten i Hauksb.: *attanda* (176¹¹, se anm.); *Pata* (l. 25) til *Patera*; *Theodontul* (177²²) er en fejllæsning f. *Theodori m̄* (̄: *martiris*, jfr *thodori m̄ris* i 194). Fortsættelsen af *bondom hins* (l. 27—8) lyder således i 194: *sancti petri nockur hlutr silfr kros iafn langr likama kristz*; herefter følger omtr. 4 sider af lignende indhold, særlig om Jerusalem og nærliggende steder.

3. Kap. 5—6 udgør et sammenhængende hele, hvilket, som begyndelsen („*Lluflr brødr*“ osv.) viser, er en tale (sermo), hvis latinske titel vistnok er „De falsis diis“. — I det 6. årh. levede en mand, ved navn *Martin* (Martinus, d. 580), som, efter at have stiftet et kloster i Dumio og levet der i flere år, til slutning, idet klosteret omdannedes til bispesæde, blev biskop sst. og metropolitanbiskop i det nærliggende Bracara. Han øvede en meget stor indflydelse og var en meget frugtbart forfatter; angående ham og hans liv kan der iøvrigt henvises til *Casparis* grundige bog: *Martin von Bracara's* schrift *De correctione rusticorum* (Kristiania 1883). En biskop *Polemios* henvendte sig til Martin omkr. 572 med en opfordring om at skrive en prædiken, der kunde oplyse bønderne, „*qui, adhuc pristina paganorum superstitione detenti, cultum venerationis plus dæmoniis, quam deo persolvunt*“ (*Caspari* s. LXXXVIII), og bringe dem bort fra hedenske og overtroiske vildfarelser. Dette gjorde Martin og skrev sin prædiken, der blev temmelig udbredt; det er den, *Caspari* har udgivet under ovennævnte titel. Om dens benyttelse vidner bl. a., at abbed *Ælfric* (c. 955—1025) i *Egnesham* (*Willker*: Grundriss 454—5) har oversat endel af den på angelsaksiske vers; den findes blandt hans *Lives of Saints* (udg. af Skeat 1881); den findes også udgivet af *Unger* i *Annaler* 1846. Martins prædiken består af 19 paragraffer. *Ælfrics* homilie, hvoraf slutningen mangler, svarer til § 5—8 (medio) og ender omtr. s. 159¹⁶; hos ham findes der tillige en prosaisk indledning, der ikke stammer fra Martin. Det er denne homilie, hvoraf kap. 5—6 idet mindste tildels er en oversættelse. Dens

øjemed er at prædike imod de hedenske guder i det hele, og dens oprindelige forfatter har hæntet sit stof fra forskellige steder. Begyndelsen (156₁₅₋₁₉) er hans eget påfund, men derefter følges Martins skrift for største delen; 156₁₉—159₂₃ svarer til Martins § 5—8, et enkelt sted: 157₂₋₄ stammer fra § 4; dog er 156₂₀—157₂ (*Gud—guds*), 157₄₋₁₉ (*Oc—flod omtr.*), 157₂₄₋₃₃ (*þeir—fyrir*), 158₁₋₅ (*Sumtr iord—þenna*), 20—24 (*þu—mest*), 25—8 (*En—dræpe*), 159₂₃₋₇ (*Sumtr—þa*) tilføjelser til Martins tekst. Særlig bemærkes, at Saturn i homilien omtales først og derefter Jupiter, medens Saturn hos Martin først kommer efter Merkur. Ejendommeligt nok tilføjer den engelske homilie de „danske“ gudenavne (fordi homilien er rettet mod det danske hedenskab, *Caspari cxv*). Sammenligner vi den isl. oversættelse med den angels. homilie, findes der enkelte afvigelser. Foran skabelsen af Adam og Eva (156₁₉₋₂₀) findes hos Ælfric et langt stykke om den hellige treenighed og om forholdet mellem de tre personer. Stykket om Noe flod osv. (157₂₅₋₃₀ særlig) afviger noget fra homilien i udførlighed (*þa ofund* i l. 32 er vistnok opstået ved en misforståelse; i den angels. tekst står der blot *and mancynn þa weox = en mannkynit vox*); 158₂₋₅ (*firir—þenna*) mangler i homilien og er mulig en tilføjelse af den isl. oversætter. Efter *guda* (159₁₅) mangler et stykke, der i homilien handler om himmellegemernes tilbedelse. Disse plussteder kan forklares som udeladte i den isl. oversættelse; men i så tilfælde kan det ikke ses, hvorfor just disse stykker er udeladte. På den anden side er det aldeles klart, at den isl. bearbejder har benyttet den angels. oversættelse; ligheden i ord giver aldeles utvetydige beviser herfor; således er f. eks. *varna vid* (157₄₋₅) = *warnian wid*; 159₅ *sins guds dottor* (en ordstilling, som her er noget påfaldende) = *heora godes dohtor*, samt endelig og ikke mindst: *vm allann Midgard* (159₆) = *geond ealne Middaneard*. Afvigelserne forklarer jeg ved, at den isl. oversætter har haft for sig en lat. original tilligemed Ælfrics oversættelse eller rettere: en bearbejdelse deraf; islænderen har kun medtaget, hvad der stod i den lat. original, men ikke Ælfrics interpolationer. Ælfric siger jo selv, at han har oversat sine homilier fra latin (jfr Wülcker: Grundriss s. 460) og hertil hører uden tvivl denne (i hans *Lives of Saints*); et positivt bevis for tilværelsen af en latinsk original giver det hdskr., hvor Ælfrics oversættelse findes, idet det åbenbart er begyndelsen af den latinske original, der findes lige foran oversættelsen (se *Unger: Annaler 1846*, s. 67—8); af denne begyndelse viser den isl. tekst sig at være en nok så ordret oversættelse som af den tilsvarende angelsaksiske. Den isl. oversætter

har således både haft originalen og Ælfrics oversættelse og benyttet denne temmelig stærkt uden at medtage dens interpolationer, men mulig selv ændret teksten lidt på et par steder.

Den lat. original må også antages at ligge til grund for hele det øvrige (s: 159²⁷—164³⁴; 159²³⁻²⁷ er en overgangssætning), som slutter sig logisk fortrinlig til det foregående. Alt dette er uddrag og for største delen ordret gengivelse af *Petrus Comestors Historia Scholastica*, hvilket straks antydes (159²⁸) ved henvisningen til „liber regum“. Vi skal i al korthed anføre, hvorfra de enkelte stykker er hættede: 159³¹⁻⁴ (*En-la i*) ≠ Hist. libri reg. I, 6; l. 34—160⁹ (*par—more*) ≠ Exodus kap. 46, 31, 46; 160⁹—161¹⁶ ≠ Hist. Danielis kap. 7, 3, 6 (161⁵⁻¹² er dog forfatterens egne betragtninger), jfr Stjórn s. 435 ff.; 161¹⁷—164²⁰ ≠ Hist. Danielis kap. 1 (de 3 første linjer, uddrag), 9, 11, 14. Denne oversættelse er delvis et frit uddrag; særlig gælder det fremstillingen i 160¹⁹⁻³⁰, hvor forfatteren har anset orig. for grov til at kunne gengives. Et par steder mangler sætninger (162³⁵ efter *durum*, 163¹⁰ efter *gud*), og enkelte steder findes der nogle afvigelser (161²³: *iii. daga*), men navnlig 163²⁵⁻⁶: *tua laupa brauds*; løver æder jo ikke brød; duo corpora damnatorum står der hos Petrus; han nævner også to, ikke ti, får; *tolf dægr* l. 26 mangler hos Petrus; ligeledes indholdet af 164⁶⁻¹⁰; derimod skal vistnok *sald* 162¹⁷ være rigtig gengivelse af „amphoræ 6“ eftersom *sald* er = 6 *mælar*, amphora altså = *mælar*. Slutningen, 164²⁰⁻³⁴, stammer sikkert fra homiliens forfatter. Den sidste bemærkning om verdensaldrene genfindes i mange middelalderlige værker som Isidors osv.

Oversættelsen er i det hele fortrinlig; sproget er klassisk, jævnt og glat uden latinismer; mærkelig er den i lovene hyppig forekommende vending, der her anvendes: *er fleiri voro saman* („de som var i majoritet“). Oversættelsen stammer vistnok fra den bedste periode, tiden omkr. 1200.

4. Kap. 9 er en tale, der advarer imod at befatte sig med heksekunster og alslags hedenskab, mod sædelige forbrydelser og mod dagvælgeri; til slutning fremhæves særlig korset og dets betydning. I begyndelsen siges det at være en tale af Augustinus. *Jón Þorkelsson* har i *Nokkur blöð* (s. 29—30, anm. 93) erklæret, at han ikke har kunnet finde noget tilsvarende i hans *Sermones*. Heller ikke jeg har kunnet finde originalen, hverken i hans ægte eller uægte taler. Derimod er der i *De auguriis* (August. Opera V, *Sermones*, 1683) nogle kortfattede bemærkninger, som kunde tænkes at have afgivet ideen til og grundlaget for denne tale, der så ved

en fejltagelse var bleven tillagt Augustinus. Også i andre middelalderlige prædiken-samlinger har jeg forgæves søgt efter originalen.

5. Kap. 10—13 hører til Elucidarius (se ovf. CXIII). Kap. 10 begynder med *Ef aller* = s. 498²⁹ og når noget længere end 675; en paralleltekst haves i et brudstykke, AM. 238 fol. (Annaler s. 155 ff.). Mellem kap. 10 og 11 mangler et stykke, hvorimod 11—13 udgør et sammenhængende hele; det er brudstykke af selvsamme oversættelse, som findes i 674 A og 675, og ikke uinteressant. I sammenligning med andre tekster frembyder dette brudstykke i enkelte punkter et yngre sprog f. eks. *milna* (1704) f. *skeida* (498³¹).

6. Kap. 14 er en tale om de såkaldte *imbrudagar* (quatuor temporum jejunia), deres afholdelse og betydning; denne prædiken genfindes i Stockh. Hom. s. 35—7, samt i AM. 114 A, 4°. Allevegne er det den samme oversættelse, dog med den forskel, at St. Hom. vistnok frembyder den oprindeligste tekst, hvorimod denne flere steder er interpoleret og sproget noget moderniseret i 114 A og særlig i Hauksb. Foruden mindre indskud (som: *fordum i logum* 172¹³, *þat er—vetrar* l. 15—16, *a stunnit tíð* l. 25, *vanlega oc* l. 33, *andlega* 173¹¹, *vm var þat er* l. 14, *dag* l. 17, *vm—vetr* l. 20, *fra—er* l. 21, *helgar* l. 31, *þat—var* l. 33—4, *tacn* 174²⁵), der tjener til at gøre sproget mere afrundet, findes der større og mindre interpolationer (*Sua—settlr* 172²⁰⁻³, *En—farselo* 173²⁻¹⁰, *Sua—miskunn* 174⁶⁻⁸, *þa—verkum* 174¹¹⁻²⁵, og endelig *Sa—guddome* 174²⁸⁻⁹), der vistnok ikke tilhører den oprindelige tekst, i hvert fald ikke den første. Den anden og næstlængste synes at falde ud af talens øvrige stil og indblande uvedkommende momenter; indholdet synes at være hentet fra en anden homilie: In capite jejunii (Norsk Hom. 107³¹ ff.). Det samme gælder den tredje, der desuden er en gentagelse, og ikke mindst den fjerde og største, der også delvis er tautologisk; (af mindre betydning er, at der i l. 20—1 mangler en af de fire *viðrkomningarbrunnar*, som antydes i l. 20, men denne findes i 114).

Eksempler på, at sproget i Hauksb. er yngre end i St. Hom., er bl. a. følgende: *ii. miserum* (172¹⁴) f. *xii. monophom* (St. H. 35¹²), *jfr tolf manader* 172¹⁷, *sade* (173³⁵) f. *sére* (St. H. 36²³ = 114); hertil kan også regnes *syndir* (173²⁹) f. det ældre og til stil og sammenhæng passende: *grimleics frost* (St. H. 36¹⁷ = 114); *prydum* (173³⁸) f. *þægiom* (St. H. 36²⁶ = 114). Sjælden har St. Hom. noget mere end Hauksb., som *allt saman* f. *alz* (172¹⁷ = 114); *i iord* efter *verða* l. 27 (= 114), *of vetr* efter *d(agar)* (173²⁶), *gufe* efter *þer* (173³⁸ = 114), *af hljþne* efter *ælskadum* (174⁴), *gop* efter *ero*

sst. = 114). Urigtigt er *vanlega* (172₃₇) f. *andlega* (St. H. 35₂₉ = 114), *godgerningar varrar* (174₁₀, gen. sg.) f. *göbgörningar örur* (nom. pl.; St. H. 36₃₄). Af det allerede anførte kan man slutte, at teksten i 114 står på et noget ældre trin end Hauksb.s. Som pegende i samme retning opfatter jeg udtrykket *danskri tungu* f. *norrönu* (172₂₂) i et interpoleret stykke. I de øvrige interpolationer synes teksten i 114 også at stå på et ældre trin, foruden at den på et par steder er rigtigere, den har *andliga* f. *vanlega* (173₅); efter *hennar* (173₇) indskydes sætningen: *ok líkam sinn, er skapadr er af forum hofudskepnun*; derimod udelades *þat—vilía* (173₇₋₈) og *vm—bindast* l. 8-9. I citatet 174₆₋₈ udelades den lat. sætning og den isl. gengives ved (en selvstændig oversættelse): *sa mun hialpaz er stadfastr er allt til enda*. For *gera* (l. 12) har 114 *nema*, efter *tar* l. 19 tilføjes *móllt*; endelig står der i l. 22 efter *pinsla*: *af leidendum þessa heims*.

Denne tales original har jeg forgæves søgt.

7. Kap. 15 handler om regnbuen, dens tre farver og disses betydning. Stykket genfindes i Rímbegla (1780) p. III kap. 7 (§ 25—27), hvor teksten er omtrent ens. Originalen ved jeg ikke at påvise.

8. Kap. 16—17 handler om solhævrvstider, når der er skudår, og solens gang, og hører nærmest til kalendervæsen og tidsregning. De er uden tvivl af islandsk oprindelse, nemlig det såkaldte *Stjörnu-Odda tal* (jfr 176₂₋₃), der genfindes i 1812, 4° i gml. kgl. saml. (Åldsta delen, 1883, s. 30—1, jfr indholdsangivelsen s. 822: *Odda tala*, samt overskriften i Rímbegla 1780, s. 90: *Um Odda tal* og den her følgende begyndelse: *Svá taldi Stjörnu-Oddi, er glöggvastr manna var i allri tölu um himintunglagöngu, hvé bar at sijn, allra þeira manna, er á váru landi hafa verið osv.*). Foruden af dette anførte sted kendes Odde fra den såkaldte *Stjörnu-Odda draumr* (udg. i Nord. Oldskrr. XXVII, 1860); her hedder det (1. kap.), at Odde, der var Helgason, „opholdt sig på Mule i Reykjadal (Tingøysssel; jfr 176₃: *nordan a Islande*), fattig og lidet dygtig til arbejde, men så rim(kalender)-kyndig, at hans mage ikke fandtes i hele Island, en redelig og brav mand“. Oddes levetid falder sikkert i det 12. årh.

Til de to kapitler svarer s. 30₁₋₁₂, 30₁₇₋₃₁₄ i *Larssons* udgave af 1812 ä. d. (jfr Rímbegla 1780 p. I, kap. 16, § 61—3, s. 90—4). Overensstemmelsen er, hvad indhold angår, fuldstændig, men ordlyden er i 1812 på sine steder mere gammeldags (*huella* f. *huel*; her står altid *væx* med følgende dativ for Hauksb.s *væx um* med følg. acc.). I slutn. af kap. 16 mangler noget svarende

til omtrent 4 linjer i 1812; med dette hdskr. stemmer Rimb. så godt som ordret overens. Dels det samme, dels noget lignende findes også i AM. 189, 4°, 415, 4° og 624, 4° (s. 153).

Med hensyn til Oddes iagttagelse og udregning henvises til St. Björnssons udtalelser i Rimb. s. 96, not. 64, hvor han til slutning udtaler, at Oddes iagttagelse, som er gjort uden instrumenter, er særdeles nøjagtig — „quod si ergo astronomiæ elementis imbutus instrumenta observandi habuisset, certe bonas ac utiles observationes fecisset“.

Kapiteltallene er i overensstemmelse med håndskriftets inddeling; sidetallene henviser til Nokkur blöð úr Hauksbók, udg. af Jón Þorkelsson.

b. Heimspeki ok helgifræði (s. 178—187).

1. Kap. 1 danner slutningen af en opbyggelig tale (?), jeg ved ikke hvilken; der synes at være tale om en helgen („guds tjæner“), der ikke lader sig kue af en konge.

2. Kap. 2 bærer overskriften: „om vismænds gode råd“; det er en samtale mellem en discipel og lærer; disciplen spørger, hvorfor man lægger sig efter at samle jordiske goder; læreren refererer til svar forskellige vise mænds meninger herom. Original ubekendt.

3. Kap. 3 handler „om menneskets natur og blod“, med en beskrivende indledning om de 4 elementer; med disse sammenlignes blodet, der består af 4 bestanddele, hver med sin farve; deres mere eller mindre rigelige tilstedeværelse i blodet er af afgørende betydning for menneskets natur og sindelag. Stykket synes at være en fri bearbejdelse af forskellige steder af *Bedas* afhandling: *Constitutio mundi*, se hans værker (Baseludg. 1563) I, 375, 379, 380, jfr *De rerum natura*, I, 4 og *De ratione temporum* kap. 33; en del af indholdet genfindes også hos *Honorius Augustodunensis* i hans skrift: *Philosophia mundi* I, 3, 21, II, 59 (jfr *Isidor Orig.* IV, 5, og fl. st., ligeledes *Hugo de Sancto Victore: Institutiones monasticæ de Anima* kap. 2 ff.). Stykket er særlig på grund af dets sprog ikke uinteressant.

Sidetallene henviser til *Analecta norrœna*, 2. udg.

4. Kap. 4 handler om Kristi kors' oprindelse, der knyttes til legenden om Sets rejse til Paradis, som han påtog sig for hos englen, der bevogtede livsens træ, at erkyndige sig om det „miskundhedens oleum“, som gud havde lovet Adam, da han blev jaget ud af Paradis. Der fortælles udførlig om Sets rejse og tilbagekomst, Adams død, om hvorledes der op af hans mund vokser

3 træer af 3 kærner af det æble, som Adam havde spist og som Set havde modtaget af englen. Af et af disse 3 træer blev korslet dannet, og derom spåde dronningen af Saba. Stykket om denne sidste findes hos *Petrus Comestor*: Hist. lib. reg. III, 26, men iøvrigt har jeg ikke været istand til finde originalen. Mulig foreligger der her et kompilationsarbejde.

Sidetallene henviser til *Analecta norrœna* 2. udg. og *Heilagra manna sögur* ved Unger (Hms.).

5. Kap. 5 er de såkaldte tolv *Heims ósómar* eller Kirkerettens „*Abusiva sæculi*“; originalen findes flere steder f. eks. i *Speculum historiale* af *Vincentius Bellovacensis*, XI, 63, og lyder her således: „*Sapiens sine operibus, senex sine religione, adolescens sine obedientia, dives sine eleemosyna, fæmina sine pudicitia, dominus sine virtute, Christianus contentiosus, pauper superbus, rex iniquus, episcopus negligens, plebs sine disciplina, populus sine lege*“. Oversættelsen er fortrinlig. Dette stykke genfindes forskellige steder, jfr *Leifar*, fortalen s. II—III.

6. Kap. 6. Jerusalems grundplan. Findes også i AM. 732 og 736, 4°, efter det sidste udgivet i *Werlauff's Symbolæ ad geogr. med. ævi* (1821). I sammenligning med den sidstnævnte er *Hauksb.s* finere og bedre udført og vistnok, af et fantasibillede at være, mere korrekt; således mangler det højre tårn foroven i 736, ligesom muren er bedre tegnet i *Hauksb.* Hvad teksten angår, er den ens i begge hdskr., undt. for så vidt overskriften og den røde titel midt i planen mangler i 736. *Hauksb.s* skriver har forstået de lat. navne og undgået de fejl, som den anden har gjort sig skyldig i (skriver *uulsi* f. *uulgi*, ved ikke, hvad *Iter* er osv.); der findes dog samme fejl i begge, der fører tilbage til en fælles original, som jeg ikke ved at påvise; jfr *Werlauff* s. 55. Afbildningen i 732 er nærbeslægtet med *Hauksbogens*, men iøvrigt ikke så akkurat tegnet som den.

Hvad nu de virkelige forhold angår, er *Porta aurea* nogenlunde rigtig anbragt; derimod er *St. Stefans* porten kommen til at vende i urigtig retning, hvorved det hele bliver skævt, og planen er gjort altfor regelret. *Scipus* er fejl for *Scissus* (hos *Beda*: *fissus*). Til slutning bemærkes, at grundplanen for den rigtige orienterings skyld må vendes om, så at tårnet ved *vicus porte Stephani* kommer til at vende mod nord (jfr *Bedas* beskrivelse, tom. III, 487 ff. og *Werlauff* 56 ff.). Beliggenheden af *Sion* svarer til den i middelalderen almindelige og vistnok rigtige¹ opfattelse.

¹ Se *H. Scharling*: *Indbydelsesskrift* 1890, s. 8, 33.

7. Kap. 7 indeholder de forskellige undtagelser eller undskyldninger, der gaves for omgang med bandlyste personer, på grundlag af „mester Goffridus“ vers, der anføres (i den 1. linje bør læses *ignorata f. ignota*). Denne Goffridus er vistnok G. af Trani, Tranensis (d. 1247) en af middelalderens glossatorer, der skrev *Summa super titulis decretalium*; et eksemplar af denne vides at have tilhørt biskop Arne i Bergen (1304—14), Norsk Hist. tidsskr. 1880, s. 186. I *Decretales D. Gregorii papæ IX (Romæ 1584)* findes s. 1333 blandt glosserne til teksten de to vers, men i omvendt orden og med *solvunt f. faciunt*. Iøvrigt er forklaringen der anderledes og ikke så udførlig som den islandske. Jfr AM. 350, fol., s. 283.

3. Vidræða æðru ok hugrekki ok líkams ok sálar (s. 303—330).

At bægge disse samtaler er tænkt som et sammenhængende stykke, er klart af indledningen, særlig s. 303¹³⁻¹⁴, samt af overgangsordene s. 308¹⁶⁻¹⁸, jfr 329⁶. Ikke desto mindre er disse to stykker oprindelig ikke sammenhørende og af to forskellige forfattere.

Det første stykke, samtalen mellem *Æðra* og *Hugrekki* (frygt og mod) er en oversættelse af 26. kap. i *Moralium dogma* af *Philip Gautier* (på lat. *Philippus Gualterus ab Insulis [Lille] eller de Castellione*), forfatteren til *Alexandreis (Alexandrssaga)*. Den islandske oversætter eller dennes original har i det mindste tillagt Gautier stykket, eftersom *Valltin* (303₂) sikkert er identisk med Gualterus—Gautier. Det stedsnavn, som *þorv. Bjarnarson* i sin udgave af stykket i *Þor Sundbys Brunetto Latino* (1869) fik ud: af *Sallibur*, og som Sundby mente måtte bero på en fejltagelse, må forsvinde som en fejllæsning af stedet i Hauksb.; læsemåden af *samburð* bestyrkes tilfulde ved AM. 696, 4°, hvor et brudstykke findes. Gautier skrev sit værk i slutningen af det 12. årh. (Sundby s. 168). Hvad oversættelsen (s. 303²³—308¹³) angår, er teksten på sine steder dels noget udvidet, dels noget ændret, og er rimeligvis oversat efter en interpoleret original, hvis teksten hos Sundby ikke er forkortet. De mest afvigende steder er 305¹⁹⁻³⁴, 306^{11-21. 20-33}, 307¹⁷⁻²⁷. Mindre udvidelser kan mulig stamme fra den isl. oversætter, navnlig enkelte bemærkninger i *Æðra's* replikker f. eks. 305²²⁻²⁴ (*Allt—iærdarinar*) og lign. At man også har haft dette stykke alene for sig, fremgår af, at slutningen deraf (fra 307³³: *sem* (sål.) *þau*) haves i Upsala bibl. saml. Delag. 4—7, 4°. Her ender afhandlingen med ordene: *ok vera síðan fasthadr a þvi* (jfr 308₃) *ok þvi fylgia ok iannan gott gera* (afskr. i AM. 391 fol.). I et andet håndskr., AM. 696, 4°, findes bægge stykker

ombyttede, men dette er sket ved afskriverens fejltagelse, eftersom den samme rækkefølge forudsættes ved de selvsamme ord som 303¹³⁻¹⁴. Begyndelsen: *Bok* osv. følger der (midt på siden) umiddelbart på den replik af legemet, der slutter 323₃; i orig. har der vel været en forvirring. Oversættelsen er den samme som i Hauksb.

Det andet stykke, samtalen mellem Sjæl og Legeme, er en oversættelse af en i middelalderen meget anset og bekendt afhandling: Soliloquium de arrha animæ af *Hugo a Sancto Victore*, der levede 1096—1141 og var kannik i klostret St. Victor i Frankrig. I orig. hedder de samtalende Homo og Anima. Afhandlingen begynder med 308²⁰ og slutter med 329⁴. Oversættelsen kan siges i det hele og store at være ordret og nøjagtig uden nævneværdige udeladelser (efter *engv* 311¹⁰ mangler en lille sætning; 312²⁷⁻³² er to replikker såede sammen, altså en replik af Homo udeladt; det samme er sket i det lille stykke 319²³⁻⁸). Derimod findes enkelte gange tilføjelser (f. eks. 309²⁴⁻²⁹: *sem Pall—ast*, 311¹²⁻¹³: *Putah—heimol*, 317⁵⁻¹²: *Nv—mwnni*; 17-19 *þv—hondvm*, 321¹⁸⁻²⁰: *sem Pall—ervd*, 322³³⁻³²³: *Ok—lostu*) og mindre omarbejdelser, der da dels udvider, dels forkorter den oprindelige tekst (f. eks. 312³⁵ ff., 314¹⁸ ff., 315¹⁰ ff., 316¹⁴ ff., 28 ff. [forkortet], 320³² ff., 323⁵ ff., 30 ff., 324²² ff.). Men ingen af disse ændringer i den oprindelige tekst forudsætter eller behøver at forudsætte en anden original end Hugos egen. Det er, som ovf. antydet, næppe oversætteren, der har sammenføjet de to afhandlinger og forsynet dem med en indledning (303¹⁻²³) og slutning (329⁶ ff.); der er heri intet som helst, der særlig røber en fremmed original; således behøver i hvert fald ikke ordet *kreatyr* (330⁶) at opfattes. Oversætteren har naturligvis været en gejstlig; jfr hans anførte latinske sætninger (329^{29-30. 34. 37}), samt de skriftsteder, han selv indskyder (309²⁴⁻⁵, 317⁸, 321¹⁸). At oversætteren mulig har været Nordmand, kunde man være tilbøjelig til at slutte af former som *settm* 329²⁴, *þersor* 330⁸, men navnlig af udtrykkene 330⁴ f. (*Næfr hyl tre*; *skogar dyr*; *rein með hornni*).

Oversættelsen er i det hele godt gjort og træffende, ordvalget er heldigt og en vis gejstlig varme mærkes. Det er ikke langt fra at oversættelsen undertiden virker nok så godt og smukt som orig., f. eks. sætningen 312²⁴⁻⁵, hvor orig. har: *verba tua inflammaverunt me, concepi ardorem et æstuo intus*; ligeledes kan 318⁸⁻¹³ tjæne som eksempel på en smuk oversættelse. Virkelige fejl i den norrøne tekst er meget få; sål. er *frægd* 309³¹ vistnok fejl for *fægrd* (= *pulcritudo*), (*Egenvs* 321⁴ hedder i orig. *Egevs*), 323¹⁴⁻¹⁷ er i følge ordene *kanadr* (l. 15) og *kalladr* (l. 16), masc. en replik af sjælen, men det er legemet, der taler; er *kanadr*, *kalladr* opstået ved

misforståelse af (de norske former): *kanad*, *kallad*? De to følgende capitula er en umiddelbar fortsættelse af hinanden og af l. 14—17. Sammenarbejdelsen af bægge stykker er næppe ældre end fra midten af det 13. årh. (jfr ord som *fyridiarfaz* (303²⁰) og *kreatyr* ofl.); oversættelsen af hvert enkelt stykke er mulig noget ældre.

Sidetallene i det første stykke henviser til *Ungers* udgave i *Heilagra manna sögur*.

4. *Pronostica temporum m. m.* Denne titel har vi benyttet som en fællestitel for de latinske stykker, der er skrevne på den sidste side i 544 (s. 468—9), hvori et lille islandsk stykke er indsat (469⁴⁻⁸).

1. *Pronostica temporum* er navnet på det første stykke (s. 468), og dette er identisk med hvad man plejer at kalde: *Jóla-skrá Beda prests*. Originalen findes hos Beda I, 462—3 (Basel-udg.), hvor den lyder således:

Si 1 feria fuerint cal. Januarii, hyems bona erit, ver ventuosum, æstas sicca, vindemia bona, boves crescent, mel abundabit, vetulæ morientur, abundantia et pax erit.

Si 2 feria, hyems mixta erit, ver bonum, æstas sicca et ventuosa tempestas, et vindemia non bona et valetudo hominum, apes morientur et prodigia quæ dabit hominibus Deus.

Si tertia feria, hiems umbrosa erit, ver tempestuosum et ventuosum et pluviosum, æstas sicca, vindemia laborabit et visa erit et mulieres morientur, naves periclitabuntur et reges peribunt.

Si quarta feria, hyems dura et aspera erit, ver malum et ventuosum, æstas bona, vindemia bona et laboriosa et frumentum bonum, juvenes morientur et qui navigabunt satis laborabunt.

Si quinta feria, hyems bona, ver ventuosum, æstas sicca, vindemia bona, abundantia erit et principes sive reges peribunt.

Si sexta feria, hyems mutabilis et ver bonum, æstas sicca et bona, dolor oculorum, vindemia bona, et copia magna erit et oves peribunt.

Si septima feria, hyems turbinosa, ver ventuosum et fructus laboriosus erit, oves peribunt, homines vetuli morientur et casæ cremabuntur.

Som man ser, er der forskellige fejl i Hauksb.s tekst; særlig grove er *vituli* f. *vetulæ*, *meliores* (l. 9) f. *mulieres*, *turbinis* (l. 20) f. *turbinosus* (!), foruden at det rigtige køn af *hiems* og *ver* ignoreres osv. Disse Bedas vejrspådomme har på Island nydt en vis anseelse. De er meget tidlig blevne oversatte og hyppig afskrevne. Der er tillige noget ændret deri, for så vidt som man satte juledag i steden for nytårsdag (deraf navnet „Jule“-skrá). To tekster findes aftrykte i Norg. gamle Love IV, 489, 506, jfr Rimb. 1780, 572; én i isl. þjóðsögur og ævintýri II, 561 (den her aftrykte er en nogenlunde ordret oversættelse af Beda, men det er morsomt i

denne at se, hvorledes f. eks. *vindemia* overalt gengives ved *heyskapr* el. *grasvöxtr*). Alle tekster er iøvrigt noget afvigende fra Beda og ligeledes fra Hauksb.s tekst, undt. den, der findes i AM. 461, 4° bl. 23—4; oversættelsen forudsætter f. eks. fejlen *vituli* („kalfar“) og *meliores* („betri menn“) osv.

2. Det næste stykke, s. 469₁₋₃, synes at opregne visse uheldige dage. I Isl. þjóds. II, 552 findes vistnok noget omtrent tilsvarende, skönt dagene er forskellige. Stykket er middelbart hættet fra Beda I, 471—2, hvor det lyder: „Tres dies et noctes sunt, in quibus si uir (sål. mulig rigtigere at læse end *quis*) natus fuerit, corpus ejus sine dubio integrum (*que* i vor gengivelse er vistnok den fejllæste slutning af dette ord α : ^wg) manet usque in diem iudicii, hoc est in 6. calend. Februarii, et 3. cal. et idus Febr. et suum mysterium mirabile est valde“.

3. Det isl. stykke, 469₄₋₈, handler om månens alder og genfindes i Rimb. 1780, p. IV, § 102, s. 506, AM. 435, 12° bl. 54, 624, 4°, s. 179, 461, bl. 7 v.; det sidste stemmer bedst med Hauksb.s og lyder således: „Hinn fysta vetr í þld er tungl ix. náttá hinn átta dag jóla, annan vetr í þld. xx. ⁷n, þriðja vetr í þld einnar nætr, fjórða ⁷v xij. ⁷n., fimta þriggja náttá ok xx. Séttá fjöggra ⁷n. Sjaunda xu. ⁷n. Atta sex náttá ok xx. Niunda uii. ⁷n. Tíunda xuiii. ⁷n. Ellepta níu náttá ok xx. Tólfta x. ⁷n. Þrettánda einnætt ok xx, fjórtánda tveggja náttá einna, fimtánda xiii. ⁷n. Sextánda fjöggra ⁷n ok xx. Seytjándá v. ⁷n, átjándá 16. ⁷n hinn 19. vetr í þld sjau náttá ok xx“.

Det ses heraf, at i l. 7 bör der vistnok læses *xxvi. f. xxviii.*, samt *atianda* og *nitianda* henholdsvis for *attanda* og *Niunda* i l. 8. Vistnok er da *ber* lige foran *attanda* urigtig læst. I det hele er denne side af en sådan beskaffenhed, at vi ikke tør indestå for rigtigheden af, hvorledes de enkelte ord og bogstaver er læste.

4. Det sidste stykke, s. 469₉₋₂₅, hvis det hele ellers er ét sammenhængende stykke, synes at handle om forholdet imellem de enkelte måner og menneskets (munkenes) drømme; men det hele er så brudstykkeagtigt og læsningen så usikker, at vi tør intet udtale nærmere herom; nogen islandsk eller fremmed parallel har jeg ikke fundet. I AM. 194, 8°, s. 49—50 findes et stykke „de luna“ (på latin), men det er forskelligt fra dette stykke.

C. Naturhistorie.

Hertil hører stykket om naturstene, *ndttúrusteinar*, (s. 227—28).

Syv „naturstene“ beskrives her både med hensyn til udsende og oprindelse (undt. for Gerathises' vedkommende) samt natur, d. v. s. deres overnaturlige virkninger (undt. for Crisopativs' vedk.). I AM. 194, 8°, bl. 47—8 findes det selvsamme stykke, men dér som en del af en større afhandling om stene; teksten er omtrent ens i bægge, undt. for så vidt som der i 194 findes flere afvigelser og forvanskninger (f. *vindreyp* l. 2: *vín se dreypt í vatn*, f. *hvnangi* l. 13: *vini*, f. *Trogodi* l. 16: *godici*; *Medi—hans* l. 17 er forvansket til *med fundnu magni hans*; efter *deynir* l. 20 tilføjes *fölliga*; 228_s er *iarnædi* forvansket til *aa iarneid*); for *ferliar* 228₂₅ står der i 194 *fagrigr*, hvilket vistnok er det rigtige. I middelalderlige skrifter (Solinus', Isidor's, Marbods' digt og flere) findes sådanne stene opregnede¹, men nogen umiddelbar kilde kan jeg ikke påvise.

D. Kalendervæsen og matematik.

Hertil hører det ovennævnte Stjörnu-Odda tal, samt Cisio janus m. m. og Algorismus.

1. Cisio janus (s. 229), er en gammel versificeret anvisning til efter visse, nærmere bestemte regler ved hjælp af fingerleddene at udfinde de forskellige faste- og helgen-dage i hver måned (jfr Rimb. 1780 p. II, § 5, s. 154 ff., hvor der findes en, i øvrigt en hel del afvigende Cisio); remsen består af 24 linjer, to for hver måned, og hvert linjepar skal indeholde ligeså mange stavelser som måneden dage. Navnet er dannet efter de to første ord: *cisio*, den sidste del af *circumcisio* (Jesu omskærelse, 1. januar); *janus* hentyder til månedsnavnet. Den form, disse vers har i Hauksb., er ikke ganske rigtig og kan tildels rettes efter andre håndskrifter, særlig 1812, 4° (gml. kgl. samling), hvor der dog flere steder er foretaget rettelser og raderinger (jfr AM. 624, s. 210—11, her er *thor præx* og *step* — se ved l. 14—15 — optaget i selve teksten, og 461, hvor teksten er meget uriglig skreven).

Den rigtige form, Hauksb. forudsætter, er i alt væsentligt følgende²:

Jan.	{	Cisio (1) <i>janus</i> . Epi (6) <i>sibi vendicat</i> . Oct. (13). Fe (14). Ma (15). Mar (16). An (17). Prisca (18). Seb (20). Agn (21). Vincen (22). Ba (24). Con (25). Polcarp (26). Ag (28) habentur.
Febr.	{	Bri. (1). Pur (2). Blassus (3). A (5). Ved. (6) <i>Februo</i> . Scolastien (10) <i>valent</i> . Jul. <i>martir virgo</i> (16.) <i>post Petrus</i> (22). <i>Mat. que sequatur</i> (24).
Marts	{	<i>Marcius officio decoratur Gregoriano</i> (12). Postea Cud. (16). <i>Benedict</i> (21). <i>post Mariæ genetricis</i> (25).

¹ Jfr *Fr. Grundtvig*: Lösningstenen 167 ff.

² Jfr *Grotefend*: Hist.

Chronol. § 17.

April	{	<i>April</i> in Ambrosii festis (4) ovat atque Tibur (14). Magn (16). Succedunt hinc festa Georg (23). Marcique (25). Vitalis (28). Phil. (1). <i>Ma.</i> Crux (3). Alex (3). Jo (6). post Mi (8). Gor (10). hinc vere tunc Hall (15).
Maj	{	Indeque Bran (16) sequitur venit Urb (25). Augus (26). Ger (28). adest Pe (31). <i>Jun.</i> Mar (2). habet. Bonifa (5). Med. (8). Primi (9). Barbasi (11). Bas (14). Vi (15). Tunc Bo (?) Mar (18). Gerva (19). Si (20). Al (21). Ellid (?) Joa (24). Jo (25). Pela (26). Pe-Pau. (29).
Juni	{	<i>Jul.</i> Sui (2). Pro (4). Martini (4). Tho (7). Cili (8). Fra Benedicti (11). Di (14). Suit (15). A (17). postque. Mar (22). A (23?). Christ (24). Jaco. (25). Dor Pan (28). Ol. (29). Ab. (30). Ger (31). Petrus (1). Ol (3). <i>Aug.</i> Trans Sixt (6). Do (7). Cyri (8). Lau (10). Tibur (11). Hipp (13). Eu (14).
Juli	{	Sumtio virginea (15). Timo (22). Bartholo (24). post A (28). Jo (29). Feli (30). <i>Ægi</i> (1). <i>Se.</i> Trans Bert post A (6). Ma (8). Gorg. (9). A (9). Pro (11). Sus. Co (14). Cru (14). Nic (15). Eu (16).
Aug.	{	Lanbertique (17). Ma (21). Maur (22). festum Firmi (25). Dami (27). Mik (29). Je (30).
Sept.	{	Re (1). Leo (2). Francis (4). Fi (6). Mar (7). De (8). Di (9). Ger (10). inde Re (?) Calixt (14). Inde Lucas (18). hinc Unde. (21). Seve (23). Cris (25). Am (26). hinc Simonis (28). Quint (31).
Okt.	{	Omnes Eu. (1). <i>No.</i> Le (6). Uil (7). Qua (8). Theo (9). Marque (10). Briccique (13). Martir adest Ea (16). Ge (22). Cle (23). Cry (24). Cat (25). postea Sat. (29). And (30).
Nov.	{	Postque <i>De.</i> Barba (4). Nicho (6). ueniunt Victo (?) Lu (13). Nicati (14). O Sapi (17). cum Thoma (21). Thorla (23). Natalis Domini (25). Syl (31).
Dec.	{	

Af nordiske helgener er her antydede: *Cud.* = Gudmund gode (d. 1237) den 16. marts; *Magn.* = Magnus d. hellige, Orknøjarl (Magnúsmessa I) d. 16. april; *Hall.* = Hallvarðr, 15. maj; *Ol.* = Olaf d. hellige, 29. juli og atter 3. avgust; *Thorla.* = Torlak d. hellige, 23. december; hertil kan på en måde føjes *Ea.* = Jatumund d. hellige, 16. november. Heraf er det klart, at denne Cizio er undergået en bearbejdelse på Island ved midten af det 13. årh. eller i den nærmest følgende tid.

2. De følgende vers (s. 229₂₅₋₇) genfindes i Rimb. 1780, p. II, § 41, s. 216, i håndskr. AM. 461, 12° bl. 18, 624, s. 215 (meget forvansket). For *dictis* ... *fictis* bör der læses *dictus* ... *fictus*. Hvert af disse vers indeholder 7 ord, hvis begyndelsesbogstaver udgør de såkaldte søndagsbogstaver for søndagene i en solcyklus (28 år); jfr anm. 58 i Rimb. s. 216—17.

Derpå kommer de samme linjer, s. 230₁₋₃, hvor de enkelte ord er noget ombyttede.

3. De to linjer, s. 230₄₋₅, genfindes i Rímb. 1780, p. II, § 37, s. 212, og lyder (sikkert rigtigere): *Sicta, ueris, apta, corvus, rex busta cavat sic | Bryta creat Stilbon turris aut Saba ueris ars.* I disse linjer er der 28 stavelser; det første bogstav i enhver af disse betegner begyndelsen til enhver af de 28 månecykler, der indeholdes i den såkaldte „gamle periode“ α : *cyclus paschalis magnus*; jfr Rímb., forklaring til stedet.

4. Endelig genfindes den linje, der anføres s. 230 anm. 4, i Rímb. 1780, p. II, § 14, s. 176, jfr AM. 624, s. 211 og 231 og 1812 s. 1. Denne linje giver anvisning til at finde nymåne, jfr Rímb. anm. 29, s. 177.

5. *Algorismus*, (s. 417—24). Denne afhandling er en anvisning til at regne med „indiske“ α : arabiske tal. Navnet er en forrejelse af *Alkaresmi*, navnet på en bekendt arabisk matematiker (*Muhammed ben Musa A.*). Denne regnekunst kom fra Araberne til Evropa og fandt hurtig en stor udbredelse. Den bekendte grammatiker *Alexander de Villa Dei* fra det 12. årh. forfattede en „*Algorismus*“ i latinske heksametre: *Carmen de Algorismo*. Det er dette digt, der ligger til grund for den islandske „*Algorismus*“ i Hauksb.; denne afhandling findes også i 1812, 4° gml. kgl. saml., i AM. 685, 4°, samt i 736, III (brudstykke, næst 421₃₂—*hegri* 423₁₄). Oversættelsen er i disse håndskrifter omtrent enslydende. Dog er der i 685 et stykke mere i slutningen af kap. 9. Teksten i 736 er noget forvansket (*efri gegnt* 423₂ til *ef gegnt^{er}* [sic], *hin onnur* l. 10 til *hnignar*), men har dog på et par steder bedre læsemåder. I 685 synes teksten overhovedet at være mest fejlfri (sål. findes her *-skeyttrar* 423₂₅ for *-skeyttar* i Hauksb.—1812). Disse to sidste stemmer overhovedet med hinanden (1812 udelader *ok skipvdr* 417₃; står i 685; *enn—skipadr* l. 10, *annan—er* l. 11—12, i 685, osv.), og det er klart, efter som fælles fejl findes i bægge (*skeyttar* se ovf., *ok af vpp þann* 419₂₂, *rot* 422₁₉ mgl. i bægge), at de må stamme fra samme — fejlagtige — original. På den anden side har 1812 undertiden de rigtige læsemåder; således har det (og 685) *stad* efter *fysta* 418₂₃ (jfr „in limite primo“ i orig.), *skortir a v.* („distat a denis“) mangler efter *figrv* 419₃₃, og så efter *margfallda* (sst.): *ok sva margar einingar sem* osv.; for *margfalld* 420₆ står der *margfalldan*; l. 11 har det *margfalldr* foran *fingr*; ξ l. 12 er fejl for *i enn*; i 421₄, 422₁₈ for *e. α : edr*; *ok* (1) 421₁₈ f. *edr*, *vndir* 423₂₂ f. *vid* (= 685), ξ 421₂₁ f. *i*; endelig er tallene 423_{30.31} rigtige i 1812. — Hvad nu forholdet

til originalen angår, er oversættelsen, for så vidt den kan forstås (den er på sine steder dunkel nok), temmelig ordret gengivelse af Alexanders digt. I den udgave, jeg har benyttet (Halliwells i *Rara mathematica* 2. udg. 1841), findes ingen kapitelinddeling¹. Endel afvigelser fra orig. findes. Således er den sidste sætning i kap. 2 (*sifra—merking*) flyttet dertil fra kap. 1; slutningen af kap. 5 er noget anderledes end i orig. Ordene *Annat—hefir* 418¹¹⁻¹³ mangler der. I slutningen af kap. 9 og 12 er der i orig. en anvisning til at prøve regnestykket, der mangler i oversættelsen; slutningen af kap. 10 er noget vidtløftigere der. *Ok—niv* 420¹⁻⁴ mangler i orig.; *þvsvnda—hefia* 422²¹⁻²⁴ ligeledes. Dette kunde tyde på, at oversætteren havde haft originalen i en noget anden form end den, der foreligger i *Rara math.* En sådan antagelse støttes kraftig af, at slutningen af afhandlingen, d. v. s. *þessar eru* (s. 423²⁴) osv., er en tilføjelse, hvortil der intet tilsvarende findes i orig. At oversætteren skulde have tilføjet denne slutning, er særdeles urimeligt. Der foreligger her en skolastisk-teologisk anvendelse af tallene, der måtte ligge en norsk eller islandsk oversætter ganske fjærnt. Den direkte original er jeg dog ikke istand til at påvise.

Taltegnene, s. 417⁴, svarer fuldstændig til den 4. række i Hankels *Gesch. der Mathematik* s. 325, der tilhører det 13. årh. indtil år c. 1270. Naturligvis er dette ikke et tilstrækkeligt bevis for, at oversættelsen er ældre end c. 1270, skönt det i og for sig er rimeligt, at den er noget ældre.

Tegnet s. 423²⁸ beror på en afskrivers misforståelse; der skal simpelthen stå tallet 3. Det er i det hele klart af flere fejl, at Hauks afskriver (eller hans orig.) langt fra altid har forstået sammenhængen. En omhyggelig sammenligning af håndskrifterne vil sikkert kunne give den oprindelige læsemåde på så godt som ethvert sted og en rigtig tekst vil således med lethed kunne bringes i stand.

Til at tillægge Hauk nogen som helst andel i oversættelsen eller bearbejdelsen savnes der holdepunkter.

Kapiteltallene beror på håndskriftets kap.-inddeling; sidetallene henviser til *Munchs* af en dansk oversættelse ledsagede udgave i *Annaler* osv. for 1848.

¹ I et håndskr. i Gml. kgl. saml. 1348, 4°, hvorpå dr. K. Kålund har gjort mig opmærksom, findes røde overskrifter over de enkelte kapp. Dette digt har dog ingen direkte sammenhæng med vor oversættelse.

E. Völuspá (s. 188—92).

Den afskrift af digtet, der her findes, stammer, som ovenfor (s. XVI) antydet, fra midten af det 14. årh., og den har vistnok aldrig haft noget med Haukr at gøre. Det er en bekendt sag, at de gamle digte er desto mere forvanskede, jo yngre håndskrifter de findes i, jfr f. eks. Hyndluljóð i Flatøbogen. Også Völuspá i Hauksb. kan henføres hertil. Navnlig er dens midterparti her slemt forvansket, men herom kan vi henvise til de kritiske udgaver, samt til *Müllenhoffs* Deut. albertumskunde V, 4 ff., 86 ff. (særlig 94 f.). I *Bugges* udg. findes teksten bogstavret aftrykt s. 19—26. Mellem dette aftryk og nærværende udgave findes enkelte, men så godt som altid ganske uvæsentlige afvigelser, således er det næppe muligt med sikkerhed at afgøre, hvorvidt skriveren har ment *u* eller *v*; bogstavet ender ofte med en lille hage til højre, og dette har vi gengivet ved *u*; ligeledes er akcenter ofte usikre og strengen igennem *d* (*ð*) ofte tvivlsom. Særlig bemærkes endvidere: *reginn* 188₁₂, sål. hdskr.; *heilog* (Bugge: *-vg*): den sidste vokal er noget klattet; *hon* (189₂₄): snarere sål. end *hvn*; *nøkkur* (189₂₈) er sikkert (med *ø*); *lengra* 190₁₃ er meget afbleget i linjens slutning og måske ikke ganske sikkert; *annars* (190₂₁) er rigtigt; ligeledes *en* (l. 27), *blæss* (l. 30), *u* (l. 28), *æsum* (l. 32), *fer* (191_{6.9}), *sunnan* (191₆), *hrata* (l. 7), og snarest *styrer* (l. 5). Iøvrigt må det huskes, at håndskr. er meget afbleget, og at endel altid vil forblive dels usikkert dels helt ulæseligt. Verstillene i *Bugges* udg. burde have været tilføjede.

F. Tillæg I—XIII (s. 500—506).

Hvorvidt enkelte af disse stykker, som IV—VIII, XII—XIII, stammer fra Hauksb., er i de pågældende hdskr. ganske vist ikke udtrykkelig fremhævet, men da de der findes sammen med sådanne, der bestemt siges at være tagne fra Hauksbók, er det sandsynligst, at de alle hidrører derfra. Alle bærer de vidne om de mange slags interesser, som Haukr ellers lægger for dagen. Særlig kan man forstå, at indholdet af VII—VIII har interesseret ham, der var så godt inde i Norges, navnlig landets politiske forhold. Vi skal i al korthed gennemgå disse stykker.

I indeholder en beretning om en rejse, som et par grønlandske præster foretog for at undersøge kysten så langt mod nord som muligt. Resultatet synes ikke at have været af betydning. Efter begyndelsen skulde man tro, at denne beretning var indholdet af et brev, som „præsten Haldor skrev til præsten Arnald“, som da var hirdpræst hos Magnus lagabøter.

II er en fortegnelse over bisperne i Gardar i Grönland fra og med den første (og tvivlsomme) Eiríkr omkr. 1120 til Arne, der blev biskop 1314.

III. En beretning om et par slemme uår, det første 976¹, det sidste 1056. Stykket genfindes i afskrifter af den såkaldte Skarðsárþók af Landnáma (Isl. I, 323) i en lidt forskellig form. Björns afskrift synes noget udtogsmæssig og er måske kun en fri gengivelse af Hauksb.s oprindelige tekst (jfr hans „etc“ 501^{1a}). Vi har dog ikke af den grund villet udelade stykket. Sidetallene henviser til Isl. I.

IV. Erkebisper- og bispe-sæder i Norge, England, Skotland og Tyskland, slutter sig på en måde til II. Om de enkelte navne henvises til navneregisteret. Der skal vistnok ikke interpuengeres efter *Moreide*, *Vijk* og *Brechin*.

V. Indeholder en pilgrimsrejserute fra Lübeck til Rom, idet de enkelte byer opregnes og afstandene mellem dem angives i mil. Vejen fører fra Lübeck over Mölln (*Mylna*)—Lüneburg—Brunsvig—Goslar—Eisenach (*Ismak*)—Würzburg—Augsburg (*Austborg*)—Schwangau (*Svangi*)—Innsbruck (*Isinbriggia*)—Trento (el. Trient)—Verona (*Bern*)—Bologna—Florens. Angående de enkelte navne henvises til navneregisteret. Her skal kun bemærkes, at *Tertinborg* må være fejl for Artlenborg, *Hijia* (l. 12) f. *Nyia* (Neustadt). *þeingilsbyr* (l. 14) er en folkelig omdannelse af Dinkelshühl, *Bardarkirkia* af Partenkirch. *Fera* er fejl for Ferrara, jfr *Pata* f. *Patera* 176²⁵ (ovf. s. CXVIII).

VI. Navne på de forskellige tidsafsnit. Dette lille stykke genfindes i og går umiddelbart tilbage til kap. 63 i Skáldskaparmál (Snorra-Edda I, 510) og stemmer nærmest med codex Upsaliensis (Sn.-E. II, 341), undt. for så vidt som *lyff* (l. 24) her mangler ligesom også i de øvrige hdskr.; disse sidste indskyder *ár* foran *missire*.

VII. Indeholder en opregning af de lande og de af de norske fylker, som hørte under Bergens féhirzla, der, skönt ikke udtrykkelig nævnet, stilles i modsætning til Tønsbergs; jfr *Munch Norske folks Hist.* IV, 1, 614—15. Stykket er altså oplysende om, hvorledes forholdene var i Hauks tid. Det er sikkert en fejltagelse, når *Jón Sigurdsson* har ment (Dipl. Isl. II, 859), at der her forelå en fortegnelse (fra 1350) over de egne og lande, som kong Magnus smek forbeholdt sig selv ved delingen af riget. I Dipl. Isl. er

¹ Jfr Reykdæla kap. 7, Fms. II, 222 f., 225, 227 f., Njála 32, 47, Gretla 17.

stykket aftrykt efter AM. 157 B, 4°, men her mangler *Hialtland ok Orkneyjar; fyr* (l. 30) er rimeligvis en fejl for *tí*.

VIII. Fylkerne i Norge. *G. Storm* har i (Norsk) Hist. tidsskr. 4. bind (1877) s. 478—84 påvist et ældgammelt *fylkjatal*, en fylkeliste, der skal stamme fra *Are Einarsson* (omkr. 1120), fra hvem *Are frode* skal have fået den og så optaget den i sin — ældste — *Islendingabók*. Denne fylkeliste er opbevaret i *Peder Claussöns Norges Beskrivelse* (Saml. skr. s. 465, jfr Hist. tidsskr. s. 479); der begyndes dér med „*Finmarken*“, men dette navn er, som *G. Storm* rigtig bemærker, et senere tillæg, da *Finmarken* ikke udgjorde noget egenligt fylke. Fylkeantallet er der 25 (+ *Finmarken*). I AM. 415, 4°, der aldrig har haft noget med *Haukr Erlendsson* at gøre, findes en anden liste (aftrykt hos *Storm* efter *Scriptores VI*), der må stamme fra det 12. årh.; her opregnes fylkerne sydfra, og de er i alt 25. *Hauksb.s* liste er for så vidt afvigende fra *P. Claussöns*, som (bortset fra *Finmarken*) *Raumsdælafylki* dér indskydes mellem de to *Mærafylker*, medens *Fjalafylki* og *Hadaland* samt *Austr-Egdir* ikke nævnes som selvstændige fylker hos *P. Claussön*, og endelig, at der hos denne i stedet for *Ránríki* står *Grœnafylki* (hvilket iøvrigt er fejl for *Hværafylki* = *Renafylki* = *Ránríki*); *Raumsdælaf.* er vel udeladt ved skødesløshed, medens de øvrige navne kan skyldes selvstændige ændringer måske af *Haukr selv*.

IX. Dette stykke om *Ulfjótssloven* og fjærdingsinddelingen¹ er omtrent aldeles identisk med teksten i *Landn.* s. 95²⁸—96¹⁸ og kan vistnok betragtes som afskrift deraf. Der findes et par afvigelser: for *þa* (l. 8) står der *enn* i *Landn.*; *logmadur—þa* (l. 8—9) og *aptur* (l. 9) er vistnok redaktionelle ændringer og tilføjelser; hertil hører måske også *hof-* (i *hofgodi* l. 17), *sem* (l. 25) f. *þav er*, og (l. 26), *hvorre þyng sókn* (l. 27—8) f. *þingsokn hverri*, samt *goda* (l. 30). Vigtigere er, at for ordene *sem villda* (l. 23) har *Landn.* blot *eda*, hvilket synes at være rettelse af hint, jfr *em* (l. 26) f. *er*, *aodar* (l. 30) f. *avdar*. Sidetallene henviser til *Isl. s. I* (1843).

X. Et lille stykke om navnes dannelse, særlig ved hjælp af *Tors* navn; det er også aftrykt i *Eyrbyggja* (1864) s. 126, og synes at have sin grund i hvad der dér kapitel 7 (s. 8²⁸—30) meddeles. Stykkets begyndelse viser, at *Björn* her — som oftere — ikke har afskrevet aldeles ordret; ordene i *firndinne* stammer sikkert ikke fra *Hauksbók*.

¹ Overskriften synes kun at betyde, at stykket handler om en mand, der stammede fra Østfjærdingen.

XI. Hauks og hans hustrus slægtregistre. Således som Hauks slægtregister her foreligger (fra Adam af), beror det vistnok på hans egen kombination. Den første del deraf fra Adam til Odin stemmer med den fra de angelsaksiske slægtregistre velbekendte genealogi, samt med den, der findes i *Snorres* prolog (fra og med *Munon*). Kun er der enkelte forvanskninger af navne hos Haukr (f. eks. *Hericedei* l. 26 f. *Henrede* 3: *Einridi*) ligesom navnene undertiden er islandiserede (*Frialafur* l. 29, *Finnur* l. 28). Særlig bemærkes, at der her står den rigtige form *Sescep* (3: sē Scep, hvilken pudsige misforståelse er påvist af *Sievers* i *Beiträge* osv. XVI, 362), samt at *Ját* (3: *Geit* = *Gautr*) er oversprunget efter *Biár* (l. 28). Hrærekr sløngvanbaugi er her en søn af Ingjaldr Starkadsfostre, medens han i Hauks Landn. (s. 103—4) er en søn af Harald hildetand. Her har Haukr altså fulgt andre kilder (jfr genealogien i *Dipl. Isl. I*, 505). Efter Hrær. sløngv. følger 3 led til Hrær. höggv., hvilke genfindes, men tilskrevne i margen, i Upps. hdskr. af Edda, se *Dipl. Isl. I* sst. Iøvrigt kan vi ikke her komme nærmere ind på forholdet mellem de forskellige langfødgaöl.

Steinunns slægt opregnes vistnok ligefrem efter Landn. kap. 296 (s. 103³⁶—104⁸), jfr kap. 326 s. 115²⁷⁻³⁰.

XII. Bemærkningen om Yxna-Þórir findes også i håndskrifterne af *Skarðsárþók*, se Landn. (1843) s. 328; den synes her i Hauksb. at være et uddrag.

XIII. Dette genealogiske stykke genfindes i en afvigende form i *Skarðsárþók* (Landn. 1843 s. 324—5); et stykke (s. 325¹⁰⁻¹⁸) er her udeladt, ligesom endel redaktionelle ændringer i det følgende vistnok er foretagne.

IV. Slutningsbemærkninger.

Efter at vi således har gennemgået håndskriftets enkelte bestanddele, er der næppe nogen tvivl om, hvorledes Hauks litterære virksomhed bør bedømmes. Haukr har været en særdeles dannet mand med levende interesse for boglig kunst af hvilken som helst art. Som sådan er han sikkert ikke enestående i sin samtid, men en af mange. Hans interesser har ført ham til at afskrive eller lade afskrive forskellige afhandlinger og skrifter, som han har fået fat i. Noget system eller orden eller overhovedet nogen stræben efter en sådan lader sig ikke påvise hos ham. Men han synes i det hele at have delt sin samtids tilbøjelighed

for opdigtede, romanagtige sagaer, tildels af fremmed oprindelse. Som så mange af hans landsmænd både før og senere har han tillige været besjælet af personalhistorisk-genealogiske interesser, om hvilke hans Landnáma-kompilation særlig vidner. Noget kritisk hoved var Haukr imidlertid ikke; også deri ligner han sine samtidige; disses stærke side var overhovedet hverken kritik eller originalitet; derimod var lysten til at samle alt muligt, afskrive og compilere desto mere fremtrædende. Af virkelige forfatternavne kendes, som bekendt, yderst få fra tiden omkr. 1300. Haukr kan ikke kaldes forfatter. Hans Landnáma, hvis mekaniske tilvejebringelse ovenfor er omtalt, viser ikke det ringeste tilløb til en selvstændig kritisk bearbejdelse af det foreliggende stof. Historiske kundskaber om tidligere tider og personer har han ikke besiddet i nogen synderlig grad, hvad klart fremgår f. eks. af hans bemærkning om Kolskeggr (s. 126) osv. Heller ikke giver bogens øvrige bestanddele os nogen grund til at antage nogen selvstændig forfatter- eller bearbejdervirksomhed fra Hauks side. Kun på ganske enkelte punkter har vi truffet selvstændige tillæg eller mindre optegnelser, der vistnok må stamme fra ham (en ændring i en tidsbestemmelse i Fóstbr. ovf. LXXVII; hans genealogi i slutn. af Erik d. rødes saga LXXXIV—V, samt vistnok Tillæg IV, VII, VIII, XI). Når hertil føjes, at Haukr måske har indsat mere moderne, af ham og hans samtid sædvanlig brugte udtryk i stedet for andre (jfr ovf. LXXXIV), samt enkelte gange mulig ændret noget i den benyttede originals ordstilling eller ordføjning, hvilket i det enkelte næppe sikkert kan påvises, tror vi at have givet Haukr, alt hvad der med billighed kan tilkomme ham.

Tiden for håndskriftets istandbringelse lader sig med tilnærmelsesvis sikkerhed bestemme. Grænsen for den opad i tiden er år 1314 og den er fuldført efter 1329. Det første årstal fremgår af Tillæg II, der udtrykkelig siges at være hættet fra Hauksb. Den sidste grønlandske biskop, der her nævnes, er Arne, biskop 1314 (—49). Uagtet vi ikke bestemt ved, hvor i bogen denne notits har stået, er det rimeligt, at den har stået lige efter Kristnis. Det sidste årstal fremgår af bemærkningen om abbedissen Hallbera (d. 1329), der forudsættes at være død. Vi føres således til at antage, at håndskriftet stammer fra Hauks sidste 10—15 leveår; rimeligst er det da at antage, at den hovedsagelig stammer fra den föromtalte 7-årsperiode (1323—29), i hvilken Haukr synes at have ført et stille liv. At han da har opholdt sig på Island; støttes, foruden ved at han aldrig nævnes i norske dokumenter, deraf, at hans originaler uden tvivl alle har været

islandske. Han synes under alle omstændigheder først at have afsluttet bogen i sine sidste leveår, måske under sit sidste ophold på Island. Om han da har taget bogen med sig til Norge, eller om den aldrig har været udenfor Island, derom kan man intet rimeligt udtale.

Til slutning et par bemærkninger om udgivernes virksomhed. Da det kgl. nordiske Oldskriftselskab på initiativ af afdøde højesteretsassessor dr. jur. *V. Finsen* havde vedtaget at udgive *Hauksbók* i dens helhed og efterat udgiverne efter samråd med Oldskriftafdelingens medlemmer havde fastslået principperne for udgivelsesmåden, blev der straks taget fat på arbejdet, så at 1. hæfte kom til at foreligge færdigt 1892. Arbejdet blev således delt imellem udgiverne, at viceinspektör *E. Jónsson* afskrev så godt som hele teksten, hvorpå *F. Jónsson* sammenlignede denne afskrift med originalen og tilføjede de nødvendige anmærkninger, tildels efter samråd med *E. Jónsson*. Dernæst har *F. J.* læst 1. og 2. korrektur efter selve håndskriftet, hvorhos *E. J.* har læst 2. korrektur efter det istandbragte manuskript. Desuden er der naturligvis læst 3., undertiden 4. korrektur. Tiltrods for den omhu, som udgiverne tör sige at have anvendt på, at udgaven blev så rigtig som muligt, har der dog indsneget sig enkelte fejl (se Tillægsbemærkninger og Rettelser); men de håber, at der foruden de opdagede kun vil findes ganske få. Der er måske også nogle inkonsekvenser af den art, som ikke eller vanskelig kan undgås i et arbejde som dette, hvortil en række af år er anvendt.

For dem, der benytter denne udgave i sproghistorisk-grammatiske öjemed, turde det ikke være af vejen at bemærke, at man gör rettest i at lægge mærke til, hvorvidt de enkelte steder, der skal benyttes, hører til de opfriskede eller meget afblegede. For de førstes vedkommende har udgiverne kun kunnet give, hvad der nu står i håndskriftet, hvad enten det er identisk med den oprindelige tekst eller ej; hvor en oprindelig bogstavdel ses uden at være opfrisket, gengives det oprindelig skrevne i reglen uden videre bemærkning. Hvad de sidste angår, tror udgiverne ganske vist overhovedet at have vundet den oprindelige tekst, undtagen på nogle få, i anmærkningerne nærmere omtalte steder. Men enhver, der kender den slags afblegede steder i de islandske håndskrifter, hvor intet bogstav tydelig ses uden at vædes, véd, at muligheden af en fejllæsning af et bogstav, forkortelsestegn og lign. ikke er udelukket. — I anmærkningerne siges ofte noget at

være „utydeligt“, „noget utydeligt“ el. lign.; hertil er at bemærke, at utydelighedens grad tidt og ofte beror på en subjektiv følelse, og at det naturligvis ofte er aldeles umuligt skarpt at skelne imellem de enkelte grader i utydeligheden, der kan finde sted. Det beror på ens øjne, øjeblikkets belysning m. m., hvorvidt man overhovedet betegner et ord eller sted som „utydeligt“. Hvad der ved vædelse af skindet træder klart og sikkert frem, så at ingen tvivl har været mulig, er ikke betegnet som utydeligt.

Hvad versfortolkningen, der stammer fra mig, angår, er den kun tilføjlet for at lette brugen af bogen. En kritisk behandling af versets tekst kunde der ikke her være tale om at give. Men selvfølgelig er alle andre recensioner og håndskriftlige læsemåder i ethvert tilfælde undersøgte og tagne i betragtning; hvor disse fandtes at være rigtigere end Hauksbogens, er de uden videre indsatte, hvorimod alle egne formodninger er betegnede med „conj.“. Når det over ethvert vers kort og godt hedder: „Verset bør skrives“, er dette „bør“ ingenlunde altid at anse som ufejlbart; det kan efter omstændighederne betyde det samme som „kan“ eller „bør sandsynligvis“ el. lign.

Hvad registre angår, skal kun det bemærkes, at ifølge en af Oldskriftselskabet vedtagen beslutning vil registret til Landnáma findes i den særlige udgave af dette skrift, der forberedes til udgivelse. Navnene er givne i en normaliseret form, således som de formentlig har været udtalte; en absolut konsekvens er dog ikke opnået, men brugen af registret bliver næppe derfor mindre let.

Udgiverne tillader sig at udtale deres tak for den forekommenhed og vejledning, som Oldskriftafdelingen i dens helhed fra først af har ydet dem; med vemodig følelse mindes de den mand, som tog initiativet til udgivelsen af Hauksbók, dr. jur. *V. Finsen*, hvis altfor tidlige død videnskaben bestandig vil beklage. Særlig udtaler de deres tak til hr. bibliotekar, dr. *Kr. Kålbund*, der har gjort alt sit til at lette udgiverne deres arbejde. — Endelig føler jeg mig foranlediget til at udtale min bedste tak til bægge de herværende offentlige bibliotekers forskellige embedsmænd, der med aldrig svigtende forekommenhed og redsel har stået mig bi under udarbejdelsen af den del af fortalen, der handler om håndskriftets enkelte bestanddele.

København i december 1894.

Finnur Jónsson.

HAUKSBÓK

UDGIVEN

EFTER DE ARNAMAGNÆANSKE HÅNDSKRIFTER

NO. 371, 544 OG 675, 4°

SAMT FORSKELLIGE PAPIRSHÅNDSKRIFTER

AF

DET KONGELIGE NORDISKE OLDSKRIFT-SELSKAB

---

1. HÆFTE

KØBENHAVN

THIELES BOGTRYKKERI

1892

Af det ved indhold og øvrige egenskaber vigtige samlingshåndskrift, *Hauksbók*, således benævnt efter den bekendte lagmand i Norge, Islænderen Haukr Erlendsson († 1334), med hvis hånd det for største delen er skrevet, udsendes herved 1. hæfte, diplomatisk udgivet ved dhrr. stip. Arnam. E. Jónsson og docent dr. F. Jónsson.

Håndskriftet, der nu findes fordelt på tre numre i den Arnamagnæanske samling, er ikke fuldstændigt; hvad der er tabt, lader sig imidlertid hovedsagelig udfylde efter temmelig pålidelige papirshåndskrifter, tagne endnu medens håndskriftet var fuldstændigt. Håndskriftet i sin helhed vil udførlig blive beskrevet i en indledning til hele værket. Der vil her blive gjort rede for dets tilblivelse og historie så vel som dets indhold, hvorunder de forskellige stykkers oprindelse og originaler, for så vidt som det er muligt at bestemme disse. Endelig vil håndskriftets sprog og retskrivning, samt udgivernes fremgangsmåde nøjagtig blive belyst; navnlig vil de afsnit, der bevislig er skrevne af norske afskrivere, blive gjorte til genstand for undersøgelse.

Hele teksten vil udgøre c. 35 ark, hvortil vil komme, foruden den nævnte indledning, et udførligt register og håndskriftprøver.

Indholdet af det her udgivne hæfte er:

Landnámabók	3—125
Kristnisaga.....	126—149
Heimslýsing ok helgifrœði.....	150—177
Heimspeki ok helgifrœði	178—187
Völuspá	188—192
Trójumannasaga.....	193—226
Náttúrusteinar.....	227—228
Cisio janus	229—230
Breta sögur	231 o. s. frd.,

hvoraf stykke 1—2 udgør AM. 371, 4° (udfyldt ved AM. 105 fol.),
resten begyndelsen af AM. 544, 4°.

HAUKSBÓK.

- o. 1 I¹ Alldar fars bók þeiri er Beda prestr² heilagr² gerdi er getid eylandz þess er Thile heiter (ok)³ a bókum er sagt at ligi .vj. dægna sigling norðr frá Bretlandi. þar sagði hann ei koma dag a vetr ok ei nött a sumar þa er dagr (er)³ lengztr.⁴ til þess⁵ ætla vitrir menn þat haft at Island se Thile kallat at þat er vida a landinu at sól skinn vm netr⁵ þa er dagr er lengstr. enn þat er vida vm daga at sol ser ei þa er nött er lengs⁶. en Beda prestr andadist dēcxxxv. arum epter holldgan vors herra Iesu Christi at þui er ritad er meir en c ara fya Island⁷ bygdizt af¹⁰ Nordmonnum.⁴ en adr Island bygdizt af Nordmonnum voru þar²⁴ þeir menn er Nordmenn kalla Papa. þeir voru menn kristnir⁸ ok hycia menn at þeir muni verit hafa vestan vm haf því at funduzt eptir þeim bækr irskar ok biollur ok baglar ok en fleiri luter þeir at þat matti skilia at þeir voru Vestmenn.⁴ þat fanzt¹⁵ i Papey avstr ok i Papyli.⁴ er ok þers getid á bókum enskum at i þann tíma var farit millim landana.⁴

Hier hefer⁶ Landnáma bók ok seger i hinum fysta capitula hvert skemst er frá Islandi.

- o. 2 A¹ þeim tíma er Island fannst ok bygdizt af Noregi var²⁰ Adrianus papa i Roma ok Iohannes sa er hinn v.⁹ var með þui nafni i því sæti. en Hlodver Hlodverss(vn) keisari fyri nordan²⁵ flall.⁴ en Leo ok Alexander s(vn) hans yfer Miklagardi. þa var Haralldr² hinn hárfagri konungr yfir Noregi en Eirikr² Eymundar son yfer Sviariki ok Biorn svn hans en Gormr² hinn gamli at²⁵ Danmork. Elfradr² hinn riki i Englandi ok Iatvarðr s(vn) hans. en Kiarvall at Dyfline Sigurðr hinn riki iarl at Orkneyium.⁴

¹ Áben plads for initialen. ² Skrevet -ur. ³ Tilføjet efter B. ⁴ Punktum er tilf. ⁵ vetr hdskr.; rettet efter de øvr. recs. ⁶ Således. ⁷ Rettet for hdskrs Islandz. ⁸ Skrevet kristn. ⁹ Urigtigt for viij.

Sva segia vitrer menn at or Noregi fra Stadi se vij. dægri sigling til Horns æ avstanverdu Islandi. enn fra Sniofiallz nesi ííj. dægri sigling til Hvarfs a Grænalandi.¹ af Hernum af Noregi skal sigla iannann i vestr til Hvarfs á Grænlandi. ok er þa siglt fyrri nordann Hialltland sva at² þui at eins se þat at allgod se⁵ siovar sýn. en fyrri svnnan Færeyiar sva at sior er i midium hlidum. en sva fyrri sunnan Island at þeir hafa af fvgi ok hval.¹ frá 26 Reykianesi a sunnan verdu Islandi er íj^a dægri haf til Iolldu laups æ Irlandi i sudr³. enn fra Langanesi a nordan verdu Islandi er ííj. dægri haf til Svalbarda norðr i Hafs botn en¹⁰ 26^s dægri³ sigling er til vbygda a Grænalandi or Kolbeins ey i norðr³.

27^s

Fra Gardar.

o. 3 Gardar⁴ het madr son Svavars hins svenska.¹ hann atti iardir i Sioland. en var fæddr i Sviariki.¹ hann fór til Sudreyia³. at heimta faudur arf konu sinnar. enn er hann sigldi i gegnum¹⁵ Pettlandz fiord þa sleit hann vndan vedr ok rak hann vestr³ i haf. hann kom at landi fyrri austan Horn.¹ þar var þa hofn. Gardar sigldi vmhverfis landit ok vissi at þat var eyland. hann kom æ fiord þann er hann kalladi Skialfanda. þar skutu þeir 28 bati ok geck a Nattfari þræll hans. þa slitnadi festin ok kom²⁰ hann i Nattfaravik fyrri vtan Skuca biorg. enn Gardar kom odrum megin fiardarins. ok var þar vm vetrinn³.¹ þui kalladi hann þar Hvsavik. Nattfari var epter med þræl sinn ok ambatt. þvi heiter þar Nattfara vik. Gardar sigldi austr apr³ ok lofadi miok landit 28^s ok kalladi Gardars hólms. 25

26^s

Frá Naddodd.

o. 4 Naddoddr³ ⁴ het madr broder Exna-Þoris magr Olvis barnakarls. hann var vikingr mikill.¹ af þui stadfestist hann i Færeyium at hann atti hvergi annarstarar vel fritt. hann fór or Noregi ok villdi til Eyianna ok vard sèhafi til Gardars hólms ok³⁰ kom i Reydarfiord i Austfiordum ok gengu þeir þar a hin hæstu fioll at vita ef þeir sæi neckorar manna vister eda neyki ok sa þeir ecki tidinda. enn er þeir sigldu frá landinu fell snior mikill.¹ af þui kalladi hann Snæland. þeir lofudu miok landit.

¹ Punktum er tilf. ² Herefter er oprindelig skrevet siór er i midium hlidum, men understreget af J.Erl. selv og senere (i dette årh.?) overstreget. ³ Skrevet -ur. ⁴ Åben plads for initialen. ^a Rimeligvis urigt. for v, som B har.

281

Frá Flóka

- o. 5 Floki ^{1 a} Vilgerdar son het vikingr ² mikill. ³ hann bióst af Rogalandi at leita Sniólandz. þeir lagu i Smiorsundi. ³ hann feck at blóti miklu ok blotadi rafna íj. þa er honum skylldu leid vísa. þui at þa hófdu hafsiglingar menn engir leidar stein i þann ⁶ tima i Norðr ² londum. þeir lodu þar varda er blotid hafdi verit ²⁹ ok kolludu Floka varda. ³ það er þar er mætist Horda land ok Rogaland. ³ hann for fyst til Hialltlandz ok la i Floka vagi. þa tyndist Geirhilldr dottir hans i Geirhilldar vatni. með Floka var a skipi bondi sa er Þorolfr het. enn annarr ⁴ Heriolfr ok Faxi ¹⁰ sudreyskr ⁵ madr. ³ Floki sigldi þaðann til Færeyia ok gipti þar dottur sina. ³ fra henni var Þrondr ² i Gotu. þaðann sigldi hann vt i haf með hrafna þa íj. er hann hafdi blotad i Noregi. ok er hann let lausan hinn fysta fló sa aptr vm stafn. annarr fló i lopt vpp ok aptr til skips. íj fló framm vm stafn i þa att ^b. er ¹⁵ þeir fundu landit. þeir komu austann at Horni. þa sigldu þeir fyrri sunnan landit. enn er þeir sigldu vestr ² vmm Reykianes ok vpp lauk firðinum sva at þeir sa ⁶ Snæfellsnes þa mællti Faxi. þetta man vera mikit land er ver hofum fundit. ³ her eru vatn-foll stór. þat er síþan kalladr ^{2 c} Faxe óss. þeir Faxi ^d sigldu ³⁰ vestr yfir ^o Breidafjörð ok toku þar land sem heiter Vatsfjörð vid Bardaströnd. fjörðrinn ² allr var fullr ² af veidiskap ok gáðu þeir ei ^f fyrri veidum at fa heyianna ok do allt kvikfe þeira vm vetrinn. var vár helldr kallt. þa geck Floki norðr a fjöll ok sa fjörð einn fullann af haf ísumm. ³ þui kaulludu þeir lanndit Island. ²⁵ þeir foru brott vm sumarit ok vrðu sidbuner. þar ser enn skala topt þeira inn fra Brans ⁷-læk ok sua hrofit ok sva seydi þeira. þeim beit ei ^g fyrer Reykianes ok þar sleit fra þeim batin ok a Heriolfr. hann kom i Heriolfs hofn. Floki kom i Hafnarfjörð. þeir fundu hval a eyri einni vt fra firðinum ok kaulludu þar ³⁰ Hvaleyri. þar fundust þeir Heriolfr. vm sumarit sigldu þeir til Norex. Floki lastadi miok lanndit. enn Heriolfr sagdi kost ok ³¹ lost af ^h landinu. enn Þorolfr quad driupa smior af hveriu strai a landi þui er þeir haufðu fundit. þui var hann kalladr ² Þorolfr ² smior.

35

¹ Åben plads for initialen. ² Skr. -ur. ³ Punktum er tilf. ⁴ Skr. annar. ⁵ Skr. sudur-. ⁶ Skr. to gange. ⁷ brans sdt. 104; Bians hdskr. ^a Dette kapitel findes i 104 anført efter „Haves bog“. ^b ætt 104. ^c callat 104. ^d Sdt. hdskr.; floke 104 og de øvrige recc. Det ene synes at være lige så godt som det andet. ^e um 104. ^f eigi 104. ^g eigi 104. ^h á 104.

Fra Ingolfi ok Hiorleifi.

c. 6 Biornolfr¹ het madr enn annarr² Roalldr³. þeir voru syner Hromundar Grips s(vnar). þeir fóru af Belamork⁴ fyrri víga saker ok stadfestust i Dalsfirði æ Fiolum. son Biornolfs var Orn fader Ingolfs ok Hœlgu en Hroallz s(vn) var Hrodmar⁵ f(adir)⁶ Leifs. þeir Ingolfr³ ok Leifr fostbrædr foru i hernad med sonum Atla iarls hins miova af Gaulum þeim Hasteini ok Hersteini ok Holmsteini. med þeim foru oll skipti vel. ok er þeir komu heim mælltu þeir til samfara med ser annat sumar. enn vmm vetrin gerdu þeir fostbrædr³ vezlu sonum Atla iarls. at þeire veitzlu¹⁰ strengdi⁶ Holmsteinn heit at hann skylldi eiga⁷ Hœlgu Arnard(ottur) eda enga kono ella.⁸ vm þessa heitstreinging fannst monnum fátt. enn Leifr³ rodnadi ok vard fatt vmm med þeim Holmsteini þa er þeir skildu. vmm varid epter biogust þeir fostbrædr³ i hernad ok ætludu at fara til mots vid sonu Atla¹⁵ 32 iarls. þeir funduzt vid Hisar gafi ok logdu þeir Holmstein brodr⁹ þegar til orrostu vid þa fóstbrædr³. en er þeir haufdu barist vm rid þa kom at Olmodr³ hinn gamli son Horda-Kara frændi Leifs ok veitti þeim Ingolfi. i þeiri orrostu fell Holmstein en Herstein flydi. þa foru þeir Leifr³ i hernad. en vm vetrin epter²⁰ for Herstein at þeim Leifi, ok villdi drepa þa. en þeir fengu niósn af for hans ok foru i mót honum ok bordust ok fell þar Herstein. eptir þat voru menn sendir a fund Atla iarls ok Hasteins at bióða sætter. ok sættust þeir at þui at þeir Leifr³ gulldu eignir sínar þeim fedgum. þeir fostbrædr biogu eitt mikit skip ok foru at leita²⁵ landz þers er Rafna-Floki hafdi fundit er þa var Island kallad. þeir fundu landit ok voru i Austfirðum i Alftafirði hinum sydra. þeim virdist landit betra sudr³ en norðr³. þeir voru ein vetr a landinu ok foru þa aptr til Noregs. eptir þat vardi Ingolfr¹⁰ fe þeira til Islandz ferdar. en Leifr fór i vestr³ viking. hann heriadi³⁰ æ Irland ok fann þar iardhus mikit. þar geck hann i ok var 33 myrkt þar til er lysti af vapni þui er madr hellt æ. Leifr drap þann mann ok tók sverdit ok mikit fe annat. síþan var hann kalladr Hiorleifr. Hiorleifr³ heriadi vida vm Irland ok feck þar mikit herfang.⁸ þar tok hann þræla x. er sva hetu Dufþakr³ ok³⁵ Geiradr Skialldbiorn Halldorr¹¹ ok Drafdrit. ei eru fleiri nefndir. eptir þat for Hiorleifr³ til Noregs ok fann þar Ingolf fostbrodr⁹ sinn. hann hafdi fengit adr Hœlgu Arnard(ottur) syst⁹ Ingolfs.

¹ Áben plads for initialen. ² Skr. annaz. ³ Skr. -ur. ⁴ Skr. merk.
⁵ Skr. -mar. ⁶ Rettet fra hðskrs strendv. ⁷ Skr. ega. ⁸ Punktum er tilf.
⁹ Sðledes. ¹⁰ Skr. Inolfr. ¹¹ Skr. -doz.

Fra Ingolfi ok Hiorleifi

- o. 7 Vetr¹ þenna feck Ingolfr² at blóti miklu ok leitadi ser heilla vm forlog sín. en Hiorleifr villdi alldri blóta. frettin visadi Ingolfi til Islands.³ eptir bió sitt skip hvar þeira maga til Islandz. hafdi Ingolfr felax fe þeira a skipi. en Hiorleifr herfang sitt. þeir⁵ logðu til hafs þa er þeir voru buner ok sigldu vt.³

Vig Hiorleifs

- o. 8 Sumar¹ þat er þeir Ingolfr fóru at bygia Island hafdi Haualldr konungr hinn harfagri verit xij. ar konungr i Noregi.³ 34 þa var lidit fra vpphafi þersa(r)⁴ veralldar ok fra þui er Adam¹⁰ var skapadr vi. þusunder vetra ok LXX. íj. vetr. enn fra holdgan þrottins vars Iesu Christi þccc. ára ok LXXíj. vetr. þeir hófdu samflot þar til er þeir sa Island. þa skildi med þeim. en þa er Ingolfr² sa land skaut hann fyrri bord ondugis sylvum sinum til heilla.³ hann mællti sva fyrri at hann skyllði þar bygia er¹⁵ sylvurnar kvæmi a land. Ingolfr tok þar land sem nu heitir Ingolfs hófði. en Hiorleif rak vestr fyrri landit. feck hann vatnfatt.³ þa toku þrælarnir irsku þat rad at knoda samann miol ok smior ok kaulludu þat vþorslátt. þeir nefndu þat minþak. enn er þad var tilbuit kóm regn mikit ok toku þeir þa vatn af²⁰ tiolldum.³ en er minþakit tok at mygla kostudu þeir þui fyrri bord, ok rak þat a land þar sem nu heitir Minþaks eyr. Hiorleifr² tok land vid Hiorleifs hófða. ok var þar fiordr ok horfði botninn 35 at hófðanum. Hiorleifr let þar giora skála íj. ok er onnur toptin xvíj. fadma en onnur xix. Hiorleifr sat þar vm vetrinn. en²⁵ vm varit villdi hann sa. hann atti einn vxa ok let hann þrælana draga ardrinn². en er þeir Hiorleifr voru at skála þa gerdi Dufþakr² þat rad at þeir skylldu drepa vxan ok segia at skogar biorn hefði drepit. enn sipan skylldu þeir rada a þa Hiorleif er þeir leitadi biarnarins. eptir þad saugdu þeir Hiorleifi þetta.³ en³⁰ er þeir foru at leita biarnarins. ok dreifdust vm skoginn þa⁵ drapu þrælarnir ser hvern þeira ok myrdu þa alla iamnarga ser. þeir liopu brott med konur þeira ok fe ok bátinn. þrælarnir foru til eyia þeira er þeir sa til hafs i vtsudr² ok biogust þar fyrri vm rid. Vivill ok Karli hetu þrælur Ingolfs. þa sendi hann vestr³⁵ med sió at leita ondvegis svlna sinna. en er þeir komu til Hiorleifs hófða fundu þeir Hiorleif daudann. þa foru þeir aprtr ok saugdu Ingolfi þau tidindi. ok let hann illa yfer. epter þat

¹ Áben plads for initialen. ² Skr. -ur. ³ Punktum er tilf. ⁴ Skr. þersa.
⁵ Skr. da.

for Ingolfr vestr til Hiorleifs hofda. ok er hann sa Hiorleif daudan
 36 þa mælti hann. litid lagdist her fyri godann dreng er þrælur
 skyldu at bana verda. ok se ek sva hverium verda er ei vill
 blóta.¹ Ingolfr² let bua gropt þeira Hiorleifs ok sa fyri skipi þeira
 ok fearlut. Ingolfr² gekk þa vppa hofdan ok sa eyiar licia til
 hafs i vtsudr². kom honum þat i hug at þeir mundu þangat
 laupit hafa. þuiat batrinn² var horfinn. ok foru þeir at leita
 þrælanna. ok fundu þeir þa þar sem Eid heiter i eyiunum. satu
 þeir þa yfir mat er Ingolfr kom at þeim. þeir vrdu felms fullir
 ok lióp sinn veg hverr³ þeira. Ingolfr drap þa alla. þar heiter
 10 Dufþaks skor er hann letst. fleiri liópu þeir fyri berg þar sem
 vid þa er kennt siþan. þar heita siþan Vestmanna eyiar er þeir
 voru drepner þui at þeir voru Vestmenn. þeir Ingolfr hofdu med
 ser konur þeira er myrdir hofdu verit. foru þeir þa aptr til
 Hiorleifshofda. var Ingolfr þar vetr annann. en vm sumarit
 15 epter for hann vestr² med sió. hann var hinn íj. vetr² vnder
 Ingolfs felli fyrer vestan Olfus a þar [sem sumir segja hann sé
 37 heygðr]^a. þau missari fundu þeir Vivill ok Karli ondegis sulur
 hans. vid Arnnarhval fyri nedann⁴ heidi.¹

Fra landnami Ingolfs

20

c. 9 Ingolfr^{2 5} for vmm varit ofann vm heidi. hann tók ser
 bvstad þar sem ondvegis svlur hans hofdu a land komit.¹ hann
 bio i Reykiarvik. þar eru enn ondvegis⁶ svlur þær i elldhusi.
 enn Ingolfr² nam land milli Olfusár ok Hvalfiardar fyri vtann
 Bryniudals a [millim ok Hramnagiur ok oll nes⁷ vt. þa mælti
 25 Karli. til ills foru ver vm god herud er ver skulum bygia vtnes
 þetta. hann huarf i brott ok ambatt med honum.¹ Vifli gaf
 Ingolfr frelsi ok byedi hann a Vivils staudum^b.¹ vid hann er
 38 kent Vivilsfell. þar bio hann lengi ok var skilrikr madr². Ingolfr
 let giora skala a Skalafelli. þadan sa hann reyki vid Olfus vatn.
 30 ok fann þar Karla.

Ættar tala

c. 10 Ingolfr⁵ er frægaztr allra landnams manna. þviat hann
 kom her at audu lanndi ok bygdi fyst lanndit. ok gerdu adrir

¹ Punktum er tilf. ² Skr. -ur. ³ Skr. -r. ⁴ Rettelse for hðskrs nord-.
⁵ Åben plads for initialen. ⁶ Foran dette står der svlur þa, men understreget.
⁷ Rettet for hðskrs ok millim Hranna gollnes i henhold til Ldn. 37 not. 9.
^a Tilf. efter Melabók; i hðskr. er der en lakune. ^b Til dette ord bemærkes i 104: „Hauksboc nefnir so“; Vifilstoptum har B.

landnams menn eptir hans dæmum sidann. hann atti Hallveigu Fróða d(ottur) systur Lopts hins gamla. þeira¹ son var Þorsteinn er þing let setia æ Kialarnesi adr alþingi væri sett. hans son var Þorkell mani logsogu madr er ein heidina manna æ Islandi hefir best verit sidadr.² hann let bera sig i solar geisla i helsott³ sinni ok fal sig æ hendi þeim gudi er solina hefði skapat. hann hafði ok lifat sva reinliga sem þeir kristnir menn er best eru⁵ sidadir. svn hans var Þormodr³ er þa var allsheriar godi er kristni kom æ Island.² hans svn var Hamall f(adir) Mars ok Þormóðar ok Torva. Sigurdr³ var svn Mars. f(adir) Hamals¹⁰ f(odur) Gudmundar f(odur) Þormods Skeida goda.²

Frá Þordi skegia.

- c. 11 Biorn^{4a} buna het herser rikr³ ok agiætr i Noregi. hann var (svn)⁵ Vedarar-Grimms hersis or Sogni.² Grimr³ atti Hervoru dottor Þorgerðar Eylaugis dottor konungs. Biorn atti Velaugu¹⁵ systr Vemundar hins gamla. þau attu íj. sonu. var ein Ketill⁴⁰ flatnefr³. annarr⁶ Hœlgi. íj. Hrappr. þeir voru agiætir menn. ok er fra þeira afkæmi mart sagt i þersi bók. ok frá þeim er flest allt stórmenni komit æ Islandi. Hrappr³ atti Þorvnni Groningar⁷ riupu. þeira son var Þorðr skegi. hann atti Vilborgu²⁰ Osvaldz d(ottur) konungs ok Vlfvnrar ennar vbornu d(ottur) Eatmundar^b Engla konungs. Þorðr byedi fyst i Loni austr x. vetr³ eda xv. en er hann frá til ondvegis svlna sinna i Leiruvage. þa selldi hann lond sín Vlflioti. hann var son Þoru Hordakára d(ottur). en hann fór vestr³ med allt sitt ok nam land at²⁵ radi Ingolfs millim^c Vlfars ár ok Leiru vax ar ok bio síþann æ^d Skegiastaudum. hans dotter var Helga er atti Ketilbiorn hinn gamli at Mosfelli. fra Þordi er mart stórmenni komit æ Islandi.²

Frá landnami Halls.

- c. 12 Hallr^{4 3} het madr³ svn Þoris godlaus Ormars s(vnar) brodir³⁰ Hilldar Ormars d(ottur) er atti Þorbiorn hinn gaulverski samfedri en hon var sammædd vid Þorð skegia. þeir fedgar villdu ecki blóta ok trudu æ matt sinn. Hallr fór til Islandz ok nam land millim Mogils ár ok Leiruvags ar ok bio i Mvla. hans svn var

¹ Skr. -rr. ² Punktum er tilf. ³ Skr. -ur. ⁴ Áben plads for initialen. ⁵ Glemt af skriveren; optaget fra 104. ⁶ Skr. -ar. ⁷ Skal muligvis læses grön-. ¹⁰⁴ har oræningia. ^a Dette kap. anføres i 104 efter „Haves boc“. ^b jat- 104. ^c millum 104. ^d at 104.

- 41 Hælgí er atti Þurídi Ketilbiarnard(ottur). þeira svn var Þorðr í Alfsnesi er atti Gudnyiu Hrafnkels dottor.

Fra þui er Ketill flatnefr var landflæmðr

- c. 13 Haralldr¹ hinn harfagri heriadi vestr vm haf sem ritad er í sögu hans. hann lagði vndir sig allar Sudreyiar sva langt vestr⁵ at engi Noregs konungr hefer síþann lengra eignast. vtan Magnus konungr berbeinn. enn er hann fór vestann slogust vikingar í eyiarnar Skottar ok Irar ok heriudu ok ræntu víða. enn er þat spurdi Haralldr konungr² senndi hann vestr Ketill flatnef svn Biarnar bvnú at vinna apr³ eyiarnar. Ketill atti Yngv-¹⁰illdi d(ottur) Ketils vedrz hersis af Ringa ríki. þeira synir voru þeir Biorn hinn Austræni ok Hælgí bióla. Audr hin diupaudga ok Þorun hynna voru dætr³ þeira. Ketill for vestr³ enn setti epter ||
1a Biornn* svn⁴ sinn.⁵ hann lagði vndir sig allar Suðr eyiar ok gerðiz hofðingi yfir enn gallt engan skatt Haralldi konungi sem ætlað¹⁵ var.⁵ þa tok Haralldr konungr⁶ vnder sik eignir hans í Noregi en rak brott Biornn svn hans.⁵

Her segir fra Høлга biolv

- c. 14 Hælgí⁷ biola svn Ketils flatnefs for til Islands af Svðr⁴²eyivm.⁵ hann var með Ingolfi hinn fysta vetr ok nam með hans²⁰ raði Kíalar nes allt millim Mogils ar ok Mydals ár.⁵ hann bio at Hofi.⁵ hans svn var Víga-Rappr ok Eyvindr hiallti f(aðir) Kollsvęins f(øðvr) Eyvindar er atti Þorlavgv Klęngs dottor.⁵ þeira dottir var Þorgerðr modir Þorv er atti Þorkell svn Asgeirs kneifar³.⁵ þeira svn var Ogmvndr faðir Ionns byskups hølga.⁵ 25

Fra Orlygi⁹

- c. 15 Avrlygr^{a 10} het svn Hraps Biarnar svnar bvnv.⁵ hann var at fostri með Patreki byskupi hinvm hølga í Svðreyivm.⁵ hann fystiz at fara til Islandz ok það Patrek¹¹ byskup at hann sæi vm með hanvm.⁵ byskup feck hanvm kirkiv við ok það hann hafa með ser³⁰ ok plenarium ok iarnklockv ok gvllpening¹² ok mold vigða at hann skyldi legia vndir hornstafi ok hafa þat fyri víxlv ok skyldi

¹ Åben plads for initialen. ² Skr. kongr. ³ Skr. -ur. ⁴ Over n ses en lille prik, der dog næppe er et fordoblingstegn. ⁵ Punktum er tilf. ⁶ Over o en betydningløs prik med sortere blæk. ⁷ Initialen rød. ⁸ I er skrevet over og foran e. ⁹ Sikkeret men svagt. ¹⁰ Initialen, som vistnok har været grøn, meget afbleget. ¹¹ Aksenten er ikke ganske sikker. ¹² Skal muligvis læses som pening. jfr. penning i 104. ^a Dette kap. findes i 104, skrevet „Efter Havcs boc“.

* Her begynder 1. mbrblad.

- 43 hann hœlga Kolvmkilla.¹ þa mællti Patrekr byskvop hvargi er þv tekr land þa byggðv þar at eins er sér .íj. fioll af hafí ok fiordð at sia a milím hvers fiallz ok dal i hveriv fialli.¹ þv skallt sigla at hino² synzta fialli.¹ þar man skogr vera ok svnnan vnder fiallinv mantv riodr hitta ok lagða vpp eða reista .íj. steina.¹ reistv³ þar kirkiv ok þv þar.¹ Orlygr let (i)⁴ haf ok sa maðr a oðrv skipi er Kollr het fostbroðir hans.¹ þeir hófðv sam flot.¹ a skipi var með Orlygi sa maðr er het Þorbiorn sporr annar Þorbiornn tálkni .íj. Þorbiornn skvma.¹ þeir varv synir Boðvars bloðrv skalla.¹ enn er þeir komv i landvon gerði at þeim storm mikinn ok rak¹⁰ þa vestr vm Island.¹ þa het Orlygr a Patrek byskvop fostra sinn til landtokv þeim ok hann skyldi af hans nafni geva ornefni þar sem hann tœki land.¹ þeir varv þaðan fra litla rið aðr enn þeir sa land.¹ hann kom skipi sinv i Orlygs hofn ok af (þvi)⁵ kalladi hann fiordinn Patrex fiordð.¹ enn Kollr het a Þor.¹ þa skilði i¹⁵ storminvm ok kom hann þar sem Kollz vik heiter ok bravt hann
- 44 þar skip sitt.¹ þar varv þeir vm vetrin.¹ hásetar hans namv þar svner land sem enn man sagt verða.¹ en vm varit bio Orlygr skip sitt ok siglði brott með allt sitt.¹ ok er hann kom svðr fyri Faxa óss⁶ þar kendi hann fioll þav er hanvm var til²⁰ visat.¹ þar fell vtbyrdiz ia[rnk]lockan⁷ ok sock niðr en þeir siglðv inn efter firði⁸ ok tokv þar land sem nv hei[ter]⁷ Sandvík á Kíalar nesi.¹ þar lá þa iarnklockan i þarabrvki.¹ hann byggði vnder Esiv bergi at raði Hœlga biolv frænda sins ok nam land a
- 1v millim⁹ Mogils ár | ok Vsvifrs lœkiar.¹ han⁶ gerði kirkiv at Esiv²⁵ bergi sem hanvm var bodit.¹ Hialp het¹⁰ kona hans.¹ þeira svn var Valþiofr er fvlltiða kom til Islandz með Orlygi.¹ síþan atti Orlygr Isgerði d(ottvr) Þormoðs Bresa svnar.¹ þeira svn var Geirmvndr faðir Halldorv er atti Þiostolfr svn Biarnnar gvllbera.¹ þeira svn var Þorleifr er bio at Esiv bergi efter Geirmvnd moðrv³⁰ foðrv sinn.¹ þeir trvðv a Kolvmkilla þo at þeir væri vskirdir. Þorlefr⁶ var trollavkin ok tok þo kristni.¹ fra hanvm er mart manna komit.¹ dotter Orlygs ok Isgerðar var Velavgr er atti
- 45 Gvnlavgr ormstvnga hin⁶ gamli¹¹ ok var þeina dottir Þvriðr dylla modir Illvga hins svartá.¹

¹ Punktum er tilf. ² Ser næsten ud som hina. ³ Rettelse for leistv (feistv?), jfr. 104 (reystu). ⁴ Tvilfjjet efter 104; mgl. i H. ⁵ Tulf.; mgl. i H. ok þar inn skriver 104. ⁶ Således. ⁷ rnk og ter afrevet (et hul på perg.). ⁸ Rettet fra hskers firðv. ⁹ Over det sidste i en horisontal streg; først mulig skrevet u (o; um) og dette rettet til im. ¹⁰ Foran h en betydningsløs prik. ¹¹ Rettelse for det ved dittoografi opståede gamla.

her [segir fra Svartkatli] ¹

- c. 16 Svartkell ² het maðr. ³ hann for af Englandi til Islandz ok nam land fyrir innan Mydals a ok millfm Eilífs dals ár ok bio at Kiðia felli fyst enn síðan a Eyri. ³ hans svn ⁴ var Þorkell faðir Glvms þers er gamall tok kristni. ⁵ hann baðs sva fyrri at krossi ⁶ gott æ gomlvn monnum gott æ orvm monnum. ⁷ hans svn var ⁸ 46 Þorarin faðir Glvms a Vatnlavsv. ⁹ Arnleif heit systir Svartkels er atti Þorolfr viligisl. faðir Kleppiarns hins gamla or Floka dal. ⁹ þeira dotter var Hallgerðr er atti Bergþor Kollz svn. ⁹

Fra Valþiofi ⁶

- c. 17 Valþiofr ⁸ er fyr var getið svn Orlygs at Esiv bergi hann nam Kíos alla ok bio at Meðal felli. ⁸ Þorbiornn kollr het svn hans f(aðir) Hallveigar er atti Þorðr lambi. ⁸ þat er Valþyflinga kyn. ⁸ Signy het dottir Valþiofs er Signyiar staðir erv við kender. ⁸ hana atti Grimkell -s(vn) Biarnar gvlbera. ⁸ þeira ⁶ s(ytir) varv ¹⁰ þeir Horðr er drepinn var i Geirs holmi ok Gnypr faðir Birnnings f(oðvr) Gnyps foðvr Eiríks Grønendinga byskups. ⁸ Valbrandr het annar svn Valþiofs f(aðir) Torfa er fyst bio a Moðrv vollvm. ⁸ þeir feðgar gerðv felag við Tvngv-Odd. ⁸ af því bioggv þeir síþan a Breiða bolstað i Reykiar dal hinvm nørðra. ⁸ Torfi var faðir ⁸ 20 Þorkels at Skaneyiv er atti Arngerði dottor Þorkels Svartkels svnar. ⁸

Fra Hvamþori ⁷

- c. 18 Hvamþorir ² nam land a millim Laxar ok Forsár ok bio i Hvammi. ⁸ hann deilldi við Ref vm kv þa er Brynia het ok Bryniv dalr er við kendr. ⁸ sv kviga hafði horfit Þori fyrri longv ²⁵ en sv kviga ⁸ fanz i Bryniv dal þar er Refr att[i] ⁹ land ok .xl. navta með henni þeira er oll varv fra henni komin ok hoðv gengit sialfala ¹⁰ vti. ⁸ því kendi hvartvegi ser navtin en Þorir fell fyrri Ref með .viij. manna þa er þeir borðvz. ¹¹ hia holvm þeim er síþan erv kallaðir Þoris holar. ³⁰

Fra Solmundi

- c. 19 [Þo]rolfr ¹² smior er fyr var getið var svn Þorsteins skrofa ⁴⁷ Grims s(vnar). þers er blotinn var davdr ¹³ fyrri þeckasæ[id] ¹² ok

¹ Af overskriften er kun her og atli nogenlunde sikkert. ² Initialen er rød. ³ Punktum er tilf. ⁴ Foran s en betydningsløs prik. ⁵ Overskriften meget afbleget, men sikker. ⁶ Forkortet þr. ⁷ Overskriften sikker, men af de 3 sidste bogstaver er der kun lidt tilbage. ⁸ Akzenten tvivlsom. ⁹ i afrevet. ¹⁰ f skrevet over linjen, over a (2). ¹¹ Skrevet hørd | dvz. ¹² þo, ld afrevet, se note 7 s. 11. ¹³ Således.

kallaðr kamban.¹ s(vn) Þorolfs smiors var Solmóndr f(aðir) Þorsteins þers er land nam i Brynivda[l]² amillim Blaskegs ár³ ok Forsar.¹ hann atti Þorbjorgv kotlv d(ottvr) Helga skarfs Geirleifs s(vnar) er nam Barða strond.¹ þeira s(vn) var Refr i Brynival f(aðir) Halldorv er atti Sigfús Ellidagrims s(vn).^{*} || þeira dotter⁵ Þorgerðr m(odir) Sigfús f(odur) Sæmundar prestz hins fróða.¹

Capitulum.

- o. 20 Avangr^{4,5} het madr⁴ irskr⁴ er bió i Botni fystir manna ok bio þar allan alldr⁴ sinn. þa var þar sva stór skógr⁴ at hann gerdi þar hafskip af ok lod þar sem nu heiter Ladhamarr⁶. hans¹⁰ svn var Þorleifr⁴ f(aðir) Þuridar er atti Þormóðr⁴ Þiorstarss(vn). þeira svn var Borkr⁴ f(aðir) Þordar f(odur) Audunar i Brautarholtti.¹
- o. 21 Þormóðr⁵ hinn gamli ok Ketill Bresasvnr foru af Íslandi til Íslandz. ok námu Akranes allt a milli^a Auñida ár ok Kalmans¹⁵ ár. þeir voru irskir. Kalman var ok irskr⁴ er ainn er vid kenn(d)⁷. ok bio fyst i Katanesi. þeir bræðr skiptu londum med sier sua at Þormóðr atti fyri sunnann Reyni ok^b til Kalmans ár ok bio at Hólmi hinum idra. en Ketill bróðer hans atti fyri vestann Reyni ok fyri nordann Akra fell til Auñida ár. Berse het²⁰ svn hans f(aðir) Þorgestz f(odur) Stara^c at Holmi f(odur) Knattar f(odur) Asdisar er atti Klængr⁴ Snæbiarnarsvn (svnar)^d Hafnar-Orms. Geirlaug var d(ottir) Þormóðs hins gamla modir Tungu-Odds. Iorundr⁴ hinn kristni var svn Ketils Bresas(vnar). hann bio i Iorundarholtti. þat er nu kallat i Gordum.¹ hann hellt vel²⁵ kristni til dauda dax. ok var einsetu madr i elli sinni. svn Iorundar var Kleppr⁴ f(aðir) Einars f(odur) Narva.¹ Havar het⁵⁰ⁿ ij svn Kleps f(aðir) Þorgeirs. Edna het dotter Ketils Bresas(vnar).⁵¹ⁿ hon var gift a Írlandi þeim manni er Konall het. þeira^o svn var Asolfr⁴ Alskik er i þann tíma fór af Írlandi til Íslandz ok kom i Austfiordu. þeir fóru xii. samann austann þar til er þeir komu at gardi Þorgeirs hins hordska i Holtti vnder Eyiafiollum ok settu þar tialld sitt enn faurunautar hans íj. voru þa siúker. þeir ondudust þar en Ion prestz Þorgeirss(vn) f(aðir) Grims i Holtti fann bein þeira⁸ ok flutti til kirkju. síþan gerdi Asolfr ser³⁵

¹ Punktum er tilf. ² I afrevel, se note 12 s. 12. ³ Botz ár har B. ⁴ Skr. -ur. ⁵ Áben plads for initialen. ⁶ Skr. -ar. ⁷ Skr. kenn. ⁸ Skr. þeirra. ^a millum 104. ^b udel. 104. ^c Stara 104. ^d Tilf. efter den khaavnske udg. 1774, hvor tilføjelsen sikkert beror på en konjektur. ^o hans 104.

* Her ender 1. mbrblad.

skála því ner sem nu er kirkiuhornit at Asolfs skála at ráði Þorgeirs þvíat Þorgeirr¹ villdi þa ei^a hafa vid hvs sín.² a fell vid skála Asolfs sialfann. þat var aundverdan vetr.³ ainn vard þegar full med fiskum³. Þorgeirr¹ sagdi at þeir sæti i veidi stod hans.² síþan for Asolfr⁴ brott^b þaðann (ok)^c gerdi annan skála⁵ vestar vid adra a. sv heiter Irá þvíat þeir voru irsker. enn er (52) menn komu til arinnar var hun full med fiskum sua at slikt vndr þottust menn ei^d sed hafa. enn brottu var allt or hinni eystri anni. þa raku herad(s)menn⁶ þa brott þaðann ok fór hann⁶ þa til hins vestasta skalans. fór allt a somu leid. bændr kaulludu¹⁰ þa flokunga^f enn Þorgeir kvezt hycia at þeir mundu vera gódir menn.² vm vorit foru þeir brott ok vestr⁴ a Akranes. hann gerdi by at Holmi a Kirkiubolstad. hans svn var Solvi f(adir). Þorhilldar er atti Brandr sun Þorgrims Kiallaks(svnr). þeira⁶ s(vn) Þorleifr f(adir) Bardar f(odur) Iofridar er atti Arni Torfvs(vn)⁸. 15 þeira d(ottir) Helga er atti Arngrimr⁴ h Gudmundarsvn. enn er Asolfr elldizt gerdizt hann einsetumadr. þar var kofi hans sem nu er kirkian.² þar andadist hann ok var þar grafinn at Holmi. 52n enn þa er Halldorr⁷ s(vn) Illuga hins rauda bio þar þa vandizt fióskona ein^a at þera fætr sina a þúfu þeiri er var a leidi Asolfs.²⁰ hana dreymdi at Asolfr⁴ avitadi hana vm þat er hun þerdi fætr sina saurga a hysi hans. enn þa munuⁱ vit satt segir hann ef þu seger Halldori draum þinn. hun sagdi hanum ok qvad hann ecki mark at þui er konur dreymdi ok gaf ecki gaum at. enn er Hrodolfr byskup for brott^b or Bæ þar er hann hafdi buit þa voru²⁵ þar epter munkar ij. einn þeira dreymdi at Asolfr⁴ mællti vid hann. sendtu hvskarl þinn til Halldors at Holmi ok kaup at hanum þvfu þa er a flosgotu er ok gef vid mork silfrs⁴. mvnkrinn⁴ gerdi sva. huskarlinn gat keypta^j þvfuna ok grof síþan iordina ok hitti þar manns bein.² hann tok þau upp ok for heim³⁰ med. ena nestu nott eptir dreymdi Halldor at Asolfr kom at hanum ok kuezt bædi augu mvndv sprengia or hausi hanum^k nema hann keypti bein hans sliku verdi sem hann selldi. Halldorr⁷ keypti bein Asolfs ok let giora at treskrin ok setia yfir alltari. Halldorr⁷ sendi Illuga svn sinn vtann epter kirkiuvidi.³⁵ enn er hann fór vt¹ aprt (ok)^c er hann koin millim^m Reykia-

¹ Skr. -geir.   ² Punktum er tilf.   ³ Herefter er tilfújet sua at, men understreget af J Erl. selv.   ⁴ Skr. -ur.   ⁵ s udeladt af J Erl.   ⁶ Skr. þeir. ⁷ Skr. -r.   ^a eigi 104 og har þa efter hafa.   ^b burt 104.   ^c Tilf. efter 104.   ^d eigi 104.   ^e Asolfr 104.   ^f flokkunniga 104.   ^g Torvason 104.   ^h Grimr 104.   ⁱ manom 104.   ^j keypt 104.   ^k hans 104.   ^l Sáledes rettet efter 104, vtan 105.   ^m milli 104.

ness¹ ok Sniofiallsness¹ þa nadi hann ei^a fyrir styrimonnunum at taka land þar er hann villdi.² þa bar hann fyrri bord kirkiu vidinn allann ok bad þar koma sem Asolfr villdi. enn Austmenn komu vestr i Vadil. enn íj.^b nottum sidar kom vidrinn³ æ Kirkiu sand at Holmi. nema ij tre komu æ Raufarnes a Mýrumm.⁵ Halldorr⁴ let gera kirkiu xxx.^c ok vidi þackta ok helgadi Kol-
52n umkilla med gudi.²

o. 22 Kolgrimr^{3 5} hinn gamli (svn)⁶ Hrolfs hersis ok Vnnar
484 Hakonar dottor Griotgards s(vnar) iarls er Griótgars haugr³ er vidkendr fyrri sunnan Agdanes fór or Prondheimi til Islandz ok nam Hvalfiardar straud ena nerdri fra Blaskegs^d á til Laxár ok ut til lækjar þers er fellr³ ut fra Saurbæ ok bio æ Ferstiklu. hans svn var Þorhalli f(adir) Kolgrims f(odur) Steins f(odur)
4810 Kvists fodr Kala. Bergþora var d(ottir) Kolgrims er atti Refr³ i Bryniudal.² 15

o. 23 Finr^{3 5} hinn audgi sun Halldors Hognas(vnar) for or Staf-
531 angri til Islandz. hann atti Þorvoru dottor Þorbiarnar fra Mosfelli Hrada s(vnar)^o. hann nam land fyrri sunnann Laxá til Kalmansár. hann bio i Midfelli. hans s(vn) var Þorgeirr⁴ f(adir) Holmsteins f(odur) Þorunnar m(odur) Gudrunar m(odur) Sæ-
mundar f(odur) Brans byskups.² Skeggi⁷ i Skogum var s(vn)
53o Þorunnar f(adir) Styrmis ok Bolla i Skógum.

o. 24 Bekan⁵ het madr er nam land f fra Beriadales á til
5218 Aunida ár ok bio æ Bekanastodum i landnami Ketils. Hallkell er
5310 nam Hvitár sídu bio fystr⁸ a Akranesi æ Hallkelstaudum adr²⁵ Bresa svner raku hann brott.² enn er hann fór epter fe sinu þui er þar hafdi sialfala vti gengit var hann drepinn ok er þar heygdr^{3, 2}

o. 25 Hafnar⁵-Ormr for or Stafangri til Islandz ok nam aull
54 laund vm Melahverfl vt til Aunida ár ok Lax ár ok inn til Anda-
kils ár ok bio i Hofn. hans svn var Þorgeir haugvinkini f(adir) Þorunnar m(odur) Þorunnar m(odur) Iosteins f(odur) Sigurdar f(odur) Biarnhedins. Brædr³ ij. bioðu i landnami Finns ok Orms Hrodgeirr⁴ hinn spaki i Saurbæ enn Oddgeirr⁴ at Leirá. enn

¹ Skr. -s, -ss i 104; i fialls er i skrevet over linjen. ² Punktum er tilf. ³ Skr. -ur. ⁴ Skr. -r. ⁵ Áben plads for initialen. ⁶ Udeladt i hðskr.; optaget fra 104. ⁷ En rettelse for sem. ⁸ eigi 104. ^b tveim 104.
^c xxx (o: þrltuga) 104. I hðskr. er en lakune for et ord foran xxx. ^d bla-skogs 104. Bolz B. ^e Hradafonar 104. jfr. Hroda- i Melabók; Brandz s. hðskr. ^f Udel. 104. ^g fyrzt 104.

þeir Finn¹ ok Ormr¹ keyptu þa brott þui at þeim þotti ser² þröng lennt. þeir brædr¹ namu síþan Raungerdinga nepp ok bio Hrodgeirr³ i Raungerdi en Oddgeirr³ i Oddgeirs hólumm. hann atti dottor Ketils ufu. Hafnar-Ormr¹ er þar heygdr i hofdanum
54n framm fra böenum i Hofn sem hann tók land⁴ 5

* * *

- c. 26 Raur¹ 5 het madr er nam lannd upp frá Raudzgili til
62 Gilia ok bió at Raudzgili. 6 hans synir voru þeir Vlf^r æ Vlfstaudentum ok Audr¹ á Audsstodum fyrri nordan [a er Hordr va⁷. ok þar af gerdist saga Hardar Grimkelss(vnar) ok Geins.

Frá Grimi

10

- c. 27 Grimr¹ 5 het madr er nam land hit sydra upp frá Gilium til Grims gils ok bio vid Grims gil. hans syner voru þeir Þorgils auga æ Augastodum ok Hrani æ Hranastodum (fadir) Grims er kalladr¹ var Stafngrimr. 6 hann bio at Stafngrimms stodem. þar heitir nu æ Sigmundar stodem. 6 þar gegnt fyrri nordan Hvit á 15 vid sialfa ana er haugr¹ hans. 6 þar var hann veginn. 6

Fra Þorkeli

- c. 28 Þorkell⁵ korna mvli nam Ás enn sydra frá Kollz læk til Deilldar gils ok bió i Ási. hans s(vn) var Þorbergr korna mvli er atti Alofu ellida skiöld. dottor Ofeigs ok Asgerdar systur Þorgeirs 20 gollnis 8. þeira born voru þau Eysteinn ok Hafþora er atti Eidr¹ Skegia s(vn) er síþan bio i Ási. þar dó Midfiardar-Skegi. ok er þar haugr¹ hans fyrri nedann gard. Annarr³ s(vn) Skegia var Kollr¹ er bió at Kollslæk. synir Eids voru Eysteinn ok Illugi. 6 25

¹ Skr. -ur. ² Først skr. þar, men dette er understreget og ser skrevet over ordet. ³ Skr. -r. ⁴ Herþá er der i hdskr. næsten en sides lakune; i orig. har der rimeligvis manglet et helt blad. I 104 tilføjes efter land: fyrzt var þar þa skipalæge, som muligvis også har stået i Hauksbók. Det følgende angives i 104 udtrykkelig at være hentet fra „Landnáma“. Det manglende svarer til Ldn. (udg.) s. 55—61, kap. 18—21. Det bør tilføjes, at i Melabók står „Hauksbók“ udfor stykket om Qnundr breidskeggr; dette stykke er imidlertid ordret overensstemmende med udgaven, undt. forsåvidt som der i hdskr. står fitjaskeggja, at det hedder (udg. 61s): hann var ok og (l. 10) drepnir váru (f. þar v. d.), samt endelig (l. 11) þorvaldsstodem (f. þorvarðs-). ⁵ Áben plads for initialen. ⁶ Punktum er tilf. ⁷ Rettet for an a er Hordar a er Hordur va. ⁸ Kan også læses -ins.

Frá Vlfri.

- o. 29 Vlfri¹ s(vn) Grims ens haleykska ok Svanlaugar dottor
 63 Þormodar af Akranesi systir Bersa hann Vlfri nam land æ millim Hvitár ok suðr iökla ok bió i Geitlanndi.² hans syner voru þeir Rolfr³ enn auðgi f(adir) Halldoru er atti Gizurr⁴ hvíti.⁵ þeira d(ottir) Vilborg er atti Hiallti Skegias(vn). annarr⁴ s(vn) hans var Roalldr³ f(adir) Hrolfs ens yngra er atti Þvridi Valþíofs d(ottur) Orlygs s(vnar) hins gamla. þeira baurn voru þau Kiall-
 akr³ at Lundi i Syðrabal⁵ f(adir) Kollz f(odur) Bergþórs. annarr⁴ var Solvi i Geitlandi f(adir) Þordar i Reykiaholti f(odur) Solva¹⁰ f(odur) Þordar f(odur) Magnus f(odur) Þordar f(odur) Hælgum(odur) Gudnyjar m(odur) Sturlu sona⁶ Sigvatz ok Þordar ok Snora. svn Sigvatz var Sturla f(adir) Þuridar er herra⁷ Rafn atti. þeira born Ion korpr Hallkatla ok Valgerðr ok Þorgerðr. s(ynir) Hallkotlu ok Ions Petrss(vnar) voru þeir Sturla ok Petr¹⁵ ok Steinunn d(ottir) er atti Gudmundr Þorsteinss(vn) Skegia s(vnar). Þvridi s(vn) Hrolfs var Illugi enn rauði er fyst bió i Rauns ási.²
 64 hann atti þa Sigridi d(ottur) Þorarinss ins illa systir Mvsa-Bolverkz.² þann bustað gaf hann Bolverk enn Illugi fór þa at bua æ Hofstodum i Reykiardal þuiat Geitlendingar attu at halda vpp²⁰ hofi þui at helmningi við Tungu-Odd. síparst bió hann at Holmi idra a Akranesi. þuiat hann keypti við Holmstara bæði londum ok konum ok fe aullu. þa feck Illugi Iorunnar dottur Þormodar Þiostarss(vnar) af Alftanesi. enn Sigridr³ hengdi sik i hofinu þui at hun villdi ei manna kaupin. Rolfr³ enn yngri gaf Þorlaugu²⁵ eydiu dottur sína Odda Yrars(yni). þui redzt hann vestr til Ballar ár ok bió þar lengi ok var kalladr Rolfr³ at Ballar æ.²

Hier hefr landnám i Vestfirðum.

- o. 30 Her¹ hefr vpp landnam i Vestfirðinga⁸ fiórðungi er mart stormenni hefr bygt. Madr³ het Kalman suðreyskr³. hann for³⁰
 65 til Islandz ok kom i Hvalfirðir ok sat við Kalmans æ vm vetrin.² þar drucknudu synir hans íj. a Hvalfirði. en síþan nam hann land fyrri vestann Hvíta millim ok Fljóta Kalmanstungu alla ok sva allt austr vndir iökla sem gros eru vaxin. ok bió i Kalmans tungu. hann drucknadi i Hvíta er hann hafði farit suðr³ i Raun³⁵ at hitta frillu sína. ok er haugr³ hans æ Hvítar backa fyrri

¹ Áben plads for initialen. ² Punktum er tilf. ³ Skr. -ur. ⁴ Skr. -r. ⁵ Herþá skr. f. magnus, men atter understreget. ⁶ Rettelse efter Melabók for hðskrs. f (= fodor). ⁷ Skr. H'm. ⁸ firð skrevet (ved linjedeling) to gange.

svnnann. hans s(vn) var Sturla gydi er fyst bio a Sturlustodum upp vnder Tungufelli vpp fra Skalldskelmisdal. enn síþan bio hann i Kalmanstvngu. hans s(vn) var Biarni er deilldi vid Rolf hinn yngra ok sonu¹ hans vm Tunguna litlu.² þa het Biarni at taka kristni. eptir þat braut Hvit æ vt farveg þann er nu fellr³ 5 hun. þa eignadizt Biarni Tunguna litlu ofann vm Grindr ok Solmundar hofda. Kylan het bródir Kalmans.² hann bio fyri nedann Kolls hamar.² hans s(vn) var Kari er deilldi vid Karla Konalss(vn) a Karlustodum leysingia Rolfs or Geitlandi vm vxa. ok reyndizt sva at Karli atti. síþan egiadi Kari þræl sinn til at 10 drepa Karla.² þrællinn let sem ærr⁴ væri ok liop sudr³ vm 66 raun. Karli sat á þreskelldi. þrællinn hio hann bana hoc.² síþan drap Kari þrællinn. Þiodolfr svn Karla drap Kylan Karas(vn) i Kylan's hólum. síþan brenndi Þiodolfr Kara inni þar sem nu heitir a Brennv. Biarni Sturlu s(vn) tok skirn ok bió a Biarna- 15 stodum i Tungunni litlu ok let þar giora kirkiu.²

Fra Hallkeli.

e. 31 Þrondr⁵ 3 nefia het madr agiætr fadir Þorsteins er atti Lophænu dottor Arinbiarnar hersis or Fiordum. syster Lophænu var Arnþrudr er atti Þorir hersir⁶ Hroallz s(vn) ok var þeira s(vn) 20 Arinbiorn hersir. modir þeira⁷ Arnþrudar var Astridr slæki dreng⁸ dottir Braga skalldz ok Lophænu dottur Erps lvtanda. s(vn) Þorsteins ok Lophænu var Hroskell er atti Ioreidi Olvis dottur Finnas(vnar) Mottvlss(vnar) konungs. Hallkell het s(vn) þeira. Hroskell for til Islandz ok kom i Grunnafjord ok bio fyst 25 a Ackranesi. þa omudust þeir Ketill brædr vid hann. síþan nam hann Hvitarsíþu millim Kiarar ok Fliota^a.² hann bió æ Hallkelzstodum ok Hallkell s(vn) hans eptir hann ok atti Þuridi þyllv dottur Gunlaugs or Þverarlid⁸ ok Velaugar Aurlygsg(ottur) fra 67 Esiubergi. Hroskell gaf land Þorvardi f(odur) Smidkels f(odur) 30 þeira Þorarins ok Audunnar er redu fyri Hellismonnum. hann bio æ Þorwardsstodum ok atti Fliotzdal allann vpp med Fliótumm. Roskell gaf Þorgauti skipveria sinum land nidr i Sidu. hann bio æ Þorgautzstodum.² hans svner voru Gislar ij. baurn þeira Hallkels ok Þuridar voru þau Þorarinn ok Finnvardr Tindr ok 35

¹ Rettet fra synir.
⁵ Åben plads for initialen.
 dal med en streg under.
 (Melab.) som „Hauksbok“s.

² Punktum er tilf.
⁶ Skr. Heris.
^a Denne læsemåde (millim—Fliota) anføres i E

³ Skr. -ur.

⁴ Skr. ær.

⁷ Skr. -rr-.

⁸ Foran lid står

Illugi hinn svarti ok Grima er atti Þorgils Aras(vn). Þorarinn va Mvsa-Bolverk er hann bio i Rauns ási. Þa let hann gera þar virki ok veitti Hvitá i gegnum æsinn. enn adr fell hun vm Melrackadal ofann. Illugi ok Tindr sottu Bolverk i virkit.¹

Capituli

6

- o. 32 Asbiorn² hinn audgi Hardars(vn) keypti land fyr svnnan Kianá upp i Slegiulæk til Hvitbiarga^{3,1} hann bio æ Asbiarnarstodum.¹ hann atti Þorbiorgu dottur Midflardar-Skegia. þeira dottir var Ingibiorg er atti Illugi hinn svarti.¹
- o. 33 Avrnolfr^{a,2} (het madr)⁴ er nam Ornlfsdal ok Kiaradal¹⁰ fyr nordann upp til Hvitbiarga⁶. Ketill blundr⁶ keypti lannd at Ornlfi allt fyr nordann klif ok bio i Ornlfsdal. Ornlfr gerði þa bv upp i Kiaradal⁷. þar heita nu^b Ornlfsstadir.¹ fyr ofann klif heitir Kiarra⁸ dalr⁶. þui at þar voru riskiurr ok sma skogar millim Kiar ar^c ok Þver ár sua at þar matti ei^d bygia. Blund-¹⁵ Ketill var madr⁶ storaudigr⁶. hann let rydia vida i skógum ok byggia þar.
- o. 34 Hromundr² het madr brodir Grims ens haleyka. hann kom skipi sinu i Hvit æ. hann nam Þverárdal ok Þverarlid ofann til Hallarmvla ok framm til Þverár.¹ hann bió á Hromundar-²⁰ stodum þar er nu er kallat at Kallsbrecku. hans s(vn) var Gunlaugr ormstunga er bio a Gunlaugsstodum fyr svnnan Þveræ. hann atti Velaugu sem fyr er ritad. Hogni het skipveri Hromundar.¹ hann bio æ Hognastodum. hans s(vn) var Hælggi at Hælgavatni f(adir) Arngrims gvda er var at Blund-Ketils brennu. Hogni²⁵ var bróder Finns hins Audga.¹
- o. 35 Isleifr^{2,6} ok Israudr⁶ brædr namu lond ofan frá Slegiulæk millim Ornlfsdals ár ok Hvit ár hit efra ofan til Raudalækjar enn hit sydra ofann til Horda hóla. Isleifr bio æ Isleifsstodum. en Isrodr⁶ á Isrodarstodum ok atti landit sydra med Hvitá.^{1,30} hann var f(adir) Þorbiarnar f(odur) Liots æ Vegium er fell⁹ i Heidar vigi.¹

¹ Punktum er tilf. ² Áben plads for initialen. ³ Rettet fra hit (eller mit-?). ⁴ Mgl. i hdskr.; tilføjjet efter de andre recs. ⁵ Rettet fra hdskr. nit-, jfr. not. 3. huijtabiarga Melab. ⁶ Skr. -ur. ⁷ Skr. Kiar. ⁸ Rettet fra Kiarla. ⁹ Rettet fra hdskr. felli. ^a I Melabók anføres dette kapitel som variant: „Enn Hauks bók hefur suo“. ^b þar ed nu heiter Melab. ^c Kiarar ár Melab. ^d ecci Melab.

Fra Asgeir

- c. 36 Asgeirr^{1 2} het skipveri Hromundar er bio á Hamri upp fra Høelga vatni.³ han atti Hildistiorn [dóttur Þorvalds Þorgríms]^a s(vnar) brækis. þeira s(ynir) voru þeir Steinbiorn hinn sterki ok hin storhøgi ok Þorvarðr⁴ f(adir) Mæfu er Ripla atti. ok Þorstein en iij. fiordi Høelgi f(adir) Þordar. f(odur) Skalld-Høelga.

Fra Arnbiorgu.

- c. 37 Arnbiorg¹ het kona.³ hun bió æ Arnbiargarlæk.³ hennar synir voru þeir Elldgrímr⁴ er bió á halsin upp fra Arnbiargarlæk a Elldgríms stodum. ok Þorgestr⁴ er feck bana sár þa er 10 þeir Hrani bordust. þar sem nu heiter Hrana fall. Þorunn bió i Þorunnar holti.³ hon atti land ofan til Vidilækjar ok vpp til mótz vid Þuridi spakonu systur sina er bio i Grof. vid hana er kendr 70 Þorunnarhyll i Þver á. ok fra henni eru Hamar bygiar.³
- c. 38 Þorbiorn^{1 5} s(vn) Arnbiarnar Oleifs s(vnar) langháls hann 15 var brodir Lytings i Vapna fiordi. Þorbiorn nam Stafa⁶ hollts tvngu millim Nordr⁴ ár ok Þver ár. hann bio i Arnar holti.³ hans s(vn) var Teitr i Stafa holti f(adir) Einars.

Fra Þorbirne blesa.

- c. 39 Þorbiorn¹ blesi nam land i Nordr ár dal fyri sunnan^b 20 vpp fra Kroki. ok Hellisdal allann ok bio a Blesastodum. hans s(vn) var Gisli at Melum i Hellisdal. vid hann er kent Gisla vatn.³ Annarr² s(vn) Blesa var Þorfinnr⁴ a Þorfins stodumm f(adir) Þorgerðar heidar eckiu m(odur) Þordar eru f(odur) Þorgerðar m(odur) Høelgu at Lundi.³ 25

Fra Geirmundi

- c. 40 Geirmundr¹ s(vn) Gunbiarnar eands nam tunguna a millim Nordr⁴ ár ok Sandár ok bio i Tungu. hans s(vn) var Bruni f(adir) Þorbiarnar at Steinum er fell i Heidarvigi.³
- c. 41 Orn¹ hinn gamli nam Sanndal ok Miovadal ok sva Nordr⁴ 30 ar⁷ dal ofann fra Kroki til Arnarbælis. ok bio æ Hareksstodum.³

Frá Rauda-Birni

- c. 42 Raudabiorn¹ nam Biarnardal ok þa dali er þar gannga af 71 ok atti annad by nidr⁴ fra Mælifellsgili. enn annat nidri i heradi sem ritad er.³ 35

¹ Áben plads for initialen. ² Skr. -r. ³ Punktum er tilf. ⁴ Skr. -ur.
⁵ Skr. -born. ⁶ Rettet fra hðskrs Stap-. ⁷ Rettet fra at. ^a Tilf. efter Melabók (og Ldn.). ^b á tilf. B.

- c. 43 Karl¹ nam Karlsdal upp fra Hølgavatni ok bio vndir Karlsfelli. ok atti land ofan til lamna skarz til moz vid Grim.

Fra Gris ok Grimi.

- c. 44 Gris¹ ok Grimr² hetu leysingar Skallagrims.³ þeim gaf hann lannd vpp vid fioll. Grisi Grisartungu. en Grimi Grimsdal.⁵
- c. 45 Balki¹ het madr s(vn) Blæings^a Sotas(vnar) af Sotanesi. hann bardizt a mót Haaraldi konungi i Hafrsfirði². hann for því til Islandz ok nam Rutafjord allann ok bio i Bæ. hans s(vn) var Bersi cudlaus^b er nam Lánnga vatsdal ok bio a Torfhvalastodum. hans systir var Geirbiorg er atti Þorgeirr⁴ meldunn i 1072 Tungufelli. þeira s(vn)^c Veleifr^{2 d} gamli f(adir) Holmgangu-Bersa. Bersi oðlaus atti Þordisi dottur Þoraddz^o or Hitardal ok fylgdu henni heiman Holms lond ok bio hann þar sípan. þeira s(vn) Arngeirr⁴ er atti Þuridi^f d(ottur) Þorfins ens stranga. þeira s(vn) Biorn Hitdæla kappi. modir Þuridar^f var Sæudr² dottir Skalla-¹⁵ grims.³
- c. 46 Sigmundur¹ het en^g leysingi Skallagrims.³ hanum gaf hann land millim Gliufrar ok Nordr ár. hann bio at Haugum adr hann færði sig i Munodarnes^h. vid hann er kent Sigmundarnes.
- c. 47 Rauda¹-biorn keypti land at Skallagrimi millim Gliufrar ok 20 Guf ár.³ hann bio at Raudabiarnarstodum uppⁱ fra Eskiholli.³ hans s(vn) var Þorkell trefill i Skardi ok Hælg i Hvami i Nordrardal ok er þar heygdr^j. ok Gunnvalldr f(adir) Þorkels er atti Hælgu dottur Þorgeirs af Vidi myri.³
- c. 48 Þorbirni¹ krum ok Þori þeigallda bræðrum gaf hann Skalla-²⁵ 73 grimr⁵ land fyrri utan Gufa. bio Þorbiorn i Holum enn Þorir á Beigallda.³
- c. 49 Þórði^o þvrs ok Þorgeiri^k iardlang ok Þorbiorgu stong systir þeira gaf Skallagrimr land fyrri sunnan Lang æ.³ bio Þorðr⁷ æ Þvrstodum enn Þorgeia a Iardlangstodum. enn Þorbiorg i Stangar-³⁰ holli.³
- c. 50 Ani¹ het madr er Grimr² gaf lannd millim Langár ok Hafslækjar.³ hann bio at Anabrecku. hans s(vn) var Onundr² sioni f(adir) Steinars ok Dollu modur Kormaks.³

¹ Áben plads for initialen. ² Skr. -ur. ³ Punktum er tilf. ⁴ Skr. -r. ⁵ Skr. -g'm. ^o Áben pl. f. init., men i margen af JÉrl er skr. h. (urigt). ⁷ Skr. Þurdur. ^a Blængs 104. ^b god- 104. ^c var tilf. 104. ^d hinn tilf. 104. ^o Þorhaddz d. 104. ^f en fejl for Þórdisi, Þórdisar. ^g einn 104. ^h mvnadar- 104. ⁱ uppi 104. ^j ordene ok—heygdr antager J. Stigurdsson er indkomne på urette sted, og han mener, at de bør stå efter Eskiholli i l. 21. ^k Sål. rettet (jfr. straks nedenfor og de øvr. hdskr.) fra Þórði. Rimeligvis er også Þórði en fejl for Þóri, som han ellers kaldes.

- c. 51 Þorfinnr^{1 2} en strangi het merkismadr Þorolfs Skallagrims svnar. Hanum gaf Skallagrímur Sæunni d(ottur) sína ok land fyrir vtann Langa til Leirulækjar ok upp til fialls. ok til Alft ár. hann bio æ Forsi. þeira d(ottir) var Þordis m(odir) Biarnar Hitdæla kappá. 5
- c. 52 Ingvarr^{1 3} het madr f(adir) Beru er Skallagrímur atti.⁴ hanum gaf Grímur lannd millim Leirulækjar ok Straumfiardar. hann bio á 74 Alftanesi. Onnur³ dottir hans var Þordis er atti Þorgeirr³ lambi a Lambastodum f(adir) Þordar er þrælar Ketils gufu brenndu inni.⁴
- c. 53 Steinolfur¹ het madr er nam Raundal hvarntvegia allt millim 10 Alft⁵ ár ok Hitár^a ok vpp til Griotár^b ok bio i hinum sydra Raundal. hans s(vn) var Þorleifr² er Raundæler eru fra komnir. Þorun het dottir Steinolfs er atti Þorbiorn Vilviss(vn) f(adir) Þorgerdar módur Asmundar f(odur) Sveinbiarnar f(odur) Oddz f(odur) Gro m(odur) Odz a Alftanesi.⁴ 15
- c. 54 Þorhaddr¹ het madr⁶ agiætr s(vn) Steins miok-siglanda Vigbiodss(vnar) Bodmodzs(vnar) or Bulkarvni. hann nam Hitardal allan ofan til Griotár fyrir sunnann ok fyrir nordann allt millim Hitar^c ok Kaldár til siofar. hans s(vn) var Þorgeir f(adir) Hafþors. f(odur) Guðnyjar m(odur)^d Þorlaks hins audga. fodr Þorleifs²⁰ 75 neiskalda^e (fodur)⁷ Þorleiks f(odur) Ketils f(odur) Valgerdar m(odur) þeira Narva s(vna) Þorlaks ok Þordar^f.
- c. 55 Þorgils¹ knappi leysingi Kolla Hroallzs(vnar) nam Knappadal.⁴ hans s(ynir) voru þeir Ingialdr Þorarin ok Þorir er bio at Oekrum ok eignadist allt land millim Hitár ok Alftár ok vpp til 25 mots vid Steinolf.⁴ svn Þoris (var)⁸ Þrandr er atti Steinunni dottur Ruts af Kambsnesi. þeira s(ynir) Þorer ok Skumr² f(adir) Torva f(odur) Tanna. hans s(vn) var Rutr² er atti Kolfinnu. dottur Illuga hins svarta. nu eru þeir menn talder er bygt hafa i landnami Skallagrims.² s(vn) Skalla-grims var Egill f(adir) Þorsteins f(odur)^h Ríflu f(odur) Skula f(odur) Þordar. f(odur) Bodvars⁹ f(odur) Þordar prest. f(odur) Bodvars f(odur) Þordar f(odur) Iarngerdar er herra Erlendr sterki atti.⁴ þeira þottir Valgerdr².

¹ Áben plads for initialen. ² Skr. -ur. ³ Skr. -r. ⁴ Punktum er tilf. ⁵ Skr. alf. ⁶ Skr. Y. ⁷ Mgl. i hdskr., hvor der findes en lakune for ordet; tilf. efter 104 og Melab. ⁸ Mgl. i hdskr.; tilf. efter 104. ⁹ Skr. Bodars. ^a Hytar ár 104. ^b at leyfe Skallagrims tilf. 104. ^c Hitar ar 104. ^d Ordene m(odur) — Þordar anføres i Melabók: „enn Hauksbok telur svo“. ^e breidskalla Melab. ^f Herþá fortsættir Melab.: „Þorgeirss. bb. Hafþors voru þeir Griymr i Skarde ok Þorarin, Fimboge, Eisteinn, Gestr ok Torfe. ^g Nár der i 104 her tilfójes: fra Hafnarfialli oc hingat til, er denne sætning sikkert hentet fra Melabók, uagtet „Havks boc“ står i margen. ^h Ordene f(odur) — Skula anføres i Melab. som variant fra „Hauksbok“.

Frá Selþori

- o. 56
76 Grím¹* h(et) maðr Ingialls s(vn) Hroallz² s(vn)ar or Hadd- 2^a
ingia dal broðir Asa hersis.³ hann for til Islandz í landa leit ok
sigldi fyri norðan land.³ hann var vm vetrin i Grims ey a Stein-
grims firði.⁴ Bergðis h(et) kona hans en Þorir s(vn).⁵ Grím⁵ 5
reri til fiska vm vetrin með þrælvm sinvm ok s(vn) hans var með
hanvm ok er sveinin tok at kala þa sörðv þeir hann i sörbelg ok
77 drogv at halsinvm.³ Grím⁶ dro margmelli.³ Grím⁶ mællti segðv
oss ævi vara ok langlivi ella kemr þv eigi heim.³ enga varðar yðr
at vita aðra en sveinin i selbølginvm þviat þv mant davðr aðr 10
var komi en svn⁷ þin skal þar bygia ok land nema sem Skalm
með þinu legz vndir klyfvm.³ en siðar vm vetrin andadiz⁸ Grím
ok er þar heygðr.³ þav Bergdis ok Þorir forv vm varit or Grimsey
ok⁹ vestr yfir heiði til Breiða fiarðar.³ Skalm geck fyri allt svmarit
ok lagðiz alldregi.³ annan vetr varv þav a Skalmar nesi i Breiða 15
f(irði) en of svmarit eftir snerv þav svðr.³ þa geck Skalm fyri þar
til er þav komv af heiðvm svðr til Borgar f(iarðar) þar sem sand-
melar. ij. ravðir varv.³ þar lagðiz¹⁰ Skalm niðr vndir klyfvm(m)¹¹
vndir hinvm ytra melnvm.³ þar nam Þorir land fyri svnnan
Gnvpa¹² til Kalld ár fyri neðan¹³ Knappa dal ok Lax ár allt 20
78 millim fiallz ok florv.³ hann bio at ytra Ravða mel.³ þa var Þorer
gamall ok blindr er hann kom vt sið vm kveld ok sa at maðr
reri vtan i Kalldár ar oss a iarn nockva mikill ok illigr ok geck
þar a land vpp til bear þers er i Ripi h(et) ok grof þar i stöðvlis
liði.³ en vm nottina kom þar vpp iarðelldr ok brann ravn.³ þar 25
var bœrin sem nv er borgin.³ s(vn) Selþóris var Þorfinnr¹⁴ er
atti Iofriði dottvr Tvngv-Oðz.³ dottir Þorfinz var Þorriðr er atti
Þorbrandr i Alfta f(irði).³ þeir Selþorir frændr hinir heiðnv dó i
Þoris biorg.³ Þorgils ok Þorkell s(ynir) Þorfinz attv baðir Vnni
dottvr Alfs i Dolvm.³ Skalm do i Skalmar keldv¹⁵.³ 30
- o. 57
79 Kolbeinn¹ klackhofði Atla s(vn) or Atleyiv af Fiolvm for til
Islandz ok keypti¹⁶ lond oll millim Kalldár ok Hitar ár fyri neðan
Sandbreckv ok bio a Kolbeins stöðvm.³ hans s(vn) var Finbogi i
Fagra skogi ok Þorðr skalld.³

¹ Initialen er rød. ² a er tilf. over linjen, over o. ³ Punktum er tilf.
⁴ forkortet f. ⁵ Forkortelsestegnet er meget utydeligt. ⁶ Forkortet a. ⁷ f
i hðskr. rettet fra g. ⁸ Således. ⁹ Næsten helt udgnedet. ¹⁰ z næsten
udvisket (i slutningen af linjen). ¹¹ klyfiv hðskr. ¹² g i hðskr. rettet fra d.
¹³ e næsten udvisket. ¹⁴ i næsten udvisket. ¹⁵ d næsten udvisket. ¹⁶ Rettet
for hðskrs keyppi.

* Her begynder 2. mbrblad.

- c. 58 Þormoðr goði ok Þorðr gnyva s(ynir) Oðz hins racka Þorviðar s(vnar) Freyviðar s(vnar) Alfs s(vnar) af Vors þeir bróðr forv til Islandz ok namv l(an)d¹ milli Laxár ok Strav(m)fiarðar¹ ar.² hafði Þorðr Gnyvpv dal ok bio þar en síþan Skopti s(vn) hans³ f(aðir) Hiorleifs goda ok Finv er atti⁴ Refr hinn mikli.² þeira⁵ s(vn) Dalkr f(aðir) Steinvnar moðvr Skalldrefs.² Þormoðr bio a Ravðkollz stoðvm.³ hann atti Gerði doctvr Kiallaks hins gamla.² þeira s(vn) var Gvðlavgr hinn avðgi⁶.² hann atti Þorðis docttir Svart-hofða⁶ Biarnar⁷ s(vnar) gvllbera ok docttir Þvriðar Tvngv-Oz 80 docttir er þa bio i Horgs holli.² Gvðlavgr hinn avðgi sa at 10 Ravðamels lond varv betri en onnvr lond þar i sveit.² hann skoraði a Þorfinn til landa ok bavð hanrm holm gongv.² þeir vrðv baðir vvgir a holmi en Þvriðr Tvngv Oðz docttir græddi þa ok sætti.²
- c. 59 Gvðlavgr⁸ nam síðan land fra Stravmfiarðar á til Fvrv millim 15 fiallz ok fiorv ok bio i Borgar holli.² fra⁹ hanvm erv Stravmfirdingar komnir.² hans s(vn) var Gvðleifr¹⁰ er atti¹¹ annan knorr en annan Þorolfr s(vn) Loptz hinns gamla af Eyrar backa þa er þeir borðvz við Gyrð iarl Sigvallda s(vn) i Meðal fars svndi ok helldv fe sinv.² þar vm orti Gvðleifr Gyrz visvr.² annan s(vn)²⁰ Gvðlavgs var Þorfiðr f(aðir) Gvðlavgs f(oðvr) Þorðisar moðvr Þorðar f(oðvr) Stvrlv ens gamla i Hvammi.²
- c. 60 Vali en sterki h(et) hirðmaðr Haralldz konvngs hins harfagra.² hann va vlg i vevm ok varð vtlagr.² hann for til Svør eyia en s(ynir) (hans)¹² | forv .iij. til Islandz.² Hlif herstagelldir 25 2b 81 var moðir þeira.² ein h(et) Atli annar Alfvarin .iij. Avðvn stodi.² Atli Vala s(vn) ok Asmønðr s(vn) (hans)¹² namv land fra Fvrv til Lysv.² Asmønðr bio a Langa holli at Þorv toftvm.² hann atti Langa hollz Þorv en þa er Asmønðr elldiz skildiz hann við Þorv fyri mankvæmd ok for i Oxl at bva til davða dax.² Asmønðr 30 var heygðr þar ok i skip lagðr ok þræll hans með hanrm sa er ser banaði sialfr ok villdi eigi lifa eftir Asmønð.² hann var lagðr i annan stafn skipsins.² litlv síðar dreymði Þorv at Asmønðr sagði ser meín at þrælnvm.² þar heitir Asmønðar leiði er hann

¹ Forkortelsestegnet for an og m er glemt. ² Punktum er tilf.

³ Tilføjet over linjen imellem .f. og f. ⁴ i er næsten udvisket. ⁵ ðg er skrevet sammen i et bogstav. ⁶ a er næsten helt udvisket. ⁷ -ar ligeledes. ⁸ Initialen rød. ⁹ Tilføjet over linjen mellem holli og hīm. ¹⁰ Mellem i og f er en lille afstand og et træk af et bogstav udskrabet. ¹¹ Skrevet to gange, men sidste gang underprykket. ¹² Mgl. i hdskr., tilf. efter de øvrige rece.

- er heygör.¹ visa þersi var heyrð i havg hans ein* bygi ek stöð v.
 82 steina stafnrúm atals rafni erað of þegn a þilivm þrong by ek a
 mar ranga rúm er boðvitrum betra brimdýri kná ek styra lifa
 mún þat með lofðum lengr en illt of gengi.¹ eftir þat var leitað
 til havgsins ok var þrælin tekin² ór skipinv.¹ Þora let gera skala⁵
 of þioð bravt þvera ok let þar iannan standa borð en hon sat vti
 a stoli ok bavð hverivm er mat villdi eta.¹ Atli var s(vn) Ásmundar
 f(aðir) Svrtz^a f(oðvr) Gvðleifs f(oðvr) Gvðbranz f(oðvr) Svrtz smiðs
 f(oðvr) Eyiolfs prestz múnks.
- o. 61 Rolf³ hinn digri s(vn) Eyvindar eikikrox broðir Illoga Fellz 10
 goða avstan af Siðv nam land fra Lysv til Ravnhafnar ar.¹ hans
 s(vn) var Hołgi i Hofgordvm f(aðir) Finnþoga ok Biarnar ok Rolfs.¹
 Biornn var faðir Gestz⁴ f(oðvr) Skaldrefs.¹
- o. 62 Solví h(et) maðr er land nam millim Hellis ravn ok Slegiv
 83 beins ár.¹ hann bio i Brenningi fyst en síþan a Solva hamri þvi 15
 at hann þottiz þar vera fleri⁵ manna gagn.¹
- o. 63 Sigmundr³ s(vn) Ketils þistils þers er nymit hafði Þistils
 flord hann atti Hilldigvnni.¹ hann nam land millim Hellis ravn

¹ Punktum er tilf.² Kettet fra hðskrs rekim.³ Initialen rød.⁴ Skrevet gez med ft over ez.⁵ Således.^a Denne genealogi anføres i Melab. fra „Hauksbok“.

* Verset bör skrives således:

Einn byggvek stöð steina
 stafnrúm Atals hrafn,
 esat of þegn á þiljum
 þrong, býk á mar ranga.

rúm 's boðvitrum betra,
 (brimdýri knák stýra)
 lifa mun þat með lofðum
 lengr, an illt of gengi.

d. e.: Einn byggvek steina stöð¹ stafnrúm Atals hrafn²; esat of þegnþrong³ á þiljum; býk á ranga mar⁴. rúm⁵ es betra boðvitrum, an illt of gengi; þat mun lifa lengr⁶ með lofðum; knák stýra brimdýri⁷.

¹ stöð er enten at opfatte som acc. eller — og anarest — som dat., jfr. udtryk som: sás Holtum bjó; sat kvisti ein og lign. 'stenenes sætning' (jfr. ágætt herbergi at stöð) = den af sten opførte gravhøj. ² Atals hrafn = 'sokongens hest' = skib. ³ þegn-þrong = mannþrong = stærk trængsel. ⁴ ranga-marr 'spantehæsten' = skib. ⁵ rúm má her betyde god, rigelig plads. ⁶ = á lengr for fremtiden. ⁷ brimdýr = 'brændingens dyr' = skib.

Alene bebor jeg stavnrummet på skibet i højen; der er ingen trængsel af folk på dækket. Jeg bor på skibet^a. Den rigelige plads er dog bedre for den kampkyndige [mig], end et dårligt følge. Det^b vil fremdeles mindes af folk. Jeg styrer skibet.^a

^a Denne gentagelse betegner højboens glæde over at ligge i et skib. ^b „Det“ má nærmest gå på „følge“. Han er ked af at vide, at det altid skal mindes, at en træel er hans hjælpelle.

ok Berv vikr ravns.¹ hann bio at Lavgar breckv ok er þar heygðr.¹ hann atti .íj. s(vnv).¹ einn var Einarr er þar bio síþan at Lavgar breckv.¹ þeir feðgar selldv Lon land Einari er síþan bio þar.¹ hann var kalaðr² Loneinar.¹ hval rak á fiorn hans ok skar hann af nackvat.¹ hann sleit veðr vt ok rak a land Einars Sigmvndar s(vnar).¹ Lon-Einarr taldi fiolkyngi Hilldigvnnar þvi valda en þa er hvalin hafði vt rekít fra Lon-Einari for hann at leita ok kom sva at að² E(inarr) Sigmvndar s(vn) skar hvalin með hvskarla sina.¹ hann hio þegar ein þeira bana hog.¹ Lavgarbreckv-E(inarr) bað nafna sinn fra fara þvi at yðr man eigi dvga at að² so-kia.¹ Lon-Einar hvarf fra þvi at hann var lið vana.¹ Einarr Sigmvndar s(vn) flvtti heim hvalin³ ok einn tima er hann var eigi heima for⁴ Lon-Einar til Lavgar breckv með .vij. manna⁵ ok stefndi 84 Hilldigvnni vm fiolkyngi.¹ hon var dottir Beinís Mós s(vnar) Naddoðz s(vnar) or Fær eyivm.¹ Einar kom heim þa er Lon-Einar 15 var nyfarin i brott.¹ Hilldigvnnr sagði hanvm þersi tíðindi ok fo-rði hanvm kyrtíl nygervan.¹ Einarr tok skiold sinn ok sverð ok verk herst ok reið eftir þeim ok spreng(ð)i⁶ hann a Þvfvbiorgvm.¹ þa rann Einarr sem hann matti en þa er hann kom hia Drongvm⁷ sa hann trollkall sitia þar a vppi ok lata roa fo-tr sva at þeir tokv 20 brimit ok skelldi þeim saman sva at sio drif varð af ok q(vað) v. v(isv) Var* ek þar er fell af fjalli floð kornn iotvns moðvr hám

¹ Punktum er tilf. ² Sáledes. ³ Over n er der muligvis et fordoblingspunkt. ⁴ Akzenten svag. ⁵ med—manna skrevet over linjen. ⁶ Skrevet sprengi. ⁷ d er i hdskr. rettet fra g.

* Verset er vistnok noget forvansket og ikke let tilfredsstillende at forklare:

Vask þars fell af fjalli	gerir fár jötunn fleiri
flóðkorn jötuns móður	fold í vingamoldu
hám berggrisa ór himni	hømlu heiðar þumlu (el. þrumlu)
heidins á náleidar	hamváta mér báta.

Vask¹ þars flóðkorn² fell ór hám himni berggrisa³, af fjalli á „heidins jötuns móður ná leidar“⁴. Fár jötunn gerir mér⁵ fleiri báta hamváta í hømlu fold⁶, „heiðar þumlu (el. þrumlu) vingamoldu“⁷. [el. hømlu vingamoldu „he. þ. fold].

¹ Antyder, at jætten selv ved sin nærværelse har bevirket klippernes nedstyrtning. ² 'flodens korn' = sten, klippe, = Lóndrangar. ³ 'bjerggrisernes himmel [= hvelvede sal]' = bjerg. ⁴ I nogle af disse dunkle ord synes en betegnelse for 'søen' at skjule sig; læses nóleidar [J. þork.] vilde man få en sådan, men pluralformen leidar kendes ellers ikke (jfr. dog dativformen leidu); ordene jötuns móður (= 'jettekvinden') er de mest usikre, og det går ikke an at forbinde dem med fjalli (Svb Ey.), og hvor skal heidins fores hen?; som epitet til

- bergrisa or himni heiðins¹ ana leiðar gerir fár iotvn fleiri fold i vinga molldv homlv heiðar þvmlv hamváta mer bata.¹ Einarr gaf engan gavn at þersv.¹ þeir fvndvz þar sem heita Manna fallz breckvr ok borðvz þar en kyrtil Einars bitv eigi iarn.¹ .iiij. menn
- 85 fellv af Lon-Einari en .ij. flyðv fra hanum.¹ þeir nafnar sottvz⁵ lengi aðr svndr geck * || broklindi Lon-Einars. enn er hann tok þar til hio nafni hans hann bana hog. enn Reidarr² þræll Einars Sigm(undar) s(vnar) sa hann fara skyndiliga ok liop eptir hanum. þa sa hann þræla Lon-Einars flyia.¹ rann hann þa epter þeim ok drap þa báða i Þræla vik. fyri þat gaf Einarr² hanum frelsi ok 10 land sva mikit sem hann fengi gert vm of íj. daga. þat heiter nu Reidars gerdi er hann bió. Einarr² bio síþan at Laugarbrecku.
- 86 ok er heygdr³ skamt fra Sigmundar haugi ok er haugr³ hans iamnan grænn vetr ok sumar. Þorkell het s(vn) Lon-Einars⁴ hann atti Grimu Hallkels dottur. fyr en Þorgils Ara(svn)^a. dottir 15 Laugarbrecku-Einars var Arnora er atti Þorgeir Vivils s(vn). þeira dottir var Yngvilldr er atti Þorstein svn Snorra goda. þeira d(ottir) Ingvdr er atti Asbiorn Arnors s(vn).
- c. 64 Grimkell⁵ het madr s(vn) Vlfis kraku Hreidars s(vnar) brodir Gunnbiarnar. er Gunnbiarnarsker eru vid kend.¹ hann nam land 20 87 fra Beruvikr rauni til Nesrauns ok vt vm Ondurt nes ok bio at Saxahvali. hann rac brott þadann Saxa Alfarins s(vn) Valas(vnar) ok bio síþan i Rauni hia Saxahvali. Grimkell atti Þorgerdi d(ottur) Valþiofs ens gamla. þeira s(vn) var Þorarrinn korni.¹

¹ Punktum er tilf.   ² Skr. -ar.   ³ Skr. -ur.   ⁴ Skr. Einars Lon.

⁵ Áben plads for initialen.   ^a Denne læsemåde: „Þorgils Arason“ anfører Melab. fra „Hauks bok“ som variant til sin: „Illhuga Aras.“.

* Hermed ender 2. mbrblad.

jöluns eller bergrisa vilde det være mere end påfaldende. ⁵ mér fleiri = fleiri en ek.   ⁶ 'drebandets land' = saen.   ⁷ Også disse ord er meget dunkle; snarest skulde man deri søge en omskrivning for benene, eller en — anden — for saen, hvorved der fremkom en parallelisme med den dobbelte bjærgbetegnelse i den 1. halvdel. Kan þumla [af þumall = þumaltá] heiðr betegne foden? Flere kombinationer er her mulige, men sikkerheden svarer ikke til disse. J. þorks fortolkning er næppe rigtig.

Jeg var der, hvor 'flodkornet' styrtede ned fra 'bjærgrisernes høje himmel' a, fra bjærgtet b ned på saen (?). Få jætter gør flere både våde c end jeg på havet, i saen (?), eller ved hjælp af benene(?).

a Sammenligningen af stenen med 'korn' betingede omskrivningen 'bjærg-risernes himmel', idet digteren tillige åbenbart tænker på ordet haglkorn. b dette betegner et slags forklaring til det foregående. c c: ved det sædrif, som prosaen omtaler; havet kommer i oprør og oversprøjter alle bådene (eller: opluger dem? SebEg.); derfor hamvåtr, våd på huden c: udvendig.

Hele verset er naturligvis et slags varsel om den forestående kamp.

- hann var namramr¹ miok ok licr i Kornhaugum. Þorarrinn korni
 atti Iorunni dottur Einars i Stafaholli. þeira² d(ottir) Iarngerdr
 er atti Vlfr¹ Vgas(vn). Klængr het annarr³ s(vn) Grimkels. hann
 87¹¹ atti Oddfrídi dottur Hælgæ af Hvanneyri. þeira svn var Kolli.⁴
- c. 65
 88⁶ Alfarin⁵ Valas(vn) hafði fýst numit nesit millim Beruvíkr¹ 5
 rauns ok Ennis. hans s(ynir) voru þeir Hoskuldr¹ er bió æ
 Hoskvlls am^a ok Ingialldr er bió æ Ingiallzhalvi.⁴ enn Goti æ
 Gotalæk. enn Holmkell at Forsi vid Holmkels á.
- c. 66 Olafur bælgur het madr er nam land fyrri innann Enni til
 Frodár ok bio i Olafsvík.⁴ 10
- c. 67 Ormr⁵ 1 hinn mióvi het madr er kom skipi sinu i Frodar ós
 ok bio æ Brimilsvolum⁶ nockvra vetr. hann rak brott Olaf bælg
 ok nam vikina gomlu alla millim Ennis ok Bulanns hofda ok bió
 89 síþan at Frodá. hans s(vn) var Þorbjörn hinn^b digri er bardist
 vid Þorarrinn svartá ok fell sialfr¹ ok új menn med hanum. vmm 15
 þat orti Þorarrinn Máflídinga visur epter þui sem seger⁷ i Eyrbygia
 v. sögu.⁴ þersi er ein Qvedin* man rofzt^c af heiptum hyrskerþir

¹ Skr. -ur. ² Skr. þeir. ³ Skr. -ar. ⁴ Punktum er tilf. ⁵ Áben plads for
 initialen. ⁶ Således. ⁷ Skr. sei-. ^a Rettet efter 104 for hðskrs ani med et punk-
 tum foran, som om ani var en broder til Hðskuldr og Ingjaldr. I øvrigt er der
 vistnok kun én flod af navnet Hðskuldsá. Jfr. Kålund: Hist.-top. beskr. af Isl.
 I 420, Safn II 288. ^b enn 104. ^c hrops 104.

* Verset findes tillige i Eyrb. s. 28 og bør skrives således:

Kveðit mun Hropts at heiptum	ef hjaldrgnár hildar
hyrskerðir mér verða,	hyrsennu mér kenna ^a),
(kunnak ádr fyr Enni	(eggjumk hófs) at hjøggak
ylgteiti vel beita).	hlfn goðvefjar mína.
	a) es hlautviðir hétu
	hløkjendr, þeirs skil flækja Eyrb.

Kveðit¹ mun mér verða at heiptum¹, Hropts hyrskerðir² —
 kunnak vel ádr beita³ ylgteiti⁴ fyr Enni⁵ —, ef hjaldrgnár⁶ kenna mér
 hildar hyrsennu⁷ — eggjumk hófs —, at hjøggak mína goðvefjar hlfn⁸.

¹ Kveða . . . at heiptum = 'at sige noget, hvorved had og forbitrelse
 vækkes'. ² 'Odins ild-[=sværd]bryder' = en krigersk, modig mand, her: den
 tiltalte Vermundr enn njóvi þorgrímsson, til hvem þorarrinn efter kampen tyde.
³ 'at bede' = fange, fælde. ⁴ 'ulvindeglæder' = en kriger; lesemåden — der
 delvis beror på rettelse — støtter sig til Vatshyrnas skrivemåde, Eyrb. s. 132,
 note 2. ⁵ Enni er forbjergtet på den vestlige side af Ólafsvík; se Kålund:
 Isl. beskriv. I. 422. Den begivenhed, hvortil digteren her sigter, fortælles ikke i
 Eyrb. og er aldeles ukendt. Et af flere beviser for, at Máflídingavlsur er ægte.
⁶ 'kampkyndige'(?); gnár som adj. er uklart. ⁷ 'Hilds [valkyrjens] -flamme
 [sværd] strid' = kamp. ⁸ 'fljðls-gudinde' = kvinde, kone; Audr.

- mer verða kvanna ek að fyrri Enni^a ygg^b teiti vel beita. ef hialdr¹ gnar hilldar hyr sennv mer kenna egvmz^c hæfs at ek hioða^{2 d} hlin gudveviar mina. Af þeim ordum bordust þeir annat sinn. Þorbiorn atti Þvridi Barkar dottur hins þigra Þorsteinss(vnar) þorskabitz. þeira s(vn) var Ketill kappi. ok var hann þá vtann-
 90s landz. hann var f(adir) Hrodnyjar er atti Þorsteinn svn Viga-Styrs.
 o. 68 Sigurdr^{3 1} svinhofdi^o var kappi mikill.⁴ hann bio á Kvenvaga
 91 strond. Heriolfr s(vn) hans var þá víj,^f vetra er hann drap skogar biorn fyrri þat er hann hafði bitid geit hans. þar vm er þetta kvedit. bersi bvin^g razi beit geit fyrri Heriolfr. Heriolfr hokin^h 10 razi hefndi geit vidⁱ bersa. þá var Heriolfr¹ xij. vetra er hann hefndi faður sins.⁴ hann var hinn mersti afrex madr. Heriolfr for til Islandz i elli sinni ok nam land millim Bulandz hofða ok Kirkiu flardar.⁴ hans svn var Þorsteinn kolskear¹ f(adir) Þorolfs f(odur) Þorarins svarta mahlidings ok Gudnyjar er atti Vermundur¹⁵ hinn miovi. þeira s(vn) var Brandr hinn orvi ok⁵ Þorfinna er atti Þorsteinn Kvgasvn.
 o. 69 Vestarr^{3 0} s(vn) Þorolfs blodruskalla hann atti Svonu^j Herrudar
 92 dottur. þeira s(vn) Asgeirr⁶. Vestarr⁰ for til Islandz með fodr

¹ Skr. -ur.   ² 1 skr. over linjen over h.   ³ Åben plads for initialen.
⁴ Punktum er tilf.   ⁵ Her har J Sig. (udg. s. 91) tilf. (dóttir), hvilket dog ikke synes absolut nødvendigt.   ⁶ Skr. -r.   a einne 104.   b yas 104.   c eaiunnz 104.   d hōaa 104.   e Denne læsemåde anføres i Melab. som en variant fra „Hauksbok“ til dens egen: svijne.   f Denne læsemåde anføres sst. som variant fra samme for xii.   g brunmmn 104, hvilket sikkert er den eneste rigtige læsemåde.   h holkin 104.   i geitar a 104; den rigtige læsemåde er geitr á.   j Rettet fra hōskrs Sponu efter 104.

Det er rimeligt, at Eyrb.s l. 5—6 byder den oprindelige text, hvorefter ordføinjningen bliver:

es hlautviðir¹, þeir es flækja skil, hétu hlækjendr², at osv.

¹ 'offer-stavene', offeringernes fuldbyrdere, her særlig Snorre gode.   ² hlækja er et ellers i sproget ukendt vb.; men der haves et adj. hlækinn = 'uuelig, umandig'; hlækjendr synes her at betyde: umandig spottende, feje spottere.

Jeg vil blive stærkt udæsket (opfordret) til hadefuld strid^a, o kriger, — og det er ikke længe siden, at jeg foran Enni forstod, at lade krigeren falde^b —, dersom de kamplystne [tvættekære] mænd beskylder mig for en sådan kamp, at jeg skulde have såret [hugget hånden af] min egen hustru; og dog^c ægges jeg til^c mådehold og fred. [eller: da de offerkyndige, som ved rænker forhindrer sandhedens sejr, sagde spottende, at osv.]

^a „Noget, som dog ligger min egentlige fredsommelige natur så fjært^a er åbenbart meningen, jfr. den korte indskudssætning i den sidste halvdel.   ^b „De må dog af erfaringen vide, at jeg forstår at bide fra mig, når det skal være^a.
 c o: holder mest af.

sinn afgamlann ok nam Eyjar land^a ok a millim Kirkiuflardar ok Kolgrafa fiardar ok bio a Ondvordri eyri.¹ Þeir Þorolfr² fedgar eru badir heygdur a Skallanesi.¹ Asgeirr³ Vestarss(vn) atti Høelgu Kiallaksdottur. þeira s(vn) var Þorlacr.¹ hans s(vn) var Steinþorr³ ok Þorðr bligr² er atti Ottkotlu Þorvalls dottur ok⁵ Þormodr² er atti Þorgerdi dottur Þorbranns or Alfta f(irdi). fiordi var Bergþorr³ er fell a Vigráf(irdi). Steinþorr³ atti Þoridi dottur Þorgils Aras(vnar). Gunlaugr² var s(vn) þeira er atti Þvridi hina spoku dottur Snorra goda.¹

c. 70 Kollr^{2,4} het madr er land nam vtan (fra)⁵ Fiardar horni til 10
93 Trollahals ok vt vm Berserks eyri^b til Rauns fiardar. hans s(vn) var Þorarinna ok Þorgrimr^{2,1} vid þa er kent Kollz s(vna) fell^c. þeir fedgar biogv allir at Kolgröfum. fra þeim eru Kolgreflingar komnir.¹

c. 71 Audun⁴ stoti s(vn) Vala hins sterka hann att(i)⁶ Mýrunu 15
dottur Biadmaks Ira konungs.¹ hann nam Rauns fiord allann fyrri ofan Raun a millim Svinavatz ok Trola háls.¹ hann bio i Raunsfirdi. þaðann eru Hraunfirðingar⁷ komnir.¹ hann sa vm haust at herstr apalgrár liop ofann frá Horns⁸ vatni ok til stodroza hans.
94 sa hafði vndir stodhestinn. þa for Audun til ok tok hinn gra 20
herst ok setti fyrir tvegia yxna sleða ok ók samann alla todu sina.¹ herstrin var góðr medferdar vm hadegit⁹. enn er aleid ste hann i vollinn hardan til hofskegia. en epter sólarfall sleit hann allann reiding ok liop til vatz vpp. hann sast ecki síþan. s(vn) Audunar var Steinn f(adir) Høelgu er atti An i Rauni.¹ þeira 25
s(vn) Mar f(adir) Gudridar m(odur) Kíartans ok Anar i Kirkiufelli.¹ Asbiorn het annarr³ s(vn) Audunar. íj. Svarthofdi. en dottir Þuridr er Asgeirr³ atti æ Eyri. þeira s(vn) Þorlacr^{2,d}.

c. 72 Biorn⁴ het s(vn) Ketels flatnefs ok Yngvilldar dottur Ketils vedrs² af Ringa ríki hersis. Biorn sat eptir at eignum fodr 30
sins þa er Ketill for til Sudr²eyia.¹ enn er Ketill hellt skottum fyrri Hanalldi konungi hinum harfagra þa rak konungr Biorn son hans af eignum ok tok vndir sig. þa for Biorn vestr vm haf ok villdi þar ecki stadfestazt ok ei vid kristni taka sem onnur³ born

¹ Punktum er tilf. ² Skr. -ur. ³ Skr. -r. ⁴ Áben plads for initialen.
⁵ Mgl. i háskr. ⁶ Skr. att ⁷ Straum- háskr., men ved en fejllæsning af JErI. ⁸ Hardns háskr., Hjarðar B. ⁹ Skr. -dei-. ^a I B Eyrar; men se Kálund: Hist.-top. beskr. af Isl. I 428. ^b Denne læsemåde (vt vm B.) anføres som variant fra „Hauksb.“ i Melab. ^c Denne læsemåde anfører Melab. som variant fra „Hauksb.“ under formen kallssonafell. Dette må rimeligvis bero på en fejllæsning. ^d Vistnok en fejl; ifg. Eyrb. (jfr. Ldn. s. 94, not. 9) var þurldr gift med Asgeirs sön, þorlacr.

Ketils.¹ þui var hann kalladr Biorn hinn austræni. hann atti
 Giaflaugu Kiallaksdottur systur Biarnar hins sterka. Biorn hinn
 austræni fór til Islandz ok nam land millim Raunsf(iardar) ok
 95 Stafs ár ok bio i Biarnar hofn a Borgarholtti ok hafði selfor upp
 til Selia ok atti rausnarby. hann do i Biarnar hofn ok var heygdr² 5
 vid Borgarlæk. s(vn) þeira Biarnar ok Giaflaugar var Kiallakr²
 hinn gamli er bio i Biarnarhofn epter fodr sinn ok Ottarr³
 f(adir) Biarnar f(odur) Vigfus i Drapulid er Snorri godi let drepa.
 Annarr³ s(vn) Ottars var Høelgi. hann heriadi æ Skotland ok
 feck þar at herfangi Nidbiorgu dottor Biolans konungs ok Kadlinar 10
 dottur Gongo-Rolfs. hann feck hennar ok var þeira s(vn) Osvifr
 hinn spaki ok Einarr³ skalaglam er drucknadi æ Einars skeri i
 Selia sunndi. ok kom skiolldr² hans a Skialldey. en felldr² a
 Felldar holm. Einarr var f(adir) Þorgerdar m(odur) Herdisar
 m(odur) Steins skalldz. Vsvifr atti Þordisi dottur Þiodolfs or Hofn. 15
 þeira born voru Vspakr f(adir) Vlfs stallara f(odur) Ions a Reyrvelli
 f(odur) Erlendz nimallda f(odur) Eysteins erckibyskups ok
 Þorolfr Torradr² Einarr³ Þorkell Þorbiorn. þeir vrdu seker vm
 vig Kiantans Olafss(vnar). ok Gudrun m(odir) Þorleiks ok Bolla
 96 ok Gellis. Vilgeir het s(vn) Biarnar hins austræna.¹ Kiallakr² 20
 hinn gamli (atti Astridi)⁴ dottur Rolfs hersis ok Ondottar⁶ systur
 Olvis barnakarls. þeira s(vn) var Þorgrimr godi.¹ hans s(ynir)
 Viga-Styrr³ ok Vermundr² miovi ok Brandr² fadir⁶ Þorleiks⁷.
 dottir Kiallaks hins gamla var Gerdr er Þormodr godi atti ok
 Høelga er Asgeirr³ a Eyri atti.¹ 25

o. 73 Þorolfr⁸ s(vn) Ornolfs fiskreka bio i Mostr². þui var hann
 kalladr Mostrar skeg. hann var blótmadr mikill. ok trudi æ Þóa.
 hann for fyrri ofrijki Haralds konungs til Islandz. ok sigldi fyrri
 sunnan landd. enn er hann kom vestr fyrri Breidafjord skaut
 hann ondugis svlum sinum fyrri bord.¹ þar var skorinn æ Þórr³. 30
 hann mællti sva fyrri at Þórr³ skyldi þar æ land koma sem hann
 97 villdi at Þorolfr bygdi. het hann þui at hølga Þor allt landnam
 sitt ok kenna vid hann. Þorolfr sigldi inn á Breidafjord ok gaf
 nafn firdinum.¹ hann tok land fyrir sunnann nær midium. þar
 fann hann Þor rekinn i nesinu. þar heiter nu Þórsnes. þeir lendu 35
 þar inn frá i vagin er Þorolfr⁸ kalladi Hofsvag. þar reisti hann
 bæ sinn ok gerdi þar hof mikit ok helgadi Þoa. þar heita nu
 Hofstader. flordrinn² var þa nær ecki bygdr². Þorolfr nam land

¹ Punktum er tilf.   ² Skr. -ur.   ³ Skr. -r.   ⁴ Mgl. i hdskr.   ⁵ Skr.
 -or.   ⁶ Rettet fra hdskr's þ.   ⁷ Skr. þ leiksf.   ⁸ Áben plads for initiaten.

fra Stafsá inn til Þorsar ok kalladi þat allt Þorsnes. hann hafdi
sua mikinn atrunat æ fialli þui er stod i nesinu er hann kalladi
Hælgæ fiall at þangat skyldi engi madr þvveginn¹ lita. ok sva
var þar mikil fridhælgæ at þar skyldi² engv granda i fiallinu
hvarki fe ne monnum nema sialft gengi brot. þat var trua⁵
þeira Þorolfs frænda at þeir dæi allir i fiallit.³ þar a nesinu sem
Þorr⁴ kom a land hafdi Þorolfr doma alla ok þar var sett herads
þing med radi allra sveitar manna.³ enn er menn voru þar æ
þingi þa skyldi ei hafa alfreaka a landi ok var ætlad til þers sker
98 eitt. þat er þeir kolludu Dritsker þui at þeir villdu ei saurgast láta¹⁰
sva hœlgan voll. enn þa er Þorolfr var dauðr⁵ en Þorstein s(vn)
hans var vngv þa villdu þeir Þorgrimr⁵ Kiallaks s(vn) ok Asgeirr⁴
mágr hans ei ganga i skerit eyrna⁶ sina⁷ ok þoldu ei Þors-
nesingar þat er þeir villdu saurga sua hœlgann voll.³ þui borduzt
þeir Þorsteinn þorskabitr⁵ ok Þorgeir kengv⁵ vid þa Þorgrim ok¹⁵
Asgeir þar æ þingvi⁸ v m skerit ok fellv þar nockorir menn enn
marger vrdu sárir adr þeir vrdu skildir. Þorðr gellir sætti þa ok
med þui at hvargir villdu lata af sinu máli ok var þa vollrinn⁵
vhælgadr⁹ af heiptarblodi. þa var þat rad tekít at færa brott
þadann þingit ok inn i nesit þar sem nu¹⁰ er. var þar þa hœlgi-²⁰
stadr mikill. þar stenndr⁵ en Þors steinn er þeir brutu þa menn
vm er þeir blotudu ok þar hia er sa þomringv⁵ er þeir dæmdu
menn til blota.³ þar setti Þorðr gellir fiordungs þing med radi
allra fiordungs manna. s(vn) Þorolfs Mostrar skegs var Hallstein
99 Þorskafiardar godi f(adir) Þorsteins surtz ens spaka. Osk var²⁵
m(odir) Þorsteins surts dottir Þorsteins nauds. Annarr⁴ s(vn)
Þorolfs var Þorstein þorskabitr.³ hann atti Þoru dottur Oleifs
feilans systur Þorðar gellis. þeira s(vn) var Þorgrimr f(adir) Snorra
goda. ok Þorkv⁵ hinn þigri er var fader Sams er Asgeirr⁴ va.
c. 74 Geiurdr¹¹⁵ het madr er for til Islandz ok med hanum³⁰
Finngeir s(vn) Þorsteins ondurdz ok Vlfarr⁴ kappi. þeir foru af
Halogalandi til Islandz. Geiurdr⁵ nam land inn fra Þors a til
Langadals ar.³ hann bio æ Eyri. Geiurdr⁵ gaf land Vlfari skipara
sinumm tveimmeginn¹ Vlfarsfells ok fyrí innan fiall. Geiurdr gaf
Finngeiri land^a vm Alftafjord. hann bio þar er nu heiter æ³⁵
Karsstodum. hann var f(adir) Þorfinnz f(odur) Þorbranns i Alfta-

¹ Skr. -eig-. ² Skr. skyldu. ³ Punktum er tilf. ⁴ Skr. -v. ⁵ Skr. -ur. ⁶ Skr. ey'na. I 104 stár i margen: „Havks boc eyerna o: hægvrna“. ⁷ Sáledes.
⁸ Skr. 2 gange. ⁹ Foran dette stár, af J Eri. selv understreget: vhoilagur.
¹⁰ Foran dette ord stár, af J Eri. selv understreget: en. ¹¹ Áben plads for initialen. ^a Her mangler muligvis uppi (upp) efter de øvr. recc.

firdi er atti Þorbiörgu dóttur Þorþins Selþoris s(vnar). Geirridr¹ het
 100 systir Geirnodar er att hafði Biorn s(vn) Bolverks blindinga trionu.
 Þorolfr het s(vn) þeira. þau Geiridr¹ foru til Íslands eptir lat
 Biarnar ok varu enn fýsta vetr a Eyri.² vm varit gaf Gerudr³
 systur sinni bustað i Borgardal enn Þorolfr for vtann ok lagdist 5
 i viking. Geiri(dr)⁴ spardi ecki mat við menn ok let gera skala
 sinn vm þiðbraut þvera.⁵ Þorolfr for til Íslandz epter andlát
 Geiridar. hann skoradi a Vlfar til lannda ok baud holmgangu.
 Vlfarr⁶ var gamall ok barnlaus. hann fell a holmi enn Þorolfr¹
 varð sárr⁵ a fæti ok geck iamnann halltr¹ síþan. þui var hann 10
 bægi fótr kalladr.² Þorolfr¹ tók lond sum epter Vlfar enn sum
 Þorfinnr i Alftafirdi ok setti a leysingia sína Vlfar ok Orlyg.²
 Geirudr a Eyri var f(adir) Þorgeis kengs er bæinn færði or
 eyrinni vpp vnder flallit. hann var f(adir) Þordar f(odur) Atla.
 Þorolfr¹ bægi fotr¹ var f(adir) Arnkels goda ok Geiridar¹ er atti 15
 Þorolfr i Mavalid f(adir) Þorarins.² s(ynir) Þorþrans i Alftafirdi
 svnar⁶ Þorþins voru^a þeir Þorleifr¹ kimbí ok Þoroddr¹ Snorri
 101 Þorþidr¹ Illugi Þormódr¹.² þeir deilldu við Arnkel goda vm arf
 leysingia sína ok varu at vígi hans með Snorra goda a Orlyg-
 stodum. eptir þat for Þorleifr¹ kimbí vtann. þa laust Arnþiorn 20
 hann s(vn) Asþrans or Breiðavík⁷ með grautar þvoru. Kimbí
 brá a gaman. Þorðr bligr¹ bra hanum þui a Þornes þingi er
 hann bað systur hans.² þa let Kimbí liosta Blig með sandtorfu.²
 Af þui gerdizt deilur þeira Eyrþygia ok Þorþrannz s(vna) ok Snorra
 goda.² þeir þorðust i Geirvor ok i Alftafirdi ok á Vigra f(irdi). 25
 o. 75 Þorþergr⁸¹ het maðr er fór or Íafirdi til Íslandz ok nam
 102 Langaðal hvarntvegia ok bio i hinum ytra.² hans s(vn) var
 Aslakr¹ er atti Arnleifu d(ottur) Þordar cellis. þeira þorn Illugi
 enn rammi ok Gunnildr¹ er Breiðr atti fýr enn síþar Halldorr⁵ a
 Holms latri. Illugi hinn rammi atti Guðleifu dóttur Ketillz smídiu 30
 drums. þeira s(ynir) Eyiulfr ok Kollr¹ ok dóttir Herþrudr¹ er atti
 Þorgrím¹ Vermundar s(vn) ens miova ok Fridgerðr¹ er Oddr
 Draflas(vn) atti ok Guðridr er Bergr Þormoðars(vn) atti fýr.
 enn síþan Iorunðr i Skoradal ok Iodis er atti Mar⁹ s(vn) Illuga
 Aras(vnar) ok Arnleif er atti Colli s(vn) Þordar bligs. fra Illuga 35
 eru Langðæler komnir.

¹ Skr. -ur.   ² Punktum er tilf.   ³ Sál. og -ur.   ⁴ dr glemt.   ⁵ Skr. -r.
⁶ Rettet fra f. = f(odur).   ⁷ Her tilfújes þn = hann, með urette.   ⁸ Áben
 plads for initialen.   ⁹ Skr. Mak.   ^a I Melab. hedder det herved: „Hauksbók
 telur hier ad auk þorþrandss. þoroddr þormóð“.

- c. 76 Stein¹ miok siglandi s(vn) Vighbiodz brodur² Þoris haust-
myrkr³ nam Skogarstrond til modz vid Þorberg ok inn til Laxár.
hann bio æ Breidabolstad. hans s(vn) var Þorhaddr³ er nam
Hitardal. ok Þorgestr er atti Arnoru dottur Þordar cellis. þeira
103 s(vn) Steinn logmadr ok Asmundr ok Hafliði ok Þorhaddr³.⁴ 5
- c. 77 Þorvalldr¹ s(vn) Asvalldz Vlfss(vnar) Yxna-Þoris s(vnar)
ok Eiríkr naudi s(vn) hans for af Iadri fyri viga saker ok namu
land a Hornstrondum ok bygdu at Drongum. þar anndadizt
Þorvalldr. Eiríkr³ feck þa⁵ Þiðilldar dottur Iorundar Atlas(vnar)
ok Þorbiargar knararbringu er þa atti Þorbiorn hinn haukdælski.¹⁰
redzt Eiríkr þa nordann ok ruddi land i Haukadal. hann bio æ
Eiríksstodum hia Vatzhorni. þa felldu þrælur Eiríks skridu a bæ
104 Valþiofs æ Valþiofsstodum enn Eyjolfr³ saur frændi hans drap
þrælana hia Skeids breckum vpp fra Vatzhorni. fyri þat va Eiríkr
Eyjolfr saur. hann va ok Holmgaungu - Rafn at Leikskalum.⁴ 15
Geirstein ok Oddr a Iorva. frændr Eyjolfs mælltu eptir hann.⁴
var þa Eiríkr³ gerr⁶ or Haukadal. hann nam þa Brokey ok
Yxney ok bio hann at Todum i Sudrey³ en fysta vetr³. þa ledi
hann Þorgesti setstocka. síþan for Eiríkr i Exney ok bio æ Eiríks-
stodum.⁴ þa heimti hann setstocka sína ok nadi ei. Eiríkr³ sotti²⁰
setstocka æ Breidabolstad enn Þorgestr fór epter hanum.⁴ þeir
bordust skamt fra gardi at Drongum.⁴ þar fellu ij synir Þorgestz
ok nockrir menn adrer. her eptir hófdu hvarertuegiu setu. Styr
veitti Eiríki ok Eyjolfr or Svin ey ok s(ynir) Þorbrans or Alftafirdi
ok Þorbiorn Vivilss(vn). en Þorgesti veittu s(ynir) Þordar cellis ok²⁵
Þorgeia or Hitardal Aslacr³ or Langadal ok Illugi s(vn) hans.
þeir Eiríkr vrdu seker a Þorsnes þingi. hann bio skip i Eiríks
vagi enn Eyjolfr³ leyndi hanum i Dimunar vagi medan Þorgestr
leitadi hans of eyiar.⁴ þeir Þorbiorn⁷ ok Eyjolfr³ ok Styrr⁶ fylgdu
Eiríki ut vm eyiar.⁴ hann sagdi þeim at hann ætladi at leita³⁰
landz þers er Gunnbiorn s(vn) Vlf s kraku sa er hann rak vestr
105 vmm Island þa er hann fann Gunnbiornar sker. hann kuazt aptr
mundu leita til vina sinna ef hann fyndi landit. Eiríkr sigldi
vndan Sniofjalls iokli ok kom vtann at Midiokli þar sem Blaserkr
heitir.⁴ hann sigldi vestr vm Hvarf ok var hinn fysta vetr i³⁵
Eiríks ey nær Eystri bygd. vm vorit eptir for hann til Eiríks
fiardar ok gaf vida ornefni. hann var annann vetr i Eiríks holm-
um vid Hvarfs gnipu. en hit íj. sumar for hann allt norðr til

¹ Åben plads for initialen. ² De øvr. recc. har broðir, hvilket muligvis er rigtigere. ³ Skr. -ur. ⁴ Punktum er tilf. ⁵ Herpå skr. og understreget: þorilldar. ⁶ Skr. -r. ⁷ Rettet for hdskers þorgein.

Snæfellz ok inn i Rafns fiord.¹ þa lezt hann kominn fyri botn² Eiríks fiardar. huarf hann þa aptr³ ok var hinn ífj. vetr i Eiríksey fyri Eiríksfiardar misi. epter vm sumarit for hann til Islandz i Breida fiord. hann var þann vetr á Holmslátri med Ingolffi. vm vorit bordust þeir Eiríkr ok Þorgestr ok feck Einíkr vsigr⁴. eptir⁵ þat voru þeir sætter. þat sumar for Einíkr at bygia land þat er hann hafdi funndit ok hann kalladi Græna land. þui at hann sagdi þat menn mundu miok fýsa þangat at landit hete vel.¹

c. 78 Sva seger⁴ Ari Þorgils s(vn) at þat sumar fóru v. skip ok
106 xx. til Grænalands af Borgarfirdi ok Breidafirdi enn xífj. komuzt¹⁰
vt. sum rak aptr, en sum tyndust. þat var xvj vetrvm fýr en
kristni væri i log tekinn a Islandi.¹

c. 79 Heriolfr het madr s(vn) Bardar Heriolffs(vnar).¹ hann for
til Grænalands med Eiríki. med hanum var æ skipi sudreyskr⁵
madr³ kristinn sa er orti Hafgerdinga drápu. þar er þetta stef i.
Mina* bið ek munka reyni meinalausan farar beina heidis halldi
hárar foldar. hallar dróttinn yfir mer stali.¹ Heriolfr nam
Heriolffsfiord ok bio æ Heriolffs nesi. hann var hinn gofgazti madr.

107 Eiríkr raudi nam Eiríksfiord, ok bio i Brattalid. enn Leifr³ s(vn)
hans eptir hann. þerser menn namu þa land æ Grænalandi ok²⁰
foru ut med Eiríki. Ketill Ketilsfiord. Rafn Rafnsf(iord). Solvi
Solvadal. Snori Þorbrans s(vn) Alftaf(iord)^a. Þorbjorn elora Siglu-
f(iord). Einarr⁶ Einarsf(iord). Hafgrimr⁸ Hafgrimsfiord ok Vatna-
hverfi. Arnlaugr⁸ Arnlaugs fiord enn sumir foru til Vestri bygdar.

c. 80 Madr⁷ het Þorkell farserkr⁸ systrungr Eiríks nauda.¹ hann²⁵
for til Grænalands med Eiríki ok nam Hvalzeyiar⁸ ok millim Eiríks
fiardar ok Einars f(iardar) ok bio i Hvalseyiarfirdi.¹ fra hanum

¹ Punktum er tilf. ² Punktum i hdskr. ³ Skr. -ur. ⁴ Skr. sei.
⁵ Skr. -ur (bis). ⁶ Skr. -r. ⁷ Áben plads for initialen. ⁸ Muligvis
rigtigere Hvalseyjarfjörð. ^a I 104 står i margen efter „Havcs boc“: Snoni
Þorbrandz. nam Alftaf.

* Verset bør skrives således:

Mínar bið ek munka reyni heidis halldi hárar foldar
meinalausan farar beina. hallar dróttinn of mér stali.

Ek bið meinalausan munka reyni¹ beina² farar mínar. Dróttinn
hárar foldar-hallar³ halldi heidis-stalli⁴ of mér.

¹ 'munkenes prøver, kender' = Kristus. ² 'gøre lige', lade lykkes. ³ 'jordens
hal' = himmel-hvælvingen; dens 'herve' = Kristus, gud. ⁴ 'høgens sæde' =
arm; halda hendi yfir e-m 'at beskytte én' er et almindeligt udtryk.

Jeg beder munkenes syndfrie kender at lade min rejse gå godt. Den høje
himmels herre holde sin hånd over mig.

eru Hualseyiarf(irdingar) komner. hann var rammaukinn miok.¹ hann lagdist eptir gellingi gomlum ut i Hvalsey ok flutti vtann æ baki ser þá er hann villdi fagna Eiriki frænda sinum enn ecki var siofært skip heima.¹ þat er long half vika.¹ Þorkell er dysiadr² i tvni i Hvalseyiarf(irdi) ok hefer iamnan síþan gengit þar vm sylsur.¹

Fra Ingolfi

c. 81
108

Ingolfr^{3 2} hinn sterki ok Þorvalldr s(ynir) Ana Avallzs(vnar) ongt i briosti namu land inn⁴ fra Laxá til Skramulaupsár⁵ ok bio æ Hvallatri.⁶ s(vn) Þorvallz var Þorleifr⁷ f(adir) Halldors er¹⁰ atti Gunilldi síþar dottur Aslaks Hroarss(vnar) or Langadal.¹ þeira s(vn) Þorir er atti Hallveigu Tindz dottur Hallkelss(vnar). þeira svn Brandr² er atti Þorgerdi Bransdottur. þeira s(vn) Halldorr⁸ er atti Þorkotlu Þorgrims dottur. þeira s(vn) Brandr² privr hinn frodi er merst hefir skrifat Breidfirðinga kynslod.¹ 15

c. 82

Oleifr^{3 2} hinn hviti het her konungr.¹ hann var s(vn) Ingiallz konungs Hœlga s(vnar) Olafs(svnr)⁹ Gudrodars(vnar) Halfdanars(vnar) hvitbeins Vpplendinga konungs. Oleifr² hinn hviti heriadi i vestr viking ok vann Dyflinni a Irlandi ok Dyflinar skiri ok gerdist þar konungr yfer. hann fec¹⁰ Audar hinnar diupvdgu dottor²⁰ Ketils flatnefs. Þorstein naurdr het s(vn) þeira. Oleifr fell a Inlanddi i orrustu. enn Audr² ok Þorsteinn foru þa i Sudreyiar.¹ þar feck Þorsteinn Þuridar dottur Eyvindar austmanns¹¹ systur 109 Hœlga hins magra. þau attu morg born. Oleifr² feilan het s(vn) þeira. en dottir Gróa ok Olof Osk ok Þorilldr Þorgerdr ok Vigdis.²⁵ Þorsteinn gerdist herkonungr¹² ok redzt til lidz med (Sigurdi)⁹ iarli hinum rika syni Eysteins elumru. þeir vnnu Katanes ok Sudr² land Ros ok Merævi ok meir enn halft Skotland. var Þorsteinn þar konungr yfir adr Skotar sviku hann ok fell hann þar i orrostu. Audr² var þa æ Katanesi er hun spurdi fall³⁰ Þorsteins. hun let¹³ gera knor i skogi æ laun. en er hon var buinn hellt hon ut i Orkneyiar.¹ þar gipti hun Gró dottur Þorsteins rauds.¹ hun var modir Greladar er Þorfinnr² hausakliufr² atti. epter þat for Audr² at leita Islands. hun hafdi æ skipi med ser xx. karla frialsa. 35

c. 83

Kollr^{3 2} het madr Vedrar-Grimss(vn) Ašas(vnar) hersis.¹ hann hafdi forrád med Audi ok var merst virdr² af henni. Kollr

¹ Punktum er tilf. ² Skr. -ur. ³ Áben plads for initialen. ⁴ Tilf. over linjen. ⁵ Rettet fra hðskrs -á. ⁶ Fejl for Hólmlátri. ⁷ Skr. þvllleiff! ⁸ Skr. -r. ⁹ Mgl. i hðskr. ¹⁰ Herefter et punktum i hðskr. ¹¹ Rettet fra hðskrs vest-. ¹² Skr. -kongur. ¹³ Først skr. leta, men a overstreget.

- atti Þorgerði d(ottur) Þorsteins rauds. Erpr¹ het leysingi Audar.² hann var svin Melduns iarls af Skotlandi þers er fell fyrir Sigurði iarli hinum ríka. Modir Erps var Myrgíol dóttir Gliómals Ira konungs. Sigurðr iarl tok þau at herfangi ok þiadi.³ Myrgíol var ambátt kono iarls ok þionádi henni trúliga. hon var margs kunnandi. hun varðveitti barn drottningar vborit meðann hun var í laugu. síþan keypti Audr¹ hana dyrt ok het henni frelsi ef hon þionádi sva Þvridi konu Þorsteins rauds sem drottningu. þau Myrgíol ok Erpr s(vn) hennar foru til Íslandz með Audi.²
- c. 84 Audr³ hellt fýst til Færeyia ok gaf þar Olofu dóttur Þorsteins rauds. þadann eru Gotu skeiðar komnir. síþan fór hun at leita Íslandz ok kom a Vikars skeið ok braut þar.² for hon a Kjalarnes til Hælgá biolu broður⁴ síns. hann baud henni þar með helmingi lids síns. enn henni þótti þat vera vanbóðit ok quáð hann lengi litilmenni vera mundu. hon for þa vestr a Breiðaförð til Biarnar bróðr síns. hann geck moti henni með huskarla sína ok létst kunna veglyndi systr sinnar ok baud henni með alla sína menn. þat þa hon. epter vm varit foru þau Audr í Breiðaförð inn í landa leitun.² þau áttu daugvrðir⁶ fyrir sunnan Breiðaförð þar sem nu heiter Dogurðarnes. síþan foru þau inn vmm Eyjar sund.² þau lenndu við nes þat er Audr tapáði kambi sínum. þat kalláði hun Kambsnes. Audr nam oll Dala lönd⁷

* * *

- c. 85 Eptir þat sóktu Kíallaks s(ynir) Liotolf ok Þorstein í iardhus í Fellzscogum, ok fann Eylifr⁸ annann munna, geck hann a bac þeim ok vo þa þáða, Hrafsi geck inn a Arastóðum er Kíallakr sat við elld at heimboðe, Hrafsi var í kvennklæþum, hann hio til Kíallaks enn hann kastáde yfir sic scýlde sínom, ok geck sundr handlegr hans, enn hann varð eigi sar, Hrafsi geck vm dyr þær er a vegnum varu, ok vog Asbiorn ok komz hann síþan brott, Kíallakss(ynir) keyptu at Þorðe Vivilss(yni) at koma Hrafsa í færi við þa, hann s(egir) Hrafsa at uxi hans lægi í kelldu, Þorðr bar sciold hans, ok er hann sa Kíallakss(onu) kastáde hann scýldinom til þeira, Hrafsi greip Þorð ok castáde hanum ofann fyrir kleifina, ok var þat hans bane, eigi gatu Kíallakssynir sótt hann fyr enn þeir felldu at hanum við, Eylifr sat hia meðan þeir sóctu hann.

38

¹ Skr. -ur. ² Punktum er tilf. ³ Áben pláðs for initialen. ⁴ Skr. broðurs. ⁵ Skr. -r. ⁶ Sál., men síkkert en fejl for átu dógurð. ⁷ Her-
efter er der í hdskr. antydnet en lakune ved 2 ubeskrevne blade og en del af
det 3. (2/3 af en side), svarende til Ldn. (udg.) s. 111^a—120^a. Af slutningen af
dette stykke er en del anført som taget fra „Havcsboc“ í 104. Det er ovenfor
aftrykt l. 23—35. ⁸ Rettet for Eyiolfr.

Frá Geirmundi ok Hamundi

c. 86 Hiorleifr^{1 2} Horda konungr er kalladr³ var hinn kvennisami hann atti Æsu ena líósu.³ þeira s(vn) var Vtrygr² f(adir) Vblaudz f(odur) Hogna hins hvíta f(odur) Vlfs hins skialga. annarr⁴ s(vn) Hiorleifs var Halfr konungr er red Halfs reckum. hans móder⁵ var Hilldr² hin mióva d(ottir) Hogna i Niardey. Halfr konungr var f(adir) Hiors konungs er hefndi faudur sins med Solva Hogna s(yni). Hiorr⁴ konungr heriadi a Biarma land.³ hann tok þar at herfangi Liuvinu d(ottur) Biarma konungs. hon var eptir a Rogalandi þa er Hiorr⁴ konungr fór i hernad. þa ól hun sonu .ij. het¹⁰ annarr⁴ Geirmundr en annarr⁴ Hamundr². þeir voru svarter miok. þa ól ambatt hennar svn.³ sa het Leifr² s(vn) Lodhattar þræls.³ Leifr var hvitr². þui skipti drottning sveinum vid am-
121 battina ok eignadi ser Leif. enn er konungr kom heim var hann illa vid Leif ok quad hann vera smamanligan. nest er konungr¹⁵ fór i viking baud drottning heim Braga skalldi ok bad hann skoda vm sveinana. þa voru þeir þrevetrir. hun byrgdi þa i stofu hia Braga en fal sig i pallinum. Bragi qvad þetta. Tveir* eru inni trui ek badum vel Hamundr ok Geirmundr Hiorvi borner. enn Leifr þridi Lodhattar svn fœd þann kona fiordar man hann²⁰ verri. hann laust sprota a pallinn þar er drottning var i. þa (er)⁵ konungr kom heim sagdi hon hanum þetta ok syndi hanum sonu sina. hann quadst ei slik heliar skinn sed hafa. þeir voru sua kalladir siþan badir brædr². Geirmundr² heliarskinn var her-
122 konungr. hann heriadi i vestr vikinng, enn atti riki a Rogalandi.²⁵ enn er hann kom or hernadi er hann hafdi lengi brott verit þa hafdi Haralldr² konungr harfagri barizt i Hafr firði vid Eirik Horda konung ok Sulka konung af Rogalandi ok Kiotva hinn audga ok fengit sigr². hann hafdi þa lagt vndir sig allt Roga land ok rekit þar marga menn af ódlum sinumm. sa þa Geirmundr engi sinn³⁰ kost at fa þar sæmder. hann tók þa þat rad at fara at leita Islands.³ til ferdar redzt med hanum Vlfr² hinn skialgi frændi hans ok Steinolfr² hinn Lági s(vn) Rolfs hersis af Ógdum ok Ondottar systr Olvis barna karls. þeir Þrondr² miobeinn. þeir

¹ Áben plads for initialen.² Skr. -ur.³ Punktum er tilf.⁴ Skr. -r. ⁵ Mgl. i hdskr.

* Verset, der i øvrigt er fuldstændig klart, bør skrives:

Tveir 'ó inni,	en Leifr þridi
trúek báðum vel,	Lodhattar sonr,
Hámundr, Geirmundr,	fœdat þú þann,
Hjörvi bornir.	fár mun verri.

hofdu samflot ok styrði hveriu skipi hverr¹ þeira. þeir tóku Breidaf(iord) ok lagu vid Ellida ey.² þa spurdu þeir at flordrinn³ var býgdr hit sydra en litt eda ecki hit vestra. Geirmundr hellt inn at Medalfells strond ok nam land fra Fabeins a til Klofasteina. hann lendi i Geirmundar vag ok var hinn fyrzta vetr i Budar⁵ dal. Steinolfr³ nam land inn fra Klofasteinum. en Vlfr fyrri vestan
 123 flord sem en mvn sagt verda. Þrondr³ nam⁴ eyiar fyrri vestan Biarneyia flóa ok bio i Flateyiu. hann atti dottur Gils skeidarnefs.² þeira s(vn) var Hergils napp raz er bio i Hergils ey. d(ottir) Hergils var Þorkatla er atti Már a Reykia hólum. Hergils atti
 Þorornu dottur Ketils ilbreids Ingialls s(vnar). (Ingialldr)⁵ var s(vn) þeira er bió i Hergilsey ok veitti Gisla Surs s(yni). fyrri þat gerði Þorkr³ hinn digri af hanum eyiarnar. enn hann keypti Líd i Þorskafirdi. s(vn) hans var Þorarinr er atti Þorgerði d(ottur) Glums Geiras(vnar) ok var þeira s(vn) Hælgu-Steinarr. Þorarinr¹⁵ var med Kiartan i Svinadal þa er hann fell. þa bio Þrondr mióbein i Flatey er þeir Oddr³ skrauti ok Þorer son hans komu ut.² þeir namu land i Þorskafirdi. bió Oddr³ i Skogum en Þorir for vtann ok var i hernadi. hann feck gull mikit a Finnmark.²
 124 med hanum var s(vn) Halls a Hofstodum. enn er þeir komu til²⁰ Islandz kalladi Hallr³ til gullsins ok vrdu þar vm deilur miklar.² Af þui gerist Þorskafirdinga saga. Gullþórir bió a Þoris⁶ stodum.² hann atti Ingibiorgu dottur Gils skeidarnefs. þeira s(vn) Sigmundr³.
 o. 87 Geirmundr⁷³ fór vestr a Strandir ok nam land fra Ryta gnup vestan til Horns enn þadan austr til Straumness⁸. þar gerði²⁵ hann ííj. bv. eitt i Adalvik. þat vardveitti armadr³ hans. annat i Kiaransvik þat vardveitti Kiaran þræll hans. ííj. a almenningum enum vestrum þat vardveitti Biorn þræll hans er sekr⁸ vard vm sauda toku þa er Geirmundr³ var allr³. hans sektar fe vrdu almenningar. ííj. bu atti Geirmundr³ a Barzvik. þat vardveitti³⁰ Atli þræll hans ok hafði hann xij. þræla vnder ser. enn er Geirmundr³ fór a medal bua sinna þa hafði hann iamnan lxxx manna. hann var stóraudigr³ at lausa fe ok hafði of kvikflar.² sva segia menn at svin hans gengi a Svinanesi en saudir a Hiardarnesi en hann hafði selfor i Bitru. sumer segia⁹ at⁹ hann³⁵
 125 hafí ok bu att i Selárdal a Geirmundarstodumm i Steingrimsfirdi. þat segia¹⁰ vitrer menn at hann hafí gofgastr verit allra landnams

¹ Skr. -r. ² Punktum er tilf. ³ Skr. -ur. ⁴ Herefter er atter skrevet, men understregtet (af JErI. selv) ordene land—flord. ⁵ Mgl. i hdskr. ⁶ Rettet fra hdskr. þorir. ⁷ Áben plads for initialen. ⁸ Skr. -s. ⁹ Skr. seia og det følgende at tilføjet over linjen. ¹⁰ Skr. seigia.

manna æ Islandi. en litt atti hann her deilur við menn þui at hann kom heldr¹ gamall vt.² þeir Kiallakr deilldu vrn land þat er var meðal Klofninga ok Fábeins ár ok bordust á ecrunum fyrri vtann Klofninga.³ þar villdu hvarertvesiu [sa. þar veitti³ Geirmundi betr.³ þeir Biorn hinn austreini ok Vestarr⁴ af Eyri⁵ sættu þa.² þa lendi Vestar i Vestarsnesi er hann for til fundarins.² Geirmundr¹ fal fe mikit i Andar kelldu vndir Skardi.² hann atti Heridi⁵ dottur Gauts Gautrekzs(vnar) hins orva. þeira^a dottir Yr er átti Ketill. þeira s(vn)^b Þorhallr¹ ok Oddi f(adir) Hallvarar er atti Borkr¹ s(vn) Þormots^c Þiostarss(vnar). Geirmundr¹ andadist¹⁰ a Geirmundarstodum. ok er hann heygdr i skipi þar ut fra gardi. Geirm(undr)^d gaf Rolfi^e Kiallakssyni vin sinum bustad at Ballara. hans s(vn) var Illugi hinn naudi ok Solvi f(adir) Þorþar f(odur) Magnus^f f(odur) Solva f(odur) Pals prestz i Reykiaholti.²

Frá Steinolfi.

15

c. 88
126

Steinolfr⁶¹ hinn lagi s(vn) Rolfs hersis af Ogdum nam land inn fra Klofasteinum til Griotvallar mvla. ok bio i Fagradal a Steinolfs hialla. hann gekk þar inn a fiállit. hann sa þar fyrri innan dal mikinn ok vaxinn allann vidi. hann sa eitt riodr¹ i dal þeim.² þar let hann bæ gera ok kalladi Saurbæ. þui at þar²⁰ var myrlent miok ok sua kalladi hann allann dalinn. þat heitir nu Torfnes er bærinn var gerr⁴. Steinolfr¹ atti Eirnyiu Þidrandu dottur. Þorsteinn bondi var s(vn) þeira en Arndis en ludga var dottir þeira m(odir) Þorþar f(odur) Þorgerdar er Oddr atti. þeira s(vn) var Rafn Hlymreksfari er atti Vigdisi d(ottur) Þorarins²⁵ fylsennis.² þeira s(vn) var Snortr f(adir) Iodisar er atti Eyiolf Hallbiarnars(vn). Steinvlfir hvr fu svin íj. þau funndust íj. vetrum 127 sípar i Svinadal ok voru þa xxx. samann. Steinvlfir nam ok Steinolfs dal i Kroks firði.

c. 89

Slettu⁶-Biorn het madr.² hann atti Þuridi dottur Steinolfs³⁰ hins laga. hann nam með radi Steinolfs en vestra dal i Saurbæ.² hann bio a Slettubiarnarstodum vpp fra Þverfelli. hans s(vn) var Þiudrekr¹ er atti Arngerdi. dottur Þorbiarnar Skiallda-Biarnars(vnar). þeira s(vn) var Viga-Sturli er bæinn reisti æ Stadarholi.

¹ Skr. -ur. ² Punktum er tilf. ³ Skr. sa þar. Veitti (urigt).⁴ Skr. -r. ⁵ Heri 104. Herdijse anfører Melab. som „Hauksbók“s læsemåde.⁶ Áben plads for initialen. ^a þeira—þiostarss(vnar) anføres i 104 som hentede fra „Havcsboe“. ^b ff. = synir 104. ^c Þormodz 104. ^d Herfra og til Reykiaholti angives i 104 som hentet fra „Havcsboe“. ^e Hrolfe 104. ^f Dette ord er i 104 underprikket, og det følgende f. udeladt, men efter Solva tilføjes: f. Þorðar f. Magnus f. Solva.

ok Knotr f(adir) Asgeirs ok Þorbiorn ok Þiodrekr¹ er borgin er vid kiend a Kollafjardar heidi. Þiodreki Slettubiarnarsyni þotti of þronglent i Saurbæ. Þvi redst hann til Isafjardar. þar gerist saga þeira Þorbiarnar ok Havardar hins hallta.²

o. 90 Olaf³ ¹ þœlgr¹ er Ormr¹ hinn miøvi rak brott or Olafsvik⁵ nam Belgsdal ok bio æa Belgstodum adr¹ þeir Þiodrekr¹ raku hann brott. síþan nam hann inn fra Griótvallar mvla ok bio i 128 Olafsdal. hans s(vn) var Þorvalldr¹ sa er saudatoku sok selldi a hendr¹ Þorarni giallanda Ogmundi Volusteins s(yni). fyrri þat va hann Ogmund a Þorskaf(iardar) þingi.² 10

o. 91 Gils³ skeidarnef nam Gilsfiord millim Olafsdals ok Kroksfiardar mvla. hann bio at Kleifum. hans svn var Hedinn f(adir) Halldors Garpsdals goda f(odur) Þorvalldz i Garpsdal er atti Gudrunu Vsvifrs¹ dottur.

Capitul.

15

o. 92 Þorarinn³ krokr¹ nam Kroksdal til Hafrafells frá Krokzfiardarnesi. hann deildi vm Steinolfs dal vid Steinolf hinn låga ok reri epter hanum med xx. menn er hann for or seli med vij. mann⁴. þeir bordust vid Fagradals arós a eyrunumm. þa komu menn til fra húsi at hialpa Steinolfi. þar fell Þorarinn krókr¹ ok 20 þeir ííj. enn vij menn af Steinolfi. þar eru kvml þeira⁵.

o. 93 Ketill³ ilbreidr nam Berufiord svn Þorbiarnar talkna. hans d(ottir) var Þorarna er atti Hergils nappraz sem fyr er ritad.

o. 94 Ulf³ ¹ hinn skialgi s(vn) Hogna hins hvita nam Reykianes 129⁷ allt millim Þorskaf(iardar) ok Hafrafells.² hann atti Biorgu dottor²⁵ Eyvindar austmanns systur Hælgæ magra. þeira s(vn) var Atli hinn raudi er atti Þorbiorgu systur Steinolfs hins låga.² þeira s(vn) var Mar a Hólum er atti Þorkautlu dottur Hergils nappraz. þeira s(vn) var Ari. hann vard sæfari⁶ til Hvitra manna lanndz. þat kalla sumer Irland hit mikla. þat lier¹ vestr i haf nær Vind- 130 lanndi hinu goda. þat er kallat vj. dæggra sigling vestr frá Irlandi. þadan nadi ei Ari brott ad fara. ok var þar skirdr¹. fra þersu sagdi fyst Rafn Hlymreks fari er lengi hafdi verit i Hlymreka a Inlandi. sva qvad Þorkell Gelliss(vn)⁷ segia islenska menn þa er heyrta hofdu (frá segia)⁸ Þorfinn iall i Orkneyium at Ari hefði³⁵ kendr verit a Hvitra manna lanndi ok nædi ei brott at fara enn var þar vel virdr.² Ari atti Þorgerdi dottur Alfs i Dolum. þeira s(vn) var Þorgils ok Gudleifr ok Illugi. þat er Reyknesinga kyn.²

¹ Skr. -ur.   ² Punktum er tilf.   ³ Áben plads for initialen.   ⁴ For-
kortet m.   ⁵ Skr. -rr-.   ⁶ Sikkeret en fejl for søhafi.   ⁷ Rettet fra hdskr's
Geitis-.   ⁸ Udeladt i hdskr.

- c. 95 Hallstein¹ s(vn) Þorolfs mostrar skegs nam Þorskaf(iardar)
 131 strond ok bió a Hallsteinsnesi. hann blotadi Þór til þers at hann
 sendi hanum ondugis svlur. ok gaf þar til svn sinn. epter þat
 kom tre a land hans. þat var lxm. alna langt ok tvegia fadma
 digrt^{2, 3} þat var haft til ondugis svlna. ok þar voru af gervar⁵
 ondugis svlur nær a hveriumm bæ vm þverflordu. þar heitir nu
 Grenitres nes er tred kom a lannd. Hallsteinn hafdi heriat a
 Skotland ok tok þar þa þræla er hann hafdi vt. Hallstein atti
 Ósku d(ottur) Þorsteins rauds. þeira s(vn) var Þorsteinn er fann
 sumar auka. 10
- c. 96 Þorbiorn¹ Loki het madr s(vn) Bodmods or Skut.³ hann
 132a for til Islandz ok nam Diupaf(iord) ok Grones til Gufufiardar.
 hans s(vn) var Þorgils a Þorgils stodum i Diupafirdi fadir Kollz er
 atti Þvridi Þoris dottur Halladars(vnar) iarls. Þorgils var s(vn)
 þeira er atti Otkotlu dottur Iorundar Atlas(vnar) ens rauda. 15
 þeira s(vn) var Iorundr. hann atti Hallveigu dottur Odda Yrar⁴
 s(vnar) ok Ketils gufu. Snori var Iorundars(vn) er atti Asnyio
 dottur Viga-Sturlu. þeira s(vn) var Gils er atti Þordisi Gudlaugs
 dottur ok dottur Þorkotlu Halldorsdottur Snora sonar goda en
 svn Gils (var Þodr)⁵ er atti Vigdisi Svertings dottur. þeira⁶ svn²⁰
 var Hvam-Sturla.
- c. 97 Ketill¹ gufa het madr svn Orlyx Bodvarss(vnar) Vigsterks
 133 sunar. Orlygr² atti Signyiu Oblaudsdottur systur Hogna hins
 hvita. Ketill s(vn) þeira kom vt sid landnama tidar.³ hann hafdi
 verit i vestr² viking ok haft af Irlandi þræla irska. het einn²⁵
 Þormodr² annarr⁷ Floki. Kori ok Svartr² ok Skorar ij. Ketill
 tók Rosmhvalanes. sat hann þar hinn fysta vetr at Gufuskálum.
 en vm varit fór hann inn a nes ok sat at Gufunesi annan vetr.³
 þa^a liópu þeir Skorri hinn ellri ok Floki a brott med konur ij ok
 fe mikit. þeir varu a laun i Skorra holti. enn þeir voru drepner³⁰
 i Flokadal ok Skoradal^b. Ketill feck engan bustad a Nesium ok
 for hann inn i Borgarfjord at leita ser at bustad⁸. ok sat hinn
 íij vetr a Gufuskalum vid Gufa. hinn ííj. vetr² var hann a
 Sniofiállnesi⁹ at Gufuskalum. snemma vmm varit for hann inn
 i Breidafjord at leita ser at bustad.³ þa var hann a Geirmundar-³⁵
 stodum. ok bad Yrar dottor Geirmundar ok feck hennar. visadi

¹ Áben plads for initialen. ² Skr. -ur. ³ Punktum er tilf. ⁴ Rettet for Yra. ⁵ Mgl. i hðskr. ⁶ Skr. -rr-. ⁷ Skr. -r. ⁸ Herefter findes, men under-
 streget, ordene þa—Geirmundarstodum (l. 35). ⁹ Skr. -fallz-. ^a Angives i
 104 at være taget fra „Havcsboe“, o: stykket þa—Skoradal (l. 31). ^b Skon-
 skr. 104.

Geirmundur þa Katli til landa fyri vestan fiord. þrælur Ketils liopu
 134 brott af Sniofialls¹ nesi ok kvomv framm vñ nott a Lamba-
 stodumm. þar bio þa Þorþr s(vn) Þorgeirs Lamba. þrælarnir baru
 þar elld at hvsumm ok brendu Þord inni ok hivn hans oll. þeir
 brutu þar upp eitt búr ok toko voro mikla i lausa fe ok sneru a
 leid til Alftaness². Lambi hinn sterki s(vn) Þorþar kom af þingi
 vmm morguninn þa er þeir voru ny farner brott. hann ferr³ eptir
 þeim ok menn med hanum. en er þrælarnir sia þad liop sinn veg
 hvorr³. þeir tókv Cora i Koranesi. enn sumer genngu a sund.
 Svart tóku þeir i Svartz skeri. en Skora i Skorrey enn Þormod i 10
 Þormodzskeri. þat er vika vñdan landi.⁴ Ketill gufa nam Gufu-
 135 f(iord) ok Skalanes til Kollaf(iardar). Oddi⁵ var s(vn) þeira
 Ketils ok Yrar er atti Þorlaugu Hrolfsdottur fra Ballar á ok Þuridar
 dottur Valþiofs Orlygs s(vnar) frá Esiubergi.⁴

c. 98 Hofkollu^a Hroallz s(vn) nam Kollaf(iord)^b ok Kvigandiz fiord 15
 ok selldi ymsum monnum landnam sitt enn hann fór i Laxardal
 æ Hoskvillz stadi. hann var kalladr Dala-Kollr. hans s(vn) var
 Hoskulldr [er atti⁶ Hallfridi dottur Biarnar er nam Biarnar(f(iord)
 fyri nordann Steingrims fiord. þeira s(vn) var Þorladr f(adir)
 Bolla er atti Gudrunu. Osvifrs⁷ dottur. 20

c. 99 Knutr^{8 7} s(vn) Þorolfs spanar er kalladr Nesia-Knutr⁷.⁴
 hann nam nes oll til Barda strandar fra Qviganda f(irdi)^c. hann
 atti Eyiu dottur Ingiallz Høelgas(vnar) hins magra.⁴ þeira born
 136 Einarr⁸ f(adir) Steinolfs birtings f(odur) Salgerdar modur Bardar
 hins svarta ok Eyiolfur er var stiupfadir Þorbiargar kolbrunar 25
 Glumsdottur er Þormódr⁹ orti vmm. Þorgrimr⁷ var ok Eyiolf-
 s(vn) f(adir) Yngvilldar er atti Vlfhedin a Vidimyri. ok Þora
 modir Myra-Knuks i Dyraf(irdi). hann var f(adir) Þorgauts f(odur)
 Steinolfs f(odur) Þorkels ok Hollu m(odur) Steinvnnar modr Rafns
 Sveinbiarnars(vnar) ok Herdisar er atti Hallr⁷ Gizurars(vn) 30
 logmannz. d(ottir) Rafns var Steinunn m(odir) herra Rafns ok
 Hollu ok Herdis er Svarthofdi Dugfus s(vn) atti. þeira s(vn) Oli
 er atti Salgerdi Ionsdottur. þeira dottir Steinun er Haukr⁷
 Erlendz s(vn) atti.

¹ Skr. -falls- (jfr. 42, not. 9). ² Skr. -s. ³ Skr. -r. ⁴ Punktum er tilf.
⁵ Først skr. Oddur, men rettet af JErl. selv. ⁶ Skr. to gange. ⁷ Skr. -ur. ⁸ Åben
 plads for initialen. ⁹ Først skr. Þorgrimur, men derpå har JErl. selv under-
 prikket gri og over linjen tilf. ód. ^a Dette stykke angives i 104 at være taget
 fra „Havesboe“. ^b oc Kviganda nes tilf. 104, men i Melab. anføres rigtig
 kun tekstens to navne. ^c I margen i 104 anføres „Havesboe“, uden at man kan
 se, hvad der her skulde være hentet derfra; der er vel heller intet direkte taget
 fra Hauksbók her. Muligvis gælder citatet stykket fra hann atti — Haukr
 Erlendz(vn) atti, der er ens i bægge.

- c. 100 Geirsteinn¹ kialki nam Kialkaf(iord) ok Hiardarnes með
137 radi Kniuks. hans syn var Þorgils fader Steins hins danska.
f(odur) Vigðisar m(odur) Þorunnar m(odur) Þorgeirs f(odur) Þor-
finns abóta.²
- c. 101 Geirleifr^{1 3} s(vn) Eiriks Hognas(vnar) hins hvíta nam Barda⁵
strond millim Vatsf(iardar) ok Berglída. hann var f(adir) þeira
Odleifs ok Hælgá skarfs.² Odleifr var f(adir) Gest⁴ hins spaka
ok Þorsteins ok Æsu er atti Þorgils s(vn) Grims i Grimsnesi.
born Gestz voru þau Þorðr ok Halla er Snói Dala-Alfs s(vn)
atti. Þorgils var s(vn) þeira. Onnur⁶ d(ottir)⁶ Gestz var Þorey¹⁰
er Þorgils atti. Þorarrinn var s(vn) þeira f(adir) Iodisar m(odur)
138 Illuga f(odur) Birnu m(odur) Eyvindar f(odur)^a Steingrims f(odur)
Hælgú m(odur) Iorunnar m(odur) Hauks Erlendss(vnar). Geirleifr
atti Ioru d(ottur) Hælgá. Þorfidr³ het fj. son Geirleifs. hann atti
Gudrunu Asolfsdottur. Þorsteinn Odleifs s(vn) var f(adir) Isgerdar¹⁵
er atti Bolverkr³ s(vn) Eyiolfs hins grá.² þeira s(vn) Gellir
logmadr.² Vený var en dottir Þorsteins m(odur) Þorðar krakunefs.

Capitul.

- c. 102 Armodr^{1 3} hinn raudi Þorbiarnar s(vn) fostbrodir Geirleifs
139 nam Raudasand. hans synir voru þeir Ornlfr³ ok Þorbiorn²⁰
f(adir) Rolfs hins raudsenzka.
- c. 103 Þorolfr¹ sporr kom vt með Orlygi ok nam Patrex fiord
fyri vestann ok⁷ Vikr fyri vestan Bard nema Kollzvik. þar bio
Kollr³ fostbrodir Orlygs. Þorolfr nam ok Keflavík fyri sunnan
Bard.² þeir Nesia-Kniukr³ ok Ingolfr hinn sterki ok Geirþjófr²⁵
voru s(ynir) Þorolfs sparar. Þorarna var dottir Ingolfs er Þorsteinn
Odleifs s(vn) atti.²
- c. 104 Þorbiorn¹ talkni ok Þorbiorn skvma s(ynir)^b Blodru-Skalla
komu vt með Orlygi. þeir namu Patrefxiord halfann ok Talkna-
fiord allann til Kopaness⁸.³⁰
- c. 105 Ketill¹ ilbreidr³ s(vn) Þorbiarnar talkna nam Dali alla. fra
Kopanesi til Dufans dals. hann gaf Þorornu d(ottur) sína Hergilsi
nappraz. redst Ketill þá sudr³ i Breidaf(iord) ok nam Berufiord
hjá Reykianesi.
- c. 106 Orn¹ het madr agiætr^{3, 2} hann for af Rogalandi fyri³⁵
140 ofriki Harallds konungs. hann nam Arnarfiord allann. hann

¹ Áben plads for initialen. ² Punktum er tilf. ³ Skr. -ur. ⁴ Skr. Gets. ⁵ Skr. Onr. ⁶ Herefter står, men underprikket af JErI. selv: Snorra var. ⁷ Tilf. over linjen. ⁸ Skr. -s. ^a f(odur)—Erlendss(vnar) anføres i 104 som taget fra „Haves boc“, men her tilføjes: logmannz. ^b Her er Bøðvars vistnok glemt.

sat vm vetrinn¹ æ Tialldanesi þviat þar geck ei sól af vmm skammdegi².

- o. 107** AN³ raudfelldr s(vn) Grims lodinkinna or Rafnistu ok sonr Hælgu dottur Anar bogsveigis vard missattr vid Haralld konung ok for þui or lanndi i vestr viking. hann heriadi a Irland⁵ ok feck þar Greladar dottur Biartmars iarls. þau foru til Islands ok komu i Arnarfjord vetri siþar enn Orn. An var hinn fysta vetr¹ i Dufans dal.⁴ þar þotti Grelodu illa ilma or iordu. Orn spurdi til Hamundar heliarskinns norðr¹ i Eyiafirdi frænda sins. þui selldi hann Ani raudfelld lond oll millim Langaness⁵ ok¹⁰ Stapa. hann gerdi bv a Eyri. þar þotti Grelodu hunangs ilmr¹ or grasi. Dufani þræli sinum gaf An Dufansdal. Biartmarr⁶ var s(vn) Anar f(adir) Vegesta ij. ok Hœlga f(odur) Þuridar ok¹⁴¹ Arnkautlu.⁴ Þorhilldr¹ var d(ottir) Biartmars er atti Vestein Vegeirss(vn) ok Audr¹ ok Vestein voru born þeira. Hiallkarr⁷¹⁵ var leysingi Anar. hans s(vn) var Biorn þræl Biartmars. hann gaf Birni frelsi. þa græddi hann fe. Vegestr¹ vandadi vm ok lagdi hann spióti i gegnum enn Biorn laust hann med grefi til bana.⁴
- o. 108** Geirþjófr³¹ Valþiofss(vn) nam enn land i Arnarf(irdi)²⁰ Forsfjord Reykiarfjord Trostans⁸ fjord Geirþiofsfjord ok allt til Langaness⁵ ok bio i Geirþiofsfirdi.⁴ hann atti Salgerdi^a dottur Vlfhs hins skialga. þeira s(vn) Hogni f(adir) Atla f(odur) Hoskulls f(odur) Atla f(odur) Bardar svarta f(odur) Sveinbiarnar f(odur) Rafns f(odur) Steinunnar m(odur) herra Rafns.²⁵
- o. 109** Eirekr³¹ het madr er nam Keldudal fyrri sunnann Dyrarfjord. ok Slettanes til Stapa i Arnarfirdi. enn til Hals hinns ytra i Dyrarfirdi.⁴ hann var f(adir) Þorkels f(odur) Þordar f(odur) Þorkels f(odur) Steinolfs f(odur) Þordar f(odur) Þorleifar^b m(odur) Þoru m(odur) Gudmundar eris er atti Solveigu dottur Ions Lopts³⁰ s(vnar). þeira born voru Magnus godi ok Þorlacr¹ f(adir) Arna byskups ok Þora móder Gizurar iarls.
- o. 110** Vestein³ s(vn) Vegeirs bródir Vebiarnar Sygna kappa nam land millim Hálsa i Dyrarf(irdi) ok bio i Haukadal. hann atti Þorhilldi Biartmars dottur. Þorbiorn surr kom vt at Albygdu³⁵ landi. hanum gaf Vestein³ halfann Haukadal. hans born voru

¹ Skr. -ur. ² Skr. dei-. ³ Áben plads for initialen. ⁴ Punktum er tilf. ⁵ Skr. -s og lau- l. 22. ⁶ Skr. Biarnar. ⁷ Skr. -r. ⁸ Rettet fra hdskr's Taust-. ^a I 104, der i teksten har læsemåden Valgerði, står: „Haves boc s. Salgerði“. ^b Herpå står i 104 (og i øvrigt i de andre recensioner): m. Þorgerðar, med følgende bemærkning i margen: „Haves boc nefnir ei Þorgerði i þessu langfædgatali“.

- pau Gisli er atti Audr Vesteins dottir ok Þorkell er atti Sigríði Slettubiarnardottur ok Þordis er atti Þorgrím¹ Þorsteins s(vn).
 143 þeira s(vn) Snorri godi.²
- c. 111 Dyri³ het madr er fór af Sunnmæri til Islandz at radi Rognvalls iarlls. hann nam Dyrafjord ok bió at Hálsum. hans 5 son var Rafn er bió æ Cetilseyri f(adir) Þuridar er atti Vesteinn Vesteins s(vn). þeira s(vn) Bergr ok Hœlgi.²
- c. 112 Þorðr³ het madr Vikingss(vn) er flester kalla verit hafa svn Haarallds konungs harfagra. hanum gaf Dyri land millim Þvfva a Hialla nesi ok Iardfallz gils ok bio i Alvidru. hann atti 10 Þiodilldi systr Hœlga magra.² þeira s(vn) var Þorkell kappi hinn Aurgi er þar bio sípan. hans s(vn) var Þorðr¹ orvond ok Eyiolfir f(adir) Gisla er atti Hallgerði d(ottur) Wermundar hins mióva. þeira s(vn) Brandr f(adir) Gudmundar prests i Hiardarholtti f(odur)
 144 Magnus prestz. Þorvalldr hviti het annarr s(vn) Þorðar Vikings 15 s(vnar). hann atti Þóru Kniuksdottur. þeira s(vn) Þorðr¹ hviti eda orvond er atti Asdisi Þormodsd(ottur) m(odur) Vlfs stallara. dottir Þorðar orvandar (var)⁴ Ottkatla er átti Sturla Þiodrekss(vn). þeira s(vn) Þorðr er atti Hallberu⁵ d(ottur) Snora goda. Asny var dottir Sturlu er Snorri Iorundar s(vn) atti. þeira dottir Þordis 20 m(odir) Hoskulls læknes f(odur) Margretar m(odur) Þorfinns Abóta.²
- c. 113 Ingialldr^{3 a} Brunas(vn) nam Ingialls sand a millim Hialla-
 145³ ness⁶ ok Vfæru.² hann var f(adir) Þorgrims f(odur) Þorbiarnar skumu f(odur) Liots hins spaka sem ádr var ritad.²
- c. 114 Hallvarðr³ sugandi var i orrustu a moti Haaralldi konungi⁷ 25
 147¹⁸ i Hafrsf(irdi)¹. hann for af Sætrum af Hordalandi til Islands ok nam Sugannda fiord ok Skala vik.²
- c. 115 Onundr³ Vikings s(vn) brodir Þorðar i Alvidru nam Onundar-
 147¹¹ f(fiord) allann ok bió a Eyri.²
- c. 116 Þvridr³ sunða fyllir ok Wolusteinn svn hennar fór af Haloga- 30
 147¹⁷ landi til Islands ok namu Bulungar vik ok biocu i Vatsnesi. hun var því kollud sundafyller at hun seið⁸ til þers j⁹ hallæri a¹⁰ Halogalanndi at hvert sund var fullt af silld. hun setti ok Kviar
 148 mid a Isafiardar diupi ok tok til a kollotta af hverium bonda i Isafirdi. synir Volusteins voru þeir Ogmundr ok Egill.² 35

¹ Skr. -ur. ² Punktum er tilf. ³ Áben plads for initialen. ⁴ Efter orvandar står, men igen underprikket: stallara, hvorved JErI. sandsynligvis har glemt at skrive var, som næppe kan undværes her. ⁵ Fejlskr. haberu. ⁶ Skr. -s. ⁷ Skr. kóngi. ⁸ Skr. seið'. ⁹ Rettet fra a. ¹⁰ Herefter skr., men underprikket: Hog. ^a Til dette stykke følger 104 følgende bemærkning i margen: „Havesb. s. Ingialld f. Þorgrims f. Þorbiarnar skumu f. Liotz.“

- o. 117 Helgi¹ het s(vn) Rolfs or Gnupu fialli ok var vpplenzkr² at modur ætt ok vox þar³ vpp.⁴ hann for til Islands at vitia frænda sinna. hann kom i Eyjafjord ok var þar þa abygt. epter þat vill hann vtann ok vard aptreka² i Sugandafjord. hann var of vetr med Hallvardi en of varit for hann at leita ser bustadar. 5 hann fann flord ok hitti þar skutil i flædar mali.⁴ þat kalladi hann Skutilsfjord. þar bygdi hann síþan. hans svn var Þorsteinn vgiæva. hann for vtann ok va hirdmann Hakonar ialls Griotgards s(vnar) enn Eyvindr radgiafi ialls sendi hann til Vebiarnar Sygna trausta. hann tok vid hanum. en Vedis systir hans latti þers. 10 fyrri þat selldi Vebiorn eignir sinar ok for til Islands.⁴
- o. 118 Þorolfr¹ brækir nam suman Skutilsf(iord) ok Skalavik ok bio þar.⁴
- o. 119 Eyvindr⁵ kne for af Ogdum til Islandz ok Þvridr rvmgyllta kona hans.⁴ þau namu Alltafjord ok Seydisf(iord) ok bioðu þar.⁴ 15 þeira s(vn) var Þorleifr er fyrr var getid ok Valbrandr ok Biargey er atti Havadr² uallti. þeira s(vn) var Olaf².
- o. 120 Geir¹ het madr agiætr i Sogni.⁴ hann var kalladr² Vegeirr⁶ þui at hann var blotmadr mikill. hann atti morg born.^a Sygnakappi var elldztr s(vna) hans en Vesteinn ok Vepormr Vemundr²⁰ ok Vegestr Veporn en Vedis dottir. þau syskin foru til Islandz.⁴ þau höfdu vtivist harda ok langa. þau toku vm⁷ haust Hloduvik fyrri vestan Horn.⁴ þa feck Vebiorn at bloti miklu. ok qvad Hakon iarl blota þann dag þeim til vþvrtar. en er hann var at blotinu egiudu brædr hans hann til brott farar. ok gadu þeir ei²⁵ blotsins ok letu þeir vt. þeir brutu hinn sama dag skip sitt vdir homrum miklum i illvidri. þar komust þau naudulega vpp ok geck Vebiorn fyrri. þat er nu kaullut Sygna kleif. enn vm vetrinn tok vid þeim ollumm⁸ Atli þræll Geirmundar heliarskinns ok^b bad þau engv launa vistina. sagdi Geirmundr ecki vanta mat. enn³⁰ er^c Atli fann Geirmund. spurdi Geirmund² hvi hann var^d sva diarfr at taka slika menn vpp a kost hans.⁴ Atli svaradi. þui^o at þat man vppi medann Island er bygt hversu mikils hattar sa madr mundi vera at einn^f þræll þordi at gera slikt vtann hans ordlofs^g.⁴ Geirmundr svarar. fyrri þetta þitt tiltæki^h skalltuⁱ 35 þigia frelsi ok bv þetta er þv hefir vardveitt. ok vard Atli síþan

¹ Åben plads for initialen. ² Skr. -ur. ³ Skr. to gange. ⁴ Punktum er tilf. ⁵ Skr. vñdr. ⁶ Skr. -r. ⁷ Herefter står, men underprikket, sidir. ⁸ Herefter punktum i hðsker. ^a Her er Vebjörn muligvis glemt. ^b Herfra og til vardveitt l. 36 angives i 104 som taget fra „Havcs boc“. ^c Mgl. 104. ^d varþ 104. ^e Skr. þat og streget ud i 104, vistnok ved en misforståelse. ^f hans tilföjrer 104. ^g ordlof 104. ^h tiltæki 104; vidtæki J Erl., urigtig. ⁱ skalt þu 104.

- 150 mikilmenni. Vebiorn nam vm varit land millim Skotufiadar ok Herstfiadar sva vidt sem hann gengr¹ vm a dag ok þui meir sem^a kalladr er Fola fótr¹. Vebiorn var viga madr mikill. ok er saga mikil fra hanum. hann gaf Vedisi systr sina Grimolfi i Vnadsdal. þeir vrdu missatter ok va Vebiorn hann hia Grimolfs⁵ votnum. fyri þat var Vebiorn veginn a Þingeyrar þingi i Dyra firði^b ok íj menn adrir.
- c. 121 Gunnsteinn² ok Halldorr³ hetu s(ynir) Gunnbiarnar er Gunbiarnar sker eru vidkend. Gunbiorn var s(vn) Vifs kraku. þeir namu Skotufiord ok Laugardal ok Augrs¹ vik til Miova-¹⁰ f(iadar). Bersi var s(vn) Halldors f(adir) Þormódar Kolbrunar skaldz. þar i Laugardal bio síþann Þorbiorn Þiodreks s(vn) er va Olaf s(vn) Havardar hallta ok Biargeyiar⁴ Valbranz dottur. þar af gerdist saga Isfirðinga ok vig Þorbiarnar.

Fra Snæbirni

15

- c. 122 Snæbiorn² s(vn) Eyvindar Austinans bródir Hœlga magra nam land millim Miovafiadar ok Langadalsár, ok bio i Vatsfirði. 151 hans s(vn) var Holmsteinn f(adir) Snæbiarnar callta er va Hallbiorn s(vn) Oðz at Kidiabergi hia Hallbiarnar vordumm.⁵ hann hafði adr vegit Hallgerði konu sina dottur Tungu-Oðz. Módir²⁰ Snæbiarnar callta var Kiolvor. ok voru þeir Tungu-Oddr systra synir. Snæbiorn var fostradr i Þingnesi med Þoroddi en stundum var hann med Tungu-Oddi eda modr sinni. Hallbiorn svn Oðz fra Kidiabergi Hallkelss(vnar) brodur Ketilbiarnar hins gamla feck Hallgerdar dottur Tungu-Oðz. þau voru med Oddi hinn fysta²⁵ vetr. þa var Snæbiorn callti þar. vastugt var med þeim hivnum. Hallbiorn bio ferd sina vm varit at fardogum en er hann var i bunadi for Oddr fra nusi til laugar i Reykiahollt.⁵ þar voru saudahus hans. ok villdi hann ei vera við er Hallbiorn færi þui at hann grunadi at Hallgerdr mundi ei fara vilia med hanum.³⁰ Oddr hafði iamnann vmbætt med þeim. þa er Hallbiorn hafði lagt a hersta þeira geck hann i dyngiu. ok sat Hallgerdr¹ á palli ok kembdi ser, hárit fell vmm hana alla ok a golfit. hon hefir kvenna best hærð verit a Islandi med Hallgerði langbrók^c. Hallbiorn bad hana vppstanda ok fara. hun sat ok þagdi.⁵ þa³⁵ tók hann til hennar. ok lyptist hon vpp. íj. sinnum fór sva.

¹ Skr. -ur.   ² Áben plads for initialen.   ³ Skr. -r.   ⁴ Rettet fra hndskrs Borgeyia.   ⁵ Punktum er tilf.   ^a Ordene sem—Fola fótr anfører 104 som en variant til sin tekst fra „Havcsboc“.   ^b Det her fremstillede anfører 104, der siger, at V. blev dræbt på Thorsnes, som en variant fra „Havcsb.“.   ^c 104, der har snuinnbroc, anfører langbroc som variant fra „Havcsb.“.

- 152 Hallbiorn nam stad fyrri henni ok qvad. Olkarma* lætr arma eik firvmz þar leika lofn fyrri lesnis stofni línbundin mik sinum bida man ek of brudi bol gervir mik folvan snertvmk¹ harmr of hiarta hrot aldregi bótir. hann snaradi harit of hond sier ok vill kippa henni af pallinum en hun sat ok veikst ei eptir. þa bra hann sverdi ok hio af² henni hofudit. sípan geck hann vt ok reid brott. þeir voru ííj. samann ok haufdu íj. klyfia ross. fatt var manna heima. þegar var sent at segia Oddi.³ O(DDR) s(varar). segi þier Snæbirni a Kiolvararstodum en ecki mvn ek eptir þeim ríða. Snæbiorn reid eptir þeim med xij. mann. enn er þeir 10 Hallbiorn sia epter reið. badu forunautar Hallbiarnar hann vndan ríða. enn hann villdi þat ei. þeir Snæbiorn komu eptir þeim vid
- 153 hædir þær er nu heita Hallbiarnarvordr. þeir Hallbiorn foru a hædina ok vordust þadann. þar fellu ííj menn af Snæbirni. en badir forunautar Hallbiarnar. Snæbiorn hio þa fól af Hallbirni i 15 ristar lid. þa hleekti hann a hina sydri hæd ok va þar enn íj menn adr hann fell. þui eru íj. vordur a þeiri hæd enn v. a

¹ Rettet fra hdskr's sv.² Rettet fra hdskr's a.³ Punktum er tilf.

* Verset bör læses:

Olkarma lætr (arma
eik firrumk þat) leika
lofn fyr lesnis stafni
línbundin mik sínum.

bíða munk of brúði,
(þól gervir mik fólvan)
snertumk harmr í hjarta
hrót, aldregi bótir.

Línbundin olkarma lofn¹ lætr mik leika² fyr sínum lesnis stafni³. þat firrumk⁴ arma eik⁵. munk aldregi bíða bótir of brúði; harmr snertumk í hjarta hrót⁶. þól gervir mik fólvan.

¹ 'ólkarrenes guðinde' = kvinde, datterens hustru. karmr = indfatning, noget, der omslutter. ² 'at lege', d. v. s. at tale updagtet, lokke uden noget resultat. ³ Dette er sikkert den eneste rigtige læsemåde, hvad SvEg allerede så; lesni betyder hoved (jfr. Líknarbr. 24); GVigf.s opfattelse af dette ord er fuldstændig urigtig. lesnis stafn er = höfuðstafn hos Egill (Höfuðl. 11a), og betyder — ikke næsen, som SvEg mente, men — nakken. Det fornærmelige er, at hun vender ryggen til og lader ham stå og tigge (leika) bag sig. ⁴ = firrir mik 'fjærner mig fra'. ⁵ 'armenes træ' = kvinden. ⁶ hrót = röt 'rod'.

Den linomvundne kvinde lader mig stå og tryggle bag veð sig. Det^a bevirker en adskillelse mellem mig og hende. Aldrig vil jeg forvinde den sorg, jeg har for kvinden; sorgen rammer mig i hjærterødderne. Ulykken gør mig bleg.

^a Næmlig hele hendes adfærd og kulde. Verset er i øvrigt ganske fortrinligt og viser en elskovsdybde og samtidig dermed en jalousi og sorg uden lige.

hinna.¹ Snæbiorn atti skip i Grimsar ósi ok keypti halft Rolfr hinn raudsenzki.² þeir varu xii. hvarir.² med Snæbirni³ voru þeir Þorkell (ok)⁴ Sumarlídi s(ynir) Þorgeirs rauds Einarss(vnar) stafhylltings. Snæbiorn tok við Þoroddi or Þingnesi fostra sinnum ok konu hans enn Rolfr tok við Styrbirni er þetta qvad eptir⁵ draum sinn. Bana* se ek oekar begia tvegia allt amorlegt vt norðr i haf frost ok kvlda feikn hverskonar fæs⁶ mek af slíki Snæbiorn veginn. þeir foru at leita Gunbiarnar skerja ok fundu lannd. ei villdi Snæbiorn kanna lata vm nottina. Styrbiorn for¹⁵⁴ af skipi ok fann fesiod i kvmlí ok leyndi. Snæbiorn laust hann 10 med exi.² þa fell siodrinn⁶ níðr. þeir gerdu skala ok lagdi hann i fonn. Þorkell Raudss(vn) fann at vatn var a forki er ut stod i skala gluginn.² þat var vm gœ⁷. þa grofu þeir sik vt. Snæbiorn gerdi at skipi. en þau Þoroddr voru at skala af hans hendi enn þeir Styrbiorn af⁸ hendi Rolfs en adrer foru at veidum. Styrbiorn¹⁵ va Þorodd en þeir Rolfr badir Snæbiorn. Rauds s(ynir) ok allir adrir sóru eída til lífs ser. þeir toku Halogalannd ok foru þadan til Islandz ok komu i Vadil. Þorkell trefill gat sem farit hafði fyrri Raudz s(vnum). Rolfr⁶ gerdi virki a Strandarheidi. Þorkell trefill sendi Sveinvng til hofuds Rolfi. for hann fyst a Myri til²⁰ Hermundar þa til Olafs at Drongum þa til Gestz i Haga. hann sendi hann til Rolfs vinar sins. Svenvngvgr va Rolf ok Styrbiorn. þa for hann i Haga. Gestr skipti við hann sverdi ok exi ok feck hanum hersta íj. nockotta ok let mann rida vm Vadil ok allt i Kollaford. hann sendi Þorbiorn hinn sterka at heimta herstana.²²⁵ hann va hann a Sveinvngs eyri. þui at sverdit Svennungs brotnadi vndir hiolltunum.² þui hældist Trefill við Gest þa er samann var

¹ Herefter har JErl. tilfújet: „ok aa þetta [o: 48²⁰ og hertil] fyrr at vera kapitlans er sípar er ritad“. ² Punktum er tilf. ³ Hdskr. tilf., urigtig, her et punktum. ⁴ Mgl. i hdskr. ⁵ Skr. fæf. ⁶ Skr. -ur. ⁷ Rettet for hdskr. gie. ⁸ Herefter skr. þs = hans, men atter senere overstreget.

* Verset bör skrives:

Bana sék okkarn	frost ok kulða,
beggja tveggja,	feikn hverskonar.
allt ómurlegt,	veitk af slíku
útnorðr í haf,	Snæbjörn veginn.

Jeg ser, at vi bæge to skal omkomme ude i havet i nordvest; jeg ser der alt uhyggeligt, frost og kulde og ulykslags ulykker. Jeg ved heraf, at Snæbjörn vil blive dræbt.

- 155 iamnad viti þeira at hann hefði þui komit a Gest at 'hann sendi sialfr mann til haufudz vin sinum.¹
- c. 123 Olaf² iamna kollr nam land fra Langadals a til Sandeyrar ár ok bio i Vnadsdal. hann atti Puridi Gunnsteins d(ottur)^a. þeira s(vn) Grimolfr er atti Vedisi.³ 5
- c. 124 Þorolfr² fasthalldi het madr agiætr i Sogni.³ hann var vsátr⁴ vid Hakon iarl Griotgardzs(vn) ok for hann til Islandz. ok nam hann land fra Sandeyrar á til Gýiar spors ar i Rafnsfirði ok bió at Snæfiollumm.³ hans s(vn) var Vfeigr f(adir)^b Otkotlu.
- c. 125 Aurlygr^{2 4} s(vn) Bodvars Vigsterks (svnar)⁵ hann for til 10 Islandz fyri ofriki Haralldz konungs hárfagra ok var hinn fysta vetr med Geirmundi heliarskinn. enn vm varit gaf Geirmundur hanum hvstad i Adal vik ok lond þau sem þar lágu til. Aurlygr⁴ atti Signýiu dottur (Óblauds systur)⁶ Hogna hins hvita. þeira s(vn) var Ketill eufa er atti Yri Geirmundar dottur. Orlygr 15 156 eignadizt Slettu ok Iokuls fiordu.
- c. 126 Hellabiorn² s(vn) Herfinz ok Hollu var vikingr mikill. hann var iamnan vvin Haralls konungs. hann kom til Islands i Biarnarfjord med alskiolldudu skipi. síþan var hann Skiallda-Biorn kalladr. hann nam land fra Straumnesi til Dranga. hann bió i 20 Skialldabiarnar vik enn atti annat bv i Biarnarnesi.³ þar ser miklar skalatoptir hans. s(vn) hans var Þorbiorn f(adir) Arngerdar er atti Þiodrekr⁴ Slettubiarnars(vn). þeira s(ynir) Þorbiorn ok Sturla ok Þiódrekr⁴.
- c. 127 Geirolfr² het madr er braut skip sitt vid Geirolfs gnup.³ 25 hann bió síþan vnnidir gnupinum at radi Biarnar.
- c. 128 Herodr² hvika timbr^c var gofugr madr.³ hann var drepinn 30 157 at radum Haralldz konungs⁷. enn s(ynir) hans iij foru til Islandz ok namu land a Strondum. Eyvindarf(iord) Eyvindi Ofeigr Ofeigsf(iord) en Ingvlfr Ingulfsf(iord). þar biogu þeir síþan.
- c. 129 Eirikr² snara het madr er land nam fra Ingolfsfirði til Veidilausu ok Trekyllisvik. hann atti Olofu dott⁸ Ingolfs or Ingolfsfirði. þeira s(vn) var Flosi er bio i Vik þa er Austmenn brutu þar skip sitt ok gerdu or brotunum skip þat er⁸ þeir kaulludu

¹ Herefter står med J.Erl.s hånd: „þetta skal fyrr inn koma i kapitl.^a, hvorpá stykket: Módir—hinni s. 48²⁰—50¹ følger. Dette er herefter i udg. rettet.

² Åben plads for initialen. ³ Punktum er tilf. ⁴ Skr. -ur. ⁵ Mgl. i hdskr. ⁶ Mgl. i hdskr.; tilf. i henhold til s. 42²³, samt de øvr. hdskr.

⁷ Skr. kongs. ⁸ Skr. ved linjeskifte 2 gy. ^a I margen i 104, der har þoru Gunnsteins d., står: „Haves b. s. Þuridi Gunnsteinsd.^a. ^b Denne læsemåde anføres i 104 som variant („Havcsboc s.^a) til dettes læsemåde er atti. ^c Denne læsemåde anføres i 104 som variant („Havcsb. s.^a) til dettes Hvita sey.

Trekylli. a þui fór Flosi vtann ok vard apr¹ reka i Exarf(iord).
þadan af gerdist saga Bodmods.

- c. 130 Onundr² trefótr (het)³ s(vn) Vfeigs burlufótar Ivars s(vnar)
neytils. Aunundr var a móti Haralldi konungi i Hafrsfirði ok let þar
fót sinn. eptir þat for hann til Islands ok nam land fra Kleifum til 5
Vfæru. Kallbaks vik Kolbeins vik Byrgisvik ok bio i Kallbak til
elli.⁴ hann var brodir Gudbiargar m(odur) Gudbrans kvlu f(odur)
Astu m(odur) Olafs konungs hins hælga. Aunundr atti ííj syni.
einn var Gretter. annarr⁵ Þorgeirr⁵ flöskubak. þridi Asgeir ædikollr
158 f(adir) Kalfs ok Refnu er Kiartan átti ok Þuridar er Þorkell kvgi 10
atti en síþar Steinþór Olafss(vn) þa. enn fiordi svn Onundar
var Þorgrimr¹ hærukollr¹ f(adir) Asmundar f(odur) Grettis
hins sterka.⁴
- c. 131 Biorn² het madr er nam Biarnarf(iord). hann atti Liufo.
159 þeira s(vn) var Svanr æ Svanshóli.⁴ 15
- c. 132 Sreingrimr² nam Steingrimsfiord allann ok bio i Trolla-
tungu.⁴ hans s(vn) var Þorir f(adir) Halldors f(odur) Þorvalls
orgoda⁶ f(odur) Bitru-Odda f(odur) Steinþors f(odur) Oðz f(odur)
Ha-Snora f(odur) Oðz mvnks ok Þorlaks⁷ ok Þorarins rosta.
- c. 133 Kolli² het madr er nam Kollafiord ok Skridnisenni⁸ ok bio 20
vndir Felli medann hann lifdi.⁴
- c. 134 Þorbiorn² bitra het madr ok var mikill vikingr ok illmenni.
hann for til Islandz med skulda lid sitt ok nam fiord þann er
nu heitir Bitra ok bio þar, nockoru síþar braut Gudlaugr bródir
Gils skeidarnefs skip sitt þar vt vid hofða þann er nu heitir 25
Gudlaugs hofdi. Gudlaugr¹ kom æ land ok kona hans ok dotter
enn adrir menn allir tyndust. þa kom til Þorbiorn bitra ok myrði
þau bædi enn tok meyna ok fæddi vpp. en er þersa vard varr
Gils skeidarnef. fór hann til ok hefndi bródur sins ok drap
Þorbiorn bitru ok enn fleiri menn adra. vid Gudlaug er kend 30
Gudlaugsvik.⁴
- c. 135 Balki² het madr s(vn) Blæings⁹ Sóta s(vnar) af Sotanesi.⁴
160 hann for til Islandz fyrí ofríki Harallds konungs ok nam Rvta
fiord allann ok bio a Balkastodumm hvarumm tvegium ok síþarst
i Bæ ok dó þar.⁴ hans s(vn) var Bersi godlaus er fyst bio æ 35
Bersastodum i Rvtaf(irdi) enn síþan nam hann Langavatsdal sem
fyr er ritad.⁴

¹ Skr. -ur. ² Áben plaðs for initialen. ³ Mgl. i hdskr. ⁴ Punktum er tilf.
⁵ Skr. -r. ⁶ Herefter tilf., men underprikket firði. ⁷ Þorolfs de andre
recc. ⁸ Kan også læses Skridins-. ⁹ Rettet fra hdskrers Kl-.

- c. 136 Arndís¹ hin audga d(ottir) Steinolfs hins laga, nam síþann land í Rvtafirði vt frá Borðeyri. hon bió í Bœ^{2,3} hennar s(vn) var Þorðr er bio fyrr í Mvla í Saurbæ.³
- c. 137 Gnaeniadr¹ ok Þrostr s(ynir) Hermundar noknis⁴ namu lannd í Rvtafirði inn frá Borðeyri ok bioðu á Melumm. sonr⁵ Þrastar⁶ b var Þorkell á Kerseyri f(adir) Godrunar er atti Þorbiorn þynna 161 s(vn) Romundar hallta.³ þeir bioðu at Fagra brecku. Þorleifr⁵ Romundar fostri var sun þeira. Hasteinn het s(vn) Romundar. þeir voru allir vm eitt ráð. Þorir het sun Þorkels⁷ Þrastar [s(vnar). hann⁸ bio at Melum. Hælgá het dottir hans. í þann tíma kom¹⁰ Sleitu⁹-Hælgí vt á Borðeyri ok Iorundr⁵ brodir hans. þeir voru vikinngar. þeir foru allir til Mela.³ xii. voru þeir vtan sveinar. þá¹⁰ feck Hælgí Hælgú Þorisdottur. þeim Romundi hvrfu stodross. þat kendu þeir þeim¹¹ Hælgá. ok stefndi Midfiardar-Skegi þeim vm stuld til alþingis enn þeir Romundr skyldu giæta herads ok¹⁵ hofðu virki gott á Brecku. Austmenn bioðu skip sitt. þat var ein morgin er rafn kom á Lióra á Brecku ok gall hátt þá qvad Romundr. Vt* heyri ek svan sveita sára þorns er mornar bráð vegr borgin móða bláfjalladan gjalla sva gol fyr þá er feiger folk narungar varu gynnar haukr⁵ er gaukar Gautz bragða spa²⁰

¹ Áben plads for initialen. ² Først skr. Bœi, men i er igen udstreget.
³ Punktum er tilf. ⁴ Kan også læses nokkins. ⁵ Skr. -ur. ⁶ Rettet fra hðskrs þrostar. ⁷ Rettet fra hðskrs þorirs. ⁸ Rettet fra .s(vn) hans. ⁹ Rettet fra hðskrs slettu-. ¹⁰ Rettet af JÉrl. selv fra þar. ¹¹ Tilf. over linjen.

* Verset bør skrives:

Út heyrik svan sveita
 sára þorns es mornar,
 bráð vegr borginmóða,
 bláfjalladan gjalla.

svá gól fyrr, þás feigir
 folknárungar váru,
 gunnar haukr, es gaukar
 gauts bragða spá soggðu.

Heyrik út bláfjalladan¹ sára þorns sveita svan² gjalla, es mornar; bráð vegr borginmóða³. svá gól gunnar haukr⁴ fyrr, es gauts bragða gaukar⁵ soggðu spá, þás folknárungar⁶ váru feigir.

¹ 'sortfjædre'; blár = sort; fjallaðr af fjall = fell = 'skind, hud'.
² 'sárþorns [sværdets] -væskens [blodets] svane' = ravn. ³ 'ravn'. ⁴ 'kampens høg' = ravn. ⁵ 'Odins virksomheds [kampens] gøge' = ravnene. ⁶ 'krigere' af folk = kamp el. sværd, og nårungar af uvis betydning.

Jeg hører udefra den sortfjædrede ravn gjalde henimod morgen; byttet a vækker ravnene. således skreg ravnene før, da de varslede om, at krigere snart skulde dø.

a o: lysten til dette el. anelsen om tilstedeværelsen deraf.

162 saugdu. Þorþiorn qvad lackar^{1*} hagli stockinn hræs er kemr² af sævi modr krefr morgin bradar mar valkastar baru sva gól endr² þa er vnda eids a fornvm meidi hræfa gaukr² þa er haukar hilldingar mið villdu.³ i þenna tima koma Austmenn i virkit þui at verkmennt hofdu ei aprt lated. þeir brædr genngu ut. 5 konur saugdu Romund ofgamlann en Þorleifr ofungann at ganga vt.³ hann var xix.⁴ vetra. hann liop ut ok Þorleifr med vopnum sinum ok qvad. Vara ** mer i dag daudi drougar flatvallar bauga

¹ Skr. LAA-. ² Skr. -ur. ³ Punktum er tilf. ⁴ Rímeligvis en fejt for xv. i de øvrr. recc.

* Verset bör læses:

Hlakkar hagli stokkinn	svá gól endr, þás unda
hræs es kómur at sævi,	eids, af fornvm meidi
móðr krefr morginbráðar,	hræva gaukr, es haukar
már valkastar báru.	hildinga mjöð vildu.

Hagli stokkinn valkastar báru már¹ hlakkar, es kómur at hræs sævi²; móðr krefr morginbráðar. svá gól hræva gaukr³ endr af fornvm meidi, þás (es)⁴ „eids“ haukar⁵ vildu unda mjöð⁶ hildinga.

¹ 'valdyngens bæges [= blodets] mæge' = ravnene. ² 'ligsoen' = blodet. ³ 'ådselgøgen' = ravnene. ⁴ es synes at være en skodesløs gentagelse af det 's', som þás indeholder. ⁵ Hvad eids er, vides ikke. Det hele må være en omskrivning for 'ravnene'. ⁶ 'sårnjoden' = blodet.

Den haglbæstænkte ravn skriger af fryd, når den kommer til blodsøen. Ivrig kræver den sin morgensføde. Således skreg ravnene fordums i det gamle træ, da de vilde tapre mænds blod.

** Verset bör skrives:

Vasa mér i dag daudi	rækik lítt, þótt leiki
(draugr flatvallar bauga,	litvöndr Hedins fitjar
búumk við ilmar jalmi)	(oss vas ár of markaðr
ádr né gørr of ráðinn.	aldr) við rauda skjöldu.

Né vasa mér daudi, ádr of ráðinn, gørr i dag. búumk við ilmar jalmi¹, draugr flatvallar bauga². rækik lítt, þótt Hedins fitjar litvöndr³ leiki við rauda skjöldu. aldr vas oss ár of markaðr.

¹ Synes at betyde kamp. Ilmr opregnes blandt asynjer, men synes at måtte opfattes som navn på en valkyrje, hvis jalmr 'stj' er kamp. ² 'ringenes (de maledede cirklers) slade mark' = 'skjold', hvis draugr 'træ' er 'mand', her en af Hrómunds sønner. ³ Hedins fit synes at betyde 'skjold' (fit = 'væv'?) eller 'brynje', hvis 'farvende vänd' er 'sværdet'.

Doden, i forevejen mig bestemt, var mig (dog) ikke bestemt i dag. Jeg bereder mig til kamp, o kriger! Jeg censer det kun lidt, om sværdet kommer til at spille mod de røde skjolde. Livets grænse blev os fordums bestemt.

byvmz vid almar ialmi adr ne gerr vm rádinn ræki ek litt þo at leiki litvondr¹ Hedins fltiar oss var adr of markadr alldr vid nauda skioldu. lustmenn fellu vi. i virkinu. enn adrir menn 163 stucku i brott. en þa er Þorbiorn villdi loka aptr virkit skaut Iorundr¹ atgeir i gegnum hann. Þorbiorn tok atgeir or sarinu ok 5 setti millvm herda Iorundi sva at vt kom vm briostit ok fellu þeir badir daudir á iord.² Hælgí greip upp Iorund ok kastadi hanum a bak ser ok rann sva. Hasteinn rann eptir þeim þar til er Hælgí kastadi hanum af baki ser. þa hvarf hann aptr¹. Romundr var fallinn enn Þorleifr¹ var sárr³ til vlifis. konur spurdu tidinda.² 10 Hasteinn qvad. Her* hafa vj. þeir er sæfaszt sutlaust bana vti suipniordungar sverda sarteins a bru steinum hygk at halfir lici heptendr laga eptir egskeindar let ek vndir vbidingum svida. konur³ spurdu hve margir þeir væri. Hasteinn qvad. Varka ** ek

¹ Skr. -ur.   ² Punktum er tilf.   ³ Skr. -r.

* Verset býr skrives:

Hér hafa sex, þeirs sævask
sútlaut, bana úti
svipnjörðungar sverðum,
sárteins á brústeinum.

hygg at halfir liggí
heptendr laga eptir.
eggskeindar létk undir
óbfðingum svíða.

Hér úti á brústeinum¹ hafa sex sárteins svipnjörðungar², þeirs sævask sútlaut³, bana sverðum (*konj.*). hygg, at halfir laga heptendr⁴ liggí eptir. létk undir, eggskeindar, svíða óbfðingum⁵.

¹ 'stenrækken' foran indgangen til bygningen = hlað.   ² 'sártenens sving-[=kamp] guder' = mænd.   ³ 'uden sorg', uden at nogen sørger derover.   ⁴ 'lorens forstyrre, lovbrydere' jfr. fortællingen i Ldn.   ⁵ 'den, der ikke venter, ikke har mod til at vente, holde stand, den, der flygter'.

Her ude på brostenene har 6 mænd, hvis død ingen begræder, mistet livet for sværdene. Jeg tror, at halvdelen af lovforsyrererne ligger her død. Jeg lod sårene, bibragte ved sværdæggen, sive for de flygtende fjender.

** Verset býr skrives:

Vaska fúrs með fleiri
fella stígs at vgi,
fyrir várum þar fjórir
frændr ofstopa vændir,

en tolf af glað Gylfa
gunnþings hvatir runnu,
(kþld ruðum vápn) þeirs vildu
várs fundar til skunda.

Várum þar fyrir fjórir frændr, ofstopa vændir¹ — vaska með fleiri, at vgi „fella fúrs stígs“^{2*} —, en tolf gunnþings³ hvatir, þeirs vildu skunda til várs fundar, runnu (*konj.*) af Gylfa glað⁴; ruðum (*konj.*) kþld vápn.

164 furs með fleiri fetla stígs at vígi fyrir vorum þar ííj. frændr ofstopa vændir en xii. af glád gylva gunnþings hvatir runnar kollð rudu vapn þeir er villdu vars fundar til skunda. konur spurdu hversu margir fallnir væri af vikingum. Hasteinn qvad Siav* hafa sæki tivar svolnis garz til iardar blod fell vart a vala 5

¹ Kan kun være passivt = 'beskyldt for'. ² Denne omskrivning er sikkert noget forvansket; man skulde deri snarest se en omskrivning for en mand — en fældet fjende —, hvis ikke Jón Þorkelsson har ret, når han skriver: Barkat ek fór með fleiri fetlastígs at vígi; fetla stígs fór = særd. ³ 'valkyrjeting' = kamp. ⁴ 'søkongens hest' = skib.

Vi var kun 4 frændur tilstede dér, beskyldte for voldsom færd (og kraft) — jeg havde ikke flere mænd til kamp —, medens tolv kampvæske mænd, som vilde skynde sig til møde med os, stormede op fra skibet. Vi (frændur) rød-farvede de kolde stål.

* Versene bór skrives:

Sjau hafa sökittvar	monat fúrviðir fleiri
Svölnis garðs til jarðar	Fjölnis þings an hingat
(blóð fell varmt á virða	út of Ekkils brautir
valdögg) nössum höggvit.	Jalks mærar skæ föra.

Sjau¹ Svölnis garðs sökittvar² hafa höggvit nössum til jarðar³. varmt blóð, valdögg⁴, fell á⁵ virða (konj.). monat fleiri⁶ Fjölnis þings fúrviðir⁷ föra Jalks mærar skæ⁸ út of Ekkils brautir⁹, an hingat.

¹ Nemlig 6 foruden Jörundr, som det synes. ² 'Odins gærde' = skjoldet; dets 'søgende guder' = mænd, krigere. ³ Jfr. at bita bórðum í gras og lign. ⁴ 'valdug, ligdug' synes at være tilføjlet for eftertryks skyld. Muligvis er teksten ikke helt rigtig. ⁵ Rimeligvis en fejl for of. ⁶ -at + fleiri = færri. ⁷ 'Odins tings [kampens] ilds [sværdets] træer' = krigere. ⁸ Jalkr synes at være brugt her som et søkongenavn, forudsat at ordet er rigtigt; hans mærr 'land' er søen, dens skær 'hest' = skib. ⁹ 'søkongens veje' = søen.

Syv krigere har måttet hugge deres næser i jorden (bide i græsset). Det varme blod, ligduggen, strømmede ned over mændene. Færre vil de krigere blive, som fører skibet bort herfra over havet, end hertil.

Hér megu hœliborvar	en hyrbrigðir hugðak
hljóms daltangar skjóma	(hrafn sleit af ná beitu)
dýrs hvat drýgðu fjórir	gunnar ræfrs at gæfim
dags verks séa merki,	gríðbítum fríð lítinn.

Hér megu séa merki dags verks daltangar¹, hvat fjórir hœliborvar dýrs skjóma hljóms² drýgðu, en hugðak, gunnar ræfrs hyrbrigðir³, at gæfim gríðbítum lítinn fríð. hrafn sleit beitu af ná.

¹ 'buetang', 'den, der spænder om buen', hånden; jfr. udtryk som handaverk efr. SnE. II. 429. 513. Dog er udtrykket ikke naturligt, og man kunde formode, at (dal)tangar var forvansket af et ord, som skulde betegne 'mænd',

valdog nosum hogvit mýnad fyrirvidir fleiri flohnis þings en hingat vt vm eckils brautir ialks mærar ske færa. Her megu hœli borvar hliom daltangar skioma þyrs hvat drygdu ííj. dags verk sia 165 merki en ek hyrbrigdir hugda rafn sleit af na beitu gunnar ræfrs 167 at giæfsm gríðbitvm fríd litinn^a. þeir Hœlgi logdu ut hinn sama⁵ dag ok tyndust allir a Hælgá skeri fyri Skridnis enni. Þorleifr¹ varð græddr ok bio at Brecku enn Hasteinn for vtann ok fell a Orminum langa med Olafi konungi² Trygva syni^{3, 4}

Her hefer landnam i Nordlendinga fiordungi.

- 168 Nu⁵ hefr upp landnam i Nordlendinga fiordungi.⁴ 10
- c. 138 Eysteinn⁵ meinfretr svn Alfs or Rostu nam Rutafjardar straund ena eystri nest epter Balka ok bio þar nockora vetr aþr hann for i Dal at bua. ok feck Þorhilldar dottur Þorsteins nauz. þeira s(ynir) varu þeir Alfr i Dolum Þorðr¹ ok Þorolfr¹ refr¹ ok Hrappr¹. 15
- c. 139 Þoroddr⁵ het madr er nam Rvtafjord ok bio a Þoroddz-stodum.⁴ hans s(vn) var Arnorr⁶ mynefr¹ er atti Gerdi dottur Bodvars or Bodvars hólum. þeira s(ynir) varu þeir Þorbiorn er Grettir va ok Þoroddr þrapu stufr¹ f(adir) Valgerdar er atti 169 Skeggi⁷ skammhondungr^{1, 4} 20
- c. 140 Skautadar⁵-Skeoi het madr¹ agiætr i Noregi.⁴ hans s(vn) var Biorn er kalladr var Skinna-Biorn. þviat hann var Holmgards fari. hann for til Islands ok nam Midfjord ok Línacradal. hans s(vn) var (Midfjardar-Skeggi)⁸ garpr¹ mikill.⁴ hann heriadi i Austrveg ok la i Danmork vid Sioland. hann var lutadr til at 25 briota haug Rolfs konungs kraka ok tok hann þar or Skofnung sverd Rolfs ok exi Hiallta ok mikit fe annat. enn hann nadi ei Laufa þui^b at Bodvarr⁶ villdi at hanum enn Rolfr konungr varði^{c, 4}

¹ Skr. -ur.   ² Skr. kongi.   ³ Skr. sini.   ⁴ Punktum er tilf.

⁵ Áben plads for initialen.   ⁶ Skr. -r.   ⁷ Her tilføjes med urette: hœlgi.

⁸ Udeldat i håndskr.   ^a I 104 gøres her følgende bemærkning i margen: „Haves boc hefr eigi þessar vlsr her eptir“ (o: 1 vers til af Hasteinn).   ^b Denne sætning (—vardi) står i 104 som taget fra „Haves boc“.   ^c Sål. 104; vardist JErI.

subj. i sea.   ² skjóma hljómr 'sværðsklang' = kamp. hœlibörvar skj. hlj. 'mænd, sóm er og kan være stolte af en kamp'.   ³ 'kamptag-ildens svinger' = kriger.

Her kan man se vidnesbyrd om håndens daggørrning, hvilken den var, som fire krigere udrettede; jeg tror, o kriger, at vi gav forligsbryderne en stakket fred. Ravnene skaffede sig føde ved at slide i ligene.

- 170 hann fór til Íslands síðan ok bio at Reykium i Midfirði. synir Skeigia voru þeir Eidr¹ ok Kollr¹ f(adir) Halldors f(odur) þeira Þordisar er Skaldhelgi atti ok Þorkotlu. ðætr¹ Skeigia voru þær Hrodny er atti Þorðr¹ ællir ok Þorþiorg er atti Asþiorn hinn audgi Handar s(vn). dottir þeira² var Ingibiorg er atti Illugi hinn 5 svarti æ Gilsbacka.³
- c. 141 Hanaldr⁴ ringr¹ het madr ættstórr^{2,3} hann kom skipi sinu i Vestr¹ hóp ok sat hinn fysta vetr þar sem heita Ringstadir.³ hann nam Vatsnes allt vtan til Ambattar ár fyri vestann allt inn til Þverár ok þar ifr af þveru til Braga⁵ óss ok allt þann vegar⁶ 10
- 171 biarga⁷ ut til síofar ok bio at Hólumm. hans s(vn) var Þorbrandr f(adir) Asbranns f(odur) Solva hins pruda a Ægi sidu⁸.
- c. 142 Soti het madr er nam Vestrhóp ok bió vndir Sotafelli.³
- c. 143 Hunda⁴-Steinarr² het iarl i Englandi.³ hann atti Alofu dottur Ragnars Lodbókar. þeira born voru þau Biorn f(adir)¹⁵ Audunnar skokuls ok Eiríkr f(adir) Sigurðar nióða skalla ok Isgerðr⁹ er atti Þorir iarl a Vermalandi. Audun¹⁰ skokull fór til Íslandz ok nam Vididal ok bio a Audunarstodumm.³ með hanum kom vt Þorgils gjallandi felagi hans f(adir) Þorarins goda.⁴ Audun skokull var f(adir) Þoru nos háls modr Vífildar er atti (Gud-²⁰ 172 brandr kula þeira dottir)¹¹ Asta m(odir) Olafs konungs hinns hælga.¹²
- — — — —
- svn Audunar skokuls var Asgeirr² at Asgeirs á. hann atti Iorunni dottur Ingimundar hins gamla. þeira born voru þau Þorvaldr f(adir) Dollu modur Gizurar byskups ok Audun f(adir) Asgeirs²⁵ f(odur) Audunnar f(odur) Egils er atti Vífæði d(ottur) Eyvílfs Gudmundars(vnar) ok var þeira svn Eyvílfr¹ er veginn¹³ var a Alþingi f(adir) Orms kapalins Þorlaks byskups hins hælga. Annarr² s(vn) Audunar skokuls var Eysteinn f(adir) Þorsteins f(odur) Hælga f(odur) Þororms f(odur) Oddz f(odur) Hallþiarnar f(odur) Sigvats³⁰ prestz. d(ottir) Asgeirs at Asgeirs æ var Þorþiorg þeiar¹⁴ bót.³
- c. 144 Ormr¹ het madr er nam Ormsdal ok bio þar. hann var 173 f(adir) Oddz f(odur) Þorvallz f(odur) Hælga f(odur) Hana. f(odur) Ioru m(odur) Þordisar m(odur) Tans. f(odur) Skapta.³

¹ Skr. -ur. ² Skr. rr, rsp. -r. ³ Punktum er tilf. ⁴ Áben plads for initialen. ⁵ Sál.; men vistnok en fejl (også i B) for Bjarga. ⁶ Sál.; en fejl for þeim megin el. lign. ⁷ Rettet fra biargar af JErl. selv. ⁸ Herpå tilføjes der i rec. B og F, samt A-klassen et stykke genealogi; E anfører her et stykke fra „Hauksb.“, men sikkert med urette. ⁹ Rettet fra -gerðar af JErl. selv. ¹⁰ Rettet fra Audu. ¹¹ Áben plads i håndskr. for disse 4 ord. ¹² Áben plads for 2 linjer. ¹³ Skr. veig-. ¹⁴ Rimeligvis en fejl for beckiar-.

c. 145 Ketill¹ raumr² het herser agiætr i Raumsdal i Noregi. Ketill atti Molldu³ d(ottur) Anar bogsveigis. Þorsteinn het s(vn) þeira.⁴ hann va a skoginum til Vpplanda af aeggiun⁵ fœdur sins. Iokul son Ingimundar iarls af Gautlandi ok Vigðisar. Iokull gaf hanum lif. síþan feck (Þorsteinn)⁶ Þordisar systur hans. þeira svn⁶ var Ingimundr hinn gamli.⁴ hann var fæddr i Hefni með Þori f(odur) Grims ok Romundar. Heidr² volva spadi þeim ollum at bycia a þui landi er þa var vfundit vestr² i haf. enn Ingimundr kuezst vid þui skylldu gera. volvan quad hann þat ei mundu
 174 mega. ok sagdi þat til iartegna at lutr mundi hverfa ór pussi 10 hans ok quad hann þa munndu finna er hann græfi fyrri ondugis svlumm sinumm. Ingimundr var vikingr mikill ok heriadi i vestr viking. Sæmundr het felagi hans sudreyskr⁷. þeir komu or hernadi i þann tima er Haralldr konungr lagdi til orrustu i Hafns² firði vid þa Þori haklang.⁴ Ingimundr villdi veita konungi⁸ enn 15 Sæmundr ei ok skildi þar felag þeira. eptir orrustuna gipti Haralldr konungr Ingimundi Vigðisi d(ottur) Þoris iarls þegianda⁹. þau Iorundr hals¹⁰ voru frillu born¹¹ hans. Ingimundr² vndi hvergi. þvi fysti Haralldr konungr hann at leita forlaga sinna til Islands. enn Ingimundr² letst þat ei ætlat hafa. enn þo sendi 20 hann ij. finna i namforum til Islands eptir lut sinumm. þat var Freyr gerr¹² af silfri. Finnarnir komu apr² ok hofdu funndit lutinn ok náð ei. visadu þeir til i dal einum millim hollta ij ok sogdu hanum allt landsleg hversu hattad var þar er þeir skylldu bycia. eptir þat for Ingimundr til Islands. ok með honum Iorundr 25
 175 hals mágr hans. ok Eyvindr sorkvir ok Asmundr hinn hvati¹³ vinir hans. ok þrælar hans Fridm(un)dr¹⁴ ok Bodvarr¹² ok Þorir rofskeg ok Vlfkell. þeir toku Grimsár ós. ok varu aller vmm vetrinn a Hvanneyri með Grimi fostbrodr Ingimundar enn vm varit fóru þeir norðr vm heidar. þeir komu i flord þann er þeir 30 funndu rvta ij. þeir kaulludu þar Rvtafiord. síþan foru þeir norðr vmm herud ok gavv vida ornefni.⁴ hann var vm vetr i Vididal i Ingimundar hollti. þadan sa þeir fioll snióllaus i landsudr² ok foru þangat vm varit. þar kendi Ingimundr lond þau er hanum var tilvisat. Þordis d(ottir) hans var alinn i Þordisar hollti.⁴ 35

¹ Åben plads for initialen. ² Skr. -ur. ³ Rimeligtis en fejllæsning for Mjöll. ⁴ Punktum er tilf. ⁵ Rettelse af hdskr's aeggium. ⁶ Mgl. i hdskr. ⁷ Skr. -(eysk)ur. ⁸ Skr. kongi. ⁹ Skr. þeig-. ¹⁰ Rettet fra hdskr's hals. ¹¹ Rettet fra born af JÉrl. selv. ¹² Skr. -r. ¹³ Næppe en fejllæsning for ok Hvati, da denne (o: Hvati) i det følgende helt udelades. ¹⁴ JÉrl. har glemt at sætte forkort. tegn (for un) over n.

- Ingimundr nam Vatsdal allann vpp fra Hœlga vatni ok Vrðar vatni fyri austann.¹ hann bió at Hofi ok fann lut sinn er hann grof fyri ondvegis svlum sinumm. Þorsteinn var s(vn) þeira Vígdísar ok Iokull ok Þorir hafrs þjó. ok Haugni.¹ Smidr het ambattar svn ok Ingimundar. enn ðætr hans Iorunn ok Þordis.¹ 6
- c. 146
176 Iorundr² hals nam vt fra Vrðarvatni ok til Mogilslækjar ok bió æ Grund vndir Iorundarfelli. hans svn var Mar a Marstodum. Asmundr nam vt fra Hœlgavatni ok Þingeyra sveit ok bio vndir Gnupi. Fridmundr nam Forsæludal. Eyvindr sorkvir nam Blondudal. hans s(vn) var Hermundr ok Hromundr hinn 10 hallti. Ingimundr fann a vatni einu beru ok ij hvna med henni. þat kalladi hann Hunavatn. eptir þat for Ingimundr vtan ok gaf Hanalldi konungi dyrenn. ecki haufdu menn fyrr sed i Noregi 177 hvíta biornu.¹ þa gaf Hanalldr konungr Ingimundi skipit Stiganda med vidar farmi ok sigldi ij. skipumm til Islands ok sigldi fyri 15 nordann vestr vm Skaga fystr manna ok hellt upp i Hunavatn. þar heitir nu Stiganda rof hia Þingeyrum. eptir þat var Rafn austmadr med Ingimundi ok hafdi sverð gott. ok bar þat i hof³.¹ þui tok Ingimundr þat af hanum. Hallormr⁴ ok Þorormr bræðr voru med Ingimundi. þa feck Hallormr⁴ Þordísar dottur hans ok 20 fylgdi henni heimann Karns ar land. þeira s(vn) var Þorgrimr Karns ar godi. Þorormr⁴ bio i Þororms tunngu. Ingimundi hvrfu svin x. ok fundust annat haustit ok voru þa saman c. svína.¹ golltr⁴ het Beigadr, hann lióp a Svina vatn ok svam þar til at af gengu klaufirnar. hann sprack a Beigadar hvale.¹ 25
- c. 147
178 Hrolleifr^{2 4} hinn mikli ok Liót modir hans komu vt i Borgar firði. þau foru norðr⁴ vmm sveiter ok fenngu engan radstafa adr þau komu i Skagafjörð til Sæmundar.¹ Hrolleifr⁴ var s(vn) Arnalldz broðr Sæmundar. þui vísadi hann þeim norðr a Hofðaströnd til Þordar. enn hann feck hanum i Rolleifs dal ok 30 bio hann þar. Rolleifr⁴ síldi Rodnyiu dottur Vna i Vnads dal. Oddr Vnas(vn) sat fyri hanum ok va Liót systrung hans enn særði hann a fæti þuiat kyrtil hans bitu ei iarn. Hrolleifr va Odd ok ij menn adra enn ij. komuzt vndan. fyri þat gerði Hofðar-Þorðr þav herads sek sva vitt sem votn fellu til Skagaf(iardar). 35 þa senndi Sæmundr Rolleif til Ingimundar hinns gamla. hann setti hann nidr i Oddz ás gegnt Hofi. hann atti veidi i Vatsdals á vid Ingimund ok skyllði ganga or á fyri Hofsmonnum. enn hann villði ei or gúnnga fyri Hofsmonnum sonum Ingimundar. ok bordust þeir vm ána.¹ þa var sagt Ingimundi ok var hann þa 40

¹ Punktum er tilf. ² Áben plads for initialen. ³ Skr. hóf. ⁴ Skr. -ur.

blindr. ok let hann smala svein leida herst vndir ser a ana millim þeira. Hrolleifr skaut spjóti i gegnum hann. þeir foru þa heim. Ingimundr sendi sveininn at segia ¹ Rolleifi enn hann var daudr i ondvegi þa er s(ynir) hans komv heim. Rolleifr sagdi modr sinni. hun qvad þa reyna mundu hvart meira mætti gipla ⁵ Ingimundarsona eda kunnusta hennar ok bad hann þa fyst i brott fara. Þorsteinn skyldi reyna eptter Hrolleifi ok hafa kost grip af arfi. ei settuzt þeir i aundvegi fodr ² [sins. Ingimundar s(ynir) fóru ³ norðr til Sæmundar ok gaf Þorsteinn hanum l.x. silfrs ⁴ at hann skyti Rolleifi brott. Ingimundar s(ynir) roktu spor ¹⁰ hans nordann vm hálsa til Vatsdals. Þorsteinn senndi huskarl i Ás a niósn. hann qvad kvednar xn. visur adr til dvra var genngit. hann sa fata rugu a brondum ok kom vndan rautt klædi. Þorsteinn qvad þar verit hafa Rolleif ok mvn Liot hafa blótad til langliffs hanum. þeir foru i Ás ok villdi Þorsteinn sitia yfir ¹⁵ dvrum ok nadi þui ei fyri lokli. þui at hann vill þar vera. madr ⁴ geck vt ok sads vmm. þa leiddi annarr Rolleif eptir sier. ⁶ Iokull braz vid ok felldi ofan skida lada enn gat þo kastat kefli til brædra sinna. hann red a Rolleif ok vlltu þeir bádir ofan fyri breckuna ok vard Iokull efri. þa kom Þorsteinn at ok neyttu þeir ²⁰ þa vapna. þa var Liót vt kominn ok geck ofug. ⁶ hun hafdi hofudit millim fóta ser en klædin a baki ser. Iokull hio hofut af Rolleifi ok rak i andlit Liótu. þa qvadzt hun of sein ordit hafa. ⁶ nu mundi vmsnuast iordinn fyri sionum minum enn þer mundut allir ærst hafa. eptir þat kaus Þorsteinn Hofslannð. enn ²⁵ Iokull hafdi sverdit ok bio i Tungu. ⁶ Þorir ⁶ hafdi gvdord ok bio at Vndunfelli ok geck berserksgang. Hogni hafdi Stiganda ok var farmadr. Smidr ⁴ bio a Smidsstodum. Þorsteinn atti Þoridi gydiu dottur Solmundar i Asbiarnarnesi. þeira s(vn) var Ingolfr hinn fagri ok Gudbrandr. Iokull var s(vn) Bardar Iokulss(vnar) er ³⁰ Olafr konungr hinn hælgi let drepa ⁷. þad sagdi Iokull stiga madr ⁴ at lengi mundu glapvig halldast i ætt þeiri. ⁶

c. 148 Eyvindr ⁸ Audkúla het madr. ⁶ hann nam Svinadal ok bio ¹⁸⁴ a Audkvlustodum ⁹ ok Þorgils giallandi bio at Svina vatni er vt kom med Auduni skokul. hans s(ynir) voru þeir Digroormr er vagu ³⁵ Skarphedin Vefredars(vn) i Vazskardi. ⁶

¹ Skr. sei.   ² Sál.   ³ Galt opfattet og interpungeret af JErI. således: sins Ingimundar s(ynir). fór osv.   ⁴ Skr. -ur.   ⁵ Punktum er tilf. ⁶ Herefter er tilføjet, men af JErI. selv igen underprikket: hasmidur bio a Smidsstodum.   ⁷ Disse 2 ord gentagne ved sideskifte.   ⁸ Åben plads for initialen.   ⁹ Rettet fra hðskrs. Raud- (rettere: at Aud-?).

- c. 149 Eyvindr¹ sorkvir nam Blondudal. hans s(vn) var Romundr hinn hallti er va Hogna Ingimundars(vn) þa er þeir Már ok Ingimundarsynir bordust vmm Deilldar hialla. þui var hann giorr or Nordlendinga fiordungi. hans s(yinir) voru þeir Þorbiorn ok Hasteinn er bordust vid Sleitu²-Hælgæ i Rvtafirdi. Annarr s(vn) ⁵ Eyvindar sorkviss var Hermundr f(adir) Hilldar er atti Avalldi Ingiallss(vn). þeira born voru þau Kolfinna er atti Gris Sæmingss(vn) ok Brandr er va Gallta Ottars s(vn) a Hunavats þinngi fyri nid Hallfredar³.
- c. 150 Þorbiorn¹ kolka⁴ het madr. hann nam Kolkumýrar ok ¹⁰ bio þar. ⁵
- c. 151 ¹⁸⁵ Ævarr¹ ⁶ het madr s(vn) Ketils nelluflaga ok Þoridar dottur Haralls konungs gullskegz or Sogni. s(yinir) Ævars voru þeir Vefredr ok Karli ok Þorbiorn strugr ok Þorðr mikill. Ævarr ⁶ fór til Islands or viking ok synir hans adrir en Vefrodr. ⁵ hann var ¹⁵ eptir i viking. med hanum ⁷ fór vt Gunnsteinn frændi hans ok Audolfr ok Gautr⁸. Ævarr ⁶ kom skipi sinu i Blöndu ós. þa varu numinn lond fyri vestann Blöndu. Ævarr ⁶ fór upp med Blöndu at leita ser Landnáms ok kom þar sem heita Mobergs breckur. setti hann nidr stong hafa ok kuadtz þar taka Vefredi syni ²⁰ sinumm bústad. síþan nam hann Langadal allann vpp þadann ok sva þar fyri nordann háls. þar skipti hann londum med skipverium sinum. Ævarr bio⁹ i Ævarsskardi. ⁵ Vefrodr kom vt sidar i Gaunguskarz ár ós ok geck nordann til faudur sins ok kenndi Ævarr ⁶ hann ei. þeir glimdu sva at vpp genngu stockar allir i husunum ²⁵ adr Vefrodr sagdi til sin. ⁵ hann gerdi by at Mobergi sem ætlad var. enn Þorbiorn strugr ⁸ á Strugs stodumm en Gunnsteinn a Gunnsteinsstodum. Karli a Karlastodumm. Þorðr a Mikilsstodum. Audolfr ⁸ a Audolfsstodum. Gautr bygdi Gautsdal. ⁵ hann var einhenndr. ⁵ þeir Eyvindr sorkvir fóru ser sialfir ok villdu ei lifa ³⁰ eptir Ingimund gamla. Haukr ⁸ bio þar sem Haukstader heita. ⁵ Vefreydr ⁸ atti Gunnhilldi dottur Eiriks or Goddolum systr Holmgöngu-Stana. þeira s(yinir) voru þeir Vilfhedinn er þeir Fostolfr ok Protolfr vagu vid Grinda læk ok Skarphedinn er þeir Digr-Ormr ⁸ vagu i Vatzskardi ok Hunroodr ¹⁰ f(adir) Mars f(odur) ³⁵ Hafþida.
- c. 152 Holli¹ het madr er nam Langadal ofan fra Mobergi ok bio a Holltastodum. hann var f(adir) Isrodar f(odur) Isleifs f(odur)

¹ Åben plads for initialen. ² Skr. Slettu. ³ Rettet fra hdskr. -fradar.
⁴ Rettet fra hdskr. -an. ⁵ Punktum er tilf. ⁶ Skr. -r. ⁷ Disse to ord er understregede. ⁸ Skr. -ur. ⁹ Rettet fra hdskr. do. ¹⁰ Fejl for -ravdr?

- Þorvallz f(odor) Þorarins spaka. d(ottir) Þorvalls var Þordis er atti Halldorr¹ s(vn) Snorra goda. þeira dætr voru þær Þorkatla er atti Guðlaugr Þorfinnsson i Straumfirði. þadan eru Sturlunngar 187 komner ok Oddaveriar. onnur var Guðrun er atti Kiartan s(vn) Asgeirs i Vatsfirði. þeira s(vn) Þorvalldr f(adir)² — — — — 5
- c. 153 Holmgongu³ - Mani het madr er nam Skagastrond fyrri vestann inn til Fors ár. enn fyrri austann⁴ til Mana þufu ok bio i Manavik. hans dottur atti Þorbrandr i Dolum f(adir) Mana f(odor) Kalfs skalldz.⁵
- c. 154 Eilifr^{3 6} orn het madr s(vn) Atla Skidas(vnar) hins gamla 10 188 Bardars(vnar) i Al. Eilifr⁶ nam lannd fra Manaþvfu til Gongu skarz ár ok Laxardal ok bio þar.⁶ hann atti Þorlaugu d(ottur) Sæmundar i Lid. þeira s(ynir) voru þeir Solmundr f(adir) Guðmundar f(odor) Viga-Barda. annarr¹ var Atli hinn nammi er atti Herðisi d(ottur) Þordar fra Hofða.⁵ þeira born voru Þorlaug er 15 atti Guðmundr hinn niki ok Þorarinn er atti Hollu d(ottur) Iorundar náls. þeira s(vn) var Styrbiorn er atti Yngvilldi d(ottur) Steinrodar Hedins s(vnar) frá Hedins hofða. þeira dottir Arndis er atti Hamall Þormodss(vn) Þorkelss(vnar) mana.⁵ s(vn) Eilifs arnar var Kodrann at Giliá f(adir) Þorvalls vidforla ok Þiodolfr⁶ 20 godi at Hofi á Skagastrond ok Eysteinn f(adir) Þorvalls rinteins.⁵
- c. 155 Sæmundr³ en sudreyski⁶ felagi Ingimundar hins gamla sem ritad er hann kom skipi sinu i Gonguskards ár ós. Sæmundr nam Sæmundarhlid alla til Vatsskarz fyrri ofann Sæmundar læk ok bio a Geirmundarstodum^a. hans s(vn) var Geirmundr er þar 25 bio síþan. nöttir Sæmundar var Reginleif er atti Þoroddr hialmr⁶. 189 þeira dottir Hallbera m(odir) Guðmundar hins rika f(odor) Eyiólfs f(odor) Þoreyiar m(odur) Sæmundar hins fróða. Arnalldr het annarr¹ s(vn) Sæmundar f(adir) Riupu er atti Þorgeirr¹ s(vn) Þordar fra Hofða.⁵ þeira s(vn) var Halldorr¹ frá Hofi.⁵ 30
- c. 156 Skefill³ het madr er skipi sinu kom i Gonguskarz ár ós a hinni somu viku ok Sæmundr. enn medan Sæmundr for elldi vn landnám sitt þa nam Skefill lannd allt fyrri vtann Sauda.⁵ hann tók þat af landnámi Sæmundar at vlofi hans ok let Sæmundr þat vera sva buit.

¹ Skr. -r.   ² Herefter en åben plads for 2 linjer; på grund af slid har JErI. været ude af stand til at læse mbr., ligesom han måske heller ikke har læst de 3 sidste ord rigtig; i de øvr. recs. står: þeira börn Þorvaldr ok Ingiridr, er Guðlaugr prestur átti.   ³ Åben plads for initialen.   ⁴ Rettet fra hðskrs. ausann.   ⁵ Punktum er tilf.   ⁶ Skr. -ur.   ^a Som variant til sin læsemåde — Sæmundarst. — anfører 104 denne læsemåde fra „Havcs boc“.

- c. 157 Vlfliotr^{1 2} het madr.³ hann nam Langahollt allt fyrir nedan Sæmundar læk.
- c. 158 Þorkell¹ vingnir Atlas(vn) Skidas(vnar) hins gamla. hann nam land vm Vatsskard allt ok Svartardal. hans s(vn) var Arnmóðr hinn skjalgi f(adir) Gallta f(odur) Þorgeirs f(odur)⁵ Styrmis f(odur) Halls. f(odur) Kolfinnu.
- c. 159 Alfgeirr^{1 4} het madr er nam land vmm Alfgeirs volla [ok¹⁹⁰ upp til Mælifells ár⁵ ok bio æ Alfgeirsvollum.³
- c. 160 Madr^{1 2} het Þorvidr sa er land nam upp fra Mælifells æ til Giliar.³ 10
- c. 161 Hroskell¹ het madr er nam Svartárdal allann ok Ýrar fellz lond aull med radi Eiriks.³ hann nam ofan til Gilhaga ok bio at Ýrarfelli. hann atti þræl þann er Rærekr⁵ het.³ hann senndi hann upp eptir Mælifells dal i lannda leitun sudr² a Kiol. hann kom til gils þers er verdr² sudr² fra Mælifellsdal ok nu heitir Ræreks gil. þar setti hann nidr staf nybirktan er þeir kaulludu lanndkonnud. epter þat hvarf hann apr².³ 15
- c. 162 Vekell⁷ en hamrammi het madr er land nam ofan fra¹⁹¹ Gila til Mælifells ár ok bio at Mælifelli. hann spottadi⁸ ferd Rærex. ok for litlu sidar sudr² a fiall i landa leitan.³ hann kom²⁰ til hauga þeira er nu heita Vekels haugar. hann skaut millim hauganna. hann hvarf þadan apr. enn er þat spurdi Eirikr² i Goddolum. sendi hann þræl sinn sudr² a fiall er het Rongudr². fór hann enn i landa leit. hann kom sudr til Blondu kvísla ok for sípan upp med a þeire er fellr fyrir vestan Vinveria dal ok vestr a raunit millim Reykiavalla ok Kialar. ok kom þar æ manns spor ok skildi at þau lagu sunnann at. hann lod þar vordu þa er nu heitir Rangadar varda. þadan for hann apr² ok gaf Eirikr hanum frelsi fyrir ferd sina. enn þadan af tókuzt vpp ferder vm fiallit millim Sunnlendinga ok Nordlendinga.³ 25
- c. 163 Eirikr^{1 2} het madr agiætr.³ hann fór af Noregi til Islands.³ hann^{190 14} var s(vn) Rohallz Geirmundars(vnar) Eirikss(vnar) ordig skegia. Eirikr nam lannd fra Gila of Goddali ok ofan til Nordr ár ok bio at Hofi i Goddolum. hann atti Þuridi d(ottur) Þordar skegia systr Hœlgu er Ketilbiorn hinn gamli atti at Mosfelli. born þeira Eiriks voru þau Þorkell ok Roalldr² Þorgeirr⁴ ok Holmgongu-Starri ok Gunnilldr². Þorgeirr⁴ Eirikss(vn) atti Yngvilldi Þorgeirs dottur. þeira d(ottir) Rannveig er atti Biarni Broddhælgas(vn). 30

¹ Áben pláds for initialen. ² Skr. -ur. ³ Punktum er tilf. ⁴ Skr. -r. ⁵ ok—ár stár efter -vollum, men er af JErI. selv ved tegn bestemt til at stá efter volla. ⁶ Skr. Ræprekur. ⁷ Skr. skell, som om der skulde stá As-. ⁸ Understreges. I andre hdskrv. stár der: hann spurði til ferða og lign.

- c. 164
¹⁹¹₂₀
¹⁹² Kraku¹-Hreidarr² het madr s(vn) Vfeigs Lafskegs Exna-Þoris s(vnar). Þeir fedgar sigldu til Íslands. ok er þeir komu i landsýn geck Reidarr³ til siglu ok quadst ei mundu kasta ondugis sylvum sinnum fyrri bord kvez þat þickia vmerkilegt at gera nad sitt eptir þui. kuedzt helldr mundu heita⁴ a Þor at hann visadi⁵ hanum til lannda ok quodst þar mundu beriastr til er⁴ adr⁶ væri numit. enn hann kom i Skagaflord ok sigldi vpp a Borgar sand til brots. Havardr negri kom til hans ok baud hanum til sín ok þar var hann vm vetrinn i Hegranesi.⁶ vmm varit spurdi Havardr⁷ huat hann villdi ráða sinna. enn hann quodst ætla at beriastr vid¹⁰ Sæmund til lannda. enn Havardr latti ok quad þat illa gefist hafa bad hann fara a funnd Eiriks i Goddolum ok tak rad af hanum.⁶ Reidarr³ gerdi sva. enn er hann fann Eirik latti hann þersa vfridar ok qvad ei rad at menn deildi medann sva mann fatt væri a landinu. kuedzt helldr vilia gefa honumm tunguna¹⁵ alla nidr⁶ fra Skalamyri. ok quad Þór þangat hafa visat hanum ok þar hafa horft a stafni hans þa er hann sigldi a Borgarsand. þenna kost þa Reidarr³ ok bió á Steinsstodum. hann kaus at deya i Mælifell.⁶ hans s(vn) var Vfeigr⁶ þunnskegr⁶ f(adir) Biarnar f(odur) Tungu-Steins.⁶ 20

Capitul.

- c. 165
¹⁹³₂₀ Madr¹ het Hialmolfr er land nam ofan vm Blöndu lid.⁶ hans s(vn) var Þorgrimr⁶ kuci f(adir) Oðz i Axlarhaga f(odur)
¹⁹⁴₃ Sela-Kalfs. þadan eru Axlhegingar.⁶
- c. 166
¹⁹³₁ Onvndr¹ vis het madr er land nam upp fra Merkgigli.²⁵ hinn eystra dal allt fyrri austann. enn þa er Eiríkr villdi til fara at nema land vm dalinn allt fyrri vestann. þa felldi Onundr blot-spon til hvern tima Eiríkr⁶ mundi til fara at nema. ok vard þa Onundr skiótari ok skaut tundur⁶ oru yfir ána ok hælgaði ser sva lanndit fyrri vestann ok bió millim á. 30

Capitulum.

- c. 167 Kari¹ het madr er nam lannd a millim Norðr ár ok Merkgigils ok bio i Flata tunngu. hann var kalladr Tunngu-Kari.⁶ fra hanum eru Silfrstøedingar komner.
- c. 168 Þorbrandr¹ orrekr⁸ nam vpp fra Bolstadar á Silfrastada³⁵ lid alla ok Norðr⁶ ár dal fyrri nordann. ok bio a Þorbranns stodumm ok let þar gera elldhus sva mikít at allir þeir menn er

¹ Åben plads for initialen. ² Skr. -r. ³ Rettet for leita, der er understreget. ⁴ Understreget. ⁵ Skr. -ur. ⁶ Punktum er tilf. ⁷ Det første a er tilf. over Unjen. ⁸ Rettet for otrekur.

þeim megin¹ fóru vmm dalinn skylldu þar bera klyfiar í giegnum. ok vera ollum matr² heimoll³. við hann er kennd⁴ Orreks⁵ heidr vpp (fra)⁶ || hokv* stoðvm.⁷ hann var gofvr madr ok kynstorr.⁷ 3^a

Capitulvnm

- c. 169 Þorðr dvfvnef var leysingi Exna-Þoris.⁷ hann kom skipi⁶ 194⁴ sinv í Gongv skarz ár os⁸.⁷ þa var byggt herað allt fyri vestan.⁷ hann for norðr yfir Iokvls a at Landbroti ok nam land millim Gloða feykis ár ok⁹ Divpár ok bio a Flvgv myri.⁷ í þann tíma (kom)¹⁰ vt skip í Kolbeins ar os ok laðit kvik fe en þeim hvarf í Brimnes skogvm vngryssi eitt en Þorðr dvfvnef¹¹ keypti vonina¹⁰ ok fann.⁷ þat var allra rossa skiotaz ok h(et) Flvga.⁷ Ornn h(et) madr er for landz hornna í millim.⁷ hann var folkvnnigr¹².⁷ hann sat fyri Þori í Vinveria¹³ dal er hann skylldi fara svðr of Kiol¹⁴ ok veðiaði við Þori hvar þeira eiga mvndi ross skiotara þvi at hann atti allgöðan herst ok lagði hvar þeira við .c. silfrs.⁷ þeir¹⁵ riðv baðir svðr vm Kiol þar til er þeir komv a skeið þat er nv heitir Dvfvnes skeið en eigi var minni skiotleigs mvnr rossa enn 195 Þorir kom í moti Erni a miðiv skeiði.⁷ Orn vndi¹⁶ sva illa við. felat sitt at hann villdi eigi lifa ok for vpp vndir Arnar fell ok tyndi ser þar en Flvga stoð þar eftir¹⁶ þvi at hon var miok móð.⁷ 20 en er Þorir for af þingi fann hann herst foxottan gran hia Flvgv.⁷ við þeim hafði hon fengit.⁷ vndir þeim var álinn¹⁷ Eið faxi er vtann for ok varð .vñj. manna bani við Mors a einvm degi ok letz hann sialfr þar.⁷ Flvga tyndiz í feni a Flvgv myri.⁷

Capitulvnm

- c. 170 Collsvein hinn rammi h(et) madr er land nam¹⁸ millim Þverár ok Glivfr¹⁴ ár ok bio a Kollsveinsstoðvm¹⁹ vpp fra Þvera.⁷ hann hafði blot a Ho(f)stoðvm²⁰.⁷
- c. 171 Gvnnolfr h(et) madr er nam land millim Þverar ok Gloða feykis ar ok bio í Hvammi.⁷

Fra Gormi

- c. 172 Gormr h(et) hersir agiætr í Svía ríki.⁷ hann atti Þorv d(ottvr) Eiriks konungs af Vppsolvnm.⁷ Þorgils h(et) s(vn) hans.⁷

¹ Skr. mei.   ² Skr. -ur.   ³ Skr. heimíoll.   ⁴ Først skr. kenndr, men r synes at være streget ud.   ⁵ Rettet fra Eiriks.   ⁶ Mgl. i hdskr. ⁷ Punktum er tilf.   ⁸ s(f) synes at være rettet fra r(r).   ⁹ Skr. to gange (forkortet).   ¹⁰ Mgl. i mbr.   ¹¹ Rettet fra mbr.s þáfv-. Jfr. bemærkningen i marginen i 104: „Havcsb. s. Þorð Þufunef“.   ¹² g og r er sammenskræmte. ¹³ Synes skrevet vinv|ria.   ¹⁴ i skrevet over linjen.   ¹⁵ Muligvis vndi.   ¹⁶ Den nederste del af F er revet af (et hul i mbr.).   ¹⁷ Forkortelsestegnet over n ikke helt sikkert.   ¹⁸ Skr. to gange.   ¹⁹ Skr. stoftv.   ²⁰ Skr. hofv.

* Her begynder 3. mbrblad.

hann atti Eilinv d(ottvr) Bvrláfs konungs or Gorðvm avstan ok Ingibiargar systvr Dagstyggs risa konungs. s(ynir) þeira varv þeir Hergrimr ok Herflóðr er atti Hollv d(ottvr) Hedens¹ ok Arndisar Heðins d(ottvr).² Groa³ h(et) d(ottir)⁴ Herfinz ok Hollv.² hana atti Hroar⁵.² þeira s(vn) var Slettv-Biornu er land nam millim⁵
 196 Griotar ok Deildar ár áðr þeir Hiallti ok Kolbeinn komv vt.² hann bio [a]⁶ Slettvbiarnar stoðvm.² hans s(vn) var Ornofr er atti Þorliotv⁷ d(ottvr) Hiallta Skapls s(vnar) ok Arnbiorn er atti Þorlavgv Þorðar d(ottvr) fra Hofða ok Arnoddr er atti⁸ Þornyiv d(ottvr) Sigmundar Þorkels s(vnar) er Glvmr vá.² Anfríðr h(et)¹⁰ d(ottir) Slettvbiarnar er Spak-Boðvan atti s(vn) Ondotz.² hann Ondotr kom vt i Kolbeins ár osi ok kavpir land at Slettvbirni ofan fra Hals gróf hinvm vestra⁹ veg ok vt¹⁰ til Kolbeins ar os en env vestra veg ofan fra læk þeim er verðr vt fra Navta bvi ok inn til Glivfr ar ok bio i Við vik.² 16

Fra Kolbeini¹¹

o. 173 Sigmendr¹² a Vest fолld atti Ingibiorgv d(ottvr) Ravðs rvgv i Navmvdal systvr Þorsteins svorfvdar.² þeira s(vn) var Kolbeinn.² hann for til Islandz ok nam¹³ land millim¹³ Griotar ok Deildar ar Kolbeins dal ok Hiallta dal.² 20

Fra Hiallta

o. 174 Hiallti s(vn) Þorðar skapls kom til Islandz ok nam Hiallta
 197 dal at raði Kolbeins ok bio at Hofi.² hans s(ynir) varv þeir Þorvalldr ok Þorðr.² þat hefir erfi verit agiætz a Islandi er þeir erfðv foðvr sinn.² þeir hvðv ollvm hofðingivm a Islandi ok varv²⁵ þar .mcc. boðs manna ok varv allir virðinga menn giofvm vt¹⁴ leiddir.² at þvi erfi forði Oddr breið firðingr drapv þa er hann hafði ortt¹⁵ | vm Hiallta.² aðr hafði Glvmr Geira s(vn) stefnt Oddi³⁰ vm anyt til Þorska f(iarðar) þings.² þa vm varit forv Hiallta s(ynir) norðan á skipi til Steingrims f(iarðar) ok gengv norðan³⁰ vm heiðina þar sem nv er kollvt Hiallt dola lavt.² en er þeir gengv a þingit varv þeir sva vel hvnir at menn hvgdv at æser
 v. væri þar komnir.² þar vm er þetta kveðit Mangi hvgði manna

¹ Det sidste e er af skriveren rettet fra u. ² Punktum er tilf. ³ Over a står en lille rustplet. ⁴ .d. står over linjen. ⁵ De tre sidste ord står over linjen med nedvisningstegn efter hollv. ⁶ a er næsten helt revet bort. ⁷ o næsten udvisket. ⁸ Meget svagt. ⁹ Fejl for eystra. ¹⁰ Først skr. iiii, men derpå underprikket og vt skr. ovenover. ¹¹ ra kol meget svagt. ¹² S revet af. ¹³ Meget afbleget. ¹⁴ Fejlskrevet v̄ (vm). ¹⁵ Ligner mest orto (fejl for orta?).

morð kannaðar annat isarns meiðr en æsir almærir¹ þar færi þa er a Þorska f(íarðar) þing með enni tinglvm hollt vartaris² Hiallta³ 198 harðfengs s(ynir) gengv*.⁴ fra Hiallta s(vnvm) er mikil ætt komin⁵.⁴

Fra Þorði

5

c. 175 Þorþr h(et) maðr agiætr.⁴ hann var s(vn) Biarnar byrðv smiors Roallz s(vnar) rygs Asleiks s(vnar) Biarnar s(vnar) iarnsiðv Ragnars s(vnar) loðbrokar.⁴ Þorðr for til Islandz ok nam Hofða strond i Skaga f(irði) a millim Vnadals ar ok Rolleifs dals ár.⁴ Hofða-Þorðr atti Friðgerði d(ottvr) Þoris himv ok Friðgerðar d(ottvr)¹⁰ Kiarfals⁶ Ira konungs⁷.⁴ þav attv .xix. bornn.⁴ Biorn var s(vn) þeira er atti Þvriði d(ottvr) Refs fra Barði ok varv þeira b(orn) Arnorr⁸ kellingar nef ok Þordis modir Orms f(oðvr) Þordisar modvr Botolfs f(oðvr) Þordisar modvr Hoilgv m(oðvr) Gvðn[ýar]⁹ modvr Stvrlv s(vna).⁴ Þorgeir het annar s(vn) Þorðar.⁴ hann atti Rivpv d(ottvr)¹⁵ Arnallz Sæmendar¹⁰ s(vnar).⁴ þeira s(vn) Halldor at Hofi.⁴ Snorri var hinn ij. hann atti Þorhilldi rivpv d(ottvr) Þorðar gellis.⁴ þeira s(vn) var Þorðr hesthofði f(aðir) Karlsefnis er fann Vindland hit goda f(oðvr) Snora f(oðvr) Steinvnar modvr Þorsteins

¹ Forkortelsestegnet meget utydeligt. ² Det andet ar er utydeligt. ³ Il utydelige. ⁴ Punktum er tilf. ⁵ Ordet utydeligt, men sikkert. ⁶ r meget utydel. ⁷ Meget utydel. ⁸ norr næppe at se. ⁹ yar afrevne, men sikkert ikke yar. ¹⁰ æ næsten revet bort; ar ulæsel, men sikkert skr. fuldtud.

* Verset bør skrives:

Mangi hugði manna	þás á Þorskafjarðar
morðkannaðra annat,	þing með ennitinglum
isarnmeiðr, an æsir	holtvartaris Hjalta
almærir þar færi,	harðfengs synir gengu.

Mangi manna¹ morðkannaðra² hugði annat, isarnmeiðr,³ an almærir⁴ æsir færi þar, þás synir harðfengs Hjalta gengu á Þorskafjarðarþing með ennitinglum holtvartaris⁵.

¹ Denne sammenstilling synes her at være valgt med flid. ² Konj. i udg. 1774; kannaðar i håndskr. giver ingen mening. ³ 'jærnvænd' = mand; 'jærn' = sværd; den mand, digteren henvender sig til. ⁴ mærr = mærr synes at forekomme oftere. ⁵ holtvartari 'hedens tvinge, ren' = slange; mærk den gamle genitivform. ennitingl var en slags (hoved)pryd, der særlig brugtes på gallionsfigurer (dragehoveder); der kan næppe være nogen tvivl om, at hele udtrykket betegner Fafnis' (slangens) hjælm, skrækkehjælmen (ægishjálmr); jfr. K Gislason i Aarb. f. n. Oldk. og Hist. 1879, 188.

Ingen af kampprøvede mænd trode andet, kriger, end at de herlige aser kom, da den tapre Hjaltés sønner gik til Torskefjordsting med skrækkehjælmene (et sådant udseende, at de forskrækkede og imponerede alle).

ranglatz f(öðvr) Gvðrvnar modvr Hollv modvr Flosa f(öðvr) Val-
 199 gerðar modvr herra Erlenz¹ sterka.² Þorvaldr holbarki var hinn
 .iiij. s(vn) Þorðar.² hann kom vm havst eitt a Þorvarz³ stadi i
 Siðv til Smiðkels ok dvaldiz þar vm rið.² þa for hann til hellisins
 Svrtz ok forði þar drapv þa er hann hafði ort vm iotvni i⁵
 hellinvm.² síþan feck hann d(ottvr) Smiðkels ok var þeira d(ottir)
 Iorvnn modir Þorbranz i Skarfanesi.² Barðr var hinn .y. s(vn)
 Þorðar.² hann atti Þorornv d(ottvr) Þorödz hialms.² þeira s(vn)
 var Dagr⁴ skald.² Soxolfr var hinn .vi. s(vn) Þorðar .vii. Þorgrimr
 .viiij. Roan .ix. Knorr .x. Þormoðr skalli .xi. Stein.² do-tr⁵ Þorðar¹⁰
 varv þær Þorlavg er atti Arnbiorn Slettv-Biarnar s(vn).² þeira
 d(ottir) Gvðlavg er atti Þorleikr Hoskvllz s(vn).² þeira s(vn) Bolli.²
 Herdis var .ij. d(ottir) Þorðar.² hana atti Atli hinn rammi.²
 Þorgrima⁶ skeiðar kinn var hin .iiij. Arnbiorg .iiij. .vi. Arnleif^a
 .viiij. Þvriðr .viiij. Friðgerðr⁷ i Hvammi.² 15

200 Hrolleifr hinn⁸ mikli bygði i Rolleifs dal sem ritað er aðr.²
 Þorðr gerði hann norðan fyri vig Oðs Vna⁹ s(vnar).² þa for hann
 i Vazdal.²

Fra Friðleifi¹⁰

c. 176 Friðleifr h(et) maðr gavzkr at foðvr ætt en Bryngerðr h(et)²⁰
 modir hans ok var hon flæmsk.² Friðleifr nam Sletta lið alla ok
 Friðleifs dal millim Friðleifs dals ar¹¹ ok Stafar ok bio i Holhti.
 hans s(vn) var Þioðar f(adir) Ara ok Bryngerðar modvr Tvngv¹²-
 Steins.²

Fra Floka¹³

c. 177 Floki¹⁴ s(vn) Vilgerðar Horða-Kara d(ottvr) for til Islandz
 ok¹⁵ nam Flokadall millim Floka dals ar¹⁶ ok Reykiar hols.² hann
 bio a Moi.² Floki atti¹⁷ Gro systvr Þorðar fra Hofða.² þeira¹⁸
 s(vn) var Olleifr stafr¹⁹ er bio a Stafsholi ok deildi²⁰ við Hiallta
 s(vnv).² d(ottir) Floka var Þioðgerðr modir Kodrans f(öðvr)²¹ 20
 Þioðgerðar²² modvr Kodrans f(öðvr) Kars i Vazdal.²

¹ o ulæsel. ² Punktum er tilf. ³ r er tilf. over linjen. ⁴ r synes at være rettet fra a. I de øvr. recensioner hedder denne ellers ubekendte digter: Daði. ⁵ æt (eller ætt?) meget svage. ⁶ Den nederste del af bogstaverne er bortskåren. ⁷ Over F ses, foruden forkortelsestegnet, en skrå streg, uden betydning. ⁸ Forkortelsestegnet over n svagt. ⁹ Dette ord, navnlig n, er svagt. ¹⁰ Hele ordet svagt, men sikkert. ¹¹ De to sidste ord med undt. af ð højst utydelige; a.(ða-) er på grund af en rift helt forsvundet. ¹² Det sidste v helt udvisket. ¹³ F (f) er på grund af et hul beskædiget. ¹⁴ F (f) er udvisket. ¹⁵ De 4 sidste ord højst utydelige. ¹⁶ Udvisket. ¹⁷ Meget utydelige (Fl. atti). ¹⁸ a udvisket. ¹⁹ af er udviskede. ²⁰ de 2 første bogstaver utydelige. ²¹ F. næsten udvisket. ²² a ligeledes. a Her er teksten forstyrret; det skulde hedde: v. Arnleif, vi. Asgerðr osv.

Fra Þorði

- c. 178 Þorðr knappur h(et) *madr* svenskr¹ systvr s(vn) Biarnar at Havgi en annar h(et) Nafar-Hølgj.² þeir forv samskipa til Islandz ok komv við Haganes.² Þorðr nam land vpp fra Stiflv til Tvngv 201 ár ok bio a Knaps stoðvm.² hann atti Æsv d(ottvr) Liotolfs ||⁵ goða.² þeira s(vn) var Hafr er atti Þvriði dottvr Þorkels or 4ⁿ Gvðdolv.² þeira s(vn) var Þorarin f(aðir) Ofeigs.² Nafar-Hølgj nam land fyri avstan vpp fra Haga nesi til Flokadalsar fyri neðan Barð ok vpp til Tvngv ar ok bio a Grindli.² hann atti Gro ena skygnv.² þeira³ born varv þav Þorolfr karllhofði ok 10 annar Arvn er barðiz við Friðleif a Stafs holi ok Þorgerðr er atti Geirmendr Sæmendar s(vn) ok Vlfhilldr er atti Arnor Skefils s(vn) i Gongv skarði.² þeira s(vn) var Þorgein oflati er va Blotma at Mobergi.² Þorvn blakinn var ein.²

Fra Barði

15

- c. 179 Barðr svðreyingr nam land vpp fra Stiflv til Miova⁴ dals ár.² hans s(vn) var Hallr miodølingr f(aðir) Þvriðar er atti Arnor kerlingar nef.²

Capitvli

- c. 180 Brvni hinn hviti s(vn) Hareks Vpplendinga iarls hann for 20 til Islandz af fysi sinni ok nam land a millim Miova dals ár ok 202 Vlf's dala.² hann bio a Brvna stoðvm.² hann atti Arnorv d(ottvr) Þorgeirs hins oða Liotolfs s(vnar) goða.² þeira s(ynir) varv þeir Ketill ok Vlfhedin ok Þorðr er Barðveriar erv fra komnir.²

Fra Vlf

25

- c. 181 Vlfir vikingr ok Olafir bekr forv samskipa til Islandz.² Vlfir nam Vlf'sdali⁶ ok bio þar.² Olafir bekr var s(vn) Karls or Biarkcy af Haloga landi.² hann va Þori hinn sva[rta]⁶ ok varð fyri þat vtlagr.² Olafir nam alla dala fyri vestan ok Olafs f(iorð) svman til moðs við Þormoð [ok] bio⁶ at Kvia beck.² hans s(ynir) varv 30 þeir Steinolfr f(aðir) Biarnnar ok Grimolfr ok Arnoddr f(aðir) Vilborg[ar]⁶ modvr Karls hins⁷ ravða.²

Fra Þormoði

- c. 182 Þormoðr hinn ramme h(et) *madr* svænskr⁸.² hann va Gyrð modvr foðvr Skialx a Iaðri ok varð fyri þat landflotti fyri Birni 35

¹ e utydeligt. JErI. læste svæ. ² Punktum er tilf. ³ Forkortet i hdskr. þeir. ⁴ i skr. over linjen. ⁵ Under den forreste del af a er der et betydningstøst punkt. ⁶ rta, ok, en del af h og at er afrevet. ⁷ s er skrevet over n. ⁸ Dette ord er skrevet over linjen med nedvisningstegn efter m.

konungi at Havgi.¹ hann for til Islandz ok kom skipi sinn i Siglv f(iorð) ok siglði inn a Þormoðs eyri ok kallaði af þei Siglv f(iorð) ok Siglv nes.¹ hann nam Siglv f(iorð) allan a millim Vifs dala ok Hvams dala.¹ hann bio a Siglv nesi.¹ hann deilldi vm Hvan dali við Olaf beck ok varð .xviij. manna bani aðr þeir sættvz en 5
203 þa skylldi sitt svmar hvan hafa.¹ Þormoðr var s(vn) Harallz vikings er atti Arngerði d(ottvr) Skiða or Skiða dal.¹ þeira s(ynir) varv þeir Arngein enn hvassi ok Narfi f(aðir)² Prandar f(oðvr) Riseyjar-Narva ok Alrekr er barðiz i Sletta lið við Knor Þorþar s(vn).¹

Fra Gvnnolfi

10

o. 183 Gvnnolfr hinn gamli s(vn) Þorbiarnar þioz or Sogni hann va Vegeir f(oðvr) Vebiarnar Sygna kappu ok for síþan til Islandz.¹ hann nam Olafs f(iorð) fyrri avstan til Reykia ár ok³ vt til Vámvla ok bio at Gvnnolfs á.¹ hann atti Gro d(ottvr) Þorvarz fra Vrðvm.¹ þeira s(ynir) varv þeir Steinolfr [ok Þorgri]mr.⁴¹

16

[Ca]pitvlum

o. 184 Biornn h(et) madr⁶ agiætr a Gavtlandi s(vn) Rolfs fra Ám.¹ hann atti Lif d(ottvr) Rolfs⁴ Ingiallz s(vnar) Froða s(vnar) konungs. Starkaðr hinn gamli var skald becia þeira.⁶ Eyvindr h(et) s(vn) þeira.¹ Biornn varð vsattr vm iorð við Sigfast⁷ mag²⁰ Solvars Gavtakonungs.¹ Sigfastr gaf d(ottvr) sina Solvari iarli.¹ hann hellt iarlin Sigfast sva fást at hann hellt með ofriki ollvm iorðvm Biarnar.¹ þa selldi Biornn i hond⁸ Hlifv konv sinni allt sitt goz ok Eyvindi s(yni) sinvm a Gavtlandi.¹ en Biornn har 20½ avstan a .xij. herstvm silfr.¹ síþan brendi hann Sigfast inni með²⁵ .xxx. manna nestv nott aðr hann for ór landi.¹ þa for hann til Noregs.¹ hann kom vestr a Agðir i Hvini til Grims hersis Kolbiarnar s(vnar) sneypis broðvr Ingiallz hins trygva frænda Arinbiarnar i Fiorðvm ok tok hann allvel við hanvm.¹ Biornn ok forvnavtar hans varv vm vetrin með Grimi.¹ en er a leið vm 30 varið eina nott (varð Biorn varr)⁹ við þat at madr stoð yfir hanvm með brvgðit sverð ok villdi legia a hanvm.¹ | hann tok 40 hann hondvm ok hafði sa fe tekil af Grimi til hofvðs hanvm.¹

¹ Punktum er tilf. ² Efter f mangler det sædvanlige punkt. ³ Tilf. over linjen. ⁴ Afrevet; en lille rest af forkortelsestegnet for ri er synligt; mulig har også -or- været forkortet, da pladsen er så ringe. ⁵ Herefter står, men overstreget med .rødt: agiætr. ⁶ Denne sætning står skrevet i den indre margin; i teksten står et henvisningstegn i form af et kors efter kf. ⁷ Sigvat hdskr. ved en fejlskrift. ⁸ I hdskr. rettet fra hollð; dog ligner o mere et v. ⁹ Disse ord mgl. i hdskr., idet Haukr har sprunget fra vð til v.

cigi drap hann hann.¹ Grímr villdi svikja hann til fear.¹ Því for Biornn brott ok til Ondotz krakv er bio i Hvinis f(iorði) s(vnar) Erlings knytis.¹ Ondoddr atti Signyiv Sigvatz d(ottvr) or Liðvm or Vik avstan. Biornn for i vestr viking a svmrvm en var með Ondotti vm vetrvm.¹ Þa andaðiz Hlif a Gavtlandi.¹ Biornn fek 5 þa Hølgv systvr Ondotz.¹ Þeira s(vn) var Þrondr miok siglandi.¹ 205 síþan kom Eyvindr avstan til foðvr sins Biarnar.¹ hann var s(vn) Hlifar.¹ hann tok við herskipvm f(odvr) sins. ok þeiri iðn er hann hafði haft þa er hann leiddis hernoðr.¹ Eyvindr feck síþan a Irlandi Rafortv d(ottvr) Kiarvals konungs.¹ hon ol svein i Svðr 10 eygvm ok selldi þar til fostrs.¹ Eyvindr var því kallaðr avstmadr at² hann kom avstan af Sviariki vestr vm haf.¹ .ij. vetrvm síðan komv þav aftr til eyiana at vitia sveinsins ok sa þar svein eygðan vel ok ecki holdd a því at hann var sveltr.¹ þav kollvðv sveinin af því Hølga hinn magra.¹ hann var síðan fostraðr a 15 Irlandi.¹ Biornn andaðiz at Ondotz mags sins en Grímr talði konung eiga at taka allan arf hans fyri [þvi a]t³ hann var vtlendr en s(ynir) fyri vestan haf.¹ Ondotr hellt fenv til handa Þrondi systvr⁴ [syni si]nvm⁵.¹ Hølgi foddiz vpp a Irlandi.¹ hann feck Þorvnnar hyrnv d(ottvr) Ketils flatnefs or Svðr eyvm ok Yngvilldar 20 d(ottvr) Ketils veðrs af Ringa riki.¹ síþan for. Hølgi til Íslandz 206 með konv sina ok bornn Rolf ok Ingialld ok Ingvnni er atti Hamvndr heliar skinn.¹ hann fylgði en út Hølga.¹ en er Hølgi sa l(an)d⁶ geck hann til fretta við Þór hvar hann skyldi land taka en frettin visaði hann til Eyia f(iarðar) ok lofadi hannvm hvarki 25 at hallda avstr ne vestr þaðan.¹ þa spvrði Rolf s(vn) hans adr firðinvm lavk vpp ef Þorr visaði hannvm i Dvms haf til vetrvistar hvart hann mvndi þat hafa eða eigi.¹ Hølgi tok land fyri vtan Ris ey ok fyri innan Svarfaðar dal.¹ hann var hinn fysta vetr a Hamvndar stoðvm.¹ þeir fengv vetr mikinn sva at við sialft var 30 at kvik fe þeira mvndi deya þat er þeir hoðv en vm varit geck Hølgi vpp a Solar fiall ok sa at svartara var inn at sia myklv til fiarðarins.¹ þar hann þat a skip allt er hann atti.¹ hann lendi við Galltar hamar.¹ þar skavt hann svinvm .ij. a land gellti þeim er Solvi h(et) ok gylltv.¹ þav fvndvz .ijj. vetrvm síþan i Sol[va 35 d]al⁷ ok varv þa saman .lxx. svina.¹ þann vetr bio Hølgi at Billz 207 á en vm svmarit kanadi [hann her]að⁸ allt ok nam Eyia f(iorð)

¹ Punktum er tilf. ² Tilf. over linjen. ³ Þvi a er afrevet. ⁴ Rettelse for hðskrs svnar. Jfr. l. 6 og 76 is. ⁵ .f. si er afrevet; en del af i-et er dog tilbage. ⁶ Forkortelsestregen i d er glemt. ⁷ va d er afrevet. ⁸ h' er afrevet; dog er en rest tilbage af det sidste h og forkortelsestegnet ovenover.

allan millim Siglv nes ok Reynis nes ok gerði elld mikinn við hvern vazós við sio ok hœlgaði ser sva allan f(iorðinn) nesia millim.¹ einvm vetri síþan (forði Hœlgi þv sitt)² i Kristnes ok bio þar til dauða dax.¹ hann var miok blandin i trvni.¹ hann trvði a Crist en þo het hann a Þór til sæfara ok harðræða ok allz þers er hanvm þotti 5 merstv varða.¹ i þvforslv Hœlga varð Þorvnn hyrna lettari i Þorvnnar æy i Eyia f(iarðar) ár kvislvm ok var þa fœdd Þorbjorg holma sol.¹ síþan skipti³ Hœlgi landi með s(vnm) sinvm ok magvm.¹ Ingialldi⁴ s(yni) sinvm gaf hann vpp fra Þvera á hinu ytri fyri avstan Eyia f(iarðar) á til Arnar hvals.¹ hann bio at 10 Þvera hinu efri ok reisti þar hof mikil.¹ hann atti Salgerði d(ottvr) Stenolfs hins laga or Rís ey Olvis s(vnar) barna karls.¹ þeira s(vn) var Eyiofr er atti Astríði Vigfvs d(ottvr) af Vors Vikinga-Kara (svnar)².¹ s(ynr) (þeira varv)³ Vigfvs ok Viga-Glvmr ok Þorstein.¹ s(vn) Viga-Glvms var Vigfvs f(aðir) Bergs f(oðvr) 15 Stein || vnnar m(oðvr) Þorsteins ranglats⁵.¹ eftir þat tokv menn 5a at bygia i landnami Hœlga at hans radi.¹

Capitvlvm

- c. 185 Maðr h(et) Þorsteinn svarfaðr.¹ hann atti Hilldi d(ottvr)
 208 Þrains svarta þvrs.¹ Þorsteinn for til Islandz ok nam Svarfaðar 20 dal at radi Hœlga.¹ born hans varv þav Karl hinn ravði er bio at Karsá ok Gvðrvn er atti Hafþorr vikigr.¹ þeira born varv þav Klavfi ok Groa er atti Gris gleðill.¹ Atli illingr h(et) maðr.¹ hann drap Hafþor en setti Karl hinn ravða í iarn.¹ þa kom Klavfi a vvert ok drap Atla en tok Karl or iarni.¹ Klavfi atti 25 Yngvilldi ravðkinn d(ottvr) Asgeins ravðfeldar systvr þeira⁶ Olafs volvbriozt ok Þorleifs skaldz.¹ fyri þeim hio hann iamna belg er þeir tokv ilandi hans.¹ þa q(vað) Þorleifr þetta.¹ Belg* hio fyri mer bogvir snogvan en fyri Olafi ál ok veriv sva skal verða ef ver lifvm við hol þvin bogvir hogvin.¹ þar af geriz Svarfðo-la saga.¹ 30

¹ Punktum er tilf. ² Oversprunget i hdskr. ³ Over k er et betydningslost punktum. ⁴ Initialen rød, skönt midt inde i linjen. ⁵ I tilf. over linjen. ⁶ r er rettet fra a. Haukr har rimeligvis oprl. skrevet et helt andet ord, da þ har en hage, som er det sædvanlige forkortelsestegn for or (i personnavne: þor-).

* Verset bør skrives:

Belg hjó fyr mér	svá skal verða,
Boggvir snogvan,	ef vér lifum,
en fyr Áleifi	við þöl búinn,
ál ok verju.	Boggvir hoggvinn.

Boggvir sonderstængede en hårløs bæly for mig, men for Olaf en rem og en kappe. Således skal Boggvir, der er fuld af men, blive hugget, hvis jeg lever.

- c. 186 Karll h(et) *madr er nam strond alla vt fra Vfsvm til Migandi.*¹
- c. 187 Hamvndr heliar skinn eignaðiz Gamla strond alla ok a milli Svarfaðar dals ok Horgar dals ok bio þar sem Hølgi hafði fyst bvit. ok nv heitir síþan a Hamvndar stoðvm.¹ Hamvndr gaf 5 Erni frænda sinvm er nvmit hafði Arnar f(iorð) fyr (lond)² þav er varv fyri vtan Reistar á.¹ Orn bio i Arnar nesi en Hamvndr sellði Þorvalldi þær iarðir allar er licia a millim Reistar ár ok Horgardals ár.¹ við hann er Þorvallz dalr kendr.¹ þar bio hann.¹ Hølgi hinn magri gaf þa Hamvndi iarðir a millim Merki gils ok 10 Skialgs dals ár ok bio hann a Espiholi.¹ Þorir var s(vn) hans er þar bio faðir Þorvallz krox f(oðvr) Ketils f(oðvr) Einars f(oðvr) Þorsteins³ ranglatz f(oðvr) Gvðrvnar modvr Hollv modvr Flosa f(oðvr) Valgerðar modvr herra Erlenz f(oðvr) Havks.¹ Þorvnn h(et) dottir Arnar or Arnar nesi er atti Asgeir ravðfelldr s(vn) Heriolds 15 þers er nam Breið dal.¹ Asgeiu var broðir Boðmoðs gerfis Grimolfs s(vnar) af Ogðvm.¹ modir þeira Asgeirs var Hialmgerðr systir þeira Broz ok Boga.¹ Narfi het⁴ s(vn) Arnar or Arnar nesi.¹ hann atti Vlfeidi Ingiallds⁵ d(ottvr) Hølga s(vnar) hinn magra.¹ við hann erv Narfasker kend.¹ þeira s(vn) Asbrandr f(aðir) 20 Hellv-Narfa.¹
- c. 188 Galmr h(et) *madr er nam Galmans strond a millim Þorvallz* 210 dals ar ok Reistar ár.¹ hans s(vn) var Þorvallr⁶ f(aðir) Orms 211 f(oðvr) Biarna f(oðvr) Þoroz f(oðvr) Þorvnrar modvr Dyrfinv modvr Þorsteins smiðs Skecia s(vnar).¹ Þorvalldi gaf Hámvndr⁷ laud a 25 millim Reistar ár ok Horgár en hann hafði aðr bvit i Þorvallz dal.¹
- c. 189 Geirleifr h(et) *madr er nam Horgar dal vpp til Myrk ár.*¹ hann var Hraps s(vn) ok bio i Haga hinvm forna.¹ hans s(vn) var Biornn enn avðgi er Avðbreckv menn erv fra komnir.¹
- c. 190 Madr h(et) Þorðr slitandi.¹ hann nam Horgar dal vpp fra 30 Myrk⁸ a ok ofan til Dranga oðrvm megin.¹ hans s(vn) var Ornolfr er atti Yngvilldi allra systvr.¹ þeira s(ynir) varv þeir Þorðr ok Þorvarðr i Kristnesi ok Steingrimr at Kroppi.¹ Þorðr

¹ Punktum er tilf. ² Dette ord er tilf. over linjen med en hånd, som det synes, fra 17. årh. ³ Þor er rettet fra ste. ⁴ Igennem h'ets øverste del går en horisontal strey (lj = hann fejlskrivn.). ⁵ Først skrevet einars, men dette er af Haukr selv blevet underprikket og overstreget med rødt, hvorpå ingialldr er skrevet ovenover (med prikker over de 2 i'er). ⁶ Haukr har først skr. ormr .f. þorvallz, men under v i dette ord er der en lille horisontal strey og over al er der skrevet et a, samt over o (i ormr) et b; ordene skal altså ombyttes med de nød. rettelser af endelserne. ⁷ Rettet for hðakrs Hølgi, jfr. l. 7—9. ⁸ r i hðskr. rettet fra l.

slitandi gaf¹ Þorgeiri skolin frænda sinvm af landnami sinv.²
hans s(vn) var Þorolfr hinn sterki er bio at Myrk á.³

- c. 191 Þorer þvrsa sprengir h(et) mádr.² hann var föddr i Omð
a Haloga landi.² hann varð landflæendr fyri Hakoni iarli Griot-
garz s(yni) ok for hann af þvi til Islandz.^{3, 2} hann nam Exna dal⁵
allan ok bio at Vazá.² hans s(vn) var Steinroðr⁴ enn rammi er
212 morgvm manni vann bot þeim er aðrar vettir⁵ gerðv mein.²
Geirhilldr h(et) siolkvnnig kona ok mein som.² þat sa vřeskr
mádr at Steinroðr⁶ kom at henni vvauri en hon bra ser í navtzbelgs
liki vatz |fvllz.² Steinroðr var iarnsmiðr ok hafði iarngadd i¹⁰ 5b
hendi.² vm fvnd þeira er þetta q(væðit). Fork* let æ sem orkar
at glamrandi hamra a glot kvlli gjalla Geirilldar hvimeira iarn-
stafr skapar ærna erv sollin rif trolli hár a Hialla eyri hrið
kerlingar siðv.² d(ottir) Stenroðar var Þorliot er atti Þorvarðr
i Krist nese.² 15
- c. 192 Avðolfr h(et) mádr.² hann for af Iaðri til Islandz ok nam
Horgar dal niðr fra Þver á til Bægis ár ok bio at hinni syðri
213 Bægis á.² hann atti Þorilldi d(ottvr) Hørlga magra.² þeira d(ottir)
Yngvilldr er atti Þoroddr hialmr f(aðir) Arnliotz f(odvr) Halldors
f(odvr) Einar(s)⁷ f(odvr) Iorvnnar m(odvr) Hallz f(odvr) Gizvvar f(odvr)²⁰
Þorvallz f(odvr) Gizvvar iarls.²

¹ Over a er fejlagtig anbragt et forkortelsestegn (ā); skriveren har tænkt på nā. ² Punktum er tilf. ³ Er fejlskr. fl-. ⁴ o kan også læses o; skriveren synes dog først at have skrevet o og derpå rettet dette til o (ikke o). ⁵ Krøllen under o er med sortere blæk og muligvis senere tilf., ligesom de to l'er synes at være opfriskede. ⁶ Akzenten er opfrisket. ⁷ Rettet fra einar.

* Verset bör skrives:

Fork lætr æ sem orkar	járnstafr skapar ærna,
atglamrandi hamra	eru sollin rif trolli,
á glotkylli gjalla	hár á Hjaltacyri
Geirildar hví meira.	hrið kerlingar síðu.

Hamra atglamrandi¹ lætr, sem orkar, æ hví meira² fork³ gjalla
á glotkylli⁴ Geirildar. hár járnstafr skapar ærna hrið kerlingar síðu á
Hjaltacyri⁵; rif eru sollin trolli.

¹ 'hamrenes bulder-volder', 'en som lader hamrene gjalde mol (det forarbejdede jærn)' = jærnsmed. ² Vistnok adv., ikke adj., hørende til fork.
³ = járnstafr. ⁴ -kyllir = nautsbelgr (i prosaen); betydningen i glot- er usikker (jfr. prosaens vatsfullr). ⁵ Her må G. have dot.

Jærnsméden lader, alt hvad han kan og stadig med stigende kraft, staven buldre på Geirilds vandbælg. Den lange jærnstav skaffer på Hjaltor kellingens side megen overløst (el. heftigt angreb); heksens ribben er opsvulmede (o: af vand jfr. prosaen).

- c. 193 Eysteinn Ráðulfs¹ s(vn) Exna-Þoris s(vnar) nam land niðr fra Bægis a ok bio at Lone.² hans s(vn) var Gvnnustein er³ atti Hlif d(ottvr) Heðins ór Miolv.³ þeira bornu varv þav Halldora er Viga-Glvmr atti ok Þorgrimr ok Grimr cyrar legr.³
- c. 194 Eyvindr hani h(et) gofvgr maðr.³ hann atti skip við⁵ Þorgrim Hlifar s(vn).³ hann var frændi Ondotz s(vna). þ(ei)r⁴ gafv hanvm land ok bio hann i Hana tvni ok var kallaðr tvnhani.² þar er nv kallat Marbo-li.² hann atti Þorvnni d(ottvr) Storolfs Exna-Þoris s(vnar). hans s(vn) var Snorri⁵ Hliðmanna goði.²

Ondotz s(ynir)

10

- c. 195 Ondottr kraka sa er fyr var getið gerðiz ríkr maðr en er Biornn magr hans andadiz talði Grimr hersir konung eiga at taka allt fe hans þviat hann var vlenndr enn s(ynir) hans fyri vestan
214 haf Eyvindr avstmadr ok Þrondr miok siglandi⁶.² en Ondottr gat halldit fenv til handa Þronði systvr⁷ s(yni) sinvm.² en er Þrondr¹⁵ fra andlat foðvr sins siglði hann or Svðreyivm þa sigling er hann var miok siglandi af kallaðr ok tok þa við f(oðvr) erf(ð)⁸ sinni ok for til Islandz sem sipar man sagt verða.² þorr Ondotz stoð nær sio ok skamt a meðal ok Ingiallz bear.² Grimr bio skamt fra Ingialldi.² hann for at Ondotti vm nótt er hann víðaði i skogi til²⁰ olhitv litlv fyri iol ok va hann i travsti konungs ok þa .iiij. saman en a somv nott bar Signy a lang skip allt lavsa fe Ondotz ok for með sonv sina .ij. þa Asmvnd ok Asgrim ok alla hvskarla sina til Sigvatz f(oðvr) sins enn sendi s(vnv) sina til Heðins fostra sins i Sokna dal til fylsknis þvi at hon vetti at Grimr mvndi eftir²⁵ þeim leita.² en hann kom eftir þeim með .ij. skip fyri avstan
215_n Lidandis nes ok rannsakaði skip hennar ok fann eigi sveinana.² Steinar h(et) maðr er sveinv⁹ fylgði til Heðins.² þangat for Grimr at leita þeira.² þeir fvndv Ornolf s(vn) Heðins i skogi.² hann gerði ser orar ok let sem hann felli i brottfall þvi at hann³⁰ villdi ecki segia¹⁰.² þa fvndv þeir annan s(vn) Heðins er Vlfr h(et) er geymði fear f(oðvr) sins.² hann tok halft .c. silfrs af Grimi at segia til sveinanna¹¹.² hann færði f(oðvr) sinvm feit ok

¹ Rimeligvis en fejl for Ravð. ² Punktum er tilf. ³ Rettet fra e, som står sidst i linjen; denne fortsættes med en halv linje ovenover; her står muligvis r, men på grund af en sort klat og en rød streg kan det ikke bestemmes afgøres. ⁴ Forkortelsesstregen gennem þ er glemt. ⁵ Over det første r står det her betydningløse fordoblingspunkt. ⁶ Disse tre ord muligvis opfriskede. ⁷ Dette ord er tilf. af Haukr selv over linjen. ⁸ Rettet fra erf. ⁹ Muligvis en fejl for sveinvnm. ¹⁰ Rettet fra seia. ¹¹ Forkortelsestegnet er anbragt over det første n.

sagði þetta.¹ enn kom ecki til Grims.¹ eigi treystiz Grimr heim at sorkia Heðin því at hann grvnaði trvleik sveinsins ok for hann heim en sveinar varv i iarð hvsi til þers er havst kom.¹ þa leyndvz þeir brott ok villdv til Sigvatz modvr f(öðvr) sins ok vrdv villir a hvara hond þeim sior skylldi ligia.¹ frost var mikit a enn 6 þeir skolavser.¹ at þo komv þeir þa.¹ Asmóndr mællti kennir þv þo þenna broðir.¹ eigi sagði Asgrimr ok er þeir komv at kendv þeir svefnskemmv þa er f(aðir) þeira hafði gera latið.¹ þeir þottvz þa illa komnir ok snerv til Ingiallz enn(s)² trygva.¹ þa var iola aftan.¹ þeir dvlðvz þar.¹ Gyða kendi þa fyst ok minti Ingialld a 10 vingiæði þeira Ondottz ok það þeim vidtokv.¹ þar varv þeir þann 215 vetr ok hófðv eigi nofn sin.¹ en vm svmarit eftir gerði Grimr veizlv i moti Avðvni || iarli Haralldz konvngs.¹ enn þa nott er 6a hann hafði verit at olheitv þa brendv s(ynir) Ondottz hann inni.¹ siþan tokv þeir bat Ingiallz ok revv brott til eyiar er lig a 15 Hvini.¹ þeir sogðv aðr Gyðv ok Ingialldi hvat i var orðit.¹ hann það þa verða i brottv ok koma alldri i avgsyn ser.¹ þeir settv vpp bat sinn ok gengv til hvs.¹ þeir heyrðv manna tal i hvsvnm at þeir hefði verit vm nottina i ferð med Avðvni iarli.¹ þeir gengv til batzins er þeir hófðv þetta heyrt ok revv til landz.¹ þeir sa 20 hvar fláv t sneckia iarlins tioldvð.¹ þeir gengv til þers herbyrgis er þeim var sagt at iarlin svaf í en hans menn varv a skipi en .íj. menn heldv vorð yfir iarlinvm.¹ Asmóndr greip þa það ok hellt þeim.¹ Asgrimr geck at iarlinvm ok setti spiotz odd sinn 216 fyri briost iarlinvm ok það hann reida ser fodvr giolld.¹ þa selldi 25 i(arl) fram gvllringa .íj. ok gvðvefjar skigiv en Asgrimr gaf hanvm nam(n)³ ok kallaði hann Avðvn geit.¹ Ondotz s(ynir) liopv til batzins ok revv ýt eftir firðinvm ok i rost er var a firðinvm ok breiddv þar a síóinn⁴ skickivna fyri (þvi)⁵ at þeir sa at iarlsmenn revv eftir þeim ok mvndv þeir eigi vndan komaz.¹ þeir iarls 30 menn fvndv skickivna ok hvğðv þa mvndv vera drvcknaða en Ondoz s(ynir) forv i Svrna dal norðr vm Stimm til Eiriks glfvs lenz mannz.¹ þar bio Hallsteinn herstr annar lendr madr.¹ þeir attv iola dryckiv ok veitti Eirikr vel fyri enn Hallsteinn lavst Eirik med horni þa er þeir varv at hans.¹ en er Eiriker⁶ var heim 35 farin enn Hallstein satt eftir þa kom Asgrimr⁷ einn inn ok veitti Hallsteini mikit sár ok liop ýt siþan ok til skogar en þeir eftir

¹ Punktum er tilf. ² Rettet fra enn. ³ Rettet fra nā. ⁴ of og forkortelsestegnet over n er senere opfrisket. ⁵ því er glemt af skriv. ⁶ Skrevet e'ir for e'ir. ⁷ Foran a er der en vertikal streg (et i?); måske vilde Haukr straks skrive inn?

hanum.¹ Asgrimr lagðiz a svnd á á i frosti en høskarlar Hallsteins særðv hann miok með skotvm.¹ hann komz til kerlingar einnar i skogi.¹ hon skar kalf sinnu ok lagði garnar kalfsins hia Asgrimi.¹ sva þotti þeim er inn komv sem hans iðr lægi þar en hann væri davðr.¹ þeir forv heim en kerling græddi hann a lafn i iardhúsi.¹ 5
 217 þat svmar for Asmændr til Islandz ok hvgði Asgrim broðvr sin davadan.¹ þa gaf Hølgi hin magri hanvm land at nema i Kræklinga lið.¹ þa for vt með hanvm Boðolfr² or Hvini.¹ hans s(vn) var Skegi ok Þorir keilis mvli.¹ síþar atti Boðolfr Þorbiorgv holmasol.¹ þeira d(ottir) var Þorgerðr er Asmændr atti Ondotz 10 s(vn).¹ Hallstein do hit sama var or sarvm.¹ þa gaf Eiríkr olfvs Asgrimi langskip .xxx. at rvma tali ok helt hann þri i hernað ok
 218_n hafði þa iðn nockorr svmr.¹ Havalldr konvngv setti Þorgeir systvr s(vn) Grims til hofvðs Asgrimi ok feck hanvm herskip .íj. hann fann hann alldri.¹ þa for hann til Islandz ok ætlaði at 15 drepa Asmænd ok kom a Eyrar ok var i Hvinveria dal vm vetrenn.¹ þat svmar eftir kom Asgrimr vt a Eyrvm ok atti skip halft vid Þori keilis mvla ok varv .ííj. menn ok .xx. á.¹ þeir varv vsamþeckir ok leysti Asgrimr skip til sín.¹ Þorir reið norðr með halfa skipveria ok kom i Hvinveria³ dal ok sagði til fara Asgrims 20 ok reið heim síþan.¹ Asgrimr reið halfvm manaði síðar fra skipi ok gisti at Þrandar miok siglanda i Þrandar hollt.¹ hann havð hanvm vetr vist ok kvað hanvm eigi mvndv vhtëtt vera norðr at riða fyri Þorgeiri.¹ Asgrimr for þó norðr með .xíj. manna ok hofðv .xíj. hersta klyfiada ok toskvr á.¹ þann dag er þeir riðv vm 25 Kiol bad hann þa i brynivm riða ok hafa kvfla yfir vtan ok segia ef þeir Þorgeirv fyndiz | at Þorir keilis mvli fœri þar en Asgrimr 6_b væri norðr farinn.¹ þeir varv .íj. netr at Þorgeirs þvi at hann hvgði þa Þori vera.¹ hann haf(ð)j⁴ fyri .xxx. manna.¹ hann reið a gotv með þeim ok sofnadi er hann kom heim ok dreymdi⁵ at 30 kona kvæmi at hanvm ok segði⁶ hanvm hverir gestir með hanvm hofðv verit.¹ síþan riðv þeir eftir A(sgrimi).¹ þeir Asgrimr biðv a Vekels havg hinvm svðra ok þar kom Asmændr broðir hans til moz vid hann með .xl. manna.¹ hann sætti þa Þorgeir.¹ sam vetrvm síþar for Asgrimr vtan ok feck Geiníðar Eiríks d(ottvr) olfvs⁷.¹ 35 þeira s(vn) var Elliða-Grímr.¹ þav forv síþan til Islandz ok gaf Hølgi hinn magri Asgrimi landnam i Kræklinga lið ok attv þeir

¹ Punktum er tilf. ² Først skrevet þið-, hvorpð þ er rettet til B og i underprikket. ³ i (2) er tilf. over linjen. ⁴ Rettet fra hafi. ⁵ Disse to ord står over linjen med nedvisningstegn efter at. ⁶ gd er sammenslyngede til dt bogstav. ⁷ l er tilf. over linjen.

- bróðr alla liðina ok var af því kollvð Kræklinga lið at þeir varv-
s(ynir) Ondotz krakv.¹ Asmóndr bio at Glera enni syðri en
Asgrimr at hinu nerðri.¹ s(vn) Asgrims var Elliða-Grimr f(aðir)
199 Asgrims f(oðvr) Sigfús f(oðvr) Þorgerðar móðvr Grims f(oðvr)
Svertings f(oðvr) Vigðisar móðvr Hvamstvlv.¹ 6
- c. 196 Helgi hinn magri gaf Hamvendi magi² sinvm iorð a millim
Merki gils² ok Skialgs dals ár ok bio a Espiholi envm syðra.¹
hans s(vn) var Þorir er þar bio.¹ hann atti Þordisi Kaðals d(ottvr).¹
þeira s(vn) Þorarinu a Espiholi envm nerðra ok Þorvalldr krokr a
Grvnd en Þorgrimr i Móðrv felli ok Vigðis.¹ 10
- c. 197 Helgi gaf Þorv d(ottvr) sina Gvnnari s(yni) Vifliotz er log
hafði vt ok land vpp fra Skialxdals á til Háls.¹ hann bio
i Divpa dal.¹ þeira bornu varv þav Þorstein ok Steinolfr ok
Yngvilldr.¹
- c. 198 Helgi gaf Avðvni rotin s(yni) Þorolfs smiors Þorsteins 16
220 s(vnar) skrofa Grims s(vnar) kambans Hølgv d(ottvr) sina ok
land vpp fra Hálsi til Villinga dals.¹ hann bio i Savrbø.¹ þeira
bornu Einar f(aðir) Eyiolf s(f(oðvr)) Gvðmóndar hins rika ok Vigðis
móðir Halla hins hvíta f(oðvr) Orms f(oðvr) Gellis f(oðvr) Orms
f(oðvr) Halla f(oðvr) Þorgeirs f(oðvr) Þorvarz ok³ Ara f(oðvr)⁴ 20
221 Gvðmóndar byskups.¹ Hamvóndr heliar skinn feck Hølgv Hølga
d(ottvr) eftir andlat Ingvnnar systvr hennar ok var þeira d(ottir)
Yngvilldr allra systir er Ornolfr atti.¹
- c. 199 Helgi gaf Rolfr⁵ s(yni) sinvm oll lond fyri avstan Eyia
f(iarðar) á fra Hvali vpp ok bio hann i Gvnpvfelli ok reisti þar 25
hof mikit.¹ hann atti Þorornv d(ottvr) Þrandar miobeins.¹ þeira
bornu varv þav Hafliði hinn orvi ok Valþiofr Viðar ok Grani
Boðvar ok Ingialldr Eyvindr Gvðlavg⁶ er Þorkell hinn svartu atti.¹
Valþiofr var f(aðir) Hølga f(oðvr) Þoris f(oðvr) Arnors f(oðvr)
Þvriðar móðvr Þordisar móðvr Vigðisar móðvr Hvamstvlv.¹ 30
- c. 200 Helgi gaf Hlíf d(ottvr) sina Þorgeiri⁷ s(yni) Þorðar bialka
222 ok land vt fra Þvera til Varðgiár.¹ þav biov at Fiski løk.¹
bornu þeira varv þav Þorðr ok Hølga.¹
- c. 201 Skagi Skopta s(vn) h(et) máðr agiætr a Møri.¹ hann varð
vsattr við Eysteyn⁸ glvmrv ok for af því til Islandz.¹ hann nam 35
223 at raði Hølga Eyia f(iarðar) strond hina nerð(r)i⁹ vt fra Varðgia

¹ Punktum er tilf. ² Over i i magi, Merki og gils er — senere — tilsatte aksenter. Efter gils er opl. skrevet ár, men igen underprikket. ³ Rettet for .f. ⁴ Prikkerne foran og efter f udeladte. ⁵ r er i hdskr. rettet fra s. ⁶ Rettet fra hdskr. -lavgr. ⁷ g er i hdskr. rettet fra d. ⁸ Sål. (dittoogr.). ⁹ Rettet fra hdskr. nerði.

- til Fnioska¹ dalsár ok bio i Siglv vik.² hans s(vn) var Þorbiornn f(aðir) Heðins hins millda er Svalbarð let gera .xvi. vetrvm fyri cristni.² hann atti Ragneiði d(ottvr) Eyiólfs Valgerðar s(vnar).²
- c. 202 Þorir snepill h(et) maðr s(vn) Ketils brimils Ornólfs s(vnar) Biornólfs s(vnar) Grims s(vnar) loðin kinnu.² Ketill brimill atti⁵ Iorvnni d(ottvr) Þorgnys³ logmannz af Svía ríki.² Ketill brimill var vikingr mikill.² hann for til Hialltlandz með Torf-Einari en er hann bioz til Islandz h(et) Gavtr skipveri hans en er þeir lagv til hafs komv at þeim vikingar ok villdv ræna þa en Gavtr lavst stafnbva⁴ þeira með hialmvn veli til bana⁵.² við þat logðv¹⁰ vikin[g]ar [f]ra⁶.² || [si]þ[an]⁷ var hann kallaðr Hialmvn-Gavtr⁸.² 7a þeir Þorir forv til Islandz ok komv a Skialfanda flíotz ós.² Þorir nam Kallda kinn millim Skvga biarga ok Liosa vaz skarz.² hann v. nam þar⁹ eigi yndi ok for a brott.² þa q(vað) hann þetta.² Her* ligr kiola keyrir Kallda kinn vm aldr en við forvm heilir Hialmvn-¹⁵ Gavtr a bravt.² síþan nam hann Hnioska dal allan til Odeilv ok 22a bio at Lvndi.² hann blotaði Lvndin.² Ormr toskv bak var s(vn) Snepils f(aðir) Hlenna hins gamla ok Þorkell svartí i Hleiðrar garði.² hann atti Gvðlavgv Rolfs d(ottvr). þeira s(vn) Ongvll hinn svartí ok Rafr f(aðir) Þorðar at Stocka loðv ok Gvðriðr er atti²⁰ Þorgeir goði at Liosa vatni.²
- c. 203 Þengill miok siglandi for af Haloga landi til Islandz⁵.² hann nam land at raði Hølga út fra Hniosk a til Greni vikr ok bio at Hofða.² hans s(ynir) varv þeir Vermvondr f(aðir) Asólfs i Hofða ok Hallsteinn er þetta q(vað) er hann siglði af hafi er hann²⁵ fra andlat¹⁰ f(oðvr) sins.² drvpir* Hofði davðr er Þengill hlæia hliðir við Hallsteini.²

¹ Rettet fra hðskrs flókna. ² Punktum er tilf. ³ Rettet fra hðskrs -guyns.
⁴ Rettet for hðskrs skipveria. ⁵ Disse to ord er tilf. over linjen med et nedvisningstegn. ⁶ g og f er ræve bort, men forkortelsestegnene er tydelige nok.
⁷ fi og den øverste del af þ med forkortelsestegnet er afrevne. ⁸ g er rettet fra d.
⁹ a er i hðskr. rettet fra v. ¹⁰ d er i hðskr. rettet fra g.

* Versene bür skrives:

Hér liggj kjóla keyrir   en vit sþrum heilir
 Kaldakinn of aldr,   Hjalmingautr á braut.

Her vil Koldekind allid ligge [uforandret], skibenes styrer!, nien vi to, jey og Hjalmingautr, forlader den uskadte.

Drúpir Høfði,   hlæja hlðir
 dauðr es Þengill,   við Hallsteini.

Høfde sørger, dað er þengell; fjældsiderne smiler mod Hallsteinn.

- c. 204 Þormóðr h(et) maðr er nam Greni vik ok Hvallatr ok strond
alla út til Þorgeirs f(iarðar). hans (svn)¹ var Snortr er Snertlingar
er v fra kommir.²
- c. 205 Þorgeir³ h(et) maðr er nam Þorgeirs f(iorð) ok Hvalvaz
f(iorð).² 5
- c. 206 Loðinn ongvll h(et) maðr hann var fœddr i Ongli á Haloga
²²⁵landi.² hann for fyrri ofriki Hakonar i(arls) Griotgarz s(vnar) til
Islandz.² i Ongli hafði bvit Sigau konungr a Steig ok þar er
Signyiar brvðr ok Hagbárz holmr^a.² hann nam Flateyiar dal vpp
til Gvnsteina ok blotaði þa.² þar ligr Odeila a millim landnams¹⁰
þeira Þoris snepils⁴.² Asbiorn dotti ás var s(vn) Eyvindar f(adir)
Finnboga⁵ hins ramma.²
- c. 207 Barðr s(vn) Heyiangs-Biarnar kom skipi sinv i Skialfanda
fliotz ós ok nam Barðar. dal allan vpp fra Kalfborgar a ok Eyiar
dals a ok bio at Lvndar breckv v m rið.² þa markaði hann at ¹⁵
betri varv landvidri en hafvidri ok hann ætlaði betri landz kost
fyrri svnnan heidar.² hann sendi s(vnv) sina svðr v m gó^r þa fvndv
²²⁶þeir go^r beytla⁶ ok annan groðr en annat var eftir gerði Barðr⁷
kialka⁷ hveriv⁷ kvikvendi⁷ þvi er gengt var ok let draga sitt foðr
ok feallvt.² hann for Barðar gotv v m Vanar skarp⁸ ok nam sipan²⁰
Fliotz hverfi ok bio at Gnvpm.² hann var kalladr Gnvpa⁹-Barðr.²
hans s(vn) var Sigmvndr f(adir) Þorsteins er atti Æsv d(ottvr)
Rofls ravðskegs.² þeira d(ottir) Þorvnn er atti Þorkell leifr ok var
þeira s(vn) Þorgeir at Liosa vatni.² annar s(vn) Barðar var Þor-
steinm f(adir) Þoris er var a Fitivm med Hakoni konungi ok skar²⁵
ravf a vxa hvð ok hafði þa hlif.² þvi var hann kalladr leðr hals.²
hann atti Fiorleifv¹⁰ Eyvindar d(ottvr).² þeira s(ynir) varv þeir
Havarðr i Fellz mvla ok Hviolftr at Myvatni ok Ketill i¹¹ Hvsa
vik¹¹ ok Vemvndr kogr er atti¹¹ Halldorv d(ottvr) Þorkels svarta
ok Askell ok Hals er bio a Hølgva stoðvm.² 30
- c. 208 Þorsíðr¹¹ mani¹¹ s(vn) Askels tiorva hann nam land fyrri
²²⁷noðan Eyiar dals a til Landa motz¹¹ ok v m Liosavatz skarð ok

¹ Udeglemt i hdskr. ved linjeskifte. ² Punktum er tilf. ³ Rødt initial midt inde i linjen. ⁴ Rettet fra hdskrs -ill. ⁵ Over m står en sort streg med en bjæle til højre; åbenbart senere tilf. ⁶ y er tilf. over linjen; efter ordet er først skrevet alla, der igen er underprikket og overstreget med rødt. ⁷ Over a, i er med sort blæk tilsat en aksent, samt en prik over det første i i det sidste ord. ⁸ þ er rettet fra p. ⁹ g er rettet fra h(?) ¹⁰ Rettet for Freylofsv, se s. 82. ¹¹ Over i (motz er læst som notz) en sort, senere tilf., aksent. ^a Ordene: i Ongli—holmr anføres i 104 som tagne fra „Havcs boc“, men her er ok—holmr foreansket til i Hagbarz holmi.

- bio at Exar á.¹ . . . . .² hans^a s(vn) var Þorkell leifr hinn³
 hafi f(aðir) Þorgeirs³ goda.¹ Þorgeir³ atti fyr Gvðriði⁴ d(ottvr)
 Þorkels svarta.¹ Þeir(a)⁵ s(vn) Þorkell hákr ok Hoskvlldr Tiorvi
 ok Kollgrimr Þorstein³ ok Þorvarðr ok Sigriðr³.¹ síþan atti³ hann
 Salgerði d(ottvr) Arngeirs hinnas avstrœna.¹ hann atti ok Þorkotlv⁵
 Dala-Kollz d(ottvr). s(ynir) hans ok þeira kvenna varv Þorgrimr
 Ottar Þorgils.¹ þersir varv lavngetnir Þorgrimr⁶ ok Finni³ hinn
 dravm spaki.¹ hans modir h(et) Lækny vtlend.¹
- c. 209 Hedinn ok Hoskvlldr s(ynir) Þorsteins³ þvrs namv l(an)d⁷
 fyri ofan Tvngv^b. Hedinn³ bio at Hedins³ hofða ok atti³ Gvðrvn.¹ 10
 228 þeira d(ottir) Arnriðr³ er Ketill³ Fíorlefar³ s(vn) atti³ | en Gvðrvn¹⁰
 var d(ottir) þeira er Rolfr atti i Gnvvp f(elli).¹ Hoskvlldr nam
 lond oll fyri avstan⁸ Laxá ok bio i Ska[vr]ðv(m)⁹.¹ við hann er
 kent Hoskvllz vatn þei at hann drveknadi þar i.¹ i þeira landnami
 er Hvsa vik er Gardar atti vetr setv.¹ s(vn) Hoskvllz var Hroalldr¹⁰ 15
 er atti Ægileifv d(ottvr) Rolfs Hœlga s(vnar) hins magra.¹
- c. 210 Vestmadr¹¹ ok Vlfir fostbrœðr forv a einv skipi til Islandz
 ok namv Reykiar dal allan fyri vestan Lax a vpp til Vestmannz
 vatz.¹ Vestmadr atti Gvðlavgv.¹ Vlfir bio vndir Skratta felli.¹
 hans s(vn) var Geirolfr er atti Vigdisi Konals d(ottvr) síþan en²⁰
 Þorgrimr.¹ þeira s(vn) var Hallr.¹
- c. 211 Þorstein hofði h(et) madr.¹ hann var hersir a Hordá landi.¹
 hans s(ynir) varv þeir Eyvindr ok Ketill horzki.¹ Eyvindr for til
 229 Islandz ok nam Reykia dal vpp fra Vestmannz vatni ok bio a
 Hœlga stoðvm ok er þar havgr hans.¹ hans s(vn) var Askell er²⁵
 bana sár feck við Eyia f(iarðar) a gegnt Kroppi þa er Steingrimr
 villdi hefna savðar hofvðs hogs.¹ Askell atti d(ottvr) Greniadar.¹
 þeira s(vn) Viga-Skvta.¹ Fíorleif h(et) d(ottir) Eyvindar er Þorcr
 leðr hals atti.¹ Natffari er með Gardari hafði vt farit eignadi ser
 aðr Reykia dal ok hafði merkt a viðvm en Eyvindr rak hann³⁰
 brott.¹ Ketill broðir hans bio a Einars stoðvm.¹ hans s(vn) var
 Konall er atti Odnyiv Einars d(ottvr) systvr Eyiolfs Valgerðar

¹ Punktum er tilf. ² Her er et stykke oversprunget, der i B lyder så-
 ledes: Þórir, sun Grims gráfeldarmúla af Rogalandi, nam um Ljósavatsskard.
³ Over i er en sort aksent senere tilfújet. ⁴ Først skrevet -vnv, men disse bog-
 staver er underprikkede og overstregede og idi tilf. over linjen. I 104 står der
 Guðrunu, dog med en streg under. ⁵ Rettet fra hðskrs þeir. ⁶ Herefter
 står hinn, men underprikket. ⁷ Forkortelsesstregen gennem ð er glemt. ⁸ Rettet
 fra hðskrs vav-. ⁹ vr er afrevet, forkortelsesstregen over v glemt. ¹⁰ a er
 rettet fra et bogstav, muligvis l. ¹¹ in betyder her åbenbart madr og ikke mar,
 som det er opfattet i Ldn. ^a Herfra og rimeligvis til þorkels svarta angives i
 104 at være taget fra „Havcs boc“. ^b I 104 anføres som variant til innan
 Tunguheiðe: „Havcsb. s. ofann Tungu heiði“, hvilket altså er unøjagtigt.

s(vnar).¹ þeira s(vn) Einarr.¹ Þorðr var annar s(vn) Konals.¹ hann var f(aðir) Socka a Breiða myri f(oðvr) Konals.¹

c. 212
230 Greniaðr h(et) maðr Hrafs s(vn) broðir Geirleifs.¹ hann nam Þegianda dal ok Hravna heiði Þorgerðar fell ok Lax ár dal neðan.¹ hann bio a Greniaðar stoðvm.¹ hann atti² Þorgerði d(ottvr) Helga herstz.¹ þeira s(vn) var Þorgils vavvli f(aðir) Onvndar f(oðvr) Hallberv^a m(oðvr) Þorgerðar moðvr Hallz abota ok Hallberv er Rein³ Styrms⁴ s(vn) atti.¹

c. 213 B(a)vðolfr⁵ h(et) maðr s(vn) Grims Grimolfs s(vnar) af Ogðvm broðir Boðmoðs.¹ hann atti Þorvnni d(ottvr) Þorolfs hins froða.¹ þeir(a)⁶ s(vn) var Skegi.¹ þav forv til Islandz ok brvtv skip sitt við Tiornes ok varv at Boðolfs skytiv hinn fysta vetr^b.¹ hann nam Tiornes allt⁶ a millim Tvngv ár ok Oss.¹ Boðolfr feck síþan Þorbjorgv holma sol d(ottvr) Hølgva. (þeira)⁷ d(ottir) var Þorgerðr er atti Asmøndr Ondotz s(vn).¹ þeir(a)⁵ s(vn) Þorleifr f(aðir) Þvriðar er atti Valla-Liotr.¹

c. 214 Skegi Boðvlfs⁸ s(vn) nam Kelldv hverfi vpp til Kelldv nes ok bio i Mikla garði.¹ hann atti Hølgv d(ottvr) Þorgeirs at Fiskiløk.¹ þeira s(vn) var Þorir farmaðr mikill.¹ hann let gera knorr i Sogni.¹ þann vigði Sigvrðr byskvp hinn riki er var með Olafi konungi Trygva s(vni) en skirði Þori.¹ af þeim kneni erv brandar fyri dvrvm lengi síþan i Miklagarði veðr spair miok allt fram vm daga Branz byskvps.¹ Ormr var s(vn) Þoris.¹ hann myrði Grettir A(smvndar) s(vn)^c.¹ vm Þori orti Grettir þetta.¹ Riðkað * ek ræki meiðvm randar hótz at moti skopvð er þersvm þegni þraut fer ek einn at bravtv vilkað ek viðris blacka vinnendr spaka finna ek mavn þer eigi þykkja æn leita ek mer forriss.¹

¹ Punktum er tilf. ² Over det sidste t står der en streg, som sikkert må betragtes som et slags forkortelsestegn for i. ³ Skrevet over linjen med nedvisningstegn. ⁴ Først skr. styrm, men dette rettet til styrms. ⁵ a er glemt. ⁶ t er tilf. over linjen. ⁷ Glemt. ⁸ f er rettet fra s. ^a Herefter står i B og de øvr. recs. m(oðvr) Halldoru, hvilket 104 rigtig gør opmærksom på: „Havesb. hefr ecci Halldoru i þessu manntali“. ^b Ordene Boðolfs—vetr anføres i 104 som variant: „Havesb. s. Boðolfs skyliu fyrzta vetr“. De andre har Auðolfs-stöðum osv. ^c Til dette hentydes i 104, hvor det i margen hedder: „Havesb. callar morð Grettirs a Orme“.

* Verset bør skrives:

Riðkat rækimeidum
randar hótis at móti.
skoppvð es þessum þegni
þraut. ferk einn at brautu.

vilkat Viðris balka
vinnendr spaka finna.
ek mon þer eigi þykkja
ærr. leitak mér færiss.

Hneeki* ek frá þar er flokkar fara Þóris miok storir era nær i þys þeira þerfilegt at hverfa forðvanz fræggra fyrða¹ fynd a ek veg til lundar verð ek Heimdala at² hirða hior björgvum sva florvi.³ An h(et) s(vn) Þóris f(aðir) Arnar f(oðvr)⁴ Ingibiargar modur Skvms f(oðvr) Þorkels ábóta.⁵

- o. 215 Mani h(et) madr.³ hann var fœðr⁵ i Omð a Haloga landi.³
 232 hann for til Islandz ok bravt við Tíornes ok bio átt Mana nockora vetr.³ síþan rak Boðolfr hann brott þaðan ok nam hann þa fyrri neðan Kalfborgar á millim Flíotz ok Ravða skriðv ok bio at Mana felli.³ hans s(vn) var Ketill er atti Valdisi Þorbranz d(ottvr) er¹⁰ keypti Ravða skriðv land at Mana.³ hans d(ottir) var Dalla⁶ systir Þorgeirs Gallta s(vnar).³ hana atti Þorvalldr Hiallta s(vn).³ ||
- o. 216 Liotr vþvegin h(et) madr er nam Kelldv hverfi vpp frá^{8a} Kelldv nesi.³ hans s(vn) var Gris f(aðir) Gallta i Asi.³

¹ Haukr har først skrevet virða; derpå har han rettet v til ý, underprikket i og så fjøjet f til over linjen med nedvisningstegn. ² Herefter skrevet, men siden underprikket og overstreget med rodt: hverfa. ³ Panktum er tilf. ⁴ F. meget afbleget. ⁵ Rimeligvis en skrivfejl for fœðr = fœðr. ⁶ De tre sidste bogstaver er næsten helt udslattede.

Ríðkat hóts¹ at móti randar rökimeidum²; ferk einn at brautu; sköpuð es þraut þessum þegni³, vilkat sinna spaka⁴ Viðris balka vinnendr⁵; leitak mér færís; ek mon eigi þykkja þér⁶ cerr.

¹ Må opfattes således som Seb Eg. har gjort: i forbindelse med nægtelsen = aldeles ikke (jfr. nyisl. ekki hót). ² 'skjoldets plejende vände' = krigere. ³ = mér 'mig'. ⁴ Grettiss. har snara, måske rigtigere. ⁵ Viðris (= Odins) balkr (træstykke) = skjold, dettes vinnendr 'erobrere' = krigere. ⁶ o: Grettis ledsager; jfr. sagaens s. 117, hvor disse to vers findes.

Jeg vil ikke på nogen måde ride imod krigerne (mine fjender); jeg vil drage alene fremad. Jeg må udstå strabaser og farer. Jeg vil ikke træffe de vise (eller: raske) krigsmænd; derfor søger jeg mig en god lejlighed (til at undgå dem), og du vil ikke synes, at jeg er dum (når jeg gør så).

* Verset bør skrives:

Hnekkik frá þars flokkar	forðumk fræggra virða
fara Þóris mjök stórir.	fund. ák veg til lundar.
esa mér í þys þeira	verðk Heimdalar hirða
þerfilegt at hverfa.	hjør. björgum svá fjörvi.

Jeg trækker mig tilbage, hvor þóris meget store skarer farer frem. Det er mig ikke til nytte at komme ind i deres mængde. Jeg undgår at mødes med de berømte mænd; min vej fører til skoven(?);¹ således redder jeg mit liv. Jeg må frelse mit hoved.²

¹ Synes at måtte opfattes således (J þork.), uagtet et sådant udtryk ellers ikke findes. ² 'Heimdals sværd' = hoved. -dalar rettelse for -dala at.

- c. 217 Avnvndr nam ok Kelldv hverfi vpp fra Kelldv nesi ok bio i Asi.¹ hann var s(vn) Blæings Sota s(vnar) broðir Balka i Rvta f(irði).¹ d(ottir) Onvndar var Þorbiorg er atti Hallgils Þorbranz s(vn) ór Ravðaskriðv.¹
- c. 218 Þorstein s(vn) Sigmvndar Gnvpa-Barðar s(vnar) bio fyst at 5 Myvatni.¹ hans s(vn) var Þorgrimr f(adir) Arnors i Reykia lið er 233 atti² Þorkotlv d(ottvr) Boðvars Rolfs s(vnar) or Gnvvp fellu.¹ þeira s(vn) var Boð(v)ar³.¹
- c. 219 Þorkell hinn haf kom vngv til Islandz ok bio fyst at Grøna vatni er gengr af Myvatni.¹ hans s(vn) var Sigmvndr er atti 10 Vigdisi d(ottvr) Þoris af Espiholi.¹ hann va Glvmr a ackrinvm Vitaz gíafa.¹ d(ottir) Þorkels var Arndis er atti Viglvs broðir Viga-Glvms.¹ Þorkell gat s(vn) i elli sinni.¹ sa h(et) Dagr^a er atti Yngvilldi d(ottvr) Hallz a Siðv sípan enn Eyiolfr hinn hallti.¹
- c. 220 Geiri h(et) madr er fyst bio fyri svnnan Myvatn a Geira 15 stoðvm.¹ hans s(vn) var Glvmr skáld ok Þorkell.¹ þeir Geiri feðgar borðvz við Þorgeir hoqvinkinna ok felldv Þorstein s(vn) hans.¹ fyri þat vig varv þeir gevvir norðan ór sveitvm.¹ Geiri sat vm 234 vetr a Geira stoðvm við Hvna vatn.¹ sípan forv þeir i Breiða f(iorð) ok biogv a Geira stoðvm⁴ i Krox f(irði).¹ Glvmr feck Ingvnar 20 d(ottvr) Þorolfs Veleifs s(vnar).¹ þeira bornn varv þav Þorðr er atti Gvðrvnv Vsvifrs d(ottvr) ok Þorgeðr er atti Þorarinn Ingiallz s(vn).¹ þeira s(vn) Hølgv-Steinar.¹
- c. 221 Torf-Einar i(arl) gat d(ottvr) i æskv⁵ sinni.¹ sv h(et) Þordis.¹ hana forðdi Rognvalldr iarl ok gifti hana Þorgeiri klavfa.¹ 25 þeira s(vn) var Einarr.¹ hann for til Orkneyia at finna frændr sina.¹ þeir villdv eigi taka við frændsemi hans.¹ þa for hann til Islandz með .ij. broðrum Vestmanni ok Vemvendi.¹ þeir siglðv fyri norðan land ok vestr vm Slettv i florðin.¹ þeir settv exi i Reistar gnvv ok kollvðv þvi Exar f(iorð).¹ þeir settv ornn vpp 30 fyri vestan ok kollvðv þar Arnar þvfv.¹ enn i þriðia stað settv þeir cros.¹ þar kalla þeir Crosas. sva hølgvðv þeir ser allan Exar f(iorð).¹ bornn Einars varv þav Eyiolfr er Gallti Griss s(vn) vá ok Liot modir Hroa hins skarpa er hefndi Eyiolfs ok va Gallta.¹ 235 s(ynir) Glirv-Halla Brandr ok Bergr varv d(ottvr) s(ynir) Liotar 35 er fellv i Boðvars dal.¹

¹ Punktum er tilf. ² Over det sidste t et forkortelsestegn for i, se ovf. 83, not. 2.

³ Rettet fra háskrs boðan. ⁴ Vistnok en fejl for Geiradal. Denne afvigelse bemærkes i 104: „Havcsb. s. Geirastodum“. ⁵ Først skrevet elli; dette er siden af Haukr. selv underprykket og æskv tilf. over linjen. ^a Her tilføjer de øvr. recs.: hann var faðir Þorarins, hvilket således bemærkes i 104: „Havcsb. s. Dagr haf att Yngvillde, enn nefnir ecci þorarinn“.

- c. 222 Reistr h(et) *maðr* s(vn) Biarnmeyia-Ketils ok Hildar systvr Ketils þistils f(aðir)¹ Arnsteins goða.² *hamm nam land millim Reistar gnvps ok Ravða gnvps ok bio i Leirhofn.*²
- c. 223 Arngeir h(et) *maðr er nam Slettv alla a millim Havarar lons ok Sveinvngs vikr.*² *hans born varv þav Þorgils ok Oddr ok 5 Þvriðr er Steinolfr i Þiors ár dal atti.*² *Oddr var elldsætr i æskv ok seinlegr ok var kallaðr kolbitr.*² *hvita biornu drap þa baða Arngeir ok Þorgils.*² *Oddr for at leita þeira ok var biornin at ok so or þeim blóðit.*² *Oddr drap biornin ok færði heim ok at allan ok kallaðiz þa hefna f(öðvr) sins er hann drap biornin en þa 10 broðvr sins er hann átt hann.*² *Oddr var síþan illr ok vðæll við 236 at eiga.*² *hann var sva miok hamramr at hann geck heiman or Ravnhofn vm kvellðit en kom vm morgin eftir i Þiors ar dal til liðs við Þvriði systvr sina er Þiorsðolfr villdv gryta hana fyri fiolkyngi ok trollskaþ.*² 15
- c. 224 Sveinvngr ok Kolli námvr vikr þær er við þa erv kenðar Sveinvngs vik ok Ko(l)la³ vik.²
- c. 225 Ketill h(et) *maðr þistill illr ok vðæll.*² *hamm nam Þistils f(iorð) a millim Hvnz nes ok Savða nes.*² *hans s(vn) var Sigmvndr er land nam a Sniofiall nesi.*² *hamm var f(aðir) Lavgar breckv-Einars.*² | 20
- 237 Her hefr landnam i Avstfirðinga florðvngi 8b
- Nv hefir her vpp landnam i Avstfirðinga f(iorðvngi) ok segia menn sva at þersi florðvngr hafi fyst albygðr⁴ verit a Islandi.²
- c. 226 Gvnolfr kroppa h(et) *maðr* s(vn) Þoris havknefs hersis.² *hamm nam Gvnnolfs vik ok Gvnnolfs fell ok Langa nes allt fyri vtan 25 Helkvndv heidi ok bio i Fagra vik.*² *hans s(vn) var Skvli herkia.*²
- c. 227 Finni h(et) *maðr er nam Finna florð.*² *hans s(vn) var Þorarin f(aðir) Sigvrðar f(öðvr) Glirvhalla.*²
- c. 228 Hroðgeir hinn hviti Raps s(vn) nam Sandvik fyri norðan Digra nes allt til Viðfiarðar ok bio a Skegia stöðvm.² *hans d(ottir) 30 238 var Ingibiorg er atti Þorsteinn hviti.*² *Alrekr var broðir Hroðgeirs er vt kom með hanvm.*² *hamm var f(aðir) Liotolfs goða i Svarf-aðar dal.*²
- c. 229 Eyvindr⁵ vapni ok Refr hinn ravði s(ynir) Þorsteins þiockv beins forv til Islandz or Prondheimi af Strind þvi at þeir vrðv v 35 sattir við Haralld konvng ok hafði sitt skip hvar þeira.² Refr varð

¹ Kunde også læses f(öðvr); hvad der er rigtigst, kan ikke bestemt vides.

² Punktum er tilf. ³ Rettet fra hðskrs ko|la. ⁴ gð er sammenslyngede til ét bogstav. ⁵ Herefter er først skrevet hinn, men siden underprikket af Haukr selv og overstreget med rød.

aftir reki ok let Haralldr konungr drepa hann en Eyvindr kom i Vapna f(iorð) ok nam flórðin allan fra Vestra dals a ok bio i Krossa vík hinna iðri.¹ hans s(vn) var Þorbiornn.¹

c. 230 Steinbiornn kortr h(et) s(vn) Refs hins ravða.¹ hann fór til Islandz ok kom i Vapna f(iorð).¹ Eyvindr f(öðvr) broðir hans⁵ gaf² hannm land allt millim Vapna f(iarðar) ár ok Vestra dals ár.¹ hann bio at Hofl.¹ hans s(ynir) varv þeir Þormoðr stiekv bligr er bio i Svinnv dal annar Refr a Refs stoðvm íj. Egill a Egils stoðvm f(aðir) Þorarins ok Þrastar ok Hallbiarnar ok³ Hallfríðar er atti Þorkell Geitis s(vn).¹ 10

c. 231 Hroalldr biola var fostbroðir Eyvindar vapna.¹ hann nam
239 land fyri vestan Vestra dals á dalin⁴ halfan ok Selár dal allan ét (til)⁵ Digra⁶ nes.¹ hann bio a Torva stoðvm.¹ hans s(vn) var Isroðr f(aðir) Gvnilldar er atti Asolfr⁷ i Hofða.¹

c. 232 Olvir hinn hviti h(et) maðr s(vn) Olvis⁸ Exna-Þoris s(vnar).¹ 15
hann var lenðr maðr ok bio i Álmdolvm⁹.¹ hann varð vsattr við Hakon i(arl) Griotgarz s(vn).¹ hann fór a Yriar ok do þar en Þorstein hinn hviti s(vn) hans fór til Islandz ok kom skipi sínv i Vapna f(iorð) eftir landnam.¹ hann keypti land at Vapna ok bio a Tofta velli nockora vetr fyri vtan Sirex staði aðr hann komz at²⁰ Hofi lönðvm með þvi moti at hann heimti leigv fé sitt at Steinbirnni kort en hann hafði ecki til at giallda nema landit.¹ þar bio Þorsteinn .lx. vetra sípan ok var vitr.¹ hann atti Ingibjorgv d(ottvr) Hroðgeirs hins hvita.¹ þeira bornn varv þav Þorgils ok
240 Þorðr Avnvrdr ok Þorbiorg ok Þora.¹ Þorgils atti Asvorv d(ottvr)²⁵ Þoris Gravtatla s(vnar). þeira s(vn) var Broðhølgi er atti fyr Holly Lytings d(ottvr) Arnbiarnar s(vnar). þeira s(vn) var Viga-Biarnni.¹ hann atti Ranveigv d(ottvr) Eiriks i Goðdolvm.¹ þeira s(vn) var Skecbroddi¹⁰ en d(ottir) Yngvilldr er atti Þorstein Hallz s(vn).¹ Skecbroddi atti Gvðrvnv d(ottvr) Einars sælendings^a 30 ok Halldorv Einars d(ottvr). þeira born Þorir ok Biarnni hvslangr.¹ Þorir atti Steinvnni d(ottvr) Þorgrims hins hara.¹ þeira d(ottir)

¹ Punktum er tilf. ² Rettet fra hðskrs gamf. ³ Rettet i hðskr. fra o³ (= er).

⁴ Herefter er skrevet allan med prikker under og overstreget med rødt. ⁵ Glemmt af skriv. ⁶ Først skrevet digr mvlá; siden er mvlá underprikket og overstreget med rødt, samt a føjet til over r (i digr). ⁷ Vistnok en fejl for Oddi (el. Oddr, se Ldn. 116), svn Ásólfs. Denne afvigelse bemærkes i 104: „Havesb. s. Asolfr ætti Gunnhildi nefnir ecci Odda“. ⁸ Vistnok en fejl for Osvalds. ⁹ ð er rettet fra l, hvorved det har fået lighed med ð. ¹⁰ Herefter er skrevet, men igen underprikket og overstreget med rødt: er atti. ^a B har Þorarins sælings; i 104 bemærkes i margen: „Havesb. s. Einars Sælings“ (det sidste beror på en fejllæsning).

- var Gvörv er atti Flosi s(vn) Kolbeins. þeira s(vn) Biarnæ¹ f(aðir) Biarna er atti Hollv Iorvndar² d(ottvr).³ þeira born varv þav Flosi prestir ok Torfi prestir ok Einarr brvðr ok Gvörv er Þorðr Sturlv s(vn) atti ok Gvörv er Einarr Bergðors⁴ s(vn) atti ok Hø-lga modir Sigríðar Sigvatz d(ottvr).⁵ Flosi prestir atti Ragnilldi⁵ d(ottvr) Barkar a Bavgv stodvm.⁶ þeira bor(n)⁵ Biarnni ok Einar Halla modir herra Kristoforvs ok Þordis modir frv Ingigerðar modvr frv Gvörvvar ok Hallberv.⁷ Valgerðr var d(ottir) Flosa modir herra Erlenz stærka f(öðvr) Havks ok Valgerðar^a.⁸ ||
- c. 233
241 Þorsteinn torfi ok Lytingr forv til Islandz.⁹ Lytingr nam¹⁰ 9^a
241 Vapna f(iarðar) strond alla hina eystri Boðvars dal ok Fagra dal ok bio i Krossa vik ok lifði her fa vetr.⁹ fra hævum erv Vapnflrðingar komnir.⁹ Geitir var s(vn) Lytings f(aðir) Þorkels.⁹
- c. 234 Þorflðr h(et) maðr er fyst bio a Skegia stodvm at radi Þorðar halma.⁹ hans s(vn) var Þorstein fagri er va Einar s(vn)¹⁵ Þoris⁶ Gravtatta s(vnar) ok brøðr hans .ij. Þorkell ok Heðin er vagv Þorgils f(öðvr) Broddhø-lga.⁹
- c. 235 Þorstein torfi nam Hlið alla vtan fra Ósflollvm ok vpp til Hvams ár⁷ ok bio a Forsvelli.⁹ hans s(vn) var Þorvaldr f(aðir) Þorgeirs f(öðvr) Hallgeirs f(öðvr) Hrapv a Forsvelli⁸.⁹ 20
- c. 236 Hakon h(et) maðr er nam Iokvls dal allan fyri vestan Iokvls a ok fyri ofan Teigav a ok bio a Hakonar stodvm.⁹ hans d(ottir) var Þorþiorg er attv s(ynir) Bryniolfs hins gamla Gvnnubiorn⁹ ok Hallgrimr.⁹ teigr la vnvmin millim Þorsteins torfa ok Hakonar.⁹ þann logðv þeir til hofs.⁹ sa heitir nv Hofsteigr.⁹ 25
- c. 237
242 Skioldolfr Vemvndar s(vn) broðir Berðlv-Kára nam Iokvls dal fyri avstan Iokvls á ok vpp fra K(n)efils¹⁰ dals a ok bio a Skioldolfs stodvm.⁹ hans born varv Þorsteinn er atti Fastnyiv¹¹ Bryniolfs d(ottvr) hinns gamla ok Sigríðr er atti Ozvr Bryniolfs¹² s(vn).⁹ þeira s(vn) Bersi er Bersa staðir erv (við)¹³ kendir.⁹ 30

¹ Haukr har vistnok først skrevet Biarna (gen.) og siden rettet det. ² a er rettet fra r. ³ Punktum er tilf. ⁴ gð er sammenslyngede. ⁵ n glemt. ⁶ Først skrevet Þorsteins, siden overstreget med rødt og (senere?) med sort og þoris skrevet ovenover. ⁷ Vistnok en fejl for Hvannár i de øvr. recc. Denne afvigelse bemærkes i 104: „Havcsb. Hvams ar“. ⁸ Over i er skrevet et c-lignende bogstav, som måske her skal vise, hvorledes linjerne hører sammen, idet en halv linje over den hele linje: Þorstein osv. hører sammen med en halv under den. ⁹ ñ er i håndkr. rettet fra ll (gvll- dittografi af det følgende hall-). ¹⁰ Rettet fra håndkr. kefils. ¹¹ tn er, som det synes, i håndkr. rettet fra l (skrevet sammen med t) og det første træk af et γ (y). ¹² Foruden et forkortelsestegn ved den øverste del af l findes der en horisontal strek over o. ¹³ Mgl. i håndkr. ^a Stykket: Flosi prestir—Valgerðar anføres i 104, som taget fra „Havcsb.“. I stedet for Havks står her: „hena Høks logmanz“.

- c. 238 Þorþr þvari s(vn) Þorolfs halma broðvr Hølgva bvnhavs hann nam¹ Tvngv loud oll millim Iokvls ár² ok Lagar fliotz fyri vtan Ranga³.⁴ hans s(vn) var Þorolfr halmi er atti Gvðriði Bryniolfs d(ottvr) hins gamla⁵.⁴ þeira s(vn) var Þorðr þvari f(aðir) Þoroz f(oðvr) Branz f(oðvr) Steinvnar modvr Rannveigar modvr⁶ Sæhilldar er Gizvr⁶ Hallz s(vn) atti.⁴
- c. 239 Ozvr slaga kollr nam land a millim Orms ar ok Rang ár.⁴ hann atti Gvðnyiv Bryniolfs d(ottvr).⁴ þeira s(vn) var Asmøndr f(aðir) Marðar.⁴
- c. 240 Ketill ok Gravt-Atli s(ynir) Þoris þiðranda⁷ forv or Vera¹⁰ dal til Islandz ok nam(v)⁸ land i Fliotz dal fyr en Bryniolfr kvemi vt Lagar fliotz strandir baðar Ketill fyri vestan fliot a
243 millim Hengi fors ár ok Orms ár.⁴ Ketill fór vtan ok var með Vepormi s(yni) Vemøndar hins gamla.⁴ þa keypti hann at Vepormi⁹ Arneiði d(ottvr) Asbiarnar iarls skeria blesa¹⁰ er Holmfastr s(vn)¹⁵ Veporms hafði hertekit þa er þeir Grimr systvr s(vn) Veporms drapv⁷ Ashiorn i(arl) i Svðr eyvm.⁴ Ketill¹¹ þrymr keypti Arneiði .ij. lvtvm dyra en Vepormr mat hana i fystv¹² en aðr þav Ketill¹³ forv til Islandz fann Arneiðr silfr mikil vndir viðar rotvm ok leyndi Ketil til þers er hann feck hennar.⁴ þav forv ýt ok biogv²⁰ a Arneidar stoðvm.⁴ þeira s(vn) var Þiðrandi f(aðir) Ketils¹⁴ i
244 Niarðvik.⁴ Gravt-Atli nam hina eystri strond Lagar fliotz allt a millim Giliar ok Valla nes fyri vestan Vxa løk.⁴ hans s(ynir) varv þeir Þorbjorn ok Þorir er¹⁶ atti Asvorv Bryniolfs d(ottvr).⁴
- c. 241 Þorgein Vestars s(vn) h(et) maðr.⁴ hann atti .ijj. s(vnv) ok²⁵ var ein Bryniolfr hinn gamli annar Ævan hinn gamli .ijj. Heriolfr.⁴ þeir forv¹⁸ allir til Islandz ok a sinv skipi hverr þeira.⁴ Bryniolfr kom skipi sinv i Eski f(iorð) ok nam land fyri ofan fiall Fliotz dal allan fyri ofan Hengifors á ok¹⁷ fyri vestan en fyri ofan Gils a fyri avstan ok Skriðv dal allan ok sva vollvna ýt til Eyvindar ár³⁰ ok tok mikil af landnami Vna Gardars s(vnar) ok bygði þar frændvm ok magvm sinvm.⁴ hann atti .x. bornn en sipan feck hann Hølgv er att hafði Heriolfr broðir hans ok attv þav .ijj.

¹ n er i hðskr rettet fra et eller to andre bogstaver, hvorved det har fået lighed med n. ² á er i hðskr. rettet fra e. ³ Rettet — efter B — fra hðskrs rangar; jfr. Kål. hist.-top. beskr. af Isl. II, 205. ⁴ Punktum er tilf. ⁵ Rettet fra hðskrs gamli. ⁶ z er i hðskr. rettet fra l. ⁷ r er skrevet over linjen. ⁸ Rettet fra hðskrs nam. ⁹ Her tilføjtes med urette .s. ¹⁰ Rettet fra hðskrs blofia (ditto). ¹¹ Rettet fra hðskrs þet- (ditto). ¹² Rettet fra hðskrs myftv. ¹³ i er skrevet over linjen. ¹⁴ e er i hðskr. rettet fra o. ¹⁵ e er i hðskr. rettet fra f (= f(vn)). ¹⁶ f er i hðskr. rettet fra v. ¹⁷ Muligvis er dette ok udskrabet, da det ikke er så tydeligt som det øvrige.

hornn.¹ þeira s(vn) var Avzvr f(aðir) Bersa f(oðvr) Vrækiv f(oðvr) Holmsteins² f(oðvr) Helgv modvr Holmstein(s)³ f(oðvr)³ Hallgerðar⁴ modvr Þorþia(r)gar⁵ er atti Loftr byskups s(vn).¹ |

- c. 242 Ævar h(et) maðr hinn gamli broðir Bryniolfs kom vt i 9b Reyðar f(irði) ok for vpp vm fiall.¹ hanvm gaf Bryniolfr Skriðv 5 245 dal allan fyri ofan Gils á.¹ hann bio a Arnallz stoðvm.¹
- c. 243 Asroðr h(et) maðr er feck Asvarar⁶ Heriolfs d(ottvr) broðor d(ottvr) Bryniolfs ok stivp d(ottvr).¹ henni fylgðv heiman oll lond millim Gils ár ok Eyvinðar ár.¹ þav bioev a Ketils stoðvm.¹ þeira s(vn) var Þorvalldr holbarki f(aðir) Þorbergs f(oðvr) Hafliotz f(oðvr) 10 Þoraz⁷ skalar.¹ d(ottir) Holbarka var Þorvnu er atti Þorþiorn Gravi-Atla s(vn).¹ onnvr Astrið modir Asbiarnar loðin hofða f(oðvr) Þorarins i Seyðar firði f(oðvr) Asbiarnar f(oðvr) Kolskegs⁸ hins froða ok Ingileifar modvr Hallz f(oðvr) Finz logsogv mannz.¹
- c. 244 Rafnkell⁹ h(et) maðr Rafns s(vn).¹ hann kom yt sið land- 15 nama tíðar.¹ hann var hinn fysta vetr i Breiðdal en vm varit for hann vpp vm fiall.¹ hann aði i Skriðv dal ok sofnaði.¹ þa dreymði hann at maðr kom at hanvm ok bað hann vpp standa ok fara brott sem skiotaz.¹ hann vacknaði ok fór a brott en er hann var skamt komin þa liop ofan fiallit allt ok varð vndir golltr ok 20 griðvngv er hann atti.¹ síþan nam hann Hrafukels dal ok bio a 246 Steinroðar stoðvm.¹ hans s(vn) var Asþiorn f(aðir) Hølgva ok Þorir f(aðir) Rafnkels gvða f(oðvr) Sveinþiarnar.¹

Fra Vna danska

- c. 245 Vni en danzki eða hinn vborni s(vn) Gavðaz er fann Island 25 for til Islandz með radi Haraldz konungs hins harfagra ok ætlaði at legia vndir sig landit en síþan hafði konungv heitið at gera hann iarl sinn.¹ Vni tok land¹⁰ þar sem nv heitir Vna oss ok hysaði þar.¹ hann nam ser land til eignar fyri svnan Lagar fliot allt herað til Vna lækjar en er landz menn vissv ætlan hans tokv þeir 30 at yfaz við hann ok villdv eigi selia hanvm kvikfe e(ða) vistir ok matti hann cigi þar við halldaz.¹ Vni for brott ok kom i Alfta fiorð hinn syðra.¹ hann naði þar cigi at staðfestaz.¹ þa for hann

¹ Punktum er tilf. ² Rettet fra hðskrs -stein. ³ f er i hðskr. rettet fra f. ⁴ g og ð er sammenslyngede; trævstregen i ð skal rimeligvis tillige være forkortelsestegn for er. ⁵ r er i hðskr. udeladt. ⁶ Over v er tilføjet forkortelsestegnet for er. ⁷ = Þórhadds. ⁸ Rettet fra hðskrs skol- (dittoqr.). ⁹ I hðskr. skrevet Rv-. ¹⁰ Ið synes i hðskr. at være rettet fra h. a De øvr. recc. har: Bersa, föður Hólmsteins, föður Órækju, föður Hólmsteins. Denne afvigelse bemærkes i 10A: „Havesboc hefir ecci Holmstein son Bersa, heldr se Orækia hans son“.

avstan með .xíj. manna ok kom at vetri til Leifdólf's kappi i Skoga hverfi.¹ hann tok við þeim.¹ Vni elskaði Þorvni d(ottvr) Leifdólf's ok var hon með barni vm varit.¹ þa villdi Vni lavpuz brott með mennu sína en Leifdólf'r reið eftir hanvm ok fvdvz þeir hia Flanga 247 stóðvm ok borðvz því at Vni villdi eigi aftr fara með Leifdólf'i.¹ 6 þar fellv nockorir menn af Vna en aftr for hann navðigr því at Leifdólf'r villdi at hann fengi konv ok staðfestiz þar ok tóki arf eftir hann.¹ nockorv síþar liop Vni i brott þa er Leifdólf'r var eigi heima enn Leifdólf'r reið eftir hanvm þa er hann vissi ok fvdvz þeir hia Kalfa grofvm.¹ hann var þa sva reiðr at hann drap Vna 10 ok fornavta hans alla.¹ s(vn) Vna ok Þorvnnar var Hroau Tvngv goði.¹ hann tok arf Leifdólf's ok var hinn mersti hermadr.¹ hann atti systvr Gvnmars fra Hliðar enda.¹ þeira s(vn) var Hamendr hinn hallti hinn mersti viga madr.¹ Tiorvi² hinn haðsami ok Gvnmav varv systvr^a s(ynir) Roars.¹ Tiorvi bað Astríðar manviz 15 breckv Moðólf's d(ottvr) en bróðr hennar Ketill ok Rolfr synivðv hanvm konv en þeir gafv hana Þori Ketils s(yni).¹ þa dro Tiorv(i)³ lickneski þeira a kamars veg en hvert kveld er þeir Roau gengv til kamars þa rækti hann i andlit licneski Þoris en kystti a hennar 248 likneski aðr Roau skof af.¹ eftir þat skar Tiorvi þav a knifshefti 20 sínv ok q(vað) þetta. Ver* hofvm þat sem Þori þat var sett við glettv avdar vnga brvði aðr a veg vm faða nv hefi ek rastakarns

¹ Punktum er tilf. ² Det første i er tilf. over linjen. ³ i er glemt i halskr. ^a Dette ord udelades i de ovr. rec.; afveigelsen bemærkes i 104: „Havesb. s. systir synir Hroars“.

* Verset bör skrives:

Vér höfum þar sem Þóri	nú hefki (rastakarns) ristit
(þat vas sett við glettu)	(róðk mart við Syn hjarta)
auðar unga þrúði	hauka (skopt's) á hepti
ádr á vegg of fáða.	hlín þlbækis mínu.

Vér höfum of fáða ádr þar á vegg unga auðar þrúði¹ sem² Þóri. þat vas sett við glettu. nú hefki ristit „þlbækis hauka“ hlín³ á hepti mínu. róðk mart við skopt's-hjarta⁴ rastakarns Syn⁵.

¹ Þrúði konj. af J. þorkelsson. 'rigdommens gudinde' = kvinden = Astríðr. ² 'så vel som, lige som også'. ³ Denne omskrivning er dunkel, da ingen bekendt betydning i haukr synes at passe og da man ellers ikke kender ordet þlbæki. ⁴ = ljóshár 'med lyst hår'. ⁵ rast-akarn 'soens agern' = sten; sten(amykkets) gudinde = kvinde, Astríðr. Den 6. linje stammer fra E's citat efter „Landnám“.

För måledde jeg dér på væggen den unge kvinde og þóri með. Det blev gjort for at drille. Nu har jeg indgravet kvinden(s) billede) på mit knipskast. Jeg har talt meget med den lystokkede kvinde.

- ristið réð ok ein meini havka skoptz a hefti hlin olþokis minv. ¹
 her af virdv vig Roans ² ok systvr s(vna) hans. ¹ ||*
- c. 246 Þorkell ³ fullspakr ⁴ het madr er nam Niardvik alla ok bió þar. hans d(ottir) var Þorilldr er atti Ævarr ⁵ hinn gamli. ok var þeira dottir Yngvilldr m(odir) Kietils i Niardvik Þidranda svnar. ⁵
- c. 247 Vetrliði ^{3 4} het madr (svn) ⁶ Arinbiarnar Olafss(vnar) Lang-
²⁴⁹ háls (broðvr þeira Lytings) ⁶ ok Þorsteins torfa ok Þorbiarnar i Arnarholtti. Olaftr ⁴ Langháls var s(vn) Biarnar reydar síþu. Vetrliði nam Borgarfjord ok bió þar.
- c. 248 Þorer ³ Lina het madr er nam Breidavik ok bió þar. hans ¹⁰
 s(ynir) voru þeir Gunnsteinn ok Sveinnvngtr ⁴. Nu hefir Kolskeer fyrri sagt vmm landnam.
- c. 249 Þorsteinn ³ klegi nam fyst Hvsavik ok bió þar. hans s(vn)
 var ⁷ An er Husvikingar ⁸ eru frá komnir.
- c. 250 Lodmundr ^{3 4} hinn gamli het madr enn annarr ⁵ Biólfr ¹⁵
 fostbrodir hans. þeir foru til Islands af Vors af Þvlvnesi. ¹ Lodmundr var miok trollaukinn. hann skaut ondvgis sulum sinumm fyrri bord i hafi ok qvadzt þar skylldu bygia sem þær ræki. enn ²⁵⁰
 þeir fostbrædr ⁴ toku Austfiordu ok nam Lodmundr Lodmundar fiord ok bió þar íj. vetr. þa frá hann til aundugis svlna sinna ²⁰
 fyrri sunnann land. eptir þat bar hann a skip þat er hann atti. ¹ enn er segl var vndit lagdist hann nidr ⁴ ok bad engan ⁹ mann nefna sik. enn er hann hafði litla rid legit ¹⁰ vard gnýr mikill ok lióp skrida mikil a bæ þann er Lodmundr hafði átt. eptir þat settist hann vpp ok mællti. þat er alag mitt at þat skip skal ²⁵
 alldrei heillt af hafi koma hedann af er her sigler vt. hann hellt sudr ⁴ fyrri Horn ok vestr ⁴ fyrri Hiorleifs hofda ok lenndi neckoru vestar. hann nam þar land sem svlurnar hofdu a lannd komit ok a millim Hafrs ár ok Fvlalækjar, þat er nu lokuls a á Sólheima sanndi. ¹ hann bió i Lodmundar hvammi. þat heiter nu Sólheimar. ³⁰
 þa bió Þrasi i Skógum ok var illt i bygd þeira Lodmundar. ¹ Þrasi sa vm morgin vatnalaup mikit ofann. enn þau votn veitti hann með folkyngi sinni austr fyrri Sólheima. þræll Lodmundar ²⁵¹
 sa ok quad falla síó nordan yfir landit. ¹ Lodmundr var þa síónlaus ok mællti vid þrælinn. ¹ færdu mer i keru litlu þat er þu ³⁵
 kallar síó vera. hann gerði sva. Lodmundr sagði ecki þicki mer

¹ Punktum er tilf. ² a er i hðskr. rettet fra et andet bogstav. ³ Áben plads for initialen. ⁴ Skr. -ur. ⁵ Skr. -r. ⁶ Mgl. i hðskr. ⁷ Et punkt er tilf. i hðskr. ⁸ Forst skr. Husa-, men a er af JErl. selv overstreget. ⁹ Forst skr. ein-, men i er igen overstreget af JErl. selv. ¹⁰ Rettet fra hðskrs. lei-

* Her ender 9. mbrblad.

- þetta siór vera.¹ fylgdu mier til vatzens ok stik stafs brodd minum i vatnit. hann gerdi sva.¹ ringr² var i stafnum.¹ Lodmundr hellt a stafnum ok beit i ringinn.¹ þui nest fellu oll votninn vestr fyrri Skoga. síþan veitti hvarr þeira votninn frá ser þar til er þeir funduzt við gliufr³ neckor ok sættust a þat að ainn skyldi falla⁶ þar til síoar sem skemmst er. i þeim vatna gáangi varð Sólheima sanndr. þar er flórdunnga mót ok Iokuls a a midium sanndi. son Lodmundar var Sumarlídi f(adir) Þorsteins holmvnz f(odur) Þoro m(odur) Steins Brandaxs(vnar) f(odur) Þórv er atti Skapti logmadr^{a, 1} 10
- c. 251 ²⁵² Biólfr^{3 2} fóstbrodir Lodmundar nam Seydis flord allann ok bió þar alla ævi. hann gaf Helgu d(ottur) sína An hinum namna, ok fylgdi henni heiman oll hin nerdri strönd Seydis f(iardar) til Vestdals ár. einn Isólfr het s(vn) Biólfs er Seydfirdingar eru fra komnir. 15
- c. 252 Eyvindr³ het madr er vt kom med Bryniólfi ok færði bygd sína i Miovaflord ok bió þar. hans s(vn) var Rafn er selldi Miovaflardar land Þorkeli þloku er þar bió síþan. fra hanum er Bloku ætt kominn.¹
- c. 253 Egill³ hinn naudi het madr er nam Nordflord ok bio á²⁰ Nesi vt. hans s(vn) var Olafr er Nesmenn eru fra komner.¹
- c. 254 ²⁵³ Fneysteinn⁴ hinn fagri het madr er nam Sandvik ok Barz nes ok Hellis flord ok Vidflord.¹

Frá Þóri

- c. 255 Þorir³ hinn havi ok Krumr het annarr⁶ þeir foru af Vors²⁵ til Islandz ok þa er þeir komu ok tóku land nam Þórer Krossavik ok a millim Gerpis ok Reydarflardar. þadan eru Krossvikingar komnir. enn Krumr² nam land a Hafranesi ok allt til Þernunes ok allt hit ýtra bædi Skrud ok adrar vteyiar ok iij. lond odrum-meginn⁶ Þernunes^b. þadann eru Krymlingar komnner. 30

Fra Ævari

- c. 256 Ævarr^{3 6} var fyst i Reydarflrdi ádr hann for vpp vm flall. enn Bryniólfr i Eskiflrd⁷ adr hann for vpp at bygia Flíotsdal sem adr er ritad.¹

¹ Punktum er tilf. ² Skr. -ur. ³ Áben plads for initialen. ⁴ Skr. to gange ved sideskifte. ⁵ Skr. -r. ⁶ Skr. mei-. ⁷ Rettet af JErI. selv fra -flrdi. ^a Ordene son—Logmadr anføres i 104 som tagne fra „Havsb.“. ^b iij—nes anføres i 104 som variant til B's: iij lönd öðrum megin gegnt þernunesi.

Frá Sæmundi

- c. 257 Semundr^{1 2} het madr er nam Faskrudzfiord allan ok bió
²⁵⁴ þar.³ s(vn) hans var Olmódr er Olmædlingar eru fra komnir.

Capitulum.

- c. 258 Þorhaddr¹ hinn gamli var hofgodi i Þronðheimi inn a⁵
 Mærini.³ hann fystist til Islandz ok tók adr ofan hofit ok hafði
 með sér hofs molldina ok svlurnar. enn hann kom i Stodvar
 fiord ok lagði Mærina hælgi á allann fiordinn ok let engu tortina⁴
 þar nema kvikfie heimolu. hann bio þar alla ævi. fra hanum eru
 Stodfirdingar komner. 10
- c. 259 Hiallti¹ het madr er nam Kleifar lond ok allan Breiddal.
 hans s(vn) var Kolgrimir er mart manna er frá komit.
- c. 260 Heriolfr¹ het madr er nam lannd allt vt til Hvalsnes
 skridna. hans s(vn) var Eyvindr vapni er Væpnlingar eru fra
 komnir.³ 15
- c. 261 Heriolfr¹ brodir Bryniolfs nam Heydala lond fyri nedann
 Tinnudals á ok vt til Orms ár. hans svn var Ozurr⁵ er Breiddæler
 eru fra komner.
- c. 262 Skioldolfr^{1 2} het madr er nam Streiti allt fyri utan Gnup
²⁵⁵ inn odrummegin til Ós ok til Skioldolfsnes hia Þagradals á i²⁰
 Breiddal. hans s(vn) var Haleygr er þar bio síþann.³ fra hanum
 er Haleyia⁶ ætt kominn.

Fra Þiodreki

- c. 263 Þiodrekr^{1 2} het madr hann nam fyst Breiddal allann enn
 hann stock brott þaðann fyrir Bryniolfi ok ofann i Beru fiord ok²⁵
 nam þar alla ena nerdri strond Berufiardar ok fyri sunnann ok
 Bulandsnes ok inn til Raudaskridna odrummegin ok bio íj.
 vetr² þar er nu heiter Skáli. síþan keypti Biorn hinn navi iardir
 at honum ok eru fra honum Berufirdingar komnir.

Capitulum.

- c. 264 Biorn¹ svidin horni het sa madr er nam Alftafliord hinn
 nerdra inn fra Rauda skridum ok Svidin horna dal.³
- c. 265 Þorsteinn¹ trumbu bein het frændi Bodvars hins hvita. ok
 for með hanum til Islandz.³ hann nam fyri vtann Leiru vag til
 Hvalsnes skridna. hans s(vn) var Kollr² hinn grai f(adir) Þor- 30

¹ Åben plads for initialen. ² Skr. -ur. Rigtigere er muligvis:
 Vemundr. ³ Punktum er tilf. ⁴ Rimeligvis en fejl for -tima. ⁵ Skr. -r.
⁶ Ssl.

steins f(odus) Þorgrims i Borgar hofn f(odus) Steinunnar er atti Gizurr¹ byskup.

- c. 266 Bodvarr^{2 1} hinn hvíti s(vn) Þorleifs midlungs Bodvarss(vnar)
 256 snæþrimu Þorleifss(vnar) hvala skufs Anss(vnar)³ Arnar (svnar)⁴
 hynnu Þoriss(vnar) konungs⁵ Svina-Bodvarss(vnar) Kaunss(vnar)⁶
 konungs Solvas(vnar) Rolfss(vnar) konungs or Bergi Svasas(vnar)
 jotuns nordann af Dofrum. Rolfr^a konungr atti Go er Go^b manadr
 er vid kenndr. systur þeira Gors ok Nors er Noregr er vid
 kenndr^{c, 6} ok Brandonundr⁷ frænndi hans fóru af Vors til Is-
 landz ok komu i Alfta fiord hinn sydra. Bodvarr¹ nam inn fra¹⁰
 Leiruvagi dali þa alla er þar licia ok vt annan veg til Mvla ok
 bio at Hofi. hann reisti þar hof mikit. s(vn) Bodvars var Þorstein
 er atti Þordisi d(ottur) Ozurar keilis elgs Røllaugss(vnar). þeira
 s(vn) var Sidu-Hallr⁷ er atti Ioreidi Þidrandu d(ottur) ok er þadan
 mikil ætt kominn. s(vn) þeira var Þorsteinn f(adir) Amunda¹⁵
 f(odus) Gudrunar m(odus) Þordisar m(odus) Hølgu. m(odus)
 Gudnyjar m(odus) Sturlu sona.
- c. 267 Bvand-Onundr² nam land fyri nordan Mvla Kams dal ok
 257 Melrackanes ok inn til Hamars ár. ok er mart manna fra
 hanum komit.⁶

Capitulum.

- c. 268 Þordr² skegi nam lond oll i Lóni fyri nordan Iokulsá
 millim ok Lóns heidar ok bio i Bæ tiu vetr⁷. enn er hann frá til
 ondvegis svlna sinna i Leiru vagi fyri nedan heidi þa selldi hann
 lond sin Vlflióti logmanni er þar kom vt i Loni s(yri) Þoru²⁵
 d(ottur) Ketils norda-kara^d Aslakss(vnar) bifra-kára Anars(vnar)
 Arnar hynnu. bio Þordr nockora vetr síþan i Loni síþan hann
 spurdi til ondugis svlna sinna enn er Vlfliotr⁷ var lx. at alldre
 for hann til Norex ok var þar íij. vetr^{7, 6} þar settu þeir Þorleifr⁷
 hinn spaki modur brodir⁸ hans log þau er síþan voru kollut³⁰
 Vlfliotz log. enn er hann kom vt var sett alþingi ok hofdu menn
 258 síþan ein log a landi her. þat var vpphaf hinnv heidnv laga at
 menn skylldv ei hafa hofud skip i haf. enn ef þeir hefdi⁹ þa
 skylldi þeir af taka hofud adr þeir kvæmi i landssýn ok sigla ei

¹ Skr. -r. ² Áben plads for initialen. ³ Herpå er skrevet, men af JErl. selv underprykket: jotuns nordann af Dofrum. ⁴ På grund af fejl-skrivningen (se foregående note) er dette ord i hånd. udeglemt. ⁵ Skr. kongs. ⁶ Punktum er tilf. ⁷ Skr. -ur. ⁸ Skr. brodr. ⁹ Af JErl. selv rettet fra hofdu. ^a Hrolfr 104. ^b Goi 104. ^c Ordene Svasas(vnar)—kenndr. anføres i 104 som tagne fra „Havesb.“. ^d Udenfor linjen þar kom—Horda Kara i 104 står der „Havesb.“, uden at det er klart, hvad det vil sige, da teksten selv her er identisk med Melabók.

at landi með gapandi hofdum eða ginandi trionum sva at land-
vettir fælist við. Þavgr tveyringr¹ eða meiri skyldi lígia í hverju
hafvfd hofi a stalla.² Þann baug skyldi hverr godi hafa a henndi
ser til Logþinga allra þeira er hann skyldi sialfr¹ heyia ok rióða
hann þar ádr í riódru³ nauts blóds þers er hann blótadi þar
sialfr^{1, 2} hverr sa madr er þar þvrfsti logskil af henndi at leysa
at domi skyldi adr eid vinna at þeim baugi. ok nefna ser vatta
íj eða fleiri.² nefni⁴ ek í þat vætti. skyldi hann segia at ek vinn
eid at baugi log eid. nialpi mer sva Freyr ok Niódr ok hinn
almatki os sem ek mvin sva sok þersa sockia eða veria eða vitni
bera eða kvídu eða dóma sem ek veit rettast ok sannast ok
hellst at logum ok oll logmæt skil af hendi leysa þav er vndir
259 mik koma meðann ek er⁶ a þersu þingi. þa var landinu skipt í
fiordunga ok skyldu vera íj. þing í fiórþungi. en íj. hofud hof í
þingsokn hverri. þar voru menn valder til at geyma hofanna at
viti ok rettlæti. þeir skyldu nefna doma a þingum ok styra sak-
ferli. þui voru þeir ævdar kalladir. hverr madr skyldi geva toll til
hofs sem nu til kirkiu tiund.

Af Þorsteini

- c. 269 Þorsteinn⁶ lcer¹ s(vn) Biarnar blatannar fór or Sudreyium¹
til Islandz ok nam lond oll fyrí nordann Horn til Iokuls ár í Lóni
ok bio í Bodvars hollti íj vetr.² hann selldi síþan landit ok fór
aptr í Sudreyiar¹.

Capitulumí.

- c. 270 Rognvalldr⁶ iarl a Mæri s(vn) Eysteins glumru Ivars²⁵
s(vnar) Vpplen(din)ga⁷ i(arls) Halfdanars(vnar) hins gamla. Rogn-
valldr atti Ragnildi dottur Rolfs nefiu. þeira s(vn) var Ivar er
fell í Sudreyium með Haralldi konungi hinum narfagra. annarr⁸
var Gongu-Rolfr er vann Nordmandi. frá hanum er(u)⁹ Rvdu
iarlar komnir ok Engla¹⁰ konungar¹¹. þridi var Þórir iarl þegiandi
260 er atti Alofu arbót dottur Harallds konungs narfagra. ok var
þeira dottir Bergliót modir Hakonar iarls hins ríka. Rognvalldr²
atti frillu s(vnv) íj. het einn Rollaugr íj Einarr⁸. íj. Halladr sa
er velltist or iarldominum í Orkneyiu(m)¹². enn er Rognvalldr iarl
frá það þa kalladi hann saman s(vnv) sína ok spurdi hverr þeira
þa villdi til Orkneyia. enn Þórir bad hann sia fyrí sinni ferd. iarl

¹ Skr. -ur. ² Punktum er tilf. ³ En fejl for rodru. ⁴ Skr. neþ
(skal der læses nefnek?). ⁵ Fejl for em. ⁶ Áben plads for initialen.
⁷ Rettet fra hdskr's vpplenga. ⁸ Skr. -r. ⁹ Rettet fra hdskr's er. ¹⁰ Rettet
fra hdskr's enga. ¹¹ Skr. kongar. ¹² Skr. -u.

kvad hann þar skyldi ríki taka epter fudur sinn. þa geck Rolfr¹ fram og baud sik til farar. Rognvaldr qvat hanum vel hent fyrri saker afis ok roysti. enn qvedzt ætla at meiri ofsi væri i skapi hans enn hann mætti þegar fyrri niki ráða.² þa geck Hrollaugr¹ fram ok spurdi ef hann villdi at hann færi. Rognvaldr¹ qvad⁵ hann ecki iarl mvndu verða.² hefir þu ecki styrialldar skaplyndi.² mvnv vegar þinir licia til Islands ok mvntu þar verða gofugr¹ ok kynsæll á þui landi. en engi eru her forlog þin. þa geck Einarr³ fram ok mællti lattu mik fara til Orkneyia ok mvn ok þer þui heita er þer man best þickia at ek man alldri koma apr¹ ne þer¹⁰ i augsyn. iarlinn mællti vel þicki mer at þv farir brott enn litils er mer von at þer. þui at þin moðor ætt er oll þrælborinn. eptir 261 þat fór Einarr³ vestr ok lagdi vnder sik Orkneyiar⁴ sem seger⁵ i sogu hans. Rollaugr fór til Haralldz konungs ok var med hanum vm rid. þui at þeir fedgar komu ei skapi samann eptir þetta.¹⁵ hann fór síþann til Islands med radi Harallds konungs ok hafdi med ser konu sina ok syni. hann kom⁶ austr at Horni ok skaut þar fyrri bord ondvgis svlum sinumm ok bar þær a land i Hornafirdi. enn hann rak vndann ok vestr fyrri lanndit. feck hann þa vtivist harda ok vatn fátt. þeir toku land vestr i Leiruvagi a²⁰ Nesium ok var hann þar hinn fysta vetr. þa frá hann til svlna sinna ok fór austr. hann var annann vetr¹ vndir Ingolfs felli.² síþan fór hann austr i Hornafjord ok nam land austann fra Horni til Kviar ok bio fyst vndir Skarz brecku i Hornna(firdi)⁷ enn síþan a Breidabólstad i Fellshverfi. hann var hofdingi mikill ok²⁵ hellt vingan vid Haralld konung ok senndi konungr honum sverd ok olhorn ok gullring er va v. aura.² sverd þat atti síþann Kolr¹ 262 s(vn) Sidu-Halls. Rollaugr¹ var f(adir) Ozurar keilis elgs er atti Gró dottur Þordar illuga. þeira dottir var Þordis m(odir) Halls a Sidu. annarr³ svn Rollaugs var Hroalldr¹ f(adir) Ottars nvalróar³⁰ f(odur) Gudlaugar modur Þorgerdar m(odur) Iarngerdar modur Valgerdar m(odur) Bodvars f(odur) Gudnyiar m(odur) Sturlu s(vna). Onundr¹ var hinn þridi svn Rollaugs³. Hallr¹ a Sidu atti Ioreidi Þidranda dottur. þeira svn Þorstein f(adir) Magnus f(odur) Einars. f(odur) Magnus byskups. annarr³ s(vn) Hallz var Egill¹⁰ f(adir)³⁵ Þorgerdar m(odur) Ions byskups hins hœlga. Þorvardr¹ Hallz s(vn) var f(adir) Þordisar. m(odur) Iorunnar m(odur) Halls prests f(odur)

¹ Skr. -ur.   ² Punktum er tilf.   ³ Skr. -r.   ⁴ Skr. vrkn-.   ⁵ Skr. sei-.
⁶ Synes at være skrevet kaṽ (fejl for kvā = kvam?).   ⁷ firdi mgl. i hðskr. ved sideskifte.   ⁸ Skr. -auḡ.   ⁹ Forst skr. añavs, siden rettet til añar.
¹⁰ Her tilf. JErI. — urigtig — var.

Gizurar. f(odur) þeira Magnus byskups ok Þorvalls f(odur) Gizurar iarls. Yngvilldr Halls dottir var m(odir) Þoreyiar m(odur) Sæmundar prests hins fróða.¹ Þorstein² Hallssvnr var f(adir) Gudridar m(odur) Ioreidar m(odur) Ara prests hins fróða. Þorgerdr³ Hallsd(ottir) var m(odir) Yngvilldar modur Liots sem fyr er ritad.¹

5

Fra Katli

- c. 271 Ketill⁴ het madr er Rollaugr⁵ seldi Hornafjardar strond
²⁶³ vtann fra Horni ok inn til Hamra.¹ hann bió at Medalfelli. fra hanum eru Hornfirðingar komnir.

Capitulum.

10

- c. 272 Audun⁴ hinn raudi keypti land at Rollaugi utan fra Homrum ok vt odrum megin til Vidbords. hann bio i Hofsfelli ok reisti þar nof mikit. fra honumm eru Hofsfellingar komner.
- c. 273 Ulfr⁴³ hinn vorski keypti land at Rollaugi sudr⁵ fra Heina bergs am til Hegg gerdis mvla ok bió á Skálafelli fystr³ manna.¹⁵ frá honum eru Vorsar komner. síþan færde Vlfr³ hv sitt i Pappýli ok bió a Breidabolstad. ok er þar haugr³ hans ok sva Þorgeirs⁵ haugr³. Þorgein var s(vn) Vorsu-Vlfs er bio at^a Hofi i Pappýli^b.

Capitulum.

- c. 274 Þorsteinn⁴ hinn skialgi keypti land at Rollaugi allt frá²⁰ Vidbordi sudr⁵ vm Mýrar til Heinabergs ár. hans s(vn) var Vestmar er Myra menn eru fra komner.
- c. 275 Þordr⁴ illugi s(vn) Eyvindar eikikrox Hølgas(vnar) Hølgas(vnar) Biarnars(vnar) svnu hann braut skip sitt a Breidar sandi.
²⁶⁴ hanum gaf Rollaugr⁵ land a millim Iokuls ar ok Kviar. hann²⁵ bio vnder Felli vid Breid a. hans synir voru þeir⁶ Orn hinn sterki er deilldi vid Þordisi iarls dottor systur Rollaug⁷ ok Eyvindr³ smidr³.¹ þætr³ hans voru þær Groa er Ozurr⁸ atti ok Þordis m(odir) Þorbiargar m(odur) Þordisar m(odur) Þordar illuga er va Viga-Skvtn.³⁰
- c. 276 Asbiorn⁴ het madr s(vn) Heyiangrs²-Biarnar.¹ hann andadist i Islands hafi þa er hann villdi vt fara. en Þorgerdr³ kona hans fór vt ok syner þeira. enn þat var mællt at kona skyllði ei vidara nema land enn leida mætti kvigu tuævetra varlangann dag solsetra

¹ Punktum er tilf. ² Skr. ste'n. ³ Skr. -ur. ⁴ Åben plads for initialen. ⁵ -geirs Melabók og A-hdskrr (104); -teits JErI. ⁶ Herefter er þo skrevet, men underprikket af JErI. selv. ⁷ Skr. Rols. ⁸ Skr. -r. a a 104. ^b Stykket fystr—Pappýli anføres i 104 som taget fra „Havcsboc“.

millim^a half stalit naut ok haft vel. þui leiddi Þorgerðr kvigu
sina vndann Toftafelli skamt frá Kviá sudr¹ ok i Kidia leit^b || hia* 10^a
Iokvls fellu fyri vestan^c.² Þorgerðr nam þui land vni allt Ingolfs
hofða hverfi a millim Qviár ok³ Iokvlsár ok bio at Sandfelli.²
hennar s(vn) var Ozvr i Backar holli ok hinn ellri Veðormr 5
265 f(aðir) Þvriðar⁴ hofgyðiv.² Ozvr var f(aðir) Þvriðar freysgoda.²
Alfeiðr var modir Þvriðar freysgoda ok Þvriðar⁵ hofgyðiv⁶.²

Capitulvøm

- c. 277 Helgi h(et) annar s(vn) Heyiangrs-Biarnar.² hann for til
Islandz ok bio at Ravða løk at radi Þorgerðar fra Sandfelli.² 10
hans s(vn) var Hildir er Ravðløkingar er v fra kommr.²

Capitulvøm

- c. 278 Barðr h(et) hinn .iiij. s(vn) Heyiangrs-Biarnar er fyst nam
Barðar dal norðr en siþan for hann svðr⁷ vni Vanar skarð Barðar
gotv⁸ ok nam Fl(i)otz⁹ hverfi allt ok bio at Gnyvnm.² hann var 15
kallaðr Gnyva-Barðr.² hans s(vn) var Þorsteinn ok Sigmundr Egill
ok¹⁰ Nefsteinn Þorbiornn krvmr Hior ok Þorgrimr ok Biornn f(aðir)
Geira at Lvndvm f(odvr) Þorkells¹¹ læknis f(odvr) Geira f(odvr)
Þorkels kanoka vinar¹² Þorlaks byskups hins¹³ hølga er setti
reglv stad i Þiocka bō.² 20

Capitulvøm

- c. 279 Eyvindr karpi nam land a millim Almanna flioz ok Geir-
266 landz ár ok bio at Forsi fyri vestan¹⁴ Moðolfs gnyv.² s(yvir) hans
var v þeir Moðolfr smiðr faðir þeira Rolfs ok Ketils ok Astríðar
manviz breckv¹⁵.² annar var Onvindr f(aðir) Þraslavgar modvr²⁵
Tyrflings.² aðr Almanna flio leypi var þat kallat Rafta løk¹⁶.

Fra Ketli

- c. 280 Cetill hinn filfski s(vn) Iorvnnar manviz breckv d(ottvr)
Ketils flatnefs hann for til Islandz af Svðreyivm ok var vel kristinn.²

¹ Skr. -ur.   ² Punktum er tilf.   ³ Utydeligt.   ⁴ -vri- utydelige.
⁵ a i mbr. rettet fra z.   ⁶ h utydeligt.   ⁷ s udvasket.   ⁸ tv udvasket.
⁹ Rettet fra hðskrs flotz.   ¹⁰ Udvasket.   ¹¹ s (f) i hðskr. rettet fra z.
¹² Herpå skrevet, men overstreget: Þorlagx.   ¹³ Gennem den øverste del af h
går en — her betydningsløs — horisontal streg.   ¹⁴ ve meget svage.   ¹⁵ bre
meget svagt.   ¹⁶ I synes at være rettet fra v; r meget svagt.   a i millum
101.   b Kidjaklett 104 og således hedder navnet i Sig. Gunnarssons afhand-
ling om „Örnefni“ („Kidjaklettr heitir em framan við Krossgil [innundir
Skeidaránjúkli inn frá Skaptafelli]“) Safn t. s. Isl. II 452.   c Stykket Enn þat
— vestan anføres i 104 som taget fra „Havsb.“.

* Her beg. 10. mbrblad.

hann nam land a millim Geirlandz ar ok Fiaðr ár^a fyri ofan Nykoma.¹ Ketill bio i Kirkív bó.¹ þar hófðv aðr setið Papar ok eigi mattv þar heiðnir menn bva.¹ Asbiornn var s(vn) Ketils f(aðir) Þorsteins f(oðvr) Svrtz f(oðvr) Sigvatz logmannz f(oðvr) Fleins² f(oðvr) Gvðrvnar moðvr Narfa ok Loðmúndar Skegia s(vnar).¹ 5

Capitulvm

- c. 281 Boðmoðr h(et) maðr er land nam a millim Drifandi ok²⁶⁷ Fiaðr ár^b ok vpp til Boðmoðs ravns^c ok bio i Boðmoðs tvngv.¹ hans s(vn) var Oleifr er Oleifs borg er við kend.¹ hann bio i Hollti.¹ hans s(vn) var Vestar f(aðir) Hœlga f(oðvr) Gro er Gloðir atti.¹ 10

Fra Eysteyni

- c. 282 Eysteinn hinn digri for af Svnmæri til Islandz.¹ hann nam land fyri avstan Geirlandz á til motz við Ketil hinn fílska ok bio i Geirlandi.¹ hans s(vn) var Þorsteinn fra Kelldv gnvpi.¹
- c. 283 Eysteinn s(vn) Hrana Hilldis s(vnar) panax for or Noregi til¹⁵ Islandz.¹ hann keypti l(on)d³ at Eysteyni⁴ digra þav er hann hafði nvmit ok q(vað) vera meðal lond.¹ hann bio at Skarði.¹ hans bornn varv þav Hilldir ok Þorliot er atti Þorsteinn at Kelldv gnvpi.¹ Hilldir⁵ villdi fœra bý sitt i Kirkív bó eftir Ketil inn fílska ok hvgði at þar mvndi heidín maðr bva mega enn er hann²⁰ kom nær at tvngarði varð hann braðdavðr.¹ hann licr þar i Hilldis havg.¹

Fra Mollda-G(nvp)

- c. 284 Rolfr h(et) maðr hogvandi.¹ hann bio a Norðmæri.¹ þær²⁷⁰ hans h(et) Mollda tvn.¹ hans s(ynir) varv þeir Vemvindr ok Mollda-²⁵
- v. Gnvpr viga menn miklir ok iarnsmiðir.¹ Vemvindr q(vað) þetta Ek bar ein af ellifv bana orð blastv mefr.¹ Gnvpr for fyri viga (sakir)⁶ til Islandz ok nam land fyri vestan Kýða flíot til Eyjar Alfta ver allt.¹ þar la þa vatn mikil ok alftveidr a⁷. Gnvpr var mikil menni ok selldi lond þeim monnum er siþar komv út ok varð³⁰ þar flólbyggt aðr iarðelldr rann ofan.¹ þa floðv allir vestr til Hofða breckv ok gerðv hvðir a Tiallda velli en Vemvindr smiðr s(vn)

¹ Punktum er tilf. ² Kan næppe læses anderledes. Først er der skrevet et l og, som det synes, ð, og l gjort til et f; et par prikker ses under ð og l, for at betegne, at disse bogstaver skal gå ud. ³ Det sædvanlige forkortelsestegn i ð er glemt. ⁴ Sål. ⁵ Under d står en betydningsløs prik. ⁶ Udeglemt i håndskr. ⁷ Afbleyet, men sikkert. ^a Denne læsenåde anføres i margen i 104 („Havcs boc fiadr ar“) som variant til de øvr. reccs. Fjardará. ^b „Havcs boc fiadr ar“ bemærkes i 104 som variant til de andres Fjardará. ^c hrvans bemærkes i 104 som variant, vistnok fra Hauksbók, til de andres horns.

Sigmundar klækis ¹ er þar atti land leyfði ² þeim eigi þar vist. ³ þa forv þeir i Rossa garð ok satv þar vñ vetrin. ³ þar fellv s(yñir) Mollða-Gñvps ok sialfr hann .ij. enn Biornn s(vñ) hans hefndi
 271 hans ok þeira. ³ Biorn for i ⁴ Grindavik ok staðfestiz þar. ³ Biornn hafði nær ecki kvikfe. ³ hann dreymdi at bergvfi ⁵ kvemi at hanvñ ⁵ ok byði | at gera felag við hann en hann iatti. ³ þa kom hafr til ¹⁰ geita hans litlv síðar. ³ þvi var hann Hafr-Biornn kallaðr. ³ hann gerðiz þeði ríkr ok storavðigr. ³ þat sa vfresk kona at allar landvettir fylgðv Hafrbirnni þa er hann fór til þings enn Þorsteini ok
 272 Þorði brøðrvñ hans þa er þeir fisktv. ³ Hafrbiornn atti Iorvnni 10 stivpd(ottvr) Gñvps broðor sins. ³ fra Mollða-Gñvpi er margt stormenni komit a Ískandi þeði byskvpar ok logmenn. ³

o. 285

Fra Vilbalði

267¹⁰
268

Vilbaldr h(et) maðr broðir Askels hnockans. ³ þeir varv s(yñir) Dofnaks. ³ hann for af Írlandi ok haf(ð)i ⁶ skip þat er Kvði 16 het. ³ hann kom i Kvða flíotz óss land ⁷ nam Tvngv lond oll a millim Skaptar ok Holms ár ok bio i Bý landi. ³ hans born varv þav Biolan f(aðir) Þorsteins ok Olvir mvdðr ok Biollok er atti Aslacr. ³

Capituli

o. 286

Leidolfr h(et) maðr kappi. ³ hann nam land fyri avstan ²⁰ Skapt a til Drifandi ⁸ ok bio at A fyri avstan Skapt á vt fra Skal enn annat hv atti hann a Leidolfs stöðvñ vñðir Leioðlfs felli ok var þar þa mart bygða. ³ hann var f(aðir) Þorvñnar m(odvr) Roars Tvngv goða. ³ Roan atti Arngvñni d(ottvr) Hamvendar systvr Gvñmars at Liðar enða. ³ Vebrandr h(et) s(vñ) Roars ok ambattar. ³ ²⁵ Roar tok Þorvñni brvñ d(ottvr) Bryniolfs ^a i Hvammi i Mydal. ³ Þorflðr h(et) s(vñ) þeira. ³ Roan bio fyst i Asvñ. ³ síþan tok hann Loma gñvps lond af Eysteini s(yñi) Þorsteins titlings ok Avðar Eyvindar d(ottvr) systvr þeira Moðolfs ok Branda. ³ Þraslavg var d(ottir) Þorsteins titlings er atti Þorðr freysgoði. ³ Onvndr toskv ⁹ ³⁰ bak frændi Þorsteins barnna skoraði Roar a holm a Skapta fellz
 269 þingi ok fell at fotvñ Roari. ³ Þorsteinn vplendingr tok Þorvñni brvñ ok hafði vtan. ³ Roan for ok vtan. ³ þa drap hann Þrost berserk a holmi er navðga villdi Sigríði hvsfreyiv hans en þeir Þorstein sættvz. ³ 35

¹ s er meget afbleget. ² er—leyfði noget afbleget, men sikkert. ³ Punktum er tilf. ⁴ Afbleget. ⁵ o skrevet over linjen med nedvisningstegn. ⁶ Skr. hafi. ⁷ En fejl for hann. ⁸ Rettet fra hdskr's drip. ⁹ Rettet fra hdskr's rofkv. ^a „Havesb. s. Bryniolfs“ 101 som variant til B's Þorgils.

Capitvlo

- c. 237 Isolfr h(et) *madr*.¹ *hann* for ýt sið *landnama* tíðar *ok* skoraði a Vilballð til *landa* e(ða) *holm gongv* en Vilballðr villði *eigi beriaz ok* for brott af Bvl(an)di.² ¹ *hann* atti þa *land* millim Holms ár *ok* Kýða flíotz en Isolfr fór þa i Bv *land ok* atti *land* millim Kýða flíotz *ok* Skapt ár.¹ *hans* s(vn) var Rani a Rana-stoðvm en d(ottir) Biorg er atti Onvndr s(vn) Eyvindar karpa.¹ Þraslavg var d(ottir) þeira er atti Þorarinu s(vn) Olvis i Hofða.¹
- c. 238 Hrafn hafnar lykill var vikingr mikill.¹ *hann* for til Islandz *ok* nam *land* a millim Holms ár *ok* Eyjar ár *ok* bio i Dyn skogvm.¹ ¹⁰ *hann* vissi fyri ellz vppkvomv *ok* fœrði þa bý sitt i Lág ey.¹ *hans* s(vn) var Aslacr orgoði.¹ Þaðan erv Lageyingar kommer.¹
- c. 239 Eysteinn h(et) *madr* s(vn) Þorsteins dranga karls.¹ *hann* for til Islandz af Haloga landi *ok* bravt skip sitt en meiddiz sialfr i viðvm.¹ *hann* bygði Fagra dal enn kerling eina rak af 15 skipinv i Kerlingar f(iorð).¹ Þar er nv Hofðár sandr.¹
- c. 290 Olvir s(vn) Eysteins nam *land* fyri avstan Grims á.¹ Þar hafði engi *madr* þorat at nema fyri *landvettvm* síþan Hiorleifr var drepinn.¹ Olvir bio i Hofða.¹ *hans* s(vn) var Þorarinu i Hofða broðir sammœðri Halldors Ornolfs s(vnar) er Morðr vrœkia va 20 vndir Homrvu *ok* Arnors er þeir Flosi *ok* Kolbeinn s(yinir) Þorðar freysgoda vagv a Skapta fellz þingi.¹
- c. 291 Sigmundr kleykir s(vn) Onvndar billz nam *land* a millim Grims ár *ok* Kerlingar ár er þa fell fyri vestan Hofða.¹ fra Sigmundi erv .iiij. *byskerpar* komnir Þorlacr hinu helgi *ok* Pall *ok* 25 Brandr.¹
- c. 292 Biornu h(et) *madr* avðigr *ok* skartz *madr* mikill.¹ *hann* for til Islandz af Valldresi *ok* nam *land* a millim Kerlingar ár *ok* Hafrs ar *ok* bio at Reyni.¹ *hann* atti illt við Loðmruð hinu ganla.¹ fra Reyni-Birnni er hinn hœlgi Þorlacr *byskerp* kominn.¹ || 30
- c. 293 Loðmruðr hinu gamli nam *land* a millim Hafrs ár *ok* Fvla 11a lœkiar sem fyr er ritað.¹ þat h(et) þa Fvla lœkr er nv er lokvls á á Solheima sandi er skilr *landz* florðvnga.¹ Loðmruðr atti mart barna.¹ Váli h(et) s(vn) *hans* f(aðir) Sigmundar er atti Oddlavgv d(ottvr) Eyvindar hins eyverska.¹ Svmarliði h(et) annar s(vn) 35 Loðmruðar f(aðir) Þorsteins holmvnz i Mork f(odvr) Þorv modvr 274 Steins f(odvr) Þorv modvr Svrtz hins hvita Skapta stívps.¹ *hann* var Svmarliða s(vn).¹ Skapti logmadr atti Þorv síþar en Svmarliði.¹ Væmruðr h(et) hinu þriði s(vn) Loðmruðar f(aðir) Þorkotlv er atti Þorsteinnu vífl.¹ þeira d(ottir) var Arnkatla modir Roa *ok* 3 40

¹ Punktum er tilf. ² Forkortelsestegnet i ð manglar. ³ Rettet i hdskr. fra c'.

Þordisar er atti Steinn brandax.¹ þeira d(ottir) Þora.¹ Ari h(et) hinu íííj. s(vn) Loðmóndar ok Roalldr ok Ofeigr h(et) svn Loðmóndar lavngetin.¹ hann atti Praslagv Eyvindar d(ottvr).¹ fra 274¹¹ hanvm er mart manna komit².¹

Her hefr vpp landnam i Svndlendinga flordvngi ok segir 5
hvers(v)³ mikil land hverr skal nema

c. 294 Her hefr landnam i Svndlendinga flordvngi er bestr er landz
275⁵ kostr a ollv Íslandi ok agiætaztir menn hafa bygt bœði lærdir ok
276 vlærdir.¹ Avstfirðir bygðvz fyst a Íslandi en a millim Horna
fiarðar ok Reykia nes varð seinst albyggt.¹ þar reð veðr ok brim 10
landtokv manna fyri hafuleysis sakir ok orævis.¹ svmir þeir er
fystir komv út bygðv nestir fiollvm ok merkdv at þei landzkostina
at kvikfeid fýstiz fra sionvm til fiallanna.¹ þeim monnum er síþau
komv út þottv hinir nmmit hafa of víða land er fýri komv en a
þat sætti Haralldr konungr þa hinu harfagvi at engi skyldi víðara 15
nema en hann mætti elldi yfir fara a degi með skipverivm sinvm.¹
menn skyldv elld gera þa er sol væri i avstri.¹ þar skyldi gera
aðra reyki sva at hvara sæi fra oðrvm en þeir elldar er gervir
varv þa⁴ er sol var i avstri skyldi brenna til netr.¹ síðan skyldv
þeir ganga til þers er sol væri i vestri ok gera þar aðra ellda.¹ 20

c. 295 Þorolfr s(vn) Heriolds horna briotz ok Olafir brodir hans
varv konungar at Vpplouðvm.¹ með þeim var Flein skald Hiors
s(vn) sa er fœddiz vpp norðr a Mœri i eyiv þeiri skamt fra
Borgvnd er Iosvreid⁵ heitir.¹ þar bio f(adir) hans.¹ Fleinn for til
Danmerkr a fvd Eysteyns konungs ok feck þar mikla virðing af 25
skaldskap sinvm sva at konungr gaf hanvm d(ottvr) sina.¹ Þrasi
277 var s(vn) Þorolfs.¹ hann for af Hordá landi til Íslandz ok nam
land millim Iokvls ar ok Kallda klofs úr ok bio a Bialla breckv.¹
þar heita nv Þrasa stadir skamt avstr fra forsinvm en leiði Þrasa
er fyri vestan Fors á helldr nær anni i Drangs hlið vndir gnvpinvm 30
ok er skrida a lavpin. Geirmóndr var s(vn) Þrasa f(adir) Þor-
biarnar f(oðvr) Branz f(oðvr) Skecia f(oðvr) Bolla i Skogvm f(oðvr)
Skecia f(oðvr) Hilldar er atti Niall i Skogvm Sigmóndar s(vn).¹
þeira s(vn) Skeci f(adir) Eyiolds f(oðvr)⁶ Branz er nv byr i
Skogvm.¹ 35

c. 296 Rafn⁷ hinu heimskæ⁸ h(et) gofvr madr s(vn) Valgarz
Vemóndar s(vnar) orðlokars Þorolfs s(vnar) vaganefs Hreröks⁹

¹ Punktum er tilf.   ² Skr. komul.   ³ v mgl. i mbr.   ⁴ a synes
rettet fra oi.   ⁵ Skr. -heid, men h er underprikket.   ⁶ Efter f fattes det
sedvanlige punktum.   ⁷ Rettet fra hskrs Rafn.   ⁸ æ synes at være rettet
fra a.   ⁹ o muligvis rettet fra c.

s(vnar) slongvandbavga Harallz s(vnar) hillditannar Dana konungs.¹ hann for ór Þrondheimi² til Islandz ok nam millim Kallda klofs
 278 ar ok Lamba fellz ár.¹ hann bio at Ravfar felli.¹ hans bornu
 varv þav Hølgi blafavskr ok Freygerðr ok Iorvndr goði f(aðir)
 Svartz f(oðvr) Loðmøndar f(oðvr) Sigfvs f(oðvr) Sæmøndar hins⁵
 froða f(oðvr) Loptz er atti Þorv d(ottvr) Magnvs konungs herbeins.¹
 þeira s(vn) Ion f(aðir) Sæmøndar ok Pals byskvps ok Sigvrðar
 f(oðvr) Ions i Asi f(oðvr) Salgerðar moðvr Steinvnnar³.¹

Fra Asgeiri kneif⁴ ||

c. 297 Asgeir kneif h(et) moðr s(vn) Oleifs⁵ hvita Skiærings¹⁰ 11b
 s(vnar) Þorolfs s(vnar).¹ moðir hans var Þorhilldr d(ottir) Þorsteins
 havgabriotz.¹ Asgeir for til Islandz ok nam land millim Selialandz
 ar ok Lamba fellz ar ok bio þar er nu heitir at Avðnm.¹ hans
 s(vn) var Iorvndr ok Þorkell f(aðir) Ogmøndar f(oðvr) Ions byskvps
 hins hølga.¹ d(ottir) Asgeirs var Hølga moðir Þorvnnar moðvr¹⁵
 Hollv moðvr Þorlaks byskvps hins hølga.¹ Asgeir hafnaði sialfraði
 blotvm.¹

c. 298 Þorgeir hinn horðski s(vn) Barðar blondv horns for or
 Vieiv or Þrandheimi til Islandz.¹ hann kavpir land at Asgeiri
 kneif⁶ millim Lambafellz ár ok Irár ok bio i Holtti.¹ fam vetrvm²⁰
 279 sipan feck hann Asgerðar d(ottvr) Asks hins vmalga ok varv þeira
 s(vnir) Þorgrimr hinn mikli ok Holta-Þorir f(aðir) Þorlefs kraks
 ok Skorar-Geirs.¹

c. 299 Vfeigr h(et) moðr agiætr i Ravms dal.¹ hann varð missattr
 við Haralld konung ok for af þvi til Islandz.¹ hann atti Asgerði²⁵
 d(ottvr) Asks hins vmalga.¹ en er hann var bvin til Islandz sendi
 Haralldr konungr menn til hans ok let drepa hann en Asgerðr for
 vt með bornu þeira ok með henni broðir hennar lavngetinn er
 Þorolfr h(et).¹ Asgerðr nam land millim Selia landz mvla ok
 Markar fliotz ok⁷ Langa⁸ nes allt vpp til Iolldvsteins ok bio norðan³⁰
 i Katanesi.¹ bornu Vfeigs ok Asgerðar varv þav Þorgeir gollnir
 ok Þorstein floskv skeg Þorbjorn hinn kvíri ok Alof elliða skiolldr

¹ Punktum er tilf. ² d er skrevet til over linjen. ³ Den sidste linje på siden (fra ok Sigvrðar) er bortskåren, således at kun den øverste del af bogstaverne er tilbage, men mindst af de sidste ord (da snittet er skråt); kun det sidste ords skrivemåde er usikker, alt det øvrige sikkert. ⁴ Overskriften har stået nederst på siden (s. 11a), og er nu næsten fuldstændig bortskåren. Hos JErI. lyder den, således som den her er trykt. ⁵ Først skrevet olvis, hvorpå vis er underprikket og eifs skrevet ovenover. ⁶ Skrevet sammen med det foregående ord. ⁷ Herpå er først skrevet markar, men dette er atter underprikket. ⁸ For L (l) først begyndt på f.

er atti Þorbergir korna mvlí. ¹ þeira bornu Eystein ok Hafþora er Eidr Skeia s(vn) atti. ¹ Þorgerðr ² var Vfeigs d(ottir) er atti Fiðr Ottkels s(vn). ¹

c. 300
280 Þorolfr broðir Asgerðar nam land at raði hennar fyri vestan flíot millim Deilldar á tvegja ok bio i Þorolfs felli. ¹ með hanvm ⁵ fœddiz vpp Þorgeia gollnir s(vn) Asgerðar er þar bio síþan. ¹ hann var f(aðir) Nials ³ er inni var brendr með .vijj. manni at Bergþors hvali. ¹

c. 301 Asbiorn ¹ Reykretils s(vn) ok Steinfiðr broðir hans namv land fyri ofan Crossá ok fyri avstan flíot. ¹ Steinfinnr bio a Stein ¹⁰ finz stoðvm ok er ecki manna fra hanvm komit. ¹ Asbiorn hœlgaði landnam sitt Þór ok kalladi Þors mork. ¹ hans s(vn) var Ketill hinn avði er atti Þorgerði Gollnis d(ottvr). ¹ þeira born varv þav Hœlgi ok Asgerðr. ¹

c. 302 Heriolfr s(vn) Barðar Baregs s(vnar) broðir Hallgrims svið- ¹⁵ balka bygði fyst Vestmanna eyiar ok bio i Heriolfs dal fyri ⁵ innan Ægis dya þar sem nv er hrafn brvnnit. ¹ hans s(vn) var Ormr avði ⁶ er bio a Orms stoðvm við Hamar niðri þar sem nv er blasit allt ok atti ein allar eyiarnar. ¹ þær licia fyri Eyia sandi en adr var þar veidistoð ok engrá manna vetr seta. ¹ Ormr atti ²⁰ Þorgerði d(ottvr) Oðz kalld mvnz. ¹ þeira d(ottir) Halldora er atti Eilifr Valla-Branz s(vn). ¹

Fra Katli hæng

c. 303
281 Ketill hængr h(et) agiætr maðr i Navmv dal s(vn) Þorkels Navmdœla iarls ok Rafnildar dottvr Ketils hængs or Rafnistv ²⁵ Hallbiarnar s(vnar) halftrollz. ¹ Ketill bio þa i Navmv dal er Haralldr konvngr harfagri sendi þa Hallvarð harðfara ok Sigtrya snarfara til Þorolfs Kvældvlfis s(vnar) frænda Ketils. ¹ þa dro Ketill lið saman ok ætladi at veita Þorolfi en Haralldr konvngr for hit efra ⁷ of Elldv eið ⁷ ok feck ser skip i Navmv dal ok for svá norðr ⁷ ³⁰ i Alost ⁷ a Sandnes ⁷ ok tok þar af lifi ⁸ Þorolf Kvældvlfis s(vn) ok for þa norðan hit ytra ok fann þa marga menn er til liðs ætlvðv við Þorolf ok neckti konvngr þeim þa. ¹ littlv síðan for Ketill hængr norðr i Torgar ok br[endi inni Harek ok Hrerok ⁹] ¹⁰ Hilldiriðar

¹ Punktum er tilf. ² g og ð er sammenslyngede og forkortelsestegnet for er skrevet over r. ³ Først skrevet alls; men dette er underprikket og overstreget med rødt og det rigtige navn skrevet ude i margen. ⁴ En stor blækklat skjuler bogstaverne biorn. ⁵ f er udvisket. ⁶ ð og g sammenslyngede. ⁷ Meget afbleget. ⁸ Rettet fra hðskrs liði. ⁹ Rettet fra JErts Herrek. ¹⁰ Det indklamrede er bortskåret i mbr.

s(vnv) er Þorolf höfðv rögðan dāvða rogi.¹ eftir²* þat tór Ketill til Islan(dz)³ med Ingunni konv sinni ok s(vnvm) þeira. hann kom skipi sinu i Rangar ós ok var hinn fysta vetr⁴ at Rafn-
 282 toftum. Ketill nam oll lond millim Þiors ar ok Markarflíots. þar namu síþan marger gofger menn i landnami Ketils. hann eignadi⁵ (ser)⁶ einkenniliga⁶ land millim Rangar ok Roars lækiar allt fyrri nedann Reyðdar vatn⁷ ok bio at Hofi. þa er Ketill hafði fært flest þing sin til Hofi vard Ingun kona hans lettari ok fæddi þar Rafn er síþan vard logsogu madr. þui heitir þar nv at Rafn-
 toftum. Hængr⁴ hafði ok vndir ser lond oll fyrri austan Rangá¹⁰ ena eystri (ok)⁸ Vazfell til lækiar þers er fellr⁴ fyrri vtan Breidabolstad ok fyrri ofann Þvera allt nema Dufþax hollt ok myrina.¹ þat gaf hann þeim manni er Dufþakr⁴ het. hann var hamrammr⁴ miok. Hœlgi het annarr⁹ s(vn) Hængs. hann atti Valdisi Iolgeirsdottur. þeira dottir var Hælgar er atti Oddbiorn aska smidr⁴. vid¹⁵ hann er kiennt Oddbiornar leidi. born þeira Oddbiornar ok Hœlgu voru Hroalldr Kolbeinn¹⁰ ok Kolfinna ok Asvor. Storolfr var hinn ij s(vn) Hængs. hans born varu þau Ormr⁴ hinn sterki ok Oddkell
 283 ok Rafnhilldr er atti Gunnarr Baugss(vn). þeira s(vn) Hamundr f(adir) Gunnars at Lidarennda. Vestarr het ijij. s(vn) Hængs. hann²⁰ átti Móeidi.¹ þeira born¹¹ Asmundr skeðlaus Asbiorn ok Aldis modir Valla-Branns ok Asvor modir Hœlga hins svarta.¹ Æsa h(et) ein. Heriolfr het hinn v. s(vn) Hængs f(adir) Sumarlida f(odor) Vetrilda skaldz. þeir. biogv i Sumarlida bæ.¹ þar heiter nu vndir Breckum.¹ Vetrilda vagu þeir Þangbrandr⁴ prestur ok²⁵ Gudleifr⁴ Aras(vn) af Reykiaholum vn nid.¹ Sveinbiorn^b audi var svn Rafns Hængss(vnar) er atti Vnni Sigmundar dottur. þeira svn var Arngrimr⁴ c.¹

- c. 304 Sigvatr¹¹ hinn naudi het gøfugr madr a Halogalandi.¹ hann atti Rannveigu dottur Eyvindar lamba fodur systr Eyvindar³⁰ skaldz spillis.¹ hennar modir var Ingibjorg Havars dottir Griotgarss(vnar) Haleyia iarls. Sigvatr for til Islanndz ok nam land at radi Hængs i hans landnámi fyrri vestann Markarflíot Einhyrn-

¹ Punktum er tilf. ² Af ordene Hilldiridar—eftir er den nederste del bortskaðen, men de er dog sikre. ³ De to sidste bogstaver udeglemte. ⁴ Skr. -ur. ⁵ Glemte af skriveren. ⁶ Rettet i hdskr. fra einkann-. ⁷ Rettet fra hdskr. voln, jfr. c. 310. ⁸ Mgl. i hdskr. ⁹ Skr. -r. ¹⁰ Det første bogstav er noget uformeligt; ligner mest h eller b. ¹¹ Åben plads for initialen. ^a Denne fra andre rec. afvigende genealogi bemærkes i marginen i 104 således: „Havesboc s: Moeidi m. Asmundar oc hans systkyna nefnir eigi Asnyio“. ^b Denne læsemåde bemærkes i 104 („Havesb. s: Sveinbiorn godi“), der læser Sæbiorn. c 104, der læser Arngeir, bemærker Hauksbóks afvigelse („Item Arngrimr“).

* Her ender 11. mbrblad.

ing(s)¹ mork fyri ofan Deildar á ok bió i Bolstad. hans s(vn) var Sigmundur f(adir) Mardar eigiu er merstr hofdingi var a Rangár vollum vmm hans daga. ok þat var hvert kallat loklausv þing er hann kom ei til. Sigmundur fell vid Sandhóla feriu.² þar er haugr³ hans fyri austan Þiørs á. Rannveig var ok 5 dottir Sigmundar er átti Hamundur Gunnarss(vn). þeira s(vn) Gunnarr at Lidar enda. svn Sigvalz var Barekr f(adir) Þordar f(odur) Steina.

- c. 305 Iorundr⁴ gvdi svn Rafns hins heimiska bygdi fyri vestan flíót þar sem nu heiter á Svertingsstodum. hann gerdi þar hof 10 mikit.² biorr einn la⁵ vnuminn millim Krossár ok⁶ loldu steins. vmm þat land for Iorundr³ elldi ok lagdi til hofsins. Iorundr feek Þvridar d(ottur) Þorbiarnar hins gaulverska ok var brudkaup þeira i Skarfanesi at Flosa er oll lond atti millim Þiørsár ok 285 Engár. þeira born voru þav Vifr³ orgodi ok Þorunn er atti Vigfvs 15 i Líd. ok Valgarr at Hofi. hans modir var Þorlaug d(ottir) Rafns Hængs s(vnar). hann atti Vnni dottur Mardar eigiu síþar enn Rvtr a Kamsnesi.

Frá Þorkeli bundin fót.

- c. 306 Þorkell⁴ bundinn fótí nam land at ráði Hængs vnhverfis 20 Þrihyrning ok bio þar vndir flallinu. hann var namrammr miök. hans born voru þau Borkr³ blatanar skeg f(adir) Starkadar vndir Þrihyrningi⁷ ok Þorunn er atti Ormr³ hinn sterki ok Dagrún modir Bersa.

Frá Baug ok s(vnvm) hans.

25

- c. 307 Baugr⁴ het madr fostbrodir Hængs.² (hann)⁸ for til Is-landz ok var hinn fysta vetr a Baugstodum enn annan med Hængi.² Baugr³ var s(vn) Rauds Kiallakss(vnar) Kiarvalss(vnar) Ira konungs. hann nam Fliots lid alla at radi Ketils ofann vm 286 Breidabolstad til modz vid Hæng ok bio at Lidar enda. hans 30 s(ynir) voru þeir Gunnarr⁹ ok Eyvindr ok Steinn enn snialli ok Hilldr d(ottir) er atti Orn i Veligerdi.³ þeir Steinn hinn snialli ok Sigmundur s(vn) Sigvals nauds foru vtan af Eyrum ok komu til Sandhóla feriu allir senn Sigmundur ok forunautar hans ok Steinn ok villdu hvarir fyr fara yfir ána. þeir Sigmundur skorudu 35 huskorlum Steins ok raku þa fra skipinu. þa kom Steinn ad ok bio Sigmundur bana hogg. vm vig þetta vrdi Baugs(ynir) seker aller or lidinni. for Gunnarr⁹ i Gunnars hollt enn Eyvindr vnder fioll

¹ s glent af skriveren. ² Punktum er tilf. ³ Skr. -ur. ⁴ Áben plads for initialen. ⁵ Således rettet fra hdskr's sa; JErI. har opfattet l som f. ⁶ Disse to ord skrevne — ved sideskifte — to gange. ⁷ Skr. þry-. ⁸ Mgl. i hdskr. ⁹ Skr. -r.

austr i Eyvindar hóla. enn Steinn vt i Snialls hofda. þat likadi illa Þorgerði d(ottur) Sigmundar er fodur bani hennar fór ut þangat ok egiadi Onund billd bonda sinn at hefna Sigmundar. Onundr for med xxx. manna i Snialls hofda ok bar þar elld at hvsumm. Sniall-Steinn geck vt ok gafst vpp. þeir leiddu hann i 5 hofdenn ok vagu hann þar. eptir vig þat mællti Gunnarr¹ brodir hans. hann atti Rafnhildi² Storólfs d(ottur) systir Orms hins sterka. Hamundr var s(vn) þeira. Onundr varð sekr³ vmm vig Sniallsteins. hann sat med flolmenni íj. vetr. Orn i Veligerði magr³ Gunnars helt niósnum til Onundar.⁴ epter⁵ iol hinn íj. 10 vetr for Gunnarr¹ med xxx. manna. at Onundi at tilvisan Arnar.⁴ Onundr (for)⁶ fra leik med xu: manna til rosa sinna. þeir fundust i Orrostudal. þar fell Onundr³ med ííj manna enn einn af Gunnari. Gunnarr¹ var i blarri kápu. hann reid vpp epter Holtum til Þiors ár. ok skamt fra anni fell hann af baki ok var erendr³ 15 af sárumm.⁴ enn þa er syner Onundar voxu vpp Sigmundr kleykir ok Eilifr³ audgi þa sottu þeir Mordr eigiu frænda sinn at epter máli. Mordr sagdi þat vhaegt vm sekian mann. þeir kuadu ser vid Orn vest lika er þeim sat nest. Mordr lagdi þat til at þeir skylldu fa Erni skogangs sok ok koma hanum sva or heradi.²⁰ Onundar s(ynir) toku þeitinga⁷ mál a hendr Erni. ok varð sv⁸ sætt at Orn skylldi falla vheilagr fyrri Onundar s(vnvm) hvervitna nema i Veligerði⁹ ok i orskots hælgi vid landeign sina. Onundar s(ynir) satu iamnan vmm hann en hann giætti sin vel. þat var 25 einn tima er Orn rak naut or lanndi sinu þa komu þeir at hanum ok vagu hann. ok hugdu menn at hann mvndi vheilagr³ fallit hafa. Þorleifr encisti bródir Arnar keypti at Þormodr Þiostarss(yni) at hann hægadi Orn.⁴ Þormodr var þa kominn vt a Eyrumm. hann skaut þa skot sva¹⁰ langt af hanndboga at fall Arnar varð i orskots hælgi hans. þa mælltu þeir Hamundr Gunnarss(vn) ok 30 Þorleifr epter Orn. enn Mordr³ veitti þeim brædrum. þeir gulldu ei fe enn skylldu vera heradz seker or Flóa. þa bad Mordr³ til handa Eilifi Þorkotlu Ketilbiarnar dottor ok fylgdi henni heiman Hæda lannd ok bio Eilifr³ þar. enn Sigmundr feck Arngunnar

¹ Skr. -r.   ² h tilföjet over linjen med nedvisningstegn.   ³ Skr. -ur.
⁴ Punktum er tilf.   ⁵ Foran dette ord har JErl. skrevet: med ííj m̄, men derpå underprikket alle 3 ord.   ⁶ Mgl. i hdskr.   ⁷ Snarere at læse således end bett-.   ⁸ Skr. to gange (su sv).   ⁹ Skr. således, med tydeligt u; dog står der et punkt over og til højre for u'ets sidste streg, hvilket mulig antyder, at JErl. har villet skrive i; sml. ovf. l. 9 og 107.aa.   ¹⁰ v er skr. over linjen med nedvisningstegn; desuden er a rettet fra o. JErl. har altså først skr. so.

dottur Þorsteins Þranga karls.¹ Þa gifti Mordr² Rannveigu systur sína Hamundi Gunnars s(yni) ok fór hann þa at bva a Lidarenda ok voru þeira s(ynir) Gunnarr³ at Lidarenda ok Hiortr ok Hælgj ok Hafr² ok Ormr² skogarnef er fell a Orminum langa med Olavi konungi⁴.

- o. 308 Hillder⁵ ok Hallgeirr³ ok Liót systur þeira voru irsk^a.¹ Þau
289 foru til Islandz ok namu land millim fliots ok Rangár Eyia sveit alla vpp til Þverár. Hillder bio i Hilldisey. hann var fader Moeidar at Moeidar hvali. Hallgeirr³ bio i Hallgeirsey. hans d(ottir) var Mabil er atti Hœlgi Hængs s(vn). enn Liót bio a 10 Liótar stodum.¹ ||
- o. 309 Dvfpakr* i Dvfpaks holti var leysingi þeira brøðra.¹ hann 12a
var hamramr miok ok sva var Storolfr Hængs s(vn).¹ hann bio þa at Hvali.¹ Þa skildi a vm beitingar.¹ Þat sa v freskr maðr vm nott at biornn mikill geck fra Hvali en griðvngv fra Dvfpacs 15 holti ok fyndvz a Storolfs velli ok gengvz at reiðir ok matti biornin meira.¹ vm morgininn var þar dalr eftir er þeir höfðv fyndiz sem vm væri snvit iorðinni ok heitir þat nv Olldv grof.¹ Þaðir varv þeir meiddir ok lagv i reckiv.¹
- o. 310 Eilifr⁶ ok Biorn brøðr forv ór Sogni til Islandz.¹ Eilifr 20
290 nam Odda hinn litla vpp til Reyðar vaz ok til Vikings lækjar.¹ hann atti Hœlgv d(ottvr) Onvndar bilz.¹ þeira s(vn) var⁷ Eilifr hin vngi er atti Oddnyiv d(ottvr) Oðz hins miova.¹ þeira d(ottir) var Þvriðr er atti Þorgeir i Odda.¹ þeira d(ottir) var Hœlga.¹
- o. 311 Biorn bio i Svinhaga ok nam land vpp med Ranga.¹ hans 25
born varv þav Þorsteinn f(aðir) Grims hollta skalla ok Hallveig modir Þorvnnar modvr Gvðrvnar modvr Sæmændar f(odvr) Brandz byskvps.¹
- o. 312 Kolr h(et) maðr s(vn) Ottars ballar.¹ hann nam land fyri
avstan Reyðar vatn ok Stota læk of Trolla skog til moðs við 30 Þorstein tiallstoðing ok bio i Sandgili.¹ hans s(vn) var Egill er sat fyri Gvnnari Hamvndar s(yni) hia Knafa holvm ok fell þar sialfr ok avst menn .ij. ok Ari hœskarl⁸ hans en Hiortr broðir Gvnnars ór hans liði.¹ s(ynir) Gvnnars varv þeir Grani ok

¹ Punktum er tilf. ² Skr.-ur. ³ Skr.-r. ⁴ Skr.kongi. ⁵ Áben plads for initialen. ⁶ Initialen, som vistnok har været rød, er nu så godt som helt udvisket. ⁷ Herefter først skrevet oddr, men dette siden igen underprikket og overstregt med rødt. ⁸ Retlet fra hðskrs -karls (dittografi; jfr. det følgende ord). ^a Denne betegnelse af Hilders og hans søskendes herkomst bemærkes i 104, der, med de andre reco., har en anden, men m. h. t. meningen identisk læsemåde.

* Her begynder 12. mbrblad.

- 291 Hamvindr.¹ Gvnnarr barðiz við Otkel ór Kirkiv þor við garð at Hofi ok fell Ottkell² þar ok Skamkell.¹ Gein goði ok Gizva hviti ok Asgrimr Ellíða-Grims s(vn) ok Storkvör vndan Þrihyrningi s(vn) Barðar blaskegs³ Þorkells s(vnar) þvndin fota er atti Þvriði Egils d(ottvr) fra Sandgili þeir forv vm Leiðar skeið ok komv vm⁵ nott með .xxx. manna til Liðar enda en Gvnnar var fyri með ein karlmann fvlltiða.¹ .ij. menn fellv ór liði Geirs en .xvi. vrðv sárer aðr Gvnnar fell.¹
- c. 313 Rolfv h(et) moðr ravðskegr.¹ hann nam Holms lond oll millim Fiskár ok Rang ár ok bio at Forsi.¹ hans hornn varv þav¹⁰ Þorstein ravðnefr er þar bio síðan ok Þora moðir Þorkels mana ok Asa moðir Þornyiar moðvr Þorgeirs at Liosa vatni ok Hølga moðir Oðz fra Miosyndi.¹ d(ottir) Oðz var Asbiorg er atti Þorsteinm goði f(aðir) Biarna hins spaka f(oðvr) Skegia f(oðvr) Markvss logmannz.¹ Þorstein ravðnefr var blotmoðr mikill.¹ hann blotaði forsin¹⁵ ok skyllði bera leifar⁴ allar a forsin.¹ hann var ok framsyn miok.¹
- 292 Þorsteinm let telia savð sin ór rett .xx. hvndrvð⁵ en þa liop alla rettina þaðan af.¹ enn þvi var savðrinn sva margr at hann sa vm havstvm hverir⁶ feigr varv ok let þa alla skera en hit síðausta havst er hann lifði þa mælti hann i savða rett skeri þer nv savði²⁰ þa er þer vilit.¹ feigr em ek nv eða allr savðrin ella nema þorði se.¹ en þa nott er Þorsteinm dó rak savðinn allan vt i forsin ok forst þar.¹ Hølga h(et) dottir hans er atti Hølgi rogn Kiallaks⁷ svn.¹
- c. 314 Vlfv gylðir h(et) hersir rikr i Noregi a Þclamork.¹ hann²⁵ bio a Fiffa vollvm i Tinz dal⁸.¹ hans s(vn) var Asgrimr f(aðir) þeira Þorsteins ok Þorlavgar.¹ Þorkatla h(et) moðir þeira er ringia var kollvð.¹ Haralldr konvngv himm harfagri sendi Þororm frænda sinn ór Þrvmv af Ogðv[m]⁹ at heimta skatt af Asgrimi sem konvngv havð hannm en hann gallt cigi þvi at hann hafði sent³⁰ konvngi litlv⁷ aðr herst gavzkan ok silfr mikit ok sagði¹⁰ þat giof skylldv en cigi gialld þvi at hann hafði alldri aðr skatt gollðit.¹ aftr sendi konvngv feit | ok villði cigi þigia.¹ Þorkatla kona Asgrims fœddi sveinbarn.¹ Asgrimr bað vt bera.¹ þræll hvatti gref^{12b}

¹ Punktum er tilf. ² Herefter står þell, en kontamination af þ (i det følgende ord) og ell (slutningen af det foregående); ordet er ikke underprikket eller overstreges. ³ Ovf. s. 107.²² kaldes han Bórkr blátannarskegg. ⁴ o er formedelst en rift næsten forsvundet. ⁵ Det sidste v formedelst riften beskadiget. ⁶ En del af v og af forkortelsestegnet for er beskadiget ved riften. ⁷ Over i mulig aksent. ⁸ Disse to ord er tilføjede over linjen af Haukr selv med et nedvisningstegn efter vollvm. ⁹ Forkortelsestegnet for m er afrevet. ¹⁰ gð er sammenskræmme.

v. sa er hanum skyldi grof grafa en sveinin var lagðr niðr a golf.¹ þa heyrðiz þeim ollvm sem sveinnin q(væði) þetta Lati* mog² til³ móður mer er kallt a golfi hvar muni sveinin sömri en at sins foðvr ornum.¹ þarf eigi iarn at eia ne iarðar men skerþa lettið liotv verki lifa mvin ek enn með monnum.¹ siþan var sveinin 5 vatni avsin ok kallaðr Þorsteinn.¹ en er Þorormr kom annat sinn at hei(m)ta⁴ skatt q(vaddi) Asgrimir þings ok spvrði⁵ boðndr ef þeir villdi greiða⁶ konungi slikan skatt sem beitz var.¹ þeir baðv hann svara fyri sik en villdv þo eigi greiða.¹ þingit var við skog ok er þa varði minz liop fram þræll Þororms at Asgrimi ok drap 10 hann.¹ boðndr drapv hann þegar.¹ Þorstein var þa i hernaði ok er hann spvrði vig f(oðvr) sins selldi hann iarðir sinar til silfrs⁷ ok bioz til Islandz or Grønmar fyri avstan Lidandis nes ok aðr hann fœri brendi Þorsteinn Þororm i Þrvmv⁸ inni ok hefndi 293 f(oðvr) sins.¹ Þorgein h(et) broðir hans.¹ hann var þa .x. vetra er 15 Þorormr let drepa f(oðvr) þeira.¹ hann for til Islandz með Þor- 294 steinni ok⁹ Þorvnnu móður systir þeira ok nam Þorvnnar halsa ok bygði¹⁰ þar siþan.¹ Þorstein kom i Rangár óss ok nam land at raði Flosa fyri ofan Vikings lœk ok vt til motz við Svinhaga-Biornn ok bio i Skarði env eystra.¹ vm hans daga kom skip þat 20 i Rang ár óss er sott var a mikil ok villdi engi við þeim (taka)¹¹ en Þorstein for eftir þeim ok gerði þeim tialld bvd þar sem nv heitir Tialldar staðir ok pionaði þeim þar sialfr meðan þeir lifdv en þeir do allir.¹ hann var siþan kallaðr Þorstein tialldstœðingr.¹ enn sa þeira er lengs lifði fall¹² gvll ok silfr ok grof niðr sva at 25

¹ Punktum er tilf. ² Dette ord er for største delen meget afbleget; mulig står der mavg. ³ Dette ord er næsten helt udvisket. ⁴ Forkortelses-tegnet for m er glemt. ⁵ v er tilf. af Haukr selv over linjen uden nedvisningstegn. ⁶ Således. ⁷ r forseundet red en rift i perg. ⁸ Den første del af m afrevet. ⁹ Tilfijet over linjen. ¹⁰ gd sammenskrævet. ¹¹ Glemt af skriveren. ¹² Således (dittografi?).

* Verset bør skrives:

Láti mög til móður,
mér es kalt á golfi.
hvar muni sveinn in sömri,
an at sins foðvr ornum?

þarf at járn at eggja,
né jardarmen skerða.
léttið ljótu verki,
lifa munk enn með monnum.

¹ Konj. for þarf eigi.

Þæver sønnen (mig) til moderen; jeg fryser (her) på gulvet. Hvor skulde sønnen have en mere passende plads, end ved sin faders arne? Der er ingen grund til at hvæsse jærnet (hakkens jærn) eller stænge grønsøvet. Hold op med den stygge gærning. Jeg vil fremdeles leve blandt mennesker.

- þat hefir engi fvdit síþan.¹ Þorstein atti fyr Þvriði Gvnnars d(ottvr) Hamundar s(vnar).¹ þeira born Gvnnar Þorhallr Iosteinn Iorvnn.¹ síþan atti Þorsteinn Þvriði d(ottvr) Sigfús² i Hlið.¹ þeira born Skegi ok Þorkatla Rannveig ok Arnora.¹ En Þorgeir broðir Þorsteins keypti Odda land at Rafni Hængs s(yri) Strandir þaðar⁵ ok Varma dal ok oddan allan millim Roars lokiari ok Rang ár.¹ hann bio fystr i Odda ok atti Þvriði d(ottvr) Eilífs hins vnga.¹ þeira d(ottir) Hølgar er atti Svartr Vlf s(vn).¹ þeira s(vn) Loðmøndr i Odda f(adir) Sigfús prestz f(öðvr) Sæmndar hins froða.¹
- c. 315
295 Flosi h(et) madr s(vn) Þorbiarnar hins gavlverska³.¹ hann¹⁰ drap .iij. syslv menn Haralldz hins⁴ harfagra ok for estir þat til Islandz.¹ hann nam land fyrri avstan Ranga alla Rangár vollv ena eystri.¹ hans d(ottir) var Asny modir Þvriðar er Valla-B[r]andr⁵ atti.¹ s(vn) Valla-Branz var Flosi f(adir) Kolbeins f(öðvr) Gvðrvnar er Sæmøndr hinn froði atti.¹ Flosi at[tj]⁶¹⁵ Gvðrvnr Þoris d(ottvr) Skegbrodda s(vnar).¹ þeira s(yinr) varv þeir Kolbeinn er fyr var nefndr ok Biarnni f(adir) Biarnna f(öðvr) Flosa f(öðvr) Valgerðar m(öðvr) herra Erlenz f(öðvr) Havks.¹ af því for Loptr hinn gamli systvr s(vn) Flosa at blota a Gavlvn at Flosa var vfritt i Noregi.¹ Flosi hinn noreni atti Þordisi ena²⁰
- 296 miklv d(ottvr) Þorvnnar ennar avðgv⁷ Ketils d(ottvr) hins einhenda.¹ þeira d(ottir) var Asny er atti Þorgeir.¹
- c. 316 Ketill hinn⁸ einhendi h(et) madr s(vn) Avðvnr þvnnkårs.¹ hann nam Rangar vollv ena ytri fyrri ofan Løkiar botna⁹ ok fyrri avstan Þiors á ok bio at Á.¹ hann atti Asleifv Þorgils d(ottvr).¹²⁵ þeira s(vn) var Avðvn¹⁰ f(adir) Bryniolfs f(öðvr) Berghors¹¹ (foðvr) Þorlaks f(öðvr) Þorhallz f(öðvr) Þorlaks hyskops hins hølga.¹
- c. 317 Ketill avniði broðrvngr Ketils hins einhenda nam land hit ytra með Þiors a ok bio a Vollvm hinvm yðrvn.¹ hans s(vn) var Hølgar rogn er Hølgv atti d(ottvr) Þorsteins ravðnefs¹².¹ þeir(a)¹³³⁰ s(vn) var Oddr miovi f(adir) Asgerðar¹⁴ er atti || Þorsteinn goði^{13a} ok Oddnyiar er Eilífr hinn vngi atti.¹
- c. 318
297 Ormr avðgi s(vn) Vlf s(vn) hvassa nam land með Rangá at radi Ketils hins ein henda ok¹⁵ bio i Hvsa gardi ok Askell

¹ Punktum er tilf.   ² Rettet fra hðskrs sig.   ³ k er tilføjet over linjen.   ⁴ Igennem h har skrivoren fejlagtig andragt en — forkortelse — streg.   ⁵ Det første r bortrevet ved en rift.   ⁶ ti bortrevne.   ⁷ Synes først at være skrevet avdga.   ⁸ hi meget afblegede.   ⁹ a ligeledes, samt de følgende to ord.   ¹⁰ Ligeledes.   ¹¹ ors meget afbleget og det følgende ord (v: f.) synes glemt.   ¹² En fejl for Hrólfs raudskeggs.   ¹³ Skrevet þr.   ¹⁴ Vistnok en fejl for Ásbjargar jfr. s. 110.15; de andre recc. har i øvrigt Ásborg på begge steder.   ¹⁵ Næsten udvisket.

s(vn) *hans* eftir *hann* enn *hans* s(vn) reisti fyst bœ á Vollvm. ¹
 frá *hanvm* erv Vallveriar komnir. ¹

Fra Þorsteini

- c. 319 Þorsteinn ² lavnan h(et) *madr* norœn ok *farmadr* mikill. ¹
hanvm var þat spað at *hann* mvinði a þei landi deyia er þa var 5
 enn ecki bygt. ¹ Þorstein fór til Islandz i elli sinni með Þorgilsi
 s(yni) sinvm. ¹ Þeir namv hinn efra lvt Þiorsár hollta ok biogv i
 Lvnans hollti ok þar er Þorstein heygðr. ¹ d(ottir) Þorgils var
 Asleif er atti Ketill hinn einhendi. ¹ s(ynir) þeira varv þeir Avðvn
 er aðr var nefndr ok Eilifr f(aðir) Þorgeirs f(oðvr) Skegia f(oðvr) 10
 Hiallta i Þiors ár dal. ¹ *hann* var f(aðir) Iorvnnar moðvr Gvðrvnar
 moðvr Einars f(oðvr) Magnvs byskvps. ¹ Gvnusteinn berserkia bani
 s(vn) Bolverks blindinga trionv drap .ij. berserki ok hafði [anna]r ³
 þeira aðr drepit Griotgarð Haleyia iarl i Solva fyri innan Agða ⁴
 nes. ¹ Gvnsteinn var síþan skotin orv finzkri ór skogi a skipi sinv 15
 norðr i Hefni. ¹ s(vn) Gvnsteins var Þorgeir er atti Þorvnni ena
 298 avðgv dottvr ⁵ Ketils einhenda. ¹ þeira d(ottir) var Þorðis hin
 mikla. ¹
- c. 320 Raðormr ok Iólgein brœðr komv ⁶ vestan vm haf til Islandz. ¹
 þeir namv land millim Þiors ár ok Rang ár. ¹ Raðormr eignaðiz 20
 land fyri avstan Ravða lœk ok bio i Velleifs hollti. ¹ *hans* d(ottir)
 var Arnþiorg er atti Sværtigr Hiorleifs s(vn). ¹ þeira born varv
 þav Grimr logsogv *madr* ok Iorvnn. ¹ síþan atti Arnþiorgv Gnvpr
 Mollda-Gnvps s(vn) ok varv þeira b(orn) Hallsteinn a Hialla ok
 Ranuveig moðir Skapta logmannz ok Geirny moðir Skálldrafn. ¹ 25
 Iólgein eignaðiz land fyri vtan Ravða lœk ok til Steins lœkiar. ¹
hann bio a Iólgeirs stoðvm. ¹
- c. 321 Askell ⁷ hnockan s(vn) Dvfpaks Dvfnials s(vnar) Kiarvals
 s(vnar) Ira konvngs *hann* nam land millim Steinslœkiar ok Þiors
 ár ok bio i Askels hofða. ¹ *hans* s(vn) var Asmœndr f(aðir) Asgavtz 30
 f(oðvr) Skegia f(oðvr) ⁸ Þorvallz f(oðvr) Þorlavgar moðvr Þorgerðar
 moðvr Ions byskvps hins hœlga. ¹
- c. 322 Þorkell þialfi fostbroðir Raðorms eignaðiz lond oll a millim
 Rangar ok Þiors ár ok bio i Hafi. ¹ *hann* atti Þorvnni eyverskv. ¹
 299 þeira d(ottir) Þorðis moðir Skegia f(oðvr) Þorvallz i Asi. ¹ þaðan 35
 hafði Hiallti ⁹ magr *hans* reidskiota til alþingis ok þeir .xij. þa er

¹ Punktum er tilf. ² Áben plads for initialen, der her — som oftere —
 antydes ved et lille þ i margen. ³ Afrevet ved et hul i perg. ⁴ gð sammen-
 skrevne. ⁵ Rettet fra hðskrs moðvr. ⁶ Skr. to gange. ⁷ Rettet fra hðskrs
 Asgein jfr. ofv. s. 101.aa. ⁸ .f. næsten udvisket. ⁹ hi meget afblegede.

hann var út kominn með kristni en [engi]¹ treystiz annara fyri ofriki Rvnlfs Vlf's s(vnar) er sektan hafði Hialta vñ goðga.² n v erv³ ritaðir þeir menn er lond hafa þegit ok nvmit i landnami Ketils hængs.²

- c. 323 Loptr s(vn) Orms⁴ Froða svnar for af Gavlvñ til Islandz⁵ vñgr at allðri ok nam land fyri vtan Þiors a ok vpp til Skvfs lækjar ok Breiða myri hina eystri vpp til Svlv hollz ok bio i Gavlvveria bœ ok Oddny modir hans d(ottir) Þorbiarnar hins gavlvverska.² Loptr for vtan hit .iij. hvert svmar⁶ fyri hond þeira Flosa begia modvr broðvr sins at blota at hofi þei er Þorbiorn¹⁰ modvr f(adir)⁶ hans hafði [þar varð veitt a⁷ Gavlvñ.² Þorbiorn var ríkr hersir i Noregi i Fiala fylki.² hann var [Or]mars⁸ s(vn).² hann atti Hillði Vlfars d(ottvr) ok Þorvñnar grœningar ríppv.² Vemvndr enn gamli s(vn) Vikings⁹ Skaneyiar skelmis magr Biarnar hvñv var hersir ríkr.² hans s(vn) var Froði f(adir) Orms f(oðvr)¹⁵ Lopt's¹⁰ hins gamla¹¹.² fra [han]vñ er mart stormenni komit Þorlacr hinn helgi ok Brandr byskvp ok Pall byskvp.² |
- c. 324³⁰⁰ Þorviðr s(vn) Vlfars broðir Hilldar for af Vors til Islandz^{13b} en Loptr frændi hans gaf hanvñ land a Breiða myri ok bio hann i Vorsa bœ.² hans b(orn) varv þav Rafn ok Hallveig er atti Ozvr²⁰ hin hviti.² þeira s(vn) var Þorgrímr kampi.²
- c. 325 Þorarinñ h(et) maðr s(vn) Þorkels ór Alviðrv Hallbiarnar s(vnar) Horða kappa.² hann kom skipi sínv i Þiors ár oss ok hafði þiors havfvð a framstafni ok er þar aín við kend.² Þorarin nam land fyri ofan Skvfs læk til Ravð ar ofan með Þiors á.² hans d(ottir) var Heimlavg er Loptr geck at eiga .vi. toga.²
- c. 326 Haralldr gyllskear h(et) konvñgr i Sogni.² hann atti Solvorv d(ottvr) Hvndolfs i(arls) systvr Atla i(arls) hins miova.² þeira do-ðr varv þær Þora er atti Halfdan svartu Vpplendinga konvñgr¹² ok Þvriðr er atti Ketill¹³ helli flagi.² Haralldr vngi var s(vn)³⁰

¹ Afrevet ved et hul i perg. ² Punktum er tilf. ³ (= r) næsten helt afrevet. ⁴ Tilf. over linjen af Haukr selv med nedvisningstegn. ⁵ v og den første streg af m udvisekede. ⁶ Haukr har først skrevet brodir (dittogr. fejl), men atter overstreget dette og skrevet .f. over linjen. ⁷ þar—a meget udvisekede i hðskr., men synes at være fuldstændig sikre, og således har J.Erl. læst ordene. ⁸ or og den første streg af m afrevne ved en rift i perg. ⁹ iki udvisekede. ¹⁰ Først skrevet oms, men dette underprikket og lopts skrevet ovenover (af Haukr selv); dette sidste er nu meget afbleget, og det kan næppe afgøres, om der står lopts eller — muligvis — loptz. ¹¹ Af dette og de følgende ord, til og med mart, er mer eller mindre, ved stærk beskæring af bladet, forsvundet. Stærkest er det gået ud over fra og hanvñ, der, på de to sidste bogstaver nær, helt er bortskåret. ¹² Dette ord er tilf. over linjen med nedvisningstegn. ¹³ Den nederste del af de 3 sidste bogstaver afrevne (et hul i perg.).

þeira Halfdanar ok Þorv.¹ hanvm gaf Haralldr konvngr gvllskegr
 nafn sitt ok ríki.¹ Haralldr konvngr andaðiz fyst þeira en þa Þora
 enn Haralldr vngi sipast.¹ þa bar ríkit vndir Halfdan konvng en
 hann setti yfir þat Atla iarl hinn miova.¹ síþan feck Halfdan
 konvngr Ragnilldar d(ottvr) Sigvrðar hiartar ok var þeira s(vn) ⁵
 Haralldr hinn hárfagri.¹ þa er Haralldr konvngr geck til ríkis i
 Noregi ok hann mægdiz við Hakon iarl Griotgarz s(vn) feck hann
 301 Sygna fylki Hakoni i(arli) magi sinvm er konvngr for i Vik avstr
 en Atli i(arl) villdi eigi af lata ríkinv fyr en hann fyndi Haralldr
 konvng.¹ iarlarnir² þrættv þetta með kappi ok drogv her saman.¹ ¹⁰
 þeir fvndvz a Fiolvm i Stafa ness vagi ok borðvz.¹ þar fell Hakon
 i(arl) en Atli varð sar ok var flvtr i Atley ok dó þar or sarvm
 en eftir³ þat hellt Hástein s(vn) hans ríkinv þar til er Haralldr
 konvngr ok Sigvrðr i(arl) drogv her at hanvm.¹ Hástein tok þa
 vndan ok reð til Islandz ferðar.¹ hann atti Þorv Olvis d(ottvr).¹ ¹⁵
 Ólvir ok Atli varv s(ynir) þeira.¹ Hasteinn skavt setstockvm fyr
 borð i haf i at fornvvm síð.¹ þeir komv a Stalfiorv fyr Stocks eyri
 en Hastein kom i Hasteins svnd fyr avstan Stocks eyri ok bravt
 þar⁴.¹ hann nam land millim Rávðár ok Olvvs ar vpp til Fvla
 lækjar ok Breiða myri alla vpp at Holltvm.¹ hann bio a Stoks- ²⁰
 eyri⁵ ok Atli s(vn) hans eftir hann aðr hann forði sik i Traðar
 hollt.¹ Olv[ir]⁶ h(et) annar s(vn) Hasteins.¹ hann bio at Stiorv
 steinvvm.¹ hann andaðiz barnlavv enn Atli tok eftir hann arf
 302 allan.¹ leysingi Olvis var Brattr er bio i Bratz hollti ok Leiðolfr
 a Leiðolfs stoðvm.¹ Atli var f(aðir) Þorðar dofna f(oðvr) Þorgils ²⁵
 orrabeins stivp(s)⁷ f(oðvr) Grims glammað(a)r⁸ f(oðvr) Ingiallz
 f(oðvr) Grims f(oðvr) þeira⁹ Barkar ok Einars f(oðvr) Hallkotlv er
 atti Rafn Sveinbiarnar s(vn).¹ þeira d(oðtr) Steinvn modir herra
 Rafns ok Herdis modir Ala f(oðvr) Steinvnnar er Havkr Erlenz
 s(vn) atti.¹ Borkr Grims s(vn) var f(aðir) Ragnhilldar er Flosi ³⁰
 Biarnna s(vn) atti.¹ þeira born Einarr ok Biarnni ok Valgerðr
 modir herra Erlenz f(oðvr) Havks.¹ Þordis var .ij. dottir

¹ Punktum er tilf. ² For det almindelige forkortelsestegn for r(ʀ) har Haukr her fejlagtig sat tegnet for ar (ʀ). ³ I dette ord er et forkortelsestegn (for r) fejlagtig anbragt over f (foruden det rigtige over t). ⁴ Dette ord skrives urigtig þf (= þeir). ⁵ Rettet fra hðskrs stokfkeyri. ⁶ ir afrevet ved et hul på perg. ⁷ s glemt af skriveren. ⁸ Efter d står der et uformeligt x-lignende bogstav, som sikkert ikke er z, men snarest ʀ; rimeligvis betegner det dog ikke r, men ar. ⁹ Tilf. over linjen uden nedvisningstegn.

- Flosa¹ modir frv Ingigerðar modur frv Gvörvunar ok Hallberv abbadisar^{2,3} Halla var ok dottir Flosa modir herra Kristoforvs.³
- c. 327 Hallsteín h(et) madr er for ór Sogni til Islandz magr Hásteins.³ hanvm gaf Hasteinn⁴ ytra lvt Eyrar backa.⁵ hann bio 303 a Framnesi.³ hans s(vn) var Þorsteinn f(aðir) Arngrims er vegin⁵ var at favska grefti.³ hans s(vn) var Þorbiornn á Framnesi.³
- c. 328 Þorir s(vn) Asa hersiss Ingiallz s(vnar) Hroallz s(vnar) for til Islandz ok nam Kallnesinga⁵ [repp]⁶ allan⁷ || vpp frá Fyllar 14ª læk⁸ ok bio at Sel forsi.³ hans s(vn) var Tyrfingr f(aðir) Þorbiarnar prestz ok Hamvndar prestz i Goddolvum.³ 10
- c. 329 Hroðgeir⁹ hinn spaki ok Odgeir broðir hans er þeir Finur hinn avði ok Hafnar-Ormr keypti¹⁰ brott or landnami sinv þeir namv Ravngerðinga repp ok bio Oddgeir i Oddgeirs holvm.³ hans s(vn) var Þorsteinn exna broddr f(aðir) Hrodgeirs f(oðvr) Avgvrs i Kamba kistv en d(ottir) Hroðgeirs hins spaka¹¹ var Gvnnvor er 15 atti Kolgrimr hinn gamli.³ þadan erv Kvistlingar.³
- c. 330 Onvndr billdr er fyr var getið nam land f(yri) avstan Roars læk sem fyr er getið.³
- c. 331 Ozvr hinn hviti h(et) madr s(vn) Þorlefs or Sogni.³ Ozvr 30⁴ va víg i vevm a Vpplondvm þa er hann var i brvð for med 20 Sigvrði hrisa.³ fyrri þat varð hann landflæmðr til Islandz ok nam fyst oll Hollta lond millim Þior(s)¹² ár ok Hravns lækjar.³ þa var hann .xviij. vetra er hann va vigit.³ hann feck Hallveigar Þorviðar d(ottvr).³ þeira s(vn) var Þorgrimr kambi f(aðir) Ozvvar f(oðvr) Þorbiarnar f(oðvr) Þorarins f(oðvr) Grims Tofv s(vnar).³ Ozvr bio 25 i Kampa holti.³ hans leysingi var Boð(v)ar¹³ er bio at Boðvars toftvm við¹⁴ Viði skog.³ hanvm gaf Ozvr lvt i skoginvum¹⁵ ok skilði ser eftir hann barnlavsan.³ Orn or Velv gerði er fyr er getið stefndi Bo[ðvar]i¹⁶ vm savða tokv.³ þvi handsalaði Boðvar Atla Hásteins s(yni) fe sitt en hann nnytti mal¹⁷ fyrri Erni.³ 30

¹ Efter dette ord står et nedvisningstegn, der refererer sig til ordene var Þordis, der er skrevne over frv in; skriveren har glemt, at han havde skrevet: Þordis var tj. osv., og vilde nu skrive: .tj. dottir Flosa var Þordis osv.; et interessant eksempel på fejlskrivning. ² Dette ord er skrevet over linjen med nedvisningstegn. ³ Punktum er tilf. ⁴ Her står det sædvanlige sammenlyngede tegn for hans, men som her sikkert er ment som Hasteinn. ⁵ En del af g afskåret; derover synes et a (?) anbragt. ⁶ Afskåret. ⁷ Den nederste del af bogstaverne dortskaeren. ⁸ Rettet fra hdskr's lækjar (dittoogr.). ⁹ i skrevet over linjen. ¹⁰ Således. ¹¹ p er rettet fra þ eller l. ¹² s glemt af skriveren. ¹³ v glemt af skriveren, jfr. ovf. s. 85.s. ¹⁴ v er rettet fra n, de to første streger i m (i toftvm); efter at have foretaget denne rettelser har Haukr tilf. forkortelsestegnet over v. ¹⁵ if beskadigede ved et hul på perg. ¹⁶ ðvar afrevne ved et hul i perg. ¹⁷ Således rettet for hdskr's dittografiske fe sitt.

Ozvr andaðiz þa er Þorgrímur var vngur^{1, 2} þa tok Rafn Þorviðar s(vn) við fear varðveizlv Þorgríms.² eftir andlát Boðvars talði Rafn til Viði skogs ok bannaði Atla en Atli þottiz eiga.² þeir Atli .íííj. forv eftir viði.² Leiðolfr for með hanvm.² smala madr sagði Rafni þat en hann reið eftir þeim með .x. mann.² þeir 5 fvdvz i Orostv dal ok borðvz þar.² þar fellv huskarlar Rafns 305 .íííj. en sialfr hann varð sar miok.² einn fell Atla huskarl en hann varð sar bana sarvm ok reið heim.² Onvndr bildr skildi þa.² Þorðr domni³ s(vn) Atla var þa .xv. vetra er Rafn reið til skips i Einaris hofn.² hann reið heim vm nott ok var i blari kápv.² 10 Þorðr sat fyri hanvm við Havga vað skamt fra Traðar hollti ok va hann þar⁴ með spíoti.² þar er Rafns havgr fyri avstan gotv en fyri vestan Hasteins havgr ok Olvis havgr [ok]⁵ Atla havgr.² vigin fellvz i faðma.² Þorðr varð frægr af þersv.² hann feck þa Þorvnnar d(ottvr) Asgeirs avstmanna⁶ skelmis er drap skipshofn 15 avstmanna i Gríms ár osi fyri rán þat er hann var rænti i Noregi.² Þorþr hafði þa .íj. vetr ok .xx. er hann keypti skip i Knarar svndi ok villdi heimta arf sinn.² þa fal hann fe mikit.² þei villdi Þorvnn eigi fara ok tok hon við því i Traðar hollti.² 306 Þorgils s(vn) Þorðar var þa tvevetr.² skip Þorðar hvarf ok spvrdiz 20 ceki til.² vetri síþar kom Þorgrímur ervbeinn til raða með Þo[rvnni]⁷.² hann var s(vn) Þormoðar ok Þvriðar Ketilbiarnar d(ottvr).² hann feck Þorvnnar ok var þeira s(vn) Hæringr.²

c. 332 Olaf[r tv]jennvm⁸ brvni h(et) madr.² hann for af Lofot til Islandz.² hann nam Skeið oll millim Þiors ár ok Sandlækjar.² 25 [hann var hamrammr] miok.² Olafur bio a Olafs vollvm.² hann ligi i Brvna havgv vndir Vorðv felli.² Olafur att[i] Ashilddi ok var þeir]a⁹ s(vn) Hølgvi travsti ok Þorir drifa f(aðir) Þorkels gyllkars f(oðvr) Orms f(oðvr) Hølgv modvr Oðz [Hallvards svnar.² Vadi] var hin .ííj. s(vn) Olafs f(aðir) Gerðar.² Þorgrímur orrabeinn lagði 30 hvg a Ashilddi síþan Ola[r] var daudr enn Hølgvi t]ravsti vandadi vm.² hann sat [fyri Þo]rgrimi¹⁰ við gatna mót fyri nedan Asilldar myri.² Hølgvi bað hann lata af kvamvm.¹ Þorgrímur q(vaz) eigi hafa barna skap.² þeir borðvz ok fell Þorgrímur.² | Asilldr spvrði 14b

¹ Rettet fra hdskr's vndr.   ² Punktum er tilf.   ³ Således.   ⁴ En del af þ afrevet ved et hul på perg.   ⁵ Afrevet ved et hul på perg.   ⁶ En del af av afrevet ved et hul på perg.   ⁷ rvnni afrevene ved et hul på perg.   ⁸ r tv; her begynder et stort hul på perg., som går igennem 5 linjer; det manglende er udfyldt efter JÉr's afskrift, og, som sædvanlig, sat i skarpe klammer.   ⁹ Af dette ord ses forkortelsestegnet og a.   ¹⁰ fyri þo er afrevene ved et lille hul på perg.

- v. hvar Hølgi hefði verit.¹ hann kvað v(isv) Var* ek þar er fell
307 til fyllar fram sotti vinr drottar orabein en vnnar itr tvngvr hoð
svngv.¹ Asmóðar gaf ek Óðni arfa þrotar diarfan gvllðvm galga
valldi Gavtz tafn en na rafni.¹ Asilldr q(vað) hann hafa² hocit
ser havfvðs bana.¹ [Hølgi tok ser far i Einars³ hofn.¹ Hæringr
s(vn) Þorgrims var þa .xvi. vetra.¹ hann reið⁴ i Hofða at finna
Teit⁵.¹ þeir Teitr riðv .xv. at banna Hølga far.¹ þeir Hølgi
møttvz i Merkr ravni vpp fra Mork⁶ vid⁷ Hølga hvál.¹ þeir
Hølgi varv .iiij. saman.¹ þar fell Hølgi ok madr með hævum ok
eín af Teiti.¹ i faðma fellvz⁸ vig þav.¹ svnr Hølga var Sigvrðr
10 hinn landverski ok Skefill hinn havkdølski f(aðir) Hølga dyrs⁹ er
308 barðiz vid Sigvrð s(vn) Liotz longv baks i Exar ár holmi a alþingi.¹
v. vm þat orti Helgi þetta Band* er a høgri hendi hlavt ek sar af
ty harv lyg ek eigi þat leyjar linnvengis bil minni.¹ Rafn var annar
s(vn) Skefils f(aðir) Grims f(oðvr) Asgeirs f(oðvr) Hølga.¹ 15

¹ Punktum er tilf.   ² h noget uformeligt, men læsemåden er sikker.
³ Hølgi—Einars meget afblegede, men sikre.   ⁴ hann reið ligeledes.   ⁵ T ligeledes.
⁶ Skrevet m'.   ⁷ Udvisket.   ⁸ f ligeledes.   ⁹ d ligeledes.

* Versene bür skrives:

Vask þars fell til foldar,
fram sótti vinr dróttar,
Ørrabeinn, en unnar
írtungur hátt sungu.

Ásmóðar gafk Óðni
arfa þróttar djarfan.
guldum galga valdi
Gauts tafn, en ná hrafni.

Vask þars Ørrabeinn fell til foldar¹; dróttar vinr² sótti fram, en unnar írtungur³ sungu hátt. Gafk Óðni þróttar djarfan arfa Ásmóðar⁴; guldum galga valdi⁵ Gauts tafn⁶, en hrafni ná.

¹ Konj.; fyllar giver ingen mening; et papirshdskr. har filddar.   ² Hermed synes digteren at betegne sig selv.   ³ 'sværdets [unnr (?)] herlige tunger' = klingerne.   ⁴ = Þormóðar; Ás = Þór.   ⁵ 'galgens herre' = Óðin.   ⁶ 'Óðins offer (?)' = den faldne kæmpe.

Jeg var (virkson) dér, hvor Ørrabén faldt til jorden; mændenes ven (jeg) gik frem, men sværdklingerne sang højt. Jeg gav Óðin Þormóds kraftige, djærve søn; jeg gav galgens herre den faldne, og ravnen lig.

Band 's á høgri hendi,
hlautk sár af Tý báru

(lýgk eigi þat) leygjjar,
linnvengis Bil, minni.

Band 's á høgri hendi minni, linnvengis Bil¹, hlautk sár af báru leygjjar Tý². lýgk eigi þat.

¹ 'ormelandets asynje' = kvinde; her voc.   ² 'bølgens ilds [= guldets] gud' = manden.

Jeg har bind om min højre arm, kvinde!, jeg blev såret af manden; det skjuler jeg ikke.

- c. 333 Þ[r]ondr¹ miok siglandi Biarnar s(vn) broðir Eyvindar avstmannz er fyr er getið hann var i Hafns firði a mót Haralldi konungi ok [var]ð² síþan landflóti til Islandz sið landnama tíðar.³ hann nam land millim Þiors ár ok Laxár ok vpp til Kalfár ok til Sandlokiar.³ hann bio i Prandar hollti.³ hans d(ottir) var Hølga⁵ er Þormoðr skapti atti.³
- c. 334 Olvir barna karl h(et) madr agætr⁴ i Noregi.³ hann var vikingr mikill.³ hann let eigi henda bornn a spiozt⁵ oddvm sem þa var vikinga síþr.³ þvi var hann barnna kall kallaðr.³ hans s(ynir) varv þeir Steinolfr f(aðir) Vnv er atti Þorbiornn laxa karl¹⁰
 309 ok Einarr f(aðir) Ofeigs grettis ok Oleifs breiðs f(oðvr) Þormoðar skapta.³ Steinmoðr var hinn .iij. s(vn) Olvis f(aðir) Konals f(oðvr) Aldisar hinnar bareyskv er Olafr feilan atti.³ s(vn) Konals var Steinmoðr f(aðir) Halldorv er atti Eilifr s(vn) Ketils hins einhenda.³ þeir⁶ frændr Vfeigr grettir ok Þormoðr skapti forv til Islandz ok¹⁵ varv hinn fysta vetr með Þorbirni laxa karli magi sinvm en vm varit gaf hann þeim Gnvþveria⁷ repp Vfeigi hinn ytra lvt a millim Þverár ok Kalf ár ok bio (hann)⁸ a Vfeigs stoðvm hia Steinshollti en Þormoði gaf hann hinn ævstra⁹ lvt ok bio hann i Skapt[a]¹⁰ hollti.³ døtr Þormoðar varv þær Þorvor moðir Þoroðz goða f(oðvr)²⁰ Skapta ok Þorve moðir Þorsteins go[ða foðvr]¹¹ Biarnna hins
 310 spaka.³ Ofeigr fell fyrri Þorbirni iarla kappi i Grettis geil hia Hæli.³ d(ottir) V[feigs]¹² var Aldis moðir Vallabranz.³
- c. 335 Þorbiorn laxa karl nam Þiors ár dal allan ok [Gnvþ]veria¹³ repp allan ofan til Kalfar ok bio hinn fysta vetr at Miðhvsvm.³ 25 hann hafði .iij. vetr [setvr]¹⁴ aðr hann kom i Haga.³ þar bio hann til dauða dax.³ hans s(ynir) varv þeir Otkell i Þiors ár dal ok Þorgils f(aðir) Otkotlv ok Þorkels trandils f(oðvr) Gavks¹⁵ i Stong¹⁶.³ Otkatla var moðir Þorkotlv moðvr Þorvallz f(oðvr) Dollv
 310¹⁰ m(oðvr) [Giz]vrar¹⁷ bysköps.³ Bryniolf(r)¹⁸ ok Már Naddoz s(ynir)³⁰
 311⁵ ok Iorvnnar d(ottvr) Olvis barna karls komv til Islandz snemma

¹ Det første r afrevet ved et hul på perg. ² var ligeledes. ³ Punktum er tilf. ⁴ æ synes rettet fra o. ⁵ p synes rettet fra þ. ⁶ Meget utydeligt, men sikkert. ⁷ p rettet fra hskrs f. ⁸ Glemt af skriveren; kan syntaktisk næppe undværes. ⁹ Denne usædvanlige skrivemåde synes fremkommen ved en rettelse, men denne kan ikke nærmere bestemmes. ¹⁰ a er afrevet ved et hul på perg. ¹¹ ða f.(?) ligeledes. ¹² feigs ligeledes. ¹³ gnvþfor det meste afrevet ved et hul på perg. ¹⁴ Afrevet ved et hul på perg. ¹⁵ ks sammenskrevne. ¹⁶ g rettet fra ð (reminiscens fra ð i trand-). ¹⁷ I dette ord begynder et stort hul på perg., som strækker sig ned igennem de 4 følgende linjer og hvorved de i det følgende indklammede ord er afrevne; jfr. s. 117 anm. 8. ¹⁸ r glemt af skriveren.

landz bygðar.¹ Þeir namv Rvna manna repp sva sem vatnf[oll deila þ]annveg.¹ Bryniolfr bio at Berghyl.¹ hans s(ynir) varv þeir Þorleifr f(aðir) Brondolfs f(oðvr) Þorkels [skota² kolls fodvr Þora]rins f(oðvr) Hallz i Havka dal ok Þorlaks f(oðvr) Rvnolfs f(oðvr) Þorlaks byskvps.¹ Ma[r bio a Marstod]vm.¹ hans s(vn) var⁵ Beinir³ f(aðir) Kolgrimv modvr Skegia f(oðvr) [Hial]lta⁴.¹

- c. 336 Þorbiornn iarla kappi h(et) madr norðn.¹ hann for af
 310¹¹ Orkneyvm til Islandz.¹ hann keypti land i Rvna manna [repp at Mavi N]addoðz* || syni allt fyri nedann Sels læk a millim⁶ Laxár.¹ hann bio i Hólum. hans s(ynir) voru þeir Solmundr f(aðir) Brenn-¹⁰ Kara. ok Þormódr f(aðir) Finnv er atti Þorormr⁶ i Karlaf(irdi).¹ þeira dottir⁷ Alfgerðr⁸ modir⁹ Gestz f(odur) Valgerðar m(odur)
 311³ Þorleifs þeiskallda.
 c. 337 Þorbrandr¹⁰ svn Þorbiarnar hins oarga ok Asbrandr svn
 311¹⁶ hans komu til Islandz sid landnama tidar ok visadi Ketilbiorn¹⁵ þeim til landnáms fyri ofan mvla þann er framm gengr hia Stacks á ok til Kallida kvisar ok bioev i Háuka dal.¹ þeim þotti land of
 312 litid er Tunnga hin vestri var þa bygd.¹ þa ioku þeir lanndnam sitt ok namv hinn efra lvt Rvna manna repps sionhending or Mvla i Ingjalls gnup fyri ofan Gyldar haga. born Asbranz voru²⁰ þau Vebrandr ok Arngerðr⁶. Vebrandr⁶ var f(aðir) Ollaugar er
 312⁶ atti Svertingr⁶ Rvnolfssvn.

Fra Ketilbirni gamla.

- c. 338 Ketilbiorn¹⁰ het madr agiætr i Naumvdal.¹ hann var
 312¹⁰ Ketilss(vn) ok Æsv d(ottur) Hakonar iarls Griótgarssvnar. hann²⁵ atti Hølgu d(ottur) Þordar skegia. Ketilbiorn fór til Islanddz þa er lanndit var víða bygt med síó. hann hafdi skip þat er Ellidi het. hann kom i Ellida ár ós fyri nedann heidi. hann var hinn fysta vetr med Þordi skegia mági sinum. en vm varit fór hann vpp vm heidi at leita ser landz kosta. þeir haufdv nattbol ok³⁰ gerdu ser skála þar sem nv heitir Skálabrecca i Blaskógumm. enn er þeir foru þadann komu þeir at a þeiri er þeir kolludu
 313 Exar á þui at þeir týndu þar i exi sinni. þeir attv dvol vndir fialls mvla þeim er þeir kolludu Reyðar mvla.¹ þar lagu þeim epter á reyðar þær er þeir toku or anni. Ketilbiorn nam Grimsnes³⁵

¹ Punktum er tilf. ² Af lk ses endnu en del. ³ hei-meget udvisket.

⁴ Hial afrevet ved et lille hul på perg. ⁵ Her mangler uden tvivl ok.

⁶ Skr. -ur. ⁷ Rettet fra hðskrs fejlskrevne døtur. ⁸ f af JÉrl. tilskrevet over linjen med nedvisningstegn. ⁹ Rettet af JÉrl. fra F. ¹⁰ Åben plads for initialen.

* Her ender det 14. (Ldn's sidste) nrbrblad.

allt vpp fra Hoskulls lóok ok Laugardal allann ok alla Byskups tunngv vpp til Stacks ár ok bió at Mosfelli. born þeira voru þav Teitr¹ ok Þormódr Þorleifr ok Ketill Þorkatla ok Olleif. Þorgerdr Þvridr. en var svn Ketilbiarnar laungetinn Skiæringr. Ketilbiorn var sva audigr at lausa fe at hann baud svnum sinum at sla⁵ pvertre af silfri i hofit þat er þeir letu gera. þeir villdu þat ei. þa ok hann silfri vpp a fiállit a ij. yxnumm ok Haki þræll hans ok Bót ambatt hans. þav falu feit sva at ei hefir fundist síþan. hann drap Haka i Haka skardi. enn Bót i Botar skardi. Teitr atti Alofv d(ottur) Bodvars af Vors Vikinga-Kára s(vnar). þeira svn var 10 Gizvrr² hviti f(adir) Isleifs byskups f(odur) Gizurar byskups. Annarr² svn Teits (var)³ Ketilbiorn f(adir) Kols f(odur) Þorkels f(odur) Kols Vikveria byskups. mart stormenni er fra Ketilbirni komit.

- c. 339 Eyfrodr⁴ ¹ hinn gamli nam Tunngu hina eystri a millim ¹⁵
³¹² Kalldakvislar ok Hvit ár ok bio i Tungv.⁵ med hanum kom vt
 Drumb-Oddr er bio a Drumboddz stodum.
- c. 340 Asgeirr⁴ ² het madr Vlfs s(vn). hanum gaf Ketilbiorn Þor-
³¹⁴ gerdi d(ottur) sína. henni fylgdu heiman Lidar lond oll fyri ofann
 Haga gard. hann bio i Lid hinni ytri. þeira svn var Geirr² godi ²⁰
 ok Þorgeirr² f(adir) Bardar at Mosfelli.⁵
- c. 341 Eilifr⁴ ¹ audgi svn Aunvndar Bills feck Þorkotlu Ketil-
 biarnar d(ottur) ok fylgdu henni heiman Hofda lond. þar bioev
 þau. þeira svn var Þorir f(adir) Þorarins sælings.⁵
- c. 342 Veþormr⁴ ¹ svn Vemundar hins gamla var hersir ríkr¹. ²⁵
 hann stock fyri Haralldi konungi austr a lamta land ok rvddi
 þar markir til bygdar^a. Holmfastr¹ het svn hans enn Grimr¹
 systursvn hans. þeir voru i vestr¹ viking. ok drapu þeir i
 Sudreyium¹ Asbiorn iarl skerìa blesa, ok toku þar at herfangi
 Olofu konu hans ok Arneidi d(ottur) hans ok hlaut Holmfastr¹ ³⁰
 hana ok feck hana fodr sinum ok let vera ambatt. Grimr¹ feck
 Alofar d(ottur) Þordar vacagda^b er iarlínn hafdi atta.⁵ Grimr¹
³¹⁵ for til Islandz ok nam Grimsnes allt vpp til Svinavats ok bio i
 Ondurdu nesi ííj vetr en síþan at Burfelli. hans svn var Þorgils
 er atti Æsu systur⁶ Gestz Olleifss(vnar). þeira s(ynir) voru þeir ³⁵
 Þorarinn at Bvrfelli ok Iorundr¹ i Mideingi.⁵

¹ Skr. -ur.   ² Skr. -r.   ³ Udeladt af skrivereñ.   ⁴ Åben plads for
 initialen.   ⁵ Punktum er tilf.   ⁶ Rettet fra hðskrs d. jfr. ovf. s. 111-2.
^a „merkur til bygdar s. Hauksb.“ Melab.   ^b Denne læsemåde anføres i Melab.
 som variant til dens egen læsemåde: vaggar.

Fra Hallkeli

- c. 343 Hallkell¹ brodir Ketilbiarnar sammædri hann fór til Islandz ok var með Ketilbirni hinn fýsta vetr.² Ketilbiorn bauð at gefa hanum lannd. hanum þótti lítilmannligt at þiggja land at hanum ok skoradi a Grim til lannda. eða holmgöngu ella. Grimr³ gekk⁵ a holm við Hallkell vndir Hallkels hólum ok féll þar. en Hallkell bio síþan at Holum. hans s(ynir) voru þeir Otkell. er Gunnarr⁴ Hamundar svn va ok Oðr at Kidia bergi f(adir) Hallbiarnar er veginn⁵ var við Hallbiarnar vordur ok Hallkell f(adir) Hallvardz f(odur) Þorsteins er Einarr hialtlendingr va.² svn Hallkels Odz¹⁰ s(vnar) var Biarni f(adir) Halls f(odur) Orms f(odur) Bardar f(odur) Valgerðar modur Halldoru er Magnus byskup Gizurar svn³¹⁶ atti. Nu er komit at landnami Ingólfs.

Fra Þorgrimi billd.

- c. 344 Þorgrimr^{1 3} billdr brodir Onundar bilz sammædri við hann¹⁵ var svn Vilfs frá Hóli. hann nam oll lönd fyrri ofann Þvera ok bygði at Bilz fialli.²

Fra Steinrod.

- c. 345 Steinrodr¹ Melpatrex svn göfugs manns af Írlandi hann var leysingi⁶ Þorgrims bilz. hann atti d(ottur) Þorgrims ok var²⁰ allra manna venstr. hann nam oll Vats lönd ok bio a Steinrodsstodum. hans s(vn) var Þormóðr f(adir) Kars f(odur) Þormóz f(odur) Branz f(odur) Þoris f(odur) Branz a Þingvelli.²

Fra Hrolleifi

- c. 346 Hrolleifr¹ s(vn) Einars⁷ Olviss(vnar) barna karls kom i²⁵
³¹⁷ Leiru vág þa er bygt var allt með síó. hann nam lönd til móts við Steinrod oll fyrri vtann Exar a er fellr vm Þingvoll⁸ ok bio i Heiðabæ nokkora vetr. þa skoradi hann a Eyvindr i Kvígú vágum til holmgöngu eða landsölu. enn Eyvindr kaus helldr at þeir keypti löndvm. [Eyvindr bio⁹ nokkora vetr síþan i Heiða bæ ok³⁰ fór síþan a Rosmhvalanes til Bear skeria. enn Hrolleifr bio síþan i Qvigu vágum. ok er þar heygðr. hans svn var Svertingr f(adir) Grims lögsögú manns at Mosfelli.²

¹ Áben plads for initialen.² Punktum er tilf.³ Skr. -ur.⁴ Skr. -r.⁵ Skr. vei.⁶ Herþá tilf. J.Erl. — uden nogen rettelse — urigtig Steinrodar.⁷ Således rettet fra hdskr's Einars, jfr. oof. s. 119.11.⁸ Skr. -vell.⁹ Gentagne ved sideskifte.

- c. 347 Ormr¹ hinn gamli s(vn) Eyvindar iarls Arnmodz svnar iarls hins sinka. Ormr² nam land a millim Varmár ok Þverár vm Ingolfs fell allt ok bio i Hvammi.³ hann atti Þorvnni d(ottur) Ketils kiofara þers er fingalknit bardi i hel.³ hon var afa systir Grims hins haleykska.³ þeira svn Ormr hinn gamli f(adir) 5 Dana f(odur) Arnar. hann var enn a mót Haualldi konungi i Hafrs² firði.³
- c. 348 Alfr⁴ hinn ezki stock fyrir Haualldi konungi hinum hárfagra 318 af Ogdum or Noregi⁵. hann fór til Islandz ok kom skipi sinu i þann óss er vid hann er kenndr ok Alfs ós heiter. hann nam oll 10 lond fyrir vtann Varma ok bio at Gnupum.³ Þorgrimr² Grimolfs-s(vn) bróðr svn hans kom vt med hanum sa er arf tok optir hann. þui at Alfr atti ecki barn. svn Þorgrims var Eyvindr f(adir) Þorodz goda f(odur) Skapta. Ozvrr⁶ var ok svn Eyvindar er atti Beru d(ottur) Egils Skallagrims svnar.³ modir^a Þorgrims var 15 Kormlod^b d(ottir) Kiarvals Ira konungs.³ Þorodz d(ottir) gvða^c var Hœlga modir Grims elomuds^d f(odur) Ingjalls f(odur) Grims f(odur) Barkar f(odur) Ragnildar^e m(odur)⁷ Valgerdar m(odur) herra Erlens^f f(odur) Hauks.³

Frá Þori haustmyrkr

20

- c. 349 Þorer⁴ haustmyrkr nam Selvag ok Krysvik. enn Hegr svn hans bio at Vagi. enn Bodmodr annarr s(vn) hans var f(adir) Þorarins f(odur) Sv ganda f(odur) Þorvardar f(odur) Þorhilldar 319 m(odur) Sigurdar Þorgrimss(vnar). Mollidagnups s(ytir) bygdv Grindavik sem fyrr er ritad. 25
- c. 350 Steinvnrr⁴ hin gamla frændkona Ingolfs fór til Islandz ok var med hanum hinn fysta vetr.³ hann baud at gefa henni Rosmhvala nes allt fyrir vtan Hvassa raun enn hon (gaf fyrir)³ heklu fleckotta enska ok villdi kaup kalla. henni þotti þat vhattara vid riftingumm. Steinvnni hafdi att Herlaugr² brodir Skallagrims. 30 þeir(a)⁹ s(ytir) varu Niall ok Arnorr.
- c. 351 Eyvindr⁴ het frænndi ok fóstri Steinvnrr.³ hanum gaf hun lannd millim Kvigv vaga biarga ok Hvassa rauns. hans svn var Erlingr f(adir) Þorarins f(odur) Sigvats f(odur) Þororru modur

¹ Þorst-sk. — med åben plads f. init. — rimr, hvilket af JErl. selv er rettet til rmr (ikke rnr). ² Skr. -ur. ³ Punktum er tilf. ⁴ Åben plads for initialen. ⁵ Skr. -eig-. ⁶ Skr. -r. ⁷ Rettet fra hðskrs .f.; 104 har m. ⁸ Glemst af JErl. ⁹ Skr. þf. ^a modir—Hauks optages i 104 fra „Haves-boc“. ^b -lavð 104. ^c d. Þoroddz goda 104. ^d elomuds 104. ^e Ragn-hildar 104. ^f Erlendz 104.

Þorbiarnar Arnþíofs s(vnar) i Krísvík ok Alofar modur Finns
Logmanns ok Freygerðar modur Loptz f(odus) Gudlaugz smídz.¹

- c. 352 Heriolfr² a sa er fyr var frá sagt var frændi Ingólfs ok
fostbródir. Af því gaf Ingólfr³ hanum land millim Reykianes ok
Vags. hans s(vn) var Barðr f(adir) Heriolfs þess er fór til Græna
320 landz. ok kom i hafgerðingar. A skipi hans var sudreyskr⁴
madr.¹ sa ortti Hafgerðinga drapu.¹ Þar er þetta vpphaf. Allir *
hlýði ossv fvlfi amra⁵ fjalla Dvalins hallar.¹

Frá Asbirni

- c. 353 Asbiorn² het madr Ozvrrar s(vn) bróðr s(vn) Ingólfs. hann
10 nam land millim Raunsholtz lækjar ok Hvassa rauns Alftanes
allt ok bió a Skvla stodumm. hans s(vn) var Egill f(adir) Ozurar
f(odus) Þorarins f(odus) Olafs. f(odus) Sveinbiarnar f(odus) As-
mundar f(odus) Sveinbiarnar f(odus) Styrkars f(odus) Hafriarnar
f(odus) þeira Þorsteins ok Gizurar i Seltiarnarnesi. 15

Vm skipan landsins.

- c. 354 Nu² er yferfarit vmm landnám þav er verit hafa á Islandi
epter því sem frodir menn hafa skrifat. fyst Ari prestur hinn fródi
Þorgils s(vn) ok Kolskear³ hinn vitri. enn þessa bok ritada (ek)⁶
Haukr³ Ellinz svn. epter þeiri bók sem ritad hafði herra Sturla
20 logmadr hinn frodasti madr ok eptir þeiri⁷ bok annarri⁸ er ritad
hafði Styrmir hinn fródi. ok hafða ek þat or hvani sem framar
greindi. enn mikill þori var þat er þær sogðu eins badar. ok því
er þat ecki at vndra þo þessi Landnámabók se lengri enn nockor
onnvr. Enn þessir landnams menn hafa gogfaster verit i Sunlend-
25 inga fiordungi Rafn hinn heimski Ketill hængr. Sigvatr naudi
Hasteinn Atla svn. Ketilbiorn hinn gamli. Hœlgi bóla Ingólfr³
Avrlygr³ hinn gamli Kolgrímur³ gamli. Biorn gullberi Onundr
breidskear³. enn i Austfirðinga fiordunngi Þorstein hviti. Bryniólfr
hinn gamli Graut-Atli ok Ketill. Þiðranda s(ynir). Rafnkell godi 30

¹ Punktum er tilf. ² Áben plads for initialen. ³ Skr. -ur.

⁴ Skr. -ur (bis). ⁵ Nærmest at læse som anira. ⁶ I margen har Arne
Magnusson tilfújet: „aðde : ek“.⁷ Rettet fra háskr's þeira. ⁸ Skr. -r.
a 104 bemærker i margen: „þenna capitula hefr Havsb.“.

* Verset kan skrives:

Allir hlýði ossu fulli [amra fjalla] Dvalins [hallar]

Allir hlýði ossu Dvalins fulli¹. amra hallar fjalla² . . .

¹ 'Dvalins [dvergens] bæger' = *poesi, dígt*. ² amra höll = *hav*
(amarr = fisk?), *havets 'fjælde' = store bølger, havgerðingar (?)*

Alle lytte til vort dígt. *Havgerðingernes . . . (?)*.

Bodvarr¹ hinn hvíti. Hrollaugr s(vn) Rognvalls iarls Ozvrr¹ s(vn) Asbiarnar Heyangrs² - Biarnar svnar er Freysgydlingar eru frá komner Ketill hinn fifski. Leidolfr² kappi. enn i Nordlendinga fiordunngi Audun skavkull. Ingimundr gamli Ævarr¹ Sæmundr Eiríkr² i Guddolum. Hofda - Þorðr² Hælgí hinn magri. Eyvindr⁵ Þorsteins s(vn) Hamundr héliarskinn.³ enn i Vestfirðinga fiordunngi Hroskell. Skallagrimr Selþorer. Biorn hinn Austræni. Þorolfr² mostrar skeg. Audr² diupaudga. Geirmundr² héliarskinn Vlfr² skíálgi. Þorðr² Vikings svn.

c. 355 Sva⁴ segia⁵ frodir menn at landit yrði abygt a LX. vetra¹⁰ sva at ei hefir sípan ordit fiolbygðra. þa lifðu enn marger landnams menn ok s(ynir) þeira⁶. enn er landit hafði LX vetra bygt verit voru þersir höfðingiar merstir a Íslandi. i Sunnlendinga fiordunngi Mordr eigia. Iorundr godi Geirr¹ godi Þorsteinn Ingólfs svn Tunngv-Oðdr. enn i Vestfirðinga fiordunngi Egill Skallagrimss(vn)¹⁵ Þorgrímr Kíallakssvn. Þorðr ællir.³ enn norðr Midfiardar-Skegi. Þorsteinn Ingimundar⁷ svn. Guddæler. Híallta syner. Eyolfr Valgerðar svn. Askell godi. enn i Austfirðinga fiordunngi Þorsteinn hvíti Hrafnkell godi. Þorsteinn f(adir) Síðu-Halls Þorðr freysgodi. Rafn Høengz s(vn) hafði þa Logsögu.²⁰

c. 356 Sva segia vitrir menn at þersir hafa skirdir verit landnáms³²² menn Hælgí magri Orlygr enn gamli. Hælgí víóla. Iorundr² hinn kristni Audr hin diupaudga Ketill hinn fifski. ok þeir flester er komv vestann vm haf. helldu sumer vel kristnni til dauda dax. enn þat gekk vvida i ætter. þui at synir þeira sumra reistu hóf²⁵ ok blótudv. enn lanndit var alheidit ner hundradi vetra.³

¹ Skr. -r.   ² Skr. -ur.   ³ Punktum er tilf.   ⁴ Áben plads for initialen.
⁵ Skr. sei-, men i af JFvrl. selv overstreget.   ⁶ Skr. -rr-.   ⁷ Rettet fra hdskras urigtige Ingólfs.

Her hefr ¹ Kristni søgv.

c. ¹ Nv ² hefr ¹ þat hversv kristni kom a Island. Ad madr het
³ Þorvalldr Kodrans svn. bróður s(vn) Atla hins ramma. þeir voru
s(ynir) Eilifs arnar Bardar s(vnar) or Al Ketilz svnar refs Skida
s(vnar) hins gamla. Kodran bio at Gilia i Vatzdal ok var agiætr ¹ 5
madr. Þorvalldr svn hans fór vtann ok var fyst i hernadi. enn
lutskipti þat er hann feck lagdi hann til vtlausnar herteknum
monnum allt þat er hann þvrfti ei at hafa til kostar ser. Af sliku
vard hann agiætr ok vinsæll. Þorvalldr for vida vm Sudr ¹ lond.
hann fann i Saxlandi sudr byskup þann er Fridrekr het ok tok ¹⁰
af hanum skirn ok trv retta ok var med hanum vm rid. Þor-
valldr bad byskup fara til Islands med ser at skira fodr sinn ok
móður ok adra frænndr ¹ sina þa er hans rádi villdu fylgia.
byskup veitti hanum þat. þeir Fridrekr ¹ byskup ok Þorvalldr
komu til Islandz sumar þat er landit hafdi bygt verit . . . . ³ 15
⁴ vetra ok vij. vetr. þa hafdi Þorkell mani logsogv en þersir voru þa
stærstir hofdingiar a landinu. Eyiolfr ¹ Valgerdar svn norðr ok
Viga-Glumr. Arnorr ⁴ kerlingar nef (Þorvardr) ⁵ Spakbodvars svn.
ok þeir Stari brædr ⁶ i Guddolum. Þorkell krafla i Vatsdal. enn
vestr ¹ voru þa Ari Mars s(vn) Asgeirr ⁴ Knattar svn Eyolfr ¹ grai. ²⁰
Gestr hinn spaki Olafur pai Viga-Styrr ⁴. Snorri godi var xvíj.
vetra. ok hafdi tekit vid því at Hœlga fialli. Þorsteinn Egils ⁷
s(vn) Illugi hinn raudi ok (sudr) ⁸ Þorkell mani ok Þoroddr godi.
Gizurr ⁴ hinn hviti. Asgrimr ¹ Ellida-Grimssvn. Hiallti Skecias(vn)
Valgardr ¹ at Hofi Rvnlfr Vlfss(vn) ok s(ynir) Ornlfs i Skógum ²⁵
enn austr s(ynir) Þordar Freysgoda. Sidu-Hallr. Hælgí Asbiarnar
svn. Viga-Biarni ok Geitir. ⁹

¹ Skr. -ur. ² Åben plads for initialen. ³ Her er en åben plads for
tallet, som JErL rimeligvis ikke har kunnet læse; der har formentlig stået tju
tigu. ⁴ Skr. -r. ⁵ Dette navn er rimeligvis af JErL. oversprunget; jfr. s. 127 r.
⁶ Rettet fra hdskrers bródir (JSigurdsson). ⁷ Skr. Eig-. ⁸ Mgl. i hdskr.;
indsat af JSigurdsson. ⁹ Punktum er tilf.

Sva¹ er sagt er þeir byskup ok Þorvalldr forv vm Nord-
lendinga flordung ok taladi Þorvalldr tru fyri monnum þviat
5 byskup vnderstod þa ei norrænu. enn Þorvalldr flutti diarfliga
guds erendi. enn flestir menn vikust litt vndir af ordum þeira.
tók vid trv Onundr hinn kristni svn Þorgils or Reykiar dal 5
Greniadar svn(ar)² ök Hlenni hinn gamli svn Orms roskubaks
ok Þorvarðr Spakbodvars svn i Asi i Hialltadal. enn Eyioflr
Valgerðars(vn) let primsignast.

Fra Þorvalldi ok byskupi.

c. 2 Byskupp¹ ok Þorvalldr voru at Gilia med Kodrani hinn 10
fysta vetr med xij manna. Þorvalldr bad fodur sinn skirazt. en
hann tok þvi seinliga. at Gilia stod steinn sa er þeir frænndr
hofðu blótad ok kolludu þar bva i armann sinn. Kodran letst ei
mundv fyri skirazt láta enn hann vissi hvar meir mætti byskup
eða armadr i steininum.³ eptir þat fór byskup til steinsins ok 15
song yfir þar til er steinninn brast i sunndr. þa þottist Kodran
skilia at armadr var sigradr.³ let Kodran þa skira sik ok hiu
hans oll. nema Ormr s(vn) hans villdi eigi vid tru taka. for hann
þa sudr i Borgarfjord ok kaupar land at Hvanneyri. Ormr⁴ atti
Þorvoru dottur Auzvvar ok Beru Egils d(ottur) Skallagrims s(vnar).²⁰
þeira d(ottir) var Yngvilldr er atti Hermundr Illugasvn. síþan atti
Ormr Geirlaugu d(ottur) Steinmod's or Diupadal. þeira d(ottir) var
Bera er atti Skvli Þorsteins s(vn). þeir byskup ok Þorvalldr gerdu
bv at Lækia móti i Vidi dal ok biogv þar ííj. vetr. þeir foru vida
vmm Island at boda trv. þeir byskup ok Þorvalldr voru at haust-²⁵
bodi i Vatsdal at Gilia⁵ med Olafi. þar var þa kominn Þorkell
krafla ok mart annarra⁶ manna. þar komu berserkir íj. er Haukr⁴
het hvartvegi. þeir bvdu monnum kvgan ok gengu greniandi ok
óðu ellda. þa badu menn byskup at hann skyldi fyríkoma þeim.
6 eptir þat vigdi byskup elldinn adr þeir ædi. ok brunnu þeir þa³⁰
miok. eptir þat gengv menn at þeim ok drápu þa ok voru þeir
særdir a flall vpp hia gilinu.³ þvi heitir þar Hauka gil síþan.
epter þat let Þorkell krafla primsignast enn margir voru skirdir
þeir er vid þenna atburð voru. þeir Þorvalldr⁴ ok byskup fóru i
Vestfirðinga flordunng at boda trv. þeir komv i Hvamm vm alþingi³⁵
til Þorarins fylsennis⁷. ok var hann þa á þingi enn Fridgerðr kona
hans var heima ok svn þeira Skegi. Þorvalldr taladi þar trv fyri
monnum. enn Fridgerðr var meðann i hofinu ok blotadi ok heyrdi

¹ Áben plads for initialen. ² Rettet fra hdskr's svn (JSig.). ³ Punktum er tilf. ⁴ Skr. -ur. ⁵ En fejl for Haukagili. ⁶ Skr. -r-. ⁷ Fjelskr. fylgoins.

hvert þeira ord annars. enn sveininn Skegi hló at þeim. þa qvad Þorvaldr þetta. For* ek með dominn dýra drengr¹ lyddi mér engi gátum háð at hreyti hlaut teins goða sveini en við enga svinnu aldin rýgr við skaldi þa kreppi gud gydiu gall vm heidnum stalla. ecki letu menn skirast af þeira ordumm i Vest-⁵ firdinga fiordungi sva at menn viti þat. enn i Nordlendinga fiordungi hofnudu marger menn blótumm ok brutv skvrðgvð sin. enn sumir villdu ei giallda hofolla.²

Frá Þorvardi

- c. 3 Þorvardr³ Spachbodvarss(vn) let gera kirkiu a bæ sinum i 10 Asi. þat likadi monnum stór illa þeim er heidnir voru.² madr het Klaufi svn Þorvallz Refs s(vnar) fra Bardi.² hann var hófdingi.² hanum likar þetta stór illa við Þorvard ok fór hann at finna 7 Arngeir brodr Þorvalds ok baud hanum kost a hvart hann villdi helldr brenna kirkiuna eda drepa prest þann er byskup hafdi þar¹⁵ til fenngit. þa svarar Arngeirr⁴. let ek hvern minna vina at gera prestinum mein þviat brodir minn hefer grimmliga hefnt smærri motgerda. en gott rad ætla ek þat at brenna kirkiuna en þo vil ek mer engu af skipta. litlu siþar fór Klaufi til vm nott ok villdi brenna kirkiuna. þeir voru samann x. enn er þeir komu i kirkiu²⁰

¹ Skr. -ur. ² Punktum er tilf. ³ Áben plads for initialen. ⁴ Skr. -r.

* Verset bür skrives:

Fórk með dóm enn dýra;	en við enga svinnu
drengr hlýddi mér engi;	aldin rýgr við skaldi
gátum háð at hreyti	(þá kreppi goð gyðju)
hlautteins, goða sveini,	gall of heidnum stalla.

Fórk með enn dýra dóm¹; engi drengr hlýddi mér; gátum háð at hreyti hlautteins², goða sveini, en aldin rýgr³ gall⁴ við enga svinnu of heidnum stalla við skaldi⁵; goð kreppi þá gyðju.

¹ dómr 'dom', o: sag (jfr. kristinn, heidinn dómr). ² 'offerthenens svinger', den, der stænker offerblodet omkring med den dertil hørende kost, forklares ved den følgende apposition; „drenge Skegge“ (prosaen) betragtes altså som en slags tempeltjener. ³ Her åbenbart en foragtelig benævnelse (rýgr er bl. andet et jættekvindennavn). ⁴ gall.. við 'rábte, skreg imod' finder sin forklaring i fortællingen i Þorvalds þáttir (Bisk. I 43, jfr. Fms. I 267 Flat. I 270), hvor verset også findes, vistnok i en mindre rigtig form: Fridgerðr svaradi ordum Þorvalds fá ok þó illa. ⁵ skaldi = mér.

Jeg forkyndte den dyrebare sag [kristendommen], men ingen vilde høre på mig; (tværtimod) opnåede jeg (kun) spot hos blodstænkeren, afgudernes tjener, men den gamle kælling skreg afsindig frem over det hedenske alter ud imod mig; gid gud knække denne tempelforstanderske.

gardinn sýndist þeim sem eldri fyki vt vmm alla glvcana a kirkiunni ok foru því brott at þeim sýndizt oll kirkiann eldz fvll. ok er hann spurdi at kirkiann var ei brunninn fór hann til adra nott ok Arngeirr¹ ok ætladi at brenna kirkiuna. enn er þeir hófdu vpp broted kirkiuna þa kveykti hann elldinn med fiallrapa þvavm. ⁵ eldri² kviknadi seint. þa lagdist hann nidr ok bles at inn yfir þreskelldin þa kom ør i golfit hia yfir hófði hanum. enn onnur millim skyrtunnar ok sídv hans. þa lióp hann vpp ok kalladizt ei mvndu bida hinnar íj. fór Arngeirr¹ þa heim. en kirkiann sv var ger xvi. vetrum adr kristni var i log tekinn a Islandi. en hun 10 stod þa er Botolfr byskup var at Hólum sva at ecki var at gert. vtan at torfum.

Fra Þorvalldi

e. 4 Þeir³ Fridrekr byskup ok Þorvalldr fóru til þings ok bad byskup Þorvalld telia trav fyri monnum at logbergi sva at hann 15 væri hia en Þorvalldr taladi. þa svaradi honum morgum ordumm ok illum gofugr madr Hedinn⁴ fra⁵ Svalbardi or Eyiafirði. Hedinn var svn Þorbiarnar Skaga svnar. hann atti Ragneidi stiuþdottor ok brodur(dottur) Eyiólfs Valgerdars(vnar). þa bádu þeir skald nida þa Þorvalld ok byskup. ⁶ þetta var þa qvedit. Hefir* ²⁰ born⁷ borit byskup ix. þeira er allra Þorvalldr fadir. fyri nid þat va Þorvalldr íj. menn. ⁶ byskup spurdi hvi hann vægi þa. þui at þeir sogdu ockor eiga born saman. byskup svarar þeir lugv a ockur enn þu færdir oorþ⁸ þeira afleidis þui at ek mátta vel bera born þin eptir mer. ²⁵

8 Enn³ er þeir Þorvalldr ok byskup villdu ríða á Hegranes þing enn heidnir menn fóru i móti þeim ok bordu þa grióti sva at þeir náðu ei framm at fara. þar eptir gerdu menn þa seka at ucidnum logumm. enn þat sumar eptir a alþingi somnudu hófdingiar lídi ok ridu med cc. manna ok ætludu at brenna þa ³⁰ byskup inni. þeir adu rossum sinumm adr þeir ridu heim a bæinn at Lœkia móti. enn er þeir skylldu a bak laupa flugv fvglar vpp

¹ Skr. -r.   ² Skr. -ur.   ³ Áben plads for initialen.   ⁴ Rettet i háskr. fra heidinn (det 1. i udskrabet).   ⁵ Rettet fra háskr's sva.   ⁶ Punktum er tilf. ⁷ Skr. to gange, den sidste gang underprikket af JErI. selv.   ⁸ Sål.; desuden er der en hage til højre ud fra þ'ets hovedstav. Det rigtige er vistnok ord, som Bisk. I 45, Fms. I 270.

* Verset bör skrives:

Hefir börn borit	þeira 's allra
byskup nfu,	Þorvaldr fadir.

Biskoppen har født ni børn, Torvald er fader til dem alle.

hía þeim. vid þat fælduzt herstar þeira ok fellu menn af baki, sumer brutu hennr sínar enn sumir fætr, eda skeindust a vapnum sínumm. fra sumum liopu rossinn. ok foru þeir vid þat heim apttr. vid þetta herlaup vrdu þeir byskup ecki varer fyr enn epter. þa hofdu þeir íj. vetr buit at Lækia móti. þeir biogv þar v.¹ vetr ⁵ síþan.² eptir þat foru þeir vtann. enn er þeir komu til Noregs lágu þeir i einni hofn.² þa kom þar Hedinn af Islanndi i þa somu hófn ok fór þegar vpp i skóg at hogva vid. enn er Þorvalldr vard varr³ vid þat for hann med þræl sinn ok let vega hann þar. enn er byskup vissi þat þa sagdi byskup at þa mundi skilia felag ¹⁰ þeira. þat er hann var heiptrækr⁴. byskup for þa svdr i Saxland ok andadist þar. ok er hann madr sannheilagr. enn Þorvalldr var þa fyst i kaupferdum vmm rid.²

Fra Þangbrandi

c. 5 A⁵ dogumm Hanalldz konungz Gorms svnar kom Albertus ¹⁵ byskup af Brimvm a Iotland til Aróss ok settist þar a stola. Þangbrandr het klerkr hans svn Vilballdus greifa af Brimvm. enn þa er Þangbrandr var vaxinn baud Hugbertus byskup af Kantara borg Albertus bródr sinumm til sin. at þeiri veitslu gaf Hugbertus Alberto giafer ok ollum forunautum hans. þa mællti byskup vid ²⁰ Þangbrand þv ert hattadr sem riddarar þui gef ek þier skiold ok er a markadr kross med likneski drottins vors. þat merker lærdom ⁹ þinn. Litlu sídar fann Þangbrandr Olaf Tryggva svn i Vindlanndi. Olaf spurdi. hvern dyrki þier kristner menn a krossi þindann? Þangbrandr svarar. drottinn vorn Iesum Christum. konungr spyr³. ²⁵ fyrri hvad var hann þindr? eda hvat sok gerdi hann? þa sagdi Þangbrandr Olafi konungi innvirdiliga fra pining drottins vars ok taknum krossins. konungr faladi þa skioldinn. enn Þangbrandr gaf hanum skioldinn enn konungr gaf hanum iamnvirdi sk(i)alldarins⁶ i brenndu silfri ok mællti ef þv þarft nockors traustz eda ³⁰ hallz kom þa til min. ok mvn ek þa launa þier skioldinn.² nockorv || síþar* let Olafr *konungr* skiraz i Syllingvm a Írlandi.² ^{15a} Þangbrandr kavþír mey eina írska ok fagra med silfrinv en er hann kom heim med hana þa villdi sa madr er Otto inn vngi keisari hafði gíslat þangat taka af hanvm meyna en hann villdi ³⁵ eigi lavsa lata.² gíslin var kappi mikill ok bavð Þangbrandi a patalldr en Þangbrandr hafði sigr ok drap hann.² þvi matti

¹ Vistnok en fejl for i.

² Punktum er tilf.

³ Skr. -r.

⁴ Skr. -ur.

⁵ Áben plads for initialen. ⁶ i mgl.

* Her beg. 15. mbrblad.

Þangbrandr eigi vera i Danmork ok for hann þa til Olafs konungs
T(ryggva) s(vnar) ok tok hann vel við hanvm ok var hann vigðr¹
þar til prestz ok var hann hirðprestr hans vm rið.²

Fra Stefni

- o. 6 Olafur konungr for af Irlandi ok avstr i Holmgarð en or 6
Holmgarði til Noregs sem ritað er i sogv hans ok bavð þar kristni
allri alþýðv.² hann let gera fystv kirkiv i ey þeiri er Mostr heitir.²
þar let hann Þangbrand syngia i eyri ok feck hanvm bv ok iarðir.²
hann var eyzlv maðr mikill ok órr ok geck bratt vpp fe hans.²
þa feck hann sefr la]ngskip³ ok heriaði a heiðna menn ok rænti 10
viða ok lagði þat fe fyri lið sitt.² Olafur konungr k[om i N]joreg⁴
10 á andverðri go.² með hanvm varv margir islendzkir menn.² sa
var ein er Stefni h(et).² hann var s(vn) Þorgils Eilifss(vnar)
Hœlga s(vnar) biolv af Kialar nesi.² Olafur konungr sendi Stefni til
Islandz hit fysta svmar er hann kom i Noreg at boða þar gvðs 15
erendi.² en er hann kom til Islandz þa tokv menn illa við hanvm
ok frændr hans verst þei at allr lýðr var þa heiðin a landi her enu
hann for diarflega boði norðr ok svðr ok kendi monnum retta trv
en menn skipvðvz litt við hans kenningar.² ok er hann sa at þat
hafði engan framgang þa tok hann at meiða hof ok horga en 20
briota skvrð goð.² þa somnvðv heiðnir menn liði ok komz hann
þa a Kialar nes navdvlega ok var þar með frændvm sinvm.² skip
hans stoð vppi i Gvfar osi.² þat tok vt vm vetrin i vatna voxvum
ok ofviðri.² þar vm q(vaðv) heiðnir menn þetta Nv* hefir
stafnvali Stefnis stravmr ferr vm hol knerri felli veðr af fjalli 25

¹ gð er sammenslyngede. ² Punktum er tilf. ³ r la afreket ved et hul
på perg. ⁴ om i n afreket ved et hul på perg.; der har rimeligvis været
skrevet kom.

* Verset bör skrives (jfr. Njála II 199):

Nú hefr stafnval Stefnis	heldr getum vér, at valdi,
(straumur ferr of hol knerri)	vesa munu þond í landi,
felliveðr (af fjalli)	(geysar á með fsi)
fjallrænt brotit allan.	ásríki gný slíkum.

Nú hefr fjallrænt¹ felliveðr² brotit allan stafnval³ Stefnis; straumur
af fjalli⁴ ferr of hol knerri. Heldr getum vér, at ásríki valdi slíkum
gný⁵ — á geysar með fsi —; þond munu vesa í landi.

¹ fjallrænn 'stammende, kommende fra bjerge(ne)'. ² 'fældende storm'
= orkan. ³ 'stavn-hest' = skib. ⁴ 'strømmen fra bjærgel' = á (i l. 7),
floden fra fjældene, fuld af isflager. ⁵ gný 'larm' o: orkanens susen og
flodens brusen.

fiallrænt brotið allan helldr getv ver at valldi vera munnv bond i
 londvm geisár a með isi asriki gny slikvm.¹ skip kom a land ok
 litt brotit² ok let Stefnir gera at þvi vm varit.¹ þat svmar a
 alþingi var þat i log tekil at frændr hinna kristnv manna skyldv
 11 sökia vm þa³ goðlostvn nanari [en]⁴ þriðia brøðra ok firnari en
 nesta brøðra.¹ þat svmar var Stefnir sottr vm k[ri]stni⁵.¹ þa sok
 sottr þeir frændr hans þvi at kristnin var þa kollvð frænda skom.¹
 s(ynir) Vsvifrs hins spaka Þorolfr ok Askell Vandradr ok Torradr
 sottr hann en Vspakr villdi engan lvt at eiga en Stefnir mælti
 ecki meín munn mer verða at sekt minni enn fyri þersa sok man
 10 ydr henda mikil vgifa a fara vetra f(r)esti⁶.¹ Stefnir for vltan vm
 svmarit ok tok Olaftr konvngv vel við hanvm.¹

Fra Þangbrandi

- c. 7 Þa ér Olaftr konvngv spvrdi vspektir þær er Þan(g)brandr⁷
 gerði stefndi hann hanvm til sin ok [bar sak]ir⁸ [a]⁹ hann ok 15
 q(vað) hann ecki skyldv vera i sinni þionvstv er hann var rans
 maðr.¹ Þ[angbrandr bad konung le]gia⁸ a hendr ser nockora
 torvellða sendi ferð.¹ konvngv mælti | sattir skelv vit ef þv ferr 15b
 til Islandz ok fær kristnað landit.¹ Þangbrandr mælti til þers man
 ek hætt[a]⁹.¹ þat svmar for Þangbrandr til Island(z)¹⁰.¹ hann 20
 kom i Alftaf(iorð) hinn nerðra i Selvaga fyri norðan Mel[ra]jcka⁹
 nes.¹ en er menn vissv at Þangbrandr var kristinn ok hans menn
 þa villdv þeir ecki við þa mæla landzmenninir ok eigi visa þeim 11

¹ Punktum er tilf. ² Rettet fra hulsks bratiz (eller mulig hvatiz).
³ Rimeligvis en fejl for þa vm. ⁴ Afrevet ved et hul i mbr. ⁵ Forkortelses-
 tegnet afrevet. ⁶ r mgl. ⁷ g mgl. ⁸ Alt det her indklumrede er afrevet;
 dog ses den øverste del af b (bar), f og k (sak), samt bøjlen i e (lecia). ⁹ a,
 ra afrevet; dog er den største del af strengen i r tilbage. ¹⁰ z mgl. ¹¹ For-
 kortelsestegnet er udgynedet.

Nu har en bjerg-oprunden orkan slået Stefnis stavnhest sønder og sammen; strømmen fra fjældet slår over skibets hule skroy. Vi formoder stærkt^a, at det er gudernes magt, der volder en sådan bragen — floden raser fuld af is —, guderne er nok (endnu) tilstede (her) i landet.

^a Således må heldr opfattes og ikke som 'hellere, snarere', hvorved der vilde antydes en modsætning til det foregående, en modsætning, som KGÍslason har udtrykt således: „En orkan har aldeles knust St's skib. Ja, således lyder den umiddelbare, overfladiske opfatning af begivenheden. Derimod påstår jeg med vished, at guderne volde det (at guderne have været virksomme i orkanen, der ikke har været nogen sædvanlig orkan).“ En så subtil forklaring, som ganske vist er fin og poetisk, synes her ikke nødvendig. heldr = 'i høj grad' findes også ellers. Muligvis har KGÍslason ret i at foretrække læsemåden heldr kvedk vist osv., men resultatet bliver det samme, idet heldr så hører til adj. vist.

til hafnar.¹ Þá bio Síþv-Hallr at Á.¹ hann for til Flíotz dals².¹ ok³ er hann kom heim þá for Þangbrandr at finna hann ok sagði hannum at Olaftr konungr hafði sendan hann til Hallz ef hann kvæmi i Avstfiordv ok bað hann visa þeim til hafnar ok veita þeim annan dvgnað þann er þeir þvrtv.¹ Hallr let flytia þá til Alfta f(iarðar) hins syðra i Leirv vág ok setti vpp skip þeira þar er nv heitir Þangbrandz róf en Hallr fœrði skip farmin heim a tvnvoll sin ok gerði þar tialld þat er þeir Þangbrandr varv i.¹ þar song Þangbrandr mersv hinn nesta dag fyri Mikíals messv.¹ þá letv þeir Þangbrandr heilagt at noni.¹ þá var Hallr þar i tialldinv.¹ 10 hann s(p)vrði⁴ [hvi l]jetti⁵ þer nv verki.¹ Þangbrandr s(egir) a morgin er hatíð Mikíals hofvð engils.¹ Hallr spvrði h[vers]v⁶ er 12 hann hattaðr.¹ Þangbrandr svarar hann er settr til þers at fara mot salvm kristinna manna.¹ síþan sagði Þangbrandr maut fra dyrd gvðs engla.¹ H(allr) mælli völdvgr man sa er þersir englar 15 þiona.¹ Þangbrandr s(egir) gvð gefr þer þersa skilning.¹ Hallr sagði vm kvellidit hivnvm sinvm a morgin hallda þeir Þangbrandr heilagt gvði sinvm ok nv vil ek at þer niotið þers ok skolv þer ecki vinna a morgin ok skolv ver nv ganga at sia athœfi kristinna manna.¹ vm morgininn veitti Þangbrandr tíðir i tialldi⁶ sinv en 20 Hallr geck ok hivn hans at sia at hœfi þeira ok heyrðv klockna liod ok kendv illum af reykelsi ok sa menn skrydda gvðvef ok þvrvra.¹ Hallr spvrði hivn sin hversv þeim þecknaðiz athœfi kristinna manna en þav letv vel yfir.¹ Hallr var skirðr lavgar daginn⁷ fyri paska ok hivn hans oll þar i ánni.¹ hon er síþan 25 kollvt þvatt á.¹

Fra Þangbrand(i)⁸

o. 8 Vm svmarit reið Þangbrandr til alþingis með Halli.¹ en er þeir komv i Skoga hverfi þá kavpa heiðnir menn at þeim manni er Galldra-Heðin h(et) at hann felldi iorð vndir Þangbrandi þann dag 30 er þeir riðv or Kirkiv bæ fra Svrtz Asbiarnar s(vnar) Ketils s(vnar) hins flfska.¹ þeir varv allir skirðir langfeð(g)ar⁹.¹ þá fell hestr Þangbrandz i iorð niðr en hann liop af baki ok stoð á backanvm [heill]¹⁰.¹ Þangbrandr skirði marga menn i for þeiri Gizvr hinn hvita ok Hall i Havka dal.¹ hann var þá .iiij. vetr.¹ ok Hiallta 35

¹ Punktum er tilf. ² Dette ord meget afbleget, men sikkert. ³ Meget afbleget, men dog snarere at læses således, end en (JErI.: eñ). ⁴ p mgl. ⁵ hvi l, vers afrevet ved et hul (se s. 131 n. 3); dog er den nederste del af v oy f i det sidste ord synlig. ⁶ Det første i er skrevet over linjen. ⁷ dag er meget afbleget. ⁸ i er udeladt, rimeligvis fordi det vilde være kommet til at stå udenfor den skrevne kolumne. ⁹ g mgl. ¹⁰ Afrevet ved et hul i mbr. (se s. 132 n. 4).

Skegja s(vn).¹ Þangbrandr flutti skorvlega gvðs eyrinði a þingi ok tokv þa margir menn við trv i Svndlendinga f(iorðvngi) ok Norðlendinga f(iorðvngi).¹ hann for eftir þingit ok ætlaði hit eystra til Eyia f(iarðar).¹ hann skirði marga menn i Þangbranz læk i Exar f(irði) ok at Myvatni i Þangbrandz polli en eigi naði hann lengra fram at fara en til Sk(i)alfanda² flíotz fyrri ríki Eyfirðinga.¹ hvarf hann þa aftr i Avstfiorðv ok kenti þar trv.¹ Þangbrandr for hit syðra þaðan vestr.¹

Vig Skeebiarnar

c. 9 En þa er Þangbrandr kenti trv fyrri monnum a Islandi tokv¹⁰ margir menn þat til at niða hann.¹ þat gerði Þorvalldr hin veili er bio i Vik³ i Grims nesi.¹ hann orti vm Þangbrand ok hann 13 q(vað). þersa visv til V[lf]s skallz. V[skelfvm]⁴ * skal ek Vlfí einhendis boð senda.¹ mér er við stala stýri st[yl]glaust syni Vg[a]⁵ || [at ** geir ridar gædir gus⁶ varg fyrri argan sva at¹⁵ 16ª við rogn of rigni reki hann en ver annan. þetta qvad Vlfir móti.

¹ Punktum er tilf. ² i ngl. ³ i vi meget afblegede. ⁴ Afrevet i mbr. (se s. 132 n. 8); sk meget afblegede. ⁵ Afrevet; det sidste bogstav på siden synes at være a. ⁶ Således; us forkortet.

* Verset bør vistnok skrives (se KGislason i Njåla II 486-97):

Yggr bjalfa mun Ulf	at gnýskúta Geitis
Endils of boð senda	goðvarg fyrir argan,
(mér 's við stála stýri	þanns við rogn of rignir,
stugglaust) syni Ugga,	reki hann, en vér annan.

Endils bjalfa Yggr¹ mun of senda Ulf, syni Ugga, — mér es stugglaust við stála stýri² — boð, at hann reki argan goðvarg fyrir „Geitis gnýskúta, þanns of rignir við rogn,³ en vér [munum] annan.

¹ 'søkongens pels' = brynje, dens 'Odin', en kriger, her digteren selv. ² 'stålens, våbneses styrer', kriger. ³ Disse ord er uforstødelige.

Manden (jeg) vil sende Ulf, Ugges søn — jeg nærer intet uvenskab for ham^a — bud om, at han jage den (ene) usle gudsbepotter for . . . , men jeg skal besørge den anden.

^a I denne sætning er det digterens mening, at være så indsmigrende som muligt, for desto bedre at kunne bevæge Ulf til at gå ind på hans plan.

** Her har 16. mbrblad rimeligvis begyndt (se note 5); men dette er stærkt beskåret både foroven og til venstre side; det således bortskårne er udfyldt efter JErI.s afskrift og anbragt i skarpe klammer, hvilket her engang for alle bemærkes.

Teckat* ek syndz þo at sendi sannreynis bod tanna hverfs við hleypi skarfi Harbarz vea fjarðar era rafaka rækis rong erv miala 14 gangi¹ se ek við mycklv meni minligt flugu at gina. Vetrliði skaldl orti ok nid vm Þangbrand ok margir adrir. enn þa er (þeir)² komv vestr i Flíotz lið e[n]³ Gvðleifr⁴ Ara s(vn) af⁵ Reykia holv[m]³ v[ar]³ með [hanum. þeir spurð]v at Vetrliði skaldl var at torfskrvði með hvskorlv[m] sinvm.⁵ þeir Þangbrandr [fórv til ok] vagv hann þar.⁵ þetta var q(veðit) vm Gvðleif⁶ Ryðfionar*

¹ Skr. $\bar{e}g\bar{g}i$.² Mgl. i JErl.s afskrift.³ Forkortelsestegnet afrevet.⁴ Den ærste del af bogstaverne i dette ord, undt. v, er afskåren; ligledes af k, h, l i det følgende Reykia holvm. ⁵ Punktum er tilf. ⁶ Rettelset fra hdskr's -leigi.

* Versene bör skrives (se KGÍslason i Njála II 498—503 og 481—86):

Tekkat sunds þótt sendi	esat, ráfaka rækir,
sannreynir bod tanna	(røng eru mál á gangi)
hvarfs við hleypiskarfi	sék við meini miklu,
Hárbarðs véa fjarðar.	mínlekt flugu at gína.

Tekkat við tanna hvarfs hleypiskarfi,¹ þótt Hárbarðs véa fjarðar sunds sannreynir² sendi bod. esat mínlekt, ráfaka rækir,³ at gína flugu; røng mál eru á gangi; sék við miklu meini.

¹ tanna hvarf 'tændernes gærde'; hvarf betyder egl. 'forsvinden', og dernæst 'et sted, hvor den videre udsigt lukkes'; tanna hvarf altså 'det, som tænderne omgiver, således at det ikke ses; det, som er indenfor tænderne'. hleypiskarfr 'en skarv [fugt, pelicanus graculus], som sendes'. Det hele er åbenbart det samme som 'flue', fluga i den sidste halvdel; egl. 'en skarv, som sendes ind i munden'. ² Hárbarðs véa fjörðr 'Odins hjems fjord' = digterdrikkene; 'den, som i sandhed forsøger [sannreynir] svømning i denne fjord' = en udmærket digter, her: þorvaldr veili. ³ 'rá-hestenes [skibenes] plejer', þorvaldr.

Jeg tager ikke imod den 'flue' [den forlokkelse], skönt den udmærkede digter sender mig [direkte] bud. Det passer sig ikke for mig, o søfaver, at sluge den flue; urigtige forehavender er i gang; jeg [i det mindste] vil undgå [at deltage i] store ulykker^a.

^a Det er klart, „at Ulfr allerede, i det mindste i hjertet, må være gået over til kristendommen, før han sendte vennen sit svar“ (KGÍsl.).

Ryðfjónar gekk reynir	siðreynir lét síðan
randa suðr á landi	snjallr morðhamar gjalla
beðs í böenar smiðju	hauðrs í hattar stéðja
Baldrs sigtólum halda.	hjaldrs Vetrliða skaldi.

Randa reynir¹ suðr á landi gekk halda² sigtólum³ í böenar smiðju⁴ ryðfjónar beðs Baldrs⁵. Snjallr hjaldrs siðreynir⁶ lét síðan⁷ morðhamar⁸ gjalla í hattar hauðrs stéðja⁹ Vetrliða skaldi.

geck reynir randa svör a landi [bedz i b]oðnar smiðiv haldr sigtolvm halldit sigðreynir let sonar sniallr morð hamar [giallda h]javðrs i hattar steðia hialldrs Vetrliða skalldi.¹ þaðan forv þeir vestr i Grims nes ok [fvndu Þor]valld hinn veila við Hestlök ok vagv hann þar.¹ þaðan hvífv þeir aftr ok varv með [Halli annan] 5 vetr.¹ enn vm varit bio Þangbrandr skip sitt.¹ þat svmar var Þangbrandr sottr til sektar vm vig [þersi. hann let vt] ok varð 15 aftr reka i Borgar f(iorð) i Hitar á.¹ þar heitir nv Þangbrandz rof niðr fra Skipa [hyl. ok þar stjendr enn festar stein hans a bergi einv.¹ en er þeir varv þar komnir hofðv heraðs menn fvndd [at 10 því at bann]a þeim kavp oll.¹ Þangbrandr kom a Krossa hollt ok song þar mersv ok reisti þar krossa.¹ Kolr [het madr er bio i] Løkiar bvg.¹ hann atti mat sva mikinn at hann vissi varla hvat hann skyldi af [gera. Þangbrandr for þ]angal ok falaði mat at hanvm en hann villdi engan selia.¹ þeir tokv matinn ok [logdu 15 verd ep]tir.¹ Kolr for ofan a Hitar nes ok kærði fyri Skegbiorni er þar bio.¹ hann for [med Kol at f]inna Þangbrand ok baðv hann lata rakna ranit ok bœta fyri en Þangbrandr neitaði því þverlega.¹ [þeir borduzt a] fitinni ofan fra Steins h(olli).¹ þar fell Skegbiorn ok .viij. menn aðrir.¹ þar er havgr [Skegbiarnar a] 20 fitinni en aðrir varv iarðaðir i Landravgs h(olli) þar hia fitinni² ok ser þar enn [gerla kvmlin.] ij. menn fellv af Þangbrandi.¹ enn er Gizvr hinn hviti spvrði þersi tíðindi bavð hann [Þangbrandi til sin. ok var] hann þar hinn .iiij. vetr.¹ þann vetr tok vt skip Þangbrandz or Hitar á ok bravt mi[ok. ok rak a lan]d fyri 25 svnnan Kalfa lök.¹ þar vm orti Stei(n)vnn³ modir Skalld-Refs

¹ Punktum er tilf. ² Over det første i er en tyk, til venstre hældende streg, der sikkert ikke er at opfatte som aksent. ³ n mgl.

¹ 'skjoldenes prøver', vistnok Vetrliði. ² 'begav sig til at holde', 'forberedte sig, gjorde foranstaltninger til at holde'. ³ 'kampredskaberne' = våben, sværd; jfr. Njála, latine reðdita pag. 348 ff.; halda sigtólum = 'styre sværdene'; jfr. halda skipi, halda spjóti Hkr 511. ⁴ 'vönnens smedje' = brystet; smiðju acc. ⁵ ryðfjón 'rustens hæder' = bryne (slibesten); brynets heðr 'leje' = sværd; sværdets Baldr = þangbrandr. ⁶ 'kampens sæd-prøver, kender' vistnok = Gudleifr. ⁷ 'som følge deraf'. ⁸ 'mordhammer' = økse. ⁹ 'hattens land' = hoved; 'hovedets ambolt' = hovedet [i dette tilfælde betragtet] som en 'ambolt' [hvorpå 'mordhammeren' gjalder].

Krigeren på sydlandet vilde rette våben mod Þangbrands bryst, men den modige kæmper (Gudleif) lod derfor sin mordhammer runge på (i) skjalden Vetrliðis hovedambolt.

þetta Þor* bra [þvinnils dyri] Þangbranz¹ or stað lavngv hristi blakk ok beysti branz ok lavst við sandi mv[na skið a si]a síþan svnd fœrt átals grvndar hreg þvi at hart nam leia hánvm kent [i spanvm. Br]avt fyri biollv giæti bavnd meiddv val Strandar 16 mavg fellandi mellv [mastallz vi]nvnd allan hlífði eigi Kristr þa er kneyfði kolgv rafn með stofnvmm litt [hyg ek at a]vð giætti gylva reins it eina.² Þangbrandr for vm varit vestr a Barða strond [at finna Ges]t hinn spaka.² Þar skoraði nóren³ berserkr

¹ Uagtet branz er skrevet fuldt ud, er dog den sædvanlige forkortelsesstreg gennem b tilføjet. ² Punktum er tilf. ³ Dette ord er sikkert rigtigt (= nóránn), jfr. útlendr i Fms. II 205.

* Versene bœr skrives (jfr. KGtislason i Njála II 512—19 og 506—11):

Þórr brá Þvinnils dýri	muna skið of sæ síðan
Þangbrands ór stað lǫngu,	sundfœrt Atals grundar,
hristi blakk ok beysti	hregg þvft hart tók leggja
barðs ok laust við jörðu.	hánum kent í spánu.

Þórr brá lǫngu Þvinnils dýri¹ Þangbrands ór stað, hristi barðs blakk² ok beysti ok laust við jörðu. Atals grundar skið³ muna síðan sundfœrt⁴ of sæ, þvft hart hregg, kent hánum⁵, tók leggja⁶ í spánu.

¹ 'sokongens dyr' = skib. ² 'stavnens [barð egl. den ene side af staven] hest' = skib. ³ 'sokongens lands [= søens] ski' = skib. ⁴ 'svømme-dygtigt'. ⁵ o: Tor. ⁶ = lagði; leggja í spánu 'lægge i spåner' = splintre fuldstandig.

Tor har kastet Tangbrands lange skib ud af dets plads, har rystet og knust skibet og slået det mod jorden. Søsken vil som følge deraf ikke være i stand til at svømme over havet [tilbage til Norge], ti den stærke storm, som man siger skyldes ham, har slået det sønder og sammen.

Braut fyr bjǫllu gæti	hlífði Kristr, þás kneyfði
(bǫnd ráku val Strandar)	knǫrr, malmfeta varrar;
mǫgfellandi mellu	litt hykk at goð gætti
mástalls visund allan.	Gylfa hreins at einu.

Mellu mǫgfellandi¹ braut allan mástalls visund² fyr bjǫllu gæti³; bǫnd ráku Strandar val⁴. Kristr hlífði varrar malmfeta⁵, þás kneyfði⁶ knǫrr; hykk, at goð gætti litt at einu Gylfa hreins⁷.

¹ 'trolðkvindens søns [= jættens] fælder, banemand' = Tor. ² 'mðge-banens [= havets] okse' = skib. ³ '(kirke-)klokkens vogter' = præst, Tang-brand. ⁴ 'flodens hest' = skib. ⁵ 'søens hest' = skib; malmfeti 'en, som går på malm, jærnsko' = en hest. ⁶ Vistnok upersonligt. ⁷ 'sokongens rensdyr' = skib.

Tor adelagde skibet helt og holdent for den gejstlige mand; guderne har forfulgt skibet. Kristus beskyttede ikke skibet, da det blev slået i stykker. Jeg tror, at gud kun i en ringe grad har bevogtet [beskærmet] sokongerenen.

a hann til holmgongv.¹ Þangbrandr iatti þvi.¹ berser[krinn mællti ei] mantv þora at beriaz við mik ef þv ser iþrottir minar.¹ ek geng þerum fotum [vm eld brenna]nda ok ek læt fallaz þerr a sax odd mín ok sakar mik hvarki.¹ Þangbrandr svarar² [gud man þvi] raða.¹ Þan(g)brandr³ vigði elldin en gerði kross mark yfir⁵ saxinv.¹ berserkrinn [brann a fotumm] er hann oð elldin enn er hann fell a sax it stoð þat igegnvm hann ok feck hann af [þvi bana. þersu] fognvðv margir goðir menn þó at heiðnir væri.¹ þa let Gestr primsignaz | [ok nockorer vinir hans.¹ Þangbrandr fór 16^b vestan ok let boeta skip sitt. þat kalladi hann Iarnmeis.¹ hann 10 sigldi sudr vm fiord til Hafnar ok lagdi inn i vaginn ok la þar til hafs.¹ þar heitir sípan Iarnmeis höfði millim Hafnar ok Belgs-holltz. hann fór vtann vm svmarit a funnd Olafs konungs i Þronðheimi.¹

- o. 10 Vm⁴ sumarit a þingi var mikil vmræða vm trvna er Þang-¹⁵ brandr bodadi ok gudlostudu þa.] svmir menn miok.¹ en þeir er skirðir varv amælltv gvðvnm ok var at þvi sveit[ar drattr] mikill.¹
 17 þa q(vað) Hiallti Skecia s(vn) kvíðling þenna at logbergi Vil ek eigi gvð [geygia grey] þicki mer Freyia.¹ vndir þann kvíðling tok Rvnolfr goði s(vn) Vlfv Iorvndar s(vnar) [goda] ok sotti Hiallta²⁰ vm goðga.¹ hann lysti meir i þvi riki sitt ok þralyndi en rett-læti þvi [at hann gat] eigi halldit dominvm fyr en hann setti a Exar ar brv ok let veria brvar sporð⁶[ana bada med] vapnvm.¹ þa varð engi til at reifa malit fyr en Þorbiornn s(vn) Þorkels or Gvðdol[um settist i dom]inn ok reifði malit.¹ i þeim domi var²⁵ Hiallti dómðr sekr forbavgs maðr vm goð [ga.¹ þat sumar fór] hann vtan a þvi skipi er hann hafði gera latið heima þar i Þiors ár dal ok fo[rði epter Ran]gá enni vestri til siovar skipit.¹ ok er þeir forv eftir anni ofan þa rann maðr eftir [landinv ok hafði] i hendi spiot ok skiold.¹ Hiallti mællti til hans þer ligr halmsvisk³⁰ þar er hi[artad skyldi].¹ sa skavt spiotinv til Hialta en Hiallti greip skiold ok kom þar i spiot[ed. menn Hiallta] lypv a land ok tokv hann ok spvrðv hverr hann væri.¹ hann q(vaz) Narfi heita ok q(vað) Rvn[olf hafa sent] sik til hofvðs Hiallta ok skyldi hann sva leysa sik vndan sektvm. H(iallti) m[ællti kann ek þer 35 be]tra rað far þv vtan með mer ok mvn ek gera þig (syk)nan⁶.
 18 Hiallt(i)⁷ for vtan ok kom [vm hausted norðr] i Þronðheim a

¹ Punktum er tilf. ² Her er det forkortelsestegn brugt, som ellers betyder ra. ³ g mgl. ⁴ Åben plads for initialen. ⁵ Rettet fra hðskrs fkorð. ⁶ þig (syk)nan er rettet fra hðskrs þignan (en sammenblanding af þig og syknan). ⁷ i mgl.

fvnd Olafs konungs.¹ þa kom ok vtan af Islandi Gizva hvíti m[ágr² hanns].¹

Fra Kiartan³

c. 11 Olafur konungur hafði kristnað Haloga land ok kom hann til⁴ Niðár oss vm havstið.¹ [þar voru] þa margir islendzkir menn þeir⁵ er fyri skipvm reðv.¹ þeir styrðv einv skipi Kiartan [Olafz svn þa ok] Kalfir Asgeirs s(vn) ok Bolli Þorleiks s(vn).¹ þar styrði ok Halldór sinv skipi s(vn) Gv[dmundar nika] ok Kolbeinn s(vn) Þorðar freysgoða ok Svertingr s(vn) Rvnolfs goða Hallfróð[r Ottars svn ok] Þorarin Nesvlfs s(vn).¹ þersir varv allir heiðnir.¹ þeir¹⁰ lagv fyri bœnvm ok ætlðv svðr fyri⁵ [land. enn þeim gaf] eigi aðr konungr kom norðan.¹ þat var ein goðan veðr dag at menn forv a svnd or bœ[num ok sa þeir er] á skipvnm⁶ varv at einu madr var mykly betr svndfœr enn aðrir.¹ Bolli Þorleik[s s(vn) mælti vid Kia]rtan frænda sinn hvi reynir þv eigi svnd vid þann¹⁵ enn fera mann.¹ Kiartan mæl[lti ecki vil ek vid] hann þreyta.¹ hvar kom kapp þitt þa s(egir) Bolli ok kastaði klæðvnm.¹ þa liop Kia[rtan vpp ok afklæd]ðiz ok bað Bolla vera kviran.¹ K(iartan) liop a svnd ok lagðiz at mannvnm ok færð[i hann niðr ok hellt] niðri vm rið.¹ eftir þat komv þeir vpp ok færði Kiartan hann niðr²⁰ annat sinn ok er Kia[rtan villdi vpp] tok sa Kiartan ok hellt hanvm niðri vm rið.¹ et .íj. sinn færði sa Kiartan [niðr ok hellt hanvm] sva lengi niðri at hanvm hellt vid kafnan.¹ þa logðvz þeir til landz ok spvrð[i þersi madr Kiartan] ef hann vissi vid hvern hann hafði þreytt svndit.¹ hann q(vaz) þat eigi vita.¹ hann²⁵ gaf Kiartan [skallatz || * skickiu, ok qvad hann þa vita mvndv^{17a} vid hvern hann hafði þreytt sunndit.¹ Kiartan vard vis at þersi madr var Olafur konungur. hann þackadi hanum] so-melega gíofna.¹ heiðnir menn letv illa yfir því er Kiartan hafði gíafir þegit af konungi.¹ [Mikhials messud]ag gengv margir islendzkir menn at³⁰ heyra tíðir ok sia sið kristinna manna ok er þeir komv [aptr² ræddu] þeir vm með ser hvern veg þeim hafði virz þeira at hæfl.¹ Kiartan let vel yfir [enn fair aðrir].¹ konungur varð þers skiott viss ok sendi eftir Kiartan ok spvrði ef hann villdi taka vid [kristni. Kiartan] q(vað) hann gera mega sva at hann mvndi því³⁵ eigi nitta.¹ konungur spva hvat hann mælir til.¹ at [þier fait mer ei] minni soma her en ek a ván a Islandi þo at ek koma þar

¹ Punktum er tilf. ² Skr. -ur. ³ Denne overskrift findes kun i JErl.s afskrift; i mbr. er den rimeligvis bortskåren. ⁴ Rettet fra hðskrs tíð. ⁵ Kun en del af F og i ovenover er tilbage. ⁶ Rettet fra hðskrs skipin-.

* Med den sidste del af ordet skallatz har det 17. mbrblad rimeligvis begyndt.

19 *eigi*.¹ *konungr* iatti *þvi*.¹ *Kiartan* var [þa skirðr. ok var] i boði *konungs* meðan hann var i hvíta váðvm.¹ i þvi bili kom² *Pan(g)-brandr*³ *prestr* af *Islandi* til *konungs* ok [sagði hvern f]jandskap *menn* höfðv þar við hann lyst ok kallaði enga ván at *cristni* mvndi þar [við gángazt. þa] varð *konungr* sva reiðr at hann let⁵ taka marga *islendzka menn* ok setia i iánn het [sumum drápi,] enn svmvn meizlvn en svmir varv ræntir.¹ sagði k(onvng)r⁴ at hann skyldi þa giallda þeim [þat versu vvirðilig]a feðr þeira tokv a *Islandi* hans erendvm.¹ þeir *Hiallti* ok *Gizvr* baðv þa fyri monnum sagði [at konungr hafdi] þat mælt at *menn* skyldv ecki¹⁰ þat hafa til saka gert aðr ef þeir villdi skiraz lata at [ei skyldi frid h]afa.¹ *Gizvr* talði frændsemi við *konung*.¹ *Alof modir* hans var d(ottir) *Boðvars hersis* *Vikinga-[Karas(vnar)* en *As]tríðr modir* *Olafs konungs* var d(ottir) *Eiriks broðvr* *Boðvars*.¹ *Gizvr* sagði at hanvm þotti [von at krist]ni⁵ mvndi við gangaz a *Islandi* ef¹⁵ raðvm væri at farit en *Pan(g)brandr*³ for þar sem [her hellðr vsp]aklega drap hann þar *menn* nockora ok þotti monnum hart at taka þat af vtlendvm [manni. *Olafr konungr*] s(egir) allir *menn* skulv fríð hafa ef þit *Hiallti* bindiz fyri at *kristnin* gangiz við a [*Islandi* enn tak]a mvn ek i *gisling* þa *menn* er mer pickia bez²⁰ *mentir* af *Islandingvm* þar til er [reynt er hver]sv þetta mal ferr.¹ til þersa nefndi *konungr*⁶ *Kiartan O(lafs)* s(vn) *Halldor* s(vn) *Gvðmúndar* ríka [*Kolbein* s(vn) *Þor]ðar freysg(od)a*⁷ broðvr *Brennv-Flosa* *Sverting* s(vn) *Rvnolfs* goða.¹ þa mælti [madr er *Sverting*]s var getið vverðvgr er *Svertingr* þers at *Hiallti* veiti hanvm i orðvm²⁵ at faðir [hans sotti *Hiallt*]a vm sakleysi.¹ *Pan(g)brandr*³ svarar opt man þat lysasz at *Hiallti* man betr hafa [enn þeir er til m]jods erv ok taki þer herra vel þa *Hiallta* ok *Gizvr* þvi at þeir lavna opt goðv [illa lvti. þersu] iattv þeir *Hiallti* ok *Gizvr* at flytia *konungs* erindi a *Islandi* en eftir þat vorv [aller *islendsker*]³⁰ *menn* leystir ok skirðir þeir sem þar varv.¹ *Olafr konungr* veitti *Hallfróði* *gvðsifjar* [þvi hann villð]i *eigi* lata skiraz ella.¹ þa kallaði *konungr* hann vandræða skalld ok gaf hanvm sverð [at nafn fe]sti.¹ *Gizvr* ok *Hiallti* varv með *konungi* vm vetrin ok sat *Gizvr* fyri aðryckiv⁸ *konungs* innar [enn lendir menn].¹ með³⁵ *konungi* varv ok *gislar* hinir *islendzkv* i goðv yfir læti.¹

¹ Punktum er tilf.   ² Skr. to gange.   ³ g mgl.   ⁴ Forkortelsesstregen mgl.   ⁵ Det ser ud som om n mangledes i mbr.   ⁶ Skr. midt over det foranstående ord.   ⁷ od mgl.   ⁸ v er tilf. over linjen med nedvisningstegn.

Fra Gizvri ok Hiallta

o. 12 [Vm vari]t bioggv¹ þeir Hiallta ok Gizvra skip sitt til Ís-
²⁰landz.² margir menn lottv þers [Hiallta. enn hann] gaf ser ecki
vm þat.³ þat svmar for Olafir konungr or landi svðr til Vindlandz.²
[þa sendi hann ok] Leifr³ Eiriks s(vn) til⁴ Gro-na landz at boða 6
þar trv.² þa fann Leifr [Vindland hit] goða.² hann fann ok menn
a skipstaki í haf.² þvi var hann kallaðr Leifr hinn heppni.³ | 17b
[Gizurr⁶ ok Hiallta komv þann dag fyri Dvrholma ós er Brenn-
flosi reid vmm Arnarstacks heidi] til alþingis.² þa spvrdi hann af
þeim monnum er til þeira hofðv roit at Kolbein broð[ir hans var 10
tekinn i] gisling ok allt vm erendi þeira Hiallta ok sagði hann þav
tíðindi til alþingis.² þeir [tokv þann sama] dag Vestmanna eyiar
ok logðv skip sitt við Horga eyri.² þar barv þeir fot sin a [land
ok kirkju vid þann] er Olafir konungr hafði latið hogva ok mællt
sva fyri at kirkivna skyldi þar reisa se[m þeir skyti bry]gimv a 15
land.² aðr kirkian var reist var lvtad vm hvarvm megin vagsins
standa [skyldi ok hlautzt] fyri norðan.² þar varv aðr blót ok
horgar.² þeir varv .ij. netr i eyivnm aðr þeir forv inn a [lannd.
þat var þann dag] er menn riðv a þing.² þeir fengv engan farar
greiða ne reidskiota fyri avstan [Rang aa. þviat] þar satv þing-20
²¹menn Rvnolfs i hveriv hvsi.² þeir gengv þar til er þeir komv i
Haf til Skegia [Iokurss(vnar)⁶ hann] feck þeim hersta til þings
en Þorvalldr s(vn) hans var aðr heiman riðin er atti Kolto[rfv
sustr Hiallta.] en er þeir komv i Lavgar dal fengv þeir þat af
Hiallta at hann var eftir með .xij. mann [þviat hann var sekr 25
flor]baðgs madr.² þeir Gizvra riðv þar til er þeir komv til Vellan-
kotlv við Olfus vatn.² þa [gerdu þeir ord til] alþingis at vinir þeira
ok venzla menn skyldv riða i mót þeim.² þeir hofðv þa spvr[t at
vvinir þeira] ætlvðv at veria þeim þing vollin en aðr þeir riði fra
Velland kotlv komv þeir H[iallta] þar. ok voru] þa frændr þeira ok 30
vinir komnir i moti þeim.² riðv þeir þa a þing með miklv
floc[ki ok til bvdar] Asgrims Ellida-Grims s(vnar) systvr s(vnar)
Gizvrar.² þa liopv hinir heidnv menn saman með [alvæpni ok
haf]ði stornær at þeir mvndv beviaz en þo varv þeir svmir er
skira villdv vandræð[um þo at ei væri] kristnir.² Þormoðr h(et) 35
prestr sa er Olafir konungr hafði fengit þeim Hiallta ok G(izvri).²
[hann song messu vm] dagin eftir a giabacka vpp fra býð Vest-
firðinga.² þadan gengv þeir til lo[gbergs. þar voru vij.] menn

¹ Det første g er i håndskr. rettet fra ð.   ² Punktum er tilf.   ³ i er tilf. over linjen.   ⁴ Herefter er vind skr., men dette er igen underprikket af Haukr selv.   ⁵ Skr. -r.   ⁶ Sål. JÉrl.; det rigtige er Asgautssunar.

skryddir.¹ þeir höfðv krossa .ij. þa er nv erv i Skarðin v eustra.¹
 22 merkir anna[rr² hæð Olafs konungs³] annar hæð Hiallta Skegja
 s(vnar).¹ at logbergi var allr þingheimr.¹ þeir Hiallti höfðv
 re[ykelsi a glóð ok] kendi sva i gegn vindi sem forvindis ilmin.¹
 þa barv þeir H(iállti) ok G(izvr) vpp eren[di sín vel ok sk]orvlega.¹ 5
 en þat vndrvðv menn hvers(v)⁴ sniallir þeir varv ok hversv vel
 þeim mæltiz enn sv[a mikil ógn] fylgði orðvm þeira at engir
 vvínir þeira þorðv at tala moti þeim.¹ en þat gerðiz [þar at ad
 annarr²] maðr at orðvm nefndi ser vatta ok sogðvz hvarir ór
 logvm við aðra enir kristnv [menn ok ener heidnu].¹ þa kom 10
 maðr lavpandi ok sagði at iardelldr var vpp kominn í Olfvi⁵ ok
 mvndi hann lavpa a [þæ Þoroz goda].¹ þa tokv heidnir menn til
 orðz eigi er vndr i at gvðin reidiz tolvvm slikvm.¹ þa mællti S[norri
 godi vmm] hvat reiddvz gvðin þa er her brann ravnit er nv
 stonðv ver a.¹ eftir þat gengv [menn fra Logbergi].¹ þa baðv 15
 hinir kristnv menn at Siþv-Hallr skyllði segia log þeira vpp þav
 er kri[stninni skyllðv] fylgia.¹ Hallr keypti halv .c. silfrs at Þorgeiri
 goda er þa hafði(i)⁶ logs[ogv at hann segði] vpp log hvartvegi
 kristin ok heidn ok var hann þa en eigi skirðr.¹ enn þa er [menn
 komv i bvdir] lagðiz Þorgeia niðr ok breiddi fellð a höfvd⁷ ser ok 20
 23 la allan dagin ok vm [nottina ok ann]an daginn til iamlengðar.¹
 enir heidnv menn höfðv þa stefnv fiolmenna ok tok[v þat rad at
 blota] || .ij. monnvmm ór hverivm fiordvngi ok hetv a heidn gvð til 18^a
 þers at þav leti eigi kristni ganga yfir landit.¹ þeir Hiallti ok
 Gizvr attv aðra stefnv við kristna menn ok letvz þeir vilia hafa 25
 ok mannblot iamfiolmennt sem hinir heidnv.¹ þeir mælltv sva
 heidningar blota hinvm verstvmm monnvmm ok rinda þeim fyri biorg
 eða⁸ hamra⁹ enn ver skolvvm velia at mannkostvm ok kalla sigrgiof
 við drottin varn Iesvm Christvm¹⁰.¹ skvlv¹¹ ver lifa þvi betr ok
 syndvarlegar en adr ok mvnv vit G(izvr) ganga til fyri v[arn]¹² 30
 fiordvng sigrgiafarinnar.¹ en fyri Avstfirðinga fiordvng gengv þeir
 til Hallr af Siþv ok Þorleifr ór Krosa vik fyri norðan Reyðar fiord
 24 brodi(r)¹³ Þorarins¹⁴ or Seyðar f(irði).¹ Ingileif¹⁵ var modir. þeira.¹
 hanvm hafði¹⁶ Digrketill stefnt vm kristni at radi Broddho-lga.¹

¹ Punktum er tilf. ² Skr. -r. ³ Her bür vistnok indskydes et en; JErl. har skrevet ennar, hvilket rimeligvis er en kontamination af en annar, jfr. ovf. þignan. ⁴ v mgl. ⁵ i olfvi er skrevene over linjen med nedvisningstegn. ⁶ i mgl. ⁷ þ er i hðskr. rettet fra e. ⁸ e er i hðskr. rettet fra et andet bogstav. ⁹ Dette ord er meget afbleget. ¹⁰ Forkortet ijm. xpm. ¹¹ vl meget afbleget. ¹² arn bortrevet ved et hul på perg. ¹³ r mgl. ¹⁴ Her- efter tilf. hðskr. f. urigtigt; se not. 3 i Bisk. I. 23—24. ¹⁵ if meget afbleget. ¹⁶ ði tilf. over linjen med nedvisningstegn.

þa gerði veðr sva illt at Ketill varð þvi feginn at hann kom til Þorleifs vm kveiddit ok hafði þar goðan beina.¹ af² þvi fell stefnan.¹ enn or Norðlendinga f(iorðvngi) gengv til sigvr³ gíafarinnar Hlenni hinn gamli ok Þorvarðr⁴ s(vn) Spakboðvars.¹ enn or Vestfirðinga f(iorðvngi) Gestr Olleifs s(vn).¹ þar var engi annar til⁵.¹ þat⁶ likaði þeim H(iallta) ok⁶ G(izvri) illa⁶.¹ þa⁷ tok til orða Ormr Kodrans s(vn).¹ hann var vistvm a Gils backa þvi at Hermvindr Illvga s(vn) atti Gvnnhilldi d(ottvr) hans.¹ verða mvndi⁸ maðr til þersa ef Þorvaldr broðir min hinn viðforli væri samlendr við mik en nv mvn ek til ganga ef þer vilit við mer taka.¹ þeir iattv⁹ þvi¹⁰ ok var hann þa skirðr þegar.¹ enn vm dagin eftir settiz Þorgeir vpp ok gerði orð i hvðir at menn gengi til logbergs ok er menn komv til logbergs mælli hann at hanvm þotti þa komit i vvent efni a landinv er menn skvlv eigi hafa ein log a landi her ok bað at menn skyldv þat eigi gera sagði at þar af mvndv geraz¹⁵ bardagar ok vfriðr ok mvndi þat ryðia til land avðnar.¹ hann sagði ok fra þvi at konungar þeir er annar het Dagr¹⁰ sa var i Danmorkv en sa h(et) Trygví er var i Noregi þeir hofðv lengi halldit strið millim sín ok þar til er landz menn namv þa raðvm or hvarv tvegia rikin v ok gerðv frið millim þeira sva at þeir villdv²⁰ eigi.¹ en þat rað gafz sva at þeir sendvz gíafir a millim a fara vetra fresti ok hellzt þeira vingan meðan þeir lifðv baðir.¹ ok þicki mer þat rað at lata þa eigi raða er her gangaz með merstv kappi i moti ok miðlv sv mal millvm þeira at hvarirtvegia hafi²⁵ nockot til sins máls en ver hofvm allir ein log ok einu sið þvi at²⁵ þat man satt vera ef ver slitvm login þa slitv ver friðin.¹ Þorgeir lavk sva tolvnni at hvarir tvegiv iattv [þvi]¹¹ at þav log skyldi hallda er hann reði vpp at segia.¹ þa var þat vppsaga Þorgeirs at allir menn skyldv vera skirðir a Islandi ok trvá a ein gvð.¹ en vm barna vtþvrð ok rossa kiotz at¹² skvlv halldaz hín fornv log.¹ 30 menn skyldv blota a laðn ef villdi en varða fiorbavgs garði ef vattvm kœmi við.¹ sv heiðni var af tekin. nockorvm vetrvm siðan.¹ allir Norðlendingar³ ok Svnlendingar varv skirðir i Reykia lavgv i Lavgar dal er þeir riðv af þingi þvi at þeir villdv eigi fara i¹³ kallt vatn.¹ Hiallti mælli er Rvnlfr var skirðr gomlv kennv³⁵

¹ Punktum er tilf.   ² a meget afbleget.   ³ Sålædes.   ⁴ v meget afbleget.   ⁵ Meget afbleget.   ⁶ Herefter er ordene þat likaði gentagne, men underprykkede.   ⁷ a er rettet fra *ei*; Haukr havde først skrevet þeim, jfr. foregående note.   ⁸ di er skr. over linjen med nedvisningstegn.   ⁹ i er meget afbleget.   ¹⁰ d ligeledes.   ¹¹ Næsten helt forsvundet formedelst en rift i perg.   ¹² t næsten forsvundet form. riften; se frg. note.   ¹³ fara i er skr. to gy.

ver nv goðanvm at geifla á salltinv.¹ þat svmar var skirðr allr þingheimr er menn riðv heim.¹ flestír vestan² menn varv skirðir i Reykia lavgv i syðra Reykiar dal.¹ Snorri goði kom³ merstv a leið við⁴ Vestfirðinga.¹ |

- c. 13 Svmar þetta er kristni var i log tekinn a Islandi var liðið 5 18b
 fra hollgan var(s)⁵ herra Iesu Christi⁶ .m. vetra.¹ þat svmar hvarf Olafur konungr af Orminvm langa svðr v[id]⁷ Svoldr .iiij. idvs septembris.¹ þa hafði hann verit konungr at Noregi .v. vetr.¹ eftir hann tok ríki Eirik[r]⁸ i(arl) Hakonar s(vn).¹ þeir Þorvalldr Koðrans s(vn) ok Stefnir Þorgils s(vn) fvdvz eftir hvarf Olafs¹⁰ konungs.¹ þeir forv baðir s[ama]n⁹ víða vm heiminn ok allt út i Iorsala heim ok þaðan til Mikla garz ok sva til Køn-v garðz hit eystra eftir Nepr.¹ Þorvalldr andaðiz i Rvzia skampt fra Pallteskiv.¹ þar er hann grafin i fialli einv at kirkiv Iohannis baptiste ok kalla þeir hann helgan.¹ sva segir Brandr hinn víðforli Hefi ek 15
 26 þar komit er Þorvalldi Koðrans syni Crístr hvílldar ler þar er hann grafinn i há fialli vpp¹⁰ i Drafini at Iohannis kirkiv.¹ Stefnir for þa¹¹ norðr i Danmork.¹ enn er hann kom i Danmork q(vað)
 v. hann vísv þersa Mvnað* ek nefna nær man ek stefna niðr þvgt er nef a niðingi þann er Svein konungr sveik ór landi ok Tryggva 20
 s(vn) a talar dro.¹ a þeiri vísv þottiz Sigvalldi iarl¹² kenna mark sitt ok fyri þa sok let hann drepa Stefni.¹ sva hefir Ari hinn gamli sagt.¹

Fra Gizvri

- c. 14 Gizvr hinn hvíti bio i Havfða¹³ aðr hann gerði bō i Skala 25
 27 holti ok fōrði þangat þv sitt.¹ hann lagði allan hvg a at styrkia

¹ Punktum er tilf. ² t meget afbleyet. ³ om ligeledes. ⁴ Ligeledes. ⁵ s mgl. ⁶ Forkortet ifjo x. ⁷ Forkortelseslegnet og tildels v afrevet. ⁸ r afrevet. ⁹ ama afrevet ved et hul på perg.; se s. 142 not. 12. ¹⁰ Synes at være rettet fra einv. ¹¹ Herefter er skr. i, men underprikket. ¹² a afrevet ved en rift. ¹³ Det første a er i håndskr. rettet fra v.

* Verset bør skrives:

Munkat nefna	þann's Svein konungr
(nær munk stefna:	sveik ór landi
niðrbjúgt es nef	ok Tryggva son
á niðingi)	á talar dró.

Jeg vil ikke nævne [ved navn] — men jeg vil antyde ham: næsen er krum på niðdingen — ham, som ved svig narrede kong Svend bort fra landet^a og bedrog Trygges søn^b.

^a Næntig dengang da Sigvalde ved list bemægtigede sig kong Svend tveskævs person for at udlevere ham til kong Burislaf. ^b o: før Svolderslaget.

27 kristnina.¹ hann sendi Isleif svn sin svör i Saxland ok geck þar i skola i borg þeiri er . . . .² heitir.¹ en er hann kom til Islandz feck hann Dollv Þorvallz d(ottvr) ok var þeira s(vn) Gizvr ok Teitr hinn marglati i Havka dal ok Þorvalldr³.¹ her varv fyst vtlendir byskvpar ok kendv keningar en er landz menn vissv⁶ hversv agiætr klerkr Isleifr var baðv landz menn hann at hann fœri vtan ok leti vigiaz til byskvps ok þat veitti hann þeim.¹ þa var hann .i. at alldri er hann var til byskvps vigðr.¹ þa var Lea⁴ nonvs papa.¹ þa var hann hinn nesta vetr eftir i Noregi ok for sipan til Islandz ok var .iiij. vetr ok .xx. byskvp.¹ hann lærði¹⁰ marga agiæta menn ok let vigia til presta en af þeim vðv. sipan .ij. byskvpar Ion Ommvndar s(vn) hinn hołgi ok Kolr Vikveria byskvp.¹ Isleifr byskvp andaðiz i Skala hollti .iiij. nones⁴ ivlij. þat var a drotins degi.¹ þa hafði hann .iiij. vetr ok .xx. byskvp verit.¹ þa varv .lxxx. vetra liðnir fra hvarfi Olafs konvngs Trygva s(vnar).¹ Ari hinn froði stoð yfir grefti hans .xij. vetra gamall er flest hefer sagt fra þersvm tíðinðvm⁶ er her erv ritvð.¹

Vigðr Gizvr til byskvps

o. 15 Eftir andlat⁶ Isleifs byskvps baðv landz menn Gizvr s(vn) hans at hann skyllði vigiaz til byskvps.¹ hann for vtan ok var²⁰ vigðr til byskvps .ij. vetrvm eftir andlat Isleifs byskvps a dogvm Olafs konvngs kyra Noregs konvngs.¹ þa var Gregorivs septimvs²⁸ papa i Roma.¹ Gizvr var hinn nezta vetr eftir vixlv sina i Danmork en for til Islandz hit⁷ nesta svmar⁸ eftir.¹ enn er hann hafði einn vetr a Islandi verit tok Markvs Skegia s(vn) logsogv.¹ hann hefir vitraztr verit logmauna a Islandi annar enn Skapti.¹ Gizvr byskvp var sva astsæll af landz monnum at hverr madr villdi hans boði ok banni hlyða en af astsællð Gizvrrar byskvps ok vmtolvm Sæmendar prestz hins froða er beztr klerkr hefir verit a Islandi ok vm raðvm Markvs logsogv mannz ok* || fleiri³⁰ hofdingia at þat var i log tekit at aller menn toldu ok virdu⁹ fe sitt ok svordv eid at rett væri hvart sem var i londum eda lausum aurum ok gerdu tiund af. þat er mikit mark til þers

¹ Punktum er tilf. ² Áben plads i mbr.; navnet er Herfurða. ³ Foran dette ord er først skr. gizzv, men underprikket. ⁴ Således. ⁵ Det første i er omtr. afrevet ved en rift. ⁶ i ligeledes. ⁷ Rettet fra hðskvs hinn; jfr. følgende note. ⁸ Først skr. vetr, men dette er underprikket og overstreget med rød, og svmar skr. ovenover. ⁹ Skr. omtr. som vndu.

* Her ender 18. mbrblad (det sidste i AM 371, 4o).

hversu lanndz menn vorv lydner þeim manni er því kom til leidar at allt landit var virt ok allt fe það er a því var. ok logtekit at sva skyldi vera medann landit væri bygt.

Vm tiund ¹

- c. 16 Gizurr ^{2 3} byskup lagdi ok Log á þat at stoll byskups þers ⁵ er a Islandi væri skyldi vera i Skálaholtti ok lagdi þar til stolsins landit heima þar ok mörg onnur audævi bædi i landi ok lausum eyri. enn þa er hanum þotti sa stadr ⁴ ordinn sva ríkr ⁴ sem hann villdi. þa gaf hann meir enn fiordung byskups doms sins til þers at helldr ⁴ væri ij byskups stólar a Islandi enn einn sva sem ¹⁰ Nordlendingar badu hann. enn hann hafdi adr lated telia boendr alla a Islandi ok ⁵ vorv þa i Austfirðinga fiordungi þcc. heil. enn i Sunnlendinga fiordunngi þb. enn i Vestfirðinga fiordungi ix c. ⁶ enn i Nordlendinga fiordungi xii. ok voru þeir einir taldir er þingfarar kavpi attu ad gegna. þa er Gizurr ³ byskup hafdi xxv. ¹⁵ 29 vetr verit byskup þa tok Vlfhedin Gvnnars ⁷ s(vn) logsogv en Markus var þa andadr ⁸. ok hit fysta sumar er hann sagdi Log vpp var nymæli þat gert at vm vetrinn eptir skyldi rita Loginn at Hafliða Mars s(vnar) ok vmráði Bergþors ok annarra ³ vitra manna ok skylldu þeir gera nymæli þav aull er þeim þætti þav ²⁰ betri enn hin fornv Log. ok skylldi þau segia vpp hit nesta svmar epter ok þau aull haldazt er meiri lvtr ⁴ manna mællti ei móti. þa var ritadr Vigslodi ok mart annat i Logumm ok lesit vpp ym sumarit epter i Logrettu. ok likadi þat ollumm vel. þa var byskup fertogr ⁴ er hann var til byskups vigdr ⁴. enn þa er hann hafdi ²⁵ ííj vetr ok xx byskup verit var Ion vigdr til byskups svn Om-mvndar ⁹ ok Þorgerdar Egils dottur Halls s(vnar) af Siðv. þa hafdi Ion ííj. vetr ⁴ hins setta tigar. hann var fyrstr byskvpp at Holum i Hialltadal.

Andlat Gissurar byskups

30

- c. 17 Gizurr ^{2 3} byskup fridadi sva vel lanndit at þa vrdv engar stórdeilur med hofdingiumm. en vapna burdr ⁴ lagdist miok nidr ⁴. þa voru flestir virðinga menn lærder ok vigdir ok lærdir til presta þo at hofdingiar væri. sva sem var Hallr ⁴ Teitssvn i Hauka dal.

¹ Overskriften er urigtig. ² Åben plads for initialen. ³ Skr. -r.

⁴ Skr. -ur. ⁵ Skr. og. ⁶ Tallene skrevne uden afstand (mellem x og c).

⁷ Rettet fra hðskrs Markus Vlfhedins. ⁸ Her mangler uden tvivl ordene: þá tók lögsögu Bergþórr Hrafnsson el. lign., tí hann í det følgende er Bergþórr.

⁹ Skr., ligesom für (145.12) af Haukr selv, ðr.

ok Sæmundr¹ hinn fródi. Magnus Þordarsvnr i Reykiahollti Simvn
 Iorundarsvnr i Bœi. Gudmundr s(vn) Branz i Hjarþarholtti. Ari
 hinn fródi Ingimundr Einars s(vn) a Hólumm. Ketill norðr Þorsteins
 s(vn) a Modruvullum. ok Ketill Gudmundarsvnr. Ion prestur
 Þorvarz s(vn) ok marger adrer þo at ei se ritader. Gizurr² byskup³
 30 let vigia Þorlak svnr Rvnlfs Þorleiks s(vnr) til byskups at ser
 lifanda⁴. þa var Þorlakr¹ íj. vetrumm mein enn þritogr. Gizurr²
 byskup andadist i Skálahollti þa er hann hafði verit byskup xxx.
 ára ok vj. ár. þat var xxx natta sipar en Þorlakr¹ byskup var
 vigdr¹. þat var hinn þridia dag i vikv v. kal. iunii. A þui ári¹⁰
 andadist Paskalius papa ok Kirialax Grikiá konungr ok Balldvin
 Iorsala konungr ok Arnaldus patriarki⁴ Ierusalem ok Philippus
 Svía konungr. þa hafði Island verit bygt cc. vetra tíræð⁵. Annat
 i heidni enn annat i kristni. þa var lidit frá holdgan drottins
 vars herra Iesu Christi⁶ m.c.xviiij. ár. 15

c. 18 A⁷ a þui ari er byskup Gizurr² andadizt gerdi hallæri
 mikit a Islandi.⁸ þa kom hrid sv a nymbil dogum at menn mattu
 ei veita tidir i kirkivm i svmm herudum fyrí nordann land. enn
 fostudag hinn langa. þa hof vpp knor vnder Eyiafjollum ok sneri
 a lopti ok kom holfandi nidr¹. hann var vij. rum ok xx. paska-²⁰
 daginn fysta mattu fair menn tidir sækia at taka þionustv enn
 sumer vrdu vti daudir. Annad illvidri (kom)⁹ epter andlat hans
 þann dag er menn ridu a þing.⁸ þa braut kirkiu a þingvelli þa
 er Haralldr konungr Sigurðar svnr hafði latid hogva vidinn til.
 þat svmar fórv¹⁰ xxxv^b skipa vt hingat ok braut morg vid lannd.²⁵
 enn svnr leysti i hafi vndir monnum. en atta ein komust brott
 med þeim er ádr¹ voru her ok komvst þav engi fyrí Mikíals
 messu or hafi. af þeim mannfolda vard her hallæri mikit. þa er
 31 Gizurr² byskup andadist voru þersir merstir¹¹ hofdingiar a Is-
 lanndi. Hafliði Marssvnr norðr¹ ok s(ynir) Asbiarnar Arnorss(vnr)²⁰
 i Skagafirdi. Þorgeir Halla s(vn) ok Ketill prestur Þorsteins svnr.

¹ Skr. -ur.   ² Skr. -r.   ³ Skr. -andanda.   ⁴ Herefter mgl. mulig-
 vis 1.   ⁵ En fejl for tolfvæd.   ⁶ Skr. j x.   ⁷ Åben plads for initialen.
⁸ Punktum er tilf.   ⁹ Mgl. i hdskr.; kom har 104.   ¹⁰ Herefter er skrevet,
 men underprikket, vt.   ¹¹ Skr. mlt.   ^a Herefter og til Kristnis. slutning
 findes et aldeles tilsvarende, dog ikke ordret overensstemmende stykke i 104.
 De forskellige varianter er det kun undtagelsesvis nødvendigt her at angive,
 da de i regelen ikke tjener til at rette eller fuldstændiggøre Hanks tekst.   ^b I
 104 står xl; i marginen anføres afvigelsen: „Havsb. s. xxxv scip.“

enn austr Gizurr¹ Einars s(vn) Sigmundur² Þorgils s(vn). hann andadist a því ari i Rvm for enn sudr² Hallr² Teits svn. Skvli Egils s(vn). en vestr² Styrmer Reins svn Halldorr¹ Egils s(vn) Þorgils Odda³ svn Þorðr² Egils svn Þorðr² Þorvalls s(vn) i Vats firði. einum vetri epter andlat Gissurar byskups var Þorsteinn⁵ Halls^a svn veginn⁴ gofugr² madr². enn vetri epter það var þing fiolment. þav missari hafði sva mikill mandaudr² verit at Sæmundr prestr hinn froði sagði sva a þingi at ei mundi færri menn hafa andast af sott enn þa voru til þings komner. þat sumar var þrong mikil at domum. þa særði Þorgils Odda son¹⁰ Hafliða Mars svn. þa vard vm ecki mal at logumm dæmt. Þorgils vard sekr² vmm averkan ok sat i sekt vm vetrinn. þa var sva litill vapnaburðr² at ein var stalhvfa þa a alþingi. ok reid driugumm hverr bondi til þings er þa var a Islandi.

EN⁵ var þat er íj. vetr voru lidnir fra andláti Gizurar¹⁵ byskups andadist Ion byskup at Hólum . . .⁶ kalendis maíj. það sumar reid Hafliði⁷ Marssvn a þing med m^occ. manna. enn Þorgils Oddasvn med dcc. manna. þeir sættust a þinggi med því at Þorgils selldi Hafliða sialfdæmi. enn hann gerði lx. hundrada vi alna aura vöru virtz fear luka i gulli eda brendu silfri eda²⁰ sæmiligumm gripum.⁸ skyllði hann virða sialfr² H(afliði) eda þeir er hann tœki til.⁸ það sumar var hann kosinn til byskups Ketill Þorsteins svn af Modruvöllum i stad Ions byskups. ok for hann vtann það sumar. Hafliði Mars svn atti fyr Þvriði d(ottur) Þorðar Sturlusvnar. Þorðr² het svn þeira. hann atti Solvoru²⁵ dottor Asgrims Þorhalls s(vnar). Ivarr¹ het svn þeira. Hafliði atti sipar Ranveigu dottor Teits or Haukadál. Sigriðr² het³² nöttir þeira er atti Þorðr² i Vatzfirði. Þorðr² ok Pall voru s(ynir) þeira. Valgerðr² het onnur dottir þeira Hafliða. hana atti Ingimundur² prestr Illuga svn. ok Ornv⁹ d(ottur) Þorkelz Gellis³⁰ s(vnar).⁸ Illugi var svn þeira er drucknadi þa er hann flutti . . . .¹⁰ lim til stein kirkiu þeirar er hann ætladi at gera a Breidabolstad i Vestr² hópi.⁸

¹ Skr. -r.² Skr. -ur.³ Rettet fra hdskr's Oddz; 104 har Odda.⁴ Skr. vei.⁵ Åben plads for initialen.⁶ Åben plads for tallet, o: ix.⁷ Herpå har JErl. — i beg. af linjen — af vanvare efterladt et åbent rum, men har bemærket urigtigheden heraf og derfor udfyldt det med en streg.⁸ Punktum er tilf.⁹ Rimeligvis en fejl for Ornvjar;¹⁰ Ornyio har 104. ¹⁰ Her er åben plads for et par bogstaver. ^a Rimeligvis en fejl for Hallvarðs (sål. 104; jfr. Bisk. I 31).

Rognvaldr iarll. kali var vegin v. náttum epter Mariu-
messu fyrri.¹ En Olafur konungr Trygva svn bardist a Orminum
lánga nesta dag epter Mariumessu sidare.²

---

¹ Punktum er tilf. ² Herefter findes der i 104 et stykke om de fremmede biskopper, der har opholdt sig på Island, som iflg. angivelsen i marginen skulde være taget fra „Havesb.“; da JErI. imidlertid ikke har dette stykke, er angivelsen vistnok urigtig. I øvrigt stammer denne bispefor-tegnelse fra Ares' Islbók, kap. 8, men den er interpoleret, særlig derved, at grønlandske biskopper er indsatte; se i øvrigt Ldn. s. 331—32.

c. 1
 1 Brunnr^{1*} er [einn i paradiso. er or falla flórar ar² hingat³ 1^a
 i þenna]⁴ heim. En⁵ heitir Phison. hon fellr [a India⁶-lande.
 onnor heitir] Gion oc Nil öðru nafne. hon fellr vm⁷ Bla[land oc
 Egifta land. iii] heftir Tigris. hon fellr vm Sere land⁸. flórða
 heitir Eufrates hon fellr vm Mesopotamía. Pactol heftir⁹ a. a 5
 Asialande¹⁰. þar¹¹ er gull í sondum hía. Cog¹² heftir a. a Spanie.
 þar ero gull sandar. Ermonol¹³ heftir a. þar ero enn gull sandar
 i hía. Rín heftir á. a Saxlande. þar er enn gull i sondum hía.
 2 Tanais heitir a. er skilr Europa fra Asia¹⁴. Dun heitir a. er mest
 [va]tn er a Europa. þar falla i .lx. stor a¹⁵. oc kemr i¹⁶ .vij. 17¹⁰
 stoðum [i seq.¹⁸] mikil i¹⁹ ollum st[öðum.] I þeim lut heimsíns
 ero²⁰ þessar²¹ adr[ar storaer²²]. Nepr²³ [oc] Nyia[.] Seimgol.
 Duna. Olkoga. Vina. Kuma²⁴. Saxelfr. Padus. Tifur²⁵. Rodon.
 Betus. Uotn²⁶ oc tiarner ero með morgu moti²⁷. sum ero suort²⁸[.]
 en sum ero skír. Dauða sior heftir²⁹ a Gyð[inga] lande. þat er 15

¹ Hele denne side er meget afbleget og på sine steder umulig at læse. I AM. 765, 40 findes en afskrift af Arne Magnusson selv af bl. 1—4 (til stykket Vm þat huadan otru hofst) og bl. 8 (om Noe-sönnernes bygg i verden) — bl. 9^a (siden ned). ² or—ar er understregede af AM., vistnok for at antyde, at de var utydelige. ³ Dette ord er af AM. underprikket, vistnok for at antyde, at ordet er tilsat efter gisning. ⁴ Alt hvad der her og ellers er indklamret, er tilføjet efter AM.s afskrift; han siger på en vedhæftet seddel: „første sidan, su litt læsa, i pergamentz bokinne, er accuratissime confererud“. ⁵ AM. læser Ein; ordet kan næppe læses så. ⁶ a India er understreget. ⁷ oc—vm er opfrisket. ⁸ Tigris—land ligeledes. ⁹ Mesop.—heftir ligeledes. ¹⁰ a Asial. ligeledes. ¹¹ þ ligeledes. ¹² Sål. læser AM.; sikkert står der ikke Tog. ¹³ Sikkert sål. ¹⁴ Rín (l. 8) — Asia opfrisket, hvorved flere bogstaver, særlig Sax er gjort ukendelige. ¹⁵ Over o muligvis aksent. ¹⁶ Disse 3 ord er af AM. understregede. ¹⁷ AM. læser viij. ¹⁸ i af AM. understreget. Jþork. læser her oc (forkortet). ¹⁹ Eller a. ²⁰ ns ero understregede af AM. ²¹ þess svagt. ²² Sål. læser AM.; og det er vistnok rigtigt. ²³ Sål. AM. Ordet er opfrisket til Hopur. ²⁴ Sål. AM.; opfrisket til Kinna. ²⁵ Opfrisket til Tifur. ²⁶ U opfrisket til N. ²⁷ Sål. AM.; opfrisket, som det synes, til mote. ²⁸ Sål. AM.; opfrisket til skír. ²⁹ Nepr (l. 12) — heitir er senere opfriskede; jfr. de foreg. noter.

* Her begynder mbr. AM. 544, 40.

atta tigi skeiða langt hins atta hundraðs. En halft annat hundrað breitt. I einu skeiðe¹ ero fim faðmar oc .xx. annars hundraðs. A vatne þessu er bics litr. þar ma² ekki lifand[a] vera i þui vatne. þui at alt [flytr meðan³ lifir⁴ en sœcr þegar dautt er. þar ero enger⁵ [fiskar i. oc eigi⁶] setiast þar fuglar a. oc eigi er þar⁵ skipum [farit yfer. þuiat menn dö⁷]yia ef yfir fara. en þa sœcr [þegar er] andar⁸ missir E[lf kerti⁹ er] latet i vatnet. þa [flytr³ meðan] logar. en sœcr [þegar¹⁰] slocnar¹¹. Auernus heitir vatn i Campania. þar er dauun sua illr[.] at¹² af¹³ döyr alt þat er af kennir. oc ecki sliuga fuglar yfir þat vatn. þuiat¹⁰ þeir döyia of þeir¹⁴ [kenn]a af. A Italia er brunnr sa er heitir Ciceron¹⁶. hann grœðir augna mein. ef þui vatne er a ridit. þar er brunnr er Cíneus heitir. sa tekr af lostasemi. ef maðr dreckr af huart sem er kall eða kona. Er sa brunnr enn er kueikir losta semi beði monnum oc bufe. Su tiorn er a Blalande. er sa tekr¹⁵ vatnz sott er af dreckr. I Sikil öy ero .ii. brunnar. annar gerir þau kycuendí frio. er aðr [ero] vfrío. en annar¹⁶ gerir þ[au vfrío¹⁷ þo at aðr] se frio. [A] Girclande er | a su er savði gerir¹⁶ huita þa er af drecka¹⁸. en¹⁰ su er onnor er alla gerir suarta. verða oc fleckotter ef af ymsum drecka. Siden heitir sior a India²⁰ lande. þar sœcr alt er a kemr. vatn heitir Algus þar sœcr ecki⁴ þat er a kemr. Marsidia heitir vatn. þar vaxa steinar i. Iobs brunnr heitir a Idumea. hann skiftir lit .iiij. sinnum a tolf manaðum. hann er vm varet grar. en um sumaret raudr sem bloð. vm haustet er hann grœn sem sior. vm vetrenn gagn senn²⁵ sem skirt vatn. vatn er þar¹⁹ er þrysvar er ramt a tueim²⁰ dögrum²¹ en gott þess a milli iafnan. Er oc sa brunnr er sua er kaldr huern dag at eigi er dreckr. En vm netr er sua heitr at vdreckr er. þat vatn er enn at sua huern stundum at ekki er eftir. nema leirur. oc veit engi ner brott man huerna. En³⁰ forðum hafðe horfet brot .iiij. daga i viku huerni. I Sardinar öyiu er varmr brunnr. þar bœtist manne augna²² mein ef ber i augu ser. en ef²³ þiofar bera þat vatn i augu ser þa

¹ AM. læser skeiði. ² Meget svagt. ³ flytr me understreget af AM.
⁴ Herefter har AM. et punktum, som dog næppe findes; sml. Jpork. ⁵ AM.
læser -ir. ⁶ -ar—eigi understreget af AM. ⁷ Alle disse ord er af AM.
understregede, undt. yf., der er underprikket. ⁸ -r þegar er an er under-
streget af AM. ⁹ Understreget. ¹⁰ Sål. AM.; Jpork. har þegar er.
¹¹ Næppe at læse anderledes. ¹² AM. læser sål. ¹³ Dette ord er tilf. over linjen
tilløjre for at. ¹⁴ Sål. AM.; þar Jpork. ¹⁵ AM. læser urigt. ac. ¹⁶ AM.
læser ur. -ar. ¹⁷ Understreget af AM. ¹⁸ þa—drec- er oprisket. ¹⁹ Oprisket.
²⁰ -var- -tueim ligel. ²¹ grum ligel. ²² au meget afbleget. ²³ f oprisket.

verða¹ þeir blindir. þat vatn er² enn er log brennande slæckna ef i vatn³ ero laten⁴. enn⁵ þegar kemr⁶ loget a kertin er or vatne kemr⁷ upp. votn⁸ ero þau er sua ero heit at þegar brennr er við mann kemr⁹. þau¹⁰ votn ero enn er snarast¹¹ i loft vpp þa er minst¹² varer. sua at þar ser ecki til vatns eftir. En ef⁵ hia er þeim latet liggia kleði eða vll eða smo tre. þa verðr alt at steini.

5

Prologus.¹³

- c. 2 Þat er sagt at Moyses tæki þat rað fystr. at skrifa a bokum at¹⁴ hurð tíðenda þeira er verit hafa fyrr i heimínum. oc vm þat¹⁰ er guð skop þenna heim. oc sagðe þat er mestum stormerkium setir. oc hinn helgi ande kendi honum. oc hafa þar eftir mynt þeir er helgar bœkr hafa gort síðan. En þau tíðendi er eigi fylgir nytsemi. oc er þo froðleikr i oc gaman. at¹⁴ vita¹⁴. þa gerði sa || maðr er sagt er at Darius frígíus het. hann sagðe sögu fra sameign¹⁵ 2^a Girkia oc Troea manna. oc ritaðe víðar laufe. En ecki hafðe þat fyr gort verit. at skrifa tíðendi þau er gorðst höfðu. oc skyldi þo þat eitt rita er maðr hefði sett eða hann metti muna. En mioc miclu síðar sögðu sögur þeir er höfðu frega spioll til. oc fyrr höfðu oc verit myclu. Heroditus hinn girski oc sa froðleiks maðr²⁰ er Feredcides het. oc namo þar síðan aðrer eftir þeim at skrifa a bokum þau tíðendi er eigi skyldi or minni liða.

Fra paradiso.

- c. 3 Sva er sagt at paradís er hinn æsti lutr þessarar veraldar. þar var Adamr settir oc etlaðr til dyrðar ef hann heldi þat er guð²⁵ bauð honum. þar er sua goð vist at þar ero blomar oc víðir oc oll gros með hinni somo fegrð iafnan. þar er huarke ofhiti ne kuldi. þar stendr þat tre er maðr kennir eigi sottar ne meín-
6 semdar ef hann bergir þar af. oc heitir þat lífs tre¹⁵. aller þessa heims koster fylgia þar en engir ero þar anmarkar. brunnr er sa³⁰ þar er fylgia oll vatns fríðendi. þanan falla or .ííij. aer i þenna heim. Phison. oc Gion. Tigris. oc Eufrates. paradís er i austri heimsens. oc veria bio(r)g¹⁶ oc hitar at menn skilli eigi þangat komast.

¹ ve- opfrísket. ² Tilf. over linjen. ³ -ckna—vatn opfrísket, hvorved i er blevet til j. ⁴ e opfrísket. ⁵ Opfrísket. ⁶ -ar kemr ligeledes. ⁷ -t (loget) —k(omr) ligeledes. ⁸ otn ligeledes. ⁹ mann k...r ligeledes. ¹⁰ au ligeledes. ¹¹ na ligeledes. ¹² (þ)a er min ligeledes. ¹³ Overskriften selv er rød, men punktet sort og i nogen afstand fra overskriften. ¹⁴ Opfrísket. ¹⁵ Muligvis en aksent over r. ¹⁶ r er udeladt, men tilskrevet ovenover med nedvisningstegn af en langt yngre hånd.

Her segir frá því huersu lond liggja í veröldinni.

o. 4 Þessarar byggðar þá er Indíalond yst. þar er sua með morgu mote beði friðendi landz kosta oc gessyma þeira er þar getr¹ í gimsteínum oc grosu oc viðum at a engu lande getr þeskyns iam margt. þar ero storer anmarkar a lande. beði firir dyrum⁵ illum oc þioðum mannskœðum. oc ormu oc eitr² kycuendum. þar kemr vt haf austan oc sunnan. en fioll þau firir norðan er Kapagus heita. a firir vestan er Idus heitir. í hafenu hía Indía lande ligja œyiar goðar. Taphana heitir œy þar ero .ij. sumar oc .ij. vetr a tolf manaðum oc er hon sí grœn iafnan. þar er¹⁰ gnott dyrra gimsteína. þar er œy er Tile heitir þar flosna aldri gi blomar. A sia(l)fo³ Indía lande ero fioll þau er gull er sua auð gett sem griot í⁴ oðrum fiollum. En þar er torsott | til firir^{2b} því at þar geta drekar⁵ storer. oc dyr þau er grifes heita. oc þioðer þer er .xij. alnar ero langer oc ero þeir mannskœðir. En¹⁵ dyr þau er grifes heita ero fram sem ernír en aftr sem hit o arga⁷ dyr. oc sua skiot⁶ oc sterc sem þau. oc vengir ero a þeim oc ero floyg sem ernír.⁷ Mantikœra heitir dyr. þar er a manz anlít⁸ oc þrefaldar teinn í hofðe. bolr sem hins varga dyrs. sporðr sem a dreka. gull augu í. rodd sem hogg orms. oc rennr harðare en²⁰ fugll síugi. oc er þat mannskœta.⁷ a þetta Indía land for Bartholomeus postole. þar ero stor heroð .iiij. oc .xl. Nest Indía lande er Pardia land þat tekr til ar þeirrar er fellr or paradiso er heitir Tigris. þar ero stor heroð .iiij. oc .xxx. Í því tac marke var Assur sonr Sems Noa sonar. oc heitir þar Assirio. þar er oc²⁵ Persidia land. þar byggði Elam annar Sems sonr. þessi lond cristnaðe Tomas postole. oc ero þetta oft kallað Indía lond. frá Tigris a. oc til þeirrar ar er Eufrates heitir su fellr or paradiso. oc heitir þat land Mesopotania⁸ a því lande gerði Nemroð risi oc aðrer risar⁹ með honum borg mikla oc stopul í borgenni sa³⁰ het Babell. hann var orðenn síugura þushundrað skrifa har aðr en guð brygði verki þeira sua at þa nam engi huat annar sagðe oc vurðu þat¹⁰ .ij. tungur oc .lxx. var síðan borg su kallað Babilon. þar fellr Eufrates í gegnum. hon var lengi fiolmenn. til þess er þar vuxu usiðir sua at guð let þar vaxa orma fiolda til þess er³⁵ menn matto þar eigi byggja. oc ero ormar þeir þar iafnan síðan.

¹ Rettet frá hðskrs gotr. ² Skr. eitu (glómt at tilfóje bújlen í r).

³ Í mgl., men er tilf. over linjen med nedvisningstegn af en langt yngre hånd.

⁴ Herefter skrevet ollum, men dette er underprikket og overstreget med rød.

⁵ til—drek- opfrisket. ⁶ Muligvis en aksent over i. ⁷ Punktum er tilf.

⁸ Kan også læses -ma. ⁹ Det første r er opfrisket. ¹⁰ Sikker ikke þar.

A Mesopotania stendr su borg er Niníue heitir. þar er þriggja daga ganga eftir endilangre borginni. I þui tac marke er Kaldea land. þar bygdi fyst Arfaxað sonr Sems hinn þriði. þar er oc land er ¹ Arabia heitir. þar getr røykelsi mest. þar er fiall þat er Sinai heitir. a þui gaf guð log Moyses þau voro kallað Moyses log. *vm* ⁵ þessi lond kendi kenningar Tomas postole. En er liðr Eufrates ² a þa heitir Syrland alt til Girclands hafs. þar bygði Aram sonr Sems hinn flórðe. þar er borg er Antiochia heitir. þar || var Petr ³ postole .vij. vetr. þar stendr borg er Damaskum heitir. þangat for Pall postole þa er guð kallaðe hann ⁴ fra Gyðinga villu. ⁴ þar ¹⁰ stendr oc fiall er Libanus heitir þar ero tueim megím votn þau er annat heitir Ior. en annat Dan. oc fellr a or hvaro tueggia vatnenu oc mótast hia fiallenu. oc heitir su a Iordan. þar var guð skirðr i. ⁴ hon fellr hia Gyðinga lande. þar kollum ver *fívir* vttan Serkland. A Gyðinga lande stendr Iorsala borg er guð var ¹⁵ píndr i. oc þar er Beðleem er hann var borenn i. oc þar vatn er Dauða sior heitir. þar fellr Iordan i. En a Serklende er Babilon agelast borga. þar i nand liggr Egifta land. þar fellr a eftir er Gion heitir. hon fellr or paradiso. þar er i aar kuislum gofug borg er Alexandria heitir. þar var Petr postole .v. vetr. Egifta ²⁰ land bygði fyst Mesraím ⁵ sonr Kams Noa sonar. Til norðr ettar fra India lande er nest Bactria ⁶ land oc þar er Quenland ⁷ a þui lande ero engir kallar. þar i hia er ⁸ Albania ⁹ land. þar ero menn borner ¹⁰ sua ¹⁰ hufitir sem snior. en þeir ¹⁰ sortna ¹⁰ sua sem þeir eldast ¹¹. þar ¹⁰ er ¹⁰ kalldast ¹² þess er byct er i heiminum. þar ero ²⁵ ¹⁰ hundar sua storer oc sterkir at þeir bana yxnum. oc oarga dyrum. þar liggr Irchanía land þar ero fuglar þeir er lysir *vm* netr af vengium þeira. þar nest liggr Armenia oc Erm land hit micla þar ero fioll þau er Noa ork nam staðar i milli. heitir annat Tabor en annat Ermon. þar ero *enn* fioll þau er heita Cereneus. I þeim ³⁰ fiollum koma aer upp þer er or paradiso falla Tigris oc Eufrates. hia Armenia er Capadocía. þar nest Asia land. þar kendi Ioan postole kenningar ¹³ þar heitir borg Effesum. þar er grof Ioans postola. þar er riki er Bithínía heitir. þar er borg er Nicea heitir. I þeiri borg setti Konstantínus keisari at raði Siluestro pafa ³⁵ *byskupa* þing at raða huessu cristin dom skildi setia. a þui þingi

¹ Tilf. over linjen med nedvisningstegn. ² Foran E er et betydningstøst punktum. ³ Foran h ligeledes. ⁴ Punktum er tilf. ⁵ ra opfrisket. ⁶ actria ligeledes. ⁷ que ligeledes. ⁸ Ligeledes. ⁹ alb- ligeledes. ¹⁰ Dette ord ligeledes. ¹¹ -ast ligeledes. ¹² kalld- ligeledes. ¹³ For-kortelsesstregen står over i.

voro .xvii. hins flórða hundraðs *byskupa*. oc stóð þat þing mioc marga vetr. þar er ríki er Frigia heitir þar stendr borg er Troea heitir. þar voro orostr¹ storar forðum. vm þa borg sato Girckir mioc marga | vetr aðr en hon yrði vnnin. þar fellu af Girkia liði ^{3b} .vij. þushundrað hins atta tigar hins niunda hundraðs. En af Troea ⁵ manna liði .vi. þushundrað hins niunda tigar hins .vij. hundraðs. fyrir Girkia liði reð mest Agamenon. oc Menelaus *konungr*. En fyrir Troea liði reð Priamus oc synir hans Ector oc Alexander. hann ¹¹ hafðe tekit Eleno a brott kono Menelaus *konungs*. þar er enn ríki þat er Cilicia heitir. þar er Tharsus borg í. þar var Pall postole. ¹⁰ þat ríki er þar *en* er Licia heitir. þar er Mírea borg þar var Nicolaus *byskup* a seldr. En þetta er nu eru ríki or told. þa kalla Norðmenn Girceland. En hit miela Asia ero kallað oll ríki þau er told ero af India lande alt hingat til. oc þangat huerfr sum Suiþiöð hin miela. alsz ero told i Asia .cccc. oc .vi. þiöð lond. en ¹⁵ þat ero tungur .vij. oc .xx. I þeim lut heimsens er Europa. oc er austast Suiþiöð hin miela. þangat kom at *crístna* Philippus postole. I þui ríki er þat er Ruzcia heitir. þat kollum ver Gardaríki. þar ero þessir hofuð garðar. Moramar. Rostofa. Surdalar. Holmgarðr. Syrnes. Gaðar. Palteskia. Kønugarðr. þar bygði fyst. Magon sonr ²⁰ Iafeths Noa sonar. Hia Garða ríki liggia lond þessi. Kirjalir². Refalir². Tafeistaland. Virland. Eistland. Lifland. Kur l(and). Erm l(and). Pulina land. Vindland. er vestast nest Danmork.³ En austr fra Polena er Reidgota land. oc þa Hunland. Germania ríki heitir þat er ver kollum Saxland. þat er alvitt ríki. Danubium heitir a. ²⁵ hon fellr or Alpia flollum. hon er sua mikil at .lx. stor a falla i hana. hon kemr i siau stöðum til sefar. oc mikil i ollum stöðum. fyrir vttan ana heitir Tracia. þar stendr su borg er Konstantinopolim heitir. hana let gera Constantinus *konungr*. þa borg kalla menn Mielagarð. A Tracia bygði fyst Tiras sonr Iafeths Noasonar. ³⁰ fra honum er komen þiöð su er Tyrkir heita. þat er oc mioc margra manna mal at þui er fornar bœkr visa til at af þui lande bygðist Suiþiöð. en Noregr af Suiðiöð. en Island af Noregi.⁴ en Grønland af Islande. hia Tracia er Ungara land. þanan var Martinus *byskup* æskaðr. þar nest er Bolgara land. þat heitir ³⁵

¹ Således. ² Det som her gengives ved ir er et forkortelsestegn, som i høj grad ligner det sædvanlige tegn for er, men da det dog synes at have en lidt særegen form og går for neden helt ind til l, er det et spørgsmål, om ikke der bør læses Kirjalaland. Refalaland. I det mindste er pluralformen Kirjalir usædvanlig, om ikke enestående. ³ Punktum er tilf. ⁴ Punktet står meget højt oppe.

Gíre land við þat er Gírgía¹ k(onu)ngr² kendr. a Gírclande stendr fiáll þat er Olimpus heitír. þat tekr upp or skyum þar getr stein þann er abeston heitír sa ma eigi kolna ef hann er heitr gorr vm sinn. vm Gírcland kendi kenningar. Andreas postole. þar ero þer hofuð borger. Adenas. Corinthos þebas. Thesalonica³. Dyrakr.⁵ þat || land heitír Apulea er nest liggir Gírclandsz hafe. þar ero⁴ hofuð borger margar. Brandeís oc Bar er Nicolaus *byskup* huilir í. oc Montecasin. þar er mest dyrkaðr Benedictus abote. þat munclifi eragetast a latínu tungu a Pulí er Monte gargan. þar er hellír sa er Michaell engill dyrkaðe i sinni til komo. Norðr fra¹⁰
¹³ Pulí er Ítalia land. þat kollum ver Rumaborgar land. þar slendr Ruma borg a. þa er Lumbarða land. þar er Meínlangs borg a. í henni var Ambrosius *byskup*.

Vm þat huaðan otru hofst.

- c. 5 Liufir brœðr. Sua segía oss helgar rítníngar huersu ver⁴ ¹⁵ skolum a drottenn varn trua oc melír sua. at einn er guð oc .i.⁵ er almennileg tru oc einn er cristinn domr. oc einn er guð alz faðer. oc alz er gerande oc valdande oc raðande. En hann eigum ver at lofa oc dyrka fyrir því at hann skóp hín⁶ fysta mann Adam oc hans kono Euam er ver erom aller fra komner. Guð²⁰ bauð⁷ þeim boð orð sín at geta oc sagðe þeim ef þau gaum gefe. at þau skildu fœðast oc fulla tru gera. oc fylla hímín ríkí þann lut er⁸ englar tœmdu fyrir mikíleti sínu. oc fyrir of prydí. oc fyrir þer sakar⁹ at þeir brutu log víð drottenn varn. En þa er slict líf var Adame skapat oc þeim híunum baðom sua at þau²⁵ skylldu ecki erfedi drygia. fyst þa stund er þau gettu boðorða guðs. þa matte þeim ecki at angre verða. eigi brunnu þau þo at þau gengi i eld¹⁰ brennanda¹¹. eigi sucku þau þo⁴ at þau gengi¹² á se. eigi grandaðe þeim þo⁴ at¹³ þau¹³ ormar¹³ hyggi. eigi sakaðe þau þo⁴ at þau dyr bití. huarke var þeim at meini hungri³⁰ ne þorsti. heitt nema kalt huarke kostaðe þau meðan þau gerðu sua sem þeim hafðe guð boðet. þa geck¹⁴ hinn slerðar fulli flandi i ofund við þau beði híun. sem hann gerir¹⁵ nu við oss alla

¹ Sáledes. ² Forkortelsesstregen glemt. ³ e er skrevet omtr. som o, snarere end som o; o står der i hvert fald ikke. ⁴ Tilf. over linjen med nedvisningstegn. ⁵ Ligeledes, men uden nedvisningstegn. ⁶ Aksenten står bagefter n, næsten helt over det følgende f. ⁷ hau opfrisket. ⁸ Disse 3 ord ligeledes. ⁹ kar ligeledes. ¹⁰ i eld ligeledes, hvorved i er gjort til j. ¹¹ renn opfrisket. ¹² e ligeledes. ¹³ at u or ligeledes. ¹⁴ ck ligeledes. ¹⁵ ir tilf. over linjen med nedvisningstegn.

siðan. *firir þui* at hann vill alla þioð suieckia til helufts. sua sem hann sueic þau beði híun at þau brutu boðorð guðs. En þegar er þau hófðu brotet þat. þa skilldu þau lata af þeirri hínni mielu selo oc lifa við vil oc við erfedi. Oc þa skilldu þau beði varna við elldi oc við vatne. oc þo matto þau varla halda sic oc sín horn sua at þeim i ene fellí. en þat er at þau brutu guðs boðorð. Mikít gerði Adamr oc þau beði híun oss ollum. *firir þui* at nu er heimr þessi morgum lutum¹ verri en fyrst² var hann³ skapaðr 14 af þeira misgerningum | er þau híun gerðu. *firir þui* at þa var 4^u sol .vij. lutum biartare en nu er hon. oc tungl var fyst sua líost 10 sem nu er sol til þess er Adamr bra af þui sem guð bauð honum. en þat verðr eftir doma dag er þau skolu iam líos vera beði sol (oc)⁴ tungl sem þau voro fyst. oc verðr þat at tungl þuerr ecki oc stendr fullt íafnan. Ver megom nu með orde oc með verki oc með erfedi varo oc olmoso til þess gera at ver skilldum með guði 15 vera. oc með hans helgum monnum i líose oc i fagnaðe er ver heðan forum ef ver vilium guðs vilia gera. Sua segia oss heilagar bæcr at engi maðr skal blota heidnar vettír *firir þui* at þat gerðu menn *firir* Noa floð. en af þui varð su hínn miela floð at guð vildi *firir* farast lata alt þat hit synduga folk af þeira misgerningum 20 er þeir gerðu i hordome oc flimsku oc i mein eidum. i mutu. oc í manm drape *firir* vttan Noa oc sono hans þria. oc þeira⁵ .iiij. konor. þanan reis fyst sa villu domr oc utru. fra þeim monnum 15 hínum mielu er forðum varo. þeir toko til oc letu gera stopul or griote sua hafan at þeir vildu með þui koma i hínníriki. En þa sa 25 drottenn var mikileti þeira. oc kom þar sialfr er þeir varo er þa gerning skildu gera. oc uilti sua *firir* þeim at engi uissi huat annar sagðe eða gerði. en þeir menn voro .ij. oc lxx. En af þui ero nu sua margar tungur i þessum heimi. En þeir menn aller er þar voro vrðu sua vsattír at huerr þeira for a sins vegar. En 30 su gerning fell oll niðr. þa foro þeir til ymisa landa. en mann kyni vox þa ofund oc varð suikit af hínum sama díofli er Adam sueic fyrr. sua at þeir gerðu ser guð oc sao eigi skynsemdar augvm⁶ a varn drottenn er þa skop. Sumir blotaðu sol.⁷ Sumír

¹ um er tilf. over linjen vistnok med nedvisningstegn. ² r er tilf. over linjen. ³ Tilf. over linjen med nedvisningstegn. Alle de her nævnte tilføjelser er skrevne med fine bogstaver og, som det synes, med samme hånd som det øvrige; blækket er lidt mattere end ellers. ⁴ Glemte af skriveren. ⁵ Skr. to gange, men første gang overstreget. ⁶ semdar augvm er tilf. over linjen med nedvisningstegn. Jf. hork. mener, at skriveren først har efterladt en åben plads, som blev udfyldt med eigi skyn, og resten tilf. over linjen på grund af pladsmangel; dette er meget rimeligt, da disse ord er med lidt mattere blæk, men det synes dog at være skriveren selv, der — senere — har tilsat dem. ⁷ Punktum er tilf.

mana. Sumir stjornur. Sumir æld. Sumir vatn. Sumir iorð. firir þui blotaðu þeir hana at þar forðist hvatvetna við hana. firir þui vatn. at alt míndi dœyia ef þat veri eigi. firir þui æld at hann er varmr við at sítia. en af þui sol oc oll hímín tungl. at þaðan kemr lios alt i heim þenna. En þeir mattu þat eigi uita ef þeir vildi at þui hyggia at sa er einn guð er þat alt skop monnum til hialpar. Enda fengu þeir enn mefri villu dom oc blotaðu. menn þa er rikir oc ramir varo i þessum heímí síðan er þeir voro dauðir. oc hugðu þat at þeir míndu orka iam míclu dauðir sem þa er þeir voro kuikir. Maðr var sa einn míoc rikr oc bio i o-y nokorre. er het Saturnus. En hann¹ Saturnus var illr maðr. hann drap sono sína alla huerrn² sem borenn var oc gerði at mat ser oc at síðan. Einn let hann lifa en sa het Iupiter³. en hann var || illr oc grimr sua at hann rak foður sínn or o-y þeiri er hann bio i. oc vildi honum at bana verða ef hann metti taka hann. En sa Iupiter⁴ var sua quensamr. oc dadalaus at hann⁵ hafðe systur sína at kono ser. en su het Iuna⁶. oc gat með henni dœtr .íj. onnor het Minerua en onnor Vena⁷. þer badar dœtr sínar hafðe hann at kono ser. oc hueria sína frend kono hafðe hann at skom oc cleke. þa hína meín fullu menn oc hína fulu hofðu þeir þa at bestum gudum ser. En sa Iupiter⁸ var þeira alra rikastr hínna heidnu manna. er sumir menn kalla Þor. en sa var allr einn en hann blotaðu menn a danska tungu allra mest. En hans sonr het Mars. hann vildi æ oc æ i illu standa oc i hernaðe oc i orostu. En þeir hínir heidnu menn aller blotaðu hann dauðan adr en þeir fœri til orostu. oc hugðu þeir at hann metti þeim þa hialpa. firir þa soc at hann stod i hernaðe i morðe oc i mann drape. En var einn maðr sa er Merkuríus het en hann var sua fars fullr oc suika at hann for at flerð einni at stela oc liuga. þann gerðu þeir heidn mann⁹ at guði ser. oc blotaðu hann at b(r)auta¹⁰ eða gatna¹¹ moti oc a¹² hestum biorgum. en hann

¹ Herefter er het tilfújet, men da det er mere afbleget, end det øvrige, synes det at være noget udskrabt og bestemt til at udgå. ² Således. ³ Først skrevet iouí, hvilket sikkert er fejllæsning af iouis, men dette er overstreget og iupiter skrevet neden for i margen med en rød, rund streg omkring. ⁴ Først skr. iouis, men dette er overstreget med rødt og iupiter skrevet ovenover. ⁵ Tilf. over linjen med nedvisningstegn. ⁶ Således, ikke iuno. ⁷ Sål. først skrevet, derpå synes a at være udraderet og us (forkortet) tilsat over n. ⁸ Dette ord er skrevet over noget, der er udraderet (rimeligvis iouis). ⁹ Vistnok en fejl for heidnu menn. ¹⁰ r er glemt og ordet er skrevet over et raderet sted. ¹¹ Disse to ord er tilf. over linjen; det første er ikke ganske tydeligt; der står vistnok .l. med streg gennem l, = vel = eða. Disse tilføjede ord er ikke raderede. ¹² Senere tilfújet af skriv.

het Oðenn a donsku. kona ein var su er het Vena. su var Iofis dotter. En hon var sua mann giorn. oc sua org oc sua ill at hon la með feðr sínum. oc með morgum monnum oc hafðezt sua sem port kona. En fyrir henni orðust oc heiðnir menn oc kallaðu hana gyðiu oc sins guðs dottor. mart var þess alsz er menn 6 kallaðu guð vm allann Miðgarð. hinn illi diofull hafðe sua suícna þa hína heiðnu menn. at þeir toko illa kalla oc argar konor. oc blotaðu guð sín þa menn er þat eitt gerðu er fianda vili var. sua var mann kynit suikit til þess er var drottenn gaf þeim enga 17 gaúm. A marga vega varo menn viltir sua at þeir gafu sol oc 10 mana daga oc oðrum guðum sínum. Sol gafu þeir sunnu dag. En mana¹. mana dag. En tysdag gafu þeir Marti. hinn flórða dag gafu þeir Mercurio. þann er ver² kollum Oðenn. En hinn .vi. dag gafu þeir hinni orgu Venu³. er heitir Frígg a donsko. hinn .vij. dag gafu þeir Saturno er var hinn ellsti faðer þeira allra guða. þa 15 gerðu þeir hínir heiðnu menn man likan or rauðu gulli. oc or huitu silfri. suma gerðo þeir or steinum suma or stockum. gerði e⁴ huerr or þui er⁴ efni⁵ hafðe⁶ til⁷. oc⁷ gerðu þeim hus oc kallaðu þat hof þeira. oc settu þau mann likan þar inni. oc baðo ser goðs til.⁸ þar sao þeir diofla er þa hafðe adr suícna. oc hini⁹ fogru man likan oc flugu þar i þeim. oc meltu þaðan við þa hína ormu menn. oc villu menn oc lerðu þa til þess er þeir komu salum þeira oc sialfum þeim i heluítí. Sumir gerðu man likan með miclum | hannerðum. oc seldu með verði suma við mínna en¹⁰ 5b suma við meíra. sua huern sem koma matte. meðan þeir gerðu þa 35 þotte þeim gaman eitt at. En þa er gort hofðu oc þeir guð kallaðu þa stoð þeim age af oc voro aller reddir við þa. Ver hofum lesit a boc þeiri er heitir liber regum at þeir hínir heiðnu 18 menn af lande þui er heitir Philistim⁹ borðust oft við Israels¹⁰ folk. en þeir einir menn hofðu þa retta tru til vars drottens sua sem Abraham hafðe fyrir þeim adr. En þa varð þat i eitt¹¹ huert sinn fyrir syndum þeira hínna cristnu manna at þeir hínir heiðnu menn hofðu gagn. oc fengu af þeim orc þa er mikill heilagr domr la i. þar la i vondr sa er Moysess hafðe er var drottenn sialfr seldi i hond honum. en þeim vendi laust Moyses a hafet rauða 35 þa er Farao konungr for eftir þeim með sinn her oc vildi drepa

¹ Dette ord er skrevet over linjen; det foranstående En synes at være raderet. ² Tilføjet over linjen. ³ Er muligvis senere rettet til Veneri. ⁴ Overstreget af opfriskeren. ⁵ fni opfrisket; herefter har opfriskeren tilskrevet or over linjen med nedvisningstegn. ⁶ af opfrisket. ⁷ Ligeledes. ⁸ Punktum er tilf. ⁹ im er senere tilskrevet. ¹⁰ Således. ¹¹ i oitt meget afbleyet.

þa alla. En þa stoð hafet tueim megin sem stein vegg. En Moyses geck yfir haf þurru fotum. En Farao oc lið hans for eftir þeim þa hina somo leið. þa laucst hafet saman en þeir drucnaðu þa aller. þar la oc i ore þeiri stein spiold þau er var drottenn feck sialfr i hendr Moysi oc hann hafde skrifat a log 5 oll med boc stofum. er menn skilldu þa hafa oc nu i þessum heimí. þar la oc i manna en þat var fœsla su er var drottenn sendi or hifnum Moysi. oc hans liði er hann sendi þa .xl. vetra i o-yði morc. þa fœrðu þeir hínir heidnu menn þa ore med þeim miclum helgum dome. er or hifnum kom til sins hofs. oc settu 10 vpp hia sínu gudi. en þat kallaðu þeir Dagon. en yfir honum letu þeir heidnir menn mioc dyrlega. þat var einn morgen arla er þeir komo inn i hof sitt. þa fundu þeir guð sitt a golfe liggia fyrir orkenni níðrí sem hann beði fríðar. þa toko þeir enn Dagon oc settu vpp i sama stað sem hann stoð adr hía hínun helga dome. 15 þa como þeir at oðrum morne at vita huessu þa fœri. þa funnu þeir Dagon guð sitt i durum vti hofuð lausan. oc hendr af baðar. fyrir þui for þat sua at eigi matte alt vera saman drottens vars sendingar oc diofuls manlikan. þa varp guð reiði sinni a þa þioð oc sendi til þeira mann dauða oc varan fyrir þer saker at þeir 20 hofðu þar hit || helga skrin i sínu heidna hofe. mys ok lemendr¹ 6^a oc maðkar a lande þui ato korn alt fyrir monnum oc gras retr oc viðar retr.² oc fyrir foro landenu ollu. þa fœrðu þeir lands lyðren þat hit helga skrin til annarar borgar fra annare. þa var þar mann dauði hinn mesti sem þat hit helga skrin kom. þa 25 spurðu þeir at spaca menn huar(t)³ fleirum þotte rað at fara med þui skriní heim. eða hafa med ser lengr. þa gerðu þeir þat rað 19 aller at heim skildi senda. þa meltu þat hínir spakastu menn. lotum fylgia med þui hínu helga skriní fagrar gersimar. þeir toko þa til oc gerðu ringa or gulli oc messing⁴. þat reðu þeir oc at 30 gera skildi vagn oc beita fyrir kyr .ij. þer er alldrigi kuemi adr undir oc sua vngar kyr þer er hinn fysta kalf hofðu boret. oc baðu taka þa kalfa oc setia inn. oc vita huert þer kyr vildi ganga oc melti sua ef þer kyr uildi brott ganga fra kalfum sínum eða leið hina somo med þui hínu sama helga skriní sem heilagr domr 35 var inní. þa vitum ver full giorlla at þat eitt olde vgagne þui er

¹ Disse to ord er tilføjede over linjen. ² oc gras—retr. er tilskrevet ude i margin med en rød, rektangulær strek omkring og et rødt henvisningskors oven over; desuden er der en sort, skrå henvisningsstreg over oc og en tilsvarende i teksten; i denne er der også to røde klatter (men ikke et kors). ³ t glemt.

⁴ Her er or gulli tilføjat, men — mulig senere — overstreget.

ver fengum. þá gengu þer kyr með þeim vagne til Israels¹ landz. oc beliaðu harðla at kalfum sínum. oc hurfu eigi aftr at heldr aðr en þer komo heim með þeim helga domæ² sem hann hafðe aðr verit. þeir hínir heiðnu menn fengu þá ar oc frið oc batnaðe þá oc let af mann dauða oc varane. En þeir Irraels þioð hurfu⁵ einart til guðs. En drottenn var barg þeim val síðan sua at þeir hófðu betr huar sem þeir komo saman. með Samuels liði er þeira var *byskup* oc hofuðs maðr. af sliku megum ver vita huert megin þau híní heiðnu guð hófðu við varn drotten er alsz er valldande. þat varo eigi guð. þat varo grimmir dioflar oc salo suícarar. oc¹⁰ upphaf allra synda. oc þeir fœra sína embettis menn í eld þann er alldrigi sloenar. oc er þat full kunnfet huat sa hinn ríki konungr er het Nabogudonosor (gerði)³. hann toc drengi. iij. þá er truðu a einn guð oc gerðu eigi honum luta. oc let casta þeim i ofn brennanda. En guð getti þeira sua at þeir gengu þar i obrunnir¹⁵ sua at eigi suiðnaðe eitt har a hófðe þeim.

- c. 6 A þuí lande hinu sama var sa propheti er het Daniel guðs vínr | oc hans hinn besti þegn. oc heilagr maðr sua at hann^{6b} melti við varn⁴ drottenn þegar er hann villdi. En hann Daniel var með konungi þeim er het Dari. oc þottí honum all goðr. þá²⁰ gerðu hans rað gíafar þat *fírir* ofund er þeir hófðu við Daniel at konungr skilldi sua biðða at engi maðr skildi guði luta nema ser goðs biðia til guðs .iij. daga. En þuí vildu þeir Daníel suíckia. en Daniel gerði sem hann var vanr. geck i loft sitt oc bað ser²⁰ þar til almattegs guðs. en þeir stiltu um huset er i ofund gengu²⁵ við hann oc sogðu konungi at Daniel gaf eigi gaum hans boð orðe. oc letu hann þess verðan at honum veri kastat i grof þá er dyrin oorgu lago i .vij. en konungren varðe þat mal oc quast þat eigi vilia. en þeir varðu þo ricari er fleri voro saman. þá toko þeir Daniel oc kastaðu honum i grof *fírir* dyrin vorgu. En konungr³⁰ geck at sialfr oc byrgði aftr þá grof. oc melti sua við Daniel. nu hialpe þer þinn guð ef hann er sua goðr sem þu segir at hann se. oc geck a brott i illum hug oc matte huarke eta ne drecka ne sofa a þeiri natt.⁵ þá geck konungr þegar at morne at vita huat or Daniel veri orðet. oc kallaðe a hann oc melti sua. lífr³⁵ þu guðs maðr eða matte þinn guð þer hialpa. við þessum dyrum hínun olmu. En Daniel suaraðe. lífr þu konungr lífi ec harðla vel *fírir* þuí at minn guð sendi sínn engil til mín. En bant þessi

¹ Et f er skrevet over linjen med nedvisningstegn, men med langt yngre hånd.
² æ rettet i hdskr. fra a.   ³ Mgl. i hdskr.   ⁴ r er tilf. over linjen med nedvisningstegn.   ⁵ Punktum er tilf.

dyr sua at þau matto eigi munní gína. eða mer at angre verða firir þui at ec hafða ecki misgort við þic. En konungren fagnaðe þui harðla oc bauð sinum monnum at drega Daniel upp or grof þeirí. En hínun i at kasta er hann hófðu ro-gðan. með konum oc bornum. En þeim var ollum kastat i hína somu grof en dyrín 5 toko við þeim þegar a lofte oc rifu i sundr þau oll. þa sendi sa konungr boð þegar sínum lands lyð ollum. oc bað þeim segia sinn vilia at þeir skildu trua allir a ein guð sannan firir þui at ver vítum þat at hann er guð almattegr er slikar iartegnir gerði at hann helt Daniel við þui at eigi biti hann þau híní olmo dyr. 10 Daniel var síðan lengi ¹ með þeim konungi oc þotti honum all godr. þa varð sa konungr dauðr en annar feck konung dom þann. En sa het Círus ². þa var Daniel ³ en motu nautur ⁴ hans. þa var en i Babilon híní miclu en ⁵ heiðit guð eitt oc het Bel en þat sogðu þeir menn aller er embettu Bel at hann þurfti mat sua 15 mikinn at engi kunní þess || do-mi. En konungr var til þess ^{7^a} 21 skylldr at fœra honum huern dag tolf sefsteri víns oc sald miols oc .xl. sauða. þat skildi bera lata alt firir Bel oc konungr geck þangat huern dag at biðia ser gods til Bels. en Daniel sa enskis heiðar a Bel. oc bað ser til eins guðs. þa spurði konungren Daniel. 20 huí vilt þu eigi biðia þer gods til Bels. en Daniel suaraðe. ec bið mer aldrigi til þess guðs er þer hafet gort yðr firir þui at ec bið mer til þess guðs er lifir oc e man lífa. huat man ec biðia mer til Bels dauðs. konungr suaraðe. eigi þickir þer sua Daniel sem Bel se lifande guð meðan ⁶ hann melir við oss. oc matar no-ýtír quad ²⁵ konungr. nei quad Daniel hann at aldrigi matar bíta. þa varð konungr reiðr harðla oc lastaðe ⁷ sogu Daniels. oc bauð embettiss monnum Bels ollum at koma til mals við sic. oc spurði at huat or þeim mat yrði ollum er borenn er firir Bel. Ef þer segit mer þat satt at hann etr þat alt þa skal drepa Daniel. er hafðe Bel at ³⁰ hadungu. þa melti Daniel. stande þat þítt orð konungr oc ro-ynum vit huat satt er. En þeir gengu þa aller til hofs þess er Bel var inní. En þa toc konungr sialfr mat oc vín oc setti firir Bel. oc rac vt þa embettis menn alla. þa toc Daniel osku oc saðe vm alt golf. En konungr lauc áfr sialfr durum oc geck vm morgonen ³⁵ at ro-yna sogu Daniels. se þu nu Daniel quad konungr nu er

¹ g er í hðskr. rettet fra ð. ² Således ser dette ord nu ud, men det er oprisket; af det oprindelig skrevne ses kun nogle ubestemmelige træk af en stor initial. ³ Skr. da | daniel (ved linjeskifte). ⁴ Således. ⁵ Urigtig gentaget. ⁶ c er í hðskr. rettet fra forkortelsestegnet for ed (med). ⁷ ðe er tilf. over linjen med nedvisningstegn.

matrenn allr ettinn er ec setta fyrir Bel. se her konungr það Daniel spor manna er ec hygg at etit hafa mat Bels. þa gekk konungr til oc sa þa heði þar vaxenna manna spor oc barna. þa nøyddi konungr þa til embettis menn Bels alla at segia honum sanna sögu til huat yrði or mat Bels. En þeir mattu eigi þess 5 lengr dylia. oc sögðu hit sannasta at þeir höfðu sialfer etit. en hann toc þa alla oc let drepa en hann það Daniel gera or Bel guði þeirra slíct sem hann vildi. þa toc Daniel Bel oc braut allann i sundr oc kastade i eld. þa var enn i borg þeirra dreki einn sa er þeir höfðu fyrir guð. þa melti konungr við Daniel mant þu þess 10 dylia at þessi se lifande guð er ver blotum nu þo at þu lefir¹ eigi Bel vera sua. þa suarade Daniel hogla konungi ef þu löyfir mer þa man ec drepa þann dreka er² þer kallet a³ guð sua at 22 ec hafa ecki vapn við. þa löyfdi konungr honum sua at hann drepi þann orm oc hafðe⁴ ecki vapn við hann þa gekk Daniel oc 15 gerði honum mat. hann toc bic oc bustir oc istr oc veldi. alt saman oc gaf honum at eta. þa bolgnade hann allr oc brast i sundr. En Daniel melti við hans embettis menn. nu megut þer sea a huern þer truðut. þeir vrðu reddir borgar menn aler oc letust vbota⁵ hol hafa fengit af Daniel. oc gengu aller til konungs 20 oc buðu honum koste tua at hann seldi þeim i hendr Daniel⁶. elligar⁶ skyllði þeir drepa hann sialfan oc alla hans ætt. en sakar þessa nauðar kostz toko þeir⁷ | hann oc kastaðu honum i hina 7b somo dyra grof er hann var aðr fyrir dyrin oorgu. oc voro lion suelt aðr .vi. daga til. huern dag skildu þau dyr lionen hafa. tua 25 laupa brauðs. oc tíu sauði til föslu. en tolf dægr var þeim ecki gefit til þess at þau skildu Daniel eta oc honum grimlega bana. Sa maðr uar einn i Iherusalem er Abbacuc het. oc var propheta. En hann skildi föra verc monnum sínum föslu þeim er skoro akr hans. þa kom engill guðus⁸ til hans oc bauð honum at hann 30 skildi föra Daniele föslu þa er hann hafðe þar⁹ til Babilon¹⁰. oc

¹ Skr. to gange. ² Synes først at være skrevet of, men derpå rettet til er. ³ Urigtig tilf. ⁴ Vistnok en fejl for hefde. ⁵ Dette ord er afbleget, men dog sikkert; det er skrevet over noget andet, som imidlertid nu er fuldstændig ulæseligt. ⁶ Herefter er et ord i slutningen af linjen (den sidste på siden) udskrevet og over det er elligar skrevet. ⁷ skyllði—þeir er skrevet under linjen med en anden hånd og omgivet med en rød og tildels med en sort streg; m. h. t. de enkelte ord er at mærke, at þessa er utydligt, det sidste bogstav i kostz ligeledes (kosta?). Efter þeir er endnu tilføjat Daniel, hvilket er urigtigt. ⁸ Således. ⁹ Dette ord er udstreget og i marginen skrevet (med henvisningstegn og omgivet med en rød streg): vælat verk monnum sínum; samme hånd, som på det nederst på forrige side tilskrevne. ¹⁰ Herefter er der over linjen tilskrevet borgar, næppe med samme hånd.

til liona grafar þeirar er Daniel la i. Abbacuc suaraðe. huert skal ec þa fara herra mínna quað hann er ec sa eigi þa borg eða hœyrða oc eigi sogur til haft. þa greip enggillin¹ i har honum. oc flaug með honum oc með fœslu verc mannana til grafar þeirar er Daniel la i. þa kalaðe¹ Abbacuc a Daniel tac þu við feslu⁵ þessare er guð sendi þer. En Daniel toc þa við feginn oc at oc þackaðe guði oc melti sua. lof se þer guð almattegr er engan firir letr þann er a þic truír oc lœysir alla þina víní or nauðum. oc virðist at vítia mín oc hialpa i sua mikilli nauð sem ec em nu staddr. En engillenn toc þa Abbacuc *propheta* oc fœrðæ¹ heim¹⁰ aftr til lands síns. um mioc laŋgan veg. þa a hinum .vij. degi gecc *konungr* til grafar þeirar er Daniel var i castat. i ryggum hug oc vildi vita huat or honum veri gort. oc sa i grofena. en²³ Daniel sat þa heill i grofenni milli dyranna. þa meltti *konungr*. oc quað þat hit fysta orð. Einu er guð almattegr sa er Daniel¹⁵ truír a mikill erttu oc goðr oc rikr oc ramr er þu orkar þui er þu vilt. en hann varð harðla fegin oc bauð² monnum sínum at draga Daniel upp or þeirri liona grof. oc let þeim casta i er Danielem hofðu rœgðan en þeir vurðu aller þegar slitnir i sundr fyrr en *konungr* gengi fra þeim. Margt kunnum ver oc aðrer²⁰ froðer klerkar segia fra lausungar guðum. En nu er þat lanct oc leiðent || at³ huessu illfus þau voro. oc huessu þau drogo fram^{8a} sina embettis menn. til huersuetna er ilt var oc vmenska var i. til morðs oc til manndraps. til hordoms oc til alskonar saurlifis. þeir menn voro þeim guðum virkastir er mestar vðaðer e gerðu. oc ferligast lifðu oc mest letu eftir likams fystum oc heimsens hœgoma. En var drottenn *Jesus Christus*⁴ kom til þessa heíms a hinu .vj. öld þeirri sem verðr.⁵ En .v. voro aðr gengnar. ein var Adams old. onnor Noa old. íij. var Abrahams old oc Moyses. .iiij. Daudiðar⁶ old. fimta herleiðing Gyðinga af Babilonium⁷ en³⁰ vm þessar allder matte engi maðr koma til himírikis er nu ero taldar til þess er hinn helgi Cristr let hingat berast af hinni helgu Marfu oc lœysti alt mann kyn fra heluitis pinslum þa er hann toc pinsl oc dauða. a hinum helga crosse.

Fra þui huar huerr Noa sona bygði heiminn. 35

o. 7 Synir Noa voro .iiij. þeir skiftu ollum heími með ser huar kyn huers þeira skildi byggia. Sem hafðe þann lut heímsens er

¹ Således. ² Skr. haaud. ³ Her mgl. vistnok segia. ⁴ Forkortet ihc xpc. ⁵ Punktum er tilf. ⁶ oc—Daudiðar synes at være skrevet (med samme hånd, som det øvrige) over nogle helt udskrabede ord. ⁷ fimta—B. er — med samme hånd, som det øvrige — tilføjjet ude i margen med henvisningstegn og omgivet med en rød strej.

Asia heitir. þat er kallat helmíngr heímsens. En íafeth sonr Noa skildi byggja norðr halfo heímsens. þat er kallat Europa. En Kam him þriði Noa sonr. hann skildi byggja þat land er Africa
 24 heitir. þat er um vt suðus¹ ett heímsens. Sem Noa sonr atte .v. sono oc bygðu þeir vm austr halfo heímsens. Eínn þeira het⁵ Elam. annar Assur .iiij. Arfaxað .iiij. Nudi .v. Aram. þessi ero þioð lond i þeim lut heímsens. India land. oc Perfidia¹ land. Elam. Assiria land bygði Assur. Meidia land Arfaxað. Kalldea land Nudi. En Aram Syrland. Bactria land. Albanía land. Kuna land. Suipioð hína miclu. En alsz ero told þioð lond i þeim lut heímsens .cccc.¹⁰ oc .vi. En þa er tungur skiftust þa kom i þann lut .vij. oc .xx. íafeth Noa sonr atte .vij. sono. þessi ero nofn þeira Gomer. Magon. Madia. Ioban. Tubal. Mosok. Tiras. þessi ero þar þioðlond. Magon reð Suipioð hinní miclu sumri. en Madia Kylfínga lande þat kollum ver Garða ríki. Ioban Gírclande. Tiras Bolgara lande¹⁵ oc Vngara lande. Saxlande oc Fraclande. Tubal Spanía l(ande) oc Rumuería lande Suipioð oc Danmore oc Noregi. en Gomer reð Gallia. en Mosok Kapadocía. En alsz ero told þar þioð lond .i. oc .cc. en tungur .iiij. oc .xx. | Cam Noa sonr atte .iiij. sono. eínn^{8b} het Kus. annar Mesraím. þriði Puth. fiorðe Chanaan. þessi ero þar²⁰ þioð lond. Kus reð Ethiopia lande. Mesraím Egífta lande. Puth Libia lande. Kanaan Rabita lande. Serc lande. Getula l(ande). Numida lande Maurítanía lande þar er enn Bla land. þar ero tungur
 25 .ij. oc .xx. En þioð lond .vi. minna en .cccc. þa verða tungur alsz .ij. oc .lxx. en þioð lond. þushundrað. 25

Her segir fra marghattaðum þioðum.

c. 8 Sva segia froðar bœkr at i heíminum se sua marg hattaðar þioðer bedi at vexti oc at eðli. Risar ero kallaðar þioðer þer er stercastar ero. þeir ero sumir víðr eignar sem aðrer² menn en sumir ero mannskœðir. A Blalande er þioð su er Panfagi³ heitir⁴.³⁰ þeir eta alt þat er tonn festir a. Trogodite heita þeir⁵ er⁶ renna⁶ hueriu dyri harðare. Aptropofagi ero manñ etor. Antiofagi nyta ecki til matar vttan fiska⁷ eína. Arðababíte ero þiugír sem fenaðr oc eta ecki nema ratt se. oc eta bedi menn oc dyr. Su þioð er þar er ala sem feítast foðr sinn oc moður⁸ þa er þau eldast en³⁵ síðan bioða þeir til sin vinum sínum oc frendum. skal þa drepa þau oc eta þau at erfi sínu. oc þickia þeir illa gera er þau lata

¹ Sáledes. ² Det sidste r opfrisket. ³ i ligeledes. ⁴ Hele ordet er opfrisket og ser nu nærmest ud som heltr el. heitr. ⁵ Opfrisket. ⁶ r...a ligeledes. ⁷ Over f en betydningsløs prik. ⁸ u er i hdskr. rettet fra z.

hiða elli oc vho-gendi oc do-yia þau magr¹. Ein fo-tingar hafa
 26 sua mikinn fot við iorð at þeir skykgia ser i suefni við solo. þeir
 ero sua skioter sem dyr oc laupa við stong. Su þioð² er i Afrika
 er eigi sakar orma eitur³ oc born i voggu leika með eitr ornum.
 þeir ero enn þar er hofuð lausir ero en a bringunni er beði⁴
 munnr oc augu. sumir hofuð lausir þa er munren ofan a
 bukenum⁵. en augu a herðar blöðum. oc er har a sem a dyrum.
 Satiri heita þeir menn a índía lande er sua ero búglettir at crocar
 ero a nefium þeim. oc vex horn i enni oc⁶ ero fo-tr þeira vaxner
 likast geita fotum. þeir ero enn þar er a bac aftr horfa ter. oc 10
 27 ero .vijj. a huarum fo-ti. Cenocefali hafa hunds hofuð. oc hafa
 þeir gauð fyrir mal. klør ero a fingrum oc a taom en engir negll.
 || Cikoplex heita menn er auga er eitt i hofðe. en þat er i midiu^{9a}
 enni. þar ero sumir tolf alna langer þeir heita Akrobi. sumir ero
 alnar hafaer⁵ þeir heita Pígmef. þar ero konor þer er born ala .v. 15
 vetra gamlar oc lifir engi vm atta vetr. Ermofrodite heita menn
 28 er geir vortu hafa hina ho-gri sem kallar en hina vinstri sem
 konor þeir mega vera beði feðr oc moðr barna sinna. þat (er)⁶
 enn þar kuena eðli sumra at eitt megu barn ala alz a efi sinni.
 en þat barn er huitt fyrir herum ny alet en sortnar þa er aldr²⁰
 fer yfir. þeir menn lifa .cc. vetra oc rymiastr ecki nema eldast.
 Hia fosse þeim er gengr af Paradisar bergi er þioð su er eigi
 hefir munn. en þeir lifa við ilm þann er verðr af eplum oc grase.
 þar ero viðir þeir er vttan vex a sem vll se⁷ oc hafa þeir þat eitt
 kleða er þaðan er gort af. En þeir do-yia þegar er⁷ þeir⁸ mego²⁵
 eigi ilma af grasenu. oc aldenenu. þeir ero enn þar er loðner ero
 aller sem dyr oc hafa engi fot. oc ero .ix. feta hafer. En sumir
 menn ero eigi skemrum i votnum en a lande oc hafa enga fœslu
 nema raa fiska oc vatns dryck. Albani þeir ero huitir sem snior
 beði a hars lit oc a horund þegar er þeir ero alner. þeir hafa³⁰
 augu gul i hofðe oc sia betr vm netr en vm daga. Heitir enn
 29 Quenn land. þar ero oft orostr⁵ miclar oc eiga þær⁹ sialfar iafnan
 bardaga sín a milli vm riki sítt sliet sem kallar annars staðar. oc
 ero þer konur ecki vstyrkare¹⁰. ne hug minni en kallar. Eru þar
 þeir menn er nef lausir ero oc er slett⁷ anlitt⁷ nema munur⁵ oc³⁵
 augu. Sumir hafa vor hina neðri sua mikla at þer kasta henni

¹ a (næppe at læse som o) er i hdskr. rettet fra c. ² þi opfrisket, i
 øvrigt er blækket i dette og det følgende ord løbet ud. ³ k er i hdskr. rettet
 fra c. ⁴ Rettet i hdskr. fra c. ⁵ Således. ⁶ Mgl. i hdskr. ⁷ Opfrisket.
⁸ Ligeledes opfr., hvorhos et punktum er sat over i. ⁹ æ er i hdskr. rettet fra
 a. ¹⁰ v utydeligt på grund af et lille hul på perg., men næppe et o.

aftir yfir hófuð ser við solo oc skur meðan þeir sofa. Sumir ero munn vana oc drecka or pipu. Sumir ero tungu lausir oc merkia alt at bendingum. Ciromandari er vttan ero tünduttir sem biarn¹ igull. þeir bua i skogum oc hafa gul augu oc tenn sem i hundum oc hafa eigi² manz rodd nema mal. Panadios heita þeir menn⁵ er³ o-yru⁴ hafa sua mikil at þeir hylia allan likam sinn með þar ero þeir menn er hafa rossa fo-tr. Er su þioð er Horn finnar heita þeim er horn³ niðr³ biugt⁵ i enni. oc ero mann etor. þar ero menn þeir enn er³ haka³ er groen við bringu niðr. þat heita Hundingjar. þeir ero sua við menn sem olmer hundar. 10

Her segir . . . . .⁶ |

o. 9 Hin helgi *byskup* er heitir Augustinus melti við þa menn 9b
30 er hann var kennimaðr yfir. Goðer bróðr quað hann. oft vara oc yðr. oc kenni ec yðr sua sem faðer skal kenna bornum sinum at þer fylgit eigi golldrum nema gerníngum. illum. Faret eigi með¹⁵ taufr nema lyf. oc engi hindr vitni ef þer vilitt hialpa sal yðare. Uer lerðir menn eigum at kenna yðr retta tru. oc at bioða yðr guðs boð orð. En þer eigut bliðlega við at taka oc at halda siðan. Nu hialpum ver beði oss oc yðr er ver kennum yðr rettar kenníngar. Þa nioted þer storlega ef þer nemít. en glated sarlega²⁰ ef þer firir gløymíð. oc leggið oro-ct a. Eigi skolu cristnir menn spyria galdra menn nema gernínga at heilendis fare sinu. nema oðrum fear lutum. oc eigi at þui hueria kono maðr skal hafa. þo at þeir kunni nokot fra segia sua sem eftir gengr. firir þui at þeir hafa spaer fengit af diofuls villu. Diofull er allz til marguis²⁵ oc flygr oc fer yfir alt. oc verðr margs vis. oc segir sinum speíngum oc galdra mennum sliet af sem hann reðr. en þeir segia oðrum siðan fram a leið þeim er þui vilia lyða. Sumar konor ero sua vit lausar oc blíndar vm þurft sína at þer taka mat sinn oc foera a⁷ roysar vt eða vndir hella. oc signa land vettum oc eta³⁰ siðan. til þess at land vettir skili þeim þa hollar vera. oc til þess at þer skili þa eiga betra bu en aðr. En þær ero sumar er taka born. sin oc ganga til gatna motz. oc draga þau þar i giognum iorð. til heilsu þeim. oc til þess at þau skili þa betr haldast oc væl hafast. oc vitu þer eigi þa huessu míoc er þer festa þa born³⁵ sín oc sialfar sic a hendi diofenum. nema þer iðrist oc beri til 31 skrifta. Nu verðr kenni maðr maret at roða huar tueggia þat er

¹ r er tilf. over linjen med nedvisningstegn. ² hundum—eigi er alt opfrisket. ³ Opfrisket. ⁴ o ligeledes. ⁵ biu ligeledes. ⁶ Resten af overskriften er ulæselig. ⁷ Tilf. over linjen med nedvisningstegn.

fagrt er oc sua þat er o fagrt er. *firir þui* at marct er oskynsamlect i veroldenní. Nu er sa sell er sitt marc kennir eigi a þeim lutum er guði er osœmd i. oc aldrtelí¹ þeim er gerír. Nu mego aller hœyra vara rœðu goðer menn oc grand varer. oc alra helst hínir er mikil mein hefir a hendr boret *firir* synda sakar. *firir* þui at sua segir boc. Sa er retrr stendr se hann við at hann falle eigi. En hinn er fallenn er kosti hann oc risi upp sem skiotast. Nu er oc engi sua goðr nema grand var at ser megi œruent lata at hann hittí i hofuð syndir storar. aðr en hann skilist við veroldena. oc engi er sua illr oc œlegr at hann skili œr vilnast 10 guðs miskunnar. Nu ero þeir sumír menn er sua obeint sea sitt mal. at þeir drygia hordom || saman fyst oc gera born saman. 10^a En síðan þa tuefallda þau sua sínn glœp. at þau kosta þess at *firir* fara barnenu. fyr en fœtt verði. *firir* þui at menn skolu eigi vita glœp þeira oc ero þau reddare við mennena en við guð. En 15 þeira misgerningar ero ogorlegar oc enda laust morð. þa *firir* ferst barnet heidit. oc sua sa hinn illi faðer oc sua su hín illa móðer. nema þau gange til skrifta oc iðrist æ meðan þau lifa. En þer ero sumar konor er gera drycki oc gefa gilmonnum sinum. til þess at þær skili þa unna þeim væl. oc hafa þer at konum ser. en 20 hinar af hendi lata er rett fengnar ero. En þer arg holur er með slicu fara víta seti sitt æ i brennanda ældi. oc i enda lausum quolum. nema þer gange til skrifta oc bœti glœp sínn. Nu *firir* byð ec yðr i guðs forboðe oc heilagra manna at leita yðr heilsu eða bu fe yðru af galdra monnom eða af gerninga monnum. þeim 25 er með taurf fara eða með lyf eða með spar þui at þat er fianda villa oc diofuls pionasta. En huer maðr þeira er fer með goldrum oc gerningum² illum oc með hínðr vítní oc sua sa er segir spar 32 sínar sem volur oc skrattar forðum. oc huerr þeira manna er þui lyðir oc a trúir oc leítar ser þaðan hialpar oc bu fe sínu. þeir 30 ganga aller saman af cristnum dome sínum. oc af guðs rette. oc ero þeir or abyrgð guðs oc sua or varðveizlu varre kenní manna. til þess er þeir af lata oc yfir bœta oc til skrifta ganga. *firir* þui at guði þickír ser engi osœmd onnor meiri gorr i veroldu. helldr en su er maðr trúir betr eða trœystist goldrum eða gerningum 35 illum ser til heilsu eða bu (fe)³ sínu en guðs miskunn. Menn skolu ecki dag raðs leita at syslu sínní eða heíman forum sínum. *firir* þui at guð skop daga alla goða .vij. ero dagar i huerrí viku. En goðr maðr oc skynsamr skal hefia syslu sína eða for sína a

¹ Aksenten stár egentlig over te. ² r er tilf. over linjen med nedvisningstegn. ³ Mgl. i hðskr.

þeim degi er honum lízt ser haglegastr oc veðr er gott. oc mela
 sua at ec byria verc mitt eða for mína i nafne almattegs guðs.
 hann se hia(l)p¹ mín oc fulting a þessum degi. oc sua a huerium
 annara er yfir mic kemr. ver skolum var væl geta með diofuls
 suicum oc sua oss vandlega signa með² guðs pinslar marke. en
 þat er cross drottens vars. ver skolum³ gera hann a oss með
 retri tru. oc lata oss þann cross þa i hug koma er drottenn⁴ var
 var píndr a. þa er fiandenn reddare við hann heldr en við⁵ |
 ecki vapn annat huarke suerð nema o-xi. firir þui at þa er var
 drottenn heriaðe i heluítí. oc bant diofulenn. þa setti hann kross
 i mun honum oc kom með þui yfir hann. oc bauð oss með þui
 sigr marke at veria oss dioflum oc illum vettum. En ec veit eigi
 nema yðr se eigi kunniet huí drottenn var villdi a crosse lata
 33 pinast. heldr en annat andlat hafa. En crossenn hefir miclar
 iartegnir með ser. Nu ef crossenn er lagðr niðr a iorð. þa synir
 hann sic yfir .iiij. halfor heimsens. austr oc vestr. norðr. oc suðr.
 Nu villdi drotteinn var firir þer saker a þui tre heldr lata pinast
 en a oðru. at hann kom vm allar halfor heimsens at løyssa alt
 man kyn. er aðr var firir faret. Nu bœtti drotteinn var a trenu
 þat er Adamr hafðe a trenu misgort. En ef crossenn er upp
 30 reistr. þa tacnar hann bedi hifneska luti oc iarðneska. En tre
 þat er upp er fra þuer trenu. iartegnir van goða þa er ver eigum
 til skapara vars uppi i hifnum. En þuer tre þat er hendr drottens
 vars voro vt a þandar. oc a nelgdar⁶. iartegnir ast þa er ver
 skolum hafa bedi við guð oc við menn. En tre þat er neðan er
 35 til þuer tressens. iartegnir staðfesti goðra verka. sua sem drottenn
 sialfr melti i einu guðspialle. Qui perseuerauerit vsque in finem⁷
 hic saluus erit. Sa er staðfastr er i goðum verkum. ivan laust
 verðr hann holpenn oc grœddr. En sa lutr er i iorð niðr er settr
 iartegnir løynda doma guðs. En ver skolum nu guð lofa með
 30 tungu varre. oc með hiarta varo. oc með ast semd oc með ollum
 goðum villa. oc sua vill var drotteinn at ver hafem sam þycki oc
 sani sette var a milli. skepnu born hans. oc þa vill hann hœyra
 bœnir varar alhugat. oc til varrar þurftar lyða. Nu hialpe oss
 almattegr guð. oc unni oss af latz synda vara. oc le oss toms at
 35 bœta syndir varar. til þess at ver megim fyr skiliast við mis-
 gerningar varar en við þenna heim. Nu kenne⁸ yðr guð þat at
 gera a nott oc a degi. er hans er vili til oc yðr se þurt. bedi
 þessa heims oc sua annars. þat se. A—M—E—N.

¹ I mgl. i hdskr.² Forkortelsestegnet er opfrisket.³ Opfrisket.⁴ rot ligeledes.⁵ De 3 sidste ord ligeledes.⁶ Således.⁷ Rettet fra hdskr⁸ e (det sidste) er i hdskr. rettet fra i.

Her segir huaðan blot skur guða hofust.

- c. 10 Ef aller gofgaðu einn guð fyst i upp hafe. huaðan hofust blot skurguða. M(agister) Risar gerðu stopul þann er Babell var kallaðr. en hann var .lx. oc .iiij. milna har. I þeim stað var fystir konungr. Nembroth. || þar hafðe síðan veldi Ninus. hann let gera ⁵ 11a
 34 liceskiú eftir feðr sinum dauðum en hann het Belus. oc bauð hann allre þioð rikiss síns at gofga liceskit. En þar namo aðrer eftir oc gerðu liceski eftir ást vínunum sínum. eða eftir hínunum rikastu konongum. dauðum oc buðu lyðinunum at blota þa sua sem Ruma borgar menn Romulum. Critar menn Þor eða Oðenn. Sua ¹⁰
 sem sagt er. Rezla ioc i ollum heími holdum drottna fiolda. En dioflar gengu inn i liceskin oc tæltu lyðenn i suorum sínum. D(iscipulus) huar var Babel. M(agister) I stað þeim er nu er hin micla Babilon. su er Semíramis drottnegn let gera. En su borg var .lx. milna long oc sua breið. I þeiri borg hofust blot skur ¹⁵
 guða. oc man i þeiri borg Antichristus lata berast sua sem rífat er. Or Babilonie man vt fara hogg ormr sa er suelgia man allann heim.

Her segir fra draumum.

- c. 11 Huaðan koma draumar. M(agister) Stundum af guði þa er ²⁰
 o orðnir lutir vitrast. Sua sem Ioseph var vitrat fyrir stionur oc korn bundin. at hann mindi verða hofðingi broðra sína. Eða þa er nauðsynlegir lutir ero kendir. sua sem engill mínti Ioseph at flya a Egífta land oc þaðan. Stundum verða draumar af diofle þa er nokot vsið lictr dröymir eða þat er fyrir goðo verki stande. ²⁵
 sem sagt er fra kono Pilati i þínsl drottens vars. Stundum af siolfum manne. þa er hann dröymir þat er hann ser eða hœyrir. hyggir eða reðezt eða vettir.

Her segir fra Antichristo.

- c. 12 Lofat sè (mal) ¹ muns þins oc orð guðs þat er mer syndi ³⁰
 löynda luti fyrir munn þínum. en nu villda ec at þu segðir mer fra Antichristo ef ec þorða at biðia. M(agister) Antichristus man ³⁵
 berast i Babilon hinni miclu or kyni Dan fra port kono oc fyllist hann þegar af diofle i moðor quíði. Fiolkunnigir menn mono hann fœða i Corozaim. oc yfir ollum heimi man hann ríki hafa. ³⁵
 oc leggja vndir sic alt man kyn a fíora vega. fyst gofga menn með auðefum. þeim er hann gefr þeim gnott þui at hann veit oll folgen fe. Annan veg skelfir hann ogofga menn með mikilli rezlu oc ogurlegom þínslum. þui at hann er hinn grimmaste ² með guðs

¹ Mgl. i hðskr.; indsát efter Jþork. ² Skr. -ímm.

víni. þrjú veg suier hann kenni menn með speki oc melsku. þú at hann (kann)¹ allar íprotter. oc veit allar ritningar. flórða | veg 11^b telir hann munca. hann gerir miclar iartegnir oc morg vndr. hann letr falla ælld af hifni yfir ouini sína. oc letr hann vpp risa dauða menn. oc bera ser vítni. d(iscipulus) Reisir hann vpp dauða at 5 sonno. M(agister) með ollu eigi. þú at diofull gengr inn i licam hins dauða oc melir fyrir hann oc synist hann þa sem hann lifi er hann rørist. oll taen hans ero lygin. hann man endr nya hina fornu Iorsala borg. þat er Iherusalem. oc lata sic þar gofga sem guð. við honum monu Gyðingar taka fegensamlega. oc koma til 10 hans or ollum heími. En þeir monu snuast til tru af kenningum Enocs oc Elias. oc taka mioc sua aller harðar þíníngar fyrir guðs nafne. d(iscipulus) Með huerium alldre koma þeir Enoc oc Helias. M(agister) með þeim alldre sem þeir voro vpp numnir en þeir monu drepnir verða af Antichristo. en hann man hafa veldi .vij. 15 miseri. oc man hann síðan setia tiald buð sína i flallenu Oliueti oc beríast i gegn rett latum. En þar man hann finnast drepinn braðum dauða með anda muns guðs. þat er at boðorðe hans sem ritat er. drottenn man støypa hofðingia allrar iarðar i helgu flalle Oliueti. d(iscipulus) Ero þa dagar skemri en nu. þú at sua er sagt i bokum at dagar monu skemmast fyrir helga menn. M(agister) Iam langer ero þa dagar sem nu. Sua sem Dauid melti. A þinni skipan halldast dagar. En dagar segiast af þú skemmast at Antichristus hefir litla stund veldi. þat er .iij. vetr. En þa monu 20 menn minni vera vexti en nu sua sem ver erum minni en hinir 25 36 fyrru menn. D(iscipulus) huat verðr þa síðan. M(agister) xl. daga ero veittir til iðranar. þeim er viltir vrðu fyrir ogn Anta crist. eða flerð. en síðan veit engi a huerium degi eða stundu doma dagr verðr.

Vm uprisu kuicra oc dauða².

c. 13 Hvát er hit øfsta mot horn. M(agister) mot horns rodd 30 var høeyrð forðom þa er guð drottenn gaf log i flalle. sua taka englar þa likame oc mot horn or lofto. oc veckia allann heim með ogorlegri mot horns roddu. til doms sem ritat er. Mot horn man syngia oc risa upp dauðer. oc em er sua melt. A miðri natt gerðist kall mikít. D(iscipulus) huer er hin fysta upprisa. M(agister) 35 Sua sem dauðar ero .ij. sua ero upp risur tuer. onnor andar en onnor likams. þa døyv ond er maðr misgerir. þúat hon fyrir lítr hit || sanna lif guðs oc er hon grafen i likam. En er honhuerfr 12ª aftr til lifs fyrir iðran. þa ris hon vpp af dauða. En onnor er

¹ Mgl. i hásker.; insat efter Jþork.

² Rimeligvis en fejl for dauðra.

likams upp rísa a hínunum æfsta degi. D(iscipulus) Ero nokorer menn þa i heími. M(agister) sua er þa heímr manna fullr sem nu. oc ero menn þa at verki sínu sem nu. sumir eria en sumir fara a skípum eða gera aðra sýslu. D(iscipulus) huat verðr þa or þeim. M(agister) þa er rett latir rísa upp þa tacast þeir þegar i loft af englum a mot Cristi. En þeir er aðr lifðu døyia i sialfre upp numningu. oc endr lifna þegar. þessa upp risu höfðu þau Maria oc Iohannes. Maria toc licam eftir dauða oc groft. oc va(r)¹ upp nomín síðan i dyrð. En Iohannes do i sialfre upp numningu. oc endr lifnaðe. En vander døyia af rezlu engla raddar. oc endr- lifna þegar. þetta er at dōma lifendr oc dauða.

Vm ímbru daga hald.

- c. 14 Moyses bauð Gyðingum forðum i logum at hallda ímbru daga ferna a huerium .ij. miserum. eina vm vetr aðra vm var. þriðiu um sumar fiordu vm haust. A huerri tíð þessa .iiij. þat er vars oc sumars haustz oc vetrar bauð hann lyð sínum .iiij. daga fostu. en þat verða .xij. dagar alz. sua sem tolf manader verða i. tueim miserum. En hann setti fostu þessa til ars at menn skildu biðia guð² miskunnar at hann gefe regn a iorð oc avoxt. þann er alþýða metti við biargast. Sua sem merkir nafn³ þat er ver gefum þessare 37 fostu. er ímbress heita skurir a latinu. En ver blondom saman latinu oc norrōnu þa er collum ímbru daga þat er skur daga. þui at þeir voro fyst til regns settir. Imbru dagar vm vetr ero til þess settir at guðs miskunn lati eigi sua mikinn þela verða i iorð at eigi megi seði i iorð coma a sinni tíð. Imbru dagar vm var ero til þess settir at guð late sað rōtast i iorð oc vpp renna. þat er hann let fyst saet verða. Imbrudagar vm sumar ero til þess settir at sa acr rōkist oc friofest til skurðar. er guð let saeum verða oc vpp renna. Imbru dagar vm haust ero til þess settir. at guð late hirðast oc haldast upp skoren korn af þeim acre er hann lett frefast oc upp renna.

En oll boð orð. þau sem i fornum logum voro boðen licamlega veita oss micla hialp ef ver skilium þau vanlega oc andlega. Fernir⁴ ímbru dagar merkia boð orð .iiij. guð spialla .iiij. ímbru dagar forum sinnum haldnir merkia þrinningar tru. þa sem oss er synd i forum guð spiollum. Tolf samtaldir | ímbru dagar merkia 12^b kenning .xij. postola. En sa heldr vanlega⁵ ímbru daga er vard-

¹ r er glemt i hðskr. ² Tilf. over linjen med nedvisningstegn. ³ Den nederste del af f er omtr. helt udvisket. ⁴ Det første r er skr. over linjen med nedvisningstegn. ⁵ Over n er en lille, fin skrå streg, der sikkert ikke er forkortelsestegn.

veitir þrínningar tru. oc gerist lyðinn boð orðum .iiij. guð spialla oc kenningu .xij. postola. En ma þetta a annan veg skiliast. Ond var hefir .iiij. ofll i ser. þat er minni oc skilning oc vili. En likamr er skapaðr af florum hofuð skepnum. þat er af iorðu oc sæ. oc ælidi. oc vindi. Sa heldr vanlega þriggia ímbru daga fostu 5 .iiij. sinnum a einu are er i eins guðs tru varðueitir ond sina fra syndum með .iii. oflum hennar. þat er með minni oc skilning oc vilia. þat er ímbrudags hald at fasta beði dag oc nott. vm dag noyta vm sinn en vm nattena við bindast. þuiat dagr merkir farselo heíms en nott merkir v farselo. En ¹ þat er at fasta dag 10 oc nott andlega at varna við allre rangre heíms agírni. i farselum oc sea við meinum i þolenmoði. En þesser ímbru dagar ². ero haldande vm var oc sumar haust oc vetr. Var merkir orsku vara. 38 þui at vm var þat er i orsku þroast licams afl. sem solar gangr vm var. Sumar merkir fulltiða alldr þui at þa hefir licamr alt 15 afl sitt. ³ sumar hefir allann solar hita. haust merkir ælli. þui at sua þuerr licams afl með ælli sem solar gangr vm haust dag. Vetr merkir oruasa alldr þui at þa er licamr þroteum af ollu afle oc kolnaðr sua sem vetr er kaldr oc sol laus. En sa heldr rett ímbru daga vm var oc sumar haust oc vetr. er trulega þionar boð 20 orðum guðs fra upp runa sinum til enda. þat er i orsku oc a fulltiða alldre. i ælli oc a orvasa alldre. Enn ma þetta skiliast a annan veg. ⁴ fernir ímbru dagar. þat er vetr oc vars sumars oc hausts. voro til þess settir at guð skildi ar a iorðu setia. Sua skolum ver nu þa halda til þess at ver naím andlegu are. i hiortum 25 vorum. Sua sem i(mbru) d(agar) ero haldnir til þess at guð reki þela or iorðu sua at sað metti niðr komast sua skolum ver nu halda þessa hina somo ímbru daga. til þess at guð fœri or brioste varo syndir oc ofundar þela sua at orða sað hans megi koma i hiortu var þa kemr orða sað guðs i hugskots iorð vara er ver 30 gírnumst at hœyra ⁴ helgar kenningar. oc rekum fra oss ilzsku kulda. En huat stoðar oss at hœyra orð guðs. nema ver hirðim þau i minningu. af þui holdum ver aðra. ímbru d(aga) || þat er 13^a vm var til þess at guð late rœtast i minningu orða sað sitt er hann saðe i hiortu vor. þa rœtist orða sað guðs er ver leggíum 35 hug a kenningar hans. oc synum sua sem upp rennanda akr af saðe guðs. þa er ver sœckium ⁵ oft til bœna oc keninga. En þa stoða bœnir til heilsu er ver pryðum þer goðum verkum. þui at til þess ero oss keningar veittar at lif vart batne af þeim. af þui

¹ n synes rettet fra c.   ² For ar er det sædvanlige forkortelsestegn for ir.   ³ Punktum er tilf.   ⁴ or er i hdskr. rettet fra c.   ⁵ æ ligeledes.

holldum ver hina þriðiu imbru d(aga) at guðs acr frefist sa er rœttist. oc vpp rann i hiortum vorum. þa frefast acr guðs i hiortum varum er ver fœrum gudi avoxt. goðra verka af kenningum þeim er ver hœyrðum oc ælskaðum. En þa ero verc var þægeleg guði er ver hirðum þau i litileti. oc i guðs ælsku alt til enda lifs. 5
 Sua sem sialfr drotten melti. Qui perseuerauerit usque in finem hic saluus erit. þat er a vara tungu. Sa er guðs vilia iðnar til enda lifs. hann eignast guðs miskunn. Af þui holldum ver hina fiórðu im(bru) d(aga) at hirðist oc haldest i litilete oc i staðfesti rettrar tru goðgerningar varrar. at eigi bere ofmetnaðar veðr þann 10 avoxt i brott er guð gaf oss af goðum verkum. þa holdum ver
 30 alla þessa im(bru)d(aga) ef ver girnumst i fystu at gera gott. En siðan munum oc ælskum þat er ver girntumst oc fyllum i goðum verkum. þat er ver namum oc ælskaðum. oc varðveitum staðfastlega alt til enda lifs. goðverc þau er ver gerdum. En firir þui 15 callast þessi fasta imbru d(agar). þat ero skurdagar. með þui at eigi þurfe regn a ollum þeim tíðum er þessi fasta er halden. En þat er merct í nafne þessarar fostu at ver skolum guð þess regns biðia er ver þurfum iafnan at hafa. þat ero tar i bœnum varum. Af þui ero maclega fernir imbrudagar haldnir at af fiórum viðr 20 komningar brunnum veckiastr tar i bœnum. þat er af míníngu synda oc af ogn heluítis pinsla oc af fysi til himírikis. Þessir imbru dagar er(o) 1 iij. saman i éinni vícu. þui at ver skolum tar fella firir þat er ver misgerðum i þrímr lutum. þat er i hugskotum oc i orðum oc i verkum. Nu ef ver holldum a þessa lund taen 25 imbru daga sem nu er skilt. þa man drottenn var gefa oss ar oc frið a iorðu oc leiða oss eftir doms dag i eilifa dyrð með ser a hífna. Sa er lifir oc rikir með feðr oc syni oc anda helgum vm allar allder i einum guðdome. A— 2

Vm regnboga.

30

- c. 15 A regn boga ero þrir litir. vatnz lítr oc ældz lítr oc brenno steins loga lítr. þat minnir oss a at ottast þrefallda reiði guðs þa er kemr oc komet hefir yfir heimenn. Vatn kom i Noa floð. Brennu steins loge kom yfir Sodomam oc Gomorram. ælldr man ganga yfir | allan heimenn firir doma dag. þessir hinir somo litir regn- 35 13b boga iij³ merkia þrefallda firir gefning synda. Ein er i skirn

¹ o mgl. ² Utvíslsomt begyndelsen til A—M—E—N. ³ Skr. over linjen med nedvisningstegn; taltegnene er ikke ganske regelmæssig skrevne, og de to første streger ligner et n, den tredje et i; der er dog næppe grund til f. eks. at læse -boganz.

heilagre. onnor er i iðran synda. hín þriðia er liflat þeira er þindir ero fyrir guðs sacar. vatnz litr iartegnir fyrir gefning synda i skírn heilagre. þui fylgir bliðleikr mikill en eí toruelde. Brenno steins loge merkir iðran synda. þui fylgir beiskleier mikill. Eldz litr merkir fyrir gefning synda i liflate fyrir guðs sakar. þui fylgir ogn 5 mikil oc biartleikr mikill. þessa þrefalda ogn oc reidi guðs tacnar regnbogenn. hann var eigi seinn fyrir Noa floð. Síðan er hann syndr i míníng vítnis burðar guðlegs satt mals oc¹ frídsemdar þeirar er guð het Noa at vera skildi millim guðs oc mann kynsens 40 meðan regn bogenn seist oc nokor miseri síðan at eigi skildi oftar 10 floð koma þat er heímen óyddi sua sem a hans dogum hafðe orðet.

Vm solstoðr

- c. 16 Þa er laupar hefer veret um varet aðr a þeim degi er .x. netr ero til Ions messo þa ero sol huorf (er sol)² er i miðiu land-suðri. en vm vetren eftir at miðri natt .x. dogum fyrir iola nott. 15 En annat sumar a hínun sama degi er sol er i ut suðri miðiu. En vm vetrenn eftir er sol er i austri miðiu hína somo nott. En hit þriðia sumar hinn sama dag. þa er sol er i ut norðre miðiu. En vm vetrenn eftir at miðium degi þeim er hinn .x. er fyrir iola nott. En hit flórða sumar þann dag er .viiij. netr ero til Iohannis 20 messo er sol er i land norðre miðiu. en vetren eftir er sol er i vestri miðiu. þa nott er .ix. dagar ero til iola netr.

Vm vppstigníng solar oc niðr stigníng.

- c. 17 En huern vetr hina nestu viku sol huorfum eftir. munar sol vm halft hvel upp. En aðra um hvel fult. En þriðiu vm halft 25 annat. En flórðo vm .ij. En fimtu vm halft þriðia. En settu vm .iiij. En siondu vm halft .iiij. En otto vm .iiij. En .ix. vm halft .v. En .x. vm .v. En .xi. vm halft .vi. En .xij. vm .vi. En .xiiij. vm³ halft .vij. Nv er solar gangr half vaxenn þat er faom nattum eftir Gregorius messu. En hína .xiiij. viku munar sol vm halft .vij. 30 hvel. En .xv. vm .vi. En .xvi. vm halft .vi. En .xvii. vm .v. En .xviiij. vm halft .v. En .xix. vm .iiij. En .xx. vm halft .iiij. Ein oc .xx. vm .iiij. Tuer oc .xx. vm halft .iiij. Þriar oc .xx. vm .ij. Fiorar oc .xx. vm halft annat. Fim oc .xx. vm eitt. Sex oc .xx. vm || halft. Þetta ero sol huorf sumars. En síðan hína nestu viku 35 14a þa legrist⁴ solar gangr halfo huele. En aðra huele fullu. Síðan

¹ vítnis—oc er skrevet ude i margen med et kors inde i teksten som henvisningstegn og et lignende i margen. ² Mgl. i håndskr.; indsatte efter Jþork.

³ Skr. ved linjeskifte to gange. ⁴ Således.

puerr at hinum sama hette sem ox. En solar gangr er half þuorrenn at exaltacio *sancte crucis*. Sia er solar gangr at tolo Stiorno-Odda¹ norðan a Islande.

Vm borga skipan oc legstaðe heilagra manna.

- c. 18 Rvma borg er yfir ollum borgom. oc i hia henni ero allar 5
 41 borger at virða sem born. þuí at iorð oc steinar oc strete oll ero roden bloðe heilagra manna. oc þui at þar ero hinir bestu hofð-ingiar. Petrus oc Paulus oc Laurencius oc heilagr domr Andree apostoli². hann var þindr i borg þeiri er heitir Patras a Girclande. I Ruma borg ero .v. yfir mysteri. i þeira hueriu ero vij cardenales. 10 hit attanda³ þeira mysterya er þat er þeir huila i Petrus oc Paulus. annat er Mariu mysteryi .iiij. þar sem hofuð *sancti Pauli* er. þar heitir uia ostensi .iiij. *sancti Laurencij* vttan borgar. En hit .v. er i Latran. þar er *cross Iohannis baptista*. oc þar er heimili pafa. þar ero aller cardenales. oc byskupar aller. þar ma engi syngia 15 messu miðr vigðr maðr en *byskup*. þui at þar er bloð Crist i allteri. oc cleði Mariu⁴. flest oll bein⁴ *Iohannis baptista*. I Beneuent huilír⁵ Bartholomeus⁶ postole. hafðr af hínu ysta Indía lande. I Salerni huilír heilagr⁷ Matheus hafðr af Bla lande. I Pul er Sípont⁸ oc Monte Gargan. þar er hellír hins helga Michaels 20 oc Monta⁹ casin. þar var *Benedictus muncur*¹⁰. oc *Scolastica* systir hans þar huilír hon¹¹. en *Benedictus firir*⁵ norðan fiall a⁵ Vest fraclande i borg¹² þeirri er heitir Florica. I Bar huilír⁵ heilagr⁵ Nicholaus. hann⁵ var⁵ borenn oc alenn i borg þeiri er heitir Pata. hann var *byskup* i stað þeim Mírrea heitir. þaðan¹³ 25 fœrðo kaupmenn¹⁴ hann i Bár oc komo ví. nattom eftir cross messu vm varet i Bár með helgann dóm hans. I Pul er borg er heitir Traon. þar huila þeir Símon oc Iudas þar er borg er Cappa heitir. þar huilír Thomas postole hafðr af Syrlande. Meilans borg oc Vafey ero i milli Munbarða oc fialla þeira er heita Alpes. við 30 Erepeta botn heitir Rensna þar er¹⁵ | erchi stoll. þar er oc borg 14b
 42 er heitir Frisceae þar ero oc Fennoyiár¹⁶ þar huilír Marcus

¹ Rettet fra hðskers oddae. ² ap meget udvisket. ³ Fejl for øzta, jfr. AM. 194, 8o. bl. 16^b. ⁴ Aksenten er opfrisket. ⁵ Opfrisket. ⁶ art opfrisket. ⁷ I—h ligeledes. ⁸ Pul er Sipont ligeledes. ⁹ els oc Monta ligeledes. ¹⁰ Saledes. ¹¹ Scolastica—hon opfrisket, hvorved systir er blevet til systur og þar til þuí. ¹² -clande i borg er opfrisket. ¹³ -p (byskup)— þaðan opfrisket, með undt. af stregen gennem ð (stað og þaðan) og punktet. ¹⁴ p opfrisket. ¹⁵ hann (l. 26) —er ligeledes, með undt. af stregen gennem ð (við l. 30) og punkterne; over y (vafey) er to prikker anbragte. ¹⁶ f ikke ganske tydeligt.

ewangelista. færðr vttan af Egiftalande. or borg þeirri er heitir Alexandria. A Spania huilfr heilagr Vincencius. I Galízo huilfr Iacobr bróðer Iohannis. Martínus *byskup* hinn hælgi huilfr i Turrons borg. Egidíus¹ huilfr i Prouíncia *Sanctus* Dionisíus huilfr i Paris. *Sanctus*¹ Remigíus i Reíns borg.

I Micla garðe i kirkíu þeirri er heitir¹ Egesif þar er cross drottens vars sa er Elena hafðe þangat. i þeirri² borg huila þeir Philippus oc Iacobr. Lvcas oc Thimotheus³. oc hín hæggre hond hins helga Stephani. Kyrtill drottens vars. hofuð Iohannis baptiste oc hofuð Abrahams. Isaacs Iacobs. Eta su er var drottem var⁴ 10 i lagðr. A Asia lande er borg su er Effesus heitir. þar er leiði Iohannis ewangeliste. I Micla garðe i Polotom einum⁵ fornum er rit þat er drottem var ritaðe með sínum blesaðom hondom oc koryri sprote. Spiot oc naglar. Suipa oc ker. Kyrtill Scoar. þorn giorð. Mottull⁶. Stein sa er la vndir hofðe drotne varom i grofenni. 15 oc⁷ lic blægior með sueita due oc blöð Crist oc munlaug su er hann þo með fœtr postola sinna. oc duki þerði hann sa duer er þar oc. Gyrðill hinnar heilogu Mariu oc stafir henar⁸. hofuð Iohannis baptiste oc armlegr⁹ hans með hendi. vondr Moíses. Cuffl hins helga Elias *propheta*. horn er smurðir voro konongar Gyðinga með. 20 þar er oc armlegr hins helga Andres postola. oc hins⁹ helga Pals postola. hofuð Lucas euuangelista. hofuð Theodoníni. hofuð Thomas postola með fingri hans. hofuð Gregoríj erchibyskups hins micla Ermina lands. lær hins helga Gregorí Nascensem. cleðe Demetríj martírís. Stoll Dauíðs konongs. Beiszl Constantíni konongs oc 25 Elenar modor hanns. blöð Pantaleonis martírís með míolko¹⁰ er or sare hanns rann þa er hann var hogguen. oc af bondom hins¹¹ * || . . . . .

¹ Meget utydligt. ² -at. i þeirri ligeledes. ³ othou ligeledes. ⁴ Skr. to gange ved linjeskifte. ⁵ Således. ⁶ Il opfrisket. ⁷ Over dette ord er ero(?) skrevet, uden at det er tydeligt, at det skal indsættes (foran oc?). ⁸ Det første r er skrevet over linjen med nedvisningstegn. ⁹ Skr. to gange. ¹⁰ I er skrevet over linjen med nedvisningstegn. ¹¹ Angående det, som her mangler, henvises til fortalen.

* Her slutter 14. mbrblad og dermed de under titlen „Nokkur blöð úr Hauksbók“ af Jón Þorkelsson udgivne blade.

.....
 c. 1 vin þinn þér. þú segi ek at þú ert þræll þræls mins. þræll¹ minn 15^a
 þjónar mer. konungrinn mællti. Ottaz þú ekki valld mitt er þú
 talar² sua horðum orðum til min. hann suarar. Þú veizt sialfr at
 ofrfysi³ dauðligra luta er gengín ifir þik. enn⁴ sðmdir þessa 5
 heims eru enskis verðar ef þú villt at hyggia. ok þú kann ek
 eigi at ottaz ogn valldz þíns. þúiat þat er ekki vtan skrap. ok
 þú kann ek eigi at ræðaz þik i oðrum heimi. þúiat vant er at
 sia huat þa er titt. enn þat er auðvíst at þa⁵ er veralldar æra
 oll brottu fra þér. ok er hou þú enskis verð. konungr það menn 10
 sina lata fara hann með naðum þúiat hann er guðs þjónóstu maðr.

Fra heilræðum spekinga

c. 2 Nv spurði lærisveinn meistara sinn. Ef iarðneskír lutir eru
 sua litils verðir ok ustoðugir hui leggja menn sua mikinn hug a
 at samna þeim. Meis(tari) s(egir). þúiat endir lifsins er viss en 15
 engi veit nær hann kemr þú segir einn vitr maðr. Erfiða sua
 miok⁶ sem þú skulir imorgin deyja. ok íafnan lifa. þúiat betra er
 at vinir. þínir taki⁷ eptir þik þat er þú hefir aflat. Enn þurfa
 vina þinna meðan þú lifir. Heimr þessi er sem ein ferð. ok þú
 se þú val firir þer at vegrinn verði⁸ miok skammr. Einn klerkr 20
 sagði sua. dauðinn er opit gatu⁸ hlið firir iarðligum lutum ok
 geym at krásir heimsíns suiki þik eigi⁹ ok verðir þú netiaðr með
 suikum veralldligrá auðæfa. enn gleymir tíma dauðans. at eigi
 falli þér sem þiof einum er kom i hus eins ríks mannz fullt af
 auðæfum. hann tok allt þat er dyraz var. ok lagði annat niðr enn 25
 tók annat vpp. ok let sua til þess er dagaði. hafði hann þa cytt
 tímanvm ok fengit ekki feít. þa komu geymslu menn hussíns. ok
 toku hann ok bundu ok i myrkua stofu settu ok vm síðir var
 hann drepinn. Enn ef hann hefði húgleítt daginn sua nærrí þa⁶
 hefði hann eigi þessa þinv fengit. Annarr meistari s(egir). Rík- 30
 domr heims líðr sem sofandi mannz draumar. er allz missir þegar
 vaknar. Með sama hætti er ustoðulig gleði heimsíns. er mannz
 glaðar vm nokkura stund. Enn þa er minnzt varir þa kemr
 dauðinn. ok rænir hann bæði fé ok gleði ok þú segi ek þer at
 einn meistari gekk vm einn kirkiu garð. hann sa einn legsteín er 35
 la ifir einum dauðum manni er þessi orð varu á skrifuð. Þú maðr

¹ Dette ord meget svagt. ² la meget utydeligt i slutningen af linjen.
³ fr utydelige. ⁴ Tilf. over linjen. ⁵ Utydeligt. ⁶ Noget utydeligt. ⁷ ta
 ligeledes. ⁸ De to sidste bogstaver er utydelige (gang?). ⁹ Ikke ganske
 tydeligt, dog næppe forkortet.

fest orð min i bríosti þer. Ek em nu þat sem þu verðr. Ek var
 slíkr sem nu ertu. Ek¹ gleymda dauðann meþan mér var lofat
 at lifa. Enn síðan ko[m]² dauðinn. ok rænti mik vinvm minvm.
 ok þíonostu monnum. Siþan v[ar]³ | [e]k⁴ i iorð grafinn ok syrgðu 15b
 mik litla stund síðan kona mín ok vinir enn hold mitt skiptiz 5
 skíott imolld ok dupl. Enn su hin mikla sœmd ok fegrð sem ek
 hafða þa hvarf hon þegar ek dó. ok þo at ek væra nv vpp grafinn.
 þa mvndir þu engi líkindi til sia at ek hefða madr verið. Bið nu
 firir mér til gvðs með goðu híaarta. at hann líaf mér fríð eilífan.
 ok sa er firir mér biðr. hann biðr eigi síðr firir sialfum sér. Enn 10
 er meistarinn hafði þessur orð lesit. þa kastaði hann brott qllum
 iarðligum lutum. ok varð síðan ermiti. Groþtr Alexandr var af
 gulli íltlu husi enn er þ(an)gat⁵ komv margir meistarar. þa mœllti
 einn þeira. Alex(andr) konungr gerði ser lígianda fe af gulli. Enn
 nu þvers ímóti gerir gullit lígyiannða fe af hanum. I gier nõgdiz 15
 hannum eigi allr heímr. enn nv nõgiz hannum lengð hans af iorðu.
 ígier leiddi hann her mikinn. enn nu er hann leiddr af her sinum
 til graptar. Igier þrongdi hann allri iorðu. enn nú þrongvir íorð
 hannum. Igíar ræddiz hann allr heímr. enn nú helldr qll verolld
 hann vnytan. I gier hafði hann vini ok vvini. Enn nu hefir hann 20
 alla eína. Einn ermiti talaði sua til salu sinnar. vit ok kenn
 meðan valldit er íþinni hendi at þu kemr þar sem rettvísi er. ok
 firir þann domstól er þu lytr at lesa af einni rollu allt þat er þu
 hefir gert i þessum heími englar goðir ok illir standa á .íj. hendr
 þer. ok segia allt þat gott ok illt er þu hefir gert siþan verðr dömt 25
 vm þítt mal. broðr þinir ok vinir firir láta þik. ok megu eigi
 frelsa þik. tak nú i dag lausn þína ok snuzt aprt til gvðs. ok ger
 íafnan gott. aðr þinn efsti tími komi. ok seg eigi. Ek skal snuazt
 til gvð⁶ í morgin. þuia(t)⁷ þat kann vera at þetta se þinn hinn
 efsti dagr. haf í hug þér þa fyrri tímana. ok þa ellztu þína forfedr. 30
 at þeir eru nu allir brottu ok sua skalltu fara. eða hvar eru nv
 konungar. hofðingiar. ríkir menn ok aðrir þeir er fe drogu saman.
 ok bellduz af þuí. þeirra endir er nu kominn sem alldri hefði þeir
 lífat. þeir eru nv sem lauf þat er fallið er af tre. ok kemr alldri
 aprt. Nv sala mín ræz ekki moti felli þessa heíms. ræz dóma dag 35
 ok fiold synda þinna. mvn skapara þinn er bæði verðr dómari
 þinn ok vitnis madr. Enn segir annarr meistari. Gleymit eigi

¹ Af k er noget bortskåret. ² m bortskåret. ³ ar ligeledes. ⁴ e forsvundet ved et lille hul på perg.

⁵ Forkortelsesstregen i þ for an er glemt.

⁶ Således.

⁷ t glemt.

ævinlīga lutu¹ fyrir stundlīga, elskit salur yðrar meirr enn likam, gleymit alldri þeim er eigi gleymir yðr. ok þionít skaparanum || ottiz² guð iafnan. þuiat guðs otti er lykill til allz goðz ef þer 16a
gerið sua. þa mvnuð þer auðlaz þá sælu er alldri verðr endir á.
Þat vefti oss faðir ok sun ok hinn helgi andi amen. 6

Af natturu mann(zin)s ok bloði³.

c. 3
201

Allzvalltandi⁴ guð er af engu efni gærði alla luti. hann
skop i fystunni himin ok iorð elld ok loft ok vatn sua at af þessu
skylldu allir veralldligir lutir efnaz nøraraz⁵ ok fœðaz.⁶ himinn er
elldr kallaðr þuiat i hanum er líos ævinligt. i hanum er solin er 10
lysir ok vermir alla verolldina. Loft er næst meðal tungls ok
iarðar. ok hvervetna þar sem iorð er hol ok á rofe stendr utan
loptið mætti ekki a iorðu lifa. þuiat þa fengi engi kykvendi andar-
tak ne aund at ser dregit eða fra ser rundit. Ekki mætti ok viðr
vaxa ne gras groa fyrir ofrhita solar ef eigi lifði loptið iorðinni. 15
vindr sualaði hana. eða vatn dogði. Enn af þui verða vindar at
loptið rœrizt. miok. þeir ősæ sæ. samna skyium ok sundr rinda
stvndum. Enn af þui verða sky. at solar hita dregr ilopt vpp
ymist ok þoku myrkua. ok vokuan. af iorðu. ok stundum lyfta
vindar vötn i lopt vpp. kemr þaðan regn þegar varmt er i loptinu. 20
sníar þegar frystir loftið. enn þa hagl er mestr er stormr iloptinu.
Uatn heitir vokur allar. su er i⁷ iorðina⁸ ok vmhverfis hana
rennr. Enn þar sem vötn samnaz. þa er sær kallaðr þuiat flest
vötn falla til sévar. ok vex ekki sær af þui ne vötn þuerra. velldr
202 þat þui at vötn oll renna aptr at leyni oðrum megin iarðar. til 25
sama brunnz ok vatz stöðis. ok koma þar vötn er varu. Enn
svmt af vötnum sem fyrr var sagt lypta vindar i lopt vpp. ok
kallaz þar af sky.⁶ Enn af solar hita. braðnar sky ok losaz. kemr
þaðan regn sníor. ok hagl. Iorð er neðzt allra hofuð skepna ok
staðfostuz. þuiat oll onnur höfudemni eru i rörslu. Enn iorð er 30
staðfost ok ikyrð. Iorð gefr ollum veralldligum kykvendvm fœzlu
ok viðrlifi með skípan annarra höfudefna þuiat vtan lopt ok verma
vatn ok iorð mætti engi lutr vaxa ne viðrlifi hafa fyrir þui at elldr
kveykir. lopt nðrir. vatn elr. enn iorð fœðir. Nu er meðal þessarra
.iiij)a. höfudemna sua mikil sætt ok samvera | at allt nðriz af þeim. 35 16b

¹ Kan ikke læses anderledes; = hluti. ² Dette ord er på enkelte bogstaver nær (særlig z) meget utydeligt. ³ Af denne røde overskrift er kun enkelte bogstaver (a..natt...f bloði.) nogenlunde bevarede; zin er helt forsvundet; af resten er kun en større eller mindre del tilbage; hele overskriften er næppe at læse anderledes. ⁴ Initialen, der går igennem 3 linjer, kan nu ikke skelnes i de enkelte træk; den synes horetsagelig at have været grønlig. ⁵ Rettet fra hdskr's nøraraz. ⁶ Punktum er tilf. ⁷ Meget utydeligt (eller a). ⁸ ior liget.

ok hvert þeira nðrir annat. sua at iorð skolaz stundvm af vatni. vatn þynniz. ok lyptiz i lopt vpp stundum. loptið létiz a líos elld.¹ elldr snyz aprt ilopt.¹ lopt dðyguiz² i vatn. vatn þyknaz³ i iorð ok ma þetta þui marka. at þar er nv imorgvm stoðvm vatn sem iorð hefir verit⁴ þar iorð sem vatn hefir staðit. Iorðin samþykkiz⁵ (við vatn)⁵ i kulda enn viðr elld i þurru. Loptið semz við vatn enn við elld i hita þuiat elldrinn er af heitri nátturu ok þurri. Enn lópt af heitri nátturu ok vátri. Vatn er kallt ok vátt enn iorð er þurr ok kold. Með þeima hætti heldz verollin vppi með guðs forsia ok skipan. Guð allzvalldandi skapaði hinn⁶ fysta¹⁰ mann Ádám. af rauðu leiri i Ebron. þat er af florum hofuðskepnum. elldi ok lopti. iorð ok vatni. Enn lifgaði hann i paradiso. ok þar skapaði hann Evv af rífi hans. ok bauð at af þeim skyldi allt mannkyn lððaz. ok þau ok þeirra afkvæmi skyldu valld eiga ifir ollum veralldligum kykvendum. Mædrinn hefir i sér likindi .iiijra.¹⁵ hofuðskopna. ok má þat marka a æða blödi mannz ef þat stendr vm stund i keralldi. þa er þat með .iiij. litum. ofzt er rauða blöð 203 elldi likt. ok at nátturu heitt ok þurt. Þar næst er rauðbrúnt blöð likt lóptinv at vokua ok verma.¹ Neðzt er melannkolca suarta blöð iorðu likt at lit at nátturu þurri ok kalldri. Þa er flemina²⁰ vatni likt af vátri nátturv ok kalldri. ok stendr þat vmhverfis blöðit sua sem hit mikla haf⁷ rennr vm iarðar kringlu. Enn ef skerst blöðlifrin þa rennr vatn er menn kalla vara i staðinn sem haf rennr landanna a meðal. Sua segia nátturu bo-kr. at sá mædr er alla hefir þessa .iiij. luti iafnmikla i sínv blöði. þa er hann val²⁵ heill. ok hófsamr mædr. ok stöðugr mundanga bliðr ok ekki miók brádr. Enn ef rauða blöð er mest i blöði mannz. þa er sa⁸ fimr ok flogall. lettr á sér. slægr. ok brádr. ok ma mikil eta.¹ Enn ef mestr lutr af blöði mannz er þat er rett blöð er kallat þa er hann bliðr ok hófesktr kátr. ok litillátr. vakr. ok væmr i natturu³⁰ sinni. Enn ef suarta blöð er mest þa er hann þungr ok þögull. sínktr ok svefnvgr. styggtr. ok prettugtr. aúfund || siuktr ok af kalldri^{17a} nátturu ok þurri. Enn ef vari er mestr luti⁹ i blöði mannz. þa er hann af kalldri natturu. ok vátri. vstöðugtr. vakr ok udiarfr. Nu hefir hvert þessa .iiijra. sitt sæti imannzins likam. Vari er i³⁵ hofði mannz. blöð ilifr. rauða¹⁰ blöð i galli. suarta blöð imillti.

¹ Þá punktum er tilf. ² Sáledes. ³ k (og tildeis y) lobet ud. ⁴ v be-
skadiget ved en rift. ⁵ Glemt i hdskr. ⁶ Udgædet med undt. af h.
⁷ Herefter står fl med prikker under (beg. til stendr). ⁸ Herefter står fl
og beg. til et tredje bogstav (o; æ), men med en streg under (beg. til det følgende
slægr). ⁹ u er for største delen afrevet ved et hul på perg. ¹⁰ Rettet fra
hdskr's dauda.

hvert þessarra lula hefir ok sinn vtgang. ok andar tak. rauða bloð at eyrum suarta bloð at augum. rett bloð at nosum. enn vári at munni. Bloð vex ok mest með manni vm uárið rauða bloð vm sumor suarta bloð vm haust enn vari vm vetr. Þetta skiptiz ok oldrum. Vari er með bloði mestr með börnum. til fiortianda 5 vetrar. síðan rauða bloð til .v. vetra. ok .xx. ok þaðan af bloð með suarta bloði mest til .lxx. vetra meðan madr er a bezta alldri. Síðan er vari mestr með órvosvm. ok fellr þui¹ slefa oruósum sem hornum.²

Huaðan kominn er † drottin[s]³ 10

c. 4
Hms 298²⁰¹ Sva er sagt síðan Adam hafði syndína gerua i páradiso. ok hann var þaðan brott rekinn í einum skinnstakki firir syndína. þa bað hann guð miskunnar firir sér ok sínv afkvæmi. var hannum þa heitið af guði at við⁴ enda heimsins skyldi guð gefa hannum miskunnar oleum. er allt hans kyn skyldi grœða. var Adam síðan 15 ok hans kona⁵ sett niðr idal þeim er Ebron h(eitir). ok hann var skapaðr í á lórsala landi ok þoldu þau þar mikit erfíði. ok iðruðuz íafnan glöps sins.² þau bygðu þar ok áttu mart barna ok var síðazti sun þeirra Seth. er guð gaf þeim í stað Abels er Kaín hafði drepið. Adam hafði lifat .ix. .c. vetra. ok .ij. vetr ok .xxx. 20 i dalnum Ebron. ok einn hvern dag studdi hann sik með exi sinni. ok tok at ryggjaz⁶ ok hugleida mart. þuiat hann sá mikinn vándskap upp renna i heimínum af sínu afkvæmi. ok leiddiz hannum þa lengr at lifa. hann kallaði þa til sin Seth sun sinn. ok mællti til hans. Sun minn ek uil senda þik til paradisum til 25 Cherubin. engils er geymir lifs tres með loganda sverði. Seth suarar. Ek uil giarna fara hvert er þu byðr mer. ok uisa mér vegenn. ok seg. mér. huat ek skal englinvm⁷ segia. þeim er þu sendir mik til. Adam s(egir). Seg englinvm at mer leiðizt at lifa ok bið hann af mínni halfu kvnnigt gera þer ok mer vm þat mis- 30 kvnnar oleum er guð het mer þa er hann rák mik ór | paradiso.² 17^b þa er Seth var til þessar ferðar huinn. sagði Adam. at hann skyldi ganga i austr. ok mantu hitta einn dal firir þer. ok man 35 Hms 299 þar vpp hefiaz vegr grönn. ok at þu kennir þann veg gíorr. þa mantu hitta fotspor min ok moður þinnar suarðlaus ok suðrt þau 35

¹ Herefter først skrevet vari, men dette er understreget. ² Punktum er tilf. ³ Af denne — røde — overskrifts sidste ord har slutningen -ins været skrevet ude i margen efter ordene som homum, der oprindeligt har udgjort linjens slutning og foran hvilke overskriften findes, men s er bortskåret samt den sidste del af n. ⁴ Forkortelsestegnet er meget afbleget. ⁵ a er udvasket. ⁶ Fordoblingstegnet over g svagt. ⁷ vm ligeledes.

er vit gengum þa er vit vorum rekin ór paradiso. ok hingat i þenna sorgar dal. Enn sua varu storar syndir okrar at alldri
 205 síðan vox þar grónt gras er vit gengum. þa er vit vorum or paradiso rekin þar til er vit kómum hingat. For þa Seth til paradisum eptir til visan foður sins. ok er hann kom i vegenu 5 þa vndraði hann liosit ok skinit þr i paradiso var. ok fell til iardar af ræzlu ok hugði at þat væri elldz lios er faðir hans hafði varað hann við at hann skyldi signa sik marki þui er bethel h(citir) fyrir liosínv. ok komzt Seth sua með heilu fram til paradísuvn. Þa er engillinn sá Seth. þa spurði hann hui hann var þar 10 kominn. hann suaradi. faðir minn Adam moðr af elli er nv leiðiz¹ at lifa. sendi mik hingat. ok biðr at þu virðiz at tía hanum með mér sannindi af þui miskvnnar oleo er guð het hanum.² Engillinn suaradi. Gakk til paradis dura ok rett inn höfudit eitt [ok]³ geym at vandliga hverir lutir þér synaz i paradiso. ok hann gerði⁴ sua 15 ok er hann hafði inn rett höfudit vn dyrnar þa sá hann sua mikla fegrð. at engis mannz tunga matti orleysa i ymsum kynum⁵ avaxtar ok blomstrs. fugla song. ok utoluligu skini ok sötum þef. I miðri paradiso sa hann hina skieruztu kelldu. or þeirri kelldu runnu .íííj. ár er sua heita. Phison Geon⁶ Tigris ok Eufrates.⁷ Enn þessar .íííj. ár fylla vatni heim allan.⁸ Enn ifir keldunni sá hann apalldr einn standa með morgum greinvn ok þo barklausan. hann vndraði miok hui þat var barklöst ok er hann minntiz⁹ a 20 fotspor foður síns. er hann hafði a⁸ veginum set suört ok gras laús fyrir synda hans sakir með sama hætti þöttiz hann vita at 25 þetta tre var suart sakir synda foður hans ok moður. Síðan veik hann aptr til engilsins ok sagði hanum allt þat er hann hafði sét. Enn engillinn bauð hanum at ganga aptr annan tíma ok er hann kom aptr þa sa hann orm einn er skreið vnhversfis apalldrinn þann nokta. ok er hann hafði þetta vndraz. þa veik hann enn 30 aptr til engilsins. þa bauð engillinn hanum þriðia tíma aptr at uikia. ok gey || ma giorr at huar hanum syndiz. Enn þa er hann 18ª kom aptr þa sa hann fyrr nefndan apalldr. vpp vaxinn til himna. 2016 ok efst uppi i kollinum ápalldrsins⁹. sa hann barn eitt grátanda ok sveipt i klæðum. ok er hann undraði þetta. ok hann leit niðr 35 fyrir sik. þá sá hann røtr apalldrsins smíuga i gegnvn iordina allt niðr til heluitis. ok þar kenti hann salu Abels broður síns. ok er

¹ ðiz (i beg. af linjen) noget svagt, men sikkert; der står ikke leiðr.

² Punktum er tilf. ³ Afrevet. ⁴ Meget afbleyet. ⁵ Således. ⁶ Sikkert således. ⁷ Afbleyet. ⁸ Utydeligt; muligvis i. ⁹ Mellem a og p er der en usædvanlig stor afstand.

ham hafði þessa luti sena. þa vikr hann aprt til engilsins. ok
Hms 300 segir hannum allt þat er hann hafði sét. þa mællti engillinn. Svein-
barn þat. er þu sátt er guðs. sun. hann man af skrapa syndir
föður þíns ok moður. þegar fullnaðr tímans er kominn. hann er
þat miskunnar oleum. er þeim var heitið. hann er rétt oleum ok 5
mildleikr sannrar elsku. þa er Seth villdi brott ganga. ok hann
þottiz val syst hafa sitt crendi. þá fekk engillinn hannum .íij. korn
or epli þui er faðir hans hafði etið. ok sagði hannum. Innan þeirra
þriggia daga er þu kemr heim. man faðir þinn andazt. skalltu þa
þessur korn leggja vndir tungu røtr hannum dauðum. enn þau 10
munv vaxa í¹ apalldra stora. Man cinn verða cedrus² annarr
cipressus. þriði pinus. Í³ cedro vndir stöndum ver⁴ föður. Í
cipresso sun. Í þíno andann helga. Í cedro vndir stöndum ver
föður. þuiat hann er vanr at vaxa öllum apolldrum⁵ hæra. Cipressus
er öllum apolldum⁶ þefkar betr ter oss soðleik sunarins. Enn 15
pinus er marga kiarna herr. ter oss margfalldar gíafir anda hins
helga. for þa Set heim ok kom heill til föður síns. ok moður. þa
er Seth hafði vpp tínt firir föður sínum allt þat er hann hafði
sét ok heyrt af englinvm. þa gladdiz faðir hans. ok ló viðr. Enn
a öllum lífdögvm Adáms frá þui er hann var or paradiso rekinn⁷ 20
sa engi maðr hann lægia fyrr enn þa. ok er hann var sannfrodur
orðinn af miskunnar oleo. þa kalladi hann til guðs. ok melli.
herra minn. Líf mitt er nu nóg langt tak þu nu brott sál mína.
ok innan þeirra þriggia daga. er Séth kom aprt or paradiso. þa
andadz Adam eptir þui sem engillinn hafði firir sagt. Seth sun 25
207 hans iardaði hann í dalnvm Ebron. ok lagði vndir tungurotr
hannum þau .íij. korn er engillinn hafði fengit hannum. af hverium
er | vpp⁸ runnu .íij. teinungar ór mvnni Adams. ok stödu með 18^h
grönu blómi bæði vetr ok sumar. enn sua segiz. at þa er guð
baud Moisi at fara til Egipta lantz at frelsa þaðan⁹ folk sitt. at 30
hann tok af þessum víði þa .íj. vöndu er hann fekk Moysi. ok þeir
bróðr Moyses. ok Áron gerðu allar iartegnir með í eyðimorkinni
a Israels¹⁰ folki. ok uxu þau .íj. tre ekki síðan. Enn þa er
Sal(omon) konungr let gera templum domíni þa lét hann höggua
þat sama tre er eptir stoð. er or mvnni. A(dams) var vaxit. ok 35
ætladi til bita nökkurs í mvsterit. Enn þat varð annat huart
ofskamt eða oflangt huar sem þat var til¹¹ ætlat. ok þui var þat

¹ Herefter er skrevet, men understreget: vij. Der skulde rimeligvis stå íj.

² Forkortelsestegnet seagt. ³ Skr., som det synes, to gange, men sidste gang underprykket. ⁴ er svage. ⁵ um liyeledes. ⁶ Således. ⁷ Aksenten står over e. ⁸ Herforan står er, en gentagelse af det foranstående (ved sideskifte). ⁹ n meget afbleget. ¹⁰ Skr irl og í með strey igennem. ¹¹ Skr. to gange.

lagt niðr hia mýstarínv. Litlu síðar kom til Salomons konungs. drotning su er Sibilla het enn sumir kalla Sába hon var af þri landi er Ethíopia heitir. hon hefir verit allra heiðinna kvenna vitruzt i veroldinni. hon fór at reyna vitrleik Salomons konungs. ok bar vpp firir hann gátur. hann réð allar gátur hennar ok óll 5
 Hms 301 hennar vandmæli. hon sagði hanum ok allt þat er hon vissi vtan cinn lut leyndi hon hann meðan hon var þar. enn síðan ritaði hon apr til hans at a þui tré er við mýstarit liggr. ok til bitans var ætlat man sa maðr verða hengdr á er allir Gyðingar mvnu af hans dauða hefndir taka. ok at niðr falli verða ok allt þeira 10 ríki. Síðan lét Salomon taka þetta tré. ok sokkua með blyi i eitt stórt fén. þat er hann ætlaði at allðri skyllði vpp koma síðan. Enn þat birtiz i píslar tíð vars. drottins¹ Iesu Christi². ok kom vpp. ok þui toku Gyðingar þat. ok gerðu þar af krossinn. ok pinudu þar á³ allzvalldanda gud. Enn eigi mǫrgum vetrum eptir 15 písl drottins ok vpprisu. þá vann Titus forsala borg. svn Vespasiáni keisara. ok seldi alla Gyðinga þa er eigi varu drepnir i þrældóm ok ánaud .xxx. firir cinn þeming. ok urðu síðan sundr skila. ok fóru vñ allan heim ok fengu hvárki valld ne ríki síðan. ok sannaðiz sua spasaga drotningar. 20

c. 5
 Hms 301 n. Þesser eru xij heims osomar þeir er tela allt veralldar líf þar er þeir verða framdir ok draga þa til heluitiss er þeim fylgia sua at eingi rettleis vorn hlifir þeim. Spakr maðr (æn)⁴ godum verkum. Gamall maðr gaulauss. Vngr maðr vhlýðinn. Auðigr maðr æn olmosu. kona v raðuond. Drottinn dauðlauss. kristinn⁵ maðr þretinn. valaðr maðr dramblatr. konungr illgiarn. byskup vrekinn. þjóð kenningar laus. lýðr laga lauss. ||

¹ Det sidste t ved Linjeskifte gentaget. af, men f synes raderet. ⁴ Mgl. i hdskr.

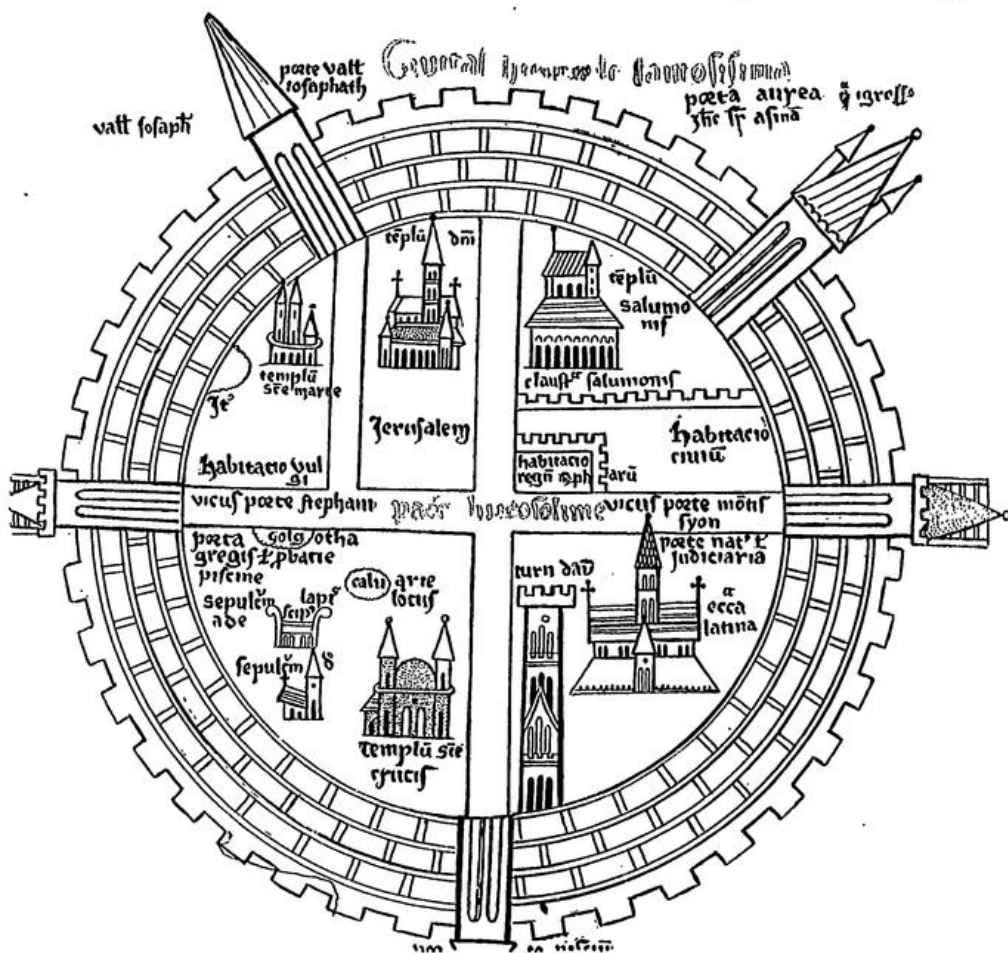
² Skr. ihu xpi.

⁵ Først skr.

0. 6

Civitas Hierusalem famosissima¹

19a

¹ Grundplanens tekst er følgende: Byen deles i to dele ved den midterste bredde; midt på denne står med røde bogstaver: pace Hierosolime; til venstre herfor: vicus porte Stephani; til højre: vicus porte montis | Syon. Øverst til venstre: porte vallis | Iosaphath og til højre: porta aurea qui ingressus | Iesus super asnam. Endnu tilv.: vallis Iosaphath; templum sancte Marie; iter; Habitacio vul | gi; i midten: templum domini; Jerusalem; til højre: templum | Salumo | nis; claustra Salumonis; nederst: habitacio | regum et prophetarum; til højre: Habitacio | ciuium. I den nederste halvdel: til venstre: Golgotha; porta | gregis vel probacie | piscine^a; sepulcrum | Ade; lapis scipus (eller: scitus)^b;

^a Rettere: probatica piscina.

^b Rettere: scissus.

0. 7 | Uær vilium þat birta fyri folke¹ af huerium til fellum þeir^{19b} menn megu löglega af sakaz sem bansettum monnum samneyta sua at þeir falla i ecke bann eða forboð fyri þa skyld. Meistari Goffridus skyrer þat efni yfir þessum versum. Vtile. Lex. humile². res ignota. necesse. Hec anathama³ quidem faciunt ne possit⁵ obesse. 1. ⁴ Ifyrstu seger hann af nytsemð þess sem talar við hinn bannsetta huersu hann af sakar hann. sua sem þa er hann heimtir skuld sina at bannsettum manne. I annan stað af sakar hann ok stundum nyt semð hins bannsetta. ef maðr talar við hann. leitir at snua hannum til sannrar yðranar. ok leiðrettu sinna uraða ok¹⁰ eggjar⁵ af lævsnar at beipaz. Læglect samband mille bonda ok huspreyiu af sakar hana sua at kona. sekiz eigi af samneyte bansettz bonda sins ef hon varðveiter sic fra bansettum verkum hans.

Skyldug lyðne eða pionkan af sakar börn hans hins bannsetla mannz ok skulda hiun þv sem eigi megu við hann skiliaz. ¹⁵ ok varaz þo at vera samvinnandi eða samþyke hans glöpum. þat er af þeim einum bornum hans rettskilit sem þa eru enu under hans valde. ok eigi ut leyst af fæpur garðe. U vitand ma af saka þann sem bannsettum manne samneytir⁵ sua at hann veit eigi þann mann ibanni vera. ok þuiat eins þo ef hans oviand ma²⁰ rettleaga metaz til varkyndar. Nvðsyn metz manni til afsakanar sem þa ef nokkur a nyðsynnia⁶ ferð um þat land sem bansett folk bygger ok fær hann eigi forðaz þeira samneyte.

¹ I er tilf. over linjen med nedvisningstegn. ² Orer linjen til højre for -e og over det følgende re er skrevne to tegn, som det synes, p og 4 (arabisk tal), uden at det kan ses, hvad de betyder. Skal denne lat. linje være et hexameter, mangler en lang (eller to korte) stavelse netop foran ves; mulig står disse tegn i forbindelse hermed. Den følgende forklaring går dog ud fra linjen, som den her er skreven. ³ Således. ⁴ De tilsvarende tal (i det følgende: II osv.) er udeladte. ⁵ r, y næsten udvasket. ⁶ Således.

sepulcrum domini; calu arie | locus; og længere nede: Templum sancto | crucis; til højre: turn Davids; porte natus^a ecl | judiciaria; ecclesia | latina. Allernederst ses den øverste del af bogstaverne i ordene: por te piscium.

^a Mulig: uetus. Se i øvrigt Werlauff: Symbolte 1821, s. 61.

Hlióðs bið ek allar helgar kindir meiri ok minni mögu 20^a
 Heimdallar villtu at ek vafðors vel fram¹ telia forn spiöll síra þau
 er ek fremz² vñ man.³ Ek man iqlna ar vñ borna þa er forðum
 mik fædda hófðu. niu man ek heima niu i uidiur miqtvið megran
 fyrrí molland neðan. Aar uar allða þar er Ymir bygði vara sandr 5
 ne⁴ sior ne sualar vnnir iqrð fannz efa ne vpp⁵ himinn gap var
 ginnvnga enu gras ekki. Aadr Bors synir biððum of yptu þeir er
 megran⁴ Miðgarð skopu sol skeinn sunnan æ salar steina þa uar
 grund groin grænum lauki. Sol uarp sunnan sinni manna hendi-
 inni⁶ hægrí of ióður sol þat ne uissi huar hon sali atli stígrnur 10
 þat ne uissi huar þær staði attu manni þat ne uissi huat hann
 meginns atti⁷. Þa gengu reginn öll æ røkstola ginnheilug goð ok
 um þat giættvz nott ok niðium nqfn vñ⁸ gasfu morgin helu ok
 midian dag vndurn ok aptan ærum at telia. Hittuz æsir æ iða⁹
 uelli afss kostuðu allz freistuðu aflla lögðu auð smiðuðu tangir 15
 skopu ok tol gigrðu. Tefstu i tvni teitir uorv var þeim uællugis
 vant¹¹ or gulli unz þriar komv þussa meyar amatkar miqk or
 iqlvn heimvñ. Þa gengu regin öll æ røkstola ginnheilug goð ok
 vñ þat giættuz huerer skylldu duergar drottir¹² skepia or briuni
 blóðgv ok or Blains leggivñ. Þar uar Moðsognir megr of ordinn¹³ 20
 duerga¹⁴ allra enu Durinn annar þeir manlikan megr of giorðv
 duerga i iqrðu sem Durinn¹⁵ sagði. Nyi Niði Norðri Sudri Austri
 Vestri Alþiofr Dualinn. Naar ok Nainn Nipingr¹⁶ Dainn. Ueggr

¹ Der er muligvis en strej over a (altså fram). ² r er tilf. over
 linjen muligvis med nedvisningstegn. ³ Punktum er tilf. ⁴ Meget afbleget.
⁵ pp ligeledes. ⁶ Først skr. hendinni, hvorpå et i synes at være tilføjet efter d.
⁷ Synes at være skr. således. ⁸ Nepppe um. ⁹ aa iða meget utydeligt; dog
 er iða sikkert, undt. d (Bugge læser d). ¹⁰ lan meget svagt. ¹¹ va ligeledes.
¹² d ligeledes. ¹³ Meget utydeligt. ¹⁴ d ligeledes. ¹⁵ du ligeledes.
¹⁶ n (det første) ligeledes.

* Denne side beg. med 1½ nu lidet læselige linjer; vi har heraf ment at
 kunne læse: fkomom(?) keflit allt ok rift a skiollð með keflis endanvñ i
 vigðv vatni ... ver gongum heiman(?)

Gand alfr Uindalfr Þorinn. Bifvr Bafvr Bømbvr Nori æn ok Onar Ai Miðvitrnir. Þrar ok Þrainn Þror Litr ok Vitr. Nyr ok Nyræðr nv hefi ek rekka Reginn ok Ræð sviðr rett vm talða. Fili Kili Funndin¹ Nali Hefi Fili Hanan ok Sviðr² Nær ok Nainn Nipingr Dáinn Billigr Bruni Billdr ok Buri Fror Fornbogi Fræg³ ok Loni. Auruangr Iari Eikin skialldi mæl er duerga i Dualins liði liona kindum til Lofars telia þeim er sottu fra salar steini þrvanga siqt til Iqrv valla.⁴ Þar⁵ var Draufnir ok Dolgþraser⁶ Har Haugspori Hlevargr Gloinn Skirfir Uirvir Skafidr⁷ Ai⁸ Aalfr⁹ ok Yngvi Eikinskialldi. Þat man æ vppi meðan qlld lifir langniðia¹⁰ tal Lofars hafat. Vndz þriar¹¹ komu þvssa¹² [brúðir]¹³ æstkir ok qflgir æser at¹⁴ hvsi fvndu¹⁵ æ landi litt megandi Ask ok Embly orluglausa qnd þau ne attu¹⁶ oð þau ne hqfðu læ ne læti ne litv goða. qnd gaf Oðinn oð gaf Henir¹⁴ læ gaf Loður ok litu goða. Ask ueit ek standa heitir⁸ Yggdrasill har¹⁶ baðmr ausinn huita¹⁵ auri þaðan koma dggvar þers¹⁶ i dala¹⁷ falla¹⁷ stendr æ yfir grænn Vrðar brunni. Þaðan koma meyar margs vitandi¹⁸ þriar or þeim sal er a þolli stendr Urð hetv eina aðra Uerðandi skæru æ skiði Skulld hina þriðiu. þær log¹⁰ logðu þær lif kuru allða þornum qrlög at segia. Þa gengu regin ql æ røkstola ginnheilugh²⁰ goð ok um þat giçttuz hverr hefði loft allt lçvi blandit ç(ða) ætt iqtuns²⁰ Oðs mey gefna. Þorr einn þar uæ þrungenn moði hann sialldan sitr¹⁷ er hann slikt of fregn²¹ æ genguz eidar orð ok²² særi maal ql meginlig er æ meðal voru. | Veit hon Heimdallar²⁰ hlíoð um folgit vndir heidvqnvmm helgum baðmi æ ser hon²³ avsaz²⁴ qrgum forsi af uedi ualfqðrs uitu þer enn eða huat. Austr byr hin alldna i⁶ iarnviði ok fedir þar fenris kindir verðr af þeim qllum einna nqkkur tungls . . . gari²⁵ i trqllz²⁰ hami. fylliz siqrfl feigra manna ryðr ragna siqt rauðum dreyra svqrt verða⁶ solskin um sumvr eftir ueðr ql ualynd uitu þer einn enn çðr huat. Þat³⁰

¹ En lang strey over n og ð má vistnok (smt. Bugge) opfattes som en forkortelsestrey over n. ² Således, ikke med d. ³ frq utydlig. ⁴ Punktum er tilf. ⁵ Utydeligt. ⁶ Det forreste r er tilf. over linjen med nedrisningstegn. ⁷ liðr meget svagt. ⁸ Svagt. ⁹ Snarere end ælfr. ¹⁰ niðia meget svagt. ¹¹ Sikkert, skönt bogstaverne er lidt udgredne; der er sikkert intet raderet. ¹² Meget svagt. ¹³ Næsten fuldstændig forsvundet; her synes der at være raderet. ¹⁴ Næppe hç-. ¹⁵ Eller haar. ¹⁶ ç eller o usikkert. ¹⁷ Meget utydligt. ¹⁸ di utydligt. ¹⁹ Ikke lög. ²⁰ tuns utydligt. ²¹ Der er intet fordoblingstegn over n. ²² Skr. to gange, den sidste gang overstregt langt senere (i forr. årh.). ²³ Forkortelsestegnet meget utydligt. ²⁴ av utydligt. ²⁵ De første bogstaver på enkelte træk (i t og v?) nær ulæselige. ²⁶ Snarere således end tro-

man hon folkuig fyrst i heimi er Gullueig geirum studdi ok i höll
 Háars hana brendu þrýsvar brendv¹ þrýsvar brendv². þrýsvar
 borna. opt osialldan þo hon en lifir. Heiði hana hetv huars til
 hvsa kom ok völu vel spa uiti hon ganda seið hon hvars³ hvn
 kunni seið hon hvgleikin æ var hon angann illrar brúðar. Þa
 gengv regin öll a rök stola ginnheilvg goð ok vñ þat giettvz
 huart skylldv æsir afræð giallda eðr skylldv guðin öll gilldi eiga.
 Fleygði Óðinn ok i folk vñ skaut þat var enn folkuig fyr i heimi
 brotinn var borð ueggr borgar æsa knaattu Vanir uig spa öllu
 sporna. Þa kna Vala vígbond snua hellar varu harðgior höft or
 þormum þar sitr Sigynn þeygi vñ sinum uer uel glyiut vitu þer
 enn eða hual. Geyr garmr miök fyri Gnupa helli festr man slitna
 enn freki renna framnn se ek lengra flöð kann ek segia um ragna
 rök rönnum sigtiva. Sat þar æ haugi ok slo hørpu gygiar hirðir
 gláðr Egðir gol yfir i galguiði fagr rauðr hani enn sa Fialar⁴
 heitir. Gol yfir ásum Gullin kambi sa uekr hólða at heria fòðrs
 enn annar gelr⁵ fyrir⁶ iqrð neðan sot rauðr hani at solum Heljar.
 Sal sier hon standa solu flani⁷ Nastronu⁸ æ norðr horfa dyr
 falla eitdropar inn um liora sæ er vndinn salr⁹ orma¹⁰ hryggium.
 Ser hon þar vaða þunga strauima menn meinsvara ok mörðvarga¹¹
 ok þanz¹² annars glepr eyrna runa þar savg Nið höggr nai fram-
 gengna sleit¹³ vargr vera vitu þer enn eða hvat. Geyr nu Garmr
 miök fyri Gn(ipa) h(elli). f(estr) man¹⁴ sl(itna) enn¹⁵ Bræðr munu
 beriaz ok at þonum verðaz munu systrungar siflum spilla hart er
 i heimi hordomr mikill skéggöll skælmöld skilldir klofnir. Uind
 ölld varg¹⁶ ölld æðr veröld steypiz grundir gialla gifr flugandi
 man eingi maðr öðrum þyrma¹⁷. Leika Mims synir en miqtvðr
 kyndiz at hínu gamla Giallar horni hætt blæss¹⁸ Heimdallr¹⁹ horn
 er æ lopti meðler Óðinn við Mims höfut. Skelfr Yggdrasils askr
 standandi²⁰ ymr hið alldna tre enn iqtunnn losnar hræðaz allir a
 helvegum æðr Surtar²¹ þann²² sevi of gleypir. Hvaf er með
 æsum hvaf er með alfum²³ gnyr allr iqtun heimr²⁴ æsir²⁵ eru
 æ þingi stynia duergar fyri steindyrvm vegbergs uisir. uilv þer

¹ ren utydligt. ² þrýsvar brend er overstregede med en sort streg (fra forr. årh.?). ³ h er i hðskr. rettet fra k. ⁴ fla utydligt. ⁵ elr ligeledes. ⁶ Utydeligt, men sikkert. ⁷ ri ligeledes. ⁸ Næppe aa. ⁹ a og r utydlig. ¹⁰ Meget utydligt. ¹¹ r (i var) kan ikke skelnes. ¹² En fordoblingsstreg over n er der næppe. ¹³ it utydligt. ¹⁴ m ligeledes. ¹⁵ Herefter læser Bugge: f.; vi kan dog her intet mere skelne i slutn. af lin. ¹⁶ Næppe varg. ¹⁷ a utydligt. ¹⁸ Kun det første s er tydeligt. ¹⁹ Noget utydligt. ²⁰ Ligeledes, særlig de tre første bogstaver. ²¹ Det sidste r næppe læseligt; det øvrige sikkert. ²² Sikkert sål. ²³ Ligeledes. ²⁴ Utydeligt. ²⁵ Ligeledes.

enn eða hvat.¹ Geyr nu Garmr miök² fyri Gnipa helli f(estr) m(an). Hrymr ekr austan hefiz³ lind fyrir⁴ snyz iormungandr i iötvinnuóði ormr knyr unnir enn ari hlakkar slitr nai niðfölr Naglfar losnar. Kioll ferr austan koma mönu Mvspellz vm lögh lyðer enn Loki styrer farar⁵ flflmegir með freka aprer⁶ þeim er brodir Byleistz i⁷ ferð. Surtr ferr sunnan⁷ með⁸ suiga levi⁹ skinnu af sverðe sol valtifa griotbiörg gnata enn⁷ gifr hrata troða haler helveg enn himinn klofnar. Þa kemr Hlinar harmr annar frammu er Oðinn¹⁰ ferr við vlf uega enn bani Belia biartr at Surti þar man Friggjar falla angann. Geyr nu Garmr miök fyri Gnipa¹⁰ helli f(estr) m(an). Ginn loft yfer linnr¹¹ neðan . . . atar of ser oðvm¹² mun Oðins son ormi mēta vargs at¹³ . . . Viðars brodir¹⁴

..... ||
[Sol]¹⁶ ter sortna sigr fold imar huerfa af himni heidar stionur²¹
[ge]isar¹⁶ eimi ok allrdrnari leikr hær hiti við himin sialfan. Geyr¹⁵
[nu]¹⁶ Garmr miök fyri Gnipa helli festr man slitna enn freki
r(enna). [Se]r¹⁷ hon vpp koma oðru sinni iörd or ægi iðia græna
falla forsar flygr örn yfir sæ er að fialli fiska veiðir. Hittaz æser a
lða velli ok um molldþinur matkan dēma ok minnaz þar a megin
doma ok a Fimbultys fornar runar. Þa munu æser undrsamlegar²⁰
gullnar tōflur i grasi sinna þærs i aardaga ááttar höfðv.¹⁸ Munu
osaanir akrar uaxa bols¹⁰ man allz batna man Balldr koma. bua
þeir Hqðr ok Balldr Hroptz sigtoftir vel uellifar¹⁹ uitu þer enn

¹ Punktum usikkert. ² Geyr—miök megrt utydel., men sikkert.
³ Næppe med e. ⁴ Forkortelsestegnet ikke ganske sikkert; der står i hvert fald ikke -ir. ⁵ Det sidste bogstav meget utydeligt eller snarere uformeligt; mulig z? ⁶ Der kan ikke læses eller; ordet er tydelig skrevet apr; men mulig foreligger der her en fejlskrift, da en sådan skrivemåde ellers er uhørt her. Vi formoder, at skriveren først har villet skrive (og skrevet) apr (= adr), men rettet dette ved at tilføje er; der er intet spor til en rettelser til aller. ⁷ Utydeligt. ⁸ m ligledes. ⁹ Bugge læser levi, men vi skimter ikke bøjlen i e. ¹⁰ Sikkert således. ¹¹ Snarest at læse således; i hvert fald begynder ordet med l, giörd står der ingenlunde. ¹² Alle disse bogstaver: atar—oðvm er mer eller mindre usikre. ¹³ Disse to ord (henimod linnens slutning) temmelig sikre; lige efter at står der intet bogstav. ¹⁴ Usikkert. Resten (omtr. 2 linjer) er for os ulæselig, og dog har vi forsøgt at læse den under forholdsvis meget gunstige betingelser. Af det følgende vers læser Bugge endnu: munu halir al . . . . . ydia. I Arkiv f. nord. fil. II 123 mener Bugge efter vargs at at kunne øjne da (o: dauda). ¹⁵ Afrevet. ¹⁶ ge ligeledes. ¹⁷ Se ligeledes. ¹⁸ Punktum er tilf. ¹⁹ Bugges bemærkning, at det ser ud, „som om afskriveren selv har villet rette dette til uallifar“ er korrekt. Det første l er gjort meget tykt og løber sammen med o; af det andet l er den øverste del ikke lige og synes senere tilføjet; t er også uformeligt og synes rettet, mulig fra e; formodentlig har afskriveren først skrevet uelreif.

eðr hvat. Þa kna Hęnir hlutvið kiosa er burir byggia bræðra Tueggia vind heim viðan vitv þer enn eðr huat. Sal ser hon standa solu fegra gulli þaktan a Gimle þar skulo dyggvar drottir¹ byggia ok um alldr daga yndis niota. Þa kemr hinn riki at regin domi oþflugr ofan sa er oþlv ræðr. Kemr hinn dimi² dreki fliugandi³ naðr fraann neðan fra Niða þerr sier i fjoðrum flygr uþll yfir Niðhoggr nai nv man hon³ soþkvaz. |

---

¹ d er beskadiget.   ² Synes at være skrevet således.   ³ Over h et forkortelsestegn, som her synes uden betydning.

o. 1 A dogvm Iosve² er hofðingi var a Iorsala landi yfir Gyþinga
⁴ lyð eftir Moyises³ at til skipan sialfs gvðs var sa maðr vpp fœddr
 i ey þeiri i Iorsala hafl⁴ er Krit heitir er Satvrnvs var kalladr en
 ver kollvm Frey.⁵ hann var ecki rikr maðr hinn fyra lvt æfl sinar⁶
 en þo var hann vitr maðr ok ráðvgr.⁶ broðir hans h(et) Titan^{6, 6}
 hann atti marga s(vnv).⁶ Satvrnvs sa hversv mikil skildi sœmdina
 þeira manna er fe hofðv ok hinna er ecki eða litið attv.⁶ hann
 leitar nv med vizkv fearins hyar at hattvm manna ok vndir stendr
 þat at engi maðr i þvi landi kvnni at blasa gvll maln ok af þvi¹⁰
 at hann vissi at med Gyðingvm varv þeir menn er þers hattar⁷ i
 þrott kvnnv ok hversdaglega smiðvðv gvll til tiallvðar⁸ drottins⁹
 þa fer hann leynilega til þeira ok nemr af þeim þa iprott ok síþan
 ferr hann heim ok verðr skiott storavðigr.⁶ verðr hann nv af þersv
 a giœtr ok fær virðing mickla.⁶ hann lætr nv borgir gera a¹⁵
 landinv ok fær nv dyrlegt kvanfng ok þvi trvðv heidnir menn at
 hann atti engan fofvr þvi at hann var langt vm alla sina ættmenn
 at virðingv^{10, 6} hann atti .iiij. s(vnv) Ivpiter ok Neptvnm ok Plvtv.⁶
 Ivpiter vnni hann merst þeira.⁶ Satvrnvs var nv vorðin sva avðigr
 ok sva vox sœmð hans mikil at þeir tokv hann til konvngs.⁶ var²⁰
 hann vinsæll ok orr.⁶ hann let gvllþening ganga vm eyna ok er
 sva skiott vox sœmð hans þa kollvðv heidnir menn þat gvllheim
 er hann reð fyri.⁶ .c. borga var i riki hans i cynni ok hafði hann

¹ Skr. trioio, men det første i er underprikket. ² Over o kunde der synes at være en aksent, men hvad der ser ud som en sådan er dog kun læringerne af endel kradsverier, der er næsten helt udviskede. ³ o er tilf. over linjen med nedvisningstegn. ⁴ Dette ord står, omgivet af en rød streg, ude i margen; men der synes ikke at være noget henvisningstegn i teksten. ⁵ Punktum er tilf. ⁶ Rettet fra hdskr. ritan; sml. 194.28 osv. ⁷ Mellem de to sidste ord er to klatter, som påfaldende ligner et i. ⁸ Efter ti, hvormed linjen slutter, er der anbragt et i, vistnok kun for at antyde, at linjen er sluttet; det er sikkert ikke et l. ⁹ f er i hdskr. rettet fra g. ¹⁰ d er tilf. over linjen.

ok hans menn allar gera latið.¹ Þeir kollvöð hann vpphaf ok gvð
 þers landz. þat lof fellz hanvm i eyrv ok trvði hann þvi er þeir
 6 sogðv ok hvgðiz hann nv vera matkari ollvm konvngvm ok sva
 kom at hann hvgðiz raða mvndv ollvm heimi.¹ heyt hafði hann
 ok getið helvitis ok eignaði hann ser þat ok sva himín.¹ mikít 5
 vnni hann s(vnvm) sinvm ok er hann var orðin sva frægr² þa
 beidvz s(ynir) hans rikis af hanvm ok sva gerir hann at hann
 gefr Ivpiter himín ok mælli sva sem svmir kalla himna þrenning
 þa gef ek þer nv með rikinvm at þv skalt raða fyri elldingvm ok
 senda til vvina þinna ok lat fara .iij. saman iamnan sva at þat³ 10
 megi allir sia merking þrenningar rikis þins.¹ Neptvnm set ek
 gvð yfir þersvm heimí at raða ok þar með velldis gíof krok
 þriangadan.¹ skaltv⁴ þar með alla lvti til þin draga til⁵ marks
 þrenningar þinnar.¹ Plvtv skal vera hofðingi⁶ yfir helviti ok fyri
 sakir þers rikis gef ek þer varðhvnd er Cebervs heitir ok a⁶ .iij. 15
 hofvð til þrenningar marks.¹ þersv trvðv heidnir menn at sva
 væri skopvð verolldin ok þeir mvndv raða þessvm heimvm.¹
 Ivpiter þotti folkít ofsasz ok ríki fòðvr sins of mikít ok ofvndaði
 hann þat ok þerr fe vndir hofþingia at þeir reði konvng af rikinvm.¹
 þeir þiggia feit ok veita atgongv með Ivpiter ok gerir hann .ij. 20
 kosti fòðvr sinvm hvart hann vill gefa vpp ríkit eða beriaz.¹
 Ivpiter hefir aðr mikít vndir sig⁷ lagt af rikinvm.¹ Satvrnvs segir
 ofsialfrada s(vnv) sina verit hafa ok ofmikít len þeim gefit.¹
 stockr hann vndan⁶ hingat⁶ i Italiam.¹ hann kendi | monnvm þar 22b
 fyst akr verk.¹ Ivpiter tok þa allt ríkit.¹ hann gerðiz hermaðr 25
 mikill.¹ hann tekr af gvllpenning en lætr ganga silfr pening.¹
 hann feck konv þeirar er lvnv h(et) ok er hann nv konvngv yfir
 ollv rikinvm.¹ þat ofvndaðv s(ynir) Titans er eigi þottvz til minna
 komnir.¹ þeir fa ser mikin afla ok heria a ríkit ok gera morg ill-
 virki.¹ konvngv samnar her i moti ok lvnvz þeir vndir ey einni.¹ 30
 8 Ivpiter bað sína menn handtaka þa enu drepa eigi ok síþan beriaz
 þeir ok lykr sva at s(ynir) Titans flyðv en litlv síþar komv þeir
 aftr með miklvm styrk ok heria ok brenna.¹ þeir fá sva mikinn
 styrk at þeir gera ser eina sterka borg ok heria þaðan ok er
 Ivpiter fregn þetta fer hann á hendr þeim ok ein dag er s(ynir) 35
 Titans varv riðnir með her sinn vt af borginni þa sia þeir hvar

¹ Punktum er tilf.   ² g er i háskr. rettet fra ð.   ³ En fejl for þar?

⁴ Et større parti nederst på denne side fra og med dette ord er mere eller mindre afbleget på enkelte ord og linjelede, særlig til venstre side, nær. Men intet er dog tvivlsomt.   ⁵ Forkortelsestegnet er opfrisket og derved bragt til at ligne et r.   ⁶ Meget afbleget.   ⁷ Således.

ferr herr Ivpiters.¹ þeir snva þegar til borgarinnar ok veria hana en Ivpiter sœkir at ok lettir eigi fyr en þeir gefa sig² vpp.¹ hann lætr þa handtaka ok setia i fiallit Etnvm ok let þa þar svellta til heliar.¹ her eftir verðr allt folk hrætt við hann ok því trvðv heiðnir menn at hann sendi þa til helvitis³ þvi at iarðelldr⁵ er i fiali þvi.¹ hann lætr gera ser skip mikil ok skera griðvngs hofvð a framstafni.¹ þat hafði hann íallar herfarar.¹ því trvðv heiðnir menn at hann fœri i griðvngs liki yfir stor hof enda hafði hann ok fíokyngi til at hann matti griðvngr synaz.¹ hann atti s(vn) er Merkvrius h(et).¹ hans moðir h(et) Máía.¹ hon var 10 frilla hans.¹ Merkvrius var mikill i þrotta maðr ok vitr.¹

- o. 2 Maðr h(et) Inakvs⁴.¹ hann (var)⁵ maðr ríkr i Girklandi.¹ hann atti dottvr vena er Io h(et).¹ hon var kvenna friðvz.¹ Ivpiter vill sia þersa konv ok ferr heiman ok er Inacvs spyr til ferðar Ivpiters gengr hann moti hanvm med bliðskap.¹ Inakvs¹⁵ sendir menn eftir folki en vm morginin eftir ser Ivpiter Io ok ser at hon er allra kvenna venst.¹ þa mælli Ivpiter hinn ríki I(nakvs) segir hann oft hafa miklar sogvr gengit fra dottvr þinni ok eigi er þar ofmikil fra sagt ok spvrt mvntv hafa fra minv ríki ok mætti ok vil ek at þv giftir mer dottvr þina baðvm ockr til sœmðar.¹ 20 hann svarar spvrt hofv ver til ríkis yðars ok þat at er eigvð kono 10 ok verðr ecki min dottir yðvr.¹ Ivpiter s(egir) kemr þer eigi þat i hvg at ek mvn hafa valld til at fa hana moti villia þinvvm⁶.¹ hann s(egir) þat er nv sem verðr.¹ ok nv er oll borgin fvll med her ok er nv engi kostr at hafa hana i brott.¹ fer (Ivpiter)⁵ við sva²⁰ bvið heim.¹ en⁷ litlv sipar ferr Ivpiter ein saman við litið skip ok kemr i ríki Inakvs.¹ hann ferr med stafkorlvvm ok finnr þræla nockora i skogi ok spyr þa tíðinda ok hvart konvngv se i land(i)⁸ eða hvat þar er frægst.¹ þeir s(egia) konvng sitia i goðvm friði en ecki er her tíðara at tala en vm Kritar-Þór hversv sneypilega³⁰ hann for.¹ hann s(egir) ek hefi nockot silfr ok vil ek gefa yðr ef þer komit henni i skogin en þeir varv heimskir ok tokv við silfrinv ok komv heni² i skogin enn Ivpiter greip hana ok hafði hana brott med ser.¹ við þetta verðr var Inakvs ok þickir eigi avðvellt eftir at sœkia.¹ en er þav koma heim i Krit er Io vanheil en³⁰ Ivnv konv Ivpiters likar þetta illa ok bregðr Io i kvigvliki ok mælli sva fyrri at hon skyllði eigi lettari verða fyr en hon kvemi

¹ Punktum er tilf.   ² Således.   ³ Under el og it er der to — betydningssløse (?) — prikker.   ⁴ Skr. ianakvs, men det første a er underpunteret.   ⁵ Mgl. i hðskr.   ⁶ Rettet i hðskr. fra sinvm, ved at si er gjort til þ og i skrevet ovenover.   ⁷ Rettet fra hðskrs er.   ⁸ i mgl.

þar er á felli i .viij. kvíslvm til siofar.¹ Ivnn² sendir til flvgvna. Onestio at bita hana en Argvs þrell giætti hennar er hafði .c. avgna .lx. i nacka ok vocktv þav vm netr.¹ hon matti alldri || 23ª lettari verða fyr en Þór sendi til Merkrvrim harpslaga sin at svæfa hann.¹ hann svæpði³ þrælin ok drap hann síþan.¹ sva er 6 sagt at Sif kona Þors er Io skyldi lettari verða at hon hellt hondvm fram vm kne ser ok spenti þar vm ok kvað galldra ok þa var allt sen at drepin var þrællin ok henni sprat hondin af knenv ok þa varð hon lettari at Erkvles ok er hann la i voev þa vackti⁴ Sif vpp hogorma at sveininvm enn hann retti i moti¹⁰ hendr ok kreisti hogormana til bana ok er hann vex vpp geriz hann allra kappu mestr.¹

c. 3 Likaon h(et) maðr illr ok avðigr i Krit.¹ margir kollvðv
¹² hann man ætv ok troll.¹ Ivpiter søkir hann heim ok leyniz ok vill vita hvart hann er sonnv sagðr ok hit fysta kveld scr hann 15 at þar var mannaslutr i katli ok nv grvnr bondan hverr gestvin man vera ok vill nv svikia hann ok er I(vpiter) finnr þat leitar hann brott ok litlv síþan⁶ sendir⁶ Ivpiter menn til hans ok drepr hann⁷ en tekr vpp feit.¹ þvi trvðv heidnir menn at hann yrð[i]⁸ at var]gi⁹.¹

c. 4 Convngr h(et) Agenor a Girklandi¹⁰ rikr ok fiolmennr.¹ hann atti .ij. born¹¹ Kaðmvs h(et) svn hans en Evropa dottir allra kvenna¹² friðvz.¹ Kaðmvs var¹³ spekingr mikill.¹ hann fann stafrof Girkia.¹ hon var ok vitr¹⁴ ok kvnni margar listir.¹ konvngr vnni þeim mikil.¹ hann spyr hversv Inakvs hafði¹⁵ farit ok orventir¹⁶ 25 ser ecki sliks¹⁷.¹ hann setti svn sin at vardveita hana¹⁸. Ivpiter

¹ Punktum er tilf. ² Herefter en betydningløs prik. ³ Således; mulig en fejl for svæf-. ⁴ Først skr. ve-, men e er — dog ufuldkommet — rettet til a; bogstavet ligner nu mere ø. ⁵ Den nederste del af dette ords bogstaver er afrevne ved et hul på perg. ⁶ Den nederste del af te ligeledes. ⁷ Rettet fra hðskrs hans. ⁸ Den nederste del af yrð afreven; i helt. ⁹ Af det afrevne ses kun enkelte små levninger, uden at der ved hjælp af dem bestemt kan konstateres, hvad der her har stået; gi er omt. helt bevaret; da hullet lige foran disse bogstaver er meget smalt, synes der virkelig ikke at have stået noget lige foran g; der har således vistnok oprindeligt her været et — mindre — hul på perg., hvorved gi er blevet skilt fra var; teksten har således vistnok været yrði at vargi, hvortil pladsen og levningerne af bogstaverne godt kan passe. Noget lignende iagttages også på følgende side, tilsvarende sted. ¹⁰ gi er beskadigede ved en rift. ¹¹ born synes fremkommet ved en rettelser (af svnnv?). ¹² v beskadiget. ¹³ v er i hðskr. rettet fra h (ø: het). ¹⁴ ok v beskadiget. ¹⁵ h ligeledes. ¹⁶ Sikkert sål., skönt n ikke er ganske skr. som sædvanligt. ¹⁷ ks sammenskræmte. ¹⁸ Sikkert; h er overskåret formædelst en rift.

spyr þetta ok ferr yfir hafit vt i ein leyni vág en þat sogðv
 Kritar menn at hann svæmi vm hafit er hann for opt sva skiott.¹
 hann kemr þaðan skamt i fra sem konungs dottir var ok ein
 morgin er konungs dottir geck or borginni ok sa a siofar strond
 hvar lá griðvngv ein ok sva fagr at hvert hár þotti henni or gvlly 5
 hon gengr at ok klappar vm granar hans ok kyssir hann ok þickir
 hann fagr.¹ hann sefr² enn fylgis konvr hennar roða vm at þetta
 er mikil gersimi.¹ nv spretrv griðvngv vpp ok þvifr hana³ ok
 1½ hefir til skips ok ferr heim i riki sitt.¹ konvnginvm foðvr hennar
 likar þetta illa ok segir syni sinvm at hann man ecki riki eignaz 10
 nema hann nai aftr d(ottvr) hans eða ella komi hann alldri aftr.¹
 hann ferr brott med liði ok kemr i Krit ok ferr a fvnd Ivpiters.¹
 þeir finnaz ok sættaz at þvi at Ivpiter geck at eiga systvr hans
 ok kvez mvndv gefa hanvm þriðvngv heims ok koma hanvm i riki
 sitt.¹ svn þeira Ivpiters ok Evropa var Apollo solar gvð.¹ hann 15
 var miok flokvngv ok gerði morg skripi⁴ ok vndr.¹ Þorv fregn
 þat ok vill eigi at aðrir dirfiz at þvi.¹ hann sendir menn til hans
 ok gerir at hanvm ellding ok verðr þat hans bani.¹

c. 5 Salomon h(et) sa konvngv er iafnaðiz vid Ivpiter.¹ hann
 hafði latið gera mikla holl ok dyrlega ok mikla brv til miklvv 20
 velvm ok or storir ringar.¹ hann var þvi vanr of vvinir hans
 kvæmv at gera elldingar at þeim.¹ Ivpiter sækir þangat ok vill
 eigi þetta sitia ok ferr at Salomon konvngi med her ok fleygir til
 hans elldingvm .ij. at sogv heidinna manna ok þar af þa dó hann
 ok mikill lvli folks hans ok syndiz Þor hanvm þat maklig skript.¹ 25

Fra Edelon

c. 6 Maðr het Edelon ok dottir hans Alkonía Ampitrión⁵.¹
 Ivpiter spyr þetta ok vill na henni ok leita(r)⁶ ser raðs.¹ hann
 kemr a lavn ok⁷ er hon sat i skemmv sinni verða þav vndr at
 rignir gvlddropvm | i kne henni.¹ hon gengr vt ok ser mikla skýr 30 23b
 hvar ofan rigndi ok gengr þar eftir ok i þessv gripr Ivpiter hana
 ok leiðir til skips en faðir hennar biðr eigi leita hennar ok þickiz
 16 vita hverr hana man hafa brott nvmit.¹ ok er Ivpiter kemr til
 skipa med hana lætr hann verða saman .ij. netr ok engan dag
 i millim.¹ 35

¹ Punktum er tilf. ² Rettet fra hðskrs sefr. ³ Synes i hðskr. rettet fra haða. ⁴ Det første i er forlænget; skriveren vilde åbenbart først skrive p. ⁵ Ordet er ikke ganske klart, særlig ikke forkortelsestegnene; raderet synes det i hvert fald ikke at være. ⁶ r er glemt. ⁷ Tilf. over Unjen.

c. 7 Peleus h(et) konungr i Pela ponense i Girklandi agiætr ok ríkr.¹ broðir hans h(et) Eson ok bar ecki tignar nafn.¹ svn hans h(et) Iason.¹ hann var mikill maðr ok sterkr vapndiarfr ok vígkiænn.¹ hann var sva vinsæll at hanum villdv naliga allir þioná i ríkinv.¹ hann var miklv orvari af fe en nockorr annar i þann tíma.¹ þat ottadiz Peleus konungr at skiott² mvndi Iason hafa vndan hanum ríkit ok gerði þat rað at senda hann i þa nockora ferð er engi hafði aftr³ komit sa er farit hafði.¹ hann sendir síþan orð Iason⁴ at hann komi⁵ a hans fvnd ok er hanum komv bref konungs for⁶ hann þegar a fvnd hans.¹ konungr¹⁰ fagnaði⁷ [hanum vel ok]⁸ er⁹ hann hafði þar verit vm rið þa gengv þeir frændr¹⁰ i malstofv.¹ þa mælti konungr vlikr ertv vorðin frændi flestvm monnum oðrem i heimi þersvm þeim er ver heyrvm sogvr af ok þyrfti nv at þv letir skamt þrekvirkia millim meðan þv¹¹ ert i þvilikvm bloma¹² alldrs ok virðingar ok mælti¹⁵ þaðan af vaxa þín tign ok vart ríki en sv þickir nv frama¹³ ferð¹³ merst at fara i Asiam i þann stað sem Kolkos h(eitir) at sækia þangat reyfi þat er gvllspvni einn er.¹ hefir þeim þo ecki vel fariz er eftir hafa sótt.¹ venti ek at þeir mvnv vradlega hafa at farit.¹ Iason gerði sik fvsan þessar farar þvi at hanum fell vel i eyrv²⁰ lofs orð konungs.¹ heitr konungr hanum storso-mðvm ef hann kemr aftr.¹ þickir Iason ok fysilegt at koma i hina agiætvztv staði veralldarinar ok iattar ferðinni.¹ konungr sendir eftir smið þeim er Argvs h(et) er hagaztr var i ríkinv ok víða er i bokvm getit at hann skyllði skip gera ok vanda sem merst ok er þat²⁵ 18 veglega skip var fram sett var þat kallat Argo.¹ þersir menn reðvz til ferðar með Iason hinn mikli Erkvles s(vn) Þórs Kastor ok Pollox af Sparta brøðr Eline er venzt var allra kvenna¹⁴ i Girklandi hana atti Menelaus ok Klitemestre ok (atti)¹⁵ Agamennon.¹ með hanum for ok Nector¹⁶ hin spaki or Pilo ok Telamon af³⁰ Salomina ok Peleus af Figia.¹ eigi erv fleiri menn nefndir ok er þeir varv hvnir letv þeir i haf ok komv síþan vid þat land er Frigia heitir.¹ fyri þri ríki reð þa Lamedon.¹ hans s(vn) var Priamvs en dottir Hesiona.¹ kona Priami het Heevba.¹ þeira s(ynir) varv þeir hinn agiæti Ector ok hin fagri Alexandr er Paris³⁵

¹ Punktum er tilf.² Det sidste t lidt beskadiget.³ r ligeledes.⁴ n ligeledes.⁵ Af at—kō den nederste del bortskåren.⁶ f beskadiget.⁷ ði ligeledes.⁸ Bortrevet; kun en lille rest af hm og v ses; mellem fagnadi og hanum har der oprindeligt været et hul i perg., se s. 196 note 8.⁹ e er¹⁰ æ ligeledes.¹¹ v er tilf. over linjen med nedvisningstegn.¹² h beskadiget.¹³ f ligeledes.¹⁴ Herefter er skrevet, men igen underprikket:¹⁵ Mgl. i hdskr.¹⁶ Således.

h(et) oðrv nafni Deiphebus Helenus ok Troilus.¹ dótr þeira þær Casandra ok Polixena ok Troan.¹ atti Priamus ok lavngetna s(vnv).¹ Priamus red þa fyri Tyrklandi einv meðan Lamedon lifði.¹ Heevho dreymdi þa er hon var vrvast at ein logbrandr liði fram af mvndi hennar þar fyri þotti henni oll Troio² borg⁵ brenna.¹ hon var rædd miok ok sagði Priamo dravmin enn spekingar reðv sva at hon mvndi foða ein s(vn) þann er fyri hans sakir mvndi niðr vera brotin oll Troio borg.¹ ok er Pri(amus) kouvngr heyrir þersa lvti biðr hann sveininu vt bera ok er hann var foðr var hann kallaðr Alexandr ok er || modirin sa hversv¹⁰ 24ª lagrt þat barnn var villdi hon eigi lata vt bera ok feck hann til fostrs a lavn ok var hann þa kallaðr Paris.¹ enn er hann vox vpp elskaði hann miok Freyiv en síþan er hann vissi vm ætt sina³ ok hann gerði hrvllavp sitt til Thecidem þa bavð hann þangat 20 ollvm gvðvm.¹ hon tok vpp citt gvllepli a þri var þat ritað at⁴ 15 sv skylldi eignaz er fegri væri ok var þvi kastat millim þeira⁵ Freyiv ok Sif ok Gefjon.¹ þær ganga fyri Ivpiter⁶ at hann dæmi vm hver þeira friðvzt er en hann villdi eigi dæma þvi at hann vgði reiði þeifar er hann dæmði eigi vensta.¹ hann bað at þær færi í skoginn Idem til hirðis þess er Alexandr h(et).¹ ok a²⁰ nockorvm degi er hann giætti fearins kom til hans griðvngv .i. mikill er hann hafði eigi fyn set ok harðiz við einn af hans griðvngvm ok varð sa sigradr er Alexandr atti.¹ þa setti Þorr koronv af dyrlegvm blomv(m)⁷ yfir hofvð hans ok annan dag kom griðvngv ok for sem hin fyra dag ok hinn þridia dag kom hinn²⁵ sami griðvngv ok matti sa mina⁸ fyrst er Alexandr att(i)⁷ ok þa batt hann brodd ein mikinn i enni hanvm ok matti sa þa ecki við er til var komin ok vndi þa Alexandr vel við ok þvi setti hann koronv a hofvð hanvm ok tignaði hann þa sva fyri sigr⁹ 22 (e. 8) sinn.¹ þesi atbvrðr var sagðr Priamo ok her eftir geck hann við frændsemi Alexandrs ok er hann var i ætt komin tok hann virðing sem aðrir broðr hans.¹ hann var allra manna kvrteisastv ok ein dag er hann for a Idvs skog þar sem hann hafði hiorð halldit syndiz hanvm i svefni sem Satvrvns leiddi at hanvm konvr 22 .iiij. Sif ok Freyiv ok Frig¹⁰ ok bað hann segia hver þeira vonvst³⁵ veri.¹ hanvm þotti Freyia lvtv at ser ok bað hann þat segia at hon

¹ Punktum er tilf.   ² Forkortet tio.   ³ Her er der sikkert noget oversprunget af skriv.   ⁴ Rettet fra hdskr's el.   ⁵ Herefter er skr., men underprikket: frigar | ok (dette dog ikke underprikket); jfr. dog nedenfor l. 35 og 200s.   ⁶ I hdskr. fejlskrevet vjþ.   ⁷ m, i mgl.   ⁸ na beskadiyet.   ⁹ Skr. to gange.   ¹⁰ Urigtigt for Gefjon, se ovf. l. 17.

- væri vænst en hon kvez mýndv lavna hanvm at vera þers raðandi at fa hanvm þa konv af Girklandi er venzt væri.¹ þa geck at hanvm Sif ok bað at hann skyldi hana vensta dōma en hon kvez mýndv gefa hanvm mikít veralldar ríki ok tign ok er hann dōmír eigi þa gengr Frig² at hanvm ok byðr hanvm mikla speki⁵ ok sigr i orrostvm hon var orrostv gvð ef hann segði hana fegrsta ok dōmír hann eigi.¹ nv kemr Freyia at hanvm ok mællti minztv nv hveriv þv hefir mer heitið.¹ hon beraði likam sinn.¹ þa dōmír hann hana fegrsta.¹ þei var Sif síþan i fiandskap við Troiv menn.¹
- c. 9 En³ er þeir Erkvles ok Iason varv þar við land komnir þa¹⁰ sendi Lamedon konvngr menn til þeira ok bað þa brottv verða ella mýndi hann þa með her fōra brott ok er þeim komv þessi boð se(a)⁴ þeir eigi annan kost likara en fara brott.¹ lettv þeir ok eigi sinni ferð fyr enn þeir komv i Colkos.¹ þar reð þa fyri konvngr sa er Medivs h(et) enn Media h(et) dottir hans.¹ hon var¹⁵ kvenna venst ok vitrvz ok Medivs konvngr byðr nv þeim Iason til veizlv ok erv þeir i Kolkvs vm rið.¹ nv berr Iason vpp eyrindi sin fyri konvng ok segir at hann er sendr eftir reyflnv þvi er vppi hangir i Tys hofi ok margir hafa eftir farit.¹ konvngr mællti þv ert dyrlegr maðr ok skalt vel með oss kominn en ek vil segia þer²⁰ hvat a lier ef þetta reyfl er brott haft at lokit er þers konvngs ríki er her ræðr fyri ok vita skulv þer þær þravtir er til erv aðr en naz mýn.¹ Argvs h(eitir) þræll er vakir yfir hofinv.¹ hann hefir .c. avgna ok sefr þa svnmv er hann vakir svnmv ok skal hann svæfa ok drepa síþan.¹ dreki er sa i hofinv er þv mýnt²⁵ heyrð hafa getið | ok er allra dreka grimaztr.¹ hann hefir morg^{24b} avgv ok mikít eitri.¹ hann skal ok drepa.¹ yxn erv þar .íj. or eiri²⁴ blasnir ok sva grimir ok ogvrlegir at elldr flygr af nosvm þeira ok mýnvi ok eftir þat skaltv niðr br(i)ota⁵ hofit ok eria þar yfir með exnvnvm ok taka síþan íaxlana ór drekanvm ok sa þar i³⁰ eftir.¹ síþan mýnv þar menn vpp renna .íj. sinvm .xij. ok vilia allir drekans hefna.¹ þeir erv sva storir ok sterkir sem risar ok við þa verðr at beriaz ok sa er þersv kemr a leið mýn alldri tyna
- (c. 10) lofi sinv meðan verolldin stendr.¹ nv er Iason heyrir þetta fær hanvm mikillar⁶ a hygiv hversv hann skal fram koma þersi þravt³⁵ ok nv leiðir konvngr hann at sia allar þravtirnar ok þickir hanvm þvi meira vm vert er hann veit gerr ok er Iason nv⁷ storlega vgladr.¹ Media konvngs dottir ser þetta at Iason er vkatr.¹ henni

¹ Punktum er tilf.   ² Urigtigt for Gefjon, se ovf. 199.11.   ³ I hdskr. er her i virkeligheden intet egentligt kapitelskifte. Kun er E en stor initial.
⁴ a er glemt.   ⁵ i ligeledes.   ⁶ ar er sammenskrevne.   ⁷ n er rettet fra f.

liz vel a hann ok þickir mikill skaði ef sva dyrlegr madr skal
 fyri¹ faraz.² hon kvnni mikít af flokkyngi foðvr sins.² þa mællti
 hon til systvr sinar miok harma ek þat min kiæra systir ef þersi
 hinn dyrlegi madr skal tynaz ok eigi ma ek þat vita ef ek ma
 hanvm bót raða.² far þv nv ok seg hanvm at ek vil finna hann⁵
 ok heldir vil ek allar þravtir a mik legia enn þersi dreki fyri fari
 hanvm.² nv ferr mærin til hallar þar er Iason svaf ok mællti
 herra sofi þer.² hann mællti hver ertv ivng frv.² hon svarar ek
 em systir hinnar rikv Medee konvngs d(ottvr) ok hon sendi mik
 til yðar.² hon harmar með þer þina hvgsott ok ris vpp ok gack¹⁰
 með mér.² hon ferr til skogar fyri hanvm skamt fra borginni ok
 þar var fyri hin agiæta Medee ok er hon ser Iasonem stendr
 hon vpp ok kvaddi hann.² hann fagnar henni vel.² þav talaz vid
 marga lvti ok flnvr Iason skiott hversv vitr hon er ok rennr
 hanvm skiott hvgr til hennar ok veitir nv hvart oðrv fægileg¹⁵
 faðmlog ok bliða kossa ok eigi ganga þav þaðan brott fyn en
 Iason hefir framit vilia sin vid hana allan.² þa segir Media at
 hann skal vera katr ok ottalávs ok heitr hanvm þei at hann skal
 26 fram koma sinv eyrindi.² nv gengr Iason heim glaðr ok er sa
 timi kemir er fram skal koma þetta þrekvirki ok a einni nott²⁰
 koma sendi menn konvngs d(ottvr) til Iasons ok nv ganga þav
 brott .ij. ok til hofsins ok þa svæfir hon drekan² ok þrælin en
 Iason reidir vpp sverðit ok drepr þrælin.² þar eftir legr hann til
 dreckans vndir bæxlit sem hon kendi hanvm ok þa vacknaði vid
 sa hinn grimi dreki ok bles ogvrlegv eittri en með fvlltingi²⁵
 konvngs d(ottvr) skaðaði hann þat ecki.² nv blistrar konvngs
 d(ottir) at oxnvnm ok gengr at þeim ok legr ok a ok knytir vid
 vagn ok ekr vt yfir hofit ollvm fearlvt ok sva þersv hinnv agiæta
 reyfi er allt var sem gvll.² nv kveykir hon galldra sva at hon
 fellir ofan hofit.² nv knytia þav saman yxnina ok eria yfir hofit³⁰
 ok taka tenn dreckans ok sa i iorðina eftir ok þar renna vpp
 margir menn ok sterklegir með vapnm ok þa byðr Iasoni mikin
 otta.² þa mællti konvngs dottir hræz eigi herra sialfir skvlv þeir
 sæfaz.² ok með hennar kvnattv beriaz þeir sialfir ok drepaz niðr.²
 þa ferr Iason heim með þersvm sigri ok vegr vpp menn sina ok³⁵
 segir þeim þersi tíðindi en Media for til hallar f(oðvr) sinns ok
 hefir með ser allt sitt gvll ok hin agiætvtv klæði sin ok ferr nv
 til skips Iasons.² Iason ok hans menn lavpa nv vm borgina með
 ópi⁴ ok egian ok drepa allt þat sem fyri varð ok sva || lyka⁵ þeir^{25a}

¹ f er beskadiget ved en rift.   ² Punktum er tilf.   ³ k er i hdskr.
 rettet fra þ.   ⁴ p er uformeligt og rettet fra et andet bogstav (l).   ⁵ y ser
 nærmest ud som v (med prik over).

við at þar fellr Medies konungr ok merstr lvti hers hans ok dvelz¹
 Iason þar vñ vetrin en konungs dottir var með barni ok fœddi
 hon .ij. s(vnv).² ok er var kom for Iason heim til Girklandz með
 mikilli sœmð ok eitt kveld komv þeir við ey eina ok lagv þar vñ
 nottina.³ þeir Iason svafv i landtialldi ok Medie konungs dottir.² 5
 hon vacknaði eigi fyr en þeir varv allir³ brottv.² hon geungr a
 eyna ok ser at þeir sigla þa ollvñ skipvñ vñdan eynni.³ hon
 kallar þa með miklvñ grati ok mœllti veit ek at Iason man eigi
 28 þersv raðit hafa sa er mersta frægð vann i Kolkos.² hon talði
 vpp margan sinn harm en Iason villdi eigi at siðr⁴ brott sigla þei 10
 at hann atti aðra konv heima ok vel ættaða.² kemr hann nñ
 heim i land ok var hverr maðr hanvñ fegin nema Pelevs konungr.²
 varð Iason af þersi ferð miok frægr var hann til konungs tokin
 (c. 11) eftir Pelevs.² en er Erkvles var aftr komin þa vñdi hann storilla 15
 við sina for ok vvirðing þa er Lamedon konungr hafði hanvñ
 veitt.² hann for heiman til þeirar eyiar er Spartam h(citir) at
 sinna Castorem ok Pollvcem⁵ þa hafði Lamedon konungr land-
 flæmða⁶.² þaðan fara þeir allir saman til Salominam⁷ at sinna
 Thelamon ok fara þeir þaðan allir til Piciam at sinna Pelevm ok
 for hann með þeim i Pilvñ þar er Nestor hinu spaki reð fyri ok 20
 for hann með þeim ok hafði hann .v. skip stór ok valði þar til
 hina beztv menn.² siglðv þeir þaðan i haf ok komv við Frigia
 land vñ nott ok er þeir vrðv landfastir for Erkvles fra skipvñ
 ok með hanvñ Pelevs ok Thelamon ok helmingr liðs þeira.²
 Lamedon konungr var i borg þeiri er Ilivñ h(et) en siþan Troia.² 25
 hon var þa hvarki sterk at vegivñ ne mannfliðða.² hann reið vt
 at borginni ok til skipanna ok tokz þar bardagi ok eigi langr aðr
 hanvñ kom hersaga or borginni.² vendi konungr þa aftr ok vill
 veita þeim.² sneri Eirkvles⁸ þa imoti hanvñ ok varð þar harðr
 bardagi ok lavk sva at Erkvles drap Lamedon konungr ok merstan lvti 30
 liðs hans.² þeir tokv þar Hesionem dottur Lamedons konungs ok
 allt þat er femætt var.² fara þeir siþan með sigri aftr til Girk-
 30 landz ok vñðv þa vel við sina ferð.² Thelamon feck Hesionem ok
 forv þav heim i Salomina.² þar fellv frillv s(yñir) Lamedons er
 sva hetv Hipsiflvs ok Voltvntes ok Amphiter.² 35

¹ v er skrevet over linjen.   ² Punktum er tilf.   ³ Rettet fra hdskrers
 alldir.   ⁴ at siðr skr. to gange.   ⁵ P er rettet fra hdskrers f.   ⁶ ð er i hdskr.
 rettet fra e.   ⁷ i er skrevet over linjen og n er (i hdskr.) rettet fra ia (først
 skr. salomia), hvorpå et nyt a er tilføjet.   ⁸ Således (eller erikvles?).

Fra Erkvles

- c. 12 Eftir þessa atbvrði for Erkvles or landi at leita ser frægðar.¹ hann drap með hondvum ser ein mikin leo².¹ Hercvlestevs heyrði mikla frægð fara af Erkvles ok girntiz at sia hann ok er þeir fvnðvz drap Erkvles hann.¹ hia einni keldv var ein ormr með⁵ morgvum hofðvum ok ef eitt var af hanvum hogvit þa komv .ij. i stadin.¹ þann drap Erkvles.¹ hann tok ok gvllleplin.¹ hann for ok i Spania ok drap hinn ogvrlega Gercons ok var þat verk all³ frægt.¹ þaðan for hann i vestr alfv heimsins ok er sva sagt at hann kiæmi til heims enda ok gerði þar mikla stolpa til marks¹⁰ við forli sinnar.¹ síþan siglði hann aftr vm Norva svnd ok i Italia.¹ Cævvs s(vn) Evanders h(et) mikill kappi er Erkvles drap.¹ þaðan ferr hann vt a India land ok drepr þar þav dyr er Centavros h(etv) en tamði svv.¹ hann drap ok þar þa fvgla er agiætazlir⁴ hafa verit er Arpine h(etv).¹ eftir þat ferr hann vtan | ok¹⁵ 25b sva sogðv heidnir menn at hann brygðiz i villigalltar liki ok þorðv engir hanvum averka at veita.¹ þvi trvðv þeir ok at hann bæri himin ok þvi kollvðv þeir hann þangat nvminu ok þvi kollvðv þeir
- (c. 13) Erkvles stiorv.¹ hon stendr millim .ij. vagna.¹ Erkvles hafði att þa komv er Deianira h(et) systir Meliagri.¹ hann hafði hana latið²⁰ cina⁵ en tekít ser eina bonda dottur til konv.¹ Deianira sendir Erkvles eitt bref með þersvum orðvum Margt kemr nv við Erkvles vm rað þitt þat er fyri skommv mvndi eigi lielegt þickia.¹ þv hefðir nv fengit eina bonda dottur þa er ecki kann at gera vtan rifa vll i svndr ok sva segiz at þv greiðir stvndvum með henni enu²⁵
- ³² ef þv greiðir eigi vel fyri henni þa lustr hon þig með snældv hala sinvum ok eigi (er)⁶ þersi hinn sami Erkvles ok sa er drekan drap i garði Atlanvs risa ok tok þaðan gvlllepli .ij. mer er ok sagt at þv dreckir vín vm netr ok daga ok eter hœns ok pafvgla ok eigi hefðir þv yfir komit Erides hinn frækna ef þv hefðir þa sva gert³⁰ ok eigi mvndi Orpevs trva at þv mvndir slikr verða þa er þv vart i niðr gang með hanvum ok þv tokt Cerbervum ok drott hann all(t)⁷ vpp i lios veralldar ok lagðir a hann .iif. flotra.¹ eigi vartv þa i balldikinnu ok eigi battv þa gvll a hals þer.¹ en eigi þarf ek vm þig at annaz.¹ min forlog mvnv mik taka sem frændr mína.¹ 35 faðir minn lagði sig sverði brøðr minir vagvz systr minar drvnevðv.¹ nv sendi ek þer einn kyrtíl roðin með minv bloði ok eigi vartv þa i blavtvum þvrvra er þv drapt Gorgonivm skrimls⁸ þat er framan

¹ Punktum er tilf.   ² l er tilf. over linjen.   ³ Først skr. allt, men t er underprikket.   ⁴ Det sidste a er i håndskr. rettet fra ei.   ⁵ Mellem disse to ord står et underprikket i.   ⁶ Mgl. i håndskr.   ⁷ t mgl.   ⁸ Således.

var leo enn i miðiv geit en flvgdreki aftr ok þers minnir mik at þv værir heldr i vargstacki þa er þv drapt Gereonem konung i Spania ok rett ein ollvm¹ Span.² nv sen(d)³ hingat svn ockarn at hann veiti mer nabiargir en ek sendi þer i moti þetta klæði bloðvgt⁴.² hon bra⁵ þa sverði ok lagði i gegnvm sig ok let hon⁶ þar lif sitt.²

Er Troo⁶ var eflð annan tima

- c. 14 Nv er þar til at taka at þa er Lamedon konungr var
 34 drepin ok s(ynir) hans ok dottir⁷ hans hertekin en brotin borgin ok rænt fenv var Priamvs ecki nær ok er hann fra þersi tíðindi¹⁰ bra hanvm vid miok.² hann for þa til Iliam með allt sitt goz.² hann let þegar til borgar efna myklv sterkari enn fyr hafði hon verit enn eigi varð hon fyr allger sva sem þeir villdv fyr en Neptvnvs ok Apollo solar gvð gerðv hana.² þangat varv veit stor votn með miklvm bro(g)ðvm⁸.² þar varv þa gervir kastalar storir¹⁵ ok tvrnar⁹.² eigi varv ok borgar liðin aptr¹⁰ læst avðveldri at sorkia en vegirnir liðlavsir.² kastali var yfir hver(v)¹¹ borgar liði.² hann let gera hof mikit i borginni ok hœlga Þor ok er þetta var allt gert þa sendi hann orð¹² til Girklandz eftir Hesionem systvr sinni.² hann for þegar hanvm gaf byr ok fann Pelei ok²⁰ sagðiz vera sendr af Priamvs konungi at leita vm sættir vid þa Girki ok tiaði hversv stort hanvm var at bœta er þeir hofðv drepið foðvr hans ok brøðr en brotið borg hans ok rænt fenv ok drepið fiolda folks en tekit systvr hans at herfangi er hann tregar merst ok bað at hann skyldi eiga lvt i¹³ at Hesionem væri heim²⁵ send.² Peleas tok hanvm erfliðlega ok kalladiz || þeim minna illt²⁶ gert hafa en þeir varv verðir ok bað hann brott fara þaðan.² hann hellt þa brott til Boeciam ok lendi vid Salaminam ok for a fynd Telamvs ok beiddi at hann sendi heim Hesionem til Priamvs broðvr sins.² Telamvs s(egir) ecki er þersa vid mik at leita.² ek³⁰ hefl ecki gert Priamo ek drap ecki foðvr hans ok eigi tok ek systvr hans en þav lavn er ek feck þar fyri mína framkvæmð varir mik at ek lata eigi þravtar lavst ok bað hann Antenor brott

¹ o er i hdskr. rettet fra v̄ (o: vm), der følger tæt på ein; Haukr har først skrevet einvm; forkortelsesstregen er — svagt — raderet. ² Punktum er tilf. ³ d glemt. ⁴ Over v er en — urigtig — forkortelsesstreg. ⁵ r er i hdskr. rettet fra a. ⁶ o (1) skr. over linjen; opvindelig har der været skrevet trio, men i er underprikket. ⁷ Først skr. fyflir, men dette er overstreget og det rigtige skrevet ovenover. ⁸ g mgl. ⁹ Over v er det sædvanlige tegn for er (ir) og a er (i hdskr.) rettet fra et andet bogstav. ¹⁰ Rettet fra hdskrers appr. ¹¹ v mgl. ¹² orð er vistnok en forvanskning af antenor. ¹³ Tilf. over linjen.

36 fara sem skiotaz. ¹ hann for þegar brott ok letti eigi fyr en hann kom heim til Priamo ok sagði hannm alla sína ferð ok sagðiz fyndit hafa alla þa menn er hannm attv sakir at bœta ok sagði (c. 15) fyri sakbœtr koma spott ok heiton. ¹ eftir þat sendi Priamvs eftir s(vnm) sinvm ok vinvm ok s(egir) þeim at hann ætlar at gera ⁵ her til Girklandz ok skulv s(ynir) minir vera hofðingar fyr þvi at þeir erv reyndir at mikilli capsemð ok frœknleik. ¹ Ector stod vpp ok mæltti hann var ellztr ok agiætztr giarna villdi ver fara ef til sœmðar mætti verða en þat efar mik vm at eigi verði vár lvt þvi betri sem ver eigvmz fleira vid en ecki kviði ek mer þvi at ¹⁰ lifa man ek þann alldr sem mer er hvgaðr. ¹ þa mæltti Alexandr þat er min til laga at ver ² latim þa reyna vm stvnd at bera skardan lvt fyr oss ok vil ek bioðaz til at vera hofðingi þersar ferðar ok kemr mer miok á úvart ef ek fer eyrendlavsv. ¹ eftir þat sagði Allexandr dravm sinn þann er hann hafði dreymt i Iða ¹⁵ skogi venti ek at hann man nv ræsa. ¹ man ek þangat sœkia helldr yndi enn alldr tila. ¹ man þat ok allt eftir ganga er goðin hafa fyr sagt er ok sa engi ³ feigri er ferr en hinn er heima sitr. ¹ þetta mal stvddi Deiphobvs s(vn) Priamvs ok caia(ði) ⁴ miok ferðarinar. ¹ þa stod vpp Elenvs s(vn) Priamvs ok mæltti annan ²⁰ veg segir mer hvgr vm þersa ferð ⁵ en broðrum minvm. ¹ ætla ek þat hinn bezta kost varn at eyrindlavsa verði ok er þat þo eigi hædingar lavst en nærr er þat minni ætlan at ver mvnm lava ok hafa eyrindi at sinni þat er ver vilivm en fyr þat mvnv ver lata fe vart ok frændr ok sialfa oss a lesti. ¹ þa stod vpp ²⁵ Troilos hinn yngsti s(vn) Priamvs enn engi var hannm sterkari vtan Ector ok fysti miok ferðarinnar. ¹ konvngv lætr nv þing stefna ok segir at hann ætlar her vt at bioða ok heria til Girklandz ok

38 Alexandr s(vn) hans skal þar hofðingi fyr vera. ¹ hann tiar ⁶ sakir þær er hann atti vid Gircki ok sva svor þav er Antenor feck er ³⁰ hann var þangat sendr. ¹ bað hann nv til legia hvern þat er likaz þætti enn q(vaz) ecki trva illspam Helenvs. ¹ sa madr s(varar) mali hans er Pandvs ⁷ h(et) svn Eyporbivs frændi Priamvs her megv þer þann sia er illa ætlar verða mvnv forna þvi at sva sagði minn fadr mer ef Alexandr næmi konv af Girclandi at þar ³⁵ af mvndv ver fa vdæmi ok alldr tila ok kallaði hann nær sinv skapi vera at lifa i atferðar leysi en deya hæðilega i forsið leysi

¹ Punktum er tilf. ² Tilf. over linju med nedvisningstegn. ³ i er skr. over g (dittografi af det følgende -ri). ⁴ ði glemt ved linjeskifte. ⁵ ð er skrevet over linjen med nedvisningstegn. ⁶ i er skrevet over linjen. ⁷ d er uformeligt og synes fremkommet ved rettelse.

ok heimskv með ofkappi.¹ konungr kallaði hanum koma til slikra orða ræðslv ok hvgleysi.¹ fysti þa allt folk þersar ferðar.¹ Kasandra d(ottir) Priamvs konungs kvnni storilla þersi ætlan ok q(vað) þar mwndv vid gefna Troio ok lif foðvr sins ok brøðra ok drivgvn allra manna virðing | ok flestra manna fearlvtr.¹ engi gavnr var 5 26b þa gefin hennar spám.¹ var þa hvinn herrinn ok var Alexandr hofðingi ferðarinnar ok leystv þeir flotann ok bað Priamvs godin beina ferð þeira ok er þeir komv nær eyiv þeiri er Ceream h(et) ok Menelavs reð fyri þa mottv þeir Menelavs er hann ætlaði at fara til Pilvm a fvnd Nestoris ok spvrði Menelavs hvert Alexandr 10 skyldi en hann letz fara at skemta sér.¹ Menelavs bavð hanum til sin ok sagði drotningina heima vera at fagna þeim ok bað hann þar hafa hvat er hann villdi.¹ þeir Alexandr tokv Ceream en i þeiri eyiv var mikil hofs hølgi ok stoð hofit nær sío ok er Elena kona Menelavs fra at þersi hinn agiæti konungs s(vn) var 15 þar vid land komin þa for hon til hofsins at vegsama godin.¹ 40 henni var ok nockor forvitni² a at sia þetta hit vtlenzka folk er sva mikil frægð³ for af.¹ hon var fridvz kvenna i allri veroldvnni.¹ henni var ok sagt at Alexandr mwndi hana heim sækia ef eigi (c. 16) yrði aðr þeira fvndr.¹ nv var sagt Alexandr at Elena var komin 20 til hofsins þa ferr hann þangat með dyrlegvm fornvm ok leiz hvarvtvegia þeira vel a anvat er þa(v)⁴ saz ok tokv þav tal sin i millim.¹ Alexandr kastar gvlllepli i kne Elenv en þersi orð varv ritvð a eplinv ek sver þers vid godin at ek skal Alexandr giftaz ok vera hans drottning hedan af.¹ hon roðnaði vid er hon kvað 25 þetta vpp allt saman þvi at þat þorði engi at rivfa er i hofinv var heitið.¹ hon þottiz vera svikin ok kallaði þat ecki eiga at halldaz er maðr mæltti vvitandi ok vviliandi en Alexandr kallaði þetta orðit at vilia ok tilstilli godanna er ecki dvgði i moti at gera ok sagði hana fyri þeira reiði verða mwndv ef hon ryfi vid þav heilvg søri.¹ hann geck þa brott or hofinv ok til skipa en vñ nottina gengv þeir til hofsins ok tokv brott Elenv ok nockorar konor með henni ok barv a skip.¹ en er borgar menn vrðv varir vid brott tokv hennar þa herklæddvz þeir ok villdv søkia eftir henni ok tokz þar barðagi ok lykr sva at landz menn fellv ok 35 flyðv⁵ en Alexandr hafði sigr ok forv brott vid sva hvit ok lettv eigi fyr sinni ferð en þeir komv heim i Troio ok⁶ tok Priamvs konungr vid þeim feginsamlega ok þickir vel arnaz hafa ok q(vaz) ætla at Girkir mvní nv eigi betr vna vid sinn lvt en þeir hafa

¹ Punktum er tilf. ² o er i hðskr. rettet fra et andet bogstav (y?).
³ gð sammenslyngede. ⁴ v ngl. ⁵ l er tilf. over linjen. ⁶ Tilf. over linjen.

aðr vnað *ok* vettir mik at þeir sendi nv heim Hesionem systur minna.¹ Elena var fyst langa rið vkat en tok vm síþir at gleðiaz við vmtolvr Priamvs *ok* var þa ger samfor þeira Alexandrs *ok* tokvz þar bratt astir miklar.¹ Kasandra er Troan h(et) odrv nafni varð stya við er hon fan Elenv *ok* sagði at af hennar þangat 5
42 kvamv mwndi þeim leiða allan vfagnað.¹ Priamvs varð reidr við spar hennar *ok* bað hana byrgia eina i hvsi *ok* sva var gert.¹

Fra³ herferð til Troio

- o. 17 Nv er at segia hvat tíðinda varð i Girklandi er Menelavs (fra)³ brottokv Elenv *ok* manna drap þav er þar höfðv orðit at 10 hans herbergivm þa sendv þeir Nestor orð Agamenon konvngi broðvr Menelavs *ok* er hann kom þar þa hvgaði hann broðvr sin *ok* lysti þvi at hann mwndi gera her til Troio *ok* biöða þeir þegar ýt leiðangri af ollv Girklandi.¹ en er herrin var saman kominn þa || tokv þeir rað at ganga til frettar við goðin i þan stað er 15 27a Delpvs het.¹ þat goð er þar var blotað var kallat Apollo.¹ þar matti ecki livga.¹ til þeinar ferðar reðvz þeir hinn agiæti⁴ Akilles *ok* Patroclvs *ok* er þeir komv þar gengv þeim sva frettir at Girkir mwndv sigr hafa *ok* Troia mwndi a tivnda ari vnnin verða.¹ En i odrvm stað sendi Priamvs konvngv Calkas s(vn) Nestoris i Delpvs²⁰ til frettar en þav svor komv i moti at hann skyllði ganga i lið Girkia ef hann villdi hallda virðing sinni *ok* þvi reðs hann í lið með⁵ Akille *ok* forv þeir síþan heim aftr til hersins en Priamo komv engi orð vm frettina hversv farið hefði.¹ en er Girkir varv 44 bvnir i hofn þeiri er⁶ i Athenis h(et) höfðv þeir .iij. skip hins .xj. 25 tigar hins .xij. hvndrads.¹ þeir letv i haf *ok* tokv þar land er Tenedon h(et) *ok* ræntv þar fe *ok* drapv menn.¹ Agamenon var konvngv yfir her Girkia en þessir varv agiætaztir menn með hanvm Menelavs broðir hans Akilles *ok* Patroclvs fostbroðir hans Palamides Diomedes Ajax Telepvs.¹ Vlixes *ok* Nestor varv spekingar merstir³⁰ i her þeira.¹ en er Girkir varv við land komnir sendi Agamenon Diomedem *ok* Vlixem a fvnd Priamvs *ok* beidi at Elenv skyllði lavsa lata en leita síþan sattvm saman at koma en Priamvs neitti (o. 18) þvi þverlega.¹ Crisevs h(et) sa maðr er þionaði þvi goði er Delpvs h(et).¹ Agamenon konvngv tok dottor hans *ok* at vvilia hennar.¹ 35 Crisevs vnni⁷ henni sva mikil at hann matti eigi af henni sia *ok*

¹ Punktum er tilf.   ² Dette ord er skrevet under her, altså først glemt af skriveren.   ³ Mgt. i hdskr.   ⁴ Skr. to gange.   ⁵ Skr. over linjen med et nedvisningstegn, der løber igennem et — i linjen fejlskrevet — i.   ⁶ Skr. over linjen med nedvisningstegn.   ⁷ Rettet for hdskr's vndi.

46 þvi h(et) han a goðit at þat skyldi senda aftr dottor hans ok þvi kom drepsótt i lið Girkia ok yfir allar þeira herbvðir ok varð sva mikit mannfali af þessv drepri at .íj. milvr varv þat a alla vega er elldar einir varv þeir er menn brendv likami davðra manna sem þa var siðr.¹ þeir gengv þa til frettar við goðin ok vrðv þeir 5 þa visir.¹ var hon þa heim send ok varð Crisevs faðir henar þvi storfeigin.¹ En er þeir komv aftr er sendir varv til Priamvs ok sogðv sin erindi þa let Agamenon konvngv blasa vñ allan herin at herklæðaz skyldj ok sækia til borgarinar sva sem solin var vpp komin ok sottv þeir nv til borgarinar Troio ok þenna morgin sa 10 Priamvs at sva var i heiðskirv sem regnbogi væri at sia yfir allri borginni ok þvi þottvz þeir vita at Girkir mvndv a ferð komnir ok þvi let hann vt blasa ollvm herinvñ af Troio i moti Girkivm.¹ Protelsvs sotti harðaz fram a hendr Troio monnvum ok forv Troio menn a hæl ok fell þar mart af þeim.¹ þa reðs Ector i moti 15 hanvm ok felldi hann ok kom þa flotti i þat lið er hanvm hafði fylgt en Ektor hvarf þa aftr til borgarinnar en bardagin hellzt eftir.¹ þa kom Akilles til með sina sveit ok kom þa flotti i Troio manna lið ok rak hann flottan allt at borginni ok sleit þa nott (c. 19) bardagan.¹ eftir vñ morginin kom Agamenon konvngv með allan 20 herin ok setti herbvðir sinar a vollvñvm hia borginni ok let gera virki vñ ok grafa diki vñ.¹ sa þeir þa at Troia² var sva sterk at engi von var at hon mvndi vñvñ verða meðan folk væri til at veria hana.¹ en þegar annan dag eftir geck Ector vt af borg- 48 inni með fylktv liði en Agamenon konvngv i moti með Girkia her 25 ok varð þar hin harðazta orrosta.¹ kom þa brat mikit mann fall.¹ Hektor geck fram rosklega ok drap menn a baðar hendr.¹ | þa 27v reðz i moti hanvm Menon ok attv þeir vig saman ok fell Menon.¹ nv vill Ektor fletta hann ok i þvi kom at Menestevs ok sotti fast Ektor ok særði³ hann a fœti en er Ector hafði sar fengit þa var 30 hann myklv akafari ok hio bœði stort ok hart ok hefði hann þa ollvm Girkivm fyri komit ef eigi gengi þa i mot hanvm Aiax ok borðvz þeir lengi ok kom hvargi sari a annan ok er þeir höfðv barzt vñ rið kendvz þeir við at þeir varv frændr ok systra synir ok let Ektor þa stoðva lið sitt ok gafvz þeir frændr giofvñ ok 35 mælltv til vinattv.¹ eftir þat beiddv Girkir gríða vñ .íj. vetr en Troio menn hetv þvi ok varv þa gríð sett ok vel halldin.¹ varv þeir þa grafnir er drepnir varv.¹

¹ Punktum er tilf.
háskrs rærði.

² a er i háskr. rettet fra o.

³ Rettet fra

o. 20 I þann tíma vandaði Palamedes miok um við Agamenon er hann skyldi konungr vera yfir ollvum Girkia her ok kallaði hann enga forsió fyri slikv stríði kvnna at hafa ok mælltv þat margir at þvi talaði hann slikt at hann villdi konungr vera en monnum var ecki um þat um skipti ok var allt sem aðr.¹ En er .ij. vetr 5 varv liðnir kom þeira orostv tími ok let Agamenon konungr þa vt blasa ollvum her Girkia ok með hævum Akilles ok Diomedes ok Menelavs en fyri Troio manna liði var Ector ok Eneas ok Troilos ok varð þa hin akafazta orrosta ok mikit mannfall.¹ Ector felldi þersa höfðingia Boetem ok Archilocum ok Protenorem ok sleit nott 10 bardaganum.¹ Agamenon konungr hafði þing a þeiri nótt² ok egiaði³ herin fröknlegra(r)⁴ framgongv ok bað menn merst sækia Ector ok sagdi hvers hævum var at hefna q(vað) hævum þa þickia oll borgin vnnin ef hann er drepinn.¹ Menelavs let fara orð um at hann villdi beriaz við Alexandr i einvigi.¹ q(vað) þat vsanlegt 15 at sva margr maðr gylldi saka þeira er vit eigvumz við.¹ en er Alexandr fra þersi orð þa villdi hann giarna at þeir fyndiz en Elena latti hann þers ok q(vað) þat ecki hans fœri ok mvn þig allt við hann skorta vtan hvg.¹ Anan dag eftir styrðv þeir Akilles ok Diomedes Girkia her til motz við Troio menn en i mot þeim 20 Ector ok Eneas ok tokz þa mikil orrosta ok mikit mannfall.¹ Ector felldi i þeiri atlogv .vij. hertoga af Girkia liði en Eneas .ij. Akilles felldi .ííj. hertoga af Troio monnum en Diomedes .ij. bra Agamenon konungr þa orrostv ok vndi við illa er hann sa slikar vfar(ar)⁵ sina manna en Troio menn vndv vel við.¹ En annan dag eftir gengv 25 Girkir allir af herbvðvum sinum.¹ egiaði Agamenon konungr þa sina menn i akafa a Ector ok Troio menn.¹ en þeim i moti Troio menn ok var sv orrosta sva horð ok grimleg at henni letti eigi .lxxx. daga i samt.¹ gengv menn þar fram rosklega hvarirtvegiv ok lifði hverr ser ok sinum felaga sem matti en a hvern dag fellv 30 margar þvsvndir manna ok var eigi tom til at grafa.¹ þa sa Agamenon konungr at eigi matti sva lengr vera ok sendi hann þa Vlixem ok Diomedem til Priamvs konungs með sættar boðvum⁶ ok var þa friðr settr um .ííj. vetr ok skylldv þa hvarir avka sinn viðr hvnað sem villdv.¹ hellsdv þeir ok sva vel grið sin at engi 35 var oðrvum hættv þo at foðvr bana sinn fyndi⁷ ok attvz þeir iamnan mart við þegar friðar timar varv.¹ þivavz nv ok við

¹ Punktum er tilf.   ² Skr. i den indre margen med henvisningstegn over ok.   ³ ok egiadi skr. to gange.   ⁴ r er glemt.   ⁵ ar glemt af skriv.   ⁶ Forst skr. bidum, men i er underprikket og o skrevet ovenover.   ⁷ Over y er en tilfældig aksent af usædvanlig form.

c. 21 hvarir tvegiv sem bezt mattv Ok er .iij. vetr varv liðnir kom
⁵² orrostv timi ok helldv þeir vt her or Troio Ektor¹ ok Troilvs ok
 Eneas ok Menon en a mot styrði² || Girkia her Agamenon ok 28^a
 Menelavs ok Akilles ok Diomedes ok tekz þa hin harðazti bardagi
 ok þa felldi Ector þegar i ondverðri orrostv Philipppvm ok Antippvm 5
 ok Merionem en Akilles felldi Licaonem ok Eyforbvm ok fell þa
 fiollði manna af hvarvtvegiv liði ok borðvz þa i sifellv xxx. daga.³
 þa varv en grið sett vm .vi. manvðr.³ eftir þat var harðr bardagi
 ok mannskiæðr .xij. daga ok fellv þa margir kappar af hvarvm
 tvegivm.³ þa heiddi Priamvs griða ok varv þa grið sett xxx. daga 10
 lik at grafa ok sar manna at binda.³ en er orrostv tíð kemr þa a
 Priamvs konvngv þing ok setr Ector hertoga yfir ollvm her Troio
 manna þei at Priamvs konvngv var þa gamall.³ lætr Ector þa
 lvka vpp ollvm liðvm a Troio ok bað nv alla menn ganga vt af
 borginni ok sva var gert.³ þeir fylktv ollvm sinvm her.³ sva er 15
 sagt at engi riddari i heiðninni haf⁴ agiætari verit at ollv þvi er
 karlmadr skal til roskleiks hafa en Ector.³ með hanvm var Paris
 Alexandr.³ hann hefir fegrstr manna verit skapaðr i veroldina
 annar en Afsalon s(vn) Daviðs konvngs.³ ok nv stoðv þersar
 54 fylkingar Troio manna ok Girkia a einvm velli ok bvnir at beriaz.³ 20
 þa sa Alexandr Menelavs standa gegnt ser i fylkingv með grimlegv
 andliti ok ogvrlegvm vapnvm.³ þa braz hann millim manna sinna
 sva sem hann ræðiz sva sem þa er madr ser vaveiflega⁵.³ þetta
 sa Ector ok mælti heyr þar eilifa vfrægð er þv skalt nockvt ræðaz
 eða venda bak moti vvinvm þinvm i orrostv ok eigi ræðiz þv fyr 25
 at ganga i brvðhvilv konv hans þa er hann var hvergi nær.³ hvi
 flyr þv nv eða ræðiz afl hans eða hvoss vapn hans.³ nv mattv
 her sia margan goðan dreng hella vt sinv bloði fyri þinar sakir.³
 rettara væri nv at þv gengir .i. fram a vigvöllin ok hann i moti
 þer ok þreyti þit .ij. með yckr en sa yckarr er læzt veri yfir 30
 komin en⁶ sa er þa lifir eftir hafi heimolega ast Elenv sva at
 hvarki banni þat Girkir ne Troio menn.³ þersv iattar Alexandr.³
 þetta eyrindi flytr nv Ector ok iatta þersv allir hofdingiar ok festa
 nv þetta baðir konvngar með svardogvm.³ nv ganga þeir fram a
 vígvoll Menelavs ok Paris ok liop hvartvegi oðrvm i gegn diarfleaga.³ 35
 Alexandr skavt spioti í mot Menelavs ok kom a hann miðian ok
 hefði þat verit hans bani ef eigi hefði vij. fallig brynna hans list
 hanvm.³ þeir sökiaz grimlega.³ Menelavs hoer af mikilli reiði i

¹ Over e er en tilfældig streg, næppe en aksent.

² Gentaget ved

sideskifte. ³ Punktum er tilf.

⁴ Skrevet to gange.

⁵ Her mgl. muligvis

orm el. lign. ⁶ Rettet fra háskrs er (J. Sig.).

hialm *Alexandrs* sva mikít hog at sverðit flavg i svndr i .íj. ok er
 Girkir sa Menelavs vapnlavsán þotte¹ þeim hann raðin til bana
 ok hormvðv þat stor miok ok þo at Menelavs hefði mist sverðs
 sins þa var þo hvgrin vrvgr.² hann liop at *Alexandr* ok þreif i
 56 hialmin sva fast at *Alexandr* fell allr til iarðar.³ Menelavs dregr
 þa *Alexandr* ok helldr i hialmin til Girkia hers allt þar til er
 hialmbondin gengv svndr.⁴ þa varð *Alexandr* lavs ok liop hann
 þa til sinna manna ok þat er heiðinna manna trva at Freyia tœki
Alexandr ok bæri hann i borgina til Elenv.⁵ nv leitar Menelavs
 ok Agamenon konvngv *Alexandrs* ok finz hann eigi.⁶ þeir biðia nv
 Troio menn hallda sattmal sitt ok swardaga at fara inn i borg
 sino en fa Elenv i hond Menelavs en hinn sterki Pandarvs |³
 skavt þa til Menelavs ok varð þat mikít sar ok banvænlegt^{4.2} var 28b
 hann borin til herbvða sinna ok varð við þetta⁵ Agamenon konvngv⁶
 miok reiðr ok tokz nv orrosta hin akafazta ok hin sterkazta er 15
 menn hafi sogvr af.² fellv þar sva morg .cc.⁷ manna at vtal var
 ok floðv allir vellir i bloði.² þeir beriaz nv þann dag allan til
 (c. 22) kvelz ok falla margir hófðingiar af hvarvm tvegivm.² annan dag
 fara hvarir⁸ tvegiv hófðingiar allir til bardaga vtan Akilles.²
 hann var i herbvðvm ok lek strengleik fyri goðvm þeira ok villdi 20
 sva bliðka hvgi þeira til sigrs við Girkia ok varð þann dag hinn
 harðazti bardagi ok skilia vm kvellit en vm nottina eiga Troio-
 58 menn þing i borginni ok er þat raðit at senda menn til Girkia ok
 biðia þeim at Elena se send til Menelavs bonda sins ok allt þat
 herfang er *Alexandr* flytti af Girklandi [en]da fari [Girk]ir þa 25
 brott [or] Frigia landi^{9.2} en er Girkir heyra þessi boð þa neitar
 Menelavs því þverlega ok q(vaz) nv allðri skvlv af letta fyr en oll
 Troio væri niðr brotin ok er Ector heyrir sogð hans eyrindis lok^{10.2}
 eftir vm dagin gera Girkir stor bal ok brenna valin eftir siðveniv.²
 ok er sa dagr var liðin ok annar kom þa hófv þeir bardaga af 30
 nyiv.² sva er sagt at Ector gengr sva i gegnvm her Girkia at allt
 flyr vndan hanvm hvar sem hann ferr.² hann hefir allar hendr
 bloðgar vpp til axlar.² flyðv þa Girkir til herbvða sina.² þeir

¹ e er i hðskr. rettet fra v.   ² Punktum er tilf.   ³ Her er — ved sideskifte — et ok (fork.) tilföjet.   ⁴ Rettet fra háskrs banvan-.   ⁵ Herþá er utter skrevet varð.   ⁶ Først er skrevet menelavs, men dette er underprikket, og det rigtige (A. k.) skrevet ovenover.   ⁷ Således.   ⁸ Først er skrevet hvarra, men over a er ' (= ir) anbragt, dog uden at a er underprikket.   ⁹ [en]da—landi er skrevet — af skriveren selv — ude i margen, men da denne er stærkt beskæren er de indklamrede bogstaver bortskårne; et kors inde i teksten viser ordenes plads.   ¹⁰ Her er noget oversprunget, men der antydes ingen lakune af skriveren.

senda þa orð Akilles at hann komi til liðs við þa ok hialpi þeim en Akilles neitar þvi þverlega fyri þa sok at Agamenon konvngv hefir tekít af hanvum Briseidam ok varðveit.¹ hann byðr þa at fa hana aftr vspíllta Ackilles ok sva mikít fe sem sialfr hann vill en hann segir.² at hvarki teygir hann til liðveizlv við Girkia gvll eða silfr ok eigi ast við Briseidam.¹ ok annan dag taka þeir en hvarir tvegiv til bardaga.¹ Hector geck þa en hart fram með sina menn sva at nv flyr en allr Girkia herr vndan ok sorkir til herbvða sina.¹ Troio menn sorkia fast eftir ok drepa þa .cc. ok kasta þeim 60 i dikin.¹ eftir þat flyia Girkir a skip sin enn svmir lavpa a kaf.¹ 10 nv akafaz Ector af nyiv.¹ þa kastar Ajax Thelamonivs s(vn) Hesionem³ d(ottvr) Priamvs steini til Ector ok var þat sva mikít hog at hann fell nær í vvit ok er hann vitkaðiz var hann allra akafaztr ok drepr þa folk a .ij. hendr.¹ þa drap Ajax i þeiri svipan .v. her-toga af Troio monnvum ok falla nv Troio menn⁴ þykt 15 ok sva lykr þeim bardaga at Agamenon konvngv flyr a skip ok (c. 23) herr hans.¹ ein hofðingi Girkia sa er Patroklos het fostbroðir Akilles ok hinn mersti astvinr hann hafði þenna dag haft herklæði hins frøkna Akilles ok er hann ser vfarar Girkia ok at þeiri vforrv var komit at Troio menn mvndv brenna skip þeira þa oðiz hann 20 ok sorkir vpp a strondina.¹ hann sorkir akaflega at Troio monnvum ok af þvi at hann var mikill kappi þa hrædvz Troio⁵ menn ok hvæðv þar mvndv vera hinn agiæta Akilles ok flyia þeir nv.¹ ok er þetta sia Girkir sorkia þeir a land ok reka Troio menn.¹ Patroklos drepr vgrynni mannz.¹ hann drepr ok þann hofðingia 25 er Sarpedon h(et).¹ ok er Ector ser flotta⁶ Troio manna hann leypr vm herin ok mællti sva sem a vitandi þv hinn mikli Akilles hvi sorkir þv vsterkar fylkingar Troio manna.¹ snv moti mer ok reyn hversv sterk min høgri hond er.¹ ok er Patroklos heyrir orð hans þa snyr hann moti ok beriaz ok lykr sva at Patroklos || 30 fellr en hinn⁷ mikli⁷ Ector fletti⁷ hann vapnvm ok er Ajax ser 29 þat leypr hann at ok tekr likit.¹ þessvm atbvrð fagna Tyrkir en 62 Girkir harma ok er Akilles heyrði fall Patroklos þa lagðiz hann a iorð ok bar molland i hofvð ser ok reif af ser klæði sin ok kysti likit ok mællti þv hin mikli ok hinn mattvgi Ector er vegr ok 35

¹ Punktum er tilf. ² Rettet fra hdskr's sek-. ³ Det næst sidste bogstav er én klat og det kan derfor ikke bestemt afgøres, hvorvidt det er o eller a (eller o?). ⁴ Herpå er atter — urigtig — skrevet nv. ⁵ Over t en betydningssløs streg. ⁶ a rettet fra hdskr's o. ⁷ Over Yerne er der — senere — tilsat fede aksenter; på hele siden er der iøvrigt gennemgående tilsatte aksenter og prikker over i, hvortil der her intet hensyn tages.

pryði er allz Frigia landz sva sem nv erttv glaðr af sigrinvm ok
 lofaðr af ollvm Tyrkivm þa skalttv skiott fa þers neckinng.¹ hann
 þrifr nv vapn sin ok leypr nv fram i herin miðian.¹ hanvm mœtir
 þegar en frœkni Eneās.¹ Akilles særir hann morgvnm sarvm ok
 storvm ok ef Eneas hefði eigi vndan snvit þa hefði eigi troversk⁵
 ætt vpp hafiz ok eigi sialfir keisararnir sinar ættir att til hans at
 telia.¹ Akilles fer nv sem leo i savða dyn vm her Tyrkia ok nv
 kemr af nyiv ræzla a Tyrki ok flyia nv margir til borgarinnar
 ok lata giæta sin hina styrkiv steinvegi ok veita þaðan vorn en
 (c. 24) Akilles ok Girkir søkia at.¹ sva segir meistari Dares at Andro-¹⁰
 ma(ka)² kona Hectoris at þa er hon vaknaði þersa nott at hon
 sagði dravma sina ok q(vað) þa vera forspa fyri bana Ector³ ef
 hann giætti sin eigi þan dag er þa var komin en sagði ef hann
 fengi giætt sin þann dag at þa mvndi hann langan alldr lifa en
 Ector q(vaz) ecki hirða vm kvein hennar ok q(vað) bana sin vera¹⁵
 iamliosan þann dag sem annan.¹ þa for Andromaka til Priamvs
 konungs ok sagði hanvm dravma sina ok svor Ectoris ok þegar
 for Priamvs konungr ok allir hinir stærstv hofðingiar ok badv
 Ector giæta sin ein dag ef spadomrin sagði at þa man dvga morg
 ar ok fyri þœn þeira veitir hann þat ok feck vapn sin Elenvs²⁰
 broðvr sinvm ok skyldv þeir vera hofðingiar Troio manna
 Alexandr ok Elenvs Troilvs Eneas ok Menon en Ektor⁴ var eftir
 með foðvr sinvm.¹ en vid þersa dvol varv Girkir komnir ok
 skipaðv ollvm sinvm fylkingvm ok biðv sva Troio manna.¹ ganga
 64 Troio menn þa vt af borginni ok verðr þa en snorp orrosta ok²⁵
 bratt þickiaz Girkir finna at Ector var eigi sialfr i herklæðvm
 sinvm ok ganga nv fram halfv diarflegar ok fella þeir Akilles ok
 Ajax ok Diomedes marga hertoga af⁵ Tyrkivm en svmir flyia ok
 œpa Girkir þa mikil sigr op.¹ ok er Ector heyrir opit mikillar
 orrostv ok ser at Tyrkir flyia en svmir erv drepnir þa herklæðiz³⁰
 hann skiott ok tyr þa engvm⁶ manni at letia hann.¹ leypr hann
 þa vt af borginni ok til orrostv ok kallar ogvrlega ok egjar Tyrki
 ok biðr þa aftr snva ok veria sig.¹ ok er allir kenna hann þa
 snva allar fylkingar Tyrkia aftr diarflega moti Girkivm en sialfr
 hertogi Ector var allra framaz ok hío til begia handa ok i fystv³⁵
 framgongv drap hann þann hertoga er Idonevs h(et) ok þegar

¹ Punktum er tilf.² Kan ogsá læses som andronia; svarere er dog ka glemt og de 3 streger at opfatte som m (ikke ni).³ Herefter en lille blækklæt, som vistnok er at opfatte som en del af r (i).⁴ Synes skr. eckor.⁵ Rettet fra hdskr's al.⁶ e er rettet fra m (den første streg).

eftir .ij. aðra.¹ hann drap vta Girkia a litilli rið² ok berst nv allr herrin i akafa boði Girkir ok Tyrkir.¹ nv ser Akilles hvat Ector gerir ok villdi giarna na hanvm en fylkingar reiddi ymsa vega ok naðvz þeir eigi sva skiott.¹ þa drap Ector agiætan hofðingia er Volvrontem h(et) ok i þersv mo-taz þeir Akilles ok⁵ sparir hvargi stor hog vid annan ok hefz þar hit agiætazta einvigi er getið er i fornvm | sogvm at verit hafi ok syniz nv 29^h hvartvegi þeira vliklegr³ til at verða sigraðr ok sva titt hogva þeir ok legia at varla matti grein sia.¹ nv vilia hvarir tvegiv Girkir ok Tyrkir at fvltingia sinvm kappa ok falla nv menn⁴ af hvarvm 10 tvegivm ok er þeir hofðv lengi barz þa fær Akilles sár af spioti Ectoris i lærit ok þei veik Akilles þa fyst vndan ok let binda sar 66 sitt.¹ Ector hefir nv framit einvigi vid hin agiætazta kappa Girkia ok hefir hann vndan vent en þo at allir Tyrkir lofi hann þa lifir hann ser eigi at helldr ok hogr hann nv a ij. hendr ok drepr¹⁵ marga hofðingia fyri Girkivm ok verðr hann nv akaflega moðr.¹ en er Akilles hefir bvndit sar sitt ferr hann aftr i orrostv ok ser at Ector hefir drepit fiolða mannz þa leypr Akilles at Ector en Ector var þa storlega moðr ok nv bregðr⁵ sva fyri avgvn sem þar standi hia hanvm Deiphobvs broðir hans ok venti Ector ser²⁰ af hanvm liðveizlv.¹ en þersi sion var sem nockors konar davða takn ok ganga þeir þa en saman ok beriaz med akafri sokn.¹ ok nv finnr Ector at moðin hefir tapað fyri hanvm aslinv ok litr nv a lið ser vætti nv liðveizlv Deiphobvs broðvr sins ok ser hann nv hvergi ok i þei legr Akilles sverðinv i kverkina ok var þat bana⁶ 25 sar Ectoris.¹ en þo at allir menn i heiminvm þeir er hann sa eða sogvr heyrðv af hanvm hvgðv at hann mvndi allðri af einvm manni vnin verða i einvigi þa dro nv til hvartvegia þat fyst at hann harðiz vid þann kappa er agiætaztr var i her Girkia ok þat annat⁷ at hann var sva moðr at hann hafði eigi fvlit afl sitt at 30 veria sig.¹ þat hit .iiij. er hann hafði eigi sin hin agiætv vapn.¹ þat hit .iiij. er nogt var þo at ecki væri hinna at hann matti eigi komaz yfir stvndina davða døgrs sins.¹ nv mattv Tyrkir þar sia sin alldr log ok eydda hialp ok vorn Troio borgar.¹ þetta gretv Tyrkir en Girkir fognvðv.¹ þa mælti Ector þv Akilles hefir vegit³⁵ mikinn sigr ok ger nv drengilega ok gef lik mitt frændvm ok þar 68 i moti mantv þigia goðar gjafar i gylli ok silfri.¹ þa s(egir) hinn

¹ Punktum er tilf. ² Efter ð synes et bogstav at være skrevet, men atter raderet (?). ³ l(2) rettet fra hðskrs k. ⁴ Skr. ð (dog vel ikke = þúsund?). ⁵ g og ð sammenslyngede. ⁶ Foran dette ord er først skrevet akil, men dette er underprikket og overstreget med rødt. ⁷ Rettet fra hðskrs annan.

agiæti Akilles þvi síþr skal ek gefa likam þin frændvm þinvm at meiri von er at ek rifa¹ þin likama allan i søgi i svndr ella skvlv hræfvglar rifa hræ þin.² ok eftir þersi hin grimlegv orð andaz Ector ok tala allar fornar bœkr a eina lvnd at hann hefir verit agiætaþr madr af sialfvm ser.³ en eftir fall hans flyia allir⁵ Troio menn i borgina ok byrgðv hana sterklega.³ þa let Akilles taka lik Ectoris ok binda³ við kerrv herstz sins ok draga .iij. (c. 25) sinvm vm borgina.³ nv grata Troio menn dauða Ectoris ok þat eigi siðr er þeir sa fyri avðn borgarinnar ok sialfa sig þrotna vera at vega sigr a Girkivm ok dauða sialfra þeira er þa lifðv.³ Akilles¹⁰ let veglega iarða Patroclvs en síþan let hann draga lik Ectoris vmhverfis leiðit ok syndi sva ollvm Girkivm hversv hann hafði hefnt hans.³ en sva mikill grætr var nv i Troio at saman bar hlíð gratana vm alla borgina en Priamvs var sva akafr at hann leit eigi aftr til hinna dyrlegv s(vna) sina ok eigi hræðiz hann¹⁵ dauðan helldr geck hann vapnlavs i herbvðir Girkia ok eigi hræðiz hann hinn grima Akilles.³ || en er þetta sia Girkia^{30a} hofðingiar þa er⁴ þeir sia hann ok er hann kom fyri Girkia hofðingia þa fell hann allr til iarðar ok retti hendr⁵ sinar til himins ok mællti heyr þv Akilles styrkr allra Girkia ok vvinr²⁰ vars rikis þig ein ræðiz⁶ afl ok styrkr troverskra manna ok min elli ma vid kannaz at engi man vera þer grimari en þo bið ek þig at þv miskvnnir harmi minvm ok tak gvll ok gersimar i moti liki Ectoris s(vnar) mins en ef þv villt eigi mykia reiði þina fyri⁷⁰ bœn mina ok eigi fyri fegiafar þa herð þina hœgri hond ok lat²⁵ mik fylgia hinvm agiæta Ectori s(yni) minvm til helvita.³ ok eftir þersar harmtolvr naði hann liki svnar sins ok var þat iarðat med (c. 26) allri sømð at þeira^{7. 2} ok er þetta var tíðinda kallaði Palamedes til þers annan tíma at vera konvngv yfir Girki(m)⁸ ok sotti alla hofðingia at þersv en talði at Agamenon kynni enga her stiorn.^{3 30} Agamenon hafði þa þing vid Girki ok bað þa fyri sia vm konvngs tekiv ok sagði ser enga meingerð i þo at annars væri freistað⁹ ok var þa Palamedes til konvngs tekin.³ Akilles likaði illa konvnga¹⁰ skiptið ok q(vað) eigi vel vegna mvndv.³ tokz nv orrosta af nyiv.² var Deiphobvs fyri Troio monnvm.³ var þa orrosta miok marga³⁵

¹ Rettet fra hðskrs ripa.   ² Punktum er tilf.   ³ Sålledes.   ⁴ Her-
 efter er der omtr. dobbelt ordafstand i hðskr.; om dette skal betyde, at noget
 her mangler, er usikkert; i ethvert tilfælde er teksten her forvirret.   ⁵ Her-
 efter er et til urigtig tilføjel.   ⁶ æ er utydeligt; bogstavet ligner mest a.
⁷ Her mgl. muligvis sið.   ⁸ m (eller forkortelsestegnet derfor) udeglemt.
⁹ i er rettet fra f.   ¹⁰ Foran k står et halvt udraderet g.

daga ok fellv þa margir höfðingar¹ ok fleiri af Priamo ok beiddv þa Tyrkír gríða ok varv þa gríð sett v*m* .íj. vetr.² þa sendi Palamedes Agamenon eftir vistv*m* til Misceam.³ eflöv þa hvarir af nyiv sin vigi.² ok artíð Ectoris þa sa Akilles Polixenam dottur Priami ok vnni hann þegar i hiarta sinv³ henni sva at hann 5 gaði enkis ok eigi reis hann or reekiv en aðra nott sendi hann menn til Hecubo at biðia Polixenam til handa ser ok það hann þvi heita með at hann mvndi heim fara ok q(vað) þar eftir⁴ mvndv gera margir höfðingar.² Hecuba flvtti þetta mal við Priamv*s* en Priamv*s* q(vaz) gæfa⁵ mvndv Akilles dottur sina ef 10 fríðr tækiz ok hyrfi allir Girkir brott en q(vaz) ecki gefa mvndv hanv*m* i vfríði.² en er Akilles fra þetta þa talði hann þat fyri Girkv*m* at þeir skyldi heim fara ok hversv mikít hlavtz af eini 72 konv ok hversv margar þvsvndir manna fallit höföv en þo varð þat ecki at þeir villdi brott.² en er gríða stvnd var liðin þa leiddi 15 Palamedes Girki til orrostv en Deiphobv*s* Tyrkia her til moz.² Akilles for ecki til bardaga.² þeir sottvz þa merst er stio(r)nar⁶ menn varv hersins ok lavk sva at Deiphobv*s* fell fyri Palamedem ok þa fellv af hvarv*m* tvegiv*m* margar þvsvndir.² þa drap Palamedes annan höfðingia er Sarpedon h(et) ok i þri skavt 20 Alexandr i ost Palamedes ok fell hann ok sottv þa Troio menn hart fram en Girkir flyöv til herbvða en Troio menn sottv at þeim i herbvðirnar ok brendv morg skip þeir(a)⁷ ok sleit þa nott (c. 27) bardagan.² i þenna tima var heim komin Agamenon ok var þat nv rað allra Girkia at taka hann til konvngs ok var nv sva gert.² 25 ok annan dag helldr Agamenon konvng*r* ollv*m* her til bardaga en Troilv*s* geck þa fast a hendr þeim Girkv*m* ok felldi fyri þeim marga höfðingia ok var þa orrosta .v*j*. daga ok fell Girkv*m* þvngt ok varv þa gríð sett v*m* .íj. manvðr.² þa sendi Agamenon Vlixem ok Nestorem til Akilles at telia v*m* fyri hanv*m* hversv avvirdlegt 30 var slikv*m* kappa at ganga eigi i orrostv ok verða sva at skom.² en er þeir tolöv þetta fyri hanv*m* neitti hann at ganga i orrostv en talði þat fyri þeim hver heimska þeim var i at | beriaz einart 30^b fyri sakir⁸ einar konv.² en er Agamenon heyrði svor hans þa spvrði hann raðs Girki hvart nockot skyldi sina oröv*m* Akilles en 35 Menelavs s(agði) ok það eigi orrostv bregða þo at Akilles villdi eigi nær koma sagði þa engan iamstyrkan eftir sem Ector var en

¹ ar skreovne sammen. ² Punktum er tilf. ³ Rettet fra h*ds*kr*s* sitt. ⁴ e er i h*ds*kr. rettet fra p. ⁵ Over g er anbragt det sædvanlige forkortelsestegn for er (ir); først er n*l*. skr. g'a, hvorpå a er rettet til æ og fa tilf. ⁶ r mgl. ⁷ Forkortet þ*r*. ⁸ Forkortelsestegnet er for største delen bortskåret.

Vlixes fysti sætta ok q(vað) Troilvs eigi vstyrkra en Ector ok q(vað) vsynt hvarer sigraz mǫnnv.¹ Kalkas spamadr latti sætta ok 74 q(vað) þa sigraz mǫnnv þo at þa gengi Troio mǫnnvum betr.¹ en er orrostv tíð kom þa styrðv Girkia líði Agamenon ok Menelavs Ajax ok Diomedes ok tokz þa harðr bardagi ok særði Troilvs Menelavs 5 ok kom Girkivm a flotta ok sleit þa nott bardagan².¹ eftir annan dag þorðvz þeir ok særði þa Troilvs Agamenon ok Diomedem ok þa felldi hann floda af Girkivm ok var þa horð orrosta nokkora daga.¹ þa varv en grið sett vñ .vi. manvdr.¹ þa for Agamenon ok Nestor til fvndar við Akilles ok baðv hann fara til orrostv með 10 þeim en hann neitti þvi ok fysti þa sætta en het at fara skyldv riddarar hans.¹ en er orrostv tíð kom þa tokz þar harðr bardagi.¹ Troilvs geck fast a hendr Girkivm ok ongvñ meir en r(iddvrvñ) Akilles er Mirmidone varv kallaðir ok fløðv þa Girkiv en Ajax einn var sa er Troilvs feck ecki fang a.¹ eftir þat var þariz 15 marga daga ok varð mikít mannfall ok vaz meir a lvt Girkia ok heidi þa Agamenon griða vñ .xxx. daga ok er sv tíð var líðin þa tokz mikít mann fall þvi at³ Troilvs var þa allra akafaztr ok sotti merst a menn Akilles þar til er þeir flyðv.¹ ok er Akilles sa vfor sinna manna þa liop hann vpp ok þreif vapn sin ok for til 20 bardaga með mikillí eagian.¹ þa var særðr herstr til bana vndir Troilvs.¹ þa liop Akilles i mot Troilvs.¹ þeir hogvaz til i akafa ok lykr sva at Troilvs fellr en Akilles verðr sar miok.¹ þa kom at Menon ok særði Akilles ok tok af hanvñ lik Troilvs.¹ þeir Menon ok Akilles sottvz marga daga ok varð Menon sar til vlifis 25 ok letz af þvi.¹ Troio menn flyðv þa allir i borgina ok letv hana (o. 28) geyma sin.¹ Hecuba fylldiz vpp flandskapar við Akilles af drapi 76 .ij. s(vna) hennar Ector ok Troilvs.¹ hon hvgsaði þa at svikia hann ok Alexandr s(vn) hennar.¹ hon sendi þa orð leynilega Akilles at hann kvæmi a þeiri somv nott til solar goðs hofs er stoð vtan borgar ef hanvñ væri iamikill⁴ hvgr a at eiga Polixenam sem hann hafði adr latið ok þa mvndv þav þetta mal semia með ser ok gera frið sin i millim.¹ Akilles sotti þenna fvnd.¹ Alexandr⁵ var i hofinv með morgvñ mǫnnvñ vel vapnvðvñ ok leyndiz þar.¹ ok at akvedinni stvndv gengv þeir Akilles ok 30 Antelocv s(vn) Nestores hins spaka i hofit hlifar lavser⁶ ok hofðv sverð i hondvñ ok þegar veitti Alexandr þeim at gongv ok hans menn en þeir Akilles vofðv motlvñ vñ vinstri hond ser ok hofðv

¹ Punktum er tilf.   ² d i hðskr. rettet fra g.   ³ Herefter er først skrevet akilles, men dette er igen underprikket og overstreget med rødt.   ⁴ Sålledes.   ⁵ sotti—Alexandr er opfrisket.   ⁶ Opfrisket.

þat fyri hlifar¹ en vagv með sverðvm ok felldv þeir Akilles marga menn en þo vrðv þeir ofrlíði bornir ok fellv þeir Antilocvs þar baðir ok þar Alexandr² þanorð af Akilles ok bað hann líki hans vt kasta fyri dyr ok fvgla en Elenvs broðir hans vill þat eigi ok var hann því fenginn Girkivm ok let Agamenon konvngv þva veglega⁵ groft hans.³ þa varv send orð eftir Neoptvleno er Pivvs h(et) oðry nafni s(yni) Akilles at hann kíæmi ok hefndi foðvr sins.³ en er gríða timi var líðin tokz þa en bardagi af nyiv ok var Ajax i ondverðri fylking hlifar lavs ok van morgvm manni skaða.³ Alexandr særði hann með skoti í síðv || en er Ajax feck sarit^{10 31a} sotti hann Alexandr i akafa ok eigi letti hann fyr en hann felldi hann.³ Ajax var ok sar borin til herbvða ok do hann þa er orin var tekin or sarinv.³ Alexandr var ok davðr borin i borgina ok let Priamvs grafa hann virðvlega.³ flyðv þa ok allar fylkingar Troio manna i borgina ok lkv hana aftr.³ Elena sytti⁴ alla æfi¹⁵ sina síþan davða hans.³ annan dag geck Agamenon konvngv með 78 Girkia her allt at borginni ok⁵ eiaði⁶ þa vt gongv til orrostv en engi maðr geck vt ok bioavz þeir þa en vid i borginni eftir fongv(m)⁷.³

Svikin Troia

20

c. 29 I þan tima kom kona sv til moz vid Priamo er Pentisilena h(et) með miklv líði.³ hon va sem karlar.³ mart var kvena með henni ok varv kallaðar Amazone.³ ok er hon kom þa geck Priamvs vt af borginni ok var þa en þarz nockora daga ok geck þa Girkivm þvngt ok komv þeir oft a flotta ok fengv Troio menn þa²⁵ nockorar herbvðir ok brent nockor skip.³ I þannu tima kom Neoftvlemvs til líðs vid Girki ok tok vapn Akilles foðvr sins með miklv harmi ok er hann kom þa var harðr bardagi nockora daga ok varð þa en mikít mannfall.³ þa sottvz þav i akafa Pivvs ok Pentisilena ok drap hann hana en hann varð sar a hendi.^{3 30} flyðv þa Troio menn ok komvz með navð i borgina en Girkir settvz þa vm borgina ok letv þa eigi na vt at ganga.³ þa attv hofðingiar⁸ þing i borginni ok bað Priamvs þa til legia hvern þat er líkaz þætti því at sva ma eigi lengi standa.³ þa mælli Antenor stor skorð erv orðin a varvm fvlltings monnum Hector fallin ok³⁵ aðrir varir kappar þeir er nv erv engir þeilikir eftir en i þeira

¹ h rettet fra þ eller p. ² Herefter er þar urigtig gentaget. ³ Punktum er tilf. ⁴ Først er der her skrevet fyft, men st er rettet således, at der i hvert fald er fremkommet tt. ⁵ Herefter er først skr. lavk, men dette er underprikket og overstreget med rødt. ⁶ e er rettet fra h, som er underprikket. ⁷ m glemte. ⁸ ar sammenskrevne.

liði er v dringvum allir eftir enir sterkvztv en ver nv inni byrgðir ok ver nær enskis sialfraða^{1, 2} syniz os þat nv rað er Alexandr er fallin at Elena se fengin i valld Girkia ok mætti sva fríðr verða.² þa stoð vpp Amphimacvs vngr s(vn) Priamvs fvlr kaps hann amællti Antenor ok ollvm þeim er sætta fystv ok q(vað)⁵ þeim hvgleysi til ganga ok letz hvartvegi goðr pickia sigr ok bani ok hað menn vt ganga ok beriaz til þravtar.² þa stoð vpp Eneas³ ok fysti sætta ok er hverr hofðingi hafði mællt þat er villdi þa 80 stoð vpp Priamvs ok talar⁴ af miklvn harmi ok amælti miok Antenor ok Eneam ok ollvm þeim er sætta fystv ok þotti Antenor¹⁰ skamt mal i mvnni verða sva miok sem hann fysti færðar⁵ til Girklandz ok var i for með Alexandr ok sotti Elenv ok fysti i ollv rana ok hernaðar en nv vill hann biðia fríðar fiandr vara þa er ver eigvm allt illt at lavna.² lavk hann sva sinv mali at hann q(vaz) allðri skyllðv sættaz meðan hans lif væri ok hað þa alla¹⁵ vera hvna vt at ganga af borginni ok let þa sva lvka skyllðv þeiri orrostv at hann hefði sigr eða felli ella i fvlvm veg sinvm.²

(c. 30) eftir þat sleit þingi.² Priamvs konvngv heimti svn sin Ampimacum a tal ok q(vað) ser grvn mikin a vera vm þa menn er merst fystv sætta at þeir mvndv svikia hann ef eigi tækiz fríðr eftir þeira²⁰ villd ok annan dag q(vaz) hann mvnv stefna þeim ollvm i holl sina til snæðings ok vmraða en Ampimacvs skyllði þa koma með her ok taka þa.² ok a envm sama degi hofðv þeir lavnvnd með ser Antenor ok Polidamas Delon ok Eneas ok aðrív hofðingiar.² þa inti Antenor til þers fyst hveria þralyndi⁶ konvngv syndi i þvi²⁵ er hann villdi enskis mannz raði hlyða ok villdi helld(r)⁷ deya | sialfr með ollv liði sinv en sættaz við Girki en hann er skapmikil^{31b} ok storaðr ok kemr mer þat i hvq at hann⁸ mvni ætla at vela oss þvi at (hann)⁹ trvir oss nv eigi til fvlz.² nv seð er rað fyri oss hvart yðr syniz at biða þers hvat þar kemr vpp en eigi varir³⁰ mik at lengi mvni þvrfa eða vili þer¹⁰ leita¹¹ annara orraða þeira at ver verðim eigi seinni.² þetta leitz¹² oðrvn¹³ hofðingivm sva.² þottvz þeir þa sia hværn enda hafa mvndi ef þa skyllði 82 engvm raðvm at fara sem Priamvs hafði heitaz oðrvn en ganga

¹ r er tilf. over linjen.   ² Punktum er tilf.   ³ Skr. ejeneas (ved linjeskifte).   ⁴ ar sammenslyngede.   ⁵ For f uden tvivl først skrevet f. Skriveren vilde måske først skr. sætta.   ⁶ Over þ er — urigtigt — et r skrevet.   ⁷ r mgl.   ⁸ Rettet i hdskr. fra hīm (= hanvm).   ⁹ Mgl. ¹⁰ Herefter er først skr. biða, men dette er igen underprikket og overstreget med rødt.   ¹¹ Dette ord er skrevet ude i margen; jfr. næst foranstående anm. ¹² i er tilf. over linjen.   ¹³ o er i hdskr. rettet fra l; skriveren vilde først skr. land.

vt af borginni ok beriaz ok lata vina mann medan mætti.¹ Þeir tokv þa fastmælvum sin i millim at engi skyldi anars rað briota² eða ber gera ok þegar sendv þeir Polidamantem a fynd Agamenons konungs leynelega ok segia hanvum hvar komit var at þeir þottvz þa lifi sinv eiga at forða ok þeir mvndv þa bvnir vera kavp vid hann at eiga ok gefa þa vpp borgina þeim til friðar ok þeira varnaði.¹ ok er hann kom a fynd Agamenons konungs sagði hann hanvum sin eyrindi.¹ þa kalladi konvngv saman hofðingia sina ok spvrdi hvern trvnað a hans orð skyldi legia ok var þat rað tekít at senda mann með Polidamante þann er Sinon h(et) at fina Eneam ok Antenor ok skynia hvart hanvum þætti þetta flærða lavst.¹ ok er hann kom i borgina ok hitti þa Antenor ok Eneam þa reyndi hann allt af þeim satt ok raðit er fyri þa var vpp borit ok festv þeir þa með ser af nyiv þersa ætlan.¹ þeir gerðv iartegnir með ser hvern tima borgarinnar skyldi vitia vum nottina ok hvert lið vpp skyldi lvka.¹ Sinon hvarf þa aftr til Gir-kia ok sagði Agamenon konvngi sin eyrindis lok at þat var allt særvum bvnðit er þeir hofðv vid mælv ok a hinni somv nott komv Gir-kir til borgarinnar ok lvkv þeir Antenor þa vpp borgliði ok leiddv þeir þa allan herin i borgina ok barv siþan lios³ fyri Gir-kivm til þers er þeir komv a vvert i holl Priamvs konungs ok var þa þar fyri merstr lvti þeira manna er borgina villdv veria en er Gir-kir komv i hollina þa neyttv þeir handa ok var engi akafari en Neoptvlemvs⁴ Pirvs.¹ hann hio fyst Priamvs konvng fyri þors stalla en þa hvern at oðrvum ok mvndv þat flestir ætla at hann væri eigi mennzkr⁵ maðr er hann liop albloðvgr vum hollina ok hio a .ij. hendr mikilli breiðexi ok gengv Gir-kir alvavnadið vum alla borgina vum nottina ok drapv menn⁶ hvar sem þeir komv ok ræntu fe.¹ Hecuba drottning bað Eneam fela Polixenam fyri þeira flandmonnum en hann feck hana Anhice ok fal hann hana vum stvnd en þær Cas-
 (e. 31) andra ok Andromaka falvz i Frigiar hofi.¹ en er liost var a(f)⁶ degi þa hofðv Gir-kir þing.¹ þa mælti Agamenon konvngv ok þackadi fyst goðvnm sigr þann er þeir hofðv fengit ok þar vt i fra hofðingivm ok roskvum riddorvum ok allri alþyðv er þenna flok hafa fyllan oss til so-mðar en sialfvum ser til frægðar en þat er skyllt⁷ at ek gera yðr allt þat gott er ek ma.¹ vil ek af yðr rað hafa hversv griðvum skal hallda vid þa menn er borgina hafa vpp

¹ Punktum er tilf.   ² i er tilf. over linjen.   ³ l er i hdskr. rettet fra f.   ⁴ n er i hdskr. rettet fra e.   ⁵ Herefter et betydningsløst punkt, i højde med m'ets øverste del.   ⁶ f glemt.   ⁷ t synes i hdskr. rettet fra d.

gefit.¹ allir fystv at þeir skyldv gríð hafa er i særvm varv
 bvndnr.¹ varv þeim þa ollvm gríð gefin ok naðv þeir þa allir
 sinv goðs(i)².¹ Antenor það þa gríða þeim Elenvs syskinvm ok
 Kasandre ok var þeim gríð gefin.¹ þa varv ok gríð gefin Høkvbe
 ok Andromake ok Kasandre.¹ þeir skiptv ollv herfangi með ser at
 iamnadi.¹ þa var Troia oll brend ok brotin.¹ villdi Agamenon þa
 aftr venda með sinv liði til Girklandz ok mattv þeir eigi brott
 komaz fyri andviðri.¹ þeir blotvðv þa helvitis goð til byriar.¹
 Neoptvlemvs for at leita Polixenam || ok fann hana eigi.¹ fleiri
 menn forv at leita hennar ok fvndv hana eigi.¹ hann kiserði fyri
 Agamenon at hanvm þotti liflat foðvr hans hafa lotiz af henni ok
 það hann menn til fa at leita hentar ok sva gerði hann ok fanz
 hon þo eigi.¹ þa það Agamenon Antenor leita Polixenam til þers
 er hon fyndiz eða ella mvndi vpp brvgðit fríði við þa.¹ Antenor
 sagði Enee ok treystiz³ hann þa eigi ok hans menn fyri at standa
 ok fanz hon⁴ þa ok var hon leidd fyri Agamenon en hann feck
 hana i valld Neoptvleno Piro en hann for með hana til leiðis
 Akilles foðvr sins ok hio þar af henni hofvð.¹ Agamenon varð
 reiðr Enee er hann hafði forðat Polixene ok q(vað) hann fyri þat
 skylldv flyia oðal sitt ok bio hann þa þegar serð sina or landi.¹
 hann hafði þa skip þav er Alexandr hafði haft til Girklandz ok
 fylgði hanvm brott þaðan .iij. þvsvndir ok .cccc. vigra manna en
 með Antenor varv eftir .ij. þvsvndir ok .v. hvndrvð manna.¹ her
 eftir for Agamenon konvngv brott fra Troio alfari með ollv þvi
 liði er eftir var.¹ tok þa Menelavs við Elenv konv sinni harðla
 dapri ok forv þav oll saman aftr til Girklandz en þav forv oll
 saman Helenvs ok Hecuba Casandra ok Andromaka i⁵ Ceronensem
 (o. 32) með þvsvnd manna ok .cc. sva segir meistari Dares at Girkir sæti
 vm Troio .x. vetr ok .vi. manvðr ok .xij. daga.¹ af Girkivm fellv
 .d.ccc. þvsvnda ok atta tigir þvsvnda ok .vi. þvsvndir en af Troio
 monnvum fellv aðr en borgin væri vnnin .dc. þvsvnda ok .vij. tigir
 þvsvnda ok .vi. þvsvndir en þat veit engi tol a hvat Girkir drapv
 vm nottina þa er þeir vnnv borgina.¹ en þersi þrekvirkv vanv
 hvett hofðingia.¹ Ector felldi Protesilavm Patroclvm Merionem
 Archesilavm Oleopenonem Donvm Polixenem Philippvm Antippvm
 Diomenevm Polamonem Epistropvm Askedivm.¹ þersir varv allir
 hertogar.¹ en Eneas felldi Amphimacum ok Nerevm en Alexandr
 felldi Palamedem Akillemm Antilocvm Ajax en Ajax Alexandrom.¹
 þa skal nv segia fra þrekvirkivm Girkia⁶ hofðingia.¹ Akilles felldi

¹ Punktum er tilf. ² i mgl. ³ Rettet fra hdskr. stroeytiz. ⁴ Herefter er e skrevet, men underprikket. ⁵ Rettet i hdskr. fra ok (fork.). ⁶ g rettet i hdskr. fra h.

Euphémvm Hippotvm Philevm Asterivm Likaonem Evphrobvm¹ Hector Troilvm Menonem en Diomedes felldi Zantippvm Nestem Protenorem.² Palamedes³ felldi Deiphobvm Sarpedonem.² Neoptylemvs Píros felldi Pentisileam Príamvm Polixenam.² her fellr nú niðr sv saga er Dares hefir sagt ok þickir sv saga sanlegvz⁵ enda var hann þar við ok vissi giorla en þeir aðrir er þersa sogv hafa sagt varv komnir fra Enea ok hera þeir meir af hanvm velar eða þav rað er hanvm somðv illa við sina tegnda¹ menn ok þickir þat flestvm vitrvm monnvum vtrvlegt en þat vita menn at sv ætt er gofgvz i heiminvm er fra honvm⁴ erv komner ok Cresve dottvr¹⁰ Príami konvngs sem erv keisararnir er hofvðs menn erv allrar veralldarinar.²

- c. 33 Nú⁵ er þat saga Rvmveria at eptir er Píros hafði drepit Pentisileam ok Tyrkir varv flyðir i borgina ok villdv eigi vt ganga fyri nockvri egia(n)⁶ Girkia þa atti Agamenon konvngvr þing¹⁵ ok sagði monnvum at hanvm þotti borgin torsottleg ok hanvm virðiz sva at hon mvndi alldri vnin verða svika lavst ok þeir hefði þa at eins sigraz er Troio menn hofðv eigi hlif af borginni ok q(vað) þat rað synaz at menn fœri heim til Girklandz ok kallaði þo Príamvm konvng mvna mvndv at Girkir hefði komit til²⁰ Troio.² ok er hann letti at tala varv þeir margir er brott villdv en hinir er þar hofðv latið frændr eða fostbroðr villdv heldr þar lif lata en brott fara.² þa mælti Vlixes hann hafði | aðr lengi^{32b} þagat sva at engi maðr feck orð af hanvm morg dœgr vradlegt⁹⁰ syniz mer nú fra at venda þviat nú er komit at þeirri stvndv er²⁵ goðin hafa fyri heitið sigrinvm ok þegar villdv allir hans raði hlita.² hann let þa til smiðar taka ok gera herst sva mikinn at fademi varv í.² hann var sva gerr at i hanvm matti vera fioldi manna með herklæðvm.² vndir hanvm varv morg hvel ok stór ok matti hann leiða með mannsiolda hvert er villdi.² ok er hann var³⁰ gerr þa liðv nockorir dagar aðr en Agamenon atti þing við Girkir ok sva nær borginni at Troio menn mattv heyra hvat þeir tolvðv.² Agamenon konvngvr lysti þa brott ferð sinni ok þackar monnvum liðveizlv ok fram gongvr gaf þa sipan leyfi hverivm manni til sins fostr landz at fara.² slitv⁷ þeir við þat þinginv.² tokv þeir þa³⁵ vpp allar herbvðir sinar ok logðv brott hina somv nott ok logðv skipin vnder eina litla ey er þar la skamt i fra.² hon var ha ok

¹ Sálledes.   ² Punktum er tilf.   ³ Over det sidste e er en forkortelsesstreg.   ⁴ o er i håndskr. rettet fra e, så at bogstavet nu ser ud som ø.   ⁵ Åben plads for initialen.   ⁶ n mgl.   ⁷ Over t en betydningstas streg.

sæbrott ok matti eigi skipin sia af borginni¹ en herstrin stóð eftir nær borginni ok var Vlixes i herstinvm ok fíoldi riddara með (c. 34) vapnvm.² en fam dogvm síþar sa Troio menn hvar maðr liop fra sionvm til borgarinnar.³ hann var klæðfar ok varv bvnðnar hendr hans a bak aftr.³ hann hafði band fyri avgvvm ok signað⁵ þa nockot fra avgvnvm.² sa maðr felmti miok ok liop æ sem horfði.² borgarmenn tokv hann hondvm ok spvrðv hvat manna hann væri.² ek sver þers við Palladem s(egir) hann at ek skal eigi livga þat sem ek segi yðr i fystv.³ ek (em)³ girzkr maðr sem þer megvð sia ok heiti ek Sinon.² ek em frændi Vlixen hins spaca¹⁰ en ecki ætla ek her til gríða er þer ervð.² þeir spvrðv hvi hann for sva ok hvat hann hafði til saka gert.² hvat mvn mer tíoa at segia yðr ek flyða banan en ek venti mer skamt mvnv til hans.² þeir svorðv at með þvi mvndi hanvm venst lif at kavpa at segia 92 þeim þat er þeir villdv vita.² þat var fyst s(egir) Sinon at konvngr¹⁵ skipti verði með liði varv en mer líkaði þat illa ok mællta ek ímoti en Vlixes er skapmikill ok langrækr sem nv hefi (ek)⁴ ravn á.² hann let þa fyst sem ockr hefði ecki a skilið en þo fann ek opt síþan at hann styrði mer meir til mannhaska en til virðingar ok er ver vorvm til brottferðar bvnir ok gerði andviðri ok q(vað) þa²⁰ Calkas þat vpp er Vlixes reð reyndar at blota skyllði helvitis goð til hvriar þa kvað⁵ Vlixes þat vpp at ecki mvndi þegit vtan mannblot ok skyllði lvtá mann til blotz ok skyllði þan hocva til dyrðar goðinv.² ok er sva var gert þa kom min lvtr vpp af raðvm Vlixes ok let hann sem hanvm líkaði þat illa ok þo kallaðiz²⁵ hann eigi vilia briota login þo at sialfs hans lif lægi við.² var ek þa til landz leidr ok til hogs bvin sva sem nv megv þer sia en mer var sem mællt er at hverr a ser vin með (v)vinvm⁶ at maðr hio af mer þat band er á mer var halldit ok er her nv svmt bandit sem þer seð en ek liop þa þangat sem ek horfða ok³⁰ skriðnaði þa bandit fra avgvvm mer ok þorðv þeir eigi eftir at sœkia þa er ek sneraingat.² nv syniz mer sœmelegra at þer takið mik af lifi helldr en vinir eða na frændr en þo er nv litill frami at drepa mik bvnðin ok ein ok ey her ok engra hefnda eftir von þvi at þeim man fagnaðr þickia er þeir spyria mitt³⁵ lifat.² þa komv þar allir hinir merstv spekingar ok þotti ollvm þat raðlegt⁷ at hann væri til bana dœmdr ok sogðv vera mvndv svik.² þa svarar Priamvs konvngr ek em nv gamall ok man skamt

¹ g er i hðskr. rettet fra p.   ² Punktum er tilf.   ³ Mgl.   ⁴ Mgl. i hðskr.   ⁵ Rettet fra hðskrs kom.   ⁶ Rettet fra hðskrs vinvm.   ⁷ Over r en betydningsslos streg.

eftir minna lífdaga ok syniz mer ecki frægðar verk at drepa hann en hafi (hann)¹ fyri þat verit brott rekin at þeir hvgðv hann vera varn vin vil ek hanvm grið gefa.² madr(inn)³ þackar hanvm lif gíofna.² þa mællti Priamvs forvitni er mer a hvi þeir brendv 94 eigi herstin slika gersimi.² þeir þorðv eigi herra fyri goðvnm ok 5 ef herstrin || kemz i borgina þa man hon allðri verða vnnin.² 33a konvngv spvrði hvi⁴ þeir hefði þenna herst gert.² Vlixes blotaði til goðanna⁵ ok visvðv goðin sva til at herstin skyllði gera með slikv m hætti sem nv er hann ok hanvm man sigvvin fylgia hvert sem hann ferr.² þeir ætla ok hingat i annat sin til herstins⁶ ok 10 koma hanvm i borgina annat hvart með flokyngi eða smiðvelvm.² ok er Sinon hafði þetta sagt somnvðvz saman hofðingiar ok syndiz ef þersi saga væri son at þeim mvndi hofa at verða fyri at bragði ok koma herstinv m i borgina ok hafa sigvvin vndir sialfv m ser.² þa svarar ein blot byskvp at þar af mvndi þeim standa oll 15 vgífta ef hann kvæmi i borgina en almvgvin geystiz at ok vilia koma herstinv m i borgina ok bera nv a festar ok vndit með vinndasvm at borginni ok varð þa kallit sva mikít at engi heyrði hvat annar sagði.² þa geck blot byskvp til hofs ok villði forvitnaz tíðindi.² þa hroktvz ormar .íj. vndan stollvnm ok drapv s(vnv) 20 hans.² hanvm þottv þat ill tíðindi ok sagði þar hit meira mvndv eftir fara.² for hann þa með miklv kalli at þeir leidi eigi herstin i borgina ok herr mannz væri i herstinv m en þeir æptv í moti ok kvovðv þat engv gegna ok forv sinv fram ok er þeir komv at borg líði með herstin þa matti hanvm eigi koma i borgina nema brotið 25 væri vm líðið ok var þat gert ok eigi aftr bœtt.² þeir letv herstin þar staðar nema sem hæð merst var i borginni ok bœði var synt 96 þangat ok þaðan ok gleymðv þar yfir ok þotti vel vm stillt ok forv at sofa vm kvellit miok vindrvknir: ok ottoðvz þa ecki at ser en þeir er i herstinv m varv gerðv vita sem þeir hofðv aðr rað 30 til gert sin i milli.² Girkir hofðv þegar allan her sin a landi ok gengv með fylktv líði at því borg líði er opit var ok þeir hofðv sialfir brotið fyri herstinv m en er allr Girkia herr var komin i borgina ok þeir Vlixes or gengnir herstinv m þa kvovðv lvðrar vid vm allan herin.² taka þeir nv ok brenna hvsin en drepa mennena 35 ok vid þat vaknar Eneas er hann s(a)⁷ loga vm alla borgina.²

¹ Mgl.   ² Punktum er tilf.   ³ inn mgl.   ⁴ For v synes først begyndt på n (eller m).   ⁵ For g er først skr. b(?).   ⁶ Sålædes.   ⁷ Et lille f er tilf. over linjen med nedvisningstegn; enten har skriveren glemt at tilføje a eller (= ser; det kan vel ikke være meningen at dette f i forbindelse med det foregående tj skulde være at opfatte som hvs?).

- hann tekr þegar vapn sin ok vill þangat sem konungr var.¹ þa ser (hann)² at sokn ogorlega a sialfv Ilivm er dyrlegaz var i borginni (ok)³ oll dyrð borgarinnar hneig til.¹ hann ser hvar Pirvs ferr ok sœkir Ilivm.¹ hann hefir breiða exi ok sva sagði Eneas at hann væri likari fiandanvm en manni.¹ hann leypr bvk 5 af hvc ok hoar a .ij. hendr.¹ hann er allr bloðvgr.¹ hann kemr at þeim stalla er Þor var hœlgaðr ok drepr allt þat er hans hin ogvrlega ex nemr.¹ hann drap Polidamante svn Priamvs ok þegar eftir Priamvs fyri stalla Þors.¹ ok er Eneas sa hann fallin þa villdi hann giarnara þar deyia en³ brott at komaz en þo mintiz 10 hann þeirar spasogv at hann skyldi til Italia landz fara ok fra hanvm mvndv hinir rikvztv menn koma þeir er engir mvndv vera slikir i heimínvvm ok þvi for hann i brott með fœðvr sin ok svn.¹
- 98 en er borgin var vnnin þa forv Girkir i brott en at þeim gerði sva mikin hafstorm at flestir misforvz sva sem segir i⁴ Theodolo 15 ok engra þeira varð síþan mikil vppreist.¹ nv kemr her saman sagan ok⁵ sv er Dares hefir sagt ok þickir ollvm þat sanlegaz.¹
- (c. 35) En er orrostv var lokit ok hverr brott farin til sins heimilis þa feck | Neoptvlemvs Pirvs⁶ Andromake er att hafði Ector ok forv 33b þav síðan i Effirvm ok for Elenvs þangat með þeim.¹ Pirvs var 20 mikill viafnaðar maðr i flestv ok þa er þav Andromaka hofðv eigi lengi saman verit þa villdi hann hana eina lata en villdi þa fa Ermoenem d(ottvr) Menelavs ok Eleno hinnar fogrv ok sagði Menelavs hana hafa ser fastnaða þa er þeir satv vm Troio ok letz hana sœkia skyldv enn Elenvs latti þers miok ok qvez eigi 25 þickia hennar frændr hinir nanvztv miklir giæfv menn ok þotti venna at nockot illt mvndi af hliotaz ef þersv væri fram halldit.¹ ok nv kom þersi ætlan fyri Orestem s(vn) Agamenons konvngs ok varð hann reiðr miok ok sagði ser Hermonem vera fastnaða af Tindaro fostra hennar ok q(vaz) annat hvart þessvm raðvm 30 skyldv⁷ renna eða lata lif sitt ok nv sitr Orestes vm Pirvm iamnan ok þat varð vm síþir at hann gat lostið hann með orv ok var hann þo lifandi heim fœrðr ok þa gaf hann Helenvs Andromakam ok allt rikit með i Epiro ok eftir þat do hann en þav 100 tokv rikit ok gerðv þar borg mikla i liking eftir Troio.¹ þar 35 fæddvz vpp s(ynir) Andromake ok Hectoris miklir ok sterkir ok
- (c. 36) liklegir til hofðingia.¹ En eftir⁸ Troio manna orrostv vrðv drivgvmm allir ættmenn Priamvs konvngs landflæmdir ok bygdv i ymsvm

¹ Punktum er tilf.   ² Mgl.   ³ Rettet fra hdskr. er.   ⁴ Herefter er skrevet et underprikket h.   ⁵ Tilf. over linjen.   ⁶ Forkortelsestegnets øverste del er bortskåren.   ⁷ For k er i hdskr. skr. l.   ⁸ t skr. over f.

stoðvm en mart for sva raðlavst at sípan feck allðri ynði meðan þat lífði en Antenor var þar eftir sem fyr var sagt i borginni Troio þa er Girkir forv i brott ok ræstv þeir sípan ok ryddv borgina ok byggðv þar eftir vm stvnd at leyfi Agamenons konungs ok varð þo litil efling borgarinar en landit var þo sva arsællt þegar þar var friðr at þeim var enkis fatt er þar byggðv.¹ en er s(ynir) Ectoris varv vaxnir ok þeir spvrdv hvat titt var i Troio er þeim þotti sitt fostr land at þar sattv² þa vskylldir menn þeim nv beiddv þeir at Elenvs skyldi fa þeim lið ok skip ok fara sialfr með þeim til Troio ok ryddi brott þeim monnum er þar byggðv en vnni vndir þa ok setti þa þar niðr en Elenvs let þat eftir þeim ok forv þeir með her til Troio ok er borgar menn sa at Elenvs var þar komin ok s(ynir) Ectoris ok þeir mvndv oddi ok eigiv borgina so-kia helldr en fra hverfa þa sa þeir engi sin efni til motstoðv ok gafv þeir þa allt saman vpp sig ok borgina i þeira valld en Elenvs setti þa þar niðr broðvr s(vnv) sina ok eflði þa til rikis ok varv þeir þar vm alla sina æfi ok þar byggði þeira át bogi sípan en brott³ for oll sveit ok ætt Antenore ok byggði þar ecki þaðan fra.¹ en Elenvs for aptr i Epirvm ok sat at því riki meðan hans líf var.¹ ok er nv yfir farit þa sogv er agiætvz hefir verit i verolldvnni i heiðni at allra manna virðingv þeira er vitrir erv ok flestar frasagnir erv kvnnar en her eftir hefir sogv fra Enea ok þeim er Bretland byggðv.¹ ||

¹ Punktum er tilf.² Således.

Ematistv's hefir þvrvralit sem vindropi.¹ hann er ok hvit- 34a
leitr sem vindreyþ með vatni.¹ hann kemr af India landi.¹
avðvellr er hann at skera.¹ hann er gagnstaðlegr dryckiv
monnum.¹ hann væri dyr ef hann væri færi.¹ hann hefir .v.
myndir.¹

Crisopatv's kemr af² Eðopia hann er i myrkri lios en i
liosi myrkr.¹ hann gloar sem eldr v̄m nott en v̄m dag er hann
sem bleikt gvll.¹

Gerathises³ heitir steinn svartr asionar en ef maðr hefir
hann i mvnni ser þa ma maðr þegar segia hvat annar hygr v̄m 10
hann þvi at hann hefir þegianda megin.¹ þa mattv vita hvart
kona vill iatta bidaanda eða nitta.¹ en ef maðr hefir þann stein
þa rið a þann man miolk eða hvnangi ok mvnv þa þegar flvgvr
a hann setiaz ok svga ok stinga.¹

Magnetis heitir sa steinn er finnr a India landi sv þioð er 15
Trogodi heitir.¹ hann er svartblar.¹ hann dregr iarn at ser.¹
Medi fvnv megin hans.¹ lea hann vndir hals kono sofande ef
mann forvitnar v̄m dygd hennar en sv er skir er faðmar sofanda⁴
bonða sinn en hora velltr or reckiv sem henni se meðr hendi
kastað ok deynir ok merkir sa davn̄n lavn̄n lastar hennar.¹ En ef 20
þiofr gengr i hvs at stela ok legr hann gløðr her ok var⁵ ok a
ofan nockot af þeim steini i hværn stað sva at hiti ok reykr gangi
af i flora staði ok hverr er i hvsi þvi er flyr hverr i sin stað ok
vgir at hvs falli a en þiofr ma taka hvat er hann vill.¹ En ef
dryckit er af hanv̄m i vatni ok i hvnangi þa er hann goðr við 25
vatnkalfi ok við brvna ef þv stockvir a með hanv̄m.¹

Adamantes er hin bazti stein er kemr af India landi or
malle kristalli ok er hann eigi sva skir at hann lati iarðlit ok er

¹ Punktum er tilf.   ² Herefter er først skrevet india landi, men dette er igen overstreget med rødt; også det følgende ord er — urigtig — overstreget.
³ Det første e er på grund af en rød blækklat utydeligt.   ⁴ Således (for sofandi?).   ⁵ Således for hvar.

*hann þvi myrkblar.*¹ *hann er sva harðr at hann lætr eigi fyri*² *iarni ne elldi en brottnar hann fyri iarni ok steðia ef hann er vættr i bvecka*³ *bloði en með hans broti ma gera aðra steina goða en sa finz eigi meiri en valnot.*¹ *Annars kyns kemr af Rabita landi sa er eigi sva harðr. hann brotnar*⁴ *fyri hamri blodlavst ok*⁵ *eigi er hann sva skin ok minna er hann verðr.*¹ *hin .íij. kemr or Kípr .íij. fra þeim monnum (er)*⁶ *Philippus heita.*¹ *hann er fyndin i iarnæði.*¹ *allir hafa þeir eitt megin at draga iarn en magnes ef adamas er i hia ma þvi siðr til sin drega iarn at hann lætr ef hann hefir fengit.*¹ *Adamas er ho-filegr flokkyngiberanda gerir*¹⁰ *hann vtaman brott rekr hann fra manni skyssi ok hegomlega dravma firir hann leiðilegv eitri sigrar hann deilvr ok senavr grøðir*⁶ *hann vheila harða fiandr fœrir hann i hof en hann skal þa borin vera a vinstri hendi annað hvart i gvlli eða silfri.*¹

*Allectorius heitir sa er finz i hana maga gellðvm .íij. 15 vetr*⁷ *eða .íij. fœddr sipan.*¹ *hann er meiri en bávn.*¹ *hann er líkr gimsteini eða skirv vatni.*¹ *hann gerir hafanda miok graðan slockvir hann þorsta i mvnni hafðr.*¹ *ein konvngr forðvm sigraði marga konvnga með hans nattvrv ok er hann vrvg sigr stein.*¹ *hann kemr aftr brott recnvm ok fær manni nyian metnað ok*²⁰ *leiðrettir hann fornan metnað.*¹ *hann gerir hvern mann goðan ok staðfastan i ollvm lvtvm ok mikil magnaðan i allri kvensemi en variz hann at hann veití eigi of mart konv sinní.*¹

*Celidonivs heitir sa steinn er svala hefir i maga.*¹ *hann er ecki líos hann er litill ok ferlier*⁸ *at sia en vm fram er hann*²⁵ *marga dýra steina i nytsemi.*¹ *hans myndir erv .íj. hann er svartr ok ravðr.*¹ *hann lettir brotfalli hann greðir vheila hann gerir skammar sotter hann gerir menn malsnialla ok þockaða vel ok ef hann er vafðr i linklæði ok borin vnder vinstra armi en ravðr ok svartr a somv lund borin vnder høgri hendi til rettra lyckta*³⁰ *leiðir hann vpp hafðar syslvr setr hann konvnga reiði ok grøðir hann sívk avgv skolaðr i vatni en ef hann er vafðr i gvlv klæði ok vtan vm linklæði þa er sagt at hann bœtir riðv ok allzkyns meínsemðer.*¹ ||⁹

¹ Punktum er tilf.   ² Herefter er først skrevet vati, men dette er overstreget.   ³ c ligner mere a, end c.   ⁴ Disse to ord er skrevne to gange.   ⁵ Mgl.   ⁶ g er i hdskr. rettet fra d.   ⁷ Efter r synes noget at være udraaderet, mulig et forkortelsestegn for vm eller a.   ⁸ Over det første r en betydningssløs streg.   ⁹ De to følgende sider: 34^b og 35^a er oprindeligt ubeskrevne; men de er senere mer eller mindre blevne fyldte med forskellige kradsierier, hvorom nærmere i indledningen.

Cicio ianus epi cibi uendicat oct fe ma maran	Ianuarius	35b
Pris ma seb agn uincen bacon polcarp ag habentur	Februarius	
Bripur blassus a ued februo scolastica ualent ij ¹	Marcus	
Iul martir uirgo post petrus matque sequatur	Aprilis	
Marcus officio decoratur gregoriano gud ²	Maius	5
Post ea cut benedict post maria genetricis	Iunius	
April in ambrosij festis ouat atque tibur magn vi ¹	Iulius	
Succedunt hinc festa georg ³ marcique uitalis	Augustus	
Fil ma crux alex io io post mig or hinc ⁴ nere tunc hall	September	
Inde que dun sequitur uenit urb augus ger ad est pe	October	10
Iun mar abet honifa med primí barbasi bas ui iij ¹	November	
Tunc bomar gerualeal elld ioa io que le pe pau	December	
Iul sui promartinus tho celi fra benedicti		
Di suit a post que ⁵ mar a crist iaco dorpan ol abger	thor prax ⁶	
Petrus ⁷ ol aug trans sixt do ciri lau tibur ipp ey ij ¹	step ⁸	15
Sumsio uirginia timo bartholo post a io feli		
Egise trans bert post a ma gorg a pro sus co cru nic ey		
Lanbertique ma maur festum firmi da mi mic ic		
Re leo francis fi mar ⁹ de di ger inde re calist ij ¹		
Inde lucas hinc unde seue cris abhinc simonis quint		20
Omnes eu nole uil quateo marque bricci que		
Martir ad est ea cecele cricat post ea sat and		
Post que de barba nicho ueniunt uicto lu nicasi ij ¹		
O sapicum thoma thola natalis domini sil		

Frangit eglo dictis comitis anguit gueno fictis Ente cibit²⁵
bacus⁷ aliquo gentes emo dacus Clere baro ganit felix ere druso
barit Arte gregis facte durant carte bouis acte

¹ Skreue med rodt.   ² Senere tilfjjet.   ³ Over ge er senere skrevet
io og over or gi.   ⁴ Tilf. over linjen med nedvisningstegn.   ⁵ Herefter er
først skrevet mar hinc, men dette er atter udstreget.   ⁶ Disse to ord er til-
fjjede med en yngre hånd.   ⁷ s er skrevet over linjen.   ⁸ Tilf. med en
yngre hånd.   ⁹ ar sammenskrevne.

Frangit druso aliquo eglo baris gente dictis Arte emo
comitis gregis¹ dacus angvit² facte Clere gueno durant baro
fictis carte garit Ente houis felix cibet acte ere hacus

Sicca uiris afia curuis rex bustet cauet sic Brito creans
stilbon ori³ ris aud saba uiris as⁴

5

---

¹ s er skrevet over linjen.   ² v er tilf. over linjen.   ³ Utydeligt.

⁴ Herefter er de arabiske taltegn skrevne: 7899 0 1111 (midt på siden) 0 9
8 7 6 5 4 3 2 1 (til højre og noget højere oppe); allernederst er en linje skrevet:
Tercia sexta quaterna secundaque (aque utydeligt på grund af en klat) tercia
vina (fejl for luna).

---

c. 1
102 Nv¹ er at segia af Enea envm millda at hann rakz lengi i hafe þa er hann for af Troio ok kom hann vm sipir (við)² Sikiley.³ þar varv þa fyri miklir hofþingiar ok vinir Troio manna Eriknevs ok Acestes.³ þeir tokv með myklvm fagnaði⁴ við Enea ok var hann þar vm vetrin.³ en er⁵ vár kom byðs hann brott ok lætr i haf ok fengv⁶ þa en sva mikin storm at svm skipin svckv niðr en vm sipir bar þa (at)² landi.³ þeir hofðv þa nockvr dægr verið matlavser.³ Eneas ser þa hiort ein ok skavt hann ok var hann matbvin.³ þeir sia þar mikit land ok fagrt ok margar borgir.³ 10 þeir fengv goða hofn.³ þeir sia þar nær ser ena merstv havfvð borg en a hennar vegivm var skrifat fall Troio manna.³ þar sa Eneas hvar Troilvs var drepin með þeim⁵ hætti skrifat sem vondr væri snvin i har hanvm.³ þersi syn angradi hann miok.³ fyri þersi borg reð en rikazta drottning⁷ sv er Dido het ok er hon 15 veit þarkvomv Enea gengr hon sialf moti hanvm ok byðr hanvm til sin ok þat þiggr hann.³ hon let gleðia hann með alzkyns leik ok skemtán en hann var iannan vgladr.³ Ok er drottning fann þat mælti hon þv en milldi Eneas gvðen gefi þer glatt hiarta ok mikin veg sva sem þv ert til borin ok alla þa sómð sem ver⁵ 20 hofvm valld yfir skal yðr heimol vera ok yðrom monnum.³ E(neas) svarar sv ek ma eigi gladr vera fyri þeim harme er nv er endr 104 nyiadr þvi at fyri minvm avgvum er a yðrom borgar vegivm skrifadr skaði minna ættmanna.³ drottning bað hann segia ser fra þeim stortiðindvm er þar vrðv ok sva gerir hann.³ drotning⁸ let þa gera veizlv mikla ok let þar færa fram allzkonar leika.³ ecki fanz E(neas)⁸ vm þat ok er drottning fann þat þa bað hon hann at⁹

¹ Hele denne side er — på enkelte bogstaver nær — opfrisket; jfr. AM. Katal. I s. 686²⁰—21. ² Synes at mangle. ³ Punktum er tilf. ⁴ Opfr.-di. ⁵ Uopfrisket. ⁶ engv ligeledes. ⁷ Ordet usikkert, navnlig de 4 første bogstaver. ⁸ Skrivemåde usikker. ⁹ t synes at være skrevet over linjen.

pryða veizlv hennar með sinvm leikvm.¹ hann gerir sem² drottning³
 bað ok leikr nv allan strengleik með mikilli list frammar en nockor
 madr hefði þar fyr heyrt.¹ drottning virðir hann vm fram alla
 menn ok legr a hann mikla ast þviat hon hanvm vnne vm fram
 alla menn ok sva kemr at hann fær hennar ok vnir hon nv vel⁵
 sinv raði ok var hann þar nockora vetr.¹ Ok ein tima dreymði
 Eneam⁴ at Freyia kiæme at hanvm ok mælli far til Italia landz
 ok tak þar þa miklv sœmð er gvðin hafa þer þar fyri hvgsað⁵.¹
 ok eftir þat byr hann skip sin leynilega þvi at hann vissi at hann
 kiœmez eigi brott ef drottning yrði vor vid ok for burt með leynd¹⁰
 en er hon verðr vor at hann er brottv þa sendir hon til⁶ fvnðar
 vid Eneam ok mælir til hans Herra Enea sendir Dido Kartago
 borgar drotning q(veðiv) goðanna ok sina elskv.¹ þersi hersta
 borg heimsens er þig gerði rikan er miok þvrfandi þinnar fyri-
 sionar.¹ bioðvm vier til slikarar⁷ sœmðar⁸ sem þv hafpir með¹⁵
 ors.¹ mattv vel mvna þa er þv komt til var ok þinir menn
 mattv eigi hialp af þer fa en ek fagnaða þer með allri dyrð let ek
 aka þer i holl mina meþ allre sœmð ok setta ek þig i mitt hasæti
 ok minir menn stoðv vpp ok pionvðv þier ok þinvm monnum.¹ gvll
 106 ok silfr⁹ ok allzkyns gersimar gaf ek þinvm monnum en sialfvm²⁰
 þer allt rikit ok¹⁰ þat¹⁰ veitta ek þier er mer var nanazt er ek
 var sialf en þv | sœrðir¹¹ þig¹² vid gvð þin ok sva vid var gvð^{36b}
 at þv skyldir min vera hvar¹³ sem þv værir.¹ nv hefir þv svikit
 mik ok sva gvðin eð sama.¹ nv skyt ek¹³ ollv minv mali til þeira
 at þav hefni min a þer.¹ gef gavm at að eigi virðiz sva¹⁴ þersi²⁵
 þinni gerð at þv fyri farir bœðe mer ok þeim þinvm syni er (með)¹⁵
 mer leyniz af þinni hervist ok þegar ek veit at þv villt¹⁶ eigi til
 vars rikis koma þa skalltv raðinn vita min bana ok sva barnsins
 þers er ek fer með.¹ ger sva vel ef þv villt eigi mik finna meðan
 ek lifi þa ger nv fyri menzkv saker ok lat hylia leg mitt ok lat³⁰
 drecka erfi mitt þviat þat þicki mer nv miklv mali skipta vale.¹
 En er hon spvrdi at vist var at hann villdi eigi til hennar koma
 þa fyri for hon ser siolf ok þers þottiz hefna Hanibal konvngr a

¹ Punktum er tilf. ² m uopfrisket. ³ d ligeledes. ⁴ Opfrisket
 Ené. ⁵ Fejl for — det oprindelig(?) skrevne — hvgað. ⁶ Først opfrisket
 til a og derpå, som det synes, rettet til til. ⁷ Således, men utvivlsomt fejlagtig
 opfrisket. ⁸ Skrevet over linjen; oprindelig stod der vel slikrar vegsœmðar.
⁹ r er skrevet over linjen. ¹⁰ Uopfrisket. ¹¹ Hele denne side er meget af-
 bleget og et par ord opfriskede, og bærer helt igennem vidne om, at stærke
 reagensmidler er bleve anvendte. ¹² Sikkert således og ikke þik. ¹³ Utyde-
 ligt. ¹⁴ Disse to ord, særlig det sidste, meget utydelige, men temmelig sikre.
¹⁵ Mgl. ¹⁶ Disse to ord er opfriskede.

Rómverivm þa er hann van Rom ok sva marga hafvþingia drap hann i einni steinholl at hann let ser leir bleyta með blóði Rómveria ok gerði þar af borgar lim.¹ hann sendi ok heim til Kartago borgar .lxxx. vandlavpa fvlla með fingrgvllvm þeira Rómveria er hann hafpi yfir vnið i því stríði.¹

5

Fra Eneas ok Latinvs

- c. 2 Konvngur reð fyri Italia sa er Latinvs (het)².¹ dottir hans het Latina.¹ hon fan fyrst latinv stafrof ok af hennar nafni heita aller Látinv menn þeir er þa tvngv kvnvv.¹ var þat ok hafvð tvnga Rómveria meðan ríki þeira stóð ok eigi³ at eins þeira helldr¹⁰ ok iamvel allz heims.¹ drottning hans blotaði Sif.¹ Latinvs sat þar er nv heitir Rímína ok ein tíma syndiz drottning Sif i svefni ok mællti hviz við Eneas⁴ at eigi gangi hann her yfir þetta ríki þar sem (hann)² er rekin af sinni fostriorðv ok af oðrvum þjóðvm.¹ Nv ferr Eneas þar til er hann kemr til Italia landz ok tok þar¹⁵ land sem nv fellr Tipr i sío.¹ þa var hann vitrað at hann skyldi hafa frið við Evandrvum konvng hann ríkir þar er⁵ þv skallt setia borg.¹ sv verðr hofvð borg allz Italia landz þviat þv skallt eiga allt Italia ríki ok at þv tvvir þersv þa gef ek þer þetta teikn.¹ sva sem þv ferr veg þin þa mantv finna vndir einv tre²⁰ þvi er vlex heitir hvíta gyllti með .xxx. grísvm alhvítvm ok i þeim stað skalltv borg reisa ok skalltv kalla Albans borg.¹ þetta⁶ fern allt fram eftir þvi sem nv var sagt ok Eneas reisir borg i þersvm stað sem hann var fyri sagt a þan máta sem Kartago borg var er Dido drottning hafði gera latið.¹ hon var sterkari en nockor²⁵ onnvr i Italia.¹ hon var ok skipvð með miklvum kavppvm.¹ Eneas var ok⁷ frægrr víða vm land⁸ ok vm alla þa menn þotti mikils vert er af Troio varv komnir.¹

Af Tvvrno

- c. 3 Damívs het konvngur er reð fyri Tvskania.¹ Tvrvns het svn³⁰ hans en mersti kappi i Italia.¹ hann fregn at Eneas hefir orð sent Latinio konvngi at biðia Latinv dottv⁹ hans⁷ þeirar er Tvrvns hefir fva beðit ok verðr við þetta miok reiðr.¹ En konvngur segir at hann vill eigi gifta dottv⁹ sína vtlendzkvm manne þeim er flyð

¹ Punktum er tilf. ² Mgl. ³ Synes opfrísket. ⁴ s er skrevet over linjen. ⁵ Disse to ord meget utydelige. ⁶ Ita synes opfrísket. ⁷ Noget utydeligt. ⁸ Snarere at læse således end som lond. ⁹ o er tilf. over linjen, som det synes uden nedvisningstegn.

hafpi af sinvm fostr iorðvm heldr villdi hann gifta (hana)¹ Tvño envvm fremzta kappu ok þar inlenzkvm af envvm beztvvm konunga ættvm komin ok kvez villa at hann yrði yfir madr þers rikis 110 heldr en vtlendr madr þviat sa verðr yfir madr þersa landz er hana á.² lavk hann sva sinv mali at hann bað alla sina menn 5 þiona Tvño ok iattaði hanvm dottor³ sina.² Her eftir samnar Tvrvns miklv liði en þersir varv kappar með hanvm Mesapor ok Nvmanvs magr Tvñi Rampvrias⁴ konvngv Sesrapnvs ok margir || aðrir⁵ havþingiar.² En i borginni með E(neas) varv þersir⁶ 37ª havþingiar Bissa Pandacvs Silvanvs⁶ Menestevs⁶ Serestas Tvpidvs 10 fostri Askanij.² ok er Eneas fregn þetta þa a hann tal við sina menn ok segir þeim þersi tíðindi.² hann segir at hann vill fara (a)⁷ fvnd Evandri konvngs ok Pallas svnar hans ok fa styrk af þeim en hann setti Askanivm svn sin havþingia yfir borgina ok gefit alldri vpp borgina⁸ fyr en ek kem aftr.² Síþan fer hann 15 brott af borginni til þeira feðga ok tokv þeir veglega við hanvm.² hann segir þeim sin erindi.² þeir heita hanvm sinni liðveizlv.² Pallas var en .iij. madr mestr ok sterkaztr⁹ i landinv.²

Fall Pallas konvngs svnar

c. 4 Lavinv konvngv ok Tvrvns samna liði er þeir spyria at 20 Eneas er brott ok fara til borgar E(neas) ok setiaz vm hana ok sia hversv torsottleg hon er.² Tvrvns talar þa fyri folkinv ok mæltti yðr er kvnigt hver skyllða ors¹⁰ rekr til at rinda þersvm monnum af ors¹⁰ er setz hafa i vart riki.² vitv þer ok þeira skaplyndi at eigi letta þeir¹¹ her heldr en annars staðar fyr en¹² þeir 25 hafa her slikt sem þeir villa¹³.² hafa þeir nv rekiz nalega vm allan heim þviat engi villdi þola þeim¹⁴ yfir gang sem ravn varð a þa er Girkir¹⁵ rakv þa brott.² E(neas) hefir ok beðit þeira(r)¹⁶ 112 konv sem mer var adr heitin.² hann biðr menn sina fara fyrst til ok brenna skip E(neas) þav er stoðv vndir borginni.² þeir Tvrvns 30 søkia at borginni með ollvm brogþvm en þeir vorðvz skorvlega ok er þeir hofþv lengi sott borgina þa gerðv borgar menn rað sitt.²

¹ Mgl. i hdskr., men muligvis har det været tilf. i den ydre margen.

² Punktum er tilf. ³ Det første o er tilf. over linjen, som det synes uden nedvisningstegn. ⁴ Synes ikke at kunne læses anderledes. ⁵ Denne side bærer på flere steder mærke af stærke reagensmidlers anvendelse; opfriskninger er der meget få af. De øverste linjer på siden er meget utydelige. ⁶ Meget

svagt. ⁷ Mgl. i hdskr. ⁸ Utydeligt. ⁹ tr synes at være skrevet over linjen. ¹⁰ Således. ¹¹ Forkortelsestegnet og r opfrisket. ¹² e ligeledes.

¹³ Noget utydeligt. ¹⁴ þ for en del opfrisket. ¹⁵ k opfrisket. ¹⁶ r mgl. i hdskr.

þeir varv .ij. menn i borginni er fyrisiaztir varv ok mestir kappar i liði Eneas.¹ het² annar Nisvs en anar Ervlevs³.¹ þeir veliaz til at riða vt af borginni ok segia Enea þenna vfríð.¹ þeir herklæðaz nv ok fara leynilega vt af borginni ok er þeir komv i herin varv margir vindrvknir⁴ ok sofnadir.¹ þa brigðr Nisvs⁵ sverði ok hoar a tvær hendr ok sva eð sama gerir Ervlevs⁶ ok drepa nv mikin flöðaða riddara ok fara⁶ nv sva vt af herinvm ok⁵ sva margan mann hófþv þeir drepit at þeir vissv eigi sialfir tolv á ok sva varv þeir modir at nalega mattv þeir eigi ganga ok þeim⁵ sigri er vid brvgðit viða i bokvm er þeir fengv þa.¹ En¹⁰ er þeir komv vt af herinvm ok morna tok ok liost var orðit ok morgon solin skein a hialma þeira sa þeir mikinn her riða i moti ser.¹ þar var sa hófþingi fyrri er Volcens het.¹ hann ætlaði til liðs vid Tvрни.¹ hann ser⁷ þersa .ij. riddara ok kennir a vapnvm þeira at þeir (erv)⁸ af Troio monnum.¹ Nisvs sökiv¹⁵ nv vndan ok til skogs.¹ En Ervlevs var þvngfær ok komaz þeir millim hans ok skogsins ok sökia⁹ nv at hanvm alla vega en hann verst sterklega ok af því at ecki ma vid marginvm þa drepa þeir hann.¹ ok er Nisvs ser þetta¹⁰ þa liop hann or skoginvm ok 114 hoar a tvær hendr sva at ecki festir vid.¹ hann ryðr ser gotv²⁰ fram at havþingia þeira Volvent¹¹ ok lagði hann med sverði igegnv ok allar erv hans hendr bloðgar vpp at oxl.¹ Nv sökiv sva moðin i likam hans af sokn ok sarvm at hann ma eigi standa.¹ kemr hann nv þar at sem felagi hans var fallin ok legtz a hann ofan ok mælli minn goði vin Ervlevs i einvm stað skylv²⁵ vit davða þola ok var þar saxaðr.¹ síþan tokv þeir havfvð þeira ok barv a stongvm fyrri Tvрни ok segia hanvm þersi tíðindi ok verðr hann vid þat harðla gláðr.¹ hann lætr nv blasa ollvm herinvm til borgarinnar ok hófþv hófvðin fyrri merki.¹ þeir ganga nv at sva sterklega at Tvρνvs getr brotið borgar vegin ok sva var³⁰ hann odr at hann biðr eigi sinna manna ok liop in i borgina ok drap þegar .ij. havþingia en .iiij. greip hann ok snarar hann i svndr.¹ | Einu¹² hófþingi i borgin(i)¹³ het Cvspidvs hann kastar¹⁴ 37^b at Tvрно skriðliosi.¹ vid þat varð hann sva reiðr at hann hoer a tvær hendr.¹ Bissa hertogi reðs fyst i moti hanvm ok hoer i³⁵ skiold Tvрни⁵ ok hallaz⁵ hann eftir en er Tvρνvs ser at af hanvm berr skioldin þa legr hann kiesivni i smáparmana ok þegar eftir

¹ Punktum er tilf.   ² h opfrisket.   ³ Sikkert således.   ⁴ drv meget utydeligt; vin er sikkert.   ⁵ Meget utydeligt.   ⁶ Rettet fra hðskrs sva. ⁷ Utydeligt.   ⁸ Mgl. i hðskr.   ⁹ s opfrisket.   ¹⁰ þett ligeledes.   ¹¹ Således.   ¹² Stiden er dels opfrisket, dels plettet ved reagensmidler.   ¹³ i mgl. i hðskr.   ¹⁴ ar utydeligt, men sikkert.

Pelagius felaga hans lagði hann i gognvm með sverði.¹ Þetta ser Merstos ok angraz miok ok mællti Eilif skom er at pola at ein madr gangi sva fram.¹ Þa lvpv mote hanvm .ij. kappar Serestevs ok Menenvs ok drap Tvrnvs þa baða.¹ Nv finna borgar menn at 116 litið lið var komið i borgina.¹ Þeir byrgia þa aftr oll lið borgarinar ok sorkia þa at hanvm alla vega en hann varðiz sva at þeir komv engv sari a hann ok er nattaði þa varð hanvm² sem oðrvm³ monnvum at þreytvz oflin af mœðinni.¹ Þa hopaði hann vndan at arbackanvm ok var hann þa sva moðr at hann steyptiz vt a ana ok þar var vndir ein batr ok kom hann þar niðr i ok for hann i 10 myrkrinv ofan eftir anni ok kafaði vt vndir mvrin ok kom sva til sinna manna ok þegar egjar hann þa at sorkia at borginni ok segir at hon er iamgoð ok vnnin.¹ Þa mællti ein riddari Tvrni þer heimskir menn ok vfróðir gefit borg yðra ok sialfa yðr i⁴ valld Tvrni þvi at þer vitið at þer ervð meir vanir sællifi ok skentan 15 leik ok dryckiv ok kvenna halsfongvm en stríði ok bardogvm.¹ hafi þer ok heyrt at ecki folk er hardara en Saxar ok þvi heita þeir sem stein ok þvi erv þer miok heimskir ef þer villið beriaz við os.¹ Þa svaradi en vngi Askantias svn Enea ok mællti eigi er þat satt goðr madr at varir⁵ lanz menn kvnni eigi nockot við stríð en 20 litlar miniar mattv her sia at en sie⁶ nockot eftir Troio manna.¹ hann skavt til hans með spioti ok igegnvm hann ok fell hann davðr niðr.¹ hefz⁵ nv orrosta af nyiv.¹ Nv kemr Eneas i þersv ok Tarton konvngr Alrestvs ok Mecencivs með miklvm her.¹ þar var 118 ok Pallas svn Avandri⁶ konvngs.¹ þersi er onnvr frægivz orrosta 25 en Troio manna.¹ allir ræddvz Pallas ok hans eð ogvrlega afl.¹ ecki hafði hann fyr i her komit.¹ hvark(i)⁷ stenz við hanvm lifar ne herstar.¹ hann fer kallandi vm herin ok spyr eftir Tvrnvs ok er Tvrnvs ser hversv mikin skada hann gerir ok hversv ogvrlegr hann er ok riðr nv mote hanvm.¹ Ok er Pallas ser þat skytr 30 hann til hans með spioti.¹ þat kom vndir hönd Tvrni ok igegnvm þrefalda brynivna ok rennir fyri vtan rifin ok þar i gegnvm.¹ ok er Tvrnvs feck þetta sar þa skytr hann til Pallas þvi spioti er skaptið var eigi miara en hinn digrazti ass.¹ þat kom a Pallas miðian ok let hann þar lif sítt.¹ þa skilr nott bardagan.¹ Eneas⁸ 35 let iarða lik Pallas með miklvm veg ok let smyria með ivrtvm sva

¹ Punktum er tilf. ² h er opfrisket. ³ ð ligeledes. ⁴ Tilf. over linjen. ⁵ Noget utydeligt. ⁶ Således. ⁷ i mgl. i håndskr. ⁸ Fra og med dette ord er hele den øvrige del af siden opfrisket, med undtagelse af enkelte træk over linjen, som bøjlen i ð osv.; over i'erne er der sat en prik, til hvilke her intet hensyn tages.

at eigi matti fyra enn a dogvm Sigvrðar konungs Iorsala fara ok þers keisara dogvm er Heinrekr het annar með því nafni þa var grafinn grvndvollr i Rom til herbergia nockorra þa fvndv þeir þenna hans likama vfvinn i steinþroni.¹ hann hafði eitt holsar a miðivm likama þat var .ííj. fota a lengð ok lóðdar.¹ hans haleikr 5
120 þat er hvarki matti sloena fyri afli vaz ne vinz.¹ eigi matti þat ok braðna ne eyðaz enn at gerri einni borv með stali vndir logan þa sloknadi þetta lios vm þa borv er nv var fra sagt af loftinv innanleiddv ok millim komandi . . . .² logans ok lampans.¹ þetta 10
var skrifat a steinþroni at fotvm hanvm her ligr Pallas með sið sinvm svn Avandvi konungs ok hætti sa sem drap spiot Tørni riddara.¹ hann mvn finn||az³ a dogvm Heinreks keisara annars 38a
með því nafni.¹

Fall Tvrvns ens agiæta

15

o. 5 Nv er orrosto tíð kemr þa kemr nv til liðs með Tvrvno en agiæti Mensencivs ok svn hans Lasvs.¹ þeir beriaz nv ogoriga.¹ Tvrvns drap margan mann.¹ Eneas drap .ííj. hofþingia.¹ þa kemr moti hanvm en kvrteisi Lassvs ok er þeir hofðv barðs vm rið mælti Eneas Lassvs lif óskv þinne ok þreyt eigi við mik.¹ hann 20
er æ því akafari ok vm sipir fell hann fyri Enea.¹ þat harmadi Eneas storlega ok sva allr herrinn.¹ var þa settr friðr með þeim vm stvnd en er orrosto time kom þa skipa þeir fylkingar ok ganga nv lvdrar vm allan herinn.¹ Tvrvns sökiv sva hart fram at allt flyr vndan hanvm þar sem hann ferr ok marga kappu drap hann.¹ 25
Slikt eð sama gerir Eneas.¹ hann mótiv envm mikla Mecencio ok 122
beriaz þeir lengi ok lykr sva at Mecencivs fell.¹ Nv er en harðazti bardagi ok fellr nv hvndrvðvm folkit sva at engi kvnni at telia ok nv⁴ snvz mann fallið a Tvrvno⁵.¹ en er⁶ hann ser þetta vill hann finna sialfan Eneam ok i því brestr flotti a hans monnum ok 30
varð hann þa navðigr⁷ vndan at hallda ok var hann fyri vtan rikit vm rið.¹ Eneas legr nv vndir sig þetta riki.¹ morg tíðindi ok stor vrðv þar meðan Tvrvns var burttv⁸ af viðr skiftvm þeira

¹ Punktum er tilf. ² Oprísket læses her vindin, men dette er galt, og de træk, der skimtes, nemlig dr med en streg foran, der går ned for linjen, viser, at her har stået noget andet (vindr?). ³ Med undtagelse af den følgende overskrift og initial er den første halvdel (til og med Nv 238.10) af denne side oprísket. ⁴ Dette er oprísket til vm. ⁵ Ordet er oprísket til tvrvnonem, hvilket uden tvivl er galt; det følgende en er af oprískeren blevet læst som nem. ⁶ Se foregående note. ⁷ a er skrevet over linjen. ⁸ På grund af et stort hul i mbr. er dette ord skilt ad; på grund af oprískningen (hvorved burttv er fremkommet) er det ikke muligt at bestemme den oprindelige skrivemåde.

Eneas ok Lavvini¹ konungs ok feck Eneas iannan en betra lvt.² konungr sendi þa orð Nestor envm spaka at hann skyldi ganga moti Enea ok bavð hanvm þar til mikit gods ok er þersi boð komv til Nestor þa mællti hann ek sa þa handa ferð Eneas i Troio at ek kemi ecki til stríðs mote hanvm.² er ok fam monnum⁵ kvnnigra hvelikir Troio menn varv enn mer ok kem ek ecki þar.² Nv verða þav tíðindi at Tvrvns kemr aftr i landit með miklvm her ok fara þeir mágar Lavvins¹ ok Tvrvns moti Eneas með vvgian her.² hann samnar ok liði i moti ok tekz með þeim enn snarpazta orrosta ok gengr betr Eneas monnum.² Nv³ ser Tvrvns¹⁰ at Eneas man sigr fa ef sva fea fram veit hann ok ef hann gefr vpp vapn sin þa er⁴ Eneas sva milldr at hann helldr lifi sinv ok þat sama ætlar ok Eneas ok er (hann)⁶ ser Tvrvns ok þat eð dyrlega bellti er hann hafði tekit af Pallas þa brigðr hanvm sva miok við at reidin hitnar.² leypr nv hvar að avðrom ok beriaz¹⁵ sva sterklega at engi þenna veg Girklanz hafs hafpi anað slikt sed.² matti þar sia morg hog ok stor en sva lvkr at Tvrvns fellr.² En eftir þenna bardaga fær Eneas Latinv er Tvrvns hafpi att
124 dottur Lavvini⁶ konungs ok tok hann sípan vndir sig allt þeira ríki ok reð því til dauða dax en elding slo hann til bana.² 20

Af svinvm Enea ok af Brvtvs

c. 6 Eftir Eneam tok ríki Askanivs svin hans.² hann let avka Albans borg við Tftr.² þat er nv i Rvma borg.² Eneas reð .iij. vetr Italia en Askanivs svin hans .xxx. ok .vij. vetr.² hann atti svin er het Silvivs.² hann kvangadiz vngr ok feck kono þeirar er²⁵ Lavvina het.² En er Silvivs vissi at kona hans var eigi ein saman þa sendi hann eftir visinda monnum ok spvrði með hvart hon fœri helldr svin eða dottur.² En þeir sogþv at hon mvndi svin fœða þann er mikill ævi madr mvndi vera ok mart illt gera bæði drepa fodor sin ok modor en þo mvndi hann lengi lifa ok agiætr³⁰ verða.² þetta geck allt eftir þviat modir hans do þa er hon fœddi hann.² hann var kallaðr Brvtvs.² hann fæðiz vpp með fodor svinvm til þers er hann var xv. vetra ok nam allzkyns atgiorvi.² Ok ein tima er hann for a dyra veidar með fodr svinvm þa sa hann híort ein ok skavt at hanvm ok er at var leitað þa stoð orin i gegnim³⁵ Silvivm fodr hans.² ok er menn vrðv þersa varir þa rakv þeir hann brott af Italia.² for hann til | frænda sinna fyrst þeira (er)⁶ 38b komnir varv af Troio ok þa varv þiadir a Girklandi ok gerðiz hann

¹ Sálledes. ² Punktum er tilf. ³ Her slutter opfriskningen. ⁴ vpp —er opfrisket. ⁵ Mgl. i hdskr. ⁶ Det sidste v er forlænget.

formadr þeira ok leysti þa alla vt.¹ gerðiz hann bratt ríkr havfþ-
 íngi ok storrádr.¹ hann var manna avrvaztr.¹ dreif nv til hans
 sva mikít líð at hann hafpi nær .vij. þvsvndrað manna vtan born
 ok konør.¹ Sa mádr var í Girklandi er Assirívs het.¹ hann var
 girzkr at foðvr kyni en Troio manna at móðor æt.¹ þersi mádr 5
 styrkir Brvto at fe ok fiolmenne ok rvddv þeir þa mérkr ok gerðv
 126 ser þar kastala ok vrvv vigi.¹ en er þeir þottvz vrvvair vera þa
 sendv þeir bref til Girkia konvngs með þersvm orðvm Pandarato
 Girkia konvngi sendir Brvtvs vtlægðr hófþingi Troio manna ættar
 (kveðiv sina)² Vndarlega geri þer er þer skapið sva harðan rett 10
 þeim monnvvm er af Troio manna ætt erv at þeir skvlv verða at
 bygia eyðimerkr ok lifa þar við grasa røtr ok dyra hold en þer
 sitið í allzkyns sællífi ok haft hvetvetna þat er hvgr girniz.¹ latið
 nv verða enda vm síþir a þeira vesold.¹ gerið nv anað hvart at
 (þer)² takið þa í sætt ella høtið þeim þær storv sakir er þer 15
 hafid við þa gert .íj. at þer gefit þeim frelsi at fara brott ok legiz
 þa fyri slíkt sem ma.¹ En er konvngr hafpi lesið brefit þa varð
 hann reiðr miok ok samnar her saman ok ferr at þeim.¹ Brvtvs
 verðr var við þetta ok fer vt af kastalanvm með .vi. þvsvndrað
 manna ok a skog þan er konvngr skyldi vm fara ok kemr at 20
 hanvm vm nott a vvar ok drepr fiolþa folks.¹ flyr nv konvngr ok
 hans menn yfir a þa er Callon het ok tyndiz þar í fiolþi folks en
 svmt var drepit en svmt flyði hingað ok þingat.¹ í þvi líði var
 broðir konvngs sa er Antegon het.¹ hann snyr moti með sinvm
 monnvvm ok varð þar horð orrosta ok eigi long adr mérstr lvti hans 25
 manna var drepin en hann sialfr handtekin ok settr í iarn ok sa
 mádr með hanvm er Anakletvs het.¹ Brvtvs hefir sett eftir
 þvsvndrað manna at geyma kastalans.¹ at konvngi dreif nv mikill
 herr ok hvþi hann Brvtvm³ vera komin í kastalann ok settiz⁴
 hann nv þar vm ok sotti með allzkyns vigvelvm en hinir vorðvz 30
 vel ok drengilega ok barv vt a þa vellanda bik ok gloanda gríot.¹
 en er Brvtvs fra þersi tíðindi þa let hann leiða fyri sig Anakletvm.¹
 hann brigðr sverði ok mælti þav tíðindi hefir ek spvrt af konvngi
 128 ok varvm monnvvm at annað hvart skaltv þer líf kavpa eða deya
 í stað.¹ Anakletvs svarar hvi man ek mer eigi líf kavpa ok minvm 35
 kumpanvm⁵ ef kostr er a.¹ Brvtvs mælti þv skaltv koma mer í
 herbvðir Pandrasi konvngs ok minvm her en ek man setia rað til.¹
 Anakletvs (svarar)² eigi vin ek þat til lífs at rada konvngi bana
 rað.¹ Brvtvs legr rað til.¹ Anakletvs fer ok hitti varðmenn konvngs.¹

¹ Punktum er lílf.   ² Mgl. í hðskr.   ³ Rettet fra hðskrs brvmm.⁴ Forst skr. stett-, men t er underprikket.   ⁵ u er fremkommet ved rettelse (af a?).

ok er þeir kendv hann þa spvrdv þeir hvar Antigonvs konvngs broðir var en hann sagði at hann hefði komit þeim baðvum or myrkva stofv ok kvez eigi koma af hanvum flotravnvum ok sagði hann þar vera i skoginvum skamt fra þeim.¹ forv þeir þa med hanvum i skogin ok var þar fyri Brvtvs ok varv svmir drepnir en
 (c. 7) svmir handteknir.¹ Brvtvs ferr þa med (her)² sin til herbvða konvngs ok verða þar³ eigi fyr varir við en þeir heyra lvdv Brvtvs.¹ vrdv þeir felms fvllyr er þeir vocknvdv vindrvcknir ok fengv engir nær vopnin ok var drepin merstr lvtv hers konvngs en hann var sialfr handtekin ok leidr fyri Brvtvs.¹ þa mællti¹⁰ Brvtvs til konvngs .ij. kostir erv þer gevur sa annar at þv ert her drepin i stað ella gift mer Innogen dottv þina ok lofa þeim ollvum brott or rikinv med mer sem af Troio manna ætt erv komnir ok fa ors skip ok alla lvti aðra þa er ver þvrfvum at hafa.¹ konvngv svarar se ek nv at gvðin erv mer miok reið orðin er⁴ ||¹⁵ broðir minn skylldi fyst vera hertekin ok sipan sialfr ek.¹ hefir ek^{39a} ok latið merstan þora liðs mins.¹ þa em ek nv varla slíkr til rada gerðar sem fyr þa er ek sat med heili i minv ríki.¹ Nv þo at eigi lægi líf mitt við þa geriz þv Brvtvs sva agiætr maðr ok raðvgr
 130 ok sigrsæll at ek veit varla þann mann i heimenvum at litliræði se²⁰ i við þig at tengiaz.¹ Nv man ek þat til rads taka at ganga glaðlega at þersvum kostvum.¹ er þat ok min ætlan at Brvtvs nafn man lengi vppi vera i verolldinni ok hans kyns manna.¹ ma ok vera at var víðrskipti verði i sogv sett.¹ Nv syniz mer þat virðingv venaz at efla þig med ollv þvi er ver megvum ok rada þersvum²⁵ raðvum.¹ ventir mik at margir gavfgir menn eigi sina ætt að (telia)² til þín.¹ man ek þo en manne firv⁶ vera i þeiri ættar tolv.¹ Vil ek nv at þv kiosir hvart þv villt hafa (med)² Innogen dottv minni i heiman fylgiv þriðivng allz mins⁶ ríkis eða villtv at ek bva yðr brott eftir yðrvum vilia.¹ Ek man ok vera i gisling³⁰ med yðr þar til er þat er allt fram komit sem ek hefir yðr heitið.¹ her eftir sættvz þeir Brvtvs med þersv ok er nv Innogen gift Brvto.¹ En eftir þat byz Brvtvs til brottferðar.¹ konvngv feck hanvum .iiij. skip ok .xx. ok .ccc. skipa ok þat allt annað sem hann hafði iáttað hanvum en er byr gaf siglir Brvtvs brott.¹ Innogen³⁵ fell sva ner brottferðin at hon vissi nalega ecki til manna ok, hvgaði (Brvtvs)² hana.¹ þeir varv vti .vi. dægr aðr þeir tokv ey þa er Liogocia heitir.¹ hon hafði verið flolbygð en þa var hon miok sva avð sakir vikinga.¹ Brvtvs let kanna eyna ok fvnv þeir

¹ Punktum er tilf.   ² Mgl. i hdskr.   ³ Fejl for þeir?   ⁴ Skrevet to gange ved sideskifte.   ⁵ f oprisket eller klattet.   ⁶ s ligeledes.

engan man en stolpa dyra a skogvnm ok tokv þeir morg.¹ þar
 hittv þeir eit hof fornt ok mikit ok var þar i likneski Giefvnar ok
 Satvrvns ok Ivpiters.¹ þeir sogðv Brvto ok badv hann a land
 ganga.¹ hann geck vpp síþan við .xij. manm.¹ með hanvm var sa
 132 visinda madr er Geron het.¹ hann var annar gogfaztr madr með
 hanvm.¹ þeir hofsv bvdit tignar dreglvm vm enni ser ok er þeir
 komv i hofst þa gerðv þeir ellda .iiij. ein fyri Oðni anan fyri Þor
 .iiij. fyri Gefston.¹ síþan geck Brvtvs fyri stalla Gefstonar ok hafpi
 ker i hendi ok i vin ok blöð hvitrar hiartkollo ok mæltti þv er²
 veitz himins tidindi ok setning allrar veralldar ok kant helvitis 10
 deilli seg mer min forlog ok hvar ek skal bygia at yðrv radi ok
 hvar ek skal þig gvðleg meya lata dyrka at eilifv.¹ sva mæltti
 hann .ix. sinvnm ok geck .iiij. sinvnm vm stallan ok hellti af
 kerinv i elldin.¹ Síþan var breið niðr hiartkollo skinnit fyri stallan
 ok lagþiz Brvtvs þar a ok sofnaði.¹ hann þottiz þa sia Gefvn hía 15
 ser ok mæltti i vestrholfv heimsens við Gallia ríki líer ein ey vt
 i haft vbygð þar bygðv³ fyr meir risar.¹ þar hófir þer at bygia
 ok þinv líði at eilifv ok þitt kyn man hafa valld yfir ollvm heime.¹
 En er hann vaknaði þa sagði hann sinvm monnum dravm sinn en
 þeir vrðv fegnir ok forv til skipa ok siglþv þegar byr gaf til 20
 Afríka.¹ þáþan siglðv þeir til hova Philiastea ok þáþan til grafar
 Salmacvm.¹ þáþan forv þeir til Mavritaneam ok þáþan til stolpa
 Erevles.¹ þáþan forv þeir til hafs þers er Tirenvm heitir.¹ þar
 fvdv þeir .iiij. þvsvndrvð Troio manna þeira er flyð hófsv með
 Antenore.¹ hófþingi þeira var Corinevs.¹ hann var hogvæer hvers- 25
 daglega en hin diarfazti til vapn(a)⁴ ok sva stærkr at hann hafpi
 kastað risa einvm sem barni.¹ Ok er þeir Brvtvs fvdvs ok bvdv
 þeir sin venskap saman ok forv síþan þar til er þeir komv i
 134 Aquitania.¹ þar reð fyri sa konvngv er Gofarivs⁵ het.¹ Corinevs⁶
 var farin fra skipvm með .ccc. manna at veiða dyr.¹ konvngs 30
 menn fvdv þa ok sogðv at konvngv lofaði engvm manne at veiða
 þar dyr.¹ Cornevs var þar þa komin ok mæltti sva mnv ver gera
 sem aðr hófsv ver ætlað hvat sem hann segir.¹ Sa er fyri var
 konvngs monnum bendir vpp boga ok ætlar at skiota Cornevs.¹
 hann þrifr þann ok brytr bogan ok | rifr⁷ af hanvm hendrnar ok 35 39b
 slitr hann allan svndr i stycki en er hans kvmpanar sia þat þa
 flyia þeir ok sogðv⁸ konvngi.¹ hann varð reiðr miok ok samnar

¹ Punktum er tilf.   ² Rettet fra hdskr's ort.   ³ gð sammenslyngede.

⁴ a mgl.   ⁵ Orer g er senere tilf. et i.   ⁶ Rettet fra hdskr's for-.   ⁷ På denne side er der hist og her brune pletter efter anvendte reagensmidler.   ⁸ ðv skjult af en sort klat.

miklv liði.¹ þetta fregn Brvtvs ok gengr a land með sinv liði i mot konvngi ok tekz þar harðr bardagi ok mikit mannfall².¹ Cornevs gengr i gegnim fylkingar³ konvngs ok hoqr a tvær hendr ok i þersv slaz konvngs menn a flotta en hann leypr eftir þeim með brvgðit sverð ok ǫpti a þa ok mælti snvið aftr veslingar ok verðit eigi⁴ 5 allir at skommvnm er þer flyið þvsvndvm fyri mer einvm.¹ i þersv⁴ sneri moti hanvm kappi sa er Svards het með .dc. riddara ok er hann ser Cornevs hoqr hann til hans en Cornevs bra við skilldinvm ok hoqr hann svndr i miðiv.¹ kom þa Brvtvs til með .c. riddara ok drepa þeir þa drivgvnm hvert þat barn⁵ er eigi flyði¹⁰ ok attv þeir at rósa fogrvnm sigri ok miklv herfangi.¹

Af Brvto ok Cornevs

- c. 8 I þenna tíma reðv .xij. konvngar fyri Gallia ok sǫkir Giofarivs⁶ konvngr a þeira travst ok hetv þeir at koma hanvm aftr i ríki sitt 136 ok reka hina brott.¹ þeir Brvtvs ok Corinevs logðv nalega allt¹⁵ Eqvitaniam vndir sig brendv borgir ok drapv menn en ræntv fe.¹ þeir komv i þan stað er nv stendr Tvrons borg ok Brvtvs let hana fyst gera ok bioavz þar vnm þviat þeir ventv bratt hers a hendr ser.¹ þeir .xij. konvngar reðvz i her með Giofario⁷ konvngi ok forv dag ok nott þar til er þeir mǫttvz ok fylktv hvarir tvegiv²⁰ sinv liði ok tekz þar en snarpazta orrosta ok i fysta ryck fellr af konvnginvm Giofarivs⁸ .ij. þvsvndrvð manna.¹ slær þa ræzlv a folkit ok flyr hann þa ok hans menn.¹ i þvi komv konvngar með sínar fylkingar ok hrvekv þeir þa allir við.¹ þa var sva mikill liðsmvnr at Galli varv .iiij. vnm ein.¹ vrðv Troio menn þa ofrlíði²⁵ bornir ok forv a hæl ok naðv þo herbvðvm sinvm ok settvz þeir nv vnm herbvðirnar ok hégsa nv at pina þar Troio menn til bana.¹ Þersa nott ferr Cornevs a skoginn leynilega með .iiij. þvsvndrvð manna en er morgin kom þa reið Brvtvs vt or herbvðvm sinvm með fylktv liði en Galli reðvz i moti ok tokz þar horð orrosta ok³⁰ mikit mannfall af hvarvm tvegvnm⁹.¹ Sa var kappi merstr með Brvto er Tvrvns het annar en Cornevs hann var systvr svn Brvtvs.¹ hann geck harðazt fram allra manna.¹ hann drap með sinni hendi .dc. manna ok þa fell hann af sarvm ok mǫði.¹ En er bardagin var sem harðaztr þa kemr Corinevs i opna¹⁰ skioldv³⁵ konvngvnm með sitt lið ok snyr þa skiott mannfallinn a landherin.¹

¹ Punktum er tilf.   ² Il er i hðskr. rettet fra n.   ³ Snarere end -ing.
⁴ Rettet fra hðskrs þsi.   ⁵ Eller ham?   ⁶ Det første i er skr. over linjen;
sikkert ikke at opfatte som ri.   ⁷ Forkortet -þo.   ⁸ Det første i skr. over
linjen her vistnok med nedvisningstegn.   ⁹ Sålædes.   ¹⁰ Noget utydeligt.

slo þa a þa opi ok sogþv vgrynni hers vera komit a bak ser.¹
 138 slær þa felmt a folk ok flyðv síþan allir en Troio menn fylgþv
 þeim ok drapv þa þvsvndrvðvm ok forv síþan aftr til herbvða með
 sigri.¹ En þo at Brvtvs hefði fengit sigr mikin ok stort herfang
 þa þotti hanvm þat litils vert sakir missv Tvrvni frænda sins.¹ 5
 hann iarðaði hann þar ok tok borgin nafn af hanvm ok heitir æ
 síþan Tvrons borg.¹ Brvtvs mælti mikit manlat hofv ver her
 fengit a varvm m(onnv)m² er os ok scint til leiðrettv þviat land-
 herrin komr margr³ við hvern dag.¹ nv er þat mitt rad at leita
 brott með slikv herfangi sem nv hofv ver ok vitia vara forlaga¹⁰
 ok þeira landkosta sem gvðin hafa ors til visað.¹ þetta samþy(k)tv⁴
 allir.¹ forv þeir síþan til skipa sinna⁵ með vgrynni flar ok sigldv⁶
 til þeirar eyiar er þeim var til visað.¹ þeir lendv þar sem heitir
 Nesio.¹ sv ey var þa kallað Albio.¹ þar var nalega engi bygd
 nema risar nockorir.¹ þeir þottvz ecki land seð hafa segra eða¹⁵
 byggilegra.¹ þar var hver a fvl með fiskvm ok allzkyns giæzkv.¹
 Brvtvs lætr nv ryðia landit ok hvsa en risar flyðv vndan i flioll
 ok hella.¹ þa var snvið nafni Brvto ok var kallaðr Brito⁷ ok af
 hans nafni var landit síþan kallað Britannia. Cornevs⁸ for norðan
 || meir⁹ i landit ok bygði þar sem nv er kallað Cornbretaland.¹ 20 40a
 þar varv flestir risar.¹ ein þeira risanna var merstr ok sterkaztr.¹
 sa het Goemagog.¹ hann var .xv. alna har.¹ þat hoðv menn seð
 at hann reif stor tre vpp með rotvm sem litin kvist.¹ En er
 Brvtvs gerði hatid gvðvm sinvm þa kom þersi risi þar ok með
 140 hanvm adrir .xx. ok drapv marga menn fyrri Brvto.¹ hann samnar²⁵
 þa liði i mote þeim ok varv drepnr .xx. en Goemagog var hand-
 tekin ok varðveittr þar til er Cornevs¹⁰ kiæme þvi at Brvtvs villdi
 sia fangtokv þeira ok risans.¹ En er Cornevs¹⁰ kom þa varð
 hann glaðr er hann skyllði reyna sig.¹ Takaz þeir nv ok sviptaz
 sterklega.¹ risin tok hann sva fast at .ííj. rifin gengv i svndr i³⁰
 Cornevs¹¹.¹ þa varð Cornevs¹⁰ reiðr ok færiz i alla avka afsl¹²
 sins ok hefir hann síðan risan vpp a bringv ser ok leypr síþan
 með hanvm a siofar gnúpvv nockorar ok kastadi hanvm þar ofan
 fyrir ok brotnadi hvert bein i hanvm.¹ sa staðr er kallaðr enn¹³

¹ Punktum er tilf. ² Forkortelsessstregen over mm mgl. ³ Over g står, et, hvilket næppe er at opfatte anderledes. ⁴ k mgl. ⁵ Utydeligt på grund af en mørk klat. ⁶ Eller sigldv? ⁷ Noget utydeligt. ⁸ Rettet fra hdskr's Cornelius. ⁹ Også på denne side er et mindre parti ved den ydre margen søgt opfrisket ved plettende reagensmidler. ¹⁰ Rettet fra hdskr's Cornelus. ¹¹ ne synes at være sammenskræve. ¹² Er først skrrevet aml-, hvorpå m er omdannet til f uden at den sidste strek er slettet eller under-prikket. ¹³ Rettet fra hdskr's c'.

i dag Risa fall.¹ Brito let borg gera i liking eftir Troio.¹ hon var sett við a eina þar sem vellir slettir varv nær ok skamt var til siofar.¹ hann let þa borg kalla Troio ena nyiv.¹ hon hefir fengit fleiri nofn af atbvrðvm þeim er sipar komv til.¹ hon var lengi kallað Enouantum eftir þat Carelvð en nv heitir hon Lvndvna ⁵ borg.¹ I þenna tima var Heli kenni maðr a Iorsala landi ok var hann tekin af Philistæi monnum.¹ þa varv synir Ectoris i Troio En Silvivs svnar svn Eneas i Italia moðor broðir Brvtvs.¹ Brito atti .íij. syni með Innogen kow sinni.¹ het en ellzti Loerinvvs en annar Albanactvs .íij. Cambran.¹ en er þeir varv vaxnir þa tok ¹⁰ 142 Brvtvs sott.¹ hann skipti þa ríki með svnm sinvm.¹ þat skipti heldv þeir sipan.¹ Britvs² andaðiz af persi sott.¹ þa hafpi hann verið i Bretlandi .íij. vetr ok .xx. synir³ hans giorðv veglegan hans groft i þeirri borg er hann hafpi sialfr gera latið.¹ hann var miok harmaðr af sinvm monnum ok allri alþyðv.¹ ¹⁵

Af Breta konungvm

e. 9 Loerinvvs tok þat ríki eftir foðvr sin sem hanvm var skipat ok var sa lvttr ríkis af hans nafni Loegrea (kallaðr)⁴.¹ Kambra(n)⁶ tok þann lvt er lier við ð þa er hæet Sabrin egvalia en eftir hans daga var hon kallað Kambra.¹ En Albanactvs tok þat ríki ²⁰ er þa het af hans nafni Albaniam.¹ þat heitir nv Skotland.¹ konvng⁶ reð fyri Hvnalandi sa er Hvmbvs het.¹ hann var harðr ok illgiarn.¹ hann fen með her a hendr Albanacto⁷ ok byðr hanvm til bardaga ok fell Albanactvs i þeirri orrosto en þat folk er vndan komz sotti a fvnd Loerini ok sogþv hanvm þersi tíðindi.¹ ²⁵ hann ferr til motz við Kambran broðor sin ok samna þeir liði.¹ þeir mótuvz við a þa er Hvmbra heitir nv ok tokz þar horð orrosta ok mikit manfall.¹ Bretar sottv fram sterklega sva at Hvnr letv fyri.¹ þeim var hvergi kostur at flyia vtan a ana vt ok var hon bœði divp ok strong.¹ Hvmbvs konvng⁶ liop vt a ana ok ³⁰ hans menn ok tyndvz þar ok er landit er hia lier af því kallað Norðhvmbra land.¹ tokv þeir brœðr þar þa mikit herfang.¹ Loerinvvs tok þar .íij. meyar ok var ein venst allra.¹ sv het Estrilldis.¹ sva var hon horvnd lios⁸ sem snior⁹ eða. filsbéin.¹ Loerinvvs felldi sva mikin astar hvgr til hennar at hann villdi þa þegar fa hennar ef hann treystiz en hann hafpi aðr fest Gvende- ³⁵ 144 lionem dottor Cornei¹⁰ konvngs er fyr var fra sagt af Cornbreta

¹ Punktum er tilf. ² Sátedes. ³ Forkortet syn. ⁴ Mgl. i hðskr. ⁵ n mgl. ⁶ k er i hðskr. rettet fra h. ⁷ Rettet fra hðskrs -alfo. ⁸ i tilskr. over linjen. ⁹ n betegnet ved en streg over i. ¹⁰ Rettet fra hðskrs corneli.

landi ok villdi þa þessa eiga helldr.¹ en er Cornevs² fra þetta þa
 varð hann miok reiðr ok for þegar a fynd Locrini ok geck in i
 holl hans með brvgnv sverði ok mælti mikla skom ætlar þv
 Locrinvs at gera til min ef þv ræðr ok litt minniz þv þeira lvt³
 hversv oft ek hefir fyrri þínvm foðvr bloðgar hendr borit ok
 morgvm fogrvm sigri hanvm i hendr komit ok margan risa hefir
 ek fellt hanvm fyrri fo-⁴tr þar sem þv ættlar at slita festvm við |
 dottor mina ok miok em ek gamall ok orvasi ef þer dvgir þat ok
 ætlaði þa at vaða at hanvm.¹ menn stoðv þa millim þeira ok varð
 sættvm a komit með þeim hætti at Locrinvs⁴ skyllði fa Gvende-
 loenam sem fyr var ætlað ok feck hann hennar en eigi gleymði
 hann ast Estrilldes helldr en aðr ok let hana varðveita leynilega i
 Lvndvnm vm .vij. ár sva at þat var a fara manna viti.¹ hann
 kom til hennar oft ok leynilega.¹ En kona hans Gvendeloena
 grvnaði ok spvrði hvar hann væri þa er engi maðr varð var við
 hann en hann kvez þa blota gvð sin a lavn ok kvað þa eina at
 fvlv fa gott af þeim er sva gerðv.¹ hon let ser þat vel lika.¹ sva
 er sagt at Astrilldes fo-⁵ddi mey eina sva fagra at allir vndrvðv
 henar fegrð þeir er sia náðv.¹ henni var nafn gefit ok kollvð
 Hábrén ok var hon leynilega vpp fo-⁶dd at engan grvnaði nv helldr
 en aðr hvat titt var.¹ litlv sipar fo-⁷dir Gve(n)doloena⁵ svn þann
 er Locrinvs⁶ atti ok var hann kallaðr Madann.¹ hann for til
 moðor foðor sins Corneo⁷ ok vox þar vpp.¹ Cornevs² lifpi eigi
 146 lengi sipan.¹ hann var miog harmdavði ok þotti hans monnvm
 sem þeir mvndv hans eigi iðgiollð fa.¹ en er Locrinvs⁸ fra anlat
 Cornevs² þa fyrri let hann Gvendeloenem kono sina en gerði þa
 bravllavp til Astrilldes með allri sømð ok setti hana drottningv
 allz sins rikis.¹ Gvendeloena ferr þa til Cornbreta landz ok setz i
 sina foðvr leifð ok vnir illa sinvm lvt ok hvgsar þat iamnan
 hversv hon mætti hefna sinnar svivirðingar.¹ hon let nv heria a
 riki Locrini ok let brenna landit ræna fe en drepa⁹ menn ok er
 Locrinvs spyr þat þa sannar hann liði at ser ok ætlaði at fríða
 riki sitt ok sættaz við Gvendeloenam.¹ ok er henni kom niosn af
 þersv þa samnaði hon her at ser ok sagði sinvm monnvm at hon
 villdi engar sættir taka vtan hon siolf kvez anað hvart falla
 35 skylldv eða vinna vndir svn sin boði rikin.¹ þav mo-¹⁰ttvz þar sem
 heitir Strvann ok varð þar en harðasta orrosta ok er litla rið var

¹ Punktum er tilf. ² Rettet fra hdskr. cornevs. ³ Meget utydeligt.

⁴ c er tilf. over linjen og n er i hdskr. rettet fra c. ⁵ n mgl. i hdskr. ⁶ Rettet fra hdskr. loricevs. ⁷ Rettet fra hdskr. cornelio. ⁸ I hdskr. rettet fra loricevs. ⁹ Rettet fra hdskr. dreða.

harðs þá var Loerínus skotin avrv i gegnim til bana.¹ hann hafði þá konungr verið .x. ár.¹ en er konungr var fallin þá gafvz menn vpp ok lagði hon þá allt ríkit vndir þav mœðgin ok hafði hon ríkis (stíorn)² alla meðan Maddan var vngr.¹ hon var grimlynd ok storrað.¹ hon let taka þær mœðgvr Estríllde ok Habren dottur⁵ hentar (ok drekkia)² i a þeirri er þá het Sabrina en nv heitir³ Habren af nafni meyiarennar.¹

Af Madann

- c. 10 Nv er Gvendeloena hafði raðit ríki .xv. ár þá feck hon Maddan syni sinvm fodor leifð sína.¹ En hon reð Cornbretalandi¹⁰ allt til dauða dax.¹ I þann tíma var Samvel spamadr a Gyðinga landi ok allt þar til hafði lifat Silvius svin Eneas ok broðir 148 Askanus.¹ i þann tíma var ok Homerus skald.¹ Maddan var hogvær ok vinsæll ok er af hantem engi saga ger.¹ hann feck konv ok atti með henni .ij. syni.¹ het annar Inprícíus en annar¹⁵ Malnun.¹ þeir varv þá fylltiða er fadir þeira Maddan andadiz.¹ En er hann var allr þá villdi hvar þeira hafa allt ríkit en vargi⁴ villdi vna iamnadar oðrvn.¹ menn geymdv þeira sva vm nockora stvnd at þeir naðv eigi at beriaz ok hvargi matti anann svikia.¹ Inprícíus sendir þá orð Malunn broðor sinvm at þeir skylldv²⁰ finnaz ok semia sætt sína ok frændseme sagði þat vskaplegt at þeir væri lægri sinvm vndir monnum.¹ þetta likar Malnun vel ok finnaz þeir broðr ok || ganga a einmæli .ij. saman með samþykt^{41a} annara manna.¹ þar nær varv a lavn menn Inprícíus ok með hans raðvm lvpv þeir fram ok drapv Malunn en eftir hans dauða tekr²⁵ Inprícíus vndir sig allt ríkit ok fer með her yfir allt ríkit ok drepr velflesta ena tignvztv⁵ menn ok gofgvztv innan landz þviat hantem þotti þeir lengi moti hafa staðit þvi ráði er hann hafði þá latid fram koma.¹ vissi hann ok at þeim mvndi sitz a vvert koma allar hans illgerdir.¹ cyddi hann ok nalega allri sinni ætt þviat hann³⁰ vissi giorst sialfr at eigi mvndi langt lida adr en hverr mvndi annara hans frændi þickia betr til fallin ríki at hafa þar ok konungv nafn at bera en hann.¹ Gaf hann þar i staðin storar eignir ok tignar nofn þeim monnum er adr varv litils verðir en ser letv allt þat soma er hann villdi.¹ hann var kvangadr betr en³⁵ 150 hantem soumði þviat hon var vel at ser i alla staði.¹ svin attv þav þann (er)² Ebravtes⁶ het.¹ hann var manna merstr ok sterkaztr

¹ Punktum er tilf. ² Mgt. i hðskr. ³ Disse 3 orð skreuve to gange, den sidste gang underprikket og overstreget med rodt. ⁴ Således. ⁵ Over n er en betydningstos streg, der ikke kan opfattes som aksent over v. ⁶ Således her.

a sinvm alldri ok vlikr fodor sinvm i skaplyndi ok for hann meir fram heilvm radvm moðor sinnar en firnvm foðvr sins.¹ hann het Ebraicvs.¹ hann var vinsæll af alþýðv.¹ En er Ebraicvs var vngr þa let Inpricivs eina² konv sina ok varð hann síþan allr at vndrvm.¹ tok hann þa at þypaz karla ok framþi vid þa losta- 5
 seme.¹ samþyktv þeir þat þa með hanvm er þa varv hans menn þviat þeir þottvz i þeiri samþykt lavna hanvm miklar virþingar ok storar gjafer.¹ En er hann hafþi .xx. vetr konvngv kallaðr verið þa for (hann)³ ein dag a dyra veði⁴ með hirð sini ok verðr hann þeim fra skila ok varð staddr einsáman.¹ þa kemr hann i dal 10
 ein.¹ þar dreif at hanvm varga skreið mikil ok reðv þegar a hann ok rifv hann allan svndr ok var þat makligt at sa dœri illa ok skamliga er illv lifi hafþi lifat.¹ hofz hans riki með glœpvm ok for fram með skemð ok endiz með svivirðing.¹ I þenna tima var
 (c. 11) Savl konvngv yfir Gyðingalyð. Evbracvs⁴ svn hans tok riki eftir 15
 hann ok skipaði hann fyrst riki þar inbornvm monnvvm ok hof ok sœmði alla sina frændr.¹ en er hann hafþi rikit skipat eftir sinvm vilia þa mintiz hann versv⁴ enir fyri frændr hans hofþv heriað i Gallia ok latið þar sina astvini ok nafrændr ok komiz sialfir navðvlega vndan ok þottiz hann skylldr þersa at hefna.¹ for hann 20
 síþan með her i Gallia ok atti þar margar orrostor ok van þar 152
 mikin sigr ok feck mikit herfang ok for með þvi heim með fogrvvm sigri ok nogv fe.¹ En er hann hafþi eigi lengi heima verit þa let hann gera borg eina mikla ok kalladi eftir sinv nafni Ebraicvm.¹ sv er nv kallað Iork ok er þar nv annar erki stoll.¹ margar 25
 borgir sterkar let hann reisa aðrar.¹ hann let gera a Skotlandi vigi þat er hann kallaði Meyde clavstr.¹ þa var j⁵ Iorsala landi David konvngv en Silvivs Latinvs a Italia ok Gatnathan Osaphat spamenn.¹ Evbratvs⁴ atti .xx. konv ok með þeim .xx. syni ok .xx. dœtr.¹ þerser erv s(ynir) hans nefndir⁶ Brvtvs Grœnskiolld 30
 Margaðvð Silvivs Regin Mvrvið⁷ Bladvð Gayl Dandan Elldað Asarat Brvach en eigi erv nefndir fleiri.¹ en dœtr hans Glorigin Innogen Dvdas Gvenban Ragav Stadað Gladiað Agaes Stadiacl.¹ hon var allra mecia fegrst þeira er i Bretlandi varv.¹ Ebavtvs⁴ sendi dœtr sinar allar svðr vm flall i Italia til Silvivs svnar 35
 Albaní er þar rikti ok bað hann gifta þær þar.¹ Silvivs gifti þær þar gavfgvm monnvvm af Troio manna ætt þeim sem þar attv riki

¹ Punktum er tilf.² Rettet fra hdskr's eigna.³ Mgl. i hdskr.⁴ Således.⁵ Synes rettet fra a.⁶ Herpå tilføjes ved en gentagelse synir hans.⁷ mv utydeligt. Det nederste hjørne på denne side til højre bærer mærke af anvendelse af reagensmidler.

ok goðs.¹ | hann² sendi svnv sina til Saxlandz at vinna þat ok 41b
 setti Assarakvm hertoga yfir þeim brøðrum ok forv þeir með styrk
 154 Silvíni Albrvsi til Saxlandz ok gatv þat allt vnder sig lagt ok reðv
 því ríki síþan.¹ Brvtvs var heima með feðr sinvm.¹ en er Ebravtv
 hafpi ríkt vm .ix. ar ok .xx. þa andaðiz hann ok bioqv þeir 5
 Brvtvs ok Grønskioll vegliga groft hans.¹ þeir tokv ríki eftir hann
 (c. 12) ok er engi saga fra þeim ger.¹ Brvtvs atti svn er Leil het er ríki tok
 eftir hann.¹ sa let gera borg a norðan verðv Britania er þa var
 kallað af hans nafni Kaerleil.¹ i þann tíma reð Salomon vísi fyri
 Iorsala landi ok þa kom Sabba drøttini(n)g³ til hans ok þa var 10
 reist templvm domini.¹ Leil reð ríki .v. ar ok .xx. Svñ hans tok
 ríki eftir hann sa er Lvð Hvdibras het.¹ hann let gera storar
 borgir Kantara borg ok Gvitoniam ok kastala þan er hann kallaði
 Baladya en þa er kastala vegir varv laðnir heyrðv menn aran
 tala en ecki kom þat þar eftir at nockot hefpi at þyða.¹ hann let 15
 gera borg þa er hann kallaði Bado.¹ hann ríkti .ix. ár ok .xxx.
 þa var Elias spamadr a Gyðinga landi ok bað hann þers gvð at
 156 eigi skyllði regna ok veitti gvð hanvm þat at eigi regnði vm halft
 .íij. ár.¹ hans svñ het Bladvð er ríki tok eftir hann ok var hann
 miok folkvnigr ok namv menn þat miok af hanvm þar i landi.¹ En 20
 er hann hafpi .xx. vetr konvngv verit þa let hann gera ser fiadrham
 ok villdi hann flivga ok sia yfir ríki sitt ok potte ser þa síþr
 nokorv lvtv a (v)var⁴ mega koma.¹ En er hann skyllði flivga i
 hamnvm þa bilaði hamrin ok fell hann ofan yfir Lvndvnm ok
 kom niðr a þat mersta hof er i var landinv ok slitnaði allr svndr 25
 i stycki.¹ Svñ hans tok konvngdom eftir hann sa er Leir het.¹
 hann var ríkr ok hermadr mikill en fyrra lvt ævi sinar.¹ hann
 vann vndir sig Cornbretaland ok Skotland.¹ ecki var hann vitr
 madr kallaðr.¹ hann atti .íij. døtr.¹ het ein⁵ ellzta Gordonilla en
 onnvr Ragay en hin yngsta Gordoella.¹ hon var þeira venazt ok 30
 vitrazt.¹ konvngv vnni henni ok merst vm langa⁶ stvnd.¹ En er
 hann tok at elldaz⁷ þa villdi hann profa hvelika ast hann⁸ atti
 hverri þeira at lavna.¹ let hann þa⁹ kalla til sin ena ellztv dottvr¹⁰
 sína Goronillam ok mælti Sva em ek nv gamall¹¹ at ek man bratt
 mitt líf enda ok mitt ríki man koma yðr i hond døtrvm minvm 35
 ok vil ek nv vita hvat þv ant mer.¹ hon svarar þers ma ek sveria

¹ Punktum er tilf. ² Denne side bærer pletvis vidne om anvendelse af reagensmidler, særlig for neden. ³ n mgl. i hdskr. ⁴ v ligeledes. ⁵ Således. ⁶ a og den første del af n opfrisket. ⁷ er—elldaz meget afbleget. ⁸ Herpå er igen skrevet aft hann. ⁹ hann þa noget utydelige. ¹⁰ o skr. over linjen. ¹¹ a (2) opfrisket.

at ek ann þer meira en lifi minv.¹ konungr mæltti mikils a ek þat að virþa at (þv)² elskar meira elli mina en ǫskv þina.¹ skal ek ok þer þat sva lavna at þv³ ok þin bondi skvlf hafa þriðving 158 allz mins rikis.¹ þvi nest let hann kalla til sin Ragav⁴ ok spvrð(i)⁵ hvat hon ynni hannv.¹ hon svarar eigi kann ek at greina 5 avörv viss ast við þig en ek an þer meira en ollv avör(v)⁶ i heimenvm.¹ konungr svarar hvat ma³ þersi⁶ ast ligt verða ok skal³ her mikil gott i moti koma.¹ skal ek gefa þer annan þriðving rikis mins³ ok þan mann er þv kys þer siolf.¹ Siþan let hann kalla til (sin)² Gordoello ok spvrði hann sliks ens³ sama³ en hon svarar 10 hvat ma dottir vna föðor sínvm meira en sva sem sǫmir ok sva vil³ ek þer vna sem bezt samir at goð dottir vnni goðvm föðvr ok sva mikil gott sem ek ma þat vil ek þer vna.¹ hann svarar reiðvlega þv spottar elli mina ok eigi þarf³ mik at kalla einvallz konung yfir Englandi ef ek skal eigi gera astar mvn með 15 yðr systrvm ok þv skallt ecki vera⁷ min dottir⁸ heðan fra⁹ ok ecki fe skal ek þer gefa ok enga virðing skalltv her hafa.¹ En systr || þinar¹⁰ skvlf her hafa virðing ok riki.¹ hon mæltti þat 42a man mer fyrri beztv sem þv villt vera lata.¹ hann gifti dǫtr sinar enar elli iorlvv .ij. ok let fylgia þeim heiman halft riki sitt 20 meðan hann lifði en þeir skyldv eiga allt eftir hans¹¹ dag.¹ annar þeira sat a Bretlandi en anar a Skotlandi.¹ Aganippivs het konungr i Franz vitr madr ok vinsæll.¹ hann spvrði at Leir konungr hafði gift dǫtr sinar enar ellri en sv var vgift en yngsta er aller kollvðv beztan kost i vera.¹ sendi hann þa menn til 25 Englandz at biðia Gordeillam til handa ser ok barv þeir vpp erindi sin fyrri Leir konung.¹ konungr svarar þo at Aganippivs se viðlendr at¹² riki þa er hann þo eigi vitr ne frettin er hann veit eigi at ek hefir gift dǫtr minar i goða kosti en þersi er nv er 160 eftir er vvitr ok metnaðar fvll ok ek veit eigi hvart er hon er min dottir eða eigi.¹ man ek henni ok ecki goðs heiman gefa.¹ þicki mer konungi yðrvm þetta rað ecki sva sǫmelegt sem tign hans byriar en þvi betr þicki mer er mið ervm fyr skilð.¹ sendi menn forv aftr ok sogþv sin erindis lok ok þat með at þeir kollvðvz enuga ivnglvv seð hafa friðari eða profat vitrari¹³ ok 35

¹ Punktum er tilf. ² Mgl. i hðskr. ³ Meget utydeligt. ⁴ Synes skr. således og ikke -ay. ⁵ i, v ngl. i hðskr. ⁶ Vistnok således og ikke þini. ⁷ Forkortet v i linjens slutning. ⁸ o er skr. over linjen. ⁹ r er tilf. over linjen. ¹⁰ Næsten hele denne side er, særlig forneden, plettet af de anvendte reagensmidler. ¹¹ Forkortet h. ¹² Rettet fra hðskrs ok (forkortet). ¹³ r (2) er rettet fra hðskrs d.

matti henni *eigi þat* vallda at henni væri til virðingar halldit.¹ *Konungr svarar eigi* em ek vrikari en Leir þo at hann gefi ecki heiman með döttor sinni ok skal mer ecki þat fyri goðv raði standa.¹ hann sendi nv þegar menn a fvnð Leirs konungs með gvlli ok gersimvum ok bað þa fœra til sin döttvr konungs ef hon 5 villdi með þeim fara.¹ En er þeir koma til Englandz bera þeir fram sin erindi.¹ þa þotti Leir konungi mikit at hennar forlog skyldv sva ha verða en þo kvnni hann eigi moti því mæla sem aðr hafði hann iattað ok var þat rað gert at hon for heim til Franz með sendimunnem ok let konungr gera brvllavp virþvlegt til 10 hennar ok þotti hon vera en vitrazta drottning ok en virðvlexta ok varv samfarar þeira goðar ok vndv þav vel sinv² raði.¹

Af Leir konungi i Englandi

c. 13 Nv er þar til mals at taka at Leir konungr i Englandi tekr miok at elldaz.¹ þa hafu magar hans stofnv sin i milli ok forv 15 síþan a³ konungs fvnð ok mælltv lidnar mvnv nv þær stvndir er þer er at landraðvm sœmð þviat nv er farin stiorn rikis þins ok vill nv engi sinna því er þer segit sakir elli.¹ villv vit nv hafu ockarn skildaga at mið skylldv taka ríki eftir þin dag.¹ ertv nv davðr i virðingv.¹ hofv vit nv ok allt yðart ríki vndir ockr 20 162 tekit.¹ varð þa konungr navðigr at lata ríki sitt ok konungdom ok for hann síþan heim til Skotlandz með Maglavio iarli er atti Goronillam döttvr⁴ hans ok tok hon feginsamlega við hanvm at yfir syn.¹ hann hafði með ser .xl. riddara en er hann hafði þar verit .ij. vetr þa mællti drottning við Iarlum hvat skal foðor 25 minvm sva mikit folk afgomlvum.¹ þicki mer rað at þv sendir brott ein ok ein ser þinna erinda ok lat engan aftr koma til hans.¹ iallum let sva gera sem hon gaf rað til.¹ En er halfnaðir varv riddarar Leirs þa varð hann reiðr ok for⁵ brott þapan með .xx. riddara ok for hann þa til Henimvs: anna(r)s⁶ mags sins a³⁰ Cornbreta land ok tokv þav við hanvm virðvlega i fyrstv en eigi hafði hann þar lengi verið aðr en þav settv rað til at skilnadr varð millim konungs⁶ riddara ok iallsins ok settv konungs menn vndan þar til er eigi vrðv fleiri eftir en .v. konungr varð þa reiðr ok for aftr til Skotlandz ok hvgþi at döttir hans mvndi eigi vilia 35 lata sœmð hans minka or því sem þa var er hann for þapan.¹ En þat var varla sem hann hvgþi þviat hon villdi eigi með hanvm

¹ Punktum er tilf.

² Rettet fra hdskr's sina.

³ Meget utydeligt.

⁴ o skr. over linjen.

⁵ r mgl. i hdskr.

⁶ Herefter synes et ok (forkortet)

at være raderet.

taka vtan hann hefði ein svein með sér ok þó þá hann þat.¹ hon
 tok þá at asaka hann vm elli vom ok vvirðing ok kallaði hann
 ættar skom.¹ konungr varð þá ryer miok ok hvgsaði sitt mal ok
 mæltiz | við² ein saman mikla skom mæltir dottir³ min til sins^{42b}
 foðor sva gott sem hon a mer⁴ at lavna en of mikit hefir hon til⁵
 sins mals at ek em nv miok orvasi orðin þar sem ek lagða⁵
 vndir mik annara konunga riki ok þar ek ægishialm yfir morgvm
 164 þjóðvm.¹ Minnvuz⁶ ek nv er ek spvrða dætr minar hversv mikit
 hver þeira vnni mer.¹ ma ek þat nv sia at þersvm .ij. minvm
 dætrvm hefir allt annað i hvgr verit enn þær hafa talað.¹ hafa¹⁰
 þær hæðilega spottað af mer mitt riki.¹ ma ek nv sanna eð
 fornkvæðna orð at eftir koma vsv(i)nnvm⁷ rað i hvgr.¹ a þat er nv
 at minnaz hvat Gordoillan mæltti þó at mer giætiz eigi þá at.¹
 ma at mer hafi rangsýni gefit vm þetta sem vm þat er ek hefir
 nv reynt.¹ hon sagþiz mer sva vna sem bezt semði ok hon¹⁵
 mvndi mer þvi meira gott vilia sem hon ætti meira kosti.¹ man
 nv þers vitia verða þó at vverðvgt sc.¹ meiri giæfv mann⁸ er
 hon nv enn systr hennar.¹ ma ok at þat⁹ verði fleirvm gagn at.¹ for
 konungr þá svðr vm sio til Franz ok hafþi vond klæði ok einu
 svein ok (hlo)¹⁰ nalega hvert maðr at hanvm ok spottadi hann²⁰
 þar sem hann kom.¹ hann sendi þá sveininn til dottor sinnar ok
 segia henni hvat titt var vm hans ferð ok hann þorði eigi með
 hofþingivm¹¹ lata sia sig. En er hon spvrði þat þá varð hon
 miok ryg ok bað leyna konung.¹ sendi hon¹² þá mote hanvm .ix.
 riddara ok alla þá lvti er hann þvrfti at hafa ok er sva var²⁵
 komit sagþi hon konungi at foþor hennar var þangat von a fara natta
 fresti.¹ konungr sialfr reið þá vt moti hanvm með allri hirð sinne
 ok tok með hanvm af allri virðing ok setti hann i hasæti ok
 sœmði hann i ollv sem framaz matti hann.¹ Leir konungr sagþi
 hanvm þá alla vvirðing er magar hans hofþv gert hanvm ok hann³⁰
 var þvi or riki stockinn.¹ Aganipp¹³ konungr stefnir þá þing fiol-
 mennt ok mæltti þer hafid mer vel verið lyðnir ok eftir latir siþan
 ek tok her við rikis stior.¹ er her nv kominn Leir konungr magr

¹ Punktum er tilf. ² Denne side er næsten helt oprisket; overst og nederst er den sterkt plettet af reagensmidler og skriften på de uopfriskede steder meget afbleget. ³ o tilf. over linjen. ⁴ Disse 3 ord meget svagt fremtrædende. ⁵ Utydeligt. ⁶ Med dette ord begynder opriskningen; kun hujlen i d er for det meste altid uopfrisket, men synlig. ⁷ i synes at mgl. ⁸ Sål. oprisket, vistnok urigtigt for maðr. ⁹ Sål. oprisket; urigtigt for þar? ¹⁰ Mgl. i hdskr. ¹¹ Gennem þ går en forkortelsesstreg. ¹² Forkortelses-tegnet o er tydeligt; men ordet er galt oprisket til h = hann. ¹³ Sål. — med undtagelse af A — oprisket; oprindelig stod der vel -ippivs.

166 minn ok er stockinn or sinv ríki enn ver ervm allir skyldir sakir drottningar at søma hann.¹ Nv vil ek biðia at þer takið hann til konungs yfir yðr ok þionið hann sem mer en ek vil afla mer annars ríkis þar sem avðit ma verða þviat ek vil eigi leiða yðr i þann haska at beriaz oðrvm monnum til ríkis.¹ Þa svorðv landz 5 menn engann konung viliv ver annann hafa enn þig enn beriaz viliv ver með þer þar sem þv villt.¹ konungr havð þa her vt vñ allt sitt ríki ok for með þann her til Bretlandz² ok van þat allt vndir Leir konung ok felldi þaðá iarlana ok for sípan aftr i ríki sitt.¹ Leir konungr ríkti þa yfir ollv Bretlandi með slikri virþing 10 sem fyr hafði hann mersta haft.¹ hann lifði sípan .íj. vetr ok andaðiz i fyllvm veg sínv.¹ Þa hafði hann konungr verit .ix. vetra.¹ hans leizla var vegliga ger en³ erfi hans var sva rikvlegt at stoð yfir .ij. manvðr.¹ Aganippes konungr lifði ok litla stvnd sípan er hann hafði vnið Bretland ok var hann hverivm manni 15 miok harmdavði.¹ svñ hans tok ríki eftir hann en Gordoella for sípan til Bretlandz ok lagði vndir sig allt Bretland ok reð fyri þei ríki .v. ar.¹ hon var vinsæl við landz folk ok er sva var komit þa risv vpp mote henne .ij. systra synir hennar.¹ het annar Marganvs en annar Enedagvs.¹ þeir hofþv tekit iarloma eftir 20 feðr sina en þottvz a henni eiga sinna harma at reka.¹ samna nv hverir tvesiv liði.¹ mottvst (ok tokz þar harðr⁴ bardagi ok lavk sva⁵ at Gordoilla varð handtekinn ok sett i myrkva stofv.¹ minntez hon þa a harma sina ok hversv⁶ miok⁷ var þrongt hennar virþingv ok af þeim harmi⁸ lagði⁹ hon a ser saxi ok 25

(c. 14) 168 lavk sva hennar ævi.¹ || þeir¹⁰ broðr skiptv þa ríki með ser.¹ 43ª lavt Marganvs norðr fra Hvnrv en Enedagvs en syðra lvt.¹ þeir ríktv þaðv .ij. vetr.¹ þa dro Marganvs lið saman ok heriði a ríki broðor sins en er Enedagvs fra þat for hann imote með her ok tokz þar harðr bardagi ok endiz með þvi at Marganvs flyði ok 30 var fangin i flottanvm ok drepin við þan stað er nv heitir Margan en aðr het Kambaria.¹ tekr nv Enedagvs allt ríkit vnder sig ok reð .íj. vetr ok .xxx. ok var hann miok harmaðr af sínv monnum.¹ I þenna tima varv þersir spamenn a Gyðingalandi Ysaias ok Ozee.¹

¹ Punktum er tilf.   ² Galt opfrisket til til englandz.   ³ Opfr. til ger ok (tilf. over linjen).   ⁴ ok—ha indsæt efter gisning; det originale udtryk er opfrisket til o^c bordust.   ⁵ -rðr—sva; heraf er rðr—la uopfrisket; under det derpå opfriskede (o: sva lykr at) kan vk sva følges.   ⁶ stofv—hversv er uopfrisket.   ⁷ miok er dels uopfrisket (mio), men derpå er opfrisket miog (m står, hvor k havde sin plads); herefter har der rimelig stået et þa.   ⁸ ok af—harmi er uopfrisket.   ⁹ Opfrisket til þa legr.   ¹⁰ Hele denne side er opfrisket, med undtagelse af enkelte d-bøjler og prikker og gør indtryk af at være mere nøjagtig opfrisket end det ellers er tilfældet.

þa var Rvma borg reist a .xi. kalendas maii manadar af .ij. brøðrum Remo ok Romvlo.¹ Svn Enedago tok ríki eftir hann.¹ sa het Runvallo.¹ a hans dogvm rigndi .íij. daga blodi ok kom þar eftir maundavör mikill.¹ eftir hann tok ríki svn hans er het Gargvstivs þa hans svn Sisillivs þa Rigo² þa Kirmacvs svn Sisilli⁶ þa Gosbodaga þa synir hans Ferevxn ok Porex.¹ þeir deildv bratt vm ríkit ok stock Ferevxn or landi til Franz ok eflðiz þapan at liði ok for sípan aftr til Bretlandz ok varð með þeim brøðrum mikill bardagi ok fell i þeim Ferevxn ok merstr lvti liðs hans.¹ Moðir þeira het Vedo ok varð hon miog ryg er hon spvrði 10 fall Ferevxn³ þíat hon vnni hannvm yfir alla menn fram.¹ hon for þegar i stad at finna Porex⁴ svn sin ok var hann þa i svefni.¹ hon geck i þat herbyrgi er konvng⁵ svaf i.¹ hon visti vt öðrum⁶ monnum.¹ þa havð hon þionvstv⁷ meyvum sinvm at legia konvng með þeim handsoxvm er hon feck þeim ok sva gerðv þær at þær 15 drapy hann þær.¹ Eftir þetta eð illa verk varð mikill vfríðr i landinv vm .v. konvnga ævi ok for ríkit litt at skilvm þar til er sa madr hofv vpp er Dvnuovalles het.¹ hann var svn Lothenis konvngs af Chornbreta landi.¹ hann var diarfr madr ok framgiarn.¹ þa varv .v. konvngar yfir Bretlandi.¹ het ein Piner.¹ þan drap 20 hann fyrst.¹ þar nest risv moti hannvm Rodacivs konvngr af Cambaria ok Stacivs konvngr af Albania ok er þeir fvndvz varð þar harðr bardagi ok mikít mann fall af hvarvm tvegvm en sva lavk at baðir konvngar fellv ok merstr lvti liðs þeira ok lagþi (Dvnuvallvs)⁸ vndir sig sípan allt þeira ríki.¹ hann let fystr þeira 25 landz konvnga gera ser koronv af gvlli.¹ hann setti log þav er kollvð erv Malmvtini ok heldvz þav þar lengi sípan at engi madr skyllði sva illt gert hafa ef hann kvæme til hans þann dag er hann bar korono at hann skyllði eigi gríð hafa.¹ hann let ok víða ryðia landit til bia ok ackra.¹ hann eyddi ollvm ransmonnum ok 30 hernaði.¹ hann ríkti .xl.⁹ ara ok andaðiz i Lvndvnm ok var iarðaðr i hofvð hofi þvi er hann hafþi sett til laga stiornar i landinv.¹

Af Brenivs ok Belinv 10

o. 15 Synir Dvnuvallvs tokv ríki eftir hann.¹ het annar Belinv 35 en annar Brennivs.¹ þeir vrðv bratt eigi samhvga ok villdi hvar-tvegi heita yfirkonvngr en þo sættvz þeir með þvi at Belinv

¹ Punktum er tilf.   ² Eller rigv(?).   ³ Rettet fra hdskr's porex.
⁴ Rettet fra hdskr's ferevxn.   ⁵ k er opfrisket til þ.   ⁶ Ordet er næsten slet ikke opfrisket.   ⁷ stv uopfrisket.   ⁸ Mgl. i hdskr.   ⁹ I l er et for-kortelsestegn anbragt.   ¹⁰ Denne rade overskrift er ikke opfrisket.

skyldi heita yfir konungr af því at hann var ellri ok hafa en syðra lvt¹ ríkis en Brennir en nerðra ok stöð sva þeira sætt vñ .v. ar.² þat varv log með Troio monnum at sa skyldi oðri heita er ellri var.² tolv menn þat þa fyri Brenni at hann skyldi fara til Norex ok biðia dottur³ Elfogii konungs ok fa þáþan fvllan styrk⁶ moti broðor sinvm.² Siþan for hann til Horðalandz ok bað dottor³ konungs ok feck hennar ok var þar vñ vetrin.² en er Belines spvrdi þetta ok hann var ecki eftir þersv raði spvrdr þa ferr hann með her til Norðhvmbrelandz ok legr⁴ þat allt vndir sig.² þetta spyr Brennir ok samnar vvigivm her saman.³ En er Gvðrikr¹⁰ Danakonungr spyr til hans ferðar | safnaði⁶ (hann)⁶ her saman^{43b} þviat hann fyrinvndi hanvm kvanfangs þers er hann hafði fengit.² tekz her harðr bardagi.² Danir sottv merst þat skip er drottningin var a ok þat gatv þeir vnuð ok fengit hana ok þegar logþv þeir brott ok siglðv i haf.² þa rak veðr til Norðhvmmv landz með .vijj.¹⁵ skipvm.² Brenner siglði eftir ok kom at Skollandi ok spvrdi hvat hervirki broðir hans hafði gort a hans ríki ok sva at kona hans ok Dana konungr var a hans valldi.² sendi hann þa menn til broðor sins ok bað hann gefa aftr ríki sitt ok kono ella mvndi hann heria i ríkinv ok þyrma ongv⁷.² Beler varð reidr víð þersi²⁰ 174 orð ok samnaði líði ok for mot Brenne með vvgian her.² þeir hittvz víð skog þann er Kalaterivs hetir.² lezk þar harðr bardagi ok borðvz þeir allan dag en at kvelldi flyðv Norðmenn til skipa ok drap Beler af þeim .xv. hvndrvð manna.² Brenner komz a skip ok flyði til Saxlandz en Belir tekr vndir sig allt ríki af nyiv.² 25 hann gerir sætt víð Gvðrikr Dana konung þa at hann sor Belir konungi trvnadar eida ok hann skyldi af hanvm halda ríki i Danmork.² kona Brennis skyldi ok hanvm fylgia enda skyldi hann lvka Bela skatt a hveriv ari ok gaf þar gisla til.² Belir let gera vegv ok hrvar vñ allt Bretland ok setti þav log at a þeim³⁰ gotvm skyldi hver víð annan fríð hafa hvat sem hann hafði gort ok hellz þat en i dag.² þordi þa engi maðr hanvm moti at mæla.² (c. 16) Nv er at segia af Brenni at hann heriar i Franz ok feck þar þo engan styrk.² hann for þa a fvnd iarls þers er Seginvs heitir.² hann reð fyrir Bvrgvnia.² hann tok víð hanvm með allri virðing³⁵ ok havð hanvm með ser at vera sva lengi sem hann villdi.² hann dvalðiz⁸ þar vñ stvnd.² virði iarlinn hann því meira sem hann var

¹ Dette ord står uopfrisket i Unjens begyndelse; alligevel er lvt tilskrevet af opfriskeren i slutningen af den foregående linje. ² Punktum er tilf. ³ o skr. over linjen. ⁴ Næppe leggr. ⁵ Hele denne side er opfrisket på samme måde som de foregående. ⁶ Myl. i håndskr. ⁷ Eller ongv. ⁸ aldiz meget afbleyet (ikke opfrisket).

lengr með *hanvm ok vm* síþir gifti iarlíum *hanvm* dottur sína með
 176 þeim kappmala at hann skyldi taka allt ríki eftir iarlíum ef hann
 ætti engan svn, eftir en ef Iallíum ætti svn þa skyldi hann styrkia
 hann til síns ríkis í Bretlandi. ¹ allir hófþingjar ² í landin v bndv
 þetta með fastmælvum. ¹ iarlíum lifþi eitt ar síþan ok tok þa Brenir ⁶
 vndir sig allt ríkit. ¹ iallíum hafþi verið fastr madr en Brennir var
 sva orr at hann gaf a tvær hendr hverivm er þigia villdi. ¹ gerðiz
 hann þa vinsæll sva at þa villdi ³ hverr sitia ok standa í landin
 sem hann villdi. ¹ hann mintiz þa hvelika vinattv hann atti broðor⁴
 sínvum at giallda. ¹ byðr hann þa her vt ok fer til Bretlandz ok ¹⁰
 er Belir spyr þat samnar hann her ok for moti *hanvm*. ¹ modir
 þeira lifþi þa en er Tonema ⁴ het. ¹ hon for millim þeira ok villdi
 sætta þa en er hon gat þat eigi giort þa for hon fram millim
 hersins ok gengr at Brennir ⁶ legr baðar sínar hendr vm hals
hanvm ok berar briost sin bæði ok syndi *hanvm ok* mæltti gratandi ¹⁶
 minztv þers svn min at þersi briost dracktv ⁶ í þinni ⁷ bernskv ok
 fyri þersv briosti har ek þig þa er skaparen let þig at manne
 verða en ⁸ nv ⁹ særir þv þetta briost a minvm ¹⁰ harme. ¹ minz a
 svn min hvat ek þolþa fyri þig læg reiði þina við broðor þinn
 fyri mina bæn ok þo at þv yrðir fyri *hanvm* land flotta þa er ²⁰
 þer þat nv skemdarlavst þvial þv ert nv eigi minni madr en hann
 ne vviðlendari. ¹ Nv er hitt betr at virða sva sem þv hafir þetta
 af *hanvm* lotið at þv ert nv orðin mikill konvngv or litlvum sma-
 sveini. ¹ en ef þv villt hvarki giæta broðvrligrar astar ok modor-
 legrar gleði þa man hamingian fra þer hverfa ok fylgia þeim ²⁵
 er hana vill elska. ¹ En er Brener hafþi heyrt þetta ¹¹ || þa ¹² 44^a
 178 minkadiz reiði hans ok villdi hann hvæa hana ok lagði af ser
 vapnin ok geck með bliðv anliti at broðor sínvum ok er Beler sa
 þat þa lagþi hann af ser sin vapn ok mintiz þa hvar við annan
 ok festv þa frændseme sína at fvlv sem vera atti. ¹ Síþan forv ³⁰
 þeir baðir saman til Vallandz ok þapan til Franz ok herivðv þar
 ok oll þav ríki er fyri nordan fioll erv logþv þeir vndir sig ok

¹ Punktum er tilf. ² Således opfrisket, men på grund af den lange afstand inellem i og landin er ordet næppe rigtig opfrisket. ³ Ved opfriskningen er der opstået en længere afstand mellem at og villdi; over linjen (over afstanden) er þa skrevet. ⁴ Sikker at læse således. ⁵ Således opfrisket (urigtigt for Brenni?). ⁶ tv utydelig opfrisket. ⁷ Disse to ord usikkert opfriskede. ⁸ n uopfrisket. ⁹ nv ligeledes. ¹⁰ Således opfrisket, men vistnok urigtigt for med nyivm, således som J. Sigur'sson har ment at kunne læse det under opfriskningen; vi kan dog ikke skimte den oprindelige skrift. ¹¹ Utydeligt; ser nærmest ud (ved opfriskningen) som þat. ¹² Hele denne side er opfrisket på initialen og overskriften nær.

settv þar sína menn yfir.¹ Eftir þat forv þeir svðr vm fiollin allt til Romaborgar.¹ þa varv .ij. consules yfir Rom ok Italia.¹ het anar Sabius en annar Porsenna².¹ ok er Rvmverir vissv afla þeira sva mikin brøðra þa gafvz þeir i valld þeira ok lkv þeim skatta ok fengv þeim gisla til trvnaðar³ at sva skyldv þeir gera⁵ ianman.¹ Síþan forv þeir norðr vm fiall til Saxlandz ok somnvðv Saxar her saman i moti ok borðvz þeir ok fengv þeir brøðr ianman sigr.¹ en er Rvmveriar spvðv þat þa rvfv þeir sættir við þa brøðr ok redvz til liðs með Soxvm.¹ En er þeir brøðr spvðv þat þa gerðv þeir þat rað at Brennir skyldi fara með her sinn¹⁰ til Rvmaborgar en Belir skyldi vera eftir a Saxlandi.¹ en er Rvmverir vðv þersa varir ætlvðv þeir at gera sat fyri Brenni er hann hyrft aftr.¹ Belir varð varr við þetta ok for vm nott með⁴ her⁵ sin i dal þann er leið Rvmveria la vm.¹ En er dagr var⁶ sa Rvmverir fyri ser fiolda manna með biortvm vapnvm ok¹⁵ slo þa otta a þa ok hvgrv at Brenir mvndi þar kominn.¹ varv þeir þa ecki við bvnir braðvm bardaga.¹ Belir veitti þeim harða at sokn ok fellv margir⁷ Rvmverir⁷ en allir flyðv þeir er list þagv.¹ tok þa at natta ok skildi sva⁷ með þeim.¹ Belir for þa a fvdn Brenis ok forv þeir baðir til Rvmaborgar ok settvz vm hana.¹ 180 þeir letv reisa galga fyri borg liðvm ok letv leiða þangat gislana.¹ ecki gafv borgar menn vpp vornina at helldr.¹ letv þeir brøðr þa hengia .xx. ena rikvztv manna syni er varv i gislingv.¹ við þersa syn bra þeim sva at þeir varv bvnir at⁸ gefaz⁸ vpp ok i þvi kom lið þat er flvð hafpi⁹ fyri Belir ok redv þeir þa vt or borginni til²⁵ orrostu við þa brøðr ok lavk sva at Rvmveriar flypv¹⁰ vndan ok fengv mikin mannskaða hvarir tvegiv.¹ þar fellv baðir hofþingiar Rvmveria Porsenna¹¹ ok Galltes.¹ tokv þeir brøðr þa en borgina¹² i sitt valld ok settv sína menn yfir.¹ þeir attv margar orrorstori i Italia aðr¹³ þeir giæti þat vnuð ok gerðiz Brenir þar havþingi³⁰ yfir.¹ er ecki her lengra sagt af hannvm.¹ En¹⁴ Belir sneri heim til Bretlandz með her sinn ok settiz þar at riki.¹ hann let þar gera margar borgir ok kastala⁷.¹ hann¹⁴ let¹⁵ gera ein hafan tvrn yfir þvi liði i Lvndvnm er vt veit a ana Tems ok gylltan

¹ Punktum er tilf. ² Opfrisket til Þors. ³ ar uopfrisket. ⁴ eð (forkortet) uopfrisket. ⁵ Uopfrisket. ⁶ Tilfújet over linjen. ⁷ Kun enkette træk opfriskede. ⁸ a uopfrisket. ⁹ Uopfrisket og meget utydeligt. ¹⁰ Utydeligt og svagt opfrisket. ¹¹ þor (i linjens slutn.) opfrisket; over r ses et tegn, som mest ligner forkortelsestegnet for vs; i begyndelsen af næste linje har opfriskeren sat en betydningløs skrå streg. Navnet må således betegnes som usikkert. ¹² Kun svagt opfrisket. ¹³ r uopfrisket. ¹⁴ Så godt som uopfrisket. ¹⁵ t uopfrisket.

knap a ofan verðv með miklum hagleik.¹ en er hann andaðiz þa var líkame hans brendr ok latin askan i eitt gvlker ok sétt vpp a knappin þann er var a tvrninum þviat hann bar hæst ok yfir alla borgina.¹

Af Gyrgvi² konungi

6

- o. 17 Svn Beles het Gyrgvir.¹ hann tok ríki eftir foðor sin.¹ hann var manna hogværatr ok vitraztr.¹ menn varv hanvm fyst miok vlyðnr i landin(v ok)³ reistv mote hanvm bardaga en þo at hann væri daglega hogvær þa var þat eigi minna⁴ fvrþa er hann⁵ tok til hversv grimr ok vapndiarfr⁶ hann var þa ok feck¹⁰ hann þei iamnan sigr ok logþvz með þei⁵ bardagar innan landz.¹ | Danakonvng⁷ hellt skottvm þeim fyri hanvm er hann hafpi golldit^{44b} feðr hans.¹ havð hann þa her vt ok for til Danmerkr ok varð
182 þar harðr bardagi ok fell þar Danakonvng⁷ enn hann lagpi land allt vndir sig.¹ Enn er hann for heim kom hann til Orneyia⁴ ok¹⁵ var þar fyri sa maðr er Partholomis het með .xxx. skipa.¹ hann hafpi flyð af Spania ok rekiz .ix. manvdr i hafi ok bað hann konvng veita ser nockorar hialpir en hann visaði þeim at bygia þat land er nv heitir Irland.¹ síþan forv þeir þangat ok bygþv þar ok þeira afspringi síþan.¹ ok litlv síþan andaðiz Gyrgvir konvng²⁰ ok var hann miok harmaðr.¹ Eftir hann tok ríki svn hans er Gvtilines (het)⁸.¹ hanvm vnni allt landz folk.¹ kona hans het Marcia hon var spensk at ætt.¹ konvng⁷ lifpi litla stvnd ok varð sott davdr.¹ eftir hann tok ríki Kananvs svn hans .viij. vetra.¹ drottning reð fyri ríki meðan hann var i barndome.¹ hon setti²⁵ log i landin þav er kollvð erv marciane ok varv þav síþan þar lengi vel halldinn.¹ eftir Kananvs tok ríki svn hans er Sisillivs het enn eftir hann broðir hans ok er sa eigi nefndr enn eftir hann Mordidvs⁹ frilly svn Canani.¹ Enn er hann hafpi eigi lengi ríkt kom einn herkonvng⁷ af Norðhvnrvlandi ok heriadi ok er Mordidvs fra þat þa varð hann reiðr miok.¹ hann for með her sinn i moti hanvm.¹ verðr þar harðr bardagi ok eigi langr aðr Mordidvs hafpi sigr enn sva var hann reiðr orðinn at hann villdi engvm manne lata gríð gefa.¹ let hann þa leiða til sin þa er fangnr varv ok hio sialfr havfvð af ollvm þar til er hann var³⁰
184 sva moðr at hann matti varla ganga.¹ þa bað hann síþan þa sem eftir varv at hvð skyllði fla af þeim kvikvm ok brenna síþan i

¹ Punktum er tilf.² Noget utydeligt.³ v ok synes at mangle.⁴ Således.⁵ Utydeligt.⁶ va uopfrisket.⁷ Af denne side er de to førstetredjedele (Danakonvng⁷—ok var hann 258.14) opfriskede; på resten er reagensmidler anvendte.⁸ Mgl. i hdskr.⁹ Det første d er noget kludret; opfriskeren synes først at have skrevet morv-

ellði.¹ enn er menn spvrvn þetta þa þorði engi madr a hans ríki at stríða sípan.¹ A hans dogvm i ríkinv var vndarlegr atbvrðr at vpp or sio kom eitt mikít dyr ok sva olmt at þat reif ok sleit allt þat er fyri þvi varð ok eyddi landit allt þar sem þat for.¹ konvngr for mote þvi ok skavt a þat morg skot ok beit ecke a enn er 5 hann sa þat þa geck hann nær ok ætlaði at hogva þat ok er hann kom at dyrinv þa svalg þat hann sem einn² litin fisk ok lavk sva hans ævi.¹ hann atti eftir sig .v. syni.¹ sa var ellztr er Gorlomanvs het ok var sa til konvngs tekinn.¹ hann var blotmadr mikill.¹ þa var sva mikít ar i Bretlandi at engi mvnði annað 10 slikt.¹ hann var ok allra manna vinsælaztr ok ecki varð þat a hans dogvm er hans far sæld hindráði ok andaðiz hann i fvlvm (c. 18) veg sinvm ok var heygðr i Lvndvnm.¹ eftir hann tok ríki Argallo broðir hans ok var hann³ vandr ok illgiarn þviat hann fyridiarfaði⁴ allt ríkis folk a landinv⁵ en hof þa til ríkis er enkis 15 varv verðir ok sva kom hans vvinssæld at hann varð at flyia landit en þeir tokv til konvngs broðor hans er⁶ Ellidvrvs het ok gerðiz hann skiott vinsæll.¹ Argallo for til vina sinna at biðia ser styrks en hanvm villdi engi lið veita.¹ Sípan for hann aftr i Bretland ok lagþiz vt a skog þann er Kaliterivs heitir með tivnda 20 mann ok ein tima er Ellidvrvs for i þann sama skog a dyra veiði þa fan hann þar Gallo⁷ broðor⁸ sin ok mintiz við hann ok hafpi hann heim með ser sva at þat vissi engi vtan hans skosvein ok 186 var hann varðveittr i sialfs hans herbergi.¹ konvngr tok sott ok let þa gera orð ollvm hofþingivm i landinv.¹ Ok er (þeir)⁹ varv 25 til hans komnir þa let konvngr kalla til sin ein i senn.¹ konvngr (let)⁹ þegar gripa hvern sem kom ok mælti vmakliga geri ek með yðr en ek vil yðr kvnigt gera at broðir || minn¹⁰ er her komin 45 sa er landflæmðr varð fyri mer ok af þvi at ek veit at var skilnaðr man skiott verða þa vil ek þetta ríki gefa aftr Argallo.¹ 30 vili þer eigi þetta iatta mer þa skal ek lata halshogva alla yðr.¹ ok þo at þeim þætti¹¹ hvargi goðr þa iattv þeir ollv þvi er konvngr beiddiz¹² ok var þetta með eiðvm bvndit.¹ fara þeir sípan til Iorkar ok tok þar koronv af hofði ser ok setti¹³ a havfvð Argallo broðor sinvm en Ellidvrvs¹⁴ sat þa sva sem ein ivstis.¹ 35

¹ Punktum er tilf. ² Skr. to gange i háskr. ³ Hermed slutter den sammenhængende opfriskning. ⁴ (næppe r: diarf) er skrevet over a. ⁵ allt—landinv er svagt opfrisket. ⁶ tokv—er ligeledes. ⁷ Således. ⁸ Det første r tilf. over linjen. ⁹ Mgl. i háskr. ¹⁰ Den største del af denne side er opfrisket; minn—lata (l. 31) de to første linjer på siden) er uopfrisket. ¹¹ Opfrisket til þætta. ¹² De to sidste ord uopfriskede. ¹³ af—se uopfrisket. ¹⁴ Skr. ellidvrvs, hvor det første d er i háskr. rettet fra r; ordet er uopfrisket.

Argallvs tok þa allan¹ annan hatt vñ rikis stíorn en fyr hafpi hann haft².³ gerðiz⁴ hann þa madr vinsæll.⁵ hann ríkti x. ár ok⁶ andaðiz i borg þeirri er Leira⁶ heitir.⁸ þa tokv Bretar til konungs anan tíma Ellidurvs⁷.⁹ hann hafpi⁸ enn sama hátt sem fyr vñ rikis stíorn.⁹ .íj. bróðr hans risv i mote hanvñ het annar Vigenivs⁵ en annar Peridvrvs.⁹ þeir komv at konunginvñ a vvert ok gripv hann þviat hann venti⁹ engra¹⁰ svika af þeim ok settv hann i stein i Lvndvñvñ en þeir skiptv ríki með ser ok reðv .vij.¹¹ vetr.⁹ síþan andaðvz þeir baðir.⁹ Eftír þat tokv Bretar Ellidvrvs or steinvñvñ i Lvndvñvñ ok¹² var hann þa eð .íij. sinn til konungs¹⁰ 188 tekinn ok reð hann þar fyri¹³ alla ævi síþan með veg ok vinsæld ok andaðiz¹⁴ elligamall með goðvñ orðstír ok var hann barnlavv.⁹ þa for síþan ríkit lítt at skilvñ¹⁵ þviat þa varv ymser konungar ok er engi saga frá þeim ger.¹ var fyrst Margavv þa Ermianv þa Tediavllv þa Nore Katellv Porrex Kervi þa Sulgenciv þa¹⁵ Eltvrvs Klendacv þa Canotv þa Gvrgiciv þa Marianv þa Caftenv þa Rillv þa Beredabel þa Dolvar þa Heliv.⁹ hann var ættstorr madr.⁹ hann ríkti .xl. ara.⁹ hann atti .íij. syni eftír.⁹ het einn Lvðr annar Casibellv .íij. Veniv.⁹ Lvðr tok konungdom eftír foðvr sína þviat hann var ellztr.⁹ hann let gera nyia vegi vñ²⁰ Lvndvñaborg ok iok hana bæði með kastalvñ ok tvrvñvñ.⁹ hann var þarfligr ríkinv ok en vaskazti til vapna.⁹ hann reð líta stvnd ríki ok var iarðaðr i Lvndvñvñ.⁹ hann atti eftír .íj. syni vnga.⁹ het annar Androgenv¹⁰ enn annar Tenvanciv¹⁶.⁹ Kasibellavv tok ríki eftír hann enn er broðor synir hans varv nockot vaxnir²⁵ þa setti hann Androgevñ yfir Lvndvñir en Tenvantivñ yfir Kornbreta land.¹⁷

Af Iulio Cesare¹⁸

o. 19 I¹⁹ þenna tíma for Ivliuv Gaiuv Cesar norðr vñ flall ok lagði vñdir sig allt Gallia.⁹ hanvñ var sagt at ein ey la þáþan skamt³⁰ er sv þioð bygði er komin var frá Eneas sem sialfir Rvñveriar ok þat at sv þioð mvñdi miok vera ætlera ok kvñna ecki at 190 beriaz ok þat land mvñdi lavst fyri lígia.⁹ Ivliuv sendi Casibellano eit bref með²⁰ þersvñ orðvñ at þeir gialldi Rvñverivñ skatt ok

¹ Ellidvrvs—allan er uopfrísket. ² en—haft ligeledes. ³ Punktum er tilf. ⁴ ðiz er opfrísket til þa. ⁵ þa—ok uopfrísket. ⁶ Ligeledes. ⁷ durvsv rettet i hðskv. frá ríer (eller rity). ⁸ brotar—hafpi uopfrísket. ⁹ risv (l. 5) —venti uopfrísket með undt. af þeir. ¹⁰ r er skrevet over linjen. ¹¹ ok—.vij. uopfrísket. ¹² brotar—ok ligeledes. ¹³ þar fyri opfrísket til þvi vñ. ¹⁴ ok vin.—an. uopfrísket. ¹⁵ ríkit—skilvñ ligeledes. ¹⁶ t er af opfrískeren tilf. over linjen. ¹⁷ Punktum er (af opfrískeren) tilf. ¹⁸ Denne røde overskr. ikke opfrísket. ¹⁹ Uopfrísket (rod). ²⁰ Opfrísket til m.^d

iatti sig vndir þeira lýðni þviat þat var þann tíma er þeir vnuv yfir alla veroldina.¹ Casibellanvs let senda annað bref i moti ok mællti sva vndarleg er agirni yðvr Rvmveria er þer krefit af ors skatta þar sem ver hofvm² rvðt² merkr ok vbyggðir ors til atvinnv.¹ væri yðr betra at binda við ors frið ok fara til var³ ok styrkia⁵ vart⁴ ríki með yðrum mikla styrk.¹ en þo at ver hafim at varv ríki navðvlega⁵ komiz þa erv ver nv vvitandi allz vfrelsis ok þo at gvðin sialf⁶ vili ors þrælka⁷ þa skvlv ver með ollv megni moti standa.¹ hverfit fra þersi ætlan þviat ver skvlvm með vilia⁸ | goðanna⁹ moti risa.¹ En er Cesar hafpi lesit þetta bref varð hann¹⁰ 45⁵ miok reiðr ok fær ser nv skip ok fea með her sinvm til Bretlandz ok legr vpp i ana Tems.¹ Casibellanvs hafpi mikinn viðbvnad boði a sio ok a landi.¹ þar var þa með hannvm Cridvosvs Danakonvngv Gvendagvs Ira konvngv ok Brittevs Skota konvngv.¹ þar var ok sa hofþingi er Beligvs het.¹ hann gaf þat rað vt at renna a her¹⁵ Ivlij¹⁰ riðlvn en fylkia ecki ok sva gerðv¹¹ þeir¹¹ ok komv a þa vvara.¹ sneri þa manni falli i her Ivlij en er þeir hofþv lengi barz þa mottvz þeir Ivlivs ok Nenivs broðir Casibellanvs ok hoer Ivlivs i hialm Nenivs ok festi sverðit.¹ Nenivs skavt skilddinvm neðan vndir sverðit ok varð Ivlio þat lavst af þvi.¹ Nenevs gripr sverðit²⁰ en kastar brott sinv sverði ok hoer a tvær hendr ok drepr margan¹² manni.¹ þa kemr moti hannvm sa hofþingi er Labienvs het ok hío Nenivs¹³ hann¹⁴ bana hog ok i þersv brestr flotti a Rvmverivm ok 192 flyðv þeir til skipa ok forv¹⁵ aftr til Saxlandz¹⁶.¹ Nenivs var san orðin i hofþi af sverði Ivlij ok slo i þat sar verk ok do hann fam²⁵ nottvm síþar¹⁷ þviat sverðit var eitv hert.¹ Casibellanvs harmaði miok anlat broðor sins.¹ Ivlivs vndi¹⁸ storilla sinvm lvt ok dro her saman annan tíma af Gallia ok Saxlandi ok ætlar til Bretlandz.¹ þetta spyr Casibellanvs.¹ hann hefir¹⁹ þa mikinn viðbvnad²⁰ i Bretlandi at²¹ boða kastala ok bva vapn²² ok vernder.¹ 30 hann setti ok hofþingia at geyma hverrar hafnar a Bretlandi.¹

¹ Punktum er tilf. ² v opfrisket til u. ³ fara—var er opfrisket til vinattv. ⁴ a er opfrisket til o. ⁵ na er opfrisket til me; det ovrige uopfrisket. ⁶ sial er opfrisket til sic. ⁷ -f (sialf)—þrælka er uopfrisket. ⁸ skvlvm—vilia ligeledes. ⁹ Denne side, hvis overste hjørne til venstre er stærkt afbleget, er i det hele meget lidet opfrisket. ¹⁰ Herpå er punktum tilf. i hdskr., som efter tal. ¹¹ Opfrisket. ¹² Rettet fra hdskr's margar. ¹³ Forkortelsestegnet utydeligt. ¹⁴ Noget utydeligt, men sikkert. ¹⁵ Opfrisket til forv. ¹⁶ ok flyðv—Saxlandz opfrisket með undt. af r i aftr. ¹⁷ hofþi (opfrisket til hafþi) —síþ- opfrisket. ¹⁸ Rettet fra hdskr's vnni. ¹⁹ Saxland—hefir opfrisket. ²⁰ i er tilf. over linjen. ²¹ -að—at opfrisket. ²² kastala—vap- ligeledes.

hann let ok stika ana Tems með bly ok iarni ok hafði þar virki ok viðr¹ bvað.² En er .ij. ar varv liðin þa kom Ivliús til Bretlandz með vvgian her ok er hann lagði i ana Tems þa rendv skipin a stikin³ þviat þav varv i kafi ok gengv þegar in i gegnum ok fors þar mikill (Ivti)⁴ Rvmveria hers.² mikill komz ok a land⁵ með Ivlio ok reðv þegar til bardaga við Breta ok gerðv a þeim mikin mannskaða en af því at .ij. varv Bretar vm ein rvmverskan þa mattv þeir eigi við ofrefli ok kom Gaiús Ivliús a flotta til skipa (o. 20) sinna ok for til Vallandz ok dvalþiz þar vm rið.² Casibellanvs gerði blot mikil eftir þenna sigr ok bavð til sin ollvm hofþingium¹⁰ er i hans ríki varv til Lvndvna.² þar varv drepin .xl. þvsvndraða .194 navta ok .xxx. þvsvndraða skogar dyra.² sma sveinar .ij. lekv i konungs hollini.² het annar Hirelgis hann var systur svn Casibellanvs.² annar het Enelivs hann var systur svn Androgevs ok varð hann vfrœknari ok verðr reiðr ok gripr sverð ok hoar hofvð af¹⁵ konungs frænda ok líop síþan a naðir Androgeivs frænda sins.² En er konungurinn Casibellanvs fra þetta þa varð hann reiðr ok bað Androgivm fa ser sveinin en Androgeivs bavð konungi sættir en konungur neittaði því.² Androgeivs rymði þa vndan þviat hann þottiz eigi mega halda moti konungi.² let konungur þa brenna allar hans²⁰ eignir ok tok svmar vnder sig.² Androgeivs sendi þa bref til Cesaris ok segir hanvm allan þenna atbvrð ok ef þer vilið gera min vilia þa ma ek sva skipa at þer eigniz allt Bretland af minvm raðvm.² Nv virð meira yfirbot til agiætz sigrs en liðna mina moti stoðv.² er þat veralldar hattr ok vili goðana at þeir²⁵ verða oft vinir er aþr hafa moti staðiz ok hefir þat oft skiotan sigr gefit.² geymið nv meira hygiandi en heipt.² En er Ivliús hafði þetta bref lesið þa þotti hanvm vant at trva Bretvm helldr en fyr enda þotti hanvm vant at nita⁵ þersv boði.² tok hann þa gisla af Androgevm þviat hann sendi hanvm dottor⁶ sina er³⁰ Segerna het⁷ || ok⁸ með hennu .xl. riddara.² Síþan bavð Ivliús⁴⁶ her vt eð .ij. sinn.² Enn er Casibellanvs varð þers var⁹ þa for hann moti hanvm.² hann hafði sett Ivliús herbvðir sínar við þa borg er Dvrvberina heitir sva sem Androgeivs hafði rað fyri gort.² þar var skogr skamt¹⁰ i fra ok i þeim skogi var Androgeivs ok með³⁵ .v. þvsvndrað manna.² Casibellanvs sœkir at herbvðvm Ivliús með

¹ i er tilf. over linjen. ² Punktum er tilf. ³ t er i hdskr. rettet fra k. ⁴ Mgl. i hdskr. ⁵ Således svarere end hafna. ⁶ Opfrisket til dottor, men over d ses o overskrevet; der har altså, som hyppig ellers, været skrevet dottor. ⁷ Androgevm—het opfrisket. ⁸ Omtrent hele denne side er opfrisket. ⁹ Opfrisket til var. ¹⁰ t opfrisket til -t.

196 sinn her ok tekz þar harð(r)¹ bardagi ok fellr mart folk af hvarvm tvegivm ok er þersi bardagi var sem akafaztr þa kom Androgevs með sinv folki ok veita Bretvm stor bakfoll ok snyr nv ollv mannfalli a Breta.² Ok er Casibellanvs sa þat þa flyði hann vndann i eitt fiall með sinvm monnum.³ þar vantadi eigi nogt griot ok var 5 vigi gott.³ Ivlivs ok Androgevs settvz vm fiallit ok ætlvðv at sitia þeim þar mat.² enn er Casibellanvs sa sig yfirstiginn þa sendi hann mann til Androgevs at hann skyldi koma sætt millim hans ok Cesaris ok bavð hanvm fvlla sormð sina at hafa eftir sinvm vilia.² en er þersi orð komv Androgeo þa gekk hann fyrri Cesarem 10 ok mælli illa er þeim hofpingia fallit er hann er i vfríði sem eitt lamb enn i fríði grimmr sem lion ok sløgr sem vargr.² Casibellanvs er nv yfir komin ok veitið hanvm nv miskvñ ok latið hann hafa ríki sitt með skattgialdi.² megv þer ok mvna hvað ek hefir yðr veitt þviat þer hefðit alldri þetta ríki vnið ef ek hefða eigi 15 rað til gefit ok eigi fai þer þvi halldit ef ek stend i moti ok veitið mier³ fyrstv þörn er ek hið yðr.² Ivlivs sa at Androgevs var reiðr ok gerði sætt við Casibellanvs⁴ með þvi mote at Casibellanvs lavk síþan Rvmverivm skatt a hver(v)⁵ are ok varð Casibellanvs síþan (c. 21) en mæsti vin Rvmveria.² Gaivs sat vm vetrin a Bretlandi þa 20 hafði hann .x. vetr stritt fyrri norðan fioll ok for hann síþan vm svmarit eftir til Romaborgar ok með hanvm Androgevs ok eftir þat varð stríð þeira maganna Pompeivs magnvs ok varð Ivlivs Gaivs Cesar síþan einvallzherra yfir ollvm heime sva sem segir i 198 Romveria sogvm enn Casibellanvs lifði litla stvnd síþan.² hann 25 andaðiz i lork.² þa tok Tenvancivs broðir hans ríki eftir hann⁶ enn eftir hann Bellinvs svñ hans ok var hann með Avgvstvs keisara.² hann var i sva miklvñ kærleikvm við⁷ keisarann at hann gaf hanvm vpp allann skatt meðann hann lifði ok a hans ðogvm let varr herra Iesvs Christvs⁸ beraz i þenna heim.² hann 30 ríkti .x. ar.² hann atti eftir sig .ij. syni.² het annar Gvidir enn annar Arpiragvs⁹ enn eftir Belinvs tok Gviðer ríki.² Hann hellt skottvm fyrri Rvmverivm.² þa var Clavdivs ceisari.² hann for með her til Bretlandz ok tok land við Hvrv ok settiz þar vm borgina.² enn er Gvidir fra þat samnar hann her saman ok finnaz þeir ok 35 ganga Bretar þegar i gegnim fylking Romveria ok brast þa flótti i keisarans liði.² Lelivs het einn völdvgr maðr með keisar(a)¹⁰.²

¹ r mgl.   ² Punktum er tilf.   ³ Sáledes opfrísket.   ⁴ c er skrevet over linjen.   ⁵ v mgl. i hdskr.   ⁶ Herþa er igen skrevet ríki.   ⁷ Opfrísket til v.   ⁸ Forkortet ihc x.   ⁹ Eller Arf.   ¹⁰ a mgl.; muligvis har ordet været forkortet.

hann tok brettkan bving.¹ hann kvnni ok þeira tvngv.¹ hann let sem hann søki til motz vid konung til lidz ok er hann kom þar sem konungur var þa legr hann gegnim hann med sverði ok sneriz sipan til sinna manna.¹ enn er hann nadi eigi skipvnm² þa flyði hann i einu skog.¹ Arviragvs broðir konungs³ sa þetta þa 5 flettir hann broðor sinn ok klæðir sig med hans vapnvm ok fer nv i her Rvmveria a skoginu þvi at þeir hvghv at keisarinn hefpi þangat flyð ok i þersani sokn drap Arviragvs Lelivm.¹ Sipan fer hann i borg þa er Filistria heitir.¹ keisarinn hellt þangat ollvm 200 sinvm her ok settvz vm borgina med ollvm sinvm her ok velvm.¹ 10 enn er Arviragvs sa hversv navðvlega hann var kominn þa lykr hann vpp borgina⁴ | ok⁵ byðst til bardaga.¹ ok er keisarinn sa 46b þat sendi hann menn a hans⁶ fvnd at bioða hanvm sætt þa sem fyr hofpv þeir gort Ivliov ok Casabellavov⁷ ok þar med mvndi keisarinn gifta hanvm dottor⁸ sina med miklv fe.¹ ok er vinir 15 hvara tvegiv gengv i millvm þa tokz þersi þeira sætt ok þar med fvll vínatta.¹ ok i þersi ferð van keisarinn vndir sig Orkneyiar⁹ med radvm Arviragvs ok for sipan heim til Rvmahorgar ok sendi menn til Bretlandz med dottor sina er Gepissam het ok feck konungur hennar ok þar sem brvðlavp¹⁰ þeira var let hann gera 20 eina borg til minnis.¹ I þenna tima setti enn helgi Petr postoli byskupstol sin i Anthiochia ok a hans dogvm for hann til Rvmahorgar¹¹ ok setti þar sinn pava stol ok þa sendi hann Marchvm gvðspialla mann til Egiptalandz at boða þar trv.¹ en er Arviragvs hafpi fengit dottor keisaravov þa nigv til hans allir þeir konungar 25 er þar varv ok¹² leiddiz hanvm þrælkan Rvmveria ok hellt skottvm fyri þeim.¹ keisarinn sendi þa Vespasianvm at heimta þenna skatt annað hvart med goðv eda illv.¹ en er hann kom til Bretlandz þa settiz hann vm þa borg er Exonia heitir ok litlv sipar kom þar Arviragvs konungur med sinn her ok tokz þar harðr bardagi ok var 30 floldi sar ok sva drepit ok stoð til nætr.¹ Enn vm morgvinnu eftir gat drottningin sætta þa ok hvarf Vespasianovs astr til Roma ok vndi vel vid sina ferð.¹ Arviragvs gerðiz¹³ þa fridsamr ok 202 vinsell i sinv riki ok varð¹⁴ ellidavðr.¹ hann var iarðaðr i borg

¹ Punktum er tilf. ² nadi—skip- uopfrisket. ³ Sæledes læser J. Sig. originalen istf. opfriskerens hans. ⁴ Herefter skr. havð (?) uopfr. ⁵ Så godt som hele denne side er opfrisket. ⁶ Urigtig opfrisket til hvs, medens ordet oprindelig, som sædvanlig, er skrevet således, at h og f er sammenslyngede. ⁷ Urigtig opfrisket for Casi—?. ⁸ o skrevet over linjen. ⁹ Urigtig opfrisket til -ejar; originalen er her tydelig. ¹⁰ r er i originalen rettet fra l og d er skrevet over linjen (og opfrisket med undt. af bøjlen). ¹¹ Forkortelsesstregen over g er urigtig opfrisket til r (= ar). ¹² Synes opfrisket til o (opr. skr. er?). ¹³ Opfrisket til gerðz. ¹⁴ Ordet er én klat.

þeiri (er),¹ Clavdiocestra² heitir sem hans brvllavp var gert.³ Svn hans het Marius er ríki tok eftir hann.⁴ sa konungr geck á ríki hans af Peito er Rodrie⁴ het.⁵ hann hafpi mikinn her ok varð þar horð orvosta ok long aðr Rodrie⁴ fell.^{5,6} þar let Marius gera hafan steinstollpa til sigrmarks.⁸ hann stendr i því heraði er Vestmaria heitir.⁸ hann gaf sinvm monnum eitt nes af landinv ok let þa ryðia ok bygia.⁹ þat heitir nv Katanes.⁹ mikla vvirðing logþv Bretar a þersa þjóð ok villdv eigi gífta þangat dötr sínar.⁸ enn (þo)¹ varð þar bratt mikill folpi storættaðra manna ok er mikil saga fra þeim þo at eigi se hon⁶ her skrifvt^{7,8} hann hellt 10 vingan við Rvmveri e meðan hann lifpi ok andaðiz við goðan orðz tir.⁸ Svn hans tok ríki eftir hann er Coilus² het.⁸ hann hafpi foz⁸ vpp⁹ i Rom ok var enn mersti vin þeira alla ævi.⁸

Af Lvcivs¹⁰

15

o. 22 Lvcivs het svn hans er ríki tok eftir hann en er hann hafpi eigi lengi konungr verið þa spvrði hann at nockorir menn i Rvma borg hofþv annan síð en almvgvin ok þeir menn gafv monnum lif ok heilsv ok sogþv þa mega gera ser eilifann fagnað með goðvm verkvm.⁹ Síþan sendi hann bref til Eleutherivs papa²⁰ ok bað hann senda ser lærða menn at koma kristni a hans land.⁹ papa varð þersvm orðvm miok feginn ok sendi þangat¹¹ agíæta 204 kenni menn Faganvm ok Divianvm ok boðvðv þeir ævds nafn vm allt Bretland i konungs travsti skirþv menn enn snerv hofvm i kirkvir.⁸ þar varv aðr .viij. hof ok .xx. ok .iiij. hafvðv hof vm²⁵ fram.⁸ varv þeir yfir menn allra manna i landinv er þeim¹² varðveittv.⁸ konungr¹³ snervi allri þersi villv i kristni ok let vera sva¹⁴ marga byskvpa i landinv sem aðr varv blotgvðar.⁸ varv .iiij. erkibyskvpapar.⁸ einn i Lvndvnm annar i Cantarabyrgi .iiij. i Iork ok gaf hann til agætar eignir^{15,8} forv þeir Faganvs iamnan¹⁶ 30 millim Rvma¹⁷ borgar ok Bretlandz ok snerv morgvm manne til retrar¹⁸ t-var¹⁹ með sinvm kenningvm.⁸ konungr andaðiz i borg

¹ Mgl. i hdskr. ² Uopfrisket. ³ Punktum er tilf. ⁴ Således opfrisket. ⁵ Opfrisket til fellur. ⁶ Opfrisket til her. ⁷ Således efter de oprindelige træk, der kan skimtes; der har ikke været skrevet ritvð; forkortelses-tegnet er sikkert. ⁸ Skrifvt er opfrisket til skríf. ⁹ Urigtig opfrisket for foz? ¹⁰ Urigtig opfrisket til vp. ¹¹ Denne røde overskrift og den følgende initial uopfrisket. ¹² Forkortelsesstregen er opfrisket til t. ¹³ Således. ¹⁴ Synes opfrisket til þeir. ¹⁵ Ved opfriskningen er der kun fremkommet sv. ¹⁶ n er af opfriskeren gjort til r (s; r; d. e. eigur). ¹⁷ Urigtig opfrisket til iamnan. ¹⁸ Urigtig opfrisket til roma. ¹⁹ ok—re—uopfrisket. ²⁰ -trar t-var således oprindeligt; ved opfriskningen er det hele forkludret.

þeiri || er¹ Clædyocestra heitir ok er þar iardæðr i þeiri havsvöð- 47^a
 kirkiv er hann let sialfr gera.² þa var liðit fra þvrd vars herra
 Iesv Christi³ .c. vetra ok halfr setti tvgr vetra.² hann atti engann
 svn eftir sig.² En er Rvmverir spvrdv þat sendv þeir til Bretlandz
 hofþingia þan er Severarvs⁴ het at vinna laudit vndir þa sem fyr 5
 hafpi verit.² En iarl sa reis mote hanvm er Fvlgencivs het.² en
 af þvi at Rvmverir hofpv afla mikinn þa for Fvlgencivs⁵ svdr
 vm sio ok esldiz þapan at liði ok kom sipan astr til Bretlandz a
 vvarit ok settiz þegar vm borgina Iork.² enn er Severvs fra þat
 ferr hann med her mote hanvm ok tokz þar harðr bardagi ok fell 10
 Severarvs⁴ i þeim bardaga en Fvllgencivs varð sar til vlfis.² Severvs
 atti eftir sig .ij. syni.² het annar Geta ok var moðir hans
 rvmverks⁶ enn annar Bassianvs ok var hans moðir bretz⁶ ok
 villdv hvarir esla sin frænda til rikis þar til er med þeim varð
 harðr bardagi ok fell Geta en Bassianvs tok konungdom ok allt 15
 (c. 23) rikit.² I þenna tima vox vpp a Bretlandi vngr madr ok ættstorr
 206 ok agiætr er Cassivs het ok er hann þottiz⁷ þar onga virðing
 fa þa for hann til motz við Rvmveria bavðs⁸ þeim til landvarnar⁹
 ok heimta skatt af Bretvm ok þetta starf fa þeir hanvm med sinvm
 bresvm.² fen hann med her sinn til Bretlandz ok heriar þar.² ok 20
 þa¹⁰ er¹¹ þetta spyr Bassianvs¹² þa ferr hann moti hanvm ok
 tekz þar harðr bardagi ok fell þar Bassianvs¹³.² enn er Rvmverian
 spyria þetta þa verða þeir reiðir Carasio ok senda sipan þann
 mann er Allectvs het ok er hann kom til Bretlandz for Karicivs
 moti hanvm ok varð þar enn mæsti bardagi.² fell þar Carasiovs.² 25
 Tok Allectvs þa allt riki vndir sig ok gerði hann landz monnum
 mikit¹⁴ harðretti.² en¹⁵ þeir kynv þvi illa ok tokv ser konung
 annann sa het Clepidotvs ok esldv hann mote Allecto.² þa var
 formadr fyri Rvmverivm Gallivs.² hann naði Lvndvnaborg enn er
 Clepidotvs fra þat þa samnaði hann at ser vvigivm her taka nv 30
 ok briota borgina.² gafz þa Gallivs ok ætladi vndan at komaz ok
 er þeir komv vt af borginni þa gengv at þeim þioðir þær er
 Venodoti heita ok drapv alla Rvmveria a einvm degi.² lagpi þa
 Clepidotvs allt Bretland vndir sig ok reð .x. ár.² A hans dogvm
 hof Dioclecianvs keisari¹⁶ vfrid vm allann heim cristnvm monnum.² 35

¹ Næsten hele denne side er opfrisket. ² Punktum er tilf. ³ For-
 kortet ihv (opfr. ihū) xpi. ⁴ Oprindelig skr. severarvs (sever-), men opfr. til
 severvs(-vs). ⁵ c er opfrisket til t. ⁶ Således opfrisket. ⁷ Opfrisket til þottiz.
⁸ s er opfrisket til z. ⁹ land opfrisket til land. ¹⁰ a opfrisket til æ. ¹¹ e
 opfrisket til g. ¹² anv er oprl. skrevet over linjen; synes først at være skrevet
 bas'sies; og således er det opfrisket. ¹³ Rettet fra opfriskningens cass-
¹⁴ Opfrisket til -it. ¹⁵ Opfrisket til en. ¹⁶ Opfrisket til keisari.

tok þa miok at eyðaz oll kristni a Bretlandi þviat þa kom enn af Rom sa hofþingi er Maximianus het ok var hann til þers sendr at briota kirkivir ok brenna¹ hof.² drap hann svma cristna menn enn vtlægþi svma.³ þersa helga menn pindi hann i Alkialnva³ borg Albanus Ivlius ok Aaron.³ Albanus tok þann mann i sitt⁵ valld er⁴ Amprolabus⁵ het ok þa er⁶ kvalarar⁷ villdv taka hann 208 þa skifti Albanus klæðvm við hann ok geck síþan glaðr⁸ til pilsa fyri⁹ gvðz sakir.² I þeuna tíma reis vpp hertogi sa af Lincoln¹⁰ er Coel het.² hann barðiz við Clepidotvm¹¹ ok¹² felldi hann en Koel tok konungdom yfir Bretlandi ok er Rvmveriar spvrðv þat¹⁰ sendv þeir svnnan olldvng þann er Constantinus het.² hann var vitr madr ok vinsæll.² hann hafði vnnit allt Spania vndir Rvmveri.² Coel sendi hanvm sættar boð ok bavð hanvm skatt eftir þei sem fyr var ok tokz þersi sætt.² Coel andaðiz litlv síþar.² tok þa Constantinus konungdom ok feck hann Elinv dottor¹³ Coels.² 15 hon var allra kvenna fríðvz ok vitrvz.² hon var einberni¹⁴ Coels.² þav attv svn þann er¹⁵ Constantinus¹⁶ het ok gerðiz bratt mikill atgevímadr.² Constantinus¹⁶ ríkti .x. vetr hann andaðiz i lork ok er þar grafin¹⁷. |

Af¹⁸ Maxencivs

20 47b

c. 24 Eftir Constantinus tok ríki Constantinus svn hans.² hann var vitr madr ok stíornsamr rettlatr ok stilltr vel.² grimr var¹⁹ hann við sina vvini.² hann refsti miok ran ok stvlði.² þa stríddi vpp a ríki hans sa madr rvmverskr er Maxencivs het ok van mikit illt a Bretvm boði i stvlð ok i ranvm ok rak Constantinus²⁵ hann hæðilega brott.² Rvmveriar frændr hans tolv oft fyri hanvm at hann skyldi fara með her sin til Roma borgar ok vinna 210 aftr þa anavð er Rvmveriar hofþv lagt a Breta ok af þeira aegian byðr konvngr her vt vm allt Britannia ok fær svðr vm fioll ok legr vndir sig allt Italia ok Rom ok litlv síðar varð hann keisari²⁰ yfir ollvm heime.² með hanvm var þa foðorbrøðr²⁰ Eleno drottningar

¹ b opfrísket til b. ² Punktum er tilf. ³ Sæledes opfrísket.
⁴ Opfrísket til er. ⁵ Sæledes med undt. af forkortelsestegnet opfrísket; oprindelig har der dog vistnok været skrevet -lales. ⁶ het—er sæledes oprindelig skrevet; er opfrísket til het ok er. ⁷ Sæledes oprindelig skrevet; opfrísket til hinor. ⁸ Sæledes oprindelig skr., opfr. til gladur. ⁹ Uopfrísket, men skjult under det opfrískede a (pilsa). ¹⁰ Opfrísket til -in.
¹¹ Kun cl er opfrísket. ¹² Uopfrísket. ¹³ Det første o skrevet over linjen.
¹⁴ hon—einberni uopfrísket. ¹⁵ þav—er ligeledes. ¹⁶ Con opfr. til Con.
¹⁷ andaðiz—grafin uopfrísket. ¹⁸ Denne side er så godt som fuldstændig uopfrísket; derimod har den pletter efter reagensmidler. ¹⁹ Rettet fra hdskr's við. ²⁰ Q er noget uformeligt og det ser nærmest ud som g; ligeledes er (det sidste) r utydeligt og vistnok fremkommet ved rettelse (radering).

moðor hans er hetv Tosolivm ok Trahan ok Marivm ok gerði hann alla þa Rvma borgar oлдvnga.¹ Eftir þetta heriadi Octavivs hertoge a Bretland ok van þat vndir sig ok gerðiz konvngv yfir.¹ En er keisarinn Constantivns spvrdi þat þa sendi hann Trahen frænda sin til Bretlandz at vinna þat aftr.¹ En er Trahen kom 6 til Bretlandz þa settiz hann vm borg þa er Postestria heitir ok er Octavivs fra þersi tíðin(di)² for hann mote Trahen ok tokz þar horð orvosta ok hafpi Octavivs sigv en Trahen flyði til skipa sinna ok sigldi hann til Skotlandz ok heriadi þar ok brennir.¹ ok er Octavivs spvrdi þat ferr hann til Skotlandz með her sin.¹ þeir 10 fvdvz þar sem heitir Vestmar ok borðvz þar annað sin.¹ hafpi Trahen þa sigv en Octavivs flyði.¹ Trahen sotti þa eftir hvar sem hinn for vndan þar til er hann flyði or rikinv.¹ Trahen lagði vndir sig Bretland ok gerðiz konvngv yfir.¹ Octavivs flyði til Noregs til Gunbertvm konvngs er þar ríkti.¹ Trahen varð agiarn³ 15 við landz menn.¹ En er hann for vm dag vm vovv nockora hia Lvndvnm þa liop þar fram .c. manna með vapnvvm ok drapv konvng.¹ Eftir þat gerðv landz menn orð Octavio.¹ for hann þa til Bretlandz ok tok hann þar þa konvngdom annat sin.¹ hann rak alla Rvmveria brott af Bretlandi ok frelsti⁴ landit af þeira 20 skottvm.¹ Octovianvs⁵ atti dottor en engan svn.¹ hennar feck sa madr er Maximianvs het.¹ hann var svn Leoncij fodor broðor Elenv drottningar.¹ hann tok ríki eftir hann.¹ Cananivs systr svn 212 Octavi hofz til rikis moti hanvm ok attv þeir margar orvostar ok sættvz vm síþir ok vrðv goðir vinir.¹ Maximianvs for síþan svðr 25 vm sio ok vann allt Vall(an)d⁶.¹ hann drap Gracianvm keisara ok rak brott Valentinvm broðor hans af Rom ok einvm vetri síþar⁷ var Maximianvs drepin i borg þeiri er Aquila heitir.¹ hann hatpi haft mestan lvta folks með ser af Bretlandi sva at þar var miok avðn eftir.¹ Þa forv .ij. iarllar til Bretlandz af Peito.¹ het 30 annar Gnaivs en annar Melga.¹ þa báða drap sa madr er Gracianvs het.¹ hann hafpi lengi fylgt Maximiano ok var þa til konvngs tekinn yfir Bretland ok bað hanvm hverr madr illz ok síþan drapv þeir hann sialfir.¹ þa reð Canonivs fyri Armonica þersa stvnd.¹ Dionotvs reð þa Bretlandi.¹ hann atti eina frída 35 dottor⁸ er Vrsvla het.¹ hennar⁹ bað Canonivs ok var hanvm

¹ Punktum er tilf.   ² di er glemt ved linjeskifte.   ³ I hdskr. er der først skr. agian, men n er vistnok rettet til r (eller n?) og en skrå streg er tilføjet ved dens nederste del, en forkortelsesstreg er derpå anbragt over n.
⁴ Noget klattet.   ⁵ Således.   ⁶ Forkortelsestegnet er glemt.   ⁷ ok—síþar skr. to gange.   ⁸ Det første o tilf. over linjen.   ⁹ ar sammenslyngede.

iattað hon.¹ for hon sípan svðr vm sio i Saxland með .xi. þvsvndrað meyia ok er þær komv i Kolni þa var þar fyri Attila konvngv Hvnalandz með her mikinn ok villdv þrongva þeim til samvistv við þa en af þei at þær varv kristnar þa villdv þær eigi samþyckia við || heiðna² menn.¹ þa let Attila konvngv halshoçva þær allar⁵ 48a ok erv þær kallaðar Kolnismeyia(r)³.¹ Eftir þetta la Bretland lengi sípan vndir hernaði vikinga ok rans manna.¹ hofþv Bretar þa ecki travst af Rvmverivm.¹ I þenna tima for Gvtilinvs erkibyskvv af Lvndvnm til Armonica Armenia konvngs ok bað hann hialp-
 214 ræða vm land(z)ins⁴ navðsyniar ok sendi hann heim með hanvm¹⁰ broðor sin er Constantinvs het til Bretlandz ok þegar þeir komv þar ða⁶ dreif til hans allt landz folk ok tokv Constantinvs til konvngs ok rak hann brott allt ilþyðis folk af Bretlandi ok hafþi hann sípan goðan frið meðan hann lifþi.¹ hann atti rvmverska konv ok með henvi .iiij. syni.¹ het ein Constant⁶ anar Avrelivs¹⁵ .iiij. Pendragon.¹ Constancivs geck i klavstr ok varð mvnkr.¹ En er Constantinvs hafþi .x. ár konvngv verið þa kom til hans vm dag ein skozkr maðr ok kvez eiga skyllt erindi við konvng ok er þeir komv .ij. i eitt hvs legr sa maðr konvng með knifi ok leypr sípan vt ok forðar ser en konvngs menn tokv lik konvngs ok²⁰ grofv þat með miklvn harmi.¹

4

Af Vortigerno ok Merlino spamanni⁷

c. 25

Uortigernvs⁸ het ein rikr⁹ iarl a Skotlandi ok hofþv menn þat fyri satt at hann hefþi raðit konvng en hann syniaði þers.¹ Sípan ferr iarlinn a fvnd Constantis mvnks ok¹⁰ talði þat fyri hanvm²⁵ at hann leti taka sig til konvngs ok sva fylgþi hann þersv mali at hann var til konvngs tekinn en engi¹¹ byskvp villdi hann korona með konvngs vixlv.¹ Sípan tekr Vortigernvs þat valld a sig að hann setr a havfvð hanvm koronv ok var hann sípan i miklvn kærleikvm við konvng.¹ villdi ok konvngv¹² hans rað hafa vm³⁰ alla rikistiorn.¹ Vortigernvs lavst þeim kvitt vpp at herr væri komin i landip ok bað gera eftir Skotvm til landvarnar ok sva var gert ok er þeir komv þar gaf hann þeim fe til þers at þeir segþv¹³

¹ Punktum er tilf. ² En stor del af denne side er oprisket; pletvis vidner den også om anvendelse af reagensmidler. ³ r synes at mangle. ⁴ z mgl. i hðskr. ⁵ Således. ⁶ t (2) er tilf. over linjen. ⁷ Denne — oprindelig røde — overskrift er oprisket med sort blæk; hvorved -gerno er blevet til gerno; den oprindelige forkortelse af det sidste ord er usikker. ⁸ Herfra — med undtagelse af initialen, bistrege og et par ord — og til s. 269 is oprisket. ⁹ Oprisket til rikvr. ¹⁰ Uopfr. ¹¹ Oprisket til eingi. ¹² Oprisket til konvng. ¹³ Urigtig oprisket for segþi (?).

hann betr vera til konungs fallin en þan er þa var.¹ Iallinn let þa gera eina mikla veizlv ok at þeire veitzlv drapv Skotar konung sinn.¹ Enn Vortigernvs let sem hann yrði miok reiðr þeim ok let taka þa alla ok drepa.¹ Eftir þat tok hann niki ok konungdom i Bretlandi ok var hann þar lengi konungr.² síþan en³ þeir Avrelivs ok Pendragon⁴ flyðv til litla Bretlandz til þers konungs er Benedictvs het ok varv þeir med hanvm langa stvnd síþan⁴.¹ I þenna tima komv brøðr⁴ .íj. af Saxlandi.¹ het annar Heingestr enn annar Horsvs⁵ en⁵ Þiðrik het enn .íj. þeir forv⁶ a konungs fvnd ok bvdvz hanvm til landvarnar med .ccc. manna ok sogþv Merkvrivm.⁷ 10 ser þangat visað hafa.¹ konungr spvrdi hvat Merkvrius væri.¹ Heingestr svarar þann kalla svmir Odinn ok hafa varir forellrar mikin trvnað a hanvm haft sva⁷ ok a Þór ok Ty Frig ok Freyiv.¹ hofvm ver þvi trvað at þav rada heime þersvm ok forlogvm manna.¹ tokv þeir konungr þat rad at eigna þeim daga i hverri vikv at þav 15 þættiz⁸ at skyldari til⁴ at giæta allz saman manna ok missera ok þvi kollvðv þeir Odins dag ok Tys dag ok Freyiv dag.¹ litlv síðan⁹ kom mikill herr af Peito til Bretlandz.¹ þetta spyr Vortigernvs¹⁰ ok ferr moti þeim med her ok verðr¹¹ þar harðr bardagi.¹ gengv Saxar vel fram¹².¹ flyðv vikingar vndan.¹ eftir þat veitte¹³ 20 konungr þeim Lindis herað ok gerðv ser¹⁴ þar sterka borg.¹ konungr let senda til Saxlandz eftir meira liði ok kom þa med þeim dottir¹⁵ Heingestz.¹ hon het Ranvæn.¹ hon var hverri mey fegri.¹ Heingestr gerði moti þeim fagra veizlv ok bavð þangat konungi ok allri hirð hans.¹ Ranvæn skenkti konungi med gvkeri.¹ 25 konungi bra sva miok víð at | hann¹⁶ bað hennar þar i stað ok 48þ þat varð afraðit at hann feck hennar ok vnni konungr henni sva mikít at hann gaði enkis fyri henni.¹ konungr atti aðr .íj. syni (c. 26) het annar¹⁷ Vortimer¹⁷ ok annar Pacencivs.¹ I þenna tima kom Germanvs byskvp ok Lvþvs byskvp til Bretlandz at boða trv þvi 30 8 at þar var þa nalega alheidit ok gerðv margar iartegnir.¹ þa kom ok svnnan af Saxlandi Otta svn Heingestz¹⁸ med .ccc. skipa til

¹ Punktum er tilf.   ² Uopfrisket, men skintes sikkert.   ³ síþan en urigtig opfrisket til síðan.   ⁴ Uopfrisket.   ⁵ Uopfrisket óg sá godt som ulæseligt.   ⁶ Forkortelsestegnet meget svagt og uopfrisket.   ⁷ Opfrisket til merku-, svo.   ⁸ Opfrisket til þættiz.   ⁹ Her slutter den sammenhængende opfriskning. ¹⁰ til—Vort. er opfrisket.   ¹¹ her—verðr ligeledes.   ¹² bardagi—fram ligeledes. ¹³ Rettet i håndsk. fra veittv.   ¹⁴ ok—ser opfrisket.   ¹⁵ o skr. over linjen. ¹⁶ Hele denne side er for en stor del opfrisket; på de ikke opfriskede partier er reagensmidler blevne anvendte; de første linjer på siden er meget afblegede, men intet ord er dog helt usikkert.   ¹⁷ Meget afbleget.   ¹⁸ z skjult af en blækklat.

konungs en Bretar hotðvz miok við Saxa ok þaðv konung reka þa brott en konungr¹ villdi þat eigi sakir tengða.² Síþan tokv Bretar til konungs Vortimer³ svn⁴ hans ok attv þeir margar orrostor við Heingest ok svnv hans ok⁵ drapv .ij.⁶ ok mikit folk annað.² flyði⁷ þa Heingestr⁸ til Saxlandz.² var þa goðr friðr i 5 Bretlandi með raðvm Germanvs ens helga.² stivpmoðir Vortimer⁹ reð⁷ hanvm bana ok gaf hanvm eitr at drecka.² Enn eftir anlat hans tok Vortigernvs annað sinni konung dom.² hann sendi boð Heingest at hann¹⁰ kæme til hans með fa menn en Heingestr kom með .ijj. þvsvndrað manna ok var Bretvm engi þock a hans 10 kvámv.² konungr kalladi til sin marga hofþingia til stefnv ok er þeir koma þar þa setz Heingestr nest konungi ok er Bretvm var mínzt von þa lavpa Saxar vpp með storvm knifvm ok handsoxvm ok drapv þar .ix. hvndrvð manna ok varv þar margir iarlar ok barvnar ok þvi helldr er botar maðr var i landinv.² þar var þa 15 inni Elldon iarl en sterki hann þreif vpp ein stavr ok varðiz með hanvm ok þar með drap hann .lxx. manna af Soxvm ok komz vndan sialfr.² her eftir villdv Saxar drepa Vortigernvm.² hann bavð þeim lavsn þa alla er þeir villdv taka.² tokv þeir þa vnder sig allar enar sterkvztv borgir¹¹ i Bretlandi¹² ok rakv þeir¹³ þapan²⁰ (c. 27) brott alla Breta.² Vortigernvs varð¹³ rygr við þersi tíðindi ok¹⁴ 10 ætlaði¹⁵ at lata gera ser vrvgt vigi i einni fiallz lið ok er þeir hofþv grafit grvndvollinn þa rakv þeir niðr¹⁶ stora steina ok er til var komit varv þeir horfnar.² þerse vndr varv sogð konungi.² hann kalladi til sin visinda menn ok það þa segia hvat þersv²⁵ vollði.² þeir þaðv leita at þeim manne er engan¹⁷ ætti foðvr ok blanda hans bloði við limið¹⁸.² Síþan sendi konungr hvervetna vm lond at leita þersa mannz.² þeir komv i þa borg er Morlang's heitir.² þar lekv .ij. vngir sveinar.² het annar Dinabvcivs enn annar Merlinvs ok reidiz Dvnabvcivs ok mæltti ecki skalltv keppa³⁰ við mik þiat ek em konungs svn enn þv att ongann foðor.² sendi menn heyrðv þetta ok spvrðv hversv við vissi enn þeir sogþv at engi maðr vissi foðvr Merlinvs enn moðir hans er dottir

¹ Orðet er skjult af en blækklat.   ² Punktum er tilf.   ³ Opfrisket til vortini.   ⁴ Síþan—svn er opfrisket.   ⁵ svnv—ok lígeledes.   ⁶ drapv .ij. er sikkert, men ser ud som var det raderet; det har vistnok været opfrisket.   ⁷ Synes raderet.   ⁸ ok mikit—Heingestr opfrisket.   ⁹ i Br.—Vortimer er opfrisket, hvorved det sidste ord er blevet til vortini.   ¹⁰ bana (l. 7)—hann opfrisket, hvorved hans er blevet til þz.   ¹¹ borg opfrisket.   ¹² i Br. lígeledes.   ¹³ Opfrisket.   ¹⁴ Herfra og til sídens slutning er alt, på sædvanlig måde, opfrisket.   ¹⁵ Opfrisket til vtlægi.   ¹⁶ Herefter har opfriskeren tilføjet i.   ¹⁷ Opfrisket til engvn.   ¹⁸ Opfrisket til lijmid.

Domovarsij konungs ok var hon þa nvnna er hon fæddi hann.¹ sendi menn sogþv konungi sitt erindi ok let hann kalla til sin Merlinvs ok moðor hans.¹ konungr spyr hverr faðir er þersa sveins en hon sagþiz þat eigi vita.¹ Enn sa var atbvrðr hans getnaðar at ek svaf i herbergi minv læstv með meyvum minvm þa kom til min vngr maðr ok var hann þeim samvistvm hia mer at hann hve ek vera hans foðvr.¹ konungr let kalla til sin Magancivm² speking ok³ spvrði hvart sva mætti vera ok sagþi (hann)⁴ þat finnaz i bokvm at þav erv⁵ dyr⁵ i lofti millim tvngls ok iarðar¹² (er)⁴ anda ok brigha mætti a sig mannz likivm ok mætv born¹⁰ geta.¹ Enn er Merlinvs kom til konungs spvrði hann hvat hann villdi hanvm.¹ konungr sagþi hvat spekingar hans hofþv sagt.¹ Merlinvs bað at þeir skylldv við talaz ok sva var gert.¹ hann mæltti hvi til sogþv þer heimskir⁶ menn⁶ at bloði minv skyllði blanda við lim⁷ til grvnd || vallar⁸.¹ leitið helldr hvat vndir er¹⁵ 49a þeim grvnd velli.¹ hann bað grafa grvndvoll divpara⁹ ok sagþi¹⁰ at vatn var vndir ok sagþi þvi steinana sockva.¹ Merlinvs bað spekinga segia hvat vndir var vatninv enn þeir þogþv.¹ Merlinvs mæltti vndir þvi vatni erv .fj. berg ok þar erv i hellar ok i hell(vn)vum¹¹ sofa .fj. ormar.¹ konungr let veita brott vatninv ok²⁰ síðan varv bergin or stað fœrd.¹ þa skrív þar vndan .fj. ormar annar hvitr enn anar ravðr.¹ þeir blesv eitri sva sem eldar brynni ok kom enn ravði a flotta.¹ síþan snyz enn ravði moti¹² ok kom þa enn hviti a flotta.¹ en er konungr sa þetta þa spvrði hann Merlinvs hvat þetta vig hafþi at þyða.¹ síðan sagþi Merlinvs²⁵ langt fram¹³ vm konunga æfi ok morg onnvr stortiðindi þav er en erv eigi fram komin.¹ her eftir hefir¹³ Gvðlavgr¹⁴ mvnkr ort kvæði þat¹⁶ er heitir Merlinvs spá¹⁶ *.¹

¹ Punktum er tilf. ² kalla—M. synes at være raderet — efter at være blevet oprisket — og er derfor, navnlig det sidste ord, højst utydeligt og usikkert. ³ Ordet skimtes under det opriskede g (speking), men opriskeren har tilsat a over g. ⁴ Mgl. i hðskr. ⁵ Utydeligt — og rimelignis urigtig — oprisket. ⁶ Svagt oprisket. ⁷ Oprisket til lijn. ⁸ Denne side er for største delen oprisket. ⁹ Oprisket til divpan. ¹⁰ Oprisket til sagdi. ¹¹ vn mgl. i hðskr. ¹² Oprisket til mati. ¹³ Uoprisket. ¹⁴ Således oprisket. ¹⁵ Herefter er oprindelig skrevet eftir (uoprisket). Mulig har hele sætningen — uoprisket — lydt: her hefir Gvnlavgr mvnkr ort kvæði þat eftir osv. ¹⁶ Oprisket til spaa.

* Med hensyn til det følgende digt skal bemærkes, at det ikke kan anses for at være nødvendigt, at opstille ordfølge som ellers ved versene, da både ordstilling og omskrivninger er yderst simple. Kun enkelte tvivlsomme eller særlig omtvistede ord vil blive nærmere omtalte.

c. 28

Merlinvs spa ¹

- (v. 1) ¹⁴ Ráþvuz ² segia svnbals viðvuz spar spakligar spamannuz
gofvgs þers er a breiðv Bretlandi (sat) ³ het Merlinus margvitv
(v. 2) gvni. ⁴ Sagðr ⁵ var lyðvuz ok landrekvuz myrk ⁶ at rada morg rok
lyri kiær var hann kristv ⁷ kyni þiodar varað a molldv madr ⁸
(v. 3) vitrari. ⁴ Leita ytar* orð at vanda viti flotnar þat frøðis þersa
¹⁵ helldr fysvuz nv fornra minna midsamlig rok monnum segia. ⁴
(v. 4) Lios man lyðvuz liodborg vera þo er i frøði flest að rada þat er
(v. 5) lyri ⁸ iofvr olldvuz sagði brezkri þiodv nv skal brag kveda. ⁴ Varv
i ⁹ viðri Vintonia þat er borgar nafn brvnnar þrennir þeir ¹⁰ 10
(v. 6) minv ¹⁰ ladi lækivuz skifta þrir ¹⁰ vlikir ¹⁰ i ¹⁰ þria stadi ¹¹. Ein
¹⁶ er brvnnu beztr at ¹² reyna eykr avðstofvuz alldr ef drecka ne
(v. 7) sott hofvg sökiv havlþa þa er bergt hafu beiskv vatni. ⁴ Illr er
annar allir svellta þeir ¹³ er af beckiar bergia dreckv þo er enu
þridia þyngst at reyna deya þeir allir er ¹⁴ þar drecka af ne hræ ¹⁵
(v. 8) gvma hyliaz folldv. ⁴ Uilia havlldar hylia brvnnu ¹⁰ þa ¹⁰ er ¹⁰
¹⁷ flestvuz hal ¹⁰ fior ¹⁰ spell gera en þat lyðir a log vera ¹⁵ allt verðr
at oðrv en aðr se ¹⁶ grvnd at ¹⁷ grioti griot at vatni vidr at
(v. 9) avsk(v) ¹⁸ en at ^{**} avskv vatn. ⁴ Farið er at meyv margfrødaztri
i kaps avðga Kvntz skogar ¹⁹ borg ¹⁷ at ¹⁷ hon lækningar leiti ²⁰
(v. 10) þiodvuz ²⁰ ok hon fini menn fari slikv. ⁴ Tekr hon at reyna ¹⁷ ok
at rada fiold tekr ²¹ hon iþrottir allar fremia andar sipan snot a ²²
(v. 11) brvnnu ok hon brvð þvna ^{***} bada gervir. ⁴ Þon þa drecker eð
¹⁸ dyra vatn ok mattr ¹⁷ við þat magnaz brvðar | berr ²³ hon i høgri ⁴⁹
hendi sinni kynstor kona Kolidonis skog en ²⁴ i lofa man Lvndvna ²⁵
(v. 12) borg. ⁴ Gengr hon sipan gott fron yfir sva at sporum snotar

¹ Överskriften er rød og meget afbleget; tydeligt er kun merl...pa og enkelte track af andre bogstaver; i (spa) kan følges. I samme linje, men bag-
efter den oprindelige overskr. har man - - - vel setre opfriskeren — skrevet
Merlinus Spaa. og der nedenunder öles. ² Initiden uopfrisket. ³ Mgl. i
hdskr. ⁴ Punktum er tilf. ⁵ r opfrisket til i. ⁶ Opfrisket til myrkt.
⁷ Opfrisket til kristin. ⁸ Noget kludret i opfriskningen; dog næppe at læse
underledes. ⁹ Opfrisket til Sar er; af den oprindelige skrift kan Va tydelig
ses; Vaxa, som J. Sig. læser, er sikkert urigtigt. ¹⁰ Uopfrisket. ¹¹ Op-
frisket til stada el. stada. ¹² a er skrevet over r i beztr. ¹³ er—þeir uop-
frisket. ¹⁴ r ligeledes. ¹⁵ h kludret ved opfriskningen. ¹⁶ Fra og med
dette ord er resten af siden, med undtagelse af enkelte ord og bogstaver, uop-
frisket. ¹⁷ Opfrisket. ¹⁸ v mgl. i hdskr. ¹⁹ av opfrisket. ²⁰ Sragt,
men sikkert. ²¹ ok—fiold opfrisket. ²² Sragt fremtrædende. ²³ Så godt
som hele denne side er opfrisket; de første 2 1/4 linje er uopfrisket (til þiodv
gerv r. 12.s). ²⁴ Skrevet to gange.

* Vistnok med J. Sigurdsson at rette til Leitiga þtum.

** Vistnok

en fejl for af. *** brvðþvrr = braudþurr 'tör som brad'.

HAUKSBÓK

UDGIVEN

EFTER DE ARNAMAGNÆANSKE HÅNSKRIFTER

NO. 371, 544 OG 675, 4°

SAMT FORSKELLIGE PAPIRSHÅNSKRIFTER

AF

DET KONGELIGE NORDISKE OLDSKRIFT-SELSKAB

---

2. HÆFTE

KØBENHAVN

THIELES BOGTRYKKERI

1894

I fortsættelse af det i året 1892 udgivne 1. hæfte af *Hauksbók* udsendes herved 2. hæfte, der indeholder resten af teksten — besørget, som dennes første del, af dhrr. stip. Arnamagn. E. Jónsson og docent dr. F. Jónsson —, hvorefter står tilbage de i udsigt stillede registre, indledning m. v., som vil udgøre arbejdets 3. og sidste hæfte.

Indholdet af det foreliggende 2. hæfte er:

Breta sögur (fortsættelse)	273—302
Viðræða æðru ok hugrekki	} 303—330
— líkams ok sálar	
Hemingsþátr	331—349
Hervararsaga	350—369
Fóstbræðrasaga	370—416
Algorismus	417—424
Eiriks saga rauða	425—444
Skáldasaga	445—455
Af Upplendinga konungum	456—457
Ragnarssona þátr	458—467
Pronostica temporum	468—469
Elucidarius	470—499
Tillæg I—XIII	500—506

Heraf hører alt, med undtagelse af Elucidarius og Tillæg, til AM. 544, 4° (udfyldt ved hjælp af papirshåndskrifter); Elucidarius udgør AM. 675, 4°; Tillægene er hentede fra AM. 281, 4° og 115, 8°.

- sprettr vpp logi með romvm reykr Rvteneos¹ sa vegr ok verk^{2*}
 (v. 13) verþioðv^{**} gerir^{***}.³ Geriz⁴ ogvrlegt op i landi er gvllskogvl grætr
¹⁹ hástofvm ok þiota tekr þioð með henni innan vm alla ey með ringvm.³
 (v. 14) Hioitr⁵ drepr hana hin er tvenna .v. hræs⁶ a havsi horn kvstv⁷
 berr⁸.³ hafa koronv kvistir .iiij. enn .vi. aðrir sialfir verða at vis-
 (v. 15) vndar verstv hornvm.³ Þeir þiotandi þrir^a vm ræra bvnir at beriaz
 Bretlandz eyiar þa man vakna viðr en danski ok manz roddv
 (v. 16) mæla sialfri.³ Kom þv Cambria með Cornbretvm segþv Vintoni⁹
²⁰ vollr þig vm¹⁰ gleyþir¹¹ fœrðv hirðis sio¹² hínig¹³ er lengra^b
 lving at laði mvnv liðir allir havþi¹² fylgia þat er hialp gvma.³¹⁰
 (v. 17) En setaz svndi fagna^c hans man stoll vera yfir¹³ stoðvm tvenn-
 vm þo¹² hefir¹² gvmnv grandað¹⁴ morgvm hvitraz vllar hvers-
 (v. 18) kyns litir.³ Borg man falla veit ek bana þioðvm þiat hon eiðrofa
²¹ aðr vm gerðiz mvnv griðbitar giorla drepnir¹⁵ gelldr¹⁵ Vintona¹⁵
 (v. 19) vandra manna.³ Mvn biarnigvll borg vpp gera smíðar¹⁶ hæsta holl¹⁵
 landreki hana¹⁷ mvn¹⁵ renna ríkr oddviti .d. fagra tvrna.³
 (v. 20) Þat Lvndvnm likar¹⁵ illa¹⁵ eykr hon¹⁸ .iiij. lvtvm þycka veit
²² kostar hon keppir við konvngiðnir ferr¹⁹ svðr¹⁷ vm¹⁷ fiáll frægð
 (v. 21) af smíði en Tems vm²⁰ borg tekr at geisa.³ Enn et²¹ horska
 dyr hleðst alldini harðla goðv þvi er hilmir velr koma fvglar þar²⁰
 (v. 22) flivgandi til af vogvm^d víða vitia epla.³ Enn biarnigvll¹⁵ byr¹⁵
 vm velar leynir hann eplvm Lvndvnm i grefr i grvndv gavtvr
 (v. 23) haligar¹⁵ fystr til fengiari¹⁵ flaraðvgt dyr.³ Þa man or molldv mæla
²³ steinar ok verþioðar vel²² vppkoma ey²³ man víðaz²⁴ en²⁴ valir²⁴
 skialfa ok sior saman sækia síkivm¹² sva at millim²⁴ landa²⁴ mal¹⁵²⁵
 (v. 24) vm¹⁵ heyri.³ Kemr or²³ skogi²³ Kalaterio²³ fvgl flivgandi²⁵ sa er síra²³
²⁴ villir²³ flygr vm nottv nysir gerla kallar hegri²⁰ hvern fvgl til

¹ s skrevet over linjen (i linjens slutning). ² Oprindeligt er skr. v̄ . . n
 men efter v er af skriveren selv skrevet k (sortere end ellers, vistnok for tyde-
 ligere at tilkendegive rettelser), hvis sidste træk er forlænget lidt ind i n til tegn
 på, at dette skal gå ud. ³ Punktum er tilf. ⁴ Her begynder opfrisk-
 ningen. ⁵ Opfrisket til Hrottr. ⁶ Opfrisket til kræs (men hvad er hræs?).
⁷ Således opfrisket for det oprindelige (?) kvistv. ⁸ r opfrisket til en.
⁹ Opfrisket til vontoini eller vortoini. ¹⁰ Opfrisket v̄. ¹¹ Således
 Scheving; opfrisket til skyfir. ¹² Uopfrisket. ¹³ man—yfir ligeledes. ¹⁴ gr
 opfrisket til vv. ¹⁵ Svagt opfrisket. ¹⁶ r uopfrisket. ¹⁷ Uopfrisket.
¹⁸ Opfrisket til hann. ¹⁹ Opfrisket til mer. ²⁰ Disse tre ord opfriskede
 til ey steins ok. ²¹ Opfrisket til vm. ²² Således. ²³ Uopfrisket.
²⁴ Svagt opfrisket eller uopfr. ²⁵ Opfrisket til flvganda. ²⁶ Opfrisket
 til hegra.

* 'smerte'. ** = sæþjóðu 'havets befolkning' o: den lat. teksts subma-
 rini. *** = gerir 3. pers. sing. a Fejl for þriar. b Fejl for leggja.
 c Af Scheving rettet til: sæti hans | sunddýr fagna. d Urigtigt for vegvm.

- (v. 25) sin¹ er vm tívetri² talaráð³ samið^{2, 3} Flyckiaz fvglar fara þeir i sæði eyða þeir⁴ ockrvm ok alldini svlltr verðr ok sott se ek mart⁵
- (v. 26) fyrir mandavðr⁶ mikill meín gengr vm þjóð^{7, 8} Enn fvgl eftir þat⁶ ferr² vestr² i² dal² þan er Galabes gvmnar kalla hann man
25 hefiaz i⁸ eð⁹ hæsta flall ok þar vppi¹⁰ i² eikrlimv reiðraz¹¹ 5
- (v. 27) hegr¹² hann er¹³ fvgla vestr^{14, 3} Þria¹⁵ klekr hann vnga þvi reiðri i eigi er hegra¹⁶ kyn hvgþekt firvm þar er vargr ok biorn ok að¹⁷
- (v. 28) vissv refr slægr ok sinvm sialldan verr¹⁸ alin.³ Uaxa þar allir vpp brøðr saman er || at¹⁹ giarnir þeir gott að vinna refr af²⁰ 50-
26 moðor²¹ ræðr²² grimlega tapar²³ henni sa tynir²³ savða²³ er¹⁰
- (v. 29) grenbvi * giarn a riki^{24, 3} Bræðr vill hann sina beita velvm tekr hors hofvð hilldingr a sig enn hoddskata ræðaz baðir flyia barm-
- (v. 30) ar ** brott or landi.³ Ok²⁵ svðr skal sveitar leita vegr vargr ok biorn villigallta en gallti²⁶ þeim gengi²³ sinv heitr²³ hvatlega
- (v. 31) þviat hann hvg tóvir.³ Þeir snarlega svndravkn bva dragaz litinn¹⁵ þeir landher saman gnyr er manna²⁷ gengr lið roa hylr Hogna
- (v. 32) snot *** herkorn skipa.³ Hallda þeir svnnann vm svalann ægi²⁸
27 Bretlandz a vit hvaz til romo enn refr²⁹ hinig³⁰ með recca lið
- (v. 33) ferr³⁰ fralega³⁰ folld at veria.³ Hrið geriz hialma hlifar klofna erv³⁰ ramlega³¹ randir kniðar³⁰ gnesta³⁰ geirar er gvðr vakin³² 20
- (v. 34) verðr³³ víða lið at vallroði^{a, 3} Dregr el yfir ognar lioma gerir³⁰ drivgan³⁰ dyn dyrva malma gnyr er a glæstvm gondlar himni ok
28 i horðvm hlamm hlackar tiolldvm³⁴ erað skiolsamar skavglar³⁵
- (v. 35) kapvr³⁶ hrytr³⁰ hagl boga hlif i³⁷ gegnim^{38, 3} Grenia graner³⁰

¹ Opfrisket til þin.   ² Uopfrisket.   ³ Punktum er tilf.   ⁴ Opfrisket til herr.   ⁵ Svagt opfrisket eller uopfr.   ⁶ r opfrisket til a.   ⁷ Bjúlen i ð er galt opfrisket til forkortelsestegnet v.   ⁸ Uopfrisket og næppe at skimte.   ⁹ e ligeledes; ð uopfrisket.   ¹⁰ p udgnedet. Ordet uopfrisket.   ¹¹ re opfrisket til tre; iðraz uopfrisket; az svagt.   ¹² Udygnedet og utydeligt, men sikkert.   ¹³ Opfrisket til a.   ¹⁴ -la vestr uopfrisket.   ¹⁵ Kun þ opfrisket; resten af ordet, så vidt ses kan, næsten uopfrisket, men noget utydeligt.   ¹⁶ Opfrisket.   ¹⁷ ok að opfrisket.   ¹⁸ Noget utydeligt.   ¹⁹ Omtrent (den første) halvdel af denne side er opfrisket; resten noget afbleget.   ²⁰ Skr. over linjen over et raderet bogstav.   ²¹ Over det sidste o er anbragt et kommalignende tegn, hvis betydning er uklar.   ²² refr—ræðr uopfrisket.   ²³ Uopfrisket.   ²⁴ grenbvi—niki ligeledes.   ²⁵ Næppe I.   ²⁶ Opfrisket til giallti.   ²⁷ a er ved opfriskningen blevet utydeligt.   ²⁸ Herover (over linjen) har opfriskeren skrevet ægi.   ²⁹ Opfrisket til refe.   ³⁰ Uopfrisket.   ³¹ ram ligeledes.   ³² Opfrisket til vakni.   ³³ Forkortelsestegnet uopfrisket.   ³⁴ i—tiolldvm ligeledes.   ³⁵ Opfrisket til skavglir.   ³⁶ Uopfrisket og noget utydeligt.   ³⁷ hlif i opfrisket til hlif.   ³⁸ Opfrisket til gegnari.   * grenbúi 'rævehule-beoer' = ræv.   ** = brødre.   *** 'Hügnæs-sæde' = havet.   a 'til rødfarvning af marken', 'blodig død'.

- garmar slíðra ¹ bitr fran freki ferð halsgerðar *² ryfr gramr **³
 gvma gollor hallir ⁴ bregðr benlogi bygðvm ⁵ hiarna ero ⁶ brotnar
 (v. 36) miok borgir heila. ⁷ Se ek ve ⁸ vaða ⁹ verðr ¹⁰ mitt ¹¹ skaða syngr
 saraklvngr ¹² snyrti drengivm ¹³ en a leið fara lægiorn ara ióð ok
¹⁴ ylgjar en til sylgjar ¹⁵ hrapa hærnvmin hvartvegi born. ¹⁶ Enn ¹⁷
 (v. 37) refr gerir raða a gallta þviat hann reisa matt rond ¹⁸ við hanvm sva
 lætr ¹⁹ doglingr sem hann davðr se erað ²⁰ lik hvlið lofpvngs Breta. ²¹
 (v. 38) Enn gallti þat eggjar at reyna blæs hann i anlit ok i avgv gram
 en refr ²² við þat ræðr a gallta fær hann af hanvm fot enn vinstra
 (v. 39) hlvstina høgri ok ²³ hrygjar ²⁴ nes ***. ²⁵ Enn i fialli nest fadygt ²⁶
²⁷ hofvð hyr þær iofvðr ²⁸ flærð ²⁹ at øxla en ³⁰ villigolltr vargi ok
 (v. 40) birni segir sarlega sorg ok missv. ³¹ Enn hravstir ³² brøðr ³³
 hvgga ³⁴ gallta kvedaz sar mvnv sialfir grøða fara ³⁵ skvlvm baðir ³⁶
 (v. 41) fotar at leita hlvstar ok hala þer her bittv gallti. ³⁷ En refr ofan
 renn or fialli fer fârhvgaðr finna gallta hann byðr sættir af svikvm ³⁸
 (v. 42) einvm kvez hann mart við svin mæla vilia. ³⁹ Trvpv mer gallti
⁴⁰ ek ⁴¹ man heill vera svik ek alldregi svín i trygðvm fvnd skvlvm
 (v. 43) legia ok frið gera skalltv ein gera ockar ímillim. ⁴² Er fvndr lagiðr
 ok friðr samidr koma milldingar malstefnv til en a fvndi þeim
 (v. 44) flærðir reynaz banar hærtoga brezkr landreki. ⁴³ Ok a sialfan sig ⁴⁴
 sipan festir leparðz hofvð lofvngr at þat ræðr ⁴⁵ hann lyðvm ok
 (v. 45) lofpa fiold þar þrytr þersa þengils sogv ok svins at ⁴⁶ þat a sig
 hame ⁴⁷ brigðr ok brøðra biðr sløglega. ⁴⁸ En er þeir koma kosti
⁴⁹ at fœra bitr hann baða .ij. ok banar hlyrvm. ⁵⁰ Er a hans dogvm
 (v. 46) hogormr alin ⁵¹ sa er fyrðvm vill florspell gera sva er hann langr ⁵²
 at vm Lvndvnr heidar hvalr^a hring of mæler ok sva odr at vrðar

¹ a uopfrisket. ² hals noget klattet. ³ r (2) skrevet over linjen.
⁴ ryfr—hallir uopfrisket. ⁵ Uopfrisket. ⁶ o skrevet over linjen. ⁷ Punktum er tilf.
⁸ Sål. opfrisket, men uden tvivl urigtigt; Schevings gisning flýtt har i hvert fald ikke stædet her.
⁹ -raklvngr opfrisket til rækrvngr; i er tydeligt. ¹⁰ Opfrisket til dreyngevum. ¹¹ lægiorn—sylgjar uopfrisket.
¹² þviat—rond uopfrisket. ¹³ Opfrisket til lætur. ¹⁴ e opfrisket til h.
¹⁵ i anlit—refr uopfrisket. ¹⁶ J. Sigurdssons rettelse af opfriskerens fyri.
¹⁷ Således rettet fra opfriskerens meningsløse hrydiar. ¹⁸ ofvðr er uopfrisket;
 þær i er sikkert galt opfrisket; ordet, der må være et navn på eller en omskrivning for ræven,
 har begyndt med f. ¹⁹ Således sikkert og uopfrisket. ²⁰ Rettet af J. Sig. fra opfriskerens ef.
²¹ Uopfrisket. ²² kvedaz—fara ligeledes. ²³ Hermed slutter opfriskningen på denne side. ²⁴ Skr. to gange ved linjeskifte.
²⁵ at—ræðr utydeligt, men sikkert. ²⁶ t er skr. over linjen. ²⁷ Utydeligt. ²⁸ Muligvis opfrisket.

* freki halsgerðar 'halsværnets ulv' = sverð. ** = sverð. *** 'rygens næs' = hale. ^a 'hedens hvalfisk' = slangen.

- (v. 47) sigðr¹* vmiðendr² alla gleypir.³ Hann Cambrie kallar sveitir
ok Norðhvmrv nanar hiardir ok vtravt Tems at þvrv drengs dolg-
- (v. 48) þorins drecka lydir.³ Uerða sipar a sama landi lepartar⁴ .v.íj. linni
³³ bornir þeir hafa brvsa bolgiorn hofvð erv daðlavser doglings
- (v. 49) synir.³ Þeir flest taka flioða sveitar hervigs samir ok hora mengi⁵
- (v. 50) ok sameignar sinnar kvanar gera geirvanir geigr er i slikv.³ | Langt⁵ 50b
er at tina þat er lofða vinr vm alldar far ytvu sagði er fæst i þvi
³⁴ fagrt at heyra læt ek liða þat ok lok segia.³ Verðr a folldv kvad
- (v. 51) en froði halr styriolld mikil storar ognir vig ok velar vargollð ok
- (v. 52) kollð hrimi hverskonar hiortv lyða.³ Ða⁶ mvuv gleymaz galavser¹⁰
menn ok sællifir segir drecka leita að fagna ok við fe vna vell að
- (v. 53) oxla ok vexmvi.³ Hagr geriz havlda hættir i morgv mvvad fyrða
rað fagr(t)⁷ at reyna dyliaz drivgvu dra(v)ms⁸ i vadendr við sialfa
- (v. 54) sig siaz ecki at.³ Verst er i heime⁹ veitað svu fodvr slita þeir
sifvum sva synir við fedra¹⁰ kannaz engi við kvvna menn ne nana¹⁵
- (v. 55) frændr nirðir bavga.³ Havfvgt er að heyra þatz vm her geriz lifa¹⁵
³⁵ fenadar fyrðar lifi hvgia a þenna þragiarnan heim ok hverskonar
- (v. 56) hafna gisækv.³ Mvuv eð hvita silfr havlldvm granda ok gvll gera
gvvna blinda himni hafna en a havðr sia svikr ofdryckia yta
- (v. 57) mengi.³ Lifir en danska drott at holdi gerir eyvið ser ollð at²⁰
moti þvi mvuv en tignv tíðmork** himins liosi sinv fra lyð svva.³
- (v. 58) Enn gvuvnd eftir þat groða hafnar ne skvr ofan or skyivm kemr
³⁶ sol ok mani sialf annan veg fara fagr skopvð en þav fyr hafe.³
- (v. 59) Ok¹¹ þar¹² a hlvrni heidar stiornvr¹³ ma marka þvi molldar
hvergi svmar fara ofgar svmar annan veg af enne gomlv gongv²⁵
- (v. 60) sinni.³ Svmar¹⁴ sökiaz at en svmar firaz bregða liosi ok litvm
fogrvm beriaz vindar þav erv veðr mikil ok hliom gera meðal
- (v. 61) himintvngla.³ Geisar geime gengr hann vpp i lopt slikt er ogvr-
³⁷legt yta bornvm slikt er ogvrlegt¹⁵ vpp at telia man en forna
- (v. 62) molld af firvm verða¹⁶.³ Uæri mart momvum kvvna or folk stafs³⁰
fornv kvæði ek mvuv þo¹⁷ þeygi fleira Þrottar þings þollvm segia.³
- (v. 63) Þo hefir ek sagt¹⁸ segia kindvm slikt er bok brogvum kvvner nyti

¹ Orðet utyðeligt. ² liðendr synes sikkert; vm mindre sikkert. ³ Punktum er tilf. ⁴ Eller lo-. ⁵ Den største del af denne side er opfrisket; den sammenhængende opfriskning går fra Langt til verða (l. 30). ⁶ D uopfrisket. ⁷ t mgl. i hðskr. ⁸ v synes glemt i hðskr. ⁹ i tilfðjet over linjen. ¹⁰ Fejlagtig opfriskning for fedr. ¹¹ O uopfrisket. ¹² Forkortelsestegnet ligeledes. ¹³ Forkortelsestegnet (v) opfrisket til r. ¹⁴ S uopfrisket. ¹⁵ Forkortelsestegnet (v) er opfrisket til r. ¹⁶ Her slutter den sammenhængende opfriskning. ¹⁷ kvæði—þo opfrisket. ¹⁸ þings—sagt ligeledes.

* 'stenhulens lé(?)' = slange.

** 'tidstegn, tidsmålere' = sol og måne.

- (v. 64) ser¹ níotar stala slíka sogn ok sez fyri.² Sia við synd ok svíka raðvm ok allzkyns illvm verkvm drygívm það drottin³ elskvm⁴
 (v. 65) hrindvm ort illv ráðe.² Skrívpt er líf lyða barna vndír hreaska
³⁸ hliðar¹ tialldi¹ en lífs lavn^{4b} líða eigi goð eða ill gvmna mengis.²
 (v. 66) Gleðívmz⁵ oll í goðvm hvg⁶ ok við ván vex ok dýrðar giætvn goðs⁵
 (v. 67) gleymvm illv ofívm optt andar pryði.² Biðívm¹ opt¹ bragna stilli¹
 oztan eflð ollv hiarta at viðfrægr virða stíori dægr ok dag drottar
 (v. 68) giæti.² Ok herþarfr hrindi gerla gvmna líðs grandí hverí svá at
 til lífs leiði geríva þíodar vorðr⁷ þetta mengi.²

39

Merlínvs spa⁸

10

- o. 29 Nv⁹ skal ek flotnvm þat er forðvm var lyði froðir¹⁰ mer
 (v. 1) fyrðar segía at bvdívngr sat Bretlandi at het vellskati Vortígernvs¹¹.²
 (v. 2) Iorð var forðvm fyr⁷ kend⁷ Bretvm sv er Engívm er eignvð síþan
 (v. 3) þvíat en enska þíoð aðan velti breks vsama bretzka hale¹.² Ok lað
⁴⁰ þeíra með líði míklv síalf⁷ eignaðíz⁷ í sogvm fornvm ok þar er¹⁵
 (v. 4) kristnír kíænír bygía aðr tok heíðin þíoð hallír smíða er atþogi
 enskrar þíoðar saxneskr sagaðr í sogvm fornvm þáþan eflvz þeír
 (v. 5) til þrímv geíra landi at ræna lofþvng Breta.² Enn¹² hers¹² íaðar
 hallða mattíð brezkvri íorðv ne bavga síold¹³ allt for en heíðni hær
 (v. 6) eð eystra elldi ok íarni eylandz íaðar.² En hertogi hólís leítar²⁰
 geríz travstan tvrn tíggi að smíða ok || þangat¹⁴ til þeírar gerðar^{51a}
 (v. 7) samnar morgvm mílðingr smíðvm¹⁵.² Komv til smíðar spakír
⁴¹ volvndar¹⁶ þat er ytvn sagt vppi í síalli en þat er drengír a degi
 (v. 8) gerðv¹⁷ sa þers engan stað anan morgín.² Kalla let fylkír froða
 seí fra gvnnþorinn¹⁸ gramr hvat völdi er gerla hvarf grvndvollar²⁵
 sa brott sem grvnd gomvl glepti steína eða hamloðin harmin
 (v. 9) selldi¹⁹.² Ein²⁰ var maðr sa er myrkva frett fyri skata skýrvn
⁴² skynía kvnni het yngva vínr Ambrosívs²¹ en enu agíæti oðrv²²
 (v. 10) nafni²³ Merlínvs sa maðr kalladíz.² Þat kvað vallda²⁴ verdax
 havtvðr at þar vndír²⁵ var vllíð vatn.² Bavð grvnd grafa gvmna³⁰

¹ Opfrísket. ² Punktum er tilf. ³ drygívm—drott- opfrísket. ⁴ Í tilföjet over linjen. ^{4b} Rettet fra háskers lavsn. ⁵ Forkortelsestegnet udvisket. ⁶ Gleðívmz—hvg opfrísket. ⁷ Opfrísket. ⁸ Overskriften rød og uopfrísket. ⁹ v opfrísket. ¹⁰ þat—froðir lígeledes. ¹¹ segía—vortígernvs lígeledes. ¹² Opfrísket. ¹³ í skrevet over linien. ¹⁴ De 7 første linjer er tíldels opfrískede. ¹⁵ til—smíðvm opfrísket með undt. af det sidste r í þeírar. ¹⁶ Utydeligt; ar vístnok forkortet. ¹⁷ þat er—gerðv opfrísket (v í gerðv til í). ¹⁸ Kalla—þorinn opfrísket (seí til soti). ¹⁹ sa—se- opfrísket (sem til seim; harmin uforstðeligt og noget opfrísket; selldi urigt. opfrísket for elldi eller í elldi?). ²⁰ Mulig Einu. ²¹ myrkva—ambrosívs opfrísket. ²² rv opfrísket. ²³ Opfrísket. ²⁴ kalladíz—vallda opfrísket. ²⁵ havtvðr—vnd- lígeledes (þar til þat).

- (v. 11) stiori reyniz spaklig spamannz saga.¹ Ok en froði halr fretti lofða² hvat vndir vatni væri niðri ok er engi þat annar vissi sagði Fylki
- (v. 12) fleínpollr spokvm.¹ Sofa þar i dimmv ðivpi niðri tvenir ormar 43 tveimr hellvm í þeir erv lindar landz vlikir se ek ravða seil rás ok
- (v. 13) hvita.¹ Lattv grvnd grafa gera skorninga sagði Merlinvs menia 5 deili veitið vatni ok vitið síþan hvat spað hafi spillir bavga þat er
- (v. 14) nylvnda niðr or fialli.¹ Gerðv greppar þat er gvmnvm bavð varð vatni niðr veitt or fialli ok seim gefendr snaka þectv trygðar lavsa
- (v. 15) sem tyr firvm hafpi hristar hvgspar sagat.¹ Ok drivlegir drekar 44 voknvðv gerðvz baðir brott or rvm rennaz síþan snart at moti 10
- (v. 16) frons fasyner frœknir bavgar*.¹ Geriz sokn mikil snaka .ij. gapa grimlega grvndar bellti* havgvaz hœknir havðrs³ gyrðingar*
- (v. 17) blasaz eitri a ok blám elldi.¹ Forflotti var frá en ravði bar en liosi hann liðr at backa en hann hagliga hroekr at moti ellti hann
- (v. 18) en hvita hvgtvr dreka.¹ Þeir vig gera vaz farveg i ok lengi hvat 15 45 linnar beriaz mega ormar þar ymser meira ok ymser þeir vndan
- (v. 19) legia.¹ Segþv Merlinvs kvað menbroti erttv froðari fyrðvm avðrvm
- (v. 20) hvat takna man .ij. orma ogvrlegt vig alldar bornvm.¹ Gret gvmna vinr er hann greiða bað þengill göfvgr þersa hegiv**. ok eftir þat
- (v. 21) alldar snytrir ravkstællta spa reckvm sagði.¹ Taknær en ravði 20 46 ras fagsrili kvað bioðr bragar⁴ brezka lyði en hinn hviti nadr⁵
- (v. 22) þa ena heiðna⁶ þioð er bygia man brezkar iarðir.¹ Er harmr mikill havlþvm segia segi ek sigr hafa snac en hvita⁷ lað man legiaz
- (v. 23) ok lyða fiolþ mvnv dreyrgar ar or dolvm falla.¹ Faraz mvn kristni kirkvir falla sa er harmr hofvgr herr er i landi þa man en 25
- (v. 24) eflaz en avma þioð aðr er harða hnekt hennar kosti.¹ Mvn þar 47 i liki lofþvngv koma sa er vegligaztr villigalltar hann fvlltingir
- (v. 25) faraðvm her ok vndir fotvm treðr ferðir Saxa.¹ Ferst vndir hann folldv grœni ok eyia fiolð i vthafi Ira ok Engla ok Vt skota
- (v. 26) viðvm londvm valskra þioða Norex síþv⁸ ok norðr Dana.¹ Ok 30 Rvmveriar ræsi vga megvð reisa þeir rond vid stilli mart veit ek
- (v. 27) anað vm menbrota en ek vglogt seg orlog konvngs.¹ Han mvnv 48 tigna tvngvr lyða sa mvn gramr vera gvmnvm tiðaztr ey mvn
- (v. 28) vppi oðlings frame ok hans hroðr fara með himínskvatvm.¹ Ok attvngar ens itra grams laða at lofþvngi landi ok þegnvm en eftir 35

¹ Punktum er tilf. ² Baud—lofða (en hel linje) opfrisket. ³ s tilf. over linjen. ⁴ Forkortelsen først skreven w (= ra), hvilket synes rettet til r (= ar). ⁵ Rettet fra hðskrs madr (J. Sig.). ⁶ Saledes (fejl for heidnv?). ⁷ Akzenten står over v. ⁸ v synes rettet fra r.

* Fróns baugar 'jordens ringe' = slanger = grvndar belti = hauðrs gyrðingar. ** 'begivenhed'.

- (v. 29) þat orms ens hvita verðr meira valld en verið hafði.¹ Hanvm fvl-
tingir fenrer siofar þeim er Affrikar vtan fylgia verðr kristni | brot 51^b
vm kyni þioðar þo mvnv sialfir sipar nockvi enskír lyðar allir
- (v. 30) skiraz.¹ Liðr byskups² stoll Lvndvnm or i ena breiðv borg Cant-
49 ara ok langa tign Legionvm taka mvn en³ mæta Menelogia.¹ 5
- (v. 31) Stor verða rok rignir blóði har * snarpr at þat svlltr mannkyni
- (v. 32) en⁴ en ravði snakr efliz sipan fær hann af miklv matt erfíði.¹ Liðr
navð yfir naðr en hvita er hans kyn kvalið ok konvr ristnar rænt
or hann borgvm ok bvi morgv fe hverskonar folland⁵ grønni erv
- (v. 33) grímliga gymnar drepnir.¹ Hniga fyri brezkvm bragninga kon 10
50 siklingar .vñj. sigri nvmnir ok heilagr verðr heria deilir ein af
- (v. 34) enskvm avðlingvm siav.¹ Sa er slikt gerir man³ sialfr taka eirmann
a sig alldar stiori ok of ha hliði hilmir sipan eirhesti a itarlegr
- (v. 35) sitr Getir⁶ Lvndvna lofsæll konvng.¹ Þa gerviz þat vm þioð Breta
er þeim en hefir aðr vm grandað at þeir sialfir sitz sattir verða 15
51 Deila⁷ þeir vm vellði ok vm víða folland erv kappsamar kínder brezk-
- (v. 36) ar.¹ Kemr bardagi hvðlvngs⁸ himíns akafr vm her ari steypir
kvelr en harði helverkr fira megvð davdan her dvottir hylia liðr
- (v. 37) svlltr ok sott at sigr víðvm missir manna morg strið hofvg.¹ Lad
mvn lata þeir er lifa eftir ferr en þingdiarfa þioð or landi byr blezaðr 20
gramr sa er brezkr iofvr skip sin a brott ok hann skiotla verðr
talidr tirgofvgr⁹ i tolfra holl sæll með sælvvm settr gvðs vinvvm.¹
- (v. 38) Sva tømír lað lyða bornvm drifr hrygr heðan herr ór landi 10 at
52 skiotla þar skogar¹¹ vaxa er arsamir ackrar varv fyr með fyrðvm
- (v. 39) a folland Breta.¹ Þa mvn en hviti hiarl þvengr fara snot saxneska 25
snarraðr laða ok með miklv¹² mannfolða kemr flarðbygs skogvl
- (v. 40) folland at bygia.¹ Man sað koma sinni avðrv vtent yfir ora garða
en svmt yfir a svalvm barmi eylandz þrvmír ormr en ravði.¹
- (v. 41) Fær hann þo¹³ litið af landinv þa koronaz kaps hvitdreki ok sax-
53 neskir segir rikia en eiriofvr ofan at stiga verðr af brottvm borgar 30
- (v. 42) arme.¹ Erv lavfviðar liosvm flotri takmork gefin i tali ara mvnað

¹ Punktum er tilf. ² Dette ord synes at stå i linjens slutning, men de enkelte bogstavtræk er højst utydelige. ³ Utydeligt (i linjens slutning). ⁴ Senere overstreget. ⁵ Klattet og utydeligt. ⁶ Således, som om et nyt vers her begyndte; desuden har Haukr først skrevet Getr og derpå tilføjet forkortelsestegnet over t, uden at slette r. ⁷ Således, som om et nyt vers her begyndte. ⁸ Rettet fra hðskrs hvðlvng. ⁹ -vgr rettet fra hðskrs -vǵ. ¹⁰ drifr—landi opfrisket. ¹¹ Rettet fra hðskrs dittografiske skiotla. ¹² a folland—mik-opfrisket. ¹³ Over r (i Fær) er h skrevet; hann er noget klattet og derover skrevet (af Haukr selv) med rødt blæk þo; mulig har Haukr villet slette hann, for hvilket þo skulde indsættes, og derpå tilføjet h (= hann; strengen for ann glemt) over linjen.

* = háir 'plager'.

- (v. 43) hann ríkiá vm en romv skop ne þvi env fagra froni ráða.¹ Uera
mynv ara i aga myklvm .xv. tigi folldar bellti en tíróð tiri gavfg-
aðr hvndrvð .ííj. hann man sitia Lvndvnm at ok lyða fiolþ.¹
- (v. 44) ⁵⁴ Þa man gvmnmv ganga at mote landnyrdingr hvass lvndar fiotri
- (v. 45) ok bloma þa abrott reka er vestró-nír vindar græddv.¹ Man gvll ⁵
gloa gvðs húsvm a en logþis veðr lægír þeygi man travt taka
talsamr dreki hið sin mega þviat hanvm nalgaz viti fyri velar þatz
- (v. 46) hann verðr bera.¹ Fa man hann vppgang afar litla stvnd hneckír
hanvm hringserkiað lið kemr svnnan sv sveit vm ogi er hann ríki
- (v. 47) myn ræna myklv.¹ Sa man loþvngv er liði styrír bratt brezkvm ¹⁰
⁵⁵ her bygia iarðír myn sað tekít snaks ens hvita endr or vfam allðin
- (v. 48) gorðvm.¹ Þa ² man hann giallda grimra ráða er hans tivndað
talavkið kyn verðr hann grœna grvnd að vinna ok hann vpp fra
- (v. 49) þvi allðri rikír tekr hann sva fyri svík sasar hefndír.¹ Rikír en
at þat ormar tvennír missír annar þar allðrs fyri skeyti en annar ¹⁵
- (v. 50) man aftr vm hverfa vndír skvga nafns³ at skopvm vinna.¹ Ða
⁵⁶ man ríkiá rettlætis dyr þat er eyverskír ormar ræðaz ok fyri svnan
- (v. 51) sæ sialfír vga viz ramlegír valskír tvrnar.¹ Þa man gvll snarað
af grasi morgv flytr or || klavfvm kalfsættar silfr erv fagrþvin ^{52^a}
- (v. 52) sílóð i landi verðrat snotvm síðbot at þvi.¹ Sprett er i miðiv mot ²⁰
⁵⁷ penningvm myn gíorst gleði glataz ranseme tenur mynv gylþis
travsti nmnar ok leo vargar verða at fiskvm hvassír hvelpar hval-
- (v. 53) tvnmv i.¹ Verðr meinlega mæki brvgðit se ek bloði þen blasa
moðor liðr margt havfvgt yfír lyða kyn ryðr varðar bloð Venedo-
- (v. 54) ciam ok síþan .vi. snarpír lífra kyns menn drepa Corinevs.¹ Ða ²⁵
mynv gvmnar grata a nottvn ok þioð gera þo-gíar þo-nír þa mynv
- (v. 55) havlldar til himíns kosta fa eð langa líf loðar nytír.¹ En myn i
⁵⁸ skogi skoðír síþan vargar vakna veiða i borgvm þeir mynv sina
sialfír dolga fella eða fiotra fair mynv verða þeir er treystaz þeim
- (v. 56) telia at moti.¹ Ein sitr nytaztr Nevstrie (or)⁴ Englandi at avðar ³⁰
skelfír þo (erv)⁴ siklingar svnan komnír fimn eða fleiri folldv að
- (v. 57) ráða.¹ Sa biartar brytr borgír Ira ok folldar til fellír skoga gerír
- (v. 58) ræsír eitt ríki margra tekr leonis lavarð(r)⁵ havfvð.¹ Er i reiðingv
rað þioð konvngs en fyra lvt fylkis ævi en en oðfri allðr avðvarpaðar
- (v. 59) líkar helgvn himín stilli vel.¹ Myn hann byskvpa borgvm skryða ³⁵
ok helgan stað hefia margan tignar borgír tvær pallio gefr hann
- (v. 60) þygívm Kristz þægíar nosser.¹ Uerðr af slikv sverðels havtvðr
⁶⁰ himna ferðar hvgþeckr grame ok at þetta líf þingðiarfr konvngv
- (v. 61) taliðr er tigia tvngls með englvn.¹ Glikgt ⁶ man gavpa grams ioð

¹ Punktum er tilf. ² allðin—þa opfrísket. ³ Noget utydeligt, men temmelig sikkert. ⁴ Mgl. i hdskr. (J. Sig.). ⁵ r mgl. i hdskr. (J. Sig.). ⁶ Således.

- vera vill þat sinni þjóð sialfri steypa en af þeim sokvm þremlaz hann bœði Ira ok Engla avðgrar iarðar Nevstria ok nvmin tignvm.¹
- (v. 62) En eftir þat oðals a vít fara fralega fyrðar bretzkir þo er illa aðr
- (v. 63) ært i landi erv vsattar enskar þjóðir.¹ Riðr en prvði til Peritonis
61 ár hvitvm hersti hvatr avlldvrmadr ok hvitvm þar hann markar 5
- (v. 64) staf alldrøn yfir akvernar hvs.¹ Kalla man Konan Caðvalodria ok skilvingar 2 Skotlandi af rykr af grimv gavndlar eli verðr eð mikla
- (v. 65) malmþing haið.¹ Svifr eð hvassa hagl tviviðar hnigr havlda lið
62 hart af strengivm en geyst hinig gaslok fara megvð skoglar sky
- (v. 66) við skotvm hallda.¹ Bresta brynivr bita málmar erv dreyrfað dorr 10
a lopti fleina flavgvn folk i dreyra billdr i benivm broðdr a skilldi
- (v. 67) hialmr a hofpi hlif fyri briosti geir 3 a gangi gvðr i vexti.¹ Hittiz targa ok en togni hiorr hialmr ok hneitir hlif ok orvar brynia en brezka ok brandr roðinu mannz mattvg hond ok meðal kasti hvit-
- (v. 68) mylingar ok havllda briost 4.¹ Rapa ræfa gior hatt gialla spior er 15
63 malm þrima merst a hialli * verðr ein við ein valkostr hlaðin mvn
- (v. 69) bloðgar ár af bioðvm falla en vigroða verpr a lynri.¹ Falla fyrðar i fleindrifv verðr enskvi þjóð alldr spell skipað er vollr' roðin en
- (v. 70) víg boðin lytr hafan sigr helmungr Breta.¹ Ypper fiollvm fliot valbreka mvn Brvtvs þav bera koronv grønaz avflgar eikr Korn- 20
- (v. 71) breta fagnar slikv fvs Cambria.¹ Eyðiz eyiar eð enska nafn mvn
64 hon Anglia eigi kollvð hlytr hon at hallda heiti env forna kend
- (v. 72) er við Brvtvm Brittania.¹ Man villigolltr vigdiarfr koma or kynstorri Konanvs 5 ætt sa viga konr villdi a hegr yngva svn eikr or
- (v. 73) skogi þo mvn hilmir hollr smaviði.¹ Mvnv Rabitar ræsi vggva vt 25
65 i heime ok Afrikar far mvn visir 6 viðlendr gera a eð ytra oegr
- (v. 74) Hispaniam.¹ Sitr efter hilmi hafr at loudvm hans er at skilia skap fra vífni berr hann a havfpi horn or gvlli er skeg skata skapað
- (v. 75) or silfri.¹ Blæs Mistar vinr or 7 nosvm tiossa ** þokv þvilikri at þekr vm ey friðr vm fylkis fastr lifdaga brestr eigi þa ár i lande.¹ | 30
- (v. 76) Þa mvn foldv 8 fogr víf draga blistrar meyvvm metnvðr i spor 52b
66 mvn kvenseme castra smiðvt svikr gvmma vín girnd en ranga.¹
- (v. 77) Uerðr at bloði brvnnr en fagvi þo er a grvndv gnott hverskonar En a holmi hilldingar .fj. beriaz vm brvði biarthaddaða sv er i
- (v. 78) viðri Vað batvli.¹ Sia þersi rok þrennar aldir þo er lyða rað liótt 35

¹ Punktum er tilf.   ² Sðledes.   ³ folk—gein opfrisket.   ⁴ -rga (targa)—briost opfrisket.   ⁵ Opfrisket til kominvs.   ⁶ nafn (l. 21) —visir opfrisket; for viga konr læser J. Sig. vígtönnum og for villdi a valskar; det første synes at være rigtigt; det sidste er derimod ikke rigtigt.   ⁷ Rettet fra hskers ok (forkortet; J. Sig.).   ⁸ v skrevet over linjen.

* = hjarli 'jorden'.   ** Disse to ord må være forvanskede, da rimbogstavel mangler.

- fyrri drottinn vnz landrekar Lvndvnm i grafnir or grvndv gvnmnm
 (v. 79) vitraz.¹ Kemr argalli en hin mikli ok meinliga manndavðr vm her
 67 eyðaz borgir við bragna tion er avðn² mikil nytra manna flyr
 (v. 80) margr a brott madr or landi.¹ Kemr kavpskapar kappgodr þinig
 villigallti virðvm samna þeim er af froni flyði aðan lætr hann⁵
 (v. 81) bygia þa brezkar iarðir borgir eyddar bol gologvz.¹ Mvn hans
 briost vera brognvm fozla þeim er fatt hafa fiar með hondvm³
 (v. 82) ok en tallavsá tvnga hilmis slockvir þosta⁴ þioðans liði.¹ Falla
 68 or orða almæni vok* dyniandi ár drottar styris þær mvnv doggva
 dyrar iarðir geðs** i glæstvm gollor heime ok þvrrar kverkr þioðar¹⁰
 (v. 83) margrar.¹ Upp ren síþan se ek þat fyrri travst i tvrni tre Lvndvna
 þrir erv kvistir þeim lvndi a en hann lavfi þekr land með ring-
 (v. 84) vm***.¹ Kemr þar af lægi landnyrðingr hvass lustr hann illvm
 byl eik af stofni þeir mvnv kvistir er þrvma estir þers rvm taka
 (v. 85) þat se ek giorla.¹ Hylia þeir alla ey með lavfi vnz anar þar avðvnm¹⁵
 69 hægir⁵ ok hann eyðir hans olv lavfi tekr hann .iij. rvm þrekstorr
 (v. 86) hafa. Ok hann síþan þekr þyckv lavfi ein vm alla eykarms florr
 megvð þa flivga fvglar i landi þviat hann oðgir þeim en hann en
 (v. 87) til sin laðar fvgla flíott ferð vtlendra.¹ Þa man illingar asni rikia
 sa er flíotr taka fe gvllsmiða er lofþa vinr lætr at hefna⁶ gyldis²⁰
 (v. 88) barna⁷ gramr ranseme.¹ Ok a hans dogvm harðla brena ofs ram-
 70 ligar eikr or skogvm en a litvm lindar kvistvm vex avrlega akarn
 (v. 89) i lvndi.¹ Ok ranar vegr renn vm osa⁸ Sabrinvs .vij. se ek þat
 fyrri en Oskar á þat er vndr mikít man manvðr .vij. mattvg vella
 gervis fiskvm fiortion at þvi er or sialfvm þeim snákar verða⁹.¹²⁵
 (v. 90) Mvnv Badonis borgar verða liðr mart yfir lavgar kalldar ok hennar
 (v. 91) votn heilmæm firvm gera þa davða drivgt mannkyni.¹ Verðr .xx.
 71 tion þvsvnda líona ferðar Lvndvnm i þeir mvnv drengir drepnir
 (v. 92) aller gerir karla tion Tems at bloði.¹ mvnv kaps monnmv kvanfong
 boðin erv eckivr þar orðnar margar En a koldvm kall þeira nest³⁰
 (v. 93) menn Mvndio montvm heyra.¹ her mvn ek letta lioð at semia ok
 spásogv spillis bavga¹⁰ þo erv fleiri orð ens froða mannz hefi ek
 (v. 94) svmt¹¹ af þeim samit i kvæði.¹ Þav erv onvvr lioð vpp fra þersvm

¹ Punktum er tilf. ² Vistnok en fejl for navd (Scheving). ³ o rettet fra e, hvorved det er kommet til at ligne ø. ⁴ Først skrevet þiosta, men i er underprikket. ⁵ ek —hægir opfrisket. ⁶ hef- synes opfrisket. ⁷ barna ligeledes. ⁸ Rettet fra háskrs asa (J. Sig.). ⁹ Under v et betydningsløst punkt. ¹⁰ Opfrisket. ¹¹ Fra og med dette ord er resten af siden på et par ord nær mere eller mindre stærkt opfrisket på sædvanlig måde.

* orða vök 'ordenes våge' = mund (el. bryst?). ** geðs jarðir 'sindets (sjælens) lande' = sjælens bolig, herved menes hjærtet. *** = með hringvm 'fuldkomment'; land m. hr. = 'det ganske land'.

- 72 alvız¹ eigi avðs bendravgar * bið ek þjóðir þers við þenna brag þo
 at ek mynt hafa mal að hætti þeim er spár fyri spioll vñ rakti
 (v. 95) malmþings hvatvör² i morgvñ stað.³ Uiti bragnar þat þeir er
 bok lesa hve at spiollvñ se spamannz farið ok kvnni þat kalldyrs
 viðvñ hverr fyrða se framsynna hatr⁴ mal að rekia þav er menn⁵
 (v. 96) vitvð.³ Lesi¹ salma spioll lesi spamanna lesi biartar þeir bœkr
 73 ok röðla ** ok finni þat at en froði halr hefir horsklega hagað
 (v. 97) spasogv sem¹ fyri hanvñ fyrðar helgir.³ Uirdi engi þat vitlavsv
 þott hann hoddskotvñ heiti giæfe víðar eða vatna eða veðrs mikils
 eða allzkonar orma eða dyra taknar eðli talþrar skepñv spior-¹⁰
 (v. 98) raðanda spioll eða costi.³ Segir Daniel dravma sina marg-
 hattaða merkivñ stvdda kvez hann drivglig sia dyr a iorðv þav
 (v. 99) er taknvðv tiggia riki þav er a havðri hofvz síþan.³ Rekr en dyri
 74 David konvngv⁵ margfallða spa ok mæliv sva fioll mvñv fagna ok
 en fríði skogr enn skæðar ár skella lofvñ ok dalir ymna drottñi¹⁵
 (v. 100) syngia.³ Hirtiz || havldar at hæða bœkr neme skynseme ok skili^{53a}
 giorla hvat taknað man i tolv þersi erað en liðin oll spasaga þo
 (v. 101) erv morgvñ myrk mal propheta. Fretti fyrðar þeir er a folld bva
 en at ora ævi liðna hvat vñ her geriz ok hvga leiði beri en nyiv
 (v. 102) spioll við spasogv se síþan þat hve saman falli.³ Uarð sv en enska²⁰
 75 ætt fyri stvndv velldis missa nv er valskr konvngv. Þo er þeygi
 en þeira hætti liðit af laði ne lyðs Breta hvorsvñ mæki hiall eign-
 (v. 103) aðiz. Heiliv alliv þeir er hlytt hafa fleinvarpaðir frœði þersv geri
 gott gvmar en glati illv biði braða bót afrvna hafi hylli gvðs ok
 himinriki amen.³

25

- c. 30 Uortigernvðs spvrði þa Merlinvðs hvat hanvñ mvñdi at bana
 verða Mer(linvs) svarar se þv við elldi svna Constantinvs ef þv
 matt a morgin mvñ vñgra.³ þeir Avrelivðs ok Ydir mvñv hefna
 fodor sins ok brenna þig inni ok eyða ollvñ Saxa her.³ Geck
 þetta eftir sem hann sagði at Avrelivðs kom til Bretlandz ok var³⁰
 76 hann til konvngs tekin ok kom at Vortigernvðs vñ nottina ok geck
 með her at kastalanvñ hans i Kambria ok brenna ok briota kast-
 alann ok branu þar Vortigernvðs inni ok allt hans folk.³ Heim-
 gestr spvrði fra fall konvngs.³ þa ottaðiz hann Avrelivñ þviat
 hann var mikill atgiorfi madr.³ ferr hann þa norðr vñ Hvrv ok³⁵
 fengv ser þar lið.³ Avrelivðs sœkir eftir ok finnaz þeir ok verðr þar

¹ Uopfrisket. ² vatv ligeledes. ³ Punktum er tilf. ⁴ Opfrisket til
 hattv. ⁵ dyri—konvngv uopfrisket.

* Her er teksten noget forvansket; der skal vistnok læses bendravgar
 = 'rigdommens bærende træer' = mænd. ** röðull v: rotulus; 'rulle', röðlar
 v: bøger (mht. rödel 'papirrulle, liste').

harðr bardagi með þeim sem nú heitir Konunga borg.¹ Saxar gengva sva fram hart at helli við at Bretar myndu flyia þa kom lið Avrelivs² i opna skioldu ok brast þa flotti a Soxum.¹ með Avrelio var Elldon iarl.¹ hann mœtir Heimgest i flottanum ok var þar eigi at fryia með þeim storra hogva ok matti varla sía hversu ríða 5 myndi.¹ Síþan kemr þar Gorlin iarl af Kornbreta landi.¹ var Heimgestur þa handtekin.¹ Otta svin Heimgestz³ flyði i Iork með sinnum monnum ok Cossa magr hans með mikin her.¹ Avrelivs kallaði til sin havfpingia⁴ sína til ráðs hvat gera skyldi með Heimgest.¹ Elldon iarl svarar hann hefir marga moðor græt ok skal nú hans 10 moðir grata eiga ok liop vpp ok bra sverði ok hio af hanum havfvð ok var hann síþan i havg lagðr.¹

Føddr Artvr konungr⁵

- c. 31 Avrelivs fer nú með her til Iorkar ok setz um borgina.¹ Otta sa at mikill krafr fylgði trv Avrelivs ok hann myndi vinna 15 borgina ok með ráði sinna manna ok geck vt ok hafpi flotvr i 78 hendi ok gras hátt a havfpi ser.¹ hann geck fyri Avrelivm ok mælti Sigrvð er gvð min af yðrum gvði nú takið flotvr þenna ok leg a mik eda þat anað er þv villt nema þv vilir ors meiri miskvna gera.¹ þa mælti Elldalldvs byskvp Galiante⁶ komv til Gyðinga²⁰ lyðs ok fengv miskvna eftir mikil af brot ok hófir yðr herra eigi verr at gera en þeim.¹ konungr gerði sem byskvp bað gaf þeim ollvm gríð ok helldv þeir vel trv við hann síþan.¹ þaþan for konungr til Lvndvna ok er hann kom i þat mvníkli(fi)⁷ er Heimgestur hafði foðvr⁸ hans drepit þa felldi hann tar ok villdi þar nockora²⁵ minning gera var þa kallaðr Merlinvs spamadr.¹ konungr sagði⁹ at hann villdi lata bva um leg foðors¹⁰ síns.¹ Merlinvs mælti ef þv villt þersa vmbvð sva miok vanda þa lat fara a¹¹ land a Irlandi þar er miok agiætir steinar ok skioplaz allðri ef vel verða settir.¹ konungr hlo at ok mælti vantar her griotið i Englandi þo³⁰ at ver takim þat eigi or oðrum londvm.¹ Merlinvs mælti engir er her slikir steinar fyri þvi at þeir er settir við ollvm meinvm i heimenvm ok færðv risar þa vtan af Serklandi.¹ Síþan gerði konungr Pendrago eftir þersvm steinvm ok með hanum .xx. þvs-vndir manna.¹ Merlinvs fylgði þeim ok er þeir komv til Irlandz³⁵

¹ Punktum er tilf. ² e mgl. i hdskr. ³ h er skrevet som det forkortede hans. ⁴ Gennem þ går en forkortelsesstreg. ⁵ Denne — røde — overskrift er urigtig. ⁶ Af J. Sig. rettet til Gibeonfle. ⁷ fi er glemt i hdskr. ⁸ o er skrevet som ð uden at der er rettet derpå. ⁹ Rettet fra hdskr. dittograf. sagða. ¹⁰ Således. ¹¹ Herefter er et par bogstaver udraderede.

ok er Gallimanvs¹ fra þeira erindi samnar hann her saman ok vill veria steina þersa.² verðr þar harðr bardagi ok hafu Bretar sigr en konungr flyði.³ | Bretar forv a flallit ok hittv steina þersa ok 53b tokv stor reip ok færðv a steinana ok gengv a morg hvndrvð ok fengv þa hvergi rort.³ þa for til Merlinvs ok færði litla stvnd 5 þersa steina til skipa ok sigldv þeir sipan heim til Bretlandz ok packaði konungr þeim sina ferð ok var nv hvíð vm groft Constan- 80 tinvs konungrs með þersvm steinvm ok veitti konungr þar þriggia vikna vezlv ollvm envm hæstvm monnum i landinv.³

Ytir tok konungdóm

10

o. 32 Eftir er Vortigernvs var fallin flyði Pacencivs svn hans til Saxlandz ok feck ser þar lið ok for aftr til Bretlandz ok villdi hefna foðvr sins.² Avrelivs ferr moti hanvm með her ok varð þar harðr bardagi ok flyr Pacencivs³ til Irlandz til Gallomanvs konungrs ok eflaz þeir baðer at liði ok fara aftr til Bretlandz.³ þa la Avre- 15 livs konungr krankr i Tonícam en Yðer ok Pendrago forv mote þeim með her.² en er þeir spvrðv krancleik Avreli þa geek fram ein irskr maðr fyri konunga ok spvrði hvat þeir villdi gefa til at hann reði Avrelío bana.² Pacencivs svarar ek gef þer þvsvnd punda silfrs ok ef ek verð konungr skalltv vera hvndraðs hoðdingi.² Eoppa 20 sker þa hár sitt ok tekr mvnks klæði ok letz vera læknir ok ferr sipan i Tomíam ok baðv menn hann ganga til konungrs ok er hann kom þar gerði (hann)⁴ hanvm dryck ok er konungr hafði drvckit sofnaði hann ok er hann vaknaði kendi hann at eitr for vm likam hans ok andaðiz hann litlv síðar.² Eoppa komz til sinna manna 25 ok sagði þeim sitt erindi.² En þegar konungr var andaðr var sen biort stiarna a himni ok stoð af henni biartr geisli vaxin sem dreki ok rvnnv or mvnni drekans .ij. geislar ok skein en meiri svðr yfir allt Fracland en annar tok yfir Irland ok greindiz i .v.ij. geisla.² en er þersi tidindi komv fyri Yði þa spvrði hann Merlinvs 30 hvat þat merkti.² Merlinvs svarar o ho mikill harmr nv er Avrelivs davðr ok er þat hvers mannz skaði.² far nv ok strið þvrat þv 82 fær sigr ok stiarna sv er syndiz i dreka liki merkiv þig en geisli sa er yfir Frackland stoð merkiv svn þín þvrat hann verðr sva volldvgr at hann eignaz oll þav ríki er geislin stoð yfir.² En 35 annar geisli merkiv dottor⁵ þina hon mvn giftaz a Irland ok mvnv .v.ij. kyn fra henni koma.² Yðir ifaði hvart sva mvndi vera en þo

¹ Det første a er skrevet over linjen; der skal ikke læses Gra. ² Punctum er tilf. ³ c (2) rettet fra hdskr's e. ⁴ Mgl. i hdskr. ⁵ Det første o tilf. over linjen.

- for hann mote þeim Gallimanus ok Pacencius ok tokz þar harðr bardagi ok fellv þeir báðir Gallimanus ok Pacencius en Yter hafði sigr ok tok konungdom yfir ollv Bretania.¹ hann let gera .ij. dreka ór gvlli ok let hengia vpp yfir leg foðvr sins i Ambri en annan let hann bera fyri ser i bardaga hvar sem hann striddi.¹ 5
- (c. 33) var hann sípan kallaðr Yter dreka havfvð.¹ En eftir andlat Avrelivs samnar Otta Heimgestz svn her saman ok ferr til Bretlandz ok setz vm Iork ok þar kemr mote hanvm Yter með Breta her ok tekz þar orrosta ok borðvz til netr.¹ þa tokv Bretar at flyia a eitt hátt fiall² þat var allt lvkt með homrvm hafvm.¹ Saxar settvz 10 vm fiallit.¹ En er natta tok ok myrkt var orðit þa steypitz Ytir með her sin ofan af fiallinv a Saxa vvarandi.¹ fell þar fiolpi af Soxvm en Otta varð handtekin ok settr i iarn ok fo-rðr i Ytoniam en at paskvm gerði konvngvr veizlv ollvm rikis monnvum i landinv.¹
- 84 Gorlois Kornbreta konvngvr var þa þar ok hans kona.¹ hon var 15 allra kvenna friðvst.¹ konvngvr rendi hvgr sinvm til hennar ok talaðe við hana leynilega.¹ þetta fann hertogin ok for brott fra veizlvni með konv sine vtan konvngs orlof ok setti hana i tvrn ein.¹ en er Gorlois villdi eigi fara aftr til veizlvnnar varð konvngvr reiðr ok sendi menn til at sitia vm kastalann sva at hvarki kíoméz 20 menn þápan til eða fra.¹ konvngvr segir Merlínus at hann ma eigi heilsv sinni hallda ef hann nær eigi konv hertogans.¹ Merlínus mæltti þat er eigi miok hœgt þviat þangat er eitt prongt einstigi þat er veria megv fyri ollvm Breta her .iiij. riddarar þeir er þar vaka yfir boði netr ok daga.¹ En þo ma ek sva gera at þar 25 syniz Gorlois sem þv ert en Vlfin raðgiafi || þin man synaz ok 54a sva ek sem hennar .ij. þionvstv menn ok megv ver þa fa orlof i tvrnin.¹ þetta rað þiggr konvngvr.¹ fara þeir sípan til kastalans ok verðr þetta allt sva sem Merlínus gaf rað til.¹ hvgrði Igerma þa nott
- (c. 34) at hon svæfi hia Gorlois bonda sinvm.¹ En er herrin saknaði 30 konvngs þa hvgrðv þeir hann svikin vera ok liopy a hendr Gorlois ok drapv hann ok merstan þora liðs hans.¹ menn sogþv Igerne konv hans þav tidindi en hon vissi eigi hversv þetta kom til þviat hon þottiz hia hanvm sofið hafa þa nott.¹ konvngvr mæltti þa sia mattv at ek lifi ok man þat rað likaz at fara a konvngs fvnd ok 35 biðia miskvnr.¹ gengr konvngvr þa brott ok til liðs sins ok tekr
- 86 þa aftr allan slikan hátt sin sem aðr hafði hann.¹ hann gengr sípan til kastalans ok segir Igerne allt eð sanna.¹ hon samþyckir þa við konvng ok feck hann þa hennar.¹ þav attv .ij. born.¹ het

¹ Punktum er tilf.² Efter ll er der begyndt på et bogstav (i?).

svn þeira Artvrvs en dottir¹ Anna.² ok litlv síþar feck konvng
kranleika³ mikin ok mœðelegan ok meðan konvng la sívkr var
þeim Otta leypt brott or myrkva stofv ok forv til Saxlandz ok
forv aftr til Bretlandz með vvgian her.² ok er þetta spvrdv Bretar
fystv þeir konvng at gifta Annv dottor sina Loð konvngi af Irlandi⁵
ok þat var til raðs tekit ok ferr hann síþan með her moti Soxvm
ok varð þar harðr bardagi ok lavkst með þvi at Bretar flyðv.² Ok
er Yter konvngr spyr þat stefnir hann til sin ollvm havfþingivm
ok let bera sig i borvm mote her Saxa.² þetta þotti Soxvm mikil
skom at þeir skylldv beriaz við sívkan mann.² þeir forv þa i borg¹⁰
þa er Værolamm heitir ok bioggvz þar fyri.² Bretar brtv borgina
ok er Saxar sa þat gengv þeir út af borginni ok varð þar harðr
bardagi.² fell þar Otta ok flest hans folk en þeir flyðv er list
þagv.² konvngr varð gláðr við sigr sin ok mælti hellðr villda ek
88 sívkr vega slíkan sigr en flyia heill.² Ein saxneskr maðr blandaði¹⁵
eitri i dryck hans ok do hann litlv síþar ok fltvv þeir lík hans
til þers mvnklífs er broðir hans hvilir i ok var bvið vm hans⁴
groft með mikilli virðing ok var hann morgvm manne miok harm-
davrðr.²

Artvr til konvngs tekin

20

o. 35 At þrim vikvm liðvnm eftir anlat Yter var Artvrr svn hans⁴
til konvngs tekinn ok koronadr i borg þeiri er Cilestria heitir.²
hann var þa .xv. vettra gamall.² hann var mikill a vovxt venni
at aliti spekingr at viti avr af fe sterkr harðr ok vapndiarfr gláðr
ok goðr vinvm en grimr vvinnvm fastnæmr ok forsiall sið(lyatr)⁵ ok²⁵
sigrsæll vidfrægr ok at ollv vel mennt.² En litlv síþar en hann
var til konvngs tekin spvrdiz at Saxa herr⁶ var komin i landit ok
hafþi eytt allt ríkit fra Katanesi ok svðr til Hvrvv⁷.² Síþan for
Artvr⁸ með her moti þeim.² havfþingi Saxa het Kolgrimr.² þeir
hittvz þar sem Þverá heitir ok varð þar mikil bardagi ok flyðv³⁰
Saxar i borgina Iork.² konvngr settiz vm borgina⁹.² þetta spvrdi
Balldvlfr broðir Kolgrims¹⁰ samnar hann at ser vi. þvsvndvm
manna ok¹¹ ætla(r)¹² til liðs við Kolgrim ok er þeir koma .x.
milvr fra Iork namv þeir stadar.² konvngr varð var við þeira
ferð ok gerir i moti þeim Cador iarl með mikin her ok reðv þeir³⁵
þegar til bardaga ok fellv svmir Saxar en svmir flyðv.² Balldvlfr

² o skrevet over linjen. ³ Punktum er tilf. ⁵ Således. ⁴ Forkortet som hann ellers. ⁵ I mgl. i hdskr. ⁶ Næsten udvasket. ⁷ Over det første v en blækklat. ⁸ a udvasket. ⁹ na udvasket. ¹⁰ g er i hdskr. rettet fra l. ¹¹ Udvisket. ¹² r mgl. i hdskr.

vndi illa við sín vsigr ok let klippa hár sitt ok raka skeg sitt a leikara hatt.¹ hann fær ser horpv ok ferr i herbvðir konungs ok skemti þar ok eina nött kom hann ser með festi i borgina ok varð broðir hans hanvm fegin.¹ gerðv þeir þa menn til Saxlandz at biðia liðs. Kollðrik² hertoga ok | samnar hann síðan her ok ferr⁵ 54b
 90 til Bretlandz með .dc. skipa.¹ þeir koma við Skotland.¹ þetta spyr Artvr konvngr ok gerer hann boð eftir Koel systvr syni sinvm ok kom hann til konungs með .xv. þvsvndrad hermanna.¹ forv þeir sípan baðer saman mot heiðingvm ok mo-ottvz³ þeir við á eina.¹ tokz þar harðr bardagi aðr heiðingiar flyðv.¹ konvngr rak flottan¹⁰ i skog þann er Callidonivs heitir.¹ þar tokv heiðingiar⁴ mote ok felldv þar mart af Bretvm.¹ sípan let konvngr fella morkina at þeim sva at þeir mattv hvergi brott komaz.¹ heiðingiar sia nv at þeir varv vpp gefnir sendv nv boð til konungs ok bvðv hanvm gyll ok silfr ser til lavsnar ok varð sv þeira sætt at þeir skatt-¹⁵ gilldv⁶ ok gafv hanvm þar gisla til en er þeir komv brott mintvz þeir sins mannskaða ok rvfv sættina við konvng⁶ ok herivðv a ríki hans.¹ en er konvngr varð þers var let hann drepa alla gislana ok for sípan moti þeim með her.¹ Hoel systvr svn hans var sivkr ok matti hanvm eigi lið veita ok er þeir sa herbvðir heidingia þa talar⁷ Artvr konvngr fyri herinvvm ok eggjar þa til framgongv.¹ 20 hann var sva herklædr at hann hafpi fiorfallda bryniv hann hafði hialm af env sterkazta stali ok grafin a ein ormr með vndarlegvm hagleik hann hafpi þat sverð er Kalebrnvm het.¹ þat var sva
 92 mikit at þat var fam monnum vapnhöft.¹ hans skiolldr var ger af envm sterkvztvm hvðvm ok pentað a likneski varar frv þviat hann²⁵ kallaði a hana iannan ser til travstz.¹ hans stora spiot het Ron.¹ nv lystr saman liðinv ok borðvz þann dag allan ok skilði nött
 (c. 36) bardagann.¹ Um morgonín er vigliost var hofz orrosta með þeim af nyiv ok fell mart folk af hvarvm tvegivm ok fleira af Bretvm ok er konvngr ser fall sinna manna verðr hann akaflega reiðr ok³⁰ bregðr sverði sinv ok hoar a tvær hendr ok felldi a litilli stvndv .lxx. manna ok .cccc. ok i þeiri svipan fellv þeir baðir broðr Kolgrimr ok Balldvlfir ok margar þvsvndir manna.¹ flyði þa Kellðrik hertogi ok allr Saxa herr.¹ konvngr let reka flottan ok fell Kellðrik i flottanvm ok mestr þori liðs hans.¹ konvngr for þa til Irlanz³⁵

¹ Punktum er tilf. ² Sæledes. ³ o synes rettet fra e. ⁴ Efter n står et þ-lignende bogstav med en forkortelsesstreg gennem dets øverste del. ⁵ Er sik her glempt? ⁶ Forkortet som konungs ellers. ⁷ Først skrevet taka, derpå er et punktum anbragt under den sidste del af k for at rette dette til l; l synes derefter — fejlagtig for r — tilføjet.

ok lagði þat vndir sig ok sva Skotland med sama hætti.¹ Systvr
synir Artvrs konungs varv þa med hanvm Hoel ok Modred Valvein
91 ok Lancelot ok Yvein.¹ hans faðir var Loth Havrða landz konvngv
af Alrexstöðvm i Noregi.¹ kona Artvrs konungs het Gvrvor hon
var dotter² Kadoris hertoga.¹ Artvr konvngv for en aðra herferð 5
til Irlandz ok lagði þat vndir sig ok i þeiri ferð vann hann Orkn-
cyiar ok Hialltland ok Svðreyiar Danmork ok Noreg Færeyiar ok
Gotland ok lagði skatt a oll þersi lond.¹ síþan sneri hann heim
til Bretlandz ok drifv þa til hans margra havþingia synir ok
gerðvz hanvm handgengnir ok eiðsvarar hans.¹ I þenna tima 10
andadz Sighialmr Norex konvngv.¹ hann var broðir Lothz k(onvng)s³
er þa atti Onnv systvr Artvrs konungs.¹ Sighialmr hafpi fostrað
Valvein broðor svn sin ok systvr svn Artvrs konungs.¹ hann gaf
hanvm allt riki efter⁴ sig þviat hann var svnlavs en Norðmenn
villdv eigi hafa brezkkan konvng yfir ser ok tokv þeir til konungs 15
þann mann er Rikvlfr het.¹ en er þetta fra Artvr konvngv þa
ferr hann til Norex med miklvm her.¹ varð þar harðr bardagi ok
fell þar Rikvlfr.¹ vann nv Artvr konvngv allan Noreg ok Danmork
(o. 37) vndir Valvein.¹ Síþan ferr Artvr konvngv til Fracklandz.¹ Leo
96 keisari hafpi þan havþingia sett yfir Franz er Frollo het.¹ hann 20
var trollvm likari en monnvvm fyri afss sakir.¹ hann fer moti Artvri
konvngi ok atti stríð við hann ok flyði vndan i Paris || en konvngv 55a
settiz vm borgina en er Franzesvm þrongþi hvngv⁵ þa bavð Frollo
A(rtvri) konvngi til einvigis ok þat iattadi konvngv glaðlega ok
riðvz þeir síþan at med spiotvm ok skavt konvngv Frollo af hersti 25
en þo varð hann ecki sárr.¹ Frollo liop vpp ok lagði hestin vndir
konvngi ok fell konvngv þa til iarðar ok hvgrv Bretar at konvngv
væri sár vordin.¹ konvngv liop skiot a fœtr ok borðvz þeir lengi
en sva lavk at konvngv klavf⁶ havfvð Frollo⁷ med hialmi allt i
herðar niðr ok eignaðiz konvngv síþan allt Frakland.¹ hann gifti 30
Biaðvorv dottvr sina Estrvsiam skenkiara sinvm en Adenagiam
gifti hann Kisei raðsmanne sinvm.¹ skipti hann síþan ollv Frak-
landi med sinvm monnvvm.¹ Rikion het kappi ein i Franz.¹ hann
var nalega risi at afli ok vexti.¹ hann navðgaði konvnga til þers
at þeir flægi af ser⁸ skeg sin ok sendi hanvm i skatt.¹ síþan 35
let hann þat gera til foðvrs vndir eina skikkiv.¹ hann sendi þa
orð Artvr konvngi at hann sendi hanvm skeg sítt ok þvi meiri sem⁹
98 hann var en aðrir konvngar þa skyldi hans skeg til kiols a þetta

¹ Punktum er tilf. ² o skr. over linjen. ³ Forkortelsestegnet i k mgl.⁴ Skr. to gg (sidste g. eftir). ⁵ g i hdskr. rettet fra d. ⁶ f rettet fra hdskr. p. ⁷ r rettet fra hdskr. l. ⁸ Rettet fra hdskr. hanvm. ⁹ Først skrevet ē (o: en) og siden rettet til fē.

klæði.¹ En er konvngi komv þersi orð mællti hann fyri man ek gefa hann ollvm trollvm en hann fai mitt skeg eða kampa.¹ fer þa konvngv til motz við Rikonem.¹ Tekz með þeim harðr bardagi.¹ Rikon hio eitt mikít hog i sk(i)olld² konvngs ok klavf hann allan niðr at gvðs moðor likneskiv þa beit eigi lengra.¹ konvngv hio þa i hofvð risanvm ok beit ecki en þo varð hogit sva mikít at havsin lamðis.¹ risin greip þa konvng sva fast at konvngv hrog vndan.¹ þotti monnum þa vsynt hversv fara mvndi en sakir þers at havs hans var lamiðr þa fell hann fyri konvngi.¹ A(rtvr) konvngv gerði þa boð ollvm konvngvm at hverr tœki sitt skeg en þeir þorþv eigi¹⁰ at sœkia ok iattv sig vera i þvi hans vndir menn.¹ En eftir þenna sigv sat Artvr konvngv i Bretlandi kyr vm .v. ár.¹ hann let reisa cina mikla borg við a þa er Oska heitir ok sva storar .ij. hallir at engar erv stœri i landinv ok gervar a rvmverskan hátt.¹ hann bavð til sin at hvita svnv ollv(m)³ konvngvm hertogvm ok iorlvm ok ollvm hofþingivm i sinv ríki ok var hann þa krvnaðr ok sva¹⁵ drottningin ok er (sv)⁴ veizla viðfrægivz orðin⁵ a Nordrlondvm boði at fornv ok nyiv.¹

c. 38
100

Af Artvri konvngi ok hans monnum

Rvmveriar vndv storilla við at þeir hofþv latið allt Gallia fyri²⁰ Artvri konvngi en þeir fengv enga skatta af Bretlandi.¹ Leo keisari var þa farin i Avstrveg⁶ en yfir Rvmania hafþi hann sett þan havþingia er Lvcivs het.¹ En þav tíðindi vrðv at enue sturv veizlv A(rtvr)s konvngs at þar kom sendi menn af Rom með brefi¹⁰² þvi er sva sagþi Lvcivs Rvmveria hofþingi sendir Artvro slika²⁵ qvediv sem hannm sœmir.¹ Miok vndrvnz ver yðra dirfð er þer þorið at halda þeim skattlondvm er varir forellrar vvnv af yðrvm frændvm ors Rvmverivm til styrks ok travstz.¹ nv stefni ek yðr til sialfs keisarans at boeta þar yðvr en sturv brot sva sem hans er miskvn til en ef þv fyri nemz þersa ferð þa man ek her³⁰ koma ok heimta þetta allt miskvnarlavst af yðr.¹ en er konvngv hafþi lesið bresíð reðs hann vm við vini sína hvat til raðs skyllði taka.¹ þa svarar Cadov⁷ Cornbreta konvngv þat hefiv ek ottaz at þersi veizlv at ver mvndvm sakir sællifis tyna vari vígímí.¹ hofv ver ok a þersvm .v. vetrvm ecki gert vtan tefst ok leikit eða³⁵ faðmað konvr ok fyri slikt tapar margr veg ok virðing.¹ mvnv | Rvmveriar engan sigv vinna yfir ors.¹ konvngv mællti þat vitv^{55b}

¹ Punktum er tilf. ² Skr. skollid. ³ m mgl. i hðskr. ⁴ Mgl. i hðskr. (J. Sig.). ⁵ Rettet fra hðskers orðit (J. Sig.). ⁶ Under av en betydningsslos prik. ⁷ Næppe at læse fador; mulig er C rettet fra f.

ver allir at Ivliovs Cesar eignaðiz Bretland með svikvm vara landz-
 manna en með engvm rettindvm þo at þeir hafi nockora rið heðan
 skatt tekít.¹ syniz mer þav mala ofní vár litlv minni at heimta
 skatt af þeim en þeir af ors þviat frændr varir Brennir ok Beler
 hengþv .xxx. Rvmveria a einv torgi i Rom ok eignvðvz síþan allt 5
 Romania.¹ Constantinovs Elenv svn var frændi eignaðiz þat ríki ok
 hans synir.¹ hvi er þat nv eigi rett at ver heimtem stvndvm
 skatt af þeim en þvi iatti ek at Franka ríki hofv ver af þeim vnið
 ok þat hafa þeir at kíera.¹ Ða mælti Hoel konvngs systvr svn
 yðr biðiv ver formenn vera þersar ferðar en ver vilvm allir fylgia 10
 yðr at sorkia Romania þviat sva hafa varir spamenn fyri sagt at
 104 .íj. bretzkir menn skyldv eignaz Roma ríki.¹ nv hafa .íj. eignaz
 en þv ert en þriði.¹ takið nv sigrin er sialfr gengr heim at yðr.¹
 man ek annað hvart falla i þersi ferð eða fa sigr.¹ skal ek fa yðr
 (c. 39) .x. þvsvndir vaskra manna til þersar ferðar.¹ En er konvngr 15
 heyrir þersa a eggian þa byðr hann her vt af ollv sínv ríki.¹
 Sva er sagt at hann hafði eigi minna her en .xl. þvsvndraða ok
 vm fram fotgongv folk.¹ þersir hofþingiar varv með hanvm Cador
 Cornbreta konvngr Gillimar frá konvngr Gvnnasivs Svðreyia konvngr
 Palpanovs Norex konvngr Askell Dana konvngr Angvsselovs Skota 20
 konvngr Hoel konvngs frændi² Malvasivs Tile konvngr.¹ þat heitir
 nv Island.¹ A(rtvr) konvngr bað sendi menn Lveij segia sva
 hanvm at hann mvndi til hans koma ok heimta skatt af Rvm-
 verivm.¹ En er Lvciov fra þetta samnar hann her vm allt Rvma
 ríki ok varv með Lvcio þersir hofþingiar Philippovs Girkia konvngr 25
 105 Manasar Serkia konvngr Corobia Spanlandz konvngr Síris Media
 landz konvngr ok margir aðrir hofþingiar bœði hertogar ok iarlar.¹
 þeir hofþv sva mikin her at tolv sem .ccc. þvsvndraða ok .xij.
 hvndrvð manna.¹ Artvr konvngr setti eftir til landz giæzlv Modred
 systvr svn³ sin með Gvnnvorv drottningv.¹ 30

Strið Rvmveria ok Artvrs konvngs

c. 40 Hena⁴ fyrstv nott er hann hof ferð sina a Englandi dreymði
 hann at hann sa ein biorn mikin slivga i lopti.¹ hanvm þotti oll
 iorð pipra ok skialfa ok allt þat sem a henni var af emivn þersa 35
 ens mikla dyrs.¹ konvngr þottiz sia ein mikin dreka er kom moti
 birninvm.¹ hann flavg or vestri ok lysti af hanvm langa leið vm

¹ Punktum er tilf. ² Over i står et med Hauks hånd skrevet kors; det er et henvisningstegn til noget, han har tilføjet i margen med en rød og sort ramme om, men bogstaverne er omhyggelig skårne ud. ³ Skr. to gange.

⁴ Således med stort, rødt H; enten fejl for Hina eller Eua.

himínin ok tekz með þeim harðr bardagi en sa varð skilnaðr þeira at drekin bles eitri a biornin sva at hann fell til iarðar.¹ konvngr spvrði spekinga sina hvat þetta hefpi at segia.¹ þeir sogðv at hans fylgia var drekin en biornin risa fylgia ok konvngr mvndi sigra risan.¹ Konvngr spvrði er hann kom i Franz til þers risa 5 er Innvis het.¹ hann var þar sem Mikials fiall heitir.¹ allt var vid hann rætt.¹ hann hafpi tekít til sin þa mey er Elin het.¹ hon var frænndkona Artvrs konvngs.¹ En er konvngr spyr þat for hann brott fra sinvm monnum eina nott með .iij. manm ok er þeir komv at fiallinv² sia þeir ellda .ij. i helli brenna.¹ konvngr 10 geck til hellisins ok sa at Innvis risi sat vid elld ok steikti ein villigoltt.¹ konvngr bað þa biða vti.¹ konvngr geck inn ok er þetta sa risin tekr hann klvbbv sina || þa er sva var þvng at eigi 56ª lettvi .ij. menn af iorðv.¹ konvngr hio til risans með sverði i ennúð en risin lavst kylfvnni til konvngs en konvngr veik ser vndan ok 15 kom hogit niðr a iorðina hia konvngi.¹ varð þat sva mikít hog at allt fiallið skalf vid en þo at sár risans væri eigi mikít þa liop þo af hanvm stort bloð.¹ risin kastar þa kylfvnni ok liop at konvngi ok greip hann sva fast at konvngr fell a kne.¹ vm sipir þa moðir risan sva bloðras at hann gat þa eigi vpp staðit ok liop þa kon- 20 vngv vpp ok hio af hanvm havfvð.¹ hann let geyma havfvðit til syniz þviat konvngv hafpi allðri fyr i lika ravn komit nema þa er hann atti vid Rikonem.¹ for hann sipan til skipa ok varð miog frægr vm alla norðr halfv heimsens af þersv storvirki.¹ Sipan flytr 110 A(rtvr) konvngv her sin moti Rvmverivm ok er hvarir sia aðra þa sendi A(rtvr) konvngv .iij. havfþingia til Rvmveria Galven gamla ok Berso sterka ok Gervin en frækna ok bað Rvmveria ryma brott af Gallia.¹ en er Lvcivs fra þetta mælli hann þvi sipr mvnv ver flyia at ver skvlvm taka allt riki Artvrs konvngs ok sva sialfan hann.¹ þa mælli sa maðr er Kvintvs het mikla dvl hafi þer Bretar at þer 30 ætlið að taka riki vart Rvmveria.¹ Galvein varð reiðr ok bra sverði ok hio hofvð af Kvintvs ok for sipan aftr til sina manna en Rvmveriar sottv eftir ok varð þar mikill bardagi ok fiell fiolði af (c. 41) hvarvm tvegivm aðr þeir komv aftr til sipna manna.¹ Nv spyr 112 A(rtvr) konvngv at Lvcivs var komin i þa borg er Avgvstidvnm 35 114 heitir ok ætlaði annan dag at fara til Langvionis borgar ok þa somv nott bað³ konvngv sina menn herklæðaz ok setti konvngv .viij. fylkingar sinna manna i dal þeim er Lvcivs skyllði fara.¹ þetta folk var at tolv .xl. þvsvndraða ok .viij. þvsvndrað ok⁴ atian

¹ Punktum er tilf.   ² fiall meget udvisket.   ³ Haukr har skrevet bað let uden at underprikke det ene.   ⁴ o synes rettet fra et andet bogstav (v?).

menn.¹ konungr let þar segja mersv ok vigia kirkiv garð til graftar þeim monnum er þar felli.¹ Lvcivs verðr var fyrirællanar A(rtvr) konungs ok setr hann niðr merki sitt a ein fagræn voll þat var sva skapat sem væri ein ari or gvlli ok let síðan skipa sínar 116 fylkingar i² atta staði.¹ Síðan talaði Lvcivs fyri herinum yðr man 5 kvnnigt vera um þat ranglega tilkall er Artvr konungr hefir vpp a vart niki ok hve mikla skom eða manna missi er ver ok vart niki hefir fyri hanum ok hans frændum farið.¹ væri ors nv hitt betra at reka þenna fianda flocc af hondum ors með sœmð helldr en legiaz vndir fœtr þeim með skemð.¹ míniz ok a at þersi dœme 10 giorðv af ser varir hinir fyri frændr at þeir tokv fyri sœmð með sigri en peninga með skemð fengv þeir þa iamnan sigr er þeim þotti dauði synni.¹ mvn þersi nott nv bratt liða ok kemr sa dagr er ver rekvm þersar vánmennvr af hondum.¹ En sva mikin her hofpv Rvmverir at i hverri þeira fylking var .vi. þvsvndrað manna 15 (o. 42) ok .xi.³ hvndrvð ok .vi. menn.¹ Eftir þetta riða Rvmveriar fram i dalin ok mœstaz þar þeira fylkingar ok tokz þar harðr bardagi ok vrðv þav tíðindi þar fyrst at Bocko Meðia konungr reið moti Boðvero ok lagði spioti i gegnim hann en sira Kei⁴ villdi hefna hans ok var særðr bana sari.¹ Hireglas frændi Boðveri varð reidr⁵ 20 miok er hann sa fall hans.¹ geck hann sva hart fram at hann drap Bocki konung.¹ gerðiz þa horð orrosta ok mannskið.¹ | i 56b þeiri orrosto fell Romithel Spanlandz konungr af Rvmverivm ok Quintvs Marcivs Lepidvs Rvmveria olldvngar ok .iiij. hertogar af 118 Bretvm.¹ Nv kemr Lvcivs með sina sveit ok raðaz mote hanum 25 Caðor ok Hoel ok rvckv þeir Caðor vndan.¹ Nv ser Artvr konungr vfarar sinna manna brigðr hann nv sverði sinv Calebvrnv ok mællti latvm engan nv lifs vndan koma fallið helldr með sœmð en flyið með skomm.¹ konungr hio síðan a tvær hendr ok fyri hveriv hans havgvi fell annað hvart máðr eða herstr.¹ hann felldi 30 .ij. Rvmveria hofþingia Sertorivs Libia konung⁶ ok Polite konung af Bithinie.¹ var þa mikit manfall af hvarvm tvegivm.¹ Lvcivs hio með hœgri hendi sverði en lagði með spioti vinstri hendi en þar sem Artvr fór þa ravck allt vndan.¹ I þenna tima kom Morvið i oppna skioldv Rvmverivm ok fell þa þvsvndrvðvm Rvmveria lið 35 ok i þersari orrosto fell Lvcivs með goðan orðs tír.¹ brast þa flotti a Rvmverivm.¹ A(rtvr) konungr let reka flottan þar til er þeir gafvz i valld hanum ok sorv konungi trvnaðar eiða.¹ A(rtvr) kon-

¹ Punktum er tilf.   ² Rettet fra hdskr's ok (forkortet).   ³ Sålædes; fejl for .vi. (J. Sig.).   ⁴ Rettet fra hdskr's Kemi (J. Sig.).   ⁵ Den øverste del af dr bortrevet ved et hul.   ⁶ Rettet fra hdskr's konungr.

120 *en*gr let hva *vm* lik allra þeira manna sem þar höfðu fallit sva Rymveria sem sinna manna.¹ sat konungr þann vetr i Gallia en *vm* svmarit eftir for hann til Rymaborgar ok lagði hana vndir sig ok oll þav ríki er þar til lagv.¹

Af Artvr konungi

5

- c. 43 EN er þetta var tíðinda þa komv sendi menn af Bretlandi ok sögðu konungi at Modreð systvr svn hans lagði vndir sig Bretland ok hann hafði brvllavp gort til Gvnnvarar drottningar kono Artvrs konungs ok hann hafði samnad at ser heidingivm at veria landit.¹ vid þersi tíðindi var konungr miog ryar ok sneri hann heim til 10 Bretlandz með merstan þora hersins en hann sendi Hoel frænda sin til keisarans² at sættaz vid hann.¹ geck hanvm þat mal vel.¹
- 122 tokz þar sætt ok fvllr friðr.¹ En er konungr kom til Bretlandz kom Modret moti hanvm með her ok varð þar horð orrosta.¹ fell konungi þvngt ok let hann marga sina menn en sva lavk þo at 15 Modret flyði i borg þa er³ Vintonia heitir.¹ konungr let hva *vm* lik sinna manna ok var miog ryggr af sinvm mikla sk(a)ða⁴.¹ en er Gvnnvor spyr þetta ferr hon *vm* nott a lavn til Lvndvna ok geck þar i nvmv klavstr ok endi þar sitt líf.¹ þrim dogvm sipan fvndvz þeir Artvr konungr ok Modret ok tokz þar þa harð bardagi 20 ok mikít manfall.¹ letti Modret þa en vndan.¹ gadi konungr þa en⁵ eigi at iarða sina menn rak hann þa flottan allt til ar þeirar er Kamla heitir.¹ þar nam Modret vid ok fylk(t)j⁶ sinv líði.¹ hann hafði þa eigi minna líð en .lx. þvsvndraða.¹ þo hafði konungr meira líð ok eigiadi hann fast sina menn ok sneri sialfr at 25 þeirri fylking er Modret var fyrri.¹ konungr geck sva i gegnim hans fylking sem hann væði mioll.¹ fell Modret i þersvm bardaga ok morg þvsvndrat manna með hanvm ok þersir hofþingiar Keldrik ok Elafvs Erlingtes Brvnigtes Saxon Gilla Patrik ok stolpi Ira ok Skota ok Orkneyinga.¹ konungr bavð nv grið ollvm er þiggia 30 villdv.¹ en af hans líði fellv þer(s)ir⁷ havþingiar Loth Norex konungr Askill Dana konungr Cador ok Casibellanvs ok margar þvsv- 124 vndir annar[a]⁸ manna.¹ I þersv(m)⁹ bardaga feck konungr sar þat er hann leiddi til bana.¹ hann var forðr til Avollo eyiar.¹ la konungr þar litla stvnd aðr hann andadiz ok var harmaðr miok af 35 sinvm monvm.¹ lik hans var iarðat at Kriz kirkv i Cantara byrgi.¹

¹ Punktum er tilf. ² Forkortelsestegnet står over ei. ³ Herefter står et p og et bogstav herefter synes udraderet. ⁴ a (1) mgl. ved linjeskifte. ⁵ Overflodigt (?). ⁶ t mgl. i hdskr. ⁷ s mgl. i hdskr. (et stort hul mellem þer og ir. ⁸ a og den sidste del af n afrevet. ⁹ m mgl. i hdskr.

er þat mal manna at hann || hafi allra Breta konunga merst styrkt 57ª kristni a Bretlandi.¹ þa er A(rtvr) konungr andaðiz varv liðnir fra bvrð vars herra Iesu Christi² .d. ara ok .xl. tvav ár ofarlega a dogvm Leonis keisara.¹

Anlat Artvrs konungs³

5

- c. 44 Eftir anlat Artvrs konungs tok ríki yfir Bretl(an)di⁴ Constantínus svn Cadors hertoga sem sialfr A(rtvr) konungr hafpi skipat.¹ atti hann litla stvnd vm kvirt at sitia aðr Saxar gengv a ríkit.¹ varv fyri þvi liði .fj. havþingiar synir Modret.¹ þeir vnuv Lvndvna borg ok Viton⁵ ok satv þar i vm stvnd.¹ I þenna tíma andaðiz 10 Daníel byskvp ok Davíð byskvp i Cantara byrgi.¹ Constantínus dro mikin her saman ok for mote þeim brøðrum ok tokz þar horð orrosta ok eigi langr⁶ aðr Saxar fellv en þeir brøðr flyðv í Mariv kirkiv i Lvndvnm.¹ Constantínus liop in eftir þeim ok drap fyri sínv alltari hvarn þeira.¹ Constantínus ríkti vm .xx. ár.¹ hann varð 15 braðdavör ok er grafin i þeim stað er sípan er kallaðr Anesko.¹ Eftir hann tok ríki svn hans er Avrelíus het.¹ ecki var hann vitr mædr til ríkis stiornar.¹ hann let drepa foðvr broðor sin er Avrelíus het ok .fj. svnv hans ok eignaðiz sípan allt ríkit ok reð 12⁴ .xxx. ara.¹ Eftir hann tok ríki Vortiporíus ok herivðv Saxar miok²⁰ vm hans daga i landit.¹ Eftir hann tok ríkit Malgo.¹ hann lagði vndir sig allt Bretland ok Skotland Irland Island Orkneyiar⁷ Danmork ok Gotland ok varv þersi lond oll hanvm skatt gilld en karlmenn þyddiz hann en eigi konor ok þvi varð gvð hanvm reiðr.¹
- (c.45) Eftir hann tok ríki Karsíus.¹ hann var vvittr mædr ok grimr við²⁵ sína menn.¹ varð hann af þvi hvarki kíær gvði ne monnum þolpv landzmenn hanvm illa vfríð ok leita ser travstz i onnvr lond.¹ en er Saxar fregna þetta samna þeir liði ok fara fyrst til Irlandz þar reð sa konungr fyri er Gvðmøndr het ok fengv þapan mikin styrk ok forv⁸ sípan til Bretlandz ok eyddv allt landit norðan.¹ Karsíus³⁰ samnar her i moti þeim ok varð þar harðr bardagi ok eigi langr aðr konungr flyði i borg þa er Cirestria heitir.¹ Saxar settvz vm borgina ok fa eigi sotta.¹ þa kemr til motz við Irakoung Iskardus systvr svn hans ok vinna þa borgina.¹ Geck þa Carencíus⁹ vt með sínv monnum ok hio til begia handa.¹ verðr nv Carencíus³⁵ ofríði borin flyr hann þa til skipa ok for or landi ok kom all dri

¹ Punktum er tilf.² Forkortet ihu xpc.³ Urigtig overskrift.⁴ Forkortelsesstregen for an mgl.⁵ Således.⁶ Fejl(?) for long; skriveren kom til at tænke på bardagi.⁷ o i hdskr. rettet fra e, så at bogstavet mest ligner o.⁸ Skr. begyndte først på ey (eyddv); e er raderet, y ændret til f.⁹ Således.

aftr síðann.¹ Þeir Gvðmóndr konungr ok Saxar logþv nú allt land vndir sig brendv þeir þóði borgir ok kirkivir ok eyddv kristninni.¹ flyðv þa *byskvepar* brott með alla helga doma ok svör vni sío.¹ Geck síðan Bretland or Breta konunga ætt til forraða.¹ haro Saxar þar þo eigi konungs nafn ok skipti þa landit nafni ok var 5
128 síðan kallat England.¹ Var þa Aðalbrikt konungr yfir syðra lvtu landz en Aðalraðr ok Ella fyri Norðhvmrvlandi en kristni var þa viðaz eydd ok niðr fallin vni allt landit.¹

Kristnað England af Avgvstino

- c. 46 I þenna tíma var en helgi Gregoríus papa í Romaborg ok 10
spvrdi hann hvat fram for vni kristnina í Englandi.¹ hann sendi þangat ein agiætan sin lærisvein en helga Avgvstinum ok marga aðra kenni menn.¹ hann predicadi þar trv ok skirði Aðalbrikt konung ok var hann síðan mikill styrks maðr heilagrar kristni.¹ hann setti sin erkistol ok klavstr í borg þeiri er Bavgor het.¹ 15
þeim var skipt í .viij. staði ok var aboti yfir þeim ein lærisvein Avgvstini sa er Dinot het ok varv vndir hannum .ccc. mænka.¹ þeir vnnv iorð ser til matar.¹ Þa varv konungar yfir Norðhvmrv landi Aðalraðr ok Ella sem fyr var ritað ok villdv þeir þvi síðr við trv taka at þeir gerðv fvllan vfríð kristnum monnum hvar sem 20
þeir naðv þeim þviat þeir letv drepa ein dag .xij. c. mænka.¹ varv þeir síðan dyrkaðir af kristnum monnum sva sem aðrir gvðs þingingar vattar.¹ Eftir þat tokv Bretar ser þan konung er Cadverus² het ok for hann með her í moti Aðalrað konungi.¹ tokz þar harðr bardagi ok fell þar eigi færa lið en .x. þvsvndrað.¹ Síðan var | 25
sælt ger at Cananus² skildi hafa land fyri svnnan Hvmrv.¹ vrdv 57b
þeir síðan goðir vinir.¹ litlv síðan let Aðalraðr konungr eina konv sína en tok aðra í staðin.¹ En hon for a fvnd Kadvani² konungs ok tok hann hana í sitt valld ok setti hana í háseti³ hia drottningv.¹ þær forv baðar sen at hvila ok fœddv .ij. sveina.¹ het svn 30
Kadvanus Kaðall en Aðalraðs Edvin ok voxv þeir baðir vpp með konungi.¹ þeir vnnvz mikit.¹
- c. 47 I þenna tíma andvðvz feðr þeira.¹ forv þeir þa til sinar 130
fodvrleifdar.¹ tok Kaðall Norðhvmrv land ok er hann hafpi ríki haft vni .ij. ár villdi hann lata korona sig til konungs.¹ hann 35
talaði þetta fyri fostra sinum ok systvr er Brian het en er hann sagpi henni þetta þa kom sva mikill gratr at henni (at)⁴ þat var fado-me.¹ þetta spvrdiz vni allt ríki.¹ konungr spvrdi hvat vollði

¹ Punktum er tilf.   ² Sáledes.   ³ a er í hdskr. rettet fra i.   ⁴ Mgl. í hdskr.

hryggleikr sa er a henni var.¹ hon svarar mer þickir hornvleg þin fyrriættan ok meir af litil mennzky en af viti.¹ mvmndi sva þickia cnyvm fyrvm þinvm frændvm² at beiðaz korony en hafa eigi þrek til þers at vinna vndir sig landit með sverði.¹ man þetta riki sømðar lavst þickia meðan Saxar hafa valld her i landi.¹ hafa⁵ þeir iamnan verið ors ok varvm ætmonnum vtrvir fyrst Vortigernvs ok hans ætmonnum ok nv sipan gríðniðingar er þeir forv i sveit með Modredo ok vnuv þann skaða er alldri var her vnuin annar slikr ok sva mvm æ vera meðan þeir erv her i landi.¹ Eftir þat sendi Eddvin orð Kaðali at hann villdi taka korony ok¹⁰ fylla konungs tign ok heita yfirkonvngv en konvngv iattadi þvi eigi.¹ Edvin varð þa reiðr ok sagði at hann mvmndi eigi varða hvart hann losaði eða eigi.¹ en er Kaðall spyr ætlan Edvins sendi hann þa menn til Edvin at þat kostadi hans havfvð ef hann leti sig til konungs taka.¹ sipan samnadi hvartvegi liði ok hittvz¹⁵ við Hvmrv ok varð þar harðr bardagi ok flyði Kadall til Irlandz ok let margar þvsvndir folks.¹ Eddvin heriadi nv i riki Aðalraðs konungs ok sotti þat oddi ok egið ok drap alla þa menn er hann nadi.¹ Kaðall samnar her ok ferr til Englandz ok nadi hvergi a land at koma fyri samnadi landz manna.¹ Edvin hafði með ser²⁰ þann mann er vissi allt vm þeira ferð ok nær sigr dagar varv ok (o. 48) havrvðvz þeir þa at eins.¹ Kaðal for þa at finna Solomon konvngv er þa var vitradstr madr ok hann hafði vpp fott ok tok þa vedr mikit ok rak þa til eyiar þeirrar er Grandregia heitir með .ij. skipvm.¹ hanvm fell þa sva nær mamma missir með sinni vsigr-²⁵ sæli at hann átt ecki ne drack .vi. döggr.¹ hann lagþiz i hvilv af þersv ollv saman.¹ En er sva var komit það (hann)³ at Brian fostri hans skylldi færa at veida hanvm dyr i eyni.¹ hann for allan dag at leita dyra ok fann ecki.¹ En er hann kom heim þa skar hann voðvan or læri ser ok steikti⁴ ok gerði til matar³⁰ konvngi ok sagði hanvm dyra hold vera.¹ konvngv át ok þottiz ecki iamgott⁵ etið hafa ok varð hann nalega heill a .ijj. dogvm.¹ forv þeir sipan ok fvndv Salvmon konvngv ok spvrði hann raða.¹ gerðv þeir þat rað at Brian for brott ok skylldi freista ef hann næði spamanne Edvins.¹ Brian tekr a sig stafkals bvning ok lætr³⁵ gera ser hvassan iarnstaf.¹ ferr hann sipan þar til er hann kemr i Iork.¹ var þar fyri Edvin konvngv með mikin pris.¹ Brian slæz i stafkarla sveit ok settiz við hallar dyn ok það ser matar.¹ Ok er hann hafði litla stvnd setið geck kona ein or hollini.¹ hon var

¹ Punktum er tilf.² Herþá er þinvm igen skrevet.³ Mgl. i hdskr.⁴ Næsten helt udvisket.⁵ ott ligeledes.

134 systir Brians.¹ hon skyldi taka vatn þviat Edvin hafði hana hertekit.¹ kendi hon Brian þegar hon sa hann ok það hon hann skvnda brott aðr konungs menn kendi hann.¹ sagði hann þa henni hversv hans ferð vissi við ok það hana gera sva rað fyri at herbergi spamannz væri eigi læst þa nött.¹ hon het hanvm þvi ok 5 gerði sem hann bað.¹ Brian var með stafkorlvum til netr en er allt folk var i svefni for hann til herbergis spamannz || þat var vlæst.¹ 58a Brian geck inn ok at hvilv hans ok lagði iarnstafnvm fyri briost hanvm ok i gegnim hann ok let þar standa eftir stafin.¹ síþan geck hann til stafkarla ok var hia þeim þar til er yfir dofnadi 10 ok for hann síþan brott leynilega ok kemr hann a fvnd Kaðals ok sagði hanvm sitt erindi ok þotti hanvm þat gott vera.¹ síþan ferr Brian heim i borg sína ok litlv síþan kemr þar sa maðr er Pendrak het með Saxa her.¹ Kaðall sendi (moti)² hanvm mikinn her ok varð þar horð orrosta ok eigi long aðr Pendrag varð hand- 15 tekinn ok drepin merstr lvti liðs hans.¹ Þetta spyr Edvin ok samnar liði ok ferr til fvndar við Kaðal ok hittaz þeir a velli þeim er Holoel het.¹ tokz þar mikill bardagi ok harðr.¹ fell i þersvm bardaga Edvin ok svn hans Vsvið ok sa konvngr er Balldr het ok nalega allt þeira folk.¹ Síþan for Kaðall vñ allt England ok lagði 20 vndir sig ok drap alla Saxa boði born ok konvr.¹ eftir þat for hann i Skotland ok drap þar Eadan Skota konvng ok .ij. hans systvr syni.¹

c. 49

Af Osvalldi konvngve

Eftir hann tok ríki en helgi Osvalldr konvngr yfir Norð- 25 hvmrv landi.¹ hann var yfir³ þvi ríki .ix. ár.¹ hann var fríðgiarn ok fályndr avr við fatøkia menn.¹ Kaðall gieck⁴ miok a 136 (ríki)⁵ hans ok letti Osvalldr konvngr vndan til Skotlandz þar er mœttiz ok England.¹ þetta spyr Kaðall ok gerir síþan her a hendr Osvalldi konvngi⁶.¹ var þar formaðr fyri Pendan konvngr.¹ ok er 20 þetta spyr Osvalldr konvngr let hann setia niðr a einvm velli kross vars herra Iesu Christi⁷.¹ hann bað þangat søkia alla sína menn ok bað þa falla a kne ok biðia almatkan gvð at þeir vegi sigr a sinvm vvínvm.¹ þeir gerðv sem hann bavð.¹ Gengv síþan i bardaga ok gerði gvð þat eftir þeira bøn fyri verðleika ens helga 35 Osvallz konungs at Bretar flyðv.¹ En er Kaðall fra þetta varð hann reiðr miok ok samnar her ok for moti Osvalldi konvngi ok

¹ Punktum er tilf.   ² Mgl. i háskr.   ³ Meget afbleget.   ⁴ e noget klattet.   ⁵ Mgl. i háskr. (J. Sig.).   ⁶ Rettet fra háskrs konvngr (J. Sig.).
⁷ Forkortet ihc xpi.

tokz þar harðr bardagi.¹ hafði Osvalldr ecki liðs við.¹ En er Osvalldr sa at engi viðrstaða mendi verða settiz hann niðr ok sa i gavnir ser ok það til gvðs fyri ollvm þeim er þar borðvz ok síþan let hann þar lif sitt ok for sva til almattix gvðs ok segia menn at Pendan yrði hann at bana.¹ flyði þa allt lið hans þat⁵ er lifit þa.¹ En efter bardagan gekk at konunginvm ein gamall madr af monnum Kaðals hann hafði fengit mikit sar a hendi.¹ hann skriðnaði² ok stack niðr hendinni i bloð Osvallz konungs ok er hann stoð vpp var heil hondin.¹ margar iartegnir ok stórar gerði gvð fyri hans verðleika þo at þær se eigi her ritaðar.¹ Eftir¹⁰ hann tok ríki yfir Norðhvmrv landi Osið broðir Osvallz konungs.¹ hann sættiz við Kaðal sva at hann skyldi hafa ríki sitt i friði.¹ Síþan setti Kaðal frið vm allt Bretland sva at sa skyldi af hondvm ok fótvm er frið bryti innan landz.¹ I moti Vsið reis vpp Alfríð svn hans ok Orðvalld broðvr svn hans en þeim varð boði¹⁵ við hann afla fatt ok sva giæfv skortr.¹ flvðv þeir vndan ok sottv a fvnd Pendrax ok þaðv hann fvlltings moti Vsið.¹ En hann var fvllr vela ok svika ok villdi giarna hialpa þeim en þorði eigi þo at
 138 (o. 50) briota frið konungs ok hvgsaði vm velar.¹ I þenna tíma gerði Kaðal konvngv eina stóra veizlv ok varv þar allir Engla konvngar²⁰ nema Vsið ein.¹ Pendrag spvrdi konvng hvi Vsið væri eigi þar.¹ En konvngv sagði hann sívkan vera.¹ er anað hvart sagði P(en- drag) ella hefir hann sent menn til Saxlandz eftir herliði ok hyggz hefnaz Osvallz broðor sins.¹ hefir hann nv brotið frið þann er þer settvð.¹ Nv er yör þat rað at taka hann af lifi eða reka²⁵ hann or landi.¹ konvngv talaði við sína menn hvat hann skyldi til raðs taka þat at hann bryti eigi síalvs síns grið þav er hann setti.¹ þa svarar Makadvð konvngv eigi mvni þer gerl[a]³ hvat land vart hefir þolað af þersi þioð eða hvern trvnað ver eigvm henni at lavna.¹ hofv ver alldri síþan i friði setið síþan Saxar³⁰ komv i þetta land.¹ konvngv gaf i vald Pendrag at fara með þersv mali sem hann | likaði.¹ Pendrago samnar liði miklv ok^{58b} heriar a ríki Osvið konungs ok brendi borgir ok boi ok drap boði born ok konv.¹ en er konvngv spvrdi þenna vfríð þa reðs hann vm við sína menn hvat til raðs skyldi taka en þeir fystv³⁵ hann at leita sætta ef kostv væri þvi at ekki var lið til moti stoðv ok þavð hann til sætta boði gvll ok silfr ok enna bezlv manna dom a ollvm þeira malvm.¹ Pendrago neittaði þersv ok kvez ætla ser ríki en hannv dāvða.¹ en er Osvið spvrdi at

¹ Punktum er tilf.
 nederste del, a helt bortrevet.

² k er i hǫskr. rettet fra l.

³ Af gl er den

engar fengvz sættir þa mælti hann til sinna manna oss mun þat
 fyri betra er þeir neita sættvm.¹ skvlv ver þangat sækia til travst
 sem vrvgt er heitvm a almattkan gvð oss til fvltings ok munv
 ver í hans travsti fagran sigr vega.¹ Gongvm fram rosklega ok
 140 synvm enga ræzl v a ors þvi at gott er hvart sem heldr kemr vpp 5
 at ver fallim a foðorleifð vari ella sigrimz.¹ síþan tokz harðr
 bardagi með þeim ok eigi langr aðr Pendan fellr ok með hævum
 .xxx. iarla en Vsvið ok hans menn lofvðv gvð fyri fagran sigr.¹
 eftir Pendrag tok konvng dom Villifer svn hans ok reðs hann
 þegar til bardaga við Vsvið ok með hævum iarlara .ij. Ebba ok 10
 Edbort en Kaðal fyri bavð þeim at beriaz ok sætti þa heilvm
 sattvm ok sat Vsið síþan með friði at sinv riki.¹

c. 51

Andlat Kaðals konvngs

Nv er Kaðall hafði konvngv verid atta vetr ok .xl. tok hann
 sott ok andaðiz ok var hann iardaðr í Lvndvnm ok var þar kirkia 15
 ger ok vigð envm helga Martino ok er þar hvern dag lesin salv
 mersa fyri hans sal.¹ Síþan var þar steyptr af kopar ein herstr
 ok þar maðr a baki með ollvm herklædvum af eiri ok gert sem
 likaz konvnginvm ok settr síþan yfir borgarlið í Lvndvnm.¹ þetta
 likneski var allt gyllt sem logi.¹ var þetta gort konvngi til 20
 sœmðar.¹ er hans artið .xv. kalendas decembris.¹ Eftir hann tok
 riki svn hans er Beda prestr nefnir Tedvallvm.¹ hann var boði
 vinsæll ok friðsamer.¹ En er .xij. vetr varv liðnir fra andlati
 Kaðals þa tok konvngv vanmátt mikin ok gerðiz stiorlavst landit.¹
 var þa váran mikit ok svlltr ok manndavðr sva mikill at eigi varð 25
 halft iardat.¹ flyðv þa brott allir þeir er þvi komv við.¹ konvngv
 for ok brott með nockvt² folk en er hann skildiz við England
 mælti hann með tara felling til illz hafa sparaz varir lifdagar af
 142 syndvm varvm ok forsio leysi ok astleysi við gvð er nv skvlv þav
 vð-me her yfir ganga er alldri vrðv fyr ok megv ver eigi dyliaz 30
 við at þetta er gvðs hefnd.¹ her hafa gengit yfir Rvmveriar allt
 Breta riki ok margar aðrar þioðir ok hefir her þo alldri slikt verid
 sem nv en fyri avðrv verðv ver nv at flyia.¹ eigi þrongva ors nv
 heiðnar þioðir ok eigi annar vfridr heldr verðv ver at flyia með
 gvðs vilia ok hans mætti ok þvrfv ver at þersi anavð snviz ors til 35
 synda lavsnar.¹ konvngv kom til Armonia rikis með sinvm monnum
 ok var þar með Alanos konvngi .xi. vetr.¹ hann var svn Salomons
 konvngs fostra foðvr hans ok var hann þar meðan völd hellzt a
 Englandi³.¹

¹ Punktum er tilf.² vt meget afbleget.³ a englandi noyet afbleget.

o. 52

Bygðiz England¹ annat sinn

I Þenna tíma kom til Norðhymrv landz drottning sv er Sæbvirg het með mikít lið.² hon lagði vndir sig allt Norðhymrv land.³ Ok er Thedvallas konungr spyr hvat³ titt var i Englandi ok þar tok ævi at batna ok þar var komit nytt ríki yfir það⁵ hann Alanvm konung⁴ fa ser lið ok skip þviat hann fystiz aftr til Englandz.⁵ konungr iattaði hanvm þat ok er skipin bioavz vitrad[iz]⁶ Thedvallo⁶ konungi gvðs engill ok það hann eigi fara aftr til Englandz ok sagði þat vera moti gvðs vilia ok havð hanvm at fara til Rvinaborgar a fvdnd Sergij papa ok taka skript af¹⁰ hanvm ok kvað hann þa mvdndv hittaz i heilagra manna tolv sagði at allðri síþan mvdndv hans kyns || menn ríki hafa yfir Englandi^{59^a} nema þeir nyti hans verðleika viðr.² En konungr kendiz við at þa gekk eftir spa Merlinvs spamanz ef sva fœri.² virði konungr meira¹⁴⁴ það gvðs en fysi sina.² var þa rofin þersi skipabvnaðr ok sv¹⁵ ætlan er aðr var ger.² Bio þa konungr ferð sina til Roms ok kom a fvdnd Sergij papa ok tok hann feginsamlega við hanvm ok styrkti hann i morgvm fogrvm orðvm ok dyrlegvm dœmvm i sinni trv ok sva segiz at hann gaf þar vpp sitt konungsnafn ok allt ríki ok síþan vigði Sergivs papa hann til byskvps.² hann lifði síþan eigi²⁰ lengr en atta daga ok andadiz i Romaborg til eilífs fagnaðar .xij. kalendas maíj.² þa var liðit fra bvrð vars herra Iesu Christi⁷ de.
(o. 53) ara ok .lxx. ok .ix. ar.² Sva er sagt at síþan var ecki Breta konunga ríki yfir Englandi vtan af þeira sialfra ætt.² fyrir Norðhymrv landi reð Sæborg drottning eitt ár.² Avll þersi tíðindi er²⁵ nv hafa sogð verid fra Bretlandz bygð ok þeira konunga við skiptvm er þar varv yfir erv ritvð eftir þeir(i)⁸ bok er historia Britorvm heitir ok er hon ger af fyri sogn Alexandrs Lvndvna byskvps ok Valltara erki⁹ diakn or Axna¹⁰ fvrðv ok Gilla ens froða.² Kaðvalla var konungr xxx. ok víj. ar.² hann lagði fyrstr Roma skatt a allt England a hveriv ari at giallda.² Eftir hann var Adalraðr .xíj. ar.² þa var Simbvr drottni(n)g¹¹ eitt ar þa Kínivlfr konungr .vij. ár ok .xx. þa Bricivvs .xvij. ár þa Eggbrigtvs .xxx. ara ok .vij. manvdr.² hann lagði morg ríki vndir sig.² þa Eidvlfv svn hans er ríkti halft anað ár þa Edelalldr svn hans .v. ar³⁵ þa Adalbrigt broðir Eiðvlfvs .vi. ár þa Alfvðr broðir þeira .vij. ár

¹ ng synes sammenskrevne. ² Punktum er tilf. ³ Afbleget. ⁴ hann —konung ligeledes. ⁵ iz afrevet. ⁶ t for største delen afrevet; d er rettet fra hdskr's o (J. Sig.). ⁷ Forkortet ihu xpi. ⁸ i mgl. ⁹ Herefter først skrevet byskvps, men dette er atter overstregel. ¹⁰ Således. ¹¹ n mgl.

ok .xx. hann eignaðiz fyst þessa konunga allt ríkit ok rak brott
alla vfridar menn ok styrði ríkinv vel ok lengi.¹ eftir hann ríkti
Íatvarðr svn hans íííj. ar ok .xx. Eftir hann Aðalstein goði xi.
ar ok xx. ok vi. vikvr ok þri(a)² daga.¹ hann fostradi Hakon s
svn Haralz konungs harfa(g)ra³.¹

---

¹ Punktum er tilf.   ² a mgl.   ³ g mgl.

59^b er oprindelig blank, men er (i 15. og 16. årh.) blevet beskrevet med adskilligt kradseri med forskellige hænder.

Vidræða líkams ok salar ¹

446 BOK þessa gerði meistari Valltír af samburð² tvegia manna 60^a
ok ræðir hvar við annan af sínu efni hvar.³ annar skyni⁴
heim þenna ok þá er hann bygia.⁵ hann hefir þekt svndrþycki
manna at anar stvndar⁶ til fríðar ok gíozkv við alla menn ok
447 villdi vm sitt bua vna ollvm rettinda ok veita ollvm vingan ok
sva vill hann þigia.⁸ Annar hefir hatt annan fagar illzkv elskar
vfríð vnir eigi sínu tekr ok rænir hvat⁹ er hann kann fa otar
ollvm grimleik ok flandskap ok vvingan.³ Nv vndir stoð sa er
þetta setti saman at eigi hafa allir menn eina nattvrv.³ Ef ein 10
er styrkr annar er breyskr.³ Ef annar er harðr þá er annar
blavðr ok þvi skipar hann tveimr i þessa við ræðv vm veraldlegt
angr ok atbvrði.³ Ok talaz við æðra ok hvgrecki annat med
kveinan en anað⁷ med hvgan.³ En síþan talar maðr við sal sína
hversv virk⁸ hon var sínum drottini meðan hon hellt fegrð sinni ok 15
hversv fogr⁸ ok fríð hon var⁸ skapað ok hveria ast er var drottinn
hefir lagt við hana er hann⁹ hefir þo sinni miskvñ til hennar
vent at hon hafi síolf sig savrgat ok af þvi baki við hanvm snvið.
ok at hans miskvñ er henni æ heimol ok buin.³ Ok birtiz þar
hversv sakir falla mein slockvaz syndir fyríðiarfaz ef sonn íðran 20
kemr ok hellz hon med staðfestv.³ hefr æðra kvein sína fyrst vm
andlat sem þat se heimsens anmarkí er hans ollvm anmarkvm
lycter sem er vart liflat.³ Æðra gripr sva til orðs við elli¹⁰ hvern

¹ Denne — røde — overskrift er kun til dels rigtig. Den burde hedde: vidræða æðrv ok hvgrekki ok líkams ok salar. Det første stykke findes aftrykt — foruden i Heil. manna sögur — også i Brunetto Latino's *Levned osv.* af Th. Sundby. ² ð er meget svagt, hvis det ikke helt mangler. Þ. Bjarnarson (hos Th. Sundby) har læst ordet som salibur, altså som stedsnavn, hvilket sikkert er urigtigt. ³ Punktum er tilf. ⁴ hvar—skyni (linjeslutn.) meget utydeligt. ⁵ anar stvñ (linjeslutn.) noget utydeligt. ⁶ I h en klat. ⁷ að er skrevet over linjen med nedvisningstegn. ⁸ Noget dunkelt på grund af en brun plet. ⁹ er hann ligeledes. ¹⁰ Således skrevet to gange, sidste gang overstreget; mulig en fejl for ein.

þrekv mann með ognir ok segir sva Deyia skalltv.¹ Hvgrecki svarar Ecki er þetta nymæli.¹ með þeim hætti geng ek i flest hvs at ek ætla mer vt at ganga.¹ Sva var mer ok skipað i heimen at ek skyllða or hanvm fara.¹ En mælir æðra Deyia skalltv.¹ Hvgrecki svarar Nattvra manz er þat en eigi pinsl.¹ æðra mælir Deyia 5 skalltv.¹ Hvgrecki svarar þat erv allra landa² log at lán se goldit.¹ með laní er mer þersi heimr en eigi með gíof.¹ æðra mælir Deyia skalltv.¹ H(vgrecki) svarar þat er flestra siðr er gongv taka at venda heim þa er fvlhgengit er.¹ Orlendi er² manz lif a iarðriki ok a fostrlandi at vera með fystum en vtlegð með leiðv ok er eigi 10 rett² at² maðr kveini vm þat at hanvm se heim visað or vtlegt³.¹ æðra mælir Deyia skalltv.¹ Hvgrecki svarar til þers kom ek ok til þers stvnda ek ok þangat draga mik allir minir dagar.¹ þenna stefnv dag setti mer nattvra ok verð ek hann sva at hallda sem hann se með eiðvm byndin þvi at hann ma engin aflaga².¹ Æðra 15 mælir D(eyia) skalltv.¹ H(vgrecki) svarar heimska er at ottaz þat er maðr ma eigi forðaz hversv lengi² sem fyri ferst.¹ Æðra mælir D(eyia) skalltv.¹ H(vgrecki) s(varar) eigi em ek 'sa en fysti ne en siðasti margir hafa fyrir⁴ mer farið ok margir mnvn eftir.¹ Æðra mælir deyia skalltv.¹ H(vgrecki) s(varar) allt þat er vpphaf hefir² 20 þat skal hafa niðrlag.¹ Æðra mælir Heyri ek at litið er þer vm⁴ nattvrv davða.¹ Nv lat sva til bera at hofod⁵ se af þer hogit.¹ H(vgrecki) s(varar) pinsl er at skemri en andlat at skiotara.¹ æðra mælir Sva kan⁶ til bera at margir vinni a þer ok verðir þv fyri margra manna sarvm.¹ Hvgrecki svarar eigi⁷ varðar⁶ hve⁶ morg sar erv 25 eitt man vera bana sar enda ma ek eigi meira afla en einvm⁶ davða⁶.¹ Æðra mælir fysiligra man þer þickia at deyia a þinv fostrlandi en a kvnvnv landi² en þv mant þo vtlegð sæta ok vtan lanz deyia.¹ H(vgrecki) svarar þvi missi⁶ ek eigi fostr⁶ lanz⁶ | mins at ein er ollvm gata² til himna ein framkvoma.¹ engi er 30 60^b hinvm davða vheimol gata.¹ æðra mælir Utanlanz mantv deyia.¹ h(vgrecki) svarar Slik þicki mer so-mð min vti sem heima.¹ æðra mælir I øskv mantv deyia ok man⁸ þer þat hormvng þickia.¹ Hvgrecki s(varar) Sam skyllða³ a nattvra a envm vnga sem a envm gamla hon avkar eða vanar vetra tal eftir villd sinni.¹ aller 35 bva vndir einni skylldv.¹ Enda er myklv betra vngr at deyia en sva lengi at lifa at þv øskir at deyia.¹ Spekingr ein Seneca at nafne mælir sva a latinv Meðan er bezt at deyia er mann lystir

¹ Punktum er tilf.   ² Afbleget.   ³ Sålledes.   ⁴ Vistnok således, noget afbleget.   ⁵ til—ho afbleget.   ⁶ Meget afbleget.   ⁷ Klattet.   ⁸ n afbleget.

at lifa Hec datur pena diu uiuentibus¹ ut renouata clare domus multis in luctibus inque perpetuo memore et nigra¹ ueste senescat.² Þat er heimollt þeim er lengi lifa at æ se hvs þeira vndir nyiv meini ok æ sorg i eilifvm grat ok at þat elldiz i svortvm klæðnade.² Þat var siðr forðvm at dauða menn ok aðrar skapraunir¹ skyldi 5
 449 grata i svortvm klæðnadi.² Æðra mæliðr deya skalltv.² H(vgrecki) s(varar) þat er mer margra¹ meina lavsn ok væri þo mikit at eigi væri meira en ek þyrfti eigi elli at ottaz.² Ivvenalis segir Eigi þarf at ottaz skiotan² dauða ne harðan elli þarf at ottaz eigi dauða þvi at elli kvelr en eigi dauði ok er betra er vandræðvm 10 lyktir en þat er nœrir vandræði^{4,2} Æðra mæliðr vngr mantv deya.² H(vgrecki) s(varar) sv er min elli er ek fæ.² Æðra mæliðr D(eyia) skalltv ok missa graftar.² H(vgrecki) s(varar) Virgilius segir lett er graftar at missa.² Hfmin hyl þann er eigi hyl¹ legstein^{1,2} litlv vardar hvart dyr eða elldr svndrleysa mann þvi at allt sökkr¹⁵ i iorð hon gat ok hon við tekr.² Æðra mæliðr missa mantv graftar.² H(vgrecki) s(varar) ef⁵ ek kenni þers ecki þa er mer þat¹ ecki¹ mein.² Æðra mæliðr vgrafin mantv ligia dyr mvnv slita þig eða vrð man kiæfa¹ þig^{1,2} H(vgrecki) s(varar) En hvat þo þv liar iarðaðr inni byrgör fvll⁶ ok snykiaðr með fvnvm kvið gnagaðr^{1,20} ok gang⁷ smogin modkvm sva hats fvllr at eigi vilia vinir sia þig.² Æðra mæliðr Allt lætr þv þetta litid hvart er dauði er með nattvrv eða með vapnvm ok hvar likame er kastað enda mantv ok missa iarðarinar.² En hvat mantv þa segia ef sott kvelr þig lengi.² Hvgrecki svarar þo at ek missa iarðanar þa missi ek²⁵ eigi iarðar.² Snvðarlavst er hinvm framfarna groft að oðlaz.² þeim er lifa er þat til gagns ok hvganar til gagns at þeir dragi eigi með nosvm vþefian þar af at spilla heilsv sini til hvganar at þeir sia eigi navng⁸ sin svivirðlega ligia.² minkar ok harm þvi skiotara er likamr er fyrri folgin.² En langæ sott er manne³⁰ freistni.² eigi ma i þvi env⁹ reyna mannen hversv harðr hann er i anmarka eða ravstr i bardaga.² eigi reynir siðr mannin sott en orrosta.² þrek manz reyna bœði vapn ok reckia.² Æðra mæliðr hvern þrek mantv þa hafa ef riða skelfer þig.² H(vgrecki) s(varar) annað tvegia lætr hon mik eða ek hana¹⁰ eigi megv vit eiliflega³⁵ saman bva.² Æðra mæliðr litils virðir þv en þetta.² En ef sva kemr til af þrai þinv ok einlyndi at menn tali illa til þin.² H(vgrecki) s(varar) Engi ma orðlax missa en hormvng er mer þat er ek

¹ Noget afbleget. ² Punktum er tilf. ³ i tilf. over linjen. ⁴ r afbleget.
⁵ e ligeledes. ⁶ v ligner meget y. ⁷ Således. ⁸ Rettet fra hdskr's navng.
⁹ = einv. ¹⁰ Klattet.

hefir fyrri gort sva at ek veit eigi retta vorn orðvm þeira ef goðir
 menn ok staðfestv menn tala illa til min.¹ En vera kann at eigi
 450 sva illa sem vondir² því at þat er svmm hvndvm holdgroið at
 oft geygia þeir saklavst ok er þat meir af illri veniv en af nattrv.¹
 sva gera ok vondir menn af illri sinni veniv veita þeir meir illyrði
 en af til verkvm ok er þat þeira svivirðing en eigi min.¹ Æðra
 mælir litils virðir þv en þetta.¹ En hvat ef þv verðr vtlægr gerr.¹
 H(vgrecki) s(varar) || her villiz þv.¹ hverivm dvganda manne er 61a
 hvert land sem fostrland.¹ staðr einhverr ma mer fyrri boðin vera
 en eigi fostrland.¹ hvert er ek kem³ þa kem ek æ i fostrland.¹ 10
 Skipti ek fostrlondvm en engv tyni ek.¹ ef nockot er vel med
 mannvvm þa skiptiz þat eigi med staðvm.¹ Æðra mælir æ man
 þer harmr vera i brottvisan þinni.¹ H(vgrecki) s(varar) hvat skiptir
 þat.¹ Ef litill harmr er þa er lett at bera en ef mikill er þa er
 sœmð at viðfrægr i ombvn at meiri.¹ æðra mælir margir alla⁴ 15
 ser mikin harm af slikv.¹ H(vgrecki) s(varar) eigi ener beztv ne
 enir vitrvzv.¹ æðra mælir fair erv aðrir því at harðr lvtr er
 orlending.¹ H(vgrecki) s(varar) eigi er harðr en ef fair megv bera
 þa vervm i þeira tali.¹ Æðra mælir þat er eigi lett ver ervm
 breyskir af sialfri nattrv.¹ H(vgrecki) svarar kenvm engan veyk-²⁰
 leik nattrv styrkia gerði hon ors.¹ Æðra mælir hversv þœtti þer
 ef ek⁵ mætta flyia harmin.¹ H(vgrecki) s(varar) fella mattv en
 eigi flyia hvvga sialfan þig med gleði skal harme rinda.¹ Æðra
 mælir mer er þvngt fatōki mitt.¹ H(vgrecki) svarar þvngri er(tv)⁶
 fatōke en þer fatōket.¹ litið er þat er nattrva kvedr ok henni²⁵
 vinz ok er fyrri því med þer litið en eigi med fatōkino⁷.¹ hvgr
 þin er fatōkr en eigi sialfr þv.¹ med minna komtv i heimen en
 enn hefir þv ok minna mantv a brott bera.¹ Ef þv hefir þat sem
 nattrva beiðiz þa erttv eigi fatōkr en ef þat protar þig þa er
 heimili þitt fyrri hondvm er vid þer tekr til ævens vistar.¹ lifa³⁰
 fvglar ok onnvr kvikvendi ok kvnnv engar iprottir ok er kynligt
 er maðren kviðir þar sem hann ser hin kreatyr hialpaz.¹ Æðra
 mælir fair erv þeir er eigi vilia fe hafa ok hefir margr mikit.¹
 451 H(vgrecki) s(varar) Margir hafa ser fé til mikilla meina því at
 morgvm veitir þat dramb ok ofrhvga syndir ok savrlifi.¹ Æðra³⁵
 mælir Ryggir mik þat er ek hefir eigi fe mikit ok riki.¹ H(vgrecki)

¹ Punktum er tilf. ² Her synes teksten at være forvansket. (Rigtigere: eigi se sva illa, sem vondir mæla?; i latinen svarer hertil: Male de me loquuntur qui bene nesciunt loqui). ³ Rettet fra hdskr. dittografske kemm. ⁴ Således, = ala el. fejl for alla? ⁵ k er i hdskr. rettet fra f. ⁶ tv mgl. ⁷ o i hdskr. rettet fra e.

s(varar) þv segir rangt því at mikit fe ok ríki mætti þér rikri
 madr af þer taka ok margr annar atvörð ok væri þa með hinvm
 synd en með þer skom ok vanvirðing.¹ En nv ma þig eigi sv
 svvirðing henda.¹ Æðra mælið En megv mer mattvgr menn
 sneypv vinna.¹ H(vgrecki) s(varar) glez af því at þv hafir litið ⁵
 megin til illz.¹ Æðra mælið mikil gleði er þeim er feið hafa.¹
 H(vgrecki) s(varar) rangt segir þv því at flargeym(s)la² er með
 hvgsott ok ihvga en ef geytlanar madr hefir þa minkar³ skiott
 en ef agiarn madr hefir þa er nytialavst því at hann neytir eigi
 ok er æ þystr at afla en otti at tyna.¹ Æðra mælið Orlyndr madr ¹⁰
 má ok fe hafa ok gleðr hann með fe hvskarla sina.¹ H(vgrecki)
 s(varar) ætlar þv at menn fylgi mannvinnvm.¹ eigi er sva.¹ flvgv
 fylgia hvnangi mavrar hveite vargar ræfange³ fylgia þersir en
 eigi manne.¹ Æðra mælið hvat velldr því at flester menn harma
 fetion ok sva harma ek.¹ H(vgrecki) s(varar) Bettra er at þv ¹⁵
 hafir fe tynt en fe þer.¹ haski lifir þer nv at minni (at)⁴ vela
 þig ef þv hefir tynt fe ok flarfystvm.¹ En ef fe er farið ok fyst
 lifir kvnn þo ofvssv at efnvm er vndan kipt þo at fegraði life.¹
 þin lvtr er at betri því at þv hefir fe tynt en fe hefir morgvm
 tynt.¹ Æðra mælið fari þat fe sem ma.¹ rygir mik feleysi ok þat ²⁰
 annað at ek hefir eigi erfingia með fenv.¹ H(vgrecki) s(varar) ef
 þv harmar erfingialeysi þa glezt af því er þv þarft eigi hann at
 ottaz er þv missir.¹ Morgvm hefir erfingi otta fengit því at hann
 er með miklvn ihvga ok vendir þat oft til hormvngar er menn
 venta ser til hvgganar.¹ Nv virð eigi letti til skaða ne hialp til ²⁵
 harms.¹ Æðra mælið litið vinn ek i orðröðv við þig en fina³ man
 ek þat er mer þickir hormvng vera.¹ hvat villtv vm þat tala ef
 ek hefir avgvn tynt | ok³ er þa sem tynt se nytsemð allra lima ³⁰
 annara.¹ H(vgrecki) s(varar) Mikit illrar synar efni ok mikils hegoma
 er snvið af þer.¹ sløkt avgv dreckia morgv meine en heil morgvm ³⁰
 manne.¹ avgvn hafa morgvm manne a stvlð visað hordom ok
 annað savrlifi ok a marga aðra misverka ok væri margr sæll ef
⁴⁵² hann hefpi sialfr avgv sin vt stvngit en (eigi)⁴ því fylgt er þav
 hafa a visað ok aðrir limir hafa með þeim samþykt.¹ Æðra mælið
 gagn mæli lyt ek nv sem fva.¹ litils virðir þv likams lífmí þina ³⁵
 en hvat vm born þin er alin erv af likam þinnvm grata mantv
 frafall þeira.¹ H(vgrecki) s(varar) heimskr er sa er manna missi
 grætr rangt er þat at syrgia at helldr hafi Kristr en ek.¹ meira
 er at virða hans viðr tokv en brott tokv.¹ Slik er senna æðrv .

¹ Punktum er tilf.   ² s mgl.   ³ Herefter ingl. noget; mulig; fangi.
 Eller skal der læses: rwi. fangi?   ⁴ Mgl. i håndskr.

ok hvgreckis semí nv er talt.¹ En sa hefir vel i ollvm malvm er sva gerir sem spekingr ein mæler þat hœfir dvganda manne at kiosa ser rett efni ok vera síþan staðfastr a því at eigi skekr fastan hvgr freka borgar manna er rangt villia eigi grimt viðrlit rangs yfirboða því at sva segir Lvkanvs Otti vkomins meins hefir 6 margan dregit i mikin haska ok er því sa styrkaztr er hann er með staðfestv bvin at (taka)² við því er hann ottaz.¹ Tvllivs segir þat byriar staðfostvm manne at drepa eigi þegar er nockot gengr i moti lata helldr hvarki ymian eða vmgnaddan visa ser af rettv.¹ Seneka segir Margir erv þeir lvtir er ors þrongva.¹ opt er otti 10 var eftir ætlan vari ok sialfsmiði en eigi af sonvm efnvm ok hœfir eigi at maðr geri sig avðkvisv vm fram þorf því at opt fyri verðs þat er sva þotti sem fyri dvrvm storði.¹ þetta erv spekinga orð ok er þat likara at varla megi gott efni legiaz vndir vandar lyktir þar er mal er með rettv reist með drengskap halldit ok með 15 staðfestv fylgt.¹ Nv af því at vti er viðræða æðrv ok hvgreckis þa byriaz her onnvr ræða er maðr talar við sal sina ok byriar þar eð³ síðara sem eð fyra lettir af.¹

453

Likamr mæler

Nv vil ek vingiarnlega ok kvnlega tala við salo mína ok með 20 astar ansvorum kveðia margs þers er mik forvitnar vm hennar hatt.¹ skal sia við ræða vera með goðo tome sva at fyri mege hvgsa bœði spvrdaga ok ansvór.¹ Engi skal ok en þriði hia vera því at oft dvel goð rað flolmenn yfirseta ok verðr sem orskvrðr því at sitt þickir hverivm satt ok því vil ek við hana eina tala því 25 at þa man mer eigi i avgv bita sanz at spyria.¹ veit ek hana þa eigi skamfyllaz satt at segia.¹ Ok því bið ek þig⁴ sala min at seg mer hvat þv elskar bez ella ef nockor er sa lvtr er þv lofar vm fram alla aðra ok þer þickir sa ein ollvm avðrvm betri því at ek veit at þv matt eeki elskvlavs vera því at hvers lif stendr í nock- 30 ori elskv ok því vil ek at þv segir mer vtan alla skamfylli hvat þat er (er)² þv hefir kosið þer at elska vm fram alla lvti ok af því at ek vil avgliosan⁶ gera spvrdaga mín Ræðvm nv vm heimen ok vm alla þa lvti er i heimenvm erv.¹ þv finnr þar marga fagra lvti ok asynilega ok þo at eigi se sva goð ravn a sem morgvm 35 þickir þa⁶ vera með bloma þa er þo fiold þeira er teygia mannin til astar við sig teygia með fystvm hallda með mavnvgðvm.¹ Gvll

¹ Punktum er tilf. ² Mgl. i hðskr. ³ Rettet fra hðskrs er. ⁴ Rettet fra hðskrs þin. ⁵ i tilf. over linjen. ⁶ Herpå står er þo, hvilket synes at være dittografi af det følgende.

skin með munnvöðvm¹ sva dyrir steinar pell ok fogr klæði gefa fegrð² þat er seint er at telia því at þv kant ok hefir kannað alla þersa lvti með iðvlegri syn ok sonnum ravndaga.³ Nv bið ek þig at þv seg mer hvat þv hefir þer einkat af ollv(m)⁴ þersvm lvtvm er erv.⁵

5

Sala mællti

Nv er⁶ farið lyndi minv at allt þat sem ek se ynnilig(t)⁶ mer fyrir avgvm því ann ek en til þeira || lvtu sem mer erv vsyni-^{62a} legir kann ek siþr at skipa elskvga min ok því er sa engi lvtir er ek hefir mer til astar einkad.⁸ en þat finn ek at þersa heims¹⁰ elska er með flærð ok svikvm ok því verð ek i annan stað til astar at leita ok em ek því i þeiri reikan at ek veit eigi hvert ek skal til astar leita því at bœði er sem þv segir at ek man eigi astar lavs vera enda finn ek eigi sva sanna ast at meðr fvltri se staðfestv.⁸

15

Likamr talar

A því er mer gleði er ek skil at þv hefir hvergi staðfest hvg þin a veralldar lvtvm en þat er mer meðr hármí er þv hefir eigi speki fvlla eilífs fagnaðar ok því er hvgr þin i reikan ok ner eigi fvltri hvilld.⁸ Nv medan þv hefir eigi allan hvg þin til veralldar²⁰ snvið þa ertv i galeysi ok verðr fyri því at visa þer aleiðis.³ en þa værir þv avm ef þv hefir til veralldar snvið þinni ast því at
454 þa hefðir þv fyri tapað fustrland þitt ok kosið þer vtlægð því at engu hofv ver her heimildar vist sem Pall postoli segir Non habemus hic manentem ciuitatem set futuram inquiramus Enga hofv²⁵ ver her ævens borg helldr leitv ver hinnar er vkomín er.³ Or-
lendvmz ver fra Kristi meðan ver bygívm þenna heim ok hefðir þv þig þa vtlægja gerva fra Kristi ef þv hefðir með ollv til heims-
ens vikið þinni ast.⁸ En þat er gott vpphaf þer til hialpar at þv kant at skipta ast þinni ok flytia til ens betra því at þv matt en³⁰ slitatz or veralldar ast þegar kyniz meiri frægð⁷ ok sannari sæla er þv att ef þv mátt allan hvg til fella.⁸

Sala talar

Hver fær mer þat synt er eigi ma sia eða hversv ma ek því vnna er ek spyr at eins til.⁸ Veralldlegir lvtir er ek se ok ek ss

¹ gð sammenskrevne. ² Herefter er skrevet gera fegrð hvilket vistnok kun er en ditto-graft af det foregående. ³ Punktum er tilf. ⁴ m mgl. ⁵ Her mgl. muligvis sva. ⁶ t mgl. ⁷ Foran frægð står ast, men er overstreget af Haukr selv.

ma vna erv skriðaler ok hverfa bratt ok erv þvi slikir lvtir med eymðvm.¹ En hitt er en vndarligra ef ek skal vm alla mina lifdaga visa ast minni til vsynilegra lvtu ok þeira leita ok þo eigi finna.¹ Veit ek at engi ma við astar leysi bva æ verðr minzta lagi sialfvm ser at vna ok mætti þann þo varla mann kalla er sva hefþi menzkv fyri latið at við sig ein hefþi elskv en við engan annan.¹ Nv med þvi at vant er til vsynilegra lvtu ast sinni at vanda þa ger annað hvart at syn mer ast þeira lvtu er ek se eða hitt ella at kipp þeim fra mer ok syn mer aðra þa er mer vinni meiri hialp ok elskv.¹

Ansvar

Ef þv ætlaz þvi at fella ast a þersa lvti at þv ser þa ok þer þickir mvinleg vera fegrð þeira hvi anttv eigi sialfri þer meir en nockorvm lvt odrvm þvi at þv ert feгри en nockor lvtv annan ok ein sigraðir þv med þinvm venleik fegrð ok bloma allra synilegra lvtu ok allz heims.¹ En hvat hygr þv ef þv mættir sia sialfa þig hverra avita þv værir verð ef þv skipaðir til nockors veralldar lvtar ast þinni en til sialfrar þinnar þvi at þv ert bœði mætri i skipan ok feгри i asion.¹

Sala mællte

Avga ser allt ok ser þo eigi sialft sig ok þo at avga se i andlit skipat þa fær þo eigi anlit seð.¹ Anlit vart kynmir ors annara manna til sogn ok vitv ver. viðrlit vart af sogn en eigi af syn ma ok skvgision nockot vitra ors af varv viðrliti.¹ mættir þv finna þa skvgision er ek mætti sia viðrlit hvgskotz mins eða fegrð mina þa væri þat vndarlegt nymæli.¹ En þo at þat væri þa mvndi þvigit betr virðaz ef ek | skyllða ast mína draga or einni skvgision ok þar a sproga meir at vna þvi er hon visaði mer a.¹ Nv med þvi at þat ma ecki vera ok eigi fæ ek sialfa mik seð þvi vendi þangat sem kem syninni við ok fyri þvi at ek (veit)² at ast ma eigi einsaman hvarfa ok eigi er ast ef hon dreifir eigi sinv megne ok miðlar frammar en við sig eina.¹

Capitulum

Sa hvarfar ecki ser ein er Gvð er med ok eigi slockiz med þvi astar megin at maðr vendi fystvm sinvm fra vandvm lvtvm ok svivirðlegvm til dyrmætri³ lvtu.¹ Sa gerir helldr rangt við sialfan

¹ Punktum er tilf.

² Mgl i hdskr.

³ Synes skr. -mat.

sig er vsomelega lvti leggr i virðing ok tekr við sialfan sig i astar felag ok er því vitanða hver rett er astar grein.¹ sa er hann stvndar a retta ast þa skal hann i fystv skynia sialfs sins tign hvat hanvm þea eða hvat eigi því at hanvm þea eigi at hann geri rangynði sialfs sins astar.¹ En sa gerir rangynði sialfs sins 5 astar er hann fyri litr eð þetra en kýss eð herflega.¹ En þat er rett ast at handvetta tva goða lvti ok hinvm vnaa er ofri er því at lytr ein godr lvtr fyri oðrvm þetra Ok hofir þer fyrir því sala ef þv villt at eigi hvarfi ást þin einsaman.¹ ger hana þo eigi sva viðrefa² sem illkvende gera biðaz ollvm en vnaa engvm.¹ 10 Ef þv ser þig eigi sialfa spyr aðra hver þv ert ok trv tilsoqn þeira.¹ vik allri ast þinni til eins vnaasta.¹ Pvta er sv er ollvm er heimol.¹ þv att þer festar mann ok kenner hann eigi hann er ollvm fegri ok veiztv eigi.¹ Ef hann hefpi eigi seð þig þa ynni hann þer eigi.¹ En ef þv hefir eigi set hann þo hefir þv kent 15 gíafir hans hann hefir þo gefit þer festar penning.¹ þat er ast hans ok margfolld miskvn ok margr annar beiner þat er hans astar mark.¹ Ok ef þv mættir sva han sia sem hann þig ecki ifaðiz þv síþan vm hans fegrð Mættir þv sia hve fridr ok fagr hann er ok agiætleggr ok ollvm oðri.¹ En hvat ef hann frestar 20 sinni syn vid þig skalltv fyri því fyrilita hans ast.¹ Ef þv matt eigi en sia hverr hann er skynia þo festar feið er hann hefir gefit þer.¹ agiæt er hans festar fe ok gofvgleg er hans gíof enda byriar eigi sva miklvm litid að gefa Enda hofpi eigi sva litils verðvm sva mikilla gíafa vnaað³.¹ Mikils hefir hann virt þig er hann hefir 25 skefnv³ veitt þer ok vit með skefnvni³.¹ En er i því meira veitt er hann ann þer en allra hellz er hann lætr þer⁴ heimolan sialfan sig ok sitt ríki.¹ lit yfir allan heimen ok sæ at allt þat er i heimenvm er þionar þer.¹ Oll nattvra vikr vndir þina þionkan himin ok iorð loft ok votn ok sior.¹ or himinvm byriaz oll gíæzka loft 30 veitir regn sol þvrkv iorð avox(t)⁵ votn fozlv.¹ Vetr ok svmar var ok havst lvta vndir þitt embætti með líkams noring en hverr ætlar þv at sva hafe skipað ok boðit nattvrvmni at hon skal þer 456 oll þiona.¹ Eigi leynaz hvg gíafarnar þo at sa se vsyniligr er veitir.¹ Mikils er sa verðr er sva storvm gefr ok veiter.¹ með 35 astvm er þeim vnanda er sva mikít matti gefa ok sva storvm villdi miðla ok er allt i mote legiandi því at með astvm var gefit.¹ gíofin synir hverr gefr ok með hverri ast er hann gefr ok er þat⁶ orsla

¹ Punktum er tilf.   ² e noget klattet (næppe at læse som o).   ³ Sålades.   ⁴ þ (uformeligt) rettet i håndskr. fra f.   ⁵ t mgl.   ⁶ I håndskr. rettet fra þj (o: hann).

at draga vndan at elska þann er sva mikit ann ok sva storvm
 gefr.¹ Se a nv en heimska sala hvat þv vinur meðan þv legr ast
 við heimen ok ventir þaðan naða.¹ rangt sér² þv þa þvi at allr
 heimr þionar en þv elskar litin lvt af hanvm er hvarki er fagr at
 sia ne þarflegt til nytia.¹ Sala tak³ heillt rað ef þv ant veralldar
 lvtvm vnn sem þinvvm þvi at þat (er)⁴ þer aðr iattað til þionvstv
 ok vn þo eigi frammar en til navðsynia ok || skylldra lyta.¹ Elska 63a
 þat sem gefit er elska sem festar fe vnnasta þins sem gíafir vinar
 þins sem velgernainga drottins þins.¹ Mvn æ hvat þv⁵ att þeim
 er veitir ok vn eigi gíofvm i stað hins er gaf.¹ hanvm skalltv 10
 vna en eigi þersv með hanvm.¹ Vnn þerssv fyri hans sakir ok
 af þersv vnn hanvm með yfir alla lvtí.¹ Skipa sva at þv megir
 festar mærr heita ok vera en eigi pytlingr sem þa ertv ef þv virðir
 meira gíafirnar en ast gefanda.¹ Ekki mattv meiri rangyndi legia
 fram við þann en taka við gíofvnm ok draga astina.¹ Ef þv 15
 matt ok lyðir þer at níkvæða gíofvm hans þa níkvæð⁵ en ef þer
 lyðir eigi at níkvæða leg ast ok þackir a mote.¹ Vnn hanvm ok
 þer vnn ok gíofvm hans elska hann at þv megir nalgaz hann.¹
 vn þvi sialfri þer at hann an þer vn þvi gíofvm hans at hann
 gaf.¹ Sia er rett ok rein astsemð ok flecklavs.¹ Sia er sv forn er 20
 evð kveykir vili flytr víðr leitni styrkir gíæzla varðveitir til þers
 er gott vpphaf liðr til avmbvna með goðvm lyktvm.¹

Capitulum

Orð þin hafa mikit vnnið þvi at nv þiðnar briost mitt ok
 leysir þelan ok er komin i staðin astar ylr.¹ Ok af þinvvm fortol- 25
 vm kviknar briost mitt ok kveykiz ast þo at ek mega en eigi þan
 sia er þv segir mer af.¹ se ek at ek verð þeim at vna er víð
 mek hefir sva mikin elskvga haft ok mer sva margfallða gíæzkv
 veitta en þo vantar mik enn a fvlla skynsemð vm þersa ast ok
 þvi bið ek at þer greinið mer en frammar þar af þvi at ek minvnmz 30
 a orð nockor er þv mælltir at þann ein skal maðr einka ser til
 astar fvllrar ok ollvm frammar vna er ors hefir sva mikla gíæzkv
 veitta.¹ En ef ek skal hanvm einvm vna þa þótti mer fallið at
 hann ynni mer einni þvi at eigi se ek voxt mins rettar ef hann
 457 gefr til margra slíkt festar fe sem til min.¹ Ok en er eigi sem 35
 þersi gíof taki til manna einna iamvel breidiz hon yfir dyr ok
 fv gla ok oll onnvr kvikvendi.¹ hvat veitir mer sol meira en frosk-
 vm eða poddvm.¹ ollvm gefr hon lif ollvm andar dratt.¹ hans

¹ Punktum er tilf.   ² Aksenten stóð foran s.   ³ Rettet fra hdskr.
 tal.   ⁴ Mgl. i hdskr.   ⁵ v skrevet over linjen.

giöf er matr ok dryckr allra.¹ Nv þótti mer þa einkennelega hanövm vnnandi ef hann vendi einkenelega² til einshvers sinv lane en eigi til allra.¹

Capitulum

Sva heyrar mer orð þin sem skiott takir þv retta ast þvi 5 at þv stvndar a þat at fa ok vita.¹ En i þrimr lvtvm skalltv finna orskvrð þersa spvrdaga.¹ Svmir lvtir erv ollvm at iomnv iattaðir svmir morgvm ok eigi ollvm svmir færvm.¹ Þeir lvtir erv at iomnv iattaðir ollvm er þer ok ollvm þiona at iomnv sem himin loft ok iorð votn ok vtallegir aðrir lvtir.¹ þat er mart er þer er 10 iat með morgvm en eigi með ollvm.¹ Svmt er þat ok er þer einni er iað en villtv þvi minna vnna hanövm at hans lán tekr yfir marga eða værir þv þa sælli at hann hefði þer einni veitt heimín.¹ en hvar er þat er þv segir at eigi er ast nema miðlað se enda erv margir menn ok villtv ein allt eiga.¹ hvar er nv samband 15 við aðra menn.¹ lit a hitt at mikit veitti hann þer þa er hann skop marga men þer til hveanar þo at eigi se þer einni allt iatt ok morg dyr þer til þionvstv.¹ Se ok skil hversv allir lvtir erv gervir þer til gagns svmir til þionvstv svmir til hveanar.¹ þeim mvn meiri er hans miskvn er fleiri niota.¹ En hverr er sa hvs- 20 bondi er ein etr bravð sitt ein veler vm dryk sin klæðir ein sig sitr ein við arin sin eða er einbvi i hysi sinv.¹ engi er sa þvi at fleiri niota ok er þo allt hans kallað þo at við hina se miðlað er hanövm þiona með ast eða með skyldv.¹ Nv se a þat at hvart sem þeir lvtir er gvð hefir iatt þiona þer eða hinvm er þer þiona 25 avllv er þer þersv iatt ok allt þionar þetta i þinar navðsyniar ok þitt embötti.¹ |

Kvistað hefir þv spvrdaga min en eigi hefir þv ivan mína 63^b með rotvm vpp slitid.¹ Ek fvrða þat ef ek ann einvm ef ek hefir eigi einsaman hans ast.¹ En þv segir mer þat vera iatt er þeim 30 lvtvm er veitt er mer þiona ok hefir þv sanlega svarað en eigi fvlliga.¹ Se ek at meiri er ast skaparans við menn en við avnnvr kvikvendi ok eigv allir menn af þvi at iomnv at glediáz. En ecki finn ek einvirðingv mer iatt þvi at þeir glediáz at iomnv af mínv felagi ok þeira.¹ enga virðingar giöf finn ek mer einkennilega 35 veitta heldr svvirðingar samneyti þvi at i þvi felagi erv svmir 458 vkristnir ok þo illivir hordöms menn ok meinsvarar þiofar ok rans menn ok margir aðrir glöpa fvller ok bva aller vm eitt lán.¹ Nv

¹ Punktum er tilf.   ² k rettet fra hdskr's l.

syn þat mér hvat mér er einvirðingv iátt er ek skal einvm vnaa með því at ¹ hans miðlan tekr yfir alla sva illa sem goða. ²

Capitulum

Eigi skal rygia þig ef veralldlegir lvtir erv at ionnv eða frammar iattaðir hinvm vanda en hinvm goða ok skalltv eigi fyri ⁵ ætla at gvð miðli sva ast sinni sem efnvm því at allt þat er illvm er veitt þa er þat veitt goðvm monnum til gagns en vandvm monnum til doms nema þeir vendi sinv skapi til goðs ok þiggi með þockvm ok vendi ser til nytia þegit lán. ² Er vandvm her því valld veitt eða fe at hin goði skal eigi travst a þat legia er gvði ¹⁰ er eigi meiri virkt á. ² Slikv iattar hann vinvm sem vvinvm ok af því at þeir finna þat þa fyri lita þeir þetta ok heliaz æ a betr ok betr at gera. ² Oft er goðvm manne myklv riki iað ok storvm eignvm til þers at goðr maðr er mikit gott hefir mege mikit gott vinna. ² Oft gerir vandr maðr mikit goðs af sinv ok þo eigi með ¹⁵ rettvvm kíerleik til skaparans ok því ma hanvm eigi þat at fvlv vinna. ² En ecki gott skal vera vlavnað ok taka þeir því her avmbvnr ok missa þar sem þeir þvrfa meir. ² Oft er envm goða sliks syniað því at þat skal eigi leida hann i ofmikla freistni ok er þat þar en með liknvm at ef hin goði vill vinna gott ok ma eigi þa ²⁰ vinnr vill iamna ombvn sem efni ef gefit væri. ² Oft megv vandir menn mikit gott en villdv eigi ok stendr þeim þat til tions at ³ þeir mattv gott en gerðv daligt. ² stvndvm er hvarvmtvegivm (i)átt ⁴ ok ef hinvm illa einvm væri ⁵ veitt þa mvndi hann miklaz af ok avka sva sakir sinar. ² En ef hinvm goða einvm væri veitt ⁶ en þa mvndi hann ottaz at því minna mvndi hann hafa af anars heims sælv at vitia ⁷ er ⁸ veralldar æra væri her meir miðlap vid hann. ² Nv er engvm travst a þat legianði hverivm sem heimrin gengr með er bratt liðr ok medan er i er þa fylgir minni nytsemð en vandi. ² En boði ma maðr hafa fe ok ⁸ valld abyrgðar lavst en ³⁰ þat er fyri boðit at hafa þar travst a sem prophetin mælir þo at avðo-fi falli til yðar þa legið eigi hvg á fear ast. ² þat fyri byðr hann en eigi fiar eign. ² Nv skalltv sala min enga kviðv fyri því bera at vandir menn hafe fe eða farsælv því at þeira æra liðr bratt en þin stendr með eilifvm fagnadi. ² Hár er þin retrr ef þv ³⁵ kant sanlega at sia er þv byr vid eilifa ast ok biðr eilifra avmbvna. ² er her skamætt lán ok liðr sem vndir avgabragði. ² En

¹ Herþá er skrevet vndir, men atter udstreget. ² Punktum er tilf.

³ Udgnedet. ⁴ i mgl. ⁵ væ udgnedet. ⁶ tt ligeledes. ⁷ i (2) skrevet over linjen. ⁸ ok (forkortet) ligeledes, med nedvisningstegn.

þo at margir menn svmir goðer en svmir illir erv i einv samneyti
 459 ok vndir samre gvðs miðlan þa skal þig þat eigi rygia þvi at
 goðir menn (erv)¹ þer til hvæanar illir til frama hvarer tvegiv til
 bata.² tekr þv af hinvm goða dæme til goðra verka þv leitar ok
 við at gera enn vanda að goðvm manne ok tekr af envm illa 5
 viðsio illra verka.³ Ok hefir gvð fyri þvi ollv þersv (snvit)¹ þer
 til hialpa þvi ef þv likiz hinvm goða þat er þitt gagn sva ef þv
 firiz en illa af illvm dæmvm || bœtir þv ok en vanda þa snyz 64a
 þat þer til hialpa.² Aldri veitir gvð valld envm vanda vtan
 goðvm monnum til nytia.³ Ok þvi þoler gvð vandra manna fram- 10
 gang ok ofríki at a bardaga degi verðr reynt hverir gvðs vinir
 erv.² En hversv reynaz berserkir eda kappar ef engi byðr þeim
 holmgongv.³ Ner reynir iardlegr konungr hirð sina vtan þa er
 vvindir ganga a ríki hans.² Ner gefr ok gvð meira ravnar efni
 vinvm sinvm en þa er flandr vilia fyri koma sœmðvm hans.³ 15
 Ravn skal vin profa.² Sa er sanur vin er i navðsynivm hans
 er bvin til hialpar eftir megni sva himna konungs sem iardlex
 konungs.² Með falsi er vinar nafn nema ravn fylgi með sanuri
 vingan.³ Ok skal þer sala min vera fagnaðr i allra samneyti at
 hin goði er i navðsynivm bœði til styrks ok hvgganar en hin 20
 vandi skinir goðan mann fra vandvm verkvm ok er ast vars
 drottins þvi betri er hon dreifiz til fleiri goðra manna ok vandra.²
 hvgsa ecki at ast hans se þvi minni við þig at margir nioti þvi
 at þat er mikil at hann ann ollvm fyri þinar sakir ok þer fyri
 allra sakir ok ma þer þat nœglaz þvi at hverr er hann ann þa er 25
 hann hvergi vti byrgðr af hanvm þvi at hans ast er ein með ollvm
 ok minkar með engvm þo at veitt se ollvm enda er eitt vart
 havfvð þat er var drottin En ver ervm allir hans limir ok eigv
 ver þvi aller at vera sem ein madr ok er þvi sem hans ast dreifiz
 þa til eins er til allra ok þa til allra er til eins.² Ok er þvi sem 30
 þat taki til þin einar sem til allra tekr þvi at hann fellir hvergi
 sina ast sva við annan at hon se eigi með fvllv með þer.² Nv likz
 hanvm ok ger sem hann gerir vn sialfri þer ok ollvm oðrvm heil-
 agri ast.² Vn sliks oðrvm sem þer allrar giæzkv ok eilifs fagn-
 aðar.² þersor er einka ast ok þo engvm einvm eignað ne ein- 35
 kanað hon er miðlad en eigi svndrad oll með ollvm ok hvergi heft.²
 hon minkar eigi með miðlan ne þrotnar með aftokv.² hon fyrniz³
 eigi með tima ok er hon forn ok ny.² Sia ast er girndar verð
 i fystvm mvnleg i ravndaga eilif til vegsemðar fvll fagnaðar.² Sia
 460 ast fœðir mann ok sedr stendr æ með fystvm ok meirvm girndvm

¹ Mgl. i hðskr.² Punktum er tilf.³ Noget utydeligt.

ok er til hennar losti því¹ meiri er meiri er aftaka því at hon stendr æ með lífv. en alldri með leiðv.²

Capitvlum

Með³ fagnaði koma mér sannvr þinar ok meðr miklv gagni því at sva sem mér blindri var engi vili til þeirar astar þa vex⁵ mér þar nv storvm girnd til þeirar astar.² þa leys mér ein⁴ spvrdaga.¹ Sa en reini vnasti er alla elskar ok krefr af ollvm astar hversv ma hann⁵ vilia sinn ok ast af ollvm fa með fvlinaði.² eigi er mér ifan vm vilian en framkvømd verðr mér myrkri.²

Cap(i)tvlum⁶

10

Spvrdagi þin er goðr því at hann stendr af navðsynivm ok goðvilia er þv spyr hversv hans ast ma taka til allra með fvlv lani en sia spvrdagi er sem leyst se ef þv kenner invirðilega hans verk ok skipan við þig.² Fyst at þa er þv vart eigi þa var þat hans gíof er þv vart skapað.² eigi gaftv hanvm til þers ok¹⁵ ecki matter þv því at þv vart ecki þa.² Með miskvn hans vartv.² mikit megin var þat at gera mann af engv en þat var meira til hvers hann gerði mannen ok væri hann þo lofs verðr ok þacka at hann hefpi eigi meira veitt þer.² En hann hefir þo störvvm til lagt.² hann gaf þer at þv værir.² hann gerði þig sva fagra at²⁰ ollvm iarðlegvm skepnvm venni ok ollvm mætri ok ollvm ertv ok tignari því at hann gerði þig eftir sialfs sins líkneskiv.² hann gaf þer vit ætlan ok minni þat er oðrvm veralldar skepnvm eigi veitt þat er þer iatt ok mart annað svmt með ollvm svmt með svmmv.² þat er þer með ollvm skepnvm iatt solar embøtti iarðar ok siofar²⁵ lopz ok vatz en með monnvvm at hafa trv ván ok astsemð er allt gott riss af.² þar með er þer gefin kening ok vizka.² | i ollvm 64^b þersvm lvtvm hefir hann elskat þig vm fram flesta lvti.² Nv goða sal min margar storgiafir hefir þv af hanvm þegit ok enga þersa aflaðir þv siolf.² Allt hefir þv með miskvn þegit ok af hans or-³⁰ lyndi ok ertv því i mikilli skyldv hvndin við hann.² hyc at hvat þv hefir moti legia hans sva mikilli gíozkv.² Ek ræð þer leg ast i mote þat hefir þv til ok þat vinz þer.² Vn gvði þinvm ok ollvm samkrístnvm þinvm midla ast þina við alla sem lavarðr þin gerir.² Ok trv því at sá ma vinnaz at ørnv avllvm at hialpa sa er alla³⁵

¹ Noget udvisket. ² Punktum er tilf. ³ M og e tildels udvisket.
⁴ e udvisket. ⁵ Rettet fra hskers hans. ⁶ i ingl.

skapaði af engv ok ollvm styrir ollvm vpphellið gefr boðorð ok byðr fagnað.¹

Capitulum

Sva skipaz nv at þeim mvn lengr er ek heyrri þína fortolv þvi meiri fyrst er mer a at heyra þín orð.¹ Nv hvat er þv talar 5
461 þa vil ek heyra nema ok mer i nyt færa þvi at eigi er rett at hafa eyrað til nytrar keningar en hiartað i oðrvm stað.¹ litið dvgir eyrað ef hvgrin reikar þvi at sva mælir prophetin við gvð sialfan Viðrbvnað hiarta mins heyrði gvð eyra þitt.¹ Moyses la ein tima þegiandi ok bað þo til gvðs með hiartanv þa kom rodd 10 af gvðs halfv ok mællti hvat kallar þv til min.¹ ma af þvi marka at gvð virðir bó'n akall i hiarta en þogn i mvnni.¹ Nv roð slikt er gvð kennir þer en ek skal við taka boði með hvgr ok hiarta.¹

Capitulum

Gvð gaf þer skepnv ok lif með skefnv fegrð með lifi skyn 15 með venleik ok væri litið allt anað ef skyn skorti.¹ hann hefir eigi siðr likaman sk(r)ytt² með gíofvm en sialfa þig.¹ þv ser með avgvm heyrir með eyrvm bergir með mvnni ilmar með nosvm handlar með hondvm.¹ geym sala mín hve haleit ok frið þv ert en hvert ætlar þv at stvnda skili þersi en tigni bvnaðr ok en 20 agiæti.¹ Ek segi þer sa enn same er þig hefir skrydda hann hefir þig kosit ser til vnnastv þv ert hans festar mæ.¹ Ok sva sem hann hefir gefit þer festar fe ok heimanfylgiv sva hefir hann bvið þer heimildar hvs með sialfv m ser.¹ hann vissi en þv eigi til hvers þv vart skopvð hann vissi til hvers hann skryddi þig 25 hann ann skepnv sinni ok sinv skrúði hann hefir vtan skrydda þig með líkams kenzlvm en innan með viti.¹ Er líkams atfærsla sem enn ytri bvnaðr en vizka sem en innri.¹ Innan ertv bvin með skyn ok godvm kroftvm.¹ en hinn ytri³ bvnaðr þin pryðir þig sem dyrir steinar fegra eitt hvert smíði.¹ bvnaðr þin sigrar 30 allt smellt ok alla veraldlega fegrð.¹ Enda hoþþi þat at sva væri sv festar mæ skrydd er ganga skal i faðmlag sialfs sins drottins.¹ haleit er sv gíof ok eigi ollvm iatt.¹ þeiri einni er iatt er elskar.¹ Glez nv af sva miklv lane.¹ vel attv at geyma þersa bvnaðar at eigi savgiz ne tyniz ok eigi kome spell a fegrð þína þvi at en 35 avmazta vettr ertv ef þat hendir þig.¹ En ertv vesalli ef þv tynir þersv er þv hefir sva agiætlega þegit en þv værir þa ef þer hefþi eigi með ollv veitt verið ok verðr þa myklv svvirðlegan vt rekin

¹ Punktum er tilf.

² r mgl.

³ Rettet fra háskers innri.

en þv værir þa of eigi væri með ollv i fyrstvni vid þer tekit.¹
 Ek veit verk þin sala min ok þv mín.¹ Þvi er verr at latið hefir
 þv festar mann þinn ok snviz fra hanvm ok savrgatz með morgvm.¹
 skert er nv reinlæti þitt spillt er fegrð þin brottv er nv bvnadr þin
 nv ertv² sva líot sva savrvv ok vrein at þv ert eigi nv verð at
 sækia i faðmlag vnasta þins gleymt hefir þv nv hanvm ok hans
 velgiorníngvm.¹ eigi dvgír þer nv staðfesta til með makleik at
 462 þacka hanvm sina dyrlega skipan við þig.¹ baki hefir þv við hanvm
 snvið ok lagz vndír hans anskota savrgaz með vvínvm gerz | pyt- 65^a
 lingr avllvm heimol sva leikin ok sva hondlað i þinv savrlifi at 10
 rockið er andlit a þer kinnr bleikar davð avgvn en blar varar
 visnir spenar hvð skorp megin þrotið.¹ nv ertv eigi i bettra hátt
 komin at nv hefir þv tynt en fysta vnasta.¹ hormenn þinir sla
 nv leiðv a þig.¹ hormvlegt er þat at sva fritt vpphaf hefir flvtz
 vndír sva liotar lyktir.¹ 15

Capitulum

Nestvni er þv hoft erindi þitt þa hvgrþa ek at þv friddir
 mik ok min bvnadr ok þv mvndir glada harta mitt með fagnaði.¹
 En er þv bratt erindi þinv i hatt verra þa kenda ek at orð þin
 sannaðv skomm mína at ek man nv hatrí sæta i stað astar þvi 20
 at ek kvnna eigi goðs at geyma ok ek lagða vpock moti goðri ok
 agiætri tilgiorð.¹ Nv villdi gvð at vgort væri þat er gert er eða
 gleymð mætti a falla alla mína ofdirfð ok þav mein er þv hefir nv
 mer til neyvla fram borin vm mína vgiftv er ek skal bokvm hafa
 snvið við minvm drottne.¹ 25

Capitvlum

Til kenningar ok aminningar hefir ek þetta fram borið en
 eigi til neyvla þvi at ek vil at þv skilir hvér þin skyllða er vid
 gvð er þig skop ok leysti þig þa er þv siolf hafþir tynt þer.¹ til
 þers stvndar hvgr mín at kenna þer hversv mikin elskvga þin 30
 vnnasti hefir haft vid þig i þinni tion þig at frelsa.¹ sva haleitr
 sem hann er i sinv ríki sva litill syndiz hann her.¹ hizvg veitti
 hann þer mikla lvti af sinv mikla valldi her þolþi (hann)³ harðar
 vidfarar með litillæti þvi at þv hafþir fellda þig en hann steig niðr
 þangat er þv latt ok leysti þig.¹ Ok til þers at þv megír na þeiri 35
 sælv er þv tynder þa þolþi hann eigi þina pinsl með sinvi milldi.¹
 han steig niðr or sinv ríki tok a sig mandom þolþi pinsl sigraði
 davða frelsti þig.¹ Skynia sala sva mikla giorzkv þer veitta geym

¹ Punktum er tilf.   ² t er tilf. over linjen.   ³ Mgl i hdskr.

hversv mikla elskv hann hefir þer teð.¹ fogr vartv i fystv ok af hans laní fvl gerðiz þv ok af sialfrar þinnar illzkv en hann tok af þer savrleik ok gallt þer fegrð þina með sinni milldi.¹ Ok af þeiri ast er hann hafpi lagt við þig vnni þer nv enn savrvgrí ok lagði fram lif sitt þig at frelsa.¹ Nv eftir sva mikinn kostnað² ok sva mikla framlogv eigi brigðr hann þer þinv afbroti ok þvi vill hann sigr misgerðir mvna til hefnda at hann vill at hans villi standi allr vskerðr við þig ok en heitr hann iamstorvm giofvm sem fyr hafþir þv ef þv vendir þig til nytz ok helldr með staðfestv.¹

Sala mællti

10

463

Svms kostar man ek nv kynlega til orðs taka.¹ Nalega er nv sem ek vna gløpvm minvm þvi at mer syniz at gagn hafi at verið þar sem drottin min var með gløpvm minvm kvaddr til minnar lavsnar.¹ Enda hefpa ek alldri hans ast sva gerla vitað ne sva fvlllega reynt ef ek hefpa eigi aðr i misgerðir fallið.¹ Með sælv syniz mer fall mitt þar sem ek riss sælli vpp en ek fell ok veldr þvi hans ast.¹ engi ma meiri vingan vera ok engi ast skirari engi elska helgari en sia.¹ Do hin meinalavsi mer til lavsnar ser til dyrðar þar sem (hann)³ fann ecki þat með mer er astar væri vert.¹ Nv se lof gvði ok þer drottin min er sva mikit vant fyrri minar sakir.¹

Likamr talar

Avita þig sala min fyrri gvði at þv hafir her til avfvssv lavs verið mot sva morgvm ok storvm velgiorningvm ok villdir eigi kennaz við hans miskvn sva mikla sem þv hefir þegit.¹ þv hafþir horfit fra hanvm ok tynt sialfri þer þv vart selld fra hanvm brott með sialfrar þinar syndvm hann leysti þig með sialfs sins bloði ok frelsti þig or navð ok or herleiðing.¹

Sala mællti

Eigi a ek heðan af at svivirða mik ne leia mik vnder spell so þar sem gvð lagði sva mikin þocka vpp a mik at hann þolþi davða fyrri mínar saker.¹ |

Fyrir avgvm⁴ mætti þer vera sala min hversv margir fyrri litnir hafa verið ok af þvi tyndir þa mvndir þv vera⁴ i þockvm⁵ við gvð.¹ heyrð hefir þv hversv margar ættir hafa til tions stigit ok þo þegið þat er þær mistv.¹ nyt þer þersa dyrlega þegv.¹ Mikil

¹ Punktum er tilf. ² o i hdskr. rettet fra e. ³ Mgl. i hdskr. ⁴ Noget afbleget. ⁵ vm meget afbleget.

er sv virðing at lata þig kiosa þa en ætlar þv at nockor gangi þinn verðleikr til þersa.¹ Vartv þeim styrkvi vitrari eða agiætari avðgari eða mattkari.¹ Nei margir varv þar vitrer avðgir ok agiætir.¹ En allt þetta dvgþi hvarki þeim ne þer.¹ Miskvñ ein ok mildi leysti þig en engi þin til verki.¹ hann kavv þig vñ fram⁶ alla gaf þer nafn af nafni sinv sva sem hann heitir Krístr sva heitir þv kristin.¹ mikil er sia tign en meira er allt saman þat er hann hefir veitt þer.¹ hallt nv ok tyn eigi.¹

Capitulum

Storvñ hefir þv nv hvgað mik.¹ En með því at hanvñ er¹⁰ ast a mer þa seg mer hvi helldr hann mer sva lengi i flarska ok tekr mik eigi helldr til sín vñ sipir at ek mætta vrvelega hvilaz ok gleðiaz i hans faðmlagi.¹

Capitulum

464 Ek bið sala min at þv kvnnir andsvorvñ ok eigi sipr sann-¹⁵ sogvñ.¹ Veiztv eigi hve fvl ok savrvv ok liot þv vart.¹ Vilnar þig nockot þers at þv mvner fa sva dyrlegt faðmlag nema þv leger fyri rækt a at faga þig ok manna þig ok reinsa ok endrnyia bvnað þin ok afla aftr þeirar fegrðar er nv hefir þv mist.¹ þetta velldr er þv missir hans navistar kviðiar hann þer kors ok faðm-²⁰ lag með ast því at eigi ma sva savrvv reinan handla ne sva liot sva fagran lita.¹ En þegar er hans viðr taka bvin er lyti erv af fœrð.¹ nv leg a allan hvv at fegra viðrlit þitt skreyta bvnað þin þva lyti þin endrnyia reinlæti bœta athœfi fylgia keningvñ ok koma sva i sætt við þin vnasta.¹ Stig i engan ofsa ne of mikit²⁵ dramb af því at þv hefir verið kosin tak eigi orvilnan af því at aðrir vorv sakadir en þv eigi ok her til vil ek segia þer sogv eina þar til.¹

Ævintyr

Konvngr ein var forðvñ sa er Asvervs het hann atti drottn-³⁰ ing þa er Vastes het.¹ hon gerðiz mikillat af gnot fear ok metorða fyldiz hon vpp drambv ok ofsa.¹ ok ein tima er konvngr sendi henni boð at hon skyldi koma til hans borðs² er hann hafþi gort ollvñ envñ hæstvñ monnvñ af ollv³ riki sinv ok villdi syna sialfs sins agiæti ok sva hennar þa fyri leit hon hans boð ok vilia³⁵ ok hann i reiði sinni fyri leit hana ok sagþi hana af drottningar nafni ok or hivnskaps bandi.¹ Orlendiz hon ok gerði þat hennar

¹ Punktum er tilf. ² Herþá er igen skr. hans. ³ Rettet fra hðskrs ollvñ.

dramb ok ofrhvgi at hon misti konungs sins ok metorða fiar ok fostrlandz.¹ Það konungr sinvm monnum at samna ollvm meyvum af hans ríki þeim er venstar varv i borg hans vndir giæzlv gældings þers er Egenus het.¹ En er þær vorv þar komnar þa pryddi hver sig eftir mætti sva sem hver skyldi sem betz þoknaz. ⁵ fyrri konungs avgvn.¹ lit a her sala min hversv margar varv kvaddar en ein var kosin sv er konungi syndizt fegrst.¹ fysti kosningr var eftir konungs boðorði en annar eftir villia hans.¹ nv geym ef þersi dōme saga megi nockorn stað nema i þinv mali.¹

Capitulum

10

Svn himna konungs kom i heim þenna er hann hafpi skapað kono ser at festa einvalða ok þa er verð væri konungs faðmlax en Gyðinga lyðr er fyrri hafpi spáð hans herkvamv þvi at þeir sa hann litil latan þa fyrri litv þeir hann ok varð hann þvi fyrri litin.¹ Það síþan konungs svn postolem sinvm at fara yfir ¹⁵ allan heimen salvm at samna ok flytia þær til borgar sinnar þat er vndir helga kirkiv ok retta kristni.¹ Drottningar skalltv her skilia refnar salvr þat er borg vars drottins sem Pall postoli segir þat er gvðs mvsteri segir hann vid ors kristna menn er þer sialfir ervð.¹ en þær salvr velr Kristr ser er eigi erv vbyria þær er ²⁰ 465 boði megi || geta ok ala en þat er boði at byria goð verk ok ^{66a} vinna ok avka sva himin rikis folk en eigi veralldar ok er þo goðr getnaðr veralldar ok gvði þeckr ef með rettvn getnaði er getin eftir gvðs skipan.¹ þær salvr erv gvði þeckiar ² er hanvm þiona með ast en eigi með otta ok ala fyrri þvi frialslega vndir eldi godra ²⁵ verka en þær erv eigi allar.¹ Margir erv menn qvaddir til kristinnar, ok margir koma.¹ floddi søkir helga kirkiv með vidtokv trvar ok taka þar alla skyllda pionvstv ok erv þar dyr smyrsl til salv hialpar.¹ En þo at margir se kvadder þa er sem drottin segir i gvðspiallinv at faer erv kosnir þvi at þeir einir erv valdir ³⁰ til eilífs fagnadar er her legia alla stvnd a sitt mal at reinsa ok sik at pryða með godvm verkvm at þeir siniz slikir þa er þeir erv heðan kvadder at þeir se verðir at vera kosnir.¹ Nv se hvar þer er skipat ok mattv þa skilia hvat þer er skylt at vinna.¹ Vnnasti þin sem Asvervs konungr gerði hefir skipað þer i hvs þat er tri- ³⁵ klínvm heitir ok skalltv þar bva þig ok avka þina fegrð með goðv allt þat er þer er til þvrfta.¹ Ver nv iðin sala min vm bvnad þin ver hvarki lot ne vrōkin at verðleiki þin megi visa þer i faðmlag þins dyrlega vnnasta þa er þv verðr heðan kvodd.¹ Nv bv þig

¹ Punktum er tilf. ² c ligner et a.

sem hefir konungs vnuvstv ok eigi iarðlex konungs einshvers nema vnnastv himin rikis konungs.¹ Þv þig þeim konungi til handa er fyri þer þolði davða ok sigraði davða ok er þo sialfr vðavðlegr.¹

Capitulum

Nv hefir þv annan tima visað mer i mikin otta ok sva sem ek skil orð þin þa hefir ek ætlan skipt sva at ek hefir slitið mik fra veralldar ast er æ er hverfvl ok hvgðv(m)z² ek flytiaz til retrrar astar.¹ en i þvi hefir ek eigi haska forðaz at þv kveðr mik eigi mega nalgaz nyt þersarar astar nema ek gera mik með allz kyns hætti verða hennar at oðlaz.¹ En ek se at þat er með starfi ok meinlæti.¹ en þo bid ek at þv þyð mer hvat er triklínvm er eða hvat cubiculum ok allt þat annað er þar til heyrir þvi at allr vili mín stendr nv þangat at vinna aftr tynda ast.¹ Ok vnni mer gvð sva aftr at heimta min venleik ok en fyra bvnad at mín vnasti megi segia mer fogr ertv nv ok vel bvin ok verð mins¹⁵ faðmlax.¹ Sæl em ek þa ef þat hender mik.¹ litils er vert allt þat er ek ma mik þina hia þvi er ek skal moti taka.¹ lat þer eigi fyri þickia at tia mer alla þa hialp er ek ma til mins mals fella þeim at þocknaz er mer hefir sva mikla ast ok giæzkv veitta.¹

Capitulum

20

466 Nv ertv a retrri gotv ok ger sem þv mælir ok sa veiti þer megin til f(ra)mkvømdar³ er vilia þin kveykir til frambvrðar.¹ En þv leitar hvat triklínvm er eða cubiculum.¹ þat er hvs þat er konvr bva sig í.¹ cubiculum er þat er brvllavp er í veitt.¹ En at skyra þat ger þa er Triklinvm i þyðing kristní vár ok heilvg²⁵ kirkia þar er goðar salvr bvaz i til giftv giftingar en þa er þær hafa bvið sig ollvm bvnadi þa sækia þær i brvllavps hvsid þvi at þa er þær hafa her þionad i goðvm verkvm þa taka þær með gvði eilif giolld sinna verka.¹ Ok er kristni var kallad triklinvm þat þyðir þriskipað eða þriskift hvs þvi at þriar erv kristina manna skipanir.¹³⁰ einir erv kvangadir adrir þo at eigi se mogr eða meyar kiosa ser reinlifi .íij. erv meyar ok allir gvði þeckir hvèrr i sinni tigvnd ok þo þeir fremstir er vbrvgþit hafa sinvm meydome.¹ Ok er þo gvði kiær hivskapr sa er með rettv er bvnðin ok sipan loglega varðveittr en sv er þar rett varðveizla a ok samkvama at hvart³⁵ varðveiti trvnað oðrv | ok við engan anan af bregþi vm likam^{66b} sinn.¹ Se ok samkvama þeira fyri getnaðar sakir en eigi losta þo at til mikilla likna se lagt þo at mrvngð skrefi⁴ stvndvm vm fram

¹ Punktum er tilf. ² m mgl. ³ ra mgl. i hðskr. ⁴ sk sammenskrevne.

getnaðar sok.¹ Nv þva þersir allir i tricinio þat erv kvangaðir ok vspilltir ok hinir er nv hallda sig þo aðr væri í hivnskap eða i oðrum horvndar losta.¹ En nv roðvm vm þav en dyrmætv smyrsl er betri erv vár i iartegnum en þeira i bvðkvm² ok hefir þat af skirn vari.¹ Þogv ser konvr i brvðar hvi Asveris konungs⁵ ok minkadi með því líkams savr.¹ En ver ervm þvegnir i fontinvm ok falla þar allar syndir.¹ allmyklv er þa betra vart vatn en hvat velldr því.¹ navist enss⁸ helga anda trv var ok yfir songr kennimannz því at aðr þersir lvtir koma til hvat er þat meira en vatn en er þersir lvtir koma til þa er þat skirnar vatn.¹ ver¹⁰ sigvm savrgir i ok komvm vpp reinir ok syndalavser.¹ aðr matti ser vatn lítið til storra lvta en nv sendir þat mann til himin rikis.¹

Capitulum

Smyrsl er her ok til taknanar ok til reinsanar Crisma ok oleum sanctum því at þv ert nv kanaðr Cristi með hans nafni¹⁵ ertv nv k(r)istin⁴ kallaðr ok sva ertv.¹ Goð erv þersi smyrsl því at þav binda þig við himna konng.¹

Capitulum

Myrra⁵ erv vistir þær er var konvngv gefr af sinv bordi þat er af sinv helga alltari.¹ þat er hold hans ok bloð þat er²⁰ hann sialfr.¹ hin vistin foðdi líkamin sia foðir salína ok visar henni til himin rikis.¹ Mikit megin er at þeiri helgv fozlv er syndir slockvir foðir salv veiter himin riki.¹

Capitulum

467 Klæðnað gaf hann ok þv verðr at klæðaz.¹ hann er eigi²⁵ sva dyr sem hann er at ravn goðr.¹ þat erv olmvsvr fostvr ok vokvr ok oll onnvr miskvnnar verk er þin bvnadr skvlv vera ef þv villt til hans faðms ok fagnadar koma.¹ Ok þv skallt hafa dyrmæt gros með þer ok þav er fyrri kome til hans en siolf þv.¹ Maðr ma gera goð verk ok erv þav eigi gvði þeck.¹ maðr ma³⁰ gera olmvsv fyrri fræ(g)ðar⁶ sakir fasta ma maðr at afla ser orðs þers at hann se trvr maðr.¹ þat kann ok vera at log þrysti hanvm til fostv en eigi sialfs hans vili.¹ fasta ma maðr fyrri sinkv sakir at spara mat sín.¹ Sva er vm onnvr verk i hvan⁸ tvegia stað a rvm til goðs ok hegoma ok ef til hegoma horfa þa taka þav⁷ 35 verk eigi til gods.¹ tion er þat eða líkams æðra ok allt þetta

¹ Punktum er tilf. ² b er i hðskr. rettet fra e. ³ Sðledes. ⁴ r mgl.
⁵ Rettet fra hðskrs Myrar. ⁶ g mgl. ⁷ þ er i hðskr. rettet fra v.

avfssv lavst ok avmbvnar.¹ En þat er allt fyri gvðs sakir gort er reinlega er gort ok til salv þvrftar.¹ Nv skipa vel verkvm þinvm þa gengr goðr ilmr af ok klifr sa ilmr allt vpp til himna ok vattar þin verk ok þegar þv staðfestiz i þersv atho-fi ok med þersvm hætti at oll verk þin lita til gvðs þa te(k)z² af savnin er aðr var a þer fellr snykr ok vþefian ok man þer þickia at þv ser hin sama ok þv vart ok man nv allt þitt atho-fi snvaz i goða gleði ok helga teiti ok i rett hvgskot ok allt þat snvaz³ þer til hialpa.¹ en at þv megir en giorv marka i hvern avka fegrð þin liðr þa se oft i skvgsio þina þa mattv sia hvat vel samir i bvnaði þinvm¹⁰ sva ok ef nockot skortir a.¹

Capitulum

En þersi skvgsio er heilvg ritning lat hana oft vera fyri avgvvm þer hon kennir þer þin bvnað les hana ok fylg þvi er þv heyrir.¹ Ok ef þv fylgir þa manntv skirliga lifa ok rein bva ok¹⁵ eigi oftan savgaz.¹ Man nv þer i halld koma fontvin er þv vart skirð i krisma ok olevm er þar var a þig lagt sv en helga forzla ok sa en dymæti dryckr er þv hefir⁴ tekitt af vars konvngs bordi ok meiri nyt dregr ok mætri langiori⁵ er til eilifs gagns helldr en vistin er meyar tokv af bor || ði Asveri konvngs.¹ En hvat²⁰ 67a ef sva illa verðr at þv fegriz vm rið ok þit mal i lag komit ok i frið vid vnasta þin ef þer vinz staðfesta til ok gitta En þv bregðr a hátt verra ok vendir þig til vandra verka.¹ nv deyr god til gerð en mein vex⁶.¹ Nv ef þv fellr ris vpp eigi er sa farin er fellr hin er farin er orkaz ma ok vill eigi sialfr biarga ser.¹ En hvat²⁵ ef oft er veitt til vmbota ok opt til meina.¹ Ris æ vpp er þv fellr mart er til vmbota.¹ Ef þv bleyðir hiarta þitt sv bleyði 468 groðir þig.¹ kemr þv þer til tara þav skola þig.¹ er ok fasta til vmbota þonir vokvr mersvsongar olmysv gerðir fyri gefa oðrvm sin misverka venda þeim rettleiðis er i misfelli hefir hitt hefna a³⁰ þeim illzkv er ofprair erv at hallda a sínv meini at eigi tyni hann boði ser ok oðrvm med illvm dæmvum af þvi at hann er ofprahalldr a illzkv sinni ok er minna hans tion eins en margra ok er þvi hefndin salv botar verk ok synda lavsn ef sa hefnir er gvð hefir þat valld i hond greitt.¹ Ok er sa retrr laga hoþingi³⁵ er hefnir eftir logvm ef log erv eigi of frek ok hefnir hann fyri gvðs sakir goðvm monnum til friðar ok hefnir med astvm en eigi med heiftvm med ast vid gvð ok folkitt ok sal sialfs síns.¹

¹ Punktum er tilf.

² k mgl i hðskr.

³ Rettet fra hðskrs snviz.

⁴ Skr. hef.

⁵ Således.

⁶ Rettet fra hðskrs vax.

Slikir lvtir ok margir aðrir ligia til vmbota.¹ Se hversv mikil milldi vars drottins er hann gerði þig þa er þv vart eigi til þers fagnadar at þv skyldir i hans niki þan stað fylla er engillin tyndi.¹ hann gaf þer at vera vel því at ecki mattir þv þer fyri vtan hans lán.¹ hann gaf þer ætlan at hygja gott ok villia at vinna ok megin.¹ Ollv tyndir þv þersv.¹ hann gelldr þersa miskvnn engan fær þv þer anan slikan beina mann.¹ hann gefr þer stolin ok vit til at veria enda gelldr þer en með miskvnn þo at þv tynir með heimskv enda er sia miskvnn æ bvin hversv oft sem þv leitar til ok hversv syndvg ok savrvvg þv ert.¹ sva er hans ast mikil við þig.¹ Nv leg moti allt þat gott er þv matt þo er þat morgvm lvtvm minna hans tilgerðvm.¹ En þv matt svava ek em fatök snavð ok neis ek hefir engi efni til framlogv.¹ Sala þv segir eigi satt þv matt hafa ast ef þv villt hefir þv ok sialfa þig.¹ þersa lvti krefr hann ok krefr sins.¹ En hvat ef efni skortir leg fram godan villian ef hann hefir mikit veitt þer ok gerir þv því mikit gott.¹ þat er hans veizla.¹ en ef hann hefir litið veitt þer þa er þat ok þitt gagn.¹ hann vill reyna þig i þinni neisv hann veit giorr hvat þer hœfir en siolf þv ok skalltv fyri því með þockvm taka oll hans verk ok æ hans miskvnn at kenna hvegi goð er þv geriz.¹ kann þat vera at þv geriz sva goð at þv ser verð at iartegnir geriz fyri þinar sakir en gvð vill eigi því at hann vill eigi at ofsi megi spilla þer ok vill hann sva freista þin því at ecki avkar þat ne vanar verðleika þinn ok er hanvm þeckra at giæta þín i litil læti en leiða þig i of mikla freistni.¹ sva er ok vm efni hann veit hvi hann dregr fyri því at hann hefir margan tældan.¹ Nv lofa alla hans til skipan bið hann styra þinv raði ok þa hiolp veita þer er þv þarft taki af þer mefn ef nockor erv vnni þer goðra verka ok staðfesti þig i goðvm verkvm hvarki er vm avðöfi er því at eigi iattar hann avllvm monnvvm ok eigi avllvm iamnverðvm.¹ Se brøðr tveir tvibvrrar erv alnir som er ætt þeira same bvrðar dagr.¹ annar hefz til avðöfa annar legz til fatökis ok er hinn fatöki sivkr ok nvmin megni hin avðgi heill ok i avllv aflí ok megni.¹ Gvð an baðvm en annan lemr hann at mega illt ok styrkir annan at mega gott elskar þo hvarntvegja en sakar hvarngi.¹ Slikt er hans ast við ors at hvatki er var breyskleikr þolir af hans til ætlan avllv skipar hann því ors til gagns ok til giæzlv.¹ Ok skvlv ver fyri því i allri hans við skipan hann lofa ok með þersvm orðvm vm hann røða Uiðr kenvmz ek drottin min oll þin miskvnnar verk skipa allt eftir þinvvm villia því 40

¹ Punktum er tilf.

at þv ert minn drottin þv ert mitt ynði þv ert líos | avgna 67b
 minna.¹ en hvat skal ek drottin mín mote þvi ollv legia er þv
 hefír veitt mer.¹ villtv at ek vnna þer.¹ hversv mikít skal ek
 vnna þer.¹ En fvl ok savrvg em ek at vnna þer.¹ vnna skal ek
 þo drottin mín þvi at þv ert min styrkr þv ert min víðr taka min 5
 staðfesta lavsnari min ok verndar(i) mín² hiolp ok heilsa.¹ þv
 gaft mer drottin mín þig at kvnna a þig at trva þig at elska þer
 at fylgia.¹ þv gaft mer vit ok skilning ok min(ni)³ tvngv skilna
 þeckileg orð aheyrilega kening ok frambvrð med framkvæmö verka
 villia til náms megin til skilningar varygð i farsælv hvagan i ann- 10
 marka.¹ Ok hvert er ek venda mer þa var æ þin miskvn bvin
 mer ok þa er mitt mal var at þrotvm komit þa leystír þv mik þa
 er ek syndgvðvmz hirtír þv mik þa er ek rygðvmz þa⁴ gladdír
 þv mik þa er ek orvilnvðvmz styrktír þv mik þa er ek fell reistír
 þv mik þa er ek stoð þa stvddír þv mik þa er ek geck leiddír þv 15
 mik þa er ek sotta til þin toktv víð mer.¹ Nv þetta allt ok marga
 lvti aðra veittír þv mer ok⁵ þvi a mer iamnan at vera þeckilegt
 a þig at hvgia vm þig at roða þer at þacka þig at elska þig at
 lofa fyri allar þinar haleitar ok margfalldar velgiorningar er þv
 hefír mer veitt mín lavarðr ok min drottin.¹ Nv hefír ek teð þer 20
 sala min ast þíns vnnasta ok hans festar fe ok tilgiof til þín.¹
 Nv er goðr vnasti gott festar fé nv leg gott a mote hallt þig vel
 þiona reín reinvm hallt þer vspilltri ok lat flecklavst vera þitt líf
 hedan af.¹ lit a at fyr meir vartv savrig sem almenneleg pvta
 en þv ert nv med hans miskvn meyar iamningi.¹ þer erv spell 25
 fyrigefin fleckar af þerðir.¹ giæt nv þeginnar miskvnar ok giæt
 470 med þockvm ok lytalavst.¹ Se hvat hann hefír nv veitt þer er
 aldri var þitt afbrigði sva mikít at eigi var hans miskvn meiri.¹

Sala talar til líkamsins

Nv finn ek blindi mína er ek sagða at eigi mætti vera 30
 einkaast vtan til eins tæki.¹ Nv se ek at sv er meiri er til allra
 tekr ok er þo fvll med hverivm þar sem ein er allra stíorn ok for-
 vista ollvm nalægr allra gæzla avllvm bvin til hialpa fyri lætr
 engi skilz víð engan lítr yfir allra verk ok vinvr sialfr med þeim er
 gott vinna.¹ leyniz andlit en eigi navist hans.¹ boði er med mer 35
 nv skom ok otti.¹ skommv(m)z⁶ ek misverka ottvmz ek þann er ek
 fæ eigi leynz fyri þvi at hann sér alla mína leynda lvti.¹ Avm

¹ Punktum er tilf. ² I hðsker. stár verndarm; fejl for verndarmadr?
³ Sðledes rettet af Unger (= hukommelse). ⁴ a skrevet over linjen. ⁵ Tegnet
 af en usædvanlig form og synes af skriveren senere tilfjjet. ⁶ m mgl.

em ek er sva mart er þat er ek ma skammaz af hanvum en hitt
 fatt er hanvum ma þocknaz.¹ missir mer at ek mætta sva mikla
 stvnd felaz fyrri hanvum at ek hefþa siolf af þert oll mín mefn ok
 birtvuz ek hanvum eigi fyrri en ek mætta rein standa i hans avgliti
 lavs fra syndvum.¹ Nv sny ek røðv minni til yðar synda minna.¹ 5
 Ek søri yðr bolvaðar syndir ok hatrs fvllar meína fvllir fleckar at
 þer latið mik ok skiliz fra mer dirfiz eigi oftan til þers mik at
 fífla mer at spilla ok sva reita min drottin ok lavsnar(a).² 1 Enda
 man yðr til sokn litið stoda þar sem hann veitir vorn en ek
 motistodv þvi at en angrar mik meir at ek gerði hann reidan en 10
 mik vreina þar sem hann ser oll min verk.¹ Nv i hans megni
 segi ek skilið við yðr níkvæði ek yðr ok allt yðart samneyti.³ 1
 þarflavsv veiti þer mer atlavp.¹ Til annara lvta vil ek nv skapa
 mina lífdaga ok vætti ek ok trvi ek fastlega at kvíðið skal yðr
 vera mín til vitian ok innkvoma þvi at skil ek nv hversv ek skal 15
 yðr brott reka ok hversv yðr skal forðaz ok se þvi nv endir a
 vorv felage.¹

Capitvlum

Ansvar þin en fyrstv⁴ ok þersi erv miok vlik þvi at þa
 þotti þer eigi einka ast nema til eins tæki.¹ Nv þicki þer hon af 20
 þvi mætri at hon er eins ok allra.¹ þv kveinaðir⁵ fyr at frestað
 var viðr tokv þinni.¹ Nv af þvi at þv stvndar at þæta fallit || þa 68a
 finnr þv hve mikít gott þer hafa veitt frestin ok gvðs biðlvnd ok
 þolinmøði.¹ En þv ottaðiz ok en þicki mer sem nockot kenni
 þers at þv ottiz at hans ast se fallin við þig þvi at þv ert en eigi 25
 komin til vmbota þíns afbrigðis.¹ En þetta otta orð skalltv med
 ollv fella dvena matti ast hans við þig syndvga en eigi matti
 471 falla.¹ vnni hann þer liotri tynd værir þv elligar farin værir þv
 ef hans ræiði stigi þegar i fvlla hefnd en þolinmøði van freistn-
 ina en freistni yfirbot en yfirbót⁶ ast hans.¹ En þvi meiri mvnr 30
 er a ast hans er þv stvndar lengr til yfirbota meina þinna þvi at
 þegar vendir hann sinv skapi er þv vendir þocka til hans.¹ Ok
 þo at hann hati syndir þær er med þer erv vboaltar þa kann
 hann þo þers ofvssv at þv hatar nv þat er hanvum mislikaði.¹
 Miðr litr hann nv a þat hvat a skortir med þer en a hitt hvert þv 35
 stvndar nv ok meir geymir hann at iðran þinni en at hversv

¹ Punktum er tilf.   ² a mgl. i hðskr.   ³ am meget afbleget.   ⁴ y i
 hðskr. rettet fra v.   ⁵ v tilføjet over linjen.   ⁶ b synes rettet fra li med
 aksent over.

mikil stýnd er til idranar ma.¹ ok a litilli stýndv lækna stor mein ok margfold.¹

Spvrdagæ

Seg mer ein tíma spvrdaga.¹ ek kenni með mer stýndvm yndi sva mikít ok hvgan fagnað ok gleði at mer þickir sem ek se 5 oll onnvr en ek var skommv.¹ Nv fysvmz ek allz anars en fyr ok nv er mer þat leitt er aðr var lívft.¹ syniz mer sem ek se oll skipt ok oll ny ok mitt briost hefír tekít nyian fagnað samvizka mín er i gleði dvenar fyst at líta til líðinna meína i ró er nv hvgr min birtiz vit mitt lysiz hiarta mitt fyst min stýndar a 10 giæzlv heilagrar giøzkv.¹ En þv hefír røt vm fadmlag vnnasta míns at þat skiptír mannevnm ok vender or vandskap til nada ok stadfestv.¹ Nv veit ek eigi með hverivm hætti þetta skipti kemr en hvrgan er mer i skiptinv ok við þenna hatt villda ek bva alla 15 mina lífdaga ok þar til skal ek fram legia allt mitt megin.¹ Nv er sem hvgr mín beriz við mik hin fornvi við en nyia at hinu megi falla en sia lífa þvi at sva kenni ek hann nv nyian fagnað hafa tekít sem hann venti ser nv enda allra meína ok fvlinað avmbvna ok biðr² hann nv eigi frammar enkis øskír hann þersa heims meira.¹ Nv vil ek þat vita hvart sia mvni vera² mín vnasti 20 ef sva skiptír mer ok þersa haleita hvgró hefír veitt mer fellt vnytan losta en kveykt fýst til allra goðra verka.¹

Capitulo

Sia same er³ þinn vnasti er sva hefír vitiað þin þo at hann kome hvþr ok vsynilegr ok eigi (megi)⁴ með avgvm sia ne 25 hendi⁵ hondla.¹ hann kemr til amíningar en eigi til synar til keningar en eigi til handlanar villia þinn at teygia en eigi alla fyst þina at gera astar fyst ter hann þer en eigi en avmbvnar fvlinað.¹ Ok þat er sa lytr er þer hoþír til festar fiar at her kennir þv hans mvnvgo ok sva vaxi fyst þin þat at hafa annars 30 heims með fvlinaði er her kennir þv ok bergir með fagnadi ok at 472 þat vitir þv með fvlri hopan at sa skal vera þin eilífr i eign er nv er i þini vitian ok se sv vitian er nv kennir þv styrkr til stadfestv von til framkvomv.¹ Ok er sv boen mín ok lykt røðv mínar við þig sala mín Unn þeima søk estír hanvm lett eigi fyr en 35 þv tekr hann ok eignaz hann þegar er þv fær hann.¹ En þersanar tavkv ok eignar vnni þer sialfr hann vtan enda.¹

¹ Punktum er tilf.   ² Afbleget.   ³ Tilf. over linjen med nedvisnings-tegn.   ⁴ Mgl. i hðskr.   ⁵ Således snarere end hendr.

Capitvlum

Sia er fyst min til þers er oll girnd mín hengat stvnda ek með trv flytvmz ek með hopan renn ek með astsemð ok vnni gvð mer her at leita en annars héms at finna amen.¹

Capitvlum

5

Nv með þvi at vm hvgrecki er talað ok vm æðrv ok þersv hvarvtvegia til salv vent er annað er gagnsemda fvlit en | annað 68^b afbrigða ok byrgða þa gefi gvð æ til hins at lita er þvrft beidir en hitt fyrilita er til haska heyrir.¹ En þat er salv skylit at skynia þvi at gvð hefir henni skyn iattað er hann hefir avðrv 10 kvikvendvm syniað.¹ Ok sem hon veitir lif likaminvm með sinni navist fyrst at alaz i heim þvi nest i voxt at fozraz ok eftir spena með vistvm fozdaz biargaz með atforslv sva er ok henar at skynia at likamin styri ser með viti kynna hanvm at .ij. lvtir erv með maninvm illt ok gott lostr ok nattvra.¹ Ok er til þers legiandi 15 oll ætlan² skilningr ok vizka at lyti se vti byrgð þvi at synd er ill iamnan en nattvrv se³ holpið² vid² er² rein var skapat ok er þo logð vndir lyti hon lyta lafs þvi at eftir þvi sem hon er nattvra þa² er hon hvergi ill ok eigi með envm versta manni.¹ Ok af þvi at madren kann slikt skynia i þvi er hann gvði likr þvi at af þersv 20 kann hann satt at sia ok fremia sig i godv til salv þvrfta.¹ Ok er hanvm iað likams þvrft at vita hvat hans næringvm gegnir sem vist mot hvngri dryckr vid þorsta klæðnaðr vid kvlþa vorv mot alavpvm hiolp vid svttvm.¹ ok er fyri þvi tvefallt verk með mannevnm annað þat er gvð vinnr en annað þat er sialfr madren 25 vinnr Ef madr røkir salv sina.¹ røkt salvnnar erv góð verk ok forso likamens en manzens verk ok þo gvðs lán þvi at þrir erv vinnendr goð nattvra ok maðrin.¹ Gvð skapar² þat er skapað er.¹ Ok i fyrstv var vskapað sem Moyses segir In principio fecit deus celum et terram² Gvð gerði i vpphafi himin ok iord.¹ en þat 30 vpphaf er skiliandi gvðs svn.¹ En nattvrv verk er² at² flytia² þat i lios ok til nytia er eigi var adr avgliost sem mann til bvrðar 473 sað ok anan iarðar afspring² til² avaxtar.¹ Sem Moyses segir með gvðs mvnni Producat terra herbam uirentem Flyti fram² iordin² gras grønt.¹ en manzins verk er at annaz vm sina at vinnv.¹ 35 Ok hof þat eftir gerfa synd at sv at vinna varð með vilsinni Sem segir i samv bok Consuerunt sibi perizomata þav samnvðv ser hvningar en þvi völdv synder.¹ nattvra var adr friols en

¹ Punktum er tilf.   ² Noget afbleget.   ³ s er tilf. over linjen, mulig først skr. ð.

syndin varð at liða til vils ok vela til starfs¹ ok ahygiv ok verðr
 maðrin nǫ þat at afla með vinnv er avnnvr dyr hafa með nattvr.²
 Ok hvgleiði sa er fyrsta sinni fann klæðnað hversv flestar skepnvr
 hafa með nattvr verki nockora hialp mot sinvm anmarka.³ Næfr
 hyl tre floðr fvglin fiskin reistríð¹ hvelivr³ hvalin³ vll savðin skogar⁵
 dyr ok bǫfe hár fyri klæðnað.² Svǫ kreatyr hylz i skelivm svǫ i
 kvfvngvm ross versk með hofi eða tonn sem hvndr rein með
 hornni ok er þersor vapn ok klæðnaðr allt veitt með nattvr en
 eigi er sva maninvm nocktr kemr hann ok vapnalavs ok varnar.³
 Ok er þetta með mikilli ok dyrlegri fyri ætlan er nattvra³ skapar¹⁰
 þeim vorn ok þarfenði er eigi hotþv vit til aflannar en maðren
 aflaði er með³ viti¹ var skipaðr i heimen ok er hans tign at meiri
 at hans aflan er með viti en þeira með gíof ok stendr hann til
 meira¹ ef hann giætír sín í gǫzkv ok i rettvisi ok lítr æ til hins
 at hann se þeim mivkr ok lyðin³ er hann hvetia til eilifra þvrfra¹⁵
 en eigi hinvm er draga til meins með vandvm verkvm.² Þvrat
 maðrin hefír .v. egiendr ok þo eigi alla með einvm hætti þat er
 heimr ok horvnd sal ok illzka ok en helgi andi.² horvnd eggjar
 hoglifis heimr hegoma sal sanenda illzka meina gvð goðra lvtá.²
 Til þers lystir horvndit at hafa klæðnað asynilegan mat lystilegan²⁰
 drecka með ofsa⁴ liggia hǫgt sofa nogt firaz heims haska ser til
 mǫnvgðar ok salv tions.² en heimr egiar hegoma þat er at heliaz
 a veralldar* ||

¹ Noget afbleget.   ² Punktum er tilf.   ³ Utydeligt.   ⁴ s rettet fra
 hskers l.

* Her slutter bl. 68.

.....
 367²⁸ . . . viss* orðin af sanninda monnvum at annar er konvngur yfir
 Englandi. Nu at iolum er kemr . . .¹ yðr því þess vallz bezt.²
 mællti nu oc Tosti slikt len af Haralldi sem af Sveini konvngi ef
 landit ynniz. Tosti segir hanvum oc at Sveinn konvngur villdi ecki
 vikiaz við hans erinde.³ konvngur segir at hann skal eiga rað við
 368 sina menn hversu þersu skal svara. var nu Tosti með konvngi um
 vetrinn. Penna vetr aðr hafði Haralldr konvngur sent Þorarin
 Nefulfssvni³ oc Hiort austr i Holmgarð eptir þeim hafrelg er
 hann let þar eptir með Ellisif drotning sem fyr segir oc skyldu¹⁰
 þeir eigi aptr koma nema þeir næði belginum oc því goðs³ er i
 var.² þeir komu aptr þa er Tosti hafði litla stund verit með
 konvngi. Hiortr geck fyri konvng oc heilsaði hanvum oc segir at
 Ellisif heilsaði konvngge. en sva var hanvum akast um tal við Tosta.
 at hann gætir eigi þeina er komnir varv. Þa kvað Hiortr visu¹⁵

Þrøngvir** gulli
 gramr fast saman
 veitir . . . . .⁴
 sonr faskonar

¹ Áben plads (1/4 af en linje).   ² Punktum er tilf.   ³ Således.
⁴ Áben plads for resten af linjen; veitir sýrar G. Vigf.
 * Asgeir Jonssons afskrift i AM. 326 b, 4°.

** Verset bør skrives således:

Þrøngvir golli	land skyldi lítit
gramr fast saman,	Lafhamðir hafa,
veitir [sýrar]	þá myndi höldum
sonr fás konar;	Haraldr svara.

Kongen samler guld af al magt, men sønnen af (Sigurðr) sýr giver bort kun lidt deraf; kongen^a skulde besidde et lille land; da vilde Harald [få tid til at] svare folk.

^a Lafhamðir er en betegnelse for kong Harald, men hvorledes den er at forstå, er ikke klart. Eller er ordet simpelt hen en fejl for lofdungur?

land skyldi litit
lafhamper hafa
þa mundi hauldum
Haralldr svara.¹

hversu litið segir konvng. eigi meira segir Hiortr en þu mættir⁵
liggia a.¹ konvngr brosir. oc spyr hversu hefir fariz Islendingr.
Hiortr q(vað)

Hafr * er uti
hvitr i tuni
skumir augum
hefir skeg mikit
brestir klaufum
vill born taka
sa er geitar sun
gerr við eru.¹

Konvngr bað þa lata bera inn feið.¹ er þa borin in haf(r)-
belgrin² fyri konvng. þa spyr (hann)³ hvart⁴ su leti orðalaust er
framselldi fe. Þorarinn kvað hana engi orð um hafa. konvngr
mælti þann skal þa spyria er rettorðari er. hvat segir þu til
369 Hiortr. hann svarar þat segi ec at hon kvað visu. konvngr mælti²⁰
hversu er su. Hiortr q(vað)

Munað i vari
vestr langskipum

¹ Punktum er tilf. ² r mgl. i hdskr. ³ Mgl. i hdskr. ⁴ Skr. hvert.

* Verset bör skrives således:

Hafr er úti	brestir klaufum,
hvitr í túni,	vill börn taka,
skúmir augum,	sá er geitar sonr
hefr skegg mikit,	gerr við erru.

En hvid buk^a er derude i gården, den skeler mørkt^b med øjnene og har et langt skeg; dens kloce brager^c, den vil tage børn^d; den gedesøn er rede til strid^e.

^a Den af guld fyldte, af Hjörtr hentede gedebukkebelg. ^b skúma synes at betyde 'at se mørkt frem for sig eller til siden'. ^c brestir vb. transit. ^d En antydning af, at gedebukken er bleven anvendt til at skræmme børn med. ^e Har den sidste sætning hensyn til, at bukken er fuld af guld, „der voldte strid og ufred“?

hugragr um haf
 Haralldr fara
 því mun lengi
 lafræddr konvng
 allz andvani
 Englanz oc vex.¹*

5

Þa mællti Tosti þetta er spasaga er þeir biðia yðr fara til Eng-
 landz.¹ er eigi von yðarar þangat komu konvng.¹ þu skaltt
 ganga til skrins ens helga Olafs konvngs. oc skalttu sveria eið at
 þu skaltt alla luti sanna segia fra afla . . .² en ec mun þa gera¹⁰
 her or landi at vinna England. en ec vil einn hafa oll rað fyri
 hernum. T(osti) kvez mvndu vinna eiðana.¹ en ef nockut bregðr
 yðani ferð þa skvlu þersir eiðar a yðr falla.¹ konvngr kvað sva
 vera skylldu. Sípan sendir konvngr bref um allan Noreg oc bauð
 ut ollum almenningi.¹ Þa kom til konvngs Eysteinn ori. sun Þor-
 bergs Arnas(vnar) oc festi þa Mariv dottvr Haralldz konvngs oc¹⁵
 Ellisifar dottor Jarizleifs konvngs af Holmgarði.¹ hennar moðir
 var Ingigerðr dottir Olafs konvngs svænska. Nikulas Þorbergs svn
 hafði þa syslu i nerztu þinga a Halogalandi. þers(i)³ herr allr kom
 saman i Solundum. þar var kominn konvngr oc T(osti) i(arl) oc²⁰
 vm v tigi⁴ lendra manna.¹ oc einn morgin er konvngr la til byria
 s(agði) hann Tosta draum sinn at hanvm þotti maðr ganga a skip
 sitt oc þottiz þar kenna Ol(af) konvng broðor sinn. hann var miok
 reiðulegr sagði hann oc kvað v(isv)

Gramr va frægr til fremdar
 flestan sigr en digri
 laut ek þo at heima sætim
 heilact fall til vallar

25

¹ Punktum er tilf.   ² En åben plads for et kort ord.   ³ Skr. þ.
⁴ Urigtigt for tigr(?).

* Verset bør skrives således:

Munat í vári	því mun lengi
vestr langskipum	lafræddr konungur
hugragr of haf	alls andvani,
Haralldr fara,	Englands ok vegs.

*Ikke vil den feje Harald til fordret sejle på langskibe vest over havet; der-
 for vil den modløse konge længe mangle alt, både England og hæderen.*

ugi ek efzt rað tiggia
yðr man feigð um byriað
trollz gefit fakum fylli
fiks veldrað gvð slíku.^{1*}

- 370 Tosti svarar eigi mvn Ol(af) konvngv hafa kveðit visuna. helldr 5
venti ek at se flokyngr enskra manna. Þat venti ec segir konvngv.
at engi se sva flokunigr at líki Ol(af) konvngs bregði a sig. Goþr
maðr var Olafv konvngv segir Tosti. en þo hafa flokunigr menn
synz i þeira manna líkium er eigi eru uhelgari enn hann. kon-
vngv svarar ek vil fara til Englandz með þer til þers at leita um 10
sættir. en eigi til anars. Tosti svarar a þig skulu falla eiðarnir ef
þu ryfr leiðangrin. konvngv s(egir) eigi man ek þat i hættu eiga.¹
(o. 16) Sva er sagt. þa er konvngv sigldi ut eptir Þronðheimi oc hann
. . . . .² einn maðr til skips hans a bati. oc bað konvngv legia
at landi oc hialpa konv hans siukri. konvngv spurði hvat siuk- 15
leika hon hefði.¹ bondi sagði at hon hefði sofnað hía brunn
. . . . .² tti sem nockor . . . . .² væri i munni hennar oc vill
siþan iafnan drecka vatn.¹ konvngv segir at skipinu skal at landi
legia. þa vitu þer at þer eiguð eigi konvngv drambsamann. þo at
harðr se kallaðr oc sinkr. konvngv gengr a land. oc Þioðolfr skalld 20
með hanvm. þeir koma til kononnar oc bað konvngv at konona
skyldi hera til þers sama brunnz sem hon feck krankleikann.
hann bað snua henni a grufu oc leggja varannar niðr at
brunninum. konvngv sat hia oc hafði spennu tong i hendi. hann
let tendra hia ser litinn elld. konan gret sarliga oc bað at henni 25

¹ Punktum er tilf.   ² Áben plads ($\frac{1}{3}$ af en linje).

* Verset bør skrives således:

Gramr vá frægr til fremðar	uggik øfst ráð tyggja,
flestan sigr enn digri;	yðr mun feigð of byrjuð;
hlautk, þótt heima sætim,	trolls gefit fakum ¹ fylli
heilagt fall til vallar;	fiks; veldrat goð slíku.

¹ Trolls fákr 'jette[kvinde]ns hest' = ulv; til trolls fjöes fiks 'grísk'.

Den berömda tykke fyrste (jeg) vandt mangen en sejr til sin berømmelse; jeg fik et helligt fald til jorden [jeg faldt og vandt helligheden], skönt jeg forblev i hjemmet^a; jeg nærer angst i anledning af kongens [Haralds] sidste plan; døden vil hurtigt ramme eder; I giver ulvene føde^b. Det er ikke gud, der råder for sligt.

^a „Jeg behøvede ikke at rejse udenlands for at falde og blive hellig“.

^b „Ganske vist vil I kæmpe tappert, men måske selv blive ulvene til føde“; sætningen er åbenbart tvetydig.

skyldi gefa at drecka. en konvngur let hana eigi na vatninu. þá þröngir meini hennar upp i halsinn. slær þá sundr munninum ok kemr þar ut orms hofuð. konvngur tok spennu tongina. oc lagði a orms hofupit. oc dro or henni ut lifanda orm oc kastar hann i elldinn.¹ er síþan konan flutt heim. oc varð hon skíott heil. Síþan 5 fer konvngur til skips. oc siglir suðr með landi með ollum þeim her er þá var til hans kominn norðan or landinu.

(o. 17) Sva er sagt þá er konvngur la i Sulundum². þá sigldi þar
371 eitt Grænlandz far af hafi. fyrir því skipi var sa maðr er Lika-
Loðinn het. því at hann hafði flutt lik Finnz fegins oc þeirra 10
skipara or Finnz buðum fyrir austan iokla a Grænalandi með boði
Olafs konvngs helga. þvíat Finnr var sun Ketils kalfs af Ringu-
nesi af Heiðmore oc Gunnilldar systur Olafs konvngs. Þeir skíota
bati oc roa til konvngs skipsins. oc heilsaði Loðinn konvngi.
konvngur spurði hversu lengi þeir hefði i hafi verit. Loðinn svarar 15
vij netr.¹ konvngur spurði urðu þer við enga nylundu varir. Loð-
inn svarar engi nylunda þicki mer nu. þá vindu³ hans kumpanar
batinum.¹ þá mællti konvngur eigi þickir þinum monnum sem þu
segir satt. oc seg nu. Loðinn svarar þá er ver hofðum siglt ij nætr
undan landi. þá sam ver elld brenna. hann var sva langr at ver 20
sam fyrir hvarngan enda.¹ hann var blar sem einn logi. byr var
en bezt. oc matti hvergi hia sigla. var mitt rað at sigla þar a
elldinn sem ver komum at oc lægztr var loginn.¹ ver . . . . .⁴
hita af elldinum. oc brann hvartveggia skautið ok . . . . .⁵
skautin oc likin með nyrri grænlenzku oc er ver hofðum siglt 25
. . .⁶ skyfloki yfir skip vart. þar fylgði sva mikít myrkr at
menn sa eigi hendr sínar.¹ þá heyrðu ver brest mikin. oc leit ec
upp. var þá skyflokinn sundr brostinn. oc blóddi or hvarom-
tveggia . . .⁶ með stóru forfalli. oc þersi blóðstraumr kom ofan
i skipt vart. oc let ec setia undir . . .⁶ oc ma þat blóð enn 30
her sia. oc er nu samanlaupið síþan kolnadi. þvíat varmt var þá
372 er ofan kom.¹ oc er ver hofðum enn siglt ij dægr. þá heyrðu ver
gny mikinn.¹ ver sam þá marga fugla fliuga sem ek veit þar nofn
til i Noregi. flugo þeir nest oss er . . .⁶ varv.¹ þeir gullu oc
klokæðu með mikilli gleði. þersi flæg vanz um eina eykt dags. 35
sva at ei⁷ matti sia heidan himin fyrir oc flugo þo alldri enir
somu. Síþan sigldu ver i ij dægr aðr ver komum at landi i gær-
kveld. þá sam ver ena somu fugla fliuga vestan . . . . .⁴

¹ Punktum er tilf.   ² Sæledes.   ³ Sæledes (= vöndu?).   ⁴ Áben
plads (¹/₂ af en linje).   ⁵ Áben plads (¹/₂ linje).   ⁶ Áben plads for et ord.
⁷ Sæledes ur. for eigi.

varv þá brottu allir enir stærstu fuglarnir. flugu þeir þá allir þegi-
andi. oc sva sem sorgfullir. oc er þeir komu at landi dreifðuz
þeir. oc settiz ser hverr. nu hefi ek yðr ecki meira at segia. kon-
vngr mæltti leyna villdir þu mik þersu. þar þu kallaðiz ecki || seð* 69^a
hafa.¹ Loðin svarar sva sagða ek at² herra at mer þotti þetta nv 5
engi vndr er ek veit yðra ferð raðna or landi.¹ hvar fyri sagði
konvngr.¹ Loðin mæltti þvi at þer mvnvð ðeigi aftr koma en þers
er von at mikil fvrða verði fyri slikra havþingia frafalli.¹ kon-
vngr mæltti villtv fylgia³ mer.¹ Loðin svarar þer verðit at raða
en sorkia ma ek lik yðara manna þeira er lataz.¹ betra man mer 10
til manna verða meðan ek lifi en þvi mantv fara verða at þv kall-
az vita vm varar ferðir.¹ þa mæltti konvngr þicki þer Tosti þetta
nockor vndr.¹ T(osti) s(egir) hefði fyri merkan mann borið þa
væri þetta nybreytni.¹ Loðin s(egir) mykly mvndi kavpanda at þv
Tosti lygir eigi fleiri lygir⁴ millim landa en ek.¹ konvngr gaf 15
Loðni orlof.¹

Dravmr Hvga prestz

- e. 18 Hvgi het prestur er song a Avallznesi i Kormt.¹ hann
dreyndi eina nött at hann þyckiz sia i kirkivgarðin ok syniz
hanvm allt þat folk a fotvm er þar var iardað.¹ þeir hófðv ein 20
373 mann millim sin ok rvndv hvarir til sin en anan veg kirkivnar
hófv þeir annan mann ok togadi þan hverr til sin.¹ þaðan⁵ geck
fra kona ok til prestins⁶.¹ hon var alber.¹ prestur spvði hvat
svcki þar være.¹ hon svarar lik kemr þat til kirkiv i morgin er
sol er i landsvðri er hvarigir vilia vid taka en þat man koma at 25
miðivm degi er allir vilia til sin draga en þat lik er fyr kemr
villda ek at grafið væri i avstan verðvm kirkiv garði en þat er
sidar kemr villda ek at grafit væri fyri norðan þar er kirkian
møtiz ok songhvisið ok þar mvnv þer manzbein finna ok villda ek
at þeim væri laðit alla vega vtan at likinv þvi at þat erv bein 30
mín.¹ seghv mer þa segir prestur hversv man konvngi varvm faraz
or landi.¹ hon svarar fellr hann.¹ prestur spvði hverr man þa
raða ríki.¹ Fvileifr s(egir) hon.¹ hve lengi ræðr hann s(egir)
prestur.¹ .vij. vetr ok xx. s(egir) hon.¹ hvat tekr þa vid, s(egir)
hann.¹ Styrlavgr⁷ man þa koma s(egir) hon.¹ hversv lengi man 35
hann rikia segir prestur.¹ tiv vetr segir hon.¹ hvat tekr þa vid

¹ Punktum er tilf. ² Bör muligvis udgå. ³ Synes opfrisket. ⁴ Så-
ledes; måske rigtigere at opløse til lygar? ⁵ n næsten udvasket. ⁶ Således.
⁷ Det første r er tilf. over linjen med nedvisningstegn.

* Her begynder bl. 69.

s(egir) hann.¹ Godráðr² ok Godvili ok Harðráðr s(egir) hon.¹ hver
verðr þeira langoztr.¹ Harðráðr s(egir) hon (hve)³ lengi ræðr
hann segir⁴ prest.¹ .v. vetr ok .xx. segir hon en eftir hann
verða morg illvirki ok mvin ek nv eigi segia framar.¹ prest vaknar
ok koma sva lik vñ dagin sem hon sagði en þar var Olaf- kyni⁵
er (hon)³ kallaði Friðleif en Magnús berfottr þar er hon nefndi
Styrlavg Eysteinn þar er hon nefndi Godráð en Olaf þar er hon
nefndi Godvilia en Iorsala-Sigvrðr þar er Harðráðr var en gvd
fyriravð at hon segði þav illvirki er siþar vrðv gor.¹

Haralldr h(arðráði) lendir við England⁶

o. 19 Nv er þar til at taka at Haralldr konungr siglir a haf með¹⁰
her sin.¹ kom hann fyrst til Orkneyia ok let þar eftir Mariv
374 dottor sina ok mart folk annað.¹ þaðan siglir konungr til Eng-
landz ok komv at Skarðaborg.¹ þa fell vedrið i logn ok lagv þeir
þar vñ nottina.¹ menn voknvðv við þat er kveðit var i lofti ok¹⁵
þotti hverivm sem yfir sinv skipi væri.¹ allir lita i loftið ok sia
eina trollkonv riða vargi i loftinv.¹ hon hafði trog i kníam ser
fvllt með bloði ok manna lima.¹ hon qvað visvr .íj. þersar Vist* v.

¹ Punktum er tilf. ² ðra afbleget. ³ Mgl. i hðskr. ⁴ -r hann se-
afbleget. ⁵ Den første del af overskriften er ikke ganske tydelig; dog synes der
bestemt at stå har h.; forkortelsesstregen over ar er tildels udvisket; dir (lendir)
synes sikkert; l med forkortelsesstregen er udvisket; endelig er l i england tilf.
over linjen.

* Versene bür skrives således:

Vist es, at allvaldr austan	þar mun valþidurr ¹ velja
eggjar vestr at leggja	(veit ærna sér boitu)
mót við marga knútu	steik af stóði Gjúka
(minn snúdr es þat) þrúða;	∴ stafns ² ; fylgik þér jafnan ∴;

¹ 'valtiuren', ravnenn. ² Gjúka stafns-stóð 'Gjúkes (søkongens) stav- (med
stavn udstyrede) heste' = skibene.

Det er sikkert^a, at kongen fra østen (Norge) ægger^b at holde møde med
mangen en hertlig benknokkel^c i vesten; det er til fordel for mig; dér vil ravnenn
skaffe sig (stey ⇒) føde [af mændene] fra skibene; den ved, at der er tilstrække-
ligt æde; jeg følger dig stadig.

^a Man mærker den jublen, disse ord udtrykker. ^b Vistnok 'mig' under-
forstået. ^c Jfr den foran verset stående beskrivelse af utysket.

Stór taka fjöll at falla,	Vesa munk yðr sem oðrum
ferr sótt of kyn dróttar,	angrljóðasqm þjóðum
eyðisk friðr, en fæðisk	(ylgr nemr suðr at svelga
fjandhugr meðal landa.	∴ sveita) Urðr af heitin ∴;

Store bjerge begynder at styrte^a; sygdom hænger menneskeheden, freden
forstyrres og fjendskab opstår mellem lande. For eder ligesom for andre folk

er að allvalldr avstan eiaz vestr að legia mot við marga knvtv min snýðr er þat þrvða þar man valþiðr velia veit hann orna ser beivt steik af stoði Givka stafns fylgi ek þar iamnan stafns f(ylgi) ek þar iamnan.¹ Stor taka fioll at fialla ferr sott vm kyn drottar eyðiz fríðr en foðiz² fiandhvgr meðar landa vera mvn ek yðr sem 5 oðrom angrliða som þiðvm ylgr nemr svðr at svelgia sveita vrðr vm heiten s(veita) vr(ðr) vm h(eitin).¹ Skoð lætr skina raudan skiold er dregr at hialldri brvðr ser avrnis ioda vfor konungs gerva sviptir sámleitr | kioptvm svanni bloði manna vifs mvnu 69b litar innan oðlat konan bloði oðlat k(onan) b(loði).¹ konungr spvrði 10 T(osta) hvart hann vakir.¹ T(osti) svarar vaknað hefir ek nv við liðan þersa.¹ konungr mællti þicki þer nockors vert vm þetta.¹ enkis s(egir) T(osti).¹ þa ertv davðr i hiartanv segir konungr þei at ek hefir i morgvm bardogvm verið ok sa ek all dri fyr slikar bendingar.¹ þeir taka land ok ganga þar vpp sem Kliflond heita.¹ 15 konungr spyr T(osta) hvat heitir hæð sv er þar er norðr a landit.¹ T(osti) s(egir) eigi er her hverri hæð nafn gefit.¹ konungr s(egir) nafn man þo þersi eiga ok skalltv segia mer.¹ T(osti) s(egir) þat 375 er havgr Ivars beinlavsa.¹ konungr svarar fair hafa þeir sigrað England er at hans havigi hafa fyrst komit.¹ T(osti) s(egir) forn- 20 eskia er nv at trva slikv.¹ þeir ganga a land með herinvvm en svmir geyma skipa.¹ þeir brøðr Morvkari i(arl) ok Valþiofr i(arl) ok Aki magr þeira samna her saman þegar þeir spyria til hers Norðmanna.¹ þeir mottvz við a þa er Vsa heitir ok tekz þar en

¹ Punktum er tilf.   ² i er i hðskr. rettet fra a.

vil jeg blive kaldt Urð^b (ulykke) fuld af bedrøvende sange (spådomme); ulvinden vil i syden^c sluge blod.

^a Betegner de nærførelsende begivenheder som en konges fald. ^b Er mulig et appellativ: 'skæbnesvangert væsen', ulykke. ^c = i vesten (sydvest).

Skœð lætr skina raudan	Sviptir sveiflankjapta ²
skjöld, es dregr at hjaldri;	svanni holdi manna;
brúðr sér qrnis jóða ¹	ulfs munn litar innan
óþqr konungs gqrva.	∴ óðlát kona blóði ∴

¹ Qrnis [jættens] jóð [barn] = jætte.   ² 'den, der svinger noget med kæben'.

Den skadelige lader sit røde skjold [krigsskjoldet] skinne, når kampen nærmer sig; jættens brud ser kongens ulykkelige rejse beredt. Kvinden stænger med sin kæbe mændenes kød; den rasende kvinde rødfarver ulvens mund indvendig med blod.

harðazta orrosta ok hellzt framan til nons.¹ þa hafði Eystein gengit i gegnim fylking enna enskv ok drepit Aka en mikla.¹ ser hann þa at Mavrvkari hefir gengit a bak fylking Tosta snyz hann þa með sinvm monnum a bak fylking Mavrvkara ok er i(arl-inn) M(avrv)k(ari) ser þetta biðr þa sina menn snvaz at bokvm ok⁵ veriaz vel ok drengilega ok vm síþir brestr flotti a hans monnum ok flyia vt a ana ok er Morvk(ari) i(arl) þar drepin ok merstr þori folks hans.¹ margir svekv ok niðr.¹ i þan tima hafði Haralldr konvngr handtekit Valþiof i(arl).¹ þa gengr T(osti) til konvngs ok mællti lati þa eina for fara brøðr.¹ konvngr svarar þa¹⁰ skalltv drepa er þv fangar en ek man hanvm raða.¹ konvngr mællti til V(alþiofs) ek man gefa þer grið ef þv villt þers sveria at beriaz alldri moti mer ok gera mer niosn ef þv veitz mer sam-døgris svik raðin.¹ V(alþiofr) s(egir) eigi man ek sveria ok eigi man ek þat mer til lifs vinna at veita eigi Haralldi broðor minvm¹⁵ meðan ek ma en gera man ek þer niosn ef ek veit þer svik raðin ok vinna þat til lifs mer en eið man ek engan vinna þvi at mer litz sem Tosti mvni mer litla erfð ætla.¹ konvngr gaf Valþiof liðvgan at fara hvert er hann villdi.¹ T(osti) s(egir) vvittrlegt bragð at lata þann mann lavsan fara er yðr þickiz ofgoðr eiða at vinna.¹²⁰ konvngr mællti betri ætla ek heit hans en handsol þin.¹ Tosti mællti forvm með her varvm til Lvndvna ok eyðvm landit með elldi ok iarni ok gefvm (engvm)³ manne grið hvarki konvm ne bornvm.¹

376 sva var gort ok eftir þat fara þeir til skipa ok svör með landi ok legia skipvm sinvm vpp til Rafns eyrar.¹ hvarki finna þeir þa²⁵ fyrri ser i þorpvm menn ne fe sva flyr allt vndan.¹ ok ein dag er konvngr lá i einni hofn þa reið ein kona af landi ofan ok spvrði at³ Norðmanna konvngi.¹ konvngr sagði til sin.¹ hon mællti ek hefir landtialld er ek vil gefa yðr.¹ T(osti) mællti þigþv tialldit ok lat brenna þat síþan.¹ konvngr mællti brenn þat er þer er³⁰ gefit en ek verð ecki var við at landz menn þinir biði þer nock-orar sømdir.¹ hann biðr lata setia vpp tialldit ok sogþv allir eitt vm at engin sa iamvent tialld.¹ konvngr spyr hver lavn hon vill hafa fyrri tialldit.¹ hon s(egir) svnv a ek .ij. ok villda ek þigia þeim baðvm lif.¹ konvngr sagði at boði skyllði grið hafa menn³⁵ hennar ok fe ef hann vissi hvar þat væri.¹ hon reið síþan i brott en konvngr sefr i tialldinv þa nott en vm morgonin segir konvngr Þioðolfi skald⁴ at hann hyar Tosta þat satt hafa sagt at tialldit mvndi eigi vera atkvæða lavst þvi at ek þickivmz seð hafa

¹ Punktum er tilf.   ² Mgl. i hðskr. (tilf. af G. Vigf.).   ³ Rettet fra hðskrs af (G. Vigf.).   ⁴ Sáledes.

.víj. ráð til hversvetna her til en nv þickiz ek engi ráð kvnna.¹ Þiðolfr svarar² yðrum ráðvm mvnv ver þo lita.¹ konvngur mællti breyta skal nv ráðvnm.¹ ver skvlvm ganga a land med .xx. hvndrvð manna en .lx. hvndrada skvlv vera við skipin.¹ skvlv þar formenn vera þeir brøðr Eysteín ok Nikvlas.¹ T(osti) skal fylgia⁵ mer.¹ sva gerir konvngur at hann gengr a land ok brennir ok rænir ok er hann kemr at þeim stað (er)⁸ i Iork heitir þa senda stadar menn hanvm boð at þeir vilia gefaz i hans valld.¹ || þeir^{70a} binda þat med eiðvm.¹ þetta þiggr konvngur.¹ ferr hann síþan til skipa sinna en vm morginin skyldi hann ganga a land at skipa¹⁰ sinvm monnum staðin ok la konvngur at skipvm vm nottina eftir.¹

(o. 21) en þegar dagr kom byz konvngur at ganga a land til stadarins.¹ 377 þeir hafa skioldv ok hialma en engar brynivr vtan .c. manna þat er lettaz var a ser.¹ Tosti mællti þetta er mikit radleysi at ganga nalega vapnlavs i hendr vvinvm sinvm þviat eigi þvrfi þer at trva¹⁵ enskvm monnum ef þeir fa valld a yðr ok illa hefir þer konvngur brvgðit við landtiallz giofina hvspreyia.¹ konvngur mællti hvart ræðiz þv nv T(osti). hann s(egir) mykly þikki mer þetta ræðilegra er þv ert orðin vitstoli en þat er visvr hafa verið kveðnar fyri ors.¹ ek skal þó⁴ ráða segir konvngur.¹ Sva var Tosti vvin-²⁰ sæll af Norðmonnum at engi villdi heyra hann.¹ þetta sama kvell er Haralldr konvngur for til skipa med Norðmanna her kom Haralldr konvngur Gvðina svn med vvgian her svnan af Englandi til Iorkar⁶ ok fra þar son tidindi til Norðmanna.¹ en þegar stadar menn vissv at konvngur var komin þa rvfv þeir oll heit við Norð-²⁵ menn ok forv i her med Haralldi konvngi ok þegar vm morgonin rørvir konvngur her sin ofan til Steinfvrðvbrygvi er nv er kallað Stamford ok fara nv hvarir mote oðrum.¹ Haralldr konvngur Sigvrðar⁶ (svn)⁸ mællti hvart er at sia vpp a landit hvirfil vindr eða ioreykr.¹ Tosti svarar vist er ioreykr ok mvnv þer nv sia trvnað³⁰ landz manna.¹ konvngur stoðvar herin ok biðar ok ser skiott at (v)vigr⁷ her vapnað ferr mote þeim.¹ I þenna tíma kom ein maðr ridandi ok spvrði eftir Haralldi konvngi.¹ hanvm var sagt til hans.¹ T(osti) mællti þar er nv Valþiofr broðir mín ok ðrepi hann.¹ konvngur fyri byðr þat.¹ Valþiofr riðr fyri konvng⁸ ok³⁵ heilsar hanvm ok biðr hann vikia sem skiotaz til skipa sinna þvi at Haralldr konvngur broðir min fea moti yðr⁹ (með)⁸ vvgian

¹ Punktum er tilf. ² sv synes i hðskr. rettet fra þ. ³ Mgl. i hðskr.
⁴ ó synes rettet fra o. ⁵ Rettet fra hðskrs arkar (G. Vigf.). ⁶ a er i hðskr. rettet fra 1. ⁷ v mgl. i hðskr. ⁸ Rettet fra hðskrs konvngur.
⁹ Vistnok i hðskr. rettet fra þer.

her ok hafi þer ecki afl til viðr tokv þo at þer værið væpndir en
 nv en siðr.¹ konungr mælti far vel Valþiofr ok fylg vel broðor
 þinvm ok hetir þv vel halldit þin orð.¹ k(onvng)r² spvrði þa hvat
 til raðs skyldi taka ok varv þeir flestir at baðv at konungr fœri
 378 til skipa i mot folki sinv.¹ konungr svarar allðri flyða ek en³ 5
 orrosto lavst ok eigi skal ek en þvi at ek ann eigi þers sigrs ensk-
 vm monnum at ek se bœði elltr ok drepin⁴.¹ sendir hann þa
 menn til skipa at segia Eysteini⁵ orra at hann þarf manna vid en
 hann lætr blasa ok skipar fylkingar.¹ nemr þa ok en enski herrin
 stað ok skipar sinar fylking(ar)⁶.¹ var þa ok litlv lengra millim¹⁰
 þeira en tvav ordrog.¹ ok i þenna tima riða þrir menn at fylking
 Normanna⁷ ok spvrðv ef Tosti i(arl) mætti heyra mal þeira.¹ ein
 af þeim sa er talaði var ecki mikill maðr ok lettvaðinn ok allra
 manna kvrtisaztr ok hafpi gylltan hialm ok ravðan skiold ok
 dregin a havkr með gylli.¹ annar maðr var allra manna merstr¹⁵
 ok stærkligaztr ok manna sœmelegaztr.¹ þriði var hár maðr ok
 miðmior ok herði breiðr.¹ sa reið siðarst.¹ T(osti) bað hann tala
 hvat hann villdi.¹ riddarin mælti Haralldr broðir þin sendi þer
 gvðs q(væðiv) ok bavð þer sættir.¹ T(osti) s(egir) hvat byðr hann
 nv framán en fyr.¹ riddari s(egir) hanvm þickir nv minni boða²⁰
 vert er slikt er af gert.¹ T(osti) s(egir) ecki mvnv ver þat bœta
 með fe en hvat er nv boðit.¹ r(iddari) s(egir) hann bavð at þv
 skyldir hafa fimtvng Englandz en hann skyldi hafa botalavsan
 broðor sin en þat er þer hafir⁷ gert til skaða i landinv þa kvez
 hann þat mvndv bœta.¹ T(osti) s(egir) ecki þig ek þetta.¹ r(iddari)²⁵
 mælti eigi skal ek þvi leyna hvat hann sagði at framaz skyldi
 bioða at helldr villdi hann bioða þer halft England en þit þrættið⁸
 með bardaga ok þar með konungs nafn.¹ hvat vill hann þa bioða
 Haralldi konungi af Noregi.¹ riddari s(egir) af þvi at hann vnði
 eigi sinv riki þa skal ek gefa hanvm af Englandi halfa fiorðv alin³⁰
 a lengð ok⁹ | þvi meira sem (hann)¹⁰ er meiri en meðalmadr en^{70b}
 ecki fær hann her meira þvi at mer er vvant við hann.¹ T(osti)
 mælti of seint hafa þersi boð fram komit en þat hefir ek heyrt
 379 Nordmenn¹¹ oft mæla ef mer væri goð boð boðin at ek mvnda
 þegar við þeira mal skiliaz en nv skal þat eigi vera.¹ riddari³⁵
 mælti þer bað konungr þa alla abyrd a hendi binda ok vikr siþan

¹ Punktum er tilf. ² onvng mgl. ³ e skr. omtrent som o (vilde Haukr
 skrive or?). ⁴ þvi at—drepin er af Haukr tilf. i den ydre margen med en rød
 og sort ramme omkring. ⁵ o (I) rettet i hðskr. fra y. ⁶ ar mgl. i hðskr.
⁷ Således. ⁸ þ er i hðskr. rettet fra f. ⁹ Gentaget ved sideskifte. ¹⁰ Mgl.
 i hðskr. (G. Vigf.). ¹¹ Herefter findes et urigtig gentaget þat.

brott.¹ Haralldr konungr Sigvrðar svn reið² a hersti svartblesott-
 vm ok sagði fyrri hversv fylkia skyldi meðan þeir tolvöðvz við.¹ i
 því fell herstrin vndir konungi ok ferr sva prysvar i riðinni.¹ kon-
 ungr mælti hvi skal nv sva Olafur broðir segir hann.¹ T(osti) hlær
 ok mælti ætlar þv at Olafur konungr felli herstin vndir þer.¹ 5
 hann³ s(egir) eigi man ek annars manz meir at giallda en þin ef
 hann litr af mer.¹ hann³ stigr af herstinvm ok gengr i fylking-
 ina.¹ konungr mælti til Tosta hverr var riddari þersi er talaði
 við þig.¹ T(osti) s(egir) Haralldr konungr broðir min.¹ hvi sagðir
 þv þetta sva seint segir konungr.¹ T(osti) s(egir) eigi villda ek 10
 svikia hann þar sem hann reið a trvnað min. hann er hovevskr
 maðr ok goðmanlegr ok stendr nv vel i stigreip ok man þo ecki
 lengi londvm raða en hverr var til hvarar handar hanvm.¹
 T(osti) s(egir) Helgi Heinreks s(vn) var annar en anar heitir 15
 Biarleifr.¹ litil van var mer þers mannz her því at ek kenni
 mannin ok eigi mvnda ek hingat herferð farið hafa ef ek vissa
 hann a lifi.¹ T(osti) s(egir) engv man ors þat varða.¹ þa spvrði
 Haralldr konungr Gvðina s(vn) Leif hverr sa var en mikli maðr
 er hestrin fell vndir.¹ Leifr svarar þat var konungr Norðmanna.¹
 konungr s(egir) hann er grimlegr maðr ok eigi langælegr því at ek 20
 get liðna nv hans daga.¹ Noregs konungr hafði sva fylkt at hans
 menn þeir er skioldv hofðv skyldv standa i kring ok horfa vt
 allir en þeir er lifarlavser erv skvlv standa inan i ok vega vt hia
 380 hinvvm.¹ En er saman (komv)⁴ fylkingar þa kringia enskir menn
 vm fylking Norðmanna.¹ Hemingur hafði sagt nafn sitt ok allt hvat 25
 yfir hann hafði liðit aðr hann for til bardagans.¹ sla þa enskir
 menn vpp heropi.¹ þa kvað Haralldr konungr Sigvrðar svn visv
 v. Fram* gongv ver i fylkingar bryniv lavser vndir⁵ blar egjar
 hialmar skina hefkað ek mína nv licr skravt vart at skipvm
 niðri.¹ Illa er nv kveðit segir konungr ok skal vm boða 30

¹ Punktum er tilf.
 allðr? ⁴ Mgl. i hðskr.

² Over r en betýdningslos streg.
⁵ Skrevet to gange.

³ Eller Har-

* Verset bør skrives således:

Framm göngum vér
 í fylkingar,
 brynjulausir
 und bláar eggjar;

hjalmar skína,
 hefkat ek mína,
 nú liggir skróð várt
 at skipum niðri.

Vi går frem i fylkingerne, uden brynje, for at få hug af de blanke ægge; hjælmene skinner, jeg har ikke min (brynje) på; nu ligger vore rustninger nede på skibene.

Krjúpv* ver fyrri vafna valteigs brokvn eigi sva bavð hilldr at
 hialldri halldorð¹ í bug skialldar hatt bað mik þar er mœttvz
 menspong bera longvm hlackar ís vm havsa hialmstofn í gny
 malma.² Haralldr konvngv S(igvrðar) svn bað sina menn ecki
 beriaz akaft en standa fast ok felmta ecki.³ Enskir menn hefia⁵
 þa at sokn en Norðmenn veriaz sva vel at ecki gengr a.² þa
 mællti Haralldr konvngv Gvðina svn við Helga Heinreks s(vn) hvat
 skal þat til raðs taka at bry(g)ðiz³ staðan þeira þei at von er
 skiott at þeim kome lið fra skipvm ok man eigi þa vel sœkiaz er
 nv vinz ecki at ok hafa þeir riðvl ein manna.² ver skvlvm sagþi¹⁰
 Helgi sœkia at sem rosklegaz ok ef þa vinz ecki at þa⁴ skvlv
 (ver)⁵ letta fra ok ma at þeir ætli at ver flyivm⁶.² mvnv þeir
 þa rivfa fylkingina ok sœkia eftir ok siþan skvlv ver svvaz i mote
 sem skiotaz ok⁷ sva gerðv þeir.² ok er Norðmenn sa at þeir vikv
 vndan þa sottv þeir eftir ok er hinir snervz við þa gatv þeir eigi¹⁵
 konit stoðvuni a annad sinn.² var nv bardagin manskøðr en
 þar sem þeir stoðv Haralldr konvngv ok Tosti geck ecki á.² þa
 381 mællti Haralldr konvngv G(vðina) s(vn) til Hemings hvar kemr nv
 hepni þin ok harðskeyti er þv skytr eigi konvngin þar sem þv
 einkennir hann.² Hemingr s(egir) ecki dyl ek at ek kenna hann²⁰
 en eigi þori ek at skiota hann fyrri Olafi konvngi.² eigi veit ek

¹ o tilf. over linjen med nedvisningstegn. ² Punktum er tilf. . ³ g
 mgl. i hdskr. (G. Vigf.). ⁴ Rettet fra hdskr's þv (G. Vigf.). ⁵ Mgl. i
 hdskr. (G. Vigf.). ⁶ v tilf. over linjen med nedvisningstegn. ⁷ Tilf. over
 linjen uden nedvisningstegn.

* Verset bør skrives således:

Krjúpum vér fyr vápna	hátt bað mik, þars mœttisk,
(valteigs) brøkun eigi	menskorð bera forðum,
(svá bauð Hildir) at hjaldri	hlakkar íss ok hausar,
(haldorð) í bug skjaldar,	hjalmostofn í gny malma.

Vér krjúpum eigi í bug¹ skjaldar fyr vápna brøkun at hjaldri;
 haldorð² valteigs Hildir³ bauð svá, menskorð⁴ bað mik forðum bera
 hjalmostofn⁵ hátt í malma gny⁶, þars hlakkar íss⁷ ok hausar mœttisk.

¹ bugr 'runding', 'krumning', 'hulhed'. ² 'ordholdende', hvorledes dette
 egl. her er at forstå, vides ikke. ³ 'falklandets [armens] Hild', kvinde; hvilken
 her menes, vides ikke. ⁴ 'halsbåndets bæverske', kvinde. ⁵ 'hjelmens stamme',
 hovedet. ⁶ 'pilenes el. spydenes gny', kamp. ⁷ 'kampens is', sværdet.

Vi kryber ikke sammen bag skjoldet for vådnenes bragen i kampen; den
 ordholdende kvinde bad mig det; hun befalede mig forðum at bære mit hoved
 højt i kampen, hvor sværdet og hjerneskalder mødtes.

segir Haralldr konungr til hvers þv fort til bardagans ef þv villt ecki at gera.¹ Nv skiottv sva at ek mega kenna hann af þvi at ek þori fyrir Olafi konungi at skiota hann.¹ Hemingr skytr þa at konungi með molly ór ok kom a hva || ftin ok læsti orina i holdd- 71^a inv.¹ konungr skar þegar or orina en af þersv varð konungr 5 avökendr.¹ Haralldr G(vðina) s(vn) skytr þa i ostin a Haralldi konungi.¹ setz þa konungr niðr.¹ hann mælti til Þiðdolls skallz farðv hengat ok setz vnder havfvð mer lengi hefir ek þinv havfþi vpp halldit.¹ T(osti) geck at konungi ok spvrði hvart hann var san.¹ konungr svarar litið iarn var mer sent en þers venti ek at 10 þat hafi eigi til enkis erindis ór affli verið borið.¹ vil ek at þv takir sættir af broðor þinv en ek man þigia þat af rikin v sem mer var boðit i morgin.¹ T(osti) s(egir) ein kall sklv vit baðir gista i kvell.¹ konungr s(egir) þar getr þv þers kals er ek villda allðri gisting at þigia.¹ ok siþan saladiz konungr.¹ enskir menn 15 oþpa þa heróp ok segia at Norðmanna konungr er fallin ok bioða Tosta sættir.¹ T(osti) þrifr þa merkið ok segir at þat sklv þeir finna at eigi er v allir Norðmanna hofþingiar fallnir meðan ek ma vega.¹ ok helldr Tosti nv vpp bard(ag)anv² v m stvnd.¹ þa mælti Hemingr hvi egi þer mik eigi nv at skiota herra.¹ kon- 20 ungr svarar þvi at ek vil eigi raða bana ráð broðor minv.¹ Hemingr svarar þat er vndarlegt er þer villið lata drepa niðr menn yðra ok senda man ek hanv eina sending ef þer fyri bioðit eigi.¹ konungr s(egir) eigi man ek nv mannehfnd lata fyri koma þo at hanv se geigr vnvin.¹ þa skytr Hemingr i avga Tosta.¹ þa 25 mælti T(osti) er hann feck skotið þersi markaði mik gvði ok do þegar.¹ Haralldr konungr byðr þa grið Norðmonv.¹ I þan tima kom Eystein orri ok spvrði Þiðdolf skalld hver tíðindi þar varv orðin.¹ Þiðdolf r(vað) Avllð * hefir afrað golldit illt nv kveð ek her stilltan havð þersa for þiðv þarflavst Haralldr avstan sva 30

¹ Punktum er tilf.   ² ag mgl. i hdskr.; n synes rettet (fra v?).

* Verset bør skrives således:

Old hefr afráð goldit	Svá lauk siklings ævi
ilt (nú kveðk her stiltan);	snjalls, at vér rom allir
baud þessa fgr þjóðum	(lofðungr fekk enn leyfði
þarflaust Haraldr austan.	lfs grand) i stad vðndum.

Mændene har lidt et slemt tab (nu siger jeg, at hæren er ilde stædt); Harald befalede uden nødvendig grund mændene dette tog ostfra; således sluttede kongens liv, at vi er alle i en vanskelig stilling; den lovpriste konge (fik livets skade =>) er falden.

lavk siklings ævi snialz at ver ervm allir lofþvngr feck en leyfði lifs gran(d) ¹ i stað vandvm. ² Eystein mællti gongvm fram rosklega ecki skal lifaz við þo at ver ætlaðim annað eftir at taka en her beina lag. ² lavpa þeir sva hart fram at a bak gengr oll fylking enskra manna. ² þeir segia konvngi at nv er eigi við menn at eiga. ² konvngr svarar menn erv þetta ok flor hafa þeir. ² En er þeir hofþv lengi barðs þa mællti Nikvlas eigi megv ver ³ vallda sokn þesi lengi sakir mœði. ² Eystein svarar satt er þat ok þvi skvlv ver leita ors raðs. ² ver skvlvvm hopa at skoginvvm en enskir menn mv(nv) ⁴ eigi miog eftir sœkia þviat þeir mvnv verða fegnir ¹⁰ hverri hvilld er a verðr. ² skvlv ver þa fara af herklæðvnm ok hestia sipan soknina ok skal hverr var vinna til frægðar en eigi til langlifis. ² þetta kvöðvz aller giarna vilia ok taka þeir nv þetta rað. ² nv œpa enskir menn ok bioða frið Norðmonnvm. ² þa leypr Eystein fram ok Norðmenn ok segia at þat skvlv þeir finna at ¹⁵ Norðmenn vilia eigi grið hafa. ² tekz þa hardagi af nyiv. ² stockva þa enskir menn hvndrvðvm brott fra konvngi. ² Nikvlas Þorbergs s(vn) berst við Helga Heinreks sun ok sœkir N(ikvlas) sva fast at Helgi ma ecki annað en hopa vndan ok veria sig en Eystein orri sœkir at konvngi ok Valþiofi. ² sva var sa bardagi harðr at iamnan ²⁰ er orra rið við brvgðit sipan i Englandi þa er mannravnir verða. ² ³⁸³ verðr þa mikil mannfall ok meira af Norðmonnvm þvi at þeir varv berir fyri. ² þa ser Hemingr at Helgi er yfir komin fyri N(ikvlas). ² þa skytr Hemingr a þvnmibið N(ikvlas) sva at kom annan veg. ² fell þa Nikvlas ok Þioðolfr skald ok folþi Norðmanna. ² Eystein ²⁵ hellt vpp orrostoni ok geck sva ner konvngi at hann drap merkis mann hans. ² þetta ser Hemingr ok skytr or vndir hontl Eysteini ok i hiartað ok fell við mikin orztir. ² Norðmenn flyðv allir þegar er Eystein var fallin þeir er þvi komv við en enskir menn rakv ecki slotan. ² reið þa Haralldr konvngr eigi með meira lið til ³⁰ Lvndvna en með .d. manna. ² hann feck menn til | at flytia til ^{71b} kirkiv lik þeira manna sem fallið hofþv sva Norðmanna sem sinna manna. ² hann lofaði ok brott af Rafns eyri Olafi Haralldz syni ok ollvm þeim Norðmonnvm sem eftir lifðv. ²

Vilialmr bastarðr ⁵

36

c. 22 Vilialmr bastarðr reð fyri Vallandi ⁶ sem fyr var sagt. ² hann spyn herferð Haralldz konvngs til Englandz. ² hann sendir

¹ r er skrevet over linjen uden nedvisningstegn og d mgl. ² Punktum er tilf. ³ Tilf. over linjen. ⁴ nv mgl. ⁵ Rettet fra hðskrs bastarðr. ⁶ Først er skrevet eng-, men dette er underprikket og val skrevet ovenover af Haukr selv.

boð *vm ríki sitt ok stefnir til sin miklvm her.*¹ þá talar hann fyrri þeim ok segir yðr er kvnugt hversv for felax skapr ockar Haralldz G(vðina) s(vnar).¹ er mer nv sagt at herr gengr a ríki hans.¹ nv vil ek fara með her þenna at hefna hans ef hanvm er nockot orðit en man ok eigi annan tíma avðvelldra at hefna Har- 5
alldi þeira skamma er hann hefir mer gert ok kalla til Englandz þo at hann hafi sigraz þvi at allt hans eð vaskazta folk man vera sart ok vigmott.¹ en þan dag er Vilialmr reið or Rívdv borg þa geck at hanvm drottni(n)g² hans er hann var a herst komin ok tok i istig hans ok villdi tala við hann en hann slær herstin með 10
sporvm ok fellr hon fyrri herstin ok leypr herstrin ofan a hana ok fær hon þegar bana.¹ hann mællti bysna skal til batnaðar ok er þat véna at for vár verði goð.¹ stiga þeir síþan a skip ok sigla til Englandz ok heriar þegar er hann kemr i landit.¹ sva 15
384 er sagt at hann let brenna Ivar en beinlavsa aðr hann tok at heria.¹ þetta spyr Haralldr konvngr ok stefnir at ser monnvm.¹ þa var folk hans sem saraz.¹ konvngr byðr þeim at ryma landit ef þer þottiz eigi fœrir at fylgia hanvm en allir sogðv at hanvm villdv fylgia.¹ konvngr s(egir) vpp gefi þer mik ef þer fylgið mer eigi trvlega.¹ þeir sogþvz alldri skyldv við hann skiliaz.¹ hann 20
stefnir her sinvm mote Vilialme ok tekz þar harðr bardagi.¹ sa var xix. nottvm síþar en Haralldr konvngr S(igvrðar) son fell.¹ þar verðr mannfal mikít af enskvm monnvm þvi at margir varv þeir i bard(ag)anvm³ er til enskis varv fœrir.¹ þeir beriaz allan dag ok vm kvellit fell Haralldr konvngr G(vðina) s(vn) en þeir 25
Hemíngv ok Helgi ok Valþiofr ski(o)ta⁴ a svinfylking ok gengr þar ecki á.¹ þa mællti Vilialmr gefa man ek þer grið Valþiofr ef þv villt sveria mer trvnað skalltv þa hafa foðvrleifð þína ok iarl-dom.¹ Valþiofr segir enga sver ek þer eiða en heita man ek þer trvnaði ef þv efnir þetta.¹ at þersv mvnv vit sættaz segir Vilialmr.¹ Val- 30
þiofr spvrði hvern korst sklv þeir hafa Hemíngv ok Helgi ef þeir sættaz.¹ Vilialmr svarar Helgi skal hafa foðvr leifð sina ok iarl-dom.¹ hann skal sveria mer trvnað ok raða mer oll þav rað er hann kann gerr at sia en ek en Hemíngv skal vera með mer ok ef hann er mer trvr þa skal ek hann merst manna meta.¹ Val- 35
þiofr spyr hvat vili þit til raðs taka.¹ Helgi svarar Hemíngv skal raða.¹ Hemíngv svarar veit ek yðr enskvm monnvm man mal þickia at letti þersvm vfríði en mer (man)⁵ ecki þickia gaman at lifa eftir þenna bardaga en þo vil ek eigi lengr hallda yðr i haska

¹ Punktum er tilf. ² Rettet fra hðskrs drottigns. ³ ag mgl. i hðskr.

⁴ o mgl. i hðskr. ved linjeskifte. ⁵ Mgl. i hðskr. (G. Vigf.).

en þer vilið en þat venti ek at Valþiofi verði skamæ gríðin.¹ Valþiofi svarar þetra er at ver veltvm en trva engvm ok eigi skvlfleiri lataz fyr minar sakir.¹ Þeir gefa vpp orrostona ok ganga til gríða.¹ er þa tekin Vilialmr til konungs ok þáþan riða þeir til Lvndvna.¹ Valþiofi bað orlofs til heimferðar ok feck ok reið brott 385 með .xij. mann.¹ konvng leit eftir þeim ok mælti vradlegt er at lata þan mann brott riða² liðvgan er ors vill eigi eiða sveria ok riðit eftir hanvm ok drepit hann ok sva gerðv þeir.¹ Valþiofi ste af baki ok fyribavð sinvm monnvvm at veria sig.¹ hann geck til einar kirkiv ok var þar drepin ok þar er hann iarðaðr ok hycia 10 menn hann goðan mann.¹

o. 23

Grøddr Haralldr konvng G(vðina) s(vn)

Nott þa eftir er Haralldr konvng G(vðina) svn var fallin þa ok til valsins kotkarl ein ok kona hans at fletta valin ok fa ser flar.¹ þav sia þar stora valkostv þav sia þar biart lios.¹ þav 15 talaz við ok segia at þar man vera heilagv maðr i valnvvm.¹ Taka þav nv at ryðia || valin þar er þav sa liosit.¹ þav sia at manz 72^a hond kom vpp or valnvvm ok var a gyllringr mikill.¹ bondin tok til handarinar ok spvrði hvart sa maðr lifði.¹ sa svarar lifi ek.¹ kerling mælti ryð af likvnm ek hvg þetta konvngen vera.¹ þav 20 setia vpp manin ok spyria ef hann er grøðandi.¹ konvngv s(egir) eigi syn ek at mik mætti grøða en ecki geti þit þat gort.¹ kerling mælti a þat skal hætta.¹ þav tokv hann vpp ok loðþv i vagnin ok aka heim með hann.¹ kerling³ mælti þv skallt skera or voðv-ana or eykvnm ok af eyrvn ok ef menn koma at leita liks kon- 25 vngs til þin þa skalltv segia at ek em ør en ross þitt hafa rifit vargar.¹ þav føgia sar konungs ok binða ok leyna hanvm með ser.¹ litlv siþar koma þar menn Vilialms konungs ok spyria hvi hann hefir flvtt til sin Haralld konvng lifanda eða davðan.¹ kall svarar þat hefir ek eigi gort.¹ þeir svorvðv ecki er at dylia þvi 30 at til þinna hvsa lier bløddreifin.¹ karl s(egir) vm konvngv yðarn þicki mer engi skaði meiri skaði þicki (mer)⁴ at eyk minvm er vargar rifv fyri nott er bardagin hafpi verið.¹ þeir svorvðv satt man þetta vera þvi at ver sam her eykin rifinn en þo viliv ver 386 her inn ganga ok ransaka hvat her er tiðs.¹ karl mælti mer þrytr eigi illa at ganga kona min varð ør af þvi at hon (heyrði)⁴ lvðra ok heropit.¹ þeir vilia þo ganga in at einv en er þeir koma in þa sat kerling við arin ok att kol ok er hon ser mennina leypr hon

¹ Punktum er tilf.
hðskrs kersl- eller kerll-.

² Rettet fra hðskrs riði (G. Vigf.).
⁴ Mgl. i hðskr. (G. Vigf.).

³ Rettet fra

vpp ok þrífir skalm eína ok bannaz vm ok segir at hon skal drepa þa.¹ þeir ganga vt ok læia at henni ok fara heim við sva bvið ok segia konungi at þeir fina eigi lik H(aralldz) konungs.¹ En þav kerling gróða konung a lavn þar til er hann var heill.¹ þa sendir konungr kerlingv til Hemings ok segir hon hanvm hvar konungr var.¹ Hemingr s(egir) þyrfti nv fostra at þv vissir nockot.¹ kerling 5 svarar ecki var ek ör.¹ Annan dag eftir kemr Hemingr til konungs ok verðr þar mikill fagna fvndr.¹ tala þeir þann dag allan.¹ Hemingr byðr konungi at fara vm allt land ok draga her saman ok meyv þer skiott fa landit vndan Vilialmi.¹ konungr mælti se ek at þetta ma fram ganga en of margr verðr þa eiðrofi ok vil ek 10 eigi at sva illt leiði af mer.¹ nv vil ek gera eftir dómvm Olafs konungs Trygva s(vnar) at siþan er hann for vsigr fyri Vinlandi þa villdi hann eigi fara aftr til rikis sins helldr for hann vt (i)² Grecia ok pionaði þar gvði meðan hann lifði.¹ nv vil ek³ lata gera mer ein ermita kofa i Kantara byrgi þar sem ek mega sem 15 oftaz sia Vilialm konung i kirkvinnu en þann ein skal ek mat hafa er þv færir mer.¹ þersv iattar Hemingr.¹ konungr gefr þeim karli noga penninga en gengr siþan i einsetv.¹ hann er þar sva .iiij. vetr at engi maðr veit hvat manna hann er vtan Hemingr ok prestur sa er hanvm skriftaði.¹ ok ein dag er Hemingr kom til 20 Haralldz þa segir hann hanvm at hann hefir sott fengit þa er hann man til bana leiða.¹ ok ein dag (er)² Vilialmr konungr sat yfir borði þa heyrðvz hringingar⁴ vm allan staðin.¹ konungr spyr hvi sva fag(r)t⁵ ringi.¹ Hemingr svarar ek get at mvnkr ein se 387 andaðr sa er Haralldr het.¹ hverr Haralldr er sa segir konungr.¹ 25 Gvðina s(vn) segir Hemingr.¹ hverr hefir hann varðveitt segir konungr.¹ Hemingr svarar ek hefir þat gert.¹ ef þat er satt segir konungr þa skal þat vera þin davði en sia viliv ver lik hans.¹ gengr hann siþan i kofan þar er likit la.² var þat þa berað.¹ kendv þa allir Haralld konung.¹ likit var fagrt ok þeckileg(t)⁶ ok 30 kendv menn þar sötan ilm sva at allir vndir stodv þeir er hia varv at hann var sanheilagr maðr.¹ konungr spvrdi þa Heming hvat hann villdi ser til lifs vinna.¹ Hemingr spvrdi hvers beiðiz þer konungr.¹ at þv sverir mer þers at þv skallt verà mer iamtrvr vm alla lvti sem Haralldi konungi ok fylgia mer sva sem 35 hanvm.¹ Hemingr s(egir) helldr vil ek deyia með hanvm en lifa með þer en longv matta ek þig svikit hafa ef ek hefða⁷

¹ Punktum er tilf. ² Mgl. i hðskr. (G. Vigf.). ³ e er i hðskr. rettet fra l (forst er der nemlig skrevet vill). ⁴ Det første r er tilf. over linjen uden nedvisningstegn. ⁵ r mgl. i hðskr. ⁶ t mgl. i hðskr. ⁷ Rettet fra hðskrs hafða.

viliað.¹ þat er sannaz sagði konungr at er einvm vaskazta manne
 færa i Engl(an)di² ef þv ert drepin.¹ vil ek nv biðða þer at³ | gera 72^b
 þig framaztan barnv⁴ i Englandi ok vera i minni hirð ok stiorna
 henni allri ella vil ek gefa þer ef þv villt eigi þetta .ccc. pynða
 ingialld a hverivm .xij. manvðvm ok ver hvar i Englandi er þer 5
 gott þickir.¹ Hemingr þackaði konungi boð sin ok mællti þat vil
 ek þigia at vera i Englandi en goðs lystir⁵ mik eigi að eiga heðan
 af en þers vil ek biðia yðr at þer lofið mer ok gefið þenna sama
 kofa ok vil ek her min alldr i enda.¹ konungr þegir langa stvnd
 ok mællti af þvi at þersa (er beðit)⁶ af reinv briosti þa skal þetta 10
 veita þer.¹ síþan let Vilialmr klæða lik Haralldz konungs með
 konungs skrvaða ok let gera hans vtferð sem sœmelexta ok var
 hann iardadr með enne merstv sœmð.¹ litlv síþan geck Hemingr
 i fyrir nefndan kofa ok þionaði þar gvði til ellidaga ok varð vm
 síþir sionlavs ok andaðiz i þeiri einsetv ok lykr þar nv fra Hem- 15
 ingi at segia.¹

¹ Punktum er tilf.   ² an mgl. i hdskr.   ³ Gentaget ved sideskifte.
⁴ Rettet fra hdskr's barnvn.   ⁵ For i er først skrevet r (forlænget).   ⁶ Mgl.
 i hdskr. (G. Vigf.).

- c. 1 Sva er sagt at i fyrndinni¹ var kallað Iotvnheimar norðr i Finnmark en Ymis² land fyrri svnan ok millim³ Haloga landz.⁴ Þar bygðv þa risar víða en svmir⁵ varv halfrisar.⁴ var þa mikít sambland þiðanna þvi at risar fengv kvenna af Ymis landi.⁴ 5 Gvðmóndr het konvngv i Iotvnheimvm.⁴ hann var blot maðr mikill.⁴ þor hans het a Grvnd en heraðit a Glasis vollvm.⁴ hann var vitr ok rikr.⁴ hann ok menn hans lifv margu mannz allra ok þvi tva heiðnir menn at i hans ríki se Vðains akr en hverr er þar kemr hverfr af sott ok elli ok ma eigi deyia.⁴ Estir davða 10 Gvðmóndar blotóðv menn hann ok kollvðv hann goð sitt.⁴ hans son het Hofvndr.⁴ hann var þorði forspar⁶ ok spakr at vití ok var domandi allra mala yfir þeim rikivm er þar varv i nand.⁴ hann dómði allðri rangan dóm ok engi þorði at rivfa hans doma.⁴
- 204 Maðr het Herg(ri)mr⁷ hann var risi ok bergbvi.⁴ hann nam af 15 Ymis landí Amv dottor⁸ Ymis⁹ ok feck sípan.⁴ þeira svn var Hergrimr halftroll.⁴ hann nam af Iotvnheimvm Ogn alfasprengi ok feck síðan.⁴ Grimr het svn þeira.⁴ hana hafpi fest Starkaðr alv-drengv.⁴ hann hafpi víj. hendr.⁴ hann var farin norðr vm Elivaga¹⁰ er Ogn var¹¹ brott tekin.⁴ en er hann kom heim þa 20 drap hann Hergvim a holmgongv.⁴ Ogn¹² lagði sig¹³ sverði i gegnvm ok villdi¹⁴ eigi giftaz Starkaði.⁴ Efter þat nam Starkaðr Alfíldi dotor¹⁵ Alfs konvngs¹⁰ or Alfheimvm¹⁰ en Porr drap Starkað.⁴ for þa Alfíldr til frænda sína¹⁷ ok var Grimr med

¹ va—fyrndinni er opfrísket. ² F.—ym- ligeledes. ³ Af Bugge rettet til millim ok. ⁴ Punktum er tilf. ⁵ Noget afbleget. ⁶ p synes rettet fra f el. þ. ⁷ ri mgl. ⁸ Det første o tilf. over linjen. ⁹ Her tilføjes atter dottor (sål.). ¹⁰ Svagt, men sikkert. ¹¹ er—var synes sikkert, men er meget afbleget. ¹² Skr. ong. ¹³ -ði sig utydeligt. ¹⁴ Skr. vil | ldi (linjeskifte). ¹⁵ Det første o skr. over linjen; næppe to t'er. ¹⁶ alfh- svagt men sikkert. ¹⁷ Næppe sinna.

henne þar til er hann fór i hernað ok varð en mersti hermadr.¹ hann feck Bavgæiðar² dottur³ Starkadar alvdrengs.¹ hann feck ser hvstað i ey þeiri a Halogalandi er Bolm heitir.¹ hann var kallaðr⁴ Eygrimr bolmr⁵.¹ svn þeira Bavgæiðar het Arngrimr berserkr er síþan bio i Bolm ok var en agiætazti madr.¹

5

Capitulum

c. 2 Konvngur het Sigrlami.¹ sva er sagt at hann væri svn Oðins.¹
 205 hans svn het Svavrlame hann tok ríki eftir foðor sin.¹ hann var en mersti hermadr.¹ Ok ein dag er konvngur reið a veiðar ok hann varð ein sinna manna.¹ hann sa ein stein mikinn við solar setr¹⁰ ok þar hia dverga tva.¹ konvngur vigði þa vtan steins með mala saxe⁶.¹ þeir beiddv florlavsnar.¹ konvngur mælti hvat heiti þitt.¹ annar nefndiz Dvalin en anar Dvlin.¹ konvngur mælti af þvi at þit ervð allra dverga hagaztir þa skölv þit gera mer sverð sem bezt kynni þit.¹ hiolltin ok meðalkafin skal vera af gvlli.¹ þat¹⁵ skal sva bita iarn sem klæði ok alldr(i)⁷ ryðr á festaz.¹ þvi skal fylgia sigr i orrostom ok einvigivm hverivm er berr.¹ þersv iatta þeir.¹ konvngur riðr heim.¹ en er stefnvdragr kemr þa riðr konvngur til steinsins.¹ erv þa dvergarnir vti ok fengv konvngi sverðit ok var eð fríðazta.¹ en er Dvalin stoð i steinsdvrvm þa mælti hann²⁰ sverð þitt Svavrlame verðr manzbane hvert sin er brvgðit er ok með þvi skal vnnin vera þriv niðings verk.¹ þat skal ok verða þinn bane.¹ || þa hio konvngur sverðinv til dvergana lvpv þeir i^{73a} steinin.¹ hogit kom ok i steinin ok fal baða eateina þvi at dyrnar lvkvz aftr a steininvm.¹ konvngur kallaði sverðit Tyrfling ok bar²⁵ hann iamnan síþan i orrostom ok einvigivm ok hafði iamnan sigr.¹ konvngur atti dottor⁸ er het Eyfvra hon var kvenna venst ok vitrvz.¹ Angrimr⁹ var þa i vikin(g)¹⁰ i Avstr veg vm Biarma land.¹
 206 hann heriadi i ríki Sigrlama konvngs ok atti orrostu við hann ok attvz þeir vapna skipti við ok hio konvngur til hans.¹ Arngrim(r)¹¹³⁰ kom fyri sig skilldinvm ok tok af skialldar sporðin ok nam sverðit i iorðv staðar.¹ þa hio Arngrimr af konvngi hondina ok fell þa niðr Tyrflingr.¹ Arngrimr þreif sverðit Tyrfling ok hio með konvngen fyrst ok síþan marga aðra.¹ tok hann þar herfang mikitt ok flvtti brott með ser Eyfvrv konvngs dottor⁸ ok flvtti hann³⁵

¹ Punktum er tilf. ² Sál. hðskr. aldeles sikkert. ³ o ikke skr. over linjen.

⁴ Disse ord er ikke skrevne to gange. ⁵ Synes at være skrevet bolr med en streg (= m) over r; Haukr har vistnok først skr. ur. bolr. ⁶ Ikke sxxe.

⁷ i mgl. ⁸ Det første o skr. over linjen. ⁹ Således (an-); forkortelsestegnet er ved linjeskifte to gange afbragt: over g og m. ¹⁰ g mgl. (ng er ikke sammenslynget). ¹¹ r mgl.

hana heim til bvs síns i Bolm hann atti með henni xij syni Angantyr var ellðs(tr)¹ þa Hervarðr þa Hiorvarðr Sæmingr ok Ráni Bramí Bari Reifnir Tinddr² ok Bvi ok .ij. Hadingiar ok vnnv þeir baðir eins verk þvi at þeir varv tvibvrrar ok yngstir en Angantyr van tvegia verk hann var ok hofpi³ hæri en aðrir menn.⁴ allir varv þeir berserkir ok vm fram aðra menn at asli ok aræði.⁴ En þo at þeir fœri i hernað þa varv þeir alldri fleiri a skipi en .xij. brœðr.⁴ þeir forv víða vm lond at heria ok varv miok sigrsælir ok vrðv⁵ enir frægztv.⁴ Angantyr hafpi Tyrfring en Sæmingr Místil tein Hervarðr Brota⁶ ok allir hofðv þeir agiæt¹⁰ holmgongv sverð.⁴ En þat var síðvenia þeira þa er þeir varv med 207 sinvm monnum einvm at þa er þeir fvndv at berserksgangr kom at þeim forv þeir a land vpp ok brvtvz víð skoga eða stora steina þvi at þeim hafði þat ordit at þeir hofðv drepit menn sína ok róðit skip sín.⁴ storar sagvr⁷ forv af þeim ok mikil frægd.⁴ 16

Heitstrenging

c. 3 Ein⁸ iola aftan i Bolm þa strengðe⁹ Angantyr heit at bragar fvlli sem síðvenia var til at hann skyldi eiga dottvr Yngva konvngs at Uppsolvum Ingibiorgv þa mey er fegrst var ok vitrvz a danska¹⁰ tvngv eða falla að avðrvum kosti ok eiga enga konv aðra.⁴ 20 eigi er sagt af fleirvm heitstrengingvm þeira.⁴ Sv nattvra fylgði Tyrfringi at hvert sin er hann var or slíðrvum dregin þa lysti af sem af geisla þo at myrkt væri ok hann skyldi slíðra med vorvm manzblóði.⁴ ecki lifpi þat ok til annars dax er blóddi af hanvm.⁴ hann er miok frægr i ollvm fornsogvm.⁴ Þat svmar forv þeir 25 brœðr til Vppsala i Svía ríki ok gengv inn i hollina¹¹ ok segir hanvm heitstrenging sína ok þat med at hann vill fa dottvr hans.⁴ allir lyddv er inni vórv.⁴ Angantyr bað konvng segia hvert þeira erindi skyldi vera.⁴ I þvi ste fram yfir bordit Hialmar en hvgvum 208 stori ok mælti til konvngs miniz herra hversv mikla so-md ek 30 hefir þer vnnið síþan ek kom i yðart ríki ok i morgvm lifs haska fyri yðr verid ok fyri mína þionvstv bið ek at þer giftið mer dottvr yðra.⁴ þickiz ek ok makligri mína þœn að þigia en berserkir þersir er hverivm manne gera illt.⁴ konvngvr hvgsar fyri ser ok

¹ tr mgl.; igennem ð går en længere streg (bøjle) end sædvanlig; næppe et forkortelsestegn. ² Således. ³ þ er i hðskr. rettet fra f el. p. ⁴ Punktum er tilf. ⁵ v (1) skr. y med prik over (der står altså yrðv, ikke yrði). ⁶ Således (for hrota). ⁷ g er i hðskr. rettet fra k eller den første del af dette bogstav; Haukr vilde først skrive sakir; a har han ladet stå urettet. ⁸ Skr. Eten. ⁹ e (2) er i hðskr. rettet fra v. ¹⁰ Skr. donska; Haukr har først skrevet donskv og rettet v til a, men ladet o stå. ¹¹ Her mgl. noget i teksten.

þickir þetta mikill vandi hversv þersv skal svara sva at minz vandræði mætti af standa ok svarar vm síþir þat vil ek at Ingibjörg kiosi ser siolf manni hvern hon vill hafa.¹ hon s(egir) Ef þer villið mig manne gifta þa vil ek þan eiga er mer er aðr kvnnigr at goðvm lvtvm en eigi þann er ek hefir ecki af annað² en 5 sogvr einar ok allar illar.¹ Angantyr mælti ecki vil ek nippaz orðvm við þig þvi at ek se at þv elskar Hialmar en þv Hialmar kom svðr i³ Samsey til holmgongv við mik ella ver hvers mannz niðingr ef þv kemr eigi at miðiv svmri at ari.¹ H(ialmarr) kvað sig ecki dvelia at beriaz.¹ forv Arngrims(ynir) heim til foðor sins 10 ok sogðv hanvm sva gert.¹ hann kvez ecki fyr hafa ottaz vm þa en nv.¹ varv þeir heíma vm vetrin ok vm varið bioavz þeir heíman ok forv fyrst til Biartmars iarls ok tokv þeir þar vezlv.¹ | ok vm 73^b kveldit beiddiz Angantyr⁴ at iarl gifti hanvm dottur⁵ sína ok þetta sem annað var gert eftir þeira vilia at brvðlavp var gort 15 ok síþan bioavz Arngrims synir brott.¹ ok þa nott⁶ aðr þeir forv dreymði Angantyr drávm ok sagði iarlinvm ek þottiz vera staddr i Samsey ok brøðr minir.¹ þar fvndv ver marga fvglá ok drapvm alla er ver sam ok síþan þotti mer sem þeir sneri annan veg a eyna ok flvgv moti ors ernir tveir ok geck ek mote oðrvm 20 ok attvmz vit hart viðrskipti⁷ saman ok vm síþir settvmz⁸ vit niðr ok vorvm til enkis forir.¹ En annar arin atti við .xi. brøðr mína ok vann alla þa.¹ I(arl) s(egir) þar var þer synt fall rikra manna.¹ Síþan forv⁹ þeir brøðr brott ok komv til Samseyar ok gengv vpp a land at leita Híalmars ok forv⁹ þeira skipti sva sem 25 greinir i Orvarodz sogv fyrst at þeir komv i Mvnavaga ok drapv þar alla menn af þeim .íj. skipvm sem þeir Hialmar ok Oddr attv ok síþan fvndvz þeir vppi a eyni.¹ drap Oddr .xi. brøðr Angantyr's en Hialmar drap Anganty ok do þar sialfr síþan af sarvm.¹ síþan let Oddr legia þa i stora havga alla með ollvm sinvm vapn- 30 vm en flvtti Hialmar heim til Svíaríkis ok þegar Ingibjörg konvngs dottir¹⁰ sa lík Hia(l)mars¹¹ þa fell hon davð niðr ok erv þav heygð boði saman at Vppsolv.¹

Fødd Hervor

o.4 Nv er þar til at taka at dotter¹⁰ Biartmars i(arls) feddi 35
210 mey barn ok þotti flestvm rað at vt væri boríð ok sogðv at eigi

¹ Punktum er tilf. ² Dette ord er tilføjet over linjen, over af en, uden nedvisningstegn; fordoblingspunktet over n vistnok sikkert. ³ Således, ikke n. ⁴ n (2) rettet fra hskers r (dittogr.). ⁵ o skr. over linjen. ⁶ Her er er ur. tilføjet. ⁷ i (1) tilskrevet over linjen. ⁸ Rettet fra hskers settvm. ⁹ Sikkert således. ¹⁰ ó tilf. over linjen. ¹¹ l mgl.

- mvndi konv skap hafa ef foðvr frændvm yrði likt.¹ I(arl) let avsa
 vatni ok vpp foða ok kallaði Her vorv ok sagði at eigi var þa
 aldavða æt Arngrims svna ef hon lifði.¹ en er hon vox vpp þa
 var hon fogr.¹ hon tamði sig við skot ok' skiolld ok sverð.¹ hon
 var mikil ok sterk ok þegar hon matti nockot gerpi hon hvatki²
 illt en (ecki)³ gott ok er henni var þat meinað þa liop hon vt a
 skoga ok drap menn til fiar ser.¹ En er i(arl) varð þers var þa
 let hann taka hana ok fœra heim ok var hon þa heima vm stvnd.¹
 Hon kemr at i(arli) ein dag ok mællti brott vil ek heðan þvi at
 ecki fæ ek her yndi.¹ Litlv siþar hvarf hon ein saman med kall-
 mannz bvnadi ok vapnvm ok for til vikinga ok var med þeim vm
 stvnd ok nefndiz Hiorvarðr.¹ ok litlv siðar do havfþingi vikinga
 ok tok þá Her varðr⁴ forræði liðsins.¹ Ok eitt sin er þeir komv til
 Samseyar geck Hiorvarðr a land ok villdi engi hans manna fylgia
 hanvm þvi at þeir sogðv þar engvm manne dvga vm netr vti að
 211 vera.¹ Hiorvarðr kvað vera mikla fevon i havgvnvm ok for a
 land ok geck vpp a ey na ner solar glaðan.¹ þeir lagv i Mv nar
 vagi.¹ þar hitti hon hiardar svein ein ok sprði hann tidinda.¹
 hann s(egir) er þer kvnnigt her i eyvnni ok gack heim med mer
 þvi at her dvgir engvm manne vti at vera eftir solar setr ok vil
 ek skioth heim.¹ Her varðr⁴ svarar seg mer hvar Hiorvarðs havgar
 heita.¹ sveininn svarar vanfarin erttv er þv villt þat forvitnaz
 vm netr er fár þorir a midivm dogvm ok brennandi elldr leikr
 þar yfir þegar sol gengr vndir.¹ Her varðr kvez at visv skylldv
 vitia havganna.¹ fehirðir mællti ek se at þv ert drengilegr madr²⁵
 þo at þv ser vvitr þa vil ek gefa þer men mitt ok fylg mer heim.¹
 Her varðr segir þo at þv gefir mer allt þat er þv att fær þv mik
 eigi dvalt.¹ En er solin settiz gerðvz dvnvr miklar vt a ey na ok
 lvpv vpp havga elldarnir.¹ þa ræddiz fehirðir ok tok til fota ok
 liop i skogin sem merst matti hann ok sa alldri afr.¹ Þetta er
 v. (v. 1) kveðit eftir viðroðv þeira Hitt hefir mær vng i Mv nar vage við
 212 solar setr seg at hiorðv hverr (er)⁵ ein saman i ey komin gacktv
 v. (v. 2) greillega gistingar til.¹ Mv nkað ek ganga gistingar til þvi at ek
 engan kann eyiarskegia segðv hraðlega aðr heðan liðir hvar⁶ erv
 v. (v. 3) Hiorvarði havgar kender.¹ Spyriattv at þvi spakr ertv eigi vinnr³⁵
 vikinga þv ert || vanfarin forvm fralega sem ockr fo-tr toga allt
 v. (v. 4) er vti amatt firvm.¹ Men bioðvm þer mals at giolldvm mvna
 213 drengia vin dælt at letia fær engi mer⁷ sva friðar nossir fagra bavga

¹ Punktum er tilf. ² Rettet fra hðskrs hvarki. ³ Mgl. i hðskr. (Ant.
 Russ.). ⁴ Sæledes. ⁵ Mgl. i hðskr. ⁶ a tilf. over linjen. ⁷ Tilf. over
 linjen med nedvisningstegn.

- (v. 7) at ek fara eigi.¹ Var þá fehirðir flíotr² til skogar miok frá mali v.
²¹⁴ meylar þessar en harðsnvin hvgr i briosti v*m* sakar slikar svellr
- (v. 5) Hervorv.¹ Heimskr þicki mer þá er heðra fer maðr einsaman v.
 myrkvar grímv*r* h*ya* er a sveimv*n* havgar opnaz brenur f*oll*d ok
- (v. 6) fen forv*m* harðara.¹ Hirðv*m* at f*æ*laz við f*nos*v*n* slika þott v*m* 5 v.
 alla ey elldar brenni latv*m* eigi ockr recca liðna skiotla skelfa
 skvlv*m* við talaz.¹ Hon sa n*v* havga elldana ok havgbva v*ti*
 standa ok gengr til havganna ok ræðiz ekki ok óð hon elldana
 sem reykr þar til er hon kom at havgi³ berserkianna þá kvað hon.¹

Visvr

10

0. 5
 (v. 8) Uaki þv Angantyr vekr þig Hervor einga dotter⁴ yckvr v.
 Tofv selþv m*er* or havgi hvassan mæki þann er Svafrlama slogv
- (v. 9) dvergar.¹ Hervarðr ok Hiorvarðr Hran(i)⁵ Angantyr vel ek yðr v.
 alla vndir viðar rotv*m* hialmi ok með bryniv hvorsv⁶ sverði rond
- (v. 10) ok með reiði roðv*m* geiri.¹ Miok ervð orðnir Arngrims s(ýnir) 15 v.
²¹⁵ megir at meinsamir molldar avka er engi skal svna Eyfvr við
- (v. 11) mik mæla i Mv*na*r vagi.¹ Hervarðr Hiorvarðr Rani Angantyr sva v.
 se yðr ollv*m* inan rífla sem þer í mavra mornið havga nema
 sverð selið mer þat er slo Dvalin samir eigi dravgv*m* dyr vapn
- (v. 12) fela.¹ þá svarar Angantyr Hervor dottir hvi kallar sva fvll feikn- 20 v.
 216 stafa ferþv þer at illv or ertv orðin ok orvita vill hygiandi vekr
- (v. 13) menn dauða.¹ Grofað mik faðir niðr ne frændr aðrir þeir hofðv v.
 (v. 14) Tyrfling tveir er lifðv varð þo eigandi ein v*m* síþir.¹ Segþv ein v.
 satt mer sva lati oss⁷ þig heilan i havgi sem þv hefir eigi Tyrfl-
 217 ing með þer travt er þer at veita arfa þinv*m* einar bönir.¹ þá 25
 var sem ein logi væri allt at lita v*m* havgana er opnir stodo.¹
- (v. 15) þá q(vað) Angantyr Hnigin er helgrind havgar opnaz allr er i v.
 elldi eybarmr at sia atalt er v*ti* v*m* að litaz skyntv m*ær* ef þv
- (v. 16) matt til skipa þinna.¹ hon s(egir) Brenni þer eigi sva bal a nott- v.
 v*m* at ek við ellda yðra f*æ*lv*m*z skelfrað meyv*v* mvntv*n* hvgar þo 30
- (v. 17) at hon dravg siaf i dvr*v*m standa.¹ þá q(vað) Angantyr Segi ek v.
 218 þer Hervor lyttv til meðan visa dottir⁸ þat er verða mvn sia mvn
- (v. 18) Tyrflingr ef þv trva mættir ætt þinni m*ær* allri spilla.¹ Mvndv v.
 sv*n* geta þan er síþ(an)⁹ mvn Tyrfling bera ok trva afli þann
 mvnv Heiðrek heita lyðar sa man rixtr alin vnd roðvls tialdi.¹ 35

¹ Punktum er tilf.   ² i tilf. over linjen.   ³ a rettet i håndskr. fra v.
⁴ o tilf. over linjen.   ⁵ i mgl.; n noget uformeligt.   ⁶ Over v (1) er for-
 kortelsestegn for er; Haukr tænkte på hversv.   ⁷ Dette ord er vistnok fejl-
 skrevet for det følgende þig; Haukr har selv bemærket det urigtige uden at
 slette oss.   ⁸ o skr. over linjen.   ⁹ an mgl.

- v. (v. 19) hon q(vað) Ek vigi sva virða dauða at þer sklvð allir lígia dauðir
með dravgvm i dys fvnir¹ sel mer Angantyr vt or havgi hlífvm
- v. (v. 20) hættan Hialmars bana.² hann s(egir) Kvedkað ek þig mær vng
219 monnum lika er þv vm havga hvarfar á nottvm gravfvm geiri ok
- (v. 21) með Gota malme hialme ok með bryniv fyrri hallar dyr.² hon⁵
- v. q(vað) Maðr þottvmz ek mennzkr til þersa aðr ek sali yðra sokia
redag selþv mer or havgi þann er hatar brynivr dverga smiði
- v. (v. 22) dvgira³ þer at leyna.² Angantyr q(vað) Ligr mer vnd herðvm
Hialmars bani allr er hann vtan elldi sveipin mey veit ek enga
- v. (v. 23) molldar hvergí at þan hior þori i hendr nema.² Ek man hirða¹⁰
220 | s(egir) hon |⁴ ok i hendr nema hvarsan mæki ef ek hafa mættag
vai ek eigi elld brenanda þegar loga lægir er ek lit yfir | hann
- v. (v. 24) q(vað) |⁴ Heimsk ertv Hervor hvgar eigandi er þv at avgvm i
elld rapar ek vil helldr selia þer sverð or havgi mær en vnga
- v. (v. 25) makað ek þer synia.² hon q(vað) Uel gerðir þv vikinga niðr er¹⁵
þv sellðir mer sverð or havgi betr þickvmz nv bvdvngv hafa en
- v. (v. 26) ek Norege næða ollvm.² hann q(vað) Ueitz eigi þv vesol ertv
221
- v. (v. 27) mala flarað kona | hveriv fagna skal.² hon s(egir) Ek mvn ganga^{74b}
til gialfr mara nv er hilmis mær í hvgvvm goðvm litt ræðvmz þat
- v. (v. 28) lofðvnga⁵ niðr hve synir minir siþan deila.¹ hann q(vað) Þv²⁰
skallt eiga ok vna lengi hafþv a hvlðv Hialmars bána takattv a
- v. (v. 29) eggivm eitr er i baðvm sa er manz miotvðr meini verri.² Far vel
222 dottir⁶ fliott giæfa ek þer .xij. manna fior ef þv trva mættir afl
ok elivn allt eð goða þat er s(ynir) Arngrimis að sig leifðv.² hon
- v. (v. 30) q(vað) Bvi þer allir brott fysir mik heilir i havgi heðan vil ek²⁵
skiotla hellzt þottvmz nv heima i millim er mik vmhverfis elldar
brvnmv.² Siþan geck hon til skipa ok er lysti sa hon at skipin
varv brottv.² hoþv vikingar ræz dvnvr ok ellda i eyini.² fær
hon ser far þaðan ok er ecki vm hennar ferð (sagt)⁷ fyr en hon
kemr a Glasis vollv til Gvðmøndar ok var hon þar vm vetrin ok³⁰
nefnidiz en Hiorvarðr.²

Hofvndr feck Hiorvarar⁸

- c. 6 Ein dag er Gvðmøndr lek skaktafl ok hans tafl var miok
sva farið þa spvði hann ef nockorr kynni hanvm rað til at legia.²
þa geck til Hervarðr ok lagði litla stvnd til aðr Gvðmøndar var³⁵
venna.² þa tok maðr vpp Tyrþing ok bra.² þat sa Hervarðr ok

¹ Skr. fynir (dittoqr.).² Punktum er tilf.³ a rettet fra hdskr. w.⁴ Således med streger hdskr.⁵ a synes rettet fra r.⁶ o skr. over linjen.⁷ Mgl. i hdskr.⁸ Overskriften — rød — afbleget, men sikker; hior- er fejl for her-.

preif af *hanvm* sverðit ok drap hann ok geck út síþan.¹ menn
 villdv lavpa eftir *hanvm*.¹ þa mællti G(vðmvrdr) verið kvirir
 223 ecki man sva mikil hefnd i manninvm sem þer ætlið þvi at þer
 vitið ecki hverr hann er.¹ man þersi kvenmadr yðr dyrkeyptr
 aðr þer faið hans lif.¹ Síþan var Hervarðr langa stvnd i hernaði ⁵
 ok varð miok sigrsæl ok er henne leiddiz þat for hon heim til
 i(arls) modvr foðvr sins.¹ for hon þa fram sem aðrar meyar at
 vandiz vid borða ok hanyrðir.¹ þetta spyr Hofvrdr svn G(vð-
 mvrdr) ok fer hann ok biðr Hervarar ok fær ok flytr heim.¹
 Hofvrdr var manna vitraztr ok sva rettdömr at hann hallaði 10
 allðri rettvn dome hvart sem i lvt attv inle(n)zkir² eða vtlenzker
 ok af hans nafni skylldi sa havfvndr heita i hveriv³ riki er mal
 manna dömdi.¹ þav Hervor attv .ij. syni het annar Anganty(r)⁴
 en annar Heiðrekr.¹ baðir varv þeir miklir menn ok sterkir
 vitrir ok venir.¹ Anganty(r)⁴ var likr feðr sinvm at skaplyndi ok 15
 villdi hverivm manne gott.¹ Hofvrdr vnni hanvm mikit ok þar
 með oll alþyða ok sva mart gott sem hann gerði þa gerði Heið-
 rekr en fleira illt.¹ Hervor vnni hanvm mikit.¹ fostri Heiðreks
 het Gizva ok ein tima er Hofvrdr gerði veizlv var ollvm hospingi-
 vm til boðit i hans riki vtan Heiðreki.¹ hanvm likaði þat illa 20
 ok fór allt at einv ok kvéz skylldv gera þeim nockot illt.¹ ok er
 hann kom i hollina stoð Angantyr vpp mote hanvm ok bað hann
 sitia hia ser.¹ Heiðrekr var ecki katr.¹ hann sat lengi vm kveld-
 it síþan Angantyr var genginn.¹ hann sneriz þa til þeira manna
 ok kom hann sva sini (röðv)⁵ vid þa er hia hanvm satv at þeir 25
 224 heitvðvz vid.¹ ok er Angantyr kom afr það hann þa þegia.¹ ok
 oðrv sinni er Angantyr geck út minti Heiðrekr þa á sitt mal ok
 kom þa sva at hvar slo annan.¹ kom þa en Angantyr afr ok
 sætti þa til morgons.¹ ok eð .iiij. sinn er Angantyr geck brott þa
 mællti Heiðrekr til þers er slegin var hvi hann þyrði eigi at hefna 30
 sin ok sva kom hans fortala at sa liop vpp er slegin var ok drap
 felaga sin.¹ þa kom Angantyr inn ok let illa yfir þersv verki.¹
 en er Hofvrdr varð þersa var bað hann Heiðrek flyia or hans
 riki eða fa ella davða.¹ geck þa Heiðrekr vt ok með hanvm
 broðir hans.¹ þar kom þa modir hans ok feck hanvm Tyrfing.¹ 35
 þa mællti Heiðrekr eigi veit ek ner ek get sva mikinn mvn gert
 foðor míns ok modor sem þav gera mín.¹ faðir mín gerir mik
 vtlægian en modir min gaf mer Tyrfing er mer þickir betra en

¹ Punktum er tilf.   ² n mgl.   ³ Herþá tilföjes i.   ⁴ r mgl.   ⁵ Mgl.
 i hðskr.

mikit ríki¹ ok skal ek gera þat eitthvert er hanvm ma verst þickia.² hann bra þa sverðinv ok lysti af miok ok sindraði³ hann eiskraði þa miok ok hellt við berserks gang.² Nv með því at þeir bróðr varv .ij. saman en Tyrfingr varð mannz bani hvern tima er hanvm var brvgðit þa hio hann broðor sinn bana || hoq.² 5 75a þetta var sagt Hofvndi.² Heiðrekr varð þegar brottv i skogi.² Hofvndr let gera erfi eftir svn sin ok var Angantyr hverivm manne harmðavði.² Heiðrekr vndi storilla við verk sitt ok var hann lengi a skogvm ok skavt dyr ok fvgla til matar ser.² En er hann hvgleiddi sitt mal þa þotli hanvm sem eigi veri gott fra-10 sagnar ef engi vissi hvat af hanvm yrði.² kom en i hvg at hann mætti en verða frægr maðr af storvm verkvm sem ætmenn hans 225 enir fyri.² fer nv heim ok fann moðor sína ok bað hana biðia foðor sin at raða hanvm heilræði at skilnaði.² hon geck fyri Hofvnd ok bað hann raða syni sinvm heilræði.² Hofvndr svarar 15 kvez fa mvndv kenna hanvm en let hanvm þo ver mvndv i halld koma.² hann kvez ok ecki mvndv fyri hans bœn⁴ gera.² Þat er eð fyrsta at hann hialpi eigi þeim manne er drepit hefir lanar-drottin sin.² Annað at hann gefi eigi þeim manne frið er drepit hefir felaga sín.² Þriðia at kona hans se eigi heimanforvl til 20 frænda sinna.² Fiorða at vera eigi sið vti hia frillv sinai.² Fimta at riða eigi bezta hersti sínvvm ef hann skal skvnda.² Setta að fostra eigi ser rikara manne barn.² Þat eð víj. at skylldi iamnan eiga kerski við komanda gerst^{5,2} Þat eð .víj. at⁶ setia allðri Tyrf-ing að⁷ fotvm ser.² en ecki mvn hann hafa af.² moðir hans 25 segir hanvm þersi heilræði.² Heiðrekr svarar með illvm hvga mvnv raðin vera kend enda mvn ek ecki af hafa.² moðir hans gaf hanvm mork gvllz at skilnaði ok bað hann ser iamnan lata i hvg koma hversv bitrt hans sverð var ok hversv mikit agiæti hverivm hefir fylgt þeim er bar ok hversv mikit travst þeim er i 30 226 hans bitrv egivm er þat berr i orrosto eða einvigivm ok hversv mikill sigr því fylgþi ok skilþvz þav síþan.² for hann leið sína ok er hann hafði eigi lengi farið þa mœtti hann monnvvm.² þeir forv

¹ er—Ríki er skrevet i randen med rød og sort ramme omkring; et kors i teksten viser, hvor ordene skal indsættes, og et lignende tegn findes i margen.
² Punktum er tilf. ³ i (2) noget uformeligt, mulig e. ⁴ Man kunde være fristet til at læse bœnir, men hvad der ser ud som et forkortelsestegn er en del af et bogstav på den følgende side; blækket har sådet her igennem, da pergamentet er noget tyndt; lignende findes her flere steder. ⁵ þat—gerst er tilf. i margen med rød og sort ramme om, samt med et henvisningskors over og et andet inde i teksten. ⁶ Først skr. .víj. at, hvorpå Haukr har tilf. j i a og raderet at; dernæst har han tilføjet at over linjen. ⁷ I beg. af linjen langt a (a).

með bændin mann.¹ H(eiðrekr) spvrdi hvat² þersi maðr hefði gert.¹ Þeir sogðv hann svikit hafa lanardrottin sín.¹ hann spvrdi vili þer fe fyri hann.¹ Þeir iattvðv þvi.¹ hann leysti hann fyri halfa mork gvlz.¹ þersi maðr bavð hanvm sína þionvstv.¹ hann s(egir) eigi mantv mer trvr vkvnnvm er þv sveikt herra þin þann⁵ er þv attir márt gott að lavna.¹ Ok litlv síþar fann hann menn ok ein bændin.¹ hann spvrdi hvat sa hefði gert.¹ Þeir sogðv hann myrt hafa felaga sín.¹ hann leysti hann fyri aðra halfa mork gvlz.¹ sia bavð hanvm sína þionvstv en hann neitaði.¹ Síþan for hann þar til er hann kom a Reiðgotaland.¹ hann for¹⁰ a fvnd konvngs þers er, þar reð fyri ok Haralldr het.¹ hann var þa gamal.¹ konvngr tok vel við hanvm ok dvalþiz hann með konvngi vm rið.¹

Heiðrekr . . . .³

c.7 Tveir iarlar hófþv heriað fyr a ríki Haralldr konvngs ok¹⁵ lagt vndir sig ok af þvi at hann var gamall þa lavk hann þeim skatt a hveriv ari.¹ Heiðrekr kom ser i vinnattv við konvng ok sva kom vm síþir⁴ at hann gerðiz formaðr herskapar konvngs ok lagðiz hann i hernað ok gerðiz brátt viðfrægr ok sigrsvell.¹ hann heriar²⁰ nv a iarla þa er vndir hófþv lagt ríki Haralldr konvngs.¹ varð²⁰ með þeim horð orrosta.¹ H(eiðrekr) va með Tyrþingi ok stoðs ecki²²⁷ við hanvm nv sem fyr þvi at þat beit sva stál sem klæði ok vm síþir drap hann iarlana baða en allt þeira folk flyði ok for hann síþan yfir ríkit ok lagði vndir Haralldr konvng ok tok þar gisla til ok for hann síþan heim ok geck sialfr Haralldr konvngr mote²⁵ hanvm með miklvvm veg ok varð hann miok frægr af þersv.¹ konvngr gifti hanvm dottvr sína er Helga het ok gaf hanvm halft ríki ok varði Heiðrekr landit fyri baða þa ok for sva fram vm rið.¹ Haralldr konvngr atti svn i elli sinni en anan svn³⁰ atti Heiðrekr sa het Angantyr.¹ síþan kom hallæri mikit a Reið-³⁰ gotaland þat heitir nv Ivttland ok horþvi til landzavðnar.¹ Síþan var felldr blotspán ok geck sva frettin at eigi mvndi fyrri koma ár a Reiðgotaland en þeim sveini væri blotað er øztr væri.¹ Heiðrekr s(agði) svn Haralldr konvngs vera øztan en konvngr kallaði svn Heiðreks vera øztan en or þvi mali matti engi leysa vtan³⁵ Hofvndr þvi at þar varv allar orlavsnir trvar.¹ Heiðrekr | for^{75b} þa a fvnd foðor síns ok var hanvm þar vel fagnað.¹ heiddi hann nv foðvr sin doms vm þetta mal.¹ Havföndr sagði hans

¹ Punktum er tilf.   ² Rettet fra hdskr's hvar.   ³ Resten af over-
skriften fuldstændig udvisket; desuden slår skriften fra den modsatte side her
igennem.   ⁴ Forkortet som síþan ellers.

svn oðstan vera i því landi.¹ H(eiðrekr) mælti hvat dæmir þv þa mer fyrri min skaða.¹ Hofvindr s(egir) þv skalt skilia þer i mote annan hvern mann i hirð Haralldz konungs.¹ Sípan þarf² engi at kenna þer rað at slikvu her ok þin skaplyndi.¹ sípan for Heiðrekr heim ok kvaddi þings ok sagði dom foðor sins at hann dæmði svn min til blotz en mer til hvaganar dæmde hann mer annan hvern mann þann er með Haralldi konungi er ok vil ek at þer sverid mer þetta ok sva gerðv þeir.¹ þa baðv bændr at hann leti fram svn sin ok bœtti arferð þeira.¹ H(eiðrekr) mælti þa við sina menn sípan skilt var liðit þa beiðiz hann af¹⁰ 228 nyiv trvnaðar eiða af sinvm monnum ok þeir gerðv þat³ at sorv hanvm at fylgia hanvm vtanlandz ok innan til þers er hann villdi.¹ hann mælti þa sva litz mer golldit mvni vera Oðni fyrri ein svein ef þar kemr fyrri Haralldr konvngv ok svn hans ok herr hans allr.¹ hann bað nv setia vpp merki sitt ok veita Haralldi konvngi at-¹⁵ gongv ok drepa hann ok allt lið hans.¹ kveðs⁴ hann þetta fo(l)k⁵ gefa Oðni fyrri svn sin ok let rioða stalla bloði konungs ok Halfdanar svnar hans.¹ kona hans for ser i disar sal.¹ var nv Heiðrekr til konungs tekinn yfir allt þat riki.¹ hann tok ser til frillv dotor⁶ Hvmla hertoga af Hvñalandi er Sifka het.¹ þeira svn het²⁰ Hloðr hann vox vpp með móðv feðr sinvm.¹

Af Heiðreki konvngi⁷

c. 8 Heiðrekr konvngv for i hernað ok kom við Saxland hann hafði mikin her.¹ konvngv af Saxlandi sendi hanvm menn ok gerðv þeir frið sin i millim ok let konvngv bioða Heiðreke til veizlv ok þat²⁵ þa hann.¹ at þeiri veizlv bað Heiðrekr dotor⁶ konungs ok feck hennar með miklv fe ok riki ok við þat for Heiðrekr heim i riki sitt.¹ hon beiðiz oft at finna foðor sin.¹ hann let þat eftir henne ok for með henni Anga(n)tyr⁸ stivpsvn hennar.¹ ok eitt sin er Heiðrekr kom or hernaði lá hann við Saxland i einv leyni.¹ hann geck vm nott a land vpp ok kom⁹ hann i þa skemv er drott- ni(n)g⁸ hans svaf í.¹ ein maðr geck með hanvm.¹ varðmenn allir svafv.¹ hann sa fagran mann i sæing hia konv sinni.¹ hann 229 tok¹⁰ svn sin Angantyr ok hatði með ser.¹ hann skar or leg¹¹ or hari þers manz ok for sípan til skips.¹ Um morgonin lagði hann³⁵

¹ Punktum er tilf. ² f tilf. over linjen med nedvisningstegn. ³ Herþá tilföjes igen þeir; Bugge ombytter ordene þeir at til at þeir, muligvis med rette. ⁴ s utydeligt. ⁵ l mgl. ⁶ o (l) skrevet over linjen. ⁷ Snarere med i end e. ⁸ n mgl. ⁹ Rettet fra hdskers konv. ¹⁰ Skr. to gange, den sidste gang underprikket. ¹¹ Fejl for lepp?, jfr. Bugges anm.

i konungs lægi ok geck þa allt folk moti hanum ok var hanum þa
 bvin veizla.¹ Litlv síþar let hann þing stefna ok spvrði hvat
 menn vissi til svnar hans.¹ drottning sagði at hann varð brað-
 davör.¹ hann bað fylgia ser til leiðis hans.¹ drottning sagði at
 þat mvndi avka harma hans.¹ hann kvez ecki þat hirða.¹ var þa
 til leitað ok var þar hvndr sveipaðr i dvki.¹ Heiðrekr kvað eigi
 svin sin vel hafa skipaz.¹ let hann nv leiða fram sveinin á þingit
 ok segir þa allan atbvrð vm framferð drottningar.¹ let konungr þa
 leiða fram þan mann er i hvilvnni hafpi verið ok var þat þrell
 ein.¹ Heiðrekr sagði þar skilid vid drottningv ok for heim síþan
 i ríki sitt.¹ Eitt svmar er H(eiðrekr) var i hernaði kom hann i
 Hvalaland ok heriaði þar.¹ Hvmlí magr hans flyði vndan.¹ tok
 H(eiðrekr) þar herfang mikít ok dottor² hans er Sifka het ok for
 hann síþan astr i ríki sitt ok var þeira svin Loðr sem fva var
 ritað ok litlv síþar sendi hann hana heim.¹ hann tok en af Fin-
 landi at herfangi konv þa er en het Sifka.¹ hon var allra þeira
 kvenna friðvzt er menn hofðv seð.¹ Eitt svmar sendi hann menn
 avstr i Holmgarða at bida Rollavgi konungr barnfostr er þa var
 rikaztr konungr þei at H(eiðrekr) konungr villdi oll ráð foðor sins
 á bak briota.¹ sendi menn koma til Holmgarðs ok segia konungr
 sin erindi.¹ konungr atti svin vnga(n er)³ Herlavgr het.¹ Konungr
 svarar hver von man þers at ek senda hanum svin min til fosters
 þar sem hann sveik Haralld konung mag sin ok aðra frændr sina
 ok vini.¹ Drottning mælti afsvarið þersv ecki sva skiott þei at
 viss er þer vfríðr ef þv þgar eigi þetta boð.¹ venti ek at þer fari
 sem flestvm odrvm at þvngv verði hans vfríðr.¹ hefir hann ok
 sverð || þat er ecki stenz vid ok sa hefir iamnan sigr er berr.¹ tok
 konungr þat til ráðs at senda svin sin til Heiðreks ok tok H(eiðrekr)
 vel vid hanum ok fœddi hann vpp ok vni mikít.¹ þat hafði faðir
 hans en raðit hanum at segia eigi frillv sinni leynda lvti sina.¹

Tekin Heiðrekr konungr

o. 9 Svmar hvert for Heiðrekr konungr i hernað.¹ iamnan for
 hann i Avstr veg ok atti friðland með Rollavgi konungr.¹ ein tima
 bavð Rollavgr hanum til veizlv.¹ Heiðrekr reðs vm vid vini sina
 hvart hann skyldi þigia boð konungs.¹ flestir lottv ok baðv hann
 minaz heilræða foðor sins.¹ hann svarar oll hans ráð skal ek
 rivfa ok sendi þav orð konungr at hann mvndi sœkia veizlvna.¹
 Heiðrekr skipti liði sinv i þria staðe.¹ ein let hann giæta skipa
 annar for með hanum þriðia bað hann ganga a land ok leynaz i

¹ Punktum er tilf.

² o (1) over linjen.

³ Rettet fra hdskr's vngar.

skogi hia bœnvm þar sem veizlan skyldi vera ok hallða niosn til ef hanvm yrði liðs þorf.¹ Heiðrekr kom til veizlvnar ok annan dag er konungar varv komnir i sæti þa spvrði Heiðrekr hvar vera myndi konungs son fostri hans.¹ leitað var hans ok fanz hann eigi.¹ H(eiðrekr) var miok vkatr ok geck snemma at sofa.¹ En⁵ er Sifka kom þar spvrði hon hvi hann var vkatr.¹ hann svarar vant er vm þat at tala þvi at þar ligr við lif mitt ef vpp kemr.¹ hon kvez leyna myndv ok ger fyri ast ockra ok seg mer.¹ hann segir ek reið i giær a skog at skemta mer ok sa ek ein villi gollt ok lagða ek hann með spioti en þat beit ecki ok brast svndr¹⁰ skaptið.¹ Ek liop þa af herstinvm ok bra ek Tyrfingi.¹ hann beit sem vant var ok drap ek golltin en er (ek)² sa vm mik þa var
 231 engi madr nær mer vtan konungs son.¹ en sv nattvra fylgði Tyrfingi at hann skal sliðra með vormv manz bloði ok drap ek þa sveinin.¹ nv er þetta mín bane ef Rollavgr konvngv spyra þviat¹⁵ ver hofvm her litin her.¹ En vm morgonin er Sifka kom til drottningar spvrði drottning hvi³ var H(eiðrekr)⁴ vkatr.¹ hon kvez eigi þora at segia.¹ drottning talði henne hvghvarf sva at hon sagði drottningv allt þat er H(eiðrekr) hafpi henni sagt.¹ hon svarar mikil tíðinði ok geck brott með harme miklvm ok sagði²⁰ konvngi en þo hefir H(eiðrekr) eigi gert þetta eftir vilia sinvm.¹ konvngv mællti nv gafvz mer rað þin sem ek hvgsaða.¹ gengr konvngv nv vt or hollini ok biðr nv sina menn vapnaz.¹ H(eiðrekr) þottiz vita hvat Sifka hafpi sagt ok segir monnvm sinvm at þeir herklæddiz leynelega ok gangit sva vt i riðlvm⁵ ok vitið hvað²⁵ tíðs cr.¹ Litlv síðar kom Rollavgr konvngv inn ok bað H(eiðrek) ganga með ser a einmæle ok er þeir komv i ein grasgarð þa lvpv þar menn at H(eiðreki) ok gripv hann ok settv flotr a fotr ok bvndv hann sterklega.¹ .ij. menn varv þeir er fastaz bvndv hann ok kendi hann þa at þat varv þeir menn er hann hafpi leyst³⁰ vndan bana.¹ konvngv bað flytia hann til skogar ok hengia hann.¹ þeir varv .cc. manna en er þeir komv i skogin þa lvpv eftir þeim menn H(eiðreks) konungs með vapnvm hans ok merki ok lvðri ok blesv þegar er þeir komv eftir þeim.¹ þat heyrðv þeira kvmpanar er a skoginvm leyndvz.¹ þa sottv þeir mote þeim en er þetta sa³⁵ lanzmenn þa flyðv þeir allir er lifð þagv en flestir varv drepnir.¹ tokv Gotar þar konvng sin ok leystv.¹ síþan for H(eiðrekr) til
 232 skipa ok hafpi með ser konungs son þvi at hann let hann vera hia

¹ Punktum er tilf. nedvisningstegn foran var.
 fra r (t).

² Mgt. i hðskr. (Bugge).
⁴ Herþá tilföjes atter var.

⁵ Tilf. over linjen med
³ l i hðskr. rettet

þeim monnum er i skoginum leyndvz.¹ Rollavgr konungr samnar
 nv her ok varð miok fiolmennr en H(eiðrekr) heriadi i hans² riki
 hvar sem hann for.¹ Rollavgr konungr mælti þa til drottningar
 illa hafa mer þín rað gefiz ek hefir spvrt at svn ockar er med
 H(eiðreki) ok sva sem hann er nv reittr þa man hanvm med³
 illvirki sin litið pickia fyri at drepa hann þar sem hann drap
 broðor sin saklavsan.¹ drottning mælti hallzti hofv ver verið
 avðtrya.¹ Sattv þegar vinsæld hans er engi villdi fiotra hann
 nema .ij. illir menn en svn ockar er vel halldin.¹ hefir þetta
 verið pretr hans ok til ravn en þer villdvð illa lavna hanvm barn-¹⁰
 fostr.¹ ger nv menn til hans ok bioð hanvm sætt ok slikt af riki
 þínv sem yckr semr ok bioð hanvm dottvr þína med riki ef vit
 nám syni ockrvm helldr en þft skiliz | vsattir en þo at hann eigi^{76b}
 riki mikit þa a hann eigi konv íamfriða.¹ konungr s(egir) eigi
 hafða ek ællað að bioða hana nockorvm³ manne en af⁴ þvi at þv¹⁵
 ert vitr þa skalltv raða.¹ varv nv sendir menn til H(eiðreks)
 konvngs at leita vm sættir ok var komið a stefnv lagi⁵ ok sæltvz
 þeir med þvi at Heiðrekr feck Hergerðar dottvr⁶ Rollavgs konvngs
 ok fylgði henne heiman Vindland⁷ er nest lier Reioðgotalandi ok
 skilþvz þeir sattir.¹ for Heiðrekr konungr heim i riki sitt med²⁰
 konv sinni ok ein⁷ tima er konungr reið bezta herstæ sinvm er hann
 skylldi lata flytia Sifkv⁸ heim þat var sið vm kvæld⁹ ok er kon-
 vngr kom at a einni þa sprack hestr hans ok¹⁰ litlv siðan kom
 233 hon millim herða hanvm.¹ hann kastaði henni þa ofan ok bravt
 i henne fotlegin.¹ Sipan settiz Heiðrekr konungr at riki sinv ok²⁵
 gerðiz spekingr mikill¹¹.¹

c. 10. Dottir¹² þeira het Hervor hon fœddiz vpp med þeim manne
 er Ormar het.¹ hon var allra meya venst ok mikil ok sterk sem
 karlar.¹ hon vandi¹³ sig med vapn¹⁴ ok boga.¹ Gestvmblandi het
 ein ríkr maðr i Reioðgotalandi.¹ hann var i vblivð H(eiðreks)³⁰
 konvngs.¹ I konvngs hirð varv þeir .vij. menn er dœma skylldv
 oll mal manna þar i landi.¹ H(eiðrekr) konungr blotaði Frey.¹

¹ Punktum er tilf. ² hans er af Haukr rettet fra et først skrevet ok (forkortet), hvorpå i i formen j er indsat i den ringe plads, der var mellem heriadi og hans. ³ o (2) uklart, næppe v. ⁴ manne en af i slutningen af linjen meget afblegede, dog temmelig sikre; navnlig er af og forkortelsestegnet i en usikkert, men der er næppe plads til ordet fuldt udskrevet. ⁵ -sv la- utydel. ⁶ o tilf. over linjen. ⁷ Meget utydeligt. ⁸ Rettet fra hðskrs sifka (Bugge). ⁹ k er i hðskr. tydeligt i linjens slutning, næste linje begynder med elld; v er betegnet ved en streg gennem k. ¹⁰ Er fuldkommen sikkert. ¹¹ Sål., ikke mic-. ¹² Af den oprindelige — røde — overskrift er der kun et par prikker tilbage. ¹³ Noget utydeligt, men sikkert. ¹⁴ Således sikkert.

þann gollt er merstan feck skyldi hann gefa Frey.¹ kollvöð þeir hann sva helgan² at³ yfir hans bvrst skyldi sveria vm oll stor mal ok skyldi þeim gelli blota at sonar bloti.¹ iola² aptan² skyldi leiða² sonar golltinn i holl fyri konung ok³ logþv menn þa hendr⁴ yfir byrst hans ok strengia heit.¹ H(eiðrekr) konungr⁵ stren(g)ði⁵ þers heit at engi maðr skyldi sva mikit hafa af⁶ gort 234 vid hann ef a valld hans kome at eigi skyldi korst eiga at hafa dom spekinga hans.¹ Sa⁷ skyldi⁷ ok⁸ fridheilagr vera fyri hanvm ef hann bæri vpp gatvr þær er konungr kynni eigi or at leysa.¹ En er menn freistvöð at bera vpp gatvr fyri hanvm þa varð engi sv¹⁰ vpp borin er hann reði eigi.¹ konungr sendi orð Gestvmblanda at hann kieme til hans ok setti hanvm dag ella sag(ð)iz⁹ konungr mvndv lata koma til hans.¹ hanvm þotti hvargi goðr kostrin þvi at hann vissi sig vanforan at skipta orðvm vid konung.¹ hanvm þotti ok sin von eigi goð ef¹⁰ hann yrðe¹¹ at hafa dom speking- 15 anna þvi at sakir varv nogar.¹ veit hann ok ef konungs menn koma til hans at þat kost[ar]¹² lif hans.¹ Siþan blotadi hann Oðin ok bað hann fvlltings ok het hanvm storvm giofvm.¹ Eitt kveld kom gestr til G(estvm)blinda.¹ hann nefndiz Gestvmblandi.¹ þeir varv sva likir at hvargan kendi fyri annan.¹ þeir skiptv 20 klæðvm ok for¹⁵ bondi að hirða sig en aller hvgðv þar vera bonda er gestrin var.¹ þersi maðr fer a konungs fvnd ok heilsar hanvm.¹ konungr sa vid hanvm ok þag(ð)i¹⁴.¹ G(estvmblandi) mællti þvi em ek her komin herra at ek vil sættaz vid yðr.¹ konungr spvrði villtv hafa dom spekinga.¹ G(estvmblandi) mællti erv engar fleiri 25 vndanlavsnir.¹ konungr s(egir) bera mattv vpp gatvr¹⁵ skalltv¹⁶ lavs ef ek se eigi.¹ G(estvm)b(lindi) svarar litt em¹⁷ ek þar til 235 for en harðr er a annað borð.¹ konungr mællti villtv¹⁸ helldr domin.¹ nei s(egir) hann helldr vil ek bera gatvrnar vpp.¹ konungr mællti þat er ok rett en mikit ligr a.¹ sigrar þv mik þa skalltv eiga dottor¹⁹ mína ok a þer eigi þersa at varna.¹ En vlikr ertv til mikillar speki en allðri varð þat en at ek sa eigi gatvr þær er fyri mik varv vpp bornar.¹ var siþan stoll setr

¹ Punktum er tilf. ² Noget utydeligt. ³ Således sikkert. ⁴ en i linjens slutning meget utydeligt. ⁵ g mgl. ⁶ hafa af i linjens slutn. utydeligt. ⁷ Sikkert, men noget utydeligt. ⁸ Meget svagt. ⁹ ð mgl.; den af Bugge omtalte „rundagtige figur“ over g er den nederste del af g i engi (l. 10). ¹⁰ Utydeligt; endel deraf mulig afrevet ved et lille hul i pergamentet. ¹¹ Snarere sdl. end vdrðr. ¹² Forkortelsestegnet afrevet. ¹³ Noget utydeligt. ¹⁴ ð mgl. ¹⁵ at utydeligt. ¹⁶ Utydeligt. ¹⁷ Rettet fra hðskrs of. ¹⁸ Noget utydeligt, men sikkert. ¹⁹ o (1) tilf. over linjen.

vndir¹ G(estvm)b(linda) ok hvgþv menn gott til at heyra þar
vitrleg orð.² þa mællti G(estvm)b(lindi).²

Heiðreks gatvr

- o. 11 Hafa ek þat villda er ek hafða i giær konvngv gettv hvat
(v. 31) þat var lyða lemill ok orða tefill ok orða vpphefill.² Heiðrekr kon-
vngv hygðv at gatv.² Goð er gata þín G(estvm)b(lindi) getið er þeir- 5
236 ar.² fai hanvm mvngat þat lemr margra manna vit svmir verða
margmælltir þar af en svmvv vefz tvngv bragð.² G(estvmbindi)
(v. 32) mællti Heiman ek for heiman ek for gerðag sa ek a veg vega vegr v.
var vndir ok vegr yfir ok vegr a alla vega.² H(eiðrekr) konvngv
h(ygðv) at gatv.² Goð er g(ata) þ(in) G(estvmbindi) getið er þeirar.² 10
þar fortv yfir brv ok var arvegrin vndir henni en fvglar flvgv
yfir havði þer ok tveimmegin þin þat var þeira vegr.² þv * || sást
237 lax í ánni ok var þat hans vegr. Gestumbindi³ mællti Hvatt er þat dryckia
(v. 33) er ek drack í giær var þat ecki vfn ne vatn miodr ne mungát ne matar
eck i þó geck ek þorsta lauss þaðan. Heiðrekr konvngv hygg þú at gátu. 20
Góð er gátu þín Gestumbindi getit er þeirar. þar lagðiz þú í forsælu
ok kiældir varir þínar á dogg en ef þú ert sá Gestumbindi sem ek
ætlada þá ertu vitrari en ek hugða þvat ek hefi spurt orð þín óvitrlig
en giorast nú á leið spaklig. þat er vón at⁴ mik þrióti brátt segir Gestum-
238 blindi³ en þó villda ek enn at þér hlýddið. Hverr er sá hinn hvelli er 25
(v. 34) gengr harðar gotur ok hefir hann þær fyrr of farit miok fast kyssir ok
hefir munna tvá sá er á gullheinu⁵ gengr. Heiðrekr konvngv svarar þat
er einn⁶ gullsmiðs hamarr sem gull er með slegit. Gestumbindi³ mællti
(v. 35) Hverr er sá hinn mikli er ferr molld yfir svelgr hann vatn ok veisur
239 glygg hann óast en guma eigi ok yrkir á sól til saka. Heiðrekr kon- 30
vngv hygg þú at gátu. Góð er gátu þín—þat er myrkvi⁷ fyrir hanum
sér eigi sól en hann hverfr þegar er vindr kemr ok megu menn ecki
at hanum giora hann drepr skini sólar. en vélasamliga berr þú upp
(v. 36) slíkar gátur ok vanmæli hverr sem þú ert. Gestumbindi mællti Hverr
er sá hinn mikli er morgu ræðr ok hverfr⁸ til heliar hálfv holdum⁹ 35
240 hann bergr en við hiorð⁹ sakast ef hann hefir sér vel traustan vin.

¹ Den øverste del af d er noget uformelig; v har også en usædvanlig lang (forlængt) form; ordet er vistnok oprindelig forskrevet og derpå rettet.

² Punktum er tilf. ³ Rettet fra hðskrs Gestur. ⁴ Optaget fra 281. ⁵ Fejl for gulli einu. ⁶ Vistnok ur. tilf. af afskriveren. ⁷ Rettet fra hðskrs myrkur (281). ⁸ horfir 281. ⁹ Urigtigt for oldum og iord.

* Her slutter bl. 76. Det følgende er hentet fra AM 597 b, 4°, der vistnok umiddelbart er en afskrift af Hauksbók, men ikke ret pålidelig; derfor er stykket trykt med en anden skrift, retskrivningen tildels normaliseret og interpunktionen rettet; enkelte læsemåder er optagne efter AM 281, 4°, der ligeledes er en afskrift efter Hauksb.

- Heiðrekr konungr hygg þú (at gátu). Góð er gáta (þín) þat er ackeri með digrum ok sterkum streng. þat ræðr morgu skipi þat hrífr oðrum fleini í iorð ok horfir sá til heliar hann bergr morgum manni en miok undrast ek orðfimi þína ok vitrleik. Gestumblindi mællti ek em nú ok
- (v. 37) nálíga¹ þrotinn at gátum en frekr er hvern til fiorsins. Hvern byggir⁵ 241 há fioll. hvern fellr í diúpa dali. hvern anda lauss lifir. hvern æva² þegir. Heiðrekr konungr h(ygg þú at gátu). Góð er gáta þín Gestumblindi. Hrafn byggir iafnan á hám fiollum en dogg fellr iafnan í diúpa dali. fiskr lifir andalauss. en þiótandi foss þegir alldregi. Vandast mun nú segir
- (v. 38) Gestumblindi ok veitka ek nú hvat fyrir verðr. Hvat er þat undra er¹⁰ ek úti sá fyrir doglings dyrum hoðði snú vísar heliar³ til en fótum til 242 sólar snýr. Heiðrekr konungr hygg þú at gátu. Góð er gáta (þín) þat er laukr. hofoð hans horfir í iorð en bloðin í lopt. Gestumblindi mællti
- (v. 39) Hvat er undra er ek úti sá fyrir doglings dyrum ókyrrir tveir anda lausir sára lauk suðu⁴. Heiðrekr konungr hygg (þú at gátu). Góð er gáta¹⁵ (þín) Smiðbelgir eru þat þeir hafa vind en ongan anda. Gestumblindi
- (v. 40) mællti Hvat er þat (undra)⁵ er (ek)⁵ úti sá fyrir doglings dyrum 243 Hvftir slíugendr hellu líosta en svartir í sand grafast. Heiðrekr konungr hygg þú (at gátu). Góð er gáta þín Gestumblindi smækaz nú gáturnar en þat er hagl ok regn þvfat hagli lýstr⁶ á stræti en regns dropar²⁰
- (v. 41) sockva í sand ok sækia í iorð. Gestumblindi mællti Svartan gollt ek sá í sauri vaða ok reis hanum eigi burst á baki. Heiðrekr konungr hygg (þú at gátu). Góð er gáta (þín) þat er tordýfill⁷ ok er nú mart til 244 týnt er tordýflar⁷ eru ríkra manna spurningar. Gestumblindi svarar frest⁸ eru bols bezt en margr maðr vill at meira leita ok sést því²⁵
- (v. 42) sumum yfir. sé ek nú ok at allra útfæra verðr at leita. Hvat er þat (undra er ek)⁹ úti (sá)⁹ fyrir doglings dyrum x hefir tungur xx augu xl fóta ferr hart sú vætr. Heiðrekr konungr hygg (þú at gátu). Góð er gáta þín Gestumblindi þar sáttu sú ok voru í henni ix grfsir. lét þá konungr drepa súna ok voru í henni ix grfsir sem Gestumblindi hafði³⁰ sagt. þá mællti konungr eigi veit ek nú nema vitrir¹⁰ eigi nú hlut í ok eigi veit ek hvat manna þú ert. Gestumblindi svarar Sltkr em ek sem þú mátt siá ok villda ek giarnan þiggia lff mitt ok vera lauss af þessum þrautum. Konungr svarar upp skalltu bera gátur þar til er þik þrýtr
- (v. 43) ella mik at ráða. Gestumblindi mællti Hvat er þat undra er ovarliga¹¹ 245 flygr armløð gellr harðar eru hillm¹². Heiðrekr konungr hygg (þú at

¹ Rettel fra hðskrs nalegana. ² Rettel fra hðskrs æva (281). ³ Rettel fra hðskrs heliu. ⁴ Rettel fra hðskrs sudur (281). ⁵ Fejlagtig udeladt i hðskr. ⁶ Rettel fra hðskrs lyster. ⁷ Rettel fra hðskrs torf-. ⁸ Rettel fra hðskrs fyrst (281 har det rigtige). ⁹ Mgl. i hðskr. ¹⁰ vitrare 281. ¹¹ D. e. ofarliga. ¹² Således.

- gátu). Góð er gáta (þfn) or er þat segir konungr. Gestumblindi mælti
 (v. 44) Hvat er þat undra (er ek úti sá) ¹ fyrir doglings dyrum fætr hefir
 átta en flogur augu berr þat ofar kné en kvið. Heiðrekr konungr hygg
 (þú at gátu). Konungr mælti er nú bæði at þú hefir hattinn sðan
 enda sér þú niðr undan fleira en flestir menn aðrir er þú huxar hvert 5
- (v. 45) skrípi iardarinnar en þat er kongurvófa. Gestumblindi mælti Hvat er
 246 þat er lýðum lýsir en logi gleypir ok keppast um þat vargar ávallt.
 Heiðrekr konungr (hygg þú at gátu). Góð er gáta (þfn) þat er sól
 hon lýsir lond oll ok skfnu yfir alla menn en Skalli ok Hatti heita
 vargar þat eru úlfar er annarr þeira ferr fyrir en annarr eptir sólu. 10
- (v. 46) Gestumblindi mælti Hvat er undra (er ek úti sá) ¹ fyrir doglings
 247 dyrum Horni harðara hrafni svartara skapti réttara skialli hvítara.
 Heiðrekr konungr hygg (þú at gátu). Góð er gáta (þfn) þú sást hrafn-
 tinnu ok skein á sólar geisli er lá í einu húsi. eða kanntu ecki á
 annan veg gátur upp at bera en hafa hit sama upphaf at þar sem mér 15
- (v. 47) virðist þú fróðr maðr. þá mælti Gestumblindi Bárú brúðir bleikhaddaðar
 ambáttir .fj. ol til skemmu vara þat hondum ² horfit ne hamri klappat
 248 þá er fyrir eyiar utan orðigr sá er ker giorði. Heiðrekr konungr hygg
 (þú at gátu). Góð er gáta þfn Gestumblindi þat eru æðar .fj. þær er
 eggium verpa. eggin eru eigi gior með hamri eða hondum en þion- 20
 ostu meyiær báru olit í eggskurninni ³. Gestumblindi mælti liðar verðr
 sá at leita er ltit sax hefir ok miok er fáfróðr ok villða ek enn tala
- (v. 48) fleira. eða hveriar eru þær rýgiær á regin fialli, elr við kvón kona
 249 mær við meyiú mog of ⁴ getr ok eigut ⁵ þær ⁶ varðir ⁷ vera. Heiðrekr
 konungr (hygg þú at gátu). Góð er gáta (þfn) þat eru fiállhvannir fj 25
 saman ok rennr upp hvannkalfr a millum þeira. Gestumblindi mælti
- (v. 49) Hveriar eru þær brúðir er um sinn dróttin vápnalausar vega enar iorpsku
 iffa alla daga en hinar fegri frýia. Heiðrekr konungr (hygg þú at gátu).
 Góð er gáta (þfn) þat er neftafl. toflur drepast vápnalausar um nefann
- (v. 50) ok fylgia hanum enar rauðu. Hveriar eru þær leikur er lóða lond yfir 30
 250 at forvitni fodor hvítan skiollð þær á vetrum við sóðu bera en svartan
 um sumar. Heiðrekr (konungr hygg þú at) gátu. þat eru riúpur. Gest-
- (v. 51) umblindi mælti Hveriar eru þær snótir er ganga syrgiandi at forvitni
 251 fodor hadda bleika hveriar eru ⁸ þær enar hvítfoldnu ok eigu ⁹ í vindi
 at vaxa ¹⁰. Heiðrekr (konungr hygg þú at gátu). Góð er gáta 35
- (v. 52) þfn þat eru bylgjur er heita Ægis meyiær. Gestumblindi mælti Hveriar
 eru þær meyiær er margar ganga saman at forvitni fodor. morgum hafa

¹ Mgl. í hðskv. ² Rettet fra hðskrs hórdum (281). ³ Skr. -skurm-.
⁴ Rettet fra hðskrs ef (281). ⁵ Rettet fra hðskrs eigu. ⁶ Herþá tilf. hðskv.
 ur. þess. ⁷ Rettet fra hðskrs varður ad. ⁸ For hveriar eru þær vistnok
 læses hafa. ⁹ Rettet fra hðskrs eige. ¹⁰ Ur. for vaka (281).

- 252 manni þær at meini komit ok eigu¹ þær þess varar at vera. Heiðrekr konungr (hygg þú at gátu). Góð er gáta þín Gestumblindi. En (v. 53) þetta eru báru sem áðan. Gestumblindi mælti Hveriar eru þær brúðir er ganga brimserkium í ok eigu¹ eptir firði² for harðan beð hafa³
- 253 þær enar hvítfoldnu ok leika í logni fátt. Heiðrekr konungr (hygg þú at gátu). Góð er gáta (þín) þat eru enn Ægis meyar ok forlast þér nú miok framburðrinn ok muntu nú vilia þola dóm spekinga. Gestumblindi segir tregr em ek þess en þó væntir mik at þar⁴ komi nú skiótt. (v. 54) Fara ek sá folldar molldbúa á sat nár⁵ á ná blindr reið blindum brimreiðar⁶ til iór er andarvani. Heiðrekr konungr (hygg þú at gátu). 10
- 254 Góð er gáta (þín) þar komstu at á einni ok rak fsiaka eptir ánni ok lá þar á dauðr hestr ok á hestinum einn dauðr ormr ok bar þar blindr (v. 55) blindan er þeir voru þrfr saman. Gestumblindi mælti Hvat er þat dýra er drepr fé manna ok er iárni kringt utan horn hefir vlfj en hofuð ecki ok rennr sem hann má. Heiðrekr konungr hygg (þú at gátu). 15
- Góð er gáta þín Gestumblindi. Þat er húnna í nefstafi⁷ hann heitir 255 sem biorn hann rennr þegar hanum er kastað. Gestumblindi mælti (v. 56) Hvat er þat dýra er Donum hlífir berr blóðugt bak en bergr firum gefr líf sumum leggr við lofða líf sitt gumi. Heiðrekr konungr (hygg þú at gátu).
- 256 Góð er gáta (þín) þat er skiolldr. hann bergr morgum hann berr opt 20 (v. 57) blóðugt bak. Gestumblindi mælti Miok var fyrri forðum nosgás vaxin barngiorn sú er bar bútimbr saman hlífðu henni halmbits skalmir þó lá dryckiar drynraun yfir. Heiðrekr konungr (hygg þú at gátu). Góð
- 257 er gáta (þín) þar lá ond á eggium millum nauts kíalka er þú halmbits (v. 58) skálmir kallar⁸ en drunraun hausinn en bútimbr hreidrit. Fíorir ganga⁹ 25 íj veg vísa íj hundum veriast einn eptir drallar ok optast óhreinn. Heiðrekr konungr hygg at gátu minni. Góð er gáta (þín) þat er kýr hon hefir síóra¹⁰ fætr ok síóra spena tvau horn ok tvau augu en halinn (v. 59) drallar eptir. Gestumblindi mælti Hverr er sá hinn eini er sefr í osku-
- 258 grúa ok er af grióti einu gior foduð ok móður áat¹¹ sá en flárgiarni 30 þar mun hann sinn aldr ala. Heiðrekr konungr (hygg þú at gátu). Góð er gáta (þín) þat er fólgin elldr á arni er drepinn er við tinnu. (v. 60) Gestumblindi mælti Hest sá ek standa hýddi meri¹² dúði dindil drap laun undir kvið or skal draga ok giopta at góða stund. Heiðrekr kon-
- 259 ungr (hygg þú at gátu). þá svarar konungr þessa gátu skulu ráða hirð- 35 menn mánir. þeir gátu margs til ok eigi fagrs miok. þá mælti konungr

¹ Skr. eiga. ² Rettet fra hðskrs fride (281). ³ Rettet fra hðskrs hia (281).

⁴ Rettet fra hðskrs þad (281). ⁵ Rettet fra hðskrs madur. ⁶ Rettet fra hðskrs brun- (281).

⁷ Rettet fra hðskrs nefn-. ⁸ Rettet fra hðskrs hr (281).

⁹ Her mangler florir hanga (281). ¹⁰ Skr. síorar. ¹¹ Rettet fra hðskrs eigad.

¹² Rettet fra hðskrs manne (281).

- sem hann sá at þeir giorðu ekki at Hest þann' kallar þú línvef en skeið meri¹ hans er upp ok ofan skal hrísta vefinn. Gestumblindi mælti
- (v. 61) Hverir eru þeir þegar er ríða þingi at ok eru sextán saman lýði sína senda þeir lond yfir at byggja bólstadi. Heiðrekr konungr (hygg þú at gátu). Góð er gáta (þín) þat er tafl lítex konungs. Gestumblindi⁵
- (v. 62) mælti Sá ek á sumri sólbiorgum í verðung vaka vilgi² teita drucku⁵
260 iallar ol þegiandi en æpandi olker stóðu. Heiðrekr konungr (hygg þú at gátu). Góð er gáta (þín) þat er grísa sýr³ þá er grísir síuga hana þa hrínn hon en þeir þegia. en eigi veit ok hverr manna þú ert er þvílka hluti giorir svá miúkliga af litlum efnum. ok nú biðr konungr í¹⁰
- (v. 63) hlióði at byrgia skal hallardyrnar. Gestumblindi mælti Meyiar ok⁴ sá moldu líkar varu þeim at beðium biorg svartar⁵ ok sámar⁵ í sólviðri en þess at fegri er færa of sér. Heiðrekr konungr (hygg þú at gátu). Góð
- (v. 64) er gáta (þín) þat eru glæðr folnaðar á arni. Gestumblindi mælti Sat ek¹⁵
261 á segli⁶ sá ek dauda menn blóðs hold bera í bork viðar. Heiðrekr¹⁵ konungr (hygg þú at gátu). Góð er gáta þín þar saztu á vegg sástu val
- (v. 65) sliúga ok þar æði í klóm sér. Gestumblindi mælti Hverir eru þeir²⁰
262 tveir er x hafa fætr augu líj en einn hala. Heiðrekr konungr (hygg þú at gátu). Góð er gáta (þín) Margs freistar þú nú, er þú finnr þau rok til framburðar við mik er forðum varu. þat er þá er Óðinn reið hestin-²⁰
- um Sleipni⁷. Hann hafði átta fætr en Óðinn tvá en þeir hófðu líj augu
- (v. 66) Sleipnir íj en Óðinn eiti. Gestumblindi mælti Hvat mælti Óðinn í eyra²⁵
263
- (v. 67) Balldri⁸ áðr hann var á bál⁹ hafðr. Konungr svarar Undr ok argskap²⁵
264 ok alla bleyði en engi vissi þín þau orð utan þú einn ill vættr ok orm. Konungr brá þá Tyrfsingi ok hió til Gestumblinda en hann brást¹⁰ í vals²⁵
- líki ok sló út gegnum hallarglugg einn en sverðit kom á vélit valsins ok er hann þvi vélstuttr íafnan síðan svá sem heidnir menn trúa. Ok var nú Óðinn honum reiðr orðinn síðan hann hió til hans ok á þeiri nótt var konungr drepinn.*

¹ Rettet fra hðskrs mane (281). ² Rettet fra hðskrs vige. ³ Rettet fra hðskrs su. ⁴ Rettet fra hðskrs eru (281). ⁵ Rettet fra hðskrs -ur. ⁶ Skr. segl. ⁷ Skr. -ir. ⁸ Rettet fra hðskrs Balldurs. ⁹ Rettet fra hðskrs bále. ¹⁰ Rettet fra hðskrs brá (281).

* Hermed slutter den opskrift af gåderne efter Hauksbók, der findes i AM. 597 b, 4°; andre afskrifter af resten efter Hauksbók gives der ikke. Bugge har troet i enkelte fra det andet hovedhåndskrift af Heiðreks s. (i det kgl. bibl.) afvigende læsemåder, der findes i visse papirshåndskr., at kunne se læsemåder, optagne fra Hauksbók; herom henvises til Bugges udgave (se s. 265, 269, 270).

c. 11(1) . . . . . kenningar*¹ nafn at þv skalt kolbrvnr skald heita.² 77a

^{63a} Þormodr þackaði Kotlv giofina ok síþan festiz þat nafn við Þormod sem Katla gaf hanvm.³ hvskarlar Bersa komv þar er þeir forv vtan or vikini ok geck Þormodr a skip með þeim ok þackaði hvs-freyiv sinn³ velgørning ok skilþvz þav vinir.⁴ for Þormodr heim til 5 foðvr sins ok var heima vm svmarid.³ en er isa lagði ok vetra tok þá mintiz hann þers venskapar er hanvm hafði verið við Þor-disi i Avgvi ok gengr ein dag i Avgvr ok Grima fagnaði hanvm bliðlega en Þordis skavt nockot oxl við hanvm.³ Þormodr setz nidr hia Þordisi ok minnir hana a eð forna vinfengi þeira.³ Þor-10 dis mællti ek hefír spvrt at þv hefír fengit þer nv nyia vnvstv ok ort vm þa lofkvæði Þorbiorgv kolbrvn vt i Arnardal.³ Þormodr s(egir) ecki er þat satt at ek hafa vm hana ort.³ hitt er satt at ek hefír ort vm þig lofkvæði þa er ek var i Arnardal þviat 15 mer kom i hvg⁴ hversv langt millim var vænleiks þins ok Þorbiargar.³ em ek þvi nv her komin at fora þer kvædit.² Þormodr kvað þa Kolbrvnr visvr ok snyr þeim erindvm til lofs Þordisi er merst varv akveðin orð aðr vm Þorbiorgv.³ gefr nv Þormodr þetta kvæði Þordisi til heils hvgar ok astar ok tekz nv vpp með þeim 20 ny vinatta.² kemr Þormodr nv iamnan i Avgvr ok er hanvm þar vel fagnað.³ Ok er sva hafpi fram farið vm stvnd þa dreymði Þormod eina nott er hann var a Lavgaboli at Þorbiorg kom at hanvm ok spvrði hvart hann vekti eða svæfl.³ hann sagþiz vaka.³ hon svarar þv sefr en þat er fyrri þig berr man sva eftir ganga sem þv vakir eða hefír þv gefit lofkvædit þat er þv ortir vm mik 25 anari konv.³ Þormodr s(egir) eigi er þat satt.² Þorbiorg mællti satt er þat vist þv hefír mitt lofkvæði gefit Þordisi Grimv dottvr

¹ Det øverste hjørne til venstre og den sidste halvdel af siden mere eller mindre afbleget; reagensmidler er blevne anvendte. ² Punktum er tilf. ³ Vistnok et forkortelsestegn over n. ⁴ þviat (sidste gang: þviat) —hvg skr. to gange, første gang overstreget med to streger, hvilke dog ikke stammer fra Haukr selv.

* Hermed beg. igen AM. 544, bl. 77.

ok snvið til hennar ollvm þeim visvm er merst heyrðv mer til.¹ Nv mvn ek lavna þer lavsyrði þína ok lygi sva at þv mvndt taka avgna verk þan er boði þin avgv sklv vt springa nema þv lysir þvi fyri alþyðv at þat er mitt kvæði ok kaller þat sva iannan sipan.¹ hanvm syndiz hon miok reiðvleg ok pickir² hann sia svip 5 hennar er hon geck brott.¹ hann vaknar við þat at hann hafpi sva mikin avgna verk at hann fær valla þolað vopandi.¹ hann la lengi vm morgonin.¹ en er allir menn erv klæddir þa vndrar Bersi er Þormodr lier sva lengi ok gengr til Þormods ok spvr ef hann væri sivkr.¹ Þormodr segir at hanvm var illt i avgvn.¹ 10 Bersi mælti eigi er sa heill er i avgvn verkir.¹ þa q(vað) Þormodr (visv) Illa* reð ek þvi at allar eydravpnis gaf ek freyiv³ mer barst doms i drauma dis Kolbrvnar visvr þa tok ek þorna freyiv þrvðr kann mart en þrvða líknvmz ek heldr við hildi hvitings a mer viti.¹ Ber(si) spvrði hvat hefir þig dreymt.¹ Þormodr segir hanvm 15 draumin ok allan mala voxtin. Ber(si) mælti vþarflegar vnvstvr attv lavtz af annari avrkyml þav er þv verðr varla heill en nv eigi minni von at þv latir boði avgvn fyri annari.¹ En þo ræð

¹ Punktum er tilf.   ² Fejl for pickiz?   ³ f ligner noget p; fr er mulig søgt ændret til m, sll. at ordet bør læses meyv.

* Verset bør skrives således:

Illu réðk því 's allar	þá tókk þetta, freyju
ey (Draupnis) gafk meyju	þrúðr kann mart en þrúða,
(mér bar dóm í drauma	(líknúm heldr við hildi
dís) Kolbrúnar vísur;	hvíttings) á mér víti.

Ey réðk því illa, es gafk meyju¹ allar vísur Kolbrúnar; mér bar Draupnis dís² dóm í drauma; þá tókk á mér þetta víti; en þrúða „freyju“ þrúðr³ kann mart; líknúm heldr við hvíttings hildi⁴.

¹ o: þórðs Katta's datter.   ² 'Draupners, ringens, dís, guðinde' = þorbjörg Kolbrun.   ³ freyju má, forudsat, at vor opfattelse er rigtig (þetta er, ligesom bar í l. 3, Flat's læsemåde), være forvansket; det hele er en kvinde-kønning.   ⁴ hvíttings (hornets) hildir = kvinde.

Altíð var det ilde gjort af mig, at jeg gav møen alle^a Kolbruns vers; hun bragte mig sin dom i drømme; da fik jeg denne legemlige straf; den hertige kvinde forstår sig på meget c; jeg vil dog hellere forsone mig med hende.

^a Digteren beklager ikke, at han har givet alle versene i st. for kun nogle af dem; det er naturligvis ikke meningen.   ^b Hvis barsk er den rigtige læsemåde, måtte man opfatte ordene sål.: Draupnis dís barsk mér í drauma o: Kvinden viste sig for mig i drømme, hvilket er nok så naturligt; men så ved man ikke, hvortil døms el. dóm skal henføres; den redigerede tekst giver dog en særdeles tilfredsstillende mening.   ^c Kolbrun fremstilles her som fjølkunnig, fordi hun formår at vise sig for et menneske i drømme og tilføje det et legemligt onde.

ek at þv snv aptr kvæðinv¹ sva sem var ort² fyri³ andverðv⁴.⁵ Sþan lysir Þormodr fyri alþýðv hversv farið hafpi ok gefr Þorbiorgv⁶ kvæðit af⁷ nyiv við morg vitni.⁵ en Þormodi batnaði⁸ þegar avgna verks ok varð alheill⁹.⁵

Þorgeir drap Snorra¹⁰ a Hvitstoðvm

5

c. 12(2) Nv er að segia af Þorgeiri Havars s(yni) þat var eitt svmar er hann kom skipi sinv i Hvitá ok hellt sþan vpp i Glivfrá.⁵ hann var vm vetrin a Reykia holvm enn snemma vm varið for hann til skips ok biðs.⁵ en litlv fyri þing for hann vestr eftir vorv¹¹ sinni ok flytr hana til Skogarstrandar ok fær ser þar hersta¹⁰ fær svðr yfir heiði¹² ok ein maðr með hanvm er reið fyri ok hafði kly(f)ia¹³ herst i tavme.⁵ Þorgeirr reið eftir ok rak klyfia herstana.⁵ hann reið með skiold ok spiot hialm ok exi.⁵ sa maðr bio a Hvitstoðvm er Snorri het ok var kallaðr Hekil-Snorri.⁵ hann var mikill maðr ok sterkr liotr ok grimligr illr ok harðfengr.⁵ 15 Helgi het svn hans.⁵ Manna hvsin varv þa neðar i tvninv en nv erv ok var þa bœrin a Mel kallaðr.⁵ lamba hvs stoðv vestr i tvnið þat erv nv Snorra tvftir kalladar.⁵ Þorgeirr fær þar hia garði ok riðr forvnavtr hans vm bœin fram en klyfia herstar þeir er Þorgeirr rak lvpv i tvnið.⁵ Snorri kemr vt við þat er Þorgeirr elltir²⁰ herstana ok vill reka þa or tvninv.⁵ herstvnvm þotti þar gott beiti ok stoð sa iamnan er hann reið eigi að.⁵ Snorri gengr in ok tekr mikit kroka spiot leypr vt ok bannar herstvnvm | ok¹⁴ sva Þor- 77b geiri herr herstana með spiotinv ok særir.⁵ Þorgeiri þickir eigi minni von at (hann)¹⁵ drepi herstana.⁵ Þorgeirr leypr þa af baki²⁵ ok¹⁶ hefir skioldin fyri ser ok heldr þar með vi(n)stri¹⁷ hendi 66 exinni en hefir spiotið i hœgri hendi ok særkir at Snorra en hann¹⁸ verr sig með spiotinv ok hopar vndan, til lambahvsins.⁵ tveir hvskarlar Snorra sa at hann greip spiotið¹⁹ ok liop vt reiðr ok tekr sina exi hvar i hond ser ok fara til dvgnaðar við Snorra.⁵ 30

¹ at þv (371.19) —kv- er opfrisket. ² var ort ligeledes. ³ Det opfriskede t i ort dækker fyri, hvilket sidste dog er tydeligt. ⁴ an- i linjens slutning noget utydeligt, men sikkert. ⁵ Punktum er tilf. ⁶ hafpi—Þorbiorg- opfrisket. ⁷ Noget utydeligt. ⁸ en—batnaði opfrisket. ⁹ varð alheill ligel. ¹⁰ Noget afbleget. ¹¹ er (l. 6) —vorv opfrisket med undtagelse af enkelte bogstaver (þat l. 6, v i vestr); i, forkortelsen i vetrin, er opfrisket til r. ¹² Ordet ser nærmest ud som hrði med en lille afstand mellem r og ð. ¹³ f mgl. i hðskr. ¹⁴ Af denne side er det øverste hjørne til højre meget mørkt og bogstaverne temmelig utydelige. ¹⁵ Mgl. i hðskr. ¹⁶ af—ok meget afbleget, men sikkert. ¹⁷ n mgl. i hðskr. ¹⁸ at—hann meget afbleget, men sikkert. ¹⁹ at—spiotið noget afbleget, men sikkert.

Þorgeirr verst þeim mivklega en¹ sækir með miklv affi ok verða húsallur bratt sarrir af Þorgeiri þviat þeir hófsv skamskepftar exar.² Snorri³ ravk⁴ inn vndan i lavðvna⁵.² dyrnar varv lagar a lavðvni ok var þar illt in að sækia eftir þeim.² hann leypr þa vpp a hvsíð ok ryfr en Snorri lear þar vt sem ravfz hvsíð ok⁵ varð Þorgeirr þar af nockot sár.² en vm síþir gat hann hogit spiotið af skapti ok þegar i stað leypr hann in i þan glva sem hann hafði a rofit ok hfo exinni i hofvð Snorra ok k(l)avf⁶ allan havsin.² síþan sækir hann grimlega at hvskorlvnm ok lavk sva at hann drap þa alla.² síþan gengr hann vtt ok stigr a herst sin¹⁰ ok riðr til dvra ok segir monnum at Hækils-Snorri ok hvskarlar hans biða yðar i lamba hvsí sinv ok vill sinna yðr.² síþan riðr hann brott.² forvnavtr hans rak or⁷ herstana or tvni meðan þeir borðvz.² síþan ferr hann til skips ok byz ok siglir i haf.² byriar hanvm vel tekr Noreg ok ferr a fvnd Olafs konvngs ok er með¹⁵ hanvm þan vetr.² sva segir Þormodr i Þorgeirs drapv Hvs* bravt^v snart til Snorra sverðriodr ok styr gerði hinn er heiftir manna Hækils svnar rækir varð egiadr þar þrigia Þorgeir a hvot meiri

¹ Synes skr. ef.   ² Punktum er tilf.   ³ Fordoblingspunktet over r meget svagt.   ⁴ Noget afbleget, men sikkert.   ⁵ Skr. lavðv; Haukr har først skrevet lavðvdyrnar som ét ord; men da han af sammenhængen så, at dette var urigtigt, har han anbragt en forkortelsesstreg (altså i den usædvanlige betydning na) over v for at betegne den rigtige sammenhæng; nogen anden ændring har han ikke fundet nødvendigt at gøre.   ⁶ I mgl. ved linjeskifte.   ⁷ Dette or er i en senere tid — med urette — blevet overstreget; K. Gtsl. har da også beholdt det i udg.

* Verset bør skrives således:

Hús braut snart til Snorra	varð, eggjuðr, þar þriggja
sverðrjóðr ok styr gerði,	Þorgeirr, á hvøt meiri,
hinn es heiptir manna,	(leygs hefk síks frá söeki
Hækils sonar, rækði,	sann spurt) bani manna.

Sverðrjóðr¹, hinn es rækði² heiptir manna ok gerði styr, braut snart hús til Snorra Hækils sonar; þorgeirr, eggjaðr á meiri hvøt, varð þar bani þriggja manna; hefk spurt sann³ frá söeki síks leygs⁴.

¹ 'Sverðdröðfarver', måske rigtigere sverðruðr, som Flat. har.   ² Nødvendig rettelse for rækir; præc. er umulig her i et arvekvad.   ³ Sål. snarere end sannspurt.   ⁴ síks (conj. for slíkt, síks i 132; de to sidste linjer mgl. i Flat.) leygr = 'strømmens ild' = guld (sík = kanal); guldets sækir (søger, erhverver) = 'en dygtig mand'.

Krigeren, han som straffede folks forbitrelse og kæmpede, brød rask (et hul på) huset for at nå Snorre Hækilssøn. Þorgeir, ophidset til en større død, blev der 3 mænds banemand. Jeg er bleven rigtig underrettet om helten.

leygs hefi ek slikt fra sœki sanspvr̃t bani manna.¹ Helgi s(vn) Snorra bio lengi síþan a Hvitstoðvm.¹ hann var vlikr foðvr sinvm 67 þoði at asion ok skaplyndi.¹ hann forðoi hvsin þangat sem nv er þoerin.¹ hann var Helgi en hviti kallaðr ok er við hann þoerin kendr a Hvitstoðvm.¹ hann deilldi vm Gvfv fit við Þorstein Egils 5 svn.¹ Helgi villdi eigi selia fitina en Þorstein villdi kavpa.¹ ein vetr for Helgi eftir hey² a Gvfv fit ok ekr heim heynv með yxnm sem hann var vanr³ svnnan vm myrar.¹ Þorstein for eftir þeim með sina menn.¹ þeir fvndvz i ey þeiri er ligr i Langá svðr fra Hvitstoðvm.¹ þar fellv nockorir menn en Helgi varð sár.¹ þa 10 komv til vinir þeira ok sættv þa.¹ keypti þa Þorstein Gvfv fitiar en þoeti averka Helga.¹

Vig Þoris at Rofá

c. 13(3) Þorer het maðr er bio at Rofá i Steingrims firði.¹ hann var harðr maðr ok illgiarn.¹ hann varð missattr við hirðmann 15 Olafs konungs þan er Þorfinr het ok særði hann ok þoetti hann engv fyrri.¹ en er konvngr fra þat þa mislikar hanvm þat miok ok kallar til sin Þorgeir Havars son ok mælli þat vil ek at þv hefniþ þers averka er Þorfinr hirðmaðr min feck a Islandi ok lavgvnavtr þin ok leiðir sva Islendingvm at skemma hirð mina.¹ Þorgeirr 20 svarar þat skal ek giarna gera.¹ byr hann síþan skip sitt til Islandz.¹ hanvm byriaði vel ok kemr skipi sinv i Vaðil.¹ hann ferr heim a Reykia hola.¹ sa maðr var þar smiðr er Veqlagr het.¹ þeir gerðv þar skala vm⁴ vetrin ok gerði sinvegar hvar þeira.¹ hann er .xix. alna ok xl. alna langr.¹ hann stoð en⁵ er Arni byskvpp 25 en síðari var vigðr til Skalaholltz.¹ hann er þiliðr vm endilangt.¹ Þorgeirr for vm vetrin norðr i Steingrimsforð til Rofár ok með hanvm Veqlagr smiðr.¹ þeir komv þar síð vm kvellð ok drapv⁶ a dyn.¹ kona ein geck vt ok spvrði þa at nafni.¹ Þorgeirr segir eð sanna til nafns þeira.¹ hann spvrði hvart⁷ Þorir væri heima.¹ 30 hon segir hann heima vera.¹ Þorgeirr (mælli)⁸ bið hann ganga 68 vt.¹ hon gengr in ok segir Þori⁹ hverir menn erv komnir ok þeir vilia hann finna.¹ Þorir¹⁰ tekr spiot i hond ser ok gengr vt i dyrnar ok setr spiotz oddin¹¹ i þreskelldin ok heilsar þeim er

¹ Punktum er tilf. ² Sáledes. ³ r skr. over linjen. ⁴ Herþd er atter skrevet vm, i senere tid overstreget. ⁵ Dette ord er næsten aldeles for-soundet dels på grund af en mørk plet, dels på grund af et hul i perg.; dog må det betegnes som sikkert; men der står ikke enn el. enn. ⁶ Herover en brun plet. ⁷ Over -ði hvart liget. ⁸ Mgl. i hdskr. ⁹ Rettet fra hdskers þorv. ¹⁰ Igennem þets øverste del går der en — her overfladig — forkortelsesstreg. ¹¹ Det sidste d i linjens slutn. utydeligt.

komnir varv.¹ Þorgeirr tok ecki kveðiv hans ok mællti þat er erindi mitt hingat at ek vil vita hveria soemd þv villt gera Olafi konungi fyri þat er þv særðir hirðmann hans.¹ Þorir svarar ertv nokot retrr soekiandi þersa mals.¹ Þorgeirr svarar fyri þat man ganga þviat ek hefiv konungs vmbod her til.¹ Þorir svarar vera ma at þv hafiv konungs vmbod en varla þicki mer sem ek heyra konungs orð þo at þv taliv eitt hvert.¹ Þeir talaz við nockorvm orðvm ok er minz var von þa leypr Þorgeirr at Þori ok legr spiotinv i gegnim hann.¹ letz Þorir þegar en Þorgeirr for brott ok heim a Reykia hola.¹ sva segiv Þormodv Hlyra* hrafns með 10 v. geiri || happavðigr² reð davða dyn³ hefndi sva sára slíkt fór⁴ 78ª allt⁵ af ríki⁶ oddz ok ernir soddvz iostyrandi hlyra⁷.¹ vetr þann varv stvlþiv mikliv á Reykia holvm ok hrvfv monnum gripiv or kistvm ok or hvers mannz hirzlv hvarf nockot all dri var sva ramlega læst en þo varv lasarnir heiler.¹ En eftir iol vm vetrin¹⁵ kalla þeir Þorgils ok Illvgi hívn sin saman ok mællti Þorgils þat er yðr kvnngit at her hafa verið mikliv stvlþiv i vetr ok skal nv hefia ransak ok fyrst með ockr brœðrum ok Þorgeiri en eftir þat

¹ Punktum er tilf. ² Af denna side er det øverste hjørne til venstre meget mørkt og det nederste hjørne til højre noget afbleget; dog er alt nogenlunde sikkert. ³ Opfrisket. ⁴ r ligeledes. ⁵ a ligeledes. ⁶ r ligeledes. ⁷ yra (i linjens beg.) noget svagt, men sikkert.

* Verset bør skrives:

[Ár mank þegn, hinn's þóri,	Dýrr hefndi svá sára
þarfan Hávars arfa]	(slíkt fór alt af ríki)
hlýra hrafns, með geiri	Odds ok ernir soddusk
happavðigr réð dauda.	jóstýrandi hlýra.

Línje 1—2 findes kun i 132; opfattelsen af enkelte ord i den første halvdel af verset er usikker.

Mank þegn, hlýra hrafns ár¹, þarfan Hávars² arfa, hinn's happavðigr réð þóri dauda með geiri. Dýrr hlýra jó-stýrandi hefndi svá sára Odds ok ernir soddusk; alt slíkt fór af ríki.

¹ hlýra (stavnsidernes) hrafn (hest) = skib, = hlýra jór i l. 8; 'skibets ár (tjæner) omtr. = stýrandi i l. 8, = én, som ofte gör rejser til sás, her en særdeles passende betegnelse for þorgeirr. ² Rettelse af háskrs þarfs fagruga.

Jeg husker helten, skibstyreren, Hávars nyttige søn, som rig på sejre bibragte Tore døden med spydet. Den herlige skibsstyrer hævnedes således Odds's søn og ørnene fik føde. Det gik alt for sig af kraft (blev udført med vældig kraft).

^a Således kaldes her åbenbart kong Olafs hirdmand, medens teksten urigtig har þorfinnr (374.19, Bergfinnr 377.6); navnet findes ikke i 132 eller Flat.

aðra heima menn her.¹ en ef ecki finnuz her þa skal fara a aðra
 bæi ok ransaka.¹ ok er ransakaðar varv hirðslvr manna þa fanz
 69 ecki þat er stolið var.¹ Veglagr smiðr atti eina mikla kistv hon
 var eigi ransakad.¹ Þorgils bað hann vpp lata² sina kistv.¹ Veg-
 lagr svarar alldri var ek en ransakadr sem þiofr ok man ek eigi 5
 vpplata.¹ Þorgils mællti þetta er ecki til eins manz leikr gerr þvi at
 varar kistvr hafa fyst verið ransakaðar ok ma þer þat er yfir
 margan gengr.¹ Veglagr villði eigi vpp lata at helldr.¹ Illvgi liop
 þa til ok hio vpp kistvna ok mællti ek hefir konungs lykil að varð-
 veita þeim er at ollvm lasvm gengr.¹ þar finr Illvgi í marga lykla 10
 ok marga þa gripi er stolnir varv vm vetrin ok þo at eigi væri
 þar i allir þeir gripir er menn mistv þa var Veglagr pindr til
 sagna.¹ geck hann þa við at hann hafpi ollv þvi stolið.¹ Illvgi
 mællti vlfis madr er Veglagr ok er þat mitt rað at hann se
 hengör.¹ Þorgeir mællti eigi mantv sva vilia skilia við smið þin 15
 ok heima mann.¹ Illvgi³ mællti eigi syniz mer at sva mikill þiofr
 gangi vndan.¹ Þorgeirr mællti hvat sem þer syniz rað her vm þa
 mvn hann dyrkeyptr verða at sinni ef ek ma raða.¹ Illvgi mællti
 illt mantv i moti taka af hanvm þo at þv legir sva mik(it)⁴ kapp
 a at fylgia hanvm en eigi mantv iamnan fyri hanvm standa þo at 20
 nv gangi hann vndan en vtlægr skal hann vera af Reykianesi.¹
 Þorgeirr lætr þa fylgia hanvm vestr a Lavga hol til þeira Bersa
 ok Þormods ok biðr þa lata hann þar vera vm vetrin ok fylgi
 hanvm að svmri til skips i Vaðil.¹ þeir gerðv þat sakir Þorgeirs
 at tokv við V(egglagi) en vm varið for Veglagr til skips ok tok 25
 Þorgeirr við hanvm ok flvtti hann vtan.¹ þeir komv við Orkneyjar.¹
 þa var Þorfinnr iall ok Brvsi iall broðir hans bvin i herferð til
 Sko(t)landz⁵ ok selr þa Þorgeirr skipit ok ræz i lið með Brvsa
 iarli en Veglagr for vpp a Skotland ok varð þar vm sipir hengör
 fyri þiofnad.¹ með Brvsa iarli var þa Rognvalldr svn hans ok var 30
 70 Þorgeirr með hanvm ok fengv þeir sigr hvar sem þeir forv ok varð
 Þorgeirr miok frægr af sinvm hernaði þvi at hann var æ þvi
 v. vaskari sem meiri ravn var at.¹ sva segir Þormodr Niordr * geck

¹ Punktum er tilf.   ² Herpð er atter tilf. — men senere overstreget —
 et vpp.   ³ g er i hdskr. rettet fra l.   ⁴ it mgl. i hdskr.   ⁵ t mgl. i hdskr.

* Verset bör skrives (jfr K. Gisl. Nj. II 122—24):

Niðrðr gekk á skæ skorðu
 skoljegg (enn þann teljum
 hjaldr), at herja vildi
 hjörgaldrs, með Rognvaldi.

Lítt sparði fjór fyrða
 fremðar mildr at hildi,
 drengs varð dáð at lengri,
 djarfra Hávars arfi.

a ske skorðv skeleg er þat telivm hialdris at heria villdvu hior-
galldris með Rognvaldi lítt sparði flor fyrða fremðar milldr at
(c. 14) hilldi drengs varð dað at lengri diarfr Havarar arfi.¹ Sið vm
havstið for Þorgeirr til Noregs ok þá aðr goðar [gi]afir² af iorlvn-
vm ok var hann með Olafi konvngi vm vetrin ok hafði af hanvm⁵
mikla sœmð fyri þat er hann³ hafpi³ drepit Pori ok heftt Berg-
finz.¹ Illvgi Ara svu var ok þann vetr með Olafi konvngi ok bio
hann³ vm varið skip sitt til Islandz.¹ Þorgeirr bavð at fara með
hanvm Illvgi svarar vradlegt þicki mer at þv farir til Islandz.¹
attv þangat fas goðs at vitia en þv ert her vel komin með kon-
10 vngi.¹ hefir þv þar vnið³ morg⁴ storvirki ok attv þar i flestvm
stoðvm illa fritt.¹ mantv a Islandi mina gott vpp taka en her⁴
hvern dag.¹ Þorgeirr mæltti ma at ek komv(m)z⁵ þo til Islandz
at þv flytir mik eigi.¹ Illvgi byr skip sitt ok lætr i haf ok þegar
hann er brottv þa gengr Þorgeirr fyri konvng ok biðr ser orlofs¹⁵
til Islandz.¹ konvngr s(egir) mini⁶ mannheill⁷ hefir þv a Islandi
en með ors ok meira soma veitv ver þer en Islendingar.¹ Þorgeirr
hað þvi fastara en⁸ konvngr dro helldr vndan ok vm siþir mæltti
konvngr nv man þat fram koma er ek sagða fyrsta tima er ek
sa⁹ þig at þv mvndir eigi vera at fvllv giæfv madr.¹ Nv man²⁰
ek gefa þer orlof til Islandz⁸ eð siþasta sinn þvi at vit mvnm
71 eigi oftan⁸ siaz ef vit skillvmz nv.¹ Þorgeirr mæltti Gvð þacki yðr
orloft en a yðarn | fvnd¹⁰ ætla ek þegar at svmri.¹ konvngr 78^b
mæltti ætla mantv en koma eigi.¹ fer Þorgeia til Islandz með
þeim manne er Iokell het.¹ þeir koma skipi sínv i Vaðil ok var²⁵
Þorgeirr a Reykia holvm vm vetrin⁸.¹ En Illvgi kom sínv skipi i

¹ Punktum er tilf.   ² gi bortrevet.   ³ Noget svagt, men sikkert.
⁴ Meget svagt; næppe morg, her.   ⁵ m mgl. i hdskr.   ⁶ -ni meget svagt og
mulig -nui.   ⁷ mann meget svagt, men synes sikkert.   ⁸ Ligeledes.   ⁹ Ligel.;
s tildels skjult af en klat.   ¹⁰ Det overste hjørne til højre og de sidste 8—10
linjer noget afblegede.

Hjörgalds Njörðr¹ gekk skeljeggr² á skorðu skæ³, at vildi herja
með Rognvaldi; teljum enn þann hjaldr. Lítt sparði fremðar mildr arfi
Hávares fjör djarfra⁴ fyrða at hildi; dáð drengs varð at lengri.

¹ 'Sværdsangens (kampens) Njörd' = kriger.   ² 'Uforfærdet'; måske egl.
'skarp, hvas som skal' (jfr skelþunnar eggjar) og oprl. brugt om hvasse sværd,
siden også overført på personer.   ³ 'Rullestokkens hest' = skib.   ⁴ K. Gfsl.s rettelse.

Krigeren gik uforfærdet ombord på skibet, fordi han vilde gå i ledning
med Rognvald; jeg opregner endnu den kamp^a. Kun lidet sparede den på
heltegærninger rige Hávares søn de djærve mænds (fjendernes) liv i kampen.
Heltens bedrifter blev så meget flere.

^a Med hensyn til denne 'opregning' jfr f. eks. verset i udg. s. 22.

Ravnhavn a Melracka slettv ok setti hann þar vpp skip sitt ok for sípan norðan ok ætlaði heim a Reykia hola.¹ Gavtr Sleitv svn er fyr var getið kom til Illvga ok² tok af hanvm far til Norex.¹ i Miðfirði kom sa maðr til hans er Helgi selseista het.¹ hann matti meira lavpa en nockorr herstr.¹ hann tok ok far af⁵ Illvga til Norex með þeim hætti at hann skyldi koma til hans at vari ok flytia vorv hans með hanvm.¹ ferr sípan Illvgi heim a Reykia hola ok var þar vm vetrin.¹

Drap Þorgeirs Havars svnar

c. 15(4) Tveir brœðr biogv i Garpsdal.¹ het annar Kalfr en annar¹⁰ Steinolfr.¹ þeir varv rikir menn ok vinsælir.¹ Þordis het kona er bio i Olafsdal.¹ hon atti svn er Eyivlfr het.¹ Þorgeirr het frændi hans.¹ hann hafpi Þordis vpp³ fœtt ok fostrað.¹ hann var kallaðr hoflavsa því at hann hafði til hversvetna meira en hann þvrfsti.¹ þeir⁴ varv fóstbrœðr Eyivlfr ok Þorgeirr ok var með þeim mikil¹⁵ vinatta.¹ Ein framfœrslv kerling var með Þordisi hœspreyiv⁵.¹ þeir varv miok glenzmikler en kerling angraðiz miok við þat en þeir ertv hana því meir sem hon var angraðari.¹ ein dag þa er þeir glenzvðv hia kerlingv ok ste annar þeira a fot henni þa varð kerling reið ok mællti litil sœmð er yckr i því at troða mik með²⁰ fotvm en sva vel sem nv semr yckr þa mvnv þit .ij. fóstbrœðr verst skilia yckað vinfengi a Islandi.¹ þeir svorvðv miok ertv vspalig kerling.¹ hon svarar þetta man þo eftir ganga sem nv mæli ek.¹ En er váraði þa sendir Illvgi varni(n)g⁶ sin til skips.¹ 72 þa skyldi ok fara vtan með hanvm Þorgeirr Havars svn ok þeir²⁵ brœðr i Garpsdal Kalfr ok Steinolfr ok forv þeir Þorgeirr norðr fyri at bva skipit en Illvgi reið til þings.¹ ok er þeir komv i Ravnhofn settv þeir fram skipið.¹ þar var þa Helgi selseista.¹ Gavtr Sleitv svn var til skips komin ok var eigi i motvneyti með Þorgeiri.¹ þar var illt til elldi víðar ok forv sin dag⁷ hvarir at afla³⁰ elldi víðar.¹ En⁸ dag for Þorgeirr ok hans kympanar en Gavtr var heima.¹ matgerðar menn Gavgz þravt elldivið ok sogþv Gavg.¹ hann gengr til tialz Þorgeirs ok tekr spiot hans ok hoar af skapti kastar spiotinv i hvðfat hans.¹ hann tok ok skioldr Þorgeirs ok klyfr svndr skioldin ok spiot skaptið ok elldir vndir katlinvm ok³⁵ varð þa vel matbvið.¹ Þorgeirr kom heim vm kvellit ok saknar spiotz sins ok skialldar.¹ hann spyr hverr tekir hefir.¹ Gavtr

¹ Punktum er tilf. ² Meget svagt. ³ pp meget svagt. ⁴ Svagt, men sikkert. ⁵ Snarere með p end f. ⁶ n mgl. ⁷ g i hdskr. rettet fra d. ⁸ Således, = einn.

segir at hann klavf hvartvegia vndir ketil varn er eigi matti að matbva er engi var elldiviðr en ors þotti illt at eta ratt.¹ Þorgeirr svarar navðsyn var þat at matbva yðr þviat hraeti erv fyri boðin her i landzlogvm ok min herra Olafr konungr fyri byðr ollvm sinvm monnum at eta hratt.¹ engi madr fann at Þorgeiri⁵ mislikaði þetta.¹ Annan dag for Gavtr ok hans kumpanar at elldiviði en svenar Þorgeirs sogpv hanvm at [þa]² vantaði vid.¹ Þorgeirr tok þa sk(i)olld³ Gavtz ok spiot ok hio vndir ketil.¹ Gavtr kom heim ok ser spiot sitt licia skaptlavst i hvðfati sinv.¹ hann saknar ok skialldar sins.¹ hann spyr hverr tekitt hefir.¹ Þorgeirr¹⁰ svarar þat klavf ek vndir ketil i dag þvi at sveinvvm varð elldiviðar skotr.¹ Gavtr mællti seint lettir þv af at avka vsømdir⁴ vid ors frændr.¹ Þorgeirr s(egir) sva er leikr hverr sem byriadr er.¹ Gavtr hio þa til Þorgeirs en hann lavst⁵ vid exi sinni vid hoginv ok bar af ser ok skeindiz þo nokot⁶ a⁷ fœti⁷.¹ lvpv þa¹⁵ menn meðal þeira ok heldv þa Þorgeiri.¹ hann mællti ekki þvrfv⁶ þer mer at hallda ecki geri ek að sinni.¹ varv þeir nv skilþir ok for hvan i sitt tialld ok forv siþan at⁷ sofa.¹ ok vm nottina stendr Þorgeirr vpp ok tekr exi sina ok gengr i tialld þat er Gavtr svaf i ok vegr hann.¹ Gavtr sprettr vpp ok villdi gripa vapn sin.¹²⁰ þa hio Þorgeirr i havfvð Gavti ok klyfr hann i herðar niðr ok geck brott siþan til tiallds sins.¹ kumpanar Gavtz voknvðv vid brestin er hann var vegin ok biogv vm likið.¹ sva segir Þormodr Gavn^{*} veit ek at svn Sleitv | snarfengr⁸ með lið drengia havlldr^{79a} v. var harðar deilddir hiorkrafpan naf fiorvi vfeigvm varð eigi⁷ alm-

¹ Punktum er tilf.   ² Afrevet ved et hul i perg.; kun en del af staven i þ ses.   ³ i mgl. i hðskr.   ⁴ Forkortelsestegnet svagt.   ⁵ Således sikkert.   ⁶ ot noget svagt.   ⁷ Meget svagt.   ⁸ De første 12 linjer af denne side er meget afblegede, dog ikke alle i samme grad.

* Verset bør skrives (jfr K. Gtsl. Nj. II, 124—27 og 331—2):

Gaut veitk at son Sleitu	ófeigum varð eigi
snarfengr með lið drengja	(almþing) í gny malma
hólðr við harðar deildir	(opt verðr rík þeim's rækir
hjórdjarfan nam fjörvi;	raun) stynfullu launat.

Veitk, at hólðr, snarfengr við harðar deildir með lið drengja, nam hjórdjarfan Gaut, son Sleitu, fjörvi. Eigi ófeigum varð launat stynfullu¹ í malma gny²; opt verðr raun rík, þeim es rækir almþing³.

¹ Dat. s. ntr. 'stönfuld', omtr. = með smærte.   ² 'Malmenes [skudvðb-
nemes] gny' = kamp.   ³ 'Bue-ting' = kamp.

þings¹ i gny malma¹ ok verðr rik þeim er rækir ravn stynfvllv
 (o. 16) lavnað.² Ein dag sa þeir Þorgeirr at¹ skip¹ sigldi af hafi þangat
 til hafnar.² Þeir kostvðv ackeri ecki miog nær skipi Þorgeirs.²
 hann for með skipverivm sinvm³ a bati at spyria tíðinda eða hverir
 formenn væri fyri skipinv.² hanvm var sagt at maðr⁴ grœnlenzkr⁵
 sa⁶ er Þorggrimr trolli het⁶ reð fyri skipinv.² hann spvrði hversv
 margir menn varv a skipinv.² Þorgeiri⁸ var sagt að þeir varv⁹ .xl.
 vigra manna þar a.² Þorgeirr sa at þar var mikill liðs mvnr ef þa
 greindi a því at þeir Þorgeirr varv eigi meir en¹⁰ .xx. menn.² þa
 mællti Þorgeirr af því at þat er mællt at her se hvarir tvegiv eigi¹⁰
 at fvllv iamnaðar¹¹ menn þa syniz mer at ver setim grið var a
 millim sakir varygðar.² Þorarin ofsi het annar styri maðr a skipi
 með Trola ok varv síþan grið sett með þeim.² sva segir Þormodr
 v. Gvllz* reð Þorgeir þolla því næst griða æsta ser er hann seyðis

¹ Meget svagt. ² Punktum er tilf. ³ skipverivm sinvm meget svagt og ikke ganske sikkert; skriften fra den modsatte side slår her igennem og gør læsningen endnu vanskeligere. ⁴ m er tildels bortrevet. ⁵ Således nogenlunde sikkert. ⁶ er—het svagt, men vistnok sikkert, især de to sidste ord. ⁷ pinv meget svagt. ⁸ Meget svagt (eller står der þeim?). ⁹ var—varv svagt, men synes aldeles sikkert. ¹⁰ a—en nogenlunde sikkert; a er svagest fremtrædende. ¹¹ Navnlige det første bogstav svagt eller mulig bortrevet.

Jeg ved, at helten, rask i hård strid med mænds skare^a, berøvede den sværdjærve Gautr, Sleitas søn, livet. Den, hvis skæbne var at dø, fik [dødelig] smærte [= dødeligt sår] til løn i kampen; ofte bliver erfaringen mægtig [v: overvældende] for den, der rægter buetinget.

^a Det er, som K. Glsl. har bemærket (Nj. II, 127), usikkert, hvorledes ordene med lið drengja rigtigst bør opfattes; se dog hans bemærkninger s. 331—2.

* Verset bør skrives:

Golls réð Þorgeir þolla	þoll tók seggr enn snjalli
því næst griða æsta,	sönn, leygs, friðar mönnum,
sér es hann sáat færi	fljóts, þás fergir nýtan
svinngeðr við lið minna;	fullmæli, réð tæla.

Þorgeirr réð því næst æsta golls þolla¹ griða, es hann svinngeðr sáat² sér færi³ við minna lið; enn snjalli seggr tók⁴ mönnum þoll fullmæli friðar⁵ sönn, þás fljóts leygs fergir⁶ réð tæla nýtan.

¹ 'gulðets fyrre-trær' = mændene. ² Conj. for seyðis el. sá. ³ Conj. for fjarri el. fari. ⁴ Nødvendig rettelse af tekr. ⁵ fullmæli friðar = full friðmál (Lex. poet.) = 'fuldkomne (gensidige) sikkerheds aftaler'. ⁶ 'Flodildens fergir' (conj. = 'ædelægger') = en gavmild mand; her Torgrim trolle.

Torgeir bad dernæst mændene om sikkerhedstilstand (våbenstilstand), da han, den kloge mand, så, at han ingen udvej havde [til at kæmpe mod over-

74 flari svíngæðr með lið minna allt tekr segr en snialli sanlavgs¹ fríðar monnum flíot þa er fyrðar nytan fvlmmæli reð tæla.² Nv varv gríð sett meðal þeira.³ for þa Þorgeirr til skips sins.⁴ flvtti hann þa vt allt fe skipveria sinna ok let skip sitt lögia vm akkeri⁵ allnær landi ok varv menn hans iamnan allir a scipi⁴ þei at hann 5 trvði (eigi)⁶ þeim Þorgrimi ok Þorarni þo at gríð væri inillim þeira.² þeir Þorgrimr spvrðv þa vig Gavgz Sleitv⁶ ssmar þei at Þorgeirr hafpi eigi sagt þeim vigit.² en er Þorarin ofsi spvrði þat þa mællti hann við Þorgrim trolia eigi mvnda ek gríð hafu sellt Þorgeiri ef ek hefða vitað vig Gavgz vinar míns ok frænda.² vil ek nv vita 10 ef þv villt mík til styrkia at hefna hans.² Þorgrimr segir þer mvn ek at þersv fylgia en torsotlegr syniz mer Þorgeirr þar sem nv er hann komin.² Þorarin mællti ver skvlym bera a land dyrgripi vara ok ma at hans menn fari a land at sia ok forvitnaz⁷ gripina ok mvnv ver þa fyrst drepa ok fætta sva lið þeira.² þeir Þorgrimr 15 ok Þorarin varv⁸ felagar ok hofþv ætlað at fara til Grœnalandz ok barv⁹ þeir þvi eigi fé sitt af skipi.² Ein goðan veðr dag barv þeir Þorgrimr a¹⁰ land skrvð ok marga goða gripi.² þan dag forv þeir Kalfr ok Steinolfr .xij. saman til landz a bati eftir vatni ok lvpv þegar .iij. af (monnum)⁶ þeira þangat sem varningrin var ok varv 20 þeir þegar drepnir.² þeir Þorgrimr ok Þorarin fara þa með liði sinv at þeim Kalfi ok Steinolfi ok bvndv þa en drapv .vi. þeira menn.² Helgi selseista drap i fyrstv ein forvnavt þeira Þorgrims ok liop brott síþan.² menn liopv eftir hannvm ok nadv hannvm eigi.² liop hann eð ofra vm floll netr ok daga þar til er hann 25 kom til alþingis ok sagpi þeim Þorgilsi ok llvgva þav tíðindi er (o. 17) gerðz hofðv i Ravnhofn þa er hann for brott.² En eftir þav vig 75 er nv var fra sagt tokv þeir Þorg(ri)mr¹¹ kavpskips batin þannu er Kalfr hafpi haft til lanz.² Þorgeirr var vt i skipi ok vissi eigi þav tíðindi er a l(an)dinv¹² hofðv gerðs ok fann hann eigi fyr en þeir Þorgrimr flvttv kavpskip sitt at skipi hans með .ij. batvm ok varv allir herklæddir ok legia borð við borð.² þeir Þorgeirr gripa þa vapn sin ok veriaz vel ok drengilega en af þvi at liðsmvnr var

¹ lavgs noget utydeligt. ² Punktum er tilf. ³ Noget utydeligt på grund af en rift i perg., men sikkert. ⁴ se rettet i hdskr. fra ld- = land-. ⁵ Mgl. i hdskr. ⁶ I tilf. over linjen med nedvisningstegn. ⁷ f i hdskr. rettet fra v. ⁸ Herpå skr. fe. ⁹ Rettet fra hdskr's bari. ¹⁰ Tilf. over linjen. ¹¹ ri mgl. i hdskr. ¹² an mgl. i hdskr.

magten] med sit mindre talrige mandskab. Den modige mand opfattede alle fredelige forsikringer som oprigtige (og pålidelige) for mændene, da manden sveg den brave helt.

- s(v)a¹ mikill at meir var en .íííj. v*m* ein þa gengv þeir Þorgrimir vpp i skip Þorgeirs.² Þorgeir(s)³ menn fellv bratt.² hann hafði eigi fleiri vapn en eina⁴ exi.² hio hann með henni bœði stort ok akapt ok var þat lengi er þeir komv eigi sarvm a hann þviat engv*m* þotti girnilig gisting vndir exi hans ok er hans menn⁵ varv fallnir liop hann aftr i stafnin ok varðiz þaðan.² sva q(vað)
v. Þormodr Stirðr* rēð stapn að varða strengreins togv*m* drengia itr

¹ v mgl. i hdskr. ² Punktum er tilf. ³ s mgl. i hdskr. ⁴ Herefter skrevet ex, men overstreget med rødt. ⁵ Noget afbleget.

* Versene bœr skrives:

Stirðr rēð stafn at varða	áðr sigreynir sínum
strenghreins tögum drengja	(sár hlutu meðr at hváru)
(itr þvft) árr (vas heitinn	út við eigi lítla
audstjóri þrek) fjórum,	erring fell á knerri.

Stirðr strenghreins árr¹ rēð at varða stafn fjórum tögum drengja, þvft audstjóri² vas heitinn þrek-itr, áðr sigreynir³ fell út á sínum knerri við eigi lítla erring; meðr hlutu sár at hváru⁴.

¹ 'Tov-renens (rensdyrets; skibets) tjæner', = sofarenen; jfr ovf. hlýra hrafns árr s. 375. ² 'Rigdoms-besidderen', þorgeirr. ³ 'kamp-røn' = kriger. (sig = kamp; reynir snarest = rønnetræ). ⁴ Egl. 'i bægge tilfælde', d. v. s. hvad enten þorgeirr var den sejrende eller, som i dette tilfælde, den besejrede; eller hører ordene måske til áðr sigreynir fell?

Den standhaftige sofarer forsvarede staven med fyrretve svende — ti manden galt for at være herlig ved sin styrke —, før krigeren faldt ude på sit skib under ikke ringe strid. Alligevel (endskønt han faldt) fik mændene sår (slap mændene ikke usårede).

Kent hefr fjórs hvé frændum	(þægs) fráq Þorgeir eiga
folkbeitir skal veita	(þau eru orð komin norðan
dýrr, þótt drengi væri	handar grjóts frá hreyti)
dylgjusamt at fylgja.	hug þanns við mun brugðit.

Dýrr folk-fjórs-beitir¹ hefr kent, hvé skal veita frændum², þótt væri dylgjusamt at fylgja drengi³. Frák þorgeir eiga hug þann, es við mun brugðit; þau orð eru komin norðan⁴ frá hreyti þægs⁵ handar grjóts⁶.

¹ 'Mand-livs-beder' (beitir af at beita, bede, fange) = en vældig kriger. ² Synes her at have en mere almindelig betydning: 'frænder og venner'. ³ Ene-stående dat.-form af dette ord. ⁴ v: fra Hraunhöfn på Meltrækkesletten (Nörre-Tingosysse). ⁵ þægr (af þág-, þiggja) 'modtagelig', som kan modtages, omtr. = 'som man gjerne vil modtage, tiltrækkende'. ⁶ 'Arm-stenenes (= armringenes) udslinger' = gavmild mand.

Den herlige kriger har vist, hvorledes man skal stå sine venner og frænder bi, uagtet det kunde være forbundet med kamp og strid at følge helten.

þvi at ár var heitin avðstiori þrek florum aðr sigreynar sínvm sar hlvtv meðr að hvarv vt við eigi ern¹ litin erring fell a kneri.² Kent hefir florr hvæ frændvm folkbeitir skal veita³ dyrs þo at v. drengi væri dylgiv samt at fylgia þægs fræ⁴ ek Þorgeir eiga þav erv orð komin norðan handar griotz fra hreyti hvg þan er við 5 man brvgþið.² Aller mælltv eitt vm hans vorn ok frøknleik at engi þottiz hans iamningia fvndid hafa.² hann hio hart ok tiðvm ok varv hanvm lengi | sin hog bœði fyri skiolld ok bryniv.² þeim 79^b Þorgrimi sottiz (seint)⁵ þvi at harfengra⁴ var fyri en þeim kom i hvg ok varð þeim hann dyrkeyptr þvi at Þormodr hefir sva ort 10 at hann va þar .xiiij. menn aðr hann let lif sitt en .ij. erv nefndir i Þorgeirs drapv.² Mar hæet avstmaðr er fystr kom sari⁶ a hond Þorgeiri ok hio hann þann bana⁷ hog.² Þorir het sa maðr er lagpi spioti i gegnim hann en Þorgeir geck a spiotið vpp at hondvm Þori ok hio i havfvð hanvm ok klavf hann i herðar niðr.² 15 sva segir Þormodr Havs* fra ek hræfa lækia⁸ harðræðis þrot v.

¹ Vistnok at læse således; det første bogstav ikke ganske tydeligt; der ses intet tegn til en udslættelse af ordet, der er overflodigt og urigtigt (et slags genklang af det følgende erring). ² Punktum er tilf. ³ o er rettet fra i, i er usædvanlig tykt og måske rettet fra et andet bogstav(-træk). ⁴ Således. ⁵ Mgl. i hdskr. (indsat efter det andet hdskr.). ⁶ Herefter er skrevet a hans, men det sidste er underprikket; meningen er, at det, og da naturligvis også den foranstående, ikke underprikkede præposition bør udgå. ⁷ Over a (1) ses en streg, som mulig er et -- her urigtigt -- forkortelsestegn. ⁸ En del af ø er forsvundet ved en rift i perg.

Jeg ved, at Torgeir besad et mod, som længe vil mindes; sådanne udtalelser om den gavmilde mand er bleven os bragte nordfra.

* Versene bør skrives:

Hauks frákr hræva lækja	Már hét maðr ok Þórir
harðræðis þrot bræði	málsnjallr es lét falla
við sviprunna sennu	(áðr frágum) þá (þeira)
sverðs aldrigi verða.	Þorgeirr (lokit eirum).

Frákr aldrigi verða hræva lækja hauks bræði¹ harðræðis þrot sennu² við sverðs sviprunna³. Már hét maðr ok Þórir, es málsnjallr Þorgeirr lét þá falla; frágum eirum þeira lokit áðr⁴.

¹ Hræva lækir, 'lig-bække' = blodstrømme; dissas 'hog' = ravn; dens 'føder' = kriger, Þorgeirr. ² 'i el. ved kampen'. ³ 'sverdets bevægelses (= kampens) træer' = krigere. ⁴ o: før end de 2 sidst nævnte mænd faldt.

Jeg har hørt, at krigeren aldrig lod det skorte på modige (og drøje) handlinger i kampen overfor fjenderne. Már hed en mand og (en anden) Tore, som den veltalende Torgeir dengang fældede. Jeg ved, at freden mellem dem (Torgeir og hans modstandere) i forvejen var brudt.

bræði við sviprýnna sennv sverðz alldregi verða Már het maðr ok Þorir.¹ malsniallr er let falla aðr fragvum þa þeira Þorgeir lokið eirvm.² Olli fiory aðr felli flvgtravör.³ hjarar dauða sa var rœki-
 v. andi en ríki reas .xíj. segia þat let ek hialldrš fyri havlldvm hinn⁴
 er þrek gat vinna mal tia min ad deilaz mivk vissa ek tal lvkaz.² 6
 nv er Þorir var fallin en spiot stod i gegnim Þorgeir þa fell hann
 eigi.² lvpv þeir Þorggrimr ok Þorarinm þa at hanvm ok vnnv a
 77 hanvm baðir.² þa fell⁵ Þorgeirr.² Þorarinm hio havfvð af hanvm
 ok hafði með ser brott.² þeir skarv vpp likam hans ok villdv sia
 hiarta hans ok var þat eigi meira en valnot ok hart sem sig ok 10
 (o. 18) ecki blöð i.² En eftir bardagan skilöv þeir Þorggrimr ok Þorarinm
 felag sitt þvi at Þorarinm venti ser mikilla sœmda ok framgangs
 af sigri þersvm er hann þottiz vnnid hafa.² Þorggrimr hafpi skip
 or felagi en Þorarin lavsa fe.² siglði Þorggrimr til Groena landz en
 Þorarin feck ser hersta ok reið nordan með .xij. mann.² hann 15
 hafpi havfvð Þorgeirs vid slagalar ser i belg til agiætis sigrs sins.²
 þat var skemtan þeira vm daga þa er þeir beittv herstvm sinvm⁶
 at þeir tokv havfvð Þorgeirs ok settv vpp a þvfrv ok logv at.²
 En er þeir komv i Eyia fiord þa aðv þeir skamt fra Stocka loðv.²
 þeir tokv þa en havfvð Þorgeirs ok settv vpp a eina þvfv sem 20
 þeir varv vanir.² þeim syndiz þa havfvðit sva ogvrlegt at avgvn
 rœrðvz ok vm snervz tvngan var vli ok blaðraði.² þeir vrðv sva
 ræddir at engi þorði nær at koma.² grofv þeir þa grof með exvm
 sinvm ok rvndv þar siþan i hofpinv ok barv siþan a torf ok griot.²

¹ Forkortelsestegnet svagt. ² Punktum er tilf. ³ En del af a er bortrevet.
⁴ Snarest således, skönt ordet er noget utydeligt i linjens slutning, så meget mere, som riften går ned igennem ordet. ⁵ c ligner meget o og er måske rettet fra o. ⁶ Skr. to gange, sidste gang i senere tid overstreget.

Olli fjorr ádr felli	þar lætk hjaldrs fyr hqldum
(flugtrauðr) hjarar dauða	hins, es þrek gat vinna
(sá vas rœkjandi enn ríki	(mál téa mín at deilask
reggs) þrétfan seggja.	mjúk) víga tal lúkask.

Hjarar fjorr¹ olli dauða þrétfan seggja, ádr felli; sá enn ríki reggs rœkjandi² vas flugtrauðr. þar lætk hjaldrs víga tal³ hins, es gat vinna þrek, lúkask fyr hqldum; mín mjúk mál téa at deilask.

¹ 'Sværdets træ' = krigeren. ² 'Skibets røgter, plejer' = søfarer.
³ 'Optællingen af drabene i denne sidste kamp'.

Krigeren voldt 13 mænds død, før han faldt; denne den mægtige søfarer var uwillig til flugt. Der lader jeg optællingen af de drab i kampen, som han, der kunde udføre bedrifter, udøvede, sluttes for mændene (der lytter og hører digtet); mine letflydende (digter-)ord fremføres.

Eftir bardagan varv þeir Kalfr ok Steinolfr leystir or flotrvm ok letv þeir iarða likin með¹ Slettv korlvm.² litlv síþar kom illvg til skips ok for hann vtan þat sama svmar.³

Af Þormoði

c. 19(5) Þormoðr Kolbrvnnar skalld vndi illa eftir fall Þorgeirs ok for⁵ þat sama svmar vtan ok Eyi(o)lfr³ or Olafs dal ok Þorgeirr hofleysa fost broðir hans i Grimsár osi.² þeir tokv land norðr a Haloga landi i Lofót.² Þormoðr for a fvnd Olafs konvngs ens helga ok sagði konvngi at hann var svarabroðir Þorgeirs Havars svnar.² sagði hann hannvm þa alla atbvrði vm fall hans.² kon-¹⁰ vngur mællti velkomin skalltv með ors vera ok þat villda ek ef mer 78 viniz⁴ lif til at hefnt yrði Þorgeirs.² þa q(vað) Þormoðr Þarf* sa^v er þer skal hvarfa þengill fyri kne lengi svarar þv hoglega hverivm hvgborð konvngur orði fair erv vm⁵ en frævit frændr vorvm þa vændir minvmz meir a annað mitt starf konvng diarfir.² konvngur¹⁵ mællti skemtan man vera at skalldskap þinvm.² litlv síþar gerðiz Þormoðr hirðmaðr Olafs konvngs.² þat svmar kom skip af Grønna-landi þat atti sa maðr er Skvfr het grønlandzkr maðr ok var vin konvngs ok hirðmaðr hans.² Skvfr var⁶ með konvngi vm vetrin.²

¹ Skr. to gange ved linjeskifte, første gang i senere tid overstreget.
² Punktum er tilf. ³ o mgl., glemt ved linjeskifte. ⁴ v er noget kludret og kunde læses som w; Haukr har først skr. noget urigtigt og rettet dette; skal der læses vinz (indikativ) f. ⁵ Således, næppe at læse som ver. ⁶ Skr. to gange ved linjeskifte.

* Verset bør skrives:

þarf sás þér skal hvarfa	Fáir erum vér, né frýju,
þengill fyr kné lengi	frændr, órum þó vændir,
(svarar hóglega hverju)	(minnumk meir á annat
hugborð (konvngur orði).	mitt starf) konungdjarfir.

Sá, 's skal lengi hvarfa fyr kné þér þengill, þarf hugborð¹; svarar, konvngur, hóglega hverju orði. Fáir erum vér frændr konungdjarfir; órum þó né vændir frýju²; minnumk meir á annat mitt starf.

¹ 'Hu-borð' = hjærte, mod; mulig er hugborð ingen kenning, da ordet findes i prosa (Fms. VII, 143) i forbindelse med þrekr 'iboende kraft'. ² vændir frýju (dat.) omt. = bloyði vændr; frýja egl. 'bebreyðelse for mangel på mod'.

Den, som længe skal opholde sig for dine knæ, konge, behøver dristighed, (og dog) svarer du venlig på hvert ord. Kun få af mine ætlinger er kongedjærve mænd, og dog har man egentlig aldrig haft grund til at beskyldte os for fejhed. Jeg mindes fremdeles noget andet, jeg skal udføre (o: hævnen efter Torgeir).

eftir vm varið en Þorgein fell bio Þorgils Ara *son* mal til alþingis vm vig Þorgeirs a hond Þorarni ofsa ok þeim aðrum er at viginv hofpv verið ok varv gerver þeir vtlagir skogar menn er at viginv varv en Gvðmóndr en ríki ok Þorgils Ara *son* letv drepa Þorarin ofsa a manna moti i Eyia firði.¹ Eyivlfr ok Þorgeir hofleysa forv þat svmar vt² til² Islandz.¹ þeir varv lengi vti vm svvarið ok komv sið vm havstið a Borgar fiord.¹ þar skildi þa a vm landtokv villdi Eyivlfr hallda til Stravmfiarðar þvi at þangat var byr en Þorgeirr hofleysa villdi leia i || rett^{2.1} en af þvi at monnum hafði leiðs i hafinv þa varv þeir margir er land villdv hafa.¹ þeir 10 fóstbrœðr varv sva reiðir² at þeir tokv til vapna.¹ lvpv menn þa i millim ok geymðv þeira sva at ecki hindraði.¹ siglðv³ þeir til Stravmfiarðar ok þegar geck Þorgein a land ok feck ser herst ok reið vestr i Garpsdal ok tok ser vist² með þeim brœðrum Kalfi ok Steinvlfi.¹ Eyivlfr var við skip til þers er þat var vpp sett.¹ síþan 15 for hann vestr i Olafs dal til móðor sinnar ok var þar vm vetrin.¹

79 Spakerling sv er fya var fra sagt aðaðiz þann vetr nestv nott fyri palmvinnv dag.¹ lik hennar flvtti Eyivlfr a skipi til Rey(k)ia⁴-hola þvi at þa var engi kirka nærr Olafs dal ok er þeir komv fram með likinv þa gerði a frost mikil sva at lagði fiordin sva at 20 eigi var skipført ok var Eyivlfr eftir a Reykiaholvm fram vm paska vikv en hans menn gengv heim ok letv eftir skipit.¹ fimta d(ag) eftir paska vikv reið Eyivlfr af Reykiaholvm ok bavð Þorgils hanvm menn til fylgðar en Eyivlfr villdi fara ein saman ok sva var.¹ reið hann vtan af Reykia nesi ok inn vm Berv fiord ok 25 Krox f(iord).¹ en er⁵ hann atti skamt til Garpsdals þa varv þeir vti vndir veg einvm Kalfr ok Steinvlfr ok sa hvar menn fara vtan eftir vellinvv vapnaðir.¹ þeir snerv fram fyri húsinn eð neðra.¹ þeir kendv þar Þorgeir Havars *son* ok þeir⁶ .viij. menn er fellv með hanvm i Ravnhafn.¹ þeir varv allir bloðgir.¹ þeir 30 gengv at a þeiri er fellr fyri innan hœin ok hvrfv þar.¹ við þersa syn varð þeim sva illt at þeir ganga in i skala ok setiaz þar niðr ok fellv drivgvv i vvit.¹ Avnvndr het navta máðr i Garps dal.¹ hann gengr vt or fiosi ok ser at máðr riðr vtan eftir vellinvv með skiold ok spiot hialm ok sverð.¹ hann kennir þar Eyivlf.¹ 35 Avnvndr gengr i stofv.¹ þar var ecki manna vtan Þorgeir hofleysa ok konvr neckorar.¹ Avnvndr mælli Eyivlfr fóstbrœðir þin reið her vm garð ok let miok vænlega.¹ en er Eyiv(l)fr⁷ heyrði þat

¹ Punktum er tilf.   ² Noget afbleget.   ³ -ðv ligeledes.   ⁴ k mgl. i hðskr.   ⁵ r (forlænget) rettet i hðskr. fra n (med sidste streg forlænget).
⁶ Sål., men vistnok en fejl for þa.   ⁷ l mgl. i hðskr.

liop hann vpp ok vt ok greip spiot eftt.¹ hann ser at Eyivlfr er þa komin a innan verðan vollen.¹ hann liop þa eftir hanvum en Þorgeir sa hann eigi fyr en hann kom at Garps dals á.¹ Þorgeir kallar þa at Eyivlfr biði hans ef hann þorir.¹ Eyivlfr heyrir kallit ok leypr af baki ok leypr moti hanvum ok legr hvar annan i gegnim⁵ með spioti ok do þeir baðir þegar i stað.¹ kom þa þat fram er kerling hafði spað.¹ en er af þeim brœðrum leið vmegin þat er a þa hafpi komit af fyrirvrdinvm þa spyria þeir hvar Þorgeir var.¹ þeim var sagt at hann hafpi gengit vt ok tekít spiot þa er hann heyrði sagt af ferð Eyivlfs.¹ þeir brœðr ganga inn til arinnar ok¹⁰ varv þeir fóstbrœðr þa nyfallner en eigi davðir.¹ þeir satv yfir þeim til þers er þeir varv salaðir ok færðv þeir sipan lik þeira til kirkiv.¹

Drap Þorgríms² trola

o. 20(6) Þa³ er Þormoðr Kolbrunar skald. hafði verit einn uetr með Olafi konungi þa bio Skufr grænendingr skip sitt til Grænlandz.¹⁵ Þormoðr gengr þa fyr konunginn ok mællti þat villdi ek minn heru at þu lofaðir mer at fara ut til Grænlandz. konungrinn spvrdi huart etlar þu at hefna Þorgeirs svára brodr⁴ þins. Þormoðr mællti eigi veit ek hvers avðit ma verða vm þat.¹ konungr mællti eigi mvn ek banna þer forina. því at ek veit hvat þv vill.¹ 20 tekr Þormoðr ser þa fari með Skvf. ok er þeir erv miok bvnir þa fara þeir a fvnd konungs ok þakka hanvum alla vingan þa er hann hafði þeim veitt.¹ konungr bað þeim vel faraz.¹ konungr gaf Þormoði. sverð ok gullhring er þeir skildu. Ganga þeir Skvfr a skip vt. ok er þeir voro albvnir. þa gengr madr vt a skipit at brygiv²⁵ spordinum. sa maðr var miki(II)⁵ vexti ok herði breiðr ok herði þykk.¹ hann hafði siðan hott a hofði ok⁶ mattv þeir ekki sia i anliti a hanvum. Enn þat er þeir mattv af sia þa syndiz þeim hann skolbrvnn ok skeiaðr ok greppligr i asiono. sa maðr kvaddi Skvf. Skvfr tok vel kveðiv | hans ok spvrdi hann at nafni.¹ hann³⁰ 30b kueds Gestr heita. Skvfr mællti hvar er kyn þitt.¹ Gestr svaradi víða stendr kyn mitt fotum. Enn þat er eyrinndi mitt hingat at ok vil vita hvart þv vill veita mer⁷ far vt til Grenlandz eða eigi. Skvfr svaradi okvnnigr maðr ertv mer ok mvn ek radaz vm við skipveria mina hvat þeim syniz rað. Gestr mællti þat hvgða ek³⁵ 81 at styrimaðr etti fyr skipi at raða enn eigi hasetar. Ok er þat

¹ Punktum er tilf.   ² Skrevet pro-.   ³ Hermed begynder en ny hånd (Hauks „første isl. sekretær“).   ⁴ Således.   ⁵ ll mgl. i hdskr.   ⁶ Herpå er igen skrevet, men udstreget: hafði sidan.   ⁷ Skr. to gange.

likiligaz at ek vinna hlvtverk mitt. sva at *eigi* mvnv hasetar þvrfu
fyri mik at vinna. Nv lavk sva þeira viðræðv. at Skvfr tok við
Gesti. Gengr G(estr) vpp i beinn ok kemr aptr litlu. síðar með
mikla byrði. Sva at varla mattv .ij. menn valldit fa. Gestr tok.
ser rum aptr a bulka brun hann atti fatt við adra menn ok let 5
fatt til sin taka. Skvfr let þegar i haf er byr gaf. Gestr var e
þvi betri liðs maðr er meir þvrfi. Sva syndiz monnum. sem Gestr
mónði hafa .ij. manna megin eða .iiij. helldr skarst allt i odda með
þeim G(esti) ok Þormodi. þat sem við bar. Sva bar at einu dag at
þeir Þormodr ok G(estr) attv avstrmal at hallda badir saman. I þat 10
mوند var byttv avstr a skipum enn *eigi* deļv avstr. nv var. Þor-
modr nidri i kili. ok sokti bytunum. enn Gestr tok við a þiliunum
ok bar vt fyri borð.¹ Þormodr var. ekki sterkr maðr ok selldi opt
ekki langt vpp byttvnrar. G(estr) ræddi um at hann skylldi lengra
vpp. selia byttvnrar. Þormodr svaradi ongv enn gerði rett sem 15
aðr. Nv er minnstar vanir var² þa lętr G(estr) falla ofan byttvna
fvlla af sio i fang Þormodi.¹ varð hann alvatr ok hleypr vpp or
avstrinum ok þrifr vapn.¹ G(estr) tekr. þa ok. sin vapn.¹ villia
þeir þa a beriaz. Skvfr mælli þat er *eigi* sami at menn se vsattir
a kavpskipum i hafi. þvi at þar fylgir mart til meins ok sialldan 20
mun þeim skipum uel faraz er menn erv osattir innan bordz. Nv
vilium ver beiða ykkir at þit setit grið meðal ykkar meðan þit
erut i hafi a skipi.¹ Nv var sva gert.¹ skip velkír vti lengi.¹ fa
þeir veðr stor ok i envm³ stor(mi)⁴ gengr. i svndr. skip ra þeira.¹
for þa seglit utan bords. taka menn seglit⁵ ok heimta at ser innan 25
bords ok voro til tok G(ests) harðfengligust. Skvfr vissi at þeir menn
voro litt hagir er farit hofðv af Grenlandi með hanvm enn hann
hafði set þa Þormod ok G(est) mart hagliga telgia. S(kv)fr⁶. mælli.
82 þa við Þormod. vill þv skeyta ra vara saman. Þormodr svaradi
ekki em ek hagr biðv G(est) gera at ranni hann er sva sterkr at 30
hann mun stinga mega saman rarendunum. S(kv)fr gekk þa til
G(ests) ok bað hann beta rana. G(estr) svaradi ekki em ek hagr
mel þv at Þormodr geri at þvi at hann er sva orðhagr at hann
mun yrkia saman rarendana. sva at fastir se. enn fyri naudsynia
sakir þa mvn ek telgia annan hlutinn rarinnar enn Þormodr telgi 35
annan.¹ nv er fengin sin ox. hvarum þeira ok telgir sinn hlut
hvar þeira. G(estr) litr. nokkut um avkxl⁷ til Þormodar.¹ þa er

¹ Punktum er tilf. jfr. s. 391.16.

³ Saledes.

² Saledes, men vistnok en fejl for varv (sml. Flat.)

⁴ mi mgl. i hdskr. (myklum stormi har Flat.).

⁵ Rettet fra hdskrers seglit.

⁶ k mgl. i hdskr.

⁷ Rettet fra hdskrers avkxl.

hann hafði telgt sinn hlvt rarinuar seðz¹ hann niðr a bvlkann enu G(estr) telgir nokkoro lengr þat tre er hann var at ok er lokit var at telgia þa þar hann saman hlutina ok þvrpti² þa af huarigum hlut at taka.³ nv festi G(estr) saman rana ok eptir þetta festa þeir segl við. ra. || ok síðan sigla þeir. Sið vm havstit toko 5 81ª þeir Grenland. skip kom i Eirix f(iorð). Þorkell Leifs s(vn) var þa hofðingi. yfir Eirix f(irði). Þorkell var mikill hofðingi ríkr ok vinsæll.⁴ hann var vin mikill ens helga Olafs. konungs. Þorkell kom bratt til skips þa er þat var land fast orðit ok keypti at styri monnum ok at hasetum þa hluti er hann þvrfti at hafa. S(kvfr) 10 gerði. Þorkatli. i kvnnleika at hirðmaðr Olafs konungs var þar a skipi. sa er Þormodr h(et) sagði at konungr hafði Þormod hanum til handa⁴ sent til travstz ok hallz ef hann þyrfti meira við.⁵ Nv af þessum ordum S(kvfs) for Þormodr til vistar i Brattalid. Skvfr 15 atti bu a Stokkanesi þat uar i Eiriks f(irði) odrum meghum en Brattalid uar. Vid S(kvf) bio sa maðr er Biarni h(et)⁶ vitr maðr ok vinsæll. gior at ser i morgv hagr vel.⁷ hann varðveitti hv⁶ þeira becia þa er⁷ hann var i forum.⁸ þeir attv felag saman ok for vel með þeim. Þormodr for til vistar i Brattahlíð. G(estr) uistadiz. i Einars f(irði) a þeim bæ er h(et) i Vik.⁹ þar bio sa 20 maðr er Þorgrimr. het.

Vig Þorgvims trola

c. 21(7) Þorgrimr trolli Einars s(vn) bio i Einars. firði a Longv nesi. ⁸³ Þorgvímur var goðords. maðr mikill hofdingi ríkr ok fiolmennur garpr hinn mesti i skaplyndi. við Þorgvím bio systir hans er Þordis ²⁵ het.⁸ hana hafði atta sa maðr er Hamundr h(et). synir Þordisar .iiij. voro a uist⁸ með Þorgvími. einn þeira h(et) Bodvar annar Falgeia þriði Þorkell. firði Þorðr.⁹ þeir voro allir garpar miklir ok fralagir menn.⁹ Þorunn h(et) aunnur systir Þorgvims. trola.⁹ hvn bio i Einars f(irði) a þeim bæ sem⁹ heitir¹⁰ a Langanesi.^{9 30} hvn atti svn þann er Liotr h(et). (hann)¹¹ var mikill maðr vexti.⁹

¹ ð synes i hðskr. rettet fra t (el. et andet bogstav), næppe omvendt. ² p er noget uformeligt; næppe at læse f. ³ Punktum er tilf. ⁴ n synes i hðskr. rettet fra r el. f (ufuldstændig skrevet). ⁵ for (l. 14) — h(et) er skrevet med en anden og mindre øvet hånd. ⁶ Herpå tilføjes i hðskr. þv, en dittografisk fejl fremkommet ved det foranstående hv og det følgende þ-. ⁷ Rettet fra hðskrs var (K. Gisl.). ⁸ i er tilf. over linjen; efter t er et bogstav (eller to?) raderet; mulig er der først skrevet austr. ⁹ Efter hv har skriveren først ved gentagelse skrevet a þei; det sidste har han rettet til sem (forkortelsesstr. raderet). ¹⁰ Også h synes i hðskr. rettet fra b (dittografi af b i bæ). ¹¹ Mgl. i hðskr.

allir frændr Þorgrims voro miklir hauðaðá menn ok viafnadar fyllir¹. Sigrídr h(et) kona er bio a þeim þę er at Hamri het. Sigrídr atti gott þv ok gagn samt. Sigvrðr h(et) s(vn) hennar er at þvi var með henni.² Sigvrðr var fraligr madr vinsell ok litill hauðaðá maðr ok þotti eigi alla uega³ iafnt. Lodinn het verk þrell i Bratta hlið.⁴ hann var verkmaðr goðr.⁵ honum fylgði at lagi kona su er Sigrídr h(et). hun var fengin til at uina⁴ Þormoði. Skemma var i Brattahlið eigi afost husum er Þorkell suaf i .i.⁵ ok setv menn hans.² þar brann lios i skemmvnni hveria nott eptir aðra enu annat folk svaf inni. Nv þotti Lodni Sigrídr hellsti longum dveliaz¹⁰ i skemmvnni a kveldum þotti hanvm hun ga sin minnr enu verit hafði. kom hanvm þa i hug kviðling(r)⁶ sa er 'kvedinn hafði verit um lavsvngar konvr a hverfanda hveli voro þeim hiorto skopot brigð i briost lagit⁷. hann reddi vm við Sigríði at hann uill eigi vistir hennar langar i skemunni a kveldvm.² hvn svarar hanvm¹⁵ sem henni var i skapi til. þat barst at einn aptan þa er Þorkell ok Þormoðr villdv ganga vt til skemmv ok Sigr(i)ðr⁸ með þeim þa 84 tok Lodinn til Sigrídar ok hellt henni enu hvn togaz or hondvm hanvm.² ok er Þormoðr ser þetta þa tekr hann i honð Sigríði ok vill kippa henni or hondum Lodni enu þat gengr eigi skiott. Þor- 20 kell. ser a þrętv þeira.² hann męlr við Loðin lat Sigríði fara leiðar⁹ sinnar vskvggasamligt er allt vm | vistir hennar a kveld- 81b vnvu i skemvnni.² mvn ek gęta hennar sva at þer se skamlavst vti þar. ok sva henni enu þv gęt hennar þess a milli.

Þormoðr drap Loðin

25

c. 22(8) Þa er at iolum dregr lętr Þorkell mvngat heita þviat hann vill iola drykkiv hafa ok gera ser þat til aęętis. þvi at sialdan voro drykkivr a Grenlandi¹⁰. Þorkell bavð þangat vinvm sinvm at iolum ok var þar fiolment. Skvfr af Stokka nesi ok Biarni voro þar vm iolin.² þaðan var hafðr hvsbvnaðr. ok ker. ok klęði³⁰ um iolin. Nv drvkky menn vm iolin með mikilli gleði ok¹¹ skemt-an.² af fara dag iolanna biogvz menn a brott. Loðinn greiðði¹² monnvum klęði. sverð. ok handa gervi er hann hafði varðveitt.² hann setti ok fram skip þeira S(kvfs) ok Biarna.² hvskallar barv ofan ker ok klęði.² Loðinn var i selskinnz stakki ok selskinnz³⁵

¹ Sålledes. ² Punktum er tilf. ³ g i hđskr. rettet fra d. ⁴ in er i hđskr. rettet fra n med forlęnget sidste streg. ⁵ Sålledes hđskr.; = einn. ⁶ r mgl. i hđskr. ⁷ Se Hávamål v. 84. ⁸ i mgl. i hđskr. ⁹ Skr. leiðiar. ¹⁰ g (over hvilket et e = ren er skrevet) er vistnok i hđskr. rettet fra if-. ¹¹ Rettet fra hđskr. i; jfr. Flat., der har ok. ¹² Sålledes.

brokum. þa kemr Loðinn i stöfuv við hinn flórða mann.¹ þar varv
 aðr eig(i)² fleiri menn enn þeir Þormodr ok Biarnni³.¹ Þormodr la i
 bekkinum a framann verðum stokki.¹ Nv er þeir koma i stöfvna
 þa greip Lodinn i fętr Þormodi ok kippti hanvm fram a golfit ok
 dro hann vtar eptir golfinv.¹ þa hlęyr Biarni vpp ok gripvr⁴ 5
 vm Loðin miðian tekr hann vpp ok rekr niðr við golfinv hart ok
 boluar þeim er Þormodr drog ok bað þa lata hann lvsan ok þeir
 gera sva. Nv stendr Þormodr vpp ok mællti. til Biarna engi til-
 kvama þykkir oss Islendingum um slik brogð því at vęr ervm opt
 slikv vanir i skinnleikvm.¹ þeir ganga vt ok lata sem ekki hafi i 10
 orðit. Nv er þeir Skvfr voro albvnr til ferðar þa gengr Þorkell
 til skips með þeim ok heima menn hans.¹ þeir hofdv eina feriv
 85 ok la ein bryggia a land vpp af ferivnni.¹ Biarni stoð hia ferivnni
 ok beið Skvfs er hann hialadi við Þorkel.¹ Loðinn var vppi skamt
 fra skipinv ok hafð(i)² af hennið⁴ greitt klęði manna. Þormodr 15
 var þaðan skamt ok er minnstar vaner voro bregdr Þormodr
 hoggeyxi vndan skikkiv sinni ok hoggr i hofvt Loðini⁴ sva at
 hann fell þegar dæðr til iarðar.¹ Þorkell heyrir brestinn ok litvr⁴
 til ser hvar Loðinn var fallinn. hann męlr þa við sina menn at
 þeir gangi ok drepi Þormod enn þeim varð bilt.¹ Biarni mællti 20
 at Þormodr skyldi ganga vt a skip.¹ hann gerði sva.¹ Biarni
 gekk eptir hanvm ok sva Skvfr ok er þeir komv a skipit þa heimta
 þeir bryggivna vt.¹ Þorkell eggjar þa at gongv ok villdi beriaz við
 þa Skvf ok Biarna ef þeir villdi eigi Þormod fram selia. Skvfr
 mællti þa braðlitit gerir þv a þetta Þorkell⁴ bonði⁴ ef þv vill drepa 25
 Þormod heima mann þinn enn hirðmann⁶ ok skalld Olafs konvngs.¹
 mvn yðr madrinn dyrkeyptr verða ef Olafv konvngv spyv at þer
 latit drepa hann allra hellst er hann hafði sent⁶ hann þer til
 trvstz ef hann þyrfti nokkvrs við. Syniz þat i þessv mali sem opt
 at reidni⁷ litv eigi hit sanna.¹ nv vilivm ver bioða yðr febętr fyri 30
 Þormod vm vig þetta ok vansa þann er yðr hefir gior veritt⁴ i
 viginv. Nv af þessvm ordum Skvfs þa sefaz Þorkell⁸.¹ attv þa
 margir hlvt i vm settir þeina.¹ for þat ok fram at S(kvfr) hann-
 salaði Þorkatli sialfðemi⁹ fyri vig Lodins.¹ for¹⁰ Þormodr¹⁰ || þa til 82^a
 vistar a Stokka nes.

¹ Punktum er tilf. ² i mgl. i hdskr. ³ r er tilf. over linjen med nedvisningstegn. ⁴ Sledes. ⁵ Over m er en fordoblingsstreg. ⁶ n er i hdskr. rettet fra ll. ⁷ Snarere sledes end reidin, da den mellemste streg (ikke den sidste) er forlænget nedad. ⁸ e er i hdskr. rettet fra l. ⁹ Krøllen i e svag. ¹⁰ Disse to ord gentagne ved sideskifte.

Vig Þorgrims trolla

c. 23(9) Egill het¹ hvskall. þeira Skvfs.² hann var mikill maðr vexti ok sterkr liotr yfirliz vfmr ok vvittr.³ hann atti kenningar nafn ok var kallaðr Fífl-Egill³. Þormodr var longvm vkatr.² þeir spvrdv Þormod eptir Biarn(i)⁴. ok Skvfr ef þeir mætti⁵ nokut þetr⁵ raða a hlíodleikvm hans. Þormodr svaradi þat villda ek at þit fengit mer fylgdar mann þann er mer fylgði hvert er ek villda fara. þeir sogdv sva vera skylldv badv hann kiosa þann mann af hvs-
 86 korlum. sinvm. sem hann villdi.² Þormodr mælti Fífl-Egill hann er mikill vexti ok ste(r)kr⁶. hann kys. ek. ok mvn eigi of hyginn¹⁰ at gera slíkt sem fyri hann er lagt.² þeir kvodv sva vera skylldv.² menn vnðrvdvz⁷ þo. hvi hann kæs Egil. Biarni smidaði Þormodi eyxi breiða at Þormodar fyri sogn.² hvn var slegin ofan oll af ok fram til eggjar.² eigi var eggvolr fyri henni.² hellsti var hvn bitrlig. vm svmarit eptir þessa atbvrði foro menn til þings i Garða¹⁵ i Einarss fiord.² þeir or Eiríks. firði hofdv. tialldat bvdír sínar ok var leiti a medal. ok þess er þeir hofdv tialldat or Einarss f(irði). Nv er menn hofdv flestir tialldat bvdír þa var Þorgrimr eigi kominn.² litlv siðar var sen for hans.² hann hafði skrautligt skip ok sva liðs kost vaskligan⁸ ok vel bvin.² sva var ofsi Þor-
 20 grims mikill at menn þordv varla at mæla við hann.² veidar feiri hofdv þeir Grænendingar iafnan á skipi sinv. Nv er skip Þorgrims rendi at landi þa gengv menn til strandar at sia skraut þeira ok vapna bvnað.² Þormodr var þar vidstaddr ok tok vpp selskvtíl einn er þeir hofdv a land kastat ok litr a enn forvnavtr Þorgrims²⁵ tekr til skvtílsins ok mælti lvmi af skvtlinvm maðr s(egir) hann. þvi at þer mvn til litils koma þottv haldir a ok þat etla ek at þv mvnir litit kvnna at beita skvtlinvm. hann svaradi sva. v. vist. þikk(i)⁴ mer hvart þv beitir þetr (en)⁹ ek. ifa laust mvn þat sagði hinn. þa qvað. Þormodr visv þessa. Betr* lez beita skvtli³⁰

¹ Skr. to gange. ² Punktum er tilf. ³ Det sidste f (f) er i hdskr. rettet fra l. ⁴ i mgl. i hdskr. ⁵ Skrevet noget utydeligt i hdskr.; for m står n med et punkt foran; over tt findes en buet streg, der her er opfattet som forkortelse for i. ⁶ r mgl. i hdskr. ⁷ Således. ⁸ Således bestemt og ikke valz. (rettere da vallz-), som tidligere læst; det i ordboerne opførte, på dette sted i Fóstbr. begrundede adj. valzligr bør derfor udgå. ⁹ Mgl. i hdskr.

* Verset bør skrives:

Betr lézk beita skutli
 (Baldr hælir því skjaldar)
 — þollr hleypr hart of hellur
 hlunnjós —, an vér, kunna.

Gørr mank hitt, hveim harri
 hugdyrstr skipar fyrstum
 (veitti oss, sás átti
 orms torg) í skjaldborgu.

balldr hælir því skialldar þollr hleypr hart vm hellur hlunnioz enu
 vgr kvnnum. gior man ek hitt hve hari hvgydrstr skipar fystum
 87 veitti oss. sa er atti orms torg i skialldborgv. Þormodr gengr þa
 heim til budar Þorgrims. hann lætr þa tiallda bud. sina með miklum
 soma ok buaz um vel. þat barst at einn godan vedr dag a þinn- 5
 inv at allir menn voro gengnir i brott fra hvð þeira Skvfs. ok
 Biarna nema Þormodr hann la heima i hvð ok svaf.¹ hann hafði
 breitt a sik felld tvilodinn er hann atti.¹ felldrinn var audrv
 migin² suartr enn audru migin huitr.¹ Nv er Þormodr hafði sofit
 nokkvra stund þa uaknar hann ok ser at allir menn voro i 10
 brottv.¹ hann vndradiz þat því at þa var mart manna i hvðinni
 er hann sofnadi ok i þv(i)³ kemr Egill farandi i budna ok mælli
 Of. fiari ertu mikilli skemtan.¹ Þormodr spurði huadan komtu at
 gða huat er nu i leikum til skemtanar.¹ Egill s(egir) Ek var at
 bud Þorgrims Einars s(vnar) ok þar er nv mestr hluti þingheims- 15
 ins Þ[ormodr mælli]⁴ | huat er þar till⁵ skæmtanar⁶.¹ Egill. 82^b
 mælli Þorgrimr segir þar sogu.¹ Þormodr mælli fra huerium. er
 saga su er hann segir. E(gill) svaradi eigi ueit ek giorlla fra
 huerium sagan er enn hitt veit ek at hann segir vel fra ok skemti-
 liga ok er stoll settr undir hann vti hia buðinni ok sitia menn 20
 þar umhuerfiss. ok hlyða til sogunar.¹ Þormodr mælli kunna
 montu nokkurn mann at nefna þann. semm⁵ i er sogunni allra

¹ Punktum er tilf. ² Således, men -in er noget forskrevet. ³ i mgl. i hdskr. ⁴ Det nederste hjørne af bladet til højre er afrevet, og dermed et par bogstaver i linjens slutning. ⁵ Således. ⁶ æ noget uformeligt; dog snarere at læse så, end ie.

Betr lézk kunna beita skutli an vér; skjaldar Baldr¹ hælir [fejl for hæliz = hælisk?] því; hlunnjós þollr² hleypr hart of hellur. Gorr³ mank hitt, hveim hugdyrstr harri⁴ skipar fyrstum i skjaldborgu. Sá, 's átti ormstorg⁵, veitti oss.

¹ 'Skjoldets Balder' = kriger, manden. ² 'Rullestokkens hests [= skibets] tal (træ) = manden. ³ 'Fuldkommene, bedre'; digteren mener hermed, at han ganske vist ikke er så vant til at håndtere sælhunde-harpunen, som til en anden — og ædlere — id, og den husker han bedre. ⁴ v: Olaf d. hellige. Med hvad der her udtales kan Ol. helg. kap. 218 (Hkr. 175) sammenlignes. ⁵ 'Ormens, slangens torv, plads, hjem' = guld.

Han foregav bedre at forstå sig på [sælhunde-]harpunen end jeg. Manden roser [snarere: roser sig] det [deraf]; han løber [forstår sig i det mindste godt på at løbe, smøre haser] stærkt hen over stenene. Grant husker jeg, hvem den modige fyrste stiller forrest i skjaldborgen. Han, som ejede guld nok, gav os deraf.

hellst er þu segir sva mikit fra at¹. Egill mællti Þorgeirr nokkvrir var mikill kappi i sogunni. ok sva virdiz mer sem hann Þorgrimr mundi verit hafa nokkut við sogna ok gengit miok vel fram sem likligt er. villda ek at þu gengir þanngat ok hlyddir til skemtana. vera ma þat sagði Þormodr.² riss hann nv vpp ok tekr ifir sik 5 felld. sinn. ok snyr ut hinu. svarta a felldinum.³ hann tekr. oxi. sina. i hond. ser. ok setr hautt a hofut. ser gengr til buðar Þorgrims. ok. Egill. með. hanvm. nema. þeir. stað undir budar ueginum. ok hlydaz þadan um. ok matti þadan eigi gerlla heyra þat er 88 sagt var.² veðr hafði a³ verit biart ok. sols(k)in⁴ mikit.² enn er 10 Þormodr var kominn. undir bydna þa tok ueðrit at þykkna. Þormodr gerði ymist at hann horfði i himininn. vpp eða niðr i iorðina. fyri sik. E(gill) mællti hvi letr þu þan veg. Þormodr svarar. þaninn er himinninn i at. sia ok. sva iorðin. sem þa er va þrestir verða. E(gill) mællti fyri hueriu er uant at uerða uabrestir. Þormodr 15 suaradi fyri tidindum uerða uabrestir auallt. nv ef. sua kann at. beraz at þu heyrir vabrestinn þa forða. þu. þer sem þu matt. ok hlaup heim til budar sem. skiotaz ok get þin þar. Nv er þeir hialaz þetta við þa gerir a skur mikla ok mikit uat uðri.² hlaupa menn i brott huer til sinnar budar þui at menn hofdu ekki uid 20 uatni buiz. Svmir foro inn i buð Þorgrims ok var mikil þrong i buðar durunum.³ Þorgrimr sat eptir a stolinum ok beid ef nokkut ryddiz i budar durunum. Þormodr mællti þa við Egil. bið. þu her enn ek mun ganga fram fyri budna ok uita huat þar. se til tidinda enn ef þu heyrir. vabrestinn þa hlaup þu heim til budar sem 25 skiotaz. Nv gengr. Þormodr fram fyri buðina. ok þar at. sem Þorgrimr. sat hann m(ællti) hvat sogv var þat er þu sagdir adan. Þorgrimr s(egir) eigi getr þat i fam orðum sagt stormerki þeirrar. sogu. eða hvert er nafn þitt.² hann s(egir) Vtrygger heiti ek.² hvers s(vn) ertv. sagði. Þorgrimr.² ek em Tortrygs s(vn). þa villdi 30 Þorgrimr vpp risa af stolinum.² Þormodr hoqr þa i hofut hanvm ok klyfr hann i herðar niðr bra sidan oxinni vndir felld sinn ok sez undir herdar Þorgrimi ok kallar fari þer hingat a er unnit a Þorgrimi. Nv snvaz margir þanngat. ok sia averkann. þeir fretta huat hann veit til þess mannz er a Þorgrimi vann.² Þormodr 35 svaradi her sa ek. hann fyri skemstu enn ek hliop þegar undir herðar [hanvm]⁶ er a verkinn var orðinn. Sa ek þa eigi hvert sa for er a hafdi unnit.² || Nv taki her nokkvrir til ok styði Þorgrim 83a

¹ Her mgl. vistnok ordene: gaman se at; jfr. Flat. ² Punktum er tilf.

³ Sålledes sikkert. ⁴ k mgl. i hdskr. ⁵ En del af þ afrevet (se anm. 4 foreg. s.).

⁶ Afrevet, har sikkert været forkortet; med hensyn til selve ordet jfr. Flat.

89 enn sumár fari at leita þess sem a *hanvm* hefir unnit.¹ þa settvz þeir vndir herðar Þorgrimi enn Þormodr for i brott.¹ hann gengr þa fram með sionum fyri nes nakkvart.¹ hann snyr þa fellinum ok let þa horfa vt hit huita. En er E(gill) heyrir brestinn. er Þormodr vann a Þorgrimi hliop hann. þa heim til bvdar. Skvfs menn 5 geta at lita hvar maðr hliop ok etludu at sa mündi vallda a uerkum uið. Þorgrim. Egill varð storvm hręddr er hann sa manna for eptir ser. ok með vapnum ok er hann var handtekinn² þa skalf a hanvm legr ok liðr sakir hręðlu². En þegar er þeir kendu Egil þa pottuz þeir uita at hann mündi eigi hafa unnit³ (a)⁴ Þorgrimi. 10 Rann hrędsla af hanvm sem hita af iarni. Nv fara þeir i budirnar. ok leita mannzins. ok sinna eigi.¹ þeir fara⁵ fram til siouarins ok fram fyri nesit. þat. sem. fram. gekk i sioinn.¹ þar meta þeir manni i huitum felldi ok spyria hann at nafni.¹ hann nefndiz Vigfuss. þeir. spvrðv hvert hann etlaði at fara. hann s(egir)⁶ ek 15 leita þess manz er a Þorgrimi hefir vnnit.¹ þeir gengvz at moti ok foro hvarirtvegiv hart. miok. skilr nv skiott með þeim.¹ þeir Skvfr ok Biarni sakna Þormodar ok þykkir þeim eigi orvęnt at hann mvni vera valldr auerkans. því at Skvfr hafði hęrt i Noregi konungs a tekiur um hefnd eptir Þorgeir. Havars s(vn). Nv er af 20 liðr hit mesta hlavpit manna þa tokv þeir Skvfr ok Biarni bat einn a lavn ok letv i nokkvrar uistir.¹ þeir revv. fram fyri nesit þvíat. sagt var at þar hefði sez maðr i hvitum felldi. sa er nefndiz Vigfvss. Enn er þeir koma fyri nesit. þa sa þeir hvar. Þormodr var. reyrv þeir þa at landi ok mela at Þormodr skvli ganga a 25 skipit vt.¹ hann gerði. sva. þeir. spyria hvart hann hefði vnnit a Þorgrimi.¹ hann kvað þat satt vera.¹ þeir spurðv hann tidinnda eda hverssv mikill vera mündi averkinn. Þormodr kvað. þa. v(isv)

90 Avrvende*. trez. vndir. opt sinnumz þat minni avll er fremð of

¹ Punktum er tilf.   ² Sæledes.   ³ i synes i hdskr. rettel fra a.

⁴ Mgl. i hdskr.   ⁵ Skr. to gange.   ⁶ Herþa er tilf. hann, men overstreget.

* Verset bür skrives:

Orvendi trezk undir,	ef hreggþoda hoggvit
(opt sinnumk þess minni)	hefk vart í skqr svarta,
oll es fremð of fallin,	nadda borðs þvít Nirði,
fjörneppr, í strá greppi,	nættings, bana vættik.

Oll fremð es of fallin¹ greppi í strá¹, — fjörneppr trezk undir orvendi², — (sinnumk opt minni þess), ef hefk hoggvit vart³ í svarta skqr nættings hreggþoda⁴, þvít vættik bana nadda borðs Nirði⁵.

¹ falla í strá 'at falde ned i (gulvets) halm'; oprl. vel brugt om småting, der ved at falde ned på det med halm bestroede gulv måtte anses for fortable.

fallin fiornefs i stra greppi ef herþoda¹ hoggit hefi vart. i skavr. svartu. nadda þorðs því at nírði nęttings. bana vęttag. Vera ma segir Þormodr at eigi hafi mikit orðit hogit því at orvendr maðr hio enn því hio ek eigi fleiri at ek hvgða at þetta. skyldi at fvlv vinna. S(kvfr) mælli þa gefv hafdir² þv a er þeir. kendv þik eigi⁵ er þv saz vndir hofdi hanvm Þorgrimi. eða þa er þeir fvndv þig vppi a nesinv. þa q(vað) Þormodr v(isv) Vndr^{3*} er hvi eigi kenndv elborvar mik giorva stals. hefi ek mark a mali mart ok skopt hit svartu bvrgrvz langs. þviat lengra lif var mer skapat drifv þremia lindz enn þollum þeim alldr tili seima. avðkenðr maðr em ek 10 s(egir) Þormodr svartr maðr ok hrokkinherðr ok malhalltr enn ek var eigi i þv(i)⁴ sinni feigr. ok ma vera at ek hafa til nokkvr

¹ Således. ² Þ i hdskr. synes rettet fra l; dog er bogstavet noget uforme- ligt (hafdir Flat.). ³ For Vn først skrevet Vm med forlænget sidste streg i m; men da denne delvis er benyttet til en del af det følgende d, har skriveren selv rettet ordet. ⁴ i mgl. i hdskr.

² Dativ af örvhönd 'en kejhåndet person'; hentydning til Tormods egen legemsfejl (se sagaen (1852) s. 34). ³ vart 'næppe, med umærkelig kraft'. ⁴ nættings hregg 'sværds-storm', dens boði 'bebuder' = en kriger; þoda er vistnok dativ. ⁵ nadda þorð = 'pilenes bræt' = skjold, dets Njörðr = en kriger.

Digterens (min) hele fremgang er fuldstændig borte — den, hvis liv stunder mod enden [hvis skæbne det er at være dødsens] bliver [trådt under=] undertrykket endogså af en kejhåndet — minder derom finder jeg ofte —, hvis jeg har hugget kraftløst (forgæves) i krigerens (Torggrims) sorte hoved, ti jeg venter (bestemt), at manden dør.

* Verset bør skrives:

Undr 's, hví eigi kendu	burgumk, langs þvít lengra
élbörvar mik görva	lif vas tý skapat drifu
stáls (hefk mark) á máli	þremja svells, en þolli
(mart) ok skopt et svartu;	þeim aldrtili seima.

Undr 's, hví stáls élbörvar¹ kendu mik eigi görva á máli ok et svartu skopt (hefk mart mark); burgumk, þvít langs þremja svells drifu tý² vas skapat lengra lif, en aldrtili þeim seima þolli³.

¹ 'Stál-byggens træer' = krigerne, mændene. ² þremjar, en ubekendt del af et sværd; dens svell 'is' = sværd; til dette hører langs (= langstrakt); sværdets 'byge' = kamp, hvis Tyr = kriger, digteren selv. ³ 'Guldets stav, træ', manden, Torggrim.

Et under er det, at mændene ikke skulde kende mig fuldkomment af mit mæle (min — stammende — udtale) og mit sorte hår — jeg har kendemærker nok —; men reddet blev jeg, ti et længere liv blev mig givet, derimod blev døden bestemt for den mand.

vndan rekit. ok lvti enn fyr i gras nokkvir frændr Þorgrims enn ek. Biarni mælli þa þv munt nv vera la(ta)¹ sva hvit vm hefnir eptir Þorgeir. ok hefir þv þo leyst þinar hendr. þa. q(vað) Þormodr v(isv) Matt ka * ek hefnð enn hrafni hrings fekk ek brand. a þingi v
 91 balldrs let ek vigi valdit varga setvrs² við marga. meir hefni þo³ 5
 þeira Þorgeirss vinir | fleiri gnyþolli let ek gjalla giort hefi ek fyr i 83b
 mik svartan. Sva syniz mer. segir Biarni sem þv þvrfir eigi meira at. at gera vm hefnina eptir Þorgeir. þvi at mikit storvirki hefir þv gert einn vtlendr maðr ok einmani sem þv ert her drepit þann hofdingia sem annar er mestr (a)⁴ avllv Grænlandi ok eigi synt 10 hvar(t)⁵ þv kemz i brott þvi at Þorgrimr a marga frændr þrifliga eptir ok mikla kapps menn. Nv flytia þeir Þormoð til Eirikss⁶ f(iarðar) ok fylgia hannvm i helli þann er nv er kallaðr Þormoðs. hellir. sa hellir er i sefar homrvnm odrv megin fiardarins enn Stokka nes. hamrar erv. vpp ok niðr fra hellinum ok hvarttveggia 15 illt at fara. þeir S(kvfr) ok Biarni. mæla. þa við Þormoð. vertv nv her i hellinum enn við. mavnvm koma til moz vid. þig. þegar lokit er þinginv.⁷ sidan fara þeir brott ok apr til þingsins. Þormoðar var saknat a þinginv.⁷ þikkiaz menn nv vita at hann mvn vegit hafa Þorgrim. Bodvar ok Falgeir bioggv mal til a hendr Þormoði 20 ok varð Þormodr sekr skogar maðr vm vigit. Nv er lokit var

¹ ta mgl. i hðskr. ² Således. ³ Først skr. þor (begyndelsen til det folg. Þorgeirs), men þ (i þeina) er skrevet umiddelbart efter i, vistnok for at betegne, at dette skulde udgå. ⁴ Mgl. i hðskr. ⁵ I ligeledes. ⁶ Rettet fra hðskrs Einarss. ⁷ Punktum er tilf.

* Verset bør skrives:

Matkak hefnð, en hrafni,	Meir hefni þó þeira
hrings, fekk bráð á þingi,	Þorgeirs vinir fleiri
Baldrs (létk vígi valdit),	gnyþolli létk gjalla
varga, setrs við marga.	gört hefk fyr mik svartan.

Matkak hefnð hrings setrs Baldrs¹ við marga, en fekk hrafni bráð varga á þingi; létk valdit vígi. — Den sidste halvdel må være meget forvansket, da gnyþollr ('gny-træ') ikke er nogen fuldstændig kenning, da man ventede et objekt til gjalla f. eks.: hogg el. lign., og endelig da þeira er uforståeligt i sammenhængen (hvilke?). Men meningen synes nogenlunde klar.

¹ hringr = 'sværd', hvis setr 'sæde' = skjold, dettes Baldr 'kriger', her Torgeir.

Jeg vilde ikke overlade hævnen efter Torgeir til mange, men jeg gav ravnens ulvenes føde (den fældedes lig) på tingen; jeg begik drabet. — Nu kan flere af Torgeirs venner hævne ham (hvis de kan); jeg lod hugget runge i krigerens hoved (?); jeg har nu gjort min del af arbejdet, jeg sorthårede mand.

þinginv for hver heim til sins heimiliss. þeir Skvfr .ok. B(iarni) komo til. fvndar við Þormod ok ferdv hanvm vistir ok þat annat er hann þvrti. ok sogdv hanvm. sekt hans. mæltv at hann skyldi þar vid hafaz i hellinvm. sogdu at hann mundi hvergi frid hafa ef menn vissi hvar hann var. sogdvz þeir møndv koma endr ok. 5 sinnvm til fvndar vid hann.¹ fyrir helliss. dyrvnm var gras to mikil ok mattv nædvliga þeir menn er firir voro hlæpa af hamrinvm 92 ok i grastona. Þormodi þotti daufligt i hellinvm því at þar va(r)² fatt til skemtantar.¹ einn godan veðr d(ag) ræds Þ(ormoðr) brott. fra hellinvm³ hann klifr⁴ vpp hamrana ok hafði eyxi. sina. með. 10 ser.¹ ok er hann er skamt kominn. fra hellinvm. þa mætti hann manni a leid. Sa var mikill vexti ok vsinnilligr liotr ok eigi goðr yfir bragds. hann hafði yfir ser veriv savmada saman af morgvm. totrum.¹ hvn var felíott sem laki ok hottr a vpp með slikri gerd. hvn var oll lvsvg. Þ(ormoðr) s(pyrr) þenna mann at nafni. hann 15 s(egir) ek heiti. Oddi. Þ(ormoðr) s(pyrr) hvat manna ertv Oddi. hann svaradi ek em einn gongv madr fast(r)² a fotum ok em ek kallaðr Lvsá-Oddi. nenningarlæss maðr ok eigi allgyinn. frodr nakkvat ok hefi iafnan gott af godvm monnum. eda hvat h(eitir) þv. Þ(ormoðr) svaradi ek heiti. Toradr. Oddi. spvrdi hvat manna 20 ertv Toradr.¹ hann s(egir) ek. em einn kápmadr. eda hvart villtv Oddi eiga kápv vid mik. Oddi s(egir) ek hefi fatt til kápa. eða hveriv villtu (við)⁵ mik kápa.¹ ek vil kápa at þer yfirhofn þa er þv att. Oddi s(egir) eigi þarftu at spotta at mer. Þ(ormoðr) s(egir) eigi er þetta spott. ek man selia þer kápvna er ek em i enn þv skallt gefa 25 mer við verivna er þv ert. i. ok fara sendi for mina i⁶ Stokka nes ok koma þar i aptan. ok. seg þeim Skvf. ok. B(iarna) at þv hefir hitt man. i dag er Toradr. nefndiz ok skipti hann yfir hofnvm vid þig.¹ ekki byd ek þer fleiri eyrinndi.¹ skalltv þa eignaz kápvna ef þv kemr þessv eyrinndi fram. Oddi s(egir) eigi er vðvellldigt at 30 komaz yfir fiordin || þar þarf skip at hafa enn þo ma vera at ek 84ª koma þessv til leidar ef ek vil at koma a Stokka nes i kvelld. nv skipta. þeir skikkivnm tekr Oddi við blari kápv enn fer Toraði verivna ok fer hann i. Þa for. Þormodr til Einars f(iarðar) þar til er hann hittir smala mann Þordisar a Longvnesi.¹ hann s(pyrr) 35 huart. synir. Þordisar veri heima.¹ smala maðrinn svaradi eigi er 93 Bodvarr heima enn brædr. hans voro heima. i nott. enn nv erv

¹ Punktum er tilf. ² r mgl. i hðskr. ³ Synes skrevet hetlinvm; men ned til ll går halen af þ (þar l. 8), hvilket har bevirket, at bægge ll kun har halvdelen af den sædvanlige længde. ⁴ Skrevet klifr, men det første l er i hðskr. rettet fra a. ⁵ Mgl. i hðskr. ⁶ Rettet i hðskr. fra a.

þeir ronir a fiski.¹ Þormodr svaradi sva ma vera. nv hvgti. smala madr. at hann væri Lvsa-Oddi².¹ nv skiliaz. þeir. Þormodr. ok. smala madr.¹ fer Þormodr til næsta Þordisar ok hefsz þar vid ok er kvellda tok. þa sa. Þormodr at³ þeir. brędr rerv at landi. Þorkell reri i halsi Þorðr i midiv. skipi⁴. Falgeir i aþstrvni.¹ nv⁵ er. skipit rennir at landi. þa stendr. Þorkell vpp ok for fram i stafninn ok etladi at taka vid skipinv.¹ Þormodr gengr. þa vt or næstinv. ok þikkiaz þeir þar kenna Lvsa-Odda. þa snarar. Þ(ormodr) at Þorkatli. ok hoggr badum hondum i hofut Þorkatli. ok klyfr havsinn. fekk hann þegar bana. þa snyr Þormodr i brott ok¹⁰ steypir af ser verivnni.¹ Þorðr. ok Falgeirr hlæpa eptir hanvm.¹ hann tekr vndan fast ok fram a siovar hamrana yfir hellinn ok hleypr Þormodr fyr ofan i tona þa er fyri helliss dvrvnum var.¹ ok er hann kom niðr þa hleypr Þorðr eptir hanvm ok lyknar i knessbotum (er)⁵ hann kom niðr i tona ok lytr afram.¹ þa hio¹⁵ Þormodr medal herda hanvm sva at eyxin sokk at skapti ok fyn enn hann geti eyxina or tekit sarinv þa hliop Falgeir ofan i tona ok hio þegar til Þormodar. þat hæv kom. medal herda Þormodi ok vard þat mikit sar.¹ þa ran Þormodr vndir hendr Falgeiri því at hann var vapnlæss. Þormodr sinnr þat at hann verðr aflvani fyr²⁰ Falgeiri.¹ þikkiz hann þa vera midlvng staddr slyppr madr ok sar miok.¹ rennir þa hvgnvm þangat er var Olafr konvng. ok vetti hans hamingiu at hanvm mündi dvga.¹ fellr þa eyxin or hendi Falgeiri niðr fyr hamrana ofan a sioinn.¹ þikkir hanvm þa nokkorv venna er hvartvegi var slyppr. ok því næst falla þeir badir²⁵ fyri hamrana ofan a sioinn. reyna. þeir þa svndit med. ser ok 94 fęraz niðr ymsir. sinnr Þormodr at hann meðdiz af miklu sari ok blodras enn fyri því at Þormodi varð eigi daudi ętlaðr þa slitnadi⁶ brokkilindi⁷. F(algeirs). rak. Þormodr þa ofan um hann brękrnar. Falgeiri dapraz þa sundit. fer hann þa i kaf at oðrv h(v)eriv⁸ ok³⁰ drekkv nv vmęlt.¹ skytr þa vpp þionum ok herdunum ok við andlatit skaut vpp anlitin var þa opinn mvdrinn ok avgun ok var þa því likaz at sia i anliti sem þa er maðr glottir at nokkveriu. sua lykr með þeim at Falgeiry. druknar. þar. Þormodr var þa miok⁹ farin.¹ hann lagðiz þa i eitt sker ok skreid. þar upp a griotit ok³⁵ la þar ok vetti þa einskiss annarss enn hann mündi þar lif lata því at hann var miok modr ok sar enn langt til landz. Nv er

¹ Punktum er tilf.² i er i hðskr. rettet fra a.³ Skr. to gange.⁴ Det første i skr. over linjen med nedvisningstegn.⁵ Mgl. i hðskr.⁶ Rettet fra hðskrs selitn.⁷ Således.⁸ v mgl. i hðskr.⁹ o er skr.

omtr. som ð.

at segia. fra Lusa-Odda hann for sem melt var med þeim Þormóði ok segir þeim Skvf. ok Biarna at hann || hafdi fvdnit man a leið 84^b sinni of d(aginn) þann er Thoradr¹ nefndiz. ok skipti við hann yfirhofnum ok mælti at hann skyldi. fara a Stokka nes. ok s(egia) þeim S(kvf) ok B(iarna) fvd þeira ok klęða kapv.² þeir 5 kenna kapvna ok þikkiaz vita at Þormódr mvn því sent hafa Lusa-Odda til fvdnar við þa at hann mun ętlaz fyr nokkut. storvirki at gera.³ þeir toko þa einn bat a laun um kveldit ok roa um nottina yfir fiordinn. ok er þeir nalgaz hellinum þa sia þeir kvikt nakkvat i einv skeri ok ręða vm hvart⁴ þat (mvni)⁴ vera selr eda 10 annat. roa nv at skerin v ganga vpp a skerit sia þar mann liggia ok kenna at þar er Þormódr spyria hann tidinda enn han. segir þav tidindi sem gerdz hofdv um nottina. S(kvfr) mælti vist hefir. þik eigi til einsskiss vndan rekit a Garða þingi er þu hefir ordit a einv kveldi bani .ÍÍj. kappu ok kynstora manna. Þ(ormódr) mælti 15 þat eitt kom mer i hug adr þitt¹ komut hingat at ek munda her lif mitt lata i skerin enn. nv þikki mer eigi aurvęnt at ek verða 95 gręddr ok ma þa enn vera at ek hafi undan rekit til nokkurss. þeir spyria at um saman eign þ(ei)ra⁵ Falgeirss. Þormódr kvad. v. þa v(isv) Skopta* ek enn þa er vppi vndarligns a svnd¹ hrokr⁶ 20

¹ Sålledes. ² Punktum er tilf. ³ r er skr. over linjen med nedvisningstegn, men dette er ur. anbragt mellem v og a. ⁴ Mgl. i hđskr.; jfr. Flat. Udenfor denne linje er der i margen tegnet en hånd, som mulig står i forbindelse med de her begde skrivefejl. ⁵ ei mgl. i hđskr. ⁶ Skr. umiddelbart efter det foregående ord.

* Verset bör skrives:

Skoptak enn, þás, uppi,	alla leitk á Ulli
(undarligt) á sundi,	eggveðrs hugar gleggum
hrókr dó heimskr við klœki	(setti gaurr ok glotti)
(hans razaklof gandi);	godfjón (við mér sjónir).

Skoptak¹ enn uppi á sundi, þás heimskr hrókr — hans razaklof gandi undarligt — dó við klœki; leitk alla godfjón² á hugar gleggum³ eggveðrs Ulli⁴; gaurr setti sjónir við mér ok glotti.

¹ Jfr. norsk skofta 'hvile ud efter et Arbejde' (Aasen). ² 'Gudehad', d. v. s. et udseende, som viser, i hvor høj en grad gudforhadet vedkommende person må have været. ³ Egl. 'sparsom, karrig på mod', d. v. s. fej. ⁴ eggveðr 'sværdæggen storm' = kamp, dens Ullr = Falgeirr.

Jeg hvitte mig endnu (og stod) på vandet, medens den dumme tølper — hans skræv gabede underlig — døde med vanære. Jeg så, hvor modbydelig den feje „kriger“ (ironisk) så ud; den plumpe karl fæstede øjnene på mig og grinte.

do heimskr við klęki hans raza klof gandi;¹ alla leit ek a Ulli eggvedvrs¹ hvgar gloavm setti gaur ok glott¹. gud flon við mer-sionir. þeir S(kvfr) ok B(iarni) bera Þormod². a skip ut i florum skautum þviat hann matti eigi ganga.³ þa sękia þeir i hellinn klęði hans. ok vist þviat þeim syndiz hann ekki þar mega vera. 5 þeir rero þa inn eptir Eirix¹ f(irði). Gamli h(et) maðr er bio i Eiriks f(iarðar) botni vppi vndir ioklvnum. hann var. felitill. maðr. ok einręnn veiði maðr mikill. Gamli var kvangaðr ok h(et) Grima. kona. hans. hun var svarkr mikill. ger at. ser um mart lęknir goðr ok nakkvat. forn frod.³ ekki voro þar. fleiri hion en 10 þar. ij. þar komo sialldan til annara manna ok sialldan komo menn til. þeira. þeir. Skvfr ok Biarni lendv bati sinum skamt fra bygd Gamla.³ gengr S(kvfr) vpp. til huss enn B(iarni) sitr yfir Þ(or-moði). S(kvfr) var þar vel fagnat. ok bodin greiði⁴. Saran mann hofum vęr með at. fara er ek villdi at þer lęknadit. Grima s(egir)¹⁵ hverr er sa maðr. S(kvfr) s(egir) Þormodr. skalld. ok hirdmaðr. Olafs konungs. er vordinn fyri averkum.³ hverr hefir a hanvm vnnit s(egir) hun. Skvfr s(egir) henni. tidindin. þav. sem gerðz. hofdo.³ mikill atburdr er sia ordinn ok mikil uandkvędi hefir þessi maðr radit ser. ok mikit er at takaz a hendr skogar manni 20 frenda Þorgrims ok allra hellst er hann hefir nv vnit sva mikit 96 stovvirki. i sekt. sinni. S(kvfr) mælli ek. skal fe. fyri hann bęta eptir þvi sem vert er ef þer erv sakir gefna(r)⁵ of þetta mal ok hvergi skal þik skaða i vm kostnað þann er þv hefir fyr hanvm. Nv lykr þeira vidrędv ok tekr Grima við Þormoði.³ er hann þa 25 fęrðr vpp til bęjar ok fęgir Grima. sar hans ok bindr.³ er hanvm þegar nokkvęrv hegra. S(kvfr)⁶ ok B(iarni) fara heim a Stokka nes. þessi tiiðinnði þotti ællum monnum mikil vera ok varð eigi. skiott. spvrt hit sanna um þetta þvi at margir hofdv þat fyri satt i fyrstv at Þormodr mænði þar drvkknat⁷ || hafa þa er lik. Fal- 30 85^a geirs. fanz. Sar Þormodar hofdvz illa ok la hann .xij. manadi. i sarum. þa er einn vetr var lidinn. fra þessvm atburdum þa gengr. Þormodr milli stvfv ok elldhvss ok var þo eigi groit sar hans.³ vm varit vard sa atburdr at Þordis a Longv nesi let illa i svefni um nott ok ręddv menn um at hana skylldi vekia. Bodvar. svn 35 hennar mælli lati þer moðr¹ mina niota draums sins. þviat uera ma at þat nakkvat beri fyri kerlingu er hun uill uita ok er hun eigi uakit. enn er hun vaknar hratt hvn meðiliga aundunni.

¹ Silledes. ² Skr. to gange. ³ Punktum er tilf. ⁴ S(kvfr) — greiði er skr. to gange; siðste gang stár heilsat for fagnat (fagnnat Flat.). ⁵ r ngl. i hðskr. ⁶ k lgeledes. ⁷ -at noget utydeligt i linjens slutning.

B(öðvarr) son h(ennar) mælli. þa. þu lez illa i svefni modir. eða hefir nokkvt fyri þik borit.¹ Þordis² svaradi vida hefi ek gondum rent i nott ok em ek nu vis orðin þeira hluta er ek uissa eigi adr. B(öðvarr) mælli huat er þat. Þ(ordis) svaradi Þormodr. sona bani. minn enn brodr³ bani þinn er a lifi ok er hann a uist med þeim Gamla ok Grimv. inn i Eiriks f(iarðar) botni. Nu uil ek fara a fund þeira ok taka Þormod ok launa hann med liotum dauda þann mikla skada er hann hefir oss. gert. Munv uęur koma i Brattahlíð. ok bidia Þorkel fara med oss þviat hann mun illa kunna ef þeim Gamla ok Grimv er gert nokkut til meins. þviat 10 Þ(orkell) helldr miok hendi yfir þeim.¹ B(öðvarr) kvez buinn til ferdar þegar villdi.¹ nv standa þav vpp um nottina ok taka eina 97 skvtu er þau attu ok stiga þar a skip. við .xv. man. roa um nottina til Eirix f(iarðar). þa uar. sua m(i)ssorum³ komit at nott var farlios. Nv er Þordis. uar a leid komin uid sinu forvneyti.¹⁵ Er þat. sagt at Grima letr. þessa somv nott illa i svefni. Þormodr. mælli at Gamli skyldi uekia hana. G(amli) svaradi ekki vill Grima at hun se vokt þviat iafnan verdr hvn i svefni þeira hlvtu vis er henni þikkir uarda. Nv hetta þeir hialinv enn G(rima) vaknar skiott.¹ G(amli) mælli. þa illa lezt þv i svefni. Grima. eða huat 20 bar fyri þik. G(rima) svaradi þat bar fyri mik at ek veit at Þordis af Longv nesi er a leid komin. með xv. hvs. karla sina ok ętlar inn hingat til uar. þviat hun er nv uis ordin af trollskaþ sinum at Þormodr er her a vist med okkr ok ętlar hun at drepa hann. Nv vil ek at þv ser at husi i dag ok farir ekki at ueiðum þviat 25 eigi erv þit of margir þott ið set .ij. fyri. enn .xv. menn sęki ykkur heim allra hellst er Þormodr. er eigi vapn fęrr enn.¹ þo nenni ek eigi at senda ykkur a iokla i brott helldr mvnv þit heima vid hafaz. Nv for Þordis vm nottina til þess er hun kom i Bratta hlið. Þorkell. fagnar þeim vel ok byðr þeim greiða.¹ Þordis s(egir) sa er 30 mala voxtr at ek ętla at fara a fvnd þeira G(amla) ok Gri(mv). þing manna þinna þviat. ek þikkiumz þess uis orðin at þar er kominn Þormodr skogar⁴ maðr var. er margir menn hygia at drvkknaðr. se. Nv villda ek at þv fęrir med oss ok hallt til þess at ver naimm logum af þeim Gamla | ok Grimv.¹ veistv þa gerla 35 85^b hvat ver eigvmz vid ef þv heyrir reður varar. Þorkell svaradi ulikligt syniz mer vera at G(amli) mvni vardveita. skogar man þin. enn þo mvn ek fara ef þer vilit. Nv eta þav Þordis þar dagverd. Enn Þorkell sopaz at monnum þvi at hann villdi ekki

¹ Punktum er tilf. skr. skogar.

² Sáledes.

³ i mgl. i hdskr.

⁴ Herefter igen

vndir þeim Þordisi ok B(öðvari) eiga ef þav eyrði¹ eigi a eitt
satt.² ok er menn voro mettír. þa stigr Þorkell a skip vid .xx.
98 menn ok fara þa hvarirtvegiv vid sva hvit. Enn G(rima) kona
Gamla atti stol einn mikinn enn a brvðvm stolsins. var s(k)orinn³
Þor ok var þat mikit likneski. G(rima) mælli vm myrgininn nv⁵
vil ek skipa til verka. i dag. stol minn mvn ek setia a stvfv golf
mitt þar vil ek Þormodr at þv sitir a. þa er menn koma.² vil ek
ekki at þv risir vpp af stolnum meðan Þordis er a benum.² nv
þoat þer þikki nokkvrar nylvndur i geraz eda þer syniz vfridr at
þer borinn þa ris þv ekki vpp af stolinum. þvi at ekki mvn stoða 10
at hrokkva i hyrningar vndan ef þer verdr bana avdit. Gamli
skal festa upp ketil ok sioda sel. þv skalt bera sorp a elldinn ok
lat verda mikinn reyk i hvsunum.² ek mun sitia⁴ i dvrum ok
spinna garn ok taka vid komendum.² nv er sva gert sem Grima
sagdi fyri.² ok er skip þeira Þorkels. ok Þordisar siaz at landi 15
fara. sez Þormodr a stolinn.² Gamli hafdi vppi ketilinn. ok bar a
sorpit a elldinn.² vard miok reykrast i hvsvnm þar fylgdi ok
mykr mikit sva at ekki matti sia. Grima sat a þreskelldi ok spann
garn. ok kvad nokkvt fyri ser þat er adrir skildu ekki.² nv renna
skip at landi ok ganga menn vpp til þegarins. gengr Þorkell vpp.² 20
Grima heilsar hanvm vel ok bavd hanvm þar at vera. Þorkell.
mælli. Þordis af Longv n(esi) er her i for ok hefir hun þat.
fyri satt at Þormodr skogar⁶ madr hennar se her með þer.²
vilium vgr at þv selir Þ(ormod) fram. ef þv veiz hvar hann er
þviat þer mvn þat ofrað verda at hallda. skogar mann fyri þeim 25
Þordisi ok Bodvari s(yni) hennar. Grima s(egir) vndarligt syniz
mer vera at Þordis etlar at ek mvni hallda. skogar mann fyri sva
rikum monnum sem þav er v a Longv n(esi) þar sem ek sit vid
annan mann i hvs.² vist er þat vndarligt enn þo vilium ver ran-
saka. herbergi þin. Grima mælli þess mvnv þer kost eiga at 30
rannsaka þe. minn þo at þer hefdit eigi sva mikit fiolmenni. Nv
99 þykki mer avallt gott er þv kemr i min hvs. Enn illt mvn mer
þikkia. geis. þeira Einaris f(irðinga) ok spellvirkni um herbergi min.
Þorkell. mælli vid Þordis. mvnum. ganga inn .ij. ok rannsaka.² Nv
gera þav sva foro þav inn ok rannsokvðv. ok var þat ekki long dvol. 35
þviat hvsin voro einkar litil.² þav lvkv þa vpp stvfvnni. ok var
þar fvllt allt af reyk ok sa þav ekki til tiðinda. ramt var i hvsvnm
af reyk⁶ ok voro þav helldr. skemr inni enn þav mendi ef reykløst

¹ Sðledes. ² Punktum er tilf. ³ k mgl. i hðskr. ⁴ Rettet fra hðskrs
sta; jfr. Flat. ⁵ o er skr. over linjen med nedvisningstegn. ⁶ Herefter er
skr., men flere gange overstreget: ok var helldr.

hefði verið. nv koma || þau ut ok uar þa rannsakadr börrinn utí.¹ 86a
 þa mælti Þordis. eigi þottumz ek mega sea giorla fyrí reykinum
 huat i stofunni uar títt nú manum uid fara upp a stouuna ok
 taka af skiana ok lata leggía ut reykinu ok sea þadan huat i
 stofunni er til tidenda. nu fara þau Boduarr ok Þordis a stofuna 5
 upp ok taka af skiana.¹ leggr þa ut reykinu ma þa sea um alla
 stofuna.¹ geta þa at lita stol Grimu þar er hann stod a midiu
 golfi.¹ þau sa Þor med hamri sinum skorinn a stols brudunum
 enn þau sa ekki Þormod.¹ fara þau af stofunni ok ganga til
 duranna.¹ þa mælti Þordis eptir er enn nakkvat fyrnsku Grimu 10
 er Þors likneski er skorit a stols brudum hentar. G(rima) svaradi
 ek kem sialldan til kirkiu at heyra kenningar leðdra manna þui
 at ek a langt at fara enn fa ment heima.¹ nu kemr mer þa
 helldr i hug er ek se likneski Þorss af tre gert þat er ek ma briota
 ok brenna þegar ek uil huerssu miklu sa er meiri er skapat hefir 15
 himin² ok iorð ok alla hluti syniliga ok vsyniliga ok ollum hlutum
 gefr lif ok engi madr ma yfir stiga. Þ(ordis) svaradi vera ma at
 þv hvgsir slikt enn nakkvat etla ek at ver mœndim nv navdga
 þer meir til sagna ef Þorkell væri eigi her með sitt fiolmenni þvi
 at sva segir mer hugr at þv vitir nakkvat til hvar Þormodr er.¹ 20
 G(rima) svaradi nv kemr at þvi sem mælt er opt verðr villr er
 100 geta skal ok hitt annarss³ a(t)⁴ hverium bergr nakkvat er eigi er
 feigr enn þer er⁵ navdsyn⁶ þat er heilög gezla er sua yfir þer at
 fiandinn a ekki þig sua heimila til illra hluta sem þv villdir gert
 hafa þvi at þat er varkunn at menn geti stundum anarss enn er 25
 en þat er engi uarkunn at hann trui eigi þvi er satt er þa er
 hann reynir sanleikinn. nv skilia þar at sua mæltu.¹ fer Þorkell
 heim i Brattahlíð.¹ Þ(ordis) fer ok heim.¹ þeir S(kvfr) ok B(iarni)
 koma a laun til fyndar vid þau Gamla ok G(rimv) færa þeim þa
 hluti er þeim bar naudsyn til ok launa þeim morgu þan kostnad 30
 er þau hófdu fyrí Þormodi.

Fra þui er Þ(ormodr) uar heill uordinn

c. 24(10) Þa er Þormodr var ordin heill madr þess er Falgeir hafdi.
 a hanwm vnnit þa fluttv. þeir Skvfr ok Biarni Þormod heim a
 Stokka n(es) ok vardveittu hann þar a laun i einu buri. þar var 35
 Þ(ormodr) .iij. vetr.¹ þann vetr selldv þeir S(kvfr) ok B(iarni) þeinn

¹ Punktum er tilf. ² Fra þau ut (sidens begyndelse) og hertil skrevet
 med en anden hånd, eller mulig med to andre, forskellige hænder. ³ Således.

⁴ t mgl. i hdskr. ⁵ Skr. to gange. ⁶ Herpå synes noget at være udfaldet;
 Flat. har: at þu þackir þat gude at fiandinn o. s. v.

a Stokka nesi *ok* adrar iardir þer sem þeir attv *ok* sva kvikfe *ok* ętludv at radaz i brott. af Grenlandi.¹ snemendiss um varit biogv þeir skip. sitt *ok* settv fram.¹ þa fystiz Þormodr or vtibvr-inv hann. sagdiz eiga eyrindi norðr i fiordinn.¹ hann fer ser þa einn bat.¹ Fífl-Egill rez til ferdar með hanvm.¹ sez Egill til ara 5 enn Þormodr styrir.¹ Egill² uar goðr ręði³ *ok* vel syndr.¹ vedr var biart | *ok* gott solskin *ok* uindr litill.¹ þeir fara inn eptir 86^b Einars f(irði) *ok* er þeir voro komnir inn. i f(iorðinn) þa vkyriz. Þormodr. miok *ok* roaz um *ok* hallar. skipinv. ynsa vega. E(gill) m(ællti) hvi lętr. þv. sva heimskliga. *ok* fer sem. ęrir menn. eda 10 hvart vill þv hvelfa vndir okkr skipinv. Þ(ormodr) svaradi vvert er mer. E(gill) mællti eigi ma ek roa fyrir latum þinum *ok* er navdsyn a at þv latir eigi. sva ferliga. at þv hafir okkr a kafi.¹ enn hvat sem E(gill) rędir um þetta. þa lykr sva at Þormodr hvelfir batinum vndir þeim. kafar Þormodr vndan skipinv. *ok* þegar 15 101 eptir tekr hann annat kaf at odrv til þess er hann kemr a land.¹ hann hefir eyxi sina með ser. E(gill) kemr vpp hia skipinv *ok* kemz a kiol tekr þar hvilld *ok* litaz um *ok* hvar at ef hann siai Þormod nokkut *ok* fer eigi set hann. rettir E(gill) þa batinn *ok* eptir þat. sez hann til ara *ok* ręr vt eptir f(irði) *ok* þar til er 20 hann kemr heim a Stokka nes. segir þeim S(kvfi) *ok* B(iarna) hit sanna fra sinum. ferdum. let þat fylgia sogvni at hann hvgdi Þ(ormoð) dædan møndv vera. þeim syndiz sia at hvrdv vndarligr *ok* þikkiaz eigi sva bvit mega hafa at. enn renna nokkvt grvnum a hvart Þ(ormodr) man tyndr vera. Nv er at s(egia) fra Þ(ormoði) 25 hvat hann hafdz at þa er hann kom a land. hann vatt fyrst klędi sin *ok* eptir þat tok hann a sik gongv *ok* for til þess. er hann kom a Hamar til Sigridar.¹ þat var sid dags.¹ hann barði þar a dyr *ok* gengr vt kona ein *ok* heilsar hanvm *ok* snyr inn apr *ok* gengr til stvfv. Þ(ormodr) gengr eptir henni til stvfv *ok* 30 sez vtarliga a vędra bekk. Sigridr tok til orða *ok* mællti hvera. kom þar.¹ hann. svaradi Osvifr h(eiti) ek. Sigridr. mællti. sva er hverr sem h(eitir). vill Vs(v)ifr³ vera her. i nott. hann svaradi. kvez þat vilia. vm myrginin kom Sigriðr at mali við hann *ok* spvrði hvernveg af stędziz um ferdir hans. Þormodr m(ællti) Satt 35 var þat at ek nefndvmz Osvifr⁴ i ger. hvn. svaradi kenna þottvmz ek þik þo at ek hefði ekki fyri set þig at þv ert Þormodr Kol-brvnrar skalld. hann. svaradi eigi gerir at dylia þvi at rett kendan hefir þv mannin enn ek etla at fara a Longv n(es) til Þorvnr

¹ Punktum er tilf.   ² Saledes.   ³ v mgl. i hđskr.   ⁴ i er tilf. over linjen med nedvisningstegn.

Einars d(ottvr) ok hitta Liot s(vn) hennar.¹ þá hafa opt liotliga² til min lagt. S(igríðr) m(ælli) þá skal Sigvrðr s(vn) minn fylgia þer lengi hafa þá Liotr ok Þorvnr þvng verit til var.¹ Þormodr m(ælli) vradligt syniz. mér at. Sigvrðr fari m(e)d³ mér því at 102 þit mrvnt *eigi* hallda mega bvtad ykkrum *her* ef nokkut ske(r)z⁴ 5 i m(e)d³ okkr Lioti. giarna vil ek lata bustad til þess. sagði Sigríð⁵ at Liotr fengi nokkvra svivirding. Nv fer. Sigvrðr m(e)d³ Þ(ormoði) a Langa⁶ n(es) til Þorvnrar.¹ þeir drepa þar a dyr ok gengr⁶ vt ein kona ok heilsar þeim. S(igrvðr) spvrdi huart Liotr væri heima. hvn s(egir) *hann* er i stvfv. S(igrvðr) mælli biðv¹⁰ *hann* vt koma.¹ gridkona g(e)ngr³ inn ok mælli Liotr skyldi vt koma.¹ *hann*. svarar⁷. || hver mælli þat. S(igrvðr) af Hamri 87^a s(egir) hun ok annar maðr sa er ek kenda *eigi*.¹ huern ueg uar. sa maðr sionur er þu kendir *eigi*. hun suarar. Suartr maðr ok hrokkin herðr.¹ Liotr m(ælli) likan. segir þu hann. Þormoði saka¹⁵ dolgi uorum.¹ nu gengr Liotr fram ok konur med *hanvm* þer. sem þar uoro.¹ Liotr tekr eitt spiot i hond ser. ok gengr i dyrn ok kennir. Þormoð ok legr þegar a *hanvm* midium.¹ Þormodr laust uið laginu eyxini er *hann* ha(fði)⁸ ok ber nidr spiotit.¹ kemr lagit. i fot *hanvm* fyri nedan kne ok uerdr þat mikit sar.¹ Liotr²⁰ lytr eptir er hann lagði til Þormoðar, ok þá hoqr Sigurdr medal herða Lioti ok serir hann miklu sari.¹ hann hliop inn i dyrnar. Enn konur hlaupa fram fyri hann. snua þeir þa i brott.¹ melir Þormodr at S(igrvðr) skyli fara heim a Hamar ok seg modr þinni tidindin enn ek mun leita fyri mér s(egir) Þ(ormoðr). Nu skiliaz²⁵ þeir.¹ fer Sigurdr heim a Hamar. ok segir modr sinni þau. tidindi sem i hoðu gerdz. Sigríð⁵. mælli. þat er mitt rad at þu farir a fvnd Skufs ok skorir a hann til uið toku.¹ seg *hanvm* at ek uilldi selia land mitt ok r(að)az⁹ með *hanvm* brott af Grenlandi. Nu fer Sigurdr a fund Skufs. ok ber upp eyrindi sin fyri hann. S(kvfr) tekr uid. Sigurdi ok selr land Sigridar ok tekr upp bu hennar ok flytr til skips. Þormodr bindr. sar sitt ok fer ofann til naustz. þess er Þorunn atti.¹ ser *hann* at skip hafdi uerit 103 dregit fram or nausti ok þikkiz uita at huskarllar Þorunnar munu uera ronir.¹ gengr Þ(ormoðr) þa til siofar ok gerir ser rum i einu³⁵ þara bruki ligr þar um daginn.¹ ok er aptnaz tok þa heyrir hann ara glamm.¹ uerdr þess (varr)¹⁰ at huskallar Þorunnar eru komnir

¹ Punktum er tilf. ² Det første i er tilf. over linjen uden nedvisningstegn. ³ e mgl. i hdskr. ⁴ r ligeledes. ⁵ Således. ⁶ Det sidste g er i hdskr. rettet fra d. ⁷ Disse to ord er ved sideskifte gentagne og sidste gang forkortet. ⁸ fði er glemt ved linjeskifte. ⁹ að mgl. i hdskr. ¹⁰ Mgl. i hdskr.

at landi.¹ þeir mela sua. Gott uedr mun² a myrgin ok munum uer þa roa munum ekki bryna upp skipi uoru ok lata flota her i hofninni. i nott.¹ þeir gera sua fara heim sidan.¹ þa uar miok kuellat. Nu er þeir eru heim farnir þa riss Þormodr upp ok fer þangat sem skipit flaut leysir festar ok sez til ara rer a fiordinn⁵ ok stefnir til bearins i Uik; A því kuelldi lagdiz Þordis niðr a Longu n(esi) til suefns. hun let illa i suefni ok er hun uaknaði. mælli hun huar er Boduar s(vn) minn.¹ hann svaradi her em ek modir eda huat uill þu.¹ hun. svaradi. ek uil at uer roim a fiordin þviat þar eru ueidar efni. B(oðvarr) svaradi huernueg er ueidar¹⁰ efni þat. Þordis mælli Þormodr skogar madr uar er a f(irðinum) einn a skipi ok skolv uer fara til fundar uid hann.¹ þa foro .v. hu(s)kallar³ með. Þordisi.¹ þau roa a fiordin um nottina. Þormodr heyrir rodrin ok manna malit ok grunar at Þordis se a for komin með huskorlum sinum. syniz⁴ | hanvm þvigit venni sinn kost⁵ 15 87⁶ (ef)⁶ hann verdr fundinn.¹ holmr ein litill var skamt fra Þ(or-moði). þat var land lagt ok gengu þar ifyr⁶ ha flędar enn eigi gekk þar sior yfir at medals. dogum.¹ þat uard Þormoði fyri at hann hvelfdi skipinv enn hann legz til holmsins.¹ þara bruk uar um holmynn allan.¹ grefz Þormodr niðr milli tuegia steina ok ber²⁰ a sik ofann þarann.¹ þau Þordis fara um notina ok sia um nottina sorta nokkurn a sionum ok uita eigi huat þat er. roa at þangat ok sia at þar holfir. skip a sionum ok eru arar i homlubondum⁷.¹ huskarlar Þordisar. mela þa her mun Þormodr hafa roit a stein 104 vpp ok meiri von at hann se drukknadr. Þordis s(egir) Eigi mun²⁵ Þormodr her drukknat hafa helldr mun hann hafa ordit var vid for uara ok mun hann sialfr hvelft hafa. skipinv ok gert þat til þess at ver skolim han etla davdan. enn hann mvn hafa svimit i holmynn ok mun hann folgiz hafa.¹ nv skolu ver legia skipit vid holmynn. ok leita her i holminum.¹ Nv skolv þer stanga með³⁰ spioz oddum allan þenna holma optar enn eitt sinn.¹ þeir gerdu sem hun mælli. ok fvndv hann eigi.¹ þa syndiz þeim avrvent vera at þeir fyndi hann.¹ Þordis mælli. þat hyg. ek at hann se her i holminum þott þer finnit hann eigi. Nv ef Þ(ormoðr) ma heyra mal mitt þa s(vari) hann mer. ef hann hefir helldr mannz hug³⁵ enn. merar. Þ(ormoðr) heyrði huat Þordis m(ælli) ok uilldi s(vara) henni enn hann matti ekki mela því at hanvm þotti sem tekit

¹ Punktum er tilf. ² Skr. min el. nun. ³ s mgl. i hdskr. ⁴ Hele denne side er skreven med en anden hånd, den samme, som et par gange tidligere har afløst hovedskriveren. ⁵ Herpå er ordene þvigit venni gentagne, hvorved ef er glemt. ⁶ Således. ⁷ Fra fundinn (l. 16) og hertil synes skrevet med samme hånd som foregående side.

væri fyri mvnn hanvm.¹ nv fara þav Þordis. a brott vid. sva bvit. taka skip þat er² hann hafdi þangat haft ok hafa þat með. ser.¹ Nv er þav voro brottv stendr. Þormodr vpp or brvkinv. hann svimr þa þangat a leið sem hanvm þotti. skemst til landz. hann hendir sker þav er a leidinni voro ok tok þar hvilldir.¹ ok er⁵ skamt var til megin landz þa komz Þ(ormoðr) a eitt sker. ok var þa ordinn³. sva at hann matti hvergi þadan komaz. A þessi nott dreymdí Grim bonda i Vik at madr kom at hanvm venn ok merkligr medal madr vexti. rid vaxinn ok herdi mikill. sa maðr spvrdi G(rim) hvart hann vekti gða svefil. hann svaradi ek vaki¹⁰ enn hverr ertv.¹ dravm maðr s(egir) ek em. Olafir konvngr Harallz s(vn) ok er þat eyrindi mitt hingat at ek vil at þv farir eptir. Þormodi. hirdmanni minum ok skaldi. ok veitir. hanvm biorg. sva at hann megi þadan komaz. sem hann lieg i einv. skeri. skamt fra landi. Nv segi ek þer þetta til merkia at þat er satt er fyri þig¹⁵ þer at sa maðr vtlendr er verit hefir a vist m(e)ð⁴. þer i vetr ok

105 Gestr nefndiz. hann heitir. Steinar. ok er kalladr Helgv-Steinar hann er isle || (n)dzskr⁵ maðr. ok for þvi hingat til Grenlandz at 88^a hann gtladi hefna. Þorgeirs. Havarss s(vnar). enn þo at Steinar se garpr mikill. ok hardfengr þa mvn hanvm. verda litils af avdit²⁰ vm hefnd eptir. Þorgeir. ok mvn hans hardreði annarss. stadar. meiri. fram koma. Nv er Olafir konvngr hafdi sva mælt þa vaknar Grimr.¹ hann vekr G(est) ok bað hann vpp standa. hann gerir sva ok tekr vapn i hond ser gengr vt með Grimi. setiaz þeir nidr ok m(ællti) G(rimr) hvat segir þv til þess. hvat þv h(eitir). Gestr²⁵ s(egir) mantv þat Grimr hvat ek sagða til þess. G(rimr) svaradi. man ek þat vist hvat þv nefndiz enn at þvi spyr ek hvart þv heitir. sva. sem. þv nefndiz. Gestr svaradi. hvi eigi. G(rimr) mælti. þvi ef þv h(eitir) Steinar. ok ert kalladr Helgv.-Steinar a þinv landi. Gestr. mælti hver s(agði) þer at sva veri. Gestr. svaradi³⁰ Olafir. konvngr. Gestr. mælti hvener fantv hann Olaf. konvng.¹ þa. svaradi. Grimr ok sagði hanvm dræmin. Hann. svaradi. satt er. þat i dravminum er til min kemr. Nv fara þeir Steinar at leita Þ(ormoðar) ok. finna hann þar sem Olafir konvngr. hafdi til visat færa hann heim i Vik ok vardveita han þar a lavn ok gręða hann.¹ 35 ok er hann var heill maðr ordin þ(ei)ra⁶ averka er Liotr hafdi a hanvm vnnit. þa flytr. Steinar Þ(ormoð) til. skips. þeira. S(kvfr) var þa eigi vid skip. rez Steinar þa brott or Vik ok er þa vid.

¹ Punktum er tilf.   ² Rettet fra hðskrs ok.   ³ Her mgl. der vistnok noget; jfr. Flåt.: var bade stírdi ok modr suo at o. s. v.   ⁴ e mgl. i hðskr. ⁵ n ligeledes.   ⁶ ei ligeledes.

skip ok sva. Þormodr. Skvfi frestaz miok allt þar til er lokit var þinginv. Boðvar Þordisar s(vn) gerdi sekian. Sigvrd¹ Sigridar s(vn) vm averka við Liot.² eptir. þingit var. Skvfr albvin til brott. ferdar ok þann morgin er S(kvfr) etladi vt at. sigla foro. þeir Þ(ormodr) ok. Gestr. i oleyfi³ S(kvfs) fra. skipi. a einum bati.² 5 þeir foro til Einars f(iarðar) ok inn eptir f(irðinvn) fyrri þę. Þorvnr.² þar sia þeir .iiij. menn a skipi sitia a fiski. þeir kenna þar Liot Þorvnrar s(vn). þeir legia þegar at Lioti ok beriaz. lykr sva þessvm fvndi at Liotr. fellr. ok. þeir menn. iij. sem (með)⁴ hanvm voro a skipi.² fara þeir Þ(ormodr) þa aptr til. skips. ok var S(kvfr)¹⁰ þa hvinn til sig(l)ingar⁵. stiga þeir þa a skip Þ(ormodr) ok S(kvfr) enn Steinarr sez eptir. fer hann þa til vistar i Bratta h(lið) til Þorkels. S(kvfr) ok B(iarni) lata i haf.² þeir fa goda byri.² ferstz þeim vel taka Noreg ok er þeir voro laud fastir þa skiptv þeir fe sinv hafði Biarni skip or. felagi þeira enn S(kvfr) læsa. fe. helldr¹⁵ B(iarni) svdr til. Danmerkr ok gengr vt til Roms ok sekir heim hinn heilaga Pettr. postvla. ok Pal. postvla ok⁶ i þeini for andaz B(iarni). Sigridr ok. Sigvrdr s(vn) hennar keyptv iardir i Noregi ok biogv þar til dæda. dags. S(kvfr) ok Þ(ormodr) foro a fvnd. konvngs ok voro með hanvm til dæda dags. konvngrinn var ekki²⁰ margr til Þormodar i fystvnni. Madr sa kom til konvngs er Grimr. nefndiz.² hann var islenskr madr.² hann | kalladiz⁷ hafa. hefnt. 88^b Þorgeirs. Havarss s(vnar) fyr en Þormodr. konvngr lagði a hann virðing. ok gaf hanvm. giasfir. Enn Þ(ormodr) vissi deild a Grimi at hann var illr madr ok hafði myrt manni a Islandi. þa. gengr²⁵ Þ(ormodr) fyrri konvng ok q(vað) v(isv) Þer* fengut fe fleira. flim v.

¹ Rettet fra hdskr. -vrdr. ² Punktum er tilf. ³ o rettet fra hdskr. b.
⁴ Mgl. i hdskr. ⁵ I mgl. i hdskr. ⁶ Gentaget ved linjeskifte. ⁷ Linjen begynder med et ok (forkortet), hvilket, da hann står i forvejen, er urigtigt.

* Verset bør skrives:

Ér fenguð fé fleira	hann hefr hunds verk unnit,
(flm 's opt kveðit) Grími	hvinn gerir slíkt at vinna,
mér ok miklu færa,	mætr, en ek mennsku boðttak
mæringr, an þörf væri;	mína, gramr, ok þína.

Ér fenguð, mæringr, Grími fleira fé ok mér miklu færa, an þörf væri; flm es opt kveðit¹; hann hefr unnit hunds verk — hvinn gerir at vinna slíkt — en ek boðttak mennsku mína ok þína, mætr gramr.

¹ Med denne sætning må digteren vistnok hentyde til den nedsettende om-tale af Grimr, som han har hørt og hvis berettigelse han kender.

Du, konge, gav Grim flere penge (kostbarheder), men mig langt færre, end der var grund til; ofte hører jeg ham blive lastet; han har udført en hunds

er opt kvedit. Grimi. fengvt myklu meira męringis enn til vęri. hann hefir hvndz verk vnnit hvinn gerir slikt at vinna mętr enn ek męztv þęttag mina gramr ok þina. konvng. męllti. pikkiz þv Þ(ormoðr) meiri frend¹ hafa vnnit a Grenlandi enn Grimr a Is-
 107 landi. Þ(ormoðr) svaradi. raðit er þat. Olafr. konvng. męllti. hvat
 v. vanztv til fręgdar a Grenlandi. Þ(ormoðr) svaradi. Þollr* va ek Þorgrim trola þar lętt harðr² iardar ađr reð ek odda skvrar otravdr Lodins. davda þar nam ek Þorkel fiorvi. Þorðr let avnð hinn fiorði. felldr var fręgr til molldar Falgeir. skorvng. þeira. Olafr konvng. m(ęllti) frammar. hefir þv þa gert vm vigin a Gren-
 10 landi Enn fiski madrin kallar aflavsn vera. fiskinnar. þvi at hann kallaz leysa sik ef hann dregr. fisk fyrri sik enn anan fyrri. skip. sitt .ij. fyrri avngvl. fiorda fyrri vad. nv hefir þv frammar gert. eđa hvi dr(a)þv³ sva marga menn. Þ(ormoðr) svaradi. illr. þotti mer iafnađr þeira vera við mik þvi at þeir iofnvdr mer til merar toldv⁴ mik sva vera með monnum sem meri með hestum. konvng. męllti varkvnn var þat at þer mislikaði þeira vmreða hefir þv ok stort at gert.⁴ þa q(vað) Þ(ormoðr) v(isv) Els* hefir illan dila ekkils
 v.

¹ Sátedes. ² Her er vistnok til glemt ved linjeskifte. ³ a mgl. i hdskr.

⁴ Punktum er tilf.

handling (en niddings død) — kun en kærling kan begå sligt —, hvorimod det er mig, der har højnet min og din menneskeværdsighed, herlige fyrste, (ved høvnen).

* Versene bør skrives (jfr. K. Gtsl. Nj. II, 127—38):

Þollr, vák Þorgrim trola	þar namk Þorkel fjörvi,
— þar laut harðr til jarda —	Þórðr lét qnd enn fjórði,
ádr réðk, odda hríðar,	feldr vas, fręgr, til moldar
ótraudr Lodins dauða;	Falgeirr, skprungr þeira.

Odda hríðar þollr¹, vák Þorgrim trola — þar laut harðr til jarda —, ádr réðk ótraudr dauða Lodins; þar namk Þorkel fjörvi, Þórðr lét qnd enn fjórði; feldr vas Falgeirr, fręgr skprungr þeira, til moldar.

¹ 'Oddenes bygges træ' = kriger (kongen).

Kriger, jeg dræbte Þorgrim trolle — det var en kraftkarl, der dér faldt til jorden —; før havde jeg ufortrøden voldt Lodins død; dér berøvede jeg (fremdeles) Þorkel livet og Þord var den fjærde, som lod sit liv; (endelig) mødte Falgeirr, deres (o: Grønlandernes) berømte helt, bide i græsset.

Éls, hefk illan dila,	sá munat sökittvum
Ekkils þeir 's mik sekðu	sverðéls frómum verða
geig vannk gervidraugum	hrings á hryggjar tanga
Grœnlendingum brendan;	hóggvœddr, nema mér lógi.

þeir er mik sektv geig¹ vann ek gervi. drögum Grenlendingum brendan sa mvinat sęki tiri sverð els fromum verða hrings a hrygiar tanga hog gręddr² nema mer logi; Sva mvin vera s(ęir) konvng. seint mvin sa dili groa er þv hefir þar brent.³ Nv var Þ(ormoðr) med. Olafi. konvngi i godri virðingv ok þotti hinn roskvasti madr⁵ i ollum mann ravnum. Þ(ormoðr) for or. landi með Olafi. konvngi 108 ok þoldi með hanvm alla vtlegd. hann for ok aprt með hanvm til Noregs því at hanvm þotti betra at deya m(e)d⁴ hanvm en lifa eptir hann. Enn er konvngur kom i Þrandheim i dal þann er Vera d(alr) h(eitir) ok hann. vissi vm satir Þrenda vm sik. þa s(pyrr)¹⁰ konvngur Þ(ormoð) i gamni ok mælli sva hvert mendi nv vera rad þitt ef þv værir hofdingi fyri lidi því er vęr hofvm nv. Þ(ormoðr) q(vað) þa v(isv) Brennum* oll fyri innan innin þv er vęr sinnum. v.

¹ g (2) i hđskr. rettet fra d. ² Foran dette ord er et bogstav (a?) ud-raderet. ³ Punktum er tilf. ⁴ e mgl. i hđskr.

Hefk brendan Grænlandungum illan dila¹; vannk Ekkils els gervi draugum², þeir 's sekdu mik, geig; sá (dili) munat verða hóggręddr á hryggjar tanga³ sverðels-frómum⁴ hrings sękiltvum⁵, nema lógi mér.

¹ 'Plet, brandsár'; at brenna dila i overf. betydn. = 'at tilföje skam og skade'. ² Ekkils el = 'sokongens byge', kamp, dens gervidraugar (foranstaltende træer), krigere. ³ 'Ryggens tange' = ryggradens (langstrakte) land = hele ryggen. ⁴ 'Sværðbyge- [= kamp-] -dygtige'. ⁵ hringr = ring el. sværd; dets sękiltvar = 'sęgende, erobrende, guder', omskrivning for krigere el. mænd.

Jeg har indbrændt Grønkænderne en slem plet; jeg har tilföjet krigerne, som gjorde mig fredløs, stor skade; det brandsår på de kampdygtige krigeres rygstykker vil ikke blive let at helbrede, medmindre de ombringer mig (den eneste helbredelse, v: hævn, består i at tage mig af dage).

* Verset bör skrives:

Brennum ęll fyr innan	ýs, taki allra húa
inni, þaus vér finnum,	Innþręndir kol sinna,
(land tegask herr með hjörvi)	angr mun kveykt í klungri,
Hverbjörg (fyr gram verja);	köld, ef ek má valda.

Brennum ęll inni¹ fyr innan Hverbjörg¹, þaus vér finnum; herr tegask verja land með hjörvi fyr gram; Innþręndir taki köld kol² allra sinna húa; ýs angri³ mun kveykt í klungri⁴, ef ek má valda.

¹ Flere hđskrr. har Inney (f. inni, innin) v: Inderøen; hvis det er rigtigt, må man i Hverbjörg (et ellers ubekendt stedsnavn) se en omskrivning for huse(?), obj. til brennum. ² köld kol jfr. udtrykket at brenna til kalðra kola v: sá-leðes, at der intet bliver tilbage undt. de udslukte kul. ³ 'Takstræets sorg' = ilden. ⁴ klungur egl. = hybentorn, her brændbart materiale overhovedet.

land. skal hea m(e)d¹ hiorvi hver biorg fyri gram veria. ys taki allra hvsa inn Þrendir kol sinna angr mvn kveykt i klvngri kollid ef ek ma vallda; Olaf^r. konvng^r. mællti vera ma at þat hlyddi at væri gert sem þv melir en annat rad mvnv ver taka enn brena land vart sialfra enn þo grvnum ver ekk(i)² þig vm at þv mœndir sva gera sem þv melir. þann. dag er bardagi var a Stikla stodum. mællti. Olaf^r. konvng^r || had Þ(ormoð) skenta nokkveriv. Enn hann kvad Biarka mal hin forn^v.³ konvng^r mællti vel er til. kvædis tekít. fyrir sakir þeira hluta er her mvnv at beraz. i d(ag) ok kalla ek kvedit hvskarlla hvat. þat er. sagt at Þ(ormoðr) var helldr vkatr vm. daginn fyri bardagann.³ konvng^r fann þat ok mællti hvi ertv sva hlioðr Þ(ormoðr). hann svaradi. þvi herá⁴ at mer þikkir eigi (vist)⁵ vera at við mvnim til⁶ einnar gistingar i kvelld. nv ef þv. heitr mer þvi. at vid mvnim til einar gistingar. badir. þa mvn ek glaðr. Olaf^r. konvng^r mællti eigi veit ek hvart min rad megv vm. þat til leidar koma enn ef ek ma nekkveriv vm rada þa mœntv. þangat fara i kvelld. sem ek. fer. þa gladdiz Þormoðr ok kvad v(isv) Ala*. þrong at eli ærstiklandi miklv. skyllvd eigi skelkner

¹ e mgl. i hdskr. ² i ligeledes. ³ Punktum er tilf. ⁴ h er i hdskr. rettet fra e. ⁵ Sål. K. Gtsl. i udg.; mgl. i hdskr. ⁶ Rettet fra hdskr's til.

Lad os opbrænde alle de huse indenfor Hverbjörg (Kedellipperne?), som vi finder; folket (befolkningen) bereder sig jo til at væрге landet med våbenmagt for kongen. Lad Indtrønderne få alle deres huse forvandlede til kolde kul; ilden skal blive tændt i vedet, hvis jeg må rådde.

* Verset bör skrives:

Ála þryng ^r at eli,	Brott komumk vér, en veitum
qrstiklandi, miklu;	valtafn frekum hrafní,
skyldut skelknir hqldar	(vizk eigi þat vága
(skalmqld vex nú) falma.	viggruðr) eða hér liggjum.

L. 5—8 er i Ol. d. hell. saga helt anderledes, men findes der som sidste halvdel til den første halvdel af det næste vers.

Qrstiklandi¹, þryng^r at miklu Ála éli²; skalmqld³ vex nú; hqldar skyldut falma skelknir. Vér komumk brott eða liggjum hér — þat vizk⁴ eigi, vága viggruðr⁵ —, en veitum frekum hrafní valtafn⁶.

¹ 'Pílenes udskyder' = kriger, Olaf d. hellige. ² 'Søkongens bygge' = kamp. ³ 'Øxetid' = kamp, jfr. styrjöld, rómqld. ⁴ = vindsk af vinda 'dreje', ændre. ⁵ 'Bolgernes-hest [= skibets] -vånd' = skibs-styrer, her kong Olaf. ⁶ 'Fode, der består i valr'.

Kriger, nu trækker det svært sammen til en stor søkonge-bygge; kampen kommer snart i gang; mændene skulde ikke frygtsonne tabe fatningen. Vi vil slippe med livet eller også blive liggende (på valpladsen) — det vil ikke slå

havldar. skalm old vex nv falma. brott komvuz vēr. en vettir
 valtafn frekum hrafnri vex eigi þar vaga viorvdr eda her ligivm.
 konvng. svaradi. sva mvn vera skald. sem þv. segir at annat
 (tveggia)¹ mvnv þeir menn er nv erv her kōmnir komaz brott ęda
 ligia her eptir. þa q(vað) Þ(ormoðr) v(isv) Þer* mvn ek enn vnz 5 v.
 odrum allvaldr nair skaldum ner vettir þv þeira þingdjarfr fyr
 kne. hvarfa. rikr vil ek m(e)d² þer rēsir randar lindz enn. svinni.
 stōndum ar avndrum eybeygs. lifa ok deya. Olaf. konvng. mællti.
 Sighvati skald pikkiz þv nv. sneida. ok þarftu þess eigi þvi at
 hann mōndi sik nv her kiosa ef han vissi hvat her væri titt. ok 10
 ma. sva vera at hann komi oss at mestv gagni. Þ(ormoðr) svaradi.
 vera ma at. sva³. se enn þat hyg ek at þvnn skipat væri þa vm
 merkiss. stōgina. i dag ef þann veg hefdi margir farit. þat hafa
 menn atagetum. gert. hverssv reyskliga Þ(ormoðr) bardiz a Stikla-
 stodvm þa er Olaf. konvng. fell þvi at han hafdi hvarki skiold ne 15
 bryniv. hann hio avallt .ij. hondum m(e)d² breid eyxi ok gekk i
 gognum fylkingar ok þotti ongum gott þeim er fyri hanvm vrdv
 110 at eiga nattbol vndir eyxi hans. sva er sagt þa er lokit var bar-
 daganvm at Þormoðr væri ekki sar.⁴ hann harmadi þat miok ok

¹ Mgl. i hdskr.   ² o ligeledes.   ³ Skr. to gange.   ⁴ Punktum er tilf.

fejl, konge —; men lad os (hvad enten det ene eller det andet vil ske) give den
 grådige ravn valfæde (o: kæmpe drabelig).

* Verset bør skrives:

þér munk eðr unz ęðrum, allvaldr, nair skaldum, (nær vettir þú þeira?), þingdjarfr, fyr kné hvarfa.	Ríkr, vilk með þér, rækir randar linns enn svinni, (stōndum ár á ęndrum eybaugs) lifa ok deya.
--	---

Munk eðr, þingdjarfr allvaldr, hvarfa fyr kné þér, unz nair ęðrum
 skaldum — nær vettir þú þeira?¹ —. Enn svinni rikr randar linns
 rækir², vilk lifa ok deya með þér; stōndum ár á eybaugs ęndrum³.

L. 5—8 findes kun i Fóstbr.; de synes ikke synderlig godt at passe til
 l. 1—4, og er vistnok ved fejlagtig tradition fęjede til dem som sidste halvdel.

¹ En stikpille til den i Italien værende Sigvatr.   ² randar linnr = skjold-
 orm (slange) = sværd, dets rækir (plejer) = kriger.   ³ 'Ø-ringens (havets) skier'
 (ęndrum af ęndurr) = skibe.

Jeg agter fremdeles, tingdjarve konge, at opholde mig foran dine knæ
 (hos dig som din trofaste mand), (i det mindste) indtil du får fat i dine andre
 skjalde — når venter du dem forresten? —; du vise, mægtige kriger, jeg vil
 leve og dø med dig. Tidlig særdes vi på søskierne^a.

^a Dette sidste synes at hentyde til en sørejse, rimeligvis til rejsen 1028
 over Østersøen til Garderige, på hvilken Tormod fulgte kong Olaf.

m(ælli) þat etla ek nv at *eigi* mvna ek til þeinar gistingar, sem *koungvr*, i kvæld. Enn *verra* pikki mer nv at lifa enn *deyia*. ok i því bili er *hann*, mælli. þetta þa flo avr at Þ(ormoði) ok kom fyr briost *hanvm*. ok vissi *hann* *eigi* hvaðan at kom. því sari varð hann feginn því at *hann* þottiz vita at þ(et)ta¹. sar mvn *hanvm* 6 at bana verða.² hann gengr til einuar byghlodv. þar er margir. *koungvs* menn voro inni. sarir, kona ein vermdi vatn i katli til þess at þva sar manna. Þ(ormoðr) gengr at einvm vandbalk ok styz þar við.³ konan. mælli vid Þ(ormoð) hvart³ ertv *koungvs* madr eda ertv af bonda liði. Þ(ormoðr) q(vað) v(isv) A * ser at 10 ver vorum *vigreifr* m(eð)⁴ Oleifi. sar fekk ek helldr at hvarv hvitings ok frid litinn skin a skildi minum. skald fekk hrid til kalda nær hafa æskiaskar | avrvendan. mik. *gervan*. konan. mælli. hvi 89b léttr. þv *eigi* binda sar þin ef þv ert nokkvt sar. Þ(ormoðr) *svaradi* þav einn⁵ hefi ek sar. at *eigi* þarf at binnda.² konan mælli hverir 15 gengv bestz. fram. m(e)d⁶ *koungvinum* i. dag. Þormoðr s(egir) v. Haralldr** var bitr at *beriaz* bodreifr með Oleifi. þar gekk hardra

¹ et mgl. i háskr.   ² Punktum er tilf.   ³ Over v står et (overflødig) forkortelsestegn for er.   ⁴ eð mgl. i háskr.   ⁵ Således.   ⁶ e mgl. i háskr.

* Verset bör skrives:

Á sér, at vér várum	skínn á skildi mínum,
vigreifr með Áleifi,	skald fekk hrið til kalda;
sár fekk ek, Hildir, at hváru,	nær hafa æskiaskar
hvitings, ok frid litinn;	þrvendan mik þrvan.

Á sér, at vér várum *vigreifr* með Áleifi, hvitings Hildir¹ (*konj.*); sár fekk ek at hváru ok litinn frid; skínn á skildi mínum², skald fekk til kalda hrið; nær hafa æskiaskar³ þrvan mik þrvan.

¹ 'Hornets Hilde' = kvinde.   ² Meningen er: her helt igennem dunkel; l. 5—8 lider vistnok af en stærk forvanskning.   ³ Er ingen fuldstændig kenning; Sob. Eg. har læst eski = ask = 'sværd' (snarere: spyd); dettes 'asketræer' = mænd.

Man kan se det på mig, at jeg har været kampglad hos Aleifr, kvinde. Sár fik jeg da under alle omstændigheder og en stakket fred; „det skinner på mit skjold“; skjalden (jeg) fik en kold byge (= hård medfart, kamp); „mændene har næsten gjort mig kejhåndet“ a.

a Er meningen, at Tormods anden hele arm skulde være bleven så sdret, at også den var bleven ubrugelig — altså en humoristisk vending?

** Verset bör skrives (jfr. Sn. E. II, 93, Den 3. og 4. grt. afh. 161—63):

Haraldr sák at vel varðisk	réðu þeir und rauðar
vigreifr með Áleifi;	randir þrútt at standa
þar gekk hára hjörva	(fekk þenþidurr blakkan
Hringr ok Dagr at þingi;	þjór) döglingar fjórir.

111 Hringr ok Dagr at þingi redvz þeir vnd ræðar randir prvtt at standa fekk bendiðvra blakkan bior doglingar. fiorir. konan s(pvrði) þa enn Þ(ormoð) hverssv gekk konvngriun fram. Þ(ormoðr) q(vað) v(isv) Avrt* var Olafs hiarta oð fram konvngr bloði rekin bitv v. stal a Stikla. stodum. kvaddiz lid borva. elþolla sa ek alla. ialfads 6 mema¹ gram sialfan reyndr verdr flestr i fastri. fleindrifu ser hlifa. margir menn voro i hloðvni þeir er miok voro. sarir. ok let hatt i holsarum. sem nattvra er til sarana. Nv er Þ(ormoðr) hafdi. kvedit. þessar. visvr þa kom madr einn af bonda. liðinv. i hloðvna inn. ok er hann heyrir at hatt letr i sarum manna. mællti hann 10 eigi er þo undarligt at konvnginum hafi eigi uel gengit. bardaginn við bendr. sva. þrottlavst. folk. sem. þetta er sem konvnginum hefir fylgt. þvi at mer. þikkir sua mega at kueda at þeir menn sem her eru inni. þoli varla vepandi. sar sin. Þ(ormoðr) s(egir) syniz þer sva. sem eigi se þrottigir. þeir menn sem her erv inni. hann s(egir) 15 sva syniz mer vist. at her. se margir menn þreklavsir saman komnir. Þ(ormoðr) m(ællti) sva ma vera sa se her nakkvar maðr i hloðunni inni er eigi. se þrek mikill. ok eigi mvn þer. synaz. sar mitt. mikit.

¹ Således. I det sidste m er de to sidste streger forlængede.

Sák, at vígreifr Haraldr varðisk vel með Áleifi; þar gekk Hringr ok Dagr at þingi hára hjörva¹; þeir fjórir döglingar réðu at standa þrútt und raudar randir; þenþiðurr² fekk blakkan bjór.

¹ 'De lange sværds ting' = kamp.   ² 'Sár-tiuren' = örnen.

Jeg så, at den kampglade Harald værgede sig mandig tilligemed Olaf; dér gik Hringr og Dagr til kamp; disse 4 fyrster stod modig under de røde skjolde; örnen fik mørk lædskedrik (blodet).

* Verset bör skrives:

Ort vas Áleifs hjarta,	Élþolla sák alla
óð fram konungr (blóði	Jölfuds, nema gram sjalfan
rekin bitu stál) á Stikla	(reyndr vas flestr) í fastri
støðum, kvaddisk lið þøðvar.	fleindrifu sér hlifa.

Hjarta Áleifs vas ort; konungr óð fram á Stiklastøðum; stál, blóði rekin, bitu; lið kvaddisk þøðvar. Sák alla Jölfuds élþolla¹, nema gram sjalfan, hlifa sér í fastri fleindrifu²; flestr vas reyndr.

¹ 'Jölfuds (Odins) bygge' = kamp, hvis þollar = krigere.   ² 'Pílenes bygge' = kamp.

Olafs hjærte var modigt; kongen trængte voldsomt frem på Stiklestad; de blodsprængte stål (våben) bed; hæren kaldtes frem til kamp. Jeg så alle krigere, med undtagelse af kongen selv, skåne sig i den stærke kamp; de fleste blev (hårdt) prøvede.

bondi gengr at Þ(ormoði) ok villdi sia sar hans. enn Þ(ormoðr) sveipar eyxinni til hans ok. serir han miklv sari. sa. kvad vid hatt ok stvndi. fast. Þ(ormoðr) mællti. þa. þat. vissa ek at vera mœndi. nakkvar sa madr inni er þrekjavss. mœndi vera.¹ er þer illa saman. farit leitar a þrek annara manna því at þv ert þrekjavss. sialfr.¹ 6
 112 erv her margir menn miok. safir ok stynr engi þeira. enn þeim er vsialfratt þott hatt lati i sarum þeira en þv stynr. ok veinar þoat þv hafir fenngit eitt litit² sar. N(v)³ er Þ(ormoðr) m(ællti) þetta. stod. hann vid. vandbalkinn þann er i byghlodvnni var.¹ ok er lokit var⁴ reðv þeira. þa m(ællti) konan. sv er vatnit vermdi vid 10
 v. Þ(ormoð) hvi ertv sva. folr madr ok litlæss. sem. nar. gda hvi letr þv eigi binnda sar þin. Þ(ormoðr) q(vað) v(isv) Emka * ek rædr ne ræðum. reðr gronn kona manni iarn. stendr farst hit forna fenstigi mer benia þat velldr mer hin mæra marglodar nv troda dræpniss dyra vapna Dags. hridar. spor. sviða. Ok er hann hafði 15 þetta m(ællt) þa. do hann standandi vid balkinn ok fell til iardar. dædr. Haralldr. Sigvrðar s(vn) fyllði v(isv) þa er Þ(ormoðr) hafði⁵ kvedit.¹ hann lagði þetta vid. sviða sva mœndi hann vilia. kveda Dags hridar. spor sviða.¹ Nv læk. sva sem. sagt. var efi Þ(or- moðar) Kolbrvðar s(kallds) ok lykr her fra sogn þeiri er ver kvnm 20 at segia fra Þ(ormoði) kappa hins. helga Olafs. konungs;

¹ Punktum er tilf. ² Rettet fra hdskr's litit. ³ v mgl. i hdskr. ⁴ ar sammenskrevne. ⁵ f er tilf. over linjen med nedvisningstegn.

* Verset bør skrives:

Emka rauðr, en raudum	þat veldr mér, en mæra
rædr gronn kona manni;	marglóðar, nú, tróða,
járn stendr fast et forna	djúp ok danskra vápna
fenstígi mér benja;	Dags hriðar spor sviða.

Teksten er i Olaf d. helliges saga i Hkr., Fms. og Flat. meget afvigende, medens den legend. Olafss. nærmer sig mere til Fóstbr.s tekst. Mulig er den første gennemgående at foretrække; dog holder vi os her til sagaen, så meget som muligt.

Emka rauðr, en gronn kona rædr raudum¹ manni; et forna járn stendr fast benja fenstígi² mér; þat veldr mér, en mæra marglóðar tróða³, (at) djúp spor Dags hriðar ok danskra vápna sviða mér nú.

¹ En hentydning til hendes tilstedeværende rødhårede og rødskeggede mand? ² benja fen = 'sår-væskan', blodet, hvis stigr (vej) synes at betyde 'sår'. ³ 'Hav-ildens [gulddets] stang' = kvinde.

Jeg er ikke rødmusset, men den smækre kvinde har en rød mand; det gamle jern står urokkeligt i mit sår. Det er det, herlige kvinde, der volder, at Dags-kampens og de danske våbens dybe spor volder mig nu svie.

Her byriar algorismum ||

o. 1
354 List þessi heitir algorismvs.¹ hana fvndo fyst indverskir 90^a
menn ok skipvdr med .x. stofum. þeim er. sua erv ritnir
·᠑᠑᠑᠕᠖᠙᠗᠑᠓᠓᠓. Enn fyrsti stafr merkir einn i fyrsta stað enn
anar .ij. hinn. þridi. þria ok hver eptir. þvi sem skipadr er allt til 6
hins. sidasta. er cifra heitir ok. skal þessa stafi fra hægri hendi
vpp hefia ok rita til vinstri handar sem. ebreskv;²

Vm merking stafa

o. 2 Hver þessi stafr³ merkir sik einfalldliga i fyrsta stað.¹ enn
356 ef hann er i odrum stad. enn hann er skipadr merkir hann .x. 10
sinnum. sialfan. sik ok i hvern stad er þv setr figrv þessa annan
enn skipat er. þa merkir hun avallt .x. hlvtum meira i þeim. stað.
er til uinstri handar veit helldr enn i næsta stad adr. sifra merkir
ekki fyri sik enn hun. gerir stað ok gefr odrvm figrvum merking.¹

Um grein stafa

15

o. 3 Þar nest heyrir þat til at uita þrenna. grein; stafana ok
allrar tolu þvi at avll tala⁴ minni enn .x. heitir. fingr enn sv
tala avll er tigum gegnir. heitir liðr hvart sem hvn er meiri eda
minni en su tala er allt er saman liðr ok fingr. heitir samsett tala;

Um fingr ok figvru

20

o. 4 Ef þv uill rita nakkueria tolv þa hyg. þv at ef þat. er fingr
ok rita i fyrsta stað eina hveria figrv. slika. sem þarf a þessa leid.
8. Enn ef þv vill lið rita þa settv cifrv. fyri figrv a þessa lunð.
70. Vill þv samsetta tolu rita. þa setv fingr fyri lið. sem her. 6.5.

¹ Punktum er tilf. ² Dette tegn bruges her og på lignende steder i
det følgende, vistnok for at adskille det foranstående fra den efterfølgende
røde overskrift. ³ Herefter er igen skr. hver. ⁴ ta er i hdskr. rettet
(fra ul?).

Huerssu iofn edr viofn tala uerdr

- c. 5. Hveria tolu er þv ritar. þa er hun iofn ef tigvm gegnir eða. iafn fingr er um fram. enn aull tala er oiofn ef oiafn fingr¹ er um fram². Iafnir finngr erv fiorir; 246.8. enn viafnir adrir. fiorir; 3579; Enn einn er hvarki því at hann er eigi tala helldr⁵ vpphaf allrar tolv.³

Capitulvm

- c. 6. I siay⁴ stadi er skip(t)⁵ þessarar listar greinum; heitir et fyrsta vidr lagnign⁴ annat af drattr. þridia tvefalldan fiorda helm- inga. skipti .v. margfalldan .vi. skipting .vij. at taka rot vndan. 10 ok er sv grein a tver leidir. Annat er at taka rot vndan fer 358 skeyttri tolu⁶. Enn annat er þat at taka rot vndan att hyrndri⁷ tolv þeiri er verpils vox t hefir;

Huersu af skal taka taulum ok vid leggja

- c. 7. Fra hinni hægri hendi. skalltv af taka ok vid legia ok skipta¹⁵ i helminga enn fra. vinstri hendi skalltv tvefallda ok skipta ok margfallda ok sva draga vndan rot hvaratv(e)giv⁸;

Her segir a huern hatt uid skal leggja adra tolu uid adra

- c. 8. Ef þv vill vid⁹ adra tolv adra legia þa rita yfir vppi hina meiri tolvna ok set hina minni tolv¹⁰ iafn fram til hinnar hægri 20 handar ok leg þa figrvv fyst vpp¹¹ vid tolvna er vtarst er til hægri handar ok ef sv tala¹² æll saman er fingr. þa rita hann i sama | stað. Enn ef talan uerdr samsett. þa rita i fysta fingr enn leg¹³ 90¹⁴ vid lidin þa tolvna sem i nesta. stad er adr. Enn ef lidr verdr af vidlagning i fyrsta stað. þa rita þar. cifrv enn leg lidinn við þa 25 tolu er næst stendr ef þar er nokvr tala ella rita þar hann einn saman. Enn ef þar er. cifra¹⁴ þa tak hana brott enn set lidinn þar niðr. leg. sidan adrar. figrvrv. vid a(t)⁵ slikvm hetti;
- c. 9. Ef þv vill adra tolv af annari taka. þa rita tvennar tolv. sem i vidrlagning ok set iafnan hina minni tolv vndir. ellar. iafna. 30 þa tak þv af enni fyrstv figrvv. þa tolu. sem vndir stendr. ef þat ma. ok rita ef nokkv er eptir i sama stað. ella. set þar. cifrv.

¹ Skr. to gange ved linjeskifte. ² Rettet fra hdskr's framm. ³ Punktum er tilf. ⁴ Således. ⁵ t mgl. i hdskr. ⁶ Rettet fra hdskr's tolu. ⁷ i synes i hdskr. rettet fra n. ⁸ e mgl. i hdskr. ⁹ Tilf. over linjen med nedvisnings- tegn. ¹⁰ Ligeledes. ¹¹ Ligeledes. ¹² Herpå gentages ordene ok—tala, dog således, at ef er ombyttet med er. ¹³ enn lea skr. to gange. ¹⁴ R i hdskr. rettet fra a.

Enn ef þv matt *eigi* hina fyrstv. *figørv* af taka ok er sv tala meiri er undir stendr þa takðv einn af nestv. *figvrv*. gaf þess at hvn¹ gerir .x. i fyra stadnum². Tak þa af þeim alla tolv þa sem vndir er ok³ i sama stad þat sem af hleypr. enn ef. *cifrvr*. standa yfir vppi þa tak einn af þeiri. *figørv* er næst. stendr. *cifrvm*. ok. rita⁴ nio. þar sem *cifrvr*. voro. allt þar til er þv kemr i þann stað. er þv vill af taka Ok takðv þar af þeim. tio. sem þarf ok rita i sama stad þat er lifnar.

360

Hversv tvefallda skal tolvna

c. 10

Ef þv vill tvefallda nokkvra tolv þa rita fyrst. slika tolv er¹⁰ þer likar þar. næst tvefallda þv þa *figørv*. er mest veit til vinstri handar. ok rita i næsta stad þat er af hleypr. sem i vidr lagning. En ef semiss stendr yfir vppi i ysta stad. þa leg. við. einn. þvi at þar var⁴ adr iofn tala⁵ er i helminga var. skipt.⁶

c. 11

Enn ef þv vill helming af taka. þa rita slika tolv. sem. þv¹⁵ vill ok tak af helming enni fyrstv. *figørv*. ef hvn er. iofn. Enn ef hvn er viofn. þa skipt i helminga. þvi er af einvm hleypr. ok tak vpp einn. enn rita yfir vppi þann staf er helming hverss hlutar merkir. ok vgr kollum. semiss. ok sva er gior. . 9. enn set. cifrv i stadinn. þar næst. tak af annari. *figørv*. helming at sama hetti ef²⁰ hvn er iofn. Enn ef hvn er viofn. þa tak af helming. af þvi at iafnt er ok af vpp. þann⁷ ok ger af *hanvm* fimm. i nesta stad. þvi at þat er helmingr af .x. Enn ef i odrum stad stendr. einn. þa tak hann vpp. ok rita .v. i nesta stað enn set þar nidr. cifrv sem hann. stoð. Ekki gerir. cifra nema nokvr. *figvra* standi til²⁵ vinstri handar henni. far sidan fram at slikv m hetti hverssvgi margar sem. *figrvr* erv.

Vm margfalldan

c. 12

Ef þer likar at margfallda adra tolv; i adra. rita tvennar rasir. stafanna með þeim hetti at hin ysta. *figvra* þeinar tolv er þv³⁰ margfalldar. standi vndir fyrsta. staf. ennar efri tolv enn til vinstri handar allar adrar. fra þeiri þer. sem vndir erv. þar næst skaltv³⁶² hvgsa hversv mikit hina meiri *figørv*. þa er þv vill margfallda skortir a .x. sva opt⁸ skaltv hina mini tolvna þa er þv vil

¹ Herþá tilf. i hðskr. at (diltogr.). ² d er i hðskr. rettet fra n, og n fra v, hvorved der er fremkommet en streg for mange; dog sikkert ikke — med Munch — at læse stadinum. ³ Her mgl. vistnok rita (Munch). ⁴ Tilf. over linjen med nedvisningstegn. ⁵ iofn (fejl for viofn) tala skr. to gange. ⁶ Punktum er tilf. ⁷ af vpp. þann retter Munch til tak upp i þaðan. ⁸ t er skrevet sammen med foregående bogstav, idet det er rettet fra den anden streg i ufuldst. pp.

margfallda¹ || taka af. *tigvm* hennar. Ok at þv skilir þetta marg- 91a
fallda .vij. ok niv.² Nio skortir einn a .x. því takðv eina .vij. af
.vij. *tigvm*. þa verða eptir .íij. ok .vi. *tigir*. þat er v .vij; sinnum.
niv. At slikv skapi mattv adrar tolv reyna. Margfallda: hina.
fyrstv *figørv*. rettliga i allar þer er vndir. standa ok rita yfir hverri 5
figørv. þa margfalld er hvn hefir ok til vinstri handdar. þat. sem.
eigi ma yfir henni i næsta stad með viðlagning rettri. Ok þa er
þessi. *figørva* er margfældvt fer hina ystv af þeim er undir standa.
vndir nestv. *figørv*. ok margfallda við þann sva sem vid hinn fyra
ok ef margfalldan gefr þer lið. set. cifrv. yfir vppi enn skipa lidnum. 10
til vinstri handdar. Enn ef þedi verdr af fingr ok liðr. þa rita fingr
yfir þeiri. *figrv* er þv. margfalldaðir³ enn lid e⁴ nesta stad. Enn
ef fingr einn verdr af⁵ margfalldan. þa rita hann yfir vppi. ef
cifra er i hinni efri tolv. þa hlavp yfir hana því at ekki⁶ er⁷ hentar
margfalldan. þess skal ok ga at taka af *figørvr*. þer. sem. yfir 15j
vppi. standa. Iafn. skiott hveria sem þv hefir margfalldat ok rita
þann. fingr i stad hverar⁸. sem til heyrir eda. cifra ef. þat. er
rettara. enn leg þat við hinar er til vinstra vegs standa sem af
hleypr. ef cifra. stendr yfir þeiri. *figørv* er þv margfalldar. þa tak
hana af. ef. fingr verdr ok margfallda ella standi hvn kyr. Ef. þv. 20
grvnar hvar(t)⁹ þv hefir rett margfalldat. þa skipt i svndr alla
tolvna. vm margfalldan. þat er sv tala er. vndir stoð ok mæntv fa
hina. somv tolv ok. fyr hafdir. þv.

364

Svndrskiptilig tala

c. 13

EN ef þv vill skipta i svndr tolvnum þa rita tvennar rasirnar 25
stafanna ok rita vndir hina minni tolvna. ok skal hin meiri tala
halfv meiri eda. þriv. slik. eda meiri mvr. Settv hina. fremstv
figørv þa er vndir stendr gegnt hinni fyrstv. yfir vppi ok adrar til
hegri handar iafn fram. sem þer endaz er vndir standa. þar nest
hvgsaþv hverssv opt hinn fyrsti fingr er ok i envm efra sva at 30
iafn opt se þer er fylgia henni hver i þeiri tolv er yfir. stendr. ok
set þv þann fingr gegnt hinni ystv *figørv*. er vndir stendr ok þo
vppi yfir badar radir. Tak sidan hina fyrstv af hinni fyrstv *figørv*
ok þar nest hveria at hendi iafnopt af hinni efri tolv. Enn ef ein
tala er vndir þa tak hana af hinni efri tolvnum. þar næst flyt alla 35

¹ Det sidste a er skr. over linjen (på grund af pladsmangel) med nedvisningstegn. ² Punktum er tilf. ³ ð er i hdskr. rettet fra r. ⁴ Skr. lige foran følgende ord. ⁵ f er i hdskr. rettet fra t. ⁶ Det første k synes i hdskr. rettet fra et andet bogstav og ovenover det findes en forkortelsesstreg. ⁷ r er i hdskr. rettet fra l(?). ⁸ a er i hdskr. rettet fra i. ⁹ t mgl. i hdskr.

tolv þa er vndir stendr vm einn ok finn¹ annan. kotiens. ok set þann hia hinum fyrsta. ok tak hina nedri tolv .i. qvotiens sva opt af hinni efri ok ger at sama hefti sva opt sem þarf. Ef þv matt eigi hina nedri tolu i figrvv. finna i henni² efri | þa set þann. 91^b fingr er vndir. stendr. fremstr næst hinni fyrstv ok adrar at sama. 5 hefti til hegri handar. ok finn. sidan kotiens eptir slikvm hefti ok fgr aptr. figrvv³. sem. þarf⁴ ok rita alla sama kociens. yfir vppi sva marga sem. þarf. Enn ef. cifra. stendr vndir nidri þa hláp yfir hana. þvi at ekki ma henni. skipta. þa er þv kemr vndir hina ystv. figrvv. ok hefir hinni skipt mattv ekki lengr⁵ skipta Ok get. 10 þv þa þeikar tolv er eptir. stendr ef hvn er nokkvr. Enn ef þv vill profa hvart þv. skiptir rett þa margfallda þa tolv er vndir stoð við kociens. ok mvntv fa somv tolv ok fyrst hafdir þv. Enn ef nokkvt hliop af fram i skipting þa leg þat vid sidan er margfalldat. er. ok mantv. finna hina somv. tolv; 15

Capitulvm

o. 14 Þa er þv leidir eina hveria tolv ok margfalldar i siolfa sik. 366 heitir sv tala ferskeytt. ok. qvadrans⁶ ok hin fyrsta tala⁷ sv er þv margfalldadir heitir. rot. ok er hver tala rot vndir nokkvræi tolv. Enn eigi er hver tala. ferskeytt. Ef þv vill rot finna vndir nokvrri 20 tolv þa rita fyrst. slika tolv er þer likar. ok. e. envm⁸ fyrsta oiofnvm stad. rita vndir fingr þann er þv leidir. i sialfan. sik. ok taki af þat sem yfir vppi er. eda. sva sem nest ma. hann ganga. Sidan tvefalldadv þann. sama. fingr. ok h(eitir) þat. dvfl. tak. þa. vpp. fing(r)inn⁹ ok. heitir. hann. svbdvp(l)¹⁰. get. þv. svbdvps. enn 25 rita. dvfl i næsta. stað. ef þat er fingr enn ef liðr. er þa rita þar. sem. fingr enn fyr. stoð ok set. cifrv. fyr. ella fingr ef samsett tala er. Finn sidan nyian. fingr ok¹¹ hann i dvfl ok tak af hinni efri tolv þa tolv er þv margfalldar. Sidan margfallda þv. fingr. i sialfan. sik ok tak þa tolv af hinni efri gegnt sialfvvm hanvm. þar 30 næst. tvefalldáv. fing(r)inn⁹ ok get hans. með fyra svbdvpli. enn set dvfl i nesta. stað. sem. fyr. Finn þar næst nyian. fingr. ok leid. i dvflin. beði. samt. ok flyt dvflit fyra at hinu dvfli vm einn stað. ok leg þar við ef þar stod liðr. fyr. af hinu dvflin. Margfallda þa nyian. fingr i beði dvflin. ok tak þa tolv af hinni efri. 35

¹ Sðl. rettet fra hðskers .v. (= fimm, Munch, i henhold til 1812, 4° i Gml. kgl. saml.). ² Således. ³ Rettet fra hðskers florv (Munch: figdrur). ⁴ Forst skr. þarf, men det første f er understreget og en prik tilf. ovenover. ⁵ g synes i hðskr. rettet fra ð. ⁶ Disse to ord er skrevne over linjen med nedvisnings-tegn. ⁷ Rettet fra hðskers tald. ⁸ e er i hðskr. rettet fra et andet bogstav. ⁹ r mgl. i hðskr. ¹⁰ l ligeledes. ¹¹ Her mgl. vistnok leið (Munch).

gegnt dvflin. Ger at sama hętti sva opt. sem þarf ok leid nyian. fing(r)in i oll dvflin. ok flyt þav eptir avallt vm einn þar til er þv kemr i hinn ysta stað.¹ ef vpp gengr oll talan sv er þv ritadir. i fyrstvni. þa var sv tala ferskeytt. Enn rot vndir þeiri tolv erv fingr allir saman þeir er þv tvefalldadir með sidasta. fingrinvm⁵ þeim er þv fant. Margfallda. þv rotina || i sialfa sik ok mventv hafa^{92a} hina somv tolv sem i fyrstv ef þv gerdir rett.¹ ef af hleypr nokkut tolonni. þa er þv dregr rotina vndan. þa var sv tala eigi ferskeytt. 368 ok lea þv þa tolv við hina er þv margfalldar reþrnar til. ok mventv fa hina fyrstv tolvna. ok er sv tala avll saman rotin ok af hlav¹⁰ rot meiri tolv.¹ Ef hinn fyrsti stadr þeinar tolv er þv ritadir var² iafn þa finn fingr vndir næstv³. figrvv ok margfallda a somv leid.

Capitulvm⁴

c. 15 Enn ef þv margfalldar rettliga; a ða leið. ferskeytta tolv i sialfa. sik. ok sv tala er af þeiri margfalldan kemr. heitir verpils¹⁵ tala⁵. cvbikvss.¹ hvn er alla vega iafnmikil. En rotin vndir cvbito. var hin. sama ok ferskeyttrar. tolv. Hver tala er rot nokvrrar verpils. tolv. i cvbici⁶. en eigi er hver tala kvbitvs. Ef þv vill finna (rot)⁷ vndir kvbito. hvgsa hverssv mikil tala. er ok hverssv margir stadir erv. finn þar næst fingr i hinvm fremsta²⁰ þvsvnda. stað.¹ þvsvnda stadi kollum ver þa alla er vm þvsvndir einar briotaz þat er hinn fiordi ok hinn siðndi ok enn. tivndi ok hinn. þrettandi ok vallt hleypr yfir .ij. staði. Fra vinstri hendi skallv þetta verk vpp hefia.¹ leid þann fingr þv fant i sik cvbice. þat er tysvar sinvm margfalldat fyrst i sialfan. sik ok annat sinn²⁵ i þa tolv er þar kom af ok þar nest tak af efri tolv. þessa tolv alla. gegnt. fingrinvm. þeim siolfvm. ok þrefallda þar næst fing(r)inn ok hoppa yfir einn. stad með þa tolv. ok set i þridia stað fyri hinvm þa tolvna ef þat er fingr.¹ enn ef þat er liðr. þa set þar cifrv enn lidinn i næsta. stað. Enn ef samsett tala er þa set³⁰ fingrinn. i sama stað enn lið hit næsta. þar næst finn nyian fingr i nesta stað þrefalldri tolv. er tripl heitir. ok leið hann med hinni figrvv er fyrst fanntv ok ver kollum. svbtripl ok a⁸ heggra veg henni. i triplit med margfalldan ok þar nest leid hann einn saman 370 i þa tolv er af margfalldan kom ok ver kollvm. prodvctvm. Tak þa þessa tolv alla samt af hinni efri gegnt því sem triplit stoð.

¹ Punktum er tilf. ² Tilf. over linjen med nedvisningstegn. ³ n synes i hdskr. rettet fra et andet bogstav. ⁴ c er udvisket. ⁵ Disse to ord er tilf. over linjen uden nedvisningstegn. ⁶ Ligeledes; rimeligvis er i urigtigt. ⁷ Mgl. i hdskr. ⁸ Rettet fra hdskr's c.

þvínest leid. fingr þann. sama. i sialfan sik kvpice ok tak þa tolv af hinu efri gegnt sialfvn. fingrinvm. tak af fingr þann. ok þrefallda. her. sem hinu fyra. ok finu þa nyian fingr. leið þann. með badvm. svbtriplvm ok triplin samt ok flyt avallt triplin fornari eptir. sem þv gerir. i mina rotadratt við dvpl nema her skalltv 5 avallt einn stad hoppa enn legia þo at sama hętti tripl við tripl med retr(i) ¹ vidrlagning. far. fram at slikv hofi; | medan þarf ok 92^b þv kemr i ysta stað. Enn þat skalltv með mikilli. vandvirkt hvgsa. þa er þv finur fingrna ² at þeir taki eigi sva mikit af efri tolv at sv tala hafi eigi stað. er þv margfalldar triplin til eða hin onnur 10 er þv margfalldar. fingrin þann sidana til. Varðvettv avallt svbtripl med tripli. get þess. ok ef. cipprvr koma. i svbtripl at engi er margfalldan eða. þrefalldan þeira. Enn halda þer stodvm. sinvm medan nokkvv figvra er. til heg(r)i ³ handar þeim. ok er þat ovandaz i vidrlagning tripls. at avallt fer þat. sem. fyra er. ritat. i 15 vidrlogv list. Fingr allir samt þeir er svbtripl voro. ok. ystr fingr með. erv rot enn(ar) ⁴ meiri tolv þeirar er þv ritadir fyrst. ef vpp gekk oll talan i af dręttinvm ok margfalldapv svbtriplin. i sialf sik evbite. ok męntv finna hina fyrstv tolv. en ef af hliop nokkvv tolvni i adrętti. þa er sv tala eigi evbicsv enu þo er af 20 hlęp þat með. svbtriplvm ⁵. rot nokkvrvss. evbici. ok ef þv margfalldar rot hina minni evbice. ok leg vndir þa tolv er af margfalldan kemr af hlępit ok męntv fa fystv tolv. er þv ritadir.

(o. 16) ok nv ritvm ver at. sinni eigi fleira þar af. Þessar. erv fingra. 372 margfalldanar ferskeyttar ⁶. af. 3.9 qvadratvss af. 2.4. af 4. 1.6. 25 qvadratvss. af. 5. 2.5. af. 6. 3.6. qvadratvss. af. 7. 4.9. ⁷ qvadratvss. af. 8. 6.4. qvadratvss. af. 9. 8.1. Ok sv list til at. finna fingra margfalldan. sem ritat er fyra. þessi er fingra. margfalldan evbice 7. rot. 2.7. evbvss. 2. rot. 8. evbvss. 4. rot. 6.4. evbvss. 5. rot. 1.2.5. evbvss. 6. rot. 2.1.6. ⁸ evbvss. 7. rot. 3.4.3. evbvss. 8. rot. 5.1.2. evbvss. 30

(o. 17) 9. rot. 7.2.9. ⁹ evbvss. hver ferskeytt tala hefir .ij. męlingar ¹⁰ þat tala er breidd. ok lengð. Enn evbvss nvmervss ¹¹ hefir. þrenna. męling. þat er breidd ok lengð ok þykkt. eða hęð. ok þvi kalla. spekingar hvern syniligan likama med þessi tolv. saman. settan. at hann hefir avallt þessa męling þrenna. Med. þvi at eilif speki ok einn 35 Gvð villdi heiminn. syniligan ok likamligan skapa þa setti hann

¹ i mgl. i hđskr. ² r tilf. over linjen med nedvisningstegn. ³ r mgl. i hđskr. ⁴ ar ligeledes. ⁵ i er tilf. over linjen med nedvisningstegn og pl er rettet fra hđskrs lp. ⁶ Rettet fra hđskrs -skeyttar (Munch). ⁷ Herpá tilfújes i hđskr. ur. af. ⁸ Rettet fra hđskrs 1.2.6. ⁹ Rettet fra hđskrs 7.1.9. ¹⁰ i tilf. over linjen med nedvisningstegn. ¹¹ Saledes.

fyrst. ij. hinar ystv hofvt. skepnvr. elld ok iord. því at ekki. ma
nattvrliga syniligt. vera vtan. þer. þar. sem elldr. gerir lios ok
hrering enn iord stadfesti. ok halld. Enn með því at þæ hafa
þrenna viafna hviligleika. ok gagn staðliga þa var nattvrvlig
navdsyn at setia nakkvat milli þeira þat er samþykkti þeira osætti. 5
ok sem fyr var. sagt at elldr ok iord. ok þat allt. sem likamligt.
er. þa er með þrefalldri tolv er ver kollvm kvbikvm. saman. sett
þa ritvm vgr þessa. tva. cvbi(c)vss^{1. 2} Ritvm iorðina þessa leið.
tysvar. sinnvm .ij. tysvar. 2.4.8. Enn³ elldinn. sva. þrysvar .ijj.
þrysvar 3.9.2.7. Enn með. því at ekki eitt miðskeið || ma medal. 10 93⁴
þessana talna. einna þat er iafnri hlvtékning heyrri til hvartvegia.
ok eyngra annara. tvegia cvba. þa. sinnvm ver. tvgr hlvtfellingar
tolvr a þessa lvnð. leidvm rot hins meira kvbs. i kvadratum hins
minna kvbss. þat er tysvar .ij. þrysvar. 2.4.1.2. ok rot hins minna
kvbs i⁴ k(v)adratvm⁵ hins meira kvbs. þat⁶ er þrysvar þrir. 15
tysvar. 3.9.1.8. þessar tvgr tolvr heyra iaft til tvegia hinna enna.
fyrstv⁷ cvba. því at. 2.7. hafa i ser. 1.8. ok helming af. 1.8. Enn.
37⁴ 1.8. hafa i ser. 1.2. ok helming af. 1.2.⁸ Sva hafa. ok. tolf. 1.2.
i ser. 8. ok helming af. 8. at sama hetti skalltv avallt lvttekningar.
finna. milli tvegia. cvba. Sva. skipaði. Gvð tvennan hofvt. skepnvr. 20
milli elldz ok iardar. lopt ok vatn. ok hefír vatn. tva. hviligleika
af iorð ok .ij. tolvr af elldi einn hviligleik. ok eina tolv. Enn lopt
hefír .ij. hviligleika af elldi. ok .ij. tolvr⁹ enn. einn af iorð. ok
eina tolv. ok er elldr. því lettari enn lopt. sem. 2.7. erv¹⁰ meiri
enn. 1.8. Enn lopt þv(i)¹¹ lettara. en.¹² vatn. (sem)¹³ 1.8. erv²⁵
meiri enn. 1.2. vatn því lettara enn iorð. sem. 1.2. erv meiri enn.
8. Ma þ(et)ta¹⁴ fvllogar skilia. i þeiri. figørv er her er sidar. ger.
ok kollvt er kvbvs perfectvs^{15. 2}

¹ c mgl. i hðskr. ² Punktum er tilf. ³ Herþá tilföjjes atter enn.

⁴ Rettet fra hðskrs ok (fork.; Munch). ⁵ v mgl. i hðskr. ⁶ Rettet fra hðskrs þeim (Munch). ⁷ Foran y har der været skrevet et f, men dette er raderet, vistnok ved misforståelse. ⁸ Rettet fra hðskrs 2.1. ⁹ De 3 sidste ord er herpå gentagne, dog således, at talordet skrives fuldt ud (tvgr). ¹⁰ r er i hðskr. rettet fra n med sidste streg forlænget. ¹¹ i mgl. i hðskr. ¹² Først skr. sem, men s og den sidste streg i m er raderet. ¹³ Mgl. i hðskr. ¹⁴ et ligeledes. ¹⁵ Denne figur mangler.

o. 1 Olaf¹ het her konungr er kalladr var Olaf² hvíti; hann
³ var s(vn) Ingiallz konungs Helga s(vnar) Olafs s(vnar) Gvdredar
 s(vnar) Halfdanar s(vnar) hvitbeins. Vpplendinga. konungs. Olaf^r.
 heriadi i vestr viking ok vann Dyflinni. a. Irlandi. ok Dyflinnar.
 sker³. þar gerdiz hann konungr. yfir. hann. fekk Avdar divpvdgv⁵
 d(ottvr) Ketils. flatnefs. Biarnar s(vnar) hvno agez manuz or
 Noregi. Þorsteinn ravdr h(et) s(vn) þeira. Olaf^r. fell a Irlandi. i
 orostv. enn Avdr. ok Þorsteinn. foro þa. i Svðreyiar. þar. fekk
 Þ(orsteinn) Þoridar d(ottvr) Eyvinðdar avstmannuz. systr. Helga
 hins. magra. þav attv morg born. Þorsteinn⁴ gerdiz her konungr.⁵ 10
⁴ hann. rez til lags. með Sigvrði. iarlli hinvm rika. s(yni) Eysteins.
 glvmrv. þeir vnuv Kata nes. ok Svðrland. Ros. ok Męęvi. ok
 meir⁶ enn halft. Skotland. gerdiz Þ(orsteinn) þar konungr yfir
 adr Skotar. svikv hann. ok fell hann. þar i orostv. Avðr var þa
 a Kata nesi er hvn spvrdi. fall Þ(orsteins). hvn let þa gera⁷ knor¹⁵
 i skoai a lavn. ok er hvn var bvin hellt hvn vt i Orkneyiar. þar
 gipti hun. Gro d(ottvr) Þ(orsteins) ravðs. hvn var modir. Grelaðar
 er Þorfinn iarl. hęsa klivfr atti.⁵ eptir þat. for Avdr at leita
 Islandz.⁵ hvn hafði a skipi .xx. karlla. frialsa.⁶ Avdr kom til
 Islandz ok var hinn fysta | vetr i Biarnar hofn. með. Birni. broðr. 20 93^b
 sinvm. Sidan nam Avðr oll Dala lond milli. Dogvrðar ar. ok
 Skravmv hlęps. ar. hon bio i Hvami.⁵ hvn hafði bena halld. i

¹ Mellem Algorismens slutning og sagaens begyndelse er der omtrent 3
 linjers plads, hvor sagaens overskrift engang har stået, skreven med røde bog-
 staver; heraf er der nu intet læseligt, undt. det meste af sidste linje: [fra þvi?] er
 þeir fvndv vinland eð goða ok [markland?] ok | hellv land, hvilket sidste
 ord står efter hvíti i slutningen af den første linje af teksten, samt enkelte bog-
 staver hist og her. Det hele bliver endnu mere vanskeligt derved, at Arne Mag-
 nusson over den gamle skrift har skrevet følgende overskrift: Her hefr upp
 Sogu þeirra þor- | finnz Karlsefnis oc Snorra Þorbrandz- | -sonar.; men det er
 højst tvivlsomt, om Arne her har læst rigtig. Overskriften er skrevet af Haukr
 selv. ² Skr. oloafr. ³ Sdl., ur. for skiri. ⁴ stei er i hđskr. rettet fra idr.
⁵ Punktum er tilf. ⁶ Foran m står et e; skriveren synes først at have villet
 skrive (det følgende) en. ⁷ g synes i hđskr. rettet fra f.

Kross holum þar let hvin reisa krossa. því at hvin var skirð. ok vel trvvd. m(ed) d¹ henni komv ut margir gofgir menn þeir er her-
teknir hofðv uerit i uestr uiking. ok uoro kalladir anaudgir. einn
af þeim h(et) Vifill. hann var ęttstor maðr. ok hafdi verit hertekinn.
fyri. vestan haf ok var kalladr anaudigr adr Audr² leysti hann. 5
ok er Avdr. gaf hvstadi skipverivm. sinvm þa spvrði Vifill hvi
5 Avdr gefi hanvm avngan hvstad. sem odrum monnvm.³ Avdr
kvad þat eyngv. męndv skipta kalladi hann þar gofgan męndv
þikkia sem hann var. hvin gaf hanvm Vifils d(al) ok bio hann
þar.⁴ hann atti þa kono er het. . . .⁴ þeira synir voro þeir Þor-
biorn ok Þorgeir.⁵ þeir varv efniligir menn ok oxv vpp með
fedr. sinvm.³

Eiríkr ravní fann Grænland

- c. 2 Þorvaldr hett⁶ maðr.³ hann var s(vn) Asvalldz Vifs s(vnar)
Yxna.-Þoriss s(vnar). Eiríkr h(et) s(vn)⁶ hans.³ þeir fedgar foro 15
af ladri til Islandz fyri viga sakir ok namv land. a Hornstrondum
ok biov at Drongum.³ þar andadiz Þorvaldr. enn Eiríkr. fekk þa
6 Þorhilldar d(ottvr) Iorvndar. Atla s(vnar) ok Þorbiargar knanar
h(ringv) er þa atti Þorbiorn. hinn hækdeliski⁷ ok bio a. Eirix.
stodum sidan er. Eiríkr rez norðan þat er hia Vazhorni.³ þa 80
felldv þrelar Eiriks. skridv a þę Valdiofs. a Valdiofs. stodvm.
Eyiolfr svær frendi hans drap þrelana hia. Skeids brekkum vpp
fra Vaz horni. fyri þat⁸ va Eiríkr Eiofr savr.³ hann va ok Holm-
gongo-Hrafn at Leikskalum⁹. Geirsteinn ok Oddr a Iorva frendr
Eyiolfs. villdv eptir hann mela.³ þa var Eiríkr ger brott o(r)¹⁰ 25
Hæka d(al). hann nam þa Brokey ok Eyxn ey ok¹¹ bio at Trod-
um i Svdr ey. enn fyrsta v(etr). þa ledi hann Þorgesti setstokka.³
sidan for Eiríkr i Eyxney. ok bio a Eiriksstodum.³ hann heimti
þa setstokkana ok naði eigi. Eirik(r)¹⁰ sotti þa setstokkana a
Breida bolstad enn Þorgestr for eptir hanvm.³ þeir borduz skamt 30
fra¹² garði at Drongum. þar fellv .fj. s(yinir) Þorgestz ok nokkvirir
menn adrir. Eptir þat hofdv hvaritveigiv setv fiolmenna.³ Styr
veitti Eiriki ok Eyiolfr or Svin ey. Þorbiorn. Vivils s(vn) ok s(yinir)
7 Þorbrandz i Alfta f(irði). Enn Þorgesti veittv s(yinir) Þorðar. gelliss.
ok Þorgeir or Hitar d(al) Aslacr or Langa d(al) ok Illvgi s(vn) 35
hans. þeir Eiríkr vrdv sekir a Þorssness. þingi. hann bio. skip. i

¹ e mgl. i hđskr. ² Skrevet to gange. ³ Punktum er tilf. ⁴ Áben
plads for navnet. ⁵ Således. ⁶ vn mgl. i hđskr. ⁷ e synes i hđskr.
rettet fra v. ⁸ Tilf. over linjen med nedvisningstegn. ⁹ Det sidste k er
rettet fra hđskrs l. ¹⁰ r mgl. i hđskr. ¹¹ Rettet fra hđskrs i. ¹² Disse
to ord er skrevne to gange; sidste gang er fra skr. fuldt ud.

Eiríks vafi. *enn* Eyiolfur leynði *hanum*. í Dimvnan vafi meðan þeir Þorgestr leitvdu *hans*. um eyiarnar.¹ *hann* sagði þeim at hann gtladi at leita landz þess. er Gvnnbiorn s(vn) Vlf's krakv. sa er *hann* rak vestr vm haf. *ok hann* fann Gvnnbiarnar sker. *hann* kvez aptr mǫndv leita til vina sinna ef hann || fyndi landit. þeir ^{5 94^a} Þorbiorn *ok* Eyiolfur. *ok* Styr. fylgdu Eiríki vt vm eyiarnar.¹ skildvz þeir með hinni mestv uinattu.¹ kuez. Eiríkr þeim. skylldu uerda at þvi líku trausti ef *hann* metti ser uid koma *ok* kynni þeir *hans* at þvrfu. Sigldi Eiríkr a haf undan Sniofellz iokli.¹ *hann* kom utan at iokli þeim er h(eitir) Blaserkr.¹ for *hann* þaðan. suðr at ⁸ leita ef þar væri bygianda. *hann* var hinn. fyrsta uetr í Eiríks ey. ner. midri hinni vestri bygð.¹ vm uarit eptir for *hann* til Eiríks f(iarðar) *ok* tok ser þar bustað.¹ *hann* for þat sumar í uestri obygð. *ok* uar þar lengi.¹ *hann* gaf þar uíða ornefni.¹ *hann* var annan uetr í Eiríks holmum. fyri Hvarfs gnvpi. *Enn* hit þridia ¹⁵ svmar for *hann* allt norðr til Sniofellz *ok* inn í Hrafns f(iorð). þa kvez *hann* kominn fyri botn Eiríks f(iarðar). hverfr *hann* þa aptr *ok* uar hinn þridia vetr í Eiríks. ey. fyri minni Eiríks f(iarðar). ⁹ *Enn* eptir um sumarit for *hann* til Islandz *ok* kom í Breida f(iorð). *hann* var þann vetr með Ingolfi a Holmlatri. vm varit borduz ²⁰ þeir Þorgestr *ok* fekk Eiríkr vsigr. Eptir þat voro þeir sęttir. þat svmar for Eiríkr at bygia land. þat sem *hann* hafði fvdit *ok* kallaði. Gręnland þvi at *hann* kvad menn þat miok mǫndv fýsa þangat ef landit heti. vel;

Af Þorbirni

25

o. 3 Þorgeir Vífils s(vn) kvangadiz. *ok* fekk Arnoro d(ottvr) Einars. fra Lavgar brekkv. Sigmǫndar s(vnar) Ketils s(vnar) þistils. er nvmít hafði Þistils f(iorð). Avnnvr d(ottir) Einars² h(et) Hallveig.¹ ¹⁰ henar fekk Þorbiorn *ok* tok með Lavgar brekkv. land. a Helliss vollum. rez Þorbiorn þangat bygðum *ok* gerdiz gofvgmenni mikit.¹ ³⁰ *hann* var godr bondi *ok* hafði ravsnar rad. Gvðridr h(et) d(ottir) Þorbiarnar.¹ hvn var kvenna vęnst *ok* hinn mesti skorvngri í ollv at hefi sinv:³ Madr h(et) Ormr er bio at Arnastapa.¹ *hann* atti konv er Halldis h(et). Ormr var godr bondi *ok* vinr Þorbiarnar mikill. *ok* var Gvðridr þar longvm at fostri með *hanum*. ³⁵ Þorgeir h(et) madr. *hann* bio at Þorgeis³ felli.¹ *hann* var avdigr at. fe *ok* hafði. verit leysingi. *hann* atti s(vn) er Einarrr h(et). *hann* var vęnn madr *ok* vel manadr.¹ *hann* var *ok* skarz madr mikill. Einar. var. í siglingvm medal. landa *ok* tokz *hanum* þat vel.¹ var

¹ Punktum er tilf.² Rettet fra hđskrs Eiríks.³ Saledes.

- hann iafnan sinn vetr. hvart a Islandi ęda. i Noregi. nv er fra því at. segia eitt havst þa er E(inarr) var a Islandi for hann með varning sinn vt eptir Sniofellz strond 'ok villdi selia. hann kemr til Arna stapa.¹ Ormr byđr hann þar at vera ok þat þier. Einarr. þviat þar var vinatta.¹ var borinn inn varningr hans. i eitt vti 5' hvr. Einarr. bræt vpp varning sin ok syndi Ormi | ok heima 94b
- 11 monnum ok bavd hann af at hafa slikt er hann villdi.¹ Ormr þa þetta ok taldi Einar vera godan fardren(g)² ok avđnv mann mikinn.¹ enn er þeir helldv a varninginum gekk kona fyr vtibvrs dyrin.¹ Einarr s(pvrđi) Orm hver væri sv hin fagra kona. er þar. 10 gekk fyr. dyrin. ek hefi eigi hana her fyr set. O(rmr) svaradi þat er Gvdridr fostra min d(ottir) Þorbiarnar at Lęgar brekku.¹ Einarr mælti hun mun uera kostr godr. ęda hafa nokkvir menn til komit at bidia hennar. O(rmr) s(egir) bedit hefir hentar vist verit ok ligr. þat eigi lavst fyr. finnz þat a at hun mun vera 15 mann vond ok sva f(ađir) hentar. sva með því. sagdi Einarr at her er sv kona er ek etla mer biđia ok villda ek at þessa mala leitadir þv vid. Þorbiorn fodr hennar ok legdir allan hug a at þetta mętti fram gengt verda.¹ skal ek þer fvllkomna vinattu firi. giallda. ef ek get radit. ma Þorbiorn. bondi þat sia at okkr væri vel hendar 20 tengdir því at hann er soma madr mikill ok a stadfestu. goda enn lavsa fe hans er mer sagt helldr a forum enn mik skortir hvarki land ne lavsa fe ok okkr feđga ok męndi Þorbirni verda at þessu hinn mesti styrkr. ef þetta tękiz. O(rmr) s(egir) vist þikkivmz vinr þinn vera enn þo em ek eigi viđ mitt rađ fvss at vid berim 25 þetta vpp því at Þorbiorn er skapstor ok þo metnadar madr mikill.¹ Einarr kvez ekki vilia annat enn vpp væri borit bonordit.
- 12 O(rmr) kvad hann rada skylldv. fer Einarr svdr aptr vnz hann kemr heim. nokkvrv sidar hafdi Þorbiorn havst bođ. sem hann atti vanda til því at hann var stormenni mikit.¹ kom þar Ormr 30 fra Arnastapa³ ok margir adrir uinir⁴ Þorbiarnar. O(rmr) kom at mali vid Þorbiorn ok. sagdi at Einar var þar skommv fra Þorgeirs fellu ok gerdiz hinn efniligsti madr.¹ hefr O(rmr) nv vpp bonordit firi hond Einarss ok s(egir) þat vel hent. fyr svmra hluta sakir.¹ ma þer bondi verda at því styrkr mikill. firi fiar kosta 35 sakir. Þorbiorn svaradi eigi vardi mik sliakra orda af þer at ek męndi gipta þręls s(yni) d(ottvr) mina ok þat finni þer nv at fe mitt þver er slik rad gefit mer ok eigi skal hun með þer vera

¹ Punktum er tilf. ² g mgl. i hđskr. ³ r tilf. over linjen med nedvisningstegn. ⁴ uin- synes i hđskr. rettet fra un (med forlęnget sidste strek i n).

lengr er þer þotti hvern sva litils gíafordz verd. síðan for Ormr heim. ok hverr annar bond manna til sins heimiliss. Gvdrídr var eptir m(e)d¹ f(öðvr) sinum ok var heima þann vetr.² enn at vari hafði Þorbjörn vína boð ok kom þar mart manna ok var hin besta veizla ok at veizlvni krafði Þorbjörn. ser hliods. ok m(ællti) her⁵ hefi ek bvit langa efl. ok hefi ek reyn(t)³ godvilia manna við mik. ok astvd.² kalla ek vel farit hafa var skipti. enn nv || tek(r)⁴ 95^a hagr minn at vhegiaz fyri lavsa flar sakir enn her til hefir kallad⁵ verit helldr virdingar rad. Nv vil ek fyr bvinv bregða enn semdinni tyna.² etla ek ok fyr af landi fara enn ett mína svivirda¹⁰

13 ok vitia heita Eiríks hins. ravda vinar mins er hann hafði þa er við skildum a Breida f(írdi). etla ek nv at fara til Grenlandz. i svmar ef sva fer sem ek villdi. Monnum þotti mikil þessi rada breytnei því at Þorbjörn var vinsell maðr enn þottvz vita at Þorbjörn mundi sva fremi þetta vpp hafa kvedit at ekki mundi tíoa¹⁵ at letia hann. Gaf Þorbjörn monnum gíafir ok var brvgdit veizlvni.² síðan. for hverr til sins heima. Þorbjörn selr loud sin ok kaupir ser skip. er vppi stoð i Hravnhafnar osi.² redvz til ferðar með hævum .xxx. manna. var þar i ferð Ormr fra Arnastapa ok kona hans ok adrir vinir Þorbiarnar. þeir er eigi villdv vid hann²⁰ skilfa. Síðan letv þeir i haf ok er þeir voro i hafi tok af byri.² fengv þeir haf villvr ok forstz þeim ogreitt vmm svmarit. því næst kom sott i lid þeira ok andadiz Ormr ok Halldis kona hans ok helmingr liðs þeira.² sio tok at stera ok þoldv menn hit mesta

14 vas. ok vesolld a marga vega. enn tokv þo Heriöls. nes a Grænlandi við vetr sialfan. Sa maðr h(et) Þorkell er bio a Heriöls. nesi. hann var hinn besti bondi.² hann tok við Þorbirni ok ollum

(o. 4) skipverium hans vm vetrinn. Þorkell veitti þeim skorvliga. I þenna tima var halleri mikit a Grænlandi. hofdv menn fengit litit fang þeir er i veiði ferðir hofdv farit. enn svmar ekki aprt komnir.² sv³⁰ kona var þar i by(g)ð⁵ er Þorbiorg h(et) hvern var spa kona ok var kollut litil volva.² hvern hafði att ser .ix. systr ok voro allar spakonvr. enn hvern ein var þa a lifi.² þat var hattr Þorbiargar vm vetrvm at hvern for at veizlv. ok (bvðv)⁷ þeir menn henni⁸ mest heim er forvitnei var a at vita forlog sin. eda ar ferð ok með því³⁵ at Þorkell. var. þar mestr bondi þa þotti til hans koma at vita ner letta mundi oarani þessv sem yfir stod.² bydr Þorkell spa konunni heim ok er henni þar vel fagnat sem sidr var til þa er vid þess

¹ e mgl. i hdskr.   ² Punktum er tilf.   ³ l mgl. i hdskr.   ⁴ r liggendes.   ⁵ d er i hdskr. rettet fra t; næppe omvendt.   ⁶ g mgl. i hdskr.   ⁷ Mgl. i hdskr.   ⁸ Herpá tilfjæs atter þeir.

hattar konum skyldi taka.¹ var henni bvit ha sēti ok lagt vndir hana hegindi.¹ þar skyldi i vera hesna fidri.¹ enn er hvn kom vm kveldit ok sa madr er moti henni var sendr þa var hvn sva bvin at hvn hafdi yfir ser tvгла mottvl blan. ok var
 15 settr steinum allt i skavt ofan.¹ | hvn hafdi a halsi ser gler tolur 5 95b
 ok lamb skinns² kofra svartan a hofdi ok vid innan kattskinn hvit ok hvn hafdi staf i hendi ok var a knappr.¹ hann var bvinn m(e)d³ mersingv ok settr steinum ofan vm knappin.¹ hvn hafdi vm sik hnioskv linda ok var þar a skiody pvngr mikill. ok vardveitti hvn þar i tavfr sin þav er hvn þvrfti til frodleiks at hafa.¹ 10
 hvn hafdi a fotum kalfskinns skva lodna. ok i þvengi langa ok a tinknappar miklir a endvnum.¹ hvn hafði a hondvm ser kattskins glofa ok voro hvitir innan ok loðnir enn er hvn kom inn þotti avllvm monnum skylt at velia henni semiligar kvedivr.¹ hvn tok því sem henni vorv menn gediadir til. tok Þorkell bondi (i)⁴ hond 15
 henni ok leiddi hana til þess sētiss sem henni var bvit.¹ Þorkell bað hana þa renna þar avgvm ifir hiv ok hiord ok sva hiblyi. hvn var famalug vm allt.¹ bord varv vpp tekin vm kveldit ok er fra því at segia hvat spakonvni var matbvit.¹ henni var. ger gravtr a kiðia miolk ok mat bvin hiortv or avllum kykvendum 20
 þeim er þar varv til.¹ hvn hafdi mersingar spon ok knif tannskpe(t)an⁵. tviholkadan af eiri. ok var brotinn af odd(r)inn⁶. Enn er bord voro vpp tekin. þa gengr Þorkell b(ondi) firi Þorbiorgv. ok spyr hverssv henni þikki þar vm at litaz eda hverssv skapfeld 16
 henni erv þar hiblyi eda hettir. manna g(ða) hverssv flitliga hvn 25
 mvn vis verða þess er hann hefir spvrt hana. ok monnum er mest forvitni at vita.¹ hvn kallaz ekki mvnv segia fyr enn vm morgininn eptir. er hun hafdi adr sofit vm nottina. Enn vm morgininn at alidnum d(egi) var henni veittr sa vmbvningr sem hvn þvrfti at hafa til at fremia. seidinn.¹ hvn bað⁷ ok fa ser konvr þer er 30
 kvnnv frēdi þat sem til seidsins þarf. ok Varðlokkvr hetv. enn þer konvr fvndvz eigi. þa var leitaz at vm þeginn ef nokkr⁸ kynni. þa s(egir) Gvðridr hvarki em ek fiolkvnnig ne visinda kona. enn þo kendi Halldis fostra min mer a Islandi þat kvēdi er hvn kalladi Varðlokkvr. Þorkell⁹ s(egir) þa ertv happfrod.¹ hvn s(egir) þetta er þat 35
 eitt at ferli er ek gta i ongum at beina at vera því at ek em cristin kona. Þorbiorg s(egir) sva metti verða at þv yrdir monnum at liði her vm en þv værir þa kona ekki veri enn adr. enn vid Þorkel mvn ek meta at fa þa hlvti til er hafa || þarf. Þorkell herdir nv a 96a

¹ Punktum er tilf. ² m er i hðskr. rettet fra l. ³ e mgl. i hðskr.

⁴ Mgl. i hðskr. ⁵ t mgl. i hðskr. ⁶ r ligeledes. ⁷ b er i hðskr. rettet fra et andet bogstav. ⁸ Således. ⁹ Vistuok en fejl for Þorbiorg.

Gvdrídi enn hvern kveð gera mœndv sem hann villdi.¹ slogv þá konv hring vinn hiállinn en Þorbjörg sat a vppi.¹ kvad Gvdríd
 17 þá kvædit. sva fagvrt ok vel at engi þottiz heyrta hafa með fegri
 rodd kvædi kvædit sa er þar var hia. spakonann þakkar henni kvædit.
 ok kvað margar² þer nattvrvr nv til hafa sotta ok þikkia fagvrt at
 heyra er kvædit var sva vel flvtt er adr villdv vid oss skiliaz ok
 engu hlydni³ oss veita enn mer erv nv margir þeir hlvtr avd-
 synir er adr var ek dvlit ok margir adrir. Enn ek kann þer. þat
 at. segia Þorkell at halleri þetta mvin ekki halldaz lengr enn i vetr
 ok mvin batna arangr sem varar. sottar far þat sem a hefir legit
 10 man ok batna vanv bradara. Enn þer Gvdrídr. skal ek lavna i
 honð lidsinni þat er oss hefir af þer stadit. því at þin forlog erv
 mer nv allgloasę. þv mœnt gíaf ord fa her a Grenlandi þat er
 semiligaz er þo at þer verði þat eigi til langędar því at vegar
 þínir licia vt til Islandz ok man þar koma fra þer bæði mikil ętt
 15 ok goð ok ifir þinvm kynkvíslum skina biartari geislar en ek hafa
 megin til at geta slikt vandliga set enda far þv nv heil ok vel. dottir.
 Síðan. gengv menn at visinda konvnni ok fretti þa hver þess er
 mest forvitni var a at vita.¹ hvern var ok god af fra sognum gekk
 18 þat ok lit i tavma er hvern sagdi.¹ þessv nest var komit eptir henni
 af odrum bæ.¹ for hun þa þangat.¹ þa var sent eptir Þorbirni
 20 því at hann villdi eigi heima ver(a)⁴ meðan slikt hindr vitni var
 framit.¹ vedratta batnadi skiott sem Þorbjörg hafdi sagt.¹ byr
 Þorbjörn. skip sitt ok fea þar til er hann kemr i Brattahlíð. Eiríkr
 tekr vel vid hannv með blídv ok kvað þat vel er hann var þar
 kominn.¹ var Þorbjörn m(e)d⁵ hannv um uetrinn ok skulda lid
 25 hans enn þeir vistv dv haseta með bondum. eptir vinn varit gaf
 Eiríkr Þorbirni land a Stokka nesi ok var þar ger semiligr þer ok
 bio hann þar síðan.¹

Af Leif envm heppna ok kristni kom a Grœnaland

0.5 Eiríkr atti þa konv er Þorhilldr h(et) ok vid henni .ij. s(vnv).³⁰
 19 het annar Þorstein enn annar Leifr.¹ þeir voro badir efniligir
 menn ok var Þorsteinn heima m(e)d⁵ f(odvr) sinum. ok var eigi
 sa madr a Grenlandi er íafn man vęnn þotti sem hann.¹ Leifr
 hafdi siglt til Noregs ok var m(e)d⁵ Olafi. konvngi. Trygva s(yni).
 Enn er Leifr sigldi af Grenlandi vinn svmar | vrðv þeir sçhafa til.³⁵ 96^b
 Svðr eyia.¹ þaðan byriadi þeim seint ok dvoldvz þeir þar lengi
 vinn. svmarit. Leifr lagdi þoka a kono þa. er Þorgvnnu h(et). hvern

¹ Punktum er tilf. ² g er i hđskr. rettet fra d. ³ n rettet fra hđskrs m. ⁴ a mgl. i hđskr. ⁵ o ligeledes.

var kona ęttstor ok skildi Leifr at hvn. męndi vera margkvęnig. Enn er Leifr bioz brott beiddiz Þorgvęnna at fara með hęnvm. Leifr spvrđi hvart þat væri nokkvt vili frenda hennar.¹ hvn kvez þat ekki hirđa². Leifr kvedz eigi þat kvęnna sia at sinv radi at gera hertekna. sva storettada konv i okvęnvm landi. Enn ver liđfair. 5 Þorgvęnna. męllti eigi er vist at þer þikki þvi betr radit.¹ a þat mvn ek þo hętta. sagdi Leifr.¹ þa segi ek þer. sagdi Þorgvęnna at ek man fara kona eigi einsaman. ok em ek með barni. segi ek þat af þinvvm völdvm. get ek at þat mvn vera sveinbarn þa er fęđiz. Enn þottv vilir avngan gavm at gefa þa man ek vpp fęða sveininn 10 ok þer senda til Gręnlandz þegar fara ma með odrum monnvvm. Enn ek get at þer verđi at þuilikvm nytium sonar eignin sem nv verđr skilnadr okkar til. Enn koma etla ek mer til Gręnlandz adr 20 lykr.¹ Leifr gaf henni fingr gvll ok vad mals mottvl grę(n)lendzskan³ ok tannbellti. þessi sveinn kom til Gręnlandz ok nefndiz Þorgils.¹ Leifr tok við hęnvm at faderni ok er þat svmra manna sogn at þessi Þorgils hafi komit til Islandz firri Frodar vndr vm svmarit enn sia. Þorgils var sidan a Gręnlandi. ok þotti þar enn eigi kynia lavst vm hann verda adr lavk. þeir Leifr sigldv brott or Svdr eyivm ok tokv Noreg vm havstid. for Leifr til hirdar. Olafs. 20 konvęs T(ryggva) s(vnar). lagdi konvęgr a hann goda virđing. ok þottiz. sia at hann. męndi vera vel mentr mađr.¹ Eitt sinn kom konvęgr at mali vid Leif. ok s(agđi) Etlar þv vt til Gręnlandz i svmar. þat etla ek. sagđ(i)⁴ L(eifr) ef þat er yđvar vili. konvęgr svaradi ek get at þat mvn vel vera. ok skalltv þangat fara með 25 erindum minvm ok boda þa(r)⁵ kristni. Leifr kvad hann rada skylldv enn kvez hvgia at þat erindi⁶ męndi torflutt a Gręnlandi.¹ konvęgr kvez eigi þann mann sia er betr vęri til fallinn enn hann 21 ok mvntv giptv til bera.¹ þat mvn þvi at eins s(ęgir) Leifr ef ek nyt yđvar vid.¹ lętr Leifr i haf ok er lengi vti ok hitti a lond 30 þav er hann vissi adr enga von til.¹ voro þar hveiti akrar. sialf sanir ok vinviđr vaxinn.¹ þar vorv þav tre er mosvr h(eita) ok hofdv þeir af þessv ollv nokkvr || merki svm tre⁷ sva mikil at i 97ª hvs voro lavgd.¹ Leifr fann menn a skip flaki ok flvtti heim med ser.¹ syndi hann i þvi hina mestv stormęnskvr ok drengskap sem 35 morgv odrv er hann kom cristni a landit ok var iafnan sidan kallađr Leifr hinn heppni.¹ Leifr tok land i Eiríks f(irđi) ok for heim. sidan. i Bratta hliđ.¹ tokv þar allir menn vel vid hęnvm.

¹ Punktum er tilf.   ² Rettet fra hđskrs hirta.   ³ Rettet fra hđskrs gręlendnzskan.   ⁴ i mgl. i hđskr.   ⁵ r ligeledes.   ⁶ r er rettet fra et andet bogstav.   ⁷ Her mgl. vistnok varv.

hann bodadi bratt kristni vm landit ok almenniliga trv ok syndi monnum ordsending. Olafs. konungs T(ryggva) s(vnar) ok sagdi hverssv morg agæti ok mikil dyrð fylgdi þessvm síð. Eiríkr tok því mali seint at lata síð sinn enu Þíodhilldr gekk skiott vndir. ok let gera kirkiv eigi allnær hvsvnum.¹ þat hvs var kallatt Þíod-⁵ hilldar kirkia. hafdi hvn þar fram benir sínar ok þeir menn sem vid kristni tokv.¹ Þíodhilldr villdi ekki samræði við. Eiríkr sidan hvn tok trv enu hanum var þa(t)² miok moti skapi. a þv(i)³ gerðiz ord mikít at menn mvdv leita landz þess er Leifr hafdi fvdít.¹ var þar formadr at. Þorsteinn Eiríks s(vn) frodr madr.¹⁰ ok vinsell. Eiríkr var. ok til bedinn ok trvðv menn hans gefv framast ok forsio.¹ hann var lengi fyri enu kvad eigi nei við er vinir hans badv hann til.¹ bioeiv sidan skip þat er Þorbiorn hafði vt haft. ok varv til radnir .xx. menn. ok hofdv litit fe. eigi meira enu vapn ok vistir.¹ Þann myrgin reid Eiríkr heiman.¹ tok hann¹⁵ einn kistil ok var þar i gyll ok silfr.¹ fal hann þat. ok for⁴ sidan leidar sinnar ok bar sva til at h(ann)⁵ fell af baki ok brotna⁶ rifin i sidvni enu lesti hondina i axlar lidnum.¹ af þeim at bvrð. sagdi hann Þíodhilldi⁷ konv sinni at hvn tæki feit a brott lez þess hafa at golldit er hann hafdi feit folgit.¹ sidan sigldv þeir vt or²⁰ Eiríks f(irði) m(e)ð⁸. gledi mikilli.¹ þotti þeim allvent sitt efni. þa velkti vti lengi i haf ok komv þeir ekki a þer slodir sem þeir villdv. þeir komv i syn vid Island ok sva hofdv þeir fvgf af Irlandi.¹ rak þa skip þeira vm haf innan.¹ foro aptr vm havstit ok varv allmiok vëstir ok þrekadir.¹ koma vid vetr sialfan a Eiríks²⁵ f(iorð). Þa mællti. Eiríkr katari sigldv ver i svmar vt or f(irðinvm) Enn nv erv ver ok erv þo enu morg goð at. Þorsteinn. svaradi. þat er nv hofdingligt bragd at sia nokkvtt gott rad firi þeim monnum ollum sem her erv nv radstafa lavsir ok fa þeimi vist i vetr. E(írikr) svaradi. þat er | iafnan satt sem mællt er at eigi veit fyr en svarat³⁰ 97b er ok sva man her fara. skal nv hafa rad þin vm þetta.¹ foro nv allir þeir er eigi hofdv adrar vistir með þeim fedgum.¹ sidan foro þeir heim i Bratta hlið ok voro þar vm vetrinn.

Þorstein Eiríks svn feck Gvðriðar⁹.¹ aftргongv

o.6 Nv er fra því at segia at Þorsteinn. Eiríks s(vn) vakti³⁵ bonord við. Gvðridi ok var því mali vel. svarat. þæði af henni ok af f(oðvr) hentar. er þetta at radi gert. Þorsteinn gengr at eiga

¹ Punktum er tilf. ² t mgl. i hdskr. ³ i ligeledes. ⁴ f er i hdskr. rettet fra þ. ⁵ ann mgl. i hdskr. ⁶ t er i hdskr. rettet fra n. ⁷ Rettet fra hdskers þor-. ⁸ o mgl. i hdskr. ⁹ Rettet fra hdskers þv-.

Gvdrídi. *ok* var þetta brvdkvæp i Bratta hlið *vm* havstit. ¹ for sia veizla vel fram *ok* var all fiolmennt. ¹ Þorsteinn atti þv i Vestr bygd a þę þeim er h(aitir) i Lysv f(irði), enn sa madr atti þar
24 helming i þvi er. Þorsteinn h(et). Sigrídr h(et) kona hans. ¹ for. Þorsteinn. i Lysv f(iorð) *vm* havstit til nafna sins *ok* þav Gvdrídr ⁵ bedi. ¹ var þar vid þeim vel tekit. ¹ voro þav þar *vm* vetrinn. þat gerðiz til tíðinda at sott kom i þę þeira er litit var af vetri. Gardr ² h(et) þar verkstíori. hann var ekki vinsell madr. hann tok fyrst sott *ok* andadiz. ¹ síðan var skamt at biða at huer lez at odrum. þa tok sott Þorsteinn Eiríks s(vn) *ok* Sigrídr kona Þor-
steins. nafna hans. ¹ *ok* eitt kveld fystiz. Sigrídr. at ganga til. nada hvss. er stod i gegn vti dvrvm. Gvdrídr fylgdi. henni *ok* horfdv þer moti vti dvrvm. þa kvad hvn vid hatt. Sigrídr. Gvdrídr. mælti vid hofvm ovarliga farit *ok* attv eyngan stað við at kallt komi a þig *ok* forv vid heim sem skíotaz. Sigrídr. svaradi. eigi er ¹⁵ fęrt at sva þvrv her er nv líðit þat allt. hit dāvða firi dvrvm. *ok* Þorsteinn bondi þinn. *ok* þar kenni ek mik *ok* er slikt hormvng at sia. *ok* er þetta leið af mælti hvn forv við nv Gvdrídr. nv se ek ekki líðit. ¹ var þa Þorsteinn horfinn. ¹ henni þotti hann adr haft hafa svípv i hendi *ok* vilia beria líðit. síðan gengv þer inn. *ok* ²⁰ adr morgvni kemi þa var hvn latin *ok* var ger kista at líkinv. *ok* þena sama. dag. etlvdv menn at roa *ok* leiddi Þorsteinn þa til vara *ok* i annan lit for hann at sia veidiskap þeira. þa sendi Þorsteinn. Eiríks s(vn) nafna sinvm ord at hann kemti til hans *ok* sagði sva at þar veri varla kyrt. *ok* hvsfreyia villdi fęraz a fętr. *ok* villdi ²⁵ vndir kledin hia hanvm *ok* er hann kom inn var hvn komin vpp a rekkiv stokkinn. ¹ þa tok hann hana hondvm *ok* lagði boleyxi firi briost henni. ¹ Þorsteinn Eiríks s(vn) andadiz || ner. dag satri. ² 98a Þorsteinn bondi þad Gvdrídr legiaz nídr *ok* sofa enn hann kvez vaka mōndv *vm* nōttina. yfir líkinv. ¹ hvn gerir sva *ok* er skamt ³⁰ leið. a nōttina settiz Þorsteinn. Eiríks s(vn) vpp *ok* mælti kvez vilia at Gvdrídr væri þangat kollvt *ok* kvez vilia tala við hana. gvd vill at þessi stvnd se mer gefin til leifiss *ok* vmbotar mins rads. Þorsteinn. bondi gengr a fvnd. Gvdrídar *ok* vakti hana þidr hana signa sik *ok* biða ser gvd hialpar *ok* segir hvat Þorsteinn ³⁵ Eiríks s(vn) hafði talat vid hann *ok* hann vill finna þig verdr þv rad fyrri at sia hvat þv vill vpp taka þvi at ek kann her *vm* hvarskiss. at fýsa. hvn svaradi. vera kann at þetta se ętlat til nokkvra þeira hlvtu er síðan se i minni hafdir þessi hinn vndarligi hlvtu enn ek venti at gvðs gvtla ² mvn ifir mer standa. ¹ mvn. ⁴⁰

¹ Punktum er tilf.   ² Sðledes.

ek ok a hætta með. gvds. miskvnn at fara til moz vid hann ok vita hvat han vill tala því at ek mnn eigi fordaz mega ef mer skal mein at verda.¹ vil ek siðr at hann gangi vidara enn mik 26 grvnr at þat man a ligia. nv for Gvdridr ok hitti Þorstein. syndiz henni sem hann felldi tar.¹ hann mælli i eyra henni nokkvr orð 5 hliott sva at hvn ein vissi. Enn þat mælli hann. sva at allir heyrdv at þeir menn veri selir er trvna helldv ok henni fylgdi oll hialp ok miskvnn. ok sagdi þo at margir helldi hana illa. er þat engi hattr sem her hefir verit a Grenlandi sidan kristni kom her at setia menn nidr í vvigða molld vid litla yfir songva.¹ vil ek 10 mik lata flytia til kirkiv ok adra þa menn sem her hafa andaz enn Gardar vil ek brena lata a bali sem skiotaz því at hann velldr ollum apr gongum þeim sem her hafa verit i vetr.¹ hann sagdi henni ok vm sina hagi ok kvad henar forlog mikil mœndv verda. enn bad hana varaz at giptaz Grenlendzkum monnum bad at hvn 15 legdi fe þeira til kirkiv. ok svmt fatækvum monnum. ok þa hne hann apr odrv sinni.¹ sa hafdi hattr verit a Grenlandi sidan kristni kom þangat at menn voro grafnir a beium þar sem ondvdvz i vvigdri molldv.¹ skylldi setia staur vpp af briosti hinvm² dauda.¹ Enn³ | sidan er kenni menn komv til þa skylldi vpp kippa 20 98b stavrinv ok hella þar i vigdv vatni ok veita þar. yfir songva þott þat veri miklv sidar.¹ lik þeira. Þorsteins voro ferd til kirkiv i Eiríks f(iorð) ok veittir þar ifir songvar af kenni monnum. tok Eiríkr vid Gvdridi ok var henni i fodr⁴ stad.¹ litlv sidar andadiz 27 Þorbiorn. bar þa fe allt vndir G(vðriði). tok Eiríkr hana til sin ok 25 sa vel vm hennar kost;

Af Hofða-Þorði

o. 7 Þorðr h(et) madr er bio at Hofða a Hofða stronð⁴. hann atti Fridgerdi. dottvr Þoriss. himv. ok Fridgerdar. dottvr Kiarvals. Ira konungs.¹ Þorðr var s(vn) Biarnar byrdv smiors. Þorvalldz⁶ s(vnar) 30 hrygss. Asleiks s(vnar) Biarnar s(vnar) iarnsidv Ragnarss s(vnar) lodbrokar. Þav attv s(vn) er Snori h(et). hann atti Þorhilldi. rivpv. d(ottvr) Þorðar gelliss. þeira s(vn) var Þorðr hesthofði. Þorfinnr karlls efni h(et) s(vn) Þorðar. modir Þorfinnz h(et) Þorvnn. Þorfinnr. var. i kavpferdvm ok þotti godr fardreng.¹ eitt. svmar byr 35 Karlls efni skip sitt ok etlar til Grenlandz. Snori Þorbrandz s(vn) fer með hanvm or Alfta f(irði) ok voro .xl. manna a skipi.¹ madr 28 h(et) Biarni Grimolfs s(vn) breidfirðskr⁶ at ett annar h(et)⁷ Þor-

¹ Punktum er tilf. ² For in er der i hðskr. fire streger. ³ Skr. to gange ved sideskifte. ⁴ Således. ⁵ o er i hðskr. rettet fra et andet bogstav (1?). ⁶ b er rettet fra hðskrs — dittoграфiske — f. ⁷ Disse to ord er skr. to gange.

hallr. Gamla s(vn) avstfirdskr. maðr.¹ þeir biogv hit sama svmar. skip. sitt ok etlvdv til Grenlandz.¹ þeir voro ok .ííj. tigir. mana a skipi.¹ lata þeir Karlsefni i haf þessvm .íj. skipvm þegar þeir varv bvnir.¹ ekki er vm þat getit hverssv langa vti vist þeir hofdv. Enn fra því er at segia at beði þessi skip komv a Eiríks f(iorð) vm havstít.¹ Eiríkr reid til skips ok adrir landz menn.¹ tokz með þeim greidlig kavpstefta.¹ bvdv styri menn. Eiríki at hafa slikt af varningi sem hann villdi. Enn Eiríkr synir þeim stormennskv af ser i moti því at hann bavð þessvm .íj. skips hofnvm til sin heim vm vetrinn. i Bratta. hlið.¹ þetta þagv kavp- 10 menn ok þokkvdv hanvm.¹ sidan var flvttv heim varningr þeira i Bratta hlið.¹ skorti þar eigi vtibvr stor til at vardveita i varning þeira.¹ skorti þar ekki mart þat er hafa þv(r)fti² ok likadi þeim vel vm vetrinn. Enn er dro at iolvvm tok Eiríkr fęð mikla ok var 20 ogladari enn hann atti vana til. Eitt sinn kom Karlsefni at mali 15 við Eirík ok. mællti er þer þvngt. Eiríkr. bondi || menn þikkiaz 99a finna at þv ert ogladari enn þv att vana til. þv hefiv veitt oss með hinmi mestv ravsn. ok erv ver skylldir til at lavna þer slikv godv sem ver hofvm fong a. nv segðv hvat vgleði³. Eiríkr. svaradi er þigít uel ok godmannliga nv leíkr mer þat eigi i hvg at a ydr 20 verdi hallt vm var. skipti. hitt er helldr at mer þikki veligt þa er þer komít annars. stadar at þat flytiz. at þer hafit enngi iol veri haft enn þessi er nv koma ok Eiríkr hinn ravði veitti ydr i Bratta hlið a Grenlandi.¹ þat mvn eigi. sva fara bondi s(egir) Karlsefni. ver hofvm (a)⁴ skipi varv beði mallt ok korn. ok hafit þar af 25 slikt er þer vilít ok gerit veizlv sva stormannliga sem ydr likar firi því.¹ þetta þígr E(iríkr) ok var þa bvit til iola veizlv ok var hvn hin sęmiligsta sva at menn þottvz travtt þvilika ravsn set hafa i fatękv landi.¹ ok eptir iolin vegr Karlls. efni bonorð. firi Eiríki. vm Gvdrídi því at hanvm leiz sem hann męndi forędi a hafa.¹ 30 Eiríkr⁵ svaradi vel ok segiv at hon man sinvm forlogvm verða at fylgia ok kvez goða⁶ eina frett af hanvm hafa ok lavk sva at Þorfinnr festi Gvdrídi⁷ ok var þa avkin veizlan ok drvckip brvllavp þeira ok varv þav i Brattalið vm vetrin.¹

Hofz Vínlandš ferð

35

c. 8 I Brattalið hofvz miklar vmrøðvr at menn skylldv leita Vínlanz ens goða ok var sagt at þangat mvndi vera at vitia goðra

¹ Punktum er tilf. ² r mgl. i hđskr. ³ Her mgl. vistnok þinni veldr. ⁴ Mgl. i hđskr. ⁵ Her begynder atter Hauks egen händ. ⁶ ð er i hđskr. rettet fra g. ⁷ Rettet fra hđskrs þv-.

landskosta ok þar kom at Karlsefni ok Snorri biogv skip sitt at leita landzins vm varið.¹ með þeim for ok sa maðr er Biarnni het ok annar Þorallr er fyr erv nefndir með sinv skipi.¹ Maðr het Þorvarðr hann atti Freydisi dottor Eiriks ravða lavngetna.¹ hann for ok með þeim ok Þorvalldr svn Eiriks ok Þorhallr er kalladr var ⁵ 31 veiði maðr.¹ hann hafði lengi verið með Eiriki veiði maðr hans vm svmrvm en bryti vm vetrvm.¹ hann var mikill maðr ok sterkr ok svartr ok þvrsliqr liodlyndr ok illorðr þat er hann mæltti ok eggjaði iamnan Eirik ens verna.¹ hann var illa kristin.¹ hanvm var víða kvnnigt i vbygðvm.¹ hann var a skipi með Þorvarði ok ¹⁰ Þorvalldi.¹ þeir höfðv þat skip er Þorbíorn hafpi vt haft.¹ þeir höfðv allz .xl. manna ok .c. er þeir sigldv til vestri bygðar ok þaðan til Bianeyiar².¹ þaðan sigldv þeir .ij. dægr i svðr.¹ þa sa þeir land ok skvtv bati ok konvðv landit ok fvnnv þar hellvr storar ok ¹⁵ 32 margar .xij. allna víðar.¹ flóði var þar melracka.¹ þeir gafv þar 15 nafn ok kollvðv Hellvland.¹ Þaðan sigldv þeir .ij. dægr ok bra til landsvðrs or svðri ok fvndv land skogvaxit ok morg dýr a.¹ ey la þar vndan i landsvðr.¹ þar drapv þeir ein bíorn ok kollvðv þar síðan Bianey² en landit Markland.¹ Þaðan sigldv þeir svðr með landinv langa stvnd ok komv at nesi einv.¹ la landit a stíorn.¹ ²⁰ varv þar strandir³ langar ok sandar.¹ þeir revv til lanz ok fvndv þar a nesinv kíol af skipi ok kollvðv þar Kialarnes.¹ þeir kollvðv ok strandirnar Fvrðv strandir þvi at langt var³ með³ at sigla.¹ | þa gerðiz landit vágskorið.¹ þeir heldv skipvnm i ein vág.¹ ^{99b} 33 Olafr konvngv Trygva svn hafpi gefið Leifi tva menn skotzka.¹ ²⁵ het maðrin Haki⁴ en hon Hekia.¹ þav varv dyrvm skiotari.¹ þersir menn varv i skipi með Karlsefni.¹ en er þeir höfðv siglt fyri Fvrðv strandir þa letv þeir ena skotzskv menn a land ok baðv þav lavpa svðr a landit at leita landzkosta ok koma aftr adr .ij. dægr væri liðin.¹ þav höfðv þat klæði er þav kollvðv kíafal þat ³⁰ var sva gert at hattr var a vpp ok opit at liðvnm ok engar ermar a kneft saman milli fota með knappi ok nezlv en þav varv þav annars staðar.¹ þeir biðvðv þar þa stvnd en er þav komv aftr hafpi annað i hendi vinberia kongvl en annað hveitíax nysaið.¹ gengv þav a skip vt ok sigldv þeir síðan leidar sinnar.¹ þeir sigldv ³⁵ 34 in a flord ein.¹ þar la ein ey fyri vtan.¹ þar vm varv stravmar miklir.¹ þvi kollvðv þeir hana Stravmey.¹ sva var morg æðr i eyni at varla matti ganga fyri egivm.¹ þeir kollvðv þar Stravmflord.¹ þeir barv þar farm af skipvm sinvm ok biogvz þar vm.¹

¹ Punktum er tilf.   ² Sátedes.   ³ Noget utydeligt, men sikkert.   ⁴ Her-
 efter er skr. en hon haki, hvoraf hon er underprykket.

þeir hófðu með sér allskonar fenað.¹ Þar var fagrt lanzleg.¹ Þeir
 gaðv enkis vtan at kanna landit.¹ Þeir varu þar um vetrin ok
 var ecki fyri vmið um svárið tokvz af veiðarnar ok gerðiz illt
 til matar.¹ Þa hvarf brott Þorhallr veiði maðr.¹ Þeir hófðu aðr
 heitið á gvð til matar ok varð eigi við sva skiott sem þeir þottvz
 þvrfa.¹ Þeir leituðu Þorhallz um .iij. dægr ok fundu hann a hamar-
 gnipv einni.¹ Hann la þar ok horfði i loft vpp ok gapti boði
 mvmni ok nosvm ok þvlþi nockot.¹ Þeir spvrdv hvi hann var þar
 35 komin.¹ Hann kvað þa engv þat varða.¹ Þeir baðv hann fara heim
 með sér ok hann gerði sva.¹ Litlv síþan kom þar hvalr ok forv 10
 þeir til ok skarv ok kendi engi maðr hvat hvala var ok er mat-
 sveinar svðv þa atv þeir ok varð ollvm illt af.¹ Þa mællti Þorhallr
 Drivgari varð en ravðskegiaði nv en Krístr yðan.¹ Hefir ek þetta
 nv fyri skaldskap min er ek orta um Þór fvltrvan.¹ Sialldan hefir
 hann mer brvgðiz.¹ Ok er menn vissv þetta barv þeir hvalin allan 15
 a kaf ok skvtv sinv mali til gvðs.¹ Þatnaði þa veðratta ok gaf
 þeim vtróðra ok skorti þa síþan eigi fong þvi at þa var dyra veiðr
 a landinv en eaver i eyni en fiski or sionvm.¹

Af Karlsefni ok Þorhalle

c. 9 Sva er sagt at Þorhallr vill fara norðr fyri Fvrðvstrandir 20
 36 at leita Vinlandz en Karlsefni vill fara svðr fyri landit.¹ Byz Þor-
 hallr vt vndir eyni ok verða þeir eigi fleiri saman en .ix. menn en
 allt annat lið for með Karlsefni.¹ En er Þorhallr bar vatn a skip
 v. sitt ok drack þa kvað hann visv Hafa * kvaðv mik meiðar malm-

¹ Punktum er tilf.

* Verset bör skrives:

Hafa kváðu mik meiðar	Bilds hattar verðr buttu
malmþings, es komk hingat,	beiditýr at reida;
(mér samir land fyr lýðum	heldr 's svát krýpk at keldu;
lasta) drykk enn bazta.	komat vín á grön mína.

Malmþings meiðar¹ kváðu, es komk hingat, mik hafa enn bazta
 drykk; mér samir lasta land fyr lýðum. Bilds hattar beiditýr² verðr at
 reida buttu; vín komat á mína grön; heldr 's svát krýpk at keldu.

¹ 'Malmtíngets [kampens] træer' = krigerer, mænd. ² Bildr synes at
 måtte være et navn på Odin el. en søkonge, hvis højtr 'hat' = hjælm; dennes
 krævende (ønskende) Tyr = kriger, mand, her digteren selv.

Mændene sagde, da jeg kom herhen, at jeg vilde få den bedste drik. Det
 sømmer sig for mig at laste landet for folk. Jeg bliver nødt til at svinge (vand)
 karret; der kom ikke en dråbe vin på min læbe; tværtimod er det så, at jeg må
 knæle ned ved kilden (for at drikke).

þings er ek kom hingat mér samir land fyri lyðvm lasta dryckin
 bazta billdz hattar verðr bvtv beiði tyr at styra helldr er sva at
 ek kryp at keldv komað vin a gron mina.¹ Ok er þeir varv
 bvnir vndv þeir segl.¹ þa q(vað) Þorhallr Forvm* aftr þar er v.
 orir erv sandhimins landan² latvm kenni val kannu knarrar skeið 5
 37 en breiðv meðan bil stygvir bygia bellendr ok hval vella lavfa vedrs
 þeir er leyfa lond a Fvrðv strondvm.¹ Síþan siglðv þeir norðr
 fyri Fvrðv strandir ok Kialar nes ok villdv beita vestr fyri.¹ þa
 kom mote þeim vestan veðr ok rak þa vpp a Irlandi ok varv þeir
 þar barðir ok þiaðir ok let Þorhallr þar lif sitt eftir þei sem 10
 (c.10) kavpmenn hafa sagt.¹ Nv er segia af Karlsefni at hann for svðr
 fyri landit ok Snorri ok Biarnni með sinv folki.¹ þeir forv lengi
 ok allt þar || til er þeir komv at a einni er fell af landi ofan ok 100^a
 i vatn eitt til siofar.¹ eyrar varv þar miklar ok matti eigi komaz
 i ána vtan at hafloðvm.¹ þeir Karlsefni siglðv í ósin ok kollðv 15
 i Hópi.¹ þeir fundu³ þar a landi sealfsana hueitakra þar sem
 legdir varv. en vínuid allt þar sem hollta vissi. huerr lękr
 38 var þar fullr af fiskum.¹ þeir gerdu grafir þar sem męttist
 landit. ok flodit gekk ofast ok þa er ut fell siorrinn varv helgir
 fiskar i grofunum. þar uar mykill fioldi dyra a skoginum meðr 20
 allu moti. þeir varv þar halfan manad. ok skemtadu ser. ok
 uurdu uid ekki uarir. fe sitt hofdu þeir meðr ser. Ok einn morgin
 snemma er þeir litudust um. sa þeir mykiun fiolda hudkeipa. ok

¹ Punktum er tilf. ² Synes skr. sðledes (dittoqr.). ³ Her begynder
 atter en anden hånd (Hauks „anden isl. sekretær“).

* Verset bñr skrives:

Fqrum aptr, þar es órir	meðan bilstyggvir byggva
eru, sandhimins, landar,	bellendr ok hval vella
latum kennival kannu	Laufa vedrs, þeirs leyfa
knarrar skeið en breiðu,	lqnd, á Furðustrqndum.

Fqrum aptr, þar es landar órir eru; latum kennival sandhimins¹
 kannu en breiðu knarrar skeið², meðan bilstyggvir³ Laufa vedrs bellendr⁴,
 þeirs leyfa lqnd, byggva á Furðustrqndum ok vella hval.

¹ Sandhiminn 'sandhimme' = hav; kenni-valr 'den hest, der kender'; det
 hele = skib. ² 'Skibets bane, vej' = søen. ³ Omtr. = ufortrødne. ⁴ 'De, som
 udøver, volder Løves [sværdets] storm' = krigere, mænd.

Lad os rejse tilbage til vore landsmænd; lad os lade skibet (påny) under-
 søge det brede hav, medens disse ufortrødne (ironisk) krigere, som lovpriser
 landene her, bor på Furðustrand og koger deres hval.

var veift tríom a skipunum. ok liet þui líkast sem i halmþust ok var veift solar sinnis. þa mælti. Karlsefni. huat man þetta hafa teikna. Snorri Þorbranz s(un) suaradi hanum. vera kann at þetta se fridar mark. ok tokum skiolld huitan ok þerum at moti ok sua gerdu. þeir. Pa reru þeir i mot ok vndradust þa sem fyri varu. 5 ok gengu a land upp. þeir uaru suartír menn ok illigír ok hafdu illt haar a hofdi. þeir uaru miog eygdir ok breidír i kínum duoldust þeir of stund ok undradust þa sem fyri uaru. ok reru sidan i brott ok sudr fyri nesit. þeir Karlsefni. hofdu gort budir sínar 39 upp fra vatnínu ok uaru sumír skalarnír ndr vatnínu. en sumír 10 fírr. Nu varu þeir þar þann vetr. þar kom engin sníor. ok allt (o. 11) gekk fe þeirra sialfale¹ fram. En er uara tok sa þeir einn morgin snemma at fioldi hudkeipa neri sunnan fyri nesit sua mart sem kolum uæri saat fyri hopit.² uar þa ok veift af³ hueríu skipi trionum. þeir Karlsefni brugdu þa skioldum upp ok er þeir fund- 15 ust toku þeir kaupstefnu sín⁴ a milli. ok uildi þat folk helst hafa nautt skrud. þeir hafdu moti gefa skinna uoru. ok algra skinn. þeir uilldu ok kaupa suerd ok spíot. en þat bannadu þeir Karlsefni ok Snorri. Þeir Skrelingar toku spannar langt nautt skrud fyri 40 yfoluan belg ok bundu um hofud ser. gekk sua kaupstefna þeirra 20 vm ríd. þa tok at fétast skrudit med þeim Karlsefn(i)⁵ ok skaru þeir þa sua smatt i sundr at eigi uar breidara en þuers fingvar. ok gafu Skrelingar þo iammykit fyri sem adr eda meira. Pat bar til at grídungr liop or skoge er þeir Karlsefni attu ok gellr hatt. þat felast Skrelingar ok laupa vt a keipana ok reru sidan sudr 25 fyri landit.³ verdr þa ekki uart uid þa þríar uikur i samt. En er sia stund uar lidinn sea þeir fara sunnan mykinn fiolda Skrelinga skipa sua sem straumr stædi. uar þa trionum allum veift andsglis. ok yla upp allir miog hatt. Pa toku | þeir Karlsefni raudan skiolld 100^b ok baru at moti. Skrelingar lupu af skipum. ok sidan gengu þeir 30 saman ok bordust. vard þar skothrid hord þuiat Skrelingar hofdu ualslongur. Pat sa þeir Karlsefni. at Skrelingar ferdu upp a stong knautt stundar mykinn þui ndr til at íafna sem saudarvomb ok hellst blan at lit ok fleygdu af stonginni upp a landit ífir lid þeirra Karlsefnis ok liet illilega uidr þar sem nidr kom. Vid þetta slo otta 35 myklum a Karlsefni. ok allt lid hans sua at þa fysti engis annars en flyia ok hallda undan upp med anni. þui at þeim þótti lid Skrelinga drifa at ser allum megin. ok lietta eighe fyrr en þeir 41 koma til hamra nokkurra. ok veitto þar uidrtoku harda. Freydis

¹ Sálædes, snarere -ale end -ala. ² Punktum er tilf. ³ Tilf. over linjen uden nedvisningstegn. ⁴ Skr. to gange. ⁵ i mgl i hðskr.

kom ut ok sa at þeir Karlsefni helldu vndan ok kalladi. hui renni þer vndan þersum avvirdis monnum sua gilldir menn sem þer erut. er mer þótti¹ sem þer mettit drepa nidr sua sem bufe. ok ef ek hefda vapn þótti¹ mer sem ek skilldi þetr beriastr en einnhuerr ydarr. þeir gafu engan gaum hennar ordum² Freydis uildi fylgia⁵ þeim ok uard seinni. þuiat hun uar eige heil gekk hun þo eptir þeim i skoginn. En Skrelingar sekia at henni. hun fann firir ser manni daudan. þar uar Þorbrandr Snorra son. ok stod hellustein i hofdi honum. suerdit la bert i hia honum. tok hun þat upp ok byz at veria sik. þa komu Skrelingar at henni. hun dro þa ut 10 briostit undan kledunum. ok slettir a beru suerdinu. uid þetta ottast Skrelingar ok liopu undan a skíp sin ok reru i brott. þeir Karlsefni³ finna hana ok lofa happ hennar. Tueir menn fellu af þeim Karlsefni³ en fioldi⁴ af þeim Skrelingum. Vurdu þeir Karlsefni ofrlidi⁴ bornir. ok foru nu heim⁵ eptir þetta til buda sinna. 15 ok bundu sar sin ok ihuga³ huat fiolmenni þat³ myndi verit hafa 42 er at þeim sotti af landinu ofan³. Syniz³ þeim nu sem þat eina mun lidit verit hafa er af skipunum kom en³ hitt folkit man verit hafa sionhuerrfingar. þeir Skrelingar fundu ok⁶ mann daudann ok la æx i hia. einn þeirra tok upp æxina ok hoggr med tre. ok þa 20 huerr at odrum. ok þotti þeim uera gersimi ok bita ual. Sidan tok einn ok hiuggi⁶ i stein sua at brotnadi æxin. ok þa þotti þeim engu nyt³ er¹ eigne stodz griotit ok kastadu nidr. Þeir Karlsefni þottust nu sea þott þar³ uæri³ landzkostir godir at þar myndi iafnan otti ok ufridr a liggia af þeim er fyri biuggu.⁷ Sidan biugg- 25 ust þeir a brottu ok etladu til sins landz. ok sigldu norðr fyri landit ok funnu .v. Skrelinga i skinnhiupum || sofnada ndr sio.⁷ 101^a þeir hafdu med ser stokka ok i dyramerg dreyra blandinn. þottust þeir Karlsefni þat skilia at þerser⁷ menn myndu hafa verit goruir brott af landinu. þeir drapu þa. Sidan fundu þeir Karlsefni nes 30 eitt ok a fiolda dyra. var nesit at sea sem mykiskan ueri⁸ af þui at dyrin lagu þar um netrnar. Nu koma þeir Karlsefni aprt i Straumfiord ok varu þar fyri allz gnottir þess er þeir þurftu at hafa. þat er sumra manna sogn at þau Bjarne ok Gudrid hafi þar eptir⁹ uerit. ok .x. tigr manna med þeim ok hafi eigi farit lengra. 35 43 En þeir Karlsefni ok Snorri¹⁰ hafi⁹ sudr farit ok xl. manna med þeim ok hafi eigne lengr uerit i Hopi en uart tua manadi. ok

¹ Snaresst sáledes.   ² Skr. or | ordum (ved linjeskifte).   ³ Noget afbleget.   ⁴ ofr- ligeledes.   ⁵ Noget utydeligt, men sikkert.   ⁶ Snaresst sáledes.   ⁷ Punktum er tilf.   ⁸ Eller ueri.   ⁹ Noget utydeligt.   ¹⁰ Snarere sáledes end snori.

hafi sama sumiar aptr komit. Karlsefni for þa einu skípi at¹ leita Þorhalls veidimanz en annat lidit uar eptir. ok foru þeir norðr fyrri Kjalarnes ok berr¹ þa fyrri uestan fram. ok uar landit a bakborda þeim. þar uaru þa eydimerkr einar allt at sea¹ fyrri þeim ok nór huergi riodr .i. ok er þeir hafdu lengi farit fellr a af landi² 5 ofan or austri ok .i. uestr. þeir logdu inn i arosinn. ok lagu uid himn sydra bakkann.³

Vig Þorvallz Eiríks svnar

c. 12 Pat uar einn morgin er þeir Karlsefne sa fyrri ofan riodrít flekk nokkunn sem glitradi uid þeim ok eptu þeir a þat. þat 10 rærdist ok uar þat einfötigr. ok skautz ofan a þann arbakkann sem þeir lagu uid. Þorualldr Eiríks s(un) rauda sat uid styri. ok skaut einfötigr aur .i. smáparma hanum. Þorualldr dro ut aurina ok mælti. feitt er um istruna gott land hafum ver fengit kostum en þo megum ver uarla níota. Þorualldr do af sari þessu litlu 15 sidarr.³ Þa leypþ einfötigr a braut ok norðr aptr. þeir Karlsefni foru eptir hanum ok sa hann stundum. þat sa þeir sidarst til hans 44 at hann liop a uag nokkurn. þa hurfu þeir K(arlsefni) aptr. Þa v. kuad einn maðr kuidling þenna Elltu* seggir allsatt uar þat einn einfötigr ofan til strandar. en kynlegr maðr kostadi rásar. hart 20 vni stopir heyrdu Karlsefni. Þeir foru þa i brott ok norðr aptr ok þottust sia Einfötíngaland. uilldu þeir þa eige hætta lidi sinu lengr⁴. þeir etladu oll ein fioll þau er i Hopi uaru ok þessi er nu funnu þeir. ok þat stedist⁵ miog sua a. ok væri iam langt or Straumfirði beggia uegna. hinn þridia vetr uaru þeir i Straumfirði.³ gengu 25 menn þa miog i sueitir. ok uard⁶ þeim til um konvr. ok uilldu þeir er vkuændir uaru sekia til .i. hendr þeim sem kuendir uaru.

¹ Noget utydeligt. ² di noget utydeligt. ³ Punktum er tilf. ⁴ Eller lengra? ⁵ Muligvis stq-. ⁶ Dette ord og de første i enhver linje på siden herefter er noget utydelige, men intet er usikkert.

* Verset bør skrives:

Eltu seggir,	en kynligr maðr
allsatt vas þat,	kostaði rásar
einn einfötigr	hart of stópir —
ofan til strandar,	heyr Karlsefni.

Mændene forfulgte — det er virkelig sket — en Enfötíng ned til strandbredden, men denne underlige mand løb alt, hvad han kunde, hen over de flade klipper (?)^a — Her Karlsefni.

^a stópir af fem. stóp, der ellers ikke forekommer, beslægtet med norsk ntr. stup (?). Masc. ofstopi synes næppe at passe her.

ok stod af þui hin mesta vro. þar kom til hit¹ fysta haust Snorri s(un)² Karlsefnis. ok uar hann þa þriuefr er þeir foru brott. Þa er þeir sigldu af Vinlandi toku þeir sudrón uedr ok hittu þa Markland ok funnu þar Skrelinga .v. ok uar einn skeggiadr konvr uaru .ij. ok born tuau. toku þeir Karlsefni sueinana en hini³ komust⁴ undan ok sukku þeir Skrelingar i iord nidr. Sueina þessa .ij. hofdu þeir med ser ok⁴ kendu þeim mal ok uaru skirdir. þeir nefndu modur sina Vethilldi⁵ ok fodur Vvege⁶. þeir sogdu at konungar stionadu Skrelingum ok het annarr þeirra Aualldamon⁷ en annarr⁸ Aualldidida⁹. þeir kuadu þar engin hus. lagu menn þar¹⁰ .i. hellum eda holum. þeir² sogdu þar liggia land odrum megin gagnuart¹⁰ sinu⁸ landi. er þeir menn bygdu² er uaru .i. hvitum klædum¹¹ ok baru stangir fyri ser ok uaru festar⁸ uid flikr¹² ok eptu¹³ hatt⁵. ok etla menn at þat hafi uerit Huitra manna land eda Irland ed mykla.¹⁸

(o. 13) Þa¹⁴ Biarna Gunnolfs¹⁵ s(un) bar i Irlandz¹⁶ haf ok komu .i. madksio ok | sokk¹⁷ drivgvn skipið vndir þeim.¹⁸ þeir hofdv^{101b} bat þann er bræddr var med seltiorv þvi at þar fær eigi siomadkr a.¹⁸ þeir gengv i batin ok sa þeir þa at þeim matti hann eigi ollvm vinnaz.¹⁸ þa mælli Biarni af þvi at batrin tekr eigi meira en 20 helming manna vara þa er þat mitt ráð at menn se lvtaðir i batin þvi at þetta skal ecki fara at mannvirðingv.¹⁸ þetta þotti ollvm sva drengilega boðit at engi villdi moti mæla.¹⁸ gerðv þeir sva at 46 lvtvðv mennena ok lavt Biarnni at fara i batin ok helmingr manna med hanvm þvi at batrin tok ecki meira.¹⁸ En er þeir varv komnir²⁵ i batin þa mælli ein islenzkr madr er þa var i skipinv ok Biarna hafpi fylgt af Islandi ætlar þv Biarni her at skilliaz við mik.¹⁸ Biarni svaradi sva verðr nv at vera.¹⁸ hann svaradi avðrv hetz þv foðvr minvm þa er ek for af Islandi med þer en skilliaz sva við mik þa er þv sagdir at eitt skyllði ganga yfir ockr baða.¹⁸ Biarnni 30 svaradi eigi skal ok sva vera gack þv hengat i batin en ek man vpp fara i skipið þvi at ek se at þv ert sva fvss til florsins.¹⁸

¹ h synes i hðskr. rettet fra er.   ² Meget utydeligt.   ³ must meget utydeligt.   ⁴ Eller þeir?   ⁵ Sikkert således.   ⁶ Meget utydeligt, men sikkert (v vege).   ⁷ mon utydeligt, men næppe at læse anderledes.   ⁸ Meget svagt, men sikkert.   ⁹ a (1) meget afbleget, men sikkert, særlig på grund af afstanden mellem det foranstående ord og va-.   ¹⁰ Meget utydeligt (mulig -uert).   ¹¹ Snarere således, end kled-.   ¹² Næppe flikar?   ¹³ Snarere således end ep-.   ¹⁴ Her er ikke ny linje i hðskr.; linjen begynder med la (i mykla), hvorpå en stor, tildels rød initial Þ.   ¹⁵ Således, men ur. for grim-.   ¹⁶ Anderledes kan ordet næppe læses.   ¹⁷ Hermed begynder Hauks hånd igen.   ¹⁸ Punktum er tilf.

geck Biarnni þa vpp i skipið en þersi maðr i batin ok forv þeir
sþan leiðar sinnar til þers er þeir komv til Dyflinar i Irlandi ok
sogðv þar þersa sogv.¹ en þat er flestra manna ætlan at Biarni
ok hans kumpanar hafi latiz i maðksionvm þvi at ecki spvrðiz til
þeira sþan.¹

5

Ættartala fra Kallsefni ok Gvðriði² konv hans

- c. 14 Anað svmar eftir for Karllsefni til Islanz ok Gvðriðr med
47 hanvm ok for heim i Reynines³.¹ Modor hans þotti sem hann
hefpi litt til kostar tekit ok var Gvðriðr eigi heima en fyrsta vetr.¹
En er hon profaði at Gvðriðr var kvenskorvngv mikill for hon 10
heim ok varv samfarar þeira goðar.¹ dottir Snorra Karlsefnis
svnar var Hallfríðr modir Þorlaks byskvps Rvnolfs svnar.¹ þav
attv svn er Þorbiorn het.¹ hans⁴ dottir het Þorvn modir Biarnnar
48 byskvps.¹ Þorgeir het svn Snorra Kallsefnis svnar faðer Yngvilldar
modor Branz byskvps hins fyra.¹ Dottir Snorra Karllsefnis svnar 15
var ok Steinvm er atti Einar svn Grvndar-Ketils Þorvallz svnar⁵
kroks Þoris svnar a Espihóli.¹ þeira svn var Þorstein ranglatr
hann var faðir Gvðrvnar er atti Iorvndr at Kellðvm.¹ þeira dottir
var Halla modir Flosa favðvr Valgerðar modor herra Erlenz sterka
favðvr herra Havks⁶ logmannz.¹ onnvv dottir Flosa var Þordis 20
modir frv Ingigerðar rikv.¹ hennar dottir var frv Hallbera abbadis
i Reynisnesi at Stað.¹ mart stormenne er komid annað a Islandi
fra Karllsefni ok Gvðriði² þat er ecki er her skrað.¹ veri gvð með
ors amen.¹

¹ Punktum er tilf. ² Rettet fra hdskr. þv-. ³ i er tilf. over linjen
uden nedvisningstegn. ⁴ h er i hdskr. rettet fra þ. ⁵ Over n findes en for-
doblingsstreg. ⁶ Ikke hæ-; v og k er (i linjens slutning) skrevne tæt op til
hinanden; s (l) er meget afbleget.

Her hefr sogv skallda Harallz konungs harfagra

o. 1 Haralldr konungr harfagri reð fyri Noregi.¹ hann hafði með
65 ser marga agiæta menn.¹ Skalld þriv varv með konungi Avlvir
huvfa ok Þorbjorn hornklofi ok Avðvn ilskiællda.¹ Þorolfr i
Hvíni hafði þa orlof heima at sitia er þetta var tíðinda.¹ Avðvn 5
var þa komin i sætt við konung fyri þat er hann tok stef or drapv
þeirí er Vlfr Sebba svn frændi hans hafði ort vñ Haralldr kon-
vng.¹ tok Avðvn þar fyri avknefni en drapan Stolinsteðv² nafn
sva sem segir i sogv Vlfv Sebba svnar ok Kvigs iarl.¹ Haralldr
konungr tok virðilega veizlv á Hýstoðvñ³ a Norðmœri með Ingi-
biorgv enne avðgv frænkono sinni.¹ þar varv með hænem skalld
hans ok margir aðrir gavfgir menn.¹ Ekkian þionaði siolf ok var
veizlan en bezta.¹ hon var væn kona ok en kvrtisazta.¹ hon
sken(k)ti⁴ Avðvni eitt dyrs horn vñ kvellðit.¹ hann tok hond
66 hennar með horninv ok mællti þv ert frið kona ok storvel litz mer 15
a þig ok ef þv villt at ek sofa hia þer i nott þa vil ek gefa þer
gvllring þenna er konungr gaf mer ok þar með marga lvti aðra ef
þv villt þigia.¹ hon svaradi Þetta man þer vera ecki alhvgtat⁵ þvi at
þv mant vera drvckin en konungr man verða þer reidr ef hann
verðr var⁶ við⁷ þetta.¹ Avðvn svaradi Ekki se ek fyri þvi ef þv 20
villt samþyckia.¹ Hon ser ringin ok syniz fagr ok mællti Af þvi at
mer getz vel at þer ok mætti þetta leynt verða þa ma at ek gera
þin⁸ vilia ef þv villt sva fram fara sem ek gef rað til.¹ þv skallt
koma til skemv⁹ minnar er þriðivngv er af nott en ek skal sva
rað fyri gera at opid skal vera skið garðs liðit ok þær .iij. hvrðir 25
er fyri skemmvñni erv.¹ hann iattadi þersv¹⁰ ok kyssir hana at
skilnadi.¹ Þvi nest kom Ingibjorg fyri Þorbjorn hornklofa með

¹ Punktum er tilf. ² Sáledes; Haukr vilde åbenbart først skr. nominativ.

³ t er i hdskr. rettet fra f. ⁴ k mgl. i hdskr. (mulig er dog skenti en på ud-talen beroende skrivemåde). ⁵ h er skrevet over linjen uden nedvisningstegn.

⁶ Meget afbleget; dog er va sikkert. ⁷ De sidste 6 linjer på siden meget afblegede. ⁸ Meget svagt. ⁹ Næppe skemv. ¹⁰ Svagt, men sikkert.

sama hætti¹ sem¹ fyri Avðvn.² forv þeira orð ok a þan³ hatt ok lavk sva at hann skylldi en til skemv⁴ koma sem hin.² Síðarst¹ || kemr⁵ hon fyri Avlfi hnvfv ok tok hann vid heni⁶ með sama 102a hætti sem enir fyri.² ok sva lavk at hverr þeira gaf henni gvlring ok tok hon vid ollvm ok það hon Avlvi koma er þriðvngr⁵ lifpi nætr⁷.² þersi rað⁸ vissi engi þeira með oðrum ok hvðði hverr þeira gott til sins fyri heitz.² En er konvng¹ for⁴ at sofa⁸ vm kvellidit ok margir satv eftir ok varv miok drvcknir ok sofnaði þar hverr sem komin¹ var.² Skalldin satv ok eftir ok voktv þvi at þeim geck cigi 67 or hvg hvers þeir attv að vitia.² En er þriðvng¹ var af nott þa stendr 10 Avðvn vpp ok gengr til skemmv Ingibiargar.² var þar opin skiðgardr.² gengr hann in ok lykr vpp hverri hvrðv eftir anari þar til er hann kom at skemmvni.² þa finnr hann at hon er i lasi.² hann ætlaði þa brott að ganga.² hann heyrir þa at sv hvrð er nest var hanvm vtan að syng¹ i lasi ok stendr hann þar.² At 16 miðri nott stendr vpp Þorbiorn hornklofi ok gengr til skemmv Ingibiargar gengr in i skiðgardin ok inn vm þa hvrð er þar er nest.² verðr¹ þa skemman i lasi en er hann sneriz afr var þeir(i)⁹ hvrðv læst er fyr lavk hann vpp.² En er þriðvng¹ lifði netr stendr Olvir vpp ok gengr til skemmv Ingibiargar.² var skið- 20 gardrin¹⁰ opin en er hann kom at skemmv dvrvm var¹¹ hon læst en er hann ætla brott þa er i lasi skiðgarz liðit.² Sat hverr þeira þar sem komin var þat er eftir var netr ok vissi engi til annars.² engi þeira¹ hafði fleiri klæði en linklæði ok eina yfirhofn.² Veðr var kallt ok frost mikit.² En er konvng¹ kom i 25 hasæti vm morgonin þa saknað(i)⁹ (hann)¹² skalldanna ok er þeira leita farið.² Ingibiorg segir þa konvngi hversv vid vissi.² gengr konvng¹ vt¹ til skemv með morgv folki ok finnr þar skalld sin.² 68 konvng¹ var sva reiðr at varla matti orðvm¹³ vid hann koma ok það¹⁴ drepa þa sem skiotaz fyri sina ofdirfð.² margir varv með 30 konvngi þeir meim mikils hattar er þaðv fyri þeim ok sva sialfir þeir.² En er frændr þeira ok vinir gatv þa eigi i frið þegit þa þaðv þeir konvng¹³ at hann sendi þa i nokkorn þan stad sem hanvm likaði ok manravn væri i ok þo at þat væri forsending helldr en hann sialfr leti drepa þa eigi fyri meiri sok sva mikils 35 sem hann hafpi virt þa adr.² Tekr nv konvng¹ þetta rað með vina sinna fortolvm.² segir hann nv at hann vill senda þa avstr i Svía

¹ Svagt, men sikkert.   ² Punktum er tilf.   ³ Næppe þann.   ⁴ Meget svagt.   ⁵ Hele denne side er meget mørk, slidt og afbleget.   ⁶ Næppe henni.   ⁷ Eller netr?   ⁸ Disse to ord svage, men sikre.   ⁹ i mgl. i hðskr.   ¹⁰ -in meget svagt (i linjens slutning).   ¹¹ Klattet i hðskr.   ¹² hann mgl. i hðskr.   ¹³ Meget afbleget.   ¹⁴ Ikke havð.

riki a fvdnd Eiriks konungs Biarnar svnar at koma friði millim rikianna.¹ Þetta mælli konungr af því at hvars þeira menn sem komv i annars riki varv þegar drepnir².¹ Sina visv hafði hvert skaldit ort vm nottina millim hvrðanna.¹ Þetta kvað Avðvn Stodv^{*} ver vnd viðvm vindar tialgv linda herkir hyriar serkia hve³ of³ 5 víællti³ þat bellti⁴ þat⁵ hvg³ hrafn³ flotvrs hvottv hlakk fankað ok mey racka ibar⁶ skelfis⁷ bialfa⁷ bivgs⁷ þá⁷ raman smivga.¹ Þersa q(vað) Þorbiorn Hilldr^{**} of red því er heldv horn gratz³ fyri mer hlatri því em ek lystr at lasta lestvndir³ for þersa ok liðbivgrar leigrar let æva mik sævar eigi mvn enn⁸ við⁹ eckiv¹⁰ 10 avstmanna for sanaz.¹ Þersa q(vað) Avlvir Lavgbis^{***} hefer of lagða lavk frie dain avgna skiall¹¹ valldaðar skalda skiðgardr saman hvarma ok bandvaniðr blvndar beckiar hiortr i reckiv því hefi ek fyrgnar fyris slongolf daínn sionvm¹².¹

Skaldin bioavz til ferðar

15

Haralldr konungr hafpi þat veitt skaldvnm þa er þeir hotpv mersta virðing af konungi at hverr þeira skyllði kiosa man or konungs hirð ser til þionvstv ok eftir gongv.¹ Sa er Avðvn hafpi kosið het Reikvll en Þorbiorn kavs Kolo-fostra en Hialm-grimr het sa er Avlvir kavs.¹ En þo at skaldin væri orðin fyri²⁰ konungs reiði þa villdi þo engi skiliaz við sin felax mann þo at þersi hættu lægi fyri.¹ Ok er þeir varv bvnir þa gengv þeir fyri konung ok kvoddv hann ok baðv hann legia sina hamingiv a ferð þersa ok þo at konungr væri reiðr þa het (hann)¹³ því sem þeir baðv ok bað þa vel fara.¹ riðv þeir brott .vi. menn.¹ þa mælli²⁵ Avðvn þat man rað þo at ver sem orðnir fyrir konungs reiði at lata eigi yfir drifaz.¹ eigv ver marga frændr ok gavfga ok syniz mer ráð at ver¹⁴ so-kim þeira travst.¹ geymvnm¹⁵ ok at nockor

¹ Punktum er tilf. ² r noget utydel. i linjens slutn. ³ Således sikkert.

⁴ Synes at ligne mere helli i. ⁵ Noget utydeligt. ⁶ Næppe at læse anderledes.

⁷ skelfis sikkert; efter i står der et, som det synes, noget stort s, men bogstavet er noget klattet. De følg. 4 ord er skrevne omtr. uden mellemrum, det sidste usikkert. ⁸ Meget utydeligt. ⁹ Meget svagt, særlig forkortelsestegnet (vm?).

¹⁰ Vistnok således, men meget afbleget. ¹¹ all meget utydeligt (eller ast?).

¹² valldaðar — sionvm fuldstændig sikkert. ¹³ Mgl. i hdskr. ¹⁴ Foran v er þ urigtig skrevet. ¹⁵ Svagt fremtrædende; læsningen vanskeliggøres her ved, at blækket fra den anden side står igennem.

* Verset er så forvansket, at det næppe lader sig restituere; hvorfor vi lader os nøje med at henvisse til Sn.E. III, 406—7, 415 og F. Jónsson: Kritiske studier 62—63. ** Om dette vers gælder det samme, som om det foranstående; se Sn.E. III, 412. *** Om dette vers gælder det samme, som om de to foranstående; se Sn.E. III, 415, Kritiske studier 64—65.

frægð fari af ors ef ors verðr eigi avðit aftr komv.¹ þat er rað at² ver kiæmem nockvrvv mikils hattar monnvm³ i ferð þersa.¹ þetta likaði þeim ollvm vel.¹ þa⁴ mællti Hornklofi a ek gavfgan frænda a Vpplondvm er heitir Rolfr nefia.¹ hann var enn mersti kappi a æskv allðri en ecki er hann vngr.¹ hann⁵ er⁶ ravstaztr . . .⁶ sende maðr Haralldz konvngs.¹ hans fvnd man ek sœkia þviat ors⁷ er⁷ þat | mikil⁷ travst ef hann reðiz i þersa ferð.¹ þeim þotti 102b þetta eð raðlexta.¹ Avlvir mællti Hringr en hviti a Svnmœri er min nafrændi.¹ hann er min moðor broðir ok lendr maðr Haralldz konvngs.¹ hann man ek finna ok biðia hann til þersar 10 ferðar.¹ hann er vngr ok en manvensti ok liklegr til goðrar framgongv ef nockors þarf við.¹ þa mællti Avðvn þan frænda a ek er Þorfinr heitir.¹ hann er ok lendr maðr Haralldz konvngs.¹ hann hefir Navmdœla fylki.¹ hann er .xviij. vetra gamall hann er kalladr Þorfinnr ramme.¹ hann hefer nytækít við foðvrleifð sinni.¹ 15 han man ek biðia til ferðar með ors⁸ þvi at ek hyg at þat rvm reyniz eigi avtt er hann skipar.¹ Skiliaz þeir ok sœkir hverr sin frænda heim.¹ Ok er fyst sagt af Olvi at hann ferr svðr a Mœri ok kemr til Ríngs hvita.¹ tekr hann við hanvm með fvllri bliðv ok var Olvir þar .iij. netr i goðvm fagnaði.¹ hann bar þa vpp 20 erindi sín ok segir sva at ek em her komin a þin fvnd þat at segia þer at Haralldr konvngr hefir sent ors skalld sin avstr i Svía ríki at gera frið millim konvnga ok landanna i millim.¹ Hringr svaraði hvat hafi þer þers gort er konvngr vill yðr feiga.¹ Avlvir svaraði hann hvgði at ver mvndvm meira fram koma en 25 aðrir menn.¹ Hringr mællti seg mer eð sanna hversv við veit.¹ Ollvir sagði þa allt sem var.¹ Hringr mællti þat er illa orðit.¹ Olvir mællti sva er með þvi þo at ek bið þig til ferðar með mer þvi at (ek)⁹ venti af þer mest travst¹⁰ þvi hellðr sem mik stendr meira.¹ litt em ek⁷ felldr¹¹ til sliks segir Hringr sakir æskv ok⁷ 30 vvana eða hveria ælli þer fleiri til þersar ferðar at biðia.¹ Avlvir nefnir Rolf ok Þorfin.¹ Hringr svaraði ef þeir iatta þersi ferð þa man ek eigi vndan skeraz ella þarf þersa ecki við mik at leita.¹ skilðvz þeir Olvir með vinattv ok bað Hringr senda ser boð ef 71 þeir Þorfinnr ok Rolfr villdi fara ok skylldv þeir finnaz a Steig i 35 Gvðbranz dolvm.¹ Nv er at segia af Þorbirni hornklofa at hann

¹ Punktum er tilf. ² þat—at meget afbleget. ³ Ligeledes. ⁴ Meget utydeligt. ⁵ Ligeledes på grund af en rift. ⁶ Omtr. 3 bogstaver ulæselige (ser?). ⁷ Meget svagt. ⁸ o er i håndskr. rettet fra n (begyndelsen til mer). ⁹ Mgl. i håndskr. ¹⁰ Synes skr. str.; der står muligvis stravstz, altså: mests travstz. ¹¹ Herpå er tilf. — et overflødigt — forn; kun det ene eller det andet er rigtigt; intet af ordene er underprikket.

kemr a Vpplond til Rolfs neflv ok feck þar goðar viðtekivr.¹ hann sagði Rolfi um ferð þessa ok sva hvat til þar ok þat með at hann vill biðia Rolf til ferðar með ser kvez af hanvm betz venta allra sinna frænda.¹ Rolfr svaradi ecki er mer nv hent i slikar ferðir at fara a gamals alldri en þa er mer var sem lettaz at lifa þa munda 5 ek litt moti mæla þessi ferð ef þeir fœri fleiri sem mer þœtti nokkot vigs gengi⁸ at vera.¹ ok i þenna tima kemr þar Avlvir hnvfa ok segir at Hringr hefir heitið ferðinni ok anefnt hvar þeir skvlfv finnaz.¹ iattar Rolfr nv sinni ferð.¹ Nv er at segia af Avðvni illskælldv er hann kemr i Navmvdal til Þorfinz ok feck þar goðar 10 viðtokvr.¹ Þorfinnr atti ser fostrv gamla.¹ þenna aftan kemr Þorfinnr til dyngiv hennar.¹ hon heilsadi hanvm ok spvrði ef nockorir varv gestir komner þeir er frændr hans varv.¹ hann kvað enga komna.¹ hon mæltti þess munda mik sitz vara at þv munda livga at mer þvi at ek kenni her fylgiv Avðvnr illskælldv frænda þins 15 ok komv þeir her snemma i dag ok þickiz hann eiga við þig navðsynia erindi ok er hanvm mikil ahygia i skapi.¹ Þorfinnr svaradi þat er satt fostra at þeir Hialmgrimr komv her i dag ok ertv eigi reykbblind en eigi veit ek erindi þeira.¹ hon svaradi sva man en vera sem vant er at þav ein munnv vera er eigi munnv vera gagni.¹ 20

72 Síþan geck Þorfinnr brott ok kvez munda sinna fostrv sina ef nockot væri þat fyri hann borið er hanvm þœtti vandi i.¹ hon þackaði hanvm þat ok kvað hann at litlv lvta um raðneytið.¹ En annan dag eftir Segir² Avðvnr Þorfinni at³ Haralldr konungr hefir sent ors skalld sin til Svía konungs at leita um frið millim 25 landanna.¹ trvði hann ors betzt til framkvæmðar um þessa lvti.¹ Þorfinnr svaradi ecki er mer liosara i þessv mali en ek kalla þetta forsending ok ecki se ek þat her⁴ a at konungr vnni yðr betr sœmðar en oðrvm monnum.¹ Avðvnr svaradi þess er van ef þessi ferð verðr framgeng at þeira frame vaxe⁵ er fara ferðina.¹ er þat 30 merst mitt erindi hengat at biðia þig til þessar ferðar.¹ ann ek engvm⁶ manne betr at⁷ fram || kvœmð⁸ leiði af mínv tilstilli en 103ª þer þvi at ek veit at sva sœmiv konungr þig sem þv gerir þetta erv her ok agiætir menn raðniv til þessar ferðar sva sem er Hringr ok Rolfr nefla.¹ Þorfinnr svaradi fa ok gengr síþan til fostrv sinnar 35 ok segir henne erendi Avðvnr.¹ hon spvrði iattir þv ferðinni.¹ eigi kvað hann.¹ hon svaradi sva man vera sem þv hafir iattað

¹ Punktum er tilf. ² Sáledes. ³ Skr. to gange ved linjeskifte. ⁴ Disse to ord noget utydelige, men synes dog sikre. ⁵ Det første bogstav beskædiget ved en rift; hele ordet ikke aldeles tydeligt. ⁶ Beskædiget på grund af en rift i mbr. ⁷ Ligeledes. ⁸ Noget afbleget, men fuldkommen sikkert.

þviat til þers man draga.¹ hann svaradi þicki þer þat ráð fostra.¹ eigi vil ek letia þig segir hon.¹ Síþan tala þav vm hversv hann skal heiman bvaz.¹ hon mælti þv skallt fara með .xij. mann ok skvlv þeir fylgia þer alldar þoftar ockrír Hermvndr berserkr ok Ingialldr skari fostri þinn.¹ þv skallt ok geraz formaðr þeira i 5
73 þersi ferð með þeiri tilrávn at þa er þer komeð allir saman formennenir skvlv þer setia saman² spiot yðvr ok skal sa vera formaðr yðar er lioð kemr i spiotið en ek man sva til stilla at þat kome til þín.¹ Síþan feck hon hanvm smyrsl ok morg vmbond ok kvað hann oll þvrfa mvndv.¹ hon þreifar vm hann ok mælti fair 10
venti ek at þínir iamningiar se .xviij. vetra gamlir.¹ en er hon þreifaði vm síþvna þa mælti hon þar hneit viðna en þo mantv aftr koma.¹ vil ek nv attv kyssir mik at skilnaði.¹ hann gerði sva.¹ Rez nv Þorfinnr til ferðar með Avðvni.¹ fara þeir nv þar til er þeir koma a Steig i Gvðbranzdali finna þar skalldin ok 15
Rolf ok Ring með þeim.¹ Riða þeir nv avstr sem leiðir liggia.¹ vorv þeir saman .xviij. menn ok .xx. var Þorfinnr formaðr þeira eftir þvi sem kerling hafþi ráð fyri gort.¹

Af Haralldi konvngi ok skalldvm hans ok þeira
forvnavtvm

o. 2 En er Haralldr konvngr spvrði at skalldin varv brottv ok 20
reiði rann af hanvm ok lendir menn hans vorv brottv með þeim i fríðleysi ok i haska i annars konvngs riki þa verðr hann sva reiðr at hann sendi boð vm allan Noreg ok stefnir til sin folki ok ætlar hann sialfr at riða með Vpplendingvm ok Þrøndvm þegar svmra 25
tøki i Svía riki þvi at hanvm þotti von at hann mvndi þar eiga sinna manna at hefna.¹ hann stefndi til sin af Halogalandi Þorolfi Kvældvlfs syni ok Sigvrði af Sandnesi Rognvalldi or Miolv ok 74
morgvm oðrvum norðan or landi.¹ En svnvan or landi Asbirnni³ hamarlioma af Heiðmork Eysteini Egðafork ok morgv stormenne 30
af Vpplondvm.¹ Eirik svn sin skipaði hann til at vera fyri leiðangrs folkinv ok sigla avstr til Vikr.¹ skylldv þeir ganga vpp i Gavtland ok heria þaðan vpp i Svía riki.¹ Fyri skipa herin með Eiriki var skipaðr Rognvalldr Møra iarl ok Þrondr⁴ síala kottr Hromvndr gvllrani or Sogni Eystein hviti af Vors ok margir aðrir 35
kappar Haralldz konvngs.¹ skipa herrin kom saman i Eikvnda svndi fyri svnvan Iaðar ok sigldv sva avstr til Elfar.¹ Nv er at

¹ Punktum er tilf. ² Herþá gentages ordene: formennenir þa (sál.) skvlv þer (ðette sidste tilf. over linjen) setia saman. ³ sb er i hðskr. opfriskede eller snarest rettede fra et andet bogstav (af Haukr selv). ⁴ Næppe þra.

segja af enum lendum monnum ok skalldvnum at þeir fara avstr a Kiolv sva sem leið ligr til Svía ríkis.¹ Þeir fengu harða veðrattv þóði frost ok sniodrif ok ein dag forv þeir eína skogargotv mikla þa sa þeir mann fara moti ser i rennidrifinu.¹ Þeir kendv at þar var Reikvll.¹ Þeir spvrdv hvaðan hann kom.¹ hann kvez hafa⁵ lavpit fyri fram ok kvez fvndit hafa skala mikin ok sterklegan.¹ var hvrðin huigin a miðian klofan var mer allz mattar aðr ek kom henni vpp.¹ mattv þar standa inni .xl. hersta ok sva margar hvilvr varv ok þar.¹ eigi vantaði þar goðs inni.¹ Þorfinnr mælti þat er mitt rað at ver nættim þar.¹ þeir iattv því ok riðv þeir til¹⁰ skalans ok varv þar vm kvellit.¹ En er dro at dagsetri heyrþv þeir hersta gny ok vapna brak.¹ maðr reið at dvrnum ok stack spiot skapti a hvrðina sva at hvrðin hravt þegar vpp a veg.¹ þeir

75 Þorfinr drapv þann ok .ij. aðra þa er in riðv en herstarnir liopv til stalla sina.¹ Þa reið maðr in i dyrnar.¹ Þorfinnr hio til hans.¹¹⁵ hann bra við lofanum ok beit ecki.¹ sa hafði engan skiold ok engan hialm.¹ hann vendi vtt aftr ok mælti heyrir Hama.¹ þa svaradi maðr mikill ok ven hvat² villtv Sioni.¹ Memm erv fyri i skala varvm þeir er nockors hattar þickiaz því at þa er ek ætlaði in at riða var havgit til mín sva hart at nesta varð mer illt við er ek²⁰ bra lofanum fyri.¹ En þrir menn varir sem fram riðv fyri ok vm fram varv .xl. riðv fyst inn ok hyg ek at allir væri þegar drepnir.¹ Man eigi rað sagði Hama at snva til virkis vars.¹ þat er rað kvað Sioni ok finnaz helldr a morgin.¹ riðv þeir sipan brott en hinir varv i skalanum vm nóttina | ok skorti þa ecki þat er þeir þvrtv²⁵ 103b at hafa.¹ forv þeir snemma vm morgonin³ a veg ok er þeir hofðv litla stvnd farið þa sa þeir menn standa vm þvera gotvna eigi færi en .xl. ok stoð i miðiv liðinu ein mikill maðr sva at engi var sva har þar at torki i oxl hanum.¹ hann var ok manna ve(n)str⁴.¹ Þorfinnr bað þa ganga fram vsælltilega.¹ en er þeir mottvz þa³⁰ spvrdi Þorfinnr hverr þeira formaðr væri.¹ En mikli maðr svaradi ok kvez Hama heita ok vera ættaðr af Helsingia landi en þetta erv minir menn er mer fylgia.¹ Vil ek gera yðr slikan kost sem oðrum þeim sem vm Kiolin fara at hafa þóði lif yðart ok fe.¹

76 Þorfinnr kvað hann meira mvndv verða til að vinna en þeir hygði.¹³⁵ Viliv ver skipa sva til at maðr gangi manne i mot eða hversv gamall ertv Hama.¹ hann svaradi Ek em nv .xviiij. vetra gamall.¹ Hama spvrdi hversv gamall Þorfinnr var.¹ hann (kvað)⁵ iamkomið með þeim fyri alldrs saker.¹ Þorfinnr mælti við sina menn ok

¹ Punktum er tilf.   ² Noget afbleget.   ³ Ikke morgyn-.   ⁴ n mgl. i hdskr.   ⁵ Mgl. i hdskr.

spvrði Rolf ok Ring hvart þeir villdv eiga einvigi við .ij. menn hvar þeira eða við Hamv ein þvi at þeir hafa .ij. monnum fleira ¹ en ver. ² þeir svorðv einv þaðir at hvar þeira villdi helldr við .ij. beriaz ^{3,2} Þorfinnr svaraði vel er at vit Hama siamz a. ³ Ingialldr Skara fostri man verða at ganga moti Siona þvi at þat man ⁵ fara vera annara fœri fyri trollskaþar sakir. ² Hermvndr berserkr skal moti þeim manne þeira er en þriði er framaztr ok Leði heitir. ² Sipaþ skal maðr manni i mot. ² gengv þeir sipaþ saman ok borðvz snarplega. ² vrðv þav tidindi þar fyst at Kolofostri bar af þeim manne er mote hanvm barðiz ok veitir þegar Þor- ¹⁰ birni hornklofa ok er þeir sœkia .ij. ein mann þa verða þar skiot vmskipti ok drepa þeir þan. ² Þorbjorn veitir þa Rolfi þvi at hann hafpi fengit nockor sár stór ok fa þvi at hann var stírnadr af elli en er þeir sœkia .iiij. at einvm þa drepa þeir þann. ² Rolfr bað þa veita lið Ringi þvi at hann hafði fengit morg sár ok sma ok ¹⁵ sva gera þeir ok lykr þar skiott vm. ² Iamfram þersv hafpi Hialm- ⁷⁷ grimr borð af þeim manne er hann atti við. ² fer hann þa til Avðvnar felaga sins ok drepa þeir þan er Avðvm geck i moti. ² þeir snva þar at sem þeir borðvz Þorfinnr ok Hama vel ok sterk- luga ok matti þar eigi millim sia hvar af avðrvm mvndi bera. ² ²⁰ þeir villdv veita lið Þorfinni. ² hann vil þat eigi ok segir at þar skal engi maðr lvt i eiga með þeim hvar sem þar ber efra lvt. ² Hermvndr berst vel. ² þeir Ingialldr skari ok Sioni beria(z) ⁴ marga vega með mikilli grimð ok fiolkyngi sva at þar þottiz engi maðr mega lvt i eiga. ² En hverr sem lavs verðr veitir nv sinvm vin ²⁵ ok felaga ok lykr sva vm sipir at Hama ok Sioni flyr i skogin ok þeir .iiij. saman en allir aðrir erv drepnir. ² snva þeir nv aftr til skalans ok binda sar sin. ² ecki var Þorfinnr sar. ² þar varv þeir .vij. netr. ² Sipaþ forv þeir avstr af Kilinvm. ² vantadi þa eigi hersta ok aðra lvti. ² koma ofan i dal ein. ² þar var boer ein ³⁰ mikill. ² snva þeir þar til hvs. ² þar bio kona sv er Rvdda het. ² hon var rik ok hafpi mart manna. ² bavð hon þeim þar at vera ok spvrði þa tidinda. ² þeir kvodvz kvna fa eða engi at segia. ² Rvdda mællti þo ma vera at se þo at þer vilid eigi segia ok kom her Sioni fyra dag ok er nv hann kallaðr halft havfvð. ² sagpi hann ³⁵ Hamv hafa daið i virkinv af sa(rvm) ⁵ ok varv vti a hanvm iðrin þa er hann kom or bardaganvm snaraði hann at ser klæði ok komz sva i virkið ok do þar. ² hafi þer mer ner hogvið þvi at ⁷⁸ Hama var svn min. ² En ef þv Þorfinnr villt geraz bondi min ok

¹ l er i hdskr. rettet fra r.   ² Punktum er tilf.   ³ b er opfrisket el. rettet.   ⁴ z mgl. i hdskr.   ⁵ rvm mgl. i hdskr. ved linjeskifte.

vera mer i sonar stað þá megv vit skiott satt verða.¹ hann tok a þersv líklega.¹ varv þeir þar vm nottina.¹ Vm dagin eftir let hon reka heim ganganda fe ok fanz Þorfinni þar fatt vm.¹ Annan dag bað hon Þorfin fara at sia gripi sina ok lavsa goðs þvi at þv Þorfinnr att mer mikít aftr at bœta þar sem var Hama svn min 5 en eigi vil ek þvi aftr mæla er aðr hefir ek til² þin talað þvi at hann var svn iar(l)sins³ or Helsingialandi.¹ hann varð vm far.¹ hon bað hann þa ganga með ser at sia gripi hennar ok sva gerði hann.¹ sa hann þar marga agiæta gripi.¹ ok er hon hafpi vpp borið or einni kistv allt þa lagv .ííj.⁴ gullringar a botninv.¹ 10 hon bað Þorfin taka til sin ringana ok er hann lavt niðr þa bra hon saxi⁴ ok legr a hanvm sva at a beini || stoð.¹ En hann spratt vpp 104a við ok slo hana nefa hog sva at hon hravt a golfit ok varð þat henar bani.¹ En i sar Þorfinz liop blastr þvi at eitr egið var saxið.¹ Ok varð at skera allt or sarinv þat er nest var aðr gleri.¹ 15 forv þar til vmbond þav er kerling greiddi siparst fram.¹ Varv þeir þar nockorar netr ok forv sipan leiðar sinnar ok reyndvz þeim Vppsviar ecki trvlyndir.¹ Ok ein⁵ dag sa þeir hvar riðv .xxx. manna.¹ þeir heilsa formanni þeira ok spyria hann at nafni.¹ hann kvez Hialmar heita ok vera son iarlsins or Helsingia landi ok 20 kvez hafa nyttekið við foðvrleifð sinni ok kvað broðor sin heita Hamv ok er hann agiætr maðr erv vit samfedra en hann a illa moðor.¹ Þorfinnr spvrði hvert hann ætlaði.¹ hann kvez skylldv til Vppsala a fvdnd Eiriks konvngs.¹ hann spyr þa vm sina ferð.¹ Þorfinr segir hanvm eð sanna ok biðr hann flytia þeira mal 25 fyri Svía konvngi.¹ hann heitr þeim sinv liðsinni ok sva hvarir avðrem.¹ hafa þeir at þersv fastmæli.¹ Sipan segir Þorfinnr hanvm hvat i var orðit.¹ Hialmar svaraði skaði þicki mer at Hamv fyri frændseme En fyri þvi at hann tok illt rað ok gerðiz stiga maðr af fyritolvm moðor sinnar ok trollskap var hann ok minv 30 riki illr ok vþarfr sva at varla matta ek við bva ok þers annars at þer vorðvð drengilega yðrar hendr þa vil ek ecki þersa kvnna yðr.¹ Er ok sa engi konvngr at mer se iamvel at skapi sem Har- alldr konvngr ok skolv þer hans miok fra mer niota.¹ forv þeir nv allir saman til þers er þeir komv til Vppsala.¹ Tekr konvngr blið- 35 lega með Hialmari ok skipar hanvm i andvegi gegnt ser.¹ En við Norðmonvm var tekit falega.¹ konvngr spyr Hialmar at erendvm þeira.¹ hann kvað þa senda af Haralldi konvngi með storvm

¹ Punktum er tilf.   ² l er oprísket.   ³ l mgl. i hðskr.   ⁴ Noget afbleget.   ⁵ Først skr. en, með forlænget sidste streg i n, hvorpå atter en forlænget n-streg er tilføjet.

fegiofvm til þers at friðr yrði settr millim landanna ok i þvi bili gengv Norðmenn fyrri konung ok flvttv fram þersi somv erindi.¹ Hialmar segir at Eiriki konungi er þat en mersta tign er slíkr
 80 konungr sem Haralldr konungr er biðr hann friðar ok þickiz eigi mega bera reiði hans.¹ bera nv skalldin fram gíafír virðilegar er
 þeir segia at Haralldr konungr sendi hanvm.¹ En þat var þo þat fe er þeir hófþv haft or skalanvm ok fra Rvddv.¹ ok með margra manna tillogv tekr Eirikr konungr þersv vel ok visaði skalldvnm til sætis sormelegs.¹ En þegar skalldin varv i frið komin syndv þeir með ordsnilld mikla íprott.¹ tokv þeir þa yrkia lof vm konung 10 ok marga ríkis menn aðra.¹ En er² þeir hófðv þar verið þvilika rið sem þeir hófþv gert erindi sin hvaz þeir þa til heimferðar með konungs orlofi.¹ fær konungr Hialmar til ferðar með þeim af sinni halfv ok sendi hann Haralldi konungi stormanlegar gíafír með sormelegvm sattmalvm.¹ Er nv af þeim at segia at þeir forv sem 15 leiðir lagv vpp at Kíolvvm ok sva vestr yfir markir en er þeir komv ofan at bygð þa kenr mote þeim Haralldr konungr með mikin her ok ætlaði at heria i Svía ríki ef monnum hans hefþi nockot grand verið gert.¹ Hialmar ok lendir menn ok skalldin gengv fyrri konung ok þeira sveitvngar hei(l)svðv³ konungi en hann 20 tok þeim bliðlega ok þottiz þa or helfv heimt hafa.¹ segia þeir nv alla farlengð sína ok bera fram erindi Eiríks konungs ok gíafír þær er hann hafþi sent Haralldi konungi.¹ Snýr. nv konungr aftr en sendi Havk habrok ok Rolf nefiv avstr i Vik til Eiríks konungs svnar ok Rognvallz Møra iarls at segia þeim at friðr var settr 25
 81 millim ríkianna ok varv þeir .xij. saman.¹ Þeir forv leiðar sinnar ok eitt kveld er þeir forv vm skog ein komv þeir at skala einvm storvm.¹ þeir ætla at taka þar nattstað ok er þeir lvka vpp skala hvrðinni sia þeir at þar satv .xij. menn við elld.¹ kendi Rolf þar Síona ok var hann fyrri liði þeira.¹ þeir lavpa vpp er fyrri vorv ok gripv vapn sin ok lvpv vt or skalanvm ok tekz þar bardagi.¹ so-kir Sioni at Rolfi ok lavk sva með þeim at Sioni legr hann i gegnim með kroka spíoti ok var þat bani Rolfs.¹ þa mælti Sioni Sva ætlaða ek at koma í Noreg at leita við að hefna Hámv.¹ En þo at eigi kvæme þar niðr sem ek mættu kiosa þa er þetta þo 30 betra en ecki.¹ Havkr heyrði ok svaraði hvar villdir. þv helldr at niðr hefði komið.¹ Sioni svaraði a Haralldi⁴ konungi eða Þorfinni.¹ þa leypr Sioni at Havki ok legr til hans spíotinv.¹ Havkr bar moti skioldin ok lagþi Sioni i gegnim skioldin ok bryniv Havks

¹ Punktum er tilf.   ² Tilf. over linjen med nedvisningstegn.   ³ I mgl. i hðskr.   ⁴ Den første streg i h opfrisket.

ok sva hart at i beini stoð.¹ varð þetta mikil sár.¹ Havki varð
 lavs skioldrin ok var hann fastr a spiotínv.¹ tok þá | Hávr 104^b
 tveim hondvm exi mikla ok hio til Siona ok beit ecki.¹ Havkr
 slær þa með hamrinvm a handleg Siona fyri neðan oxl sva at
 handlegrin geck svndr.¹ fell þa niðr spiotið greip Sioni þat þa 5
 annari hendi ok skavt í gegnim² ein man af liði Havks ok liop
 sípan brott i morkina ok bað fornavta sina fylgia ser.¹ var þa
 82 með þeim.¹ binr³ -Havkr sár sinna manna ok ferr hann sípan a
 fvd Eiriks konungs svnar ok segir hanvm sín erindi.¹ þeir Eirikr 10
 hofpv heriað víða vm Gavtland aðr.¹ Snvr Eirikr nv aftr með
 skipaherin ok finnr foðr⁴ sinn i Tvns bergi ok sagði hvar þeira
 avðrvm hvat i hafpi gerstz.¹ Þorfinnr ok Hialmar fara norðr a
 Haloga land ok þigja baðir goðar gíafir af konungi ok skiliáz þeir
 vinir.¹ En er þeir koma heim var tekit við þeim badvm hondvm.¹ 15
 fostra Þorfinz varð hanvm fegin ok kvað eigi gengit hafa síari⁵
 því er hon hafpi getið.¹ Hialmar ferr þaðan heim i Helsingia land
 ok Þorfinnr með hanvm ok þa agiætar gíafir aðr af Þorfinni.¹
 dvalþiz Þorfinr þar vm rið.¹ hann feck þar Magnilldar systvr
 Hialmars ok varv þav saman nockora vetr aðr Hialmar andaz.¹ 20
 bar þa arf hans allan vndir Magnilldi.¹ for Þorfinnr þa i Helsingia
 land ok var hanvm þar gefið iarl's nafn ok eykr hann þar sina ætt
 ok kom mart manna fra hanvm.¹ En er Eirikr Svía konungr verðr
 var at land hans er heriað ok þat varv engi sættar boð er skalldin
 forv með varð hann storlega reiðr en þo toxt eigi hernaðr millim 25
 rikianna en allðri sípan varð vel millim þersa konunga.¹ dagar
 Haralldz konungs harfagra varv margir ok tigvligir ok slik æflok
 sem margir hafa heyrt ok segir her ecki lengra af hanvm.¹

¹ Punktum er tilf.   ² Noget afbleget.   ³ Således; men b er vistnok
 rettet fra v.   ⁴ Således.   ⁵ Efter a er først skrevet ll, men bægge bogstaver
 er underprikkede af Haukr selv.

Af Vpplendinga konvngvm

- c. 1   Olafur svn Ingiallz konvngs illraða af Svía ríki rvddi Verma land.¹ hann var kallaðr Olafur tretelgia.¹ hann var fœddr i Vestra-Gavtlandi með þeim manne er Bofi het.¹ Saxi het svn Bofa er kallaðr var flettir.¹ móðir Olafs var Gavtilldr² dottir Algavta konvngs en hann var svn Gavtreks konvngs ens milda svnar Gavtz er Gavtland er við kent.¹ Alof var móðir Gavtilldar dotter Olafs konvngs skygna konvngs af Næríki.¹ En þa er Ivar viðfaðme hafpi lagt vnder sig allt Dana veldi ok Svía ríki þa flyði Olafur ok mikill fiolði þeira manna er vtlega vrðv fyrir Ivari konvngi.¹ þeir fara norðr vm Væni ok rvddv þar markir ok bygðv þar stor hervð ok kollvðv þat Vermaland ok kollvðv Sviar þvi Olaf tretelgí ok var hann þar konvngur til elli.¹ kona hans het Solva hon var systir Solva ens gamla er fyrstr rvddi Soleyiar.¹ Olafur ok Solva attv .ij. syni.¹ het annar Ingialldr en annar Halfdan.¹ Ingialldr var konvngur i Vermalandi eftir fodvr sin en Halfdan var fœddr vpp i Soleyivm með Solva móðorbroðor sinvm.¹ hann var kallaðr Halfdan hvitbein.¹ hann var konvngur i Soleyivm eftir Solva konvng.¹ hann feck Asv dottor Eysteins konvngs illraða af Heið.¹ sa Eystein lagði vndir sig Eyna fylki i Þronðheime ok feck þeim til konvngs þar hvnd sín er Sorr het.¹ við hann er kendr Sors havgr.¹ þav Halfdan ok Asa attv .ij. syni Eystein ok Gvðravð.¹ Halfdan hvitbein eignadiz Ravma ríki ok mikít af Heidmork.¹ hann varð sottedavðr a Pottni ok var hann flvtr a Heiðmork ok heygðr þar.¹

Af Vpplendinga konvngvm

25

- c. 2   Gvðroðr³ svn Halfdanar var konvngur a Heiðmork eftir foðor sin.¹ hans svn var Helge faðir Ingiallz favðvr Olafs hvíta er atti Vnvi ena divp vðgv dottor Ketils flatnefs.¹ þeira svn var Þorstein ravðr er iarl var i Skotlandi ok fell þar.¹ Eystein svn Halfdanar

¹ Punktum er tilf.   ² þeim—Gavtilldr er skrevet over noget, der er ud-raderet; Haukr har altså først skrevet noget urigtig; af den oprindelige skrift ses enkelte streger og bogstavtræk; efter gavtilldr i slutningen af linjen ses halvt-udraderede tre bogstaver (mol?).   ³ Eller -redr?

hvitbeins var konungr a Ravma ríki.¹ hann atti dottor Eiríks Agnars svnar er konungr var a Vestfold.¹ Eiríkr atti engan svn.¹ Agnar faðir Eiríks var svn Sigtrygs konungs af Vindle.¹ Eysteinn² konungr fell fyrri borð ok slo hann beiti ás i svndi einv miövv.¹ Halfdan het svn hans er konungdom tok eftir hann gerdiz hann⁵ ríkr maðr ok hermaðr mikill.¹ hann gaf gyll i mala hirð sinni sva mikít sem aðrir menn gafv silfr en hann tímði eigi at gefa monnum sinvm mat.¹ þvi var hann kalladr Halfdan en milldi ok en || matar^{105a} illi.¹ hann atti Lifv dottor Dax konungs af Vestmorvm.¹ hann var sottedavör a Vestfold ok er hann þar heygðr.¹ Gvðroðr het¹⁰ svn þeira er konungdom tok eftir foðor sín.¹ hann var kallaðr Gvðroðr en gavfvglati.¹ hann atti Asv dottor Harallz konungs granravða er konungr var a Avgðvm.¹ þav attv tva svnv het annar Halfdan en annar Olaf.¹ Gvðroðr en gavfvglati var drepin a Geirstodvm a Vestfold sva at hann var lagðr með kesiv er hann¹⁵ geck af skipi sinv i Stíflv svndi seint vm kvellidit.¹ hafði Asa kona hans egiað man til að drepa hann þvi at Gvðroðr konungr hafði aðr drepa latið Haralld konung foðvr hennar ok Gyrð svn hans.¹ Gvðroðr konungr³ hafði fyr att dottor Alfarins af Alheimvm ok hafði heiman með henni halfa Vingvlmork.¹ þeira svn var²⁰ Olaf.¹ hann var þa fvlttiða er faðir hans fell ok tok hann þa konung dóm eftir foðor sín.¹ hann var allra manna merstr ok sterkaztr ok fridaztr synvm.¹ han var kalladr Olaf Geirstaða alfr.¹ Asa en storrada for norðr a Agðer með Halfdan svn sín.¹ hann var þa vetrgamall ok hellt hon þa þvi ríki er faðir hennar hafði²⁵ att.¹ Halfdan vox vpp meðr Asv moðor sinni ok var hann bratt mikill maðr ok sterkr ok svarttr a hár ok þvi var hann kallaðr Halfdan svartí.¹ eftir fall Gvð(r)oðar⁴ konungs (tok)⁵ Rolfgeir konungr vndir sig Vingvlmork ok setti þar yfir svn sín er kallaðr var Gandalfr.¹ þeir fedgar eignvðvz ok merstan lvtta Ravma ríkis.¹³⁰ En Eysteinn konungr svn Havgna Eysteins svnar ens ríka ok ens illraða lagði þa vndir sig alla Heiðmork ok Soleyiar.¹ En Olaf Geirstaða alfr hafði Grønland ok Vestfold.¹ hann Olaf andaðiz af fotar verk a Geirstodvm ok er þar heygðr.¹ svn hans var Rognvalldr er kallaðr var heidvm hæri.¹ hann var konungr a Grøn-³⁵ landi eftir foðvr sinn.¹ vm hann orti Þiöðolfr hvínverski Ynglinga tal ok segir þar fra þeim konungvm er komner vorv fra Yngvi frey i Svíþiöð ok af hans nafni erv Yn(g)lingar⁶ kallader.¹

¹ Punktum er tilf.   ² Rettet fra hðskrs dittoqr. -steyn.   ³ Skr. to gange ved linjeskifte.   ⁴ r mgl. i hðskr.   ⁵ Mgl. i hðskr.   ⁶ g ligeledes.

345 Her segr af Ragnars svn^{vm} ok hversv margir konungar
er komner af þeim

c. 1 Eftir dauða Rings konungs tok Ragnar svn hans konung-
dóm yfir Svía veldi ok Dana.¹ Þa gengv margir konungar a rikin
ok logðv vnder.¹ En þvi at hann var vngr maðr ok syndiz² þeim⁵
hann² litt² fallin til radagerðar eða landstiornar.¹ Þa var ein iarl i
Vestra-Gavtlandi² er Herravör het.¹ hann var iarl Ragnars kon-
ungs.¹ manna var hann vitraztr ok hermaðr mikill.¹ hann atti
eina dottor er Þora borgarhiortr var kollvð.¹ hon var allra
kvenna friðvz þeira er konungr hafði spvrt til.¹ I(arlinn) faðir¹⁰
hennar hafði gefit henni ein yrmling i morgin gíof hon fœddi hann
fyrst i eski sinv.¹ En þersi ormr varð sva mikill vm síþir at hann
la i kring vm skemmvna ok beit i sporð ser.¹ hann gerðiz þa sva
olmr at menn þorðv eigi at koma ner skemvnni nema þeir er
hanvm gafv mat eða þionadv iarls dottor en hann (at)³ vxa vm¹⁵
dag.¹ Folkit ottaðiz miok ok vissv at hann mvndi⁴ mikin skaða
gera sva mikill ok olmr sem hann var þa orðin.¹ I(arl) strengði
346 þa þers heit at bragar fvlli at hann skyldi þeim einvm manne
gífta dottor sína Þorv er dræpi ormin eða þyrði at ganga til tals
við hana fyri orminvm.¹ Ok er Ragnar konungr spyr þersi tíðindi²⁰
þa fer hann i Vestra-Gavtland ok er hann atti skamt til biar
iarlsins þa for hann i raggad⁵ klæði brœkr ok kapv ok ermar a ok
hottr.¹ þav klæði varv þœfd með sand ok tiorv.¹ ok tok í honð
ser eitt mikit spíot en var gyrðr sverði ok geck sva ein fra sinvm
monvm ok til biar iarlsins ok skemmv Þorv.¹ Ok þegar ormrin sa at²⁵
þar var komin vkvnr maðr þa reistiz hann vpp ok bles eitri moti
hanvm en hann skavt mote skilldinvm ok geck at hanvm diar-
lega ok lagði hann með spíoti i hiartað ok síþan bra hann sinv
sverði ok hio af orminvm hofvðit ok for þat sva sem segir i sögv
Ragnars konungs at hann feck síþan Þorv borgarhiort ok síþan³⁰
lagþiz hann i hernað ok frelsti allt sitt riki.¹ hann atti | með 105^b

¹ Punktum er tilf. ² Noget afbleget. ³ Mgl. i hdskr. ⁴ Skr.
mv | mdi. ⁵ Sikkert sæl. (o: røggud klæði).

Þorv .ij. syni.¹ het annar Eiríkr en annar Agnar ok er þeir varv
nockora vetra² gamlir þa tekr Þora sott ok andaðiz.¹ Síþan
feck Ragnar Aslavgar er svmir kalla Randalin dottor Sigvrðar
Fafnis bana ok Brynildar Bvðla dottor.¹ þav attv fíora syni.¹
Ivar heinlavsi var ellztr þa Biorn iarnsiða þa Hvitserkr þa Sigvrðr.¹ ⁵
þat var mark i avga hanvm at sva var sem ormr lægi vm sialldrið
ok þvi var hann kallaðr Sigvrðr ormr i avga.¹

Davði Ragna(r)s³ sva

o. 2
347 Nv er synir Ragnars varv vaxnir þa herivðv þeir víða vm
lond.¹ þeir brøðr Eiríkr ok Agnarv forv i odrvm stað en i þridia¹⁰
stað forv þeir Ivar ok þeir enir yngri brøðr hans með hanvm ok
gerði hann rað fyri þeim þvi at hann var for vitri.¹ þeir logþv
vndir sig Selvnd ok Reidgotaland Eygota land ok Eyland ok oll
sma lond i hafnv.¹ settiz þa Ivar með envm yngrvm brøðrvm
sinvm að Leiðrv a Selvndi ok var þat þo moti vilia Ragnars kon-¹⁵
vngs.¹ forv synir hans með hernaði allir þvi at þeir villdv eigi
vfrægri vera en Ragnar konvngv faðir þeira.¹ þat likaði Ragnar
konvngi illa er synir hans helldv mote hanvm ok tokv skattlond
hans moti hans vilia.¹ hann setti þann konvng yfir Vpp-Svia
velldi er Eysteín beli het ok bað hann halda þvi ríki ser til handa²⁰
en veria fyri svnm sinvm ef þeir kallaði til.¹ Þat var eitt svmar
er Ragnar konvngv var farin með her i Avstr veg⁴ at Eiríkr ok
Agnar synir hans komv til Svíþioðar ok helldv skipvm sinvm vpp
i Login.¹ ge(r)ðv³ þeir þa boð Eysteini konvngi til Vppsala at
hann kiæme til þeira.¹ Ok er þeir fvndvz sagþi Eiríkr at hann²⁵
villdi at Eysteín konvngv helldi Svía ríki vndir þa brøðr ok kvez
þa fa vilia Borgilldar dottor hans ok segir at þa megv þeir vel
halda þvi ríki fyri Ragnari konvngi.¹ Eysteín kvez þetta vilia⁶
tia innan lanz hofþingivm ok skilþvz þeir sva.¹ Ok er E(ysteinn)
konvngv bar þetta mal vpp þa vrðv allir landzmenn a þat sattir at³⁰
348 veria landit fyri svnm Ragna(r)s⁶ ok dregz nv saman vvigr her
ok fer Eysteín konvngv moti Ragnars svnm ok er þeir finnaz
verðr þar mikil orrosta ok verða nv synir Loðbrokar ofrlíði born(ir)⁷
ok fellr sva lid þeira brøðra at fatt eitt stoð vpp.¹ þa fell ok
Agnar en Eiríkr varð handtekin.¹ Eysteín konvngv havð Eiríki³⁵
grið ok sva mikít fe af Vppsala velldi fyri Agnar broðor sin sem
sialfr villdi hann ok þar með dottvur sina þa er aðr hafþi hann

¹ Punktum er tilf. ² Skr. to gange (sidste g. vetra). ³ r mgl. i hdskr.

⁴ Herþa tilföjes (dittogr. fejl): með her sin. ⁵ Det sidste i er tilf. over linjen.

⁶ Først skr. ragnar (som nom.), hvorpå s (langt) er skrevet igennem r. ⁷ ir mgl. i hdskr.

- beðit.¹ Eiríkr villdi engar febrar *ok eigi konungsdottr*² *ok eigi kvez hann vilja lifa eftir þann vsigr er hann hafði fengit en þat kvez hann þigja vilja at hann kiosi ser sialfr dauðdaga.*¹ Ok af því at Eysteinn konungr matti enga sætt fa af Eiríki þa iattar hann hannm þat.¹ Eiríkr bað at þeir tœki vndir hann spiozt oddvm⁵
- v. *ok hefi hann sva vpp yfir allan valin.*¹ þa q(vað) Eiríkr Uil * ek eigi boð fyrir broðvr ne haugvm mey kavpa Eysteinn kveða orðin Agnars bana heyra grætr eigi mig moðir mon ek œfstr a val deytia *ok geir tre i gegnv(m)*³ *giorr latið mik standa.*¹ Ok aðr hann væri hafin vpp a spiotin þa sa hann ein mann riða mikit.¹ þa¹⁰
- 349 q(vað) hann Þav * berið orð eð efra erv avstr farar liðnar at meir hafe mina mio Aslavgv bavga þa man merst af moði ef mik spyria dauðan min stivmoðir milldvm mogvm sinvm til segja.¹ Var nv sva gort at Eiríki var lypt vpp a spioztoddvnm *ok do hann sva vppi yfir valnm.*¹ Ok er þersi tíðindi spyriaz vt a Selvnd til¹⁵
- Aslavgar þa fer hon þegar a fvnd svna sinna *ok segir þeim þersi tíðindi.*¹ þeir Biorn *ok Hvitserkr* lekv tafl en Sigvrðr stoð at framan.¹ þa q(vað) Aslavg Eigi * mvndi yðar ef ér dœið fyrir eitt missari⁴ eftir vhefnt vera brœðra litt raðvmz því leyna ef lif hafa

¹ Punktum er tilf. ² Det første o skr. over linjen. ³ m mgl. i hdskr.

⁴ Det sidste s er i hdskr. rettet fra a.

* Versene bør skrives:

Vilkat boð fyr broður,
né haugum mey kaupar,
(Eysteinn kveða orðinn
Agnars bana) heyra.

Grætr eigi mik móðir,
monk œfstr of val deytia,
ok geirtré í gognum,
görr, látið mik standa.

Jeg vil ikke høre tilbud for min broder eller købe mø for ringe; man siger at E. har dræbt A. Ingen moder begræder mig; jeg er rede til at dø sidst oppe over valen og lade spyðskafterne gennembore mig.

Þau berið orð et œfra
(eru austrfarar liðnar),
at meir hafi mína
mjó, Áslaugu, bauga;

þat mon mest af móði,
ef mik spyrja dauðan,
mín stjúpmóðir mildum
mogum snum til segja.

Bæri til lands de ord til A., at hun den slanke herefter skal besidde mit gods; mine østerledstog er forbi; det er det sørgeligste, min stemoder harmfuld kan meddele sine gavmilde sønner, når de (af hende) hører min død.

Eigi myndi yðvar,
ef ér dœið fyrri,
eitt missari eptir
óhefnt vera brœðra;

lítt ráðumk því leyna,
er líf hafa knætti
Eiríkr sitt ok Agnarr,
óbornir mér niðjar.

knætti Eiríkr sitt ok Agnar vbornir mer niðiar.¹ Þá svarði Sigvrór ormr í avga Þat* skal þriggja vikna ef þig tregar móðir leið eigv v. ver langa leiðangr þvinn verða skal Uppsólvm eigi þó at ofr fe 350 biði ef ors dvga egiar Eysteinn beli ráða.¹ Þá q(vað) Biorn ian-siða² Dvga* man hvgr ok hiarta í havksnorr þrosti þot minnr 5 v. vm þat mæli manni innan rifla eigi er ors í avgvn ormr ne fránr snakar³ brøðr gloddv mig minir || man ek stívsvnv þina.¹ Þá 100a svarði Hvitserkr Hvgvm* at aðr heitim að hefnt megi verða v. latvm ymsv illv Agnars bana fagna hrindvm hvf a rannir hoegvm is fyri barði siam a hitt hverr sneckivr var⁴ snemzt faim bvnar.¹ 10

¹ Punktum er tilf. ² Sðledes. ³ Over k er der anbragt et forkortelses-tegn for er (ir). ⁴ an tilf. over linjen med nedvisningstegn (først skr. ð).

Ikke vilde I brødre have været et halvår uhævnede, hvis I var døde først; det lægger jeg ikke skjul på, hvis E. og A., hvis moder jeg dog ikke er, var i live (og I døde).

* Versene bør skrives:

þat, skal þriggja vikna,	skal Uppsólvm eigi,
ef þik tregar, móðir	þótt ósafé bjóði,
— leið eigum vér langa —	ef oss duga eggjar,
leiðangr búinn verða;	Eysteinn beli ráða.

I lobet af 3 uger — det er en lang vej, vi skal —, skal en leding blive istand-bragt, hvis det er det, du er bekymret for; Eysteinn bele skal ikke råde for Upsala, selv om han tilbyder os en meget stor sum, hvis æggene står os bi.

Duga man hugr ok hjarta	eigi er oss í augum
í hauksnorr þrósti,	ormr né fránr snákar,
þótt minnr of þat mæli,	brøðr glóddu mik minir,
manni innan rifla;	mank stjúpsonu þina.

Mød og hjerte, det som er indenfor en mands ribben i hans uforfærdede bryst, vil stå ham bi, skönt han lidet taler derom; der er hverken orm eller skinnende snoge i mine øjne (o: som i den lige foran så stortalende Sigurds), men jeg husker dine stesønner; (disse) mine brødre glædede mig.

Hyggjum at, aðr heitim,	skjótum híf á hrannir,
at hefnt megi verða,	høggum ís fyr barði,
látum ýmsu illu	sjám á hitt, hverr snekkjur
Agnars bana fagna,	várr snemst fáí búnar.

Lad os nøje overveje sagen, før vi lover noget, forat hævnen kan fuldbyrdes. Lad os lade Agnars banemand møde adskillige ulykker. Lad os skyde skibene ud på bølgerne, lad os hugge isen foran støvnene; lad os se, hvem af os først bliver færdig med at sætte sine skibe i stand.

v. þa q(vað) Ivar beinlavsi Hafíð* offrhvga¹ órin² ok aræði bœði þers mvndi þa þvrfa at þra mikið fylgði bera man mik fyri bragna beinlavsan fram verða þo gat ek hond til hefnda at ek hvariga
 351 nyta.³ Eftir þat drogv⁴ Ragnars synir saman vvigian her ok er þeir varv bvnir þa forv þeir með skipa her til Svipioðar en Aslavg⁵ drottning ferr með .xv. hvndrvdm riddara landveg ok var þat folk allvel bvið.³ siolf bar hon herklæði ok var formadr þers hers ok kallaðiz Randalin ok mœtaz þav i Svipioð ok ræna ok brenna hvar sem þav fara yfir.³ þetta spyr Eystein konvngv ok samnar her i moti þeim hverivm þeim manne er vigr var i hans riki ok¹⁰ er þeir mœtaz verðr þar mikil orrosta ok fa Lodbrokar synir sigr en Eystein konvngv fell.³ Ok spyrst þetta (ok)⁵ verðr miog frægt.³ Ragnar konvngv þar sem hann var i hernaði spyr þetta ok likar storilla við svnv sina at þeir letv eigi hefndina biða hans ok er hann kom heim i riki sitt þa segir hann Aslavgv at hann skal¹⁵ gera eigi minna frægðar verk en synir hans hofðv þa gert.³ hefi ek nv flest allt þat riki aftr vnid vndir mik er minir forellris menn hafa att vtan England eigi ok því hefi ek nv latið gera knorrv .ij. i Lidvm a Vestfoll.³ því at hans riki stod allt til Dofra fiallz ok Lidandisnes.³ Aslavg svaradi morg langskip mattv þer hafa gera²⁰ latið með verði þersa knara vitv þer ok at storskipvm er ecki gott að hallda að Englandi sakir stravms ok vtgryniss ok er þetta ecki vitrlega raðit.³ En allt að einv fer Ragnar konvngv með þersvm
 352 knorrvm vestr til Englanz með .d. manna ok brytr bœði skipin við Englland en sialfr hann ok allr herr hans kom heill a land²⁵
 (o. 3) tekr hann nv að heria hvar sem hann ferr.³ I þenna tima reð sa konvngv fyri Norðhvmrv landi er Ella het ok er hann spyr at herr er komin i riki hans þa samnar hann miklv liði ok fer mote hanvm með vvigian her ok verðr þar orrosta mikil ok horð.³

¹ Sáledes. ² ó synes rettet fra et andet bogstav. ³ Punktum er tilf. ⁴ g er i hdskr. rettet fra d. ⁵ Mgl. i hdskr.

* Verset bdr skrives:

Hafíð ofrhuga órinn	bera mon mik fyr bragna
ok áræði bæði;	beinlausan framm verða;
þess myndi þá þurfa,	þó gatk hond til hefnda,
at þrá mikit fylgði;	at hváriga nýtak.

I har både mod og dristighed nok; det vilde da behøves, at megen udholdenhed fulgte med; man vil blive nødt til at bære mig, benløse mand, frem foran mændene; jeg har fædet en hånd til hævn (o: ånd og klogt), skönt ingen af mine (legemlige) hænder er brugelig.

Ragnar konungr var ytz i silkihtvp þeim er Aslavg gaf hanvm at skilnadi en þvi at landherrin var mikill sva at ecki mati¹ við halldaz þa fell nalega allt folk hans en hann geck sialfr vel florvm sinvm i gegnim fylking Ello konungs en ecki iarn festi a silki skyrtv hans.² varð hann vm sipir handtekin ok setr i ein ormgard ok⁵ villdv ormarnir ecki koma nær hanvm.² Ella konungr sa at hann bitv eigi iarn ym dagin er þeir borðvz ok nv villdv eigi ormarnir granda hanvm þa let hann fletta af hanvm klæði þat er hann hafpi ytz haft vm dagin ok þegar hengv ormarnir a hanvm alla vega ok let hann þar lif sitt með miklvm ravstleik.² Ok er synir¹⁰ Ragnars konungs spyria þersi tíðinði þa fara þeir vestr til Englandz ok beriaz við Ellv konung ok at þvi at Ivar villdi eigi beriaz ok ecki hans folk en landherrin var drivgr þa fengv þeir vsigr ok flyðv til skipa ok forv við svabvið heim til Danmarkar en Ivar var eftir i Englandi ok for a fvnd Ellv konungs ok beiddiz af hanvm¹⁵ bota fyri foðvr sin.² ok fyri þvi at Ella konungr sa at Ivar villdi eigi beriaz með brøðrvm sinvm i mote hanvm þa þotte hanvm trvlegt at gera sætt við hann.² Ivar bað konung gefa hanvm sva mikit af landi i foðvr giolld sem hann breiddi yfir ena mestv olldvngs³ hvð þvi at hann segir ser eigi vel mvnv fritt ad fara²⁰ heim fyri brøðrvm sinvm.² Ello þotti þetta eigi vtrvligt ok byndv þeir með þersv sætt sina.² tekr Ivar nv hvðina rablavta ok lætr þenia sem merst ok sipan lætr hann rista hvðina i en miovazta streng ok klyfr sipan ser hvart harham ok holldrov.² sipan lætr hann draga vm ein slettan voll ok marka þar vm vtan grvnd²⁵ voll.² hann reisir þar a sterka borgar vegi ok er sv borg nv kallað Iorvik.² hann vingaðiz við allt landzfolk ok merst við havþingia ok sva kom at allir hofþingiar hetv hanvm trvnaði ok brøðrvm hans.² Sipan sender hann boð til brøðra sina ok segir at þa er meiri von at⁴ þeir megi hefna foðvr sins ef þeir koma³⁰ með her til Engl(an)dz⁵.² Ok er þeir spyria þat bioda þeir her vt ok⁴ hallda til Engl(an)dz⁵.² ok er Ivar verðr þers var ferr hann þegar a fvnd Ellv konungs ok segir at hann vill eigi leyna | hann^{106b} slikvvm tíðindvm en segir at hann ma eigi beriaz mote brøðrvm sinvm en þo vill hann fara a fvnd þeira ok leita vm sættir.²³⁵

354 konungr piggr þetta.² kemr Ivar a fvnd brøðra sinna ok egjar þa at hefna foðvr sins ok ferr sipan afr til Ellv konungs ok segir at þeir erv sva olmir ok odir at þeir vilia fyri hvetvetna fram beriaz.² konungi syniz þetta en mersti trvleiki er Ivar gerði.² ferr hann nv

¹ Tilf. over linjen med to nedvisningstegn.   ² Punktum er tilf.   ³ d er i hdskr. vettet fra v.   ⁴ Noget afbleget.   ⁵ an mgl. i hdskr.

mote þeim bróðrum með sin her.¹ Ok er þeir koma saman þa snervz margir havfþingjar² fra konunginum ok til Ivars.¹ varð konungr þa borin ofrlíði sva at mikill þori liðs hans fell en sialfr varð hann handtekin.¹ Ivar ok þeir bróðr mintvz nv hversv faðir þeira var pindr letv þeir nv rista orn a baki Ellv ok skera síþan⁵ rifin oll fra ryginvm með sverði sva at þar vorv lvngrv vt dregin.¹ Sva segir Sigvatr skalld i Knvtz drapv Ok * Ellv bak at let hin er sat Ivar ara Iorvik skorid.¹ Eftir þessa orrostv gerðiz Ivar konungr yfir þeim lvtá Englandz sem hans frændr hofðv fyri att.¹ hann atti þa .ij. bróðr³ frilly borna en annar het Yngvan en annar Hvsto.¹ þeir pinvþv latmünd konung en helga eftir boði Ivars ok lagði hann síþan vndir sig hans ríki.¹ Loðbrokar synir forv vm morg lond með hernaði England ok Valland ok Frackland ok vt vm Lvmbardi.¹ En sva er sagt at þar hafi þeir framazt komið er 355 þeir vnv þa borg er Lvna heitir ok vm eina stvnd ætlvðv þeir at fara til Romaborgar ok vinna hana ok hefir þeira hernaðr frægstr verið vm oll norðr l(on)d⁴ af danskri tvngv.¹ ok er þeir koma aftr i Danmork i ríki sitt þa skipta þeir londvm með ser.¹ tok Biorn iarnsíþa Vppsala ríki ok alla Svipioð ok þat er þar til heyrir.¹ En Sigvrðr ormr i avga hafði Selvnd ok Skani ok Hal- 20 land ok alla Vikina ok Agðir til Liðandis nes ok mikin þora af Vpplondvm en Hv(it)serkr⁵ hafði Reidgota land ok Vindland.¹ Sigvrðr ormr i avga (atti)⁶ Blæiv dottor Ello konungs.¹ þeira svn var Knvtr er kallaðr var Hávrða-Knvtr er ríki tok eftir foðvr sin i Sellvnd Skani ok Hallandi en Vikin hvarf þa vndan hanvm.¹ 25 hann atti þan svn er Gormr het hann var heitin eftir fostra hans syni Knvtz fvndna.¹ hann hellt allt land af synvm⁷ Ragnars meðan þeir varv i hernaði.¹ Gormr Knvtz svn var allra manna merstr ok sterkaztr ok en mersti atgervi maðr vm alla lvti en ecki var hann sva vitr sem verið hofðv enir fyri frændr hans.¹ 30

Af Gormi konungi

c. 4 Gormr tok konungdóm eftir foðvr sin.¹ hann feck Þyri er kollvð var Danmarkar bot dottor Klackharallz er konungr var i

¹ Punktum er tilf.   ² f er rettet fra hðskrs ð.   ³ ðr mgl. i hðskr.
⁴ on mgl. i hðskr.   ⁵ i mgl. i hðskr.   ⁶ Mgl. i hðskr.   ⁷ Således (= svn).

* Verset bør skrives:

Auk Ellu bak	Ívarr ara
at lét hinns sat	Jórvík skorit.

Auk Ívarr, hinns sat at Jórvík, lét skorit bak Ellu ara (dat.).
 Og Ivar, han som herskede i York, ristede (blod-)ørn på Ellas ryg.

Ivtlandi.¹ en er Haralldr var andaðr þa tok Gormr þat ríki allt
 vndir sig.¹ Gormr konungr for með her yfir allt Ivtland ok eyddi
 356 ollvm nes konungum allt svðr til Sles ok sva van hann mikið af
 Vind landi ok margar orrostor atti hann við Saxa ok gerðiz hann
 en rikazti konungr.¹ hann atti .fj. syni het en ellri Kvntr en Har- 5
 alldr en yngri.¹ Kvntr var allra þeira manna fegrstr er menn
 hafa seð.¹ konungr vni (hanvm)² vm fram hvern man ok þar
 með oll alþyða.¹ hann var kallaðr Dana ast.¹ Haralldr liktiz i
 moðor æt sina ok vni moðer hans hanvm eigi minna en Kvntri.¹
 Ivar³ en beinlavs(i)⁴ var lengi konungr i Englandi.¹ hann atti ecki 10
 barn þviat hann var sva skapaðr at hanvm fylgði engi girnd ne
 ast en eigi skorti hann spekt eða grimð ok varð hann ellidavðr a
 Englandi ok var þar heygðr.¹ þa varv allir Loðbrokar synir
 davðir.¹ Eftir Ivar tok konung dom i Englandi Aðalvindr.¹ hann
 var broðor svn Iatmóndar ens helga ok kristnaði hann víða Eng- 15
 land.¹ hann tok skatta af Norðhvmrv landi þvi at þat var heidit.¹
 ef(tir)⁵ hann tok konungdom svn hans er Adalbrigt het.¹ hann
 var goðr konungr ok varð gamall.¹ ofarliga a hans dogvm kom
 Dana her til Englandz ok varv formen hersins Kvntr ok Haralldr
 synir Gorms konungs.¹ þeir logðv vndir sig mikið ríki i Nord- 20
 hvmrv landi þat er Ivar hafði att.¹ Ada(l)brigt⁶ konungr for moti
 þeim ok borðvz þeir fyri nordan Kliflond ok fell þar mart af
 Donvm⁷ ok nockvr svpar gengv Danir vpp við Skarða borg ok
 357 borðvz þar ok fengv sigr.¹ svpan forv þeir svðr til Iorvikr ok geck
 þar vndir þa allt folk ok vgðv þeir þa ecki ad ser.¹ ok ein dag 25
 er heitt veðr⁸ var forv menn a svnd ok sva sem konungs synir
 varv a svndi millim skipanna lvpv menn af landi ofan || ok⁷ sktv 107^a
 a þa.¹ var þa Kvntr lostin avrv til bana ok tokv þeir likit ok
 flvttv vt a skip.¹ ok er landz menn spyria þetta samnaz þeir saman
 sva at svpan fá Daner engar vppgongvr sakir samnaðar landz 30
 manna ok fara svpan heim aftr til Danmarkar.¹ Gormr konungr
 var þa a Ivtlandi ok⁷ er hann spvrði þersi tíðinði þa hne hann
 aftr ok sprack af harme annan dag eftir at iamlengð⁹.¹ þa⁷ tok
 konungdom eftir hann yfir Dana veldi Haralldr svn hans.¹ hann
 tok fyrstr trv ok skirín¹⁰ sinna ættmanna.¹ 35

¹ Punktum er tilf.   ² Mgl. i hðskr.   ³ v er tilföjet over linjen.

⁴ i mgl. i hðskr.   ⁵ tir mgl. i hðskr.   ⁶ l mgl. i hðskr.   ⁷ Noget afbleget.

⁸ ð rettet fra hðskers g.   ⁹ gð skrevne sammen i hðskr.   ¹⁰ Således, men sikkert fejl for skirín.

Fall Sigvrðar hiartar

e. 5 Sigvrðr ormr¹ i avga ok Biorn iarnsiþa ok Hvitserkr hófþv
 heriað víða vrn Frackland.² þa snevi Biorn heim til rikis sing.² Eftir
 þat³ harðiz Avrnvlfr keisari við þa brøðr ok fell þa af Donvm ok
 Norðmonnm .c. þvsvndraða.² þar fell þa Sigvrðr ormr i avga ok
 Gvðroðr⁴ het annar konvngr er þar fell.² hann var svn Olafs
 Rings svnar Ingiallz svnar Inga svnar Rings svnar er Ringa ríki
 er við kent.² hann var svn Dax ok Þorv drengia moðor.² þa(v)⁵
 attv .ix. syni ok er af þeim komin Doglinga ætt.² Helgi hvassi
 358 het broðir Gvðroðar hann hafði brott or orvostvnni merki Sigvrðar
 orms i avga ok sverð hans ok skiolld.² hann for heim til Dan-
 markar með sinv líði ok fann þar Aslavgv moðor Sigvrðar ok sagði
 v. henni tidindin.² þa kvað Aslavg visv Sitia * veiði vitiar vals a
 borgar halsvm bavt er þat hefir vrn hafnað hrafn Sigvrðar nafni
 blasi nyti níotar nás i spán at hanvm of snemma let Óðin alf
 15 valmeyjar deyía.² En af þvi at Hávrða-Kvtr var vngv þa var
 Helgi þar með Aslavgv lengi til landvarnar.² Sigvrðr ok Blæia
 attv dottor hon var tvibvra við Havrða-Kvtr.² Aslavg gaf henni
 nafn sitt ok foðdi hana vpp siþan ok fostraði hana (hennar)⁶ feck
 siþan Helgi hvassi.² þeira svn var Sigvrðr hiortr.² han var allra
 20 þeira manna friðaz(tr)⁷ ok merstr ok sterkaztr er menn hófðv seð.²
 þeir varv iamgamler Gormr Kvtr svn ok Sigvrðr hiortr.² En er
 Sigvrðr var .xij. vetra þa drap⁸ hann berserk þann i einvigi er
 Hildibrandtr het ok þa .xij. saman.² Eftir þat gifti Klackharalldr
 hanvm dottor sina er Ingibiorg het.² þav attv .ij. born Gvðporm
 25 ok Ragnilldi.² Þa spvrði Sigvrðr að Froði konvngv fodvr broðir

¹ o er skr. over linjen og r (2) er rettet fra et andet bogstav (i?) og ligner mest i. ² Punktum er tilf. ³ Noget afbleget, men sikkert således. ⁴ Rettet fra hðskers gavð-. ⁵ v mgl. i hðskr. ⁶ Mgl. i hðskr. ⁷ tr ligeledes. ⁸ d er i hðskr. rettet fra l.

* Verset bõr skrives:

Sitja veidivitjar	blása nýtinjótar
vals ¹ a borgar halsvm;	nás ² í spán ³ at hánvm;
bgl 's þat, hefr of hafnat	ofsnimma lét Óðinn
hrafn Sigurðar nafni;	alf valmeyjar ⁴ deyja.

¹ vals veiði-vitjar 'de som søger (?) det bytte, der består af faldne (valr)', ravnene. ² nás nýti-njótar 'ligets nyttende nydere', ravnene. ³ blása í spán synes at betyde omtr. det samme som 'at skyde en hvid pind efter'. ⁴ 'Val-kyrjens = kampens alv' = kriger.

Ravnene sidder (og venter) på borgens høje; men ravnene, — det er en stor ulykke — må (nu) undvære (og savne) Sigurds navn (ham, som hed S.). Ravnene behøver ikke at vente på ham (mere), ti for tidlig lod Óðin den kriger dø.

hans var dauðr for hann þá norðr til Norex ok gerðiz konvngr yfir
 359 Ringa ríki ætleifð sinni.¹ fra hanvm er long saga þvi at hann
 van margs kyns þrekvirki.¹ En þat er að segia fra liflati hans at
 hann reið vt a eyði merkr að veida dyr sem vandí hans var til ok
 kom þar moti hanvm Haki Haðaberserkr með .xxx. manna alvapr-
 aðra ok barðiz við hann.¹ þar fell Sigvrðr ok hafpi drepið aðr
 .xij. menn en Haki konvngr hafpi latið hond² sina hægri ok hafði
 þo .iiij. sár onnvr.¹ Eftir þat reið Haki konvngr með sinvm monnvm³
 a Ringa⁴ ríki⁴ til Steins sem by Sigvrðar var ok tok brott Ragn-
 illdi dottor hans ok svn³ hans² Gvðporm⁵ ok mikið goðs annað⁶
 ok flvtti heim með ser a Haðaland ok litlv sípar let³ hann efna til
 veizlv mikillar ok ætlaðe at gera brvllavp sitt en þat dvalþiz þvi
 at sar hans hofþvz illa.¹ Ragnilldr var þá .xv. vetra gomvl en
 Gvðpormr .xiiij. vetra.¹ leið sva havstið ok vetrin fram vm iol at
 Haki lá i sarvm.¹ þá var Halfdan⁶ konvngr svarti a Heiðmork at¹⁵
 byvm sinvm.¹ hann sendi Harek gand ok með hanvm .c. manna
 ok forv þeir yfir vm is² a² Miors a Haðaland a eini nott ok
 komv i dagan⁷ a bō Haka konvngs ok tokv allar dyr a² þeim²
 skála er hiruðmenn svafv í ok sípan gengv⁷ þeir til svefnskemmvm
 Haka konvngs ok tokv þar⁸ Ragnilldi ok Gvðporm broðor hennar²⁰
 ok allt⁷ þat fe er þar var ok hafa brott með ser.¹ þeir² brendv
 skalan ok þar inni i alla hiruðina⁷ ok fara sípan brott.¹ En Haki
 konvngr stoð [vpp ok]⁹ klæði¹⁰ sig ok geck eftir þeim vm rið ok
 360 er hann kom at vazisinvm þá sneri han niðr hiolltvnm¹¹ a
 sverðinv ok lagðiz a blöðreflin⁷ ok⁷ feck þar bana ok er þar heygðr²⁵
 a | vazbackanvm¹².¹ Halfdan konvngr sa at þeir okv¹³ [yfir]¹⁴ 107⁵
 isin með vagn¹⁵ tialldaðan ok þottiz vita að þeira erindi mvndi
 orðit hafa slikt¹⁶ sem⁸ [hann]¹⁴ villdi¹⁷.¹ let¹⁸ hann þá senda boð
 vm alla bygd ok havð til ollv stormenne a Heiðmork ok gerði þan¹⁹
 dag [mikla]¹⁴ veizlv.¹ gerði hann þá bravllavp til Ragnilldar ok vorv³⁰
 þav saman sípan¹⁰ marga daga.¹ þeira svn var Haralldr konvngr¹⁸
 enn²⁰ harfagri er fystr varð einvallz konvngr yfer ollvm Norege²¹.

¹ Punktum er tilf. ² Noget utydeligt. ³ Noget beskadiget på grund af en rift i perg. ⁴ ga og det folg. ord noget utydel. ⁵ gvð- i linjens slutn. noget utydeligt, men sikkert. ⁶ d er i håndskr. rettet fra et andet bogstav. ⁷ g, gv, t, n, fl, ok beskadiget ved en rift. ⁸ Meget utydeligt. ⁹ Så godt som ulæseligt. ¹⁰ Således. ¹¹ hi meget utydeligt, t beskadiget ved et lille hul på perg. ¹² Hele denne side er meget afbleget, i midten mørk og slidt; flere steder aldeles ulæselig. ¹³ Noget afbleget. ¹⁴ Så godt som ulæseligt, men der kan næppe have stået noget andet. ¹⁵ va meget utydeligt. ¹⁶ kt ligeledes. ¹⁷ vill-ligeledes. ¹⁸ Noget utydeligt, men sikkert. ¹⁹ Næppe þann. ²⁰ Meget utydeligt i linjens slutning, men synes dog at stå der (eller en?). ²¹ Efter dette ord er resten af linjen tom; nogen overskr. til det følgende stykke er aldrig bleven skr.

Si¹ prima feria fuerit kalenda ianuarij hiems bonus uer uentuosus estas sicca uendemia bona boues crescunt et mel habundat et vituli² moriuntur³

Si secunda feria fuerit kalenda ianuarij hiems mixta⁴ erit uer⁵ uentuosus estas sicca uer et tempestates et uindemia bona. ualitudo⁶ hominum erit apes moriuntur.

Si tertia feria fuerit kalenda ianuarij hyems ymbrosus erit uer uentuosus ad quam⁶ pl. ris⁷ estas sicca uindemia labores⁸ apparebunt et meliores moriuntur naues pereclitabunt⁹ reges peribunt

Si quarta¹⁰ feria kalenda ianuarij hiems dura erit et aspera uer uentuosus et malus estas sicca et uindemia similiter⁶ frumentum bonum et iuuenes moriuntur et naute labores¹¹ sustinent¹²

Si quinta feria kalenda ianuarij hiems bona uer uentuosus estas bona et uindemia et habundancia erit principes¹³ et¹⁴ reges¹⁵ peribunt

Si sexta feria kalenda ianuarij hiems mutabilis erit¹⁶ uer bonus estas sicca similiter¹⁷ bonus¹⁸ erit dolor oclorum¹⁹ et uindemia bona et habundancia et oues peribunt

Si in sabbate fuerit kalenda ianuarij hiems turbinis²⁰ erit²⁰ uer uentuosus et fructus labit²¹ et¹³ oues peribunt et ueteres homines moriuntur Hec sunt prodigia que debent pernoscenda²² hominibus in notu²³

---

¹ Her begynder en anden hånd end Hauks; jfr. Fornaldars. I, fortalen XXI—XXII. ² Noget utydeligt, men sikkert. ³ Resten af linjen er åben. ⁴ Ordet noget utydeligt. ⁵ Ligeledes. ⁶ Næppe at læse anderledes. ⁷ Et par bogstaver ulæselige. ⁸ Sikker således. ⁹ Da ordet står i linjens slutning, er det usikkert om der står bunt eller buntur. ¹⁰ Eller quarta? ¹¹ s meget utydeligt. ¹² -nt ligeledes. ¹³ Meget utydeligt. ¹⁴ Utydeligt. ¹⁵ re-meget svagt. ¹⁶ muta meget svagt; erit ligeledes. ¹⁷ Forkortelsestegnet svagt. ¹⁸ Eller bonus? ¹⁹ Næppe oclorum. ²⁰ Således. ²¹ Næppe labitur. ²² Eller pro-? ²³ Eller notic[ia esse]?

Tres dies sunt in anno cum suis noctibus in quibus si quis¹ natus fuerit sine dubio corpus....² que manebit usque in diem iudicii hoc est tertia kalenda februarij vi. kalenda³ ....⁴ et idus augusti⁵ Her nest segir⁶ huersu gamallt tungl uerdr⁷ .....⁸ |⁹ ...¹⁰ tungls alldar ....¹¹ attanda dag [iola]¹² En fyrsta vetr ....¹¹ 5
naatta Annan ....¹¹ | ....¹¹ fiorda .....¹¹ unda .xv. Attanda
xxiii | .....¹¹ niunda .....¹¹ ellefta .....¹¹ Tofsta .x. þrett-
anda xxi. fiortanda ....¹¹ | þer attanda ....¹¹ Nivnda ....¹¹ | ....¹¹
dis ....¹¹ habebit Luna ij^{tt} et iij^{tt} nullum effectum habebit | luna iv.
et⁷ v .....¹¹ luna vi^{tt} et vii^{tt} cert .....¹¹ | .....¹¹ Luna x.^{tt} 10
elec. cog. ....¹¹ | num tuum sed⁷ effectum non habet. luna xi.
.....¹¹ quarto die fiet sompnum ...¹¹ | xii^{tt} et xiii^{tt} efficitur et
þer ...¹¹ sept. luna xiiii^{tt} ....¹¹ efficitur ....¹¹ | xvi. et xvii^{tt} et
xviii .....¹¹ efficitur sompnum tuum Luna xix et xx ....¹¹ |
sed effectum non habet Luna .xxi. certissimum sompnum sed post¹⁵
p . . ulum¹¹ stingit¹³ sompnum⁷ | et .iii. et .iiii. Bonum sompnum
sed post tempus¹⁴ certissimum. Luna xx .....¹¹ | undecim⁷
.....¹¹ ntranseat¹⁶. Luna xxviii sompnum tuum et fratrum dat
sed e | ffectum non habet. Luna .xxx. Bonum est sompnum tuum
in .....¹⁰ | ....¹¹ borta damielis¹⁷ ...¹¹ fec .¹¹ Babilonia astum²⁰
in dig .....¹¹ | regn⁷ .....¹¹ et ons¹⁸ ppli .....¹¹ sompnia que
uiderat .....¹¹ | .....¹¹ fuerant ceci uitent⁷ .....¹¹ hierus-
alem que .....¹¹ | .....¹¹ que luna non docuit obseruare ...
...¹¹ | .....¹¹ januarij. Sunt .....¹¹ dies ..... unari .....¹¹ |
.....¹¹ entalicius .....¹¹ | .....¹⁸ *

25

¹ De sidste to ord noget usikre. ² Et par ord ulæselige. ³ Disse to ord i linjens slutning utydelige. ⁴ Ulæseligt (april?) på grund af en mørk plet og slid. ⁵ Herefter et rødmalet afslutningstegn i midten af linjen. ⁶ Noget utydeligt. ⁷ Ikke ganske sikkert. ⁸ Et (to?) ord i linjens slutning ulæseligt. ⁹ Herefter betegnes linjeinddelingen ved en lodret streg. ¹⁰ Et ord (el. 3 bogstaver) ulæseligt. ¹¹ Noget ulæseligt. ¹² Meget usikkert. ¹³ Således. ¹⁴ -us usikkert. ¹⁵ Synes sikkert. ¹⁶ Her synes at stå infra .... | ¹⁷ -is forkortet ved en streg gennem l. ¹⁸ Af den sidste linje er det ikke lykkedes at læse noget sikkert.

* Hermed ender AM. 544, 4°.

99 Oft*¹ var ek bæden af lærisveinom minom at leysa ór van ^{1a}

(1) kvæðom² nokorar spvringar syndiz mer æmlikt at nita þeim fyst
sina allra hellzt af því at ek hræddome at fyr dæmaz ef ek fæla
þægiande kvnostv i iorðv þat er gvð sældi mer Þviat gvð tekr fra
þeim vðæfe er eigi vill þæna niota ok spara við þvrvanda.³ ⁵

⁴ EN af því ritaða ek bok þessa⁵ ok sænda ek at sysla mín
stoðaðe eigi at eins þesar tíðar nema hælldr ok þeim er síðan
ero.³ EN hver biði fyr mer er bok þesa⁶ læs.³

Bok¹ þæsa kalla ek Lvcidarivm en þat er lysing því at i
henni lysaz nokorer myrkir hlvtir.³ (E)N af því þagða ek yfir¹⁰

(2) namfni mino at eegi⁷ æggiaðe ovvnd ohlvðin manm at hafna nvtv
verki.³ (E)N sa er bokina læs biði hann at þat namfn se ritað
a lifs bok a himni.³ (E)N þæsa verks grvndvollr skal sætr vera
ifer⁸ biorg þat er Kristr at oll sv smið er stvdd með fiorom stolpvm
en hin⁹ fyrsti stvpoll er restr af spamana skynsemi¹⁰ en annar¹⁵
er stvddr postola tign.³ (E)N hin þriði æflir spekt fæðra en hin
fiorðe fæstir vittrv læri fæðra ahyggiv.³ ¹¹

Ek¹² bið þek lærifaðir at þv svarer því er ek spyr þik til
(3) nyt semi hæilagrar kristni.³ Þat mvn ek gæra ef gvð gæfr mer
afl til ok mvn mik eigi þyngia þætta ærfði¹³.³ Sva er sagt at ²⁰

¹ Af initialen synes nogle spor endnu at være tilbage. ² Rettet fra
hdskrs fejlagtige klædom (vandrehom *Bl. fotolit.*). ³ Punktum er tilf. ⁴ Her
og i det folg. er der i hdskr. en længere afstand mellem sætningerne, endogså
hvor initialen er skreven; hvor den ikke er skreven, står den her i udg. i
klammer; på det første sted har man — i senere tid — skrevet et e tæt efter
þvrvanda. På de tre første steder skimtes løvninger af initialen. ⁵ e er skr.
over linjen. ⁶ a ligeledes. ⁷ Snarest således; skriv. synes først at have skr.
egi og derpå føjet et e til foran e. ⁸ Rettet fra hdskrs ifoz. ⁹ h er skr.
over linjen med nedvisningstegn; in følger umiddelbart på det foranstående en.
¹⁰ i er tilf. over linjen; det folg. en følger umiddelbart på -sem. ¹¹ Her er
omtr. to linjers afstand i hdskr. ¹² Af initialen er der svage spor tilbage.
¹³ Således.

* Hermed begynder AM. 675, 4°.

- mange væit hvat gvð er en os synize omakligt at vita eigi hvat
 100 ver gofgom af því scal þætta¹ vpp haf vera þesa mals at þv seg
 mer fyrst² hvat gvð er.³ (G)vð er anlægr ælldr at því er hælst
 ma skiliaz sva biatr ok vndarligr i fægrð ok i dyrð at englar⁴
 ero sia hlvtom fæg | ri en sol fysazk vm allt sia a hann ok vna⁵ 1b
 við þat er þeir sia a fegrð hans.³ (.)v⁶ er einn gvð i þrænn-
 ingv.³ (S)va sæm þv ser þrænnig i sol þat er ælldr ok hiti ok
 lios.³ Þeser⁶ hlvtr ero sva vsvndr lægir at engi ma fra oðrom
 (4) skiliaz i solinne.³ Sva⁶ sem gvð er vsvndr læitr ok oskillegr i
 þrænnigo faðir i elligo eðli⁷ en sonr i liose en heilagr ande i 10
 hita.³ Firir⁶ hvi kallaz gvð faðer.³ Þvi at hann er allz vphaf
 ok ero af honom aller hlvtr skapað(i)r⁸ en spekt hans er sonr
 hans.³ Firir⁶ hvi son hans.³ Þvi⁶ at hann er sva gættinn af
 feðr sem skin af solo en beggia þeina øst nefniz hæligr andi.³
 (F)irir hvi heilagr andi.³ Þvi⁶ at hann fær fram af hvaro(m)- 15
 tveggia⁹ eiliflega sva sem ande fer af mvnni.³ Þvi⁶ at afl
 gvðdoms kallaz faðir er alla hlvte skapaðe.³ En⁶ sa kallaz sonr
 er helldr ok stydr allt at eigi fyr fariz.³ (E)n sa nemniz heilagr
 andi er allt fægir ok lifgar i blæstri sinom.³ af feðr ero allir
 (5) hlvtr ok fyr son ero allir lvtir ok i helgom anda ero allir hlvtr.³ 20
 (E)f gvð kallaz dyrð ok milldi hvi hæitr hann helldr faðer en
 moðir.³ (Þ)vi at feðr ero vpp haf allz gættnaðar sva sem af
 gvði er allt vpp haf.³ (E)n sonr kallaz orð ok spækt.³ hvi
 hæitr hælldr sonr¹⁰ en dotter. (Þ)vi at sonr er likari feðr en
 dottir.³ (H)var byggvir gvð.³ (H)ver vettna¹¹ er velldi hans 25
 þo er eðli i skilningar himni.³ hvat er skilningar himmin.³
 (Þ)rir ero himnar ein likamligr sa er vér megom sia.³ (E)n anar
 anlægr þær¹² er¹³ skepnor byggva þat ero englar.³ (E)n hin
 101 þriði er skilningar himin þar er hællog þrenning byggir ok hælgir
 (6) ænglar mego þeir¹⁴ sia gvð.³ hverso ma gvð kallaz allr i ollom 30
 stjðvm¹⁵ vera ok iannan || allr saman i æinom stað.³ I qlom 2a

¹ Igennem þ går der en — overflodig — forkortelsesstreg. ² Over r står det sædvanlige — her overflodige — forkortelsestegn for ir (r). ³ Punktum er tilf. ⁴ Her mangler vistnok er. ⁵ Her skal der vistnok stå hversv (som El. fotolit.). ⁶ Lævning af initialen skimtes. ⁷ Her står ikke ll (sammen-slynget). ⁸ i mgl. i hdskr. ⁹ m mgl. i hdskr. og o er tilf. over linjen. ¹⁰ Disse to ord er i hdskr. ombyttede, men skr. har ved de overskrevne bogstaver b a betegnet den rigtige rækkefølge. ¹¹ Under den sidste streg i v ses en lille bjølle, som foroven synes at vende mod o; den kan næppe høre til v. ¹² Vistnok fejl for þar (eller þann) ved attraktion til skepnor. ¹³ Her mangler vistnok anlægar (andlegar El. fotolit.). ¹⁴ Vistnok fejl for þar (El. fotolit.). ¹⁵ o rettet i hdskr. vistnok fra v.

stoðvm sægiz hann vera því at hann er iannan mattogr i ollom
 stoðom slikt i hælvti sëm himinriki.¹ allr saman segiz hann vera
 því at hann styrir ollom senn i æstri ok i² vestri ok vm allt segiz
 hann vera i ollom stöðvm því at hann styrir þollo iamt a hverri³
 tíð.¹ engom stað segiz hann vera af því at hann er olikamligr⁴
 ok ma eigi likamligr staðr halda a gvði en hann hælldr saman
 ollom hlvtvm ok hvilom vær i honom ok erom.¹ er⁴ eit gvð
 allt.¹ fyrir ser hann alla⁵ hlvti liðna ok oliðna sva sem nyliga
 ok vissi hann fyrr en hann skapaði allra engla nomfn ok mana ok
 siðv ok vilia orð ok verk ok hvgræningar.¹ Skolom vær þat ætla¹⁰
 (7) at gvð lifði slikv⁶ lifi aðr en hann skapaði himin.¹

Sva⁷ er ritat þat var i sialfom gvði er gort var.¹ i þesom
 orðvm skyrize at oll skepna var iannan synilig i fyr⁸ ætlan gvðs
 sv er siðan varð synilig skepnvni sialfræ⁹ þa er hon var skopoð.¹
 Sva¹⁰ sem smiðr sa er hvs vill gæra litr fyrst a hværso hann¹⁵
 vill hverki gora ok rissv¹¹ smið siðan i verki er fyri stoð hlvd
 smiðot i¹² hvgrskote smiðsins.¹ (A)fv því kallaz gvð eigi fyri
 skepno sini at tíð hælldr en at tign.¹ Hvær¹³ sok vár til þes
 er hæimr þæsi var skapaðr.¹ Gæzska gvðs at þeir være er hann
 mætti¹⁴ væita miskvn sina.¹ hværso var hæimr gørr.¹ Sialfr²⁰
 mellti gvð ok vrðv þegar gorfir allir hlytir¹⁵.¹ Mællti gvð þat
 (8) orðom.¹ Þa mællti gvð orðvm er hann skapaðe alla hlvtv fyrir
 102 son sin er hann kallaz orð foðvr sëm ritat er allt gørdir þv i
 speki gvðs.¹ Var honom dvol nokor at skapa eða skapaðe hann
 allt sænn.¹ A æino vga bragði skapaðe hann allt sænn sëm²⁵
 ritit er. | (S)a er æ lifir skapaði allt senn en hann skipti ollo i 2^b
 hlvti .vi. a vi. dogom hqfoð skæpnor aðra .iii. daga enn aðra .iii.
 þæim hlvtvm er fyr innan hofvd skæpnor ero.¹ (E)n fyrsta dag
 skop hann æilifs dag þat er andligt¹⁶ ok allar andlægar skepnv(r)¹⁷.¹
 (A)nnan dag skop hann himin þav er skilr likam læga skæpnv fra³⁰
 andlægr.¹ (E)n hin ðriðia dag sæ ok iorð.¹ (E)n hin fiorða dag
 skop hann tíðliga daga þat er sol ok tvngl ok stiorrvr a hinni¹⁸
 (9) æfstv hofod skæpno þat er a himni.¹ (E)n hin fimta dag skop
 hann fogla ok fiska ok sætti fyglu¹⁹ i lofti en fiska i vattne.¹

¹ Punktum er tilf. ² Tilf. over linjen med nedvisningstegn. ³ v tilf.
 over linjen. ⁴ er fejl for v (veit). ⁵ a (2) er i hdskr. rettet fra t. ⁶ Fejl
 for einslegu (El. fotolit.). ⁷ Initialen tydelig. ⁸ Rettet fra hdskrers iver. ⁹ Efter
 æ synes ð at være udrameret, hvilket forklarer skrivemåden med æ. ¹⁰ a er
 tilf. over linjen. ¹¹ Det er: riss sú. ¹² Skr. to gange ved linjeskifte. ¹³ v er
 tilf. over linjen. ¹⁴ Herefter tilføjes urigt. at hann. ¹⁵ Således (hly- =
 hlvt-). ¹⁶ Her mgl. lios. ¹⁷ r mgl. i hdskr. ¹⁸ Rettet fra hdskrers himni.
¹⁹ Sål. (fy- f. fv-).

(E)n vi. dag skop hann dyr ok man or himni nestv haffoð skæp(n)o¹ þat er or iorðv.² kena³ skæpnor gvð.³ (E)igi gerði gvð þat er eigi kœnnir hann því at andlæsær lvtir kœnna hann ok oskynsamer en allir hlvtir lifa ok kœnna skapara sin himinn kennir hann þviat hann snyz iamnan at boðorðe sœm ritat er.²

- (G)vð gærðe himna i skilningv.³ (S)ol ok tvngl ok stiorrvr kœna gvð því at þv varðvæita⁴ staði rasar sinar.² (I)orð kenir hann þviat hon gæfr avoxt ok gras a sini tið.² (A)r kœnna (10) gvð at þær hværva aftr iamnan til sinna staða þaðan er þær⁵ falla.² Sær ok vindar kœnna hann gvð ðvi at þær⁶ stoðvaz at 103 boðorðe hans.² Dæðir men kœnna hann þviat þær⁶ risa vp at boðorði hans.² (H)ælviti kœnnir hann þviat þat gældr sem hann byðr þa er þat gytr ok glæppir því er hans er vm boð til.² Oll qvikqvendi kœnna gvð því at þv hallða dæim boðorðom er hann hæð þæim.² Skyrðv allt þætta framar.² Gvð almattigr 15 konongr⁷ gorði ser fyrst albiarta holl þa er hann kallaði riki himna.² Siðan gærði hann myrkva stofu þat er hæimr þæsi.² i þæiri myrkva stofu setti hann dæða grof ðat er hælviti.² Til hallar sinar (setti)⁸ hann visa tolv valdra riddara þa (er)⁸ næð⁹ var at fylla ok eigi lovat við at vka.² En þessa tolu valði hann 20 af monom ok englvn ok græindi i tiv svæitir niv engla svæitir || (11) en tivnda mana.² Firir hvi niv svæitir engla.² Þviat niv ero 3a þrysvar¹⁰ þrir þat er ðræfolld þrænning.² Fyrir hvi ein svæit mana.² At ein gvð se gofgaðr i þrænningo ok þrænning i eineng.² Fyrir hvi villdi hann eigi fylla tælv af englom.² 25

- (T)vænnar¹¹ hofoð skæpnor gorði gvð aðra andlæga en aðra likamlega ok villdi hann lofaðr væra af hvarom tveggjom af andlægre þat er af englom en af likamligre^{12,2} Hvæ¹³ nær varo englar skapaðer.² Þa er gvð mælti værði lios.² Mælti hann þese¹⁴ orð.² Eigi mælti hann þæsi hællör er os synt²⁰ i þesom orðvm tignn æðlis þæina er þeir kallaz lios.² Hvært er æðli engla.² Andligr ældr sœm ritat er sa (er)¹⁵ gorði (12) ængla or ællz loga.² Hafa englar¹⁶ nofn.² Sva mikit er vit engla at þeir þvrfv æigi namfna.² Mikhiael⁶ Ggabriel⁶

¹ n mgl. i hdskr. ² Punktum er tilf. ³ Over første streg i n står et tilfældigt punkt. ⁴ ð tilf. over linjen med nedvisningstegn. ⁵ Over þ er anbragt et overfladigt forkortelsestegn. ⁶ Således. ⁷ Forkortelsesstregen for n står over n; over r et overfladigt forkortelsestegn. ⁸ Mgl. i hdskr. (står i El. fotolit.). ⁹ Vistnok fejl for navdsyn (El. fotolit.). ¹⁰ s tilf over linjen. ¹¹ Af en initial, men fejlskrevet S, ses endnu træk. ¹² Her mgl. vistnok þat er af monnum (El. fotolit.). ¹³ æ er i hdskr. rettet fra i. ¹⁴ Det første e er skr. over linjen. ¹⁵ Mgl. i hdskr. ¹⁶ l er skr. over linjen.

- 104 Rafhael¹ ero þat æigi engla² nofn.³ Hællör ero þat kænningar nomfn þæ er⁴ mæn gafa⁵ þæim af atbvrð⁶ Sva sem hinn fyrsti engill tok namfn af atbvrð ok var kalladr Sathael þa er hann gordiz gvðs anskoti.³ Hvi var hann gvðs andskoti.³ Þa er hann sa sik ollom englom² ædri i ðyrð ok i fægrrð þa fyr læit⁵ hann þat allt ok villdi vera iafn gvði eða meiri.³ Hverso iann eða meiri.³ Ædri tign villdi hann taka af næðgom gvði en gvð gaf honom ok ræði a odrvm firir ofriki.³ Hvat gordiz hann þa.³ Bræt var hann þa rekin⁷ ór konongs höll ok sætr i dyflizv ok varð
- (13) en liotasti er adr var en fægrrsti ok rækinm fra ollom veg er fyrstr¹⁰ var prydr i ollvm veg.³ Vissi hann fyrir fall sitt.³ At visv æigi.³ hvæ længi var hann a himni.³ Ææigi¹ eina alla stvnd þvi at hann villtiz þegar⁸ er hann var skapaðr ok fyr liet hin sanna gvð.³ Hvi var hann æigi þar længr.³ Þviat hann matti þar a engv. bærgia⁷ af himneskom sætt læika þviat hann hvarf¹⁵ þegar fra sonno liosi ok fyldiz illskv er hann⁹ var skapaðr.³ Hvat misgordv adrir englar | Þat at þeir yrðv¹⁰ samhvga við of-^{3b} mettnað hans ok ættloðo sik odrom englom ædri myndi¹ værða ef hann mætti meira en gvð.³ Hvat vart¹ þeim.³ (M)æð honom
- 105 varo þeir bræt reknir ok sændir svmir til hælvtis en svmir i²⁰
- (14) myrkva lopt ok hafa þo kvalir sëm¹¹ þeir er i hælvti¹⁰ ero.³ Hvi eigi aller i hælvti.³ At þeir megi reyna goða mæn ok illa i frestni sini sva at hægir mæn se dyrðar verðir fyrir þolinmæði sini en illir eilifra kvala.³ Hvi hvrfv þeir eigi aftr.³
- (E)igi matto þeir þvi at ængi barg þæim til vp risv sëm²⁵ engi tæygði þa til fallz.³ Af þvi var makliga fra þæim tekit allr godvili at þeir ollo ser sialfir illt ok mego þæir eigi sialfir aftr hværva þvi at þeir vilia alldri vel ne gott.³ Hvi læysti Krist¹ þa eigi sem mæn.³ Ænglar ero odæðligir ok matto þer eigi af þvi
- (15) læystir verða at gvð villdi eigi annat hafa til læsnar en dærða ok³⁰ læysti hann þvi eigi engla¹² at hann matti eigi dæyia¹³ æðli þo at hann tæki þat af einvm engli^{2,3} Hvi skapaði gvð eigi sva at þeir mætti eigi misgora.³ Firir rætlæti at þeir mætti ambon taka

¹ Således. ² Gennem 1 går en — overfladig — forkortelsesstreg.

³ Punktum er tilf. ⁴ Skr. over linjen med nedvisningstegn. ⁵ Over ga står et — overfladigt — a; skriveren har tilf. det, idet han har glemt, at han havde skrevet a sammenslynget med det følg. f. ⁶ u i hdskr. rettet fra e. ⁷ i er skr. over linjen. ⁸ Skr. to gange (sidste gang: dægar). ⁹ er hann skr. to gange. ¹⁰ Således (y=v). ¹¹ Rettet fra hdskr's søn. ¹² Disse to ord er oprl. skrevne omvendt, men skr. selv har rettet sig ved over dem at skrive b a; igennem 1 går en — overfladig — forkortelsesstreg. ¹³ Her mgl. vistnok: i engils (jfr. *El. fotolit.*).

- firir verðlæik sinn en þeir vere sva skapaðer at þeir metti eigi misgora þa hefði þeir engan verðlæik við gvð því at þeir gorðo ssem næðgir gott en hann gaf þeim sialfræði at þeir mætti alldri (16) síðan misgora.¹ Hvi skapaði gvð þa engla² er hann vissi fyrir at illir mvndv verða.¹ Fyrir pryði verks sins því at hvítir hlvítir⁵ eða ræðir ero hiartir ef svarter ero hia skipaðir.¹ Sva ero ok þa 106 rættlatir þa dyrlíxtir er þeir verða svndr læitir fra illv.¹ Hvi skapaði gvð eigi aðra engla² i stað þæra.¹ (E)igi atto aðrir englar² at koma i stað þæira nema slikir veri sem ðæir er þessir stæðiz at osenne pisl syndygra³ enn þat matti eigi verða því at 10 þessir fello þegar i pissilir er þeir misgorðo.¹ Vitv dioflar alla hlvtē.¹ Af engla² eðli vitv þeir mart || ok eigi allt ok sva sem 4ª þeina æðli er glægsyna enn mana sva ero þeir ok slægri i ollom (17) velvm en menn.¹ En þa eina hlvti vitv þeir ý orna⁴ er þeir raða at likendvm af liðnvvm hlvvm eða gvð læitr þa vita en engi⁵ væit 15 hvgræningar mana nema gvð einn (ok)⁶ þeir er hann vitrar þat.¹ Hvi mvnv eigi dioflar vita allar⁷ hvgræningar ef hon virðize oft sem vnit verk.¹ (S)ia mego þeir i hvgræningv skrinsl þv er þeir kasta i hvgræningv þvi at þegar skyggva nokor synda myrkr andarlios en þeir sia æigi asionar krapta⁸ þer⁴ er gvð sendir 20 i hvgræningv þvi at þeir mego eigi bera skirlæik rættlætis gvðs helldr en ver solar lios því at þeir mvndv eigi fræista⁹ heilagra mana ef þeir vissi sig mega iver stigaz.¹ Mego þeir allt þat er (18) þeir vilia.¹ Eki mego þeir gott ne vilia en þeir vilia hvettvetna illt ok mego þeir þat eitt er godir englar² lata þa mega.¹ Hvat 25 segir þv fra goðom englv².¹ Eftir fall vandra engla² styrkð-vzc¹⁰ þeir sva at þeir matto alldregi síðan misgora.¹ Varð eigi fall hinna styrkingar sok þesa.¹ Eigi hælldr værðlæikr þeina sialfra því at þessom mislikade þat er hinir ollo ser illt en þessir fylgv þegar eno goða ok vrðo þegar þessi ambv¹¹ styrki(r)¹² af gvði ok 30 gorvir vinir¹³ fvlvsælo sinnar er þeir voro aðr o visir.¹ Hvilika asion hafa englar².¹ (S)va sem likneskia er gór or vaxi (a)⁶ 107 innzigli sva er ok merkt¹⁴ i þeim likinng gvðs sv er at þein ero olikamlikt lios ok prvddir allri fægrð.¹ Uitv þeir eða mego þeir (19) allt þat er þeir vilia.¹ Engi skæpna er læynd fyr þeim þviat 35

¹ Punktum er tilf. ² Gennem l går en — overflodig — forkortelsesstreg.

³ Således (y (2) = v). ⁴ Således. ⁵ Forst skr. eigi; skriveren har selv ved over i (1) at skrive n rettet ordet. ⁶ Mgl. i hdskr. ⁷ Vistnok fejl for illar.

⁸ a (1) er tilf. over linjen med nedvisningstegn. ⁹ i tilf. over linjen. ¹⁰ k tilf. over linjen med nedvisningstegn. ¹¹ Skr. umiddelbart efter det foregående ord.

¹² r synes at mangle (El. fotolit. har: styrker). ¹³ Vistnok fejl for visir (El. fotolit.). ¹⁴ k synes i hdskr. rettet fra et andet bogstav.

þeir vitv alla hlvti i gvði ok mego þeir æðvelliga gora allt þat er þeir vilia ¹. ² Hvaðan var hann skapadr. ³ Af andligo æðli ok likamligv. ³ Hvaðan var hann likamligr. ³ Af fíorom hofod skepnom ok kallaz hann af því enn mini heimr því at hann | hafðe hold 4^b af ³ iarðv en bloð af vatni blastr af lopte en hita af ældi. ² ⁵ Hofod hans bollot i liking hæims ballar ⁴ i því ero ægo tvæ sem sol æða tvngl a himni i briosti er blastr en hosti sem vindar ok reði ⁵ þrymvr i lofti. ² Qviðr tekr við ollom vækva sem sæir ⁶ við (20) votnom. ² Fætr hallda vpp ollom likama sem iorð ber allan avoxr. ² Af himneskom ældi hefír hann syn en af hinu æfra lofti heyrn ¹⁰ en hilming af hinu neðra En berghing af vatni en handa verk af iorðv harðlæikr bæina af stæinvm en liking tria i noglom har voxtr af grasi en hann kennir sin sem kvækvendi. ² Þetta er allt æðli likamlegs manz. ² Hvaðan er hann andlægr. ² Af anlego æðli þat er eptír gvðs likneskio. ² Hvat er likneski gvðs i mani. ² ¹⁵ Gvðdomr ⁷ er i þrenningv ⁸. ² Þessi likend hefír ond því at hon hefír mising liðina hlvtu ok hefír hon skilning nylegra ⁹ hlvtu 108 ok syniliga ok hefír hon vilia þan er gora ma grein ¹⁰ gvðs ok (21) illz. ² i gvði ero allir kraftar sva ma ok ond nema alla hlvti gvða ok sva sem engi skæpna ma hallda gvði en hann helldr a ollom ²⁰ hlvtvm Svá ma ok engi synilæg ¹¹ skepna ondina gripa en hon ma gegnom sia alla syniliga hlvti þviat ¹² engi ma byrgia firir henni himneska hlvti ok ma engi iorð hylia fyrir ¹³ helvitis divp. ² Skapaði gvð men með hondom. ² Hælldr af boðorðe einv. ² (o)styrklæikr ¹⁴ æðlis manz merkiz i því er hann seghiz með hondom skapaðr ²⁵ or iorðv. ² Hvi skapaði gvð men or sva hærvilægo efni. ² Til ovegs diofl(in)vm ¹⁵ at hann skammiz þa er iarðleggr maðr ok ostyrkr kæmr til ðæirar dyrðar er hann var fra rekin fyr ofmetnaði. ² Hvaðan (22) tok Adamr nafn. ² Af fíorom ættom heims þat er or æstri ok vestri ok norðri ok syðri ¹⁶ en at krizsko ⁶ mali kallaz anotho el ¹⁷ elisis ¹⁸ ³⁰ artos mensembriam þat er sem griplvr hendi til namfns ¹⁹ Adams. ² En af því tok (hann) ²⁰ namfn af fíorom ættom heims at kyn hans

¹ Her mgl. et par sætningar. ² Punktum er tilf. ³ Tilf. over linjen med nedvisningstegn. ⁴ Rettet fra hðskrs hallar. ⁵ i er mdske glemt ved at ordet er fordelt (re | ði) på to linjer. ⁶ Således. ⁷ Initialen svag, men kan dog med lethed følges i sine træk. ⁸ Forkortelsestegnet over re (ikke over e). ⁹ Efter e er først skr. r, men dette er atter underprikket som urigtigt. ¹⁰ e er tilf. over linjen og anbragt over gr. ¹¹ æ er i hðskr. rettet fra et andet bogstav og g fra e. ¹² Herpå er at ved linjeskifte gentaget. ¹³ Efter fyr er r ved linjeskifte gentaget (fyr | rir); herpå mgl. vistnok henni (El. fotolit.). ¹⁴ o mgl. i hðskr. ¹⁵ in ligeledes. ¹⁶ Således (y = v). ¹⁷ Fejl for anatole. ¹⁸ Fejl for disis (lat. d er blevet læst som el). ¹⁹ s tilf. over linjen. ²⁰ Mgl. i hðskr.

- skyldi koma i florar ættir heims.¹ I því hafði hann ok liking
 gvðs at hann skyldi sva styra ollo a iærðv sem || gvð ræðr ollo 5a
 a himni.¹ Firir hvi skapaði gvð qvikqvendi ðv er maðr ðvrfti
 þeina eigi.¹ Vissi gvð at maðr myndi misgora at ó þvrf² þeirra.¹
 109 Skapaðe gvð þa klokkeva eða qnnor mein kykvendi.¹ Með iam 5
 mikilli milldi ,scapaði gvð my ok mæra sem engla³.¹ Til hvers
 (23) skapaði gvð þat.¹ Alt til lofs dyrðar sinnar.¹ my ok mein
 qvikvendi ero skopoð i gægn drambi manna at þeir skili hve litið
 þeir mega þa er þeir liota mein af hinom smæstom qvikvendvm.¹
 af því villdi eigi gvð at birnir eða leon qveldi Pharaon ok lið hans 10
 hældr lys ok klæggjar.¹ En mærar ok kangvr vavor ok þv qvik-
 qvende er syslv fremia ero til þess scopvð at vér takim dæimi⁴ af
 til nyz eryiðiz⁵ af þeina syslv.¹ mikils er vert vm alla skæpnv
 gvðs þviat svm hafa friðindi sem blom en svm lit sem gras en
 svm gæva fæzlo sæm akrar Enn svm taka⁶ meiri hlvti sem foglar 15
 eða dyr.¹ Allir hlvtir ero goðer ok til mana þvrfra skapðir allir.¹
 Hvar var Adamr skapaðr.¹ I stað þeim er Ebron hæitir þar sem
 (24) hann do siðan ok var gravenn en hann var i Paradiso.¹ Hvar⁷
 er Paradisvs hinn fegrsti staðr þat er i æstri þar er allzkyns tre
 ok alldin i mot meinom manna.¹ Ef maðr berkir⁴ a maktligri tið 20
 af eino tre þa hvngrar hann alldri siðan En ef hann berkir⁴ af
 oðro tre þa ðyrstir hann eigi Ef hann bergir af hinu þriðia þa
 mæðiz hann eigi En hann bergir af lifs tre þa eldiz hann
 eigi ne sykiz hann eigi ok eigi dægr⁸ hann.¹ Hvar var kona
 skopoð.¹ I Paradiso or rivi Adams honom sofanda.¹ Hvi var 25
 hon af karllmavi skapat.¹ At sva veri þv i einom stað fostom
 hvg sem þv varo i einom likam.¹ Hvilikr⁹ var sa svefn.¹ Gvðs
 andi nam¹⁰ vpp i himneska Paradisvm ok sa hann þaðan at Kristir
 (25) ok heilog kristni mvndi af hans kyni lata beraz þat spaði hann
 110 vm þv þegar er hann vaknaði.¹ Hvi varo eigi aller helgir men 30
 senn skapapir sem englar³.¹ Þvi at gvð villdi Adam sina liking
 i því hafa¹¹ at allt mankyn kæmi fra honom sva sem allir hlvtir
 ero af gvði.¹ Hvi skapaði gvð þv eigi sva at þv metti eigi
 misgora.¹ Gvð villdi at þv vællti¹² | ser gott til handa at vilia 5b
 sinom ok teyki¹³ þv¹⁴ ambvn at þv metti eigi misgora ne kyn 35

¹ Punktum er tilf. ² at ó þvrf vistnok fejl for eða þurfa (El. fotolit.).

³ Gennem l går en — overfladig — forkortelsesstreg. ⁴ Således. ⁵ Således (y = v). ⁶ Vistnok fejl for takna. ⁷ Vistnok fejl for Hvat (El. fotolit.).

⁸ Således. ⁹ i (2) er tilf. over linjen. ¹⁰ Her mgl. vistnok Adam el.

hann (hann El. fotolit.). ¹¹ Skr. hafa því, men skriv. har over ordene anbragt de sædvanlige omflytningstegn (b a). ¹² Således (t = d). ¹³ Her har aldrig stædet tøy-.

¹⁴ Tilf. over linjen med nedvisningstegn.

- þeira.¹ Hverso mǫndu menn ækaz eða alaz i Paradiso.¹ Likamsliðir mǫndv fræmia embetti sit vtan losta syndir sva sem þat er menn takaz i hendr eða siaz til en bornin mǫndv værða sotta læst alin fyr vtan alla vreinsan.¹ Þægar myndi hvert barn mela
- (26) skyrt ok ganga er alit veri ok næyta alldens af þeim tr(i)am² er 5 við ollom meinom ero ok bergia sem fyrir var ættlat af lifs tre.¹ Hverso lengi skylldv menn vera i Paradiso.¹ Til þes er fyldiz tala heilagra iam margra sem engla³ er fyr foroz ok sv tala heilagra er fylla skyllði Paradiso þo at englar³ tapaðiz eigi ok sva sem nv feðaz aðrer i stað en aðrer dæyia sva mǫndv ða fæðr vpp¹⁰ vera nvmnir til bættra vista siðan er þeir bærgði a lifs tre en siðan hver eftir annan ok eftir gvðs ættlan ok þar nest mǫndvm allir verða iamnir sem englar³ gvðs a himni.¹ Uaro hinir fyrstv menn noktir skapaðer.¹ Noktir varo þeir skapaðer ok skomðvzc
- (27) enkis liðar sins helldr en ægna.¹ Hvi er sva fra þeim sagt at 15 þv sei sik nokqvíð eftir synð sem þv sei þat eigi aðr.¹ Eftir
- 111 syn(ð)⁴ gærðiz mǫnvð l[eg]⁵ fyst i likomom þeira ok skamðoz þv þeira liða sinna mest er til synðar fystvz þvi at þv vissv þegar at allt kyn þeira mǫndi liggia vndir þeiri somv synd.¹ Sa þv gvð i Paradiso.¹ Sa ðv hann i nokore likneskio slikri er hann vitraðiz²⁰ siðan spamannom⁶.¹ Firir hvi sviæk⁷ diofvll ðv.¹ Þvi at hann ovvndaði þat at þv skylldv koma til þeinar vegsemðar er hann var fra reken fyrir ofmetnaðe.¹ En firir þann of metnað sveik
- (28) hann þv i þvi at þv dræmboðv af gift sinni ok hvgvðs.æ mǫndv 25 lifa.¹ Hvi læit hann fræista þeira þa er hann vissi at þv mǫndv 25 eigi standaz.¹ Þviat hann vissi hve mikla gøzsko er hann mǫndi syna eftir synð þeira.¹ Mællti ormr við þv.¹ Hælldr fiandi firir ormen sva sem nv mæler hann firir oðrom⁸ manni.¹ || Hvi 6a hældr⁹ fyr orm¹⁰ en onnor qvik quendi.¹ Ormr røkkvize ok er hall Sva verða ok æk allir þeir er ðiavvl svikr halir i syndvm þat 30 ero galæsir menn ok vret visir [i ve]lom¹¹ ok hafa eittr i mǫnni en þat ero orð ill.¹ Var vittran gvðs eða illz i bannodo tres eppli.¹ Eeigi¹² i tres æppli helldr i yfir tokvm gvðs boðorða þvi at hann vissi bæði gott ok illt aðr en hann misgorðe þo at hann
- (29) ræyndi þa gott eit en eftir synd ræyndi illt ok mǫndi at eins 35

¹ Punktum er tilf. ² i mgl. i hðskr. ³ Gennem l går en — overfladig — forkortelsesstreg. ⁴ ð mgl. i hðskr. ⁵ eg er raderet; mulig var det meningen at rette det til mǫnvðlifis (munopliues *El. fotolit.*) eller mǫnvð ok. ⁶ Det første forkortelsestegn er anbragt over ma. ⁷ Sål., for svæk. ⁸ Vistnok fejl for oðum. ⁹ dr næsten udvisket (næppe raderet). ¹⁰ Over or er der anbragt en urigtig forkortelsesstreg. ¹¹ i ve urigtig raderet. ¹² Således.

- 112 gott.¹ Mvndv illir menn halldaz i Paradiso.¹ Gopir at eins.¹ Hvi alaz nv illir.¹ Til rænar ok dyrðar goðrar².¹ Hve lengi varo þv i Pardiso³.¹ Siu stvnder.¹ Hvi eigi lengr.¹ Þvi at kona viltiz ðegar er hon var skopoð.¹ En at deginng var Adamr skapaðr⁴ ok gaf hann nomfn ollvm qvik qvendvm en at miðiom⁵ degi var kona skopoð ok at hon þegar af bonnoðv tre ok selldi manni sinom ok at hann ok rak hann þv at noni i bræt or Paradiso.¹ Hvat er khervbin ok loganda sverð.¹ khervbin er engla⁶
- (30) varð halld en loganda sværð er ællegr veggv þviat engill⁶ varði eggvnm en ælldr likammanvm dyrð Paradisar eftir synd.¹ Hvert¹⁰ for Adamr þa.¹ þangat sem hann var skapaðr i Ebrón⁷ ok bygði þar ok ol sonv En eftir vig Abels sonar sins kom hann eigi i sama sæing kono sinni innan hvndrað vettra fyrir þvi at Kristr villdi eigi lata beraz or bolvaðo kyni Kainis.¹ þa melti engill við Adam at hann skyldi hafa færi við kono sina ok ol [hann]⁸ sidan¹⁵ son við kono sini i stað Abels þann er Seð het.¹ or kyni þess let Kristr beraz.¹ En fra [Adams]⁸ æfi ok til Noa floðar komo eigi rægn a iorð ok var engi regnbogi senn ok ato menn æigi kiot⁹ ne drvkv vin.¹ sv tið var sva oll¹⁰ ok var þa gnot allra hlvtu
- (31) sv er sidan þvar af syndvm manna.¹ Hvat misgordi maðr er hann²⁰ var a bræt rekenn or Paradis¹¹.¹ At hann at af bonnoðo tre i gegnn¹² boðorði gvðs.¹ Var¹³ mikil synd at eta epli.¹ Sva¹⁴ þvng synd var sv at engi matti hialp veita ollom | heiminvn¹⁵ 6b
- 113 nema gvð einn.¹ Sannaðv þat.¹ Syniz þer rett at lvða gvðs¹⁶ vilia.¹ eki var rettare en maðr scynsamliqr þionandi vilia skapara²⁵ sins.¹ Syniz þer gvðs vili ollvm heimi æðri vera.¹ Vist er sva.¹ ef þv stæðer fyr gvði ok melti nokvr orð¹⁷ við þik at þv sneriz fra honom eða¹⁸ ællegar myndi allr heimr faraz en gvð mælte at þv skylldir eigi fra honom snvaz skylldir þv¹⁹ þa snvaz fra gvði ok læysa fallvalltan heim.¹ Qllvngis eigi.¹ Þat gærði Adamr³⁰ hann stoð fyr gvði ok leit i fra honvm ok veik eftir flandanvm
- (32) ok gærði synd þa er ollom heimi var þvngri.¹ seks hofvð syndir gærði Adamr i þessom heimi ok vafði i sex aldra heims með dæða.¹ Hveriar oro þær sex.¹ Fyrst of mettnaðr er hann villdi vera

¹ Punktum er tilf. ² Vistnok fejl for goðra. ³ Sæledes. ⁴ r rettet fra hðskrs -i. ⁵ Gennem 1 går en — overflodig — forkortelsesstreg. ⁶ i er tilf. over linjen. ⁷ Rettet fra hðskrs berón. ⁸ Udraderet, men urigt. ⁹ Noget raderet. ¹⁰ Herefter mgl. noget (sua sem vár típ El. fotolit.). ¹¹ a (2) udvisket. ¹² g (2) er i hðskr. rettet fra n. ¹³ r er næsten udvisket. ¹⁴ a er tilf. over linjen. ¹⁵ heimi meget udvisket. ¹⁶ s er i hðskr. rettet fra a (ðittogr. lvða gvða). ¹⁷ Skr. orðr (norsk?). ¹⁸ Noget udvisket. ¹⁹ v er i hðskr. rettet fra a.

likr gvði.¹ Vm þa synd er sva mælt Oræinn er sa firir gvði er drambar fyr gvði i hiarta sinv.¹ Onnor synd var ohlyðni er hann lyddi eigi boðorði gvðs ok vrðv honom allir lvtír ohlvðnir.¹ Vm þa synd er sva mælt sva sem blotað se at hlyða eigi boðorði gvðs.¹ En þriðia synd er agirnd þvi at hann girndiz frammar en hanvm vere lovat ok tvndi hann þa allv þvi er honvm var veitt.¹ Vm þat mal er sva mælt agirnd er skvrðgoða pionosta.¹ Hin (33) fiórða synd² at stela or helgom stað þat er honvm var bannat ok var hann þvi rekinn af Paradis sem segir.³ Sa er renir helga stadi 114 verðr bræt rekinn or helgom⁴ stað.¹ 10

(A)nlegr hordomr⁵ er² kallaðr⁶ þviat ond hans var gift gvði en hon fyr leit hann ok samtengðiz diofli ok tyndi sælv hins sanna brvðgvma sem ritat er Glataz hver⁷ fra gvði er hordom gærir (e)n⁸ þat er at hann glataði sialvum ser⁹ i dæða ok ollv kyni sinv.¹ 15

Um ða synd er sva mælt sa er vig vegr i dæða man hann || dæyia.¹ af þvi do hann þegar i hins illa manz dæða ok la graf- 7a inn i grof likamns¹⁰ sins.¹ Minnkaðe eigi synd hans at hann (34) var tældr af hinom slægasta anda.¹ Ef nokor byði syslv þraeli sinvm ok syndi honvm tælenda grof at eigi felle hann i þat er 20 hann matti eigi vpp risa ef hann fyr leti o vnnit verk ok felle viliandi i grofina vere hann eigi sækr þa.¹ hælldr tvæfalldre sæct þvi at hann fyrir let gvð sit¹⁰ ok gerði sik o mattkan til nytz verks Sva gerðe Adamr hann hafnaðe gvði ok fyrir let hann hlyðni ok fell i dæða grof.¹ Hværso atti hann aftr at hverfa.¹ Giallda¹¹ 25 gvði væg þann er hann tok fra honvm ok bæyta synd þa er hann görði.¹ þat er rett at maðr gialldi þat er hann tekr fra vðrvum ok bœti gor oskil.¹ Hvat tok maðr fra gvði.¹ Allt þat er gvð ætlaði at gora or kyni hans.¹ hversso skylldi Adamr¹² giallda gvði bræt teken væg¹³.¹ Stiga ivir diofvlen sem hann var adr 30 yfir stiginn ok gora sik sialfan¹⁴ ok alla vallda¹⁴ men slika sem þeir mvndv vera ef hann misgerði eigi.¹ Hversso skylldi hann yfir bœta.¹ Gialda gvði nokot heimi bettra þvi at hann mis-

¹ Punktum er tilf. ² Noget udvisket. ³ se- ligeledes. ⁴ i tilf. over linjen. ⁵ mr noget udvisket. ⁶ Denne sætning (Anlegr — kallaðr) er mangelfuld. ⁷ v er tilf. over linjen. ⁸ e mgl. (i linjens begyndelse; men her mgl. noget i teksten). ⁹ Disse to ord er først skrevne i omvendt orden, men skriveren har, som sædvanlig, ved overskrevne bogstaver (b a) rettet sig. ¹⁰ Således. ¹¹ a (1) tilf. over linjen. ¹² Herpå skrives (dittogr.) skylldi hann. ¹³ Der er næppe grund til her at antage, at der står varg (ar sammenslyngnet). ¹⁴ a (1) synes rettet fra et andet bogstav.

gerði¹ þat at heimi var þyngra en af því forsk² hann³ i dæða
 grøf at hann matti þat eigi gera.⁴ Hvi fyrir forsk hann eigi
 115 með ollv.⁴ Gyðs⁵ fyrir ettlan matti eigi faraze því at gvð hafði
 radit at fylla tolo heilagra or hans⁶ kyni en ef hann gallt eigi
 makliga væg þann þa heimti gvð þat at honom næðgvn i hermdar⁵
 pislvm.⁴ Hversv er pisl manz veqr gvðs.⁴ Makliet var at flyi-
 andi kenndi reði gvðs i pislvm þat er hann villdi eigi ælska hann
 sem sonr foðvr i dyr(ð)⁷.⁴ Ef gvð er miskvnsamr hvi fyrir gaf
 hann honom eigi allt ok leidi⁸ hann⁸ til dy(r)ðar⁹ allz hann villdi
 bota ef hann metti ok matti eigi.⁴ En¹⁰ gvð firir gæfi eigi þa 10
 vere hann omattoligr | þviat hann helldi eigi veg fyrir ætlan(ar)¹¹ 7b
 sinnar.⁴ En¹² ef hann tæke syndvgan vpindan i dyrð þaðan er
 hann rak a brøt engil fyrir hvgrenning þa veri hann eigi rettlatr¹³
 Er¹⁴ syndar atti¹⁵ at hæfna at eki færi at oskipvðv i riki gvðs því
 at engi mvn leggja gimstein vpvegin i ork sina þann er aðr hefir¹⁵
 i svr fallit.⁴ Til hvers enda¹⁶ atti þetta at koma.⁴ Flyiandi
 þræll hliopsk fra gvði sinvm með stvld til hins grimasta vikings.⁴
 Af því var sendr kononngs son or himna riki i myrkva¹⁷ stofu
 eftir þræli at sa stigi yfir vikinngenn ok leiddi aftr þræl með
 fengi ok sætti hann með kononge.⁴ Hvi matti maðr eigi aftr 20
 hverva eftir synd.⁴ Sva sem hann teygði annar til fallz sva var
 ok makligt at annar teygði hann til vprisv þeirar er hann villdi
 ok matti eigi.⁴ Hvi sendi gvð eigi engil at læysa Adam.⁴ Ef
 116 engill læysti mannen þa veri maðr engils þrell en engill matti eigi
 læysa mann i sinv æðli því at hann matte eigi dæyia en¹⁸ hann 25
 gærðiz maðr þa mætti hann enn minna.⁴ Hvi skapaði gv(ð)⁷ eigi
 annan mann or iarðv ok sendi þann eftir hinvm glataða.⁴ En
 gvð skapade nyian mann ok sendi þan þa kemi engi or Adams
 kyni Sy¹⁹ læns²⁰ er allt kyn endr bötir.⁴ Hvi sendi gvð eigi
 spamann sinn.⁴ Spa maðr var gettinn i synd ok mato þeir eigi 30
 læysa mankyn or pislvm af því tok syn⁵ gvps²¹ fvllan mandom
 a sik til læsnar ollo mankyni ok gerðiz einn i tvænnv æðli.⁴ I því
 æðli er hann var gvð stæig hann yfir diofven þann er sveik²²

¹ mis- tilf. over linjen med nedvisningstegn. ² sk næsten helt udvisket; det er muligt, at skriveren har villet rette ordet til fell, men rettelser er da meget uheldig og ufuldkommen. ³ Noget udvisket. ⁴ Punktum er tilf. ⁵ Således. ⁶ Forkortet som hann. ⁷ ð mgl. i hdskr. ⁸ Meget afbleget. ⁹ r mgl. i hdskr. ¹⁰ Her og st. st. = Ef. ¹¹ ar mgl. i hdskr. ¹² Rettet fra hdskr Eén. ¹³ ett noget afbleget. ¹⁴ Vistnok fejl for En. ¹⁵ Rettet fra hdskr tati. ¹⁶ Rettet fra hdskr's anda. ¹⁷ a skr. over linjen. ¹⁸ Således. ¹⁹ Således (= sú). ²⁰ Således (= lausn). ²¹ gv er i hdskr. rettet fra hans. ²² i er tilf. over linjen.

Adam ok læk vpp himnum fyrir ollom monom sinum ok gærðe ¹ iamna englom en þat matti gvð einn. ² En i því er hann var maðr tok han dæða v væðr ok þotti þa synd er ollom hæimi var þvngri en þat atte maðr at gera. ²

(L)ofat ³ se mal mvnz þins því at þv ert sanr sonr gvðs af himni. ² hvi tok sonr gvðs likam helldr en faðir eða hæilagrandi. ² En faðer eða heilagrande tæki mandom þa yrði tyæir ⁴ synir i þrenningo ⁵ annar gvðs son en annar manz ⁶ son. ² Sonr kallaz likr gvði en engill ok maðr villdv eignaz nafnlikin- || gar gvðs ^{8a}
 117 af því villdi sonr gvðs maðr goraz þviat við hann var i mæin ¹⁰ gort gærðe hann ok miskynnsamliga ⁴ við ⁷ er hann matti fyrir dæma rettliga. ² Allir hlvtir ero gorfir fyr son ok atti af því læsn at vera fyr son. ² Hvi villdi hann fra mæy lata bæraz. ² Fiorom ættom ⁸ skapadi gvð menn einvm hætte fyrir vtan ⁹ foðvr ⁹ ok moðor sem Adam. ² At oðrvm hætte af karlmanne einvm sem Efo. ² ¹⁵ Þriðia hætte fra karlmanni ok kono sem altit er. ² Fiorða hætti fra mæyio einni saman sæm Kristr var borinn. ² A/k sva sem dæði kom i heim fyrir mæy Sva kom lif ok fyrir mæy þat er vti byrgði dæðann. ² Hvi kom gvð eigi fyr Noa floð eða dægær eftir. ² Ef hann kæme fyrir floðit þeirar ¹⁰ tíðar þa mvndv menn ²⁰ mæla at eigi væri næðsynleg ¹¹ qvama hans þa er menn hofðo nvmit marga goða hlvti af fæðrvm sinom er nykonnir voro or Paradis. ² En hann qveme eftir floðit þa mvndv menn segia at gvð hæfði mælt við Noa ok Abraham ok segia hann nvmit hafa allt man vit af þæim. ² E(n) ¹² ef hann kæmi a laga tíð þa mvndv ²⁵ Gyðþingar þykiaz fvlvel vera lærðer at logom en hæiðnir men af spekingom. ² hvi dvalði hann eigi allt til heims ænda at koma. ² Faer mvndv honom i spor stiga ok eigi fyllaz tala heilagra. ² Þa var næðsyn til at Kristr kveimi ða er hann kom þa er Gyðingvm þotti ðyngia log ser en eigi lætta en heiðnir men firir leto ælif ¹⁰ ³⁰ log ok lifdv i gegun logom ok þa er eigi þvrgv kenmi men mōnnum ¹³ æða spamenn þa var næðsyn at hinn sami ¹⁴ læknir kveme sa er greddi með viðsmiorvi ¹⁵ milldi sinnar halfdæðan lyð ok
 118 saran i syndvm. ² Hverso matti hann lata beraz synda læs or synd gætno kyni. ²

¹ e er i hðskr. rettet fra r.   ² Punktum er tilf.   ³ Åben plads for initialen.   ⁴ Således.   ⁵ Forkortelsestegnet står over re.   ⁶ m skr. to gange.   ⁷ Her mgl. vistnok noyet.   ⁸ Vistnok fejl for hattom.   ⁹ Disse ord står i omvendt orden, men er rettede på sædvanlig måde (b a).   ¹⁰ i er tilf. over linjen.   ¹¹ y er i hðskr. rettet fra v.   ¹² n mgl. i hðskr., hvis e i ef ikke er dittingrafisk gentagelse af det første.   ¹³ Skr. ved linjeskifte: monn | nom.   ¹⁴ Vistnok fejl for sanni.   ¹⁵ Herefter tilføjes ur.: ok (forkortet).

(G)vð valde fra vpp hafve af fyrstom þjóðum þa er trvlegaz þionvðv hanom er or þeira kyni var sv mæer er synda læst gat ok bar heims græðara Sva sem forðvm bar þvæ vondr fagran bloma fyrir vtan vokva.¹ Hverso gat honn² hann æða bar.¹ Fyr vtan alla synð ok sott eða sarlæik.¹ Kristr kom til hennar at loknum⁶ dyrvm at samtengia ser³ mannlíkt eðli ok læt beraz af henni at loknum qviði.¹ Hvi var hann niv manaðr i qviþi.¹ At hann samtengndi² niv engla⁴ sveitvm þa er byrgðir voro i vesolld þesa | heims.¹ A hveri stvndv var hann borin.¹ At miðri nott sem^{8b} ritat er þa er not hafði miðia⁵ þa kom mal gvðs af konongligv⁶ 10 sæti.¹ Hvi a nott.¹ Þviat hann hlvði gvð dom sinn ok kom at læiða þa til hins sanna lios er adr voro i villo not.¹ Uissi hann nakot⁷ er hann var barn⁸.¹ Allt vissi hann þvi at i honom er oll vitra ok speki.¹ Matte hann þegar mæla eða ganga.¹ hvartveggia matti hann en hann líkðiz mannlígv æðli at ollo fyr¹⁵ vtan synð.¹ Gærdoz nokorar iartegnir i þvrd hans⁹.¹ Sia agæti vrðv.¹ Hvær sia¹⁰.¹ Ny stiarna vitradiz gylligr¹¹ hringr var vm sol.¹ Við¹² smiors brvnnr sprat vp or iarðv friðr enn mæsti varð.¹ Allr heimr var skipaðr at mantalli.¹ Þrir tiger þvshvndra(ða)¹³ gvðs ovina varo drepnir a einom degi kycvende melto manz²⁰ roddv.¹ Vita villda ek takn þessa lvta.¹ Stiorrvr mærkia lif hælagra lios stiarna syndiz þvi at heilagr heilagra var borin.¹ 119 Gvlligr hringr skeinn vm sol þvi at ræt lættis sol kom¹⁴ at lysa kristniuni með gvlli gvðoms⁷ sins ok fægrð pinslar sinnar.¹ Við¹⁵ smiors brvnnr sprat vpp or iarðv þvi at miscvnnar brvnnr læt²⁵ beraz fra mey.¹ Friðr mikyll⁷ varð¹⁶ þvi at hinn sanni friðr¹⁷ vitradéz a iarðv.¹ Allr heimr var ritadr at mantali þviat allir veralldar menn varo v⁷ vallder af gvði ok er skarð a lifs bok.¹ Þeir voro drepnir þeir er gvði nittv þviat þeir firir faraz er eigi vilia gvðs riki yfir ser.¹ kvc qvende mælti þvi at qvic qvendlegr³⁰ lyðr heiðinna þjóða sneroz til skynsemi gvðs orða.¹ Hvi kalladi gvð til sin þria æstr vegs konounga meðr fornvum.¹ Þvi at hann villdi til sin leiða alla þriðivnga heims sins Asiam ok Afrikam ok Eyropam¹⁸ ok goð verk.¹ Hvi flyði hann helldr til Egypta¹⁹

¹ Punktum er tilf. ² Sålides. ³ Rettet fra hdskr's sem. ⁴ Gen- nem 1 går en — overflødig — forkortelsesstreg. ⁵ Her mgl. vistnok leið. ⁶ Forkortelsestegnet er anbragt over n. ⁷ Sålides. ⁸ Fejl for horinn? ⁹ For- kortet som hann sædvanlig. ¹⁰ i er tilf. over linjen. ¹¹ Det første 1 svagt og derpå er et bogstav udraderet. ¹² Rettet fra hdskr's (dittografske) Viðs. ¹³ ða mgl. i hdskr. ¹⁴ Noget afbleget. ¹⁵ Rettet fra hdskr's Viðr. ¹⁶ Rettet fra hdskr's varðr (dittogr.). ¹⁷ Rettet fra hdskr's frirðr (dittogr.). ¹⁸ Her mgl. noget. ¹⁹ Herpå er skr. lan (dittogr.).

landz en i annan stað.¹ Þvi at hann syndi sik sannan Moisen at sva sem Moyses læysti lyð gvðs or velldi Pharao ok leiddi af Egifta lande ok til fyrir heittinnar iardar Sva læysti Kristr vt þann lyð ok or vellde fiandans ok leiddi fra helvitis pislvm || ok til 9ª eilifrar² sælo.¹ Af því hvarf hann aftr eftir sið vetr til iarða 6 Israel því at siav³ gíafar heilax anda leiðir oss or heimi þesom til himneska Israel⁴.¹ Hvi kendi gvð⁵ eigi ne gerði iartegnir innan þr(i)atigi⁶ vettra.¹ Dæmi gaf hann monnom ef hann gerði fyr goð verk en hann kenndi⁷ siðan at engi dirviz fyr at kenna en 120 hann hefár logsæmlegan alldr ok skynsemi.¹ Hvi var Iesvs⁸ 10 Kristr skirðr er oll fylling var gvð doms i honom ok ma ekci akaz kraptr hans.¹ At hann hælgaði oss vatn til skirnar því var hann i vatni skirðr.¹ vatn er helldr⁹ gagnstaðlekt en hvat er synd nema elldr Sva sem ræiði er i hvg eða girnd¹⁰ losti i holdi af því skal i vatni skira at synda ælldr slokne.¹ Vatn¹¹ 15 þvær sær ok sløckvir þorsta ok synir skygga¹².¹ Sva þver miskvn heilax anda synda sær i skirnn ok sløckvir anda þorsta með orðe (35) gvðs ok giallder likneiski gvðs þat er vér tyndvm fyrir synd.¹ Var Kristr ven at likam sem ritat er vm hann at se fegri aliti en synir manna.¹ At æðli var hann slíkr sem ritat er ok hann vittraðiz 20 lærísveinom sinvm a fialli er hann læyndiz¹¹ firir monnom sva at hann var hælldr liottr en golegr at aliti Sva sem ritat er ver sam hann eigi hafa fegrð ne alit.¹ Var hann piniligr æða dæðlegr.¹ Pinsl ok dæði er synda viðr varan en hann com hingat ón synda ok lifði fyrir vtan synd ok var af því opinelegr at æðli ok odæð- 25 121 legr ok villdi vera pinðr ok dæðr.¹ Firir hvi do hann.¹ Fyrir hlyðni sem ritat var Cristr var hlyðinn allt til bana.¹ Heimti fader dæða af honom.¹ Engvm kosti.¹ Hvi vago Gyðingnar (36) hann.¹ Þvi at hann hellt ret lætte i livi ok sannleik i kænningo.¹ Sv hlyðni er manne skyllð við gvð¹ ok heimtir gvð þat af hveriom manni ok af allre skæpnv en ða lyðni gafo Gyðingar honom¹³ at sok.¹ Hver mvndi væga lata son sinn goðan ok saklæsan ef hann mate banna.¹ Þa er¹⁴ gvð fader sa son sinn villia sva gott verk gera at stiga ivir diofvl ok hialpa monnom ok mann kyni þa væitti hann honom dyrlegt verk ok læyfði honom at 35 dæyia.¹ Hverso var þat rett firir gvði at hann sældi hinn bæzsta

¹ Punktum er tilf. ² i (2) tilf. over linjen. ³ Rettet fra hðskrs siva.

⁴ Gennem l går en — overflødig (?) — forkortelsesstreg, eller bør der læses Israels? ⁵ Tilf. over linjen med nedvisningstegn. ⁶ i (1) mgl. ⁷ Rettet fra hðskrs gennði. ⁸ Forkortet ihc. ⁹ Vistnok fejl for elldi. ¹⁰ Fejl for girndar eller girnd ok? ¹¹ n tilf. over linjen. ¹² Således. ¹³ Opfrisket eller klattet. ¹⁴ Skr. to gange ved linjeskifte.

til bana firir vandom monnom.¹ Þviat hinn | versti svæik 9b
 einnfalldan þa var ok rett at hinn bazsti genge i gisling firir hann
 ok stigi iver hinn versta ok læiddi aftr ein falldan mann til frelsis.¹
 A þessa lynd² syndi gvd oss ast sina er hann sendi son at
 frialsa³ þræl.¹ En⁴ faðer⁵ sældi son eða sonr seldi sik sialfr til 5
 bana firir qst.¹ Hvat misgerðe Ivdas er hann sældi Krist.¹ Faðer
 ok sonr sældi sialfann sik firir qst en Ivda selldi hann firir fe
 girni.¹ Hvi villdi Kristr dæyia a tre.¹ At sa stigi yfer þan a
 122 tre er fyr tre var sigraðr ok hann læysti þan a tre er misgorðe
 a tre.¹ Firir hvi a krossi.¹ At hann grædde florar ættir heims- 10
 ens.¹ Matte dæðe hans allar syndir bæta.¹ Vtan ivan.¹
 Sanna þv þat.¹ Ef Kristr stæyðe firir þer ok vissir þv at være
 gvð allz valldandi ef nokor mællte at þv skyllder vega hann eða
 ellegar mvndi allr heimr faraz mvnder þv vega hann þa.¹ Sem
 sizt þvi at lif hans er allvm⁶ heimmi² æðre ok gærða⁷ ek þann
 glæp ef ek vega hann er cigi mætti bæta þo at allr heimr læitaði 15
 viðr.¹ Ef lif⁸ hans er ollom heimi betra⁹ þa er ðæði hans ollom
 heimi dyra ok vinnr þorf til læsnar.¹ Hvat gaf faðer syni firir
 þenna værdlæik.¹ Hvat gaf hann hanom þat er hann atti allt aðr
 sem ritat er Sonr sagðe-feðr aller minir lvtir ero þiner.¹ Matte
 hann sialfr geva verk káp dæða sins þeim sem hann villdi.¹ Matti 20
 hann sialfr(r)¹⁰ ok gerðe sva ok gaf monnom þeim sem hann læysti
 i pisl sinni ok gaf lif eilift firir dæþa en himneska faðvr læifð firir
 þesa heims ytlegð.¹ Hve margar stvnder var hann dæðr.¹
 123 Fiora tegv.¹ Hvi sva.¹ At hann lifgaðe florar ettir¹¹ heims
 þær er dæðar voro af tiv laga brotom.¹ Hverir krosfesto Krist.¹ 25
 Gyðingar reðo hann en heinir³ menn drapo hann ok krosfesto þvi-
 at hann villdi dæyia firir hvarotvæggia.¹ Hvi la hann tuer netr
 i grof ok einn dag.¹ Tvær nætr merkia tvænnan dæða annan
 likamns³ dæða varn en annan andar.¹ || En dagr merkir dæða 10a
 hans þviat sa er lios vars dæða.¹ annan dæða varnn tok hann 30
 a brævt en annan³ let hann eftir til rænar heilagra ok mvn hann
 af taka er hann kemr i annat sinn.¹ Hvar kom ond hans¹² eftir
 dæða.¹ I Paradis sem hann melte við þ(i)ofen¹³ a krosinvm i
 dag skallöf með mer i Paradis.¹ Hvener steig hann til helvitis.¹

¹ Punktum er tilf. ² Således. ³ Rettet fra hdskr's firalsa. ⁴ n tilf. over linjen. ⁵ Rettet fra hdskr's faðrer. ⁶ hans — all- synes opfrisket. ⁷ a er i hdskr. rettet fra i. ⁸ Tilf. over linjen med nedvisningstegn. ⁹ r er tilf. over linjen. ¹⁰ r mgl. i hdskr. ¹¹ Disse to ord skrevne i omvendt orden, men den rigtige rækkefølge er betegnet på sædvanlig måde (b a). ¹² Skr. som hann sædv. ¹³ i mgl. i hdskr.

A miðri¹ dags nott ok rænte helvite a þeiri stvndv sem engill drap frvmbvrdi Egipta la(n)z² ok for hann þaðan með sigri ok leiddi i Paradis³ þan er hann tok a brot or helviti ok vitiaðe hann likams i grof ok reisti hann af dæða.⁴ En svniðr segia at hann væri með vinvm i helviti fra dæða sinvm ok til vprisv tíðar⁵ ok risi hann þaðan vp⁶ með þeim.⁴ Hvi reis hann eigi brat vpp eftir dæða.⁴ Ef hann risi brat vpp eftir dæða þa mýndv Gvð- ingar segia at hann hefði legið i vvti en eigi andaz.⁴ Afk ef hann risi vpp nokoro síðar þa mýndo menn ivaz hvart hann veri eða annar.⁴ brat reis hann vpp þvi at hann villdi braðla hvgya vini¹⁰ sina er greto dæða hans.⁴ Hvi reis hann vpp a hinvm fyrsta¹²⁴ degi vikv eða þriðia degi eftir pisl sina.⁴ At hann endr bøtti⁶ a þeim degi sem hann skapaðe ok hann reisti vpp þa er dæðer varo a þeim⁷ tíðvm þat er fyr log ok vndir logom ok vnder miskvnn ok at⁸ ver risim vpp i þrenningar trv er fellom i synðer¹⁵ i orðvm ok i verkom ok hvgræningvm.⁴ Hveria asion hafðe Kristr⁹ eftir vpp risv.⁴ Sið hlvvm biartare en sol en vinir sa hann slikan sem hann var með þeim firir pisl sina.⁴ Vittraðez hann klæðr.⁴ Klæðe tok hann or lopte en þav eydoz i lofte þa er hann steig vpp.⁴ Hve oft vitraðez hann.⁴ Tolsinnvm atta²⁰ sinnvm vittraðez hann þegar hinn fyrsta dag fyr Ioseph ab Arimaðia er i my(r)kvastofu¹⁰ var settr fyr þat er hann iarðape likam Iesv¹¹ sem rit Nikodemvs skyra.⁴ Annat sinni vitraðez hann mæyðr sinni sem Sedvlivs sæghir.⁴ Þriðia sinni Mariu Magdalene sem Markus skyrir.⁴ Fiorða sinni tveim | konom er²⁵ 10^b fra grof hans gengo sem Matthevs vattar.⁴ Fimta degi¹² Iakobe er a pislar degi hans sór at hann myndi eigi eta ne drekka aðr en hann seei¹³ Krist lifannda sem Pal postole vattar.⁴ Setta sinn vittraðiz hann Petre postola sem Lukas synir e(r)¹⁰ skilðr var fra oðrvn læri sveinvn ok gret þat er hann nitti Cristi.⁴ Siðnda³⁰ sinni vittraðiz (hann)¹⁴ tveim agætom monnom sem en segir Lvkas þeim er foro i kastala Emæs.⁴ Atta sinni ollom lære sveinvn saman at apptni¹⁵ at loenom dyrvn sem Iohannes boðar.⁴ Nivnda sinni þa er Thomas þreifaðe vm sar hans Vikv þo síðar.⁴ 125 Tiunda sinni sið lærisveinom við Galilea sæ.⁴ Ellefta sinni a 35

¹ Herefter en af de sædvanlige længere afstande; noget synes raderet; men mulig mgl. der noget. ² n mgl. i hdskr. ³ a (2) skr. over linjen med nedvisningstegn. ⁴ Punktum er tilf. ⁵ v tilf. over linjen. ⁶ Her mgl. vistnok heim. ⁷ Fejl for þrim. ⁸ Tilf. over linjen. ⁹ Meget afbleget (raderet?). ¹⁰ r mgl. i hdskr. ¹¹ Fork. ihv. ¹² Fejl for sinni. ¹³ Eller mulig (ved ufuldkommen rettelser) sæi? ¹⁴ Mgl. i hdskr. ¹⁵ t er tilf. over linjen.

Galilea fialli ellifv postolvm þa er hann steig til himins^{1,3} Hvi segia gvðspioll at gvð vitraðiz fyrst Mariv² Magdalene.³ Gvð spioll ero sva set at þat eit er i þeim ritat er ollom er kvnigt ok þegar matte eigi læynaz.³ Af því melte Iohannes sva morg takn gerðe gvð þar er eigi ero skrifð a þessi boc.³ Steig hann einn⁵ vpp til himins.³ Með honom stigo vpp þeir er með honom risv vpp af dæða.³ Með hverri asyn steig hann vpp.³ Með slíkv sem hann hafðe⁴ fyrir pisl sina ok hann hafðe a fialli þa er hann vitraðez postolom sinvm.³ Hvi steig hann eigi þegar vpp eftir vprisv sina.³ At læirisveinar hans mette ræyna sanna upp risv¹⁰ hans er þeir sa hann⁵ eta ok dreka síðan.³ Eftir fíora togo daga steig hann vpp ok syndi þat⁶ at þeir munnv stiga vpp til dyrðar at fylla tivlaga orð ok boðorð⁷ flogora gvðspialla manna.³ Hverso sittr gvð a hægge hond foðor sins.³ Mandomr hviliz i dyrð gvð doms.³ Hvi sendi Cristr hælган anda eftir tiv daga hælldr en¹⁵ þegar er hann ste vpp.³ At postolar gerðe sik allverða hans tilkvamo i fostvm ok i bönvm.³ Þat syndi hann enn i því at þeir munnv taka hælган anda at fylla tiv laga orð a himni⁸ .I. degi fra vpp risv sinni sendi hann hælган anda at sva tæyki kristnir menn astar lög a fimtogonda degi eftir læsn sina fra diöfli sem²⁰ 126 forðvm tok Gyðinga lyðr ræzlo logh a .I. daga⁹ eftir læsn a Egypta lande ok tok sva cristinn lyðr a þeim dogom frelse ok erfð Pa- || radisar sem Gyðinga lyðr tok frelse ok ærfð fyrir heittennar Iarðar^{11a} .a .I. vettre¹⁰.³ Hefir Cristr nv fyllan fagnað.³ Fvllan fagnað hefir hann sialfr i ser en liðer hans hafa eigi fvllan fagnað þviat²⁵ Gyðingar bolva honom en heiðnir menn hlæia at honom en villv menn dreifa boðom hans en vander menn cristnir beria boðom hans.³ Slíkar meín gerþer þolir Cristr hvernn dag i liðvm sinvm.³ En ef hann kæmr qllvm hlvtvm til sin þa hefir hann fvllan fagnat.³ Hverso kallaz kristnir menn likamar gvðs en helger³⁰ menn liðir hans.³ Sva¹¹ sem liðir ero afastir hofðe ok styraz af því Sva samtengiz heilog³ kristni gvðs¹² ok goriz einn likamr með honom fyrir holdt tækiv hans æk af honom styraz aller rettlatet i sinni skipan sem liðer af hofðe.³ Þesa hofoz ægv ero spamen er sa firir v orðna¹³ hlvtu ok postolar eða aðrir¹⁴ visvðv retta gætv³⁵ til hins sanna lios.³ Eyrv hans ero lyðnir menn en nasar¹⁵

¹ i (2) er tilf. over linjen. ² i ligeledes. ³ Punktum er tilf. ⁴ Með—hafðe noget udvisket. ⁵ Tilf. over linjen. ⁶ Þ mulig rettet fra et andet bogstav. ⁷ Rettet fra hdskr. -ordr. ⁸ Fejl for himm. ⁹ Fejl for degi. ¹⁰ Rettet i hdskr. fra det først skrevne vettre. ¹¹ Herpå er et ord raderet. ¹² Fejl for gvði. ¹³ Þ vistnok i hdskr. rettet fra n. ¹⁴ eða aðrir vistnok fejl for er odrvm. ¹⁵ n rettet i hdskr. fra et andet bogstav.

skynnsamir menn þeir er gora ¹ gott fra illv sva sem ² nasar ilma
 dá'n En hor er vt fer or næsvm ero villo menn þeir er domr
 skynsamra manna ryðr vt or hofði Krist sem hor ór næsom. ³
 Mvnr hans ero kenni menn er telia ok skyra hælgar rittningar. ³
 127 Hendr hans ero rikis menn þeir er beriaz firir cristnvm monnom ⁵
 i gegn ovinvm. ³ Fættr hans ⁴ ero verk menn þeir er vpp halld
 veita ollom lyð i sinv ervaðe. ³ Svær farande or quiði ero syndør
 ok syndvger menn ok o hreinir þeir er þyngia qviði kristninnar þa
 gripa dioflar i dæþa sva sem svin i vt gang en aller likamer ⁵
 Kristz samtengiz i einv astar bandi. ³ Hvi gerðiz holdd or bræði ¹⁰
 en bloð or vini. ³ Holld hans gorez ⁶ af því or bræði at hann
 mællte sialfr ek em lifannda lif. ³ Bloð hans gerez or vini þviat
 hann mællte Ek em satt vín ber Avc sva sem likhamr fæyðiz af
 bræði sva fœðez qnd af bloðe Krist Avc sva sem bræð gerez ⁷ af
 morgom kornvm sva samtenger ⁸ likhamr Krist af mörgvvm helgom ¹⁵
 monnom æk sva sem bræð bacaz við elld sva steiktiz likhamr
 Krist i pislar omne. ³ þetta kallaz holdd því at Cristr ⁹ er | sæfðr ^{11b}
 fyrir os sem lamb. ³ Sva sem vín gerez af morgom vinberivm
 ok krestingvm sva sam ¹⁰ tengiz likamr Crist af morgom retlatvm
 monnom fyrir þrøngingng manna. ³ Hverso callaz holdd ok bloð ²⁰
 þat er bræðz ok vins asion hefir. ³ þat holdd er Maria (fæddi) ¹¹ ok
 þat er hek a crosse ok vpp steig til himins hefir af því bræðz-
 asion ok vins at engi (mvndi) ¹¹ þora at bergia af því ef sæ sva
 128 sem er þat er sanlega holdd ok bloð ok hefir sa mæira verðlæik
 er trvir því er hann ser eigi. ³ Hver er hialp ¹² at því. Sva ²⁵
 sem fæzla ¹³ snvz i holdd þess er ettr sva snyz hvær trvaðr i holdd
 Krist er a hans bloðe berger. ³ Firir trv Krist krossfestvmk ¹⁴ ver
 með honom fra heims girndvm ¹⁵ ok læstvm. ³ En i skirn erom
 vér grafnir með hanom en i holdd ¹⁶ tækiv hans værdom ver lic-
 hamer ¹⁷ Krist ok er af því næðsynlikt at vér komem þangat er ³⁰
 Kristr er. ³ Hafa þeir meira ¹⁸ værdlæik er meira ¹⁹ hafa af þese
 andar fæzlv. ³ Sva er sagt fra himna bræðe at sa hafe eigi meira
 er meira sapnaðe ²⁰ ne sa minna er minna samnaðe. ³ Sva taka
 aller þessa fæzlv ok ettr hver allt lamb þat er þo livir allt i riki

¹ Fejl for greina. ² s tilf. over linjen. ³ Punktum er tilf. ⁴ Skr. som hann sædvanlig. ⁵ Vistnok = allr likamr. ⁶ e rettet fra i (?). ⁷ e (2) tilf. over linjen. ⁸ Vistnok fejl for -tengez. ⁹ Over t findes et — overflødig — forkortelsestegn (ir, r). ¹⁰ Rettet fra hdskr's sem. ¹¹ Mgl. i hdskr. ¹² a tilf. over linjen. ¹³ Noget afbleget. ¹⁴ Rettet fra hdskr's -imk. ¹⁵ n tilf. over linjen med nedvisningstegn. ¹⁶ Foran dette ord er noget raderet. ¹⁷ Rettet fra hdskr's licaha-. ¹⁸ i tilf. over linjen, men er anbragt ur. over ra. ¹⁹ i tilf. over linjen. ²⁰ Rettet fra hdskr's skapn-.

gvðs.¹ Hvert verk káp hafa þeir er þat halda mannliga.¹ Tvefalldri ambvñ dyrkaz þeir annari þeiri er þeir handla corpvs domini með manligri gofgan ok annari er þeir gera sik makliga þeirar pionosto i goðom verkvm.¹ Hvat dómir þv vñ þa er þat halda v makliga i gægn rettre sætningv þeir² er i hordome⁵ veflaz ok i gegn gvðs bodorðvm eða logom eða þeir er fe kápva vigslor eða kirkivir ok meiða gvðs lýð i rongom lvtvm ok gera þesa hlvtte alla diarflaga.¹ Þeir ero sæliarar⁸ gvðs ok crosfestendr þvi at kenni menn skvlo messor syngia fyrir qst ok heilso andar sinnar ok allrar cristni.¹ En ef þer gøred til fe fanga ok manna¹⁰ 129 lofs ok sælia takn þislar Crist hvat er þa nema þeir se selianðr⁴ gvðs.¹ En þa er þeir hondla hold drottens vars syndvgvm hondom ok v hreinvñ⁵ hvg hvat gera þeir þa ne || ma crosfesta⁶ Krist⁷.¹ 12^a Ma lýðr taka synd af þeim.¹ Þa er synir Heli byscops særgvðo gvðs pionvsto þa fell mikill lýðr með þeim i dæða af þeira synda¹⁵ lvt tæking⁴ ok aller þeir er⁸ eftir likingv samtengiaz þeim ok falla þa hvarer tvæggiv i grof sem blindr leiði blindan.¹ Hava þeir synd er samneyttvz við þa ovitande.¹ Særgaz sa er gripr i tiæru⁹ Sva særgaz ok þeir er sam¹⁰ vistaz þeim þo at þeir se o vitande en þeim grandar eigi villa sv er þeir víðkaz.¹ Mego syndgir hælga²⁰ korpvvs.¹ Þo at hinir værstv se þa gerez corpvs domini fyrir saker orða þeira³ er þeir svngia yfer þvi at Crist helgar en eigi þeir ok 130 viner hans heilsa¹¹ sonom sinvm fyrir hendr ovina sva sem solar geisli særgaz eigi af sær ok lysiz eigi af altari.¹ Ef gott er þat er firir þa geriz af Kristi en eigi af þeim ma þat eigi gott verða þeim²⁵ er af þeira hondom taka þat i gegn settningvm.¹ Eigi stoðar helldr grand(ar)¹² ok¹³ verðr eigi gott þat er tekitt er i gegn goðri settningv af þeim er þa skal taka.¹ Sanna þv þat.¹ Eki epli var illt i Paradis þvi at gvð skop allt gott en maðr snere goðo til illz þa er hann tok þat af hoggorme en enn helldr af diöfli.¹ Sa er³⁰ fyrir rettelis¹⁴ qst tekr corpvs domini af þeim ok trviz hvern dag sam tengiaz almennilegre cristni firir bænicr kenni manz þann ætla ek hialpaz mega af tru sinni þo at hann døy.¹ En sa er tekr verk þeira er misgera ok gofgar corpvs domini ok tekr pionosto Krist af þeim þan ætla ek hialpaz af þessi trv þvi at Iosep³⁵

¹ Punktum er tilf. ² i tilf. over linjen; efter ordet er et par bogstaver raderede. ³ i tilf. over linjen. ⁴ Sledes. ⁵ Rettet fra hdskr's hrien-
⁶ Rettet fra hdskr's crosfecta, men mulig er c (2) søgt rettet til f. ⁷ Rettet fra
hdskr's kristr. ⁸ Her mgl. vistnok i. ⁹ r er tilf. over linjen med nedvis-
ningstegn og for u synes oprindelig et n at være skrevet. ¹⁰ Rettet fra hdskr's
san. ¹¹ Vistnok fejl for vinnr hann heilsv; i heilsa er i tilf. over linjen.
¹² ar mgl. i hdskr. ¹³ Næsten udvisket (raderet?). ¹⁴ lo er tilf. over linjen.

tok likam Krist af Pilato.¹ Mego þeir sætta lyð við gvð.¹ Helldr gremia þeir gvð at ser þa er þeir særga helga staðe i sinni gangv ok spilla vigðvm klæðvm i sinni a tækv.¹ Slika kenni menn likaz² englvm ok flyia þa sialfir sem ritat er Synir gvðs ok dætr g[. .]mðv³ hann at ser ok ero eigi hans syner fyrir særlifi af þei 5
 131 mvn ek fela andlit mitt fra þeim qvað gvð.¹ Sono kallar hann þa fyrir kenni manz namfn en eigi sono fyrir særlifi þeira.¹ forn 6
 ðiggr gvð eigi helldr | rækir hann sem sagt er forn yðra hatar 12b
 qnd minn kveðr⁴ Cristr þvi at þer føreð mer særgat bræð.¹ holdd gvðs ma eigi særgaz en þeir særgaz er af þvi næyta o skynsamliga 10
 sem bræð annat.¹ Bæn þeira hevrir egi gvð helldr verð(r)⁵ hveriom þeira at synd ok snyz blezan þeira i bolvan.¹ Taka þeir corpvs domini.¹ Synir gvðs einir taka holdd hans þeir er hans likamer skolo vera en þeir er eigi ero i gvði þo at þeir syniz taka holdd hans ok bloð til mvnz þa taka þeir þat eigi helldr eta þeir 15
 ser a fallz dom en englar bera holdd Crist til hinna en dioflar casta eitri i mvnn hinvm sem Ciprianvs seger A/k þeir er bloð Crist taka sem vin annat þa snyz þeim þat i orma gall ok o vm reðilikt eitri.¹ Tok eigi Ivdas slikt holdd drottens sem⁶ Pettar.¹ Uist eigi þvi at Petr ælskaði gvð ok tok hann af þvi heilagt tacen 20
 af gvði en Ivdas hataði gvð ok tok hann af þvi eitri en kraptr ok takn heilax hollz var eptir með gvði⁷.¹ Er slikv m hlydanda.¹ Ðat er þeir bioða gott ða er skylt at hlyða goðo⁸ en eigi þeim þvi at þeir mæla ok gera eigi en ef þeir bioða illt þa ero þeir firir litande þviat gvði byriar hældr at hlyða en monnom.¹ 25
 Mego þeir læysa eða binnda.¹ Ef þeir ero eigi i berlegvm domi skilðer fra cristninni þo at þeir se sialfer fast bvmir þa mego þeir þo hvartveggia þvi at Cristr bindr ok læyser fyrir þionosto þeira en eigi þeir sialfir en þeir (ero)⁹ fyrir litendr sem heiðnir menn ef þeir ero fra Cristi skilðir.¹ Meðan Ivdas var með postolvm þa 30
 132 syndiz hann sem vin kenndi hann ok skirði¹⁰ ok gerði iartegnir sem aðrir postolar en siðan hann hvarf fra þeim þa syndiz hann bæar fiandi.¹ sva¹¹ ero ok þessir meðan þeir ero i samvellði krist(n)innar¹² þa er nytandi holl sv er þeir gera En ef þeir ero þaðan skilðir þa er o nytt allt þat er þeir gera þeir ero flyendr 35
 af Krist sæðom þvi at þeir ero vargar sem ritit er Fareð vt fra

¹ Punktum er tilf. ² Sikkert urigtigt, ligesom teksten i det følgende er forvansket. ³ Hul i perg. for to bogstaver; også g er beskadiget. ⁴ e er tilf. over linjen. ⁵ r mgl. i hdskr. ⁶ Rettet fra hdskr. sen. ⁷ g er i hdskr. rettet fra et andet bogstav. ⁸ Vistnok fejl for gvði. ⁹ Mgl. i hdskr. ¹⁰ r tilf. over linjen. ¹¹ a ligeledes. ¹² i (1) skr. over linjen og n mgl. i hdskr.

þeim lyðr minn at eigi takit ðer lvt með þeim i pislvm.¹ flyanda er samlag þeira hellzt i gvðs embøtti (ok)² at samnæyzlv sem ritat er Eigi skoloð³ er mat eiga við þa ne svefn ne heilsa þeim.¹ Flyia skal þa i hvg ok ollom vilia ok tæygiar eki eftir⁴ verkom þeira.¹ Hverso geraz eftir lat || værk þeira.¹ Ða er lofoð ero ill 5 13ª verk þeira eða ellfdir til synða með raðom eða vðefvm af því ero eigi þeir einir dæða verðir er gera helldr ok hinir er raðendr⁵ ero missgorðvm.¹ En eigi er flyianda fra illvm kennimonnom meðan þeir ero eigi fra Cristi skilðir nema sva verði sam sattir a illzev lærðir⁶ menn ok vlærðir at engi sake annan rangiunnda þa⁷ ero 10 þeir flyandi því at þa spilla⁸ þeir fyrir gvðs lyð.¹ Skal kenna illvm monnnom orð gvðs.¹ Eigi ero þeim gvðs orð kennandi er visir ero gvðs ovinir því at sa er gvðs læynandi hlvti segir siandom hans sem sagt er eigi skoloð þer heilagt tacn hvndvm gefa eða casta gimsteinvvm firir svin at eigi troði þv þa vndir fotom.¹ En 15 þat er eigi vitat at þeir se siandr gvðs þa er goðvm monnvvm at hallda gvðs vilia þeim sem snvaz vilia fra illv þo at dalegr se i hia þeim.¹ Sva sem gvð kendi Petre heilsv orð eða ollom þeim er hialpaz matto þo at⁹ vissi Ivdas eða Gyðingar¹⁰ styygvaz við þat.¹ Skal þeim ðola mein gerð sem Cristr þolde Ivdas.¹ Illvm 20 er þolanda i kristni en engvm eftir likende at gera.¹ Hve lengi ero þeim misgerðir þolandi.¹ Til þes er sa kemr er skilr korn¹¹ fra agnom ok kastar halmi i elld en hirðir hveiti¹² i hirzlvn sinvm.¹

(S)kili¹³ gvð þik fra ollom illvm lvtvm¹⁴ goðr lærifaðer 25 ok staðfesti þik i himneskv sæte.¹ Ond min fagnar gvði því at ek lysvmk af spectar geisla fyrir þik at bræt rekkene¹⁵ villo þoko.¹ En bið ek þik goðr lærifaðer at mer se lofat at spyria¹⁶ framar.¹ Spyrðv þess er þv villt ok mvinþv heyra þat er þv fysiz. Sva er ritat at eki er illt en ef eki er illt þa vndra ek hvi gvð firir 30 dómir menn eða engla¹⁷ ef þeir gera eki illt.¹ En ef vere nokot illt skapat þa vere þat af gvði því at af gvði ero allir hlvtir æk

¹ Punktum er tilf. ² Mgl. i hdskr. ³ Af oð er den nederste del ved et hul (se foreg. side, anm. 3) afrevet. ⁴ tir næsten helt udvisket. ⁵ Ordet er — på de første bogstaver nær — omtrent udvisket; der står sikkert ð. ⁶ r (1) rettet fra hdskr's i. ⁷ a er tilf. over linjen. ⁸ Rettet fra hdskr's skpilla. ⁹ Her mgl. måske hann. ¹⁰ Fejl for -inga. ¹¹ Rettet fra hdskr's — dittografiske — skorn. ¹² o tilf. over linjen. ¹³ Åben plads for initialen; ganske vist står der et S, der uden at fylde den åbne plads er tilskrevet i det 16. årh. ¹⁴ Noget afbleget. ¹⁵ re kan kun svagt skimtes; af det første k er øverste del udvisket. ¹⁶ r tilf. over linjen. ¹⁷ Gennem l går en — overflødig — forkortelsesstreg.

verðr þa sem gvð hæfði illt skapad eða hann dæmi ranglega þa er þat gera er hann skop.¹ Af gvði ero allir hlvtír ok oll skepna hans goð en illt kallaz af því ekki at þat er engi skepna því at gvð skop alla hlvti goða ok² ekki illt.¹ En ekki er annat illt nema þat er eigi (er)³ gott ok er þat spiall skepnu en eigi eðli.¹ Annat er skepna en annat eðli ok annat verk.¹ Skepna callaz allar hofod skepnor en eðli þat er af þeim geriz ok gøzsko | sem 13b log verk þat er men gera.¹ Gera menn synðir ok taka pislir⁴ 134 firir þat en þat skapadi gvð eigi helldr leit hann verða sem ritat er Eigi gerði gvð dæða en synð er ekki annat en gera eigi þat 10 er boðit er eða gera annan veg en boðit er Sva sem ekki er annat illt en missa goðs þat er eilifs⁵ fagnaðr⁶ en þat geriz eigi af gvði helldr af skepnu gvðs.¹ En gvð dæmir ða makliga þat er hann gaf² þeim eigi fagnað⁷ er eigi vilia til hans eða anan veg en boðet er.¹ Hver² er gørvare syndar.¹ Sialfr madr með 15 tøygingvm fiandans.¹ Er þvngt at misgera.¹ Hinn minsta synd at vitand gor er þllom heimi⁸ þvngri En hvatke er gort verðr synda eða illzkv þa snvz þat allt i lof gvðs.¹ Hvat melir þv nv.¹ Er eigi mandrap illt eða hordomr.¹ Man drap er stvndom gott sva sem Davið va Goliam eða Ivdith Oloferne en 20 þat er þa illt er af rongom hvg er⁹ framt.¹ hiv skapr er goðr en hordomr illr ok ekki annat en olofaðr hivskapr ok af því illr at annan veg er framt en vera a eða lovat se.¹ En þat snyðz allt i lof gvði þa er hann hefnir þess retliga því at sva sem konongr 25 er lofligr þa er hann gefr mala riddarvm sinvm þa er hann firir dæmir þiova ok illmenni ok vikinga ok sem gvð dyrkaz af hialp retlatra Sva er hann ok lofaðr i hemd v milldra.¹ Sva er ritat at gvð hattar ekki þat er hann gerði.¹ Hversv segiz hann þa hata illa en elska goða.¹ Alla skepno sina ælskar gvð en hann setti eigi 30 alla i einu stað sva sem skrivare ælskar¹⁰ alla hlyti¹¹ a smið sinni ok ælskar þo svma¹² framar en svma ok settr hvern lit i makligan stað af því sægiz hann þa ælska er hann tekr til himins hallar en hina hatar hann er hann skolenir¹³ i helvitis divpi.¹ Hvat er sialfrædi.¹ I velldi manz at vera eða vilia eða gera gott eða illt þat sialfrædi hafði maðr i Paradis frialst¹⁴ en nv er 35 vfrialst því at hann vill eigi gott nema gvðs miskvni fari fyrir ok

¹ Punktum er tilf.   ² Noget udvasket.   ³ Mgl. i hdskr.   ⁴ Vistnok skr. pissir.   ⁵ i (2) tilf. over linjen.   ⁶ = fagnaðar.   ⁷ ð (eller d?) er i hdskr. rettet fra t.   ⁸ e tilf. over linjen.   ⁹ er ligeledes.   ¹⁰ i ligeledes.   ¹¹ Således (fejl for liti).   ¹² Rettet fra hdskr. svmar (dittoqr.).   ¹³ Således.   ¹⁴ i er tilf. over linjen.

ma hann þat eigi nema¹ gvðs miskvnu fylgi.² Hvat røðer þv
vm þa³ er hafnaðo⁴ heimi ok toko síðan þvning en síðan casta
þeir niðr þvi ok hverva aftr til synda.⁵ Um þa er sva mælt Slæger
men eggja reiði gvðs yfir sik Oft dregr þræll villtan son til fadvr
ok hævir⁶ aftr til þræls vorks Sva || læida ok stvndvm þessir men 6 14^a
til gvðs ok hverva aftr til illzkv sinnar.⁷ S(v)a⁸ sem diqfvll
þionar gvði sva þiona liðir hans liðvm gvðs.⁹ Hværssio þionar
fiande liðvm gvðs.² Þvi at hann firir leit at vera ængla⁷ hofð-
ingi a himni þa gerðe gvð hann starfsaman smið i heimi at hann
136 þionadi næðigr með illv⁸ erviði þa er hann villdi eigi ærviðis læst 10
þiona gvði i himnvm vppi sem ritit er Gera man ek hann þer
eilifan ðræl.² Þessa⁹ smiðs aflar ero qvalar heims¹⁰ Smið hægir
hans ablaster fræstni hamrar¹¹ hans ok tænggr ero ofriðar menn
ok qvæliarar¹² þrælar¹³ hans ok sagðer¹³ ero bolvendr ok bakmal-
ogar tvngvr.² I þeso(m)¹⁴ afle ok með þesom tolvvm hræinsazc¹⁶ 15
gvllker himna konongs þat ero hægir menn en vander pinaz i
dvflizv hans þeir er moti gera himna kononge.² a þessa lvd
þionkar diævvll gvði.² Hversso þiona liðer hans liðvm gvðs.²
Þa er þeir leiða þa til rikis með fagrlego rettlæti eða meingørðvm.²
Með fallego rettlæti leiða þeir þa er þeir syna vtan goð verk þav²⁰
er þeir ælska eigi innan ok taka syner gvðs af þeim dæmvm goð
verk þv er þeir elska af illv⁸ hiarta ok festaz þeir af tekno godo
þa er hinir firir lata þat er eigi ælskaðv¹⁶ sva sem gvðs englar⁷
styrctvz¹⁷ forðvm þa er illir fello.² Með mein gørðvm draga þeir
þa til rikis gvðs þa er þeir taka fra þeim þessa heims æðæfi þv er 25
137 þeir ælskvðv ædr til miok eða þeir standa a mott þeim¹⁸ at eigi
mege þeir fram koma¹⁹ likamligvm girndvm.² af þvi reyniz fianden
o nytzsamligr²⁰ at liðir hans e²¹ . . .²² helldr nævzsynilegr²³ þvi at
helger menn dyrkaz af þeira freistni ok hafaz til rikis himna.²
Firir hvi hafa her illir menn gno . . . ðæva ok velldi ok heillso en 30
goðir valað ok sottir ok taka o . . . ðer af illvm.¹ Til þess (ero)²⁴

¹ nem næsten udvisket. ² Punktum er tilf. ³ r (sammenslyngtet med a) er i hdskr. raderet. ⁴ ðo næsten udvisket. ⁵ Fejl for hverfr. ⁶ v mgl. i hdskr. ⁷ Gennem l går en — overflødig — forkortelsesstreg. ⁸ Vistnok fejl for qllu. ⁹ Rettet for hdskr. Þessar. ¹⁰ Gennem h går en — overflødig — forkortelsesstreg. ¹¹ Over an findes et — overflødig — forkortelses-tegn. ¹² Rettet fra hdskr. -aðrar. ¹³ Fejl for þialar, sager. ¹⁴ m mgl. i hdskr. ¹⁵ i er tilf. over linjen. ¹⁶ Her mgl. vistnok þeir. ¹⁷ r er tilf. over linjen. ¹⁸ Næsten udvisket. ¹⁹ a tilf. over linjen. ²⁰ o afbleget. ²¹ Efter e ses et par lævninger af ét (?) bogstav (u) med en forkortelsesstreg over. ²² Af dette blad er et hjørne til højre afrevet, hvorved teksten er bleven mangelfuld; det manglende antydes her og på følgende side ved prikker. ²³ Således. ²⁴ Mgl. i hdskr.

illvm aðæfi sælld at goðer fy . . . . . að er þeir sia hina værstv
 menn mestan hafa Aððv . . . . . ok æmbon þæss er þeir göra gott
 því at vander menn . . . . . iarðlega hlvti ok taka þeir fyrir því her
 allt verk k . . . . . til¹ þess at þeir mego sialfer þa illdkv² fræmia
 ok g . . . . . la þa til illz.³ Velli hafa þeir til þess at gvðs v . . . . .⁵
 ok stilliz firir þa af illvm verkvm hafa þeir ok . . . . . | take þess 14b
 at þyngri qvaler annars heims er þeir verða eigi⁴ her barðer með
 138 monnom.³ En goðer menn hafa af því valað ok sottir ok mein-
 gerðir at eigi fysizc þeir illz eða bæti þat er þeir misgorðo i gægn
 gvði eða þeir dyrkaz i þolen meði.³ Hvi hafa svmir goðer her 10
 aðevi ok velli ok heilsv en illir prongiaz i vesolld ok meingerðvm
 ok sottom.³ Svmmv goðvm mænnvm⁵ gevaz til þess aðæfi at⁶
 þeir fremia⁷ ok ero þeir a þat minntir hyerso⁸ þekcliligir⁹ vera
 mvmv goðir eilifir¹⁰ hlvtir ef þessa heims aðævi þikcia fogr vera.³
 Uelli hafa þeir til þes at aka gøzko sina¹¹ ok til þess at þeir 15
 meghe æfla aðra til goðs eða stodva illa menn at eigi meghe þeir
 göra illzkv.³ heilsv hafa þeir til þes at eigi ryggviz retlatir af
 sottom þeira helldr fagne þeir heilso þeira.³ En svmir illir hafa her
 af því fatøkt ok likams mein at þeir mege þaðan af nema hversso
 til mykilla illra hlvtu þeir skynda i illvm hlvtvm eða siðvm.³ Hvi 20
 liva, svmir illir lengi en svmir goðer andaz bratt eða hvi hafa svmir
 goðer langt lif en svmir illir døyia brat.³ Illir liva af því lengi
 at goðer dyrkaz fyrir þa ok hirtiz¹² fra illv en illvm verðr þat at
 a fallz domi ok æki pinsla.³ En goðir andaz af því bratt at þeir
 komi brat til eilifra fagnaða ok være eigi lengi i næðvm heims.³ 25
 En þar¹³ i gægnv hafa rettlatir langt lif at margir rettlatir leið-
 rettez af dænmv þeira ok ækiz verðleikr þeira En illir verða
 skiott . . . nír til qvala at gvðs vattar ok o⁸ valðer menn þeir er
 enn erv vil . . . við¹⁴ þat ok hverfa fra illv.³ Ero þeir sæler er
 139 her ero fa . . . vesler¹⁴ er her liva sælega ok hafa þat er þeir 30
 vilia ok er⁴ þeim . . . . . en¹⁴ síðan verðr þeim castat i ælld brenn-
 anda sem þyr . . . . . i gægn ero þeir er her na eigi girndvm
 sinvm ok þrøn . . . . . vm morgvm þviat þeir læraz með bardogvm
 sem synir . . . . . er Gvð ber hvern son sinn er hann tekr En þat
 er . . . . . ro a vallt ó modger þo at þeir hafe konongs rik[i]¹⁵ || 35
 ok ero þeir alldrigin ón qvalar En retlater ero iamnan vtan 15a

¹ il næsten udvisket. ² d er tilf. over linjen med nedvisningstegn og an-
 bragt over kv. ³ Punktum er tilf. ⁴ Tilf. over linjen med nedvisningstegn.
⁵ nn noget afbleget. ⁶ t er tilf. over linjen. ⁷ Her mgl. vistnok noget.
⁸ Således. ⁹ Skrevet lig'r. ¹⁰ i (2) tilf. over linjen. ¹¹ Rettet fra hðskrs
 sinar. ¹² Rettet fra hðskrs birt. ¹³ Skrevet som þer sædvanlig. ¹⁴ Foran
 dette ord ses et bogstavtræk. ¹⁵ i er afrevet.

qvol¹ ok ero þeir iamnan moðker ok alldrigin dyrðar læsir þo at
 þeir se her i hattre eða i myrkva stovo sættir.² Syn þv þetta
 mer skyra.³ Illir ero af þvi v moðker at þeir vilia eigi gott ne
 megho en þeir vilia illt ok megho þat en illt reyniz ekci ok af þvi
 sizt³ at þeir megho ekci.³ Alldrigin ero þeir vtann qvol þvi at
 140 þeir qveliaz af grimleik ok ero vm allt rædder vm sik at þeir
 verðe teknir eða ræntir eða drepnir sem ritat er eigi er friðr v
 milldr⁴ qvað⁵ gvð.² En goðer ero moðker þvi at gvðs miskvun
 æflir þa at vilia gott ok nema en hafna illv.² Alldriginn missa
 þeir dyrðar þvi at þeir ero mæddir⁶ ok fagna ærvggleik eilifrar 10
 dyrðar ok sælo sem ritit er Ret lætte(r)⁷ ero vtan ræzslø.² Þat
 vil ek ok segia at ekci bersk illvm got at hendi ne goðvm illt.²
 I gvðs nafni hvat mælir þv nv.² Eigi fagna illir goðvm lvtvm ok
 liva⁸ at munnvðvm ok glæðiaz i krasom ok skina i dyrlegom
 klæðom ok vna við æðvi ok alla fegrd heims en goðer ero bvnir 15
 i myrkvastovo ok mædder i bardogom ok qvalder i hvngri ok
 þorsta ok allzkyns pinslvm.² Ða er hamingia lær við illv(m)⁹ ok
 fyser þa goða slikra lvtu sem þv talder þa likiaz þeir fiski þeim er
 fagnar litilli beitv ok verðr hann þa dreiginn vpp or vatni þvi
 at ðeir fyllaz bitr læix fyrir krasom ok brenno stei(n)s¹⁰ dån²⁰
 fyrir munnvð en skemder¹¹ fyrir fegrð klæða.² A/c¹² taka þeir
 myrkvar helvitis graver fyrir fægrð hvsa ok eilifa fatøkt firir
 141 æðve er þeir toko.² Fram leiða þeir dagha¹³ sina i goðom lvtvm
 en þeir stiga á ægabragðe til pinnsla.² En þa er goðer taka¹⁴
 slik meinn sem þv segir þa likiaz þeir þeim er bergia a pipar eða 25
 æðrv rommo grasi¹⁵ at hann mege betr standaz vín drykiv.² Sva
 taka ok pinslir¹⁶ eilifar tiallvðer¹⁷ fyrir myrkva stovo ok fagnað
 firir bardaga ok munn þa eigi sidan¹⁷ þyrsta¹⁷ ne hvngra ok munn
 allr sarlæikr flyia fra þeim.² Af þesom lvtvm reyniz¹⁷ at¹⁷ goðer¹⁷
 ero iamnan sæler ok æðgir en illir ero iafnan veslir ok æmir.² 30
 Hvaðan¹⁷ com tign ok velldi.² Af gvði er oll tign ok velldi
 goðra ok illra sem sagt er Ekci er velldi annnat en af gvði.²
 Hvat dómir þv vm þa er kǫ | þa eða selia tignar vellde.² Þeir 15b
 er þat kǫpa fara til dæða með Simoni mago en þeir er selia þat
 verða fyrir andar likðro.² Hafa hofðingiar meira velldi firir gvði 35

¹ v er tilf. over linjen.   ² Punktum er tilf.   ³ Vistnok fejl for sezsk
 (= sésk).   ⁴ Vistnok fejl for milldra.   ⁵ a er tilf. over linjen.   ⁶ Rettet
 fra hðskers mæddir; men dette er vistnok atter en fejl for vræddir.   ⁷ r mgl.
 i hðskr.   ⁸ v (fortænget) synes i hðskr. rettet fra p.   ⁹ m mgl. i hðskr.
¹⁰ n ligeledes.   ¹¹ Således.   ¹² c tilf. over linjen.   ¹³ Fram—dagha noget
 afbleget.   ¹⁴ En—taka ligeledes.   ¹⁵ rommo gra—ligeledes.   ¹⁶ Urigtigt for
 godir el. lign. (pindir?).   ¹⁷ Noget afbleget.

en aðrir.¹ Kennni manz þionosta er tignar veldi tíor mani ekki við gvð er verðleiks misser.¹ En kircna hofðingiar þat ero biskopar ok prestar en þeir geva goð dæmi i orðvnm eða verkvm þa taka þeir sva mykly framar dyrð sem margar ander hialpaz af þeira 142 dæmvnm sem ritat er en ef þeir spara heilso orð við lyð sin eða 6 leiða þa i dæða grof með illvm dæmvnm² þa taka þeir þeimvnm³ fleiri pinslir en aðrer sem margar ander faraz af þeira dæmvnm eða sva margha sem þeir orøkto at grøða i kenningv sem ritat er Af þeim heimter gvð meira er hann leir meira ok taka a mot qvaler.¹ En þeir er veralldar⁴ tign hafa sem konongar eða 10 domenðr ok kvnna millega varkynna lyð sinvm þa mvnv þeir meiri miskvn taka en aðrer men af gvði rettlatom domanda þviat þeir eignaz goðan sess af gvði er vel þiona hanom.¹ En þeir er fyrir dæma at grimleika þa taka þeir meiri kvaler en aðrer þvi at þeir hafa⁵ miskvnn læsa doma.¹ Ef gvð visi allt fyrir ok sagði 16 firir spamen hvat verða mvndi ok ma hann eigi tælaz i forsio sinni ok ef himin ok iorð liðr fyr en orð gvðs meghe skiptaz þa syniz mer sem af næðsynvm verðe allt þat er orðet hefir eða verða mvn.¹ Tvennar ero næðsynir onnor eðlis næðsyn sem sol er vpp or æstri eða dagr at koma iver nott en onnor veralldar 20 143 næðsyn sem mane er at ganga eða sitia.¹ Hvat velldr ef kircivr brenna eða hvs mana.¹ Ekki verðr at þarfleysv a Iorðv at þvi er synt at engi kirkia i heimi eyðiz eða brenne nema firir domez af gvði.¹ En þat verðr af⁶ þrimr⁷ lvtvm fyrst er kirkivr eflaz af þeim vððvnm er með rangv er fengit en annat er sialfir særga 25 þeir af syndvnm sinvm en hit driðia ef men ælska þær meir en himneska lvti A/k engi dæyr ne sykiz firir monom eigi hinn minzsti fenadr nema adr dæmiz af gvði.¹ En sott eða dæðe er synda hefmd firir hvi þola qvickvende þat þv er eigi kvna misgera.¹ Firir þat piniz maðr þa er hann ryggviz i hvq af sot eða dæða 30 þeira.¹ Hvat røðir ðv vm skogar dyr.¹ Ef þv verða sive eða dæð þa gørez þat af lopz vreinendvm.¹ Ekci er mer skylldra at 144 vita en þetta.¹ Gvð hef(n)di⁸ synda i fyrsta kyni þa er hann eyddi syndvgv fol || ke⁹ með vaz of gang þeim er fyrir leto eðlis log.¹ 16a Annat sinni seykteti hann niðr¹⁰ blot monom i hafeno ræða.¹ 35 I hinu þriðia kyni gallt hann syndr þa er hann eyddi¹¹ i orostom

¹ Punktum er tilf. ² dø skr. to gange ved linjeskifte. ³ Således.

⁴ Skrevet veralldi. ⁵ þvi—hafa skr. to gange (sidste gang þvi og þeir).

⁶ Noget afbleget. ⁷ ri næsten helt udvasket, det øvrige noget afbleget. ⁸ n mgl. i hdskr.

⁹ ke meget udvasket, men sikkert. ¹⁰ ðr ligeledes. ¹¹ di noget afbleget.

þeim er fyrir leto ritoð loth.¹ I hinu flórða kyni dómur hann
 syndur þa er hinn æfsti alldr² heims brenur syndvga þa er fyrir
 leto gvð spialla boð orð.¹ Þo verður þat oft at synir giallda feðra
 ef þeir likiaz³ þeim i illzkv.¹ flogvr ero kyn synða þat er hvg-
 renning orð ok verk ok venia illra lvtā.¹ Gvd hefner synda i hit
 þriðia eða flórða kyn þa er (hann)⁴ pinur staðfasta i illvm verkvm
 eða orðvm.¹ En men geta born frændr með frenkonom eða
 145 reinlivis men⁵ með nvnvm.¹ Vist ekci ef þv fa skript.¹ Sva
 sem ekci spillir hveiti þo at þiofr stæli þvi ok sae.¹ Hvert er
 takn hivskapar.¹ Firir likamlegan hiv skap.¹ sva verður cristni¹⁰
 eins likamns með Kristi firir holld tekiv hans ok er hann einn
 lichamr með crist(n)ini⁶ þviat hann er manlegt edli sem ritat er
 Vera mvnv tveir i einv holde.¹ sva sem øðle⁷ þat er Cristr
 samtengði ser var annars kyns en gvðdomr sva skal⁷ ok kona sv
 er maðr fær at gvðs logom vera annarar⁸ kindar en hann er.¹ 15
 En með gvðzivivm er hivskapr bannaðr þvi at þat er andleg sam-
 tenging ok er omaklegt at hverfa fra andlego ok til likamleg(r)a⁹
 lvtā.¹ Er lovat at eiga meir en eina kono.¹ Sva sem Kristr
 146 samtengdiz einu almennilegre kristni sva ero ok gvðs loth at
 maðr eigi eina kono sva sem hinir fyrstv alldar menn varer²⁰
 gørðv.¹ En þat er eigi gvðs boðorð helldr løyui postola i gegn
 hordome at cristnir qvangaz annat sinn ef kona hans andaz.¹
 En¹⁰ svmir¹⁰ kalla hordoms¹⁰ liking er optar qvangaz.¹ Fagnar
 ond min þvi at ek nae at heyra¹¹ þat er ek fysvmk.¹

(V)eitðv¹² mer goðr meistare sem þreli sinvm¹³ dryk heilax¹⁰ 25
 anda ok sva sem þv sagðer mer fra hofðinnngiom¹⁴ crist(n)innar⁶
 sva skyrðv nokor at qveðe fra hinvm lægrvm þionvm hennar.¹
 Kenni men ero settir til goðra døma i heim ef þeir liva vel en
 þeir kallaz sallt iarðar ef þeir kæna vel En aðrer þionar ero
 glvggar a hvi gvðs.¹ firir þa skin¹⁵ vizkv lios er i heimskv³⁰
 myrkri ero.¹ Ef þeir liva ok fagna eigi þa ero þeir brennanda
 147 glæðr en eigi lysandi.¹ En þeir kenna vel ok liva illa þa ero þeir
 sem loganda kerti þat er¹⁶ aðrvm lysir en firir fersk sialft¹⁷ at¹⁸
 brennanda vaxe eða klvcka sv er fagrt¹⁸ gefr hliod odrvm | en 16b
 hon maz siolf af oftlegom ringinnngvm.¹ En ef þeir liva eigi vel³⁵

¹ Punktum er tilf. ² Fejl for ælldr? ³ i (2) tilf. over linjen.
⁴ Mgl. i hdskr. ⁵ Rettet fra hdskr's monom; „men hele spørgsmålet er for-
 vansket“ (K. G.). ⁶ n mgl. i hdskr. ⁷ Noget udvisket, men sikkert. ⁸ Rettet
 fra hdskr's annare. ⁹ r mgl. i hdskr. ¹⁰ Noget afbleyet. ¹¹ nae—heyra meget
 afbleyet. ¹² Initialen er vigtig, nemlig S. ¹³ Vistnok fejl for sampræli
 þinvm. ¹⁴ -giom næsten udvisket. ¹⁵ Herefter er ur. skr. vit. ¹⁶ Herefter
 er ur. skr. a. ¹⁷ l er tilf. over linjen. ¹⁸ Meget afbleyet.

eða kenna¹ ero þeir sem reykr sa er doekvir elld ok meiðer² syn
 vagna.³ Stjarnvr skina⁴ eigi af því fello þær af⁵ himni.³ Hvat
 148 røðer þv vm heims hafna(n)ðr⁶.³ Ef þeir hallda¹ vel¹ ok síðliga
 firir ætlan sinni til hins øfsta dags þa verða þeir døm(en)ðr⁷ með
 gvði en ef þeir firir dømaz þa ero þeir ollom monnom vesalle⁸
 því at þeir røkto hvarke gvð¹ ne¹ þenna heim.³ Hvat skilldv
 vm riddara.³ Fat got þviat þeir liva við ran ok vðgaz⁸ af
 hernaðe ok veita þaðan af þat er þeir veita.³ Vm daga þeira er
 sva melt þrotnoðo⁹ ander þeira i onytm, lvtvm ok stigr yver þa
 reði gvðs.³ Hveria von¹ hava¹⁰ karp menn.³ Lit goða því at 10
 þeir fa merr¹¹ með lygðvm ok miseiðvm mikinn lvta¹² þess er
 þeir hafa ok miðla lit sinom vððvum við þvrvanda ok fara þeir
 því sem melt er treystaz fiold vra til pinsla ok eyðer þeim
 dæði.³ Hvat røðer þv¹² vm smiði alzkyns.³ Fleiri¹³ firir dømaz¹⁴
 149 en hialpaz því at þeir svikia miok i velvm sinvm.³ Hava leik- 15
 arar nokora vonn.³ Enga því at þeir ero þionar fiandans ok taka
 þeir sem melt er haðvng er haðong veita.³ Hveria von hafa
 fiðl.³ Slika sem born ok hialpaz þv af því at ðv kvnnv eigi
 betr.³ Hvat dømmer þv vm verkmen.³ Mykill lvti þeira mvn
 hialpaz¹⁵ ef þeir liva vel ok retlega því at þeir neyta ærvede²⁰
 handa sinna ok gvðs lyðr með sveita sinvm.³ Hvat skill¹² þv¹²
 vm¹² born.³ Hialpaz oll er skirð ero ok mego eigi mela þrevetr
 150 eða yngri¹² en¹² þv¹² er fim vetra verða¹⁶ hialpaz svmm enn eigi
 oll.³ Sva syniz mer sem¹² faer mvnv hialpaz.³ Þrong er gata
 til gvðs sv er til lifs leiðer.³ Hve morgom¹² hattom firir gevaz²⁵
 syndr.³ Sv hin fyrsta synða læsn er skirn.³ Onnvr er pinsl.³
 Þriðia er at ganga i iðran.³ Fiorða er þena halld ok tara fall.³
 Fimta er ølmoso gørd.³ Setta er at firir geva ovinvm.³ Sivnda¹¹
 er ost ok heilagr¹² goðr vili.³ Ef aller gofgoðv einn gvð i vpp
 have hvaðan hofs blot skyrgvða¹¹.³ Risar gørdø stapvl havan³⁰
 þan er Babel var kalladr en hann var hor sextvgv skeiða ok
 fiogora skeiða en skeið er stvndvm at længð fimtan faðmar en
 stvndvm xx i stað þeim er nv er hin mikla Babilon.³ i stað
 þeim var fyrstr konvngr Nemroð.³ þar reð siðan firir Dinvs hann

¹ Meget afbleget. ² i er skrevet under linjen, da der ikke var god
 plads over den. ³ Punktum er tilf. ⁴ Meget svagt, men skimtes dog.
⁵ a tilf. over linjen. ⁶ n mgl. i hæsker. ⁷ en ligeledes. ⁸ -az meget af-
 blegget. ⁹ þrot- ligeledes. ¹⁰ ha- ligeledes. ¹¹ Således. ¹² Noget afbleget.
¹³ i (1) tilf. over linjen. ¹⁴ Disse to ord oprl. skrevne i omvendt orden, men
 rettede på sædvanlig måde (ved bogstaverne b a). ¹⁵ l er tilf. over linjen.
¹⁶ -rða næsten udvasket.

let göra likneskiv¹ eftir¹ feðr sinvm dæðvm en sa het Belvs ok
 151 bæð hann alþyðy² ríkis³ sins¹ at gofga likneskivna.⁴ Avk toko
 þar til dæma aðrer vti fra Sva sem Rvn⁵ verir blotodv Romolv
 En Kritar men⁶ Þor ok || *

¹ Noget afbleget. ² Således. ³ Så godt som helt udvasket, men trækene skimtes. ⁴ Punktum er tilf. ⁵ Noget afbleget, men kan næppe læses anderledes (altså fejl for rvm). ⁶ Det sidste bogstav noget utydeligt, men sikkert ikke n.

* Hermed slutter 675 og dermed hvad der af membranbrudstykker med sikkerhed kan henføres til Hauksbók.

TILLÆG

I.

Grænlands Annál Eitt Epter Hauksbók¹

Þessi tíjdendi ritadi Halldór prestur af Grænalandi til Arnallds prestz grænlandska, er þá var vordinn² hirdprestur Magnúsar konungs Hákonar sonar, á kneari þeim er Ólafur Byskup fór á til Grænlands³. Sumar þat er Arnalldur prestur, fór af Grænalandi⁴ og þeir brutu vid Ísland á Hijtarnesi, fundust trie í hafi út, þau er hoggvin höfdu verit med⁴ sma oxum edur þexlum, og þat eitt er⁵ í stóðu tannvegger. og Bein veggir. þat sumar kvomu menn og⁶ úr nordsetu, þeir ed farid¹⁰ höfdu leingra nordur, enn menn höfdu fyr tíjdendi af, þeir vurdu⁶ vid ongvar Skrælfngia vistir varir⁷, nema í Króksfiardar heidi, og því hyggia menn ad þeir mune þann veg, eijga⁸ skemst⁸ ad fara, hvadann sem þeir koma til . . .⁹ Sijdann skipudu prestar skip nordur. ad vita hvad tíjtt væri nordur frá því er þeir höfdu ádur leingst komid. Enn þeir¹⁵ sigldu út af Króksfiardar-heidi, svo ad lönð lægdi. Sijdann kom móti þeim Sunnann vedur med myrkre og vurdu⁶ þeir fyri ad hallda. Enn er í rauf og lijsti. Sáu þeir eyiar margar og allskonar veydi skap, bædi Sela og hvala og Biarndijra, sílda mikinn, þeir kvomu allt í hafshotninn, og lægdi land allt sijdann¹⁰ sudurlandid og jökla. Enn jökull var og²⁰ þá¹¹ sudur fra þeim allt sem þeir máttu síá, fundu þeir þar nøkrar Skrælfngia vistir fornligar. Enn eigi máttv þeir á land gánga fyri Biarndijrum. Sijdan foru þeir aptur iij dægur. og fundu þeir þar nøkrar Skrælfngia vistir, er þeir tóku eijjar nøkrar, sudur fra Snæfelli. Sijdann fóru þeir sudur á Króks fiardar heidi, eirn micinn dagródur Jácobs messo²⁵ dag, þar fraus þá um nætur. Enn sól skein bædi nætur og daga, og

¹ Dette er Björn Jónssons overskrift (i AM. 115, 8°); i 281, 4°, hvor stykket også findes, findes ingen overskrift, men følgende bemærkning over dette stykke: „hier vantar eitt blad i söguna“; lige foran er et uddrag af Merlinusspá. ² Mgl. i 281. ³ Sál. 281; Græn-Björn. ⁴ Sál. 281; medur Björn. ⁵ var 281. ⁶ urdu 281. ⁷ Der står egentlig varit. ⁸ skemstann eiga 281. ⁹ Her er en parentetisk bemærkning af Björn selv udeladt; se Grönl. hist. Mind. III 238—42. ¹⁰ For land a. s. har 281: allt sydan land. ¹¹ Foran og i 281.

var eigi hærrí þá er hún var í Sudre. Ef maður lagdist um þverann Sexærfing út að bordinu þá bar skuggann í andlit honum af þuf bordinu er nær var Sólunne, Enn vinn midnætti var hún svo há, sem heima í bygð, þá er hún er þar¹ í útnordur², Síðann fóru þeir heim aftur í Garða³.

6

II.

Grænlands Biskupar í Gørdum.⁴

1. Eirekur, 2 Arnaldur, 3 Jon knátur⁵, 4 Jon, 5 Helgi, 6. Nicholas, 7 Olafur, 8 Þordur, 9 Arne.

III⁶.

10

323 Oalldar vetur hinn micle var á Íslandi þegar í heidni, þá átu menn hrafna og melracka og imsa o átu: Enn sumir lietu drepa gamla menn og ómaga edur hrinda fyrri hamra og sulltu marger til dauðs etc⁷.

Annar óalldar vetur var á ðögum Haralldz konungz Sigurðar sonar, þann fyrsta vetur er Isleifur var biskup á Íslandi. Þá var manna-¹⁵ dauði sem mestur af sulltu á Íslandi, þá var allt eted það er tønn mátti á festa. Vinn sumarid á þjinge liet Biskup þui heita að fasta
324 hinn xij dag jóla umm iij ár, þuiad so hafe giørt verid í Herforda Borg þar biskup hafði í skóla verid á Saxlandi, þá var so snió micid að flestir menn geingu þá til Alþjngis, Enn er heitid var, batnadi vedráttu²⁰ og var sumar hid besta, Veturinn optir var so góður, að menn geingu berfættir til tjnda vinn jól, enn eingi kom þeli í jørd, menn húsudu og lögðu Garða vinn þorra. Næsta sumar var løgtekid að jafnann skillde fasta xij dag jóla ef ei bæri á þrottinz dag.

IV⁸.

25

Biskups stólar í Norege

1 í Nidarøse, 2 í Biørgvin, 3 Stafangur, 4 Oslo, 5 og⁹ Hamar Kaupange: Hier til j Færeium Biskup stoll á Kjørkiubæ j Orkneijum í Kyrkiu vogie

Biskups stolar j Einglande

30

Erke stoll j Kantara Berge, og í Iork Erki stoll, j Heli Biskups stoll, j Linnkolni, j Dijnhólumum og í Nordvyk, í Salsbergi, j Lundunum, j Vincestur, j Laeceastro.

¹ Mgl. hos Björn. ² -nordri 281. ³ rijke (I) tilf. 281. Herefter kommer i 281 saga „þorfin kallsefnis þordar sonar“. ⁴ Efter 281; findes også i 115, men her er rækken ført længere ned med bemærkningen: nú hinir sem Hauksbók nefner eokj; hos Björn er overskriften: Grænlands Biskupar í Gørdum, fyrst þeir sem Hauks [bok mgl.] nefnir og hon tekur yfir. ⁵ Sál. Björn; mgl. 281. ⁶ Efter 281; følger her umiddelbart på bisperækken (II). ⁷ Således. ⁸ Efter 281. ⁹ Fejl for i?

Þessar eru Biskups stólar i Skotlande

Ad Andreas stofu, j Glerskógum, j Brechin, j Monros, j Aparðion, a Moreide, j Rós, j Vijk, j Katanesi, i Mon, i Sudur Eyum og Báreijum. Ereckistólar næster i Saxlandi I Brimum og i Spiru, j Strasborg og Meginzu.

V¹.

Wegur til Róms.

Af Libiku til Mylnu 4. mijlur, til Tertinborgar 5. mijlur, til Lyneborgar 2. mijlur, til Súdborgar 5. mijlur², til Brunsvijkur xi. mijlur, til Gozler 6. mijlur, til Austur ródu 4. mijlur, til Dudurstad 3. mijlur, til 10 Mioluhús 5. mijlur, til Ismak 3. mijlur, til Breiding 3. mijlur, til Meining ij. mijlur, til Mióle stad 2. mijlur, til Hijiastad 2. mijlur, til Meningstad mijla, til Virzinborgar 8. mijlur, til Oxenport 3. mijlur, til Rotinnborgar 5. mijlur, til Þeingsilbij 5. mijlur, til Nyiasstad 5. mijlur, til Austborgar 6. mijlur, til Blankabergs 6. mijlur, til Svanga 4. mijlur, og taka þa til 15 Trentu Daler, til Bardar kirkju 6. mijlur, til Isinbriggju 8. mijlur, til Matran ij mijlur, til Sterting 1. mijla, til Brigdz 4. mijlur, til Kluz 2. mijlur, til Boz 4. mijlur, til Trentar 2. mijlur valskar og 30, til Bernar klutz 2. mijlur fátt j 40, til Bernar 12. mijlur, til Fera 2. mijlur fátt j 50., til Bolonia 30 mijlur, til Florens umm munca ferla 6. mijlur 20 og 50, til Sena 8. mijlur og 20, til Roma Borgar 40. mijlur, vt vm sialfa Róm og Latran 4. mijlur, til S: Páls kirkju 4 mijlur.

VI¹.

Nofn stundanna. Aulld, forðum, lyf, alldur, fyri löngu, missire, vetur, sumar, haust, vor, manudur, vika, dagur, nott, morgin, aptan, 25 kvölld, arla, snemma, sydla, j sinn, firra dag.

VII¹.

Aull Finnmærk, Haloga land, Naumudaler, Nordmær, Raumz valur, Sunnmære, Nordfiördur, Sunnfiördur, Sogn, Vors, Hordaland, Hardangur, Agdir, vtan þat er liggur fyri Tunsbergz hirdslu, þar³ med 30 Grænland og Island, Færeayar, Hialtland, og Orkneyar, þesse lönd og filke heira til Noregs kongs sie hirdslu med øllum skottum og skyldum.

VIII¹.

Filke i Norege

1. Haleigia filke, 2, Naumdæla filke, 3 j þrandheime Eyna⁴ 35 f(ilke). 4 Sparþiggia f(ilke). 5. Stiorðæla f(ilke). 6. Skauna f(ilke). 7. Ver-

¹ Efter 281. ² Her og endel andre steder skr. my-. ³ Skr. som þat (þar 597 b). ⁴ Eyra 281 (Eyra 597 b) ur.

dæla filke, 8, Strinda filke, 9. Gauldæla filke, 10 Orkdæla filke, 11. Nordmæra f(ilke). 12, Sunnmæra filke, 13 Firda filke, 14 Fiala filke, 15, Signa filke, 16, Horda filke, 17, Rygia filke, 18, Egda filke, 19 Austur Egdir, 20, Vestfold, 21, Vingul mörk, 22 Ranrijke, 23 Rauma ryke, 24 Heidmörk, 25 Hadaland, 26 Ringaryke, 27 Gudbrandzdalir. 5

IX¹.

Ur Austfirðinga landnáme

- 334 Þá er Vífliotur var lx ad allðri logmadur er vt kom i Lóne i Austfirðum þá for hann til Norex aptur oc var þar iij vetur, þar settu þeir Þorleifur hinn spaki modur broder hans lög þau er sydan voru 10 köllud Vífliotz lög, enn er hann kom vt var sett Alþingi, og höfdu menn sydann ein lög á landi hier: þad² var vpphaf hinna heidnu³ laga, ad menn skilldu ecki hafa höfud skip i haf enn ef þeir hefði, þa skilldu þeir⁴ aftara⁵ höfud adur þeir kieme i landz sijn, og sigla ei ad landi med gapandi höfðum⁶ edur ginandi triónum⁷. so ad landvættir fældist⁸ 15
- 335 vid: Baugur tuieiringur edur meire skillde liggia i hveriu höfud hofe á stalla, þann baug skilldi hver hofgodi hafa a hende sier til lögþinga allra, þeira er hann skilldi sialfur heija og rioda hann þar adur i froðu⁹ nautz blódz þess er hann blótadi þar sialfur. Hver sa madur er þar þurfti lögskil af hendi ad leisa ad nome, skillde áður eid vinna ad þeim 20 bauge og nefna sier votta ij eda fleire. Nefni eg i þad vætti skillde hann seigia, ad eg vinn eid ad bauge, lögheid, hialpe mier so Freir og Niordur og hinn almatki ás, sem eg mun so sauk þessa sækia sem villda veria, eda vitni bera eda kuidu eda dóma sem eg veit rieltast og sannast og hellst ad lögum og øll lögmet skil af hendi leisa sem vndir mig 25
- (334) koma medann ek em á þessu þijuge: þa var og landinu skipt i fiordunga oc skilldu vera þriu þyng i fiordunge, enn þriu hofud-hof i hvorre þyng sókn, þar voru menn valdir til ad geima hofanna ad viti og rieltæti þeir skilldu nefna dóma a þijngum og stjira sakferli, þvi voru þeir Godar kalladir, hver madur skilldi gefa toll til goda hofs sem nu til 30 kirkiu tyund.

X¹⁰.Annal. Eptir Hauksbók¹¹

Þad er fróðra manna søgn ad þad være sidur i firðinne, ad draga af nöfnum Gudanna nöfn sona sinna¹², so sem af Þórs nafne 35

¹ Efter 281. ² Stykket þad—fældist vid (l. 15—16) findes også hos Björn i AM. 115, 8°. ³ fornu Björn. ⁴ For skilldu þeir har Björn skyldi, hvilket mulig er den rette læsemåde. ⁵ þau tilf. Björn. ⁶ triónumm Björn ur. ⁷ höfðum i parentes tilf. Björn. ⁸ Såltes Björn; fælist 281. ⁹ Fejl for rodru. ¹⁰ Efter 281. ¹¹ Denne overskr. er taget efter 115, 8°, hvor dette stykke også findes; i 281 er overskr.: Hier biriar gomul Annal og ættartölur. ¹² eda dætra tilf. Björn.

þorolf, edur Þorstein edur¹ Þorgrim, eda sa er Oddur hiet, first skilde heita² af hans nafne Þóroddur sem Þormóður qvad vm Snorra goda og Odd son: hans er hann kalladi Þorodd edur Þorbergur, Þorálfur, Þorleifur, Þorgeir³. Enn⁴ eru fleire nofn þreiginn af þeim gudum og Ásum⁵, þó ad af Þór sie flest, menn höfdu þa og mioc⁶ ij nöfn, þotti það líklegt⁷ til langljfis og heilla, þott nockrir fyrimæltti þeim vid Gudinn, þa mundi þa ecki skada ef þeir ætti⁸ annat nafn.

XI⁹.Ættar talann¹⁰.

Adam var first skapadur allra manna i veröldinne, hann var¹⁰ skapadur i dalnum Ebron og nidur settur, þa er hann var burt rekinn vr Paradysu, hann átti xxx sona oc xxx dætra adra enn Cain, Abel og Seth, hann var fadir Enos f(odur) Cainan, f(odur) Mahalael, f(odur) Fareth, f(odur) Enoch, f(odur) Matusalem, f(odur) Lamech. f(odur) Noa.¹¹ honum baud Gud ad giora ørkina: hans sonur var Japhet, er hlaut þennann¹⁵ þridiung veralldar er nu biggium vier, þa er þeir brædur skiptu med sier eptir Noa fædur sinn. Japhet biggde austur Rucia, þar sem heitir Kiænu-gardur, fra honum er mannfolk komid, allt það er byggir þennann veg Griccklands hafs, hans son var Iavan f(adir) Zekun, f(odur) Ciprus, f(odur) Cretus. f(odur) Chelius f(odur) Saturnus i Krit f(odur) Iupiter, f(odur)²⁰ Dardanus, f(odur) Erconij. f(odur) Eroas. f(odur) Ilus, f(odur) Laomedon, f(odur) Priamus. Hæfud kongs i Troio f(odur) þeira Ectors.¹¹ Munon edur Menon hiet kongur i Troio, hann átte Tróan dottur Priami hæfud kongs, þeira son var Tror er vier kollum Þór, hann var fadir Loritha f(odur) Hericedei, f(odur) Vingebor, f(odur) Vingenir, f(odur) Moda,²⁵ f(odur) Mági, f(odur) Sescep, f(odur) Bedvig, f(odur) Athra, f(odur) Itiran¹², f(odur) Neremeth. f(odur) Skialldun, er vier kollum Skiöld, hans sonur¹³ Biaf er vier kollum Biar, hans s(on) Gudolfur, hans s(on) Finnur, hans s(on) Frialafur er vier kollum Fridleif, hann átti þann son er Voden¹⁴ hiet, þann kollum vier Odinn. Skiöldur var sonur Odinz f(adir)¹⁶ Fridleifs, f(odur) Fridfroda f(odur) Herleifs fædur¹⁵ Havardz handrama, f(odur) Fróða, f(odur) Vermundar hinz vitra, f(odur) Olofar modur¹⁷ Froda fridsama f(odur) Fridleifs. f(odur) Fróða hinz frækna, f(odur)

¹ Ul. Björn. ² For skilde heita har Björn: hiet. ³ Þorálfur—Þorgeir sál. Björn; i dets sted har 281: etc. ⁴ Og (?) enn Björn. ⁵ þeim—Ásum: Ásum og Gudum Björn. ⁶ þa—mioc: miök so þá Björn. ⁷ líkast Björn. ⁸ eitt tilf. Björn. ⁹ Ester 281; ogsá trykt i Dipl. Isl. III, 5—8. ¹⁰ Overskr. fra 281; over brudstykket (se nedenfor) i 115, 8° har Björn skrevet følgende overskrift: Hauks ættartala lögmanns (sem Hauks bók seigist skrifad hafa,) og hans konu Steinunnar Ála dóttur. ¹¹ Punktum er tilf. ¹² f. Itiran overspr. i Dipl. Isl. ¹³ Her er var ur. tilf. sat. ¹⁴ Ikke vaden som i Dipl. Isl. ¹⁵ Ikke fædur (!) som sst. ¹⁶ Rettet fra hðskrs fadir. ¹⁷ Skr. modir.

Ingialls Starkadar fóstura: f(odus) Hrærekz slaungvanbauga, f(odus) Fróða, f(odus) Halfdánar. f(odus) Hrærekz hoggvanbauga, f(odus) Haralldz hilldetannar ¹, f(odus) Solga: f(odus) Rolfs fra Áin ², f(odus) Biarnar, f(odus) Eivindar austmannz, f(odus) Helga hinz magra, f(odus) Ingiallz f(odus) Ejulfs Rugu, f(odus) Vygaglúms, f(odus) Vigfus, f(odus) Bergs, ⁵ f(odus) Steinunar modur ³ Þorsteins Ranglatz fodur ⁴ Gudrunar mod(ur) Hollu mod(ur) Flosa, f(odus) Valgerdar mod(ur) Herra Erlends faður ⁶ Hauks.

Annar ⁰ sonur Haralldz Hilldetannar var Hrærekur f(adir) Þorolfs vaganefs f(odus) Vemundar ordlokarz ⁷: f(odus) Valgardz. f(odus) Rafns ¹⁰ hinz heimiska f(odus) Iorundar goda f(odus) Vilfs aurgoda, f(odus) Svartz, f(odus) Lodmundar, f(odus) Sigfus, f(odus) Sæmundar fróða, f(odus) Loptz. f(odus) Ions, f(odus) ⁸ þeira Pals biskups og ⁹ Sæmundar og Orms breidbælings ¹⁰ oc Sigurdar, f(odus) Ions, f(odus) Salgerdar mo(dur) Steinunnar konu Hauks ¹¹.

Dætur ¹² þeira Hrafns Sveinbiarnar sonar og Hallkøtlu Einars dóttur. voru þær Steinunn, módir herra Hrafns Oddz sonar, og Herdijs módir Ála. f(odus) Steinunnar, húsfrú herra ¹³ Hauks lögmanns ¹³.

XII ¹⁴.

Yxna-Þorer hiet madur agiætur á Øgdum og audugur, hann atti ²⁰ þær iij Eyjar er lxxx vxn ¹⁵ var i hverre, hann gaf Haralldi kongi hárfagra til strandhoggs eina ei af þeim med øllum iixnum, þui var hann Yxna-Þorer kalladur.

XIII ¹⁴.

³²⁴ Sigurdur fofnisbani sonur Sigmundar kongs átti við Brinhille Budla ¹⁶ ²⁵ n(ottur) dottur þa er Aslaug hiet, hon var fædd vpp med Heime Iarle i Hiargdølum þar til hann var drepinn. Ragnar lodbrók son Sigurdar ³²⁵ Hrings átte þóru dottur Herødar Gauta Iarls, þeira Børn voru þau Agnar og Eirekur og Olof er átti Hunda-Steinar Eingla Iarl, þeira sonur var Biorn f(adir) Audunar skokuls f(odus) þóru moshals, modur ³ Vilhilldar ³⁰ er átti Gudbrandur kúla, þeira dottir Asta mod(ir) Olafs kongz hins Helga, Annar son Hunda-Steinarz oc Olofar hiet Eirekur, hann var fadir Sigurdar

¹ Med Haralldur hillditönn (sdl. i nominativ, hvorpå f. altsd er at læse fadir) begynder Björn sit uddrag; ude i margen har han her skrevet: Frá Ádám er öttinn talinn enn tekur til hiá Haralldi. ² Annj Björn. ³ Skr. modir. ⁴ Rettet fra hdskrers fadir. ⁵ herra tilf. Björn. ⁶ Dette stykke findes også i 115, 8°. ⁷ Rettet fra hdskrers -lak- (-lok- Björn). ⁸ og ur. Björn. ⁹ Ul. Björn. ¹⁰ Rettet fra hdskrers -dølings (-læl- Björn). ¹¹ Lögmanns tilf. Björn. ¹² Dette stykke er taget efter 115, 8°. ¹³ Rimeligvis tilf. af Björn. ¹⁴ Dette stykke er taget fra 281. ¹⁵ Således. ¹⁶ Skr. Buda.

biódaskalla födur Víkinga-Kára f(odur) þeirra Bødvarz, Vigfús og Eirekz á Ofrostodum födur¹ Astrijdar mod(ur) Olafs kongz Triggva sonar,

Ragnar lodbrók átti sydar Aslaugu dottur² Sigurdar Fofnirs bana Sigurdur ormur i auga var son þeira og Hvytserkur og Dagur dúnvatt[ur]³ og Biörn iarnsyda og Ivar hinn beinlause og Ragnhilldur. 6
 326 Sigurdur hiørtur var son Aslaugar dottur Sigurdar orm(s)⁴ i auga, Dotter Sigurdar hiartar var Ragnhilldur, hun var mod(ir) Haraldz kongz Hárfagra, Hálfðán svartí fadir hans þrucknade a Ringaríjke, j vatni því er Rønd heiter og allt lid hans, þa Har(alldur) var xx vetra g(amall) þa lagdi hann first vndir sig Signa filke er Atle iarl hafdi halldid og alldrei 10 skatt golldid, enn sydann lagdi hann vnder sig allann Noreg.

¹ Rettet fra hdskr. fad.:   ² Skr. dottir.   ³ ur afreuet.   ⁴ s myt. i hdskr.

HAUKSBÓK

UDGIVEN

EFTER DE ARNAMAGNÆANSKE HÅNSKRIFTER

NO. 371, 544 OG 675, 4°

SAMT FORSKELLIGE PAPIRHÅNSKRIFTER

AF

DET KONGELIGE NORDISKE OLDSKRIFT-SELSKAB

---

3. HÆFTE

KØBENHAVN

THIELES BOGTRYKKERI

NAVNEREGISTRE.

I. PERSON-REGISTER.

AF

EIRÍKUR JÓNSSON.

A.

- Aaron (eller Áron) en martyr i England på Maximians tid 266c.
- Abbacúe, d. e. profeten Habakuk 163²⁸, 164¹. 5. 10.
- Ábél o: Abel Adams søn 182¹⁰, 183⁰⁷, 479¹². 10, 504¹².
- Ábrahám, patriarken 159⁰¹, 164²⁰, 177¹⁰, 482²⁴.
- Acestes, sagnhistorisk konge på Sicilien 231s.
- Ádalbrigt, o: Æthelbert, kong Æthelwulfs søn (ikke broder, som det hedder i Bretas.), konge i England (860—866) 301^{ss}.
- Ádalbrigt Adalmondsson, konge i Nordengland og Northumberland (10. årh.) 465¹¹. 21.
- Ádalbrikt o: Æthelbert, konge i Kent (i det 6. årh.) 296c. 13.
- Adalmundr, en nordengelsk konge (efter Ívarr beinlausi), Eadmund den helliges brodersøn 465¹⁴.
- Ádalráðr, o: Æthelred, konge i Northumberland (i det 6. årh.) 296⁷. 10. 24. 27. 31, 297¹⁷.
- Ádalráðr, o: Æthelred, engelsk konge (i det 8. årh.) 301^{ss}.
- Ádalsteinn, o: Æthelstan, konge i England (925—940), Alfréd den stores sønnesøn, Hakon den godes fosterfader 302s.
- Ádám se Ádám.
- Ádám, Ádám o: Adam (det første menneske) 152²⁵, 156²⁰. 25, 157⁷. 11. 32, 164²⁰, 169²⁰, 181¹¹, 182¹¹. 15. 20. 29. 32, 183¹¹, 184²⁰. 25. 28. 35, 476²⁰. 31, 477²⁵. 31, 479⁴. 11. 15. 17. 30. 33, 480²⁴. 29, 481²³. 29, 482¹. 15, 504¹⁰.
- Ádenágam, 289⁰¹, fejlagtig opfattet som kvindenavn for Andegaviam (”Andegavensium provinciam“ Geoffr.). Se Incl. CVIII.
- Afsalón, kong Davids søn 210¹⁰.
- Ágáes, (o: Angaes) en af kong Ebraucus' dotre 247⁰³.
- Agamennon, d. e. Agamemnon, Grækernes berømte hærfører 155⁷, 198²⁰, 207¹¹. 27. 31. 35, 208s. 20. 25, 209¹. 6. 11. 28. 20. 33, 210s, 211¹⁰. 14, 212². 10, 215³⁰. 31, 216s. 24. 26. 29. 34, 217⁴. 7. 0. 17, 218s. 10, 220s. 7. 17. 32, 221c. 11. 13. 16. 18. 24, 222³¹. 33, 225²⁸, 226⁴.
- Aganippius og (forkortet) Aganipp, konge i Frankrig, kong Lears svigersøn 249²². 27, 251⁰¹, 252¹⁴.
- Ágenór, Kadmus' og Europas fader 196²¹.
- Agnarr Ragnars-son, lodbrókar 459¹. 10. 23. 35. 39, 460s, 461¹. 0. 505²⁸.
- Agnarr Sigtryggsson, bedstefader til Hildir (gift med Eysteinn frer) 457s.
- Ái, en dværg 189². 0.
- Ajax, Telamons søn 207³⁰, 208³², 212¹¹. 14. 31, 213²³, 217⁴. 14, 218s. 10. 12, 221³³.

Áki enn mikli, *Harald Godvinsöns svoger* (død 1066) 338²³, 339².

Akilles, *den berönte græske helt for Troja* 207^{17, 23, 29}, 209^{7, 10, 22}, 210^{4, 6, 21, 10}, 212^{1, 2, 4, 18, 19, 28, 27, 33}, 213^{4, 7, 10, 27}, 214^{2, 5, 11, 12, 17, 18, 26, 35}, 215^{1, 0, 10, 17, 20, 33}, 216^{4, 10, 12, 17, 30, 35, 39}, 217^{10, 11, 19, 22, 23, 24, 25, 27, 30, 33, 35, 38}, 218^{1, 3, 7, 27}, 221^{18, 38, 39}.

Álánús, *en bretagnisk konge* (i det 7. årh.) 300³⁷, 301⁶.

Albanactús, *søn af Brutus og Innogen* 244^{10, 20, 23, 24, 33, 35}.

Albánús, *en kristendomsforkynder i Bretland (Britannien) på Maximians tid* 266^{6, 7}.

Albertús byskup af Brimum (= Adalbertus og Adalbrikt i Biskupa s. og ísl. annálar; 10. og 11. årh.) 130^{15, 19}.

Alexander se Alexander.

Alexandr, *biskop i Lincoln (tekstens London er forvansket, se Indl. CIV; episcopus Lincolnensis, Geoffr.)* 301²⁸.

Alexandr konungr, *d. e. Alexander den store* 179^{12, 14}.

Alexandr, *Alexander, Priamus' søn* 155⁸, 193³⁵, 199^{10, 20, 23, 20, 28, 31}, 205^{11, 15, 29, 35}, 206^{6, 10, 13, 19, 20, 23, 24, 28, 30}, 207³, 209^{16, 17}, 211^{1, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 25}, 213²², 216²¹, 217^{29, 34, 37}, 218^{3, 10, 11, 19}, 219^{2, 12}, 221^{21, 37, 38}. Se Paris og Paris Alexandr.

Alfarinn, *konge over Álfheimar, fader til Alhildir, kong Gudrødr gofuglátis første hustru* 457¹⁹.

Álfgeirr (*fejlagt. Rólfgeirr*¹) *konge over Vingulmørk og Raumaríki, fader til Gandálfr, samtidig med Óláfr Geirstadaálfr og Hálfdan svartí* 457²⁸.

Álfildr, *datter af kong Álfr over Álfheimar* 350^{23, 24}.

Álfr, *en dværg, en af Lofars aner* 189⁶.

Álfr konungr, *konge over Álfheimar* 350²³.

Alfrið, *søn af kong Ósvið (Osvald den helliges broder)* 299¹⁶.

Alfriðr, *d. e. Alfred den store, konge i England (871—901)* 301³⁰.

Algauti Gautreks-son, *milda, konge over Gautland (?)* 456⁵.

Áli, *en søkonge* 412¹³.

Áli Svarthofðason, *dattersøn af Hrafn Sveinbjarnarson og svigerfader til Haukr Erlendsson* 505¹⁸.

Alkonfa, *skal være Alkmene Herkules' moder (vistnok skal på det pågældende sted stå, som J. Sig. antager, Alkmene kona Ampitrions, jfr Indl. CII)* 197²⁷.

Allectús, *Carausius' prætorian-præfekt og senere (år 293) hans bane-mænd* 265^{24, 26, 28}.

Álof Bøðvars-dóttir (*hersis*; 10. årh.) 140¹².

Álof Óláfs-dóttir, *skygna, gift med kong Algauti Gautreksson* 456⁷.

Alrestús, *en af Æneas' bundsforvandre mod Turnus* 236²⁴.

Alþjófr, *en dværg* 188²³.

Áma, *datter af kong Ýmir over Ýmisland* 350¹⁶.

Ambrosíus, *den berönte kirkefader (c. 340—397)* 156¹³.

Ambrosíus, *spåmanden Merlinus' andet navn* 277²⁸.

Amphimacús, *søn af Kteatus, Epeiernes anfører i den trojanske krig* 221³⁷.

Amphimacús og Amphimacús, *urigtig angivet som en søn af Priamus, istedet for som Kariernes anfører* 219^{4, 18, 22}.

Amphíter, *anført som Laomedons frillesøn* 202³⁵.

Ampí- se Amphí-

Ampitríón *o: Amphitryon* 197²⁷.

Amprólabús (*vistnok fejl for -lalús; = Amphibalus, Geoffr.*) *en martyr i England på Maximians tid* 266⁶.

Án, *en dværg* 189¹.

Anacletús, *Anakletús, en som bragte mødet istand med Brutus og Pandrasus* 239^{27, 32, 35, 38, 39}.

Anchísés (*skr. Anhice*) *Æneas' fader* 220³⁰.

¹ Mulig beror rol- på fejllæsning af tol-, der igen er fejl for to[k a]l; tók mgl. i hdskr.

- Andreas, Andrés, apostelen 156⁴, 176^a, 177²¹.
- Andrógenús se Andrógeús.
- Andrógeús, Andrógiús og Andrógenús, søn af Lüdr og brodersøn til Kasibellánús 259²⁴, 261¹⁴, 10. 10. 18. 10. 21. 00. 24. 25, 262², 6. 8. 10. 17. 22.
- Andrógiús se Andrógeús.
- Andrómaka, *o: Andromache, Hektors hustru* 213¹⁰⁻¹¹, 10, 220³¹, 221⁵, 27, 225¹⁹, 21. 33-34. 30.
- Angantýr, den ældste af Arngrims-sønnerne 352², 5. 0. 17. 28, 353⁰, 14. 17. 28-20. 20, 355¹¹, 19. 17. 20. 27. 31, 356², 8.
- Angantýr, en broder til kong Heðrekr den vise 357¹⁹, 15. 22. 24. 26. 27. 28. 29. 32, 358⁷.
- Angantýr, kong Heðrekr den vises søn 359²⁰, 360²⁰, 31.
- Angússelús (= Auguselus, Geoffr.) en skotsk konge i kong Artus' hær mod Romerne 291²⁰.
- Anhico se Anchises.
- Anna, kong Artus' søster 287¹, 7, 289¹².
- Antegón se Antígónús.
- Antelócús se Antiflócús.
- Antenór, trojansk prins 204²³ og anm. 12, 218²⁴, 219⁶, 10. 21. 25, 220¹¹, 12. 10, 221⁸, 13. 14. 23, 226², 18, 241²⁵.
- Antichristús, Antichristen 170¹⁰.
- Antígónús, Antegón, broder til kong Pandrasus 239²⁴, 240¹.
- Antiflócús, Antelócús, *o: Antilochus, søn af Nestor* 217³⁰, 218², 221³⁸.
- Antippús (= Antiphus, Dares) en af de græske helte for Troja 210⁶, 221³⁵.
- Apollo, søn af Jupiter og Latona 197¹⁵ (her moderen fejlagtig angivet som Europa), 204¹⁴, 207¹⁰.
- Áram, en af Sems sønner 154⁷, 165^a, 0.
- Archosflaus, Boeotiernes anfører for Troja 221³⁵.
- Archflócús, en Græker (?), der faldt for Hektor 209¹⁰.
- Arfaxad, en af Sems sønner 154⁸, 165^a, 8.
- Arfirágús se Arvirágús.
- Argalló, Argallús og Galló (= Arthgallo, Geoffr.) kong Mordidús' søn og broderen Gortomanus' efterfølger 258¹⁴, 18. 22. 30. 35, 259¹.
- Argús, bygmesteren til skibet Argo 198²⁴.
- Argús, Ios bevogter 196².
- Argús, tempelvogteren i Kolchis 200²³.
- Ari Måsson, en islandsk høvding (i 10. årh.) 126²⁰.
- Ari þorgilsson, hinn fróði (1067-1148) 144²²⁻²³ (her kaldet hinn gamli), 145¹⁶, 147²⁻³.
- Armónica, en halvditografisk forvanskning, der efter Geoffroy vilde være at rette til Aldroenus konge i Armoria, 268⁰.
- Arnaldr, biskop til Gardar i Grönland (1124-1150) 501⁸.
- Arnaldr, præst i Grönland, og senere hirdpræst hos kong Magnus lagabættir 500⁴, 7.
- Arnaldus patriarki i Jerusaleum (død 1118) 147¹².
- Arngeirr Spakþóðvarsson, en isl. høvding på Nordlandet (i 10. årh.) 128¹⁴, 10, 129⁴, 0.
- Arngrímr berserkr, fader til Angantýr og hans 11 brødre 351⁴⁻⁵, 28. 30. 32. 33, 356²⁴.
- Arngrímssynir, sønnerne af Arngrímr berserkr 353¹⁰, 10, 354³, 355¹⁵.
- Árni, biskop til Gardar i Grönland (1314-c. 1349) 501⁰.
- Arnóra Einarsdóttir, gift med Þorgoirr Víflsson 427²⁰.
- Arnórr kerlingarnef (Bjarnarson), en islandsk høvding (10. årh.) 126¹⁸.
- Arnúlfr keisari, søn af Karloman af Bayern (død 899) 466⁴. Fejlagtig anført som overvinder af Sigurdr ormr í auga.
- Árón se Aaron.
- Árón, Moses broder 184³².
- Arpirágús se Arvirágús.
- Artúrr, Artúrus (*o: kong Artus*) Yðir's (Uthers eller Uther-Pendragons) søn og efterfølger, den berømte sagnkonge i Bretland (i det 6. årh.) 284¹⁸, 287¹, 20. 21. 20, 288⁷, 20, 289², 4 5 12. 13. 10.

18. 10. 21. 24. 37, 290°. 12. 19. 21. 24. 25, 291²².
20. 31, 292°. 25. 26. 29. 35, 293². 6. 20. 34. 35. 37.
38, 294°. 8. 20, 295². 5. 6. 7. *S. S. I. s hans*
dødsår angivet som 542.

Arvirágús (også Arprágús eller snarere Arfrágús?) kong Bellinus' anden søn og kong Gviders broder (kejserne Claudius' og Vespasians samtidige) 262³², 263⁵. 8. 11. 18. 24. 30. 33.

Ása Eysteins-dóttir (illráða), kong Hálfdan hvítbein's dronning 456¹⁰. 22.

Ása Haralds-dóttir (granrauda) stórráða, Guðrøðr gøfugláti's anden dronning og moder til Hálfdan svartí 457¹². 16. 24. 26.

Ásarát (o: Assarach) en af kong Ebraucus' sønner 247³².

Ásbjörn Arnórsson, isl. høvding (11. årh.) 147³⁰.

Ásbjörn hamarljómi, en norsk høvding på Harald hárfagres tid 450²⁰⁻³⁰.

Ásbjörn Ketils-son (hins fílska; fejl for Þorsteins-son, Ketils-sonar hins fílska? c. 900) 133³¹⁻³².

Ásgeirr Knattarson, isl. høvding (10. og 11. årh.) 126²⁰.

Ásgrímr Ellíða-Grímsson, isl. høvding (10.—11. årh.) 126²⁴, 141³².

Ásgrímr Þórhallsson, en Islænder (c. 1100) 148²⁰.

Askánfús (også Askántas og Askánus) Æneas' søn 234^{11. 14}, 236¹⁰, 238^{22. 24}, 246¹⁸.

Askedfús (= Schedius, Dares) søn af Iphitus, Fokernes fyrste i hæren for Troja 221³⁰.

Áskell, en dansk konge i kong Artus' hær 291²⁰, 294³².

Áskell Úsvífts-son (spaka; c. 1000) 132⁸.

Askr, den først skabte mand (i den nord. mytologi) 189¹².

Áslákr Þorbergsson, en høvding i Langidalr på Vestlandet, en modstander af Eiríkr raudi (c. 982) 426³⁵.

Áslaug — også under navnet Randalín — Sigurðar-dóttir Fáfnisbana, Ragnar lodbrogs anden hustru 459³, 460^{12. 16. 18}, 462⁵. 8. 15. 20, 463¹, 466^{12. 13}. 17. 18, 505²⁰, 506⁸.

Áslaug Sigurðar-dóttir, orms í auga 506⁶.

Ásleikr Bjarnar-son járnsíðu 435³¹. Assarákús, anfører for Ebraucus' sønners hær til Saxland 248².

Assiriús (d. e. Assaracus) Brutus' forbundsfælle efter hans udjagelse af Italien 239⁴.

Assúr, søn af Sem 153²⁵, 165⁶. 8. Ásta se Ástríðr.

Asteriús, en trojansk helt (efter Dares) 222¹.

Ástríðr Eiríks-dóttir á Ofrustöðum Víkinga-Kárasonar, moder til Olaf Tryggvason (10. årh.) 140¹³, 506².

Ástríðr eller Ásta Guðbrands-dóttir, kúlu, moder til Olaf den hellige 505³¹.

Astrildes se Estrildes.

Ásvaldr (eller Ósvaldr) Úlfs-son (Yxna-Þórissonar), bedstefader til Eiríkr raudi (9. årh.) 426¹⁴.

Asverús (o: Ahasverus) 320³⁰, 321³⁵, 323⁵ (Asveris, genit.), 324²⁰.

Atall, et søkongenavn 137³.

Athra, søn af Bedvig 504²⁰.

Atlánus (d. e. Atlas) 203²⁸.

Atli Eilífs-son (arnar) hinn rammi (10. årh.) 126³.

Atli jarl i Sygnafylki, på Harald hárfagres tid 506¹⁰.

Attila, Hunnernes konge (død 453) 268². 5.

Auðr — et sted Unnr — djúpúðga Ketils-dóttir Íatnefs, gift med Óláfr hvíti konge i Dublin (født c. 830, kom til Island i landnamstiden c. 893; død c. 908) 425⁵. 8. 14. 18. 19. 21, 426^{5. 6. 7}, 456²⁸ (Unnr).

Auðunn illskælda, vistnok den ældste af Harald hárfagres hivráðskjalde (9. årh.) 445⁴. 5. 8. 14. 20, 446^{1. 11}, 447^{4. 18. 20}, 448¹², 449⁹. 15. 24. 29. 30, 450¹⁴, 452¹⁸.

Auðunn Bjarnarson, skökull, en af Islands landnamsmænd (9. og 10. årh.) 505³⁰.

Augústínus, biskop i Hippo (f. 354, d. 430) 167¹².

Augústínus, den berømte erkebiskop i Canterbury (d. c. 604) 296⁹. 12. 17.

Augústús keisari 262²⁷.

Aul- se Öl.
 Aun- se Ön.
 Aureliús (= Aurelius Ambrosius) den britiske konge Constantinus' anden søn og efterfølger 208¹⁵, 269⁵, 283²⁸, 30. 34. 36, 284². 3-4. 8. 14. 15. 17, 285¹⁸. 15-16. 17. 10. 31-32, 286⁰-7.
 Aureliús (Aurelius Conanus, Geoffr.) en søn („nepos“ Geoffr.) og efterfølger af kong Constantinus (kong Artus' efterfølger) 295¹⁷.
 Aureliús, en brodersøn af Constantinus (kong Artus' efterfølger) 295¹⁰. Geoffroy taler kun om en „avunculus“ til Aur. Conanus.
 Aurvangr, en dværg 189⁰.
 Austri, en dværg 188²².
 Auz- se Öz.
 Ávaldamon, navn på en Skrvælingekonge i Markland 443⁰. Se iverigt G. Storms „Studier over Vinlandsrejserne“ Aarbøger f. nord. Oldk. 1887, 350.
 Ávaldidíða, navn på en Skrvælingekonge i Markland 443¹⁰. Se henvisningen under Ávaldamon.
 Avander se Evander.

B.

Báfurr, en dværg 189¹.
 Baldr, Óðins og Friggis søn 136¹, 191²². 23.
 Baldr, en (northumberlandsk?) konge, der faldt i et slag mod kong Kadal 298¹⁰.
 Baldúlfr, broder til Saxernes anfører Kolgrímr i kong Artus' tid 287⁰². 30, 288⁰³.
 Baldvin Jórslakonungr (= Baldvin I; d. 1118) 147¹¹⁻¹².
 Bárðr Ketilsson (ór Ál; 9. årh.) 126⁴.
 Barri, den syvende af Arngríms-sønnerne 352⁰.
 Bartholomeus, apostelen 153²¹⁻²², 176¹⁸.
 Basstánús, kejseren Caracalla, søn af kejser Septimius Severus 265¹³. 15. 21.
 Baugéiðr, Grímr i Bolms hustru og moder til bersærken Arngrímr 351². 4.

Beda prest, med tilnavnet Venerabilis, Englands berømte forfatter og kirkehistoriker (f. 662, d. 735) 300²².
 Bødvíg, søn af Cesphet 504²⁰.
 Ból, babylonisk afgud 162¹⁴. 15. 18. 10. 21. 23. 24. 28. 29. 30. 32. 33, 163¹. 2. 4. 5. 7. 8. 12.
 Beli, en jætte, dræbt af Freyr 191⁰.
 Beli se Belir.
 Belígús, en forbundsfælle af Kastbellánus 260¹⁵.
 Belínús se Belir og Bellínús.
 Belir, Beli og Belínús (=: Belinus, Geoffr.) søn af Dunvallis og broder til Brennir; britisk konge 253²⁴. 25. 37, 254⁷. 20. 24. 25. 26. 29, 255¹¹. 28, 256¹¹. 13. 17. 10. 25. 31, 257⁰, 291⁴.
 Bellínús og Belínús (= Kymbelinus, Geoffr.) søn af Tenvancius og hans efterfølger 262²⁷. 32.
 Belús, Assyrierkongen Ninus' fader 170⁰, 499¹.
 Benedictus ábóti, d. e. den hellige Benedikt af Nursia (f. 480, d. 543) 156⁰, 176²¹. 22.
 Benedictus, en konge i „Lille Bretland“ (=: Wales) 269⁰⁻⁷.
 Bera Egils-dóttir (Skallagrímssonar; 10. årh.) 127²⁰.
 Bera Orms-dóttir (Kodránssonar) gift med Skúli Þorsteinsson 127²³.
 Berodábel (vistnok = Blegabred, Geoffr.), en sydgælsk konge, horende til kongerækken, som omtales u. Margánús, se d. n. 259¹⁷.
 Bergr Vigfússon (Vigglúmssonar; 11. årh.) 505⁰.
 Berghórr (Hrafnsson; blev lovsige-mand 1117) 146¹⁰.
 Bersi Halldórsson, fader til Þormóðr Kolbrúnarskáld (10. og 11. årh.) 370⁰, 371⁰. 11. 15. 16, 376²².
 Bersó sterki (= Boso, Geoffr.) en af kong Artus' sendebud til Romerne i Gallien 292²⁷.
 Bárleifr og Leifr, falsk opgivelse af navn istedet for Hemingr Ásláksson 342¹⁵. 18. 19.
 Bífurr, en dværg 189¹.
 Bíldr, en dværg 189⁰.
 Billigr, en dværg 189⁰.

Bissa, d. e. Bitias, en af førerne i Æneas' hær mod Turnus 234¹⁰, 235³⁵.

Bjadvöru (dóttur etc.) 289³¹, ved misforståelse eller urigtighed i bearbejderens original. I Geoffroy er talen om Bedverus, kong Artus' mundskænk. På samme måde er Estrusiam (= Neustriam) blevet til mandsnavn. Se iøvrigt Indl. CVIII.

Bjaf se Bjarr.

Bjarni, en samboende ven af Skúfr på Stokkanæs i Grönland (10. og 11. årh.) 389¹⁰, 390^{20. 24}, 391^{2. 5 8 13. 21. 24}, 392^{6. 12}, 393⁷, 395^{18. 21}, 397^{2. 7. 10}, 398^{1. 27}, 400^{2 5}, 401^{3. 12. 13. 27}, 404^{28. 34. 30}, 405²¹, 409^{13. 15. 16. 18}.

Bjarni Grímólfsson, Þorfinnr karls-efni's ledsager til Grönland og senere til Vinland (c. 1000) 435³⁸, 437², 439¹², 441³⁴, 443¹⁶ (her fejlagtigt Gunnólfs- f. Grímólfs-), 20. 26. 27. 28. 30, 444^{1. 3}.

Bjarni Gunnólfsson se Bjarni Grímólfsson.

Bjarr eller Bjaf, søn af Skjaldunn 504²⁸.

Bjartmarr jarl, bedstefader til Hervör, Angantyr's datter 353^{13 35}.

Björn buna (hersir í Sogni) fader til Ketill flatnefr 425⁶.

Björn Gilsson, biskop til Hólar (1141—1162) 444¹³.

Björn Hróaldsson (hrygg; ikke, som her i sagaen, Þorvalds-) byrðusmjør, fader til Hófða-Þórdr (9. årh.) 435³⁰.

Björn Hrólfsson frá Ám 505³.

Björn Hunda-Steinarsson, fader til Audunn skökull 505³⁰.

Björn Ketils-son (flatnefs) austræni, en af de fornemste landnamsmænd på Vestlandet (f. c. 840; kom til Island c. 886) 425²⁰.

Björn Ragnars-son (lodbrókar) jærnsida, konge i Sverige (8. og 9. årh.) 435³¹, 459⁵, 460¹⁷, 461⁴⁻⁵, 464¹⁹, 466^{2. 3}, 506⁵.

Björn Þorvaldsson byrðusmjør se Björn Hróaldsson, byrðusmjør.

Bladud, søn af Lúð Húðibras og hans efterfølger 248¹⁰.

Bladud, en af Ebraucus' sønner 247³¹.

Bláinn, en jätte (d. e. Ymir) 188²⁰.

Blæja Elludóttir, gift med Sigurðr ormr í auga, moder til Hófða-Knútr 464²³, 466¹⁷.

Bockó eller Bockir (Boccus, Geoffr.) en medisk konge i Lucius' hær mod kong Artus 293^{18. 22}.

Bóetes, en af høvdingerne i Grækerhæren for Troja 209¹⁰.

Bófi, en fosterfader til Gauthildr, Ingjaldr illrádi's dronning, og senere til hendes søn Óláfr trételga 456⁴.

Bolli Þorleiks-son (Høskuldssonar; c. 1000) 139^{7. 14. 17. 18}.

Borghildr Eysteins-dóttir (bela) 459²⁷.

Borr (ikke Þorr), en jätte og Odins fader 188⁷.

Bótólfur byskup (til Hólar; 1238—1246) 129¹¹.

Brámi, den sjette af Arngrims-sønnerne 352³.

Brandr hinn víðforli (12. årh.?) 144¹⁵.

Brandr Sæmundarson, biskop til Hólar (1162—1201) 444¹⁵.

Brennir og Brennítús (?: Brennius, Geoffr.) søn af Dunvállus og broder til Belir 253^{33. 30}, 254^{2. 4. 10. 16. 21. 24. 28. 33}, 255^{6. 14. 20}, 256^{10. 12. 16. 20. 30}, 291⁴.

Brennu-Flosi (?: Flosi Þórðar-son Freysgoda; 10. og 11. årh.) 140²³⁻²⁴, 141⁸⁻⁹.

Briseis, Achilles' slavinde 212^{2. 6}.

Bristús, engelsk konge (8. årh.) 301³³.

Britó se Britús.

Britteús (= Britael, Geoffr.?) en af de med Kasibellánuus forbundne konger 260¹⁴.

Britús og Britó, Brutus', Æneas' ællings, forandrede navn 243¹⁸, 244^{1. 8. 12}.

Brjánn (Brianus, Geoffr.) kong Kadals fosterfader (c. 7. årh.) 296³⁰, 297^{27. 34. 35. 37}, 298^{1. 2. 6. 8. 13}. Jfr Indl. CIX og Rettelser.

Brodd-Helgi (?: Helgi Þorgils-son, Þorsteins-sonar hvíta) isl. høvding på Østlandet (10. årh.) 142³⁴.

Brúach (= Buel, Geoffr.) en af Ebraucus' sønner 247³².

Brúni, en dværg 189⁵.

Brúnigús (= Bunignus, Geoffr.) en høvding i Modrets hær mod kong Artus 294²⁰.

Brúsi Sigurdarson, en af Orknojarlerne, broder til Porfinnr jarl (d. 1031) 376^{27, 30}.

Brútús, søn af kong Silvius (Æneas' sønnesøn) 238³², 239^{6, 9, 18, 27, 20, 32, 30, 39, 240, 5, 6, 8, 10, 11, 18, 22, 32, 33, 35, 37, 39, 241, 3, 8, 15, 27, 242, 1, 9, 12, 15, 17, 20, 32, 33, 243, 4, 7, 17, 18, 24, 25, 27, 244, 8, 11, 281, 20, 23. Se Britús og Britó.}

Brútús Grønkskjöld („Brutus viride scutum“, Geoffr.) en af Ebraucus' sønner 247³⁰ (tilnavnet fejlagtig gjort til et særligt mændsnavn), 248^{4, 6} (her også fejlagtig Brútús ok Grønkskjöld). 7. Jfr Indl. CIX.

Brynhildr Budladóttir, med Sigurdør Fáfnisbani moder til Aslaug, Ragnar lodbrogs anden dronning 459⁴, 505²⁵⁻²⁶.

Búi; den tiende af Arngrimssønnerne 352³.

Búri, en dværg 189⁵.

Býleistr, Loki's broder 191⁶.

Bøðvarr Hámundarson, søstersøn af Þorgrímr tröllfi 389²⁷, 397²⁰, 398³⁷, 401³⁵, 402^{1, 4, 11, 403, 1, 20, 404, 5, 407, 6, 10}.

Bøðvarr Vikinga-Kárason, hersir (på Vors), morfader til Gissur hvíti (c. 900) 140^{13, 14, 506, 1}.

Bøðverús (= Bedverus, Geoffr.) en kæmpe i kong Artus' hær 293^{18-19, 20}.

Bømburr, en dværg 189¹.

C (jfr K).

Cácús, en jette, som Herkules dræbte 203¹²; ved en misforståelse af eller urigtighed i originalen gjort til søn af Evander. Se Indl. C anm.

Cádór, også Kádór, konge af Cornwall (dux Cornubiæ, Geoffr.) kong Artus' svigerfader og hærfører 287³⁵, 289⁵, 290³³, 291¹⁸, 293²⁰, 294³², 295⁷.

Cadvalódría, forvanskning af Cadwalladrus, en britisk fyrste, søn af Kadall (Cadwallo, Geoffr.) 281⁶.

Cadverus se Kadvánus.

Castenus, sikkert, som J. Sig. antager, en sammenblanding af 2 navne, Cap og Oenus (Geoffr.; jfr Indl. CLX) på sydgengelske konger, hørende til kongerækken som omtales u. Margánús (se d. n.) 259¹⁰.

Cain se Káin.

Gainan, d. e. Kenan, Enos' søn 504¹³.

Galkas se Kalkas.

Gambran se Kambran.

Ganaan, Chanaan, Chams søn 165^{20, 22}.

Canánfús og Canónfús (= Conanus Meriadocus, Geoffr.) kong Octavius' søstersøn 267^{23, 31, 33}.

Canánús se Kadvánus og Kanánús.

Canónfús se Canánfús.

Canótús, en sydgengelsk konge, hørende til kongerækken, der omtales u. Margánús (se d. n.) 259¹⁰.

Carásíús, også Karísius og Cassíus (Carausius, Geoffr.), Maximians og Constantíus Chlorus' modkejser (d. 293) 265^{17, 23, 24, 25}.

Carencíus og Karsíus (= Careticus, Geoffr.) en britansk konge, Malgos efterfølger 295^{25, 30, 31, 35}.

Casabell- se Kasbell-.

Casandra se Kasandra.

Casibellánús (Cassibellanus, Geoffr.), en af høvdingerne på kong Artus' side, der faldt i slaget mod Modred 294³². — Se Kasbellánús.

Cassíus se Carásíus.

Castor se Kastor.

Cheliús, forvanskning af Coelus, d. e. Uranus, fader til Saturnus 504²⁰, Cherúbín (d. e. Cherubim) 182²⁰.

Christ, Chrístr og Chrístús se Jesús Chrístús.

Cíprfánús, d. e. Cyprianus, kirkefaderen 490¹⁷.

Cíprús, søn af Zekin og fader til Cretus 504¹⁰.

Círús, d. e. Cyrus (den ældre) 162¹³.

Claudiús, romersk kejser 262³³.

Clepidótús (= Asclepidotus,

- Geoffr.) konge over England i kejser Diocletians tid 265²⁸, 30, 34, 266⁹.
- Cóel, Kóel, Klepidotus' overvinder og konge i Britannien, fader til kejserinde Helene 266⁹, 10, 13, 14, 15, 16.
- Cóilús (= Coillus, Geoffr.) kong Marius' søn og efterfølger 264¹².
- Constancíus se Constant.
- Constant, Constancíus (= Constantinus, Geoffr.), den britiske kong Constantinus' søn og efterfølger 268¹⁵, 16, 18, 25.
- Constantínús, britisk konge, dræbt af Vortigernus 268¹¹, 12, 17, 283²⁷, 285⁷⁻⁸.
- Constantínús, kong Artus' svoger og efterfølger 295⁶⁻⁷, 11, 14, 15.
- Constantínús og Konstantínus keisari (o: Constantin den store; f. 274, d. 337) 154³⁵, 177²⁵, 266¹⁷, 21, 25, 267⁴, 291^a.
- Constantínús, fejlagt for Constantíus (Chlorus), fader til Constantin den store 266¹¹, 15, 18, 21 (linjens første navn).
- Córineús, Corneús, anfører for trojanske flygtninge, Brutus' bundsforvandt, tilsidst konge i Cornwall 241²⁵, 29, 32, 34, 242², 8, 12, 15, 28, 32, 35, 243¹⁰, 27, 28, 31, 244³⁷, 245¹, 23, 26, 280²⁵.
- Corneús se Córíneús.
- Córóbia, en spansk konge i Romernes hær mod kong Artus 291²⁶.
- Cossa (vistnok ved fejllæsn. eller fejlskrivn. af Eosa, Geoffr.) svoger til Otta (Hengists søn) 284^a.
- Cresúa, d. e. Creusa, Æneas' hustru 222¹⁰.
- Cretús, fader til Coelus (o: Uranus) 504²⁰.
- Cridúósús (Cridious, Geoffr.), en dansk (efter Geoffr. skotsk) konge i forbund med Kasibellaunus 260¹³.
- Criseús, d. e. Chryses, Apollos præst 207³⁴, 30, 208^p.
- Crist, Cristr se Jesús Christus.
- Cúspídús, en kæmpe i Æneas' hær 235³³.
- D.**
- Dágón, Filisternes afgud 160¹¹, 14, 17.
- Dagr, en anfører i kong Olafs hær på Stiklestad 415¹, 416¹⁰.
- Dagr dúnvattr, en af Ragnar lodbrogs og Aslaugs sønner 506⁴.
- Dagr Hálfdanarson, en oldtidskonge, fra hvem Daglingerne stammer 466^a.
- Dagr konungur af Vestmörum, kong Halfdan mildi's svigerfader 457°.
- Dáinn, en dværg 188²³, 189⁵.
- Dalla Þorvalds-dóttir (Ásgeirssonar æðikolls; f. c. 1010), biskop Ísleifs hustru 145^a.
- Dámíus, konge i Etrurien, kong Turnus' fader 233³⁰.
- Dán, patriarken Jakobs søn 170³³.
- Dandán (= Darden, Geoffr.), en af kong Ebraucus' sønner 247³¹.
- Dániel, en engelsk biskop („Bangornensis ecclesie antistes“, Geoffr.) i det 6. årh. (d. 554) 295¹¹.
- Dániel, profeten 161¹⁷, 10, 21, 23, 24, 26, 30, 31, 35, 37, 162³, 10, 11, 13, 19, 20, 21, 24, 27, 30, 31, 34, 39, 163², 7, 8, 10, 12, 15, 18, 20, 21, 27, 31, 164¹, 5, 12, 14, 15, 18, 19, 283¹¹.
- Dárdánús, søn af Jupiter 504²¹.
- Dares (meistari) — også skr. Darres (o: Dares) — og Dariús frigtús (d. e. Dares Phrygius) 152¹⁵, 213¹⁰, 221²⁸, 222⁵, 225¹⁷.
- Dari (= Darius I Hystaspis?) 161²⁰.
- Dariús frigtús se Dares.
- Dávið, engelsk biskop eller erkebisp („in Menevia civitate“, Geoffr.) i det 6. årh. (d. 546) 295¹¹.
- Dávið, Israels konge 164³⁰, 171²², 177²⁵, 210¹⁹, 247²⁸, 283¹⁴, 492²⁰.
- Deiphóbús se Deiphóbús.
- Deiphóbús — også Deiphebus — Priamus' søn 199¹, 214²⁰, 24, 215³⁵, 216¹⁰, 18, 222^a.
- Dejáníra, Herkules' hustru 203²⁰, 21.
- Delón (d. e. Dolon, søn af Eumedes) en af de trojanske helte 219²⁴.
- Delpús (= Delphi) den gud (Apollos søn?), hvis præst Kryses var 207³⁴.
- Demetriús, en (græsk?) martyr 177²⁴.
- Dídó, dronning i Kartago 231¹⁵, 232¹², 233²⁵.
- Digr-Ketill, også Ketill alene, en høvding på Østlandet (10. årh.) 142³⁴, 143¹.

Dinabúctús, Dunabúctus (= *Dabutus*, *Geoffr.*) 270^{20. 30.}

Dínót, en abbed og lærling af biskop Augustinus (i Kanterbury) 296^{17.}

Dínús se Ninús.

Díoclesíanús, den romerske kejser (d. 313) 265^{35.}

Díomédes, en af Grækernes helle for Troja 207^{30. 32.}, 209^{7. 20. 23. 33.}, 210^{4.}, 213^{28.}, 217^{5. 7.}, 222^{2.}

Díomeneus, anført blandt de græske kæmper, som Hektor fældede 221^{30.}

Díónístús, d. e. *Dionysius*, som i det 3. årh. stiftede den første kristelige menighed i Paris, og blev af den galliske kirke gjort identisk med Dyon. *Areopagita* 177^{4.}

Díónótús, en brettandsk konge, den hellige Ursulas fader 267^{35.}

Díviánús (= *Duvianus*, *Geoffr.*), en kristelig missionær sendt til England af pave Eleutherius (2. årh.) 264^{22.}

Dolgrásir, en dværg (blandt Lofars aner) 189^{8.}

Dolvar, en sydengelsk konge, hørende til kongerækken, som omtales u. Margánús, se d. n. 259^{17.}

Dómóvarstús, en konge, morfader til spåmanden Merlinus 271^{1.}

Dónús (= *Dorius*, *Dares*) en af Grækernes hovedinger for Troja 221^{35.}

Draufnir (o: *Draupnir*) en dværg (blandt Lofars aner) 189^{8.}

Dúdás (= *Oudas*, *Geoffr.*), en af kong Ebraucus' dotre 247^{33.}

Dulinn, den ene af dværgene, der lavede sværdet Tyrping (jfr Dvalinn) 351^{13.}

Dunabúctús se Dinabucius.

Dunnóvallús se Dunvallus.

Dunvallús, Dunnóvallus (o: *Dunvallo* eller *Dunwallo Molmutius*, *Geoffr.*), konge over England og søn af Lothen (konge i Cornwall) 253^{18. 25. 35.}

Durinn, en dværg 188^{21. 22.}

Dvalinn, en dværg 188^{23.}, 189^{0.}, 351^{13. 20.} (på begge steder den ene af de to, som lavede sværdet Tyrping).

E.

Eadán (at læse Jádán? — *Edanus*, *Geoffr.*), en skotsk konge i kong Kadals tid 298^{22.}

Ehautús se Eubrácús.

Ebba (*Eba*, *Geoffr.*) en jarl i kong Villifers hær 300^{10.}

Ebráctús, Ebrátus, Ebrautus se Eubrácús.

Ector, Ector se Hektor.

Eðbort (*Edbertus*, *Geoffr.*) en jarl i kong Villifers hær 300^{11.}

Eddvin eller Eðvin, kong Æthelreds søn og efterfølger (7. årh.) 296^{31.}, 297^{10. 12. 13. 14. 17. 20. 25. 37.}, 398^{1. 10. 10.}

Edelaldr, sejlagt. for Edelbaldr o: Æthelbalð, konge i England (858—860) 301^{35.}

Edelon, forvanskning af Elektryon, Alkmenes fader 197^{20. 27.}

Eðvin se Eddvin.

Egðir, jettekvindens hyrde (i Völuspá) 190^{15.}

Egeriús, d. e. *Hegai*, Perserkongen Ahasverus' tjener 321^{4.}

Eggbrigtús, d. e. *Egbert* den store, konge i England (802—838) 301^{33.}

Egidtús, en katolsk helgen 177^{4.}

Egill — også kaldet Fífl-Egill — Þormóðr Kolbrúnarskálds ledsager på nogle af hans hævnfarter i Grønland 392^{2. 4. 0. 12.}, 393^{12. 14. 16. 18.}, 394^{1. 8. 13. 15. 23.}, 395^{4. 7. 9.}, 405^{5. 6. 9. 12. 17. 19.}

Egill Skallagrímsson (f. c. 901, d. c. 983) 126^{22.}, 127^{20.}

Eiðúlfr, d. e. *Æthelwulf*, *Egbert* den stores søn, konge i England (838—858) 301^{34—35. 30.}

Eikinskjalði, en dværg (blandt Lofars aner) 189^{0. 10.}

Eilifr Bárðarson, orn (10. årh.) 126^{4.}

Eilifr Helga-son (hjólur) 131^{13—14.}

Einarr Ketils-son (eller Grundar-Ketils-) isl. høvding på Nordlandet (11. årh.) 444^{10.}

Einarr Sigmundarson (á Laugarbrekku) en høvding på Vestlandet 427^{27. 28.}

Einarr Þorgeirsson (á Þorgeirsfelli) 427^{27. 30.}, 428^{2. 4. 6. 8. 10. 13. 16. 27. 28. 32. 34.}

- Eiríkr Agnarsson, *konge over Vestfold og soigerfader til kong Eysteinn Hálfðanar-son* (hvitbeins) 457^{1-2. 2. 3.}
- Eiríkr Bjarnarson (*fejlagt. for Eymundarson*), *konge i Sverige* 447¹, 453²⁴, 454^{3. 8. 22}, 455²³.
- Eiríkr Gnúppsson, *en foregiven biskop til Gardar i Grönland* 501⁸.
- Eiríkr (jarl) Hákonarson (*10. og 11. årh.*) 144⁶.
- Eiríkr Haraldsson, *blóðøx, konge i Norge* (931—935; *f. c. 900, d. 950*(54)) 450^{31. 34}, 454²⁴⁻²⁵, 455^{10. 11}.
- Eiríkr Hunda-Steinarsson, *fader til Sigurðr bjóðaskalli* 505³².
- Eiríkr Ragnars-son (lodbrókar) 459^{1. 10. 22. 25. 35}, 460^{1. 4. 5. 6. 14}, 461¹, 505²⁰.
- Eiríkr Vikinga-Kárason, *morfader til Óláfr Tryggvason* (c. 900) 140¹⁴, 506¹⁻².
- Eiríkr Porvaldsson (raudi), *opdagere af Grönland* (983) 426^{13. 15. 17. 20. 21. 23. 25. 28. 29. 33. 36}, 427^{6. 7. 9. 21. 22}, 429¹¹, 431^{23. 27. 30}, 433^{9. 7. 11. 15. 26. 29}, 435^{24. 25}, 436^{6. 7. 8. 14. 16. 19. 23. 27. 29. 31}, 437^{4. 5. 6. 9}.
- Ektor se Hektor.
- Elafiús, *en høvding i Modreds hær mod kong Artus* 294²⁰.
- Elám, *en af Sems sønner* 153²⁰, 165^{6. 7}.
- Eldad, *en af kong Ebraucus' sønner* 247³¹.
- Eldaldus (Eldadus, Geoffr.) *en biskop i kong Aurelius' følge* 284²⁰.
- Eldón (Eldol, Geoffr.) *en britisk jarl under kong Vortigernus og fl.* 270¹⁰, 284^{4. 10}
- Elen se Elena.
- Elena, Elen, Elina, *kejser Constantin den stores moder* 177^{7. 26}, 266^{15. 31}, 267²³, 291⁶.
- Elena, Elina, *kong Menelaus dronning* 155⁹, 198²⁸, 206^{15. 20. 23. 32}, 207^{2. 5. 10. 32}, 209¹⁸, 210³¹, 211^{9. 12. 24}, 218¹⁵, 219^{3. 12}, 221²⁵, 225²³.
- Elenús se Helenús.
- Eleutherius, *en pave, som i kong Lucius tid sendte missionærer til England* 264¹⁹.
- Elfógiús (*d. e. Elsingius, Geoffr.*) *en norsk konge* 254⁵.
- Elías, Helias, *profeten*, 171^{12. 18}, 248¹⁷.
- Elín, *en slægtning af kong Artus* 292⁷.
- Elína se Elena.
- Ella, *en konge i Northumberland* (*i slutn. af 6. årh.*) 296^{7. 10}.
- Ella, *en konge i Northumberland* (*9. årh.*) 462²⁷, 463^{4. 6. 12. 15. 16. 21. 33. 37}, 464^{5. 7. 20}.
- Ellidúrus (Elidurus, Geoffr.) *kong Argallos broder, tre Gange konge i Sydengland* 258^{17. 21. 35}, 259^{4. 6}.
- Ellisif, *Harald den hårdrådes dronning, datter af kong Jaroslav i Novgorod* 331^{10. 14}, 333¹⁷.
- Eltúrus, *en sydengelsk konge, hørende til kongerækken, som omtales u. Margánus* (se *d. n.*) 259¹⁰.
- Embla, *den først skabte kvinde* (*i den nord. mytologi*) 189¹².
- Endill, *en søkonge* 134, *i noternes redaktion af verset* l. 13—10.
- Eneás (o: Aeneas) 209^{8. 21. 22}, 210⁹, 213^{4. 5. 23}, 219^{7. 24}, 220^{11. 12. 20}, 221^{15. 10}, 222⁷, 224³⁰, 225^{5. 9}, 226²⁸, 231^{2. 5. 9. 13. 10. 10. 21. 27}, 232^{7. 12}, 233^{6. 13. 15. 23. 26. 30}, 234^{9. 11. 21. 28. 30}, 235^{2. 3}, 236^{10. 29. 35}, 237^{18. 20. 21. 22. 26. 30. 31}, 238^{1. 3. 4. 8. 10. 11. 12. 13. 18. 22. 23}, 244⁸, 246¹², 259³¹.
- Enedágús — *fejlagt. for Cunedagius* —, *dattersøn af kong Lear* 252²⁰, 27. 29. 32, 253².
- Enellús (= Evelinus, Geoffr.) *Androgeus' søstersøn* 261¹⁴.
- Énóch, Énoc, *en af patriarkerne* 171^{12. 13}, 504¹⁴.
- Énós, *Seths søn* 504¹³.
- Eoppa (Eopa, Geoffr.) *irsk mand, der forgav kong Aurelius* 285^{20. 25}.
- Epistrópus (o: Epistrophus) *Fokernes anfører for Troja* 221³⁰.
- Ercóniús, *vistnok forvanskning af Erichthonius, søn af Dardanus* 504²¹.
- Erídes, *vistnok = Eurytus, som Herkules fældede* 203³⁰.
- Erikneus, *sagnhistorisk konge på Sicilien* 231⁴.
- Erkúles, Ercúles og (et sted) Eirkúles (o: Hercules) 196⁹, 198²⁷, 200¹⁰,

202¹⁴, 23²⁰ (Eirkúles), 203², 4, 5, 7, 12, 10.
22, 27, 241²³.

Erlendr Óláfs-son (totts) sterki,
lagmand på Island, fader til Haukr
Erlendsson 444¹⁰. Se Indl. I—II.

Erlingtus (fejlagt. for Egbrictus,
Geoffr.) en høvding i Modreds hær mod
kong Artus 294²⁰.

Ermíánús (= Eunnianus, Geoffr.)
den anden i kongerækken, som omtales
u. Margánus (se d. n.) 259¹⁴.

Ermóene se Hermóne.

Eróas, forvanskning af Tros, søn
af Erichthonius og fader til Ilus 504²¹.

Erúleus (o: Euryalus) en af Æneas'
kæmper i Alba longa 235², 6, 10, 25.

Esón (o: Aeson) Jasons fader 198².

Estrildes, Astrildes, kong Loctrinus'
anden hustru 244²¹, 245¹², 18, 27, 246⁵.

Estrúslam se u. Bjadvgru.

Eubrácús, Ebraícus, Ebrautus,
Eubrátus, Ebautus — mindre korrekte
gengivelser af Ebraucus (Geoffr.) —
kong Mempricius' søn 246²⁷, 247³, 16.
20, 34, 248⁴.

Eubrátus se Eubrácus.

Eufemús, Trojanernes forbunds-
fælle og Kikonernes anfører 222¹.

Euforbús — også Eyporliús og
Euphróbús — o: Euphorbus, Panthous'
søn (Dares kalder ham P^s „pater“), en
af Trojanernes helte 205²³, 210⁶, 222¹.

Euphróbús se Euforbús.

Európa, kong Agenors datter 196²²,
197¹⁵.

Eva, den første kvinde 156²⁰, 181¹³.

Evander — også Avander — en
hovding fra Arkadien, anleggeren af
byen Pallantrium ved Tiberen 203¹²,
233¹⁷, 234¹³, 236²⁵, 237¹². Om angiv-
elsen 203¹² se Indl. C anm.

Eyfura, datter af kong Svafrlami
og moder til Arngrímssønnerne 351²⁷, 35,
355¹⁰.

Eygrfmr se Grfmr Horgrímsson.

Eyjólfr Ingjaldsson, hrúga, fader
til Víga-Glúmr (10. árh.) 505⁵.

Eyjólfr saurr, bonde på Vest-
landet, dræbt af Eirikr raudi 426
22, 23, 25.

Eyjólfr Valgerðarson, isl. høvding
på Nordlandet (10. árh., d. 985) 126¹⁷,
127⁷⁻⁸, 129¹⁰.

Eyjólfr Þórðarson (gellis) hinn grái,
isl. høvding på Vestlandet 126²⁰.

Eyjólfr Þórðarson (i Óláfsdal),
fø. broder til Þorgeirr hófleysa (bægge
samtidige med fostbrodrene Þorgeirr og
Þormóðr) 378¹², 15, 385⁶, 386⁵, 8, 15, 18.
21, 23, 24, 35, 37, 38 (her fejl for Þorgeirr),
387¹, 4, 10.

Eyjólfr Æsuson (ór Svíney), en
hovding på Vestlandet, som stottede og
beskyttede Eirikr raudi (c. 982) 426²³,
427¹, 6.

Eyporbús se Euforbús.

Eysteinn beli, Ragnar lodbrogs
underkonge over Opsviarne 459²⁰, 21, 26.
28, 29, 32, 35, 460⁴, 7, 461⁴, 462¹⁰, 12.

Eysteinn Egdafork, norsk høvding
på Harald hárfagres tid 450³⁰.

Eysteinn Hálfðanar-son (hvítbeins),
frettr, konge over Raumaríki (8. árh.)
456²², 29, 457⁸.

Eysteinn hvíti, en høvding på Vors
på Harald hárfagres tid 450³⁵.

Eysteinn Hognason, konge over
Hedemarken og Solor (c. 800) 457³¹.

Eysteinn illráði, konge på Opland
(begynd. af 8. árh.) 456¹⁰, 457³¹.

Eysteinn ívarsson, glumra, jarl på
Møre (9. árh.) 425¹¹⁻¹².

Eysteinn Magnússon, konge i Norge
(d. 1123) 337⁷.

Eysteinn Þorbergsson, orri, kong
Harald hárdrádes svoger og befalings-
mand på toget til England (d. 1066) 333¹⁵,
339¹, 340⁵, 341⁸, 345², 8, 15, 19, 25, 27, 29.

Eyvindr Bjarnarson, austmadr, fad-
er til Helgi magri (9. árh.) 425⁹, 505⁴.

F.

Fágánús, en kristelig missionær,
sendt til England af pave Eleutherius
(2. árh.) 294²², 29.

Falgeirr Hámundarson, søstersøn
af Þorgeirr tröllli (dræbt af Þormóðr
Kolbrúnarskáld c. 1026) 389²⁸, 397²⁰,
399¹¹, 17, 19, 21, 24, 29, 30, 34, 400¹⁹, 404³³.

Faraó, Pharaó, Pharaón, *Ægypter-kongen* 159³⁰, 160², 477¹⁰, 484².

Fareth, *fejlagt. for Jared, en af patriarkerne* 504¹⁸.

Feredctdes, *d. e. Pherekydes, græsk historisk forfatter (6. årh. f. Chr.)* 152²¹.

Fereuxen (*Ferrex, Geoffr.*) søn af Gorbodaga (*o: Gorbodug eller Gorbogudo*) og broder til Pórex 253^a. 7. o. 11.

Fífl-Egill *se* Egill.

Fili, *en dværg* 189^s. 4.

Fimbultýr, *d. e. Odin* 191²⁰.

Finnr, *søn af Gudólfr og fader til Frjáláfr eller Friðleifr* 504²⁸.

Finnr Ketilsson, *feginn, søstersøn af Olav den hellige og hans ombudsmand i Grønland* 335¹⁰. 11. 12.

Flosi, *morfader til Erlendr Ólafsson* 444¹⁰. 20, 505⁷.

Fornbogi, *en dværg* 189^s.

Freydís Eiríks-dóttir, *rauda, hans uægte datter* 437⁴, 440³⁰, 441⁵.

Freyja, *den nordiske gudinde* 138¹⁰, 269¹⁰. 17. — 2) *det nordiske navn på Venus* 199¹⁰. 17. 35. 30, 200⁷, 211⁸, 232⁷.

Fréyr, *en af Aserne* 364¹. — 2) *det nordiske navn overført på Saturnus* 193^s.

Friðfróði, *søn af Friðleifr, d. e. Lejrekongen Frode „fredegod“* 504⁰¹.

Friðgerðr Þórðar-dóttir (*o: Høfða-Þórðar; 10. årh.*) 127⁰⁰. 33.

Friðgerðr — *sikkert fejllæsning eller skrivfejl for Þorgerðr — Þóris-dóttir (hímu), gift med Høfða-Þórðr* 435²⁰.

Friðgerðr Kjarvals-dóttir Írakonungs, *gift med Þórir híma, svigermøder til Høfða-Þórðr* 435²⁰.

Friðleifr, *søn af Fróði fridsami, ætling af Lejrekongen Frode „fredegod“* 504²⁸.

Friðleifr, *søn af Skjöldr (Odins søn)* 504⁰¹.

Friðleifr *se* Frjáláfr.

Friðrekr *byskup (fra Saxland; på Island 981—986)* 126¹⁰. 14, 129¹⁴.

Frigg, *den nordiske gudinde* 191¹⁰, 269¹⁰. — 2) *fejlagt. betegnende Venus* 159¹⁴, 220³¹, og *Minerva eller Pallas Athene (i stedet for Gefjon)* 199³⁵, 200⁵.

Frjáláfr og (*isl.*) Friðleifr, *Odins fader* 504²⁰.

Fróði fridsami, *dattersøn af Vermundr hinn vitri* 504³³.

Fróði Friðleifs-son (Fróðasonar fridsama) *hinn frækni* 504³³.

Fróði Hávarðar-son, *handramma (sønnesøn af Friðfróði)* 504³².

Fróði Helga-son, *hvassa, konge over Hringaríki* 466²⁰.

Fróði Hrcæreks-son, *slongvanbauga* 505².

Frollo (*Flollo, Geoffr.*) *en frankisk fyrste eller guvernør på kong Artus' tid* 289²⁰. 23. 25. 26. 29.

Frór, *en dværg* 189^s.

Frær, *en dværg* 189^s.

Fulgenciús, *en engelsk jarl, der rejste modstand mod en engelsk invasionshær* 265⁰. 7. 11.

Fundinn, *en dværg* 189⁴.

G.

Gábríel, *ærkeengelen* 473³⁴.

Gað *se* Gatnathan.

Galdra-Hedinn, *en isl. trolldmand (c. 1000)* 133³⁰.

Gallítús (= *Livius Gallus, Geoffr.*) *en af romerhærens anførere i England på Clepidotus' (o: Asclepidotus') tid* 265²⁰. 31.

Gallómánús, Gallímánús (*Gillo-manus, Geoffr.*) *en irsk konge på kong Aurelius' tid* 285¹. 14, 286¹. 2.

Galtús, *fejlagt. for Gabius (Geoffr.), konsul i Rom og hærfører imod Belir og Brennir* 256²⁸. *Jfr* Sábíus. *En anden forvanskning er Sábíus, s. s. l. s.*

Galvein og Galven, *en af kong Artus' tre sendebud til Romerne* 292²⁰. 31. *Til navnet svarer ellers i Hist. Reg. Brit. (blandt flere former) Walguainus og Walgainus („nepos regis“), samt de fra udgavens kildeskrifter anførte Galgannus og Gavain.*

Gamli, *en grønlandsk bonde (11. årh.)* 401⁰. 8. 13, 402⁰. 10. 17. 20. 31. 35. 37, 403⁴. 11. 10, 404²⁰.

Gandálfr, *en dværg* 189¹.

- Gandálfr Álfgeirsson, *konge over Vingulmörk, samtidig med Halfdan svart* 457⁸⁰.
- Garðr, *en værktstyrer hos Þorsteinn Eiríksson i Grönland* 434⁸.
- Gargústíus (*Gurgustius, Geoffr.*) *kong Runvallo's (o: Rivallo's) søn og hans efterfølger* 253⁵.
- Gatnathan, *fejlagt. sammenskrevet for Gad, Nuthan, profeter på kong Davids tid* 247²⁸.
- Gautildr Algauta-dóttir, *gift med kong Ingjaldr illráði* 456^{5. 7}.
- Gautr, *sagnhistorisk konge over Gautland, efter hvem det fik navnet* 456⁰.
- Gautr Sleituson, *mand af anset slægt på Vestlandet, dræbt af Þorgeir Hávarsson* 378^{2. 28—29. 31. 32. 37}, 379^{0 s. 12. 14. 19. 20. 21. 22. 24}, 381^{7. 10}.
- Gautrekr Gautsson, *konge over Gautland* 456⁰.
- Gayl (*Gaul, Geoffr.*) *en af kong Ebraucus' sønner* 247⁸¹.
- Gefjon, *Gefjun og Gjöfjun, Asynjens navn overført på Minerva eller Pallas Athene* 199¹⁷, *og (vistnok) på Diana eller Artemis* 241^{2. s. 15}.
- Geirlaug Steinmódsdóttir, *gift med Ormr Kodráson* 127²².
- Geirsteinn á Jörva, *en frænde til Eyjólfur saurr, som Eiríkr rauði dræbte* 426²⁴.
- Geitir Lýtingsson, *en høvding på Østlandet (10. årh.)* 126²⁷.
- Gopissa (*d. e. Genuissa, Geoffr.*) *kejser Claudius' datter og kong Arvirágus' dronning* 203¹⁹.
- Gereón, *Gereóns o: Geryon, jætten som Hercules dræbte* 203⁸, 204².
- Germánús, *kristendomsforkynder og biskop i England (d. c. 448)* 269⁸⁰, 270⁰.
- Gerón (*Gerio, Geoffr.*), *en spdmænd eller præst i kong Brutus' følge* 241⁵.
- Gervín enn frækni, *en af kong Artus' sendebud til Romerne* 292²⁷.
- Gestr, *et påtaget navn, se Steinarr.*
- Gestr Oddleifsson, *hinn spaki, en høvding på Vestlandet (c. 1000)* 126²¹, 137⁸, 138⁰, 143⁵.
- Gestumblindi, *en mægtig mand i Heidrek den vises rige, i hvis skikkelse og klæder og under hvis navn Odin besøgte kongen* 303²⁰, 304^{11. 10}. *Jfr Óðinn.*
- Geta, *kejser Caracallas broder* 265^{12. 15}.
- Gilla Patrik (*Gillapatriae hos Geoffr.*), *en høvding i Modreds hær mod kong Artus* 294²⁰.
- Gilli enn fróði (*Gildas „sapiens“, historiographus, Geoffr.*) *en af de tre, hvem forfatterskabet tilegnes til „Historia Britorum“* 301²⁰. *Se i øvrigt Indledn. CIII—CIV.*
- Gillimarr (= *Guillamarius, Geoffr.*) *en irsk konge i kong Artus' hær mod Romerne* 291¹⁰.
- Gizurr, *kong Heidrek den vises fosterfader* 357¹⁹.
- Gizurr Einarsson, *isl. høvding på Østlandet (c. 1100)* 148¹.
- Gizurr Ísleifsson *biskop over Island fra 1082—1105, derpå over Skalholt bispedømme til 1118 (f. 1042, d. 1118)* 145^{8. 18. 19. 23. 27. 28}, 146^{5. 15. 31}, 147^{5. 7. 10. 29}, 148^{5. 15}.
- Gizurr Teitsson, *hinn hvíti, isl. høvding på Sydlandet og fader til biskop Ísleifr (10. og 11. årh.)* 126²⁴, 133³⁴, 136²³, 139¹, 140^{0. 17. 14. 28. 29. 34. 35}, 141¹. 2. 8. 29. 33. 36. 142^{5. 25. 30}, 143⁰, 144^{24. 25}.
- Gjöfjun *se Gefjon.*
- Gjófaríús *se Gófaríús.*
- Gjúki, *en sokonge (i benævnt.)* 338².
- Gladiad (*Gladud, Geoffr.*) *en af kong Ebraucus' døtre* 247³³.
- Glóinn, *en døery (en af Lofars aner)* 189⁰.
- Glórigin (*Gloigni, Geoffr.*) *en af kong Ebraucus' døtre* 247³².
- Glúmr *se Víga-Glúmr.*
- Gnájús (*Guanus „rex Hunnorum“, Geoffr.*) *en jarl, som i forbund med en anden ved navn Melga, gjorde indfald i Britannien (det 4. årh.?)* 267³¹.
- Góemagóg (*Goëmagot, Geoffr.*) *en rise* 243^{22. 20}.
- Gófaríús, Gjófaríús eller Grjófaríús? (*Goffaríus, Geoffr.*) *konge i Aquitanien* 241²⁰, 242^{13. 10. 22}.

Goffridús meistari (?: Geoffroy af Monmouth) 1874. Se Indledn. CIV.

Gólfía, d. e. Goliath 492²⁰.

Gómer, en af Japhets sønner 165^{12, 17}.

Gordeilla, Gordóella og Gordóilla (Cordeilla, Geoffr.) kong Lears yngste datter 248³⁰, 249^{10, 20}, 251¹³, 252^{16, 23}.

Gordóella og Gordóilla se Gordeilla.

Gordónilla se Góronilla.

Gorlín se Gorlóis.

Gorlóis, også Gorlín, hertug i Cornwall i kong Utherpendragons tid (jfr Ýdir) 284⁶, 286^{15, 10, 20, 30, 31}.

Gorlómanús (Gorbonianus, Geoffr.) kong Morðidus' (?: Morvidus) søn og efterfølger 258⁶.

Gormr Knúts-son fundna, underkonge i Jylland, fosterfader til Gorm den gamle 464²⁶⁻²⁷.

Gormr Knúts-son (?: Hørdaknúts), gamli, konge over Danmark (d. 936) 464^{26, 28, 31, 32}, 465^{1, 2, 20, 31}, 466²².

Góronilla og Gordónilla (?: Gonorilla, Geoffr.), kong Lears ældste datter 248^{29, 31}, 250²³.

Gosbódaga (d. e. Gorbodug, Geoffr.) en britisk konge og Kirmacus' (d. e. Kinnarcus') efterfølger 253⁶.

Gracíanús (?: Gratianus) romersk kejser (f. 359, d. 383) 267²⁰.

Gracíanús, kejser Maximus' led-sager og senere britisk konge 267²⁰.

Grégóriús, kristendommens grundlægger i Armenien (d. e. 332) 177²³⁻²⁴.

Grégóriús, den store, pave (590—604) 296¹⁰.

Grégóriús Nascensis (biskop i Nazians; d. 391) 177²¹.

Grégóriús septimus, pave (f. 1020, d. 1085) 145²².

Grélpð, datterdatter af Þorsteinn raudr, gift med Þorfinnr jarl hausakljúfr 425¹⁷.

Gríma, en bondekone i Grönland, som plejede Þormódr Kolbrúnarskáld i 12 måneder 401^{9, 15, 25, 26}, 402^{6, 10, 10, 17, 19, 20, 21, 31, 35}, 403^{8, 6, 14, 18, 21, 20, 30}, 404^{7, 10, 11, 21, 20}.

Gríma, moder til den Þórdís, med hvem Þormódr Kolbrúnarskáld indledede sit første kærlighedsforhold 370⁸.

Grímur, en grönlandsk bonde, Þormódr Kolbrúnarskáld's regningsmand 389²¹ (her vistnok fejlagtig Þorgrímur), 408^{8, 10, 23, 24, 25, 26, 28, 32}.

Grímur, en Islænder, som for Olaf den hellige udgav sig for at være Þorgeirr Hávarsson's hævner 409^{21, 21}, 410^{1, 4}.

Grímur Hergríms-son (hálftrólls), fader til bersærken Arngrímur 350^{18, 24}, 351⁴.

Gróa Þorsteins-dóttir (rauds), svigermoder til Þorfinnr jarl hausakljúfr 425¹⁷.

Grundar-Ketill, d. e. Ketill Þorvalds-son (króks; 10. årh.) 444¹⁰.

Grönskjóld (og -skjóll) se Brátus Grönskjóld.

Gudbrandr kúla, morfader til Olaf den hellige 505²¹.

Gudlaugr eller Gunnlaugr munkr, d. e. Gunnlaugr Leifsson, munk på Tingøre (d. 1218) 271²⁷ og note 16.

Gudleifr Arason, isl. høvding på Vestlandet (10. årh.) 135^{5, 8}.

Gudmundr á Glasisvöllum, en sagnhistorisk konge over Jütunheim 350^{6, 11}, 356^{30, 33, 35}, 357^{2, 8-9}.

Gudmundr (Gormundus, Geoffr.) en irsk konge og kong Carencius' overvinder 295²⁰, 296¹.

Gudmundr Brandsson, præst til Hjarðarholt (d. 1151) 147².

Gudmundr Eyjólfsson, ríki, á Mødruvöllum, en mægtig isl. høvding på Nordlandet (d. 1025) 139⁸, 140²³, 386⁴.

Gudólfur (her) søn af Bjarr (i Su. E. af Jat) 504²⁸.

Gudrídur Þorbjarnar-dóttir (Viflisonar), gift først med Þorsteinn Eiríksson (rauda) og senere med Þorfinnr karlsefni 427^{61, 65}, 428¹², 429², 430⁶³, 431^{1, 2, 11}, 433^{34, 30}, 434^{1, 5, 12, 13, 18, 20, 32, 34}, 435^{4, 24, 25}, 436^{30, 33}, 441⁶⁴, 444^{6, 7, 9, 10, 23}.

Gudríkr (vistnok rigtigere Gudleikr; Guichtlacus, Geoffr.) en dansk konge i Brennir's og Belir's tid 254^{10, 20}.

Gudrún Þorsteins-dóttir (rangláts), tipoldemoder til Erlendr sterki Ólafsson 444¹⁸, 505⁶.

Guðrøðr Hálfðanar-son (hvítbeins) *konge efter faderen over Hedemarken og oldefader til Iverkongen Óláfr hvíti (8. årh.) 425², 456²². 20.*

Guðrøðr Hálfðanar-son (milda ok matarilla) *hinn gøfugláti (mikilláti i Ynglingasaga) konge over Oplandene og Vestfold 457¹⁰. 12. 14. 17. 19. 28.*

Guðrøðr Ólafsson, *en konge af norsk slægt, som faldt tillige med Sigurðr ormr i auga i et slag mod kejser Arnulf 466 a. 10.*

Guðþormr, *søn af kong Sigurðr hjörtr 466²⁵, 467¹⁰. 14. 20.*

Gullveig, *andet navn på heksen Heidr (se d. n.) 190.*

Gunnástús (= *Gunfacius eller Gunvasius, Geoffr.*) *en konge fra Hebriderne i kong Artus' hær mod Romerne 291¹⁰.*

Gunnbertús (*Gombertus, Geoffr.*) *en norsk konge på Constantin den stores tid 267¹⁵.*

Gunnbjørn Ólfs-son (kráku), *bedstefader til Þormóðr Kolbrúnarskáld, efter hveni skærene ved Grønlands østkyst fik navnet Gunnbjarnarsker (10. årh.) 427³.*

Gunnhildr, *Olaf den helliges søster 335¹³.*

Gunnhildr Ormsdóttir, *gift med Hermundr, søn af Illugi svartí 143⁸. Se imidlertid 127²¹, hvor navnet ansøres som Yngvildr.*

Gunnvör (= *Guanhumara, Geoffr.*) *kong Artus' dronning 289⁴, 291²⁰, 294⁸. 18.*

Gúrgiectús (*Gurgintius, Geoffr.*) *en sydengelsk konge, havende til kongerækken, som omtales u. Margánus (se d. n.) 259¹⁰.*

Gvonhan (*Guentiam, Geoffr.*) *en af kong Ebraucus' dotre 247²³.*

Gvendagús (= *Guerthaeth, Geoffr.*) *en irsk konge i forbund med Kasibelánus 260¹⁴.*

Gvendólóena, **Gvendelóena**, **Gvendelóene** og **Gvendellóne**, *datter af Córneius, Lócrínús' første hustru og senere dronning i Cornwall 244²⁶⁻²⁷, 245¹⁰⁻¹¹. 14. 21. 20. 28. 28, 246⁰.*

Gvídír, **Gvídör** (*Guiderus, Geoffr.*) *kong Bellínús' (=: Kymbelinus) søn og efterfølger 262²¹. 27. 25.*

Gvítlínús, *kong Gyrgvör's søn og efterfølger 257²².*

Gvítlínús, *erkebiskop af London i den britiske konge Constantinus' tid 268⁸.*

Gylfi, *en søkonge (i benævn.) 137¹.*

Gyrðr Haralds-son (*granrauda*) 457¹⁸.

Gyrgvir, **Gyrgir** (= *Gurgiunt Brabtræ, Geoffr.*) *kong Belir's søn og hans efterfølger 257⁶ a. 20.*

H.

Hábren, *datter af kong Locrinus og Estrildes 245²⁰, 246⁶.*

Haddingr, *navnet på tvillingerne, de to yngste af Arngrimssønnerne 352³.*

Hafliði Músson, *en høvding på Nordlandet (d. 1130) 146¹⁰, 147²⁰, 148¹¹. 17. 10. 21. 24. 20. 29.*

Haki, *en skotsk mand i Þorfinnr karlsefni's følge til Vinland 437²⁰.*

Haki Hada-herserkr, *konge over Hadeland (9. årh.) 467⁶. 7. 8. 15. 18. 20. 22.*

Hákon Adalsteinsfóstri, *Norges konge (935—961) 301⁶.*

Hálfðan, *søn af den jydsk konge Harald (kong Heidrek den vises svigerfader) 360¹⁷⁻¹⁸.*

Hálfðan Eysteinnsson, *hinn mildi ok matarilli, konge over Oplandene og Vestfold (8. årh.) 457⁶. 8.*

Hálfðan Fróðason, *dansk konge, bedstefader til Haraldr hilditönn 505².*

Hálfðan Guðrøðarson, *svartí, fader til Harald hárfagre (f. c. 809; d. c. 860) 457¹⁴. 24. 20. 28, 467¹⁶. 20, 506⁸.*

Hálfðan Óláfs-son (trételgju), *hvítbeinn, konge i Solar eller over en stor del af Oplandene (begynd. af 8. årh.) 425³, 456¹⁵. 10. 17—18. 27. 22—27. 20. 20—457¹.*

Halla Þorundardóttir, *tipoldemoder til Haukr Erlendsson 444¹⁰, 505⁷.*

Hallbera Þorsteinsdóttir, *abbedisse på Reynistaðr (d. 1330) 444²¹.*

Halldís, *gift med Ormr af Arnarstapa 427²⁴, 429²³, 430²⁴.*

Halldórr, præst i Grönland i kong Magnús lagabætur's regeringstid 500.

Halldórr Egilsson, en-isl. høvding på Vestlandet (11. og 12. årh.) 148.

Halldórr Guðmundar-son (rika; 10. og 11. årh.) 139, 140²²⁻²³.

Hallfredr Óttarsson, vandræðaskáld, en af Olaf Trygvason's skjalde (c. 967—1007) 139⁹⁻¹⁰, 140³³.

Hallfrídr Snorradóttir, Þorfinns-sonar karlsefnis, moder til biskop Þorlákr Rúnólfsson 44¹².

Hallkatla Einarsdóttir, gift med Hrafn Sveinbjarnarson 505¹⁶.

Hallr af Síðu se Hallr Þorsteinsson.

Hallr Teitsson (i Haukadal) en af Islands mægtige høvdinge på Sydlandet (d. som bispeæmne 1150) 146²⁴, 148².

Hallr Þórarinnsson, i Haukadal, isl. høvding på Sydlandet (996—1090) 133³⁵.

Hallr Þorsteinsson, også Síðu-Hallr og Hallr af Síðu, isl. høvding på Østlandet (10. og 11. årh.) 126²⁶, 133^{1. 3. 5. 7. 10. 12. 15. 16. 21. 23. 24. 28}, 136⁶, 142^{10. 17. 22}, 146²⁷.

Hallveig Einarsdóttir (å Laugarbrekku) gift med Þorbjörn Vífilsson 427²⁸.

Háma, en roverhøvding, som Harald hárfagres skjalde traf på vejen over Kolen 451^{17. 23. 32. 37. 38}, 452^{2. 4. 10. 20. 30. 39}, 453^{5. 22. 28}, 454³⁴.

Hámundur, en bonde i Grönland, gift med Þorgrímur tröllis's søster 389²⁰.

Hanarr, en dværg 189⁴.

Hanfál (d. c. Hannibal) 232³³.

Hár, en dværg (en af Lofars aner) 189⁹.

Haraldr, en konge i Jylland, hvis svogerskab med kong Heðrek den vise blev hans undergang 360^{3. 7. 14. 15}, 361²³.

Haraldr, eller (oftest i sagaerne) Klakk-Haraldr, en jarl i Sønderjylland, fader til Þyri Danmarkarbót 464³³, 465¹, 466²⁴.

Haraldr Gormsson, blátønn, konge over Danmark (c. 940—988) 130¹⁵, 465^{5-6. 8. 10. 34}.

Haraldr granraudi, konge på Agðir, fader til Ása, Guðrødr gøfugláti's anden dronning 457^{12-13. 18}.

Haraldr Guðinason, Englands konge (d. 1066) 339¹⁵, 340^{22-23. 26. 27. 341²⁸, 342^{0. 18}, 343^{7. 18}, 344^{1. 6. 27}, 345³⁰, 346^{3. 5-6. 10. 25}, 347^{12. 13. 20}, 348^{3. 21. 25-29. 30. 35}, 349¹¹.}

Haraldr Hálfðanar-son (svarta) hárfugri, Norges konge (f. c. 850, d. 933) 302⁰, 445^{1. 2. 7. 9}, 447¹⁰, 448^{6. 9. 10. 13. 22}, 449²⁴, 450^{10. 21. 30}; 453^{33-34. 38}, 454^{4. 0. 14. 17. 23. 37}, 455²⁷, 467³¹, 505²¹⁻²², 506^{7-8. 0}.

Haraldr Hræreks-son (høggvanbauga — fejlagt. for sløggvanbauga?) hilditønn 505^{2-3. 9}.

Haraldr Sigurdarson, hardráði, Norges konge (f. 1015, d. 1066) 147²⁴, 331^{4. 8}, 332⁴, 333^{2. 10}, 337^{10. 11}, 339⁹, 340^{22. 28-29. 33}, 341²⁰, 342^{1. 27}, 343^{4. 17}, 344^{0. 30}, 345³⁰, 346²², 414¹⁷, 416¹⁷, 501¹⁴⁻¹⁵.

Hárbarðr, et af Odins navne 135².

Hárekr gandr, Hálfðan svarti's udsending til kong Haki 467¹⁶.

Haugspori, en dværg (en af Lofars aner) 189⁹.

Haukr, navn på to bersærker 127²⁷.

Haukr Erlendsson, lagmand, først i Island og senere i Norge (se Indledn. I—V) 444²⁰, 505^{8. 15. 18}.

Haukr hábrók, Harald hárfagres højt betroede ven og sendebud 454^{24. 35. 38. 39}, 455^{1. 2. 3. 0. 8. 9}.

Hávarðr handrami, søn af Herleifr og sønnesøn af Fridfróði 504²¹.

Hector se Hektor.

Hecúba, også Hækúba, Priamus' dronning 198²⁴, 199⁴, 216^{7. 9}, 217²⁷, 220²⁸, 221⁴ (Hækúba), 217.

Heðinn Þorbjarnarson, en isl. høvding på Nordlandet (10. årh.) 129^{17. 18}, 130⁷.

Hefti, en dværg 189⁴.

Heiðr, heksen, der også hed Gullveig 190⁸.

Heiðrekr konungr enn vitri, søn af kong Høfundr og Hervør, gætteeren af Odins gåder 350¹, 355³⁵, 357^{14. 17-18. 18. 20. 28. 27. 30. 33. 34. 35}, 358^{3. 20}, 359^{1. 14. 17. 21. 28. 30. 33-34. 35. 36}, 360^{1. 5. 0. 18-19. 22. 23. 25. 26. 27. 30}, 361^{0. 10. 11. 18. 19. 28. 31. 32. 34. 38}, 362^{2. 3. 5. 17. 19. 21. 23-24. 26. 28. 35. 37}, 363^{2. 5. 16. 18. 20. 25. 30. 32}, 364⁵, 365^{3. 5. 10. 16. 23. 26}.

366 1. 7. 12. 15. 18. 22. 28. 30, 367 s. 6. 13. 18. 24. 28.
32. 35, 368 1. 5. 10. 15. 19. 23. 26 — 27. 31. 34, 369 4. 7.
13. 15. 18.

Heimdallr, en af Aserne, Odins
søn 188², 189²⁴, 190²⁸.

Heimgestr se Heingestr.

Heimir jarl i Hjargdølum, foster-
fader til Áslaug, Ragnar lodbrogs anden
dronning 505²⁶⁻²⁷.

Heingestr, Heimgestr (o: Hen-
gustus, Geoffr.), den ene af de to sagn-
historiske ledere — Hengist og Horsa —
af den germanske invasion i Britan-
nien (i det 5. årh.) 269 s. 11—12, 23. 24. 32,
270 4. 5. 0. 12, 283³³⁻³⁴, 284 4. 6—7. 7. 0. 286⁷.
Der burde allevegne læses Heim-.

Heinrekr keisari annarr 237² 13.
Samtidigheden med Sigurdr jórsalafari
er anakronisme (jfr. Indledn. CVI).

Hekja, en skotsk kvinde i Þorfinnr
karlsefni's følge til Vinland 437²⁰.

Hektor, Hector, Ektor, Ector og
Ecktor, Priamus' ældste søn 155 s. 198³⁵,
205⁷, 208 15. 17. 24. 27. 29. 30. 35, 209 s. 0. 13. 21 27,
210 2. 5. 12. 13. 17. 24. 33, 211 28. 31, 212 11. 12.
20. 31. 35, 213 11. 12. 15. 17. 19. 27. 29. 35, 214
3 4. 12. 18. 19. 20. 28 29. 35, 215 4. 7. 8. 11. 24. 26,
216 4. 37, 217 1. 28, 218 35, 221 34, 222 2, 225
19. 30, 226 7. 13, 244 7, 504 22.

Helenús, Elenús, Priamus' søn 199¹,
205 20. 32, 213 20. 22, 218 4, 221 s. 27, 225 20.
25. 33, 226 9 11. 13. 16. 19.

Helga, datter af den jyske konge
Harald, som af faderen blev givet kong
Heidrek den vise til ægte 359²⁷.

Helgi Ásbjarnarson, en isl. høvding
på Østlandet (c. 1000) 126²⁰⁻²⁷.

Helgi Eyvindarson, magri, en af
Nordlandets fornemste landnamsmænd
(f. c. 845; kom til Island c. 890) 425⁹⁻¹⁰,
505 4.

Helgi Guðrøðarson se Helgi Óláfs-
son.

Helgi Heinreksson, en kæmpe og
befalingsmand i kong Harald Godvins-
søns hær 342¹⁴, 343 7. 11, 345 18. 19. 23, 346
29. 31. 32. 30.

Helgi hvassi, landsforsvarer hos
Áslaug, Ragnar lodbrogs dronning, fader
til Sigurdr hjótrr 466 9. 17. 20.

Helgi Ólafsson (Guðrøðarsonar),
bedstefader til kong Óláfr hvíti (8. årh.)
425², 456²⁷ (her fejlagtig gjort til søn
af sin bedstefader, kong Guðrøðr Hálf-
ðanarson).

Helgi selseista, en Islænder, rejse-
fælle til Norge med Þorgeirr Hávarsson
og Gautr Sleituson 378 4. 23, 381²⁵.

Helgi Snorrason, en hvíti, søn af
Snorri Hækilsson 372¹⁰, 374 1. 4. 6. 7. 10. 12.

Helgi Ógmundarson, biskop til
Gardar i Grønland (1212—1230) 501 a.

Helgu-Steinarr se Steinarr Þórar-
insson.

Heli, d. e. Eli, Jødernes præst og
dommer 244⁶, 489¹⁴.

Helfas se Ellas.

Heltús (Heli, Geoffr.), en sydengelsk
konge, der slutter den række af konger,
som omtales u. Margánús, s. d. 259¹⁷.

Hemingr Ásláksson, den bekendte
norske uhistoriske sagnperson, kæmpe i
kong Harald Godvins søns hær 342²⁵,
343 18. 20, 344 3. 29. 22. 25, 345 23. 24. 27, 346
20. 31. 34. 30. 37, 348 4. 5. 0. 7—8. 17. 10. 20. 24. 20.
27. 32. 33. 36, 349 6. 13. 15—16.

Henmús (Henwinus, Geoffr.), en
jarl i Cornwall, kong Lears svigersøn
250³⁰.

Hercúlesteus, dræbt af Herkules
203. 3. Jon Sigurdsson antager, vistnok
med rette, en forvanskning af Eury-
steus.

Herdís Hrafnadóttir (Sveinbjarnar-
sonar), moder til Áli, Haukr Erlendsson's
svigerfader 505¹⁷.

Hergerðr, datter af kong Hrollaug
og dronning til kong Heidrek den vise
363¹⁸.

Hergrímr, en vise, fader til Her-
grímr hálftröll 350¹⁵.

Hergrímr hálftröll, bedstefader til
Arngrímr berserkr 350^{10-17. 21}.

Hericedei, fordrejelse af Henredi
(o: Eindriði Þórr), søn af Lórríði 504²⁵.

Herlaugr, søn af kong Hrollaug
og kong Heidrek den vises fostersøn 361²¹.

Herleifr, søn af Friðfróði 504³¹.

Hermóne, Ermóene, o: Hermione,
Menelaus' og Helena's datter 225 23. 29.

Hermundr berserkr, *den ene af* Porfinnr rammi's ledsagere på rejsen med Harald hårfagres skjalde til Upsala 450 4, 452 6. 23.

Hermundr Illuga-son (svarta), *isl. høvding på Sydlandet, broder til skjalden Gunnlaugr Ormstunga (10. og 11. årh.)* 127 21, 143 7.—8.

Heróditús, *o: Herodotus, den berømte græske historieskriver* 152 20.

Herrauðr Gaulajarl, *Ragnar lodbrogs jarl over Vester-götland og fader til hans anden dronning Þóra horgarhjørtr* 458 7, 505 28.

Hervarðr, *den anden af Arngrims-sønnerne* 352 2. 10, 355 13. 17.

Hervarðr se Hervør.

Hervør, *datter af Angantyr (den ældste af Arngrimssønnerne) og moder til kong Heiðrek den vise* 354 2, 355 3. 11. 20. 32, 356 13. 32, 357 9. 13. 18. — 2) *under det påtagne navn Hervarðr eller Hjørvarðr* 354 12. 13. 14. 10. 21. 24. 27, 356 31. 35. 30, 357 5.

Hervør Heiðreks-dóttir (ens vitra) 363 27.

Hesíóna, Hesióne, *Priamus' søster* 198 34, 202 31. 32, 204 10. 25. 20, 212 12 (*her fejlagt. dóttur f. systur, men i en forvansket sammenhæng*).

Hildibrandr, *en bersærk, dræbt af kong Sigurðr hjørtr* 466 24.

Hippótús (*o: Hippothous*) *Trojanernes bundsforvandt fra Larissa* 222 1.

Hipsifíllús, *Laomedons frillebårne søn* 202 35.

Híreglas (*o: Hírelgas, Geoffr.*) *en kæmpe i kong Artus' hær mod Romerne* 293 20.

Hírelgis (*o: Hírelgas, Geoffr.*) *Kasibellanus søstersøn* 261 13.

Hjálmarr, *en jarl over Helsingeland på Harald den hårfagres tid* 453 20. 28. 30. 37, 454 9. 13. 10, 455 13. 17. 20.

Hjálmarr enn hugumstóri, *kongedatteren Ingeborgs trofaste elsker, Angantyr's banemand* 352 20, 353 7. 9. 25. 27. 29. 31. 32, 356 5. 9. 21.

Hjálmgrímr, *Ólvir hnúfa's ledsager på rejsen til Upsala* 447 10. 20, 449 18, 452 10.—17.

Hjalti Skeggjason, *isl. høvding på Sydlandet (omkr. 1000)* 126 24, 133 35—134 1, 138 18. 20. 20. 30. 31. 32. 34. 35. 37, 140 9. 10. 25. 26. 27. 28. 30. 34. 141 1. 2. 3. 8. 11. 24. 26. 30. 30, 142 2. 5. 5. 24. 143 9. 35.

Hjørtr, *en isl. skjald ved Harald hårdrådes hird* 331 9. 13. 15, 332 5 7. 20. 21.

Hjørvarðr, *den tredje af Arngrims-sønnerne* 352 2, 354 21. 35, 355 13. 17.

Hjørvarðr se Hervør.

Hlenni Ormsson, *hinn gamli, isl. høvding på Nordlandet (10. og 11. årh.)* 127 6, 143 3.—4.

Hlévargr, *en dværg (en af Lofars aner)* 189 0.

Hlíf Dagsdóttir, *Halfdan den mildes dronning* 457 6.

Hlín, *et andet navn på gudinden Frigg i Völuspá* 191 8.

Hlõðr, *kong Heiðrek den vises frillebårne søn* 360 21, 361 14.

Hóel — *også fejlagt. Kóel* — (*Hoelus, Geoffr.*) *kong Artus' søstersøn* 288 7. 13, 289 2, 291 21, 293 20, 294 11.

Hólmgöngu-Hrafn, *en bonde på Vestlandet, dræbt af Eiríkr rauði* 426 23.—24.

Hómerús, *digteren* 246 13.

Horsús, *d. e. Horsa, Hengist's broder* 269 0.

Hrafn Oddsson, *en mægtig isl. høvding (d. 1289)* 505 17.

Hrafn Sveinbjarnarson, *isl. høvding på Vestlandet (d. 1213)* 505 10.

Hrafn Valgarðsson, *hinn heimski, bedstefader til Ólfr aurgodi* 505 10.—11.

Hrani og Rani, *den femte af Arngrimssønnerne* 352 3, 355 13. 17.

Hringr se Sigurðr hringr.

Hringr, *en anfører i kong Olafs hær på Stiklestad* 415 1.

Hringr Dagsson, *en oldtidskonge, efter hvem Hringaríki skal have sit navn* 466 7.

Hringr enn hvíti, *morbroder til Harald hårfagres skjald Ólvir hnúfa* 448 9. 10. 24. 20. 27. 30. 32. 34, 449 8. 34, 450 10, 452 1. 15.

Hringr Ingjaldsson, *en norsk (?) konge, bedstefader til den kong Gud-*

rødr, der faldt i Syden med Sigurðr ormr i auge 466 7.

Hrólfr nefja, frænde til Þorbjörn Hornklofi 448 4. 22. 35, 449 1. 2. 3. 4. 9. 25, 450 10, 452 1. 12. 14, 454 24. 29. 32. 33.

Hrólfr Spigason (Haraldssonar hilditannar) frá Ám 505 3.

Hrollaugr, konge i Holmgård, Heidrek den vises svigerfader 361 18. 33. 34, 362 15. 26, 363 1. 3. 18.

Hrómundr gullrani, en høvding i Sogn på Harald hárfagres tid 450 35.

Hroptr, et af Odins navne 191 25.

Hrymr, jætternes anfører i Ragnarokskampen 191 2.

Hrærekr, Haralds-son (hilditannar) 505 6. Fejlagtig anført her som fader til Þorólfr váganof isteden for til Þrándr gamli.

Hrærekr høggunbaugi (urigtigt isteden for slongvanbaugi?), søn af Hálfdan Fróðason og fader til Haraldr hilditann 505 2.

Hrærekr slongvanbaugi, søn af Ingjaldr Starkaðarfóstri 505 1.

Hugbertús, byskup af Kantarabyrgi (10. årh.) 130 18. 10.

Hugi, en norsk præst på Agvaldsnes i kong Harald den hårdrådes tid 336 17. 18.

Húmbús (o: Humber, Geoffr.) en konge, der bekrigede Brutus' sønner 244 22. 20.

Humli, hertug i Húnaland 360 20, 361 12.

Hunda-Steinarr, Englarjarl, bedste-fader til Audunn skøkull 505 20 32.

Hústó — forvanskning af Ubbi — broder til Yngvar (o: Ívarr) og, som han, uægte søn af Ragnar lodbrög 464 11.

Hvítserkr, Ragnars-son lodbrókar, konge i Jylland og Venden 459 5, 460 17, 461 8, 464 22, 466 2, 506 4.

Hækil- eller Hækils-Snorri, se Snorri Hækilsson.

Hækúba se Hecúba.

Hæmir, en af Aserne 189 14. 192 1.

Høðr, Balders broder 191 23.

Høfða-Þórðr se Þórðr Bjarnarson.

Høfundr Guðmundar-son (á Glasis-

vøllum), kong Heidrek den vises fader 350 12, 357 8. 10. 10. 10. 33, 358 6. 7. 15, 359 30. 39, 360 2.

Høgni, en søkonge (i benevnt.) 274 10.

Høgni Eysteins-son, illråða (8. årh.)

457 31.

Høfða-Knútr se Knútr Sigurðarson.

I.

Ídóneus, d. e. Idomeneus, Kretensernes anfører for Troja 213 30.

Ígerna, moder til kong Artus 286 20. 32. 38.

Illugi Arason (á Reykjahólum), en anset høvding på Vestlandet (10 og 11. årh.) 375 10, 376 8. 10. 13. 10. 18, 377 7. 14. 20, 378 3. 6. 7. 24. 27, 381 20, 385 2.

Illugi Ásláksson, hinn rammi, en høvding på Vestlandet, der tillige med faderen tog parti mod Eiríkr rauði (c. 982) 426 25.

Illugi Ingimundarson, en isl. præst på Nordlandet (10. årh.) 148 21.

Illugi hinn rauði, isl. høvding på Vestlandet (10. årh.) 126 23.

Ílús, søn af Tros og fader til Laomedon 504 21.

Ínakús, d. e. Inachus, Ios fader 195 12. 15. 27. 34, 196 26.

Ingi Hringsson, konge over Hringaríki 466 7.

Ingibjörg auðga, en slægtning af Harald hárfagre 445 10—11. 27, 446 11. 17 20. 27.

Ingibjörg Klakk-Haraldsdóttir, gift med kong Sigurðr hjörtr 446 26.

Ingibjörg, kong Yngvis datter, helten Hjálmars fæstemo 352 10, 353 2—3.

Ingigerðr Óláfs-dóttir, svænka, gift med kong Jaroslav af Holmgård 333 18.

Ingigerðr ríka, moder til abbedissen Hallbera på Reynistaðr 444 21.

Ingileif, gift med Ásbjörn Hrafnkels-son (freysgoða; 10. årh.) 142 23.

Ingimundr Einarsson, præst til Reykjahólar (12. årh.) 147 3.

Ingimundr Illugason, isl. præst på Nordlandet (d. 1150) 148 20.

Ingjaldr Fróða-son (frækna) Star-
kadarfóstri (begynd. af 8. árh.) 505 1.

Ingjaldr Helga-son, magra (9. og
10. árh.) 505 4.

Ingjaldr Helgason, fader til kong
Óláfr hvíti (8. og 9. árh.) 425 2, 456 27.

Ingjaldr Ingason, en norsk konge,
tipoldefader til den kong Gudrødr, som
faldt i Syden med Sigurdr ormr í auga
466 7.

Ingjaldr Óláfs-son (trételgju) konge
over Værmeland (begynd. af 8. árh.)
456 15.

Ingjaldr Skarafóstri se Ingjaldr
skari.

Ingjaldr skari — og vistnok urigtig
Skarafóstri — Þorfinnr ramni's foster-
fader og anden ledsager på rejsen med
Harald hárfagres skjalde til Upsala
450 5, 452 4—5, 23.

Ingólfr á Hólmlátri, en bonde på
Vestlandet, hos hvem Eiríkr rauði op-
holdt sig 985—986 427 20.

Innógen (= Ignoge, Geoffr.) kong
Pandrasus' datter, gift med Brutus,
Æneas' ætling 240 12, 28, 32, 35, 244 9.

Innógen (= Ignogni, Geoffr.) en
af Ebraucus' dotre 247 33.

Inpriciús (= Mempricius, Geoffr.)
kong Maddans søn 246 15, 20, 24, 26, 247 4.

Invíss, en jætte, som kong Artus
fældede 292 6 (om navnets oprindelse
se Indledn. CV).

Íó, Inachus' datter 195 13, 10, 35, 30.

Ísaac, d. e. Isak, patriarken 177 10

Ískardús (= Isembardus, Geoffr.)
en søstersøn af kong Carencius (Care-
ticius) 295 33.

Ísleifr Gizurar-son (hvíta) biskop
over Island (f. 1006, d. 1080) 145 1, 6, 13, 19.

Ítiran (= Itrmann, SnE.), søn af
Athra 504 27.

Ívarr Hálfðanar-son (snjalla), víð-
fadmi, konge over Danmark og Sverige
(7. árh.) 456 8, 10.

Ívarr Ragnars-son (lodbrókar) bein-
lausí, anfører for hærgende Nordboer
og konge i Nordengland 338 10, 346 15,
459 5, 462 1, 463 12, 14, 10, 18, 22, 32, 39, 39, 464
2, 4, 8, 11, 465 10, 14, 21, 506 5. Jfr Yngvar.

Ívarr Þórðarson, sønnesøn af Haf-
liði Másson (c. 1200) 148 26.

J.

Jácób 3: Jacob, patriarken 177 10.

Jácóbr 3: Jacob, evangelisten Johan-
nes' broder 177 3.

Jácóbr 3: Jacob, enten J. den yngre,
eller frelserens broder 177 3.

Jáfet og Jáfeth se Jápeth.

Jákóbr 3: Jacob, frelserens broder
486 20.

Jápeth, Jáfet og Jáfeth, Noahs søn
155 21, 30, 165 1, 12, 504 15, 17.

Jari, en dværg 189 6.

Jarizleifr, d. e. Jaroslav, konge i
Novgorod (d. 1054) 333 11.

Jásón, Argonauternes fører 198 3, 0.
22, 27, 200 10, 10, 17, 84, 37, 38, 201 7, 12, 14, 10, 21.
32, 35, 38, 202 2, 3, 5, 10, 13.

Játmundr helgi 3: St. Eadmund,
konge i Østangel (d. 870) 464 11, 465 15.

Játvarðr, d. e. Edvard (den ældre),
Alfred den stores søn og konge i Eng-
land (901—925) 302 3.

Jávan, også Jóban 3: Javan, Japhets
søn 165 13, 15, 504 10.

Jésús, se Jesús Christus.

Jésús Christús, Jesús Kristr, Jesús,
Christr, Christ, Kristr, Krist, Cristr, Crist
130 25, 137 5, 142 29, 144 6, 10, 164 27, 32,
172 6, 176 10, 177 10, 185 13, 186 (en gang
i grundplanens text), 262 30, 265 3, 280 37,
294 30, 295 3, 298 32, 301 22, 307 38, 309 27, 28,
321 20, 323 15, 438 13, 470 14, 474 28, 477 28,
479 19, 17, 482 17, 20, 483 5, 484 3, 10—11, 10, 27,
485 6, 8, 12, 25, 486 17, 23, 28, 30, 487 15, 24, 28,
488 3, 10, 14, 15, 17, 10, 27, 30, 31, 489 11, 13, 22, 25, 35,
490 1, 9, 10, 18, 28, 30, 30, 491 0, 20, 497 11, 13, 19.

Jóan se Jóhannes.

Jób 151 22.

Jóban se Jávan.

Jóhannes, Jóan og Jón, evangelisten
154 32, 33, 172 8, 0, 175 14, 20, 177 3, 12, 486 33,
487 4.

Johannes baptista 144 14, 17, 176 14, 17,
177 0, 18—10.

Jókell, en, som fra Norge sejlede
på Island 377 25.

Jón (*evangelisten*) se Jóhannes.
 Jón Árnason, Sverrisföstri, *biskop til Gardar i Grönland (1187—1209)* 501 s.
 Jón Knútr, *biskop til Gardar i Grönland (1150—87)* 501 s.
 Jón Loptsson, Sæmundar-sonar (*fróða; d. 1197*) 505 14.
 Jón Sigurdarson, *sønnesøn af Jón Loptsson* 505 14.
 Jón Þorvarzson, *præst på Nordlandet (12. årh.)* 147 4—5.
 Jón Ögmundarson (*skr. Ömmundar, d. e. Ömmundar, to gange*) hinn helgi, *biskop til Hólar (f. 1052, d. 1121)* 145 12, 146 26, 28, 148 16, 23.
 Jón Ömmundar- se Jón Ögmundar-
 Jórsala-Sigurðr se Sigurðr Magnússon Jórsalafari.
 Jósaphát, *konge i Juda* 186 (*to gange i grundplanens text*).
 Jöseph, *patriarken Jakobs søn* 170 23.
 Jöseph og Jösef af Arimadía (*d. e. Arimathea*) 486 21—22, 489 35.
 Jósúa (*o: Josva*), *Jødernes anfører ved erobringen af Kanaan* 193 2.
 Júdas og Júda, *d. e. Judas Ischariot* 485 a. 7, 490 10, 21, 30, 491 19.
 Júdas, *d. e. Judas Thaddeus, apostelen* 176 28.
 Júdíth, *den jødiske heltinde* 492 20.
 Júlfús, *en kristendomsforkynder i England på Maximianus' tid* 266 s.
 Júlfús Gajus Cesar, Júlfús Cesar, Gajus Júlfús, Gajus, Júlfús, Cesar *d. e. Gajus Julius Cesar* 259 28, 33, 260 10, 10, 17, 18, 20, 25, 27, 261 2, 6, 8, 22, 27, 31, 33, 35, 262 6, 9, 10, 17, 20, 23—24, 263 14, 291 1.
 Júna og Júnú, *d. e. Juno* 158 17, 194 27, 196 1. Se Sif.
 Júpíter, 158 13, 16, 21, 159 1, 193 18, 10, 194 8, 18, 20, 22, 25, 31, 35, 195 1, 2, 14, 15, 17, 22, 25, 26, 33, 35, 196 14, 17, 18, 25, 197 12, 13, 15, 19, 22, 28, 31, 33, 241 s, 504 20. Se Þórr og Krítrarbórr.
 Júvenális, *den romerske digter* 305 s.
 Jörundr at Keldum, *tipoldefader til Erlendr sterki Ólafsson* 444 18.
 Jörundr Atlason se Jörundr Úlfsson.

Jörundr Hrafnsson (*heimska en mægtig høvding på Sydlandet (10. årh.)*) 505 11.
 Jörundr Úlfsson (*fejlagt. Atlason*) Eirík rauði's *svigerfader* 426 18.

K.

Kaðall (= *Cadvallo, Geoffr.*) *søn af Kadvánús, konge i Northumberland og senere over England (7. årh.)* 296 31, 34, 297 10, 13, 16, 19, 22, 298 11, 14, 17, 20, 27, 29, 30, 299 7, 12, 13, 20, 300 11, 13, 14, 24.
 Kadmús, *kong Agenors søn og Europas broder* 196 22, 23.
 Kádór se Gádór.
 Kadvalla, *engelsk konge (8. årh.?)* 301 30.
 Kadvánús, *også Cadverús og Canánús, britisk konge (slutn. af 6. og begynd. af 7. årh.)* 296 23, 26, 28, 31.
 Káin og Cáin, *Adams søn* 182 10, 479 14, 504 12.
 Kálfr, *den ene af brødrene i Garpsdalr, den anden Steinólfr* 378 10, 26, 381 10, 22, 29, 385 1, 386 14, 27.
 Kálfr Ásgeirs-son (*ædikolls, den yngres; 10. og 11. årh.*) 139 1.
 Kalkás og Calcás, *d. e. Calchas, den berømte spåmand fra Trojanerkrigen*, 207 20, 217 2, 223 21.
 Kám, *d. e. Cham, Noahs søn* 154 21, 165 a. 10.
 Kambran, Cambran (= *Kamber, Geoffr.*), *søn af Brutus og Innogen* 244 10, 18, 26.
 Kanánús, Canánús, *britisk konge, kong Gvítillnus's søn og efterfølger (vistnok = Kimarus hos Geoffr., der nævnes som søn af Sisillius)* 257 24, 27, 20.
 Karisfús se Carásfús.
 Karlsefni se Þorfinnr Karlsefni.
 Karsfús se Carenefús.
 Kasandra, Casandra, *d. e. Cassandra, Priamus' datter* 199 2, 206 2, 207 4, 220 30—31, 221 4, 5, 27.
 Kasibellánús, Castbellánús, Casabellánús, og (*fejlagt.*) Castbelltús (= *Casibellaunus, Geoffr., Cassivellaunus, Cæs. bell. gall.*) *den anden søn af kong Heltús*

og den ældstes — kong Luds — efterfølger, Briternes fører mod Cæsar 259 ^{10. 24. 33.}, 260 ^{2. 12. 18. 20. 20.}, 261 ^{0. 18—14. 17. 32. 30.}, 262 ^{4 7. 12—18. 18. 10. 25.}, 263 ^{14.}

Kastór, Castor, Helenes broder, en af Argonauterne 198 ^{27.}, 202 ^{17.}

Kátólús, en sydengelsk konge hørende til kongerækken, som omtales u. Margánús, s. d. 259 ^{16.}

Katla, moder til Þorbjörg kolbrún 370 ^{2. 3.}

Kei se Kjæir.

Keldrik (=*fejlagt*.) Koldrik (= *Cheldricus*, *Geoffr.*), en saxisk hertug, der i kong Artus' tid gjorde indfald i Skotland 288 ^{6. 33. 34.}, 294 ^{28.}

Kervi (= *Cherin*, *Geoffr.*) en sydengelsk konge, hørende til kongerækken, som omtales under Margánús, s. d. 259 ^{16.}

Ketill se Digr-Ketill.

Ketill Bjarnar-son (hunu) flatnefr, Auðr djúpúðga's fader (f. i begynd. af 9. årh.) 425 ^{0.}, 456 ^{28.}

Ketill Guðmundarson, isl. præst (c. 1100) 147 ^{4.}

Ketill kálfr, en høvding i Norge, Olaf den helliges svoger 335 ^{12.}

Ketill Skíðason, refr, oldefader til Þorvaldr víðförli (c. 900) 126 ^{4.}

Ketill þistill, landnamsmand (9. årh.) 427 ^{27.}

Ketill Þorsteinsson, først præst til Møðruvellir, siden biskop til Hólar (f. 1075, d. 1145) 147 ^{3—4. 31.}, 148 ^{28.}

Kili, en dværg 189 ^{4.}

Kinjúlfr, en engelsk konge (8. årh.) 301 ^{32.}

Kirjalax, Grikkjakonungr (d. e. *Alexius I Komnenus*, østrom. kejser; d. 1118) 147 ^{11.}

Kirmácús (= *Kinmarcus*, *Geoffr.*) britisk konge, søn af Sisillius 253 ^{6.}

Kjartan Óláfs-son, pá (f. c. 970, d. 1003) 139 ^{3. 6. 16. 10. 18. 20. 21. 22. 24. 26 27. 20.}, 33. 34. 35, 140 ^{1. 22.}

Kjarvalr Írakonungr (c. 850) morfader til Helgi magri (o. fl.) 435 ^{29—30.}

Kjæir og Kei (= *Cajus*, *Geoffr.*) kong Artus' hovmester 289 ^{32.}, 293 ^{19.}

Klakk-Haraldr se Haraldr.

Klaufi Þorvaldsson, isl. høvding på Nordlandet (10. årh.) 128 ^{12. 10.}

Klendácús (= *Cledaucus*, *Geoffr.*) en af den sydeng. kongegruppe, som omtales u. Margánús, s. d., 259 ^{10.}

Klitømnestre (o: *Klytømnestra*) *Agamemnon*s hustru 198 ^{20.}

Knútr fundni, fader til Gorm den gamle fosterfader 464 ^{27.}

Knútr Gormsson, Danaást (d. 936) 465 ^{6. 0. 0. 10. 28.}

Knútr Sigurðar-son (orms í auga), eller Hørðaknútr, konge over Stellanð, Skåne og Halland (9. årh.) 464 ^{24.}, 466 ^{10. 18.}

Kodrán Eilífsson (arnar; 10. årh.), fader til Þorvaldr víðförli 126 ^{3. 5.}, 127 ^{10. 13. 10. 17.}

Kóel se Cóel og Hóel.

Kolbeinn Þórðar-son (freysgoðu) isl. høvding på Sydlandet (10. og 11. årh.) 139 ^{8—0.}, 140 ^{23.}, 141 ^{10.}

Kolbrún se Þorbjörg kolbrún.

Kolgrímr (*Colgrinus*, *Geoffr.*) en af anførerne for den sariske invasionshær i kong Artus' tid 287 ^{20. 32. 33.}, 288 ^{32—32.}

Koldrik se Keldrik.

Kolr (i Lækjarbug) isl. bonde (10. årh.) 136 ^{12. 10. 17.}

Kolr Þorkelsson (Vikverjabiskup; 11. og 12. årh.) 145 ^{12.}

Koltorfa Skeggjadóttir, søster til Hjalti Skeggjason, gift med Þorvaldr Skeggjason 141 ^{23—24.}

Kolufóstri, måske kun tilnavn på den af Harald hárfagres hirdmænd, som skjalden Þorbjörn hornklofi kærede til ledsager på rejsen til Upsala 447 ^{19.}, 452 ^{0.}

Kónan (*Conanus*, *Geoffr.*) den helt, kongen *Cadwaladrus* (efter *Merlinus'* spådom) påkalder i nøden 281 ^{6.}

Konstantínús keisari se Constantínús.

Krist, Kristr se Jesús Christús.

Kritar-Þórr se Þórr.

Kús, d. e. *Chus*, en af Chams sønner 165 ^{20. 21.}

Kvígr jarl, en jarl, som synes at

have været skjalden Úlfr Sebbasons samtidige 445 o.

Kvintús (d. e. Cajus Quintilianus, Geoffr.), slægtning („nepos“) til den vestromerske rigsforstander Lucius og en af hans råds herrer 292 30. 32.

L.

Láhtentús, en kæmpe og høvding i Cæsars hær (i Britannien) 260 22.

Lámechl, Noahs fader 504 14.

Lámedón og Laómedón (kun på ét sted o: i Tilleg XI) Priamus' fader 198 33, 199 3, 200 11, 202 15. 17. 25. 30. 31. 34, 204 8, 504 21.

Lancelót, en af kong Artus' søstersønner 289 3.

Laómedón se Lámedón.

Lassús se Lásus.

Lásús og Lassús (d. e. Lausus) søn af Mecencius (d. e. Mezentius), Turnus' bundsforvandle 237 17. 10. 20.

Látína, sejltagt for Lavinia, kong Latinus' datter 233 8. 32, 238 18.

Látínús, Látínús, og sejltagt. Lávtínús og Lauvínús, konge i Latium 233 6. 7. 11. 32, 234 20, 238 1. 8. 10.

Laurencíús, o: den hell. Laurentius 176 8 13.

Lauvína (d. e. Lavinia) kong Silvius' dronning 238 20.

Lauvínús se Látínús.

Leði, en af Háma's roverflok, som mødte Harald hárfagres skjalde på vejen over Kjolen 452 7.

Leifr se Blarleifr.

Leifr Eiríksson, hinn heppni, søn af Eiríkr raudi, opdageren af Vinland (c. 1000) 141 6. 6. 7, 431 20. 31. 33. 35. 37, 432 1. 2. 3. 4. 7. 14. 10. 10. 20. 23. 24. 20. 20. 30. 34. 37, 433 0, 437 25.

Leil, søn af Brútús grøenskjöld 248 7. 11.

Leir, d. e. Lear, kong Bladuds søn og efterfølger 248 26, 249 27, 250 2. 4. 7. 13. 14. 20, 251 20. 33, 252 0. 10.

Lelífús (o: Laelius) en helt og høvding i kejser Claudius' hær på toget til Britannien 262 87, 263 8.

Leó nonus (niende), pave (11. årh.) 145 8-0.

Leó, d. e. Leo I, østromersk kejser 289 10, 290 21, 295 4.

Leoncíús = (Leotinus, Geoffr.) kejserinde Helenes farbroder 267 22.

Lepídús se Marcíús Lepídús.

Lícáón se Líkáón.

Líf se Hlíf.

Líka-Lodinn se Lodinn.

Líkáón, Lícáón (o: Lycaon) kong Priamus' søn 210 0, 222 1.

Líkáón, en menneskeæder på Kreta 196 18.

Litr, en dværg 189 2.

Ljóttr Þórunnarson, søstersøn af Þorgrímr tröllur 389 31, 406 1. 3. 6. 7. 9. 11. 15. 10. 17. 20. 22, 408 30, 409 3. 9. 0.

Lócrínús, søn af Brútús og Innógen, faderens efterfølger 244 0. 17. 25. 33. 35, 245 2. 4. 10. 22. 25. 31. 32, 246 1.

Lodbrókarsynir se Ragnarssynir.

Lodinn, en arbejder eller træl på Brattahlíð i Grönland 390 5. 10 18. 20. 21. 25. 32. 35, 391 1. 4. 6. 14. 17. 19. 34, 410 8.

Lodinn, også kaldet Líka-Lodinn, en Grönlandsfarer i Harald den hårdrådes tid 335 0-10. 14. 15. 10-17. 19, 336 5. 7. 9. 14. 10.

Lodmundr Svartsson, bedstefader til Sæmundr fróði 505 12.

Lodr, en irsk konge, kong Ydir's svigersøn 287 6.

Lodurr, en af Aserne 189 11.

Lofarr, en dværg, hvis aner opregnes i Vsp. i gruppen efter Dvalinn 189 7. 11.

Loki, en af Aserne, søn af jætten Fárbauti og jættekvinden Laufey (Nál) 191 6.

Lóni, en dværg 189 6.

Lopttr Sæmundar-son, fróða, præst til Oddi (12. årh.) 505 12.

Lóríthi (o: Lóríði, d. e. Hlórríði) fader til Henræði (jfr. Hericedei) 504 24.

Loth, en konge over Hordaland på kong Artus' tid, og senere hans allierede 289 3. 11, 294 31.

Lothen (= Cloten, Geoffr.) en konge i Cornwall, fader til kong Dunvallis 253 18.

Lúká s *se* Lúkás:
Lúctús, søn af kong Coilus og hans
efterfølger (2. årh.) 264 14. 15.

Lúctús (= Lucius Tiberius, Geoffr.)
en vestromersk rigsforstander under Leo I
290 23. 25, 291 22. 24. 25, 292 29. 35. 38, 293 2. 5.
25. 32. 39.

Lúð Húðfbras, kong Leif's søn og
efterfølger 248 13.

Lúðr (Lud, Geoffr.) søn af kong
Helius og hans efterfølger, en ældre
brøder til Kasibellánús 259 10.

Lúkánús, Senekas brødersøn 308 5.

Lúkás, Lucas, evangelisten 177 8. 22,
486 29. 32.

Lúpús, ærkebiskop af Troyes, søster-
søn til biskop Germanus, kristendoms-
forkynder i England i kong Vortiger-
nus' tid (d. 479) 269 30.

Lúsa-Oddi *se* Oddi.

M.

Maddan og Madann, søn af Locri-
nus og Guendoloena, konge i Cornwall
245 22, 246 4. 8. 10. 13. 10.

Madía, d. e. Madai, en af Japheths
sønner 165 13. 14.

Mágancíús (Maugantius, Geoffr.) en
vismand hos kong Vortigernus 271 7.

Magi, skr. Mági (o: Magni), søn af
Móði 504 20.

Maglávítús (= Maglaunus, Geoffr.)
en jarl i Skotland, kong Lears sviger-
søn 250 22.

Magnhildr, søster til Hjálmar, jarl
over Helsingeland, gift med Þor-
finnr rammi 455 10. 21.

Magnús Hákonarson, lagabætur, Nor-
ges konge (f. 1238, d. 1280) 500 6.-8.

Magnús Ólafsson, herfætr Norges
konge (1093—1103) 337 6.

Magnús Þórdarson, præst til Rey-
kjaholt (11. og 12. årh.) 147 1.

Magón, d. e. Magog, en af Japheths
sønner 155 20, 165 12. 14.

Mahalael, d. e. Mahalaleel, Kenans
søn 504 18.

Májá (o: Maja) Merkurs moder 195 10.

Malgó, en britisk konge, den tredje
efter kong Artus' død 295 21.

Málunn og (fejlagt.) Malnun (= Ma-
lin, Geoffr.) kong Maddans søn 246 18.
20. 22. 25.

Malvásiús, en konge fra Tile i
kong Artus' hær mod Romerne 291 21.

Manasar (= Mustensar, Geoffr.),
en afrikansk eller maurisk konge i
Romernes hær mod kong Artus 291 20.

Már, en Nordmand i angribernes
følge, da Þorgeirr Hávarsson blev fældet
383 12, 384 1.

Marcía, kong Guitilinus' dronning
257 23.

Marcíús Leptíús (= Marius Lepi-
dus) en anfører i den vestromerske rigs-
forstander Lucius' hær mod kong Artus
293 24. Vistnok opfattet i oversætt. som
2 forskellige mænds navne.

Marcús *se* Markús.

Margadúð, en af kong Ebraucus'
sønner 247 31.

Margánús, kong Lears dattersøn
252 20. 27. 28. 30.

Margánús, en konge i Sydengland
og kong Ellidurus' efterfølger; den første
i en række af konger efter ætlingerne
af kong Brennir, om hvilke der til-
føjes, at „om dem er der intet berettet“
259 14.

Márlá, Kristi moder 149 1. 3, 164 33,
172 8, 176 17, 177 18, 186 (en gang i grund-
planens text), 488 21.

Márlá, Harald hádrádes og dron-
ning Ellisifs datter 333 10, 337 12.

Márlá Magðalená 486 24—25, 487 2.

Márlánús (= Merianus, Geoffr.),
en sydengelsk konge, hørende til konge-
rækken, som omtales u. Margánús, s. d.
259 16.

Márlíús, kong Arviragus' søn og
efterfølger 264 2. 4.

Márlíús, en af kejserinde Helenes
farbrødre 267 1.

Markús, Marcús, evangelisten 176 32—
177 1, 263 23, 486 25.

Markús Skeggjason, lovsigemand
(1084—1107) 145 25. 30, 146 17.

Mars, krigsguden 158 24, 159 12. *Se* Týr.

Martínus byskup, *d. e. biskop Martin af Tours* (375—400; *f. 316*) 155⁸⁵, 177⁸, 300¹⁰.

Mathéus *se* Matthéus.

Matthéus og Mathéus, *apostelen Matthæus* 176¹⁰, 486²⁰.

Matúsalem, *d. e. Methuselah, en af patriarkerne* 504¹⁴.

Maurukári *se* Mörukári.

Maxencíus, *o: Maxentius, kejser Maximianus' søn* 266²⁴.

Maximíanus (= *Maximianus Hercullius, Geoffr.*), *romersk kejser (d. 310)* 266².

Maximíanus, *fejl for Maximus, oprører mod kejser Gratianus og senere romersk kejser (efter fremstillingen kong Octavius' svigersøn og i slægt med kejserinde Helene)* 267²², 25, 28, 32.

Mecencíus, *en af Æneas' bundsforvandre mod Turnus* 236²⁴.

Meconcíus, *også Mensencíus (d. e. Mezentius), en af Turnus' bundsforvandre* 237¹⁷, 20, 27.

Medea, Medeo, Medfa, Medfe, *kongedatteren i Kolchis* 200¹⁵, 38, 201⁹, 12, 17, 39, 202⁵.

Medfa, Medfe *se* Medea.

Medíus, *fader til Medea* 200¹⁵, 10, 202¹. (*Om navnets oprindelse se Indledn. XCIX.*)

Melga, *efter Geoffr. en skotsk konge, der i forbund med en hunnisk konge, Guanius, gjorde (i det 4. årh.) indfald i England* 267³¹.

Meliager, *d. e. Meleagrus, broder til Deianira* 203²⁰.

Menelaus, *konge i Sparta, Helenes husbond* 155⁷, 9, 198²⁹, 206⁹, 11, 15, 207⁹, 12, 20, 209⁸, 14, 210⁴, 21, 35, 36, 38, 211², 3, 5, 9, 12, 13, 24, 27, 216³⁹, 217⁴, 5, 221²⁵, 225²³, 24.

Menenus, *en af Æneas' kæmper mod Turnus* 236⁴.

Menesteus, *også fejlagtig. Merstús, d. e. Mnesteus, en af anførerne i Æneas' hær mod Turnus* 234¹⁰, 236².

Menosteus (= *Mnesteus, Dares*) *en fører fra Athen i Grækernes hær for Troja* 208²⁰.

Mennón, Menón — *og fejlagtig Munón, d. e. Memnón, en æthiopisk konge, Trojanernes forbundsfælle* 210³, 213²², 217²⁴, 25, 222², 504²², 23.

Menón (*anført som*) *en af Grækernes krigere, der faldt for Hektor* 208²⁸.

Menón *se* Mennón.

Mensencíus *se* Mecencíus.

Mercúriús *se* Merkúriús.

Meríones, *en af de græske helle for Troja* 210⁹, 221³⁴.

Merkúriús, Mercuríús 158²⁸, 159¹⁸, 195¹⁰, 11, 196⁴, 269¹⁰, 11. *Jfr* Óðinn.

Merlínús, *spdmanden, hvis af sagnene overleverede spddomme gengives i Gunnlog Munks digt (se Indledn. CXII—CXIII)* 268²², 270³⁰, 32, 271³, 11, 13, 17, 23, 28, 272¹, 3, 277¹⁰, 20, 278⁵, 17, 283²⁶, 27, 284²⁶, 27, 31, 35, 285⁵, 30, 31, 286²¹, 22, 29, 301¹⁴. *Jfr* Ambrósfús.

Merstús *se* Menesteus.

Mesapór (*d. e. Messapus*) *en af Turnus' kæmper* 234⁷.

Mesraím, *d. e. Mizraim, en af Chams sønner* 154²¹, 165²⁰, 21.

Micháel, Michael, Mikjáel, Mikbjáll, Mikjáll, *ørkeengelen* 133⁹, 12, 147²⁷, 156¹⁰, 176²⁰, 473³⁴.

Mik- *se* Mich.

Mímr, *d. e. Mimir, den berømte vogter af visdomsbrønden* 190²⁷, 29.

Mínerva, 158¹⁸. *Jfr* Gefjon.

Mist, *en af Valkyrjerne* 281²⁹.

Mjødvitnir, *en dværg* 189².

Móði (*eller Móða?*) *søn af Vingenir* 504²⁵.

Móðrød, Móðret, *en af kong Artus' søstersønner og senere hans modstander* 289², 291²⁹, 294⁷, 14, 16, 20, 21, 23, 26, 27, 295⁹, 297⁸.

Móðsognir, *en dværg* 188²⁰.

Móyses *se* Móyses.

Mordídús (= *Morvidus, Geoffr.*) *kong Kananus' (o: Kimarus') slegfredsøn og hans efterfølger* 257²⁹, 31, 33.

Morvíð, *en af kong Artus' hærførere mod Romerhæren under Lucius Tiberius* 293³⁴.

Mósók, *d. e. Mesech, en af Jafeths sønner* 165¹³, 18.

Móyses, Moïses, *o.* Moses, *Jødernes lovgiver* 152°, 154⁵, 159^{34. 35}, 160^{2. 5. 8}, 164²⁰, 172¹³, 177¹⁰, 184^{30. 31. 32}, 193°, 317°, 329^{20. 33}, 484^{1. 2}.

Munón *se* Mennón.

Múrvið (= Möravið, *Geoffr.*), *en af kong Ebraucus' sønner* 247^u.

Mörukári, Maurukári, *jarl, en broder til kong Haraldr Guðinason (d. 1066)* 338²², 339^{3. 4. 5. 7}.

N.

Nabogodonosor, *d. c. Nabochodrossor eller Nebuchadnezar* 161¹³.

Náinn, *en dværg* 188²³, 189⁴.

Náli, *en dværg* 189⁴.

Nár, *skrevet Naar el. Nær* 188²³, 189⁴.

Narfi, *en mand, udset til at myrde Hjalli Skeggjason* 138³³.

Nathan *se* Gatnathan.

Nector *se* Nestor.

Nembróth *se* Nemród.

Nemród og Nembróth, *d. c. Nimrod* 153²⁰, 170⁵, 498³⁴.

Neníús, Neneus, *også ved fejlskrift Veníús (Nennius, Geoffr.), kong Helius' tredje søn og broder til Kastbellánús* 259¹⁰, 260^{18. 19. 20. 23. 24}.

Neoptúlemús, Neoptúlenús, Neoptúlemús (-lenus) Pirrús, *d. c. Neoptolemus, Achilles' søn* 218^{6. 27}, 220²³⁻²⁴, 221^{9. 17}, 222³⁻⁴, 225¹⁰. *Se* Pirrús.

Neptúnús, *søn af Saturnus, havets behersker* 193¹⁸, 194¹¹, 204¹⁴.

Neremeth, *vistnok forvanskning af Heremód, søn af Itiran (Itrmann, Sn E.)* 504²⁷.

Nereus (*vistnok = Nireus pulcher, Dictys*) *en af de græske helle for Troja* 221¹⁷.

Nestes, *en trojansk helt* 222².

Nestór (*også fejlskr. Nector*) *hinn spaki, en af Grækernes anførere og deres kloge rådgiver for Troja* 198³⁰, 202²⁰, 206¹⁰, 207^{11. 30}, 216³⁰, 217^{10. 36}, 238^{2. 4}.

Nestór, *urigt. for Thestor, spåmanden Kalchas' fader* 207²⁰.

Nicholaús, *biskop til Gardar i Grönland (1234—1239)* 501°.

Nicholaús *se* Nicolaús.

Nicolaús, Nicholaús, *biskop af Myra (4. årh.)* 155¹², 156⁶, 176²⁴.

Niði, *en dværg* 188²².

Nikódemús, *farisæeren, som kom til Kristus om natten* 486²³.

Nikolás Þorbergsson, *Eysteinn orri's broder* 333¹⁸, 340⁵, 345^{7. 17-18. 18. 23. 24}.

Nínús, *også fejlskr. Dínús, Assyrekongen* 170⁵, 498³⁴.

Nípingr, *en dværg* 188²³, 189⁵.

Nísús, *en af Æneas' kæmper* 235^{2. 5. 15. 10}.

Noi, *o.* Noah, *patriarken* 153²⁵, 154^{21. 20}, 155³⁰, 157^{10. 22}, 164^{25. 35. 36}, 165^{1. 8. 4. 12. 10}, 174³³, 175^{7. 9}, 479¹⁷, 482^{10. 24}, 504^{14. 17}.

Norðri, *en dværg* 188²².

Nóre (*Runno, Geoffr.?*) *en syd-engelsk konge, hørende til kongerækken, som omtales u. Margánús, se d. n. 259* 15.

Nóri, *en dværg* 189¹.

Núdi, *d. e. Lud, den fjerde af Sems sønner* 165^{6. 8}.

Númánús, *en af Turnus' kæmper og hans svoger* 234⁸.

Nýi, *en dværg* 188²².

Nýr, *en dværg* 188²².

Nýráðr, *en dværg* 189⁵.

O. Ó.

Octáviús — *og fejlagt. Octóvíánús — en hertug i Bretland (Wales), som tilkæmpede sig kongemagten over Britannien i Konstantin den stores tid* 267^{2. 7. 8. 10. 12. 14. 18. 21. 24}.

Octóvíánús *se* Octáviús.

Oddi, *også med egenavnet Lúsa-Oddi, en grönlandsk tigger, brugt som bud af Þormódr Kolbrúnarskáld* 398^{10. 18. 20. 22. 24. 30. 33}, 399^{2. 8}, 400^{1. 6-7}.

Oddr, Órvar-Oddr, *den berømte sagnhelt, som fældede de 11 brødre af Angantyr på Samsø* 353^{20. 27. 28. 30}.

Oddr á Jörva, *Geirsteins medanklager af Eiríkr raudi for drabet på frænden Eyólfr saurr* 426²⁴.

Óðinn — *også (på et sted): Vóðenn*
 — 1) *den nordiske gud* 189 14, 190 a. 20, 191 o. 12, 351 7, 360 13. 17, 364 18, 369 20. 21, 22. 28, 466 15, 504 20. — b) *under det påtagne navn Gestumblindi* 364 10. 23. 25. 27, 365 1. 2. 6. 11. 14. 17. 19. 20. 21. 24. 30, 366 4. 7. 10, 13. 16. 10. 21. 24. 20. 30. 32. 35, 367 1. 6. 11. 10. 10. 21, 26. 32—33. 30, 368 2. 3. 7—8. 13. 10. 17. 21. 29. 33, 369 2. 5. 11. 14. 17. 22. 25. — 2) *navnet overført på romerske guder, a) Mercurius* 159 1. 13, 170 10, 269 12. 17. — b) *Saturnus* 241 7.

Óðr, Freyja's *husbond* 189 22.

Óláfr at Haukagili, *svigerfader til Þorvaldr víðförli* 127 20.

Óláfr, *biskop til Gardar i Grönland (1246—1280)* 500 o, 501 o.

Óláfr Eiríksson, *svænski, Sveriges konge (d. 1022)* 333 18.

Óláfr Guðrøðarson, *oldefader til Irerkongen Óláfr hvíti* 425 2.

Óláfr Guðrøðar-son (göfugláta), *Geirstaðaálfr, konge efter faderen over Vestfold, m. m. (f. c. 790, d. c. 840)* 457 14. 21, 23. 32—33. 33.

Óláfr — og **Óleifr** — Haraldsson, *helgi, Norges konge (f. 995, d. 1030)* 333 o. 23, 334 5. 7. 8, 335 12 13, 342 4. 5, 343 21, 344 3, 373 16, 374 10, 375 2, 377 5. 7, 379 4, 385 8. 17, 387 15, 389 8, 391 20. 27, 399 22, 401 17, 408 11—12. 22. 31. 34, 410 5. 10, 411 5. o, 412 3. 7. 15, 413 8. 16, 414 11. 17, 415 4, 416 21, 505 31, 506 2.

Óláfr Haraldsson, *kyrri, Norges konge (f. c. 1050, d. 1093)* 145 22, 337 5, 345 31.

Óláfr Hringsson, *en norsk konge, eller en konge af norsk slægt i Ragnar lodbrogs og hans sønners tid* 466 o.

Óláfr Høskuldsson, *pái (10 og 11. årh.)* 126 21, 139 o.

Óláfr Ingjaldsson, *hvíti, konge i Dublin (kom derhen i midten af 9. årh., d. c. 870)* 425 1. 3. 7, 456 27.

Óláfr Ingjalds-son (illráða), *tré- telja, konge over Værmeland* 456 2. 3. 5. o. 12. 14.

Óláfr Magnússon, *norsk konge, broder til kong Eysteinn og Sigurðr Jörslafari* 337 7.

Óláfr skygni, *konge over Nærike, svigerfader til kong Algauti Gautreks-son* 456 7—8.

Óláfr Tryggvason, *Norges konge (f. 963, d. 1000)* 130 23. 24. 27. 32, 131 1—2, 5. 11. 14, 132 12. 14, 133 3, 138 13, 139 1. 4. 28, 140 14. 18. 31, 141 4. 14. 36, 142 2, 144 7. 10, 20—21, 145 15, 149 2, 348 11—12, 431 34. 432 20—21, 433 2, 437 25.

Óleifr se **Óláfr** Haraldsson (helgi).

Óleópenón (*forvanskning af Elpenor, Dares*) *en af Grækernes foredere for Troja* 221 35.

Ólófernes, *d. c. Holophernes* 492 20.

Ólǫf Ragnars-dóttir lodbrókar, *gift med Hunda-Steinarr* 505 20. 32.

Ólǫf Vermundar-dóttir, *hins vitra* 504 32.

Ónarr, *en dværg* 189 2.

Orðvald, *kong Osvid's brodersøn* 299 15.

Órestes, *kong Agamemnon's søn* 225 28. 31.

Ormarr, *fosterfader til Hervør, kong Heidreks datter* 303 28.

Ormr at Arnarstapa, *en anset bonde på Vestlandet, og ven af Þorbjörn Vífilsson (10. årh.)* 427 33. 34, 428 4. 6. 7. 10. 11. 14. 24. 28. 30. 31. 33, 429 1. 19. 23.

Ormr Jóns-son, *Loptssonar, breiðhælingr (d. 1218)* 505 18—14.

Ormr Kodránsson, *broder til Þorvaldr víðförli (10. og 11. årh.)* 127 18. 10. 22, 143 o—7.

Orný (*gisning for det fejlagte Örnú*) **Þorkels-dóttir** (gellis), *præsten Ingimundr Illugason's hustru* 148 30.

Orpeus (*d. e. Orpheus*) 203 31.

Ósaphat, *forvanskning af Asaph, kong Davids sangmester* 247 23.

Ósið se **Ósvið**.

Ósvaldr, *d. e. Osvald den hellige, konge i Northumberland (7. årh., d. 642)* 298 24. 25. 28. 30. 31. 36. 37, 299 1. 2. 8. 11. 24.

Ósvið og **Úsvið**, *også Ósið og Úsið (= Osuius, Geoffr.) Oswald den helliges broder og konge i Northumberland* 299 11. 14. 17. 21. 33. 39, 300 8. 10. 12.

Ótta (*Octa, Geoffr.*), *søn af Hengist* 269 32, 284 7. 15, 286 7. 13, 287 3. 13.

Ottó keisari II (973--983) 130⁸⁴.
 Ózec, d. e. Hoseas, profeten 252⁸⁴.

P.

Pácencíus (= Pascentius, Geoffr.)
 kong Vortigernus' søn 269²⁰, 285. 11. 14. 10,
 286 1. 2.

Pálamedes, Pálamides, Nauplius'
 søn fra Eubøa, en af Grækernes an-
 førere for Troja 207²⁰, 209 1, 215²⁸, 22,
 216 8. 16. 18. 20. 21, 221²⁸, 222 8.

Páll Jóns-son, Loptssonar, biskop til
 Skalholt (1195--1211) 505 18.

Páll postuli og Paulus, apostelen
 154¹⁰, 176 8. 11. 12, 177²¹, 321¹⁸, 409¹⁷,
 486²⁸.

Páll Þórðar-son, Þorvaldssonar, en
 høvding på Vestlandet (12. årh.) 148²⁸.

Pallas, o: Pallas Athene 223 8.

Pallas, søn af kong Evander 234
 13. 18. 10, 236 25. 26. 50. 83. 84. 86, 237¹¹, 238¹⁴.

Palpánús, en norsk konge i kong
 Artus' hær mod Romerne 291²⁰.

Pandácús (d. e. Pandarus) en af
 førerne i Æneas' forsvarshær mod Tur-
 nus 234¹⁰.

Pandarás, anfører for Lycierne i
 den trojanske krig 211 12.

Pandrásús, også Pandáratús en
 græsk konge, som bekrigede Brutus,
 Æneas' ætling 239³⁷.

Pandús, d. e. Panthus, fader til
 Euphorbus 205⁸³.

Pantaleó, en kristen martyr (under
 keiser Maximianus) 177²⁶.

Páris og Páris Alexandr, Priamus'
 søn 198²⁵, 199 12, 210 17--18. 25. Jfr
 Alexandr.

Parthólómís (= Partholoin, Geof-
 froy) en flygtning fra Spanien, som
 kong Gyrgvir anviste Irland til beboelse
 257 16.

Paskálíus papa, o: Paschalis pave
 den anden (d. 1118) 147 11.

Pátrik se Gilla Pátrik.

Patroklús, den homeriske helt, Achil-
 les' fætter og ven 207 18. 20, 212 17. 25. 20.
 30. 33, 215 11, 221 34.

Paulus se Páll postuli.

Pelágíús, en af Æneas's kæmper
 mod Turnus 236 1.

Peleas se Peleus (Achilles' fader).
 Peleus, urigt. for Pelias, farbroder
 til Jason 198 1. 6, 202 12 14.

Peleus — også fejlagt. Peleas —
 fader til Achilles og en af Argonaut-
 erne 198³¹, 202¹⁰, 204²⁰, 206.

Pendan, og (ved yderligere for-
 vanskning) Pendrag, Pendrak og Pen-
 dragó, d. e. Peanda, konge af Mercia
 og fører for en sarisk invasionshær i
 kong Kadals tid og senere hans under-
 konge (7. årh.) 298 14. 15. 20, 299 5. 17. 21.
 22--23. 31. 32. 37, 300 7. 9.

Pendrag, Pendragó, Pendragón se
 Pendan, og for de to sidste navne-
 formers vedkommende Ýdir Pendragón.

Pendrak se Pendan.

Pentisilea og Pentisflena, d. e. Pen-
 thesilea, Amazonernes dronning 218²¹, 20,
 222 4. 14.

Perfidúrus, en af kong Mordíus'
 fem sønner og broder til kong Ellidurus
 259 6.

Pétr(postuli), Pettr, Péttarr og Pe-
 trus, apostelen, 154⁸—9. 20, 176 8. 11, 263²¹,
 409¹⁷, 486²⁰, 490¹⁰, 20, 491 18.

Petrus, Péttarr, Pettr se Pétr.

Pharaó, Pharaón se Faraó.

Phléus (= Pyleus, Dares) Trojan-
 ernes forbundsfælle, Pelasgernes fører
 222 1.

Philippús (postuli), apostelen 155¹⁷,
 177 8.

Philippús, en græsk konge i Rom-
 ernes hær mod kong Artus 291²⁵. Jfr
 Indledn. CLX.

Philippús (= Phidippus, Dares)
 en af Grækernes helte for Troja 210 5,
 221 25.

Philippús Hallsteinsson, Sviakon-
 ungr, svigersøn til Haraldr harðráði
 (d. 1118) 147 12--13.

Pilátús, den romerske statholder i
 Jødeland 170²⁶, 490 1.

Píner, (d. e. — blandt flere varia-
 tioner — Pyner) en britisk konge, fældet
 af Dunvallo 253 20.

Pírrús, d. e. Pyrrhus, det andet

navn på Achilles' søn Neoptolemus 218
o. 10. 222 13, 225 4. 20. 31. Se Neoptulemus.

Plútú, d. e. Pluto, underverdenens hersker 193 13, 194 14.

Pólamón, anført blandt de græske helle, som faldt for Hektors hånd 221 30.

Pólidamás, d. e. Polydamus, søn af Panthus, Hektors stalbroder 219 24, 220 8. 10, 225 8 (urigtig her kaldet søn af Priamus).

Pólités (= Polytetes, Geoffr.) en bithyensk høvding eller konge i den vestromerske rigsforstander Lucius' hær mod kong Artus 293 31.

Pólixena, d. e. Polyxena, Priamus' datter 199 2, 216 4. 7, 217 31-32, 220 20, 221 0. 13. 19, 222 4.

Pólixenes, d. e. Polyxenus, høvding fra Epirus og en iblandt Grækernes hærførere for Troja 221 35.

Pollúx, også Pollox, Helenas broder, en af Argonauterne 198 23, 202 17.

Pompejus magnus, o: Cnejus Pompejus magnus 262 23.

Pórex, en britisk konge, søn af Goshodaga (o: Gorbodug eller Gorbogudo) 253 0. 12.

Porrex, en sydengelsk konge, sat i gruppe af 4 vistnok samtidige konger, hørende til kongerækken, som omtales u. Margánús, s. d. 259 15.

Porsena (Persena, Geoffr.), en konsul i Rom på Brennir's og Belirs tid 256 8. 28.

Priamús, konge i Troja 155 8, 198 31, 199 2. 8. 0. 8. 30, 204 10. 21. 29. 31, 205 2. 4. 19. 20. 26. 33, 206 3. 7. 37, 207 8. 0. 20. 28. 32. 33, 208 7. 11, 209 33, 210 10. 12. 13. 212 12, 213 10. 18, 215 14, 216 1. 5. 10. 218 14. 21. 23. 33, 219 4. 0. 18. 34, 220 21. 24, 222 4. 11. 20, 223 38, 224 4. 225 8. 0. 38, 504 22. 23.

Prótonór (Prothenor, Dictys og Dares) en høvding fra Bootien iblandt Grækernes anførere for Troja 209 10.

Prótonór, anføres iblandt de trojanske helle 222 8.

Próteselús se Protesilaus.

Prótesilaus, også Próteselús, Thesaliernes anfører for Troja 208 14, 221 34.

Púth, d. e. Put, en af Chams sønner 165 20. 21.

Q.

Qvintús (= Quintus Milius, Geoffr.) en anfører i den vestromerske rigsforstander Lucius' hær mod kong Artus 293 24.

R.

Rádsviðr, en dværg 189 8.

Rafn se Hrafn.

Ragau (d. e. Ragan, Geoffr.) en af kong Ebraucus' døtre 247 33.

Ragau, også Ragay (= Regan, Geoffroy) den anden af kong Lears døtre 248 30, 249 4.

Ragnarr Sigurðar-son (hrings) lodbrók, konge i Danmark 435 31-32, 458 8. 7. 20. 30, 459 0. 15. 17. 22. 28. 31, 462 13. 23. 463 1. 11, 464 27, 505 27, 506 8.

Ragnarssynir og Lodbrókar-synir, sønnerne af Ragnarr lodbrók 458 1, 459 8. 32, 462 4. 11, 464 12, 465 13. Se især synir Ragnars og synir Lodbrókar u. Ragnarr.

Ragnheiðr, Heðinn Þorbjarnarson's hustru og broderdatter af Eyjólfur Valgerðarson 129 18.

Ragnhildr, en datter af Ragnarr lodbrók og Áslaug 506 6.

Ragnhildr Sigurðar-dóttir hjartar, Hálfðan svartis dronning 466 20, 467 0-10. 13. 20. 30, 506 7.

Rampúriás, en konge og fører i kong Turnus' hær 234 8.

Randalín se Áslaug.

Rani se Hrani.

Rannveig Teits-dóttir („ór Haukadald“) Hafliði Másson's anden hustru 148 27.

Ránvæn (= Rowen, Geoffr.) Hengist's datter og kong Vortigernus' dronning 269 23. 25.

Raphael, ærkeengelen 474 1.

Regin, en af kong Ebraucus' sønner 247 31.

Reginn, en dværg 189 8.

Reifnir, den ottende af Arngrims-sønnerne 352 5.

Reikull, den af Harald hárfagres hirdmænd, som skjalden Audunn ill-skælda valgte til sin ledsager på rejsen til Upsala 447¹⁹, 451⁵.

Remigtús, ærkebiskop i Reims (d. 533) 177⁵.

Remús, Romulus' broder 253².

Rígó, fejlagtig for Lagó, britisk konge og dattersøn' eller brodersøn af Gurgustius (se Gargústús) 253⁵.

Ríkón, også Riktón, en franskisk rise, dræbt af kong Artus 289²³, 290², 292²³.

Ríkúlfr (Riculfs, Geoffr.) en norsk konge i kong Artus' tid 289¹⁶, 18.

Rillús (vistnok = Sisillius, Geoffr.) en sydengelsk konge, hørende til kongerækken, som omtales u. Margánús, s. d. 259¹⁷.

Ringr se Hringr.

Ródácíús (= Rudaucus, Geoffr.) konge i Wales 253²¹.

Rodrie, vistnok fejlskr. for Rodric, en konge fra Poitou, som bekrigede kong Marius (Arviragus' søn) 264⁵, 4.

Rólfgeirr se Álfgeirr.

Rómthel, en spansk konge i den vestromerske rigsforstander Lucius' hær mod kong Artus 293²³. — Den spanske konges navn er hos Geoffroy Alifantinnam.

Rómúlús, Roms første konge 170¹⁰, 253², 499⁵.

Ruddá, røverhøvdingen Háma's moder 452²¹, 24, 454⁷.

Rúnólfr Úlfsson, godi, anset høvding på Sydlandet (10. og 11. årh.) 126²⁶, 138²⁰, 24, 139⁹, 140²⁴, 141²¹, 143²⁵.

Rúnólfr Þorleiksson, fader til Þorlákr, Skatholts tredje biskop (11. årh.) 147⁶.

Rúnvalló (= Rivallo, Geoffr.) kong Ene dagús (d. e. Cunedagius) søn og hans efterfølger 253³.

Røgnvaldr Brúsason, en af Orknøjarterne (d. 1045) 376²⁰, 377².

Røgnvaldr Eysteins-son (glumru) Mærajarl (d. c. 890) 450²⁴, 454²⁵.

Røgnvaldr (jarl) kali, den bekendte Orknøjarl (d. 1158) 149¹.

Røgnvaldr Óláfs-son (Geirstaðaálfs) heidumhæri, konge over Grenland (9. årh.) 457²⁴⁻²⁵.

Røgnvaldr ór Mjólu, en norsk høvding på Harald hárfagres tid 450²⁸.

S.

Sába, Sabba, Sibilla, d. e. dronningen af Seba 185², 248¹⁰.

Sábfús se Gallús.

Salgerðr Jóns-dóttir, Sigurðarsonar, gift med Áli Svarthofðason, fader til Steinunn, Haukr Erlendsson's hustru 505¹⁴.

Salómón, d. e. Salmeoneus, Æolus' søn 197¹⁰, 28.

Salómón, Salómón, Israels konge 184²⁴, 185¹, 4. 11. 186 (to gange i grundplanens text), 248⁶.

Salómón, Salómón, en bretagnisk konge (7. årh.) 297²², 25. 300²⁷.

Sámúel, præst og dommer hos Jøderne 161⁷, 246¹¹.

Sarpedón, konge i Lycien, Trojanernes forbundsfele 212²⁶, 216²⁰, 222³. — De modstridende angivelser af, hvem led dem hos Dictys og Dares.

Sátáel, d. e. Satan 474².

Sátúrnús, 158¹¹, 159¹⁵, 193⁴, 7. 19, 194²², 241³, 504²⁰. Se Freyr og Ódinn.

Saul, Jødernes konge 247¹⁵.

Saxi Bófason, fletir, søn af Óláfr trételgja's fosterfader 456⁴⁻⁵.

Saxón, opført som navn på en høvding i Modrets hær mod kong Artus, men ved urigtig gengivelse af Saxones hos Geoffroy 294²⁰. (Se Indledn. CVIII.)

Scólastica, o: Scholastica, den helte Benedikts søster 176²¹.

Sed se Selh.

Sedúlfús, en kristelig forfatter, særlig hymnedigter i det 5. årh. 486²⁴.

Segørna, Androgeus' datter 261²¹.

Seginús, jarl over Allobrogerne på de brittanske kongers, Brennirs og Belirs tid 254²⁴.

Sem Nóason 153²⁵, 20, 154², 8, 165⁴.

Semtramis, den babyloniske dronning 170¹⁴.

Seneca, Seneka, filosofen 304⁹⁷, 308¹⁰.

Serestás, Seresteus, d. e. Serestus, en af førerne i Æneas' forsvarshær mod Turnus 234¹⁰, 236⁸.

Seresteus se Serestas.

Sergiús papa, d. e. pave Sergius den 1ste (7. årh.) 301^{10, 17, 20}.

Sertóriús, en konge fra Libyen i den vestromerske rigsforstander 'Lucius' hær mod kong Artus 293³¹.

Sescep (opstødet ved misforståelse af se Scepe, se Indledn. CXXXVI) søn af Magus eller Magi 504²⁰.

Sesrapnús, en af heltene i Turnus' hær 234⁸.

Set se Seth.

Seth, Set og Sed, Adams søn 182¹⁰, 24, 26, 32, 183 4. 9. 10, 184 6. 18. 24 25, 479¹⁰, 504¹³.

Severús, også fejlagt. Severarús, d. e. kejser Septimius Severus (d. 211) 265 5. 9. 11.

Síbillá se Sába.

Síðu-Hallr se Hallr Þorsteinsson. Síf (Tors hustru); Asynjens navn overført på Juno 196¹⁰, 199^{17, 35}, 200^{9, 0}, 233^{11, 12}.

Sífka, datter af hertug Hunli i Húnaland, kong Heidrek den vises frille 360²⁰, 361¹³.

Sífka, en kvinde fra Finland, kong Heidrek den vises anden frille 361¹⁰, 362 6. 10. 24, 363²².

Sígfúss Lodmundarson, præst til Oddi og fader til Sæmundr hinn fróði (11. årh.) 505¹².

Síghjálmr (= Sichelinus, Geoffr.) en norsk konge på kong Artus' tid og broder til kong Loth 289^{11, 12}.

Síghvatr Þórdarson, skáld, Olaf den helliges og Magnus den godes yndling og højt betroede mand (f. c. 997, d. mellem 1043 og 1047) 413⁹, 464⁷.

Sígmundr Ketils-son, pístils, høvding på Nordlandet (9. og 10. årh.) 427²⁷.

Sígmundr Volsungsson, fader til Sigurðr fáfnisbani 505²⁵.

Sígmundr Þorgilsson, en høvding på Østlandet (d. 1118) 148¹.

Sígríð se Sígríðr.

Sígríðr, den grønlandske bonde Þorsteinn's kone, hos hvem Þorsteinn Eiríksson døde 434 4. 10. 11. 18. 15.

Sígríðr og Sígríð, en enke på gården Hamar i Grönland i Þorkell Leifsson's tid 390², 405^{28, 31, 32, 34}, 406^{2, 7, 31}, 409¹⁸.

Sígríð, en tjenestekvinde hos Þorkell på Brattahlíð i Grönland 390 6-7. 10. 14. 17. 18. 19. 21.

Sígríðr Haflíða-dóttir Mássonar, Þórdr Þorvaldsson's hustru (i Vatnsflói) 148²⁷.

Síglami, en sagnhistorisk konge over Bjarmaland 351 7. 29 (fejlagt. for Svafrlami).

Sígtryggr konungr af Vindli, bedste-fader til Eiríkr Agnarsson 457⁸.

Sígurðr af Sandnes, en norsk høvding på Harald hárfagres tid 450²⁸.

Sígurðr Eiríksson, bjóðaskalli, oldefader til Ástríðr, Olaf Trygveesðns moder 505³²—506¹.

Sígurðr Eysteins-son (glumru), jarl, hinn ríki, jarl på Sudreyjar (Hebriðerne; 9. årh.) 425¹¹.

Sígurðr Helga-son (hvassa) hjótr 466 1. 20. 22. 23. 26, 467 6. 9, 506 6. 7.

Sígurðr hringr—også Hringr (Ringr) enekonge over Svíaveldi og Danaveldi (8. årh.) 458⁶, 505²⁷—28.

Sígurðr Jónsson, Loftssonar 505¹⁸.

Sígurðr Magnússon, Jórðsalafari, og Jórðala-Sígurðr, Norges konge (f. c. 1090, d. 1130) 237¹, 337⁸.

Sígurðr Ragnars-son (loðbrókar) ormr í auga, konge over Stæland og Skåne m. m. 459 5. 7, 460¹⁷, 461¹⁻², 464^{20, 23}, 466^{2, 5, 10}—11. 12. 14. 17, 506⁴.

Sígurðr Sígmundarson, fáfnisbani 459³⁻⁴, 505²⁵, 506⁸.

Sígurðr Sígríðarson, søn af enken på Hamar i Grönland og Þormóðr Kolbrúnarskáld's ledsager til Langanes 390 3. 4, 406^{2, 4, 7, 9, 10, 12, 21, 24, 26, 30, 31}, 409^{2, 18}.

Sígyn, Lokes hustru 190¹¹.

Sílvánús, en af førerne i Æneas' forsvarshær mod Turnus 234¹⁰.

Sílvester páh, d. e. pave Sylvester den 1ste 154²⁶.

Silvínús „Albrúsi“ og Silvíus sun Albani, ved urigtig gengivelse af originalen, for Silvius Alba, en italiensk konge på kong Ebraucus' og hans sønners tid 247^{85-86, 89}, 248^a. Jfr Indledn. CV.

Silvíús, søn af Ascanius 238^{25, 26, 50}, 244⁷, 246¹².

Silvíús, fejlagt gengivelse af Sisilius, en af Ebraucus' sønner 247⁸¹.

Silvíús Látnús, en italiensk konge 247²⁸.

Simbúr, en engelsk dronning (kong Ethelred den tredjes enke? 8. årh.) 301⁸².

Símon, Jesu broder, eller Símon Zelotes 176²⁸.

Símon Jörundarson (i Bø) en præst (11. og 12. årh.) 147¹⁻².

Símon magus 495⁸⁴.

Sínon, Grækernes spejder og ud-sending i Troja 220^{10, 16}, 223^{10, 15}, 224¹².

Síris, konge fra Medien i Romernes hær mod kong Artus 291²⁶.

Stsillíús, kong Gargustius' (o: Gurgustius') søn og efterfølger 253⁵.

Sisillíús, Belirs ælling, kong Kananus' søn og efterfølger 257²⁷.

Sjóni, en trolldkyndig kæmpe i røverhøvdingen Háma's følge 451^{18, 24}, 452⁵. 23, 26, 454^{80, 82, 83, 37, 88, 89}, 455^{8, 4, 5}.

Skáfiðr, en dværg (blandt Lofars aner) 189⁸.

Skáld-Refr (ellers = Hofgarda-Refr), isl. digter (11. årh.) 136²⁰.

Skapti Þóroddsson, en berømt lov-sigemand på Island (1004—1030) 145²⁶.

Skeggbjörn, en isl. høvding boende på Hítarnes på Vestlandet (10. årh.) 134⁸, 136^{16, 20}.

Skeggi (Jökursson, urigt. for:) Ásgautsson, en høvding på Sydlandet (10. årh.) 141²² og note 6.

Skeggi Þórarins-son, fylsennis (fader til en isl. høvding på Vestlandet) 127⁸⁷, 128¹.

Skíði Bárðarson, hinn gamli, en norsk høvding, stamfader til ansete slægter i Island (9. årh.) 126⁴⁻⁵.

Skirfir, en dværg (blandt Lofars aner) 189⁸.

Skjaldunn, søn af Heremod (se Neremeth) 504²⁷.

Skjöldr, søn af Odin 504⁸⁰.

Skúfr, en grønlandsk høvding, beskytter af Þormóðr Kolbrúnarskáld 385^{18, 19}, 387^{15, 21, 24, 50, 51, 54}, 388^{2, 6, 19, 20, 28, 31}, 289^{10, 14, 16}, 390^{29, 34}, 391^{11, 14, 27, 24, 82, 83}, 392^{2, 5}, 393⁶, 395^{18, 19, 21}, 396⁵, 397¹⁶, 398^{1, 27}, 400^{2, 5, 10}, 401^{8, 12, 13, 14, 16, 18, 22, 27}, 404^{28, 34, 80}, 405²¹, 406^{28, 20, 31}, 408⁸⁷, 409^{1, 3, 4, 5, 10, 11, 15, 15, 10}.

Skuld, en af nornerne 189¹⁹.

Skúli Egils-son, Skúlasonar, en isl. høvding på Sydlandet (11. og 12. årh.) 148²⁻³.

Skúli Þorsteins-son, Egilssonar (Skalagrímssonar) isl. høvding på Vestlandet (10. og 11. årh.) 127²³.

Snorri Hækilsson, også kaldet Hækils- eller Hækil-Snorri, en bonde på Vestlandet, dræbt af Þorgeirr Hávarsson 372^{5, 14, 18, 20, 22, 27, 29, 30}, 373^{5, 6, 8, 11, 17-18}, 374².

Snorri Þorbrands-son (Vébrands-sonar) Þorfinnr karlsefni's ledsager til Grønland og Vinland (c. 1000) 435⁸⁰. 437¹, 439¹², 440^{8, 19}, 441⁸⁰.

Snorri (urigtig Þórðr) Þórðar-son (Þorvaldssonar i Vatnsfirði), en anset høvding på Vestlandet (d. 1193) 148²⁸.

Snorri Þórðar-son (o: Høfða-Þórðar; 10. årh.) en isl. høvding på Nordlandet (10. årh.) 435⁸².

Snorri Þorfinns-son, karlsefnis 443¹, 444^{11, 14, 15}.

Snofri Þorgrímsson, goði, i sin tid en af Islands berømteste høvdinge (f. 946, d. 1031) 126²¹, 142¹³⁻¹⁴, 144⁸, 504².

Sólvrágríms-dóttir, Þórhalls-sonar (12. årh.), Þórðr Hafliðason's hustru 148²⁵⁻²⁶.

Stáciús (Staterius, Geoffr.) en britisk konge, overvunden af Duwallo 253²².

Stadad (o: Stadud, Geoffr.) en af kong Ebraucus' døtre 247⁸³.

Stadiael (o: Stadiál, Geoffr.) en af kong Ebraucus' døtre 247⁸³.

Starkaðr áludreng, en jætte 350^{18-19, 22, 24}, 351².

Starri Eiríksson (*almindelig kaldet Hólmgöngu-Starri*) en isl. høvding på Nordlandet (10. årh.) 126¹⁰.

Stefnir Þorgils-son (Eilífssonar), en høvding på Sydlandet (Kjalarnes), virksom for kristendommens indførelse i Island (d. c. 1001) 131 4. 18. 14. 25, 132 8. 6. 9. 11, 144 10. 17. 22.

Steinarr Þórarins-son (Ingjaldssonar), også kaldet Helgu-Steinarr, men her i sagaen mest under det påtagne navn Gestr; landsmanden Þormóðr Kolbrúnarskáld's rejsefælle fra Norge til Grønland (c. 1025), og i samme ærinde. Hans ledsager på den sidste hævnfart. 1) under det rette navn 408 17. 19. 20. 83. 87. 88, 409 12. 2) under det påtagne navn 387 81. 85, 388 5. 4. 6. 7. 8. 9. 10. 12. 14. 16. 18. 26. 28. 80. 82. 87, 389 2 4. 19, 408 17. 25. 26. 28. 80. 81.

Steinmóðr Gunnars-son (Úlljótssonar) 127 22.

Steinólfr, den anden af brødrene fra Garpsdal, som også blev angrebet, da Þorgeirr Hávarsson blev fældet 378 11. 26, 381 19. 22., 385 1, 386 15. 27.

Steinunn Ála-dóttir, Svarthofðasonar, Haukr Erlendsson's hustru 505 15. 16.

Steinunn Bergsdóttir, moder til Þorsteinn ranglátr (11. årh.) 505 8.

Steinunn Hrafnas-dóttir, Sveinbjarnarsonar, moder til Hrafn Oddsson 505 17.

Steinunn móðir Skáld-Refs (10. årh.) 136 20.

Steinunn Snorra-dóttir (*sandsynlig fejl for Bjarnar-*) Þorfinnssonar (karls-efnis), gift med Einar Ketilsson (= Grundar-Ketils-) 444 18. *Jfr. dog Indledn. I—II, hvor forveksling påpeges af moder og hustru til Þorsteinn ranglátr.*

Stephánús, martyren 177 9, 186 (én gang i grundplanens tekst).

Stjórnu-Oddi (= Oddi Helgason; 12. og 13. årh.) 176 8.

Styrmir Hreinsson, en høvding på Vestlandet (11. og 12. årh.) 148 8.

Styrr Þorgímsson (= Víga-Styrr) en høvding på Vestlandet, som støttede Eiríkr raudí (c. 982; f. c. 940, d. c. 1005) 426 82, 427 8.

Sudri, en dværg 188 22.

Súlgenciús (= Fulgenius, Geoffr.) en sydengelsk konge, hørende til kongerækken, som omtales under Margánús, se d. n. 259 15.

Surtr, Muspells herre og vogter 190 81, 191 6. 0.

Surtr Ásbjarnarson, en isl. høvding på Sydlandet (10. og 11. årh.) 133 81.

Svafrlami, også Svavurlami, sagnkongen Sigrlamis søn og den første ejer af sværdet Tyrfringr 351 8. 21. 29 (her fejlagt. Sigrlama) 355 12.

Svarðús (= Subardus, Geoffr.) en af kong Gofarius' kæmper 242 7.

Svartr Úlfsson, aurgoda (10. og 11. årh.) 505 11.

Svavurlami se Svafrlami.

Sveinn Haraldsson, tjúguskegg, konge over Danmark (d. 1014) 144 20.

Sveinn Úlfsson (eller Ástríðarson), dansk konge (1044—1076) 331 5.

Svertingr Rúnólfsson, goda (10. og 11. årh.) 139 9, 140 21. 25.

Sviðr, en dværg 189 4.

Sæborg eller Sæburg, en dronning (Sexburga i eng. kilder), som erobrede Northumberland i kong Tødvallus' (Cadwalladrus, Geoffr.) tid 301 8. 25.

Sæmingr, den fjærde af Arngrims-sønnerne 352 2. 10.

Sæmundr Jóns-son, Loftssonar, præst til Oddi (d. 1222) 505 18.

Sæmundr Sigfússon, hinn fróði (f. 1056, d. 1133) 145 29, 148 8, 505 12.

Sølgí, søn af kong Haraldr hilditønn 505 8.

Sølva, søster til kong Sølví hinn gamli (?) og kong Óláfr trételgja's dronning 456 18. 14.

Sølvi hinn gamli, en sagnkonge, den første oprykker af Soløer 456 14. 17. 18.

T.

Tartón (d. c. Tarcho, Æneid.) en af de med Æneas forbundne høvdinge mod Turnus 236 24.

Tødivallús (= Idvallo, Geoffr.) den tredje i kongerækken, som omtales under Margánús, se d. n. 259 15.

Tedvallús se Thedvallús.
Teitr Ísleifsson („hinn margláti“ í Haukadal) sön af biskop Ísleifr og Ari fróðr's fosterfader 145 4, 148 27.

Telamón, Thelamón — også Telamús, en af Argonauterne 198 80, 202 10, 24 23, 204 20, 20.

Telamús se Telamón.

Telepús, d. e. Thelephus (Dares og Dictys); efter Dictys kong i Moesien, der blev Grækernes forbundsfælle og ledsager til Troja 207 20.

Tenvancíús, Tenvantíús, sön af kong Lüdr 259 24, 20, 262 20.

Thetis (= Thetis) 199 14. Bryllupsberetningen er en forveksling af gudindens bryllup med Peleus.

Thedvallús, Tedvallús og Thedvallás (kaldt af Beda Ethelwaldus, af Geoffroy Cadwalladrus) kong Kadals sön og efterfølger, senere viet til biskop af pave Sergius den 1. (7. årh.) 300 22, 301 4, 8.

Thelamón se Telamón.

Theódónínús (fejlt for Theodorus martyr, se Indledn. CXVIII), en martyr 177 22.

Thímótheus, d. e. Timótheus, apostelen Paulus' ledsager 177 8.

Thómás eller Tómás, apostelen 153 27, 154 0, 176 20, 177 22, 486 34.

Tindarus, d. e. Tyndarus, Hermines bedstefader 225 20.

Tindr, den niende af Arngrims-sønnerne 352 8.

Tírás, d. e. Thiras, en af Japhets sønner 155 20, 165 13, 15.

Títús, romersk kejser 185 10.

Titan, Saturnus' ældre broder 193 0, 194 28, 32.

Tómás se Thómás.

Tónema (= Conuenna, Geoffr., og de fra to MSS. anførte former Tonwen og Tonnwen), kong Dunvalls' dronning, Brennir's og Belir's moder 255 12.

Torrádr Úsvifrs-son, spaka (10. og 11. årh.) 132 8.

Torrádr og Tortryggr, påtagne navne af Þormódr Kolbrúnarskáld, se under dette navn.

Tósóliús (= Leolinus, Geoffr.) en af kejserinde Helenes farbrødre 267 1.

Tósti jarl, broder til kong Haraldr Gudínason (d. 1066) 331 4, 5, 7, 12, 14, 333 7, 12, 20, 22, 334 5, 8, 11, 336 12, 13, 15, 338 11, 13, 10, 17, 18, 20, 339 3, 9, 18, 10, 21, 20, 33, 340 5, 14, 18, 20, 30, 34, 341 12, 17, 10, 21, 25, 32, 342 4, 8, 9, 10, 14, 17, 343 17, 344 9, 13, 17, 19, 25, 20.

Tráhen — også Tráhan (Trahern, Geoffr.) en af kejserinde Helenes farbrødre 267 1, 4, 5, 7, 8, 12, 13, 15.

Tróán, en af Priamus' dotre, 199 2 (her anført som den tredje), 207 4 (her som andet navn på Cassandra), 504 23 (her som Memnonns hustru).

Tróállús, Priamus' yngste sön 199 1, 205 20, 209 8, 210 2, 213 22, 216 27, 217 1, 5, 7, 13, 15, 18, 22, 23, 24, 25, 222 2, 231 13.

Trór, sön af Memnon og Troan 504 24; jfr. Þórr.

Túbál, d. e. Thubal, en af Japhets sønner 165 13, 10.

Túpídús, Ascanius' fosterfader og en af anførerne i Æneas' forsvarshær mod Turnus 234 10.

Túrnús (d. e. Turonus) en af kong Brutus' kæmper og hans søstersön 242 32, 243 6.

Túrnús, en rutulisk fyrste, overvunden af Æneas 233 20, 20, 32, 234 1, 0, 7, 8, 20, 22, 20, 235 14, 27, 30, 34, 30, 236 4, 13, 15, 28, 29, 31, 33, 237 12, 10, 18, 24, 29, 33, 238 7, 8, 10, 13, 17, 18.

Tveggi, et af Odins navne 192 2.

Týr, en af Aserne 269 13, 17. — 2) navnet overført på den romerske gud Mars 159 12, 200 10.

U. Ú.

Úlfhøðinn Gunnarsson, isl. lovsige-mand (1107—1116) 146 10.

Úlfhildr, gift med Guðbrandr kúla og bedstemoder til Olaf den hellige 505 20.

Úlfin, kong Yðir's (=: Utherpen-drags) rådgiver 286 26.

Úlfjótr, den lovkyndige mand fra den senere landnamstid, som sammen med morbroderen Þorleifr spaki sammensatte den første isl. lov, som kaldtes „Úlfjóts-lög“ (indført c. 927) 503 8.

Úlfr Hreidarsson, kráka, fader til landnamsmanden Grímkell og Gunnbjörn, af hvem skærene ved Grønlands østkyst fik navn 427 s.

Úlfr Jörundarson, aurgodi (10. årh.) 138²⁰, 505¹¹.

Úlfr Uggason, skáld, digteren af „Húsdrápa“ (10. årh.) 134¹³⁻¹⁵.

Úlfr Yxna-Pórisson, oldefader til Eiríkr rauði (9. årh.) 426¹⁴.

Úlfr Sebbason, en af Harald hår-fagres skjælde og stægtning af Audunn illskælda 445^{7, 9}.

Úlixes, den berømte helt for Troja 207^{80, 82}, 209⁸³, 216²⁹, 217¹, 222²³, 223^{2, 10, 17, 21, 22, 25}, 224^{7, 84}.

Unnr se Audr.

Urðr, en af nornerne 189^{17, 18}.

Úrsúla, den hellige U., en bretlandsk konge Dionotus' datter 267⁸⁶.

Úsið se Ósvið.

Úspakr Ósvifrsøn (spaka), en isl. høvding på Vestlandet (slutn. af 10. årh.) 132⁹.

Ósvið se Ósvið.

Ósvið (ved forvanskning = Offridus, Geoffr.) en søn af kong Eddvin 298¹⁹.

Ósvifr Helgason, hinn spaki, en isl. høvding på Vestlandet (d. 1016) 132⁸.

Útrygg, påtaget navn af Þormóðr Kolhrúnarskáld, se u. d. n.

Úvege, navn på faderen til de to af Þorfinnr karlsefni fangne Skrellingedreng 443⁸.

V.

Válenínús (fejlagt.) d. e. Valentinianus II (d. 392) 267²⁷.

Valföðr, et af Odins navne 189²⁰.

Valgarðr Jörundarson, grái, en isl. høvding (godi) på Sydlandet (d. 1009) 126²⁶.

Valgarðr Vémundar-son (ordlokars) oldefader til Valgarðr grái 505¹⁰.

Valgerðr Flosadóttir, bestemoder til Haukr Erlendsson 444¹⁹, 505⁷.

Valgerðr Hafliða-dóttir, Mássonar, præsten Ingimundr Illugason's hustru 148²⁹.

Váli, Loki's søn 190¹⁰.

Valtari erkidjåkn (Walterus og Gualterus, Geoffr.) en af de tre, hvem kilderne til Historia Britonum tilskrives 301²⁹.

Valtírr (meistari) islandsk gengivelse af (Philippus) Gualterus (slutn. af 12. årh.) 303². Se Indledn. CXXXV.

Valvein (= Walvanus, Geoffr.) en af kong Artus' søstersønner, konge i Norge 289^{2, 13, 19}.

Valþjófr á Valþjófsstöðum, en bonde på Vestlandet samtidig med Eiríkr rauði 426²¹.

Valþjófr jarl, en broder til kong Haraldr Guðinason 338²², 339^{9, 12, 14, 18, 340^{84, 85}, 341², 345²⁰, 346^{26, 27, 29, 80-81, 85-86}, 347^{1, 1-2, 6, 8}.}

Vandráðr Ósvifrsøn (spaka; 10. og 11. årh.) en høvding på Sydlandet 132⁸.

Vastes, d. e. Varthi, dronning til Perserkongen Ahasverus 320⁸¹.

Vedó (= Widen, Geoffr.) Gosbodaga's (d. e. Gorbodug's) dronning 253¹⁰.

Vegglagr, en smed på Vestlandet, Þorgeirr Hávarsson's samtidige 374^{28, 29}, 376^{8, 4-5, 6, 12, 14, 25, 29}.

Veggr (svar. til varr. i Eddahåndskrr.: Vigr, Vigr, Veigr) en dværg 188²³.

Vémundr Þórólfsøn, ordlokarr, tredje mand fra Haraldr hilditönn 505¹⁰.

Vena se Venus.

Veníús se Neníús.

Venus og Vena, den romerske gudinde 158¹⁸, 159^{1, 14} (her gjort ensbetydende med Frigg; se d. n.).

Verðandi, en af nornerne 189¹⁸.

Vermundr hinn vitri, søn af Fróði Hávarðar-son (handrama) 504⁸².

Vespasíanús, den romerske kejser 185¹⁹, 263^{27, 82}.

Vestri, en dværg 188²³.

Vethildr, navn på moderen til de to dreng, som Þorfinnr karlsefni fangede i Markland 443⁸.

Vetrliði skáld (Sumarliðason; d. 998) 135^{9-4, 9}, 136⁹.

Vífíll, en krigsfange i Audr djúpúðga's følge til Island, som hun gav både frihed og bosted 426^{4, 9, 9}.

Víga-Bjarni (*d. e. Bjarni Brodd-Helgason en høvding på Østlandet (10. og 11. årh.)* 126²⁷.

Víga-Glúmr (*d. e. Glúmr Eyjólfsson, hrúgu en isl. høvding på Nordlandet (f. c. 940, d. 1003)* 126¹⁸, 505⁸.

Víga-Styrr (*d. e. Styrr Þorgrímsson, goda Kjallakssonar, isl. høvding på Vestlandet (f. c. 940, d. 1005)* 126²¹.

Vigeniús, *en af kong Mordidus' (o: Morvidus) fem sønner* 259⁵.

Vígfúss, *et af Þormóðr Kolbrúnarskáld's påtagne navne, se d. n.*

Vígfúss Víga-Glúmsson, *jarlerne Hákon og Eiríkr's hirdmand, som deltog både i Jomsvikinge- og Svolderslaget* 505⁸.

Vígfúss Víkinga-Kárason, *en hærse (d. c. 962)* 506¹.

Víkinga-Kári Sigurðar-son (*bjóðaskalla, oldefader til Óláfr Tryggvason* 506¹.

Vilbaldús greif af Brimum, *fader til kristendomsforkynderen Þangbrandr (c. 950)* 130¹⁷.

Viljálmr (*sdl. otte steder*) *bastardr, Vilhelm erobreren, konge over England (1066—1087)* 345^{88. 80.}, 346^{8. 21. 27. 80. 82.}, 347^{4. 28.}, 348^{8. 10. 22.}, 349¹¹.

Villifer (= *Valfredus, Geoffr.*) *en søn af kong Pendan (o: Peanda; 7. årh.)* 300⁸.

Vincenciús (*vistnok = V. Lericensis; 5. årh.*) 177³.

Vindálfr, *en dværg* 189¹.

Vingenir, *søn af Vingepórr* 504²⁸.

Vingepórr, *søn af Henreði (se Hericedei)* 504²⁸.

Virfir, *en dværg (blandt Lofars aner)* 189⁸.

Virgiliús, *den romerske digter* 305¹⁸.

Vitr, *en dværg* 189².

Vóðenn *se Óðinn.*

Volcens, *også fejlagt. Volvent, en rutulisk høvding, som understøttede Turnus* 235^{18. 21}.

Voltúntes, *en af Laomedons stegfredsønner* 202⁸⁸.

Vólucrontes, *d. e. Polypoites (jfr. Indledn. CII) en af Grækernes førere for Troja* 214⁸.

Volvent *se Volcens.*

Vortigernús (*Vortigirrus, Geoffr.*) *Britanniens konge, der kom i forbund med Saxerne og ægtede Hengist's datter (5. årh.)* 268^{22. 23. 28. 31.}, 269^{8. 18—19.}, 270^{8. 18. 21.}, 277^{12.}, 283^{26. 31. 33.}, 285^{11.}, 297^{8—7}.

Vortimer, *kong Vortigernus' søn* 269^{28.}, 270^{8. 9}.

Vortipóriús, *en britisk konge, den anden efter kong Artus' død* 295²⁰.

Y. Ý.

Yðer *se Ýðir.*

Ýðir (Yðer) og Ýtir (Ýter) *Pendragón (Pendragó); rettelser til ét navn af det fejlagte. Ýter ok Pendragón (285¹⁰), samt af de andre steder, hvor Ý. og P. forekomme som forskellige personers navne (= Utherpendragon hos Geoffr.; navnet betyder: Uther med dragehovedet) den britiske kong Constantinus' tredje søn og efterfølger efter kong Aurelius' drab* 268^{18.}, 269^{8.}, 283^{28.}, 284^{34.}, 285^{10. 16. 80. 87.}, 286^{2. 6. 8. 11.}, 287^{8. 21}.

Ymir, *en jætte* 188⁸.

Ymir, *en konge over Ymisland* 350¹⁸.

Yngvarr, *en uegte søn af Ragnar lodbrog, der med broderen Ubbi landede med en hær i England (866) og senere besejrede og dræbte kong Játtmundr helgi* 464¹⁰. *I øvrigt antages Yngvarr at være forvanskning af Ívarr (heinlaus).*

Yngvi, *en dværg (blandt Lofars aner)* 189¹⁰.

Yngvi, *en svensk konge i Upsala, fadertil Ingeborg, Hjalmars fæstemø* 352¹⁸.

Yngvifreyr, *konge over Svipjóð, stamfader til Ynglingeslægten* 457⁸⁷.

Yngvildr Orms-dóttir (*Kodráns-sonar*), *gift med Hermundr Illuga-son, en høvding på Vestlandet* 127²¹. *S. 143⁸ angives navnet som Gunnhildr (jfr. Indledn. LXVII).*

Ýsaías, *d. e. Jesaiás, profeten* 252³⁴.

Ýtir (Ýter) *se Ýðir Pendragón.*

Ývein, *en af kong Artus' søster-sønner* 289⁸.

Yxna-Þórir (af Ógðum), *tipoldefader til Eiríkr raudi (9. årh.)* 426¹⁸, 505^{20. 28}.

Z.

Zantippús, en trojansk helt 222.
Zekún, søn af Javan og fader til
Cyperus 504 10.

P.

Pangbrandr Vilbaldússon, Óláfr
Tryggvasons missionær til Island for
at omvende Islænderne til kristendommen
130 14. 17. 18. 21. 23. 25. 27. 28. 33. 36. 37, 131 1. 8,
132 18. 14. 17. 19. 20. 22, 133 2. 7. 8. 10. 11. 13. 14. 16.
17. 20. 27. 28. 30. 33. 34, 134 1. 4. 5. 7. 10. 12, 135
4. 7, 136 6. 7. 8. 11. 14. 17. 18. 22. 23. 25, 137 1. 7,
138 1. 4. 5. 9. 15—16, 140 2—3. 16. 26.

Píðrik, Hengist og Horsa's broder
og ledsager til England 269 9.

Pjóðhildr Þjórundar-dóttir (Atla-
sonar), Eiríkr rauði's hustru 426 18
(urigt. Þórhildr), 431 80 (samme fejl),
433 4. 5—6. 7. 10.

Pjóðólfr Arnórsson, isl. digter hos
Magnus den gode og Harald hårdråde
(f. c. 1010, d. 1066) 334 20, 339 26, 340 2,
344 28. 29, 345 25.

Pjóðólfr ór Hvini, eller hinn hvin-
verski, en af Harald hårfages skjalde
445 4 (urigt. Þórolfr), 457 80.

Þóra Audunar-dóttir (skökuls) mos-
håls, oldemoder til Olaf den hellige 505 80.

Þóra drengjamódir, dronning til
kong Dagr Hálfðanarson, og således
Døglingerens stammoder 466 8.

Þóra Herraudar-dóttir, borgarhjórtr,
Ragnar lodbrogs første dronning 458 9.
10. 20, 459 1. 2, 505 27.

Þórarinn Ásbjarnarson (ór Seyðar-
firði), en isl. høvding på Østlandet (c.
1000) 142 88.

Þórarinn Nefjúlfrsson, en af Olaf
den helliges og (isøvrigt ifg. Hem-páttir.)
Harald hårdrådes højt betroede hird-
mænd 139 10, 331 8—9, 332 18.

Þórarinn Þórðarson, fylsenni, en
isl. høvding på Vestlandet (10. årh.) 127 80.

Þórarinn Þorvaldsson, ofsi, isl.
høvding på Nordlandet, der fødte
Þorgeir Hávarsson (d. 1025) 380 12, 381
6. 8. 19. 10. 21, 384 7. 8. 11. 12. 14. 15, 386 2. 4—5.

Þorbergr Árnason, på Giske, en

af Norges mægtige høvdinge i Magnus
den godes og Harald hårdrådes rege-
ringstid 333 15—16.

Þorbjörg, en grønlandsk spåkvinde
på Eiríkr rauði's tid 429 81. 83, 430 28. 27,
431 2. 22.

Þorbjörg knarrarbringa, først gift
med Þjórundr Ólfsson, senere med Þor-
björn haukdælski, søgermoder til Eiríkr
rauði 426 18—19.

Þorbjörg kolbrún, også Kolbrún
alene, den bondedatter, til hvem Þormóðr
digtede Kolbrúnsviserne 370 12. 15. 16. 18.
22. 26, 372 2—3.

Þorbjörn hinn haukdælski, en isl.
høvding på Vestlandet, Þorbjörg knarrar-
bringa's anden mand (10. årh.) 426 10.

Þorbjörn hornklofi, en af Harald
hårfages skjalde 445 4. 27, 446 16, 447 6. 10,
448 2. 29, 452 10—11. 12.

Þorbjörn Skagason, isl. høvding
på Nordlandet (10. årh.) 129 18.

Þorbjörn Vífilsson, den ene af den
Vífils sønner, som fik bosted i Audr
djúpúðga's landnam; anset høvding på
Vestlandet, drog senere til Eiríkr rauði
i Grønland (10. årh.) 426 10—11. 89, 427
26. 29. 30. 32. 34—35, 428 12. 18. 20. 28. 29. 31.
32. 30, 429 4. 5. 14. 14—15. 16. 17. 20. 27, 431 20.
23. 25. 27, 433 18, 435 25, 437 11.

Þorbjörn Þorfinns-son (karlsefnis),
bedstefader til biskop Björn Gilsson (11.
årh.) 444 18.

Þorbjörn Þorkelsson (Eiríkssonar i
Goddølum), en isl. høvding på Nord-
landet (10. årh.) 138 24.

Þorbrandr Snorrason, søn af Vin-
landsfareren Snorri I orbrandsson 441 8.

Þorbrandr Vébrandsson, en høvding
på Vestlandet, hvis sønner stattede Eiríkr
rauði 426 24.

Þórdís, enken Gríma's datter, hvis
gunst Þormóðr Kolbrúnarskáld søgte at
genvinde ved overførelsen af digtet til
Kolbrún 370 7—8. 9. 10. 10—11. 17. 10. 27.

Þórdís Einarsdóttir (á Longunesi),
søster til Þorgeir tröllur 389 25. 26, 398
25. 30, 401 24, 402 4. 15. 21. 29. 30. 39, 403 1. 8.
15. 22. 26. 27. 34, 404 2. 5. 10. 17. 29, 407 6. 11. 18.
14. 21. 24. 25. 33. 35, 408 1.

Pórdís Flosadóttir, søster til Valgerðr, Haukr Erlendsson's bedstemoder 444 20.

Pórdís í Óláfsdal, moder og fostermoder til fostbrødre Eyjólfur og Þorgeirr (fostbrødre Þormóður Kolbrúnarskáld's og Þorgeirr Hávarsson's samtidige) 378 11. 19. 10.

Þórður Bjarnar-son (byrðusmjors), også kaldet Høfða-Þórður, en af landnamsmændene i Skagafjorden (c. 900) 435 27. 80. 84.

Þórður bokki, biskop til Gardar i Grønland (1288—1314) 501 0.

Þórður Egilsson se Þórður Gilsson.

Þórður Gilsson (fejlagt Egils-), fader til Sturla Þórðarson eller Hvamm-Sturla (11. og 12. årh.) 184 4.

Þórður Hafliða-son (Mássonar; 12. årh.) 148 25.

Þórður Hámundarson, søstersøn af Þorgeir tröllur (dræbt af Þormóður Kolbrúnarskáld 1026) 389 28, 399 5. 11. 14, 410 8.

Þórður Óláfs-son (feilans) gellir, en mægtig høvding på Vestlandet (d. c. 978) 426 34, 435 88.

Þórður Snorrason, hesthøfði, sønnesøn af Høfða-Þórður 435 88. 84.

Þórður Sturluson, fader til Hafliði Másson's første hustru (c. 1100) 148 25.

Þórður Þórðarson se Snorri Þórðarson.

Þórður Þorvaldsson (i Vatnsfirði), isl. høvding (11. og 12. årh.) 148 4. 28.

Þórður Ózurarson (Freysgodi), isl. høvding på Østlandet (10. årh.) 126 20, 139 0, 140 28.

Þorfinnr, en af Olaf den helliges hirdmænd 374 10. 19.

Þorfinnr rammi, en frænde til Audunn illskelda og hirðskjaldenes anfører på rejsen til Upsala, senere jarl over Helsingeland 448 18. 15. 82. 85, 449 11. 11—12. 21. 24. 27. 85, 450 14. 17, 451 0. 14. 15. 20. 81. 85. 89. 90, 452 4. 19. 21. 28, 453 8. 4. 5. 11. 14. 28. 25. 27, 455 18. 16. 19. 21.

Þorfinnr Sigurðarson, en af Orknøjarlerne (d. 1064) 376 27.

Þorfinnr Torf-Einarsson, jarl på Orknøerne (d. 910) 425 18.

Þorfinnr Þórðarson, karlsfæni (også under tilnavnet alene) sønnesøn af Høfða-Þórður, der på sine handelsfarer drog til Grønland (c. 1000) og to år senere opsøgte Vinland 435 88—84. 84. 84—85. 86, 436 8. 15. 24. 29. 82—88, 437 1. 27, 438 10. 21. 28, 439 11. 15, 440 2. 0. 15. 18. 21. 24. 29. 82. 85. 86, 441 1. 18. 14. 14—15. 28—24. 29. 80. 82. 86, 442 1. 0. 10. 18. 21, 443 2. 5, 444 0. 7. 23.

Þorgeirr at Þorgeirsfelli, en bonde på Vestlandet (10. årh.) 427 80.

Þorgeirr Hallason, en isl. høvding på Nordlandet (11. og 12. årh.) 147 81.

Þorgeirr Hávarsson, þormóður Kolbrúnarskáld's fostbrøder (f. c. 995, d. 1024) 372 5. 0. 12. 18. 19—20. 20. 28—24. 24. 25, 373 1. 2. 0. 10. 18, 374 18. 20. 27. 29. 81, 375 1. 4. 8. 0. 18, 376 15. 17. 22. 24. 28. 28. 81. 82, 377 8 (her benævnet Hávarar arfi). 4. 8. 18. 15. 17. 22. 24. 20, 378 0. 25. 26. 29—30. 81. 83. 84. 86, 379 2—3. 5. 7. 8. 10. 18. 14. 16. 19. 21, 380 2. 8. 7. 8. 0. 10. 14, 381 8. 7. 0. 19. 20. 82, 382 2, 383 4. 12. 18. 14, 384 2. 8. 10. 18. 20, 385 5. 0—10. 17, 386 1. 2. 29, 387 18, 394 1, 395 20, 397 8. 6. 8, 408 10. 21, 409 28.

Þorgeirr hófleysa í Óláfsdal, frænde og fostbrøder til Eyjólfur Þórðarson 378 12. 15, 385 0—7, 386 5. 0. 18. 80 (smlyu. Eyjólfur Þórðarson), 387 8. 8.

Þorgeirr Snorra-son (Þorfinnssonar karlsfænis), bedstefader til biskop Brandr Sæmundarson 444 14.

Þorgeirr Tjorfason, Ljósvetningagodi, lovsigemand (985—1001) 142 17. 20, 143 11. 20. 28.

Þorgeirr Vífilsson, den anden af den Vífils sønner, som fik bosted i Auðr djúp-únga's landnam (10. årh.) 426 11, 427 20.

Þorgeirr Þórhadsson, en isl. høvding på Vestlandet, som tog parti mod Eiríkr rauði (c. 982) 426 85.

Þorgerðr Egils-dóttir (Hallssonar af Síðu; 10. årh.) 146 27.

Þorgestr Steinsson, gamli, en isl. høvding på Vestlandet, som blev indviklet i fjendskab og kamp med Eiríkr rauði og fik ham dømt i fredløshed (c. 982) 426 27. 30. 81. 84, 427 2. 21.

Þorgils Ara-son (Mássonar) á Reykjahólum, en af Vestlandets mægtigste

høvdinge (10. og 11. årh.) 375 18, 376 4, 381 28, 386 1. 4. 28.

Þorgils Ellífs-son (Helga-sonar hjólu), *isl. høvding på Sydlandet* (Kjalarnes; 10. årh.) 131 18.

Þorgils Grenjadarson, *isl. høvding på Nordlandet* (9. og 10. årh.) 127 5-8.

Þorgils Leifsson, *en søn af Leifr heppni og den syderøske Þórgunna* 432 15-16. 18.

Þorgils Oddason, *en mægtig høvding på Vestlandet* (d. 1150) 148 4. 10. 11. 18. 19.

Þorgrímr Einarsson, tröllli — *også under tilnavnet alene — en grønlandsk høvding, som Þormóðr Kolbrúnarskáld udførte hævndrab på* 380 6. 18, 381 6. 7. 9. 11. 15. 18. 21. 23. 28. 31, 382 1-2, 383 9, 384 7.

11. 13. 14, 387 18, 389 22. 23. 24. 25. 27. 29, 390 1, 392 1. 18. 20-21. 22. 25, 393 4. 15. 17, 394 2. 7-8. 21. 22. 27. 28. 30. 31. 33. 34. 35. 38, 395 2. 5. 7. 10.

10. 27, 396 6, 397 1. 11. 20, 410 7.

Þórgunna, *en kvinde på Syderøerne, som Leifr hinn heppni fik en søn med* 431 37, 432 2. 6. 7.

Þórhallr Gamlason, Þorfinnr karlsefni's anden ledsager til Grønland og senere til Vinland 435 38-436 1, 437 8.

Þórhallr veidimadr, *en mand i Eiríkr raudí's tjeneste, som fulgte med Þorfinnr karlsefni til Vinland* 437 5, 438 4. 6. 13. 10. 20. 21-22. 24, 439 4. 10, 442 2.

Þórhildr Jórundardóttir se Þjóðhildr Jórundardóttir.

Þórhildr Þórdar-dóttir (Gellis) rjúpa, *gift med Snorri Þórdarson* 435 32.

Þorinn, *en Æværg* 189 1.

Þórir, *en mand som gav Þorgeirr Hávarsson dødsstødet, men faldt for hans hug med det samme* 383 18. 18, 384 2. 6.

Þórir at Hrófá, *en bonde på Vestlandet, som Þorgeirr Hávarsson fæddede* 374 18. 14. 30. 32. 33, 375 8. 5. 8. 9.

Þórir Hámundarson, *isl. høvding på Nordlandet* (9. og 10. årh.) 444 17.

Þórir hfma, *Irerkongen Kjarvals svigersøn og svigerfader til Hófða-Þórðr* 435 20.

Þorkell á Herjólfnesi, *en høvding i Grønland* (c. 1000) 429 26. 28. 30. 37, 430 15. 16. 23. 35. 38. 39, 431 6.

Þorkell Gellisson, *en høvding på Vestlandet, farbroder til Ari hinn fróði* (11. årh.) 148 30.

Þorkell Hámundarson, Þorgrímr tröllli's søstersøn, *dræbt af Þormóðr Kolbrúnarskáld* (c. 1026) 389 28, 399 5. 6. 9, 410 8.

Þorkell Leifsson, Eiríkr raudí's sønnesøn og høvding i Grønland 389 6. 7. 8. 11, 390 8. 10. 20-21. 26. 28, 391 11. 14. 18. 23. 25. 32. 34, 402 9. 11. 20-30. 33, 403 2. 15. 20. 21. 34, 404 10. 27, 409 13.

Þorkell Þorgrímsson, krafla, *en anset og mægtig høvding på Nordlandet* (10. og 11. årh.) 126 19, 127 20-27. 33.

Þorkell Þorsteinsson, máni, *isl. lovsigemand* (970-985) 126 18. 28.

Þorlákr Rúnólfsson, *biskop til Skálholt* (1118-1133; f. 1086) 147 6. 7. 9, 444 12.

Þorleifr Ásbjarnarson (ór Krossavík), *isl. høvding på Østlandet* (c. 1000) 142 37, 143 2.

Þorleifr Hórða-Kárason, hinn spaki (9. og 10. årh.) 503 10. Se Úlfjótr.

Þormóðr, *en præst, som Óláfr Tryggvason gav Hjalti Skeggjason og Gizurr hvíti med til Island* 141 35.

Þormóðr Kolbrúnarskáld (f. c. 997, d. 1130) 370 2. 4. 5. 9. 12-18. 16. 18. 20. 22. 26, 371 9. 10. 11-12. 15, 372 2. 8, 373 16, 375 10, 376 28. 33, 379 23, 380 19, 382 7, 383 10. 16, 385 4. 5. 8. 12. 17, 387 14. 16. 18-19. 21. 23-24, 388 9. 10. 11-12. 13. 15. 17. 28, 39. 38. 35. 37, 389 12. 14. 19, 390 7. 17. 19. 25, 391 2. 7. 8. 15. 16. 20. 24. 26. 31. 34, 392 4. 5. 6. 9. 12. 13. 24. 30, 393 8. 7. 9. 18. 10. 17. 21, 394 5. 11. 11-12. 18. 15-16. 23. 26.

31. 35, 395 2. 4-5. 18. 24. 25. 28, 396 6. 7. 11, 397 8. 12. 19. 10. 18. 20. 21, 398 2. 8. 9. 15. 10. 20. 24, 399 1. 2. 3. 4. 7. 8-9. 10. 18. 16. 18. 19. 20. 27. 28. 29. 34, 400 1. 6. 12. 15. 19, 401 8. 18-14. 16. 25. 30. 31. 33, 402 4. 7. 10. 24. 27. 33, 403 7. 16. 23. 24, 404 0. 20. 31. 32. 33. 34. 36, 405 8. 9. 11. 14. 15. 19. 23. 25. 30. 35. 37-38, 406 8. 8. 15. 18. 21. 24. 25. 32. 35, 407 4. 11. 13. 16-17. 18. 20. 24. 26. 34. 36, 408 8. 9. 13.

34. 37, 409 1. 5. 10. 11. 19. 21. 23. 24. 28, 410 4. 5. 6. 14. 18, 411 4. 6. 11. 12, 412 7. 10. 12. 17, 413 5. 11. 14. 19, 414 8. 8. 9. 10. 14. 16, 415 8. 8. 14. 17, 416 1. 3. 8. 11. 12. 17. 19-20. 21, 504 2. — 2)

Tormods i Grønland påtagne navne

er: Ósvifr (405), Torráðr (398, 400), Útryggr (394), Vígfúss (395), og Tortryggr kaller han sin fader (394).

Þóroddr Eyvindarson, goði, en isl. hövding på Sydlandet (10. og 11. årh.) 126²⁰, 142¹².

Þóroddr Snorra-son (goða; 10. og 11. årh.; f. 985) 504 a.

Þórólfr Kveldúlfsson, Egill Skallagrímssons farbroder (d. 877) 450²⁷⁻²⁸.

Þórólfr (ór Hvini) se Þjóðólfr.

Þórólfr Úsvífrs-son (spaka; c. 1000) 132 a.

Þórólfr váganef, sønnesøn af Haraldr hilditönn 505⁹⁻¹⁰. Se ellers Hrærekr Haraldsson.

Þórr (og et sted Kritar-Þórr): 1) den nord. gud, Asa-Tor 137¹, 189²², 269¹⁸, 350²³, 403⁵, 404^{11, 14}, 438¹⁴, 503³⁵, 504⁵. — 2) navnet overført på Jupiter 158²², 170¹⁰, 195³⁰, 196^{4, 6}, 197^{16, 25}, 204¹⁸, 220²⁴, 225^{7, 9}, 241⁷, 499⁴. — 3) nordisk gengivelse af Trov, søn af Memnon og Troan 504²⁴. Jfr. Júpiter.

Þorsteinn, en bonde i Grönland, sammen med hvem Þorsteinn Eiríksson boede, da han døde 434^{4, 10-11, 22, 29, 34}.

Þorsteinn Egils-son (Skallagrímss.), isl. hövding på Vestlandet (f. 950, d. 1015) 126²²⁻²³, 374^{5-6, 8, 11}.

Þorsteinn Einarsson, ranglátr (d. 1149) 444¹⁷, 505⁶.

Þorsteinn Eiríksson, søn af Eiríkr raudí 431^{31, 32}, 433^{10, 27, 34, 35, 37}, 434². 5. 10. 17. 19. 28-24. 29. 31. 35-30, 435^{4, 22}.

Þorsteinn Hallsson se Þorsteinn Hallvarðsson.

Þorsteinn Hallvarðsson — fejlagt. Hallsson — (d. 1119) 148⁵⁻⁶.

Þorsteinn Ólafsson, raudr, søn af kong Óláfr hvíti og Auðr djúptúga, konge på Syðerne og i Nordskotland (f. c. 850, d. c. 888) 425^{7, 8, 9, 10, 13, 15, 17}, 456²⁸⁻²⁹.

Þórunn, moder til Þorfinnr karls-efni 435³⁴.

Þórunn Einarasdóttir, søster til Þorgrímr tröllí 389²⁹, 405³⁹⁻⁴⁰, 406^{5, 6}. 38. 34. 37, 409⁶⁻⁷.

Þórunn Þorbjarnar-dóttir (Þorfinnss. karlsefnis), moder til biskop Björn Gills-son til Hólar 444¹⁸.

Þorvaldr Ásvaldsson, en af landnamsmændene på Vestlandet og fader til Eiríkr raudí (10. årh.) 426^{14, 17}.

Þorvaldr Eiríks-son, hins rauda, ledsager af Þorfinnr karlsefni til Vinland 437^{5, 11}, 442^{8, 12, 13, 15}.

Þorvaldr hinn veili, en hövding på Sydlandet, som digtede nid om þangbrandr, og blev siden fældet af ham og hans ledsagere 134¹¹, 136⁴.

Þorvaldr hrygggr se under Björn Hróaldsson.

Þorvaldr Ísleifsson (Gizurarsonar), en hövding på Sydlandet (c. 1100) 145⁴.

Þorvaldr Kodráns-son, víðforli (10. og 11. årh.) 126^{5, 6, 9, 11-12, 14} (genkomst til Island 981), 127^{1, 2, 3, 8, 9, 10, 11, 23, 25, 34, 37}, 128², 129^{13, 14, 15, 16, 20, 21, 22, 26}, 130¹², 143⁹, 144^{9-10, 13, 16}.

Þorvaldr Refsson, isl. hövding på Nordlandet (c. 900) 128¹².

Þorvaldr Skeggjason, isl. hövding på Sydlandet (10. og 11. årh.) 141²³.

Þorvaldr Þórisson, krókr, isl. hövding på Nordlandet (10. årh.) 444¹⁶⁻¹⁷.

Þorvarðr, Eiríkr raudí's svigersøn, som fulgte med Þorfinnr karlsefni til Vinland 437^{3-4, 10}.

Þorvarðr Spakþóðvarsson, isl. hövding på Nordlandet (10. årh.) 126¹⁹, 127⁷, 128^{9, 10, 13, 14}, 143⁴.

Þórvör Ózuraradóttir, datterdatter af Egill Skallagrímsson 127²⁰.

Þráinn, en ðverg 189².

Þrándr fjalaköttir, en Nordmand på Harald hárfagres tid 450³⁴.

Þrár, en ðverg 189².

Þrór, en ðverg 189².

Þuríðr Eyvindar-dóttir (austmanns), gift med Þorsteinn raudr 425⁶.

Þuríðr Þórðar-dóttir (Sturlusonar), Hallíði Mátsson's første hustru 148²⁴⁻²⁵.

Þvinnill, navn på en søkonge (i benevn.) 137¹.

Þyri Klakk-Haraldsdóttir, Danmark-arbót, Gorm den gamles dronning 464³³.

Æ.

Ægir, havets gud 367²⁶, 368⁶.

Ö.

Ögn álfasprengir, en kvinde fra Jötunheim, som Hergrímr hálftröll røvede derfra 350^{17. 20. 21}.

Ölvir (og Aulvir), en af kong Harald hárfagres skjalde, med tilnavn hnúfa

445⁸⁻⁴, 446^{8. 5. 10}, 447^{11. 20}, 448^{8. 18. 20. 25. 27. 28. 31. 34}, 449¹.

Önundr, allevegne skrevet Aunundr, en røgter hos brødrene i Garpsdal 386^{28. 30. 37}.

Önundr þorgilsson, hinn kristni, en høvding på Nordlandet (10. årh.) 127⁸.

Örnv se Orny.

Örnólfr i Skógum, en høvding på Sydlandet (10. årh.) 126²⁵.

II. STEDS NAVNE m. m.

AF

FINNUR JÓNSSON.

A.

Á, Þvátta (i Álftafjörðr, Søndre Mulesyssel, ostl. Isl.) 133 1. 20.

Adenas (Athen) 156 5; jfr Athenis.

Africa, Affrika 165 8, 166 8, 241 21, 483 88.

Agðir (det sydlige Norge) 457 18. 24, 464 21, 502 20, 505 20.

Áin (o: Ám, Norge) 505 8.

Albania (o: Skotland) 244 21, 253 22.

Albantaland, asiatick fabeland 154 28, 165 0.

Albansborg (Alba longa) 233 22, 238 28.

Albio 243 14.

Alexandria 154 20, 177 2.

Álfheimar 350 28, (i Norge) 457 10.

Álftafjörðr hinn norðri (Søndre Mulesyssel, ostl. Isl.) 132 21.

Álftafjörðr hinn syðri (sst.) 133 6.

Álftafjörðr (i Snefjaldsnessyssel, vestl. Isl.) 426 84, 435 87.

Algús (en so i Africa, Alces) 151 21.

Alkialnuaborg (?) 266 4-5.

Áll (rimeligvis den i Haddingdalen; se Munch: Norges beskrivelse 122) 126 4.

Alpes 176 80.

Alpafjöll 155 20.

Álreksstaðir (Árstað ved Bergen) 289 4.

Ambri (?) 286 4.

[Andegavia, forvanskettil Adonagia 289 81.]

Andreasstofa (St. Andrews) 502 2.

Anesko (?) 295 18.

Anglia 281 22.

Antiochia 154 8, 263 22.

Apardjón (Aberdeen) 502 2.

Apulea 156 8; jfr Püll.

Aquila (= Aquileia ?) 267 28.

Aqvitania 241 22, (Eqvi-) 242 16.

Arabia (jfr Rábtaland) 154 4.

Armadia (Palestina) 486 22.

Armenia 154 28. 82, [jfr 268 8 (!)].

Armontaríki (= Armorica) 300 80.

Armonica (o: Armorica) 267 84, jfr 268 8 (!).

Arnardalr (Isefjörðsyssel, nord-vestl. Isl.) 370 12. 14.

Arnarstakksheiðr (Vester-Skaf-tafellsyssel, sydl. Isl.) 141 0.

Arnastapi (Snefjaldsnessyssel, vestl. Isl.) 427 83, 428 4. 81, 429 10

Áróss (Aarhus, Danmark) 130 16.

Ástá 150 0, (hit mikla) 155 18. 15, 165 1, 198 17, 483 88.

Ástaland 150 6, 154 82; 177 11.

Áss (i Hjaltadalr, Skagafjörðsyssel, nordl. Isl.) 127 7, 128 11.

Assirialand, Assirio (Assyrien) 153 25, 165 8.

Athenis (o: Athen) 207 25; jfr

Adenas.

Augustidunum (Autun) 292 85.

Austborg (Augsburg) 502 14.

Austfirðinga fjörðungur (det ostl. Isl.) 142 81, 146 12.

Austfirðir (*det østl. Isl.*) 133 4,
134 7, 503 0.

Austr-Egðir (*Norge*) 503 3-4.

Austrróða (*Osterrøde*) 502 10.

Austrvegur (*Rusland*) 351 22, 361 22,
459 22.

Austrvegur (= *Asien?*) 290 22.

Avallznes (*på Karmt, Norge*)
336 18.

Avernus (*so i Italien*) 151 8.

Avolloey (*orig. „insula Avallontis“*)
294 24.

Axnafurða (*Oxford*) 301 20.

B.

Bábel(l) 153 21, 170 8, 19, 498 21.

Báblón, -lonie 153 22, 154 17, (en
mikla) 162 14, 163 21, 170 14, 17, 23, 489 22.

Bábilónsum 164 20, -ia 469 20.

Bactrialand 154 22, 165 0.

Badónishborg, Badó (o: *Baath*)
248 10, 282 20.

Baladyrr („*Paladur“*, o: *Shaftes-*
bury) 248 14.

Bár (*Bari*) 156 7, 176 28, 20, 27.

Bard (*Skagafjordsyssell, det nordl.*
Isl.) 128 12.

Bárðarkirkja (*Partenkirch*) 502 10.

Bárðaströnd (*vestl. Isl.*) 137 7-8.

Báreyjar (*Barra, syd for Hebrid-*
erne) 502 2.

Bavgor (o: *Bangor*) 296 15.

Bedleem 154 10.

Belgsholt (*Borgarfjorden, sydvestl.*
Isl.) 138 12-13.

Benevent (*Beneventum i Italien*)
176 18.

Bern (*Verona*) 502 10.

Bernarkluz (*la Chiusa, Altn. leben*
362) 502 10.

Berufjörðr (*Bardastrandsyssell,*
vestl. Isl.) 386 25.

Betus (= *Betis, Guadalquivir*)
150 14.

Bithinia 154 24, 293 22.

Bjarmaland 351 22.

Bjarnarhöfn (*Sneffjeldnessyssell,*
vestl. Isl.) 425 20.

Bjarney (*Grönland*) 437 18.

Bjarney (*Amerika*) 437 19.

Björgvin (*Bergen*) 501 27.

Bláland (*Afrika*) 150 2, 151 15, 165
22, 20, 176 19.

Blankaberg (*Blonenhofen, Wein-*
hold Altn. leben 362) 502 15.

Bláserkr (*i Grönland*) 427 10.

Boecia (o: *Boiotia*) 204 22.

Bolgaraland 155 25, 165 15.

Bólm (o *ved Helgeland*) 351 2, 5,
352 1, 17.

Bolonia (*Bologna*) 502 20.

Borgarfjörðr (*det sydvestl. Isl.*)
127 10, 136 8, 386 7.

Boz (*Botzen*) 502 12.

Brandeis (*Brundisium*) 156 7.

Brattahlíð (*Grönland*) 389 14, 10, 10,
390 5, 8, 402 0, 20, 404 22, 409 12, 431 22,
432 22, 433 22, 434 1, 436 10, 12, 22-24, 24, 26.

Brechin (*Skotland*) 502 7.

Breiðabólstaðr (*i Sneffjeldsnes-*
syssel, vestl. Isl.) 426 20.

Breiðabólstaðr (*i Vestrhóp s. d.*)
148 22.

Breiðifjörðr (*vestl. Isl.*) 427 10,
429 12.

Breiðing (*Breitingen*) 502 11.

Bretaríki 300 12.

Bretland (*Brett-*) 244 18, 247 24, 249
22, 258 8, 10, 15, 17 (*bis*), 253 8, 20, 254 20,
255 4, 10, 256 22, 258 10, 20, 260 11, 22-20, 20,
261 2-3, 22, 262 20, 24, 263 10, 22, 264 24,
26, 265 4, 8, 10, 20, 24, 24, 266 10, 267 5, 6, 14,
10, 20, 20, 20, 22, 22, 268 6, 11, 12, 269 5, 6, 18, 20,
270 0, 20, 272 2, 274 12, 277 12, 283 20, 285
0, 12, 15, 286 7, 287 4, 288 2, 289 0, 290 12, 21,
291 1, 294 0, 7, 11, 12, 295 2, 0, 22, 20, 296 4,
299 10, 301 20.

Bretlandzeyjar 273 5.

Brettanfa se Britannfa.

Brigdz (*Brixen*) 502 17.

Brimar (*Bremen*) 130 10, 17, 502 4.

Brit(t)anía (*Brett-*) 243 10, 248 8,
266 20, 281 22, 286 8.

Brokey (*i Bredefjorden*) 426 20.

Brúnsvík (*Braunschweig*) 502 0.

Burgunia (*Burgund*) 254 22.

Bør (*i Borgarfjordsyssell, vestl.*
Isl.) 147 2.

C.

- Callidonius *se* Kóllidónisskógr.
 Callon (*en flod, orig. Akalon*) 239²².
 Campania 151⁹.
 Capadocia 154²², (Kapa-) 165¹⁸.
 Cappa (= *Capua?*) 176²⁸.
 Carelvð (*Kaerlud i orig.; et ældre navn på London*) 244⁵.
 Cerea (*o: sen Cythera*) 206¹⁸.
 Cereus (*o: montes Ceraunii*) 154²⁰.
 Ceronensem (*o: Chersonesus*) 221²⁷.
 Ciceron (*brønd i Italien*) 151¹².
 Cilestria (*orig. Cilcestria*) 287²².
 Cilicia 155¹⁰.
 Cineus (*en brønd i Boiotien, o: Cizicus*) 151¹⁸.
 Cirestria (*orig. Cirecestria*) 295²².
 Claudiocestra (*orig. -cestria*) 264¹, 265¹.
 Cog (*o: Tog, Tagus, Tajo*) 150⁶.
 Corinthos 156⁸.
 Cornbret- *se* Kornbret.
 Corozaim 170²⁸.

D.

- Dalalönd (= *Dalasyssel, vestl. Isl.*) 425²¹.
 Damaskum (*o: Damaskus*) 154⁶.
 Dán (*en sø i Palæstina*) 154¹².
 Danaveldi (*Danmark*) 456⁹, 458⁴.
 Danmørk 131¹, 143¹⁸, 144¹⁸ (*bis*), 155²⁸, 165¹⁷, 254²⁸, 257¹⁸, 289⁷, 18, 295²²⁻²⁸, 409¹⁸, 463¹⁴, 464¹⁸, 28, 465²¹, 466¹¹⁻¹².
 Danubium 155²⁵, *jfr* Dun.
 Daudasjór (*det røde hav*) 150¹⁵, 154¹⁷.
 Delpus (*o: Delphi*) 207¹⁶, 20, *jfr* 84.
 Dijnholmar (*fejl for Dur-?; o: Durham i England*) 501⁸².
 Dímunarvágr (*Bredesfjorden*) 427¹.
 Djúpadalr (*Øfjordsyssel; det nordl. Isl.*) 127²².
 Dofrafjall (*Norge*) 462¹⁹.
 Drafn (*i Rusland*) 144¹⁷.
 Drangar (*Hornstrandir, nordl. Isl.*) 426¹⁷, 21.
 Drangar (*Snefjældsnessyssel, vestl. Isl.*) 426²¹.

- Dudurstað (*Duderstadt*) 502¹⁰.
 Dun (= *Donau*) 150⁶, *jfr* Danubium.
 Duna (*floden Duna*) 150¹⁸.
 Durhólmaóss (*Vester-Skaftafells-syssel, sydl. Isl.*) 141⁸.
 Duruberina (= *Canterbury*) 261¹⁸.
 Dyflinn (*Dublin*) 425⁴, 444².
 Dyflinnar sker (*o: skíri*) 425⁴⁻⁵.
 Dyrakr (*Dyrrachium*) 165⁵.
 Döggurðará (*Dalasyssel, vestl. Isl.*) 425²¹.

E.

- Ebraicum (*o: Eboracum, York*) 247²⁴.
 Ebrón 181¹¹, 182¹⁰, 21, 184²⁰, 477¹⁷, 479¹¹, 504¹¹.
 Eðópía 227⁶, *jfr* Ethiopialand.
 Effesum, Effesus (*o: Ephesus*) 154²⁸, 177¹¹.
 Effirum (*o: Epirus*) 225²⁰; *jfr* Epirús.
 Egðafylki (= *Agðir*) 503⁸.
 Egiftaland, Egypt- 150⁴, 154¹⁸, 20-21, 165²¹, 170²⁴, 177¹, 184²⁰, 263²⁴, 483-484, 484⁸, 486², 487²¹⁻²².
 Eikundasund (*Ekersund, Norge*) 450²⁰⁻²⁷.
 Einarsfjörðr (*Grönland*) 389²⁰, 392¹⁶, 17, 393²⁴, 405⁸, 409⁶.
 Einføtingaland (*Amerika*) 442²².
 Eiríksey (*Grönland*) 427¹¹, 18.
 Eiríksfjörðr (*i Grönland*) 389⁶, 7, 15, 392¹⁶, 397¹²⁻¹⁸, 401⁶, 7, 402⁶, 14, 427¹²⁻¹⁸, 17, 18, 432²⁷, 433²¹, 25-26, 435²⁸, 436⁵⁻⁶.
 Eiríksbólmar (*Grönland*) 427¹⁵.
 Eiríksstaðir (*Dalasyssel, vestl. Isl.*) 426¹⁹⁻²⁰.
 Eiríksstaðir (*på Øzney*) 426²⁸.
 Eiríksvágr (*på Øzney*) 427¹.
 Eistland (*Estland*) 155²².
 Elfr (*Götaelven*) 450²⁷.
 Élivágar (*mytiske floder*) 350²⁰.
 Emaus 486²².
 England 249¹⁵, 20, 250⁶, 18, 14, 280²⁰, 284²⁰, 291²², 296⁶, 9, 11, 297¹⁰, 298²⁰, 29, 300²⁷, 29, 301¹, 4, 7, 9, 12, 24, 31, 331⁸, 333⁶, 7-8, 11, 334¹⁰, 337¹⁰, 18-14, 338²⁰, 340²⁸, 341²⁸, 27, 20, 345²¹, 27, 346⁶, 14, 349², 8, 5, 7,

462 18, 22, 24, 25, 463 11, 15, 31, 32, 464 o. 18,
465 10, 12, 14, 15-10, 19, 501 20.

Epírús 225 24, 226 10, jfr. Effrum.

Eqvítanía se Aquítanía.

Erculesstólpar (*Herkules' stotter*)

241 22-23.

Erepetabotn (*det inderste af det
Adriatiske hav*) 176 31.

Ermínaland (*Armenien*) 177 24.

Ermland (*et af de baltiske lande*)

155 22-23.

Ermland hit mikla (*Armeniamajor*)

154 23.

Ermon (o: *bjerg* Hermon) 154 20.

Ermonol (o: *Hermus i Lydien*)

150 7.

Espihóll (*Øfjordsyssel, nordl. Isl.*)

444 17.

Ethiopiáland 165 21, 185 8, jfr.
Eðópía.

Etnum (o: *Ætna*) 195 8.

Eufrátes, -á 150 5, 152 32, 153 28,
34, 154 o. 31, 183 20.

Európá, Ey- 150 o. 10, 155 10, 165 2,
483 24.

Exar- se Øxar-.

Eygotaland 459 13.

Eyjafjöll (*Rangarvallasyssel, sydl.
Isl.*) 147 19.

Eyjafjörðr (*nordl. Isl.*) 129 17, 134 4,
384 10, 386 5.

Eyland (*Øland*) 459 13.

Eynafylki (*i Trondhjem*) 456 20,
502 25-26.

Eyrópá se Európá.

Eyxn- se Øxn-.

F.

Fenneyjar (*Venedig*) 176 32.

Fera (*Ferrara*) 502 19.

Figia (*Phthia*) 198 31.

Filistria (o: *Portcestria*) 263 o.

Finnland 361 15-16.

Finnmørk 350 8, 502 23.

Firdafylki (*Norge*) 503 2.

Fjalafylki (*Norge*) 503 2.

Fjöll (o: *Alperne*) 255 22, 256 1.

Fljótsdalr (*Nordre Mulesyssel;
ostl. Isl.*) 133 1.

Fljótshlíð (*i Rangarvallasyssel;
sydl. Isl.*) 135 8.

Flórens (*Firenze*) 502 20.

Flórica (*i Vestfranken = Floria-
cum?*) 176 23.

Fracland (*Frakk-*) 165 16, (*Vest-
fracland*) 176 22, 285 20, 34, 289 19, 30, 52-53,
464 10, 466 8.

Frankaríki 291 8.

Franz (= *Fracland*) 249 22, 250 10,
251 10, 253 7, 254 23, 255 31, 289 20, 33,
292 5.

Frigia 155 2, 198 23, 202 22, (-land)
211 20, 213 1.

Friscæ (= *Ferrara?*) 176 32.

Fróðá (-árundr) 432 17.

Furðustrandir (*Amerika*) 437 22,
28, 438 20, 439 7, 8.

Færeyjar 289 7, 501 22, 502 21.

G.

Gaðar (*i Rusland*) 155 20.

Galabes (*en dal*) 277 4.

Galilea sær (*Palæstina*) 486 23.

Galilea fjall (*sst.*) 487 1.

Galiza (*Galizien*) 177 2.

Gallía, Gallaríki 165 18, 241 10, 242
18, 247 10, 21, 259 20, 260 28, 290 20, 292 20,
294 2.

Gardar (*Grönland*) 392 15, 400 14,
501 5, 7.

Gardaríki (*Rusland*) 155 18, 21,
165 15.

Garpsdalr (*i Bardastrandsyssel,
vestl. Isl.*) 378 10, 20, 386 14, 26, 28.

Garpsdalsá (*sst.*) 387 8.

Gauldølafylki (*Norge*) 503 1.

Gautland (*Sverrig*) 450 22, 455 11,
456 7.

Geirstadir (*på Vestfold*) 457 15, 24.

Germanaríki (= *Sarland*) 155 24.

Getúlaland (*Gætulien*) 165 22.

Giljá (*Vatnsdalen, nordl. Isl.*) 126 5,
127 10, 12, 20.

Gilshakki (*Borgarfjörðssyssel; det
sydvestl. Isl.*) 143 7.

Gimle 192 8.

Glón, Geón (= *Nil*) 150 8, 152 22,
154 10, 183 20.

- Girkland 151¹⁸, 155¹⁸, 156¹ (*bis*). 4, 165¹⁸, 176⁹, 195¹², 196²¹, 198¹. 28-29, 200², 202²²⁻²³, 204¹⁰, 205⁰. 28. 25, 207⁹, 211²⁵, 221⁷. 21. 26, 222¹⁹, 238¹⁰. 28, 239⁴. Girklandshaf (*Archipelagus*) 154⁷, 156⁶, 238¹⁰, 504¹⁸. Glasisvellir 350⁷, 356³⁰. Glerskógar (*Glasgow*) 502². Gjúfrá (*Borgarfjordsýssel*) 372⁷. Gniphellir 191¹. 10-11. 10 = Gnupahellir 190¹². Gómorra 174²⁴. Gotland (*æen Gotland*) 289⁸, 295²⁸. Gozler (*Goslar*) 502¹⁰. Grandregia (*orig. insula Garnareia*) 297²⁴. Grecia (= Girkland) 348¹⁴. Grikk- *se* Girk-. Grímáróss (*i Borgarfjordsýssel*) 385⁷. Grímsnes (*Arnessýssel; sydl. Isl.*) 134¹², 136⁴. Grund á Glasisvöllum 350⁷. Grönland, Grøn- (*Grönland*) 141⁵, 335⁰. 11, 381¹⁰, 384¹⁴, 385¹⁷⁻¹⁸, 387¹⁶. 17. 23, 388²⁷, 389⁶, 390²⁸, 397¹⁰, 405², 406²⁰⁻²⁰, 408¹⁸, 410⁴. 0. 10-11, 426¹⁸, 427²⁸, 429¹². 25-20. 20, 431¹⁸. 20. 28. 25, 432¹¹. 18. 15. 18. 28. 27, 435⁹. 17. 20, 436². 24, 500³. 4. 0. 7, 501⁷, 502²¹. Grönland (*o: Grenland, Norge*) 457²³. 25-26. Guðbrandsdalir (*Norge*) 448²⁰, 450¹⁵, 503⁵. Guðdalir (*el. God-, Skagafjordsýssel, det nordl. Isl.*) 126¹⁸, 138²⁵. Gufaróss (*mundingen af Gufá, Borgarfjorden, sydvestl. Isl.*) 131²⁸. Gufufit, -ftjar (*Myrasýssel, vestl. Isl.*) 374⁵. 7. ii. Gullheimr (*stedsnavn?*) 193²². Gunnbjarnarsker 427⁴. Gvítónía (= Vintonía, *se dette*) 248¹³. Gyðingaland (*Jødeland, Palæstina*) 150¹⁵, 154¹⁴. 15, 246¹¹⁻¹², 248¹⁷, 252²⁴.
- H.**
- Hábren (= Sabrina, *floden Severn*) 246⁷. Haðaland (*Norge*) 467¹¹. 17, 503⁵. Haf et rauda 159²⁵. Háfr (*Rangarvallasýssel; sydl. Isl.*) 141²². Háleygjafylki (= Hálögaland) 502²⁵. Halland (*i Sverrig*) 464²⁰⁻²¹. 25. Hálögaland (*Helgeland, Norge*) 139⁴, 333¹⁰, 350⁸, 351⁸, 385⁸, 450²⁷, 455¹⁴, 502²⁸. Hamarkaupangr (*Norge*) 501²⁷⁻²⁸. Hamarr (*Grönland*) 390², 405²⁸, 406¹². 24. 26. Harðangr (*Norge*) 502³⁰. Haukadals (*Arnessýssel, det sydl. Isl.*) 133²⁵, 145⁴, 146²⁴, 148²⁷. Haukadals (*Dalasyssel, vestl. Isl.*) 426²⁰. Haukagil (*Vatnsdalen; det nordl. Isl.*) 127²². Hegrans (*Skagafjordsýssel, nordl. Isl.*) 129²⁰. Heið (= Heiðmörk) 456¹⁹. Heiðmörk (*Hedemarken, Norge*) 335¹⁸, 450²⁰, 456²³. 24. 26, 457²³, 467¹⁵. 20, 503⁵. Helgafell, Hølgafjall (*Snefjeldsnessýssel, vestl. Isl.*) 126²². Heli (*Ely i England*) 501²¹. Hellisvellir (*Snefjeldsnessýssel, vestl. Isl.*) 427²⁰⁻²⁰. Helluland (*Amerika*) 437¹⁰. Helsingjaland (*Sverrig*) 451²², 453⁷. 20, 455¹⁷. 21-22. Herfordaborg (*Herford i Westphalen?*) 501¹⁸. Herjólfssnes (*i Grönland*) 429²⁵. 26-27. Hestlækr (*i Grímsnes, s. d.*) 136⁴. Hijiastad (*fejl f. Nyastad, o: Neustadt*) 502¹². Hispanía 281²⁷, *jfr* Spanía. Hitará (*Myrasýssel, vestl. Isl.*) 136⁸. 26. Hitardals (*sst.*) 426²⁵. Hitarnes (*sst.*) 136¹⁸, 500⁸. Hjaltadal (*Skagafjordsýssel, det nordl. Isl.*) 127⁷, 146²⁰. Hjaltland (*Shetland*) 289⁷, 502²¹. Hjarðarholt (*Dalasyssel, vestl. Isl.*) 147⁹.

Hjargdalir (o: Hlymdalir, myt.) 505 27.
 Hjørvarðshaugar (på Samsø) 354 21, jfr 25.
 Hleiðra (Lejre i Sølland) 459 15.
 Hlíðir (på Vestfold) 462 19.
 Hof (Rangarvallasyssel, det sydl. Isl.) 126 25.
 Hólar se Rekjahólar.
 Hólar (i Hjaltadal) 129 11, 146 28, 148 10.
 Hólmgarðr, -garðar (Nowgorod, Rusland) 131 5. 6., 155 19, 331 9, 333 17, 361 18. 20.
 Hólmlátr (Snefjældsnessyssel, vestl. Isl.) 427 20.
 Hóp (Amerika) 439 10, 441 37, 442 23.
 Hornstrandir (Strandasysssel) 426 19.
 Hrafnfjörðr (Grönland) 427 10.
 Hraunhafnaróss (Snefjældsnessyssel, vestl. Isl.) 429 19.
 Hraunhöfn (Molrakkaslétta) 378 1. 27-28, 381 27, 386 20.
 Hringaríki (Norge) 466 7, 467 2. 0, 503 5, 506 8.
 Hrófá (i Steingrimsfjorden, Strandasysssel, nordl. Isl.) 374 13. 14. 27.
 Hum(b)ra (floden Humber) 244 27, 252 27, 262 24, 283 25, 287 28, 296 20, 297 10.
 Húnaland 244 23, 268 8, 360 20, 361 12.
 Húnland 155 24.
 Hústaðir (Hustad på Nordmøre) 445 10.
 Hvammr (Dalasyssel, vestl. Isl.) 127 05, 425 22.
 Hvanneyrr (Borgarfjorden, syd-vestl. Isl.) 127 10.
 Hvarfsgnúpr (Grönland) 427 15.
 Hvin (Agde) 445 5.
 Hvítá (Borgarfjordsyssel) 372 7.
 Hvíttramannaland (i Amerika) 443 14.
 Hvítstaðir (Myrasysssel, vestl. Isl.) 372 5. 14, 374 2. 5. 10.
 Høfðaströnd (i Skagafjordsyssel, nordl. Isl.) 435 29.
 Høfði (Arnessyssel, sydl. Isl.) 144 25.
 Høfði (på Høfðaströnd) 435 29.
 Høfn (Borgarfjorden, sydvestl. Isl.) 138 11. 12.

Hørdafylki (= Hørdaland) 503 3.
 Hørdaland (i Norge) 254 6, 289 3, 502 29.
 Hørgæeyrr (Vestmannøerne) 141 13.

I.

Íðavöflr 188 14-15, 191 10.
 Ídem (o: Íðabjærg) 199 20.
 Ídúmea 151 23.
 Ídus (floden Indus) 153 8.
 Ídusskógr = Ídem (Íðabjærg) 199 23, (Íða) 205 15-16.
 Íerusalem = Jórðsálar (s.d.) 147 12.
 Ílium (= Troja) 202 25, (Íliam) 204 11, 225 2. 4.
 Índíaland (Índien) 150 2, 151 20-21, 153 2. 3-9. 12. 21. 22. (-lnd) 27, 154 22, 155 14, 165 7, 166 8, 176 18-19, 203 13, 227 1. 15. 27.
 Íraelsland (Palæstina) 161 1.
 Írchantaland (o: Hyrcania) 154 27.
 Írland 130 22, 131 5, 257 10, 284 28-29, 285 14. 20. 26, 287 5, 288 25, 289 9, 295 22. 28, 297 16, 425 4. 7, 433 23-24, 439 9, 444 2.
 Írland hit mikla (fabelland i Amerika) 443 15.
 Írlandshaf 443 10.
 Ísinbryggja (Innsbruck) 502 10.
 Ísland 126 2. 12. 15, 127 25, 129 10, 130 7, 131 15. 10, 132 10. 20, 134 10, 139 1. 27, 140 8. 0. 15. 20. 30, 141 2-8, 143 20, 144 5, 145 2. 10. 24-29. 30, 146 6. 10. 12, 147 13. 17. 29-30, 148 14, 155 23. 24, 176 8, 291 22, 295 22, 374 19. 21-22, 377 8. 9. 12. 13. 16 (bis). 21. 24, 378 22, 386 6, 409 25, 410 4-5, 425 10. 20, 426 10, 427 10, 428 1. 2, 430 24, 431 15, 432 17, 433 23, 443 27. 29, 444 7. 27, 500 8, 501 11. 15. 16, 502 21.
 Ísmak (Eisenach) 502 11.
 Ítalía, -land, -ríki 151 11, 156 11, 194 24, 203 12, 225 11, 232 7, 233 7. 15. 18. 19. 20. 21, 238 24. 27, 242 8, 247 28. 25, 256 2. 30. 266 80. Jfr Rómverjaland.

J.

Jaðarr (Jæderen, Norge) 426 10, 450 37.
 Járnmeishøfði (Borgarfjorden, sydvestl. Isl.) 138 13.

Járnviðr 189 27.
 Jóbsbrunnr (*i Idumæa*) 151 22-23.
 Jór (*en so i Palæstina*) 154 12.
 Jórdán 154 13, 17.
 Jork (o: *York*) 247 25, 258 24, 262 26,
 264 29, 265 9, 266 18, 284 7, 14, 286 8, 287
 31, 34, 340 7, 24, 501 31. *Jfr* Jórvík.
 Jórsalaborg *se* Jórsalir.
 Jórsalahaf (*Middelhavet*) 193 4.
 Jórsalaheimr (*Palæstina*) 144 12.
 Jórsalaland (*Palæstina*) 182 17,
 193 2, 244 6, 247 27, 248 10.
 Jórsalir (*Jerusalem*) 147 12 (*bis*),
 154 15, (*Iherusalem*) 163 28, 171 9, 185 19
(grundplan med tilhørende navne) 186,
 337 8, *jfr* Ierusalem, Jórsalaborg.
 Jórvík (= *Jork*) 463 27, 464 8, 465 24.
 Jótland, Jút- (*Jylland*) 130 10,
 359 31, 465 1. 2. 32.
 Jøruvellir 189 8.
 Jörvi (*Dalasyssel, vestl. Isl.*) 426 24.
 Jøtunheimar (*i Finmarken*) 350
 2. 6. 17.

K.

Kaerleil („Kaerleir“, o: *Carlisle*)
 248 9.
 Kalateriús, Kali-, skógr (*i Eng-
 land*) 254 22, 258 20, 273 26.
 Kaldealand 154 2, 165 8.
 Kálfalœkr (*Myrasysssel, vestl. Isl.*)
 136 20.
 Kambaria (= *Kambria*; *urigt.*
 = *Margan*) 252 32, 253 22.
 Kambra (*andet navn på Severn*)
 244 20.
 Kambria 273 8, 276 1, 281 21, 283 32.
 Kamla (*orig. flumen Cambula*) 294 23.
 Kantaraborg, -byrgi, -berg,
 (*Canterbury, England*) 130 15-19, 248 18,
 264 29, 279 4-5, 294 30, 295 11, 348 15,
 501 31.
 Kapagus (*bjerg, o: Kavkasus*)
 153 8.
 Kartagóborg 232 12-13, 233 4, 24.
 Katanes (*Caithness, Skotland*) 264
 7, 287 28, 425 12, 15, 502 8.
 Keldur (*Rangarvallasysssel, sydl.
 Isl.*) 444 18.

Kilir (*Kölen*) 451 2, 454 16, *jfr* Kjölir.
 Kípr (= *Cyprus*) 228 7.
 Kirjalir (ø, *i Rusland*) 155 21.
 Kirkjubær (*i Vester-Skaftafells-
 sysssel, sydl. Isl.*) 133 31.
 Kirkjubær (*Færøerne*) 501 23.
 Kirkjuvágur (*Kirkwall, Orknøerne*)
 501 29.
 Kjalarnes (*Kjossysssel, det sydl.
 Isl.*) 131 14, 22.
 Kjalarnes (*Amerika*) 437 22, 439 8,
 442 8.
 Kjölir (= *Kilir, s. d.*) 451 24, 452 20.
 Kliflond (*Cleveland, Northumber-
 land*) 338 15, 465 22.
 Kluz (*Klausen*) 502 17.
 Knútzskógarborg (*orig. urbs
 Canuti nemoris*) 272 20.
 Kólidónisskógr, Callidonus (*orig.
 nemus Caledonis*) 272 25, 288 11.
 Kolkos, -vs (o: *Colchis*) 198 17,
 200 14, 17, 202 9.
 Kolni (*Köln*) 268 2.
 Konstantínopólim 155 28-29, *jfr*
 Mikligarðr.
 Konungaborg (*i England*) 284 1.
 Kornbretaland (*Cornwall*) 243 20,
 244-245, 245 28, 246 10, 248 28, 250 31,
 253 19 (ch-), 259 27, 284 9.
 Krít (*Creta*) 193 4, 195 35, 196 13,
 197 12, 504 20.
 Króksfjarðarheiðr (*i Grönland*)
 500 12, 16, 25.
 Króksfjörðr (*Bardastrandssysssel,
 vestl. Isl.*) 386 26.
 Krossaholt (*Myrasysssel, vestl. Isl.*)
 136 11.
 Króssavík (*i Reyðarfjorden, østl.
 Isl.*) 142 32.
 Krosshólar (*Dalasyssel, vestl. Isl.*)
 426 1.
 Kuma (*en flod*) 150 13.
 Kunaland *se* Kvenland.
 Kurland 155 22.
 Kvenland (*asiatisk fabelland*) 154
 22, (Kuna) 165 9, 166 32.
 Kyflingaland (= *Gardaríki*) 165 14.
 Kønugarðr (*i det sydl. Rusland*)
 144 12, 155 20, 504 17-18.
 Kpmt (*Karmaen, Norge*) 336 18.

L.

- Lacæastrum (*Leicester*) 501³³.
 Landraugsholt (*MyrasysseL, vestl. Isl.*) 136²¹.
 Langá (*MyrasysseL*) 374⁹.
 Langanes (*Grönland*) 389³⁰, 406⁸.
 Langidalr (*SnefjældsnesysseL*) 426³⁵.
 Langvionisborg (*orig. Lengriæ*) 292³⁰.
 Látran (*Laterankirken*) 176¹⁴, 502²².
 Laugaból (*IsefjordsysseL*) 370²³, 376²².
 Laugarbrekka (*SnefjældsnesysseL*) 427^{27, 29}, 428¹².
 Laugardalr (*ArnessysseL; sydl. Isl.*) 141²⁴, 143²⁴.
 Légíónum 279⁶.
 Loikskálar (*DalassysseL*) 426²⁴.
 Leira = Kaerleil 259².
 Leiruvágr (*Álftafjörðr hinn syðri s. d.*) 133⁰.
 Líbanús (*hjárget Libanon*) 154¹¹.
 Líbíaland 165²².
 Líbika (*Lübeck*) 502⁸.
 Lícia (*Lykien*) 155¹¹.
 Líðandisnes (*Lindesnes, Norge*) 462²⁰, 464²¹.
 Lífland 155²².
 Lin(n)coln (*England*) 266⁸, 501³².
 Lindisherað (*orig. Londresia regio*) 269²¹.
 Liogocia (*en s, orig. Leogecia*) 240²⁸.
 Loegrea (*en del af Britannien; „Loegria“*) 244¹⁸.
 Lófót (*Lofoten, Norge*) 385⁸.
 Lón (*Østre SkaftafellssysseL, syðastl. Isl.*) 503⁸.
 Lumbardaland (*Lombardiet*) 156¹²
 = Lumbardi 464¹⁴.
 Lúna (*Italien*) 464¹⁵.
 Lundúnaborg, Lundún, -ir 244⁵⁻⁰, 245¹³, 248²⁴, 253³¹, 256³⁴, 258¹³, 259^{8, 10, 21, 23, 26}, 261¹¹, 264²⁰, 265²⁹, 267¹⁷, 268⁰, 272²⁵⁻²⁰, 273^{17, 22}, 275²⁰, 279^{4, 14}, 280⁸, 282^{1, 11, 28}, 284²⁴, 294¹⁸, 295^{0-10, 14}, 300^{15, 19}, 301²⁸, 339²², 345³¹, 347⁶, 501³².
 Lyneborg (*Lüneburg*) 502⁸⁻⁰.

- Lýsufjörðr (*Grönland*) 434^{3, 6}.
 Lækjamót (*Víðedalen, det nordl. Isl.*) 127²⁴, 129³², 130⁵.
 Lækjarbugr (*MyrasysseL, vestl. Isl.*) 136¹⁸.
 Löggrinn (*Mälaren, Sverrig*) 459²⁴.
 Lóngunes (*Grönland*) 389²⁸, 398²⁶, 401³⁴, 402²⁷, 403^{22, 28}, 405³⁹, 407⁷.

M.

- Markland (*Amerika*) 437¹⁹, 443³.
 Marsíða (*en s0 i Frygrien*) 151²⁷.
 Matran (*Matren*) 502¹⁷.
 Mauritaníaland 165²³, -tanea 241²².
 Meginza (*Mainz*) 502⁶.
 Me(i)díaland (*Medien*) 165⁸, 291²⁰⁻²⁷.
 Meining (*Meiningen*) 502¹¹.
 Meinlangsborg (*Milano*) 156¹².
 Meilans- 176²⁰.
 Meir = Hvítstadir (*s. d.*) 372¹⁷.
 Meirakkanes (*i Álftafjörðr hinn norðri s. d.*) 132²¹⁻²².
 Meirakkaslétta (*Nordre TingosysseL, norðastl. Isl.*) 378¹.
 Ménélogía (*orig. Menevia*) 279⁶.
 Meningstað (*Münnerstadt*) 502¹².
 Mesopotamia, -nia 150⁶, 153²⁰, 154¹.
 Meyde clavstr (*o: Meyja; „Castellum puellarum“*) 247²⁷.
 Michaels hellir 176²⁰.
 Miðfjörðr (*HunavatssysseL, nordl. Isl.*) 378⁴.
 Miðgarðr (= *Jordkredsen*) 159⁰, 188⁸.
 Mikialsfjall (*i Frankrig*) 292⁰.
 Mikligarðr (*Constantinopel*) 144¹², 155³⁰, 177^{6, 12}; *jfr* Konstantínopólim.
 Mirroaborg (*Myra i Lykien*) 155¹¹, 176²⁵.
 Miscea (*orig. Thesidas*) 216³.
 Mjóststað (*Mellrichstadt*) 502¹².
 Mjóluhús (*Mühlhausen*) 502¹¹.
 Mjpla (*Meloen, Helgeland*) 450²⁸.
 Mjors (*Mjösen*) 467¹⁷.
 Monros (*Montrose i Skotland*) 502².
 Monta(e)casin (*Monte Casino*) 156⁸, 176²¹.

Monte Gargan (*Monte Gargano*) 156°, 176²⁰.

Móramar (*Murom i Rusland*) 155¹⁰.

Móreide (*Moray i Skotland*) 502°.

Morlang's (*orig. Kaermödin*) 270²⁸.

Mostr (*o i Hórdafylke, Norge*) 131⁷.

Munarvágur, -vágur (*på Samsø*) 353²⁶, 354^{17-18, 31}, 355¹⁷.

Munbarðar (*Mons Bardonis, en del af Apenninerne*) 176³⁰.

Mundíu mont (*plur., Alperne*) 282³¹.

Múspell 191⁴.

Mylna (*Mölln, Holstein*) 502⁸.

Mývatn (*Nordre Tingssyssel, nord-ostl. Isl.*) 134⁵.

Mærævi (*o: Murray, Skotland*) 425¹².

Mærr = Sunnmærr (*Norge*) 448¹⁸.

Mjðruvellir (*Øfjordsyssel, nordl. Isl.*) 147⁴, 148²⁸.

Mön (*Man, eng.*) 502³.

N.

Náströnd (*mytisk*) 190¹⁸.

Naumdælafylki (*Norge*) 448¹⁴, 502³⁵.

Naumudalr, -dalir (= Naumdælafylki) 449¹⁰, 502²⁸.

Nepr (*o: floden Dniepr*) 144¹⁸, 150¹².

Nesio (*o: Totonesio, Totonesium littus*) 243¹⁴.

Neustria 280³⁰, 281², [*forvansket til Estrusia* 289³¹].

Nícea (*by i Lille-Asien*) 154³⁴.

Niða [*fjöl, myt.*] 192⁶.

Niðaróss (*Trondhjem, Norge*) 139⁶, 501²⁷.

Níl (*floden Nil*) 150⁸.

Nínive 154¹.

Norðfjörðr (*Norge*) 502²⁹.

Norðhumbraland, -humru- 244³³, 254^{o. 16}, 257³⁰; *jfr* 276²; 296^{7. 18-10. 34}, 298²⁵⁻²⁰, 299¹¹, 301^{2. 8-4. 24-25}, 462²⁷, 465^{16. 20-21}.

Norðlendinga-fjörðungur (*Isl.*) 127¹⁻², 128⁶⁻⁷, 134³⁻⁴, 143³, 146¹⁴.

Norðmærafylki (= Norðmærr) 503¹⁻².

Norðmærr (*Norge*) 445¹⁰, 502²⁸.

Norðrlönd 290¹⁶.

Norðvík (*Norwich i England*) 501³².

Nóregr 130°, 131^{o. 11. 15}, 143¹⁸, 144⁸, 145^{9. 22}, 155³⁸ (*bis*), 165¹⁷, 254⁵, 267¹⁵, 278³⁰, 289^{4. 7. 11. 17. 19}, 291²⁰, 294³¹, 333¹⁴, 335³⁴, 341²⁹, 342²¹, 356¹⁷, 373¹⁵, 377⁴, 378^{4. 6}, 395¹⁵, 409^{14. 18}, 411⁸, 425⁷, 428¹, 431³⁴, 432²⁰, 445², 450²⁴, 454³⁴, 467^{1. 32}, 501²⁶, 502^{32. 34}, 503⁹, 506¹¹.

Númidaland 165²³

Nýja (*en flod*) 150¹².

Nýjastað (*Neustadt*) 502¹⁴.

Næríki (*Sverrig*) 456⁸.

Njorvasund (*strædet ved Gibraltar*) 203¹¹.

O.

Ofrostaðir (*Norge*) 506².

Óláfsdalr (*Dalasyssel, vestl. Isl.*) 378¹², 385⁶, 386^{10. 10}.

Ólimpús 156².

Oliveti (*mons Oliveti*) 171^{10. 19-20}.

Olkoga (*en flod, = Wolga?*) 150¹⁸.

Orkdælafylki (*Norge*) 503¹.

Orkneyjar, Orn- 257¹⁵, 263¹⁷, 289⁶⁻⁷, 295²², 337¹², 376²⁸, 425¹⁶, 501²⁸, 502³¹.

Ósk(ar)á (*i England*) 282²⁴, 290¹⁸.

Osló (*Norge*) 501²⁷.

Oxenport (*Ochsenfort*) 502¹³.

P.

Pactol (*floden Pactolus*) 150⁵.

Padus (*floden Po*) 150¹³.

Pallteskja (*Polotsk*) 144¹⁹, 155²⁰.

Paradís, -ús 150¹, 152^{28. 24. 32}, 153^{23. 28}, 154^{10. 31}, 181¹², 182^{11. 25. 31}, 183^{1. 4. 5. 6. 9-10. 14. 15. 16}, 184^{20. 24}, 477^{15. 19. 25. 28}, 478^{1. 7. 9. 20}, 479^{1. 3. 7-9. 10. 21}, 480⁹, 482²³, 485^{33. 34}, 486⁸, 487²²⁻²³, 489²⁹, 492³⁵, 504¹².

Paradísarberg 166²².

Pardíaland (*o: Parthia*) 153²³.

París 177⁴, 289²².

Pata (*o: Patara i Lykien*) 176²⁵.

Patras (*i Grækenland*) 176⁶.

Peita (= *Pikternes land*) 264³, 267³⁰, 269¹⁸.

Pelaponense (*o: Peloponnes*) 198¹.

Pérlitónísá (*orig. fluvius Perivronis, -tonis*) 281⁴⁻⁵.

Persíðaland (*Persien*) 153²⁰,
(-íðia) 165⁷.

Philiastea hof (o: *Philénorum, Phili-
listenorum aræ*) 241²¹.

Phísón (*Ganges*) 150², 152²², 183²⁰.

Picia (*jfr* Figia, = *Phthia*) 202¹⁹.

Pílús (o: *Pylus*) 198²⁰, 202²⁰.

Pólana *se* Púllnaland.

Pólótur enar fornu (i *Konstanti-
nopol*) 177¹².

Postestria (*orig. Kaerperis?*) 267⁶.

Próvincia (*Provence*) 177⁴.

Púllnaland 155²³, 24.

Púll (*Apulien*) 156^{9, 11}, *jfr* Apulea;
176^{20, 27}.

R.

Ráðitaland (*Arabien*) 165²², 228⁴⁻⁵, *jfr* Arabia.

Rafseyrr (i *England*) 339²⁵, 345²³.

Rangá en vestri (*Rangarvallasýssel, syðl. Isl.*) 138²⁸. — Rangá 141²⁰.

Ránríki (*Norge*) 503⁴.

Raumaríki (*Norge*) 456²³, 457^{1, 20},
503⁴.

Raumsdalr (*Romsdalen*) 502²⁸⁻³⁰.

Refalir (? *Reval i Rusland*) 155²².

Reiðgotaland 155²⁴, 359^{10, 20-21},
363^{10, 20}, 459¹⁸, 464²².

Reinsborg (*Reims*) 177⁵.

Rensna (o: *Ravenna*) 176²¹.

Reykjahólar (*Bardastrandsýssel, vestl. Isl.*) 135⁶, (Hólar) 147⁸, 372⁸, 374²³,
375^{10, 13}, 377²⁰, 378^{2, 8}, 386^{18-19, 21, 23}.

Reykjaholt (*Borgarfjordsýssel, syðvestl. Isl.*) 147¹.

Reykjalaug (i *Laugardalr, s. d.*)
143²³; — (i *Reykjardalr enn syðri, s. d.*)
144⁸.

Reykjanes (*Bardastrandsýssel*)
376²¹, 386²⁵.

Reykjardalr (*Sónder-Tingosýssel, det nordæstl. Isl.*) 127⁵.

Reykjardalr enn syðri (*Borgar-
fjordsýssel, det syðvestl. Isl.*) 144⁸.

Reynines, Reynis- (*Skagafjörð-
sýssel*) 444^{8, 22}.

Rímína (*Rimini*) 233¹².

Rín (*floden*) 150⁸.

Ringunes (*Hedemarken*) 335¹³.

Risafall (*Lam (saltus) goemagot i
Cornwall*) 244¹.

Rodon (= *Rhodanus, Rhone*) 150¹⁰.

Róma, Róm, Rómaborg 145²³, 156¹²,
176^{5, 10}, 233¹, 237^{8, 9}, 238²³, 253¹, 256²
(*bis*). 11. 20, 262²², 263^{18, 22-23, 32}, 264¹³,
18. 21, 266^{27, 30}, 267^{2, 27}, 290²⁴, 291⁵,
294⁸, 296¹⁰, 301^{10, 10, 21}, 409¹⁰, 464¹⁰,
502^{7, 21, 22}.

Rómanía *se* Rúmanía.

Rómaríki, Róm- 291^{12, 24-25}.

Ros (o: *Ross, Skolland*) 425¹², 502².

Rostofa (*Rostov i Rusland*) 155¹⁰.

Rotinnborg (*Rothenburg*) 502¹³.

Rúðuborg (*Rouen*) 346⁸.

Rómaborg *se* Róma.

Rómaborgarland (*Italien*) 156¹¹,

= Rúmanía 290²², 291^{6, 11}.

Rómverjaland (*Italien*) 165¹⁷,

jfr Ítalia.

Rúzia, Rúzcía (*Rusland*) 144¹³,
155¹⁸, 504¹².

Rygjafylki (*Norge*) 503⁸.

Rönd (*pá Ringerike*) 506⁹.

S.

Sabrin egvalia (o: *Sabrin e. (= eða)
Gvalia, floden Severn*), Sabrina, -ús 244¹⁰,
246⁶, 282²³.

Salarsteinn 189⁷.

Salerni (*Salerno*) 176¹⁹.

Salmacum gröf (o: *locus, lacus
Salinarium*) 241²¹⁻²².

Salomina (o: *Salamis*) 198²¹, 202^{18, 24}, (Sala-) 204²⁸.

Salsberg (*Salisbury*) 501²².

Sámsey (*Samsø*) 353^{8, 18, 24}, 354¹⁴.

Sandnes (*pá Aløst, Helgeland*) 450²⁸.

Sardinarey 151²¹⁻²².

Saxelfr (*Elbe*) 150¹³.

Saxland (*omtr. = Tyskland*) 126¹⁰,
130¹¹, 145¹, 150⁸, 155²⁵, 165¹⁰, 248^{1, 8},
254²⁶, 256^{6, 11}, 260^{24, 28}, 268¹, 269^{8, 22, 27},
270⁵, 285¹², 287³, 288⁴, 299²³, 360²³,
24. 20, 501¹⁹, 502⁴.

Seimgol (*en flod*) 150¹².

Selund, Sell- (*Sølland*) 459^{13, 15},
460¹⁵, 464^{20, 25}.

Selvágar (i *Álfstafljóðr hinn norðri, s. d.*) 132²¹.

- Sena (*Siena*) 502²¹.
 Serkland (*Mesopotamien*?) 150⁴,
 154^{15, 17}, 165²², 284³³.
 Seyðarfjörðr (*det østl. Isl.*) 142³³.
 Síða (*Vester-Skaftafellssýssel, det
 syd. Isl.*) 142³³, 146²⁷.
 Siden (*en indisk sø*) 151²⁰.
 Sikiley 151¹⁶, 231⁵.
 Sinaí 154⁴.
 Sipont (*Siponto i Italien*) 176²⁰.
 Skagafjörðr (*nordl. Isl.*) 147³¹.
 Skálaholt (*Arnessýssel, syd. Isl.*)
 144²⁰⁻²⁷, 145¹⁹, 146⁶, 147⁸, 374²⁸.
 Skáni (*Skåne*) 464^{20, 25}.
 Skarð et eystra (*Rangarvallasýssel,
 syd. Isl.*) 142¹.
 Skarðaborg (*Scarborough*) 337¹⁴,
 465²⁸.
 Skaunafylki (o: Skeyna-, *Norge*)
 502³⁶.
 Skeiðsbrekkur (*Dalassýssel, vestl.
 Isl.*) 426²².
 Skipahylr (*i Hitará, s. d.*) 136⁶.
 Skjálfafljót (*Nordre Þinga-
 sýssel, det nordl. Isl.*) 134⁶.
 Skógahverfi (*Vester-Skaftafells-
 sýssel*) 133²⁹.
 Skógar (*under Øffjældene, Vester-
 Skaftafellssýssel*) 126²⁵.
 Skógarströnd (*Snefjældsnessýssel,
 vestl. Isl.*) 372¹⁰.
 Skotland 244²¹, 247²⁰, 248²⁸, 249²²,
 250^{22, 35}, 254¹⁶, 267^{9, 10}, 268²³, 281⁷,
 288⁶, 289¹, 295²², 298^{22, 28}, 376^{28, 29},
 425¹⁸, 456²⁹, 502¹.
 Skraumuhlaupsá (*Dalassýssel,
 vestl. Isl.*) 425²².
 Slé (*Slieu*) 465⁸.
 Snjófell (*Grönland*) 427¹⁰, jfr Snæ-
 Snjófellsjökull (*vestl. Isl.*) 427⁹.
 Snjófellsströnd (*Snefjældsnes-
 sýssel, vestl. Isl.*) 428⁹.
 Snorratúftir (*på Hvitstaðir, s. d.*)
 372¹⁸.
 Snæfell (*i Grönland*) = Snjófell
 500²⁴.
 Sódóma 174³⁴.
 Sogn (*Norge*) 450³⁶, 502²⁹.
 Sóleyjar (*Solor, Norge*) 456^{14, 17},
 457³².
- Sólundir, Súl- (*Sulæerne*) 333²⁰,
 335⁸.
 Sorshaugr (o: Saur-, *Saxhaug på
 Inderøen, Trondhjem*) 456²¹.
 Spánia, -e 150⁶, Spáníaland 165¹⁶,
 177², 203⁸, 204⁸, Spánn 204⁸, 257¹⁷,
 266¹², Spánland 291²⁰, 293²⁸, jfr
 Hispania.
 Sparbyggjafylki (*Norge*) 502³⁶.
 Sparta 198²⁸, 202¹⁰.
 Spíra (*Speyer*) 502⁴.
 Staðr (*i Reynines*) 444²².
 Stafangr (*Stavanger*) 501²⁷.
 Stamford (= *Steinfurðubryggja*)
 340²⁸.
 Steig (*i Gudbrandsdalen, Norge*)
 448³⁵, 450¹⁵.
 Steinfurðubryggja (*Stanford-
 brigde*) 340²⁷; jfr Stamford.
 Steingrímsfjörðr (*Strandasýssel*)
 374^{17, 26}.
 Steinn (*på Ringerike*) 467⁹.
 Steinholt og den der liggende til
 (*Myrasýssel, vestl. Isl.*) 136¹⁰.
 Sterting (*Sterzing*) 502¹⁷.
 Stíflusund (*på Vestfold*) 457¹⁰.
 Stiklastaðir (*i Værdalen, Norge*)
 412⁶, 413¹⁴⁻¹⁵, 415⁵.
 Stjórdælafylki (*Norge*) 502³⁶.
 Stökkahlaða (*Øffjorden, nordl. Isl.*)
 384¹⁹.
 Stokkanes (*Grönland*) 389¹⁵, 391³⁵,
 397¹⁵, 398^{20, 32}, 400⁴, 401²⁷⁻²⁸, 404³⁵,
 405^{1, 21}, 431²⁷.
 Strashorg 502⁴.
 Straumey (*Amerika*) 437³⁷.
 Straumfjörðr (*Myrasýssel, vestl.
 Isl.*) 386^{8, 18}.
 Straumfjörðr (*Amerika*) 437³⁸⁻³⁹,
 441³³, 442^{24, 25}.
 Strindafylki (*Norge*) 503¹.
 Struann (o: *Sturius fluvius*) 245³⁷.
 Súðborg (*Suderburg*) 502⁶.
 Súðrey (*i Bredefjorden*) 426²⁷.
 Súðreyjar (*Hebríderne*) 289⁷, 291¹⁹,
 425⁸, 431³⁰, 432²⁰, 502⁸.
 Suðrland (*Sutherland, Skottl.*) 425¹².
 Suðrlönd (*en fællesbetegnelse for
 Tyskland og de syd derfor liggende
 lande*) 126⁶.

Súlundir *se* Sólundir.
 Sunnfjórðr (*Norge*) 502²⁹.
 Sunnlendinga-fjórðungur (Svnd-) 134², 146¹⁸.
 Sunnmærafylki 503² =
 Sunnmærr (*Norge*) 448⁸, 502²⁹.
 Súrðalar (*Susdal i Rusland*) 155¹⁹.
 Svalbarð (*Øfjórðssýssel, det nordl. Isl.*) 129¹⁷.
 Svangi (*Schwangau*) 502¹⁸.
 Svíaríki (*Sverrig*) 352²⁶, 353³¹.
 446⁴⁴⁷, 450^{26. 33}, 451², 454¹⁸, 456^{2. 0}, 459²⁰.
 Svíaveldi 458⁴.
 Svínay (*Bredefjorden*) 426³³.
 Svíþjóð 155³³, 165¹⁷, 457³⁸, 459²³, 462^{5. 8}, 464¹⁹.
 Svíþjóð hin mikla (*o: Rusland*) 155^{15. 17}, 165^{0-10. 14}.
 Svqldr (*vendisk o*) 144⁷.
 Sygnafylki (= *Sogn*) 503⁸, 506¹⁰.
 Syllingar (*Scilley-øerne*) 130³².
 Sýrland (*Syrien*) 154⁷, 165⁰, 176²⁰.
 Sýrnes (*i Rusland*) 155²⁰.

T.

Tabor (*et bjerg i Armenien, o: Galilæa*) 154²⁰.
 Tafeistaland (*Tavastland i Finland*) 155²².
 Tanais (*floden Don*) 150⁰.
 Taphana (*en ø, o: Taprobane, Ceylon*) 153⁰.
 Tems (*Temsen*) 256³⁴, 260¹², 261^{1. 9}, 273¹⁹, 276², 282²⁰.
 Tenedon (*o: øen Tenedos*) 207²⁷.
 Tertinborg (*fejl for Artlen-borg?*) 502⁸.
 Tharsusborg 155¹⁰.
 Thesalonica 156⁶.
 Tífr (*Tiberen*), Tipr 150¹³, 233¹⁰. 238²³.
 Tigris, -á (*floden*) 150⁴, 152³², 153^{24. 28}, 154³¹, 183²⁰.
 Tile (*en ø i Indien, lat. Tylus*) 153¹¹.
 Tile (= *Island*) 291²¹.
 Tirennum haf (*det tyrrh. hav*) 241²³.
 Tomiam = Tonicam.
 Tonicam *se* Vintonia.
 Tracia 155^{28. 30. 34}.

Traðir (*i Sudrey*) 426²⁶⁻²⁷.
 Traon (*o: Trani*) 176²⁸.
 Trent (*Trento, Trient*) 502¹⁸.
 Trentudalir (*o: dale i Schweiz på vejen til Trient, Trento*) 502¹⁹.
 Trínovantum (Eno-; *et ældre navn på London*) 244⁵.
 Tróca *se* Trója.
 Trója, Tróca, Troo, Trójo, Trójoborg 155², 199^{6. 8}, 202²⁵, 204⁷, 206^{4. 37}, 207^{8. 13. 19}, 208^{10. 13. 22}, 210^{2. 14}, 211²⁸, 214³⁴, 215¹³, 218²⁰, 221^{6. 24. 29}, 222²¹, 225^{24. 35}, 226^{0. 7. 10. 12}, 231³, 233²⁸, 238^{5. 38}, 244^{1. 7}, 504^{22. 23}.
 Trója en nýja (*det ældste navn på London*) 244³.
 Tünsberg (*Tausberg, Norge*) 455¹², 502³⁰.
 Túr(r)onsborg (*Tours*) 177³⁻⁴, 242¹⁷, 243⁷.
 Túskanía (*Toskana*) 233³⁰.
 Tyrkland (*o: Teucrernes, Trojanernes land*) 199³.

U.

Údáinsakr 350⁰.
 Ungaraland 155³⁴, 165¹⁰.
 Upplönd (*Oplandene, Norge*) 448⁴, 449¹, 450³¹, 464²².
 Uppsalaríki 464¹⁹.
 Uppsälaveldi 459³⁰.
 Uppsalarir (*Upsala, Sverrig*) 352^{19. 26}, 353³³, 453^{24. 35}, 459²⁴, 461⁸.
 Upp-Svíaveldi 459¹⁰⁻²⁰.
 Úrðarbrunnr 189¹⁷.
 Úsa (*Ouse, Northumberland*) 338²⁴.

V.

Vað batuli (*orig. Vadum baculi*) 281³⁵.
 Vaðill (*Bardastrandssýssel, vestl. Isl.*) 374²², 376²⁴, 377²⁵.
 Vafey (= *Pavia?*) 176³⁰.
 Valland (*Gallia*) 255³¹, 261⁰, 267²⁰, 345³⁰, 464¹³.
 Valþjófsstaðir (Vald-; *Dalassýssel, vestl. Isl.*) 426²¹.
 Vatsdalr (*Hunavatsýssel, det nordl. Isl.*) 126^{6. 19}, 127²⁰.
 Vatsfjórðr (*Bardastrandssýssel, vestl. Isl.*) 148^{4-5. 28}.

Vatshorn (*Dalasyssel, vestl. Isl.*) 426^{20, 23}.
 Vellankatla (*Arnessyssel, sydl. Isl.*) 141²⁶⁻²⁷, Velland- 141⁸⁰.
 Vénedócia 280²⁴⁻²⁵.
 Veradalr (*Værdalen*) 411⁹⁻¹⁰.
 Verdælafylki (= Veradalr) 502-3.
 Vermaland (*Värmland, Sverrig*) 456^{2-8, 12, 16}.
 Vestfirðinga-fjórðungur 127⁸⁵, 128^{5-6, 143 4-5, 146 13}.
 Vestfirðingar, *deres bod* 151⁸⁸⁻⁸⁹.
 Vestfold, -foll (*Norge*) 457^{2, 10, 16, 83, 462 10, 503 4}.
 Vestmannaeyjar (*Island*) 141¹².
 Vestmarar (*Norge*) 457⁸.
 Vestmar(ia) (*Westmoreland*) 264^{6, 267 11}.
 Vestra-Gautland (*Sverrig*) 456^{3-4, 458 7, 21}.
 Vestrhóp (*Hunavatssyssel, nordl. Isl.*) 148⁸³.
 Vestr(i)-byggð (*Grönland*) 427^{12, 434 2-3, 437 12}.
 Via Ostensi (=: *Ostlensis*) 176¹⁹.
 Viðidalr (*Hunavatssyssel, nordl. Isl.*) 127²⁴.
 Vífilisdalr (*Dalasyssel, vestl. Isl.*) 426⁹.
 Vík (i Grímsnes = Heyvík) 134¹².
 Vík (i Einarsfjorden, *Grönland*) 389^{20, 407 6, 408 8, 85, 88}.
 Vík (*Kristianiafjorden, Norge*) 450^{82, 454 24, 464 21, 25}.
 Vík (*Wick i Skotland*) 502⁸.
 Vína (=: *Dvina*) 150¹³.
 Vincetur (*Winchester*) 501⁸³.
 Vindill (*Danmark?*) 457⁸.
 Vindland (*Venden*) 130^{23, 141 4, 155 23, 348 12, 363 10, 464 22, 465 4}.
 Vingulmørk (*Norge*) 457^{20, 29, 503 4}.
 Vínland (vind-) hit góða 141^{6, 436 85, 86-87, 438 21, 443 3}.
 Vintón(i)a, Vintoni, Viton (=: *Winchester*) 272^{10, 273 8, 14}, (*Tonicam*) 285¹⁰, (*Tomiam*) 285^{22, 294 10, 295 10}.
 Vírland (*Rusland*) 155²².
 Virzinborg (*Würzburg*) 502¹³.

Viton se Vintonia.
 Vænir (*Vennern*) 456¹¹.
 Værolamm (*Verulam*) 287¹¹.
 Vørs (i *Norge*) 450^{85, 502 29}.

Y.

Ýmisland 350^{3, 5, 16}.
 Ytónía (*fejl for London*) 286¹³.

Þ.

Þangbrandshróf (i Leiruvágr s. d.) 133⁷. — (*Myrasyssel*) 136⁸.
 Þangbrandslækr (i Øxarfjörðr s. d.) 134⁴.
 Þangbrandspollr (*ved Mývatn s. d.*) 134⁵.
 Þebas (*Theben*) 156⁶.
 Þengilsbýr (*Dinkelsbühl*) 502¹⁴.
 Þingvöllr (*Arnessyssel, sydl. Isl.*) 147²³.
 Þistilsfjörðr (*Nordre Þingasyssel, nordostl. Isl.*) 427²⁸.
 Þjorsárdalr (*Rangarvallasyssel, sydl. Isl.*) 138²⁷⁻²⁸.
 Þorgei(r)sfell (*Sneffjeldsnessyssel, vestl. Isl.*) 427^{80, 428 82-83}.
 Þormóðshellir (i *Grönland*) 397¹³⁻¹⁴.
 Þórsnes (*ting*) 426⁸⁰.
 Þottn (*Toten, Norge*) 456²⁴.
 Þrandheimr, Þrond- (*Norge*) 138^{14, 87, 334 13, 411 6, 456 20, 502 85}.
 Þvátta se Á.
 Þverá (*orig. flumen Douglas*) 287⁸⁰.

Ö, Ø.

Ögr (*Isefjordsyssel, vestl. Isl.*) 370^{8 (bis), 20}.
 Ölfus (*Arnessyssel, sydl. Isl.*) 142¹¹.
 Ölfusvatn (*Arnessyssel, sydl. Isl.*) 141²⁷.
 Øxará (*exar-; Arnessyssel*) 138²⁸.
 Øxarfjörðr (*exar-; Nordre Þingasyssel, nordostl. Isl.*) 134⁴⁻⁵.
 Øxney (*Bredelfjorden, vestl. Isl.*) 426^{26, 28}.

ANDRE NAVNE.

A. *Sagaer, Digte, Love:*

- Bjarkamál hin fornu 412 8.
Historia Britorum 301 27-28.
Knútsdrápa (Sigvats) 464 7.
Kolbrúnarvísur 370 17, 371 13
Liber regum 159 28.
Marciane (leges) 257 20.
Rómverjasögur 262 25.
Saga Ulf's Sebbasonar ok Kvígs
jarls 445 9.
Stolinstefja 445 8.
Úlflyótslög 503 11.
Vardlokkur 430 81. 84-85.
Vígslóði 146 23.
Ynglingatal 457 30-37.
Þorgeirsdrápa 373 10, 383 12.
Örvar-Oddssaga 353 20.

B. *Bygninger, Skibe, Lur:*

- Argó 198 20.
Gjallarhorn 190 28.
Járnmeiss 138 10.
Naglfar 191 4.
Ormrinn langi 144 7, 149 2-3.

Þjóðhildarkirkja 433 5-6.
Ægisif 177 6.

C. *Væben:*

- Broti (o: Hrotti) 352 10.
Kalebúrnu(m) 288 23, 293 27.
Mistilteinn 352 10.
Ron 288 20.
Tyrfingr 352 0. 22, 355 23. 24-25. 33. 34,
356 30, 357 35. 38, 358 4. 24-25, 359 21, 362
11. 13-14, 369 25.

D. *Dyr, Stjerne, Træ:*

- Erkúlesstjarna 203 19.
Fjalarr 190 15.
Garmr 190 12. 22, 191 1. 10. 16.
Gullinkambi 190 10.
Hatti 367 9.
Níðhoggr 190 21, 192 7.
Onestio 196 2.
Skalli 367 0.
Sleipnir 369 21. 22.
Yggdrasill 189 15, 190 29.

TILLÆGSBEMÆRKNINGER OG RETTELSE, SAMT TRYKFEJL.

[Nogle af disse har prof. C. Unger velvillig meddelt.]

S. XXXVI²⁷ Sudr 10¹⁴ udgår - LXXXIX—XC; <i>legenden om Harald Godvinsøn efter slaget ved Hastings findes også i AM. 310 k. 79 (Groths udg., Fms. X, k. 75)</i> - CIX²⁻³, „og sin søster Brian“; <i>der er en mulighed for, at er (s. 296³⁰) går på fostra og ikke på systvr, skønt udtrykket derved bliver meget hårdt. — l. 27 Sæbvrq er den samme som Sexburga i Isl. ann., Sexberga hos Beda og i Angels. kvon.</i> - CXXII. <i>Det burde være bemærket under 7, at stykket er identisk med det af L. Larsson i Zs. f. deut. alt. 35 publicerede</i> - CXXIII. <i>M. h. t. Sets rejse burde der være henvist til „Die geschichte des Kreuzholzes“ af W. Meyer i Abhdl. d. kgl. bayer. Akad. d. Wiss. 16, 1881, hvor den latinske originaltekst findes trykt. Til bethel (183³) svarer lat. „Theta vel Thau“</i> - 11²⁵ 1v læs 1h - 23¹³ forv l. forv - 24²⁶ modir l. modir - 51²⁰ r i Eyvindr knækket - 66³ hokv l. Hokv - 86^{29.34} H og E er skr. to g. (Hh, Ee) - 90³⁰ lorkiar l. lorkiar.¹ - 131⁵ og o f. n. geysar l. geisar - 151⁶ farit yfer l. faret yfir (sml. Indledn. XXII, XXIII)	S. 156⁹ tungu l. tungu. - 176⁶ born l. þorp - 176⁷ bestu l. hestu - 179²⁴ heimf l. heimf. - 186⁷ f. n. ingressus l. ingressus - 187 ann. 2, „netopforanres“ bortfalder - 188¹⁰ inni l. inni - 189²⁵ vndir l. undir - 190¹² garmr l. Garmr - 198⁵ miklv mulig at læse myklv - 200⁴ tign l. tign.¹ - 203¹² Cacus l. Cacus - 207^{8.10}. Fra (l. s) bør mulig betragtes, uagtet det er med rød blæk, som det fra, der mangler i l. 10 - 220¹⁸ mælz l. mælz.¹ - 221³ gods(i)² l. gods, hvorved ann. bortfalder; gods (göz) forekommer også ellers som dativ - 257¹³ Dan- l. Dan- - 266 ann. 18, „så godt som“ udgår - 273²⁴ valir l. Valir - 285 ann. 2, Pun- l. Punk- - 302 linjetælleren 6 står udfor l. 4 - 308⁷ (taka) l. (sia) - 318¹⁸ harta l. hiarta - 330⁸ hornni l. hornni - 393¹⁶ ins l. ins.¹ - 395⁵ Skvfs l. Skvfs.¹ - 398⁷ firir bør vistnok læses ferir (d. e. færir) - 439^{17.10.21} varv l. varu - 469⁷⁻⁸ se Indledn. s. CXXVIII

Ved uagtsomhed er kolumnetillen i de 7 første sider af Stedsnavnene trykt som to, istedenfor som ét ord.

